

Bundel van de 3.Raad (besluitvormend) van 18 juni 2020

- 0.1 Vastgesteld verslag raadsvergadering 18 juni 2020
20200618 Vastgesteld verslag raadsvergadering.pdf
- 0.2 Besluitenlijst raadsvergadering 18 juni 2020
BESLUITENLIJST Besluitvormende RAAD 18-06-2020.pdf
- 0.3 Voorafgaand aan de raadsvergadering wordt stilgestaan bij het overlijden van de heer Petrus Josephus (Piet) Hooijman, ereburger van de gemeente Aalsmeer.
- 1.1 Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte
- 1.2 Vaststelling van de agenda
Agenda Raad 18-06-2020.doc
- 1.3 Vaststelling van het verslag van de besluitvormende raad van 27 februari 2020 en 31 maart 2020
20200227 Verslag Raadsvergadering Aalsmeer.pdf
20200331 Verslag Raadsvergadering Aalsmeer.pdf
- 1.4 Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken
20200514 Vastgestelde Lijst Ingekomen Stukken.pdf
20200618 Vastgestelde Lijst Ingekomen Stukken.pdf
- 1.5 Bekrachten geheimhouding
- 1.5.1 Raadsvoorstel Z19-066749
Besluit:
De verplichting tot geheimhouding op de brief aan de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening Aalsmeer inzake tussenbericht samenwerking Aalsmeer Amstelveen d.d 16 april 2020, op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10, lid 2 sub b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur te bekrachten en de termijn van geheimhouding te bepalen voor een periode van 2 jaar na het besluit van burgemeester en wethouders.
20200618 Getekend rbsl inzake bekrachtiging geheimhouding brief TCTD.pdf
- 1.5.2 Raadsvoorstel Z20-018510
Besluit:
Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op: de agenda en de besluitenlijst d.d. 21 april 2020; de agenda, de besluitenlijst en de overlegde vergaderstukken (het overzicht lessons learned, de herziene mijlpalenplanning onderzoek toekomstige samenwerking en de begeleidende notitie) d.d. 12 mei 2020; de agenda en de overlegde vergaderstukken d.d. 26 mei 2020 (de concept bestuurlijk-ke projectopdracht, het concept stappenplan participatie); en de agenda d.d. 16 juni 2020 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachten.
20200618 Getekend rbsl inzake bekrachten geheimhouding van aan de raad overlegde stukken.pdf
- 1.6 Mededelingen van het college
- 2 BENOEMINGEN
- 2.1 Aanwijzing afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland.
Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het aanwijzen van en volmacht verlenen aan wethouder L.B. Kabout als afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.
Dossier 164 voorblad
20200618 Getekend rbsl inzake aanwijzing afgevaardigde gem Ameer in AB GR GGD Amsterdam-Amstelland.pdf
- 3 Aanwijzing plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeen-schappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.
Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het aanwijzen per 1 februari 2020 van wethouder L.B. Kabout als plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.
Dossier 165 voorblad
20200618 Getekend rbsl inzake aanwijzing plv lid AB GR OGA.pdf

- 4 Benoeming lid Vertrouwenscommissie
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het benoemen van de heer Kuin tot lid van de vertrouwenscommissie.
20200618 Getekend rbsl benoeming D. Kuin tot lid Vertrouwenscommissie.pdf
- 5 Benoeming plaatsvervangend lid auditcommissie
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het benoemen van de heer Buisma tot plaatsvervangend lid van de heer Kikkert in de auditcommissie.
20200618 Getekend rbsl benoeming J.H. Buisma tot plv lid auditcommissie.pdf
- 6 HAMERSTUKKEN
- 6.1 Gemeentegarantie Watersportvereniging Nieuwe Meer
Portefuillehouder: L.B. Kabout
Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 4 juni 2020.
De besluitvorming is gericht op het verlenen van een gemeentegarantie van € 140.000 voor de financiering van de renovatie van het clubgebouw van Watersportvereniging Nieuwe Meer, zodat de vereniging een lening kan verkrijgen voor duurzame renovatie van het clubhuis.
Dossier 171 voorblad
20200618 Getekend rbsl inzake Gemeentegarantie voor Watersportvereniging Nieuwe Meer.pdf
2020 009 Aalsmeer WV Nieuwe Meer.pdf
- 7 Aanbevelingen Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en Control cyclus
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 4 juni 2020.
De besluitvorming is gericht op het advies van de auditcommissie aan de raad om de aanbevelingen van de Rekenkamer over de verbetering van de informatiewaarde van de P&C documenten over te nemen
Afscheid van de heer Hordijk als directeur Rekenkamer
20200618 Getekend rbsl aanbevelingen Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en control cyclus.pdf
2020-3004 - Rekenkamer Aalsmeer - onderzoek Informatiewaarde documenten P&C cyclus.pdf
- 8 Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het verlenen van ontheffing van het vereiste van het ingezetenschap aan wethouder R.K. van Rijn gedurende de periode van 30 augustus 2020 tot 30 augustus 2021.
20200618 Getekend rbsl inzake ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder.pdf
- 9 Vaststellen fractiebudgetten 2019
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de hoogte van de fractiebudgetten 2019.
20200618 Getekend rbsl vaststellen fractiebudgetten 2019 fracties AA-CDA-D66-GL-PvdA en VVD.pdf
mail BDO inzake controle fractiebudgetten.pdf
Verslag van bevindingen verantwoording fractievergoedingen 2019 AA,CDA,D66,GL,PvdA en VVD.docx
- 10 Gedragscode Privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer.
Het doel van deze gedragscode is transparantie te bieden in de wijze waarop de gemeenteraad bij de uitvoering van zijn taken rekening houdt met de privacy van personen. Tevens zijn richtlijnen geformuleerd voor de verwerking van persoonsgegevens door de gemeenteraad. Deze richtlijnen worden gepubliceerd op de daarvoor bestemde kanalen.
20200618 Getekend rbsl inzake gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020.pdf
20200618 Getekende gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020.pdf
- 11 BEHANDELSTUKKEN
- 11.1 Jaarrekening 2019
Portefuillehouder: G.E. Oude Kotte
Spreekvolgorde: CDA – VVD – AA – GL – D66 – PvdA - RM
Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 4 juni 2020.
De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de jaarstukken bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, de kennisgeving van het resultaat 2019 en de daarmee samenhangende besluitvorming. Met de Jaarrekening 2019 legt het college verantwoording af over de realisatie van de door de raad in de begroting vastgestelde beleidsvoornemens.
De auditcommissie heeft advies uitgebracht aan de raad op basis van de bespreking van de rapportage van bevindingen met de accountant op 20 mei 2020.

Dossier 175 voorblad

20200618 Getekend rbsl inzake vaststellen Jaarstukken 2019.pdf

Jaarstukken 2019 Aalsmeer.docx

AA20-0860 getekend Accountantsverslag Gemeente Aalsmeer 20052020.pdf

Audit bluswatervoorziening 2019 Aalsmeer.docx

20200526 Brief aan de gemeenteraad inzake advies auditcommissie over de Jaarrekening 2019.pdf

Aanbiedingsbrief Begeleidende brief Aalsmeer.pdf

Controleverklaring 2019 Gemeente Aalsmeer.pdf

Jaarstukken 2019 Aalsmeer incl. controleverklaring.pdf

12

Actualisering grondexploitaties ultimo 2019

Actualisering grondexploitaties ultimo 2019

Portefeuillehouder: L.B. Kabout

Spreekvolgorde: RM - VVD – PvdA - Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 - GL

Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020.

De besluitvorming is gericht op de actualisering van de grondexploitaties. Jaarlijks stelt de raad de actualisaties vast waarin budgetten worden herzien en vastgesteld. Het doel hiervan is te voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 25 juni

Dossier 172 voorblad

200502 raadsvoorstel actualisering grondexploitaties 2019 v8.docx

bijlage 1 tm 4 openbaar.pdf

20200609 Memo 17 Beantwoording vraag uit Commissie Ruimte en Economie inzake toelichting verhoging V&T percentage.pdf

13

Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen

Portefeuillehouder: L.B. Kabout

Spreekvolgorde: VVD – PvdA - Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 – GL - RM

Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020

De besluitvorming is gericht op het aanscherpen en actualiseren van het Lintenbeleid, deregulering van de Welstandsnota op bepaalde punten, uitbreiding en verduidelijking van de lijst van gevallen waarvoor een verklaring van geen bedenkingen niet noodzakelijk is en delegatie van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan aan het college.

Het doel hiervan is het versnellen van procedures en het verminderen van administratieve lasten en regeldruk.

Dossier 173 voorblad

20200618 Getekend rbsl Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen.pdf

lintenbeleid lijst wijzigingen.docx

20190924 BW besluit inzake Deregulerende maatregelen in het fysieke domein.pdf

20200618 Getekend delegatiebesl.tav bevoegd. al dan niet vaststellen exploitatieplan bij wijz.bevoegdheid en omgev.vergunn.....pdf

Huidig Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen.pdf

20200618 Getekende nadere regels gem.raad houdende regels inzake vvgb door gem.raad.pdf

Kaart welstands regimes Aalsmeer 2019-01-29.pdf

20200618 Getekende Nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linden van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening.pdf

Nota van beantwoording nav 1e inzagetermijn.docx

Nota van Beantwoording nav 2e inzagetermijn.docx

Nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linden 1e herziening.pdf

20200506 wlst-beleid-Aalsmeer-Nieuw-2019-05-23d aangepast.pdf

14

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023

Portefeuillehouders: W.B. Alink-Scheltema en R.K. van Rijn
 Spreekvolgorde: PvdA - Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 – GL – RM - VVD
 Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020.
 besluitvorming is gericht op het kennisnemen van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 – 2023 en het verwerken van de jaarschijf 2020 van het Meerjarenprojectenplan als begrotingswijziging en de jaarschijf 2021 op te nemen in de begroting 2021. Voorgesteld wordt de neerwaartse bijstelling in 2020 van de kredietbedragen Riolerings- en wegen beschikbaar te houden voor het Meerjarenprojectenplan vanaf 2021. Het doel van het Meerjarenprojectenplan is het planmatig op orde houden en verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte en het verkrijgen van een financiële dekking voor de uitvoering van werken in 2020 en 2021 om dit te bereiken en het geven van een doorkijkje naar de projecten in de jaren 2022 en 2023.
 Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 25 juni

Dossier 174 voorblad

Raadsvoorstel MPP Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023.docx

20200616 Memo 22 beantwoording vraag GL inzake MPP Aalsmeer 2020-2023.pdf

15 Concept Regionale Energiestrategie Noord Holland Zuid

Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema

Spreekvolgorde: Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 – GL – RM – VVD - PvdA

Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020.

De besluitvorming is gericht op het kennisnemen van de Concept-RES Noord-Holland Zuid. De gemeenteraad wordt gevraagd wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de Concept-RES voor verwerking in de Reactienota door het college en deze mee te nemen in de RES 1.0.

Deze regionale energiestrategie draagt bij aan de landelijke doelstellingen van het Klimaatakkoord

Dossier 170 voorblad

20200618 Getekend rbsl inzake concept Regionale Energiestrategie -RES - Noord-Holland Zuid.pdf

20200225_Verslag lokale bijeenkomst Aalsmeer_14 januari 2020 v1.pdf

Lokale Leeswijzer Concept-RES.docx

Persbericht Concept RES Noord-Holland Zuid v4.doc

Deel 1 H1-3 Concept-RES-Noord-Holland-Zuid-22-april-2020.pdf

Deel 2 H4-H8 Concept-RES-Noord-Holland-Zuid-22-april-2020.pdf

Deel 3 H9-H10-Bijlage 1 - 4 Concept-RES-Noord-Holland-Zuid-22-april-2020.pdf

Deel 4 Bijlage 5 Concept-RES Noord-Holland Zuid.pdf

2_zienswijze_RES_B&W.pdf

16 Herziening Nota Bodembeheer 2013

Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema

Spreekvolgorde: CDA - D66 – GL – RM – VVD – PvdA - Absoluut Aalsmeer

Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020.

De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de Nota bodembeheer 2019 inclusief de bodemkaarten.

Het doel van deze Nota is het in stand houden van de juiste (chemische) bodemkwaliteit.

Dossier 178 voorblad

20200618 Getekend rbsl inzake herziening Nota bodembeheer 2013.pdf

Nota bodembeheer AA DUO 19-12-2019 DEF.pdf

Nota Bodembeheer Bijlagen AA DUO 19-12-2019 DEF.pdf

20200609 Memo 18 Beantwoording vragen uit Commissie Ruimte en Economie inzake herziening nota Bodembeheer 2013.pdf

20200617 Memo 23 beantwoording vraag GL inzake Nota Bodembeheer.pdf

17 Moties vreemd aan de orde

18 Regionale samenwerking

19 Vragenkwartier

20200617 Vraag vragenkwartier GL inzake vergadering ORS op 19-06-2020.pdf

20 Sluiting

Gemeente Aalsmeer

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE AALSMEER

d.d. 18 juni 2020

Voorzitter: G.E. Oude Kotte

Griffier: O. van Kolck

Fractie AA

De dames C. van Hilst-Dekker en G. Holtrop en de heer D. Kuin

Fractie CDA

De dames A.M. Harte-Fokker, M. van Diemen-Kreeft en T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels

Fractie D66

Mevrouw J. Keessen en de heer W. Kikkert

Fractie GroenLinks

Mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen

Fractie PvdA

De heer J.H. Buisma

Fractie René Martijn

De heer R. Martijn

Fractie VVD

De dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.G.E. Bouwmeester, J.J. van Leeuwen en D.G. van der Zwaag

Afwezig: P.H.J.M. van Soelen (CDA)

Raad (besluitvormend)

Agendapunt		Onderwerp
0.	2	Voorafgaand aan de raadsvergadering wordt stilgestaan bij het overlijden van de heer Petrus Josephus (Piet) Hooijman, ereburger van de gemeente Aalsmeer. <u>De voorzitter:</u> Collega's, ik begin even aan deze kant. We beginnen met een in memoriam. Ik kijk even of iedereen zover is. Ja, gaat u allen alvast staan, dat is wel zo netjes en ik verplaats straks naar de voorzitterstafel aldaar. Het is allemaal even wennen met elkaar, maar goed, daar kom ik zo nog wel even op terug. In memoriam Piet Hooijman. Oud-bestuurslid als minister bloemenveilingen en ereburger van de gemeente Aalsmeer. Piet werd geboren in Rijswijk in een katholiek agrarisch tuinbouwgezin en in 1953 verhuisde de familie naar Aalsmeer. In Aalsmeer werden al snel de ontluikende, bestuurlijke kwaliteiten van Piet herkend. Hoewel ik niet het voorrecht gehad heb Piet persoonlijk te kennen, heb ik uit verhalen van Aalsmeeders beeld

		gekregen van een sociaal bewogen mens met een groot hart voor de tuinbouw. Een man die geen blad voor de mond nam en duidelijk uitkwam voor zijn mening. Andere oud-bestuursleden noemen hem ook innovatief en ondernemend. Hij had oog voor de jeugd en de jonge ondernemers in de branche. Piet bleef ook na zijn pensionering actief bezig voor de tuinbouw. Via het PUM-programma heeft hij zijn ervaring en deskundigheid ook internationaal ingezet. Hij reisde naar landen als Zimbabwe, Turkije en Thailand. Terug in Aalsmeer is hij samen met zijn broer, die enkele jaren geleden is overleden, nauw betrokken geweest bij de aanleg van de tuin van zorgcentrum Het Kloosterhof. Op latere leeftijd was hij een groot liefhebber van fietsen en wandelen. Hij deed zelfs mee aan de vierdaagse van Nijmegen en behaalde het kruisje. Bij zijn pensionering in 1983 werd Piet benoemd tot ereburger van gemeente Aalsmeer. Piet overleed op 23 maart jongstleden op 87-jarige leeftijd en vanwege de situatie rondom corona heeft de uitvaart van Piet in kleine kring plaatsgevonden. Met respect en waardering voor alles wat hij voor de Aalsmeerse samenleving heeft betekend, gedenken wij Piet Hooijman en laten we nu met elkaar één minuut in stilte doorbrengen. Dank u wel, neemt u plaats.
R-1	1.	Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte <u>De voorzitter:</u> Van harte welkom bij deze raadsvergadering. Na een lange tijd mogen we weer bij elkaar zijn. Het is u misschien opgevallen dat we een iets aangepaste samenstelling doen. Niet in andere volgorde, maar voor de kijkers thuis, we mogen hier gebruik maken van onze burgerzaal, die hier uitermate geschikt voor blijkt te zijn. Althans, dat gaan we vanavond meemaken. We hebben elkaar een aantal maanden niet in deze samenstelling gezien. Gelukkig is er niet heel veel veranderd, althans ik kan u nu niet meer zonder bril zien, dat is helaas wel een kleine wijziging in die drie maanden tijd. Ik weet niet of dat te maken gehad heeft met de geboorte van onze zoon recentelijk, maar u mag wel verwachten dat ik scherp ben in deze vergadering. Hartelijk welkom in ieder geval ook iedereen die thuis meekijkt, want wij mogen hier helaas geen publiek hebben, maar goed, de livestream is als het goed is mooi opgezet en kan iedereen thuis deze vergadering goed volgen. We hebben een bericht van verhindering en dat is van de heer Van Soelen en dat is in verband met vakantie. Even de spelregels, we hebben dus in iets andere opstelling. U heeft nu niet zelf een microfoon. De tafels zijn ook wat kleiner geworden. We hebben hier wel twee spreekgestoelten. Voor indieners van iets of het college zal gebruik maken van deze microfoon hier, maar ook degenen die het dichtst daarbij zitten, kunnen gebruikmaken van die microfoon en de andere van de microfoon die achteraan staat. Het werkt in principe in theorie hetzelfde met uw pasjes gewoon, zoals u dat gewend bent. Mochten er meerdere personen willen inspreken op een punt, hou er een beetje rekening mee dat u ook anderhalve meter afstand van elkaar houdt bij het spreekgestoelte en ik zal goed in de gaten houden dat ik ook niemand vergeet. En als het goed is zullen ook na inspreken de bodes paraat staan om de microfoons schoon te maken. En ik zie duimpjes omhoog, dus ook daar is in voorzien. Dan hebben we nog twee huishoudelijke mededelingen. Eén is een hele leuke, want Marlon, van harte welkom in deze vergadering. En ik mag jou namens de raad ook wat overhandigen en daarvoor loop ik even naar je toe, want je bent moeder geworden. Straks zal er alle ruimte zijn om nog even na te praten over de achterliggende weken, maar volgens mij gaat alles goed, toch, thuis? Grote glimlach, dus dat is heel fijn om te zien. Namens ons allen van harte gefeliciteerd en misschien toch voor de sfeer ook wel even een mooi moment om een hartelijk applaus geven. Uit eigen ervaring kan ik zeggen dat het een bijzondere tijd is om ouders te worden. Tot slot, er staan een aantal benoemingen op de agenda en daarvoor hebben we ook weer een stembureau nodig. Deze wordt vanavond gevormd door mevrouw Lakerveld, de heer Winkels en de heer Bouwmeester en ik verzoek u straks zelf te bepalen wie van u het voorzitterschap zal vervullen. Gaan we naar het vaststellen van de agenda.
	2.	Vaststelling van de agenda <u>De voorzitter:</u> Er is één motie vreemd aan de orde van de dag ingediend en deze zal worden behandeld als agendapunt zeventien.

3.	Vaststelling van het verslag van de besluitvormende raad van 27 februari 2020 en 31 maart 2020 <u>De voorzitter:</u> Dan staan er twee verslagen op ter goedkeuring. Er zijn geen amenderingen op gekomen. Kunnen we deze vaststellen, aldus vastgesteld.
4.	Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken <u>De voorzitter:</u> Dan hebben we de Lijst van Ingekomen Stukken. We hebben een inspreker, mijnheer Buisma. <u>De heer Buisma:</u> Voorzitter, namens de Partij van de Arbeid zou ik graag het verzoek willen doen om naar aanleiding van de Lijst Ingekomen Stukken de actualisatie van cultuurbeleid en het minima-beleid te laten behandelen in de commissievergadering. <u>De voorzitter:</u> Volgens mij is het ons goed gebruik om daarvoor het verzoek in te dienen bij de agendacommissie, of althans even het opzetje met hoe we dat ook gaan aanvliezen tijdens de commissievergadering. Goed, noteren we, bij deze, dank. Mevrouw Holtrop? <u>Mevrouw Holtrop:</u> Dank u wel voorzitter. Fractie Absoluut Aalsmeer wil ook graag twee agendapunten laten voorstellen bij de agendacommissie om op een commissievergadering te plaatsen. Dat is agendapunt vijf, besluit om geving vergunning voor de afwijking van de bestemmingsplannen tijdelijke logies en agendapunt twaalf, ontwerp bestemmingsplan voor Fort Kudelstaart, m.e.r. beoordelingsbesluit. Deze graag ook via de agendacommissie naar de commissie. Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> We noteren hem en ook aan u het verzoek om daar input voor te leveren, zodat we dat daar kunnen bespreken. De Lijsten kunnen als volgt worden vastgesteld. Dan werd me hier net even ingefluisterd dat ik vergeten ben mijn hamer te gebruiken, dat klopt helemaal, maar het is ook even wennen aan deze nieuwe omgeving. Bij deze vastgesteld en met die hamerklap officieel de vergadering ook geopend en zijn de notulen vastgesteld.
5.1	Bekrachten geheimhouding raadsvoorstel Z19-066749 <u>De voorzitter:</u> Dan hebben we twee stukken ter bekrachtiging van de geheimhouding. Het eerste raadsvoorstel gaat over de verplichting tot geheimhouding op de brief aan de leden van de tijdelijke commissie toekomstige dienstverlening. Het gaat om een tussenbericht in de samenwerking Aalsmeer en Amstelveen van 16 april en op basis van Artikel 25 lid 3 van de gemeentewet en Artikel 10 van de wet openbaarheid van bestuur, is het nodig deze te bekrachten en de termijn van geheimhouding te bepalen voor een periode van twee jaar, na het besluit genomen door het college. Stemt dit op uw bekrachtiging? Kan u daarmee instemmen? Aldus besloten.
5.2	Raadsvoorstel Z20-018510 <u>De voorzitter:</u> Het tweede raadsvoorstel op basis van dezelfde wettelijke artikelen vraagt om geheimhouding op de agenda en de besluitenlijst van 21 april, de agenda, de besluitenlijsten, de overige vergaderstukken van 12 mei en de agenda en de overige overlegde vergaderstukken van 26 mei en de agenda van 16 juni van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening. Er staat nog veel meer tijd bij, maar omwille van de vergadering lees ik niet alles voor. U heeft er kennis van kunnen nemen. Kan dat rekenen op uw instemming? Aldus.
6.	Mededelingen van het college
	Benoemingen

		<u>De voorzitter:</u> Dan gaan wij over naar de benoemingen, dat verdient ook nog even een toelichting. U heeft als het goed is twee stembriefjes gekregen en agendapunt twee en drie staan op een stembriefje en de benoemingen van agendapunt vier en vijf staan ook op een stembriefje. We gaan de stemmingen achter elkaar doen. U wordt dan ook verzocht om bij het uitbrengen van de stemmen te blijven zitten en daarna zal alles ineens worden opgehaald en daarna is het u vrij om even te lopen. Ik zal dan ook even kort schorsen. Daarna krijgt de voorzitter van het stembureau het woord en horen we de uitslagen.
R-2		Aanwijzing afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland <u>De voorzitter:</u> En de eerste stelling gaat over het aanwijzen van een afgevaardigde van onze gemeente in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland en dat heeft natuurlijk alles te maken met de wethouderswissel die wij in het college hebben gehad. Voorgesteld wordt om wethouder Kabout aan te wijzen een volmacht te verlenen als deze afgevaardigde is voor de duur van de zittingsperiode van u als Raad. Dan wil ik u nu vragen om het stembriefje in te vullen.
R-3		Aanwijzing plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland <u>De voorzitter:</u> Gaan we naar agendapunt drie. Het gaat om het aanwijzen van een plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland. Er wordt voorgesteld om wethouder Kabout aan te wijzen als plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheid Amstelland voor de duur van een zittingsperiode van u als Raad. Ook wordt u verzocht om nu in te vullen.
R-4		Benoeming lid Vertrouwenscommissie <u>De voorzitter:</u> Agendapunt vier, dat gaat om de benoeming van lid tot de Vertrouwenscommissie en u wordt voorgesteld de heer Kuin te benoemen tot lid van de Vertrouwenscommissie, zodat alle fracties ook daarin vertegenwoordigd zijn. Deze commissie voert één keer per jaar een klankbordgesprek met burgemeester. Ik zie dat u dat al heeft ingevuld.
R-5		Benoeming plaatsvervangend lid auditcommissie <u>De voorzitter:</u> Dan gaan we na de laatste benoeming, dat gaat om het plaatsvervangend lid van de auditcommissie. En hier wordt voorgesteld de heer Buisma te benoemen tot plaatsvervangend lid van de heer Kikkert in de auditcommissie. Ik kijk even rond, volgens mij zijn de briefjes ingevuld en zou ik de bodes willen vragen om de stembriefjes op te halen. Dat gaat iets langer duren, want de afstand is iets groter, maar we zijn geduldig vanavond. Wij schorsen tot dat het stembureau tot uitslag is gekomen.
		<u>De voorzitter:</u> Wij hervatten de raadsvergadering. En dan geef ik het woord graag aan de voorzitter van het stembureau, de heer Bouwmeester. <u>De heer Bouwmeester:</u> Ja, dank u voorzitter. Als stembureau hebben we de stemmen bekeken. Er zijn 22 stemmen uitgebracht, waarvan 22 geldig voor benoemingen. De heer Kabout is met 22 stemmen voor benoemd, met de opmerking dat bij punt twee, raadsbesluit twee over de volmacht, dat het acht keer niet is ingevuld. Dat heeft verder geen consequenties voor de benoemingen en dergelijke. Het is toch een meerderheid, maar het moet even genoemd worden volledigheidshalve. Agendapunt R-3, en dan praten we inderdaad plaatsvervangend lid van de wethouder in de Raad, is ook 22 voor en geen tegen, dus gefeliciteerd mijnheer Kabout met de benoemingen. Lid van de Vertrouwenscommissie, de heer Kuin, ook daar 22 stemmen uitgebracht en 22 geldige stemmen. De heer Kuin heeft 18 stemmen voor, vier stemmen tegen

	en er is twee keer de naam van mevrouw Van Hilst bij geschreven en één keer de naam van mevrouw Holtrop, dus ook de heer Kuin ... Plaatsvervanger, in ieder geval plaatsvervangend lid van de auditcommissie, de heer Buisma, 17 stemmen voor en vijf stemmen tegen. Oké, dat was het voorzitter. <u>De voorzitter:</u> Dank voor de uitslagen. Helder? Iedereen van harte gefeliciteerd met deze grote, nieuwe verantwoordelijkheden. Dan vervolgen wij de agenda naar de hamerstukken.
	Hamerstukken
R-6	Gemeentegarantie lening Watersportvereniging Nieuwe Meer <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 6 gaat over de gemeentegarantie over een lening voor de Watersportvereniging Nieuwe Meer. En de gemeenteraad wordt voorgesteld een gemeentegarantie te verlenen van 140 duizend euro voor de financiering van de renovatie van het clubhuis van Watersportvereniging Nieuwe Meer, zodat de vereniging en lening kan verkrijgen voor duurzamere renovatie van het clubhuis. Is er behoefte aan een stemverklaring? Nee? Is die aangenomen.
R-7	Aanbevelingen Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en Control cyclus <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 7, de aanbevelingen van de Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en Control cyclus. En de auditcommissie adviseert de gemeenteraad om de aanbevelingen van de Rekenkamer over de verbetering van de Informatiewaarde van de P&C documenten over te nemen. Is hier behoefte aan een stemverklaring? Nee? Dan is dat aangenomen.
	Afscheid van de heer Hordijk als directeur Rekenkamer Dan hebben wij vanavond de heer Hordijk ook hier aanwezig. Mag ik vragen even kort hiervoor plaats te nemen? Dan hebben de kijkers thuis u ook in beeld, want wij gaan ook afscheid hier nemen van u, van de Rekenkamer. Inmiddels hebben we een tijdelijke invulling van een andere Rekenkamer, maar gaat u hier staan, want de camera die schiet ... Ja, perfect, kijk aan. We willen de kijkers thuis niets ontzeggen. Ik blijf hier zitten, het is wat gek, maar als ik daar staan dan komt dat in beeld ook heel raar uit. Het voelt wel vanaf deze plek dat ik u een soort van dictee aan het afnemen van, maar het is niet zo. Toch woorden van dankzegging, want wij hebben een mooie tijd met elkaar meegemaakt en er zijn heel wat werkzaamheden namens u verricht voor onze gemeente. In de afgelopen vier jaar, alleen als het gaat om de onderwerpen van ESA, het subsidiebeleid, de informatievoorziening grondexploitaties, informatiebeveiliging, jongerenbeleid en jeugdhulp en de laatste informatiewaarde van de P&C documenten. En dat is een heel mooi resultaat in deze periode en daarbij heeft de Raad ook mooi gebruik kunnen maken van een van de wettelijke instrumenten die de Raad ter beschikking staat om informatie op te doen. En ik wil u graag bloemen overhandigen. Fred, mag ik ze van jou overnemen? Doen we op gepaste afstand. <u>De voorzitter:</u> Nogmaals een warm applaus. En even voor de kijkers via onze stream, er waren nog een aantal woorden van de heer Hordijk gericht aan de Raad, woorden van dank. Wij gaan verder met onze hamerstukken.
R-8	Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 8, dat gaat over de ontheffing vereiste ingezetenschap met betrekking tot de wethouder en met dit voorstel verleent de gemeenteraad ontheffing van dat vereiste voor wethouder Van Rijn gedurende de periode van 30 augustus 2020 tot 30 augustus 2021. Is er behoefte aan een stemverklaring? Nee? Dan met een gerust hart kan onze wethouder ook komend jaar weer aan de slag en denken wij met elkaar structief verder over een dagtoeristenbelasting.

R-9	Vaststellen fractiebudgetten 2019 <u>De voorzitter:</u> Wij gaan naar agendapunt 9 en dat gaat over het vaststellen van onze fractiebudgetten. En met dit voorstel leggen u als raadsfracties verantwoording af over de besteding van die toegekende fractiebudgetten in 2019 en wordt de hoogte van de bedragen definitief vastgesteld. Is er een behoefte aan een stemverklaring? Dan is dat vastgesteld.
R-10	Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020 <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 10, de gedragscode privacy en persoonsgegevens van u als Raad. En het doel van deze gedragscode is transparantie te bieden in de wijze waarop de gemeenteraad bij de uitvoering van zijn taken rekening houdt met de privacy van personen en tevens zijn richtlijnen geformuleerd voor de verwerking van persoonsgegevens door u als Raad. Iemand een stemverklaring? Dan is ook dat aangenomen.
	Behandelstukken
R-11	Jaarrekening 2019 <u>De voorzitter:</u> Dan gaan we naar de behandelstukken en als eerste stuk op de agenda betreft de jaarrekening 2019. Als burgemeester ben ik daar portefeuillehouder van. Ik zou dan ook graag de vervangend voorzitter van de Raad, de heer Fransen, willen vragen om mij als voorzitter te vervangen, dus als u even een minuut geduld heeft. <u>De voorzitter:</u> Goede avond allemaal. Vreemde plek op hier vandaan te zitten. Na een hele tijd goed om elkaar zo weer te zien. Het volgende punt op de agenda aan de orde is de jaarrekening van 2019. We hebben voor 2019 een begroting vastgesteld met daarin beleidsuitgangspunten en financiële uitgangspunten. Daar is hard aan gewerkt om dat zo goed mogelijk te realiseren. Na dat jaar heeft het college daar een jaarrekening voor opgemaakt, waarin staat wat ze allemaal gedaan hebben en wat dat gekost heeft en het is nu aan ons om daarvan te zeggen: nou, dat is allemaal goed verwoord en dat is allemaal juist gegaan. In de auditcommissie is dit besproken en de auditcommissie heeft hier positief op geadviseerd. We doen het in twee termijnen, als dat nodig is. De eerste termijn wordt u gevraagd als fractie om hier, als u dat wenst, een reactie op te geven eventueel en dan kan het college daarop reageren. Tweede termijn maken we die ronde nog een keer, als dat aan de orde is en dan gaan we besluiten. Dus op die manier stel ik voor om het te behandelen. De spreekvolgorde is ... We beginnen bij het CDA en is er iemand van het CDA die hierover het woord wil voeren? Ik vermoed, maar mijn verrekijker gezien, ja dat is ... de heer Van Willegen. <u>De heer Van Willegen:</u> Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal meteen ook zeggen, vanuit het CDA zijn wij ook blij dat we weer in ieder geval een gemeenteraadsvergadering kunnen houden. Ik moet wel zeggen, deze opstelling is wel heel bijzonder. U had het al over een verrekijker, ik ben ook heel blij dat ik een bril heb, want ik kan anders niet iedereen zien, maar wij zijn in ieder geval bij het CDA blij dat we in ieder geval onze plichten weer kunnen doen als gemeenteraad. En daarom zullen wij ook meewerken op deze vergadering zo geordend mogelijk te laten plaatsvinden. Als eerste behandelstuk van vanavond is dan de vaststelling van de jaarrekening 2019. Voor mij, en ik weet eigenlijk niet of dat voor de hele CDA-fractie geldt, is dat in beetje een raar moment. Je hebt er ook zo weinig meer aan. Zeker nu, we praten nu over 31 december 2019, en dat lijken op dit moment wel gewoon vervlogen tijden. Als je ziet, tijdens de opstelling van deze jaarrekening, was corona al volledig aanwezig, dus je moet met jaarrekening werken op 31 december, terwijl de situatie al helemaal anders is. En zoals u allen weet, heeft corona ons allemaal in de wurggreep en dan zal dat ook wel voor dit jaar consequenties hebben. Maar goed, toch is het goed voorzitter, om ook 2019 af te sluiten en daar een jaarrekening van te maken en ook als gemeenteraad daar de goedkeuring aan geven. Het CDA is altijd voor een gezonde, financiële huishouding, dat is u allen bekend. En dat is ook in 2019 weer gelukt en daar danken wij iedereen voor die daar inzet in gedaan heeft. Wij stonden er voor die tijd goed voor en wij staan er na die tijd nog goed voor, maar in 2020 zullen er keuzes gemaakt moeten worden, omdat de tijden zijn veranderd. En we willen ook de komende jaren dat Aalsmeer een

gezonde, financiële huishouding blijft houden, maar dan gaan we het waarschijnlijk volgende week verder over hebben als we de kadernota gaan behandelen voor de komende jaren. De accountant heeft het goedgekeurd, in de auditcommissie zijn alle vragen en opmerkingen die we hadden beantwoord, dus voor het CDA zijn er geen verdere vragen of opmerkingen erover en het CDA kan het raadsvoorstel met alle zeven te genomen besluiten goedkeuren. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Bedankt, mijnheer Van Willegen. Dan geef ik nu het woord aan de VVD, de heer Van der Zwaag.

De heer Van der Zwaag: Het apparaat heet mij welkom, dat vind ik eigenlijk wel al leuk. Ja, jaarrekening 2019, ik ga er heel kort over zijn, het jaar ligt achter ons. De resultaten in de jaarrekening zijn beter dan in de tweede bestuursrapportage van 2019. Er ligt een goedkeurende verklaring van de accountant. We hebben in de auditcommissie ook nog even de accountant bevraagd op: is het college redelijk binnen de lijntjes gebleven? Het antwoord was ja. Dat betekent ook dat de auditcommissie positief advies kon geven en dat betekent ook dat de VVD instemt met de jaarrekening. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan Absoluut Aalsmeer, de heer Kuin.

De heer Kuin: Dank u wel, voorzitter. De vorige sprekers waren vrij kort van hun woord, dus ik kan wel wat meer tijd nemen. Even achteraf, en dat hoor ik net zeggen: achteraf, dit is allemaal achteraf. Ja dat klopt, maar daar kunnen we misschien wel wat van leren en dat is de geschiedenis die wijst eruit dat je soms wat kunt leren van het verleden. Voorzitter, zoals eerder aangegeven in de commissievergadering heeft onze fractie verzocht om alle stukken, en dat is dus ook dit stuk, de jaarstukken, om dat smart te maken. Dat is de opmerking die ik vooraf wil maken. Dan hebben wij in de commissievergadering een aantal punten naar voren gebracht. Ik zal ze niet allemaal herhalen, omdat er een aantal van deze zaken, en dan heb ik het over de openbare ruimte, ik heb het over onderwijs, ik heb het over het sociale domein, de ruimtelijke ontwikkelingen, daar komen wij straks bij de kadernota absoluut op terug. Ook de lokale heffingen, de bedrijfsvoering en de toelichting op de balans zijn wat ons betreft zaken die in de kadernota terug gaan komen. Het is een soort van winstwaarschuwing, maar ik wil het alvast gemeld hebben. Als laatste, voorzitter, ook de reserve woonfonds volkshuisvesting en de, hoe heet dat, de algemene opmerking die ik wil maken over de opsomming van het subsidie-overzicht, ook daar zullen wij de komende begroting en bij de kadernota van ons laten horen en daar wil ik het dan even bij laten.

De voorzitter: Nou, ik had me voorbereid op koffie erbij, lekker zitten en een flink verhaal, maar het valt me nog mee, dus hartstikke mooi zo. Van GroenLinks heb ik begrepen dat ze de samenstellers danken voor het geleverde werk en dat ze helemaal blindvaren op het advies wat de auditcommissie gegeven heeft. Dan ga ik nu over naar D66, de heer Kikkert, denk ik, ja.

De heer Kikkert: Welkom, en zelfs mijn naam erbij. Ja, voor de D66-fractie geldt als motto: "terugkijken is goed, vooruitkijken is beter, meenemend de ervaring van het verleden", dus in die zin ook rekening houden met het positieve advies van de auditcommissie kunnen wij instemmen met de jaarrekening. En ik heb weer wat tijd gewonnen hoop ik.

De voorzitter: Dank u wel en dan gaan we nu over naar Partij van de Arbeid, de heer Buisma.

De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Ja, even namens de Partij van de Arbeid, wij hebben het hier over de jaarrekening van 2019, sluitstuk van de planning control cyclus en er ligt een positief advies van zowel de accountant als de auditcommissie en die volgen wij van ganser harte.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Martijn. Geen behoefte, mag ik namens hem zeggen. Dan heb ik volgens mij geen vragen voor het college gehoord. Wellicht wel behoefte van de portefeuillehouder om iets ... Geen behoefte om daar iets op te zeggen. Dan kan ik volgens mij

		vaststellen dat hiermee de jaarrekening is besproken en is goedgekeurd. Ik kijk even rond. Bij deze.
R-12		Actualisering grondexploitaties ultimo 2019 <u>De voorzitter:</u> Het heeft altijd even wat werk om de ambtsketen om te hangen. Hij is niet heel groot, maar hij is wel wat hoekig. Blijft af en toe wat haken. Goed, wij gaan over naar agendapunt 12, de actualisering van de grondexploitaties. En de gemeenteraad dient jaarlijks de grondexploitaties te actualiseren, waarin budgetten van projecten voor ontwikkeling van woningbouw worden herzien en vastgesteld. En de stemming over dit onderwerp vindt plaats op 25 juni, vandaag is alleen de beraadslaging en dat zal tezamen zijn met de kadernota 2021. In de eerste termijn zou ik het woord willen geven aan fractie René Martijn. Niet het woord? De VVD? Geen behoefte. Partij van de Arbeid? Fractie Absoluut Aalsmeer? Mevrouw Holtrop. <u>Mevrouw Holtrop:</u> Dank u wel, voorzitter. Ik zal het ook kort houden, niet zo kort als degenen voor mij, maar toch heel kort. Fractie Absoluut Aalsmeer constateert nog steeds veel verlies op diverse projecten. De Tuinen, onder andere, en het 13,5 miljoen verlies wat we hebben. We zullen hiervan verder nota nemen en daar verder op ingaan tijdens de bespreking van de kadernota, waarbij ons uitgangspunt zal zijn dat dat het LIBde gemeente verder geen geld gaat kosten. Dank u wel, voorzitter. <u>De voorzitter:</u> Woord is aan het CDA. Geen behoefte? D66? De heer Kikkert. <u>De heer Kikkert:</u> Ja voorzitter, ik zal het kort houden. Wij hebben eigenlijk maar één opmerking en dat is dat facilitaire grondexploitaties wat ons betreft geen verlies mogen zijn voor de gemeente en we moeten een methodiek denk ik met elkaar ontdekken om dat zo te laten zijn, wat ons betreft. <u>De voorzitter:</u> Tot slot GroenLinks, de heer Fransen. <u>De heer Fransen:</u> Ja, dank u wel. Ook wat GroenLinks betreft zou het een goede zaak zijn als grondexploitaties nooit meer de gemeente, en daarmee de gemeenschap, geld kosten. En zoals D66 ook al aangaf is het goed om te kijken naar hoe doe je dat dan. Nou, dat zou bijvoorbeeld kunnen met methodes van trap op trap af, dus samen de winst delen en samen het verlies delen om zo de ontwikkelaar te helpen, te stimuleren om het zo goed mogelijk te doen. En ik vind het wel interessant om, ik weet niet of dat aan de orde is, om het college daar een reactie op te laten geven, of ze dat een te begane weg vinden. <u>De voorzitter:</u> Het woord is aan de portefeuillehouder, wethouder Kabout. <u>De heer Kabout:</u> Ja inderdaad, het systeem heet mij welkom hier zie ik nu ook. Dank u wel, voorzitter. Ja, de vragen over de grex, de grondexploitaties, de zaak die ik gehoord heb zojuist vanuit de fracties sluiten aan bij dat wat ook al tijdens de commissie naar voren werd gebracht. Mevrouw Holtrop gaf aan dat grondexploitaties vaak verlies met zich meebrengen. Het is wel zo dat het stuk wat hier nu voorligt per saldo een neutraal beeld laat zien over 2019, dus in dit jaar is het per saldo neutraal en dat verlies wat erin zit, dat is wat wij al lang uit het verleden meeslepen, maar voor het afgelopen jaar neutraal, wou ik nog even daarbij benoemen. Dan de heer Kikkert, die merkte op dat facilitaire grondexploitaties geen geld mogen kosten. Dat is een interessante nuance, want wij kunnen natuurlijk ook op eigen grond ontwikkelen, maar daar komen we misschien volgende week ook nog op terug. De heer Fransen van GroenLinks begon volgens mij ook met het verhaal dat grondexploitaties geen geld mogen kosten, maar voegt eraan toe dat we het verlies moeten delen, maar als ik eraan denk dat we als gemeente verlies delen met een ontwikkelaar, dan komt het er volgens mij op neer dat we verlies maken op een grondexploitatie, dus ik ben nog even aan het zoeken hoe ik die zaken kan rijmen. Wat ik u in ieder geval graag wil meegeven is het volgende: op dit moment is al het beleid van de gemeente dat wij geen verlies maken op grondexploitaties. Het is wel even de vraag hoe ver u ons als Raad daarin wil vastzetten, want namelijk kijk, ook voor een ontwikkelaar, die wil wel een bepaalde

	mate van zekerheid wat de zaken gaan kosten en wij kunnen in discussie raken met ontwikkelaars als wij van alles zouden zeggen, nou ik zeg maar even he, alles is uurtje factuurtje en we zetten er nog een leuke winst op ook en hoeveel gaat het kosten, dat ziet u aan het eind van de rit wel. Ik druk het maar even heel populair uit. Dan neemt het risico dat er niet ontwikkeld wordt ook toe, dus dat is wel iets waarvan het goed is dat u zich dat beseft. Een ander punt wat ik daar nog graag bij zou willen noemen is dat, kijk, afhankelijk van het woningbouwprogramma wat gekozen wordt, zeker als we ook sociale woningbouw willen toepassen en goedkopere huizen, ligt dit risico eerder op de loer, dus neemt u dat ook mee. Wij hebben hier ook een woonagenda met elkaar waar we ons als college aan willen houden. We willen het juist ook voor de kleinere woningen en het sociale segment willen we graag ook wat doen, dus die willen we u wel ook graag meegeven. Ik begrijp dat u hierin volgende week ook nog nader op wilt spreken, dus dan prima, dan gaan we dat gesprek graag nader met u aan, maar dit zijn in ieder geval de zaken die we vanuit het college in ieder geval nog even wilden meegeven aan u. Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> Is er een behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk even rond. Ik zie geen vingers. Dan hebben wij hier de bespreking gehad van dit stuk en besluitvorming volgt op 25 juni.
R-13	Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen <u>De voorzitter:</u> Gaan we naar agendapunt 13, het lintenbeleid en diverse deregulerende maatregelen. En u bespreekt het voorstel om het lintenbeleid aan te scherpen en te actualiseren en het doel is om de regelgeving te vereenvoudigen, zodat procedures versneld kunnen worden en administratieve lasten en regeldruk worden verminderd. En er is een apart en gewijzigd overzicht toegevoegd bij de vergaderstukken met de lijst met wijzigingen in het lintenbeleid, naar aanleiding van onduidelijkheden over de Pontweg. Op dit stuk is een amendement en een motie ingediend en ik zou graag de opstellers van het amendement, het CDA, het woord willen geven om dit amendement in te dienen. Mijnheer Buskermolen. <u>De heer Buskermolen:</u> Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wij hebben een amendement gemaakt en dat naar aanleiding van het stuk dat ... In het stuk staat dat in bullet 10 van het herziende stuk staat dat de Pontweg uit het lintenbeleid zou gaan, naar aanleiding van de eerste herziening. In de tweede herziening is die er weer ingekomen om de voorwaardes. Wij vinden dat het eigenlijk niet nodig is dat voor de Pontweg andere regels gelden als op de andere linten, dus wij willen graag een amendement indienen om op de Pontweg dezelfde regels in acht te nemen als op de andere linten. Voorzitter, wij constateerden dat de Pontweg, ik neem aan dat we daar gaan beginnen, de Pontweg lint is als alle andere linten in Aalsmeer, zeker drie onbebouwde kavels zijn langs de Pontweg, deze onbebouwde kavels afbreuk doen aan het karakter van het lint aan de Pontweg. In het lintenbeleid pagina 25 wordt gesteld dat het niet gewenst is woningen langs de Pontweg toe te voegen, gezien de beperkingen van het luchthavenindelingsbesluit, en overwegen dat de Pontweg onderdeel is van de linten van Aalsmeer. De Pontweg geheel in de LIB zone, in de LIB 4 zone ligt en in LIB 4 zone de mogelijkheden bestaat om gaten in het lint op te vullen. Er vanuit stedenbouwkundig oogpunt geen belemmering bestaat voor het opvullen van het lint en dat het besluit, de tekst op pagina 25 van het lintenbeleid onder het kopje Pontweg, algemeen de locaties gelegen nabij de stad en landingsbaan van Aalsmeerbaan tot en met, of uitbreiding van bestaande woningen, te vervangen door, vanuit stedenbouwkundig oogpunt is het wenselijk om linten af te bouwen. De Pontweg is echter gelegen nabij de Aalsmeerbaan, zodat er rekening moet worden gehouden met de beperkingen van het luchthavenindelingsbesluit en de bullets gewoon te behouden, zoals ze zijn. Dat was het voorzitter. <u>De voorzitter:</u> Waarvoor dank. Dan zou ik de indieners voor de motie integrale visie lintenbeleid willen vragen om het in te dienen. Dat is de heer Kikkert. <u>De heer Kikkert:</u> Ja voorzitter, ik heb nog wel een vraag vooraf, maar misschien kan ik die straks stellen in mijn eigen termijn. Ik kan hem ook nu stellen, dat is in beetje aan u.

De voorzitter: De woorden zijn aan u, hoe u uw motie toelicht.

De heer Kikkert: Nee oké, maar ik heb een vraag vooraf en die staat even los van mijn motie.

De voorzitter: Ik zou zeggen, positioneer de vraag even.

De heer Kikkert: Ik ga de vraag positioneren, dan kan de portefeuillehouder daar straks op antwoorden. Mijn vraag is of de juridische procedures op een correcte wijze zijn gevolgd, ook gelet op de brief die laat vanmiddag nog binnenkwam? Dan ga ik nu over tot de motie, die wordt ingediend namens de fractie van D66, Absoluut Aalsmeer, Martijn, GroenLinks, VVD en Partij van de Arbeid. En de motie heeft ermee te maken dat de linten ... Ja, wij vinden het een heel waardevol gebied. Een gebied die we integraal en samenhangend moeten bezien en dat is een prioriteit van de gemeenteraad die we al eens eerder hebben uitgesproken. Er spelen verschillende zaken, maar wat wij missen is juist die integrale en samenhangende visie en wat wij nu zien voorliggen is eigenlijk een beleid voor een klein stukje uit het lint. En wat wij als een samenhangende, integrale visie zien voor een gebied, dat is voor het gebied in, tussen, achter en voor de linten. Ik ga heel snel nu naar het dictum. Wat wij vragen aan het college, wij verzoeken dus het college om zo spoedig mogelijk, uiterlijk voor 1 oktober, de Raad te betrekken bij het ontwikkelen van kaders en uitgangspunten voor die samenhangende visie. De Raad, op basis van die aangegeven kaders, die wij gaan aangeven in een gesprek met het college, uiterlijk 1 januari 2021, die samenhangende visie voor te leggen, zodat wij keuzes kunnen maken wat wij met het lintengebied willen. En ook ons op 1 januari 2021 de processtappen voor te leggen voor een uitwerking van de visie en voor die visie is wat ons betreft, de indieners van de motie, belangrijk: de menselijke maat, een leidend principe in ons Raadsakkoord en vervolgens ook bij de visie in te gaan op de consequenties voor bestaande, gewenste en ongewenste situaties, en handavingsaspecten.

De voorzitter: Dank voor het indienen. Wij gaan naar onze eerste termijn en u kunt in de eerste termijn ook reageren op deze amendering en motie. En de vraag, zoals net gesteld door de heer Kikkert, zal ik aan de portefeuillehouder vragen dat in de eerste termijn ook te beantwoorden. Het woord is aan de VVD, althans als die behoefte er is. De heer Abbenhues.

De heer Abbenhues: Dank u wel, voorzitter. We behandelen vanavond een nieuwe versie van het lintenbeleid. In de commissievergadering hebben wij het er al over gehad. De VVD is in beetje tweeslachtig over dit lintenbeleid. Allereerst kunnen we melden dat de VVD tevreden is over deze update. Er worden een aantal zaken duidelijker, een aantal zaken wat soepeler en het college krijgt wat meer bevoegdheden om bij kleine afwijkingen haar eigen afweging te maken. Dit betekent minder regels en kortere procedures. Daar is de VVD een voorstander van. De VVD gaat het voorstel voor het lintenbeleid steunen. In de commissievergadering heeft de VVD echter ook gemeld dat zij het lintenbeleid, maar ook achter de linten, tussen de linten, voor de linten een visie op afwijkingen en handhaving mist. Vandaar dat er nu een motie, mede namens de VVD wordt ingediend met het verzoek hier een nadere visie over te ontwikkelen. Dan is er een amendement ingediend over de gaten in de Pontweg. De VVD gaat dit amendement steunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Het woord is aan de PvdA, de heer Buisma.

De heer Buisma: Zo wandelen wij heel wat af. Voorzitter, kijk, het moge duidelijk zijn, wij zijn ook mede-indiener van de motie die voorligt. Tijdens de commissievergadering hebben wij over het lintenbeleid al gezegd dat wij een integrale visie missen, nou, dat wordt met de motie deels hersteld. Neemt niet weg dat het voorliggende besluit van de portefeuillehouder aan zich prima is, dus vandaar dat we dat van harte steunen. Het amendement van het CDA, nou ja, plat gesteld als het CDA daar blij van wordt, dan steunen we dat graag.

De voorzitter: Ik zie allemaal glimlachen, dus dat is positief. Het woord is aan Absoluut Aalsmeer en ik check even of iedereen mij achterin ook goed kan verstaan, want ik kreeg net van de

	griffier door dat ik wat luider moet praten. Ik zie geen handjes, dus ik ga ervan uit dat ik goed te horen bent. Als dat niet zo is, dan hoor ik dat graag van u. Mijnheer Kuin. <u>De heer Kuin:</u> Ja voorzitter, u weet van afgelopen dinsdag dat mijn oren wat te wensen overlaten, maar nochtans kan ik u redelijk goed verstaan hier achter in de zaal. Voorzitter, over het agendapunt het volgende. Ook wij zijn blij met het nieuwe lintenbeleid, zoals het nu voorligt. Natuurlijk zou je op punten en komma's nog wel wat kunnen aanmerken, maar ik denk dat er pakweg over een jaar wel eens een evaluatie plaats zou kunnen vinden en dan kunnen we de punten en de komma's en de puntjes nog wat slijpen. Wij zijn, zoals u bekend is, mede-indieners van de motie, dus daar kunnen we ons al achter scharen. En wij kunnen ons ook vinden in de door het CDA opgebrachte amendement inzake de Pontweg, want ook wij vinden dat de Pontweg een wezenlijk onderdeel van onze linten zijn. Tot zover. <u>De voorzitter:</u> Het woord is aan het CDA, mijnheer Buskermolen. <u>De heer Buskermolen:</u> Ja voorzitter, dank u wel. Ja voorzitter, wij hebben ook wel in de commissievergadering aangegeven dat wij blij zijn met deze nota. Deregulering is prima. Een verfijning van het lintenbeleid vinden wij uitstekend. Dank alvast aan de VVD en de AA voor het steunen van het amendement en van de PvdA, ondanks dat ik er niet blij van hoeft te worden, maar de mensen hopelijk wel. Wij worden er misschien niet blij van, maar de mensen hopelijk wel. Wat aangaande de motie, wij neigen er wel naar om daarmee akkoord te gaan. We hebben er wel een paar opmerkingen over, maar waarschijnlijk gaat daar de wethouder zo meteen ook nog wat over zeggen en dat is eigenlijk aangaande van ja, in hoeverre ... U praat over de menselijke maat, maar zolang dat het toch binnen de regelgeving is die er momenteel is, dan kunnen we daar alleen maar mee akkoord gaan. Het riekt er een beetje naar alsof we dus buiten de regelgeving om moeten gaan. Ik kan me niet voorstellen dat dat zo is, maar het riekt er een beetje naar, dus ik wacht en ik zie de heer Kikkert al nee schudden dat ik dat niet goed heb, maar ik ga zo meteen even af horen wat de wethouder ervan zegt en dan nemen wij een besluit. <u>De voorzitter:</u> D66, de heer Kikkert. <u>De heer Kikkert:</u> Ja voorzitter, ik ga in op het stuk zelf en ik ga in op het amendement en ik reageer ook gelijk ... Maar ja, als je die kans krijgt, op het CDA voor wat betreft de laatste opmerking. Het stuk zelf, ook deregulering is een uitgangspunt in ons Raadsakkoord, daar zijn wij erg voor, want hoe makkelijker je het kan maken voor je inwoners en voor je ondernemers, dat is alleen maar een pre. Vanuit die optiek staan wij ook gewoon achter het stuk en kunnen wij instemmen met het stuk. Het amendement, ja, het is maar welk perspectief je hebt. Heb je het perspectief van een belemmering of heb je het perspectief van een kans? En zoals het geformuleerd is, is het in het stuk, is het het perspectief van een belemmering. En zoals het CDA het formuleert in hun amendement, is het het perspectief van een kans, dus vanuit die hoedanigheid, als wij dan mogen kiezen als D66, wij gaan uit van kansen, dus wij kunnen achter het amendement staan en stemmen daar van harte mee in. Dan de laatste opmerking, het is zeker niet de bedoeling dat wij buiten lijnen gaan kleuren, maar het mooie is dat wij zelf over de lijntjes gaan, waar die grenzen liggen. Dus met andere woorden: het gaat om ons eigen beleid en daar waar wij invloed hebben op ons eigen beleid maken wij daar graag gebruik van vanuit de menselijke maat. <u>De voorzitter:</u> GroenLinks, mevrouw Lakerveld. <u>Mevrouw Lakerveld:</u> Dank u wel voorzitter. Tijdens de commissievergadering hebben wij vanuit GroenLinks onze vragen gesteld en de wethouder heeft de vragen keurig beantwoord. GroenLinks Aalsmeer is ook in mede-indiener van de motie integrale lintenbeleid en wat betreft het amendement van het CDA, betreft Pontweg, is GroenLinks Aalsmeer ook mee akkoord. Dank u wel voorzitter. <u>De voorzitter:</u> Tot slot, fractie René Martijn.
--	--

De heer Martijn: Kijk, hij doet het ook voor mij. Voorzitter, ik kan akkoord gaan met de nota het lintenbeleid, wat dus nu voorligt over de nieuwe maatregelen. En ik hoop dat dat de burgers, die aanvragen doen, dat dat ten goede komt. Het amendement, ja, ik ben het helemaal met het CDA eens. De Pontweg behoort ook tot het lintenbeleid, ondanks dat het misschien maar drie kavels zijn zou het mooi zijn als dat in de toekomst kan worden ingevuld. En als laatste, daar mocht ik ook medeondertekening van zijn, de motie. Ja, ook ik ben voor een integraal lintenbeleid en we zijn al lang bezig geweest met kleine stukjes van de puzzel te leggen, maar nooit totale afweging te maken over het totale beleid. Voor, of achter, of naast de linten. Dus ik ben blij dat de motie er is en ik hoop dat die wordt aangenomen en dat de wethouder conform de motie daar uitvoering aan gaat geven. Dank u wel.

De voorzitter: Het woord in de eerste termijn is aan de wethouder. Wethouder Kabout.

De heer Kabout: Ja, dank u wel voorzitter. Nou, in de eerste plaats hoor ik eigenlijk alle partijen steun uitspreken voor het voorstel over het lintenbeleid en de overige deregulerende maatregelen, dus daar is het college erg blij mee om te vernemen, dus dat is mooi om mee te beginnen. Dan het amendement dat door het CDA is ingediend, dat kan het college steunen. Het is zo dat aan de Pontweg gelden natuurlijk wel allerlei vergaande regels, omdat het dicht bij de Aalsmeerbaan ligt, maar die regels worden in het amendement ook onderkend, dat daar rekening mee moet worden gehouden, dus dat zal het college uiteraard ook doen als zich een aanvraag voordoet, maar dus positief, ook het advies over het amendement. Dan ga ik naar de motie. Het college heeft volledig begrip voor de boodschap die de motie uit draagt. Dat is denk ik ook de vorige keer in de commissie hebben we dat gezegd, dus op zich, het punt aan zich begrijpen we heel goed. U hoort natuurlijk wat aarzelingen en dat zit in het volgende. We hebben natuurlijk in Aalsmeer, hebben we allerlei stukken, allerlei trajecten die lopen al een tijd. We hebben bijvoorbeeld de structuurvisie tussen de linten, dat is het stuk tussen de Aalsmeerderweg en de Hogedijk. Nou, dat is een stuk daar heeft vorig jaar bijvoorbeeld participatie op plaatsgevonden, hebben we vorig jaar ook met uw Raad over gesproken, zijn we nu ook mee bezig om dat verder ... Nou, zo zijn er ook bestemmingsplannen die over linten gaan, waar al voorontwerpen over inzage hebben gelegd, waar mensen op hebben kunnen reageren. Zo zijn er al allerlei stukken die gewoon in procedure zijn. Als wij de motie, als die zou worden aangenomen zoals die er nu ligt, dan zien wij daar een gevaar in dat het onduidelijkheid schept over wat er nu met al die trajecten moet gebeuren. Maar eigenlijk wil het college u het volgende voorstellen. Wij willen u het aanbod doen om op 30 juni, als het goed is, is het al via de griffier met u gedeeld en anders volgt dat ... Nou ja, weet u dat bij deze, een avond met u te beleggen, dus al heel snel, nog voor het zomer is, om deze kwesties met u te gaan bespreken. Wij zijn ook zeker op de hoogte van de vele handhavingsszaken die spelen en dan hebben wij van u begrepen dat u met name wilt inzoomen op kwesties van wonen achter het lint, of hoe je het dan ook wil noemen, maar in ieder geval de woonsituaties die in, achter, tussen het lint spelen. Daar willen we u verder een update over geven en alvast een aantal ideeën aanreiken hoe we dat kunnen gaan aanpakken. En dan willen we ook met u kijken hoe we nou de combinatie kunnen maken tussen aan de ene kant de stukken die al in procedure zijn, zoals ik net noemde, en aan de andere kant ook met een goed plan te komen voor die situaties over illegale bewoning en in hoeverre daar eventueel aanpassingen mogelijk zijn. Dus eigenlijk is het aanbod wat we als college aan u willen doen om de motie voor nu aan te houden, met nogmaals de kanttekening dat wij de onderliggende oproep er achter helemaal begrijpen en steunen, maar eerst met u dat gesprek aan te gaan en dan kijken wat een goede manier is om dat met elkaar te verwoorden en af te spreken en als het dan alsnog niet naar tevredenheid zou zijn, waar wij wel vanuit gaan, kunt u uiteraard de volgende keer alsnog indienen. Dat is ons voorstel. Dan was er ook nog een vraag over de juridische procedure. De heer Kikkert vroeg: is de procedure correct doorlopen? Het is inderdaad zo dat vanuit een van de insprekers is op het allerlaatste moment, eind van de middag vandaag nog, een brief ingediend. Daarin wordt erop gewezen dat de betreffende nota van beantwoording, dat die niet met de inspreker is gedeeld en dat die volgens de participatieverordening wel had moeten. Die inspreker heeft daar wel een punt. Het is een kwestie van hoe je de verordening leest, maar het lijkt wel ... Er zit wat interpretatieruimte in, maar het lijkt wel beter geweest als dat wel gebeurd was, dus in die zin,

ja, zit er een punt. Geldt wel, juridisch gezien volgens de wet, is het wel correct verlopen. Het is netjes allemaal gepubliceerd, de inspreker wordt door een advocaat bijgestaan, inhoudelijk zijn de punten van de inspreker wat ons betreft netjes meegenomen en beantwoord en ook in de commissie is alle gelegenheid geweest erover op te reageren. Dus wat ons betreft is er materieel geen reden, zou dat wat ons betreft nu geen consequenties hebben. Maar, nogmaals wat ik net toegaf, dat herhaal ik nogmaals, dat het beter was geweest als we dat wel op die manier ook nog hadden gedaan, dus in zoverre geef ik dat wel toe. Tot zover.

De voorzitter: Ik denk dat er wel behoefte is aan een tweede termijn. Mijnheer Kikkert, u wilde even het woord voeren? Namens de indieners van de motie, begrijp ik. Kijk, we hebben voordat we aan het tweede termijn beginnen een eerste schorsing te pakken. We schorsen voor, hoe lang heeft u ongeveer nodig? Maximaal vijf minuten. Ik zie dat degene die de schorsing gevraagd heeft inmiddels weer zit, dus ik wil aan u allen vragen om ook plaats te nemen. Ik maak ook even van het moment gebruik om nog even nadrukkelijk aandacht te vragen dat u rekening houdt met de anderhalve meter. We zitten niet voor niets uit elkaar. Het is zo natuurlijk om even bij elkaar te staan, maar ik wil u vooral vragen, hou daar goed rekening mee. De schorsing werd gevraagd, misschien even goed mijnheer Kikkert dat even toelicht wat er uit de beraadslaging is gekomen.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, u zult begrijpen waar het over ging. De wethouder heeft gevraagd of wij bereid zijn om de motie aan te houden, vandaar even overleg onder elkaar. Die bereidheid hebben wij eigenlijk niet. Wij handhaven de motie, het speelt al heel lang, wij willen nu eigenlijk een keer een soort van een deadline en je zou ook andersom kunnen redeneren in de zin van, in de gesprekken wordt duidelijk wat noodzakelijk is en wat haalbaar is.

De voorzitter: We gaan naar de tweede termijn en het woord is aan de VVD, mijnheer Abbenhues.

De heer Abbenhues: Dank u wel voorzitter. De VVD sluit zich aan bij D66. We hebben ook goed begrip voor de oproep van de heer Kabout, de portefeuillehouder, dat het best ingewikkeld is, omdat er meerdere plannen lopen over deze gebieden, bijvoorbeeld tussen de linten, maar ook in De Bovenlanden, dus visie op de Oosteinderweg. En dat klopt, maar tussen de linten wordt een bestemmingsplan en we praten hier over een beleidslijn, of een afsprakenlijn, of wat dan ook, wat dat ook gaat worden, voor gevallen die besproken moeten worden en om juist het college een handvat te geven van: waar wil de Raad nou naartoe? Dus wat de VVD betreft zetten we de motie gewoon door. En dan wil ik nog even reageren op de wethouder voor wat betreft de bezwaarmaker die niet op de hoogte is gesteld van de beantwoording van zijn vragen en dat klopt. Juridisch gezien hoeft het het stuk niet te blokkeren, maar ik zou u toch wel willen verzoeken om elke inspreker in ieder geval de inspraaknota toe te sturen als die gepubliceerd wordt. Dank u wel.

De voorzitter: PvdA, mijnheer Buisma.

De heer Buisma: Zo, kijk. Dank u wel voorzitter. Even namens de Partij van de Arbeid hebben wij begrip voor het verzoek vanuit het college om de motie aan te houden, alleen begrijpen doe ik hem nog niet helemaal. Op het moment dat de portefeuillehouder hier stelt dat er achterliggende projecten zijn die het ingewikkeld maken om een integraal beleid te ontwikkelen, ja dat was nou precies de reden waarom dat wij gevraagd hebben om een integraal beleid voor de linten en dat vragen we best wel een tijdje en de vorige Raad vroeg dat ook. En om dan de redenering te hebben dat het ingewikkeld is, doen we het niet, daar heb ik wat moeite mee, dus zou de portefeuillehouder daar iets meer duiding aan willen geven waarom die daarvoor kiest, voor die route? Want hier bij de Partij van de Arbeid dienen we de motie gewoon in.

De voorzitter: Absoluut Aalsmeer, de heer Kuin.

De heer Kuin: Ja dank u, voorzitter. Dank ook aan de portefeuillehouder voor zijn antwoorden, die mij nopen tot de volgende vraag. Hij noemde, en dan heb ik heb even over de procedure, juridische procedure, van een inwoner aan de Stommeerweg. Hij noemde dat hij ... De inspreker heeft wel een punt, zo heeft de portefeuillehouder het gezegd, ik zou graag weten welk punt de inspreker heeft.

De voorzitter: Het CDA, mijnheer Buskermolen.

De heer Buskermolen: Ja voorzitter, ja dank voor uw antwoord, mijnheer Kikkert. We dachten natuurlijk al dat dat zo was, maar we wilden dat toch even zeker weten. Wat we wel nog even naar voren willen brengen is dat, ja, dat we eigenlijk niet vinden dat handhaving in dit lintenbeleid thuishoort. Dat is gewoon een algemeen iets over heel Aalsmeer en eigenlijk hoort het hier niet in thuis, maar oké, het moet maar zeg ik dan. Maar een integraal beleid over het linten, daar zijn we wel voorstander van. Dus ondanks dat we het ook wel prima hadden gevonden als we het voorstel van de wethouder hadden gevolgd, dan zullen wij ook deze motie steunen.

De voorzitter: D66, mijnheer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, ik heb eigenlijk niet heel veel meer toe te voegen, behalve, en dat was ik vergeten, de wethouder te bedanken voor zijn antwoorden.

De voorzitter: GroenLinks? Niet. Fractie René Martijn.

De heer Martijn: Ja voorzitter, wel een heel gewandel zo vanavond, toch? Voorzitter, ik dank de wethouder ook voor zijn antwoorden, maar ook ik blijf achter het punt staan dat de motie in stemming moet worden gebracht. De wethouder geeft aan in zijn antwoorden dat er al projecten of bestemmingsplannen lopen en dergelijke, maar voorzitter, dat is nou precies waar ik in mijn eerste termijn op wees. Het wordt een soort puzzel met allemaal stukjes en wat wij graag willen, wat ik wil, is gewoon een integraal lintenbeleid waarin de Raad de kaders stelt waarbinnen het college dient te handelen. Dank u wel.

De voorzitter: Voor de beantwoording in het tweede termijn is het woord aan de wethouder.

De heer Kabout: Ja, dank u wel voorzitter. Nou helder, alle fracties willen de motie wel graag handhaven. Nou, dan zullen wij daar natuurlijk zo goed mogelijk gaan proberen uitvoering aan te geven. We gaan er dan daarbij wel vanuit dat die stukken, zoals ik die net allemaal noemde, dat die niet op voorhand de prullenbak ingaan. Misschien ook ter verduidelijking, ook de vragen van de heer Buisma van ja, wat bedoelt de wethouder nou met die strijd tussen die stukken, want dat gaat het juist om hetzelfde? Het college heeft de indruk dat wat u als Raad in die motie wil zien, dat dat vooral gaat om, naar aanleiding van handhavingszaken die met name gaan over illegale bewoning achter het lint en wat we daarmee kunnen doen. We hebben de indruk dat het u vooral daar om gaat en al die structuurvisies en bestemmingsplannen, die ik net noemde, die hebben ook over heel veel andere onderwerpen hebben ze betrekking op. Maar goed, ik vertrouw er dan toch maar gewoon op dat we in die sessie, die met elkaar gaan hebben en de overleggen die we met elkaar en hebben, tot een werkbare vorm gaan komen met elkaar, dus ja, het is duidelijk welke kant u op wil in dit dossier en wij gaan proberen dat zo goed mogelijk te doen, dus dat voor wat betreft de reactie op de motie. Misschien, ik was het net nog even vergeten, van de eerste termijn ging de discussie nog even over de menselijke maat. Ja, kijk zeker, dat staat ook gewoon in het Raadsakkoord wat we met elkaar hebben afgesproken, dus dat is, dat principe dat steunt het college ook van harte en dat past ook helemaal bij Aalsmeer, dus dat gaan we gewoon ook ons aan houden en inderdaad, natuurlijk moeten we kijken, wat voor de ene persoon goed is, kan voor de andere persoon misschien weer niet zijn en daar zit dan precies het punt waar we samen te kijken hoe die regels, u uiteindelijk als Raad, eventueel wil aanpassen of vaststellen. Vergeet ik dan nog iets? O ja, de heer Kuin die vroeg nog van ja, de inspreker, dat in de eerste beantwoording werd gezegd dat die een punt heeft, ja dat bedoelde ik puur ten aanzien van de vraag qua procedure, dus of die persoon ook los van de

	openbaarmaking van de nota van beantwoording, digitaal, of die persoon daarnaast dat ook nog had moeten worden toegestuurd moeten krijgen zelf ook aanvullend. En daarop heb ik gezegd dat daar heeft die persoon een punt, dat volgens de participatieverordening, had dat beter geweest als dat wel gebeurd was, dus puur procedureel en verder qua materieel, voor de uitkomst van het geheel, dat het college betreft niet uitmaakt. Dan hoop ik daarmee die vraag ook nog beantwoord te hebben en dan heb ik denk ik alle vragen gehad. Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de beantwoording van de tweede termijn en dat betekent dat we overgaan naar besluitvorming. De volgorde van stemming zal zijn: eerst over de amendering, dan over het besluit zelf en vervolgens over de motie. Het amendement Pontweg. Het college stelt voor de tekst op pagina 25 van het lintenbeleid, onder het kopje algemeen, en dat is de tekst: “de locatie is gelegen start- en landingsbaan van de Aalsmeerbaan” puntje puntje puntje, tot en met “of uitbreidingen van bestaande woningen”. En dat te vervangen door: “vanuit stedenbouwkundig oogpunt is het wenselijk om linten af te bouwen. De Pontweg is echter gelegen nabij de Aalsmeerbaan, zodat rekening moet worden gehouden met de beperkingen van het luchthavenindelingsbesluit” en de bullets onder ‘ruimtelijk’ te behouden en gaat over tot de orde van de dag. Wie is er voor dit voorstel? Daarmee unaniem aangenomen. Gaan we naar het lintenbeleid zelf en de voorliggende besluiten. Wie is er voor dat voorstel? Unaniem aangenomen. Gaan we over naar de motie. En u als Raad verzoekt het college de Raad zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 oktober dit jaar, te betrekken bij de ontwikkeling van de kaders en de uitgangspunten voor een samenhangende visie op hoofdlijnen voor alle gebieden ten aanzien van de linten. De Raad, mede op basis van de door de Raad aangegeven kaders en wensen, uiterlijk 1 januari 2021 een samenhangende visie op hoofdlijnen voor alle gebieden ten aanzien van de linten voor te leggen, zodat de Raad de keuze kan maken wat het met het totale lintengebied wil. De Raad uiterlijk 1 januari 2021 de procedurestappen voor te leggen om tot een integrale uitwerking van het lintenbeleid te komen, inclusief het tijdspad en de momenten waarop de Raad aan zet is. De menselijke maat leidend te laten zijn in de samenhangende visies op de linten en bij de visie in te gaan op mogelijke consequenties met betrekking tot bestaande situaties en handavingsaspecten. Wie is er voor deze motie? Daarmee unaniem aangenomen. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 13.
R-14	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 – 2023 <u>De voorzitter:</u> We gaan naar het volgende agendapunt, agendapunt 14 en dat is het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer en dit plan is opgesteld voor de periode 2020 – 2023. Het is om de buitenruimte planmatig op orde te houden en het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte. Het gaat daarbij om werkzaamheden op het gebied van wegen, openbare verlichting, verkeer, verkeersregelingsinstallaties, groen, water, spelen en riolering. En met de vaststelling van dit plan stelt de gemeenteraad het benodigde geld beschikbaar voor deze diverse werkzaamheden. De stemming over dit voorstel zal ook plaatsvinden op 25 juni, na vaststelling van de kadernota, maar de beraadslaging vandaag. Op dit punt is één motie ingediend, genaamd ‘motie bomen langs de Aalsmeerderweg’ door GroenLinks en ik wil graag u in de gelegenheid stellen om deze motie in te dienen. Het woord is aan de heer Fransen. <u>De heer Fransen:</u> Ja dank u wel, voorzitter. Ik begin met het voorlezen van de motie en daarna licht ik hem nog heel kort toe. Constatende dat er een ... De motie heet ‘bomen langs de Aalsmeerderweg’, constaterende dat er een investering is opgenomen in de projectenlijst van het meerjarenprojectplan Buitenruimte voor fietspaden op de Aalsmeerderweg Noord. Overwegende dat de Aalsmeerderweg een van de belangrijkste doorgaande routes van Aalsmeer is, de uitstraling van de Aalsmeerderweg best wel een impulsje kan gebruiken. De uitstraling van deze route zeer verfraaid zou worden door het planten van bomen langs de gehele Aalsmeerderweg. Bomen een belangrijk aandeel leveren in de verkoeling van de omgeving, bomen bijdragen aan klimaatadaptatie, bomen Aalsmeer een groener aanzien geven. Er boombunkers beschikbaar zijn, zowel om de autoweg als het fietspad te beschermen tegen schade aan het wegdek door boomwortels. Er in andere gemeentes er inmiddels gebruikt wordt

gemaakt van boombunkers en dat er de gelegenheid is om het aanleggen van boombunkers en het planten van bomen in de werkzaamheden, met betrekking tot fietspaden, in dit project mee te nemen. Verzoekt het college te onderzoeken welke kosten hiermee gemoeid zijn om langs de gehele Aalsmeerderweg bomen te planten, eventueel in boombunkers, en deze kosten te betrekken bij de integrale afweging van het ambitieniveau voor de buitenruimte in de periode tussen de kadernota 2021 en de begroting 2021. En gaat over tot de orde van de dag. Dat wat betreft de motie.

De voorzitter: Hartelijk dank voor deze toelichting. Dan gaan we over naar de eerste termijn en het woord is aan de PvdA, mijnheer Buisma.

De heer Buisma: Dank u wel voorzitter. Ja, eigenlijk zoals we net bij de jaarrekening en het sluitstuk hadden van onze planning en control cyclus, ligt er nu eigenlijk een bijzonder stuk voor. Dit stuk is geschreven in de werkelijkheid voor corona, dus er ligt een meerjarenplanning en een kostenpost eraan gekoppeld, voor projecten waarvan we eigenlijk hier allemaal nu weten dat dit niet de werkelijkheid is, zoals we hem gaan betalen aan het einde van de rit. Dat maakt dat een beetje ingewikkeld, want met de doelstellingen, eigenlijk gewoon zoals de wethouder deze projecten opgepakt heeft net voor corona, hebben wij hier in de gemeenteraad gezegd: wij geven een extra bedrag beschikbaar om het onderhoud en het achterstallig onderhoud, wat ontstaan is aan Aalsmeer, op te knappen. En vanuit de Partij van de Arbeid kunnen we eigenlijk alleen maar zeggen dat we dus nu voor een paar maanden eigenlijk dit plan vaststellen en waarvan we dus echt weten dat we het zo niet gaan doen. En dat maakt hem wat ingewikkeld, in ieder geval voor ons, want nogmaals, we ondersteunen de portefeuillehouder van harte, maar dat heeft iets raars en daar wou ik het even bij laten.

De voorzitter: Fractie Absoluut Aalsmeer, de heer Kuin.

De heer Kuin: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, naar aanleiding van de informatieavond die via het scherm is gehouden, hebben wij wat vragen gesteld en er zijn wat antwoorden gekomen en aan de hand van de antwoorden heb ik toch wel weer een paar vragen gevonden, die ik toch in deze termijn aan de verantwoordelijk portefeuillehouder wil stellen. Wij hebben vragen gesteld over de wandelroutes in het Hornmeerpark en de antwoorden die we daarop hebben gekregen deden mij toch een beetje de haren te bergen rijzen. Er wordt gesteld dat er aan het type verharding ook nadelen kleven. Nou kan ik mij voorstellen voorzitter, dat dat altijd wel een geval is als u een bepaalde verharding neemt voor het maken van de voetpaden in het Hornmeerpark, maar dat, en dan citeer ik het antwoord, 'ook zijn deze paden, zeker in de eerste maanden minder goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Na ongeveer een half jaar worden deze paden vanzelf steviger in het midden van het pad. Er ontstaat dan een compacte structuur. De paden zijn dan in het algemeen wel goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers'. Voorzitter, ik vind dit een antwoord wat een hele ruime onvoldoende krijgt. Dat betekent namelijk dat het midden van het pad een beetje bereikbaar is voor rolstoelers, maar dat ze er het eerste halfjaar geen gebruik van kunnen maken, omdat het niet voldoende is. Voorzitter, ik begrijp hier helemaal niets van. Zeker een openbaar park als het Hornmeerpark moet voor iedereen, dus ook rolstoelgebruikers, zonder belemmeringen, het hele jaar door begaanbaar zijn. En als dat betekent dat er een ander soort afwerking moet komen, dan moet die er gewoon komen, punt. Voorzitter, op de vragen die wij gesteld hebben over de fietspaden, en dan met name de eenrichtingsverkeerfietspaden, waar vrij frequent in twee richtingen van gebruik wordt gemaakt en dan doel ik met name het fietspad tussen de Zwarteweg en het Westeinder paviljoen, dat heet tegenwoordig anders, maar dat gedeelte, dat wordt te pas en te onpas in twee richtingen gebruikt. Dan het antwoord wat ik dan krijg is: we zijn van mening dat duidelijk is dat het fietspad een eenrichtingsfietspad is. En dan denk ik, als dat nou duidelijk is, zet er dan een bord neer, want voor heel veel mensen is het niet duidelijk. En als je ervan uitgaat, dat als er wel een bord zou staan, er nog steeds mensen een andere kant op fietsen, ja weet je, dan moet je er misschien eens handhaving neerzetten, dan is het binnen de kortste keren over. Voorzitter, over de speeltuinen waar wij een vraag over gesteld hebben in Kudelstaart, staat als antwoord dat een betere term in de presentatie was wellicht 'renovatie van de speeltuinen' geweest en dat er via een online enquête, kenbaar is gemaakt waarom dat moet gebeuren. Ik zou dan graag,

voorzitter, de resultaten van de enquête weten om een goed oordeel te kunnen vormen of deze speeltuinen voor 4,5 ton opgeknapt moeten worden. Voorzitter, de vraag over het dempen van een stukje water bij het begin van de Uiterweg, daar wordt op geantwoord dat mogelijk bij de realisatie van de rotonde op deze locatie over een aantal jaren overkluizen van een deel van het water nodig is. Ik vraag me dan af of er nu op dit moment, gezien alle financiële consequenties daarvan, het geld voor een nieuwe kade op dit moment uitgegeven moet worden, maar daar hoor ik graag een antwoord van de portefeuillehouder. Ik ben blij met de aangekondigde maatregelen als het gaat over het fietspad langs de Spoorlaan richting Stommeerkade, nog wel een keertje dat het bij de Zwarteweg een weg kruist van 50 kilometer per uur en dat daardoor geen voorrangssituatie voor fietsers kan ontstaan. Die ontgaat mij volledig, die redenatie, want volgens mij kunnen we daar ook, als men dat wil, een voorrangskruising. Er ligt namelijk ook een zebrapad. Het stukje uitstekende fietspad wat langs de Bosrandweg ligt en wat dus door de provincie Noord-Holland aangelegd schijnt te zijn, vinden wij een goed voorbeeld voor bijvoorbeeld het fietspad langs de Zwarteweg en de Hornweg. Voorzitter, dan de werkzaamheden aan fiets- en voetpaden als het gaat over het kabel- en leidingnetwerk. Ik denk dat het wel duidelijk is dat er zo hier en daar wat schort aan de opvolging van het opnieuw neerleggen van fiets- en voetpaden wanneer er een kabel of leiding is gegraven. Kortgeleden hebben wij als gemeente een heel vervelend resultaat daarvan gekregen door het fietspad langs de Bachlaan, waar een fietser is verongelukt en waar dus het kabelgat niet wordt opgelost. Nee, dan worden er gewoon borden neergezet dat het fietspad wordt afgesloten. Voorzitter, als wij op deze manier met onze fiets- en voetpaden omgaan, dan heb ik nog een paar fiets- en voetpaden waar we morgen maar een bord neer moeten zetten dat het afgesloten wordt, want die zijn bijna net zo gevaarlijk als het halve metertje wat op het fietspad langs de Geniedijk loopt. Voorzitter, dat was het eigenlijk wel. Wij zijn erg begaan, zoals u wel heeft kunnen merken, met ... Oh ja, nog eentje, sorry ... met de fiets- en voetpaden en op onze vraag of de Kudelstaartseweg geen doorgaande weg kan worden en de Bachlaan daarop aan kan sluiten, wordt gesteld dat opgelet gaat worden of de snelheidslimiet op de Bachlaan niet wat, zeg maar, dat er wat maatregelen genomen kunnen worden. Dat zou ik u gelijktijdig willen vragen voorzitter, via u aan de verantwoordelijk portefeuillehouder, of er dan buiten, zeg maar, het zebrapad wat nu in de Kudelstaartseweg ligt, ook een zebrapad aangelegd kan worden voor de voetgangers die vanaf de Bachlaan naar de Kudelstaartseweg willen gaan, want die worden bij kant van hun sokken gereden. Tot zover in de eerste termijn, dank u.

De voorzitter: Het woord is aan het CDA, de heer Winkels.

De heer Winkels: Ja dank u wel, mijnheer de voorzitter. Jarenlang hebben wij gevraagd om plannen en projecten die zeg maar de buitenruimte van Aalsmeer aanzienlijk zouden verbeteren. Die plannen zijn opgesteld, zijn deels ook in uitvoering genomen. Maar ja, we zitten nu in een heel andere periode, waarin de betaalbaarheid van dezelfde plannen wat minder zou kunnen gaan worden. Het is niet om aan te geven wat dan wel en wat dan niet, maar wij hebben op zich geen vragen over het voorliggende plan, de Buitenruimte Aalsmeer 2023. We zijn er blij mee, maar de betaalbaarheid, en daar deel ik de zorgen van de heer Buisma, dat dat in de toekomst wel een dingetje gaat geworden, een punt gaat worden, om het zo te zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: D66, mijnheer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja voorzitter. Ja, eigenlijk is dit plan, conform afspraak met het college en nu bij ons voorliggend. Het is een goed plan, waar we mee kunnen instemmen, laat ik dat maar gelijk meegeven en tegelijkertijd constateer je dat de werkelijkheid een andere is. En met een andere bedoel ik dat we als gemeente toch voor een aantal financiële uitdagingen komen te staan. Financiële uitdagingen die natuurlijk ook een oplossing kunnen vinden in bijvoorbeeld een ander beeld kwaliteitsniveau, bijvoorbeeld door projecten anders te prioriteren, maar dat is een discussie die niet nu hier gevoerd moet worden, maar die we in het kader van de kadernota willen voeren. Dus in die zin, ook met gevoel naar de heer Buisma toe, ja, we stellen er nu vast, maar hoe lang stellen we vast en met welk niveau stellen we hem vast, dat ten aanzien van het stuk. Dan wil ik ook ingaan op de motie, want dat heb ik mijn voorgangers nog niet horen doen.

Ik had eigenlijk liever gezien dat de motie was betiteld: 'bomen langs lintwegen', en niet exclusief de Aalsmeerderweg, om het zo maar te zeggen, omdat bomen bijdragen aan een goed klimaat, duurzaam zijn, mooi het water opnemen, dus heel erg klimaatadaptief zijn, maar misschien kunnen we die discussie nog voeren met elkaar.

De voorzitter: GroenLinks, mijnheer Fransen.

De heer Fransen: Het is wel mooi maar elke keer een helemaal schone microfoon te hebben, dat is wel prettig. Ja, en welkom zegt die. Ja, dank u wel voorzitter. Ja, het is al een paar keer genoemd. Het is een beetje een vreemd gevoel om zo'n stuk vast te gaan stellen, wat op zichzelf een goed stuk is, maar dat voelt ook een beetje als dat het toch proforma is, om het vast te stellen, het zij zo. De opmerking van de heer Kikkert van D66, dat die het liever had over bomen langs de lintwegen, ja, dat is natuurlijk ook wat GroenLinks wil, maar dit is het project op dit moment in uitvoering is en dat is de reden om het zo te doen, maar als er een meerderheid is om een motie aan te nemen 'bomen langs alle lintwegen', dan pas ik me heel graag aan. En ik zou nog even in willen gaan op wat de heer Winkels aangeeft namens het CDA, dat ze, het CDA, al jarenlang gevraagd heeft om dit punt. Daar ben ik blij om, maar ik heb een andere herinnering van de geschiedenis en ik zou het toch wel op prijs stellen als het CDA daar eens op wil reflecteren. Ik dank u wel.

De voorzitter: Fractie René Martijn.

De heer Martijn: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik kan mij helemaal vinden in het Meerjarenprojectplan Buitenruimte Aalsmeer. Anderen nemen al een voorschot op de kadernota en dergelijke. Zelf hoop ik dat we zo min mogelijk concessies hoeven te doen aan de plannen zoals die nu voorliggen. Ik wil de wethouder bedanken dat hij kennelijk, als ik de Nieuwe Meerbode vandaag goed heb gelezen, heeft geluisterd naar mijn kritiek in de commissie en dat is dat ik gepleit hebben voor betere communicatie bij projecten en niet alleen als ze starten, maar ook als uitgesteld worden of er vertraging oploopt. In ieder geval zag ik vandaag ... Dus die vraag blijven, of dat punt blijf ik herhalen voor alle projecten die er gaan komen, maar ik ben blij dat vandaag in ieder geval een gedeelte van de plannen van het traject van de Burgemeester Kasteleinweg als uitleg in de nieuwe Meerbode stond, dus dank daarvoor. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Tot slot de fractie van de VVD, de heer Van der Zwaag.

De heer Van der Zwaag: Ja, soms lijkt de VVD op alle fracties, want ik heb heel veel terug gehoord van dezelfde problematiek die we in de VVD hebben besproken. Het voorliggende programma Buitenruimte, sluit natuurlijk aan op het ambitieniveau wat we eerder als Raad hebben vastgesteld, dus in die zin niets nieuws onder de zon. Dat is de eerste bril waardoor we hebben gekeken vanuit de VVD-fractie naar dit programma. Maar ja, als goede fractie kijk je ook wat breder en dan zie je het financieel perspectief voor de komende jaren, maar je ziet ook dat, met dit huidige ambitieniveau ergens in die jaren 2023-2024, 3 miljoen euro extra gevraagd gaat worden. Nou, dat is in ieder geval voor de VVD, maar dat hoor ik ook terug bij alle andere fracties, een punt waarvan we zeggen van, nou, op dit moment stemmen we in met het programma zoals het voorgesteld wordt, maar bij de kadernota is het aan de Raad ook om nader na te denken over de kaders die wij meegeven, het ambitieniveau wat wij vaststellen en de financiële consequenties. Dus wij komen daar denk ik bijna allemaal terug bij de kadernota. Als ik kijk naar de motie 'bomen Aalsmeerderweg', zal ik hem maar noemen, vind ik een hele goede plausibele toelichting van de heer Fransen, dat het voorlopig even beperkt moet worden tot de Aalsmeerderweg, dus wij steunen ook de motie zoals die er nu ligt. En op het moment dat er andere gelegenheden komen om hem te verbreden, dat gaan we het daar wel over hebben.

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn vragen uit de Raad. Twee portefeuillehouders aanwezig. Ik geef eerst het woord aan wethouder Van Rijn.

	<u>De heer Van Rijn</u>: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, bomen groeien niet tot in de hemel en het zou mooi zijn als er dan bomen worden geplant, dat er geld aan zit, maar ook dat fabeltje zal in Aalsmeer niet succesvol zijn. Maar goed, daar zal mijn portefeuillehouder collega op ingaan. De PvdA begint met, het is een rare tijd, ja, dat is het zeker. Het is een ongewone tijd, dat merk ik ook in al het werk dat ik voor u mag doen en toch is dit wel de systematiek die we hebben afgesproken, het programma wat er nu ligt. En later met financiële mogelijkheden of de andere keuzes de Raad qua ambitieniveau maakt, moeten we kijken naar nieuwe systematiek en eventueel een aangepast programma en dan kunnen we mogelijk tot heroverwegingen komen. Dat even als een reactie op u. Absoluut Aalsmeer heeft nog een aantal vervolgvragen gesteld op ... Nou ja, we hebben ons best gedaan zo snel mogelijk te beantwoorden op de eerdere vragen die u had, dus ik ga proberen een poging te doen om ze zo goed mogelijk te beantwoorden raadslid Kuin. Als het gaat over de wandelroutes, ja de reconstructie, ik neem uw punt van kritiek ter harte en ik neem het mee, maar het is nu eenmaal zo dat op de manier zoals wij nu reconstrueren het optimale gebruik even op zich laat wachten inderdaad voor de doelgroep die u noemt, maar ik neem uw punt wel mee. Ten aanzien van de fietspaden is het gebruik en handelswijze naar Aalsmeer dat het in principe allemaal eenrichtingsverkeer is. Verkeersgedrag is moeilijk te sturen. U vraagt eigenlijk naar een verkeersbord daarin of dan wel handhaving. Nou ja, ik neem uw punt daar ook mee, maar in principe is dit wel de beleidslijn hoe we met fietspaden in principe omgaan. Als het gaat om de Uiterweg, en u zegt: kunnen we daar nog een stukje droogleggen en dus verbreden? Ook dat is natuurlijk een aspect wat qua financiën eerder door uw raad aangegeven van nou, dat moeten we ook met centrumvisie meenemen. In principe is dat nog steeds het ambitieniveau van de gemeenteraad, dus ook dat zullen we op dat ogenblik financieel moeten heroverwegen dan wel beoordelen. U geeft aan wat wel een uitstekend fietspad naar uw oordeel is, dat is de pilot die de provincie Noord-Holland op een gedeelte van de Bosrandweg heeft uitgevoerd. Het gebruik van materialen op die plek, die worden getest over een periode van tien jaar en na tien jaar zal blijken of de materialen die daar zijn gebruikt, of die technisch voldoen, financieel voldoen, interessant zijn, en in die trant zeg maar ook duurzaam zijn, zodat ze eventueel verder gevolg kunnen krijgen. Niettemin is het een overdenking waard of wij ook een dergelijke pilot zouden kunnen doen en dan om te kijken of we de gevolgen daaruit willen testen, alleen dat vraagt mogelijk wel een investering. Maar goed, u weet als bewaker van dit mooie programma Buitenruimte, dat ik daar enorm voor in ben, met uw steun. Als het gaat om kabels en leidingen, ja, dat is terecht dat u dat mij daar scherp op houdt. Ik hou de ambtelijke organisatie daarop scherp en wij houden daarmee weer ook alle kabels die werk voor ons uitvoeren ook scherp. Ik wil niet zeggen dat dat een hoofdpijndossier is, maar dat is in ieder geval iets waar we voortdurend aandacht voor hebben, omdat het niet altijd op de wijze waarop wij het wensen wordt achtergelaten, dat weer aanpassingen vraagt om daar achteraan te gaan, dan wel dat we het zelf weer herstellen om in ieder geval te zorgen dat het voor onze inwoners en ondernemers netjes geregeld is. U verwijst daarbij wel naar een tragisch ongeval wat heeft plaatsgevonden op de Bachlaan en u trekt er een conclusie. Ik wil u namens het college wel aangeven dat het politieonderzoek naar de werkelijke toedracht daarop loopt. Uw suggestie over een extra zebrapad op Bachlaan, Kudelstaartseweg, die suggestie nemen wij mee kan ik u aangeven. Het CDA, ja dank ook voor uw steun en dat u ook nut en noodzaak ziet voor planmatige aanpak van het programma Buitenruimte en hoe we dat doen en dat we daar ook gewoon de komende jaren eigenlijk nog wel aandacht voor nodig hebben. Dank daarvoor. D66 gaf aan: ja, goed plan. Ook dank voor die complimenten. Even kijken, dan fractie René Martijn. Ja inderdaad, we proberen zo goed mogelijk te communiceren. Daar waar het niet goed gaat, dat heb ik ook al eerder aangegeven, en dat doe ik ook namens het gemeentebestuur hier buiten het gemeentehuis, op allerlei manieren daar waar de communicatie nog beter gaat, horen we dat graag en hebben we daar ook aandacht voor om dat te verbeteren, gezien het grote project inderdaad. Er stond inderdaad vandaag een groot stuk in de krant, omdat we onze inwoners ook op die manier goed willen informeren, want dat is nogal wat, wat eraan komt. En dat doen we op twee manieren, dit is het eerste deel van het project het tweede deel volgt zo net na het reces, omdat ook het tweede deel ten uitvoering gaat en het geheugen vaak kort is, dus op die manier proberen we dat doen. En ik maak meteen maar van de gelegenheid gebruik om ook hier aangegeven dat de digitale aftrap van dat project op 26 juni volgende week om 12:00 uur plaatsvindt en dat is voor u, maar ook zeker voor inwoners interessant, omdat we ook inwoners willen betrekken bij de
--	---

inrichting van een deel van het project. Dus dat heb ik daar maar ook meteen maar van deze gelegenheid gebruik gemaakt, dank voor dat podium. Ik heb volgens mij zo alle vragen, hopelijk naar tevredenheid, beantwoord, voorzitter. En dat zijn dan mijn vragen voorzitter, excuus. Mijn collega portefeuillehouder zal nog op de andere vragen natuurlijk ingaan.

De voorzitter: Het woord is aan wethouder Alink.

Mevrouw Alink: Voorzitter, is het ook meteen de bedoeling dat ik reageer op de motie? Oké. Ik wil eerst even de twee vragen beantwoorden die de heer Kuin heeft gesteld, voorzitter, over eerst de wandelroutes in het Hornmeerpark en de tweede over de renovaties van de speelpleintjes of de speelplaatsjes. Ten aanzien van die wandelroutes is het ook bij ons bekend dat de lagen die er in eerste instantie neergelegd waren niet voldeden voor rolstoelrijders, ook niet voor moeders met kinderwagens. Wij zijn met een collega van de AA-organisatie, of niet de organisatie, maar van AA samen met een inwoner en een ervaringsdeskundige die in een rolstoel rijdt, in het Hornmeerpark geweest. Daar hebben we gereden en daar moesten we inderdaad constateren dat alleen de weg terug nog naar huis kon, want de weg naar voren dat ging niet, want met name de verbindingroute naar de bruggetjes en dergelijk, die waren ingezakt en dat ging niet. Daarop hebben we meteen aanpassingen laten aanbrengen en die aanpassingen die moeten verhard worden. Dat is een proces, dat zijn duurzame paden. Wij staan in Aalsmeer ook voor duurzaamheid, dat zijn duurzame paden, maar mocht het nu blijken, wat in bijvoorbeeld in de Aalsmeer en Thijsssepark liggen diezelfde paden en die zijn goed gehard, mocht blijken dat het niet werkt, zullen we naar andere oplossingen moeten zoeken, omdat ook ons college vindt dat elk pad voor iedereen met een rolstoel, een moeder met een kind voor iedereen inclusief toegankelijk moet zijn en ongehinderd moet worden bewandeld, bereden, door alle inwoners en bezoekers van Aalsmeer. Dat ten aanzien van de wandelroutes. De renovaties van de kinderplaatsen, of de kinderspeelplaatsen, die is in volle gang. We hebben bijvoorbeeld het Lorentzhof helemaal opgeknapt, we zijn bezig op de Berkenlaan een speelplaats te ontwikkelen. Dat doen we in participatie met inwoners, die mogen aangeven wat ze willen. Dat kunnen zij beter dan onze ambtelijke organisatie achter het bureau. Daar komen hele leuke projecten uit voort. Daar staat een bedrag voor gebudgetteerd van 390 duizend euro en als u dat te hoog vindt, dan hoor ik dat graag. Ik wilde dan reageren op de motie, nou, wij staan positief tegenover het planten van bomen in Aalsmeer, dat in zijn algemeenheid en op linten in zijn algemeenheid. Deze motie was specifiek voor de Aalsmeerderweg. Wij hebben wel wat geluiden gehoord dat dat misschien heel erg moeilijk zal gaan zijn, maar wij gaan absoluut onderzoeken of dat kan om daar een mooie bomenrij neer te zetten met of zonder boombunkers en of boombunkers mogelijkerwijze anders geplaatst kunnen worden, maar wij nemen dat zeker mee en wij gaan dat onderzoek voor u uitvoeren als u daar met z'n allen achter staat. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij zijn we daar prima aan het einde gekomen van de beantwoording in de eerste termijn. Gaan we over naar de tweede termijn, te beginnen bij de PvdA. Heeft u behoefte aan een tweede termijn? Nee. Fractie Absoluut Aalsmeer? Mijnheer Kuin.

De heer Kuin: Dank u voorzitter. Ik dank de beide portefeuillehouders voor hun antwoorden. Bij de eerste portefeuillehouder heb ik verder geen vervolgvragen. Bij de tweede portefeuillehouder heb ik toch wel een opmerking dat ik constateer dat ... Ik moet even kijken hoe het ook alweer werd geformuleerd. Dat het park voor iedereen toegankelijk moet zijn en dat vind ik wel een loffelijk streven, maar dat het maar voor een halfjaar is, want het eerste halfjaar is het namelijk niet toegankelijk, dat heb ik de wethouder net zelf horen zeggen. Niet alleen voor rolstoelers, maar ook voor mensen, mannen, vrouwen met een kinderwagen. Dat is jammer, wordt verder niks meegedaan heb ik begrepen tenzij het straks bij onderzoek uit gaat wijzen dat de verharding die nu wordt aangebracht, of is aangebracht, echt veranderd moet worden. Dat wachten we met een gerust hart af, want ik denk dat we dan binnenkort een keer moeten veranderen. Het andere waar ik geen antwoord op gekregen heb, voorzitter, is over de speeltuinen. Er staat in het antwoord wat ik heb gekregen dat er via een online enquête, dat dat kenbaar is gemaakt en ik heb gevraagd of het resultaat van die enquête aan ons bekend gemaakt kan worden, zodat wij daar een goed oordeel kunnen vormen. Verder was ik in de

eerste termijn vergeten om aan te geven dat de motie van door GroenLinks ingediend over de bomen langs de Aalsmeerderweg ons uit het hart gegrepen is, omdat wij al enige tijd aanhouden dat het presentatieplaatje wat we ooit voor onze neus hebben gekregen, een plaatje was waar langs de hele weg, ik kan het me nog zo voor de geest halen, een prachtige perspectieftekening, waarin langs de hele weg van Aalsmeer vanaf de Ophelialaan tot aan Bovenkerk mooie bomen werden gepresenteerd. Dus ik kan me van harte aansluiten, of wij kunnen ons van harte aansluiten bij de motie van GroenLinks met nog een aanvullende opmerking dat we hopen dat de boom die er nu wel staan langs de Aalsmeerderweg aan het begin wel blijven staan. Dank u wel.

De voorzitter: Het CDA? Mijnheer Winkels.

De heer Winkels: Dank u wel meneer de voorzitter. Ja, iedere raadsperiode kenmerkt zich door bepaalde financiële mogelijkheden van die tijd. Deze raadsperiode heeft zich tot dusver gekenmerkt door wat ruimere financiële mogelijkheden. Ik zeg 'tot dusver', want de tijd en ook volgende week zal blijken of die realiteit ook doorgezet kan worden en in welke vorm. Dat in antwoord op de vraag, de opmerking van de heer Fransen. Voor wat betreft de motie, nou, daar kunnen we mee verder. Het is even wennen, een Aalsmeerderweg met bomen, 3,2 kilometer met bomen en bunkers, laten we dat vooral onderzoeken. Ik vind het wel sympathiek, wel leuk en ook het doorkijkje wat je dan zou kunnen krijgen. Maar laten we het even wel beperken tot de Aalsmeerderweg, ook gelet de discussie over financiën die we dan gaan krijgen in dit huis volgende week, maar prima.

De voorzitter: D66, mijnheer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, nog een paar opmerkingen. In mijn perceptie hielden we altijd geld over op onderhoudsbudgetten, maar in die zin vraag me even af waar CDA over spreekt. Dat in de eerste plaats. Verder kijkt de D66 fractie even de kat uit de boom en daarmee bedoel ik uiteraard dat wij de wensen hebben bomen langs alle lintwegen, maar wij snappen dat daar een financieel plaatje mee samenhangt en willen de discussie dan graag voeren in het kader van een gewenste beeldkwaliteit. Dan ten aanzien van de motie, ja beter één vogel in de hand dan tien in de lucht, dus die hebben we alvast binnen, langs de Aalsmeerderweg bomen, dat lijkt me prachtig, langs die lintbebouwing.

De voorzitter: Dat we nog wel even over dezelfde motie praten. Het gaat nog steeds om het onderzoek he, niet nog dat er daadwerkelijk bomen komen. Ik wilde het nog eventjes hier benoemen. Financieel moeten we er ook nog even naar kijken. GroenLinks, mijnheer Fransen.

De heer Fransen: Ja, dank u wel. Nou, katten, bomen dat zijn ... Of katten, vogels, er is al van alles in die boom, maar inderdaad het is alleen een onderzoek wat we vragen en heel veel dank voor de steun voor die motie richting het CDA. De heer Kikkert zei het ook al, de vorige twee periodes klotste het geld qua onderhoud tegen de plinten op en we hielden elk jaar grof geld over, dus dat was dus echt een kwestie van niet uitvoeren en er was wel geld, dus daar was mijn vraag opgericht om daarop te reflecteren. Dank u wel.

De voorzitter: Fractie René Martijn.

De heer Martijn: Ja voorzitter, ik wilde alleen nog even reageren op de motie van GroenLinks over de bomen. Ik zou dat ook graag willen zien op de Aalsmeerderweg. Ik vind alleen één ding jammer en dat is waarom we dit eigenlijk niet eerder hadden, dat er niet eerder dan een onderzoek zou zijn geweest. Immers de Aalsmeerderweg tussen de Machineweg en de Legmeerdijk is volledig opgeknapt met nieuwe beplanting erin, nieuw asfalt, fietspadrijweg. Nou zou je daar bunkers in moeten gaan graven, om dat aan te leggen, tenminste als ik het goed heb begrepen. Dus dan denk ik, dan gaan we het nu misschien doen, maar dan hebben we toen geld verspild.

	<u>De voorzitter:</u> We hebben een interruptie van de heer Fransen. Een kleine stoelendans vindt plaats, maar mijnheer Fransen, het woord is aan u. <u>De heer Fransen:</u> Ja dat klopt, dat we het daar eerder over gehad hebben om langs de Aalsmeerderweg bomen te planten. Ze stonden zoals de heer Kuin van Absoluut Aalsmeer zei ook op de schetsen zoals die ons getoond zijn. Ik herinner mij de uitleg die wij eerder kregen, dat het onmogelijk was vanwege boomwortels en dat soort dingen en de kabels en leidingen die er lagen. Nou, vandaar deze motie met een oplossing daarvoor. Dus die wens is natuurlijk al ouder, wij hebben ons in ieder geval als raad toen laten overtuigen dat het niet kon, er is nu een technische oplossing om het anders te doen, ja, en dan graag even uitzoeken hoe dat in elkaar zit. <u>De voorzitter:</u> Wenst mijnheer Martijn daar nog op te reageren? Nee? Dan tot slot in het tweede termijn de VVD. Voor de kijkers thuis, de VVD heeft geen inbreng in het tweede termijn. Wij vragen de wethouder de antwoorden op nog één vraag van de heer Kuin, betreffende de speeltuinen en inzicht in de enquêteresultaten. Het woord is aan de wethouder. <u>Mevrouw Alink:</u> Ja voorzitter, hoe had ik die vraag nou niet kunnen beantwoorden, want natuurlijk, als ze online gehouden zijn en die resultaten zijn er, dan gaat u die krijgen. En ik heb de vraag al neergelegd, dus waarschijnlijk krijgt u die dan binnenkort. <u>De voorzitter:</u> Dank voor die beantwoording. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit agendapunt. De klok slaat letterlijk vijf over tien, dus we zitten precies op schema. Daarvoor mijn complimenten aan u, maar er is ook behoefte om even kort te pauzeren, dus ik zou zeggen, we schorsen de vergadering voor vijf minuten.
R-15	Concept Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid <u>De voorzitter:</u> Wij hervatten de vergadering en die is bij deze geopend. We zijn aangekomen bij agendapunt 15, de Regionale Energietransitie Noord-Holland Zuid en deze strategie draagt bij aan de landelijke doelstellingen van het klimaatakkoord en u als raad wordt gevraagd wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het concept van onze regio en het college zal die verwerken in de reactienota, zodat deze worden genomen in de RES 1.0. Op deze besluitvorming zijn drie moties ingediend door GroenLinks en ik zou eerst GroenLinks willen vragen kort de moties toe te lichten. Misschien goed om ze niet allemaal voor te lezen, maar even in eigen woorden samen te vatten waarom en waartoe de moties reiken en dan gaan we over naar de eerste termijn. Het woord is aan de heer Fransen. <u>De heer Fransen:</u> Dank u wel. Wat een uitdaging, een motie in het kort en in eigen woorden. Naar aanleiding van de bespreking van de rest van de Regionale Energiestrategie in de commissie heeft de wethouder gevraagd om met moties te komen, dus dan gaat de motiemachine ook draaien. Dat heb ik aan u allemaal ook gezien over die RES. Ik ga in het kort de drie moties toelichten, zoals de voorzitter dat verzoekt. We hebben in Aalsmeer een netwerk, een elektriciteitsnetwerk, liggen en onze netwerkbeheerder, Alliander, geeft aan dat dat netwerk behoorlijk knelt. En dat knellen gaat alleen maar ... Dat netwerk is erop gericht dat je producenten van energie hebt en consumenten van energie. In de nieuwe, ja de energie-transitie, worden consumenten worden prosumenten, dus er wordt heel anders van het netwerk gebruik gemaakt en dat levert allerlei knelpunten op. En het lijkt ons van goed bestuurlijk inzicht, bestuurlijk kwaliteit getuigen, als we daarover tijdig in gesprek gaan met Alliander en daarom roepen we het college op om in gesprek te gaan met Alliander en samen met deze partij te onderzoeken hoe de capaciteit van het netwerk nu en in de toekomst geschikt zal zijn om op alle momenten goed te functioneren, dus zowel voor producenten als voor de consumenten, als ook voor bijvoorbeeld Connection, die al een beetje klem komt te zitten. Dan de tweede motie, die heet 'Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne- en windenergie'. De reactie als je mensen vraagt van: wat wil je? Zonne- of windenergie? Dan is het heel vaak: doe maar zonne-energie, want dat is mooier, dat is makkelijker, dat is beter. Maar dat is wel een effect op datzelfde net waar de eerste motie over gaat, namelijk dat

zonne-energie die wordt opgewekt op het moment dat er nou net niet zoveel vraag is naar energie. Dus die vraag voor energie is op een ander moment en dat moet het net nou maar oplossen. Nou, als je de zonne-energie en de windenergie in een goede mix hebt, dan sluit dat bijna perfect aan bij de mix van de vraag jaarrond. En over dat punt is het heel goed om goede voorlichting te hebben, zodat je weet waarom je voor of tegen zonne- of windenergie bent. En wij denken dat het goed is om de participatie zoals die loopt niet alleen op het gevoel te doen van nou, ik heb dat en dat liever niet, maar ook op de effecten te wijzen, want nogmaals als je geen windenergie zou doen, dan ga je enorm het net extra belasten. Opwekken op het moment dat er geen vraag is en gebruiken op het moment dat er geen opwek is, dus juist dan krijg je veel netverzwaring en dat moesten we nou net regelen met Alliander in de eerste motie. En de derde motie die heet 'Aalsmeer en wat is nu eigenlijk een biomassacentrale?'. Nou, die discussie is enorm actueel. Je hoeft de krant maar open te slaan en het gaat over biomassacentrales, maar wat is het nou eigenlijk? Is de vergistingsinstallatie van de Meerlanden een biomassacentrale? Wat is het? Wat voor soorten zijn er? En je moet toch wel een beetje weten waar je het over hebt met elkaar, eigenlijk gewoon: wat zijn de definities om er iets van te kunnen vinden? En nu is het één containerbegrip en dat doet de hele discussie geen goed. En als het antwoord is van ja, als je tien professoren deze vraag stelt, dan zijn er vijf die zeggen: het is een heel goed idee, en er zijn er vijf die zeggen: het is een heel slecht idee, dan zeggen wij van: nou, bij twijfel moet je niet inhalen. Maar goed, dat staat niet in de motie, maar zo zitten wij dan wel in. De stad als toelichting op deze moties.

De voorzitter: Hartelijk dank daarvoor. We gaan naar de eerste termijn en het woord is aan Absoluut Aalsmeer, mijnheer Kuin.

De heer Kuin: Dank u wel voorzitter. Ik hoorde de opmerking van de heer Van Willegen niet. Ja, ik doe alles vanavond. Voorzitter, het concept Regionaal Energiestrategie en ik heb de heer Fransen net drie moties horen indienen en ik werd eventjes op een verkeerd been gezet van de week, toen ik die drie moties binnenkreeg, want ik was eigenlijk van mening, maar daar hoor ik graag het antwoord van de portefeuillehouder op, dat we een beetje achter de kar aanlopen, omdat er afgelopen maandag in de NRC een heel stuk stond over windmolenparken, vraagteken, dan veel liever zonnepanelen. En dat gaat over groene stroom in 2030 volgens de Regionale Energiestrategie, RES, in of van de energieregio's. Dit lezend dacht ik van, goh, moeten we er vanavond nog wel iets over zeggen? Want de regio Noord-Holland Zuid heeft hier volgens de NRC al een uitspraak gedaan. Nou moeten wij er volgens de agenda vanavond nog een uitspraak over doen, maar dan wil ik ... Dan zou ik graag weten van: wat heeft de NRC dan gepubliceerd? Als ik de NRC mag geloven, dan hebben wij een soort voorstel voor een groot gedeelte zonne-energie, een klein stukje windenergie en een klein stukje gemengd, combinatie van zonne- en windenergie. Voorzitter, ik hoor voordat wij een oordeel geven over de ingediende moties, hoor ik graag van de portefeuillehouder of dit de kar achter het wagentje is of dat we er vanavond nog een normaal besluit over nemen.

De voorzitter: Het CDA.

Mevrouw Harte: Dank u wel voorzitter. Na het stukje van de heer Kuin, raak ik wat in verwarring als dat in het NRC staat dat de RES Noord-Holland Zuid al een beslissing heeft genomen, want volgens mij staat er bij ons in het stuk dat de status van het document in deze fase louter als een eerste schets en verkenning dient en daar had het CDA met belangstelling kennis van genomen. Het CDA wil nog meegeven dat we niet voor grootschalige windenergie in Aalsmeer en Kudelstaart zijn. Wel willen we de wethouder attenderen op de ontwikkeling van de kleine windturbines. En gezien de recent verschenen rapporten van netbeheer Nederland, die net aan de Tweede Kamer zijn aangeboden en de vernieuwde inzichten over de vormen van biomassa, vraagt het CDA zich af of de doelstelling met de motie van fossiel onafhankelijk in 2040, of die wel reëel haalbaar is. Het CDA kan zich niet vinden in de zonneparken op de agrarische gronden en we zien belangstellend uit naar de uitkomsten van de participatie onder onze bewoners. We willen de wethouder wel vragen om dit participatietraject zo uit te zetten, dat zoveel mogelijk burgers hiervan in kennis worden gesteld, dat zij hun mening kunnen geven en eventuele initiatieven vanuit bewoners op steun kunnen rekenen. De inspraak via participatie Aalsmeer is

volgens het CDA niet laagdrempelig en niet informierend genoeg en dat gaat eigenlijk alleen over zonne-energie, dus ik zou dat toch graag wat uitgebreider willen zien voor de inwoners. Dank u wel.

De voorzitter: D66.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, ons wordt gevraagd om wensen en bedenkingen in te dienen tegen deze concept RES. Wij hebben gezien de zienswijze van het college, ja die is wat ons betreft voldoende. Verder hebben wij geen wensen en bedenkingen. Waar wij wel aandacht voor willen vragen is, want deze concept RES moet gebracht worden naar een RES 1.0, ik heb in den lande ook al gehoord dat er een RES 2.0 zit aan te komen, wij vragen aandacht voor participatie. En om die participatie zodanig in te richten dat het er niet alleen om gaat wat wij doen, maar ook vooral wat de gemeenschap zou kunnen doen en om dat te doen in een vorm van, ik geef maar een suggestie mee, klimaattafels in wijken, waar je met elkaar in gesprek bent over de gezamenlijke opgave die we hebben, om toch te verduurzamen. Het land, maar ook onze gemeente Aalsmeer. En daar in ieder geval bij te betrekken, de mensen die al heel actief bezig zijn, initiatiefnemers noemen wij die, die zelf ook een hele mooie bijdrage kunnen leveren aan verduurzaming, die weer een kring om zich heen hebben, zodat je een soort steen in de vijver werpt en daar een mooi rimpeleffect mee krijgt, dus om het op die manier aan te pakken. Dan ten aanzien van de moties. Ik hoorde de heer Fransen zeggen dat het lastig is om die in eigen woorden te vertalen. Dat zou je bijna tot de uitspraak ontlokken: zijn het dan niet zijn eigen woorden, die moties? Maar goed, laat ik dat niet doen. Ik wacht even het preadvies af van de portefeuillehouder.

De voorzitter: Het woord is aan GroenLinks. U heeft alles al gezegd. Het woord is aan fractie René Martijn.

De heer Martijn: Voorzitter, ik heb tegen het concept geen bedenkingen of iets dergelijks. Ten aanzien van de moties van GroenLinks kan ik met alle drie akkoord gaan. Goed voorbereid zijn op de elektronische toekomst, de elektrische toekomst, en goed voorbereid zijn in overleg met Liander hoe en wat, uitstekend. Goede voorlichting over de samenhang tussen windenergie en zonne-energie vind ik zeer belangrijk, waar mijn voorkeur op zich ook uitgaat naar zonne-energie. En terughoudendheid ten aanzien van biomassacentrales, helemaal mee eens, want ik ben absoluut tegen biomassacentrales, waar gestookt wordt op hout.

De voorzitter: de VVD, mevrouw Vleghaar.

Mevrouw Vleghaar: Dank u wel voorzitter. In de vorige commissievergadering hebben wij uitgebreid vragen gesteld aan de wethouder over elektriciteitsnet, de zonne- en windenergie en de biomassacentrales. Tevens aangegeven wat wij er eigenlijk van vonden. Wij wachten nu even in spanning af wat het stuk uit de krant, ingebracht door de heer Kuin, wat er nou in staat, wat daarvan waar is en daarom ga ik nu alleen even in op de moties. Motie één, dat was precies de vraag wat wij aan de wethouder hadden gesteld en dat heeft GroenLinks prima voor ons verwoord. Die kunnen wij dus steunen. Motie twee, dat ging over wind- en zonne-energie. Zonne-energie zijn wij heel erg voor en windenergie is in onze fractie verdeeldheid over. Daarom gaan wij straks ook waarschijnlijk verdeeld stemmen. Wij zijn van mening dat het schadelijkheid geeft voor vogels en insecten, het geluid van deze te grote turbines en het afschuwelijke obstakel in het landschap. Motie drie, onze weerstand tegen de biomassacentrales is door GroenLinks weer in de geest van de fractie van de VVD Aalsmeer uitstekend verwoord en daarom gaan we deze motie ook zeker steunen. Hier wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot, PvdA. Sorry, mijnheer Fransen, interruptie.

De heer Fransen: Ja, dank u wel. Ik denk dat het zo moeilijk te verwoorden was, juist omdat het door de VVD geïnspireerd was, dat zal het zijn, ja.

De voorzitter: Mijnheer Fransen, even een kleine interruptie. U staat nog op mevrouw Vleghaar, dus het is goed om nog even uitloggen en goed in te loggen.

De heer Fransen: Oké.

De voorzitter: Aan de linkerkant.

De heer Fransen: Ja, hij doet het. Richting de VVD en richting degenen die moeite hebben met windenergie, wil ik toch wel even zeggen dat als u de eerste motie steunt, om het netwerk de heer als de vragen van ... Of het gemeentebestuur te vragen in gesprek te gaan met het netwerkbeheer, op het moment dat je alleen maar zonne-energie zou doen, ga je dat probleem verergeren, dus ik wil u vragen om dat juist mee te nemen in uw afweging. En de motie zegt niet: er komt wel of geen windenergie, er staat alleen: zorg dat die voorlichting compleet is, zorg dat iedereen dezelfde informatie heeft om daar goed over te kunnen besluiten.

De voorzitter: Het was wel geen vraag, maar we staan hem voor deze even toe. Tot slot de PvdA, de heer Buisma.

De heer Buisma: Dank u wel voorzitter. De Partij van de Arbeid beschouwt de status van dit document in deze fase louter als een eerste schets en verkenning en kan zich in die zin vinden in het concept. De Partij van de Arbeid beschouwt de zoekgebieden voor zowel zonne- en windenergie als puur indicatief, waar nog een concrete uitwerking over de wenselijkheid en haalbaarheid voor Aalsmeer gevormd moet worden. Het aanbod in deze fase kan dus niet als definitief worden beschouwd. De Partij van de Arbeid kan voorlopig nog geen besluit nemen hoe wij, als Partij van de Arbeid, tegenover biomassacentrales staan. Hiervoor is meer informatie nodig over positieve en negatieve gevolgen voor de samenleving en gezondheid en over de verschillende types centrales. En dan even ten aanzien van de moties, het lijkt mij even verstandig om het preadvies van het college af te wachten, want zij gaven in het stuk zelf al een behoorlijke richting aan.

De voorzitter: Dank daarvoor. Dan geef ik het woord aan de wethouder. Wethouder Alink.

Mevrouw Alink: Dank u wel. Voorzitter, het is ongelooflijk fijn om te merken dat dit onderwerp leeft in Aalsmeer. Wij hebben het wel eens anders gehad. En iedereen heeft hier toch nagedacht over de vraag van: hoe kunnen wij in Aalsmeer toch tot onze 2040 doelstellingen komen? Waarvoor hartelijk dank. Het stuk in het NRC heb ik niet gelezen, maar dit is een concept. Dit concept ... Wij hebben in onze Amstellandregio geparticipeerd en meegedaan. Dat concept dat is opgerold naar de regio Noord-Holland Zuid. Die zijn bekend, die gegevens zijn bekend. Waarschijnlijk zijn die gedeeld met de pers, overigens niet door ons, maar mogelijkerwijs wel door alle RES'en en daar zijn er 30 van in Nederland. Nee, het is niet paard voor of achter de wagen, het is gewoon zoals het is. Dit is een concept, de informatie is bekend, er zijn zoekgebieden aangewezen en nu gaan we verder. Ik vind het jammer dat u nu met zijn allen in verwarring bent, dus ik zou u willen vragen nog eens rustig de leeswijzer en de inleiding van de notitie te lezen. Ik wil dan graag doorgaan na de opmerkingen van het CDA. Met belangstelling gelezen, een advies over misschien kleinere turbines. Ja, als het kan, dan is dat een optie. Er zijn ook hele kleintjes, die kan je op je eigen dak zetten, maar dat is allemaal een optie en ik denk dat we in deze fase, in deze technologische ontwikkelingen, gaan we zo hard dat die kleine turbines misschien net zoals vroeger met die hele grote computers die nu allemaal in je smartphone zitten, misschien wel heel veel energie kunnen opwekken. En hoe meer we dat kunnen en op verschillende manieren, hoe beter het is, dus dat is natuurlijk uit het hart gegrepen. Biomassa haalbaar zegt u, geen zonneparken, maar misschien is het CDA wel voor duo gebruik, dus als er bijvoorbeeld een parkeergarage is, dan kan je het dek doen met beton, maar je kan het misschien ook bedekken met zonnepanelen, maar dat laat ik aan u. Inwoners oproepen, ja, wij hebben natuurlijk al aardig wat geleerd van hoe wij goed moeten gaan participeren, komt binnenkort ook een participatiebeleid uit. Het is even zoeken en wennen en ook in deze tijd van corona kan je niet altijd zo participeren, maar we gaan ervan uit dat we ook weer in modus vinden om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij deze participatie

en niet de obligate mensen die we toch altijd al zien, mag ook iedereen in de straten die misschien zelf iets wil of daar een mening over heeft. Dank daarvoor, voor die oproep vanuit D66 eigenlijk ook, uw oproep voor dat participeren en groots aanpakken. De gemeenschap in Aalsmeer doet er in deze ook heel erg toe, want zonder de gemeenschap, zonder de individuele bewoner van een huis of van een flat komen we er niet, dus we hebben iedereen ongelooflijk hard nodig en het is een van de grotere opgave van de komende periode. Dus we zullen nog wel eens een gesprek moeten gaan van of die wijze van participeren, zoals wij dat als college dan bedenken, of dat ook is wat u zich voor ogen heeft. Die klimaattafels in wijken, ja dat is een mooie suggestie. Nu kan het even nog niet. We kunnen wel 30 mensen in een ruimte zetten, maar met verhitte discussies, dan vergeten we misschien wel eens de afstand. Maar de wijze waarop en misschien via social media, alles is mogelijk. We hebben nog even de tijd, dus die gaan we zeker meenemen. En ook inderdaad met een gremium van allerlei inwoners uit Aalsmeer. GroenLinks zegt: RES is akkoord, drie moties ingediend. Ik ben blij dat u moties heeft ingediend, want dan kunnen we die moties ook vertalen met alle opmerkingen die hier de andere fracties ook hebben gemaakt richting de RES en als toevoeging aan de zienswijze van het college. VVD, ja daar hebben we het al over gehad in de commissie. Terecht dat de VVD daar nog eens op wijst. In de moties zal ik ook wat antwoorden geven, waar ook de VVD hier net vragen over heeft gesteld. GroenLinks daar komen we zo, volgens mij ... Ik heb hier staan dat u twee keer aan het woord was. Een keer dat u zei: ik heb niks te melden. Maar dat was schijnbaar iets anders, want u heeft verder geen vragen gesteld, anders dan de moties voorgelegd. En de PvdA, ik ben enorm tevreden en blij dat de heer Buisma, voorzitter, onze zienswijze van het college deelt. Volgens mij integraal overgenomen, dus daar zijn wij blij mee. Dan ten aanzien van de moties. De eerste motie, de toelichting die de heer Fransen geeft, voorzitter, was even iets anders dan die op schrift staat, maar ik denk dat het doel is om zo snel mogelijk met Liander in gesprek te gaan en zo snel mogelijk de toekomstverwachtingen van bijvoorbeeld onze wijken, onze ruimtelijke inrichting. Hoe gaan wij naar aanleiding van die zoekgebieden onze elektriciteit opwekken? Voorzitter, wij zijn op dit moment al bezig met Liander met deze gesprekken en dat zullen we blijven doen. Dus als ik op de old school manier deze moties zou gaan adviseren, zou ik zeggen van: ik ontraad hem, want we doen het al. Ik zou zeggen: dank u voor deze motie. We willen hem graag meenemen, ook in de RES en wij willen u graag meenemen en uitnodigen om met Liander eens een keer om de tafel te zitten wat dat eigenlijk voor ons betekent, als inwoners van Aalsmeer, en ik hoop dat u daarin mee wil gaan. Ten aanzien van de tweede motie. Dat is deze. In het navolgend proces van de RES, naar RES 1.0, dus definitieve vorm, zal een gedegen en groots opgezet participatietraject opgezet worden. Dat heb ik u al eerder even gezegd. Ten aanzien van de elektriciteitsvraagstukken en de vraag van GroenLinks in de eerdere motie, van we moeten ook heel goed gedegen afwegen wat de voor- en nadelen zijn van wind- en zonne-energie en daar ben ik het volledig mee eens. Is het natuurlijk ook noodzakelijk dat de inwoners deze informatie ook hebben, want er wordt vaak vanuit de emotie gedacht, er wordt ook vaak vanuit de achtertuin gedacht: doe mij maar niet zo'n grote windturbine in de achtertuin, dus we moeten deze informatie ook heel goed delen. En dat zou heel goed kunnen met Liander samen, het zou ook gewoon door onze eigen organisatie kunnen. Dus deze motie, dat staan wij heel positief tegenover. Dan ten aanzien van de derde motie over de biomassa. In onze zienswijze staat ook dat het college zeer terughoudend is om nu al beslissingen te nemen over de biomassacentrales. Er is veel verwarring in het land, er is veel verwarring over de term, het is een containerbegrip. Het is hier al genoemd: gaat het over de houtkap in Canada met grote boten hier naartoe laten komen, is het het restafval aan hout wat in de Duitse bossen liggen, wat dan misschien niet zo heel erg lastig is of gaat het om wat het afvalenergiebedrijf in Amsterdam doet of de Meerlanden? Wij hebben u al aangeboden om ... Wij gaan als college ons daar nader tot laten informeren en daar een oordeel over vellen en dat willen we ook graag met u doen, dus ook hier staan wij positief tegenover. En als wij gaan participeren, dan gaan wij natuurlijk ook de inwoners met al onze twijfels, voor- en nadelen, gaan we die informeren daarover. Dus ten aanzien van deze motie zijn wij ook positief. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Daarmee zijn aan het einde gekomen van de beantwoording in de eerste termijn. Ik kijk even naar de fracties. Fractie Absoluut Aalsmeer, de heer Kuin.

De heer Kuin: Dank u voorzitter. Ik wil toch even terugkomen op mijn eerste termijn, waarin ik een melding maakte van het verhaal in de NRC. En dat de portefeuillehouder daar niet van op de hoogte was, daar kan ik niks aan doen, maar wat er wel in het stuk staat, een week geleden hadden, en dit is een quote uit het NRC, een week geleden hadden 27 van de 30 regio's al wel een concept of een voorlopige versie daarvan openbaar gemaakt en dat is waar ik naar refereerde. Voor de rest, als ik kijk naar de regio's die nog geen concept hadden ingediend, Zuid-Limburg, de Achterhoek en de Drechtsteden, en de rest allemaal wel, vandaar mijn vraag in de eerste termijn. En het antwoord van de portefeuillehouder ... Nou ja, zij heeft er niet gelezen, we zijn nog steeds met het onderwerp bezig, dus het zal wel. Ik denk dat ik het daar maar bij moet laten. Ik ben wel blij dat mevrouw Alink heeft aangegeven dat er behoorlijk op hoog niveau, laat ik het zo maar even vrij vertalen, wordt geparticipeerd. Daar ben ik dan heel blij om voorzitter, want dat zou de eerste keer zijn dat er participatie plaatsvindt over deze klimaatdoelstellingen. De rest is allemaal landelijk beslist. Wij zijn het eens met alle drie de moties ingediend door GroenLinks en hier wil ik het voorlopig even bij laten.

De voorzitter: Het CDA, mevrouw Harte.

Mevrouw Harte: Het CDA heeft geen verdere vragen en opmerkingen. Wij willen graag straks, voor de stemming, nog een schorsing.

De voorzitter: Bij deze aangekondigd. D66. Ik had hem voor u verstoep, u heeft hem toch gevonden, het pasje. De heer Kikkert.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, in de eerste plaats fijn dat de heer Fransen een ontboezeming deed op een niet gestelde vraag, maar ik begrijpt dat de woorden van 'GroenRechts' waren, de VVD bedoel ik. Ja ten aanzien van de moties, ik heb het preadvies van de portefeuillehouder gehoord en wij staan achter de moties.

De voorzitter: GroenLinks, niks? Fractie René Martijn. Fractie VVD. Fractie PvdA. Mijnheer Buisma.

De heer Buisma: Dank u wel voorzitter. De Partij van de Arbeid had aangekondigd om even het preadvies van het college af te wachten en horende het preadvies voor alle drie de moties gaat de Partij van de Arbeid akkoord met alle drie de moties.

De voorzitter: Dan zijn er in het tweede termijn geen vragen gesteld, wel is er een schorsing aangevraagd en die doen we nu. Hoe lang denkt u ongeveer nodig te hebben? Maximaal vijf minuten, dan schorsen we voor maximaal vijf minuten. Het CDA is weer terug van de schorsing, wij hervatten de vergadering. Als iedereen wil plaatsnemen. Hierbij heropent. Het woord is aan mevrouw Harte, het CDA.

Mevrouw Harte: Dank u wel voorzitter. Wij waren even in beraad, omdat wij in eerste instantie de moties wat overbodig vonden, omdat Liander, het is regionaal en de wethouder was er al mee in gesprek en de biomassa dat was al aangekondigd dat dat eigenlijk uitgediept moest worden. Maar omdat de wethouder een positief advies heeft gegeven, gaan we mee met motie.

De voorzitter: Duidelijk. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de beraadslaging van het agendastuk en de moties. Dan gaan we over naar besluitvorming. Het eerste het stuk dat voorligt. Iedereen is weer compleet, ja. Wie is daarvoor? Daarbij unaniem aangenomen. Gaan we naar de moties. Motie één: Aalsmeer voorbereid op de elektrische toekomst. Verzoekt het college om tijdig een analyse op te stellen met betrekking tot de bestaande en het toekomstige elektriciteitsnet in de gemeente Aalsmeer, tijdig in gesprek te gaan met Liander en samen met deze partij te onderzoeken hoe de capaciteit van het netwerk nu en in de toekomst geschikt zal zijn om op alle momenten goed te functioneren. Wie is er voor deze motie? Unaniem aangenomen. We gaan naar motie twee: Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne- en windenergie. Verzoekt het college om als aanzet naar het participatietraject rondom het opstellen van de RES te zorgen voor een volledige voorlichting rondom de

	samenhang tussen zonne- en windenergie met betrekking tot belasting van het net, zodat participatie op feiten en niet alleen op emotie plaatsvindt. Wie is er voor deze motie? Houd uw handen even in de lucht, want er wordt hier verdeeld gestemd. Eens even kijkend naar de VVD, voor is de heer Abbenhues, de heer Van der Zwaag, de heer Van Leeuwen. Tegen is de heer Bouwmeester, mevrouw Vleghaar en mevrouw Hauet. En verder kijkend is iedereen voor. Daarmee is deze motie aangenomen. Gaan we naar de derde motie: Aalsmeer en wat is eigenlijk een biomassacentrale? Verzoekt het college op dit moment terug te houden te zijn met nieuwe realisaties van biomassacentrale in of dichtbij Aalsmeer, totdat er op meerdere plaatsen in Nederland goedwerkende biomassacentrale zijn, die aantoonbaar geen nadelig effect voor de omgeving veroorzaken. Ervoor te zorgen dat in het participatietraject, rondom het opstellen van het RES, duidelijkheid is over het begrip biomassacentrale en de verschillende soorten biomassacentrales, inclusief de nadelige effecten daarvan op de omgeving en de uitstootwaarden. Wie is er voor deze motie? Unaniem aangenomen. Dat brengt ons aan het einde van agendapunt 15.
R-16	Herziening Nota bodembeheer 2013 <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 16: de Herziening Nota bodembeheer. En de behandeling is gericht op het vaststellen van de nota bodembeheer 2019, inclusief de bodemkaarten en het doel is het in stand houden van de juiste chemische bodemkwaliteit. En in eerste termijn is het woord als eerste voor het CDA. U heeft geen bijdrage. Dan gaan we naar D66. U kijkt ook vragend. We gaan even ... Is er iemand die het woord wil voeren over dit stuk? Nou, dan is deze hierbij mooi een akkoordstuk. Stemverklaringen? Geen? Akkoord. Daarin lopen we behoorlijk wat tijd in.
R-17	Moties vreemd aan de orde <u>De voorzitter:</u> We hebben één motie vreemd aan de orde van de dag, agendapunt 17. En dat is de motie 'alleenstaande minderjarige vluchtelingen'. Ik zou de indieners willen vragen een korte toelichting te geven op deze motie. Het woord is aan mevrouw Keessen, D66. <u>Mevrouw Keessen:</u> Hij doet het. Dank u wel voorzitter. Ja, de motie 'alleenstaande minderjarige vluchtelingen'. D66 dient deze samen in met CDA, GroenLinks, de fractie René Martijn en de PvdA. Alleenstaande minderjarige vluchtelingen, dat zijn kinderen zonder ouders en die kinderen worden blootgesteld aan allerlei gevaren. Geweld, seksueel misbruik, maar ook mensenhandel. Deze oproep vond gehoor bij een aantal Europese landen. Duitsland, België, Luxemburg, Finland, het is een hele rij, hebben inmiddels al gevoel gegeven aan deze oproep. En ook in Nederland hebben meerdere organisaties en privépersonen deze oproep ondersteund en ook 131 gemeentes en vijf provincies hebben dit al gedaan en het zou mooi zijn als Aalsmeer gemeente 132 is. De jeugd heeft de toekomst en ik zeg altijd: de jeugd is de toekomst. En jeugd heeft het recht om op te groeien in een veilige leefomgeving. Wat de motie betreft zal ik mij beperken tot het dictum. De motie is vrij uitgebreid onderbouwd en beschreven, tenzij er iemand is die per se wil dat ik hem helemaal voorlees, beperk ik mij tot het dictum. Verzoekt het college formeel de oproep te onderschrijven, die door diverse Nederlandse vluchtelingenorganisaties is gedaan en inmiddels zoveel gemeenten en provincies wordt ondersteund. Hierbij aangegeven dat er binnen de gemeente Aalsmeer onder die in de overwegingen genoemde voorwaarden bereidheid is en capaciteit bestaat om naar rato betreffende alleenstaande minderjarigen op te vangen. Namens de gemeente de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan te schrijven met de dringende aansporing alsnog op het verzoek van Griekenland in te gaan, met onder meer een verwijzing naar bovenstaande twee punten en een kopie van iets schrijven aan alle Tweede Kamerfracties, de bij de oproep betrokken vluchtelingenorganisaties en de overige gemeenten binnen de regio Amstelland Meerlanden te doen toekomen. Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> Dank voor deze toelichting. Ik inventariseer even of er andere fracties ook het woord willen voorafgaande. Ik constateer de VVD, mevrouw Vleghaar, en daarna doen we een rondje. Ik zie meerdere ... Akkoord.

	<u>Mevrouw Vleghaar</u>: Dank u wel, sorry. Wij vinden deze motie zeer sympathiek. Je kunt er eigenlijk niet tegen zijn, maar wij missen wel een financiële component in deze motie. In deze motie staat duidelijk dat de Aalsmeerse bewoners bereid zijn om deze minderjarigen op te nemen en dat is onze zorg eigenlijk. En waarom? De financiële component zit in de jeugdhulp. Dat is voor de gemeente. En aangezien wij in de vorige informatieoverleg commissievergaderingen onze zorgen hebben geuit over deze forse overschrijding jeugdhulp, kunnen wij op dit moment deze motie niet steunen. Hier wil ik het bij laten. <u>De voorzitter</u>: Ik zag de PvdA, nee? Absoluut Aalsmeer? Mevrouw Holtrop. <u>Mevrouw Holtrop</u>: Dank u wel voorzitter. Ook wij vinden dit een hele sympathieke motie en ook wij denken: hoe kun je hiertegen zijn? Toch gaan wij ook niet mee met deze motie en wel omdat wij vinden dat het bij de landelijke overheid hoort en wij missen dan ook inderdaad de financiële component, eventueel de financiële steun vanuit de overheid, die er dan dus ook niet is, aangezien het vanuit de nationale overheid niet wordt gesteund. Daarnaast maken wij ons inderdaad ook zorgen over de financiële omstandigheden rondom jeugdzorg met in ons achterhoofd dat we daar misschien wat moeten gaan bezuinigen, dan vinden we dit op dit moment niet een handige om die financiën dan aanspreken voor deze vluchtelingen, die absoluut hulp behoeven, maar dan vanuit de overheid en niet vanuit de lokale ondersteuning Aalsmeer. Dank u wel. <u>De voorzitter</u>: Het CDA? Nee. Dan GroenLinks nog, ja? De heer Fransen. <u>De heer Fransen</u>: Ja dank u wel. Stel je voor, je bent zes jaar of acht jaar en je komt op de een of andere manier alleen terecht in Griekenland, in slechte omstandigheden, en dan kom je er jaren later achter dat Nederland had kunnen helpen, maar het niet deed, omdat niet zeker was of het betaald kon worden. Dank u wel. <u>De voorzitter</u>: Fractie René Martijn nog de behoefte? Dan is het college gevraagd kort te reageren op de motie. Wethouder Alink, namens het college. <u>Mevrouw Alink</u>: Het college, voorzitter, heeft ook gesproken over deze humanitaire ramp die er afspeelt in Griekenland. Griekenland heeft hier niet om gevraagd. Ik zeg altijd: wij als Nederlanders hebben het geluk dat wij aan de rand van Europa zitten. Het doet er niet zoveel toe wat ik ervan vind, het doet ertoe wat wij als Nederland ervan vinden en daarom staan wij neutraal tegen deze motie, omdat wij vinden dat de Raad een oproep doet naar de staatssecretaris. Als de Raad deze motie aanneemt, gaan wij hem voor u uitvoeren. Wij weten zelf niet wat dat zou betekenen als er in Aalsmeer hier een kind geplaatst zou worden, maar we hebben wel al een berekeningetje voor u gemaakt. Wanneer erg naar rato in deze gemeente een kind zou worden opgenomen, dan zou dit maximaal één kind zijn. Ik wil hier heel bewust even een stilte laten vallen en het daarmee ook bij laten. Dank u wel. <u>De voorzitter</u>: Ik kijk even of er behoefte is aan een tweede termijn. Nee? Dan brengen we de motie in stemming. Wie is er voor deze motie? Dat zijn partijen GroenLinks, D66, CDA, PvdA en fractie René Martijn. En volgens mij is daarmee de motie aangenomen. Gaan we richting afronding van de agenda. Er staan nog twee agendapunten op.
R-18	Regionale Samenwerking <u>De voorzitter</u>: Agendapunt 18 gaat over de regionale samenwerking. Daarvan is er op 30 juni een vergadering van de Regioraad. Net is pas de agenda beschikbaar gekomen. Het voorstel zal zijn of een annotatie richting onze Raad van 25 juni aangeleverd kan worden en als er dan nog behoefte aan is, dat we dat daar even nog met elkaar bespreken. Ik kijk even of dat jullie instemming kan vinden. De heer Verlaan wil reageren. Het woord is aan u. <u>De heer Verlaan</u>: Ja voorzitter, dat advies van u kan ik alleen maar onderschrijven. Het is heel verstandig denk ik om daar kennis van te nemen. Ik wil toch nog heel even aandacht vragen en

	in deze raad ook melding maken van het feit dat er binnen de vervoerregio Amsterdam nog al zorg bestaat over het feit dat we weliswaar inmiddels met de rijksoverheid een ondersteuningspakket hebben afgesproken, maar dat uitgerekend in dit gebied, en dan hebben we met name over het vervoer, openbaar vervoer in Amsterdam en het openbaar vervoer in Amstelland, met name de regio Schiphol, dat die qua ondercapaciteit op dit moment heel erg onder druk staat vanwege het wegvallen van toerisme in Amsterdam. En feitelijk hebben we daar in dit gebied ook rekening mee te houden, omdat de vervoerder Connexxion heel veel Schipholvervoer ook doet, wat op dit moment enorm teruggevallen is. Dus het feit dat daar nu 93 tot 95 procent van de weg van de omzet wordt overgenomen door het Rijk en wordt bekostigd, zou onder het ... In de wetenschap dat we hele lage marges hebben bij de vervoerder, kunnen leiden tot wel erg veel druk bij deze twee vervoerders, Connexxion en het GVB. We zullen daar in de vervoerregioraad van 30 juni ook aandacht voor vragen, maar ik vind het toch verstandig om dat hier aan u even te melden. En die annotatie, als dat voortaan ook gewoon meegenomen kan worden naar de hele Raad en niet alleen naar de vertegenwoordigers, is dat denk ik wel heel verstandig. Tot zover. Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> Zijn er nog andere regionale aangelegenheden waar melding van moet worden gemaakt? Nee? Dan eindigen we dit agendapunt en gaan wij naar het laatste onderdeel, het vragenkwartier.
	Vragenkwartier <u>De voorzitter:</u> Daarvoor zijn vragen gesteld door GroenLinks over de aanstaande vergadering van de omgevingsraad Schiphol. Ik zou graag het woord wil geven aan de heer Fransen. Nog even voor de spelregels, het vragenkwartier is geen uitnodiging voor debat. De wethouder zal straks antwoorden namens het college. Daar kan door de heer Fransen nog nadere vragen worden gesteld en vervolgens zal ik kijken of er nog meer vragen daarover zijn. En dan sluiten we het agendapunt. Mijnheer Fransen. <u>De heer Fransen:</u> Ja, dank u wel. Ja voorzitter, we hebben een klankbordgroep Schiphol en misschien had dit punt eerst in de klankbordgroep Schiphol aan de orde moeten komen, ware het niet dat die klankbordgroep maandag bij elkaar komt en dat de bijeenkomst morgen, van de wethouders uit de omgeving. En het had nou zo mooi geweest als de klankbordgroep daarvoor even bij elkaar geroepen was door de wethouder, die waarschijnlijk in kennis was dat die bijeenkomst morgen is en wij niet. Wij kregen, ik geloof gisteren, allemaal een mailtje waarin stond dat deze bijeenkomst is, daar gaat de wethouder naartoe, en dan gaan we maandag klankborden. Ja, wat klankbord je dan nog, als die bijeenkomst al geweest is? Dus toen dacht ik, wat is nou het instrument wat nog hebben? Nou ja, toen kon ik niets anders bedenken dan dit en ik begrijp dat er geen discussie mag volgen, maar eigenlijk had dit al klankbordend moeten gebeuren. Maar de vraag is dus: wat is de inzet van de portefeuillehouder tijdens het overleg met overige wethouders Schiphol morgen? <u>De voorzitter:</u> Het woord is aan de wethouder. Wethouder Kabout. <u>De heer Kabout:</u> Ja, dank u wel voorzitter. Nou ja, zoals bekend hebben wij in Aalsmeer het position paper, de mensen achter de cijfers. Daarnaast hebben we natuurlijk vorig jaar als Raad unaniem de motie 'leefbaarheid op één' aangenomen, dus dat is een heel duidelijk vertrekpunt van waaruit wij handelen. Ja, als het gaat om de inzet morgen in de ORS, dan is het zo dat ja, wij willen minder hinder in Aalsmeer en er zijn een aantal ideeën ingediend die de heer Fransen in zijn mail ook noemde. Nou, dat zijn denk ik zeker interessante suggesties. Er is daarnaast ook, is er door Schiphol zelf natuurlijk het hinderreductieplan, het uitvoeringsplan hinderreductie gepubliceerd enige tijd geleden. Nou, daarover zijn wij ook nog een reactie voor aan het bereiden en daarvoor komt de heer Benschop in oktober ook nog naar onze Raad toe, waarbij ook in het algemeen de indruk is dat, ja, in dat hinderreductieplan staan best een paar dingen die gunstig zouden kunnen zijn voor Aalsmeer, maar hoeveel dat echt is, daar hebben wij nog heel veel vragen over. Maar goed, daar krijgen wij nog alle gelegenheid voor om daar verder op in te gaan. Dus ja, de inzet van Aalsmeer is dat de hinder omlaag moet en de groeiagenda, zoals

	de minister die een aantal weken geleden heeft gepubliceerd, middels de luchtvaartnota die is hier niet in goede aarde gevallen en die hebben we ook unaniem in dat persbericht wat we vanuit het college met u samen hebben gepubliceerd een paar weken geleden ook heel duidelijk neergezet. Tot zover. <u>De voorzitter:</u> Behoeftte aan aanvullende vragen? Volgens mij wel. Mijnheer Fransen. <u>De heer Fransen:</u> Dank u wel. Ik hoor niet echt de wethouder ingaan op wat nu de inzet ... <u>De voorzitter:</u> U staat nog op de wethouder ingelogd. <u>De heer Fransen:</u> Ja. Ik hoor de wethouder niet echt ingaan op wat nou de inzet morgen is, maar ik trek wel een conclusie en dan hoop ik dat die die bevestigt. Ik hoor hem zeggen dat er hinderreductie moet komen en dan denk ik, dat hinderreductie is alleen mogelijk in Aalsmeer door minder te vliegen, dus dat betekent dat zijn inzet krimp is. <u>De voorzitter:</u> De wethouder in antwoord. <u>De heer Kabout:</u> De inzet is in ieder geval dat wij geen groei willen ten opzichte van de situatie ten opzichte van die 500 duizend. Zeker zouden wij graag zien dat er ook minder vluchten over Aalsmeer komen. Wat daar natuurlijk ... Dan kom je gelijk in de discussie over het waterbedeffect, wat iedere keer natuurlijk lastig is van ja, wat je bij de een verminderd, vermeerderd dan weer bij een gelijkblijvend niveau bij de ander. In ieder geval is het zo, en daar zijn we ons goed van bewust, dat de groei die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden, dat die buitenproportioneel over Aalsmeer heeft plaatsgevonden en dat steekt ons erg, dus wat dat betreft qua uitgangspunt denk ik dat we daar hetzelfde inzitten. Maar uiteindelijk hebben wij vooral nog heel veel vragen over hoe de hinderreductie, zoals die allemaal wordt voorgesteld, wat dan nou concreet gaat betekenen. Dat willen we gewoon graag goed uitgewerkt zien en aan de hand daarvan kunnen we ook dat debat ook met Schiphol en in samenspraak met u allen natuurlijk gaan voeren. Dus dat is hoe wij daar tegenaan kijken. <u>De voorzitter:</u> Andere raadsleden die behoefte hebben? Ik zie er twee. Mevrouw Holtrop en daarna mevrouw Keessen. <u>Mevrouw Holtrop:</u> Dank u wel voorzitter. Ik heb, om dan nog maar een keer te herhalen, eigenlijk nog niet gehoord waarom wij niet geïnformeerd zijn vooraf, dus die vraag wil ik nogmaals weer herhalen. Dit is zo'n belangrijk overleg en zo'n belangrijk overlegorgaan, dat wij als klankbordgroep daar buitenspel gezet worden, omdat wij niet betrokken worden bij de voorbereiding op dit gesprek. Er zijn nogal wat veranderingen, er gebeurt nogal wat. We hebben een coronatijd achter de rug, er wordt ontzettend veel gepraat over wat er allemaal mogelijk zou kunnen zijn en wat er eventueel allemaal nog zou kunnen veranderen. Dit is niet meegenomen en wordt niet meegenomen in het verhaal zoals we dat nu horen. <u>De voorzitter:</u> U hoort mij misschien niet, maar het is een moment om een aanvullende vraag te stellen en niet om een betoog te houden, dus ik moet hier even streng op zijn, dus ik heb uw microfoon uitgezet. Misschien kunt u zich nog beperken in de laatste woorden, zodat de aandacht op de vraag blijft. <u>Mevrouw Holtrop:</u> Dank u wel. Ik begrijp uw mededeling daarop. Ik dacht dat het wat uitleg behoeftte. Wij willen dus nogmaals een antwoord op de vraag waarom wij niet zijn ingelicht en ook de vraag waarom er niet ingegaan wordt op de huidige ontwikkelingen. <u>De voorzitter:</u> Heel duidelijk. Mevrouw Keessen. <u>Mevrouw Keessen:</u> ja, ik wil die vraag eigenlijk iets anders formuleren, want wij hebben onlangs een bezoek gehad van de minister, aan Aalsmeer, waarbij de klankbordgroep van tevoren bij elkaar is geroepen om input te leveren en die input is toen ook meegenomen. Dus ik zou ook eigenlijk aan de Raad willen vragen of dit de juiste volgorde is. Of wij niet van tevoren bij elkaar
--	---

	hadden moeten komen als klankbordgroep om de wethouder vragen mee te geven in plaats van achteraf nu geïnformeerd te worden? Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> Even een vraag aan u, is dat een oproep nu aan de Raad om daarop in te gaan? Want dat is eigenlijk niet de bedoeling bij dit agendapunt. <u>Mevrouw Keessen:</u> Dan stel ik de vraag aan de wethouder. <u>De voorzitter:</u> De vraag is aan de wethouder. De wethouder. <u>De heer Kabout:</u> Ja voorzitter. Ja, dat is inderdaad, de ORS is op gegeven moment nog ingepland. De vorige bijeenkomst was op 30 maart, die is toen last minute afgelast. Deze is nu alsnog ingepland. Het is een duidelijk signaal dat ook deze ORS heel specifiek ook voor besproken had moeten worden in de klankbordgroep, dat signaal is mij duidelijk. Laat ik het zo zeggen, de inzet zoals die morgen gedaan moet worden, is denk ik op basis van wat we al hebben besproken wel duidelijk. Maar goed, we spreken er maandag over verder. Uw oproep is mij helder dat u bij dit soort dingen ook specifiek die had willen voor bespreken, dus daar ga ik rekening mee houden in het vervolg. Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> En daar behoor ik u ook zeggen dat u zegt: ik haal op bij de klankbordgroep, niet zozeer bij de Raad, maar bij de klankbordgroep. <u>De heer Kabout:</u> Ja.
	Sluiting <u>De voorzitter:</u> Daarmee zijn wij, wat mij betreft, aan het einde gekomen van deze vraag en daarmee ook ons vragenkwartier en daarmee aan het einde van deze vergadering. Nog een paar dankwoorden, in ieder geval voor de opstellers van deze setting en de techniek, want die is voortreffelijk verlopen, heb ik begrepen. Ik wil ook een bijzonder dankwoord uitspreken aan de bodes die er heel veel werk aan hebben gehad en nog hebben en daarvoor mag zeker een applaus. En mag ik u bedanken voor deze hele fijne vergadering. Ik heb hem met plezier voorgezeten. Er is weliswaar geen borrel, maar we zien elkaar spoedig weer. Fijne avond en wel thuis.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 september 2020,

, voorzitter

, griffier

Gemeente Aalsmeer

CONCEPT BESLUITENLIJST RAADSVERGADERING D.D. 18 JUNI 2020

Aanwezig:

Voorzitter: de heer G.E. Oude Kotte

Griffier : de heer O. van Kolck

Leden:

CDA	: de dames A.M. Harte-Fokker, T. van der Meer en M. van Diemen-Kreeft en de heren M.P. Buskermolen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels
VVD	: de dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.G.E. Bouwmeester, J.J. van Leeuwen, D.G. van der Zwaag
AA	: de dames C. van Hilst-Dekker en G. Holtrop en de heer D. Kuin
D66	: mevrouw J. Keessen en de heer W. Kikkert
GroenLinks	: mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen
PvdA	: de heer J.H. Buisma
Fractie René Martijn	: de heer R. Martijn

Portefeuillehouders: mevrouw W.B. Scheltema en de heren G.E. Oude Kotte, L.B. Kabout en R.K. van Rijn

Afwezig: P.H.J.M. van Soelen (CDA)

Agenda punt	Onderwerp	Besluit:
R-1	1.Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte 2.Vaststelling van de agenda 3.Vaststelling van het verslag van de raadsvergadering van 27 februari 2020 en 31 maart 2020 4.Vaststelling van de Lijst Ingekomen Stukken van 14 mei 2020 en 18 juni 2020	Conform vastgesteld Conform vastgesteld Naar aanleiding van de lijst ter kennisname verzoekt de heer Buisma (PvdA)

	5. Bekrachtiging geheimhouding 1. Raadsvoorstel nr Z19-066749; D20-156233 Besluit: De verplichting tot geheimhouding op de brief aan de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening Aalsmeer inzake tussenbericht samenwerking Aalsmeer Amstelveen d.d 16 april 2020, op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10, lid 2 sub b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur te bekrachtigen en de termijn van geheimhouding te bepalen voor een periode van 2 jaar na het besluit van burgemeester en wethouders.	agendering van de onderwerpen 'Actualisatie Cultuurbeleid' en de 'Nota Minimabeleid' van de lijst ter kennisname in de commissievergadering. Mevrouw Holtrop (AA) verzoekt agendering van de onderwerpen 'Besluit omgevingsvergunning voor afwijken van bestemmingsplannen realisatie tijdelijke logiesvoorziening met 160 bedden aan de Thailandlaan 14A en 14B' en 'Ontwerpbestemmingsplan Fort Kudelstaart, m.e.r. beoordelingsbesluit' te voor de commissievergadering Deze verzoeken worden voorgelegd aan de agendacommissie. De Lijst Ingekomen stukken is verder conform vastgesteld Voorstel aangenomen met algemene stemmen
--	--	--

		Het voorstel is met een meerderheid (14 voor) aangenomen.
R-3	Aanwijzen plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland Besluit: wethouder L.B. Kabout per 1 februari 2020 aan te wijzen als plaatsvervangend lid van wethouder W.B. Alink-Scheltema in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.	Er vindt een schriftelijke stemming plaats. Er zijn 22 geldige stemmen uitgebracht, waarvan 22 voor dhr. L.B. Kabout. De benoeming is aangenomen.
R-4	Benoeming lid Vertrouwenscommissie Besluit: de heer D. Kuin te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.	Er zijn 22 geldige stemmen uitgebracht, waarvan 18 voor dhr. Kuin en 4 tegen. Daarnaast is de naam van mevrouw Van Hilst tweemaal genoemd en eenmaal de naam van mevrouw Holtrop. De benoeming is door de heer Kuin aangenomen.
R-5	Benoeming plaatsvervangend lid auditcommissie Besluit: de heer J.H. Buisma te benoemen tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie.	Er zijn 22 geldige stemmen uitgebracht, waarvan 17 voor dhr. J.H. Buisma en 5 tegen. De benoeming is aangenomen.
	<u>HAMERSTUKKEN</u>	
R-6	Gemeentegarantie lening Watersportvereniging Nieuwe Meer Besluit: Garantstelling te verlenen van € 140.000 aan de Nederlandse Waterschapsbank ten behoeve van de financiering van de renovatie van het clubgebouw Nieuwe Meer, onder voorwaarde dat Stichting	Voorstel aangenomen met algemene stemmen

	Waarborgfonds Sport (SWS) voor 50% contraborg staat en de gemeente en SWS een eerste recht van hypotheek verkrijgen op het clubgebouw.	
R-7	Aanbevelingen Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en Control cyclus Besluit: De aanbevelingen van de Rekenkamer over de verbetering van de informatiewaarde van de P&C documenten over te nemen, te weten: 1. meer ruimte te nemen voor het maken van inhoudelijke afwegingen met de financiële doorwerking, met name bij de Kadernota; 2. een meer kritische houding aan te nemen op tussentijdse (grote) afwijkingen en het college op te roepen die afwijkingen ruimer toe te lichten en op oorzaken te analyseren; 3. het college op te roepen de precieze doorwerking van mutaties in de diverse reserves toegankelijk te maken voor alle raadsleden; 4. het college op te roepen de (verwachte) financiële ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente te schetsen in alle P&C documenten.	Voorstel aangenomen met algemene stemmen. De raad heeft afscheid genomen van vertrekkend directeur van de rekenkamer, de heer Hordijk.
R-8	Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder Besluit: de heer R.K. van Rijn, bij raadsbesluit van 24 mei 2018 benoemd tot wethouder van de gemeente Aalsmeer, gedurende de periode van 30 augustus 2020 tot 30 augustus 2021 ontheffing te verlenen van het vereiste van het ingezetenschap als bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.	Voorstel aangenomen met algemene stemmen

R-9	Vaststellen fractiebudgetten 2019 Besluit: de hoogte van de fractiebudgetten 2019 van de fracties Absoluut Aalsmeer, CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD conform in de hier weergegeven tabel vast te stellen <table><tr><th>Fractie</th><th>Voorschot fractiebudget 2019</th><th>Gedeclareerde bedragen door de fracties</th><th>Gecorrigeerd</th><th>Vast te stellen fractiebudget 2019</th></tr><tr><td>AA</td><td>€ 7.000,00</td><td>€ 4889,62</td><td>€ 114,90</td><td>€ 4774,72</td></tr><tr><td>CDA</td><td>€ 10.100,00</td><td>€ 7027,63</td><td>€ 80,93</td><td>€ 6946,70</td></tr><tr><td>D66</td><td>€ 5450,00</td><td>€ 4838,82</td><td>€ 2,85</td><td>€ 4835,97</td></tr><tr><td>GroenLinks</td><td>€ 5450,00</td><td>€ 4956,71</td><td>€ 0,00</td><td>€ 4956,71</td></tr><tr><td>PvdA</td><td>€ 4675,00</td><td>€ 3408,75</td><td>€ 0,00</td><td>€ 3408,75</td></tr><tr><td>VVD</td><td>€ 8550,00</td><td>€ 6171,09</td><td>€ 0,00</td><td>€ 6171,09</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€ 41.225,00</td><td>€ 31292,62</td><td>€ 198,68</td><td>€ 31093,94</td></tr></table>	Fractie	Voorschot fractiebudget 2019	Gedeclareerde bedragen door de fracties	Gecorrigeerd	Vast te stellen fractiebudget 2019	AA	€ 7.000,00	€ 4889,62	€ 114,90	€ 4774,72	CDA	€ 10.100,00	€ 7027,63	€ 80,93	€ 6946,70	D66	€ 5450,00	€ 4838,82	€ 2,85	€ 4835,97	GroenLinks	€ 5450,00	€ 4956,71	€ 0,00	€ 4956,71	PvdA	€ 4675,00	€ 3408,75	€ 0,00	€ 3408,75	VVD	€ 8550,00	€ 6171,09	€ 0,00	€ 6171,09	Totaal	€ 41.225,00	€ 31292,62	€ 198,68	€ 31093,94	Voorstel aangenomen met algemene stemmen
Fractie	Voorschot fractiebudget 2019	Gedeclareerde bedragen door de fracties	Gecorrigeerd	Vast te stellen fractiebudget 2019																																						
AA	€ 7.000,00	€ 4889,62	€ 114,90	€ 4774,72																																						
CDA	€ 10.100,00	€ 7027,63	€ 80,93	€ 6946,70																																						
D66	€ 5450,00	€ 4838,82	€ 2,85	€ 4835,97																																						
GroenLinks	€ 5450,00	€ 4956,71	€ 0,00	€ 4956,71																																						
PvdA	€ 4675,00	€ 3408,75	€ 0,00	€ 3408,75																																						
VVD	€ 8550,00	€ 6171,09	€ 0,00	€ 6171,09																																						
Totaal	€ 41.225,00	€ 31292,62	€ 198,68	€ 31093,94																																						
R-10	Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020 Besluit: de Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020 vast te stellen.	Voorstel aangenomen met algemene stemmen																																								
	<u>BEHANDELSTUK</u>																																									
R-11	Jaarrekening 2019 Besluit: - De jaarstukken bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening vast te stellen. - Het resultaat van afgerond € 0,7 miljoen negatief te onttrekken aan de algemene reserve. - Een aanvullende onttrekking van € 281.000 aan de algemene reserve te doen en de begroting 2020 hiertoe te wijzigen in verband met veilig te stellen budgetten voor de uitwerking van het klimaatakkoord (uit de algemene uitkering) van € 237.000 en de inhaalslag handavingsdossier van € 44.000; - Een lagere onttrekking aan de reserve Buitenruimte te doen van € 463.000 als gevolg van uitvoering van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte met betrekking tot openbaar groen; € 267.000 als gevolg van uitvoering van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte met betrekking tot verkeer en vervoer;	Voorstel aangenomen met algemene stemmen:																																								

	5. Het saldo aan restantkredieten van afgerond € 1,6 miljoen, conform paragraaf 5.3 materiele vaste activa, beschikbaar te houden voor besteding in 2020 en latere jaren en de begroting 2020 te wijzigen voor de met deze kredieten samenhangende reserves. 6. Een extra toevoeging te doen van € 331.000 aan de reserve kapitaallasten gebouwen ten laste van de reserve gemeentehuis; 7. De reserve Waterfront op te heffen.	
R-12	Actualisering grondexploitaties ultimo 2019 Besluit: 1. Vaststellen van het bijgestelde budget voor de uitvoering van de nog te verwezenlijken plandelen van lopende actieve grondexploitaties ter grootte van € 68,06 miljoen opbrengsten en € 53,73 miljoen kosten (specificatie: bijlage 1); 2. Het vaststellen van het bijgestelde budget van facilitaire projecten ter grootte van € 8,06 miljoen opbrengsten, € 6,33 miljoen kosten en € 223.000,- reserveafdrachten (specificatie: bijlage 1); 3. Alle toekomstige winstnemingen waarmee rekening is gehouden in het meerjarenbeeld (bijlage 2) te storten in de op 12 december 2019 ingestelde bestemmingsreserve "voorlopige winsten grondexploitaties"; 4. Het kennis nemen van de stand van de verliesvoorziening grondexploitaties ter hoogte van € 13,14 miljoen, waarvan de ophoging met € 0,34 miljoen reeds is verwerkt in de jaarrekening (bijlage 3); 5. De jaarlijks begrote ophoging van de verliesvoorziening Tuinen van Aalsmeer voor de rentekosten te verlagen van € 270.000 naar € 252.000 in 2020 op basis van de actuele cijfers; 6. Het voteren van een raadskrediet van € 592.000,- voor het voorbereiden van ruimtelijke plannen op eigen grond (specificatie: bijlage 4); 7. Bovenstaande besluitpunten met bijbehorende balansmutaties (investeringen, reserves, voorzieningen) te verwerken in de begroting 2020 en verder; 8. Vaststellen van de (kleine) grondexploitatie Einsteinstraat 103 (geheime bijlage 5); 9. Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de verplichting tot geheimhouding op bijlage 5 en 6 te bekrachtigen voor een periode van 10 jaar na het besluit van het college van burgemeester en wethouders.	Het voorstel is besproken. De besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering van 25 juni 2020

R-13	Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen Besluit: 1. In te stemmen met de weergave en beantwoording van de ontvangen zienswijzen over de <i>nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening</i>, overeenkomstig de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte Nota's van Beantwoording 2. vaststelling van de <i>nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening</i>, onder gelijktijdige intrekking van de <i>nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 1e herziening</i>, zoals vastgesteld op 31 oktober 2013; 3. in te stemmen met de uitwerking van een aanpassing van de <i>Welstandsnota Aalsmeer 2013</i> aangaande uitbreiding van het welstandsluwe regime met de volgende gebieden: a. uitbreidingen Oosteinde uit de jaren 50 t/m 00 (gebieden 13, 14 en 15); b. uitbreidingen Aalsmeer uit de jaren 50 t/m 80 (gebied 6 en delen van gebied 5); c. uitbreidingen Kudelstaart, Proosdij en recenter (gebieden 10, en 11 en delen van gebied 12); d. de moderne glastuinbouwgebieden (gebied 21); e. de sport- en recreatiegebieden (gebied 29); 4. in te stemmen met de uitwerking van een aanpassing van de <i>Welstandsnota Aalsmeer 2013</i> aangaande het laten vervallen van de bijzondere welstandscriteria in de volgende gebieden: a. de achter de lintbebouwing gelegen stroken met bedrijfs- en recreatieve bebouwing (gebieden 18, 19 en 20); b. buitengebied Oost (gebied 20); c. buitengebied Aalsmeerderweg (gebied 22); d. buitengebied Kudelstaart (delen van gebied 12); e. bungalows Aalsmeer (gebied 7); f. lijnbaangebied Aalsmeer (gebied 2); 5. vaststelling van de <i>nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad</i>, onder gelijktijdige intrekking van het <i>beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer</i> zoals vastgesteld op 3 oktober 2013; 6. vaststelling van het <i>delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist is</i>. <table border="1" data-bbox="309 1169 1422 1369"> <thead> <tr> <th>A/M</th><th>Naam Amendement/Motie</th><th>Fractie en aantallen</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>M20-3</td><td>Motie integrale visie lintenbeleid (D66, AA, RM, GL, VVD)</td><td>Unaniem aangenomen</td></tr> <tr> <td>A-20-1</td><td>Amendement Pontweg (CDA)</td><td>Unaniem aangenomen</td></tr> </tbody> </table>	A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen	M20-3	Motie integrale visie lintenbeleid (D66, AA, RM, GL, VVD)	Unaniem aangenomen	A-20-1	Amendement Pontweg (CDA)	Unaniem aangenomen	Het geamendeerde voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen									
M20-3	Motie integrale visie lintenbeleid (D66, AA, RM, GL, VVD)	Unaniem aangenomen									
A-20-1	Amendement Pontweg (CDA)	Unaniem aangenomen									

R-14	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 – 2023 Besluit: 1. kennis te nemen van de projectenlijst in bijlage 1, het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023; 2. de jaarschijf 2020 van het meerjarenprojectenplan te verwerken als begrotingswijziging en de jaarschijf 2021 op te nemen in de begroting 2021, conform de uitwerking in dit raadsvoorstel; 3. de neerwaartse bijstelling in 2020 van de kredietbedragen riolering en wegen beschikbaar te houden voor het meerjarenprojectenplan vanaf 2021; 4. de geheimhouding van Bijlage 1 'Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023' te bekrachtigen op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en artikel 10, lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur; 5. de termijn van geheimhouding te bepalen op 3 jaar, te rekenen vanaf het besluit van het college d.d. 12 mei 2020. <table border="1" data-bbox="309 671 1319 868"> <thead> <tr> <th>A/M</th><th>Naam Amendement/Motie</th><th>Fractie en aantallen</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>M20-4</td><td>Motie bomen langs de Aalsmeerderweg (GL)</td><td> Aangenomen/Verworpen/Ingetrokken Unaniem : Voor : Tegen : </td></tr> </tbody> </table>	A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen	M20-4	Motie bomen langs de Aalsmeerderweg (GL)	Aangenomen/Verworpen/Ingetrokken Unaniem : Voor : Tegen :	Het voorstel is besproken en er is een motie ingediend. De besluitvorming vindt plaats tijdens de raadsvergadering van 25 juni 2020
A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen						
M20-4	Motie bomen langs de Aalsmeerderweg (GL)	Aangenomen/Verworpen/Ingetrokken Unaniem : Voor : Tegen :						
R-15	Concept Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid Besluit: A. Kennis te nemen van de volgende zienswijze van het college: A. het college beschouwt de status van dit document in deze fase louter als een eerste schets en verkenning en kan zich in die zin vinden in het concept; B. het college beschouwt de zoekgebieden voor zonne- en windenergie als puur indicatief waar nog een concrete uitwerking over de wenselijkheid en haalbaarheid voor Aalsmeer gevormd moet worden. Het aanbod in deze fase kan dus niet als definitief beschouwd worden; C. het college kan voorlopig nog geen besluit nemen hoe wij als college Aalsmeer tegenover biomassacentrales staan. Hiervoor is meer informatie nodig over positieve en negatieve gevolgen voor samenleving en gezondheid en over de verschillende types centrales. B. Wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de Concept-RES voor verwerking in de Reactienota bij de concept RES en deze meenemen in de RES 1.0., waarbij de belangrijkste punten in de concept RES zijn: 1. Het aanbod van de RES-regio NHZ om 2,7 TWh bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;	Voorstel aangenomen met algemene stemmen.						

	2.De globale zoekgebieden voor grootschalige wind- en zonne-energie; 3.Het vervolgproces om van de concept-RES te komen tot de RES 1.0.; 4.En specifiek de globale zoekgebieden voor wind- en zonne-energie op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer. <table border="1"> <thead> <tr> <th>A/M</th><th>Naam Amendement/Motie</th><th>Fractie en aantallen</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>M20-5</td><td>Aalsmeer voorbereid op de elektrische toekomst (GL)</td><td>Unaniem aangenomen</td></tr> <tr> <td>M20-6</td><td>Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne-energie en windenergie (GL)</td><td>Aangenomen Voor : 19 (CDA/VVD [de heren Abbenhues, van der Zwaag en Van Leeuwen], AA, GL, D66, PvdA en RM) Tegen : 3 (VVD [de dames Hauet en Vleghaar en de heer Bouwmeester])</td></tr> <tr> <td>M20-7</td><td>Aalsmeer en wat is eigenlijk een biomassacentrale</td><td>Unaniem aangenomen</td></tr> </tbody> </table>	A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen	M20-5	Aalsmeer voorbereid op de elektrische toekomst (GL)	Unaniem aangenomen	M20-6	Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne-energie en windenergie (GL)	Aangenomen Voor : 19 (CDA/VVD [de heren Abbenhues, van der Zwaag en Van Leeuwen], AA, GL, D66, PvdA en RM) Tegen : 3 (VVD [de dames Hauet en Vleghaar en de heer Bouwmeester])	M20-7	Aalsmeer en wat is eigenlijk een biomassacentrale	Unaniem aangenomen	
A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen												
M20-5	Aalsmeer voorbereid op de elektrische toekomst (GL)	Unaniem aangenomen												
M20-6	Aalsmeer volledig voorgelicht over de samenhang tussen zonne-energie en windenergie (GL)	Aangenomen Voor : 19 (CDA/VVD [de heren Abbenhues, van der Zwaag en Van Leeuwen], AA, GL, D66, PvdA en RM) Tegen : 3 (VVD [de dames Hauet en Vleghaar en de heer Bouwmeester])												
M20-7	Aalsmeer en wat is eigenlijk een biomassacentrale	Unaniem aangenomen												
R-16	Herziening Nota bodembeheer 2013 Besluit: 1. Vaststelling van de Nota bodembeheer 2019 (inclusief de bodemkaarten als bijlagen); 2. Instemming met uitbreiding van het beheergebied (voor grondverzet) van de gemeente Aalsmeer met de gemeenten Amstelveen, Uithoorn, Ouder- Amstel en Diemen, Haarlemmermeer en Amsterdam,en acceptatie van de bodemkwaliteitskaart van deze gemeenten als wettelijk bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond die in het beheergebied wordt ontgraven en in de gemeente Aalsmeer wordt toegepast, vanaf het moment van wederzijdse vaststelling; 3. Verlening van mandaat aan het College om tussentijdse updates van de bodemkaarten vast te stellen; 4. Intrekking van de regionale Nota bodembeheer Amstel en Meerlanden 2013.	Voorstel aangenomen met algemene stemmen												

R-17	Moties vreemd aan de orde <table border="1" data-bbox="309 248 1364 411"> <tr> <th data-bbox="309 248 421 312">A/M</th><th data-bbox="421 248 817 312">Naam Amendement/Motie</th><th data-bbox="817 248 1364 312">Fractie en aantallen</th></tr> <tr> <td data-bbox="309 312 421 411">M20-8</td><td data-bbox="421 312 817 411">Motie alleenstaande minderjarige vluchtelingen (D66, CDA, RM, PvdA, GL)</td><td data-bbox="817 312 1364 411"> Aangenomen Voor : 13 (D66/CDA/GL/PvdA/RM) Tegen : 9 (VVD/AA) </td></tr> </table>	A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen	M20-8	Motie alleenstaande minderjarige vluchtelingen (D66, CDA, RM, PvdA, GL)	Aangenomen Voor : 13 (D66/CDA/GL/PvdA/RM) Tegen : 9 (VVD/AA)	
A/M	Naam Amendement/Motie	Fractie en aantallen						
M20-8	Motie alleenstaande minderjarige vluchtelingen (D66, CDA, RM, PvdA, GL)	Aangenomen Voor : 13 (D66/CDA/GL/PvdA/RM) Tegen : 9 (VVD/AA)						
R-18	Regionale Samenwerking	De annotatie op de agenda van de Regioraad wordt verspreid en kan indien nodig in de raad van 25 juni worden besproken. De heer Verlaan doet een mededeling over de afspraak tussen het Rijk en de Vervoerregio.						
R-19	Vragenkwartier Er is een vraag ontvangen van de fractie GroenLinks inzake de vergadering van de Omgevingsraad Schiphol op 19 juni 2020: Wat is de inzet van de portefeuillehouder tijdens het overleg met de overige wethouders Schiphol morgen?	De vragen voor het vragenkwartier zijn mondeling door de portefeuillehouder beantwoord.						
	Sluiting	De voorzitter sluit de vergadering om 23.15 uur						

Gemeente Aalsmeer

Uitnodiging voor het bijwonen van de Raadsvergadering op donderdag 18 juni 2020, in de Burgerzaal van het raadhuis van Aalsmeer. Aanvang: 20.00 uur. Het raadhuis is gesloten voor publiek. U kunt de uitzending volgen via de livestream op de website van de gemeente en / of via TV uitzending van Radio Aalsmeer.

DE VOORZITTER VAN DE RAAD,

mr. G.E. Oude Kotte

RAAD		
Raadzaal		
20.00		Voorafgaand aan de raadsvergadering wordt stilgestaan bij het overlijden van de heer Petrus Josephus (Piet) Hooijman, ereburger van de gemeente Aalsmeer.
Tijd	Agenda punt	Onderwerp
20.05	R-1.	<u>Opening door de voorzitter, de heer G.E. Oude Kotte</u> Raadsgriffier: de heer O. van Kolck <u>Vaststelling van de agenda</u> <u>Vaststelling van het verslag van de raadsvergadering van 27 februari 2020 en 31 maart 2020</u> <u>Vaststelling van de lijst ingekomen stukken</u> <u>Bekrachten geheimhouding</u> - Raadsvoorstel nr Z19-066749; D20-156233 Besluit: De verplichting tot geheimhouding op de brief aan de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening Aalsmeer inzake tussenbericht samenwerking Aalsmeer Amstelveen d.d 16 april 2020, op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10, lid 2 sub b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur te bekrachten en de termijn van geheimhouding te bepalen voor een periode van 2 jaar na het besluit van burgemeester en wethouders. 2. Raadsvoorstel nr Z20-018510 / D20-186664 Besluit: Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op: - de agenda en de besluitenlijst d.d. 21 april 2020; - de agenda, de besluitenlijst en de overlegde vergaderstukken (het overzicht lessons learned, de herziene mijlpalenplanning onderzoek toekomstige samenwerking en de begeleidende notitie) d.d. 12 mei 2020; - de agenda en de overlegde vergaderstukken d.d. 26 mei 2020 (de concept bestuurlijke projectopdracht, het concept stappenplan participatie); - en de agenda d.d. 16 juni 2020 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachten. <u>Mededelingen van het college</u>
		<u>BENOEMINGEN</u>

20.10	R-2	Aanwijzen afgevaardigde gemeente Aalsmeer in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <i>De besluitvorming is gericht op het aanwijzen van en volmacht verlenen aan wethouder L.B. Kabout als afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.</i>
	R-3	Aanwijzen plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <i>De besluitvorming is gericht op het aanwijzen per 1 februari 2020 van wethouder L.B. Kabout als plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.</i>
	R-4	Benoeming lid Vertrouwenscommissie <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <i>De besluitvorming is gericht op het benoemen van de heer Kuin tot lid van de vertrouwenscommissie.</i>
	R-5	Benoeming plaatsvervangend lid auditcommissie <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <i>De besluitvorming is gericht op het benoemen van de heer Buisma tot plaatsvervangend lid van de heer Kikkert in de auditcommissie.</i>
		<u>HAMERSTUKKEN</u>
20.20	R-6	Gemeentegarantie lening Watersportvereniging Nieuwe Meer <u>Portefeuillehouder: L.B. Kabout</u> Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 4 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op het verlenen van een gemeentegarantie van € 140.000 voor de financiering van de renovatie van het clubgebouw van Watersportvereniging Nieuwe Meer, zodat de vereniging een lening kan verkrijgen voor duurzame renovatie van het clubhuis.</i>
	R-7	Aanbevelingen Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en Control cyclus <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 4 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op het advies van de auditcommissie aan de raad om de aanbevelingen van de Rekenkamer over de verbetering van de informatiewaarde van documenten over te nemen</i> Afscheid van de heer Hordijk als directeur Rekenkamer
	R-8	Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> <i>De besluitvorming is gericht op het verlenen van ontheffing van het vereiste van het ingezetenschap aan wethouder R.K. van Rijn gedurende de periode van 30 augustus 2020 tot 30 augustus 2021.</i>
	R-9	Vaststellen fractiebudgetten 2019 <u>Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte</u> Uit het Presidium van 4 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de hoogte van de fractiebudgetten 2019.</i>

	R-10	Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020 Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Uit het presidium van 11 februari 2020 <i>De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer.</i> <i>Het doel van deze gedragscode is transparantie te bieden in de wijze waarop de gemeenteraad bij de uitvoering van zijn taken rekening houdt met de privacy van personen. Tevens zijn richtlijnen geformuleerd voor de verwerking van persoonsgegevens door de gemeenteraad.</i>
		<u>BEHANDELSTUKKEN</u>
20.25	R-11	Jaarrekening 2019 Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Spreekvolgorde: CDA – VVD – AA – GL – D66 – PvdA - RM Uit de Commissie Maatschappij en Bestuur van 4 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de jaarstukken bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, de kennisgeving van het resultaat 2019 en de daarmee samenhangende besluitvorming.</i> <i>Met de Jaarrekening 2019 legt het college verantwoording af over de realisatie van de door de raad in de begroting vastgestelde beleidsvoornemens.</i> <i>De auditcommissie heeft advies uitgebracht aan de raad op basis van de bespreking van de rapportage van bevindingen met de accountant op 20 mei 2020.</i>
20.50	R-12	Actualisering grondexploitatie ultimo 2019 Portefeuillehouder: L.B. Kabout Spreekvolgorde: RM - VVD – PvdA - Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 - GL Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op de actualisering van de grondexploitatie. Jaarlijks stelt de raad de actualisatie vast waarin budgetten worden herzien en vastgesteld. Het doel hiervan is te voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording (BBV).</i> Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 25 juni
21.15	R-13	Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen Portefeuillehouder: L.B. Kabout Spreekvolgorde: VVD – PvdA - Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 – GL - RM Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020 <i>De besluitvorming is gericht op het aanscherpen en actualiseren van het Lintenbeleid, deregulering van de Welstandsnota op bepaalde punten, uitbreiding en verduidelijking van de lijst van gevallen waarvoor een verklaring van geen bedenkingen niet noodzakelijk is en delegatie van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan aan het college.</i> <i>Het doel hiervan is het versnellen van procedures en het verminderen van administratieve lasten en regeldruk.</i>
21.45	R-14	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 – 2023 Portefeuillehouders: W.B. Alink-Scheltema en R.K. van Rijn Spreekvolgorde: PvdA - Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 – GL – RM - VVD Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020. <i>besluitvorming is gericht op het kennisnemen van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 – 2023 en het verwerken van de jaarschijf 2020 van het Meerjarenprojectenplan als begrotingswijziging en de jaarschijf 2021 op te nemen in de begroting 2021. Voorgesteld wordt de neerwaartse bijstelling in 2020 van de kredietbedragen Riolerings en wegen beschikbaar te houden voor het Meerjarenprojectenplan vanaf 2021.</i> <i>Het doel van het Meerjarenprojectenplan is het planmatig op orde houden en ver-</i>

		<i>Beteren van de kwaliteit van de openbare ruimte en het verkrijgen van een financiële dekking voor de uitvoering van werken in 2020 en 2021 om dit te bereiken en het geven van een doorkijkje naar de projecten in de jaren 2022 en 2023.</i> Besluitvorming wordt voorgesteld in de raadsvergadering van 25 juni
22.05	R-15	Concept Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema Spreekvolgorde: Absoluut Aalsmeer - CDA - D66 – GL – RM – VVD - PvdA Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op het kennisnemen van de Concept-RES Noord-Holland Zuid. De gemeenteraad wordt gevraagd wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de Concept-RES voor verwerking in de Reactienota door het college en deze mee te nemen in de RES 1.0.</i> <i>Deze regionale energiestrategie draagt bij aan de landelijke doelstellingen van het Klimaatakkoord</i>
22.30	R-16	Herziening Nota bodembeheer 2013 Portefeuillehouder: W.B. Alink-Scheltema Spreekvolgorde: CDA - D66 – GL – RM – VVD – PvdA - Absoluut Aalsmeer Uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020. <i>De besluitvorming is gericht op het vaststellen van de Nota bodembeheer 2019 inclusief de bodemkaarten.</i> <i>Het doel van deze Nota is het in stand houden van de juiste (chemische) bodemkwaliteit.</i>
22.45	R-17	Moties vreemd aan de orde
22.55	R-18	Regionale Samenwerking
23.00		Vragenkwartier

SLUITING

Gemeente Aalsmeer

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE AALSMEER d.d. 27 februari 2020

Voorzitter: G.E. Oude Kotte

Griffier: O. van Kolck

Fractie AA

De dames C. van Hilst-Dekker en G. Holtrop en de heer D. Kuin

Fractie CDA

De dames A.M. Harte-Fokker en T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, L.B. Kabout, P.H.J.M. van Soelen, T.F.M. Verlaan, D. van Willegen en G.J.H. Winkels

Fractie D66

Mevrouw J. Keessen en de heer W. Kikkert

Fractie GroenLinks

Mevrouw P. Lakerveld en de heer R.P. Fransen

Fractie PvdA

De heer J.H. Buisma

Fractie René Martijn

Dhr. R. Martijn

Fractie VVD

De dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.G.E. Bouwmeester, J.J. van Leeuwen en D.G. van der Zwaag

Raad

Agendapunt

Onderwerp

R-1

1.

Opening door de voorzitter de heer G.E. Oude Kotte

De voorzitter: Van harte welkom bij de raadsvergadering. Bij dezen is de vergadering geopend en wil ik u verzoeken uw aandacht te vestigen op de vergadering. Om even van dit moment gebruik te maken, wil ik het woord geven aan de heer Kuin, fractie Absoluut Aalsmeer.

De heer Kuin: Ja, dank u, voorzitter. Voor u heeft u als het goed is staan, een moorkop. Ik noem het nog even een moorkop, ik had er ook een ander woord voor verzonnen, maar dat was wat lang, dat duurt ongeveer drie minuten voor ik dat uitgesproken heb. De moorkop wordt u aangeboden door alle leden van de fractie van Absoluut Aalsmeer, omdat we het afgelopen jaar of het komende jaar allemaal wel een keer jarig zijn geweest. De moorkop is in het kader van de KiKa, kinderkanker, is dat gerealiseerd. Wij hebben deze moorkoppen in de week dat bij Müller de actie liep, hebben wij deze moorkoppen gekocht en bedongen dat ze deze vergadering

	afgeleverd zouden worden. Dus vandaar, ze zijn vers, helaas, ik heb gevraagd om moorkoppen zonder suiker, maar die hebben ze niet gemaakt. Dus, René, sorry. <u>De voorzitter:</u> Namens ons allen, hartelijk dank. Een mooi moment om daar even bij stil te staan ook. We gaan over naar agendapunt 2, het vaststellen van de agenda.
2.	Vaststelling van de agenda <u>De voorzitter:</u> Zoals u heeft kunnen zien, hebben wij vanavond een bescheiden agenda. Dus we gaan ons best doen u daar zo snel mogelijk doorheen te loodsen. Absoluut Aalsmeer heeft ruimte gezien om een motie vreemd aan de orde van de dag aan te kondigen. Voorstel zal zijn om die toe te voegen bij agendapunt 7. Kan ik de agenda zo vaststellen? Ja? Dan is de agenda vastgesteld.
3.	3. Vaststelling van het verslag van de raadsvergadering van 23 januari 2020 <u>De voorzitter:</u> Voorts zijn er geen wijzigingen ontvangen op het verslag van 23 januari 2020. Stellen we dat ook als dus vast.
	4. Vaststelling van de lijst ingekomen stukken <u>De voorzitter:</u> Gaan we naar agendapunt 4, het vaststellen van de lijst van ingekomen stukken. Kan deze conform advies worden afgedaan? Wordt die als conform afgedaan.
	5. Bekrachtigen geheimhouding <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 5 brengt ons bij het bekrachtigen van geheimhouding. Daarvoor zijn stukken aangeleverd. Daarvoor heeft u ook een separaat voorstel ontvangen. Het gaat om een aantal vergaderstukken van de tijdelijke commissie toekomstige dienstverlening. Aangezien wij hier niet geheimzinnig over geheim doen zal ik in ieder geval voorlezen per besluit welke stukken wij hier geheim, mogelijkerwijs, verklaren. Dat doen we op basis van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet. In samenhang met artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Dan geldt de opgelegde verplichting tot geheimhouding te bekrachtigen op de agenda, de PowerPointpresentatie en de besluitenlijst van 30 januari jongstleden, de agenda, PowerPointpresentatie en besluitenlijst van 4 februari jongstleden en op de agenda en conceptbesluitenlijst van 13 februari jongstleden van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening. Stemt u in met deze bekrachtiging? Dat zou ik graag actief gestemd willen zien. Wie is daar voor? Daarmee unaniem bekrachtigd.
	6. Mededelingen van het college <u>De voorzitter:</u> Nieuw op de agenda is, als we laatst met elkaar in de werkwijze hebben afgesproken, is mededelingen vanuit het college. Ik heb er zelf één, die is vrij kort. Ik wil u aanbevelen vanavond op NPO Start terug te kijken de informatie over het coronavirus, wat daar verder over medegedeeld wordt. Dat gaat heel veel over de stand van zaken waar we staan met dit virus, wat de aanpak in Nederland is en wat dat betekent voor ons als gemeente. Mocht daar nog onduidelijkheid over zijn, u kunt ons, u kunt mij daar altijd vragen over stellen. Naar aanleiding daarvan hebben wij uiteraard ook voorbereidingen in werkprotocollen binnen onze gemeente. Dus daar kunt, ondanks dat het een zeer verontrustende toestand is rondom het coronavirus, kunt u zich daarin berusten dat wij dat proberen in goede banen te leiden, mocht dat in Nederland, mocht dat in Aalsmeer, opduiken. Ik heb nog één actieve mededeling van wethouder Kabout. <u>De heer Kabout:</u> Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, dat gaat over het Rooie Dorp. Ik kan u mededelen dat wij morgen daarvoor de eerste paal gaan slaan. Dus Eigen Haard en ik zullen daar aanwezig zijn morgen. Er is natuurlijk vaak over gesproken hier dat het vrij lang geduurd heeft, maar morgen gelukkig gaat het dan van start. Het gaat dus om de bouw van 63 woningen,

	huurwoningen aan de Machineweg. Nou, wij zijn blij dat dit nu van start gaat. Dat wouden we u graag mededelen. Er komt morgen nog een persbericht met meer info. <u>De voorzitter:</u> Op de achtergrond werd de opmerking gemaakt, ze waren vandaag al aan het heien. Morgen is natuurlijk de symbolische eerste paal. De heer Kuin. <u>De heer Kuin:</u> Voorzitter, mag ik daaraan volgend een vraag stellen aan de portefeuillehouder? <u>De voorzitter:</u> Nee, nee, het is helaas zo dat bij de mededelingen van het college wij niet met elkaar hebben afgesproken dat er een vragenronde kan plaatsvinden. Mocht dit nou aanleiding geven tot vragen, dan kunt u dat uiteraard schriftelijk doen. Wij zijn daarbij aangekomen bij de hamerstukken van deze avond.
	HAMERSTUK
R-2	Verordening werkgeverscommissie raadsgriffie Aalsmeer 2020 <u>De voorzitter:</u> Als eerste hamerstuk, agendapunt 2, gaat om de verordening van de werkgeverscommissie. De besluitvorming is gericht op het actualiseren van de verordening, vanwege inwerkingtreding van de wet normalisering rechtspositie ambtenaren, een hele mond vol. Iemand daarover een stemverklaring? Dan is die aangenomen.
R-3	Aanpassing Mandaatbesluit griffie <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 3, aanpassen van het mandaatbesluit van de griffie. Deze besluitvorming is gericht op het aanpassen van die mandaten, vanwege gewijzigde wetgeving en vereenvoudiging van de procedure voor vertegenwoordiging van de raad, juridische geschillen. Daarover een stemverklaring? Niet? Is die ook aangenomen.
R-4	Wijziging Verordening Wmo <u>De voorzitter:</u> Agendapunt 4, de wijziging van de verordening van de Wmo. Dit voorstel heeft u ook al in december behandeld. Daar is deze toen van de agenda gehaald. Dit heeft geleid tot een aangepast voorstel met een kleine wijziging. Ik acht het toch wel even nuttig om dat hier te benoemen. Het gaat om artikel 12 lid 3. In de tekst, dat betrof, van alleenstaande ouders, die is komen te vervallen ten opzichte van de eerdere versie. De woordvoerders op dit onderwerp hebben hier een apart overleg, nadere toelichting over gekregen. Vervolgens is in de commissie Ruimte en Economie en Maatschappij en Bestuur, die gezamenlijk was op 11 februari, is er positief geadviseerd over het voorliggende voorstel. Nou, dit besluit is gericht op het vaststellen van de wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning van onze gemeente 2017. Met daarin de volgende wijzigingen. Het vrijstellen van het betalen voor alleenstaande ouders van hun eigen bijdrage voor woningaanpassingen voor hun minderjarige kind en het betalen van een eigen bijdrage per rit door inwoners met een Wmo-vervoerpas naar gelang het aantal afgelegde kilometers in plaats van het hanteren van het abonnementstarief. Dat was even een heel verhaal, maar ook om alle kijkers thuis even mee te nemen wat er nou precies gebeurd is in deze besluitvorming, achten de griffier en ik dat wel handig. Een stemverklaring? Geen? Dan is die aangenomen.
R-5	Gemeentegarantie lening Windsurfclub Aalsmeer (WSCA) <u>De voorzitter:</u> Komen we bij de garantie lening Windsurfclub Aalsmeer. In september heeft u, vorig jaar, heeft u als raad het besluit genomen om voor 50% garant te staan. Voor de lening die de Windsurfclub Aalsmeer wilde afsluiten voor de vervanging van hun clubgebouw. U wordt nu voorgesteld een afwijkend besluit te nemen, omdat er een constructie mogelijk blijkt die voor de Windsurfclub voordeliger is. Hierbij dient de gemeente voor 100% garant te staan en de Stichting Waarborgfonds Sport staat daarbij voor 50% van de lening contraborg. Wie daarover een stemverklaring? De heer Kuin.

	<u>De heer Kuin:</u> Ja, dank u, voorzitter. Op het gevaar af dat er weer opmerkingen komen dat het er niets mee te maken heeft, wil ik toch nog even bij de wethouder in dezen in herinnering brengen dat op 26-11-2019 bij een commissievergadering over het Waterfront er wel degelijk toezeggingen zijn gedaan over de openbaarheid van toiletten en kleedruimtes, waarvoor dank. <u>De voorzitter:</u> Goed. Dat was een stemverklaring. Akkoord? Is deze aangenomen.
	BEHANDELSTUK
R-6	Huisvestingsverordening Aalsmeer 2020 <u>De voorzitter:</u> Gaan we naar ons behandelstuk, de huisvestingsverordening Aalsmeer 2020. Deze besluitvorming is gericht op het vaststellen van de verordening waarbij de gemeente de negatieve effecten van de schaarste, aanpassende en betaalbare woonruimten zoveel als mogelijk wil tegengaan. Door middel van het stellen van regels voor het gebruik van woonruimten in onze gemeenten en het hanteren van een zo eerlijk en transparant mogelijk systeem van toewijzing om het beschikbare komende sociale huurwoningen binnen de mogelijkheden van de huisvestingswet toe te kunnen wijzen aan degene die deze woonruimte het hardste nodig heeft. Als het goed is heeft u afgelopen dinsdag een memo over mogen ontvangen met beantwoording van vragen die uit de commissie zijn voortgekomen. Dat hoor ik dan graag zo terug op dat in goede orde is ontvangen of niet, maar voor de eerste termijn zou ik graag willen beginnen bij GroenLinks. De heer Fransen. <u>De heer Fransen:</u> Voorzitter, ik ... <u>De voorzitter:</u> De heer Kuin. <u>De heer Kuin:</u> Ja, nu bent u weer in beeld. Ik was tijdens uw gesprekje, was ik in beeld. <u>De voorzitter:</u> Bij dezen. Voor de kijkers thuis. De heer Fransen, GroenLinks. <u>De heer Fransen:</u> Ja. Dank u wel. Voor ons ligt de huisvestingsverordening. Een verordening, dat is een iets wat de kracht van een wet heeft in een gemeente. Dus wij stellen vast wat hier mag en wat hier niet mag. De huisvestingsverordening gaat over het verdelen van de huidige voorraad woningen. Als die door ons verdeeld moeten worden in bepaalde sectoren. Het gaat dus niet over meer woningen, het gaat over het verdelen van de huidige woningvoorraad. Het is belangrijk om dat verschil aan te brengen. We hebben, ik weet niet meer precies wanneer dat was, onlangs hebben we de woonagenda vastgesteld. Die gaat erover, als we bouwen, wat moeten we dan bouwen? Ik vermoed dat, in ieder geval overkwam mij dat, want ik ging kijken van waar hebben we het nu eigenlijk over? Ik vermoed dat de gemiddelde inwoner, het gaat gewoon over wonen. We hebben gewoon woningtekort. Dus het is heel ingewikkeld om die uit elkaar te halen. Dit gaat over de woningen die er nu al zijn, maar de discussie over welke woningen gaan we bouwen kun je er, wat mij betreft, heel moeilijk los van zien. Toch ga ik mijn best doen. We hebben een beleid. Dat is in eerste instantie vastgelegd in het raadsakkoord. In het raadsakkoord hebben we raadsbreed vastgelegd dat we voor alle doelgroepen gaan bouwen. Dus we hebben eigenlijk gezegd, we gaan alles voor iedereen doen. Ik ben op dit moment benieuwd of die opdrachten, die toen de wethouder, die in een andere rol meeschreef aan het raadsakkoord, maar dat terzijde, toen hebben we gezegd, ga maar bouwen voor alle doelgroepen. Ik ben even benieuwd, na twee jaar met die opdracht aan de gang, is dat een redelijke en haalbare opdracht die we hem gegeven hebben? Of moeten we die opdracht herzien? Moeten we eens opnieuw kijken naar, kan dat wel wat we met zijn allen als opdracht gegeven hebben? Voor inwoners, dat zei ik net al, er is gewoon een tekort aan woningen. Waar uit dat zich in? In de prijs en in de beschikbaarheid. We hebben nog een flinke opgave. Deels hebben we ruimtes waar al besloten is om te gaan bouwen en ook wat er gebouwd gaat worden. Deels hebben we gebieden waar we nog moeten besluiten of, en vooral wat, er gebouwd gaat worden. Wat ons opvalt is dat huizen steeds meer een speculatief karakter krijgen. Makelaars die aan de deur bellen van een huis wat twee, drie, vier jaar oud is, joh, is het niet te koop, die bieden ik weet niet hoe veel geld meer dan de oorspronkelijke vraagprijs en

wel gelijk vandaag beslissen. Huizen die te koop komen worden opgekocht door, nou, ik weet niet of je het zo mag zeggen, maar ik noem het toch even zo, huisjesmelkers, die gaan het gewoon in de markt zetten. Dus onze marktverstoring is enorm. Nou, als je mij nou vraagt, die huisvestingsverordening, gaat die dat nou allemaal oplossen? Nou, dat denk ik niet. Ik denk niet dat die huisvestingsverordening dat allemaal oplost. Het is wel een poging om er mee aan het werk te gaan, maar naar mijn idee met dus zowel de opdracht aan de wethouder als bouw alles voor iedereen als deze huisvestingsverordening over het verdelen van woningen en het speculatieve karakter van woningen wat steeds meer toeneemt, dat vraagt volgens mij om een fundamentele discussie over wonen in Aalsmeer. Hoe gaan we daar mee om? Wat vinden we nou verstandig om te doen? De huidige kaders, ja, we stellen ze vast, maar, met alle respect, ik vind wat er staat is waar, maar gaat het veel helpen? Ik denk het niet. Dat vind ik toch een beetje jammer van de inspanningen die we doen. Dus ik zou onszelf willen oproepen, moeten we niet een hele fundamentele discussie met elkaar gaan voeren over wonen in de brede zin? Dus ik heb twee vragen aan de wethouder. De eerste is, die opdrachten die hij gekregen heeft, hoe ervaart hij dat? Kan hij daar mee uit te voeren? Vindt hij dat dat aan herziening toe is? De tweede, is die het er mee eens en is hij bereid om die fundamentele discussie te starten? Die stel ik aan de wethouder, maar vooral ook aan u, aan de andere fracties. Dat voor de eerste termijn. Precies binnen de tijd, hoor.

De voorzitter: Fractie René Martijn.

De heer Martijn: Ja, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, ik vind het een goede verordening zoals die nu voorligt. Ik heb verder geen vragen aan de wethouder. Dus daar wou ik het bij laten.

De voorzitter: De VVD.

De heer Abbenhuës: Dank u wel, voorzitter. De VVD is blij met deze huisvestingsverordening. Wij herkennen wel de vragen, open vragen die de heer Fransen stelt. Alleen ik denk dat de huisvestingsverordening een onderdeelje is van een breder programma aan beleid over hoe je met wonen moet omgaan. De huisvestingsverordening geeft het college, de wethouder iets meer extra instrumenten om, als er woonruimte beschikbaar komt, om die eerlijk te verdelen. Daarom is de VVD er blij mee. We hebben in de commissie een aantal vragen gesteld, die zijn keurig beantwoord in een memo. Dus wat ons betreft gaat de VVD akkoord.

De voorzitter: PvdA.

De heer Buisma: Dank u wel, voorzitter. Ja, voor ons ligt de huisvestingsverordening. Dat zoomt eigenlijk met name in op de sociale huurwoningvoorraad in Aalsmeer. Inderdaad toch even een paar korte cijfers uit. In 2018 waren er 967 mensen wanhopig op zoek naar een woning, 145 krijgen daarvan een woning. Dus de kans, als je op de lijst staat en je hebt lang genoeg op die wachtlijst gestaan, is dat je 1 op 6, 1 op 7 hebt op een woning. Fijn dat het inzichtelijk gemaakt is, maar eigenlijk stelt het gewoon vast dat we een enorm tekort hebben. Dat hebben we niet alleen in de sociale huurwoningmarkt, dat roepen wij als Partij van de Arbeid al een tijdje, maar dat hebben we over de hele linie. Wat GroenLinks net aanhaalt is een bijkomend probleem, dat is, de woning is inmiddels een belegging geworden. Een belegging is eigenlijk iets heel simpels, u biedt kapitaal voor een onzekere inkomst in de toekomst. Dus een vergoeding daar op in de toekomst. Onzeker is die toekomst niet helemaal, want na dertig jaar, als je een woning gekocht hebt, is de woning een veelvoud waard, waarvoor die oorspronkelijk gekocht is, ongeveer zes keer de oorspronkelijke investering. Met alle recessies ten spijt, in die periode van dertig jaar, is het gewoon zes à zeven keer de woning waard geworden van waarvan je hem gekocht hebt. Voor de ontwikkelaar van zo een gebied is dat bedrag veel sneller gehaald. Men koopt de grond van een kweker voor acht à tien euro de vierkante meter en na wat druk op de lokale politiek gaat de besteding om en voilà, tweeëntwintighonderd euro de vierkante meter voor bouwgrond, dat is 275 keer de oorspronkelijke investering. Wonen als belegging. Dat, voorzitter, moet ook nog een beetje snel, want de schop moet immers snel de grond in. Het bieden van kapitaal voor onzekere inkomsten in de toekomst, zo onzeker zijn die inkomsten dus niet voor een ontwikkelaar. Die inkomsten zijn wat minder zeker voor de huiseigenaar en

inkomsten voor die arme kweker. Tja, die is inmiddels een beetje te klein en doet er even wat minder toe. Ja, dat bedrijf zit ook nog eens in de lintbebouwing ook, nou, dat is toch wel een soort slemiel. Hij heeft die schop te lang in de grond laten zitten. Hij had maar grondspeculant moeten worden of ontwikkelaar, een beetje met bloemen pielen. Snel opzij voor de grote jongens en het grote geld. Die kwekerijen, voorzitter, die kwekerijen waren het bestaansrecht van Aalsmeer, daar zijn wij uit voort gekomen, daarvoor zijn wij een dorp met nu 34.000 inwoners en één van de grootste lokale economieën op een klein gebied. Met al deze marktwerking die wij toegestaan hebben de afgelopen periode, zitten wij gewoon met een enorm tekort. Nu tussen de 4 en 6% in Aalsmeer. Niet alleen in het sociale segment, maar ook in het particuliere. Boven de 2% kwalificeert de Rijksoverheid dit overigens als maatschappelijk probleem. Dit roept de Partij van de Arbeid al twee jaar in deze raad. Wij hebben een hopeloos tekort. Dan hebben we verhalen over doorstroming, vastzitten in de woningmarkt, kostenstijgingen, maar dat laat onverlet dat we gewoon veel te weinig woningen hebben. We zouden de discussie dan ook graag wat breder trekken. Niet enkel de woningbouwcorporatie Eigen Haard aanspreken of die 6% particulieren die zo aardig zijn om dat gat deels op te vangen, maar de discussie met onszelf. Moeten we de discussie niet eens aangrijpen om wat fundamenteeler de discussie te voeren over hoe bouwen wij? Niet zo lang geleden hebben wij in dit huis 7,5 miljoen overgemaakt naar een bouwproject, heel fijn voor die ontwikkelaar, wat minder fijn voor ons als gemeenschap. We betalen dus ongeveer zeventienduizend euro per woning nu. Het einde is overigens nog niet in zicht. Mogen we dan ook wat te zeggen hebben over wat die woningen kosten? Wat er gebouwd wordt en in welke prijsklasse? Waarom roepen we dan altijd dat die schop zo snel mogelijk de grond in moet voor de speculant? Waarom bouwen we dan stevast hetzelfde project? Een wijk met wat sociale huur, een hele batterij eengezinswoning en bij Gods gratie wellicht een parkeerplek of twee. Waarom laten wij ons na een startnotitie alsnog de kaas van het brood eten als een ontwikkelaar komt met een verhaal dat hij of zij zijn project niet rond krijgt. Is 275 keer inleg niet genoeg? We kunnen misschien wel anders. We zouden bijvoorbeeld gewoon de bestemming niet kunnen wijzigen op een bouwproject. Jammer dat u het risico genomen heeft om de tv-studio's te kopen. Het blijft wel even bedrijfsruimte. Als u ervan af wilt, dan horen wij het wel. Misschien moeten we wel kijken naar welke woonvormen er gebouwd worden en waar wel en niet gebouwd moet worden. Anders bouwen kan zowel aan de voor- als aan de achterkant. Zouden we niet eens een wijk kunnen bouwen waar woningen wat minder lang staan, een jaar of twintig of een jaar of tien, om zo starters, eenpersoonshuishoudens of ouderen een kans te geven om uit een eengezinswoning te gaan en zo de doorstroming op gang te brengen. Wat geldt over te houden om een woning te kunnen betrekken die past bij de fase van hun leven. Maar misschien moeten we de discussie wel helemaal loskoppelen van de politieke waan van de dag, want zoals gezegd, die Partij van de Arbeid begint altijd over sociale huurwoningen, de VVD wil misschien een villa er extra bij en het CDA een eengezinswoning. Misschien moeten we van die mantra wel even af. Dus de discussie en uitnodiging van de heer Fransen pak ik graag aan. Dank u wel voor de eerste termijn.

De voorzitter: Absoluut Aalsmeer.

De heer Kuin: Ja, dank u, voorzitter. Woorden die ongeveer uit mijn hart zijn gegrepen, als ik de heer Buisma zo hoor. Ik zou dan ook graag, maar ik heb geen idee wanneer, met hem in discussie gaan over deze zaak. Ik wil wel even, want ik wil wel, ik zou wel eens van hem willen weten hoe hij nou komt aan een, zeg maar, bedrag van 2750 euro per vierkante meter, zoals u zei.

Nou, dat zijn bedragen, die heb ik nog niet gehoord in deze omgeving, maar wellicht heeft u enige kennis van zaken. Voorzitter, dat was mijn eerste reactie op hetgeen de heer Buisma heeft aangegeven. Ik kijk even naar mijn liefvallige assistente. Nee, hoor, ik kijk even naar Chantal, want die had ook nog wat in te brengen.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Dank u, voorzitter, dank u, collega. Ja, op zich wil ik er niet heel veel aan toevoegen. Ook Absoluut Aalsmeer is blij met de verordening zoals die hier ligt. Ik denk dat het een heel mooi handvat geeft om de schaarse woningen op een betere manier te verdelen. Ik denk wel dat het heel goed is, gezien ook wat Jelle vertelt van de PvdA en de heer Fransen,

	om goed met elkaar in discussie te gaan en te kijken van, wat hebben we nou aan woningen en hoe kunnen we ze goed verdelen. Want een document is fijn, maar er moet ook goed worden uitgevoerd en goed worden gehandhaafd. Dus, nee. <u>De voorzitter:</u> Fijn om ook even vanuit de woordvoerder van dit dossier, vanuit de fractie Absoluut Aalsmeer, wat overwegingen te horen zo. Kunnen we zien waar het verstand in de fractie ongeveer zit. Het CDA. <u>Mevrouw Van der Meer:</u> Ja, voorzitter, dank u wel. Het CDA heeft eigenlijk één vraag aan de wethouder. In de memo die afgelopen dinsdag is gekomen staat dat vakantieverhuur niet is toegestaan, dat de Tweede Kamer eventueel een wet erover aanneemt, maar in het B&W-besluit staan, het gewijzigde B&W-besluit staat onder artikel 3.1.2 reikwijdte vergunningplicht dat voor het onttrekken aan een bestemming ten behoeve van vakantieverhuur weer een vergunning gegeven moet worden. Ik snap het niet helemaal. Is vakantieverhuur nou wel mogelijk? Is het niet mogelijk? Wachten we de Tweede Kamer af? Zou de wethouder daar wat uitleg over kunnen geven. <u>De voorzitter:</u> We spelen de vraag door. Ten slotte D66. <u>Mevrouw Keessen:</u> Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, als je als laatste bent dan is alles al gezegd hè, bijna. Ja, een prima huisvestingsverordening. Daar zijn wij het wel ook mee eens. Met regels om dingen te gaan regelen, maar we missen wel een paar dingen. Hoe houd jij bijvoorbeeld woningen in de sociale sector of hoe houd je die erin? Hoe houd je die beschikbaar voor de doelgroep? Wat er ook al werd gezegd, koopwoningen die worden opgekocht, gespeculeerd, de prijzen rijzen de pan uit. Jongeren zijn niet meer in staat om een woning te kopen. Hoe voorkom je dat? Ouderen willen heel graag naar een appartement, er zijn geen appartementen. Dus er is al gezegd, er moet gewoon meer gebouwd worden. Dat is één ding dat zeker is. Wat we ook lezen is dat er experimenten zullen worden gedaan door de wethouder, maar er staat niet duidelijk in wat voor experimenten dat zijn. Vallen daar bijvoorbeeld ook tiny houses onder? Wat wordt er dan nog meer gedaan om de woningvoorraad te vergroten? Dank u wel. <u>De voorzitter:</u> We vragen het college voor een reactie in eerste termijn. Daarvoor hebben we wethouder Van Rijn. Het leek even dat hij al, leek vertrokken naar aanleiding van de vragen, maar hij was er toch. Hier komt hij. <u>De heer Van Rijn:</u> Voorzitter, dank u wel. Ja, GroenLinks, laat ik daar beginnen. U geeft aan, ik zal een aantal dingen ook herhalen, ook om het goed te laten volgen, denk ik, voor de gemeenteraad, maar met name denk ik ook de mensen op de tribune en thuis. Kijk, de huisvestingsverordening is inderdaad onze lokale wet, dus een Gemeentewet in principe, waar we een aantal zaken ten aanzien van de huurwoningvoorraad veranderen of willen regelen. Ik heb u vorige keer tijdens de commissiebehandeling eigenlijk aangegeven wat er in grote delen van deze huisvestingsverordening verandert. Dat is namelijk één, dat we iets wilden regelen voor vakantieverhuur. Alleen we zijn daar, lopende het proces door de Raad van State, eigenlijk op gewezen, kijk daar nog eens goed naar. Daarmee even de opmerking van het CDA meenemend, we wachten inderdaad op, eigenlijk nader juridisch onderzoek of we voor vakantieverhuur, zeg maar, ook een vergunning nodig hebben of hoe we dat ook willen regelen. Dus dat artikel waar u naar verwijst, dat staat er volgens mij wel goed, maar dat is van toepassing op het moment dat we eigenlijk vakantieverhuur als artikel erin nemen. Dus nu staat er dat er geen vergunning of huisvestingsvergunning wordt afgegeven, maar dat gaat eigenlijk, we hebben die andere bepaling eigenlijk geneutraliseerd. Op het moment dat we dat weer eigenlijk laden dan moeten we eigenlijk ook opnieuw naar deze bepaling kijken. Ik denk dat het voor nu afdoende is, zeg ik even als portefeuillehouder. Als ik ga kijken naar de woonagenda, dat zegt u als GroenLinks, dat zegt de PvdA ook, ja, u wilt die fundamentele discussie voeren. Ja, die fundamentele discussie hebben we volgens mij gevoerd of moeten voeren, bij de woonagenda. Dat geef ik toch maar even aan in deze arena. Dat was het moment, wat betreft het college, om een discussie daarover te voeren, omdat de woonagenda, zoals u zelf terecht zei, eigenlijk alles regelt ten aanzien van koop en huur, ten aanzien van alle segmenten en alle
--	--

	doelgroepen in Aalsmeer Kudelstaart. Alle andere, zeg maar, beleidsstukken en regelgeving die we de laatste tijd hier hebben aangenomen, daarmee doel ik even op de leegstandverordening, doelgroepenverordening en dan de woonagenda, nu de huisvestingsverordening die voorligt en ook de kadernota arbeidsmigranten. Dat regelt eigenlijk allemaal hoe we, zo heb ik in ieder geval de opdracht geïnterpreteerd vanuit het raadsakkoord, daar ga ik nu een beetje naartoe, naar die vraag, om te zorgen dat we, dat lastige verdeelvraagstuk wat er zit, met name op de sociale huurwoningmarkt, ook op de koopmarkt, hoe je je eigen woningmarkt beschermd. Dat ziet het college als de opdracht van deze raad. De woningmarkt is enorm overspannen. Dat merken we hier in Aalsmeer en Kudelstaart ook, ik krijg er ook signalen over, ik heb er ook bijeenkomsten over gehouden, ook met heel veel Aalsmeeders. Belangstelling daarvoor is enorm. Het vraagstuk, dat los je hier niet op. Los je ook niet op in de metropoolsamenwerking Amsterdam. Daar zit wel het verdeelvraagstuk, hoe doe je een aantal zaken. De opdracht die het college ziet vanuit het raadsakkoord en ook collegeprogramma, is dat we moeten bouwen voor alle doelgroepen. Nou, u zit hier nu met zeven fracties bijeen. Zegt u maar welke doelgroep er eerder voorrang heeft dan de ander. Dat is heel ingewikkeld. Het college zit er zo in dat wij geen enkele doelgroep bij voorbaat voorrang willen verlenen. Geen enkele doelgroep, maar we willen eigenlijk wel voor iedereen huisvesten. We proberen het zo goed mogelijk te doen om eigenlijk een uitgebalanceerd programma te hebben als het gaat om bijvoorbeeld de kopersmarkt. Als je kijkt naar de sociale huurwoningmarkt zijn we bezig in de regio om een nieuw, zeg maar, woonverdelingsvraagstuk systematiek in te voeren, dat je bijvoorbeeld aan jongeren of bepaalde doelgroepen ook gewoon punten kan toekennen, zodat ze niet met een hele lange wachttijd geconfronteerd zijn, omdat het oude systeem ook gewoon gedateerd is. Dus mensen in het oude systeem worden beloond als je gewoon een hele lange inschrijftijd hebt. Als je als jongere op die markt komt, dan kun je het gewoon tegen, zeg maar, onparlementair gezegd, gewoon schudden. Dus daar moeten we iets voor. Dat ziet het college als opdracht. Alleen wat je ziet dat is natuurlijk heel nobel dat we dit met elkaar doen voor Aalsmeer en Kudelstaart, is dat wij onze eigen woningmarkt steeds meer gaan beschermen. Als elke gemeente dat gaat doen, dan lossen we nog steeds niks op. Dus dit college is solidair, maar minder solidair dan in het verleden, omdat wij veel sterker kijken naar de eigen Aalsmeerder en Kudelstaarter, daar kijken we naar de koopsegmenten, daar kijken we naar vraagprijs samen met ontwikkelaars en aannemers. Dit college is heel blij dat er ontwikkelaars en aannemers zijn die hier in Aalsmeer, in Kudelstaart willen bouwen, want daardoor kunnen we ook die opgave, die we nu prognosticeren, van vierduizend woningen, ondanks alle Schiphol beperkingen, wel halen. Dus dit college is wel, ik wil het toch wel benadrukken richting de PvdA, wij zijn heel blij met die ontwikkelaars en aannemers dat die hier willen bouwen. U ziet een, nee, ik denk er komt een interruptie aan. Ja, heel goed. Beschermen woningmarkt, vierduizend woningen, ja, speculatief karakter. Ja, daarom hebben we bijvoorbeeld als college, u heeft daar ook mee ingestemd, bijvoorbeeld die kadernota arbeidsmigranten aangenomen om te zeggen van, dat stukje markt moeten wij ook zorgen voor een stukje regie en grip. Daar zagen wij met name als college, kregen we signalen, daar wordt er gespeculeerd. Dus daar wilden we ook grip op krijgen. Daarom hebben we u ook die kadernota geïntroduceerd. Ja, uw hamvraag is eigenlijk van, moeten we die fundamentele discussie, kunnen we die doen? Wat het college betreft ga ik de fundamentele discussie niet overdoen, want die hebben we gedaan in de woonagenda, maar ik vind wel, als we kijken naar het raadsakkoord, we zijn nu twee jaar op weg, ook met het collegeprogramma, dan ben ik absoluut bereid, ik vind het ook wel waardevol om met u, daar moeten we dan een vorm voor vinden, maar zeg maar even voor de zomer, dat we zeggen, we gaan met elkaar eens het gesprek gaan, ik weet nog niet de vorm, u vraagt dat. Het college is daar absoluut bereid toe om eens te kijken van, welk beeld hebben we na twee jaar met al die wet- en regelgeving? Het beleid dat we hebben geïntroduceerd, beelden die u misschien heeft. Het college zou heel graag willen vernemen van u of woordvoerders, waar moeten we dan nog scherpere in aanbrengen? Want in die zin hebben we een hele solidaire opdracht, maar als je moet bouwen voor alle doelgroepen, ja, waar bouw je dan voor? Dan vraagt het ook wel weer wat meer scherpere van u als raad. Van als u daar een ranking in wilt hebben of positief in wilt discrimineren en de wet laat het toe, dan moet u zelf ook wat scherper zijn. Nu pakt het college het op dat wij voor senioren willen bouwen, dat we voor jongeren willen bouwen, dat arbeidsmigranten ook, zeg maar, gehuisvest moeten worden, iedereen moet worden gehuisvest, maar die taart blijft net zo groot en meer mensen willen van die taart eten, ook
--	---

buiten Aalsmeer. Daar zorgen we in ieder geval voor, ik zeg het toch maar een keer, omdat dat de opdracht is die u ons heeft meegegeven, wij proberen die Aalsmeerse woningmarkt te beschermen. Nou, ik denk dat dat heel nobel is, niet omdat wij dat doen, omdat u dat heeft gevraagd, maar ik denk niet dat het de oplossing is voor het woningmarktvraagstuk. Dus ik ga daar heel graag met u over in gesprek. Deze verordening gaat over het verdelen van de huurwoningvoorraad, ik wil het nog maar eens benadrukken. In de woonagenda hebben we het over zowel de koop als de huurmarkt en hebben we daar ook met elkaar besproken van, we moeten een aantal bedingen opnemen. Ik weet dat het CDA daar ook heel nadrukkelijk naar heeft gevraagd van, we moeten ook kijken van, wat is de looptijd van die bedingen. Laten we ook onderzoeken hoe we dat ook kunnen toepassen als we bijvoorbeeld woningen verkopen, hoe behoud je de woningen, voor die doelgroep, voor die markt? Dat is vanaf het lanceren van deze woonagenda dan ook een vertrekpunt om, als we dan die woningen gaan bouwen, het is ook voor mij en mijn collega's in het college in het gesprek met ontwikkelaars, met de woningbouwprojecten, met de woonagenda in de hand, met eenpersoonshuishoudens die u vraagt, met die bedingen in de hand, hoe kun je dan dat zo goed mogelijk doen voor de Aalsmeerse markt? Wat in deze huisvestingsverordening er ook in zit, is artikel 2.2.5 en 2.2.6, dat is een aanzienlijke aanscherping ten opzichte van het verleden, zodat wij bepaalde doelgroepen in Aalsmeer extra inschrijfduur kunnen toekennen. Voor Aalsmeerders en Kudelstaarters binnen dit grondgebied en voor Aalsmeer en Kudelstaart, dus niet daarbuiten, maar inschrijfduur voor dit gebied. We kunnen lokaal maatwerk leven, door ook extra doelgroepen, ik zeg het maar even onparlementair, voor te trekken in Aalsmeer en Kudelstaart. Nou, dat is denk ik, los van de overspannen woningmarkt, een enorme verbetering ten opzichte van de regelgeving die we hadden. Dan ga ik graag voor de zomer met u het gesprek aan. Waarom ongeveer in die periode? Omdat we ook met Eigen Haard, als woningcorporatie, tot nieuwe afspraken moeten komen en waar er in die contractafspraken, samen met ook de huurdersvereniging Aalsmeer en Kudelstaart, HAK hier ook vanavond aanwezig zie ik, met elkaar tot afspraken moeten komen van, hoe doen we dat? Dat is altijd ook een heel goed gesprek met zijn drieën, maar je ziet ook dat die woningmarkt gespannen is, je wilt jongeren huisvesten, je wilt senioren huisvesten, je wilt mensen met een zorgindicatie passende woningen geven. Dat is best een uitdaging. Dus dat ben ik heel erg met u eens. Dus fundamentele discussie hier voeren, dan zeg ik, dat had u bij de woonagenda moeten doen, maar ik ben wel heel erg bereid, namens het college, om te zeggen, we gaan u een update geven, waar staan we nu? Die knelpunten die er zitten ook met uw zienswijzen, dat we nog eens gaan herijken van, waar staan we nou? Ik denk dat dat een heel interessant gesprek kan zijn om met elkaar te kijken van, leidt dat tot aanscherping? De huisvestingsverordening komt nog een keer terug, want we willen dat vakantieverhuur nog regelen en we wachten op de afspraken hier in de metropoolregio Amsterdam om ten aanzien van die woonruimteverdeling, dat moet ook in die nieuwe huisvestingsverordening komen. Dus hij komt ook nog een keer terug. Ik realiseer me dat ik wat lang aan het woord ben. U heeft ook veel vragen gesteld. Ik denk dat het ook een heel ingewikkeld onderwerp is. Dus u heeft veel tijd genomen. Dat leent zich dan ook dat ik daar ook gewoon zorgvuldig op reageer, omdat het ook gewoon een heel belangrijk item is voor onze Aalsmeerders en Kudelstaarters. Zo zie ik eigenlijk ook uw oproep. Ik denk dat het ook de aandacht verdient dat we daarover goed in gesprek blijven. Dus die handschoen neem ik op.

De voorzitter: Hartelijk dank daarvoor. Volgens mij kunnen we aan een wat kortere tweede termijn.

Mevrouw Van der Meer: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer: Ik had nog ...

De voorzitter: U had nog niet helemaal uw antwoord op uw vraag gekregen rondom de vakantie.

	<u>Mevrouw Van der Meer</u>: Nee, nou, ja, op zich wel. Ik wilde de wethouder allereerst danken voor zijn antwoorden over het vakantieverhuur. <u>De voorzitter</u>: Ik kijk even, is dit een interruptie of het meer een vraag voor de tweede termijn? Want daar komen we zo aan toe? <u>Mevrouw Van der Meer</u>: Tweede termijn mag ook. <u>De voorzitter</u>: Ogenblik geduld. <u>De voorzitter</u>: GroenLinks, de heer Fransen. Toch nog een interruptie van mevrouw Keessen. <u>Mevrouw Keessen</u>: Ja, want ik heb een vraag gesteld en daar heb ik geen antwoord op gekregen. <u>De voorzitter</u>: Is het mogelijk om die in de tweede termijn ook te herformuleren? Dan zorgen we dat die zeker tot beantwoording komt. <u>Mevrouw Keessen</u>: Ja hoor, dat kan. <u>De voorzitter</u>: De heer Fransen. <u>De heer Fransen</u>: Dank u wel. Ik ben blij met de antwoorden, de reactie zoals de wethouder die gegeven heeft. De opmerking van, ja, ik vertaal hem even naar mijn zin, heb je niet op zitten letten toen we de woonverordening vaststelden? Ik herinner me toen ook dat de heer Abbenhuës aangegeven heeft van, ja, dat moeten we niet elke twee jaar doen, want je moet dat ding ook de kans geven om effect te hebben. Dus dat zijn allemaal dingen die waar zijn. Ik hoor ook aan mijn rechterkant van, ja, dat hebben we pas gedaan, had je toen moeten doen. Is allemaal waar. Ik ben het daar ook mee eens, maar tegelijkertijd constateer ik dat al dat beleid wat we vaststellen het effect heeft wat het heeft. Dan kunnen we niet zeggen, zo, wij hebben gedaan wat we konden. Wij hebben ons beleid vastgesteld. Ja, of het werkt of niet. Dus ik ben blij met de toezegging van de wethouder dat we erover in gesprek gaan. Ik ben ook blij met de oproep zoals de heer Buisma die deed om dat niet vanuit dogmatische uitgangspunten te doen, maar om gewoon te kijken, wat werkt nou in Aalsmeer? Hoe kunnen we nou als Aalsmeer werkelijk iets doen en als het gaat om de woningmarkt toch een beetje verschil maken dat we meer mensen beter kunnen huisvesten. Dus ik ben blij met deze toezegging. <u>De voorzitter</u>: Fractie René Martijn. <u>De heer Martijn</u>: Geen vragen. <u>De voorzitter</u>: VVD. <u>De heer Abbenhuës</u>: Ja, dank u, voorzitter. We hebben wel aangegeven dat we gelukkig zijn met deze huisvestingsverordening. Geen verdere vragen. <u>De voorzitter</u>: PvdA. <u>De heer Buisma</u>: Dank u wel, voorzitter. Ja, kijk, je kan interrumpen op het moment dat een collegelid stelt dat die heel blij is met dat de ondernemer geld verdient. Nou, dat lijkt me ook logisch. Dat gun ik de beste ondernemer ook van harte, maar een discussie om met elkaar eens te voeren van, hoe kijk je nou aan tegen woningbouw in algemene zin? Waarvan vind je, zou je als gemeente weer aan grondspeculatie moeten doen? We hebben hier een burgemeester gehad, die heette de heer Brouwer, die heeft dat een hele lange periode gedaan. Dat heeft ons geen windeieren gelegd. Dat dat tegenwoordig niet meer op dezelfde manier kan staat buiten kijf. Dat heeft een rare situatie dat hij zelf grond kocht om er daarna woningen te bouwen, maar dat we een discussie voeren met elkaar van, nou, hoe sta je er dan in? Laat onverlet, daarmee
--	--

sloot ik ook af dat het een discussie zou moeten zijn eigenlijk wat los van de politieke dogmatiek. Want dat heeft als gevolg dat je heel snel een discussie plat slaat. Zoals nu een collegelid roept, ja, dat had u bij de woonagenda moeten regelen ...

De voorzitter: Een korte interruptie van de heer Fransen, GroenLinks.

De heer Fransen: Ja, de heer Buisma heeft het over dat er geen dogmatiek mag komen, maar ik hoor hem de zinsnede uitspreken van een ondernemer mag geen geld verdienen. Dat vind ik vrij dogmatisch eerlijk gezegd en wat mij betreft, wat GroenLinks betreft, mag een ondernemer heel graag zelfs geld verdienen.

De voorzitter: De heer Buisma.

De heer Buisma: Dan moet de heer Fransen van GroenLinks beter luisteren, want dat zei ik ook.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Buisma: Dat een ondernemer geld verdient, is uiteraard prima, maar dat je dat als gemeente zelf ook zou kunnen doen, is bijvoorbeeld oké. Misschien kan het wel, misschien kan het niet, maar we zullen die discussie met elkaar eens moeten voeren. Dat was de oproep. Om dan te zeggen, ja, dat had u bij de woonagenda moeten doen. Dat is prachtig, maar we komen er nu mee. Dat u uitvoert wat er in een collegeprogramma staat dat is nogal wies, dat heeft u namelijk zelf geschreven. Dat u het daarmee eens bent dat lijkt me ook als collegelid heel redelijk, maar het kan zo maar eens zijn dat de raad daar heel anders over denkt. Of in ieder geval een aantal fracties.

De voorzitter: Absoluut Aalsmeer.

Mevrouw Van Hilst-Dekker: Dank u, voorzitter en dank u, portefeuillehouder voor de goede toelichting. Ik heb heel veel openingen gehoord om met elkaar in discussie te gaan en nog eens verder te kijken naar wat er nu echt mogelijk is. Ik vroeg me ook inderdaad af, we zijn blij met de mogelijkheid voor de extra inschrijfduur om extra voorrang te kunnen verlenen eventueel aan onze eigen inwoners, maar ook daar zit dan weer het controlepunt op. Dus daar zit dan ook weer een stukje handhaving waar we dan goed naar moeten kijken. Dus die wil ik wel meenemen, ja.

De voorzitter: Het CDA.

Mevrouw Van der Meer: Ja, voorzitter, dank u wel. Allereerst wil ik de wethouder bedanken voor de antwoorden. Groot gelijk dat er gewacht wordt tot de Tweede Kamer hier uitspraak over doet, voordat we zelf bepalen wat we nu precies met vakantieverhuur doen, maar ik wil de portefeuillehouder er wel op attenderen dat een klein bezoekje op de website van Eigen Haard, je toch het overgrote deel van de huurwoningen hier in de gemeente heeft, laat zien dat het verhuren van woningen voor vakantieverhuur tot woonfraude leidt. Nou is het volgens het CDA erg verwarrend als je dan eventueel in je huisvestingsverordening zet dat vakantieverhuur wel mag, mits je een vergunning hebt, terwijl het van Eigen Haard niet mag. Dat is een beetje, volgens mij is dat niet helemaal duidelijk en overzichtelijk. Dus dat zou ik de wethouder wel mee willen geven in ieder geval.

De voorzitter: D66.

Mevrouw Keessen: Ja, dank u wel, voorzitter. Met dank ook aan de portefeuillehouder voor de duidelijke uiteenzetting. Ik had nog een vraag in de eerste termijn. Dat ging over de experimenten. Dat staat ook in de verordening. Ik wilde graag weten of daar eventueel tiny housing onder valt en wat daar nog meer dan onder zou kunnen vallen. Dank u wel.

De voorzitter: We vragen de wethouder beantwoording in tweede termijn.

De heer Van Rijn: Ja, ik wil toch nog even benadrukken dat, er wordt aangegeven om te kijken wat er mogelijk is. Heel goed om dat ook te doen. Ik denk dat we nu met elkaar best veel hebben gecreëerd wat er allemaal mogelijk zou kunnen zijn. Ik bedoel, we zijn veel verder gegaan dan in het verleden. We hebben veel meer, ik zeg het maar even, Aalsmeerse, Kudelstaartse bepalingen, koers, focus, maar het probleem is dat er schaarste is op de markt. Ik wil dat toch nog wel benadrukken. Dus wij stretchen ons volgens mij als college en raad, als gemeentebestuur, enorm voor onze inwoners. Dus daar zijn we, volgens mij zijn we daarmee op de goede weg, alleen er is een schaarste aan woningen. Daarom ben ik toch blij, dat zeg ik toch nog maar een keer richting de PvdA, dat we veel ontwikkelaars hebben en aannemers, niet omdat het ondernemers zijn, want die mogen best wat verdienen, dat vinden wij ook. Dat ze ook gewoon hier willen bouwen. Dat ze hier in Aalsmeer willen bouwen, want we hebben die woningen ook gewoon keihard nodig. Toch nog even richting de Partij van de Arbeid over het collegeprogramma. Dat wij een collegeprogramma hebben overgenomen is heel sterk, als het al niet eens bijna letterlijk is, in de geest van uw eigen raadsakkoord, namelijk dat het één van de zeven speerpunten is deze periode en dat we moeten bouwen voor alle doelgroepen. Nou, daar heeft iedereen, zeg maar, zijn eigen visie op, die visie heeft u het college meegegeven. Daar proberen wij chocola van te maken. Daar heb ik net al een reactie op gegeven hoe we daar misschien wat meer scherpte in kunnen krijgen, maar daar bent u vanzelf ook eigenaar van. Als ik dan nog even kijk naar het CDA, dank ook voor de attentie van het CDA over, zeg maar, de vakantieverhuur als het gaat om huurwoningen. Wat bedoeld wordt vanuit de huisvestingsverordening is dat het voor mensen die, zeg maar, zelfstandige woonruimte hebben en eigenaar daarvan zijn, dat ze hun huis, dat was de oorspronkelijke intentie, bijvoorbeeld voor dertig dagen kunnen verhuren. Dus op het moment dat je een huurwoning hebt en je gaat dat dan weer voor vakantieverhuur doen, dan ben je ook aan het onderhuren en dan ben ik het helemaal met u eens, dat dat gewoon niet aan de orde is, zo is dat ook niet bedoeld, maar ik ben blij met uw attentie. Ik zal voor alle zekerheid, want u heeft me heel scherp gemaakt, artikel 3.1.2 lid 3 zal ik nog even één keer laten nagaan van, hebben we dat nu juist gedaan? Dat laat ik ook even beantwoorden naar u technisch, maar ik denk zelf dat het gewoon goed zit. Dat zeg ik u ook, want het doelt zich op wat ik u net uitleg, maar ik ga dit zekerheidshalve nog even gewoon uitzoeken, want we moeten hier met elkaar wel hele verstandige besluiten nemen. Ik denk wel dat u gewoon met een gerust hart deze huisvestingsverordening kunt vaststellen voor vanavond.

De voorzitter: Wij hebben een interruptie van de PvdA, de heer Buisma.

De heer Buisma: O, want even de aanloop op die de wethouder hier neemt, dat doet de vraag op van, is het dan wel handig dat we hem vaststellen als u daar nog niet zeker van bent?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van Rijn: Voorzitter, ik geef tot twee keer nu toe dat ik daar wel zeker van ben en dat ik die toelichting al even heb gegeven, maar ik vind het altijd goed om gewoon dat nog even technisch uit te zoeken. Kijk, het zijn eigenlijk vragen die u in de commissievergadering of daarvoor had moeten beantwoorden, maar u kent mij ook als een sportief collegelid, ik zeg van, nou, volgens mij kunnen we dit prima vaststellen, maar laten we dat gewoon nog eventjes netjes beantwoorden. Dat is wat ik gezegd heb.

De voorzitter: Ik kijk even naar mevrouw Keessen, tevreden met de beantwoording?

Mevrouw Keessen: Zou u hem kunnen herhalen, want ik heb hem net gemist. Ik was even in ruggespraak, mijn excuus.

De voorzitter: De wethouder, kunt u nog kort uw beantwoording herhalen? Dat ging over invulling van experimenten, of daar bijvoorbeeld ook tiny housing onder valt.

	<u>De heer Van Rijn</u>: Ik hoor tussen de microfoons door dat ik hem helemaal niet beantwoord heb. Nou, eerlijkheidshalve zeg ik ook, dat klopt. Dus, nou, ja, dat realiseer ik me nu. Ja, dat is niet bewust, dat is niet bewust. Zou u uw vraag dan kunnen beantwoorden of herhalen? Dan zal ik hem zometeen beantwoorden. <u>Mevrouw Keessen</u>: En ik gaf u nog een escape door te zeggen dat ik het niet gehoord had. Ik vroeg, in de verordening wordt er ook gesproken over experimenten. Ik vroeg me af, wat valt daaronder? Is het bijvoorbeeld tiny housing wat daaronder valt onder andere. <u>De heer Van Rijn</u>: Kijk, waar je bijvoorbeeld aan zou kunnen denken is dat je zegt, je kunt, daar hebben we eerder over gesproken dat je zegt, je realiseert ergens tijdelijke huisvesting en bepaalde units die je dan ook in een soort, die je daar tijdelijk voor tien jaar, mogelijk ook door de motie in de Tweede Kamer dat je dat daar vijftien jaar kan laten staan. Dat je dat dan bijvoorbeeld verhuurt voor bepaalde doelgroepen. In Amstelland-Meerlanden, in de samenwerking van zes gemeentes, wordt ook gesproken van nou, ja, misschien kun je dat ook bijvoorbeeld als experiment, ik zeg nog niet dat dat het experiment is, maar daar zou je aan kunnen denken dat je zegt, nou, dan moet je ook van dat soort units aanschaffen of je moet dat huren en dat dat zich dan ook verplaatst al daar bijvoorbeeld gelang, waar bijvoorbeeld de woningbouw weet je bijvoorbeeld wat achterloopt, als je zegt van nou, ja, daar kunnen we tijdelijk dan de woningmarkt vragen op die manier oplossen, dan zou je aan zoiets kunnen denken. Als je het hebt dan en het gaat altijd om wat kleinere units of de tiny houses, dat wil ik gewoon niet, als college, niet zo snel meer in de mond nemen, want dat levert zoveel verwarring op. Dan ziet men altijd van die mooi verbouwde caravans of van die vrijstaande units op zo een groot veld staan naast elkaar. Dan zeg ik, nou, daar wil ik graag mee aan de gang. Als u nou gewoon zo een stuk grond dan koopt, dan kunnen we daar tiny houses gaan plaatsen, want verder ziet het college daar anders niet zo een goed verdienmodel vanuit uw portemonnee. <u>De voorzitter</u>: Volgens mij hebben we redelijk indruk gekregen wat er onder de experimenten zou kunnen vallen. We hebben rondom de huisvestingsverordeningen een vrij breed gesprek met elkaar gevoerd, wat niet direct ziet op de besluitvorming zelf, maar ik begrijp ook wel, naar aanleiding van het onderwerp het wonen in onze gemeente, dat er gewoon veel vragen ook achter zitten. Het heeft wel tot een nuttige uitkomst geleid, toezegging vanuit het college om met elkaar het gesprek aan te gaan en de griffier en ik zullen dat meenemen om te kijken hoe we dat goed kunnen inpassen bij ons midterm review van het akkoord dat we met elkaar hebben. Dat is een toezegging vanuit ons. We gaan over tot stemming. Stemverklaringen? Geen? Wie is er voor dit voorstel? Daarmee unaniem aangenomen.
R-7	Motie Vreemd aan de orde van de dag <u>De voorzitter</u>: Daarmee zijn we aangekomen bij agendapunt 7, motie vreemd aan de orde van de dag. Ter indiening zou ik Absoluut Aalsmeer eerst het woord willen geven om in te dienen. De heer Kuin. <u>De heer Kuin</u>: Dank u, voorzitter. Ik mag als assistent van de beide raadsleden Van Hilst en Holtrop optreden. Daarmee hoop ik dan even iets recht gezet te hebben. Voorzitter, zoals bekend, is het gemeentehuis, tegenwoordig raadhuis, behoorlijk mooi geworden. Zoals bekend zijn er in het souterrain wat ruimtes waar wij vergaderen en waar ook anderen vergaderen. Die ruimten die zijn nogal aan de kale kant, als ik het zo mag zeggen. Wij als fractie zijn iedere keer, als wij in de vergaderruimte zijn, onaangenaam verrast. De ruimte is prachtig, alleen de aankleding is helemaal niks. Wij hebben een plan opgevat om daar wat aan te doen. Dat hebben we, zeg maar, in deze motie geprobeerd samen te vatten. Dat is een stukje cultureel erfgoed wat wij als Aalsmeer dagelijks zien, maar nooit echt zien, nooit beleven, omdat in de kelder, in het souterrain terug te laten komen. de bedoeling is, van ons in ieder geval, om daar via de amateurfotografenvereniging een verzoek te richten, die bestaan dit jaar zestig jaar, om een verzoek aan hen te richten van alle genoemde rijks- en gemeentelijke monumenten, zoals op onze lijst staan, die lijst is voor ons allemaal, daar hebben wij allemaal ons ja-woord op gegeven,

om die aan de kant van de ruimtes te krijgen en allemaal in een zilveren lijst, zodat je eenheid krijgt in datgene wat je wil laten zien. Het voert te ver, ik heb hem, ik durf het bijna niet te zeggen, voorzitter, maar ik heb een schetsje gemaakt waarop één en ander heel erg duidelijk uiteen gezet is. Ik geef dat schetsje graag mee aan degene die zich gaat ontfermen over de verdere procedure. Het leek mij handig om dit in de vorm van een motie te doen. Er zijn anderen die, zeg maar, wat tegengas hebben gegeven en zeggen ja, maar er is al een toezegging gedaan door de portefeuillehouder. Ja, die toezegging is in zoverre gedaan dat dat ging over dat er misschien wel ergens een budget was te vinden voor de aankleding. Dat was het. Het ging niet over hoe die aankleding zou worden. Nou, daar heb ik mijn best voor gedaan en ja, zoals ik ook ergens iemand hoorde zeggen ja, daar heb je die Dick Kuin weer, die komt dan weer met architectuur, ja, inderdaad, voorzitter. Daar heb ik een beetje verstand van. Ik had het ook kunnen doen in verschillende rozenamen, maar ik weet zeker dat ik dan heel veel tegengas had gekregen, want dan had er geen hout van geklopt. Voorzitter, dat is een beetje in korte lijnen de inhoud van de motie.

De voorzitter: Ik kijk even voor een ronde of er behoefte is aan reactie. Ja, zullen we gewoon een ronde doen? Beginnen we bij het CDA.

De heer Van Willegen: Dank u wel, voorzitter. Ik ben één van die meneren, namens het CDA, die gezegd heeft van, nou, nou, gaat het niet te snel zo? Kijk, die motie op zich, dat we met die aankleding van de kamers wat willen, dat is natuurlijk duidelijk, want die zijn vrij steriel en nou, ja, dat behoeft aankleding. Wat het CDA tegen deze motie heeft eigenlijk is niet zozeer dat het architectennamen zijn, want ik had liever aannemer namen gehad, maar ja, goed, ik kan begrijpen dat u dat meer over architecten hebt, maar er zit in de fractie ook iemand die inderdaad rozenamen had, maar wat ik het liefst zou willen dat we gewoon met elkaar in overleg gaan hoe we dat gaan doen. Die aankleding, er zijn natuurlijk heel veel verschillende mogelijkheden. U geeft foto's van monumenten. Vanuit mijn fractie is ook gekomen, joh, kun je niet de scholen ieder een paar maanden zeggen, je maakt de scholen, de kunst in de fractiekamers, op een paar momenten, dus er zijn zoveel verschillende manieren om aan aankleding te doen. Ik begrijp ook dat er in de opslag ook heel wat kunst ligt. Nou, dat kun je ook gewoon met de aankleding doen. Dus ik zou het liefst, dat dit niet per motie was gegaan, maar dat we dat met, dan meer weer een soort werkgroep, dat we zeggen nou, hoe gaan we dat aanpakken, wat gaan we ervan ... Kijk, ik, als CDA, zit niet te wachten op per se een naam aan een lokaal. Ik vind het prima als het wel gebeurt, maar ik zit er niet op te wachten. Altijd een discussie krijg je als je de naam plakt, ja, waarom niet die naam? We kunnen ook gaan zeggen, we maken het bekende Aalsmeeders een naam, maar dan krijg je ook daar weer een discussie over. Dus voor mij is het 001 heet, dan vind ik het ook goed. Dan weet ik dat ik in kamer 001 zit. Dus voor het CDA is deze motie eigenlijk niet steunbaar, om het zo maar te zeggen.

De voorzitter: D66.

De heer Kikkert: Ja, ik was ook één van degene die gereageerd heeft op een manier waarvan ik denk van, ja, hij is hartstikke sympathiek, maar waarom moet het op deze manier? Kunnen we het er niet eens met elkaar over hebben zonder dat daar een motie aan ten grondslag ligt. Ik zou het zelf meer voorstander zijn van bekende koks uit Aalsmeer, om het zo maar te zeggen. Ja, ik noem misschien Joop Kok, ik weet het niet, maar ik vind het niet op deze manier nodig. Bovendien vind ik van ja, hij is ook wel heel erg op de interne organisatie gericht. Dan zou ik gewoon liever hebben dat we met elkaar het gesprek voeren over hoe we de burgerzaal noemen of hoe we de trouwzaal noemen, hoe we deze raadzaal noemen. Dan pak je het gewoon veel integraler op. Nou, daar wil ik graag het gesprek over voeren, maar niet op basis van deze motie.

De voorzitter: GroenLinks.

De heer Fransen: Ja, voorzitter, ik was één van degene die aangegeven heeft van, is dit wel de goede manier om dit aan te pakken. Naast de genoemde redenen heb ik er nog één. Ik vind, als

we moties gaan gebruiken voor dit soort zaken, vind ik het een devaluatie van het instrument motie. Dan zou ik met elkaar ook er erg voor willen waken. De inhoud is me sympathiek. Ik twijfel nog of ik rozen, aannemers of banketbakkers of wat dan ook het meest belangrijk vind in Aalsmeer, maar ik denk niet dat, ik vind dat we het moeten regelen, maar ik denk niet dat het via een motie moet. Dus daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Fractie René Martijn.

De heer Martijn: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, ik vind het ook een hele sympathieke motie. Alleen ik had toch gekozen voor bloemennamen, dat is meer mijn vakgebied. Dus wat dat aan gaat, nee, de motie is sympathiek, er moet beneden wat gebeuren. Dus daar ben ik het absoluut helemaal mee eens. Als je thema's aan de kamer gaat verbinden dan kan het één thema zijn voor alle ruimtes, architecten in dit geval of gebouwen, maar je kan natuurlijk ook elke kamer een apart thema geven. De één de bloemenkamer, de ander de gebouwenkamer en noem het allemaal maar op. Alleen het is wel iets, als zij er wat mee gaat verzinnen, het kost wel geld. Geld van onze belastingbetaler. Wat je ermee gaat doen en waar je kunst neer gaat halen in die vorm of welke vorm dan ook, het is niet toegankelijk voor de burger, want er kan namelijk niemand het souterrain in, de glazen deuren zijn altijd gesloten, tenzij er een keer een bijeenkomst is in de raadselder, maar voor de rest zit niemand er. Dus ik vraag me dan af of het een goede zaak is om gemeenschapsgeld, voorstel via de 1%-regeling en dergelijke, op die manier beschikbaar moet gaan stellen. Daarbij komt, heb ik ook begrepen, dat er heel veel kunst in de opslag staat. Ik weet niet wat daartussen zit. Misschien zit er al wel, is daar een leuk thema van te maken. Ik heb er geen flauw idee mee. Als ik dan kijk weer naar de bloemen en je zou personen gaan eren, dan zou ik kunnen denken aan iemand die jarenlang de ontwerper van het Corso is geweest, Frits Vogel, nou, ik weet dat er toevallig in de opslag een Frits Vogel staat, die ooit op de burgemeesterskamer heeft gehangen. Dus dat zou zo maar een mooi thema kunnen zijn. Dus wat dat aan gaat, ja, goed idee. Er moet wat gaan gebeuren in die ruimtes, maar op een andere manier, denk ik, zoals nu wordt voorgesteld. Dus ik kan de motie niet steunen, helaas.

De voorzitter: VVD.

De heer Abbenhuës: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het een sympathieke motie. De kenners die begrijpen wat daarmee bedoeld wordt, want in een vorige collegeperiode was dat garantie dat motie niet doorging, maar we zitten in een nieuwe collegeperiode en zo bedoel ik het absoluut niet. Ik vind het initiatief echt een goed initiatief. Dat de heer Kuin de architecten naar voren schuift als thema, dat begrijp ik helemaal en ik vind het eigenlijk ook nog wel een leuk thema. Uiteraard heeft de VVD ook een ander thema, net zoals elke andere partij. Gekeken naar de discussie die we hier net voor hadden stellen wij voor om beroemde projectontwikkelaars en ondernemers te gebruiken om de kamers een naam te geven, maar alle gekheid op een stokje, ik denk dat, als ik het zo hoor, iedereen het er wel mee eens is. Waar ik een beetje moeite mee heb is de regel van 1% verbouwbudget, want volgens mij hebben we behoorlijk wat verspijkerd aan het gemeentehuis, dus ik denk dat we daar misschien niet naar moeten kijken, maar ik zou het heel erg op prijs stellen als er vanuit het college een voorstel komt van, hoe kunnen we die kamers nou gaan invullen en, als het architecten worden, kunnen wij daarmee leven.

De voorzitter: PvdA tot slot.

De heer Buisma: Ja, ik hoor de discussie met belangstelling aan. Ik moet wel een beetje grinniken over het feit dat er aan de overzijde gesproken wordt van, ja, is dit nou de manier om het te doen? Dat kun je op een heel aantal manieren opvatten, maar als politieke partij en als onderdeel van een lokale democratie heb je maar één podium om je stem te laten horen en dat is in de gemeenteraad. Of je dat dan in de commissie doet of in de raadzaal zelf, maar dit is het podium. Het kamertje achterin driehoog achter kun je prima afspraken maken, maar dat is niet iets waar je in de openbaarheid de sier mee maakt. Dus ik begrijp de behoefte van om hier wat aan te doen. Ik snap de discussie ook wel dat als je een godsvermogen aan een gemeentehuis uitgeeft om daarna dan heel moeilijk te doen over het resterende bankstel van de woning, die

	zie ik nog niet zo. Dus kleedt dat alsjeblieft even aardig aan. Dat de heer Kuin daarmee komt en dat hij daar architecten voor uitkiest, dat begrijp ik ook wel. Dat zit zijn stiel nou eenmaal. Dus nee, niet onlogisch. We steunen dat van harte. <u>De voorzitter:</u> Voordat we het college vragen om reactie zou ik de fractie Absoluut Aalsmeer even willen uitnodigen om hier kort op te reageren. In geheugen mee te geven dat het college in ieder geval hierop wel sympathiek gereageerd heeft. Ik zou graag een suggestie namens het college willen doen dat het misschien goed is, want zoals wij hier kunnen tellen, zou je motie momenteel niet een meerderheid genieten. Dan zou ik u willen uitnodigen om de motie mee te nemen naar het presidium, waar we als fractievoorzitters, griffie en burgemeester bij elkaar zitten om daar misschien verder het gesprek te voeren. Maar goed, ik wil u eerst maar even de gelegenheid geven om te reageren. <u>De heer Kuin:</u> Voorzitter, u haalt ongeveer de woorden uit mijn mond. Ook wij kunnen tellen en als je gaat tellen, kom je er niet. Zo simpel is het. Om dan willens en wetens een motie in de lucht te laten hangen en hem af te laten ketsen, is zonde. Dat als eerste reactie, dus ik neem uw suggestie graag aan, maar dat ga ik straks zeggen, dat ik dan de motie terugtrek. Wat ik wel jammer vind, voorzitter, is de reactie van enkele van mijn collega's die dan zeggen ja, het is wel een goede motie, maar, en dan komen er van allerlei dingen. Had gekozen, zou kunnen, dat soort dingen hoor ik allemaal. Dan denk ik, ja, dat had inderdaad gekund, maar doe het dan een keer. Dat is waarom wij dit nu gedaan hebben. Je kunt er tot in lengte van jaren over praten, maar je kunt het ook gewoon een keer doen. Daar steek ik dan tijd in en toevallig heb ik dat zo hier en daar en dan maak je er een mooi verhaal van en dan hoop je dat anderen dat ook vinden. Het is niet, voorzitter, omdat het nou toevallig allemaal architecten zijn en dat ook een gedeelte van mijn beroep is. Volgens sommige mensen is het een bijberoep als je gemeenteraadslid bent, maar waar het mij vooral om gaat is dat wij, met zijn allen, een lijst hebben samengesteld van gemeentelijke monumenten. Dat wij met zijn allen een Rijksmonumentenlijst hebben. Ik heb expres geen provinciale monumenten op de lijst gezet, want daar woon ik toevallig zelf in. Zover wilde ik niet gaan, maar wel om de rijks- en de gemeentelijke monumenten, waar u allemaal bezit heeft, om die een keertje in het licht te zetten. Want we gaan met zijn allen iedere dag door Aalsmeer heen en we vergeten hoe mooi wij, hoe mooie monumenten wij hebben met zijn allen. Dat was de achterliggende reden. Ik neem de motie mee onder mijn arm naar de Kudelstaartseweg en we gaan er op een ander moment nog eens over praten.
R-8	Vragenkwartier <u>De voorzitter:</u> Na dit warme pleidooi zijn we aan het einde gekomen van dit agendapunt en tevens aan het einde van onze raadsvergadering, want er zijn geen vragen voor het vragenkwartier.
R-9	Sluiting <u>De voorzitter:</u> Dan sluit ik hierbij de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18 juni 2020,

, voorzitter

, griffier

Gemeente Aalsmeer

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE AALSMEER
d.d. 31 maart 2020

Aanwezigen

Voorzitter: R.P. Fransen

Griffier: O. van Kolck

Fractie AA

De heer D. Kuin

Fractie CDA

De heer D. van Willegen

Fractie D66

De heer W. Kikkert

Fractie GroenLinks

De heer R.P. Fransen

Fractie PvdA

De heer J.H. Buisma

Fractie René Martijn

Dhr. R. Martijn

Fractie VVD

De heer D.G. van der Zwaag

Afwezigen:

Fractie AA

De dames C. van Hilst-Dekker en G. Holtrop

Fractie CDA

De dames A.M. Harte-Fokker en T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, L.B. Kabout, P.H.J.M. van Soelen, T.F.M. Verlaan en G.J.H. Winkels

Fractie D66

Mevrouw J. Keessen

Fractie GroenLinks

Mevrouw P. Lakerveld

Fractie VVD	
De dames N. Hauet en M. Vleghaar en de heren E.P. Abbenhues, J.G.E. Bouwmeester en J.J. van Leeuwen	
Raad (besluitvormend)	
Agendapunt	Onderwerp
1.1	Opening door de plv. voorzitter, de heer R.P. Fransen <u>De voorzitter:</u> Ja het beeld doet het. Goedemiddag, hier alleen heren, maar voor degenen die de vergadering via de livestream volgen: dames en heren. Van harte welkom bij deze, bij deze raadsvergadering. Nou, wel een bijzondere raadsvergadering, want er is een extra raadsvergadering uitgeroepen om met elkaar een besluit te nemen over een pakket aan noodmaatregelen gezien de huidige coronacrisis en, ja, en het treffen daarvan van de inwoners en organisaties en ondernemingen in Aalsmeer. We hebben er ook voor gekozen om niet met de hele raad hier te zitten, maar een afvaardiging van elke raad. En dat kan normaal gesproken niet, want normaal gesproken moet het quorum aanwezig zijn. Dat wil zeggen, de helft plus één. En als we dat doen dan kunnen we niet voldoende afstand van elkaar houden, dus daar hebben we een, ja een trucje voor verzonnen. En dat trucje is dat we gisteren een raadsvergadering hebben uitgeschreven waar we afgesproken hebben dat niemand komt. Dus toen ging die vergadering niet door. En hebben we direct daarna een nieuwe vergadering uitgesproken, uitgeschreven, voor vandaag. En daar is het dan niet nodig dat het quorum aanwezig is. Daar is gewoon het aantal aanwezigen raadsleden wat er is dat gaat stemmen, en dan is er met een gewone meerderheid worden de besluiten genomen. Onderdeel van dat stukje van de, hoe de wet werkt, is ook dat er geen enkel ander onderwerp op de agenda mag staan dat wat er gisteren op de agenda stond. Dus dat betekent dat moties en andere zaken niet aan de orde zijn en gesteld mogen worden. Dus dat zal ik als voorzitter dan ook afkappen. De reden dat ik deze vergadering voorzit en niet de burgemeester, is dat de burgemeester op dit moment verhinderd is om, om deze vergadering voor te zitten. Dus vandaar dat ik deze rol op mij neem. Ik vraag daar ook enig geduld met mij voor, omdat ik dan zowel de vergadering voor moet zitten als de partij waar ik voor sta moet vertegenwoordigen. Dus ik hoop dat u mij dat vergeeft als ik daar misschien een keer iets op glad ijs ga. Maar ik zal mijn best doen. Vanavond is dus gericht op het nemen van, vanmiddag, vanavond, is gericht op het nemen van een besluit om de gevolgen van de huidige crisis enigszins te verzachten voor de inwoners van Aalsmeer, voor alle inwoners van Aalsmeer die extra getroffen worden en die niet op een andere manier daarin geholpen worden. Nog even terugkomend op dat we hier nu met 1 vertegenwoordiger van elke fractie zitten. Het lijkt erop dat er ergens volgende week, deze week door de Tweede Kamer, en volgende week door de Eerste Kamer, een noodwet wordt aangenomen die het mogelijk maakt dat de gemeenteraden ook via videoconferentie besluiten kunnen nemen. Dus het lijkt erop dat deze noodoplossing volgende week niet meer nodig is, maar dat we dan met de gehele raad in ieder geval besluiten kunnen nemen. En dan ieder vanachter zijn eigen pc. Eén van de belangrijke dingen daarbij is gelukkig wel dat het openbaar is, dat wil zeggen dat het via internet ook uitgezonden wordt zodat, zodat ook het, ja de noodzakelijke controle op het democratische proces gewoon plaatsvindt.
1.2	Vaststelling van de agenda <u>De voorzitter:</u> Kunt u zich voorstellen in de agenda zoals die, zoals die voorligt? Ik kijk even rond. Dan is daarmee de agenda vastgesteld.
1.3	Bekrachten geheimhouding <u>De voorzitter:</u> We hebben nog een punt om de geheimhouding op te leggen op de besluitenlijst van 5 maart 2020, van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachten. Die geheimhouding is door die commissie opgelegd en die geldt tot de eerstvolgende gemeenteraad, en dan zal de gemeenteraad die moeten bekrachten. Vandaar

	dat dit punt nu ook nog even op de agenda staat. Is iedereen het daarmee eens? Ik kijk zo even rond. Iedereen knikt dus. <u>De heer Kuin:</u> Nee. <u>De voorzitter:</u> De heer Kuin. <u>De heer Kuin:</u> Nou ik heb daar toch wel een vraag over. Ik ben niet tegen het voorstel. Maar ik heb wel geconstateerd dat het college de geheimhouding eenzijdig van een bepaald stuk heeft opgezegd als ik het goed begrepen heb. En dat verbaast me dan dat we hier nu zeg maar toch weer die geheimhouding ergens opleggen. Ik wil daar weleens een uitleg over. <u>De voorzitter:</u> Ok, maar die uitleg is dan nu niet aan de orde. Maar dat noteren we dat u behoefte heeft aan een uitleg daarover. Is dat voor dit moment wat u betreft voldoende? <u>De heer Kuin:</u> Als het niet aan de orde is, dan is het niet aan de orde. Maar ik heb er een vraag over. <u>De voorzitter:</u> Nou, ja, maar nu is aan de orde. <u>De heer Kuin:</u> Is het voor mij aan de orde. <u>De voorzitter:</u> Nu is aan de orde of u die geheimhouding bekrachtigt of niet. En niet de inhoud van wat er in die vergadering gezegd is. <u>De heer Kuin:</u> Ja. Ja ok. <u>De voorzitter:</u> Bent u het eens met die bekrachtiging van de geheimhouding? Ok, dus dan is dat met algemene stemmen aangenomen.
2.	Steunmaatregelen Coronacrisis <u>De voorzitter:</u> Dan gaan we nu naar het bespreekstuk, Steunmaatregelen inzake de Coronacrisis. Dus nogmaals, de besluitvorming is gericht op het verzachten van de gevolgen van de coronacrisis voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke, culturele en sportinstellingen en verenigingen. De totale kosten van 3,8 miljoen worden ten laste gebracht van het begrotingssaldo 2020. U heeft allemaal het voorstel kunnen lezen. En ik stel voor om het als volgt te behandelen. Eerst krijgt u op volgorde van de fractie, op volgorde van grootte, het woord. Dan, als dat aan de orde is, een reactie van de portefeuillehouder. Dan eventueel een tweede termijn. En dan de, dan de besluitvorming. Dus als die behandelwijze uw goedkeuring kan wegdragen dan wil ik beginnen bij de heer Van Willegen van het CDA. <u>De heer Van Willegen:</u> Dank u wel voorzitter. Ja we hebben vandaag een bijzondere vergadering, in een bijzondere tijd, met een bijzondere agenda en besluitvorming. Je ziet het ook, we zitten hier al inderdaad niet met een evenredige vertegenwoordiging. We zitten hier met fractievoorzitters van de raad. Maar het CDA is van mening dat we dat inderdaad gewoon ook met zijn allen moeten doen, en samen moeten we dit ook gewoon oplossen. Het pakket wat hier voorligt, en daarvan vindt het CDA dat het een zeg maar een evenwichtig geheel is, voor ondernemers en vrijwilligers van Aalsmeer. Het kwijschelden van de onroerendzaakbelastingen, niet woningen, is een prima voorstel. En is ook goed signaal naar de 2600 ondernemingen toe. En het gaat hier, ik zal het nog misschien nog uitleggen, het gaat hier om de zeg maar, het gebruikersdeel hè, niet het eigenaarsdeel. Dat de mensen thuis dat ook

weten dat het daarom gaat. Dus de ondernemers zelf hebben hier het meest profijt van, en eventuele vastgoedmensen daar hebben er minder last, voordeel van. En het voordeel van dit voorstel is ook dat het op korte termijn kan worden ingevoerd, en dat het ook op korte termijn dus een financiële verlichting voor de ondernemers gaat betekenen. Daarnaast voorziet het pakket maatregelen financiële hulp voor verenigingen, stichtingen, groepen van mensen die op enigerwijze financieel met gemeente Aalsmeer verbonden zijn. En hiermee spreken wij de bereidheid uit om de culturele, maatschappelijke en sportinstellingen op basis van concreet onderbouwde aanvragen het komende halfjaar liquiditeit te voorzien. Niemand weet hoe dit land, en ook de gemeente Aalsmeer, door deze crisis kan komen. Daarom vinden we dit op dit moment een prima vangnet. En ook de gecontracteerde zorgaanbieders die de komende drie maanden vanwege de coronaperikelen niet misschien helemaal aan hun verplichtingen zouden kunnen voldoen, kunnen de gemeente schriftelijk onderbouwd verzoeken om coulance te betrachten bij de eindafrekening. Het is van groot belang dat de zorgaanbieders hun werk voor onze inwoners die de zorg nodig blijven hebben ook kunnen blijven aanbieden. Wat het CDA betreft is dit voor op dit moment een prima pakket aan maatregelen. Indien nodig kan het misschien nog meer worden. Immers, wij als gemeenteraad zijn onder andere medeverantwoordelijk voor de samenhang en saamhorigheid binnen deze gemeente Aalsmeer. Daar hebben wij ondernemers, maar zeker ook alle vrijwilligers bij nodig. Voorzitter, zoals het CDA dat dan ook zegt, samen kunnen we dit doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Willegen. Dan gaan we nu over naar de heer Van der Zwaag van de VVD.

De heer Van der Zwaag: Ja dank u voorzitter. Als u mij op 1 januari 2020 had verteld dat wij vandaag in deze situatie zouden zitten dan had ik u zeker als ziener kunnen betitelen vandaag de dag. Ik ben blij dat wij als gemeenteraad in deze omstandigheden, die absoluut als onvoorzien kunnen worden betiteld, samen de schouders zetten om het bedrijfsleven, en daarmee ook de werkgelegenheid in Aalsmeer, zo goed mogelijk overeind te houden. Daarom ben ik ook trots als raadslid dat je hier toch een beslissing neemt om 3,8 miljoen te investeren in je lokale gemeenschap, je lokale economie, om te zorgen dat we met zijn allen schouder aan schouder door deze crisis heenkomen. Hoelang die ook gaat duren. De VVD steunt, maar eigenlijk vinden we het niet eens zo belangrijk dat we VVD zijn want we zijn lid van de raad en hebben een verantwoordelijkheid, dat we zonder meer instemmen met dit pakket van steunmaatregelen. Wat ook echt leidt tot minder kosten daadwerkelijk en geen uitstel van kosten voor het bedrijfsleven en onze inwoners. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Zwaag. De heer Kuin van Absoluut Aalsmeer.

De heer Kuin: Dank u voorzitter. Ik, dat is altijd het voordeel als er al een paar sprekers zijn geweest, die hebben het een en ander voor de voeten weggemaaid. En ik zie ook, constateer dat het steeds korter wordt. En ik wil me daarbij aansluiten. Wij kunnen onze steun ten volle aan dit voorstel geven. En daar wou ik het bij laten. Met alle zeg maar input die gegeven is, is wel of niet iets gedaan. Daar kun je ook nog weleens een keertje robbertje over vechten, maar dat doen we niet nu.

De voorzitter/De heer Fransen: Dank u wel mijnheer Kuin. Dan, ja, geef ik nu mijzelf het woord als vertegenwoordiger van GroenLinks. Het spijt me, maar het kan even niet anders. Dus nu even de andere pet op. Nou wat GroenLinks hiervan vindt. Ja er is een crisis op ons afgekomen en het lijkt erop dat, zoals je in andere gedachtes weleens hebt, je hebt de "haves and have-nots". Dat lijkt hier ook wel zo. Er zijn mensen die zijn er enorm door geraakt. Die hebben echt

verschrikkelijke problemen. En er zijn mensen die komen thuis en die doen de deur dicht en ja, het is zoals altijd. Dus het is een hele rare toestand. Mensen worden enorm geraakt, of vrijwel niet. En als je tot de groep vrijwel niet behoort in directe zin, in je omgeving is niemand ziek, economisch heb je niet direct gevolgen, dan valt het ook niet helemaal mee om je in te leven in de ellende die bij sommige anderen het veroorzaakt. Maar dat is wel aan de orde. Dus is ook aan de orde om hier samen voor, samen voor te staan. GroenLinks is zeer tevreden met het feit dat dit pakket maatregelen er ligt. We hebben daar een als presidium goed vooroverleg met het college over gehad. En ik vind dat het college heel sportief en goed met wat daar is opgehaald is omgegaan. Dus complimenten daarvoor. De vraag die we wel hebben is, is het bedrag wat nu gereserveerd wordt, nou 2 miljoen voor het gebruikersdeel van de OZB en zeg maar 2 miljoen voor inwoners om te zorgen dat er altijd eten en een dak boven je hoofd is, of dat wel genoeg is? Geen idee. Maar het is een goede, het is een goede stap. En ja, of het genoeg is of niet, we gaan het zien. Maar wat, wat ons betreft, en ik denk en ik hoop de hele raad, gaat nooit iemand geen dak boven zijn hoofd hebben en geen eten hebben. Dus we zien wel wat we nog meer moeten doen als dat nodig is. We vinden het wel van belang om als raad over die 2 miljoen, dat noodpotje zeg maar, waar nog geen concrete regels voor zijn, hoe dat uitgegeven worden, dat we als raad wel, ja, op de hoogte gehouden worden van hoe dat verloopt. En dat we met elkaar leren hoe dat geld op een goede manier moet, gaat worden uitgegeven, want uiteindelijk moeten we wel ja onze taak vervullen en dat is het controleren van de uitgaven. We zullen dat welwillend doen. We nodigen het college uit om heel erg goed te communiceren over niet alleen deze regels, maar ook hoe dit aanvullend is op de bestaande regels. Dus te zorgen dat iedereen goed op de hoogte is van het totale pakket aan regels. Dus niet alleen de regels die door de gemeenteraad nu worden gezegd, want die zijn aanvullend. Maar ook wat zijn de Rijksregels. Dus zorgen dat onze inwoners weten wat er op dit moment kan en wat er niet kan. We vinden ook dat we zo snel als mogelijk richting, richting de begroting van volgend jaar aan de gang moeten. Dus dat is een oproep aan onszelf. En als laatste zouden wij graag een oproep doen aan, we vormen nu een fonds van zo'n beetje 2 miljoen om de ergste nood te ledigen, en dat doen we wat mij betreft met elkaar. En ik zou alle, als GroenLinks, alle inwoners en bedrijven in Aalsmeer die het, die aan die kant zitten waar het heel goed gaat, uit willen nodigen om ook hun bijdrage aan dat fonds te doen. Dus, en ik ben ook even benieuwd wat u daarvan vindt om dat als raad op te roepen om dat met elkaar de gemeenschap, bedrijven, organisaties, die die ruimte hebben, om die ook een storting te laten doen in dat fonds om te zorgen dat we werkelijk niemand in de kou laten staan. Dat is het voor dit moment. En dan geef ik nu het woord aan de heer Kikkert van D66.

De heer Kikkert: Ja voorzitter, dank u wel. Ja het zijn bijzondere tijden waarin we terecht zijn gekomen. En bijzondere tijden vragen ook altijd om bijzondere maatregelen en bijzondere besluiten. En het is goed dat wij ook als lokale overheid staan voor onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke partners. En niet alleen in woord doen, maar ook in daad. De samenleving speelt naar beste vermogen in op de omstandigheden zoals die nu zijn. En vanuit die gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten we de gevolgen van de crisis het hoofd bieden. Dus in die context, reagerend op uw oproep, lijkt het me een heel goed idee om het noodfonds niet allen te funden met gelden vanuit de overheid, de lokale overheid, maar als er partijen zijn in de samenleving die zich ook geroepen voelen en in staat zijn om een bijdrage te leveren, dan lijkt me dat prachtig. Want daaruit blijkt alleen al dat we samen sterk staan. Wij hebben veel waardering voor al die mensen die nu op dit moment hard bezig zijn om de gevolgen van de crisis het hoofd te bieden. En waar we ook veel waardering voor hebben is de manier waarop wij hier gezamenlijk in ons bestuur optreden. En met gezamenlijk bedoel ik niet alleen binnen de context van deze raad, maar ook in de samenwerking met het college. Wij

stemmen dan ook in met het gevraagde besluit, stellen het budget beschikbaar, maar willen wel ja op een bepaalde manier, zij het in hoofdlijnen, wat vinger aan de pols houden. Dus we willen wel graag van het college zo van tijd tot tijd op de hoogte worden gesteld van ja hoe gaat het eigenlijk met dit fonds. Ja daar willen we het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kikkert. Dan ga ik nu naar de heer Buisma van de PvdA.

De heer Buisma: Dank u wel voorzitter. Ja 2020 zal niet een jaar worden wat snel vergeten wordt, denk ik. We hebben uitdagingen op ons af zien komen die iedere keer anders zijn. En nu hebben we er eentje waar we vooraf ook niet helemaal op gerekend hadden. Het is een van de dingen waar ik als Partij van de Arbeid man wel behoorlijk heb op moeten kauwen. Er gaat hier een mobieltje af. Want er gebeurt iets bijzonders in de samenleving. Op het moment dat je naar een situatie gaat dat mensen opeens thuiszitten merken wij dat je automatisch even naar de buurman loopt om te vragen of hij even wat bij de Albert Heijn nodig heeft. De saamhorigheid die ontstaat in de samenleving vinden wij een groot goed. En we zijn ongenadig trots op de inwoners van Aalsmeer hoe ze er hier mee omgaan, en hoe ze dit oppakken. En ik denk dat het van groot belang is dat wij dat ook onderkennen. Een van de andere dingen die opviel is dat toen wij bij mekaar kwamen er eigenlijk niet een soort politiek gesteggel ontstond, maar hier stond het bestuur op. En dat houdt in dat bij de VVD niet automatisch de ondernemer op één stond, maar alle inwoners van Aalsmeer. En bij de Partij van de Arbeid niet alleen die Roemeen die opeens in een waardeloze situatie terechtgekomen is, maar iedereen. Dus ook die ondernemer. En daar ben ik trots op. Het heeft wel even geduurd want het is een modus wat zeker voor politici niet het eerste is dat in ons opkomt. En om dan even terug te komen op de oproep van GroenLinks om het fonds beschikbaar te maken voor iedereen, nou dat ondersteunen wij van harte om het een soort crowdfunding te maken. En hoeveel er gebruik van gemaakt wordt, geen idee. Of dit bedrag wat we nu beschikbaar stellen voor de inwoners van Aalsmeer of het genoeg is, geen idee. We weten het ook gewoon nog niet. Dat gaan we ervaren. En mocht het nodig zijn dat we daarop aanpassen dan doen we dat. Een van de dingen die ik aan het college echt zou willen meegeven. Dat noodfonds van 2 miljoen om uit te geven, wees nou niet bang dat wij als gemeenteraad ontzettend moeilijk gaan doen over hoe dat geld wordt uitgegeven. Dat gaan we op een zeker moment in het jaar echt wel doen, maar niet nu. Dus gebruik het waarin u denkt dat het nodig is. En volgend jaar kunnen wij prima het gesprek voeren of dat correct en verantwoord is uitgegeven, maar niet nu. Nu help je, nu zorg je een beetje voor mekaar. En die oproep zou ik vooral willen doen. Dan even als aanvulling op de oproep van Ronald Fransen van GroenLinks om de communicatie naar buiten toe zo breed mogelijk te maken. Vertaal het dus ook. Doe het in het Engels, doe het in het Roemeens, doe het in het Pools. Zorg dat iedereen in Aalsmeer weet wat wij doen. Wat het Rijk doet. Want die Pool die opeens zonder werk zit en ergens in een plekje driehoog achter heeft geen idee. En hoe bereiken we nou juist die mensen die het hardst nodig hebben dat er iemand is. En hier zijn we, hier zijn we voor als politiek en als bestuur. En laten we deze handschoen nou oppakken om dit zo breed mogelijk te communiceren en niet dan alleen in het Nederlands. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Buisma. De heer Martijn van Partij Martijn.

De heer Martijn: Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, allereerst kan ik melden dat ik akkoord met alle voorstellen die het college hierover heeft aangedragen. En ik hoop dat dat enig soelaas biedt voor al die partijen en al die bedrijven die het moeilijk hebben in deze periode. En dan praat je altijd niet alleen over de eigenaren van een bedrijf, maar ook over al het personeel wat ze hebben. Want valt een bedrijf om, staat het personeel op straat. Dus van belang is dat dit zijn goede uitwerking gaat krijgen en dat wij als gemeenteraad van Aalsmeer ook aan de

oplossingen voor bedrijven daar een bijdrage aan kunnen leveren. Dus akkoord met het voorstel voorzitter. Ik heb wel nog een paar aanvullingen als ik die richting het college mag meegeven. En dat heb ik al eerder richting de andere wethouder doorgegeven. Kijk en ga in overleg met de winkeliersvereniging voor de reclamebelasting. Er zijn bedrijven, reclamebelasting is 600 of 760 euro op jaarbasis. Maar er zijn bedrijven die daar gewoon nu gesloten zijn en maar moeten afvragen of ze straks nog weer open kunnen, of ze dat financieel kunnen dragen. En als je praat over de reclamebelasting, er wordt een substantieel deel uitgegeven aan een kerstverlichting. Nou, waar je het laatste aan moet denken is dat er nu al wordt nagedacht om er kerstverlichting in te hangen van dat geld. Want per slot van rekening, reclamebelasting in de gemeente, maar na aftrek van de inningskosten gaat het bedrag door naar de winkeliersvereniging en die doen daar al hun dingen mee. Ik heb van het weekend contact gehad met de winkeliersvereniging. Daar is een brief binnengekomen, die heeft u ieder allemaal mogen ontvangen. Waarin zij daar voor inning dit jaar zou willen afzien. Alleen hebben ze daar twee problemen. En dat is dat zij twee vaste contracten hebben en dat is dus die kerstverlichting die ze graag toch aan het eind van het jaar zouden willen ophangen. En dat is om ons hele dorp te verfraaien in het voorjaar en in de zomer de plantenbakken die aan de lantaarnpalen hangen. Nou, kijken of je daar met de winkeliersvereniging een oplossing voor kan vinden zodat wij dit jaar zouden kunnen afzien van die reclamebelasting. Ik vraag niet nu om daar een definitief antwoord op te geven, maar ik zou ook als u daar twijfels over had willen vragen of u dat de komende weken in heroverweging wil nemen om daarnaar te kijken. Dan het tweede nog voorzitter. En dat is om ook te kijken naar de precariobelasting. Zoals u allemaal buiten hebt kunnen zien is er geen restaurant en geen café en geen terras en dergelijke meer open. Winkels die normaal reclame-uiting in de straat hebben kunnen die niet doen omdat ze gesloten zijn. En dan denk ik, kijkt u ook de komende week nog eens of daar de mogelijkheid zijn. Het zijn allemaal geen posten die de gemeente Aalsmeer heel veel geld kosten als je kijkt naar de begroting. Dus kijk eens of daar ook een mogelijkheid in is om winkeliers daarvoor tegemoet te komen. En waarom? Omdat ik het belangrijk vind dat er in principe geen één winkel in Aalsmeer failliet gaat. Want daarmee staat er ook personeel op straat, maar ik denk ook nog even verder. En dat is dat wij de komende jaren druk bezig zijn om 5 miljoen te investeren in de reconstructie van de Zijdstraat en het Raadhuisplein. En waar zijn we voor bezig met zijn allen als we zoveel geld straks in een straat gaan steken en in dat plein, terwijl er straks de helft van de winkels leegstaat. Dat wil je proberen te voorkomen. Dus ik vind het van belang dat winkels niet ten ondergaan. En dan kunnen wij ook op die manier nog een bescheiden bijdrage aan leveren buiten het pakket wat er nu al ligt. En als laatste, behalve dat ik het idee van GroenLinks vind om anderen uit te nodigen om in het potje te storten, dat is altijd prima. Maar sowieso wil ik een beroep doen op alle vastgoedbedrijven en verhuurders van winkelpanden om gewoon een maand geen huur te innen. Of misschien twee maanden. Dat scheelt ook al voor diezelfde winkeliers. Beter één of twee maanden niet ontvangen dan de winkel leeg hebben voor straks een jaar. En dus voor een jaar geen huur ontvangen. En die oproep zou ik graag ook willen doen. Daar wou ik het even bij laten voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Martijn. Dan geef ik nu graag de heer Kabout het woord namens het college voor een reactie.

De heer Kabout: Ja voorzitter, dank u wel. Ja inderdaad, een bijzondere tijd. Ik zit ook op een wat ongebruikelijke plek in de zaal. Ik ben hier maar gaan zitten om onszelf een beetje over de zaal te spreiden. Laat ik zeggen, ik ben heel blij met de reacties die zojuist gegeven zijn. Eigenlijk twee woorden staan centraal wat mij betreft: steun en samen. Dat heb ik eigenlijk iedereen wel min of meer horen zeggen. Nou ik kan u mededelen dat dat in het college net zo geldt. We hebben eigenlijk gelijk heel saamhorig gedacht van we moeten iets voor onze gemeenschap doen. En we zijn denk ik vrij snel met een pakket gekomen. Het is te zien als een eerste reactie,

	het is echt een primaire reactie op ja wat leeft er nu, wat kunnen we nu doen. En natuurlijk ook juist aanvullend op al die dingen die landelijk en in de maatschappij ook al gedaan worden. Maar goed, ik ben heel blij in ieder geval laat ik dat voorstellen, met de steun die hier is uitgesproken en die oproep om dit samen te gaan doen, dat onderschrijft het college ook van harte. Nou, dan heb ik nog een aantal vragen gehoord. Dan begin ik even bij GroenLinks, die een aantal vragen genoemd. Bijvoorbeeld er werd gezegd dat dat fonds van 2 miljoen, hè dat dat bedoeld is voor eten en een dak boven je hoofd, en de vraag of dat wel genoeg is dat fonds, 2 miljoen. Nou laat ik daar nog over verduidelijken dat uit die 2 miljoen daar worden, daar zijn meerdere dingen voor bedoelt. In het voorstel zelf staan een aantal voorbeelden, bijvoorbeeld juist ook voor maatschappelijke organisaties hè, sportclubs, cultuur, zorgpartijen, dingen die door het CDA ook net werden genoemd. Die voorbeelden die daar staan uitgewerkt, dat kan ook aanspraak maken op het fonds als dat nodig is. Ook ondernemers, daar zien wij ook mogelijkheden om daar ook nog dingen in te doen. En dan ga ik misschien al gelijk ook naar een aantal concrete voorbeelden die door de heer Martijn net genoemd werden. Dat zijn allemaal hele goede suggesties. Het is alleen zo dat ik kan hier nu niet daar concreet toezeggingen op doen. Wij zijn in ieder geval blij met alle suggesties, voorbeelden die allemaal genoemd worden. Blijf dat ook gewoon doen. Het is zo, als college hebben we al, zijn we al bezig de organisatie op te tuigen die dit allemaal gaat beoordelen. Kijk, het is de bedoeling dat de aanvragen zoveel mogelijk ook via het reguliere proces ook bij ons binnenkomen en beoordeeld worden. Als het gaat om bijstand, er zijn ook allerlei landelijke regelingen voor. Die gaan wij ook als gemeente uitvoeren. Bijvoorbeeld die bijzondere bijstandsregeling voor ondernemers, voor ZZP'ers, en alle regelingen die er al zijn. En daar zullen we ook onze inwoners zo goed mogelijk mee gaan helpen. Even kijken, dan, ja dan ga ik naar het punt van wat ook genoemd werd van ja hoe worden we hier nou als raad in betrokken? Nou ook daar weer fijn dat er gewoon steun en vertrouwen wordt uitgesproken in hoe we daar als college mee omgaan. Het is zeker onze bedoeling om u daar goed op de hoogte van te houden. Ja door regelmatig in ieder geval verslag te doen van ja wat zijn nou dingen die bij ons binnenkomen, hoe gaan we daar mee om? Informatie over aantallen en soorten zaken die we hebben toegekend. Dat is zeker onze bedoeling om u daar regelmatig over te informeren. Even kijken. Dan werd er nog een vraag, een aantal vragen gesteld over communicatie. Hè, van hoe zorg je nou dat het ook goed duidelijk bekend wordt bij onze inwoners. Ja ook dat hebben we al voorbereid. Er komt, er komt een groot stuk in de krant ook met overzicht van alle regelingen, zowel landelijk als dat we nu vanuit de gemeente doen. Dat gaan we uiteraard ook via internet op alle gebruikelijke manieren verspreiden. Dus op die manier gaan we er aandacht voor zoeken. Maar we willen ook zeker hè, wat hier genoemd werd, kijken van ja hoe kunnen we nou mensen ook bereiken. Ook vanuit die andere talen en alle voorbeelden die daar genoemd werden. Dat staat ook zeker bij ons op het netvlies om daar ook naar te kijken, dat het ook goed bekend wordt bij mensen juist die het nodig hebben dat die ook weten dat het überhaupt er is. Dus ook dat, goed punt. En dat zullen we zeker oppakken. Even zien. Ja dan werd nog het punt genoemd voor om, dat ook andere partijen bijdragen kunnen doen in het fonds. Ja, daar zijn we als college nog wat voorzichtig mee. Ik weet niet of ik dat kan, daar zitten misschien toch weer haken en ogen aan. Daar zullen we als college nog even naar moeten kijken. Ik denk wel ook dat het in de oproep en in de communicatie zeker zal worden meegenomen ook door ons van, ja heb je het nou niet nodig steunmaatregelen die je krijgt, of kun je anderszins helpen. De heer Martijn noemde net ook voorbeelden. Ja dat ondersteunen we. Maar of we ook echt bijdragen van mensen en bedrijven in dat fonds, dat is iets waar we als college nog even naar moeten kijken, want daar zitten misschien toch ook allerlei haken en ogen aan. Even kijken. Ja ik denk dat ik dan de meeste, dat ik dan de vragen tot nu toe heb gehad. Dank u wel.
--	--

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu voor de tweede termijn kijken of er nog behoefte is om te reageren op hetgeen in de eerste termijn gezegd is. De heer Van Willegen, van het CDA.

De heer Van Willegen: Ja dank u wel voorzitter. Ook de wethouder bedankt voor zijn uitleg en ja de medecollega's voor hun inbreng. Ik weet ook niet of het de bedoeling helemaal is of ik ga reageren op bepaalde voorstellen. Wat ik het mooie van dit voorstel vond is eigenlijk dat het breed breed is. En de heer Martijn kwam nu met specifiek voor specifieke gevallen voor specifieke oplossingen. En ja, het college neemt het mee dus ik ga dat ook gewoon afwachten wat uit daar weer terugkomt. Voor het CDA is het gewoon belangrijk dat we dit samen gaan doen. En dat betekent ook gewoon dat de breedste schaal dus ook de breedste lasten kunnen dragen in dit geval, en daarom is misschien het voorstel wat ik wel gehoord heb over dat mensen bij kunnen dragen, dat hoeft dan misschien inderdaad gewoon niet rechtstreeks in een gemeentefonds stoppen. Maar goed, ik ga ervan uit dat mensen ook dat uit zichzelf kunnen doen. Ik bedoel, je hebt ook in den lande gezien en dat er bloemen uitgedeeld worden aan huisartsen of dat er, kijk dat zijn ook bedrijven die op een gegeven moment zeggen van ok joh, dit heb ik op dit moment over, ik kon het niet kwijt of ik bied het aan, die acties weet je. Dus, ik vind het voorstel dat je het geld in het fonds zou kunnen stoppen dat er daardoor breed meer financiën is voor om iedereen te helpen. Op zich is het CDA daarvoor, maar ik snap ook dat dat misschien problemen gaat geven. Maar dan doe ik toch een beroep op iedereen en alle inwoners en bedrijven in Aalsmeer van joh let op je naaste, en laten we het gewoon samen gaan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Zwaag, VVD.

De heer Van der Zwaag: Ja dank u voorzitter. De fractie, voorzitter, van GroenLinks heeft nog recht op een reactie van de VVD op zijn vraag kunnen anderen ook storten in het, ik noem het maar even noodfonds of solidariteitsfonds. De gedachte vanuit 'samen de schouders eronder' spreekt ons in elk geval zeer aan, dus wij zouden die oproep zeker willen, nou ja, ondersteunen. Het is wat ons betreft ook aan het college om te kijken hoe je dat kunt gaan regelen. Maar de oproep wordt door ons zeker gewaardeerd en ja, wij staan erachter. En voor de rest is het volgens mij samen aan de slag.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kuin, Absoluut Aalsmeer.

De heer Kuin: Dank u voorzitter. Ik was in mijn eerste termijn wat kort. Zal het nu wel iets langer maken.

De voorzitter: Dat hoeft niet per se hoor, maar het mag wel.

De heer Kuin: Ik ben blij met de uitleg van de heer Kabout. Wij hebben als fractie nog wat dingen aangegeven in het voortraject zeg maar. Ik wil graag ook wel een keertje weten hoe dat met de flexwerkers is opgelost, omdat die volgens ons misschien buiten de boot dreigen te vallen op alle fronten. En ook dat gewoon inwoners van Aalsmeer zijn. Even terugkomend op het voorstel van u voorzitter als fractievoorzitter van GroenLinks dan even. Ik vind dat wel een sympathiek idee om dat, om die oproep, en dan sluit ik eigenlijk wel aan bij Dirk Van der Zwaag, om dat op die manier te doen. En dan is het afwachten of er iemand iets doet. Maar goed, dat weet je toch niet. En ik ga nog wel even zeg maar richting de heer Martijn, omdat ik het vat, en ik weet niet, ik worstel even met of ik het wel of niet zou moeten zeggen maar ik zeg het wel. De reclamebelasting dat is een punt wat wij als politieke partij eerder in de strijd hebben

	gegooid waar we toen te horen hebben gekregen dat moet je bij de volgende begrotingsvaststelling doen. En ik zou het jammer vinden als dit reclamebelasting, precariobelasting, onderdeel onder deze noemer geschaard gaat worden en het dan op deze manier afgeschaft zou worden. Ik kan me niet voorstellen dat het college met een dergelijk voorstel zal komen. En of de vastgoedbedrijven geen huur willen innen. Ja ik, dat is aan de vastgoedbedrijven denk ik. Als ze een beetje redelijk verstand hebben doen ze het niet. Maar dat is aan hen. Tot zover. <u>De voorzitter:</u> Een interruptie van de heer Martijn. <u>De heer Martijn:</u> Ja voorzitter. Ik heb hier op dit moment niet gepleit voor het afschaffen van de reclamebelasting zoals die op dit moment wordt geïnd. Ik heb alleen gepleit, en mede in overleg met de winkeliersvereniging, om die dit jaar niet te innen. En of, omdat ze, daar misschien een andere oplossing voor zou kunnen komen. En wat betreft de toekomst. <u>De voorzitter:</u> Maar een interruptie zou een vraag aan de heer Kuin moeten bevatten. Dus niet een betoog. Maar wat wilt u aan de heer Kuin vragen? <u>De heer Martijn:</u> Nou ik geef een antwoord. <u>De voorzitter:</u> Nee maar hij stelde geen vraag aan u, hij zei iets en dan mag je interrumpere, dat wil zeggen een vraag stellen. Maar dat doet u nu niet. Dus ik geef het woord weer aan de heer Kuin. <u>De heer Kuin:</u> Dank u voorzitter, maar ik ben klaar. Dank u wel. <u>De voorzitter/De heer Fransen:</u> Ok, dank u wel. Dan geef ik mijzelf weer het woord en ik heb geen behoefte aan deze tweede termijn. Ik ben blij met de reacties zoals die geweest zijn, en ik geef het woord aan de heer Kikkert. <u>De heer Kikkert:</u> Ja voorzitter, ik ben blij met de reacties zoals ik die tot nu toe tot mij neem. Waar ik vooral blij mee ben is dat ons aller politieke ideaal hier in Aalsmeer is een krachtig bestuur te vormen en saamhorigheid met elkaar te bereiken. Dus in die zin, ja ook tijden van crisis daar blijkt maar weer dat je dan toch, ja elkaar niet fysiek maar elkaar wel in de armen neemt. Schouder aan schouder, met anderhalve meter afstand, zou ik zeggen. Ja ik heb een, ook een aantal suggesties gehoord. Ja daarvan vind ik in ieder geval, daar zou ik nu niet een inhoudelijk gesprek over willen voeren maar dat gewoon aan het college laten om daar verstandig mee om te gaan met die suggesties. En ik neem aan dat u ons gewoon terugkoppelt wat u met die suggesties gedaan heeft. <u>De voorzitter:</u> Dank u wel. De heer Buisma van de PvdA. <u>De heer Buisma:</u> Ja wat betreft de tweede termijn hier, ik zou weg willen blijven bij een discussie over inhoudelijkheden. Dus vandaar dat ik het wat ingewikkeld vind om dat nu met elkaar te bespreken. Ik was juist ontzettend trots over hoe we dit voortraject gelopen hebben, hoe we dat gesprek met mekaar gevoerd hebben, en ook hoe we tot besluiten komen. Want we doen nogal wat. Om te beginnen vraagt het van in dit geval het CDA en VVD een enorme berg vertrouwen om het op deze manier te doen. Dat geeft ook aan hoe wij met mekaar omgaan. En ja ik zou er dus, maar goed, dan spreek ik voor mezelf, ook echt van weg willen blijven om hier politiek over te bedrijven. Dit is puur bestuur. En dat is een andere tak van sport.
--	---

		<u>De voorzitter:</u> Dank u wel. En ik merk dat u een voorschot neemt op de stemming die nog moet komen. Maar ok. De heer Martijn, van de Partij Martijn. <u>De heer Martijn:</u> Dank u wel voorzitter. Dan geen vraag, maar dan toch in mijn betoog een reactie voorzitter. Het is niet mijn bedoeling om de reclamebelasting af te schaffen. Het is mijn bedoeling om dat voor dit jaar te doen. En of er voor andere jaren daarna een andere vorm moet komen, dat zien we later. En ik hoop dat het college dus naar deze dingen, de precariobelasting en de reclamebelasting nog wil kijken de komende week of komende weken of wat daarin mogelijk is. Voor de rest voorzitter nog een andere oproep aan het college. Als je praat over communicatie. Er verschijnt heel veel tot en met brieven van onze burgemeester zelf op de website van de gemeente over het Coronavirus, en ook alle landelijke regelingen en dergelijke staan er allemaal op. Dat wordt redelijk up to date gehouden allemaal. Maar wat ik, er is één ding wat ik mis. En wat ik ook soms ook hoor in Aalsmeer als ik met mensen mocht spreken. En dat is dat er één of twee keer op de website is vermeld hoeveel besmettingen we in Aalsmeer hebben, en voor de rest niet meer. En inmiddels zijn het er 18. En sommige mensen denken dat het er nog maar 2 of 3 zijn in Aalsmeer. En roepen dan van het valt in Aalsmeer gelukkig nog wel mee. En dat zijn er inmiddels 18. En ik zou willen dat het college dat ook steeds up to date communiceert naar de inwoners, zodat men nog meer doordrongen is dat het in hun naaste dorp, in hun eigen omgeving, er mensen kunnen zijn die besmet zijn. En zich dus aan de regels van het RIVM moeten houden. <u>De voorzitter:</u> Dank u wel mijnheer Martijn. Dan kunnen we nu overgaan tot de stemming over dit voorstel. En ik wil u vragen uw hand op te steken als u het eens bent met dit voorstel. Dan stel ik vast dat het CDA, de VVD, Absoluut Aalsmeer, GroenLinks, D66, PvdA en Partij Martijn met, hoeveel zijn dat er dan? Twee, vier, zes, met zeven stemmen van de zeven voor is. Dus het is unaniem aangenomen. Dank u wel.
	3.	Sluiting <u>De voorzitter:</u> Dan sluit ik nu deze vergadering en wens ik u allemaal het allerbeste en veel kracht en sterkte en moed en liefde, en wat u nog meer nodig heeft. Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18 juni 2020

, voorzitter

, griffier

Gemeente Aalsmeer

LIJST INGEKOMEN STUKKEN periode 26 februari tot en met 12 mei 2020

A. Post van het college of burgemeester aan de raad:		
Raadsbrieven		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200225 Raadsbrief inzake actieonderzoek multiprobleemgezinnen vanuit eenmalig onderzoeksbudget Sociaal Domein	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200225 Raadsbrief inzake ondertekening uitvoeringsovereenkomst Waterfront	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200225 Raadsbrief inzake herziening woonruimteverdeling alsmede 5 bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200225 Raadsbrief inzake scan circulaire economie Green Park Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200225 Raadsbrief inzake halfjaarsrapportage Veilig Thuis tweede halfjaar 2019 alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200225 Raadsbrief inzake toezegging compensatiebedrag rijk Jeugdhulp	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200225 Raadsbrief inzake Verlichtingsplan 2020 – 2024 alsmede de bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
08	20200228 Raadsbrief inzake coronavirus alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200303 Raadsbrief inzake decembercirculaire 2019 gemeentefonds	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200309 Raadsbrief inzake doorontwikkeling stelsel inkoop jeugdhulp en regionale samenwerking	Raad voor kennisgeving aannemen
11	20200312 Raadsbrief inzake brief Veiligheidsregio betreffende coronavirus Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Raad voor kennisgeving aannemen
12	20200313 Raadsbrief inzake Maatregelen tegen verspreiding coronavirus in Aalsmeer alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200315 Raadsbrief inzake nieuwe maatregelen coronavirus alsmede het persbericht van de Veiligheidsregio	Raad voor kennisgeving aannemen
14	20200316 Raadsbrief inzake schets crisisorganisatie coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
15	20200317 Raadsbrief inzake loden leidingen	Raad voor kennisgeving aannemen
16	20200317 Raadsbrief inzake voortgang renovatie historische bruggen: Aardbeienbrug en Barendse Brug	Raad voor kennisgeving aannemen
17	20200318 Raadsbrief inzake update Corona crisis alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
18	20200319 Raadsbrief inzake advies geschil Aalsmeer-Amstelveen alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
19	20200324 Raadsbrief inzake brief Veiligheidsregio alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
20	20200327 Raadsbrief inzake update corona alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
21	20200331 Raadsbrief Aanscherping Kraakbeleid Aalsmeer alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
22	20200331 Raadsbrief stand van zaken Right to Challenge Seringenpark	Raad voor kennisgeving aannemen
23	20200403 Raadsbrief inzake aanpassing noodverordening Vraa alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

24	20200407 Raadsbrief inzake corona en continuering maatschappelijke zorg en coulanceregeling vervoer	Raad voor kennisgeving aannemen
25	20200410 Raadsbrief inzake update vanuit college over coronacrisis alsmede de coronamonitor Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
26	20200414 Raadsbrief inzake participatie gedurende coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
27	20200414 Raadsbrief inzake arbeidsmigrantenlogies Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV	Raad voor kennisgeving aannemen
28	20200414 Raadsbrief inzake hulpmiddelencentrum	Raad voor kennisgeving aannemen
29	20200417 Raadsbrief inzake Coronamonitor en inwonersbrief alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
30	20200421 Raadsbrief inzake papierinzameling Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen
31	20200425 Raadsbrief inzake update portefeuilles (Corona) alsmede de coronamonitor	Raad voor kennisgeving aannemen
32	20200428 Raadsbrief inzake draagvlak onderzoek brug Dorpshuis Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen
33	20200428 Raadsbrief inzake draagvlak onderzoek kruising Mijnsheerenweg – Einsteinstraat – Schweitzerstraat	Raad voor kennisgeving aannemen
34	20200428 Raadsbrief inzake rapportage aanvraagontwikkeling Wmo na invoering abonnementstarief	Raad voor kennisgeving aannemen
35	20200430 Raadsbrief inzake gewijzigde noodverordening alsmede de gewijzigde noodverordening	Raad voor kennisgeving aannemen

B. Post van het college of burgemeester aan de raad:

Memo's / beantwoording van vragen

	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200225 Memo 5 Huisvestingsverordening Aalsmeer 2020 alsmede de gewijzigde Schaarsterapportage	Is inmiddels besluitvorming over geweest
02	20200225 Memo 6 Beantwoording schriftelijke vragen D66 inzake Waterfront Participatieproces en draagvlak bewoners Hornmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200317 Memo beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake de Zuiderkerk	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200324 Memo beantwoording schriftelijke vragen CDA inzake oeverafslag tegenover Burgerveen alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200331 Memo 9 inzake beantwoording schriftelijke vragen VVD fractie inzake bomen Aalsmeer – Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen

C. VNG Ledenbrieven:

	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200227 VNG raadsledennieuwsbrief van 27 februari 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200227 VNG Ldbr 20 006 inzake Invulling vacatures bestuur en commissies VNG	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200319 Nieuwsbrief VNHG 2020-4 kandidaten gezocht voor VNG-commissies	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200317 VNG Ldbr 20 007 inzake digitale inclusie	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200318 VNG Ldbr 20 008 inzake gevolgen uitbraak coronavirus voor gemeenten en VNG	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200323 Nieuwsbrief VNHG 2020-5	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200326 VNG Raadsledennieuwsbrief 26 maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

08	20200326 VNG Ldbr 20 009 brief en bijlage handreiking voor de gemeentelijke praktijk -Wie vooraf goed oplet, blijft steeds aan zet-	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200327 VNG Ldbr 20 010 Update ontwikkelingen coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200401 VNG Ldbr 20 011 m.b.t. position paper dienstverlening & bijlage position paper	Raad voor kennisgeving aannemen
11	20200403 VNG Ldbr 20 012 Update coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
12	20200323 Nieuwsbrief VNHG 2020-6	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200403 VNG ledenbrief inzake voorbereiding op de wet kwaliteitsborging bouwen & bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
14	20200409 VNG Ldbr 20 013 coronacrisis update nr 4	Raad voor kennisgeving aannemen
15	20200416 VNG nieuwsbericht inzake Toolbox communicatie voor cliënt ondersteuning	Raad voor kennisgeving aannemen
16	20200417 VNG Ldbr 20 014 Coronacrisis update nr 5	Raad voor kennisgeving aannemen
17	20200424 VNG Raadsledennieuwsbrief	Raad voor kennisgeving aannemen
18	20200424 VNG Lbr 20-017 inzake coronacrisis update nummer 6	Raad voor kennisgeving aannemen
19	20200501 VNHG Nieuwsbrief 2020-7	Raad voor kennisgeving aannemen
20	20200507 VNG Ldbr 20 018 Coronacrisis update nummer 7	Raad voor kennisgeving aannemen
21	20200508 VNG bijlage Ldbr 20 019 akkoord-cao-sw-2020 & bijlage Ledenraadpleging Cao SW 2020	Raad voor kennisgeving aannemen

D. Post van burgers en instanties:

	Betreft	Voorstel agenda commissie
01	20200130 Motie gemeente Hilvarenbeek inzake Werkt onderzoek effecten van de uitrol van het 5G netwerk & 20200218 afschrift brief Gemeente Hilvarenbeek t.a.v. Tweede Kamer inzake zorg over uitrol 5G	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200228 Motie alle fracties Drechterland over financiële bijdrage van Rijk voor Omgevingswet (2019-46) aangenomen	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200302 Aanbiedingsbrief Gemeente Enschede inzake motie -stop de begrotingserosie als gevolg van de decentralisaties- en bijlagen A en B	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200304 motie Gemeente Waadhoeke inzake afschaffen verhuurdersheffing	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200312 brief MeerAalsmeer t.a.v. College en Raad inzake planning werkzaamheden Barendsebrug Dorpsstraat en herinrichting N196	Raad voor kennisgeving aannemen, in handen stellen van het college
06	20200306 De 5G-krant -nummer 1 -van vrijdag 6 maart	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200306 motie Gemeente Zandvoort inzake opheffen verhuurdersheffing	Raad voor kennisgeving aannemen
08	20200309 mail Eerlijk over Straling inzake verzoek gemeente gezondheidsrisico's straling en moratorium 5G	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200313 Brief stop5G Kort geding tegen de Nederlandse overheid om 5G te stoppen en andere belangwekkende -internationale ontwikkelingen	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200321 mail inwoner inzake overlast hondenuitlaat op groenstrook in L.A. Braakstraat Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen, in handen stellen van het college

Gemeente Aalsmeer

11	20200320 afschrift brief Bouwend Nederland inzake De invloed van COVID-19 op bouw & infra projecten	Raad voor kennisgeving aannemen
12	20200321 mail herkenouderverstoting inzake tijd voor herbezinning	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200321 brief inwoner Zwarteboek inzake windenergie versus kernenergie	Raad voor kennisgeving aannemen
14	20200319 mail mantelzorgelijk inzake mantelzorgers ondersteunen mantelzorgers m.b.t. Corona	Raad voor kennisgeving aannemen
15	20200317 Oproep VHG vergroenen versteende oppervlak in gemeente Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
16	20200320 mail Participe inzake met gezond verstand en een warm hart -informatie en tips over hulp-	Raad voor kennisgeving aannemen
17	afschrift brief Gemeente van Milieudedefensie voor veranderaars inzake biomassa-installaties en warmtetransitie visie	Raad voor kennisgeving aannemen
18	20200331 afschrift mail Inwoner t.a.v. college inzake handhaving en rechtsbescherming	Raad voor kennisgeving aannemen
19	20200401 Jaarverslag Vrijwilligers Advies Commissie VAC	Raad voor kennisgeving aannemen
20	20200401 Brief www.vluchteling.nl t.a.v. gemeenten Stand van Zaken Actie 500 kinderen Griekse Eilanden update 1 april	Raad voor kennisgeving aannemen
21	20200401 Brief www.vluchteling.nl t.a.v. gemeenten Stand van Zaken Actie 500 kinderen Griekse Eilanden update 1 april & bijlage brief t.a.v. Staatsecretaris	Raad voor kennisgeving aannemen
22	20200331 afschrift brief Lokaal Belang gemeente Barneveld m.b.t. schriftelijke vragen aangaande het proces rondom de RES (Regionale Energiestrategie) en de structuurvisie & bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
23	20200402 Flyer Participe Aalsmeer Luisterend oor of hulp nodig	Raad voor kennisgeving aannemen
24	20200402 afschrift brief Gemeente Beesel t.a.v. de Minister inzake werkwijze verkrijging suppletie-uitkering voor het opsporen en ruimen conventionele explosieven	Raad voor kennisgeving aannemen
26	20200402 Stichting AURO Definitieve begroting 2020 en meerjarenraming 28 januari	Raad voor kennisgeving aannemen
25	20200406 afschrift Dringende oproep t.a.v. Gemeente Dronten afkomstig van Belangenvereniging Pyrotechniek Nederland inzake vuurwerk en ondersteuning ondernemers	Raad voor kennisgeving aannemen
26	20200408 mail Rookhinder inzake hout stoken tijdens de coronacrisis -Liever niet	Raad voor kennisgeving aannemen
27	20200412 mails Inwoner m.b.t. bezwaarschrift hoorzitting dinsdag 4 februari 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
28	20200410 mail Inwoner inzake opnieuw diefstal van de meerpalen	Raad voor kennisgeving aannemen
29	20200413 mail Inwoner inzake Aansprakelijk stelling	Raad voor kennisgeving aannemen
30	20200410 Oproep van organisatie aan gemeenten Stop alle 5G activiteiten nu het democratisch proces stagneert	Raad voor kennisgeving aannemen
31	20200412 Persbericht Verklaring Actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee op zendmast-branden	Raad voor kennisgeving aannemen
32	20200414 mail herkenouderverstoting inzake Macht waarschuwing voor alle scheidende ouders	Raad voor kennisgeving aannemen
33	20200415 Brief Dierenbescherming aan gemeenteraad inzake Tijdelijke sluiting DOC(dierentehuis) Amstelveen	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

34	20200417 afschrift brief Groene ruimte Aalsmeer Inspraakreactie ontwerp besluit aangepaste nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten Aalsmeer 2e herziening	Raad voor kennisgeving aannemen, ter afdoening in handen gesteld college
35	20200420 mail Stichting leven met de aarde inzake Vraag en ideeën over toekomstig beleid -Wereld-aardedag in coronatijd & bijlage brief m.b.t. tafel van 12	Raad voor kennisgeving aannemen
36	20200420 Brief alle gemeenten stop 5G Onderwerp -Kort geding tegen de Nederlandse overheid om 5G te stoppen en andere	Raad voor kennisgeving aannemen
37	20200421 mail Stichting Nationale Boomfeestdag inzake corona update organisatie Nationale Boomfeestdag	Raad voor kennisgeving aannemen
38	20200422 Brief Stichting Lobby Lokaal inzake tegenmacht digitale democratie	Raad voor kennisgeving aannemen
39	20200422 Oproep van Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst laat de jeugd weer buiten kunst maken	Raad voor kennisgeving aannemen
40	20200427 Mail van de voorzitter van de Dorpsraad Kudelstaart inzake 4 mei viering in Kudelstaart en de allereerste editie A&K Thuis	Raad voor kennisgeving aannemen
41	20200428 De 5-G krant nummer 2	Raad voor kennisgeving aannemen
42	20200428 Provincie Noord-Holland Jaarverslag 2019 Inter- bestuurlijk Toezicht	Raad voor kennisgeving aannemen
43	20200429 Gemeente Beesel – motie inzake onafhankelijkheid rekenkamercommissie	Raad voor kennisgeving aannemen
44	20200429 Brief Sportvisserij MidWest Nederland inzake het terugbrengen van het loodgebruik in de sportvisserij	Raad voor kennisgeving aannemen; ter afdoening in handen gesteld college
45	20200429 Brief van de Stichting Écht Scheiden Zonder Schade inzake 'Elk individu moet nu in actie komen'	Raad voor kennisgeving aannemen
46	20200430 Brief van de Stichting Écht Scheiden Zonder Schade inzake 'brief Lief kind'	Raad voor kennisgeving aannemen
47	20200430 Brief van de Stichting Écht Scheiden Zonder Schade inzake 'Het komt op de ouders zelf aan'	Raad voor kennisgeving aannemen
48	20200423 Afschrift brief LTO Noord en Cumula Noord-Holland m.b.t. herinrichting Burgemeester Kasteleinweg N196	Raad voor kennisgeving aannemen; ter afdoening in handen stellen college
49	20200504 brief Alles voor Mekaar inzake -Mensen die eenzaam zijn worden in deze Corona-tijd wel erg op de proef gesteld & bijlagen -afschrift brief B en W, en alle gemeenten en Noodkreet	Raad voor kennisgeving aannemen
50	20200510 mail inwoner inzake Z-025217 Weigering aanvraag omgevingsvergunning Oosteinder 268B-D en 270A tm 270E en afschrift brief & bijlages inzake bezwaarschrift en aanvraag	Raad voor kennisgeving aannemen, ter afdoening in handen stellen college

E. Overige stukken ter informatie		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200225 Metropoolregio Amsterdam MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 35	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200226 Vervoerregio Amsterdam E-zine februari 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200228 Metropoolregio Amsterdam MRA -Nieuwsbrief februari 2020	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

04	20200305 Vervoerregio Amsterdam Nieuwsbrief Bestuursinformatie 5 maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200309 Nieuwsbrief Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200314 Vervoerregio Amsterdam Nieuwsbrief Bestuursinformatie 14 maart	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200319 Vervoerregio Amsterdam E-zine maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
08	20200324 Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 36	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200326 Vervoerregio Amsterdam Bestuursinformatie 26 maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200327 Metropoolregio Amsterdam MRA Nieuwsbrief maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
11	20200402 Vervoerregio Amsterdam E-zine maart 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
12	20200409 Vervoerregio Amsterdam Aanbiedingsbrief voorlopige Jaarrekening 2019 & Bijlage concept Jaarstukken	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200417 Metropoolregio Amsterdam MRA Brief aan colleges MRA - Start uitvoering MRA Agenda 2.0.	Raad voor kennisgeving aannemen
14	Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht (editie 37 - 21 april 2020)	Raad voor kennisgeving aannemen
15	20200423 Vervoerregio Amsterdam Nieuwsbrief Bestuursinformatie 23 april 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
16	20200424 Metropoolregio Amsterdam - Nieuwsbrief april 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
17	20200430 Vervoerregio Amsterdam E-zine April	Raad voor kennisgeving aannemen
18	20200430 Vervoerregio Amsterdam - Aanbiedingsbrief & Kadernota 2021	Raad voor kennisgeving aannemen

Namens het presidium,

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

LIJST INGEKOMEN STUKKEN periode 13 mei tot en met 16 juni 2020

A. Post van het college of burgemeester aan de raad:		
Raadsbrieven		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200511 Raadsbrief inzake nieuwe noodverordening per 11 mei 2020 en de Covid-19 monitor alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200512 Raadsbrief inzake vervolg proces Stommeer alsmede een bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200512 Raadsbrief inzake afboeking grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200512 Raadsbrief inzake Jaarstukken 2019 en Ontwerp Begroting 2021 GR OGZ Amstelland alsmede vier bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200512 Raadsbrief inzake financiële stukken Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied alsmede drie bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200512 Raadsbrief inzake financiële stukken Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland alsmede vier bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200512 Raadsbrief inzake beleidsstuk 'Kaders zonne-energie' alsmede een bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
08	20200512 Raadsbrief inzake conclusie loden leidingen	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200512 Raadsbrief inzake maatschappelijke agenda Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200512 Raadsbrief inzake overschrijding begroting jeugdhulp 2019 en perspectief 2020 e.v.	Raad voor kennisgeving aannemen
11	20200512 Raadsbrief inzake Behandeling Afvalplan Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
12	20200519 Raadsbrief inzake Jaarrekening 2019 en Begroting 2021 Gemeenschappelijke Regeling Amstelland-Meerlanden Overleg alsmede drie bijlagen.	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200519 Raadsbrief inzake Waterfront, stand van zaken, alsmede één bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
14	20200526 Raadsbrief inzake Jaarstukken AM match inclusief 5 bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
15	20200526 Raadsbrief inzake fundamentele discussie woonruimteverdeling alsmede 2 bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
16	20200528 Raadsbrief inzake gedoogbeleid verruiming terrassen alsmede 1 bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
17	20200602 Raadsbrief inzake Mobiliteitsagenda Aalsmeer: Analyse en planning alsmede 3 bijlagen;	Raad voor kennisgeving aannemen
18	20200602 Raadsbrief inzake kennisgeving 'Overeenkomst tot kostenverhaal – Stationsweg 17 te Aalsmeer' (oude Postkantoor locatie);	Raad voor kennisgeving aannemen
19	20200602 Raadsbrief inzake vervolgproces ambtelijke samenwerking Aalsmeer-Amstelveen alsmede 1 bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
20	20200602 Raadsbrief inzake uitbreiding uren Voorschoolse Educatie	Raad voor kennisgeving aannemen
21	20200602 Raadsbrief inzake verlenging nadere regels garantiesubsidie gericht op maatschappelijke voorzieningen	Raad voor kennisgeving aannemen
22	20200605 Raadsbrief inzake Aanpassing noodverordening en Covid-19 monitor Aalsmeer alsmede twee bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
23	20200605 Raadsbrief inzake werkwijze tijdelijke commissie toekomstige dienstverlening	Raad voor kennisgeving aannemen
24	20200612 Raadsbrief inzake update herstelplanpak Corona	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

B. Post van het college of burgemeester aan de raad:		
Memo's / beantwoording van vragen		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200512 Memo 10 Beantwoording schriftelijke vragen fractie CDA inzake de tijdelijke verruiming van openingstijden van winkels in Aalsmeer alsmede een bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200512 Memo inzake beantwoording schriftelijke vragen fractie Absoluut Aalsmeer inzake de Winkeltijdenverordening Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200519 Memo 12 Beantwoording schriftelijke vragen CDA fractie inzake overvolle PMD containers in Kudelstaart en Aalsmeer alsmede bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200526 Memo 13 Beantwoording schriftelijke vragen CDA fractie inzake draagvlakonderzoeken in Kudelstaart alsmede 2 bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200602 Memo beantwoording vragen uit het Informeel Overleg van 27 mei 2020 inzake het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 – 2023	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200602 Memo 15 Einduitspraak beroep Bestemmingsplan '2e Herziening Hornmeer – Meervalstraat – Roerdomplaan'	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200609 Memo beantwoording aanvullende schriftelijke vragen CDA inzake Winkeltijdenverordening Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
08	20200609 Memo 17 Beantwoording vraag uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020 inzake de verhoging van het V&T percentage	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200609 Memo 18 Beantwoording vragen uit de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020 inzake de herziening Nota Bodembeheer 2013	Raad voor kennisgeving aannemen
C. VNG Ledenbrieven:		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200511 VNG verzamel mail waar staat je gemeente -Gemeentelijke monitor sociaal domein Aalsmeer -links in dagmail geplaatst-	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200514 VNG Ldbr 20 015 inzake lachgas & bijlage nadere toelichting bij model apv bepalingen waarmee overlast door lachgas kan worden aangepakt	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200515 VNG Ldbr 20 020 ledenraadpleging in verband met uitstel alv tot september 2020 & bijlage Agenda ledenraadpleging i.v.m. uitstel alv	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200515 VNG Ldbr 20 021 -coronacrisis-nr-8 -link in dagmail geplaatst-	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200520 VNG Ldbr 20 022 voortgang en resultaat samenwerking in de waterketen & bijlage	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200520 VNG Ldbr 20 023 Ledennieuwsbrief Coronacrisis nr 9	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200525 VNG Uitnodiging Raad op vrijdag digitaal 5 juni 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200526 VNG Ldbr 20 024 handvatten voor de uitvoering van de archiefwet & bijlages	Raad voor kennisgeving aannemen
08	20200528 VNG Raadsledennieuwsbrief inzake informatie over de coronacrisis	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200528 VNG Ldbr 20 025 ledennieuwsbrief coronacrisis-nr-10	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200605 VNG Ldbr 20 027 m.b.t. Verlenging activiteiten Visitatiecommissie Financiële Beheersbaarheid Sociaal Domein	Raad voor kennisgeving aannemen
11	20200605 VNG Ldbr 20 028 Rechtzetten van de scheefheid in de achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

12	20200605 VNG ledenbrief ledennieuwsbrief coronacrisis nr-11	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200609 VNG Ldbr 20 026 Verbinden met Schulden	Raad voor kennisgeving aannemen
14	20200611 VNG Ldbr 20 030 Definitieve voorstellen ledenraadpleging & Bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
15	20200612 VNG Ldbr 20 031 Uitvoeringslasten klimaatakkoord	Raad voor kennisgeving aannemen

D. Post van burgers en instanties:		
	Betreft	Voorstel agendacommissie
01	20200511 Reactie inwoners op zienswijze Z20-019886 Kastanjelaan Aalsmeer	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200511 mail meldpunt schadelijk geluid m.b.t. hinderlijke hoogfrequentie pieptonen -steen- en kattenverjagers- en bijlagen	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200520 brief Inwoners inzake 5G en Internet of Things(LOT)	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200514 Gemeente Chaam Motie 04 - fractie VVD - M04 Stabieler gemeentefonds AANGENOMEN	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200518 Brief Dieren bescherming petitie landelijke chipplicht katten	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200522 mail Inwoner inzake aanvullend verzoek op reactie-zienswijze op zaaknummer Z20-019886	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200522 mail Inwoner inzake overlast Westeinder plassengebied	In handen stellen van burgemeester
08	20200528 brief Raad van State inzake Beroep. 2e herziening Hornmeer - Meervalstraat - Roerdomplaan	Raad voor kennisgeving aannemen
09	20200514 stichting Echt Scheiden zonder Schade inzake -Consultatie wet deelgezag-	Raad voor kennisgeving aannemen
10	20200525 infosheet gemeenten Orange the world 2020 Internationale campagne tegen geweld tegen vrouwen & uitnodiging	Raad voor kennisgeving aannemen
11	20200526 Brief Gemeente Roosendaal t.a.v. 2e Kamer inzake Zorgen uitrol 5G	Raad voor kennisgeving aannemen
12	20200527 Brief woordvoerders betreft opvang kwetsbare kinderen uit Griekse vluchtelingenkampen en brief relocatie	Raad voor kennisgeving aannemen
13	20200529 brief Stralingsbewust Wonen inzake straling zendmasten en 5G	Raad voor kennisgeving aannemen
14	20200603 burgerinitiatiefvoorstel Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart inzake de bestemmingsplanwijziging voor Fort Kudelstaart open te stellen voor participatie	Behandelen in de eerstvolgende agendacommissie
15	20200528 Brief Vereniging Huisvesters Arbeidsmigranten VHA m.b.t. Ruimte voor betere huisvesting arbeidsmigranten & bijlage aanbevelingen	Raad voor kennisgeving aannemen
16	20200526 Motie Gemeente Brunssum inzake Behoud autonomie lokale rekenkamer functies	Raad voor kennisgeving aannemen
17	20200526 Motie Gemeente Brunssum inzake afschaffen verhuurdersheffing	Raad voor kennisgeving aannemen
18	20200608 Brief aan alle politieke partijen van inwoners met als onderwerp Elke ondernemer telt	In handen stellen van het college ter afdoening
19	20200607 mail Inwoner inzake Gestolen meerpalen	Raad voor kennisgeving aannemen
20	20200608 mail VluchtelingenWerk Nederland m.b.t. Lancering petitie&stilteprotesten in 25 gemeenten voor opvang alleenstaande vluchtelingenkinderen	Raad voor kennisgeving aannemen
21	20200604 Brief Auditcommissie aan B&W inzake Opvolging bevindingen rekenkameronderzoek interne regelgeving & bijlage aanvullend memorandum 08	Raad voor kennisgeving aannemen

Gemeente Aalsmeer

22	20200611 motie Gemeente Kerkrade inzake afschaffing verhuurdersheffing	Raad voor kennisgeving aannemen
23	20200612 Reactie van Stichting Werkgroep Fort Kudelstaart naar gemeenteraad betreffende herontwikkeling Fort Kudelstaart	Raad voor kennisgeving aannemen
24	20200612 Pamflet Toiletalliantie inzake Iedere (fiets)toerist blij met meer toiletten erbij	Raad voor kennisgeving aannemen
25	20200615 informatie Webinar 5G van 25 mei- vragen en antwoorden-	Raad voor kennisgeving aannemen
26	20200612 informatie Expertise Centrum Inclusief Onderwijs (ECIO) inzake Verbeteren inkomenspositie studenten met een functiebeperking	Raad voor kennisgeving aannemen
27	20200616 Nieuwsbrief Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied OD NZKG juni 2020	Raad voor kennisgeving aannemen

E. Overige stukken ter informatie		
	Betreft	Voorstel agenda commissie
01	20200512 Vervoerregio Amsterdam Bestuurlijk nieuwsbrief regioraad	Raad voor kennisgeving aannemen
02	20200514 Vervoerregio Amsterdam Bestuurlijke nieuwsbrief Dagelijks Bestuur 14 mei	Raad voor kennisgeving aannemen
03	20200520 Vervoerregio Amsterdam E-zine mei 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
04	20200531 Nieuwsbrief Metropoolregio Amsterdam - mei 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
05	20200601 Vervoerregio Amsterdam E-zine jun 2020	Raad voor kennisgeving aannemen
06	20200611 Vervoerregio Amsterdam Bestuurlijke nieuwsbrief Dagelijks Bestuur 11 juni	Raad voor kennisgeving aannemen
07	20200612 Aanbiedingsbrief Vervoerregio Amsterdam inzake Ontwerpbegroting 2021 en Investeringsagenda 2021 & bijlagen Concept Investeringsagenda Mobiliteit 2020-2028 en Ontwerpbegroting 2021 en Meerjarenraming 2020-2024	Raad voor kennisgeving aannemen

Namens het presidium,

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-

Datum B&W-besluit 21 april 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
14 mei 2020

Portefeuillehouder R.K. van Rijn, MBA

Afdeling Directie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

Mr. J.J.A. Dunselman

0297 - 387743

joost.dunselman@aalsmeer.nl

Onderwerp

Bekrachtiging geheimhouding

Gevraagd besluit

De verplichting tot geheimhouding op de brief aan de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening Aalsmeer inzake tussenbericht samenwerking Aalsmeer Amstelveen d.d 16 april 2020, op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10, lid 2 sub b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur te bekrachtigen en de termijn van geheimhouding te bepalen voor een periode van 2 jaar na het besluit van burgemeester en wethouders.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Bekrachtiging van de geheimhouding welke door het college op 21 april 2020 op de brief aan de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening d.d. 16 april 2020 is opgelegd op basis van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad wordt voorgesteld deze geheimhouding op basis van artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10, lid 2 sub b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur te bekrachtigen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6: Bestuur Bevolking en Veiligheid

Aanleiding

Op 16 april 2020 is aan de leden van de TCTD een brief verstrekt waarop op 21 april 2020 door het college geheimhouding is opgelegd.

Argumenten

Op deze brief wordt door het college geheimhouding opgelegd; deze geheimhouding dient door de raad te worden bekrachtigd.

Kanttekeningen

Geen kanttekeningen

Financiën

Geen financiële gevolgen

Communicatie

Geen externe communicatie

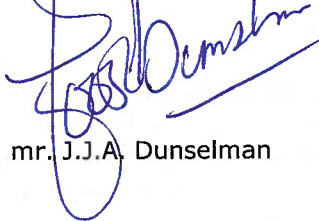
Procedure

De brief aan de leden van de TCTD is gepubliceerd in iBABS ten behoeve van de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening Aalsmeer.

Bijlagen

-

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is

Aanvaarde amendementen / moties

Ongewijzigd aanvaard
Gewijzigd aanvaard
Verworpen

RAADSBSLUIT

Besluit

De verplichting tot geheimhouding op de brief aan de leden van de Tijdelijke Commissie Toekomstige Dienstverlening Aalsmeer inzake tussenbericht samenwerking Aalsmeer Amstelveen d.d 16 april 2020, op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10, lid 2 sub b. en g. van de Wet openbaarheid van bestuur te bekrachtigen en de termijn van geheimhouding te bepalen voor een periode van 2 jaar na het besluit van burgemeester en wethouders.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

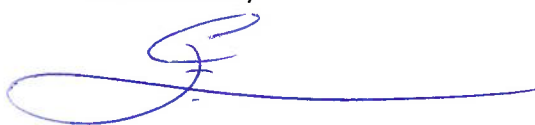
18 JUN 2020

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-018510 /
D20-186664

Portefeuillehouder Burgemeester

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Afdeling Griffie
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Olaf van Kolck
olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Onderwerp

Bekrachtigen geheimhouding van aan de raad overlegde stukken

Gevraagd besluit

Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op:

- de agenda en de besluitenlijst d.d. 21 april 2020;
- de agenda, de besluitenlijst en de overlegde vergaderstukken (het overzicht lessons learned, de herziene mijlpalenplanning onderzoek toekomstige samenwerking en de begeleidende notitie) d.d. 12 mei 2020;
- de agenda en de overlegde vergaderstukken d.d. 26 mei 2020 (de concept bestuurlijke projectopdracht, het concept stappenplan participatie);
- en de agenda d.d. 16 juni 2020 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Geheimhouding op aan de raad overlegde stukken behouden

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De opgelegde verplichting tot geheimhouding bekrachtigen

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening heeft geheimhouding opgelegd op een aantal vergaderstukken van de commissie en deze stukken aan de raad overlegd met het verzoek de geheimhouding te bekrachtigen.

Argumenten

Grondslag voor bekrachtigen van geheimhouding op aan de raad overlegde stukken betreft artikel 25 lid 3 van de Gemeentewet.

Het belang op grond waarvan geheimhouding wordt opgelegd betreft artikel 10, lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur: economische en financiële belangen van de gemeente en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Kanttekeningen

Indien de raad de geheimhouding niet bekrachtigt, zijn de stukken openbaar.

Financiën

-

Communicatie

-

Procedure

-

Bijlagen

- de agenda en de besluitenlijst d.d. 21 april 2020;
 - de agenda, de besluitenlijst en de overlegde vergaderstukken (het overzicht lessons learned, de herziene mijlpalenplanning onderzoek toekomstige samenwerking en de begeleidende notitie) d.d. 12 mei 2020;
 - de agenda en de overlegde vergaderstukken d.d. 26 mei 2020 (de concept bestuurlijke projectopdracht, het concept stappenplan participatie);
 - de agenda d.d. 16 juni 2020 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening.
-

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de opgelegde verplichting tot geheimhouding op:

- de agenda en de besluitenlijst d.d. 21 april 2020;
 - de agenda, de besluitenlijst en de overlegde vergaderstukken (het overzicht lessons learned, de herziene mijlpalenplanning onderzoek toekomstige samenwerking en de begeleidende notitie) d.d. 12 mei 2020;
 - de agenda en de overlegde vergaderstukken d.d. 26 mei 2020 (de concept bestuurlijke projectopdracht, het concept stappenplan participatie);
 - en de agenda d.d. 16 juni 2020 van de tijdelijke commissie betreffende toekomstige dienstverlening te bekrachtigen.
-

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	164
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	2.1
Omschrijving	Aanwijzing afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam–Amstelland.

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	14 mei 2020
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum B&W-besluit 4 februari 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
2 april 2020

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 19 maart 2020

Onderwerp

Aanwijzing afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland.

Gevraagd besluit

Wethouder L.B. Kabout per 1 februari 2020 aan te wijzen en volmacht te verlenen als afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Voorzien in de opvolging van wethouder R-J. van Duijn in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam- Amstelland (GGD).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad voorstellen wethouder Kabout aan te wijzen en volmacht te verlenen als afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam- Amstelland.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur bevolking en veiligheid

Aanleiding

Conform artikel 6 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam Amstelland treden leden van het algemeen bestuur af op het moment van verlies van het wethouderschap. Door het vertrek van wethouder Van Duijn als burgemeester naar de gemeente Nieuwkoop per 1 februari 2020 dient de gemeente Aalsmeer een afgevaardigde aan te wijzen voor het algemeen bestuur van de GGD Amsterdam- Amstelland om in zijn opvolging te voorzien.

Argumenten

Conform artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland wordt het algemeen bestuur van de GGD gevormd door afgevaardigden van de zes leden, te weten de gemeente Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Elk lid wijst één afgevaardigde aan voor het algemeen bestuur, met uitzondering van Amsterdam welke twee afgevaardigden aanwijst. Een afgevaardigde kan zichzelf door middel van een volmacht laten vertegenwoordigen in het algemeen bestuur (artikel 5 lid 3).

De leden van het algemeen bestuur treden af, artikel 6 van de gemeenschappelijke regeling, op het moment van verlies van het wethouderschap (of om andere redenen).

Kanttekeningen

Het plaatsvervangend lidmaatschap in het algemeen bestuur van de GGD blijft ongewijzigd en wordt ingevuld door wethouder Alink-Scheltema.

Financiën

Niet van toepassing.

Communicatie

-

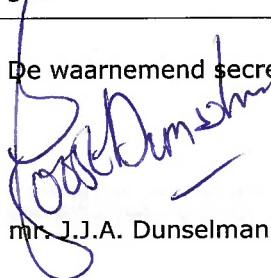
Procedure

De GGD Amsterdam-Amstelland in kennis stellen van het besluit van de raad

Bijlagen

geen

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is**Aanvaarde amendementen / moties**

Ongewijzigd aanvaard

Gewijzigd aanvaard

Verworpen

RAADSBESLUIT

Besluit

Wethouder L.B. Kabout per 1 februari 2020 aan te wijzen en volmacht te verlenen als afgevaardigde van de gemeente Aalsmeer in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD Amsterdam-Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

18 JUN 2020

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	165
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	3
Omschrijving	Aanwijzing plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeen-schappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	14 mei 2020
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum B&W-besluit 4 februari 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
2 april 2020

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 19 maart 2020

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling J&S

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Angeliën Brus
4215
angeliënbrus@amstelveen.nl

Onderwerp

Aanwijzing plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

Gevraagd besluit

Wethouder L.B. Kabout per 1 februari 2020 aan te wijzen als plaatsvervangend lid van wethouder W.B. Alink-Scheltema in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Voorzien in de opvolging van wethouder R-J. van Duijn als plaatsvervangend lid in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad voorstellen wethouder L.B. Kabout aan te wijzen als plaatsvervanger van wethouder W.B. Alink-Scheltema in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

Door het vertrek van wethouder R-J. van Duijn als burgemeester naar de gemeente Nieuwkoop per 1 februari 2020 dient de gemeente Aalsmeer een plaatsvervangend lid (van wethouder W.B. Alink-Scheltema) aan te wijzen voor het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland om in zijn opvolging te voorzien.

Argumenten

Conform artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland, wordt per gemeente één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen voor het algemeen bestuur. De leden treden af op het moment van verlies van het wethouderschap of van het lidmaatschap van de raad welke hen heeft aangewezen of van het voorzitterschap van de raad.

De leden van het algemeen bestuur treden af (artikel 6 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling) op het moment van verlies van het wethouderschap of van het lidmaatschap van de raad welke hen heeft aangewezen of van het voorzitterschap van deze raad.

Kanttekeningen

Het lidmaatschap van wethouder W.B. Alink-Scheltema in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland blijft ongewijzigd.

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

-

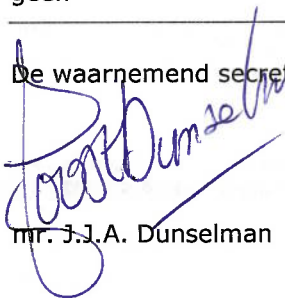
Procedure

De gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland in kennis stellen van het besluit van de raad.

Bijlagen

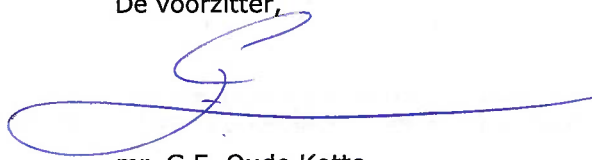
geen

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is**Aanvaarde amendementen / moties**

Ongewijzigd aanvaard

Gewijzigd aanvaard

Verworpen

RAADSBSLUIT

Besluit

wethouder L.B. Kabout per 1 februari 2020 aan te wijzen als plaatsvervangend lid van wethouder W.B. Alink-Scheltema in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland voor de duur van de zittingsperiode van de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van **18 JUN 2020**

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-029996 / D20-171275

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling griffie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

O. van Kolck

griffie@aalsmeer.nl

Voor de vergadering van raad d.d.

14 mei 2020

Onderwerp

Benoeming lid vertrouwenscommissie

Gevraagd besluit

De heer D. Kuin te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het voldoen aan artikel 3, lid 1 van de verordening Vertrouwenscommissie 2018.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Er voor zorgen dat iedere fractie deel uitmaakt van de vertrouwenscommissie.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid.

Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel is het vertrek van de heer Martijn uit de fractie Absoluut Aalsmeer. Door zijn vertrek uit de fractie is de fractie Absoluut Aalsmeer niet meer vertegenwoordigd in de vertrouwenscommissie. De fractie draagt de heer Kuin voor als lid van de commissie.

Argumenten

De Gemeentewet (artikel 61 lid 3) schrijft voor om een vertrouwenscommissie in te stellen. Artikel 3 lid 1 van de Verordening bepaalt dat de commissie bestaat uit een raadslid van iedere fractie, te benoemen door en uit de gemeenteraad.

Kanttekeningen

Er kunnen geen plaatsvervangend leden worden aangewezen.

Financiën

Het benoemen van de leden van de commissie leidt niet tot een aanpassing van de begroting voor 2020 en verder. In de begroting 2020 is budget opgenomen voor de vergoeding die de leden van deze commissie ontvangen voor hun werkzaamheden.

Communicatie

n.v.t.

Procedure

-

Bijlagen

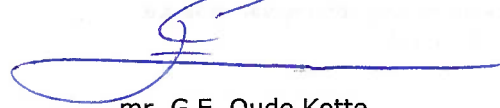
-

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

RAADSBSLUIT

De heer D. Kuin te benoemen tot lid van de vertrouwenscommissie.

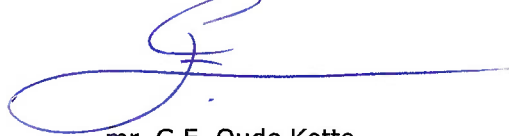
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van **18 JUN 2020**

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-041811
D20-229291

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Griffie Aalsmeer
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Olaf van Kolck
0297 - 387585
olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Onderwerp

Benoeming plaatsvervangend lid Auditcommissie

Gevraagd besluit

De heer J.H. Buisma te benoemen tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Voorzien in de vervanging van een lid van de auditcommissie.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het benoemen van de heer J.H. Buisma tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De heer Buisma heeft verzocht plaatsvervangend lid van de heer W. Kikkert te worden in de auditcommissie. De auditcommissie adviseert de gemeenteraad en voert overleg met de portefeuillehouder Financiën over onder andere de voorbereiding van de behandeling van de jaarrekening door de raad en andere onderwerpen van de planning- en controlcyclus. De commissie voert daartoe ook overleg met de accountant en begeleidt de aanbesteding van de accountant.

Argumenten

Artikel 3 lid 4 van de Verordening Auditcommissie Aalsmeer 2016 geeft aan dat een lid van de commissie zich kan laten vervangen door een raadslid die door de raad als plaatsvervanger is benoemd. De raad benoemt de (plaatsvervangend) leden.

Kanttekeningen

-

Financiën

-

Communicatie

-

Procedure

Er dient schriftelijk gestemd te worden.

Bijlagen

-

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

de heer J.H. Buisma te benoemen tot plaatsvervangend lid van de auditcommissie.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	171
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	6.1
Omschrijving	Gemeentegarantie Watersportvereniging Nieuwe Meer

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Toelichting

.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-008667

Datum B&W-besluit 12 mei 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 4 juni 2020

Portefeuillehouder wethouder L.B. Kabout

Afdeling Jeugd en Samenleving

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

Tjipke Bokma

020 - 540 4051

t.bokma@amstelveen.nl

Onderwerp

Gemeentegarantie voor Watersportvereniging Nieuwe Meer

Gevraagd besluit

Garantstelling te verlenen van € 140.000 aan de Nederlandse Waterschapsbank ten behoeve van de financiering van de renovatie van het clubgebouw Nieuwe Meer, onder voorwaarde dat Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) voor 50% contraborg staat en de gemeente en SWS een eerste recht van hypotheek verkrijgen op het clubgebouw.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Een goed voorzieningenniveau van de sport en een fraaie uitstraling van Aalsmeer

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Een gemeentegarantie verlenen, zodat de Watersportvereniging Nieuwe Meer een lening kan verkrijgen voor een duurzame renovatie van hun clubhuis.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 2: Onderwijs en ontplooiing. Thema Sport

Aanleiding

De in 1912 opgerichte watersportvereniging Nieuwe Meer is gehuisvest aan de Stommeerweg 2 aan de Kleine Poel van de Westeinderplassen. De vereniging is eigenaar van de jachthaven, het omringende water en het in 1922 gerealiseerde clubgebouw met grond. Het clubgebouw is een gemeentelijk monument. De vereniging is van plan dit clubgebouw dusdanig te renoveren dat het weer voldoet aan de eisen van de tijd.

Het treasurystatuut Aalsmeer 2016 meldt in artikel 4 dat 'garantie aan derden slechts is toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een exclusief besluit hiertoe nodig van de gemeente raad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

Argumenten

Met het instemmen met de garantiestelling kan de lening bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) worden gerealiseerd, zodat de watersportvereniging weer over voldoende sportfaciliteiten beschikt om de leden (en anderen) te kunnen laten sporten. Het gemeentelijk sportbeleid meldt dat de gemeente een faciliterende en voorwaardenscheppende rol speelt op sportgebied, en dan met name bij de realisatie en het in stand houden van accommodaties en voorzieningen. De watersportvereniging heeft gepoogd zelfstandig een geldlening te verkrijgen bij een commerciële bank,

echter deze verlangt een borgstelling (door SWS dan wel gemeente). Met het verlenen van deze borgstelling vervult de gemeente een voorwaardenscheppende rol en dient de gemeente hiermee het openbaar belang. Daarnaast heeft SWS de financiële haalbaarheid van de investering doorge-licht en heeft zij de financieringsplannen als positief beoordeeld. SWS heeft een borgstelling toege-zegd van 50%.

Projecten van SWS hebben een risico-arm profiel, uit ervaringscijfers blijkt dat het risico dat de borgstelling geactiveerd moet worden onder de 1% ligt. De gemeente verkrijgt, naast SWS, het eerste recht van hypotheek op het clubgebouw. Gelet op deze omstandigheden wordt voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in het treasurystatuut.

Uiteraard worden bij de renovatie van het gebouw waar mogelijk duurzaamheidsmaatregelen gere-aliseerd, zoals isolatie, dubbel glas, LED-verlichting, etc.

Kanttekeningen

De Nederlandse Waterschapsbank eist dat de gemeente voor 100% garant staat voor de lening. SWS staat dan tegelijkertijd voor 50% van het totaal contraborg. Dit betekent dat bij een eventueel financieel probleem bij WV Nieuwe Meer de gemeente voor 50% een beroep kan doen op SWS. SWS sluit voor deze contraborgstelling een borgakte met de gemeente.

SWS heeft een uitgebreid haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd (rapportage is bijgevoegd) en blijft de financiële positie van de WV Nieuwe Meer monitoren door jaarlijks de jaarstukken te controle-ren. De gemeente krijgt kosteloos een afschrift van deze bevindingen.

De watersportvereniging heeft ook een lening uitstaan bij de leden. Dit betreft een obligatielening en is geen belemmering voor het verkrijgen van het eerste recht van hypotheek door de ge-meente.

Decentrale overheden kunnen steun verlenen die onder de € 200.000,- blijft. Dergelijke steun-maatregelen vallen onder de de-minimisverordening en hebben een beperkt effect op het handels-verkeer tussen lidstaten. Daardoor voldoet de de-minimissteun niet aan alle cumulatieve criteria van het staatssteunverbod en levert het dus geen staatssteun op.

De gemeente is zeer terughoudend met het verstrekken van geldleningen en het verlenen van ga-ranties, waarbij het 'Nee, tenzij...' principe wordt gehanteerd. Indien voor een garantieverlening een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening in de vorm van een (nationaal) waarborgfonds, dan dient de aanvraag bij het desbetreffende fonds te worden ingediend. Door de gemeente wordt in dat geval geen gemeentegarantie verleend.

Waarborgfondsen worden in beginsel gezien als een voorliggende voorziening die er toe leidt dat er geen afgifte van een gemeentegarantie plaatsvindt. Het kan in sommige situaties voorkomen dat de gemeente wordt verzocht de door de waarborgfondsen versterkte garanties mede te borgen, door middel van bijvoorbeeld een achtervangovereenkomst.

Bij de gemeentegaranties ten behoeve van sportinstellingen ligt dit anders. Specifiek voor sport geldt dat er kan worden samengewerkt met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). De ge-meente kan, samen met de SWS zorgen voor de zekerheid waar banken om vragen. SWS vervult hierin de verbindende rol tussen bank, gemeente en sportorganisatie.

Een bancaire lening tot € 75.000 kan met ingang van 1 januari 2019 volledig door SWS worden ge-borgd. Voor hogere bedragen wordt door de SWS de voorwaarde gesteld dat in beginsel ook een gemeentegarantie wordt verstrekt. De borgstelling bedraagt in dat geval ten hoogste 50% van het te lenen bedrag, met een maximum van € 250.000. Voor het resterende bedrag van de lening kan de gemeente garant staan. Als voorwaarde hiervoor geldt dat een aanvrager zich eerst wendt tot het SWS en daarna pas bij de gemeente. De beoordeling van de aanvraag van het SWS is leidend. Dat wil zeggen: indien het SWS besluit om een borgstelling te verlenen, zal de gemeente op basis hiervan een afweging maken of zij voor het resterende bedrag van de lening garant zal staan.

Financiën

De watersportvereniging wil een lening afsluiten voor € 140.000. Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) heeft de financiën van de club doorgelicht en gaat akkoord - met opschortende voorwaarden zoals genoemd in bijgevoegd rapport - en staat contraborg voor 50% van het te lenen bedrag. De garantstellingstermijn is 15 jaar. Deze garantstelling heeft in beginsel geen financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting.

De watersportvereniging heeft nog geen beroep gedaan op de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA). Bij een positief besluit op deze aanvraag kan mogelijk een extra bancaire aflossing plaatsvinden.

Een eventueel te verkrijgen gemeentelijke monumentensubsidie heeft geen invloed op de bestaande financieringsbehoefte. Veel van de renovatiewerkzaamheden die er uitgevoerd moeten worden blijken niet subsidiabel.

Communicatie

Watersportvereniging Nieuwe Meer wordt geïnformeerd over het besluit en de procedure. Ook SWS wordt geïnformeerd.

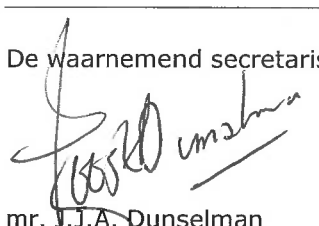
Procedure

Na akkoord van de raad kan Watersportvereniging Nieuwe Meer een lening afsluiten bij de NWB. Jaarlijks worden de verleende borgstellingen in de risicoparagraaf als onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen van de gemeentebegroting en jaarrekening opgenomen, evenals bij de 'niet uit de balans blijken verplichtingen'.

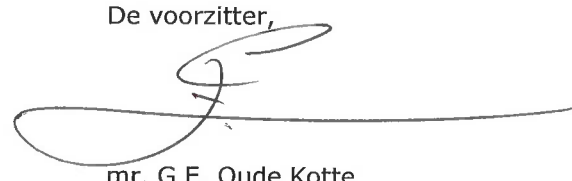
Bijlagen

- rapportage SWS

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

Garantstelling te verlenen van € 140.000 aan de Nederlandse Waterschapsbank ten behoeve van de financiering van de renovatie van het clubgebouw Nieuwe Meer, onder voorwaarde dat Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) voor 50% contraborg staat en de gemeente en SWS een eerste recht van hypotheek verkrijgen op het clubgebouw.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'O' with a horizontal line through it, followed by a vertical stroke.

O. van Kolck

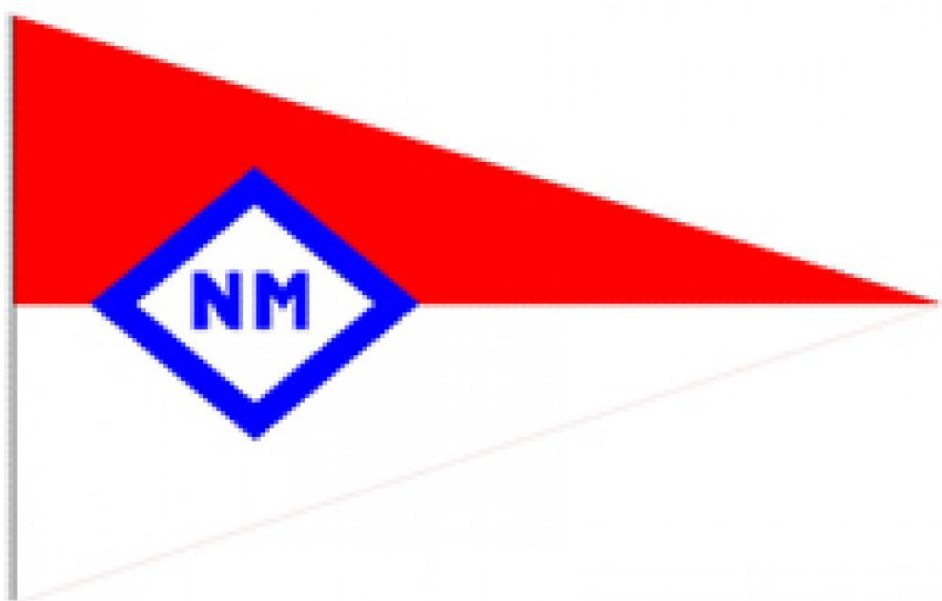
De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, starting with a large, stylized 'G' followed by a horizontal line.

mr. G.E. Oude Kotte

Watersportvereniging Nieuwe Meer

Rapport Borgstelling

Projectnummer:	2020 009
Project:	Renovatie clubhuis
Datum:	februari 2020
Adviseur:	Maarten Breman
Telefoon:	06-82844286
E-mail:	m.breman@sws.nl
Website:	www.sws.nl

Nummer **2020 009** **WV Nieuwe Meer**

Stichting
Waarborgfonds
Sport

A

Aanvrager

Naam	WV Nieuwe Meer
Gemeente	Aalsmeer
Opgericht d.d.	10 mei 1912
Nummer KvK	Dossiernr 40595052
Website	www.wvnieuwemeer.nl
Secretaris	Dhr P. Van der Zande
E-mail	secretaris@wvnieuwemeer.nl
Penningmeester	Dhr N.H. Smittenaar
Adres	Aletta Jacobsdreef 130
Woonplaats	2135 NC Hoofddorp
Telefoon	06-51490090
E-mail	penningmeester@wvnieuwemeer.nl
Voorzitter	Dhr E. Germann
E-mail	voorzitter@wvnieuwemeer.nl

B Toekenningbesluit

Bovengenoemde aanvrager heeft bij Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een aanvraag ingediend om in aanmerking te komen voor een borgstelling. Deze borgstelling biedt de nader aan te wijzen kredietverstrekker de zekerheid van betaling van de aflossing die aanvrager verschuldigd is in verband met de nieuw aan te trekken lening.

Type investering:	Renovatie clubhuis
Hoofdsom lening:	140.000 euro
Borgstelling (50%):	70.000 euro
Looptijd borgstelling:	15 jaar
Jaarlijkse afbouw	4.667 euro

Voordat de borgstelling definitief aan de bank wordt verstrekt moet er zijn aangetoond dat aan de volgende opschortende voorwaarden is voldaan:

- 1 De gemeente is bereid een voor de financiering passende borgstelling c.q. garantie af te geven.
- 2 Aanvrager dient een positieve-/negatieve hypotheekverklaring af te geven ten behoeve van SWS.
- 3 Middels definitieve offertes moet worden aangetoond dat de bedragen in het rapport niet worden overschreden.

c Partners

Nederlandse Waterschapsbank

Gemeente Aalsmeer

Naam CP	Dhr W. Gokoel	Dhr T. Bokma
Adres	Rooseveltplantsoen 3	Postbus 4
PC/Plaats	2517 KR Den Haag	1180 BA Amstelveen
Telefoon	070-4166273	020-5404051 / 06-33109403
E-mail	wikash.gokoel@nwbbank.com	t.bokma@amstelveen.nl

Nummer 2020 009 WV Nieuwe Meer

Stichting
Waarborgfonds
Sport

D Informatie over de aanvrager

De in mei 1912 opgerichte Watersportvereniging Nieuwe Meer is een vereniging afkomstig uit Aalsmeer.

Leden van de vereniging kunnen gebruik maken van een mooie jachthaven waar vaartuigen kunnen worden aangemeerd aan aanlegsteigers. Naast leden kunnen passanten die in het seizoen de haven bezoeken gebruik maken van de vrije ligplaatsen.

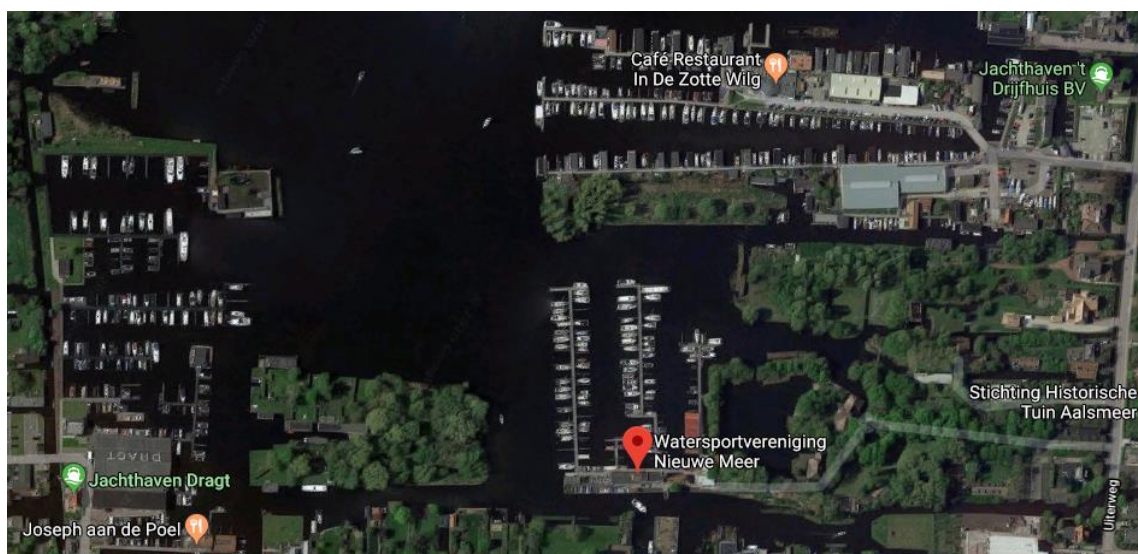
Taken binnen de vereniging worden uitgevoerd door een groep enthousiaste vrijwilligers die binnen de vereniging actief betrokken zijn bij het onderhoud van de jachthaven en het organiseren van evenementen.

Verder is er een havenmeester in dienst die op het complex een woning heeft.

E Accommodatie van de aanvrager

De accommodatie is een uitstekend uitgeruste jachthaven en een eigen clubgebouw met restaurant dat verpacht is aan een derde partij. Het clubgebouw is als gemeentelijk monument aangemerkt en is oorspronkelijk gebouwd in 1922 en staat op eigen grond. De haven en het water rond de haven is eveneens eigendom van de vereniging. In het kader van een brand- en opstalverzekering is het eigendom in 2019 getaxeerd op 2,4 miljoen euro.

De jachthaven is te vinden aan de Stommeerweg 2 in Aalsmeer aan de Kleine Poel van de Westeinderplassen.

F Over de gebruikers van de accommodatie

Het ledental stond in 2017 op 519 leden en is tot 476 leden afgenomen in 2020. Afname komt onder andere doordat een aantal leden heeft opgezegd vanwege hun leeftijd.

Soort leden	aanwezige leden	bijdrage per lid	totaal 2020	begroting leden	bijdrage per lid	totaal 2021
pupillen	2	91	182	2	91	182
junioren	62	28	1.705	62	28	1.705
senioren	230	91	20.930	230	91	20.930
donateurs	23	46	1.047	23	46	1.047
niet spelend	9	46	410	9	46	410
leden 50%	133	46	6.052	133	46	6.052
studenten	17	46	774	17	46	774
Totalen	476		31.098	476		31.098

De contributie wordt jaarlijks door het bestuur aan de leden voorgelegd en vastgesteld door de ALV. Het bestuur vergelijkt de contributie regelmatig met andere verenigingen en geeft aan dat deze hoger dan gemiddeld zijn.

Als reden wordt onder andere aangegeven dat de vereniging meer faciliteiten te bieden heeft.

Nummer 2020 009 WV Nieuwe Meer

Stichting
Waarborgfonds
Sport

Vervolg: over de gebruikers van de accommodatie

De haven beschikt over 215 ligplaatsen terwijl op de wal nog 115 ligplaatsen aanwezig zijn. Om een ligplaats te huren is een lidmaatschap bij de vereniging verplicht. Passanten kunnen eveneens gebruik maken van vrije ligplaatsen. De prijsstelling van de ligplaatsen ligt op circa 32 euro per vierkante meter scheepsoppervlak. Het bestuur geeft aan dat wordt onderzocht of de prijsstelling over moet gaan naar een bedrag per box om minder fluctuaties in de verhuuropbrengsten te hebben. De bezettingsgraad van de ligplaatsen ligt gemiddeld boven de 90%. Aan de Kleine Poel van de Westeinderplassen zijn diverse commerciële jachthavens. Tevens zijn watersportvereniging Aalsmeer en watersportvereniging Schiphol hier gevestigd. Verderop in Rijsenhout is watersportvereniging Residentie bij jachthaven De Stormvogel gevestigd. WSV Nieuwe Meer en deze verenigingen trekken samen op met onder andere het organiseren van zeilwedstrijden.

Verwachting ledenontwikkeling

De vereniging verwacht dat het ledental de komende jaren minimaal zal stabiliseren. Het bestuur geeft aan dat diverse wervingsacties zullen worden uitgezet om het ledental te vergroten echter wordt hier in de begroting uit voorzichtigheidsoogpunt geen rekening mee gehouden.

Marktgebied

Het marktgebied waarop de vereniging zich richt bestrijkt onder andere Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Haarlem, Hoofddorp en Uithoorn. Het totaal aantal inwoners in dit gebied is circa 1.200.000.

G Eigendom grond en medewerking gemeente

- 1 De haven inclusief water, het terrein en het clubgebouw zijn eigendom van de vereniging zodat er geen zaken spelen met betrekking tot het gebruiksrecht van gemeentelijke eigendommen.
- 2 Vanwege het monumentale karakter van het clubhuis is de vereniging in gesprek met de gemeente om te onderzoeken of er subsidie kan worden gegeven door de gemeente. Uit voorzichtigheid is er geen rekening gehouden met een eventuele bijdrage van de gemeente.
- 3 Nieuwe Meer wil een financiering aangaan bij de Nederlandse Waterschapsbank. De NWB is bereid deze lening te verstrekken op voorwaarde dat de gemeente een 100% garantie afgeeft voor deze lening. SWS wordt gevraagd om, conform de gebruikelijke samenwerking tussen de gemeente Aalsmeer en SWS, een deel van het risico over te nemen door een akte van medeborgstelling te verstrekken aan de gemeente.
- 4 Voor de investering zijn volgens het bestuur geen vergunningen noodzakelijk.

H Projectbeschrijving

De aanvrager wenst de accommodatie te renoveren waarbij onder andere brandveiligheid wordt verbeterd. Dit is mede noodzakelijk voor het kunnen afsluiten van verzekeringen.

De ALV heeft ingestemd met deze investering en de wijze waarop dit zal moeten worden gefinancierd.

De uitvoering wenst men te starten in het voorjaar van 2020 waarna het volgens de huidige planning in de zomer van 2020 kan worden opgeleverd.

Investeringsplan

Brandveiligheid	33.400
Renovatie toiletgroepen	53.000
Renovatie entree	40.000
Overige	11.121
Subtotaal	137.521
Omzetbelasting 21%	28.879
Totaal	166.400

Financieringsplan

Eigen liquiditeiten	15.250
Verrekenbare omzetbelasting	11.150
Zelfwerkzaamheid	-
Subsidie gemeente	-
Subsidie BOSA	-
Te lenen bedrag	140.000
Totaal	166.400

Nummer 2020 009 WV Nieuwe Meer

Stichting
Waarborgfonds
Sport**Toelichting**

- 1 De vereniging beschikt nog niet over offertes die de investeringen voldoende onderbouwen.
- 2 De liquiditeiten voor de eigen inbreng zijn aanwezig. Na voltooiing van de werkzaamheden houdt de aanvrager een bedrag beschikbaar van ruim 100.000 euro. Dit is bestemd voor het opvangen van tegenvallers en verdere renovatie alsmede het eventueel versneld aflossen van de ledenleningen.
- 3 Er wordt rekening gehouden met het kunnen verrekenen van een deel van de btw. De vereniging is btw-plichtig voor het deel van de investering dat aan motorboten is te koppelen. Op basis van de verhouding belaste/onbelaste omzet kan 42% btw worden verrekend.
- 4 De zelfwerkzaamheid is van beperkte omvang en wordt derhalve niet gekwantificeerd.
- 5 Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele gemeentelijke subsidie.
- 6 De vereniging doet een beroep op de Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA). Subsidiabele activiteiten komen in aanmerking voor een subsidie van 20% van de kosten. Aangezien het bedrag van de BOSA valt in het traject van achteraf aanvragen zal de vereniging in eerste instantie het verwachte subsidiebedrag uit eigen middelen voorschieten.
- 7 Van de totale investering wordt 84% bancair geleend.

I Sporttechnische eisen

Om de kwaliteit en veiligheid van sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland te borgen zijn er ten behoeve van de georganiseerde sport materiaaltechnische, constructie en sporttechnische eisen opgesteld waaraan de sportaccommodatie dient te voldoen.

De minimale hiervoor geldende eisen zijn vastgelegd in normen die door NOC*NSF zijn opgesteld of omschreven tot richtlijnen of reglementseisen vanuit de sportbonden.

SWS stelt als voorwaarde dat de investering zoals die wordt gedaan door aanvrager is getoetst aan deze eisen en hieraan voldoet. Middels ondertekening van het aanvraagformulier heeft aanvrager schriftelijk verklaard dat aan deze eisen wordt voldaan.

J Financieringen WV Nieuwe Meer

	Hoofdsom	Schuldrest	Aflossing	Rente	Schuldrest
	startjaar	31-dec-20	2021	2021	31-dec-21
1 Leden, 2015, 10jr, lin, 2,5%	44.000	35.200	8.800	880	26.400
2 Leden, 2018, 15jr, lin, 2,5%	173.500	161.933	11.567	4.048	150.366
3 NWB, 2020, 15jr, lin, 1,5%	140.000	140.000	9.333	2.100	130.667
Totaal langlopende leningen	357.500	337.133	29.700	7.028	307.433

Lening 1, aangegaan voor de aflossing van een bestaande lening. De oude lening had een rentepercentage van 4,75% De oorspronkelijke lening was aangegaan voor de aankoop van het water en de ondergrond van de ligplaatsen in de haven. Aflossing van de lening zal plaatsvinden in 5 gelijke delen, te starten per 2020 en eindigend in 2024.

Lening 2 is aangegaan bij leden voor de verbouwing van bijgebouwen.

Voor de nieuwe lening geldt dat de gemeente een 100% garantie verstrekt aan de Waterschapsbank. SWS zal vervolgens een 50% garantie aan de gemeente Aalsmeer afgeven. In principe zal er een positieve/negatieve hypotheekverklaring worden afgegeven ten gunste van SWS en de gemeente. Mocht de gemeente echter een eerste recht van hypotheek willen vestigen dan zal SWS hierin meegaan en gezamenlijk met de gemeente dit eerste recht verkrijgen.

Nummer 2020 009 WV Nieuwe Meer

Stichting
Waarborgfonds
Sport**K Werkwijze SWS en disclaimer**

Dit Rapport Borgstelling geeft inzage in de uitgangspunten op basis waarvan SWS de financiële haalbaarheid van de investering- en financieringsplannen als positief heeft beoordeeld. De door aanvrager beschikbaar gestelde informatie is door SWS aangevuld en verwerkt tot dit rapport. Naast openbare bronnen maakt SWS hierbij gebruik van de kennis en informatie uit de jaarstukken die jaarlijks worden ontvangen van meer dan 1.400 sportorganisaties uit ruim 30 verschillende sportdisciplines. Ondanks dat dit met de grootste zorgvuldigheid is gedaan wil SWS benadrukken dat aan dit rapport geen rechten kunnen worden ontleend. SWS aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van onjuistheid of onvolledigheid (in de meest ruime zin des woord) in dit rapport. Noch SWS, noch de staf of medewerkers zijn aansprakelijk voor directe, bijkomende of gevolgschade, dan wel indirecte schade.

Havengebouw gezien vanaf het water

Nummer	2020 009	WV Nieuwe Meer				
L Balans		31-dec-17		31-dec-18		31-dec-19
Vaste activa						
Grond en gebouwen	230.264		238.584		414.569	
Haven	107.234		107.099		130.416	
Diversen	40.073	377.571	34.726	380.409	30.074	575.059
Vlottende activa						
Debiteuren	6.090		4.335		6.002	
Vorraden	2.968		2.801		1.397	
Diversen	80	9.138	80	7.216	3.270	10.669
Liquide activa		141.263		323.411		113.692
TOTAAL ACTIVA		527.972		711.036		699.420
Langlopende schulden						
Banklening	-		-		-	
Overige leningen	52.200	52.200	217.500	217.500	217.500	217.500
Kortlopende schulden						
Crediteuren	-		-		-	
Diversen	21.688	21.688	23.453	23.453	14.268	14.268
Eigen vermogen						
Reserves/voorzieningen	63.272		60.095		46.221	
Eigen vermogen	390.812	454.084	409.988	470.083	421.431	467.652
TOTAAL PASSIVA		527.972		711.036		699.420
Liquiditeit						
Vlottende activa	9.138		7.216		10.669	
Liquide activa	141.263	150.401	323.411	330.627	113.692	124.361
Kortlopende passiva		21.688		23.453		14.268
Saldo einde boekjaar		128.713		307.174		110.093
Vermogen						
Eind voorgaand boekjaar		355.012		390.812		409.988
Resultaat lopend boekjaar		35.800		19.176		10.943
Overige mutaties		-		-		500
Reserves/voorzieningen		63.272		60.095		46.221
Saldo einde boekjaar		454.084		470.083		467.652
Toelichting financiële positie						
1	Het eigen vermogen van de vereniging is als goed te kwalificeren. De voorzieningen zijn geheel liquide beschikbaar.					
2	De liquiditeitspositie van de vereniging is eveneens als goed te kwalificeren. De eigen inbreng in de nieuwe financiering is goed mogelijk.					
3	De exploitatieresultaten zijn de afgelopen jaren positief geweest.					

Nummer	2020 009	WV Nieuwe Meer					
Stichting Waarborgfonds Sport							
							
L	Lasten	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Rente lening	-	-	2.100	1.960	1.820	1.680
	Rente leden	670	6.906	5.437	4.928	4.419	3.910
	Afschrijvingen	39.662	40.837	43.780	43.780	43.780	43.780
	Reservering	3.178-	6.594-	-	-	-	-
	Kapitaallasten	37.154	41.149	51.317	50.668	50.019	49.370
De rentelasten zijn door SWS aangepast om aan te sluiten met de specificatie op pagina 5.							
De reserveringen zijn negatief vanwege een vrijval uit de voorzieningen.							
	Energie	16.726	23.466	22.800	22.800	22.800	22.800
	Doorbelaste kosten	6.868-	6.527-	6.500-	6.500-	6.500-	6.500-
	Belastingen en heffingen	3.695	4.111	5.000	5.000	5.000	5.000
	Verzekeringen	12.090	11.240	16.250	16.250	16.250	16.250
	Onderhoud	19.682	22.254	20.000	20.000	20.000	20.000
	Huisvestingslasten	45.325	54.544	57.550	57.550	57.550	57.550
De huisvestingslasten lijken voldoende begroot.							
De energiekosten worden doorbelast aan de gebruikers van de ligplaatsen.							
	Bondsbijdragen	-	-	-	-	-	-
	Bestuurskosten	2.502	2.582	3.500	3.500	3.500	3.500
	Administratie	3.371	3.223	3.000	3.000	3.000	3.000
	Telefoon/tv/internet	1.801	1.854	-	-	-	-
	Contributies/abonnementen	987	896	1.200	1.200	1.200	1.200
	Reclame en advertenties	34	-	100	100	100	100
	Personeelskosten	46.376	48.231	50.120	50.120	50.120	50.120
	Algemene lasten	55.071	56.786	57.920	57.920	57.920	57.920
De ontvangen bijdrage van de leden voor de bondscontributie en de afdracht van de bondsbijdrage wordt boekhoudkundig via de balans verwerkt. De algemene lasten lijken adequaat begroot.							
	Commissies	4.665	4.927	5.000	5.000	5.000	5.000
	Clubblad	1.890	661	-	-	-	-
	Onderhoud boten	6.095	6.939	6.000	6.000	6.000	6.000
	Kosten training	-	5.871	6.000	6.000	6.000	6.000
	Overige verenigingskosten	1.605	-	-	-	-	-
	Activiteiten	14.255	18.398	17.000	17.000	17.000	17.000
	Bankkosten	293	504	490	490	490	490
	Overige lasten	6.335	4.423	2.500	2.500	2.500	2.500
	Overige lasten	6.628	4.927	2.990	2.990	2.990	2.990
Totale lasten		158.433	175.804	186.777	186.128	185.479	184.830

Nummer	2020 009	WV Nieuwe Meer				
Stichting Waarborgfonds Sport 						
M Baten	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Contributie	29.834	32.753	31.050	31.050	31.050	31.050
Liggelden	122.909	125.926	125.000	125.000	125.000	125.000
Training	2.623	3.549	3.500	3.500	3.500	3.500
Herstelfonds	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000
Overige	2.762	2.734	3.000	3.000	3.000	3.000
Ledenbijdragen	158.128	164.962	172.550	172.550	172.550	172.550
De contributieopbrengst wordt uitgebreid toegelicht op pagina 3. Voor een aantal jaren wordt aan de leden een extra bijdrage gevraagd van 25 euro onder de noemer herstelfonds. Deze bijdrage is door de ALV goedgekeurd.						
Pacht	9.529	11.006	9.600	9.600	9.600	9.600
Bijdragen van derden	9.529	11.006	9.600	9.600	9.600	9.600
Het restaurant in het clubhuis is verpacht. Elke twee jaar wordt met de pachter een nieuwe overeenkomst afgesloten.						
Overige	9.952	10.779	5.000	5.000	5.000	5.000
Overige inkomsten	9.952	10.779	5.000	5.000	5.000	5.000
Totale inkomsten	177.609	186.747	187.150	187.150	187.150	187.150
Totale lasten	158.433	175.804	186.777	186.128	185.479	184.830
Resultaat	19.176	10.943	373	1.022	1.671	2.320
Afschrijvingen	39.662	40.837	43.780	43.780	43.780	43.780
Reservering	3.178-	6.594-	-	-	-	-
Cash flow	55.660	45.186	44.153	44.802	45.451	46.100
Aflossingen	-	-	20.367	29.700	29.700	29.700
Ontvangen lening	173.500	-	-	-	-	-
Investerings	50.699	242.267	-	-	-	-
Overschot	178.461	197.081-	23.786	15.102	15.751	16.400

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-042854
D20-234029

Portefeuillehouder Burgemeester

Datum behandeling Auditcommissie 6 mei 2020

Afdeling griffie

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Behandelend ambtenaar O. van Kolck (voor technische vragen)

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 4 juni 2020

Onderwerp

Aanbevelingen Rekenkamer Informatiewaarde documenten Planning en control cyclus

Gevraagd besluit

De aanbevelingen van de Rekenkamer over de verbetering van de informatiewaarde van de P&C documenten over te nemen, te weten:

1. meer ruimte te nemen voor het maken van inhoudelijke afwegingen met de financiële doorwerking, met name bij de Kadernota;
2. een meer kritische houding aan te nemen op tussentijdse (grote) afwijkingen en het college op te roepen die afwijkingen ruimer toe te lichten en op oorzaken te analyseren;
3. het college op te roepen de precieze doorwerking van mutaties in de diverse reserves toegankelijk te maken voor alle raadsleden;
4. het college op te roepen de (verwachte) financiële ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente te schetsen in alle P&C documenten.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Verbetering van de informatiewaarde van de documenten uit de planning en control cyclus

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

het overnemen van de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De auditcommissie heeft op 6 mei 2020 het memorandum Informatiewaarde documenten planning en control cyclus van de heer Hordijk, in zijn hoedanigheid als directeur van de Rekenkamer van Aalsmeer (tot en met 2019), besproken. De rekenkamer stelt op basis van onderzoek naar de jaar-cyclus van 2018 vast dat het goed gaat wat betreft stukken uit de jaarlijkse cyclus van planning en control; noodzakelijke begrotingswijzigingen komen tijdig in de raad, alle stukken voldoen aan de eraan te stellen eisen en de provincie stelt jaarlijks vast dat er sprake is van een structureel stabiel (positief) perspectief. Tegen de achtergrond van deze constatering doet de rekenkamer een aantal aanbevelingen ter verbetering. De auditcommissie adviseert de gemeenteraad deze aanbevelingen uit het onderzoek over te nemen.

Argumenten

Samengevat concludeert de rekenkamer dat de raad zijn rol in het P&C proces beter zou kunnen invullen door:

1. meer ruimte te nemen voor het maken van inhoudelijke afwegingen met de financiële doorwerking, met name bij de Kadernota;
2. een meer kritische houding aan te nemen op tussentijdse (grote) afwijkingen en het college op te roepen die afwijkingen ruimer toe te lichten en op oorzaken te analyseren;
3. het college op te roepen de precieze doorwerking van mutaties in de diverse reserves toegankelijk te maken voor alle raadsleden;
4. het college op te roepen de (verwachte) financiële ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente te schetsen in alle P&C documenten.

Het college heeft in haar bestuurlijke reactie onder andere aangegeven te erkennen dat de opzet van de Lentenota voor het begrotingsjaar 2018 de nodige aanpassing behoefde en voor de Kadernota 2020 al verbetering te hebben doorgevoerd en invulling te geven aan aanbevelingen 3 en 4.

Kanttekeningen

-

Financiën

-

Communicatie

-

Procedure

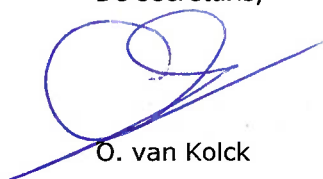
De auditcommissie zal over een jaar het onderwerp informatiewaarde van de documenten uit de P&C cyclus opnieuw agenderen voor bespreking met de portefeuillehouder.

Bijlagen

Memorandum Informatiewaarde documenten cyclus planning en control van Hordijk&Hordijk, rekenkamer Aalsmeer 2019.

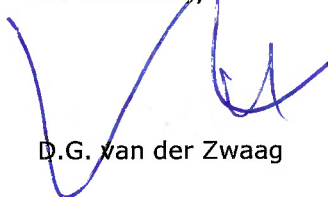
De auditcommissie van de gemeente Aalsmeer

De secretaris,

O. van Kolck

De voorzitter,

D.G. van der Zwaag

BEHANDELING RAAD**Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie****Het voorstel aan de raad is****Aanvaarde amendementen / moties**

Ongewijzigd aanvaard
Gewijzigd aanvaard
Verworpen

RAADSBESLUIT

Besluit

De aanbevelingen van de Rekenkamer over de verbetering van de informatiewaarde van de P&C documenten over te nemen, te weten:

1. meer ruimte te nemen voor het maken van inhoudelijke afwegingen met de financiële doorwerking, met name bij de Kadernota;
2. een meer kritische houding aan te nemen op tussentijdse (grote) afwijkingen en het college op te roepen die afwijkingen ruimer toe te lichten en op oorzaken te analyseren;
3. het college op te roepen de precieze doorwerking van mutaties in de diverse reserves toegankelijk te maken voor alle raadsleden;
4. het college op te roepen de (verwachte) financiële ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente te schetsen in alle P&C documenten.

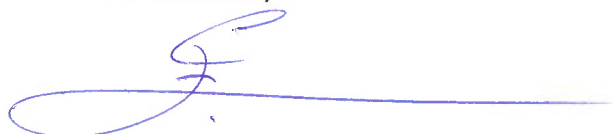
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Rekenkamer Aalsmeer

Memorandum

- **Informatiewaarde documenten cyclus planning en control**

22 oktober 2019 - concept

30 april 2020 – definitief zonder aanpassingen

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 1 van totaal 14

Documenten planning en control

De Rekenkamer van de gemeente Aalsmeer heeft in de voorbije maanden een klein, verkennend onderzoek gedaan inzake de documenten uit de planning en control-cyclus, zoals de raad die door het college krijgt voorgelegd. De Rekenkamer, in de persoon van Frank Hordijk, heeft in dit verband de kern-documenten uit de volledige cyclus van 2018 doorgenomen: (1) bestudeerd waar het gaat om opbouw, inhoud en samenhang, (2) beoordeeld op grote (cijfermatige) mutaties en (3) gezien op toegankelijkheid voor het stellen van vragen. Met als achterliggende vraag: zouden er, binnen de (wettelijke) kaders die moeten worden gerespecteerd, mogelijkheden zijn voor het (verdergaand) verstevigen van de invulling van het budgetrecht van de raad van Aalsmeer?

Hordijk is gestart met de Lentenota 2017 (van medio 2017), met daarin de kaders voor de voorbereiding van de Programmabegroting 2018 (die de raad ook expliciet als ‘uitgangspunt’ heeft vastgesteld). Van daaruit is het spoor gevolgd van de Programmabegroting 2018 (vastgesteld in november 2017), de Najaarsrapportage 2017 (ook van november 2017), de Lentenota 2018 (van medio 2018), de Najaarsrapportage 2018 (november 2018) en de bundel Jaarstukken 2018 (vastgesteld in juni 2019).

De Rekenkamer heeft zich uitsluitend op de financiën gericht. Natuurlijk, het gaat in een gemeente om het realiseren van allerhande beleidsambities, waarop dus per definitie het accent moet liggen. Tegelijk: bij het bepalen van doelstellingen, termijnen en prioriteiten en keuzes uit mogelijke opties is geld altijd de bepalende voorwaarde. Praten over inhoud kan alleen binnen een ‘rustig’ financieel kader. Daarbij weet de Rekenkamer dat de raad dit najaar zelf actief is (primair binnen de Audit-commissie) om te bezien hoe het zicht op de inhoudelijke voortgang van de uitvoering van de jaarlijkse Programmabegroting kan worden vergroot.

Een enorme hoeveelheid papier, waaruit – na eerste en tweede analyse – een aantal ‘verwonderpunten’ is voortgekomen. De Rekenkamer heeft die punten in breder verband besproken met drie deskundigen, bewust niet betrokken bij werkzaamheden in of voor Aalsmeer: de heren Hakim Hamdad (senior beleidsadviseur financiën bij de zogenoemde Bedrijfsvoeringseenheid Bommelerwaard, dienstverlenend voor de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel), de heer Martin Koster RA (zelfstandig opererend onder de naam Rakiura Advies, en vanuit die hoedanigheid als financieel adviseur betrokken (geweest) bij diverse gemeenten) en de heer Niel van Engelen RA (accountant bij BDO, specialisme publieke sector). Uiteraard is ook gesproken met de concern-controller van de gemeente Aalsmeer en met de primair behandelend ambtenaar. Hordijk heeft dankbaar gebruikt gemaakt van hun reacties en inzichten, maar is uiteraard als enige zelf verantwoordelijk voor de inhoud van dit memorandum.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 2 van totaal 14

Met de hierna opgenomen aantekeningen is zeker niet beoogd volledig te zijn. Dat zou ook niet kunnen: logischerwijs zijn nog tientallen, zo niet honderden kleinere en grotere vragen en aandachtspunten te noteren, voortkomend uit een volledige jaarcyclus van een gemeente met ruim 30.000 inwoners en met jaarlijkse baten en lasten van thans ruwweg € 75 miljoen. De Rekenkamer wil aandacht vragen, vanuit de bescheidenheid die bij die positie en bij de beperkte diepgang van het onderzoek hoort, voor een aantal aangrijpingspunten om de gemeenteraad het budgetrecht nog beter te kunnen laten invullen dan nu al gebeurt.

Kaders en raad

Gemeentewet, BBV, financiële verordening en accountant

Vooraf en vooral: met de documenten uit de planning en control-cyclus, inclusief de (tijdige) aanlevering, behandeling en vaststelling daarvan in de raad, voldoet de gemeente Aalsmeer aan alle in verband daarmee relevante wettelijke en overige kaders. De controlerend accountant en ook de toezichthoudende provincie zijn tevreden, terwijl in de raad – de Rekenkamer heeft de behandeling van de meeste documenten uit de cyclus 2018 via de raadssite bekeken – maar zelden sprake is van wat ‘vuurwerk’ (waarschijnlijk mede omdat het college steeds concreet en tijdig schriftelijke antwoorden geeft op vooraf gestelde vragen).

Van Lentenota tot jaarrekening

Keuzes

Welke keuzeruimte heeft de raad nu eigenlijk? Op de keper beschouwd ligt ruwweg 95 % van het begrotingstotaal, in Aalsmeer indicatief € 75 miljoen, (meerjarig) vast. Bij de Lentenota krijgt de raad onder meer het logische verzoek voorgelegd ‘in te stemmen met het hanteren van het meerjarenbeeld (opgenomen in diezelfde Lentenota) als uitgangspunt voor het opstellen van de Programmabegroting’ (voor het eerstvolgende jaar). In de meerjarige cijfers in de Lentenota zitten, ook voor het eerstvolgende jaar, uiteraard nog de nodige onzekerheden: er is nog slechts een beperkt beeld van cijfers (en de inhoudelijke realisatie van de Programmabegroting) van het dan lopende jaar, terwijl tegelijk altijd een slag om de arm moet worden gehouden waar het gaat om de nog onbekende doorwerking van de zogenoemde circulaire van het Rijk (inzake het Gemeentefonds).

Het college van Aalsmeer legt de raad met de Lentenota 2017, die (dus) sterk bepalend is voor de begroting voor 2018, feitelijk geen inhoudelijke keuzes voor. Dat gebeurt bewust, zo blijkt uit de behandeling (in twee vergaderingen) in de raad. De voor 2018 geschetste contouren zijn ‘beleidsarm’ en volgen de strekking van de Programmabegroting van 2017 en van het Coalitieakkoord voor de

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 3 van totaal 14

periode 2014-2018. De raad gaat hierin mee.

In de Lentenota 2017 is een uitwerking opgenomen van de weerstandratio (overgenomen uit de jaarstukken van 2016), waaruit blijkt dat die ratio ‘ruimschoots voldoet’ aan het door de raad bepaalde minimum. Los van de vraag of dat in meerjarig perspectief wenselijk zou zijn: de raad krijgt dus niet de overweging voorgelegd om een deel van de algemene reserve in te zetten voor specifiek nieuw of (anderszins) te intensiveren beleid. Overigens wordt, ondersteund door een separaat raadsbesluit, de raad wel om accordering gevraagd van het verplaatsen van ruim € 5 miljoen uit de algemene *vrije* reserve naar een specifieke reserve, bedoeld voor de financiering van de verbouwing van het gemeentehuis. Afgezien van een wel of niet bestaand verschil tussen de algemene reserve en de algemene vrije reserve: met die mutatie wordt de weerstandratio uiteraard flink kleiner, wat niet als zodanig in de Lentenota 2017 wordt aangegeven.

Colleges komen niet graag met alternatieven, zei één van de door de Rekenkamer geconsulteerde deskundigen. Niets belet de raad om hier (toch) en vroegtijdig om te vragen. In de systematiek van de gemeente Aalsmeer, met twee tussentijdse rapportages – waarvan de eerste wordt gecombineerd met een verplicht meerjarenperspectief, op grond waarvan dan ook algemene beschouwingen plaatsvinden – ligt het voor de hand dat richting totstandkoming van de Lentenota te doen.

Met het vaststellen van de Lentenota 2017 stemt de raad ook in met diverse aanpassingen in de begroting voor 2017. Dat gebeurt zoals (vrijwel) altijd zonder enige discussie, die op elementen zou kunnen worden gevoerd waar het gaat om de oorzaken van ontstane verschillen met de begroting.

Begrotingswijzigingen

Alleen bij de behandeling van de Najaarsrapportage 2018, als de raad een set te accorderen wijzigingen op de begroting van dat jaar wordt voorgelegd, is sprake van een kritische kanttekening vanuit de raad. De reden: er kan niets anders dan *ja* worden gezegd op de voorgelegde wijzigingen, terwijl op hetzelfde moment al bekend is dat richting jaarrekening aanvullend een groot verschil – in dit geval een te accorderen tekort – speelt, veroorzaakt door budgetoverschrijdingen in de jeugdhulp. Het college geeft met zoveel woorden aan dat de raad blij moet zijn met de (recente, actuele) informatie over de bedoelde overschrijding en dat de systematiek rond de Najaarsrapportage, waarvan de totstandkoming een lange aanloop kent, nu eenmaal is zoals die is.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 4 van totaal 14

De structuur van ‘verplicht instemmen’ met begrotingswijzigingen, populair gezegd noodzakelijk om problemen met betrekking tot de rechtmatigheid te voorkomen, is ergens een vreemde: de raad kan feitelijk geen kant op. Als toch niets anders kan worden gedaan dan instemmen, met soms een veelheid aan mutaties in de diverse programma’s, mede ingegeven door uiteenlopende (gewijzigde of aanvullende) mutaties in reserves, is het beperken van het aantal programma’s dan geen te overwegen idee? Is de programma-indeling, die in Aalsmeer wordt gehanteerd, overigens nog steeds een logische? Zijn de afzonderlijke programma’s (door de jaren heen) aan steeds één lid van het college te koppelen? De raad kan overwegen vragen als deze om de paar jaar te stellen (en in mogelijke alternatieven te laten uitwerken).

Reflectie

Terug naar de Lentenota 2017. Daarin staat onder de noemer ‘Programma digitaal werken’ een meerjarige PM-post (die tijdens de behandeling in de raad aan de orde komt, waarbij de portefeuillehouder ook bedragen noemt). Het is de Rekenkamer niet helder waarom hier geen bedragen zijn vermeld: die blijken (al) in de Programmabegroting meerjarig aanzienlijk te zijn, met alleen al voor 2018 een doorwerking van € 500.000. Die doorwerking wordt in het raadsvoorstel bij de Programmabegroting 2018 feitelijk niet, en in de begroting zelf in slechts een paar woorden toegelicht (onder de noemer ‘actuele ontwikkelingen’). Daarbij vergeleken is het continueren van de inzet van de varende boswachter – de Rekenkamer noemt iets semi-willekeurig, hoewel ook dit topic in de raad aan de orde komt – van veel kleiner financieel belang.

En ... zien we nu in de Programmabegroting 2018, op blad 134-135, in maar enkele regels tekst aangekondigd dat voor 2017 rekening wordt gehouden met ruim € 650.000 aan kosten, die voor dat jaar niet waren begroot? Terwijl de achterliggende activiteiten al wel in wisselwerking met de gemeente Amstelveen voor 2017 waren gepland en voorbereid, mag de Rekenkamer aannemen. Inderdaad: die ruim € 650.000 wordt kort, en naar het zich laat aanzien inhoudelijk zonder reflectie op de kennelijke omissies in enerzijds de Programma-begroting 2017, anderzijds de Lentenota 2018, genoemd in de Najaarsrapportage 2017. In de vergadering van de Commissie Maatschappij en Bestuur van 23 november 2017 wordt een kleine twaalf minuten over de Najaarsrapportage gesproken. Daarbij wordt – terecht – gevraagd naar een onderbouwing van de ruim € 650.000. Die onderbouwing volgt in de vorm van een memo van het college aan de raad, gedateerd 5 december 2017.

Niemand, en dus ook enkele ambtelijke organisatie en ook geen college werkt foutloos. Er spelen doorlopend plussen en minnen, geregeld ook voortkomend uit ‘nieuwe inzichten’ gedurende een uitvoeringsjaar. De Rekenkamer (en ook Hordijks inhoudelijke gesprekspartners) zien maar weinig colleges die (jaarlijks) met een lijstje evidente inschattingfouten of regelrechte omissies durven te komen. Terwijl dat helemaal niet verkeerd zou zijn: het zou het vertrouwen tussen raad en college

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 5 van totaal 14

juist kunnen versterken als openlijk wordt gecommuniceerd over zaken die beter hadden gekund (en die in de meeste gevallen iets zeggen over de inhoudelijke kwaliteit van de begrotingsvoorbereiding door of onder verantwoordelijkheid van ambtelijk budgethouders, niet over de kwaliteit van de cyclus van planning en control als zodanig).

Reserves

De Rekenkamer – die daarin wordt gesteund door de geconsulteerde specialisten – blijft het geregeld moeilijk vinden om de omgang met diverse reserves (juist binnen de verschillende programma's!) inhoudelijk te volgen. We hebben ons best gedaan om de diverse posten en bedragen, gerelateerd aan de verschillende programma's en in de aanloop naar 2018 samengevat op de bladen vanaf 135 in de Programmabegroting 2018, volledig en uiteraard in onderlinge samenhang te 'plaatsen'.

Dat is niet gelukt, en Hordijk geneert zich niet als hij bij zijn inspanningen denk- of leesfouten maakt, of het gewoon niet begrijpt. Waar zien we – ter illustratie – die voor 2018 begrote ruim € 9,3 miljoen incidentele onttrekking(en), kennelijk verbonden aan het programma Openbare ruimte en vermeld op blad 137 van de Programmabegroting, terug in het programma als zodanig, en waar in het staatje op blad 135?

Het voorschrift vanuit het BBV-kader, om mutaties in reserves expliciet via de programma's te laten lopen, is vaak eerder een complicerende dan een verhelderende factor. De Rekenkamer denkt dat het voor de raad heel belangrijk is om te weten hoe de diverse reserves zich ontwikkelen, met primair: welke *systematiek* en dus welke *uitgangspunten* daarbij worden gehanteerd.

Het college voert in de kern een voorzichtig (meerjarig) financieel beleid, en wordt daarin van harte gesteund door de raad. Er is (gelukkig) sprake van slechts een beperkt aantal bestemmingsreserves, die zich inhoudelijk eenvoudig nader laten toelichten dan nu in de stukken gebeurt. Als aan het overzicht, dat is opgenomen op blad 144 van de Programmabegroting 2018, per reserve een (veel) uitgebreidere toelichting wordt verbonden dan de enkele regels tekst die op de bladen ervoor zijn gewijd aan enkele in bedragen dominante reserves, dan is al snel veel voor het inzicht gewonnen. Voor het voorgaande kan de toelichting, die is opgenomen in de Jaarstukken (ook die over 2018), overigens prima als uitgangspunt dienen.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 6 van totaal 14

Wie verantwoordelijk is voor een doorlopend meerjarig financieel stabiel kader voor de gemeente Aalsmeer, maar tegelijk voor het maken van keuzes rond kleinere of grotere bedragen, die voor een komend jaar (of gedurende een jaar) bepalend kunnen zijn voor de inwoners van die gemeente (dus: de gemeenteraad) moet volledig begrijpen waarom:

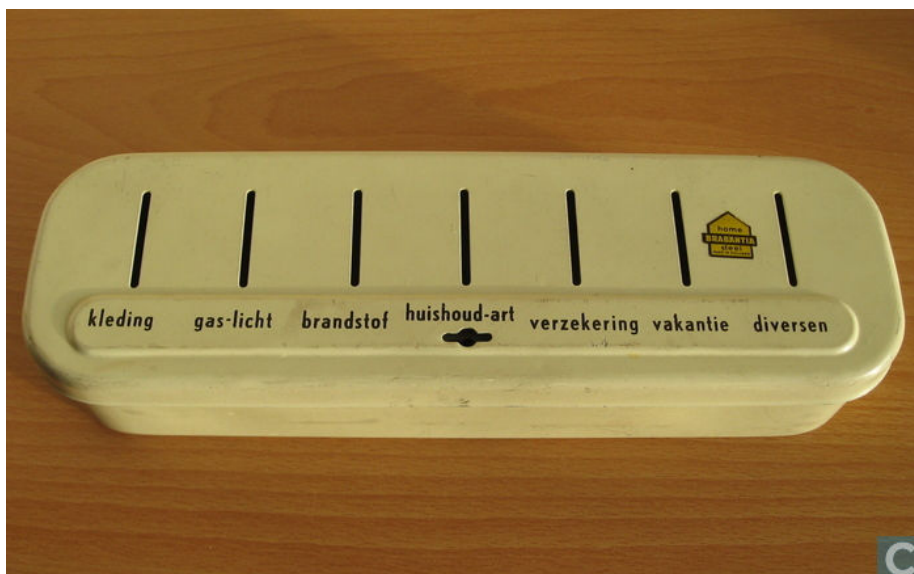
* het onderstaande blikken doosje zoveel vakjes heeft

* waarom het van belang is (of niet) dat er zoveel vakjes blijven bestaan (moeten er meer komen, kunnen er worden gecombineerd, misschien is vakje A over twee jaar niet meer aan de orde, et cetera).

Daarbij moet helder zijn:

* hoeveel geld ‘de baas van het doosje’ (de Rekenkamer heeft op dit punt sterke persoonlijke herinneringen) per jaar aan ieder vakje wil toevoegen, en waar dat geld vandaan moet komen

* hoeveel geld diezelfde ‘baas’ per jaar aan ieder vakje wil onttrekken, en waar dat dan (in dat jaar) aan gaat worden besteed.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 7 van totaal 14

De (voorgestelde) mutaties in reserves zijn geregeld zeer groot en daarmee van dominante invloed op de (begrote c.q. gerealiseerde) saldi, per programma en voor alle programma's samen, die voor de raad logischerwijs de eerste aandacht krijgen als het gaat om de vraag of de gemeente financieel in control is. Dit blijkt ook uit de behandeling van de verschillende stukken uit de cyclus 2018 – van aanbiedingsbrief en raadsvoorstel tot de in commissie en raad gevoerde discussies. Ook vanuit die vaststelling is nader houvast bij de achtergronden van de (voorziene ontwikkeling) van de diverse reserves geboden, juist bij het behandelen van alle *andere* documenten dan de Jaarstukken.

Volgens planning krijgt de raad eind 2019 een geactualiseerde Nota risico- en reservebeleid voorgelegd. De huidige versie, die (dus) nog steeds als kader dient, dateert uit het voorjaar van 2015.

De Rekenkamer pleit ervoor dat:

- * de raad richting het vaststellen van de nieuwe Nota actief en waar aan de orde diepgaand wordt 'meegenomen' in de keuzes die het college voorstelt, en in de afgewogen varianten en opties die daaraan mede ten grondslag liggen. Welk risicoprofiel is aanvaardbaar, welke weerstandratio moet minimaal, maar ook maximaal worden aangehouden (en waarom, en met welke mogelijke gevolgen), is de meerjarige (stabiliserende) werking van de reserve onderhoud-instandhouding onbebouwde buitenruimte voor iedereen volledig te doorgronden? Zomaar drie vragen, waarop de antwoorden weer voor jaren bepalend zijn voor de ruimte die college en raad hebben voor het maken van keuzes in de jaarlijkse cycli. Zware woorden of niet: cruciaal voor de praktische uitoefening van het budgetrecht
- * de met de nieuwe Nota risico- en reservebeleid vast te stellen uitgangspunten steeds 'ruim' worden aangehaald in de stukken uit de jaarlijkse cyclus, in combinatie met een actueel meerjarenperspectief van de geprojecteerde balans (zie verderop in dit memorandum).

De Rekenkamer denkt, op basis van de nu al hoge kwaliteit van ook de voorafgaande en tussentijdse stukken (dus de Lentenota j-1, de Najaarsnota j-1, de Programmabegroting j, de Lentenota j en de Najaarsnota j), dat het voorgaande zonder veel moeite kan worden gerealiseerd. Het zal de waardering van de raad voor de grote inspanning, die de totstandkoming van die stukken steeds vergt, alleen maar kunnen laten toenemen.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 8 van totaal 14

Overigens zou het ook helpen als in de verschillende documenten, waar het gaat om reserves en voorzieningen, consequent dezelfde begrippen worden gehanteerd. Strokend met het BBV en met terminologie van buiten de lokale overheid zijn mutaties waarschijnlijk al (iets) beter te begrijpen als rond reserves steeds wordt gesproken over *toevoegen* en *onttrekken* (en dus niet over storten), terwijl met betrekking tot voorzieningen alleen wordt gesproken over *doteren*, *aanwenden* en in voorkomende gevallen over *vrijvallen*.

Tegelijk ziet de Rekenkamer op enkele plaatsen in de stukken het al snel verwarrende gebruik van de woorden inkomsten en uitgaven (zeker als die ook worden verbonden aan mutaties in reserves), waar het conform BBV verstandig is om alleen de begrippen *baten* en *lasten* te gebruiken.

Financiële positie

Naar het inzicht van de Rekenkamer zou het de raad, in lijn met het voorgaande, helpen als aan elk document uit de cyclus een actueel meerjarenperspectief van de geprojecteerde balans wordt toegevoegd, waarin dan uiteraard de (te verwachten) doorwerking van alle laatste inzichten zijn verwerkt. In combinatie met een zo goed mogelijk onderbouwde verwoording en kwantificering van de (meerjarige) risico's, die de gemeente Aalsmeer loopt, kunnen begrote of tussentijds noodzakelijk blijkende mutaties in reserves dan min of meer doorlopend worden beoordeeld tegen de achtergrond van de weerstandscapaciteit die de gemeente wil aanhouden. Dus: steeds (ook) even terug naar de uitgangspunten in wat straks de nieuwe Nota risico- en reservebeleid is, steeds goed toegankelijk gepresenteerd en toegelicht.

In spreektaal: heel goed dat we nu precies begrijpen wat er zich rond alle bestemmingsreserves afspeelt. Als we doorgaan zoals mag worden verwacht, hoeveel zit er dan over één, twee of vier jaar in de pot die als ongedeelde 'algemene reserve' (dus zonder specifieke bestemming) op de schoorsteen staat, en is dat ruim voldoende als buffer voor onverhoopt zware tijden, in verband waarmee we in de Nota risico- en reservebeleid keuzes hebben gemaakt?

Op basis van een geprojecteerde balans kan bovendien in één opslag worden beoordeeld of tegenover het samenstel van reserves en ook voorzieningen simpelweg voldoende werkkapitaal staat. Met wat populair wel 'kwaliteit van vermogen' wordt genoemd (waarbij een blik op de balans van de gemeente Aalsmeer, opgenomen in de Jaarrekening 2018, niet meteen tot ongerustheid leidt): het is in voorkomend geval heel beroerd als er weliswaar sprake is van een flinke algemene reserve, maar tegelijk onvoldoende geld op de bank zou zijn.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 9 van totaal 14

Overigens is het opnemen van geprojecteerde balansen verplicht bij de meerjarenraming (in de situatie van Aalsmeer dus in of bij de Lentenota), op grond van artikel 22 van het BBV. In algemene zin wordt het accent vanuit de BBV-regelgeving voorzichtig maar zeker verlegd van verleden (terugkijken, jaarrekening) naar toekomst (begroten, inschatten en wegen risico's versus vermogen). Een gemeente gaat in dat verband nog eens op een onderneming kijken – met raadsleden als aandeelhouders (of vertegenwoordigers daarvan), voor wie volledig en eenduidig verantwoord van groot belang is, maar die logischerwijs meer aandacht willen hebben voor de toekomst.

Resultaat 2018 – een grillig verloop

In Aalsmeer wordt enorme energie gestoken in de documenten uit de jaarlijkse cyclus. Aanvullend en tegelijk nodig ter onderbouwing van enkele specifieke posten speelt, naast de door de Rekenkamer doorgenomen stukken, nog tenminste een jaarlijkse actualisatie van de grondexploitaties.

Kan het beter, (ook) in Aalsmeer? Natuurlijk, op de kleinere en grotere punten waarvoor de Rekenkamer aandacht vraagt, met als kern-issue: college, wijs de raad op de knoppen waaraan dat bestuursorgaan voor de korte en langere termijn kan draaien – want het budgetrecht ligt alleen daar.

Gemeenten heroverwegen periodiek of de bepalingen in hun financiële verordening nog aansluiten bij actuele wensen. Liever één tussentijdse rapportage gedurende het boekjaar, waarin dan (anders dan bij de Lentenota) in ieder geval de doorwerking van de voorjaars-circulaire van het Rijk kan worden meegenomen? Graag, maar dan moet dan allemaal nog wel net voor het zomerreces passen, want uiteraard willen we in die periode de contouren voor het meerjarenperspectief en in het bijzonder voor het eerstvolgende begrotingsjaar bespreken – zoals dat ook is bepaald in de Financiële verordening. Een aantal specifieke, lokale kengetallen opnemen, waar de raad (en ook het college) die relevant vindt als aanvulling op wat verplicht is? Het kan allemaal: de Gemeentewet en het BBV laten veel ruimte voor lokaal maatwerk.

In de Lentenota 2017 is voor Aalsmeer voor 2018 een resultaat voorzien van

€ 221.000 nadelig.

In de Programmabegroting 2018 is dat aangepast tot
onder meer door het effect van de mei-circulaire van 2017 en van het eerder in
dit memorandum genoemde programma digitaal werken. Om voorziene resultaten
in perspectief te plaatsen, en dus ook om aan te geven met hoeveel korrels zout
dat geregeld moet worden genomen: die effecten beliepen € 749.000 V respec-
tieve € 538.000 N, beide dus dik twee tot bijna drie keer het eerst-gepresen-
teerde resultaat.

€ 416.000 nadelig,

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 10 van totaal 14

De snel op de Programmabegroting gevolgde Najaarsrapportage 2017 wijst op een voor 2018 indicatief te verwachten saldo van circa € 16.000 nadelig, dus € 400.000 ‘beter’ dan in de kort ervoor vastgestelde Programmabegroting. Zou de raad in de begrotingsvergadering van 9 november 2017 met (andere) moties of amendementen zijn gekomen, als dit verschil toen al bekend was geweest?

De Lentenota 2018 kent weliswaar geen ‘nieuw beleid’, maar wijst wel op een nieuw geprognosticeerd resultaat over 2018 van € 2,1 miljoen nadelig,

waarvoor de (op elementen meerjarig doorwerkende) oorzaken moeten worden gezocht in het programma Sociaal domein en in hogere aanlegkosten voor de Burgemeester Hoffscholteweg. Voor dit laatste project volstaan een paar regels tekst om te verklaren waarom rekening moet worden gehouden met € 1,6 miljoen (!) hogere kosten, in verband waarmee (ook) ten laste van 2018 een reservering van € 1 miljoen wordt gevormd. Die € 1 miljoen is een rechtstreekse en causale verliespost voor de gemeente Aalsmeer, die nu wordt gedempt vanuit de algemene (vrije) reserve. Hoe scherp zijn eerdere onderbouwingen van de aanlegkosten van die weg geweest, (ook) waar het gaat om de in de Lentenota genoemde ‘niet voorziene prijsstijgingen, saneringskosten en aanvullende kosten als gevolg van nadere detaillering’?

Beseft de raad zich overigens volledig – vandaar de suggestie van de Rekenkamer om in elk document uit de cyclus geprojecteerde balansen op te nemen – dat het nu gepresenteerde resultaat weliswaar fors negatief is, maar nog zeer wordt gedempt doordat (ook) de voorgestelde financiering van twee nadere bestemmingsreserves rechtstreeks uit de algemene (vrije) reserve komt, die alles bij elkaar ruim € 5 miljoen kleiner wordt?

In de Najaarsnota 2018 is het begrote saldo aangepast tot € 1,4 miljoen nadelig.

Er spelen gedurende het begrotingsjaar opnieuw meerdere grote en soms opvallende verschillen. Een grote positieve afwijking, van per saldo ruim € 1,2 miljoen (!), volgt uit een kennelijk niet eerder voorziene stijging van de baten (€ 1,6 miljoen) en de lasten (€ 400.000) met betrekking tot bouwleges.

In juni 2019 sluit de raad de cyclus 2018 met het vaststellen van de set jaarstukken. Het financiële resultaat is uitgekomen op € 3,9 miljoen nadelig.

Er speelt, los van andere ontwikkelingen en feiten, opnieuw een enorm verschil (maar nu de andere kant op!) rond ‘de legesinkomsten uit vergunningaanvragen voor ruimtelijke projecten’.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 11 van totaal 14

Mede door de inrichting van nieuwe bestemmingsreserves neemt het saldo aan bestemmingsreserves in 2018 toe met ruim € 8,6 miljoen. Meer of minder bewust accordeert de raad – die de facto ook geen andere mogelijkheid heeft – dat de optelsom van algemene reserve en algemene vrije reserve, waartussen de Rekenkamer als eerder aangegeven geen inhoudelijk verschil ziet, in één jaar tijd afneemt met € 8,9 miljoen tot € 18,9 miljoen, ofwel met bijna 32 %.

Rekenend met de ‘nieuwe’ algemene reserve neemt de weerstandratio van de gemeente, die op grond van de cijfers en risico’s van eind 2017 nog werd vastgesteld op 5,6, af tot 2,2. Hoewel dat in de woorden, die in de Jaarstukken 2018 worden gebruikt, nog steeds ‘ruim voldoende’ is (ten opzichte van de daar niet genoemde streefwaarde van 1,5), had die duikeling mogelijk wat nadere toelichting verdiend. Immers: de gemeente Aalsmeer kan zich in de komende jaren hoe dan ook geen grote negatieve resultaten meer permitteren, en het college zal zich (nog) verdergaand moeten inspannen om het type in 2018 opgetreden ‘tussentijdse tegenvallers’ te voorkomen.

Vragen en aanbevelingen

De Rekenkamer heeft zich voor dit kleine onderzoek een aantal voorafgaande vragen gesteld, die hebben gediend als kader voor de nu uitgevoerde werkzaamheden. Het volgende is enkele maanden geleden opgenomen in een mailbericht aan de griffier, en nadien toegelicht in een bijeenkomst van de Auditcommissie:

Kwaliteit van (tussentijdse) financiële rapportages aan de raad. Voor nu nog bewust algemeen omschreven, maar ik zou mij graag, in zekere zin letterlijk van afstand, een beeld vormen van de feitelijke informatiewaarde van de producten uit de PenC-cyclus, die de raad krijgt voorgelegd. Ik stel mij voor de volledige cyclus van 2018 onder de loep te nemen, te starten bij het perspectief dat eerder in meerjarig verband voor dat jaar is geschetst, de kaders die in de loop van 2017 zijn uitgewerkt, uiteraard de begroting voor 2018, vervolgens de tussentijdse rapportages met aan de raad ‘verplicht voorgelegde’ te accorderen begrotingswijzigingen, eindigend in de recent vastgestelde jaarstukken. Zie ik opvallende verschillen, zijn die allemaal door exogene oorzaken ingegeven of moet links en rechts een vraagteken worden geplaatst bij de kwaliteit van het begrotingsproces, is de (beoogde) omgang met reserves en voorzieningen (inclusief overhevelingen naar een volgend jaar) eenduidig te volgen, krijgt (en ergens ook neemt) de raad de ruimte om haar budgetrecht werkelijk in te vullen, zijn er mogelijkheden of varianten denkbaar waardoor de raad (nog) beter in positie komt?

De gestelde vragen leiden tot de volgende antwoorden en aanbevelingen.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 12 van totaal 14

Zie ik opvallende verschillen?

Ja, die zijn er beslist (geweest). De ontwikkeling van het voor 2018 voorziene resultaat, zowel in de loop van de ruwweg twee jaar tussen Lentenota 2017 en Jaarstukken 2018, geven in totaal en op programmaniveau alle reden om de (meerjarige) beheersing van de financiën van de gemeente Aalsmeer scherp te volgen. Juist omdat het overgrote deel van de begroting feitelijk niet tot nauwelijks beïnvloedbaar is: de tijd dat negatieve verrassingen zonder veel discussie konden worden ‘verrekend’ met de algemene (vrije!) reserve is voorbij.

Zijn die (verschillen) allemaal door exogene oorzaken ingegeven of moet links en rechts een vraagteken worden geplaatst bij de kwaliteit van het begrotingsproces?

De Rekenkamer durft, na (los van de gevoerde gesprekken met buitenstaanders) overigens een bewust alleen papieren exercitie, te stellen dat het college en de samenstellers van de stukken uit de planning en control-cyclus rond het begrotingsjaar 2018 op elementen zijn geconfronteerd met onverwachte en dus onaangekondigde berichten van ambtelijke budgethouders. In dit memorandum is op enkele van die punten gewezen.

Is de (beoogde) omgang met reserves en voorzieningen (inclusief overhevelingen naar een volgend jaar) eenduidig te volgen?

Over de verschillende voorzieningen kan nauwelijks discussie zijn: die moeten worden getroffen of niet, en daarover kan alleen het college beslissen. Waar het gaat om de verschillende reserves: de Rekenkamer denkt dat die, waar aan de orde in meerjarig perspectief, beter en in samenhang met de financiële positie van de gemeente als geheel moeten worden toegelicht. Eerst in de te actualiseren Nota risico- en reservebeleid en vervolgens niet alleen in de Jaarstukken, maar juist (ook) in de daaraan voorafgaande documenten uit de jaarlijkse cyclus.

*Krijgt (en ergens ook neemt) de raad de ruimte om haar budgetrecht werkelijk in te vullen?
Zijn er mogelijkheden of varianten denkbaar waardoor de raad (nog) beter in positie komt?*

Als we de volledige planning en control-cyclus van 2018 overzien, dan krijgt de raad van de gemeente Aalsmeer voorgelegd wat moet worden voorgelegd: niets minder, maar ook weinig meer.

De Rekenkamer ziet weinig tot geen discussie over wel of niet bestaande (meerjarige) financiële ruimte, noch over eventuele alternatieven in termen van beleidsaccenten of nader te overwegen prioriteiten. Die discussie zou in het bijzonder rond de jaarlijkse Lentenota kunnen worden gevoerd, met de aantekening dat daarbij dan wel de (meerjarige) doorwerking van de voorjaars-circulaire van het Rijk moet worden betrokken.

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 13 van totaal 14

In de vigerende systematiek kan de raad niet anders dan instemmen met tussentijds voorgelegde begrotingswijzigingen. De Rekenkamer denkt tegelijk, alle stukken en de behandeling daarvan uit de cyclus 2018 overziende, dat het college zich bij grote afwijkingen kritischer mag tonen op kennelijke inschattingfouten en dat de raad steviger mag doorvragen op de achtergronden van grote mutaties. Hoewel de vergelijking op voorhand volledig mank gaat: van die precies € 1 miljoen extra voor de Burgemeester Hoffscholteweg, die als fait accompli wordt gepresenteerd (en aanvaard), had ook een jaar lang tien extra FTE jeugdhulp kunnen worden gefinancierd, of vijf jaar lang twee FTE.

Aanbevelingen

De Rekenkamer stelt vast dat het goed gaat in Aalsmeer, ook waar het de stukken uit de jaarlijkse cyclus van planning en control betreft. Het college acteert beheerst, probeert (financiële) uitschieters te voorkomen en risico's te beperken, de raad hanteert een 'ruime' weerstandratio en heeft daarmee impliciet en minimale omvang van de algemene reserve vastgesteld. Noodzakelijke begrotingsaanpassingen komen tijdig in de raad, alle stukken voldoen aan de eraan te stellen eisen, de provincie stelt jaarlijks vast sprake is van een structureel stabiel (positief) perspectief.

Kan het dan nergens beter? Zeker wel, maar het is passend de aanbevelingen, die volgen uit de door de Rekenkamer uitgevoerde analyse, tegen de achtergrond van de bovenstaande, tot tevredenheid stemmende woorden te plaatsen. Aldus als volgt:

- de raad zou meer ruimte moeten hebben voor het maken van inhoudelijke afwegingen, logischerwijs altijd met financiële doorwerking, met name bij de behandeling van de Lentenota. In de nu gevolgde route laat de raad zich in zekere zin 'vastzetten' door in die fase zonder veel discussie en zonder zicht op mogelijke alternatieven – op welk domein ook – in te stemmen met een kader voor de Programmabegroting voor het jaar erop, terwijl nog slechts beperkt zicht bestaat op de feitelijke financiële ruimte voor dat jaar (omdat de doorwerking van de voorjaarscirculaire ontbreekt)
- de raad mag kritischer zijn op tussentijds blijkende (grote) afwijkingen. Het zou alleen maar van kracht getuigen als het college die afwijkingen ruimer zou toelichten en op oorzaken zou analyseren dan wat spreekt uit de stukken uit de cyclus 2018
- de precieze doorwerking van mutaties in de diverse reserves kan (voor de raad) veel toegankelijker worden gemaakt. Ieder raadslid zou die doorwerking op basis van de stukken precies zo moeten begrijpen als in het eigen huishoudboekje: het is allemaal geen rocket science (ook niet waar het gaat om rekenrentes, de mutatie van de voorziening die volgt uit een actualisatie van de grondexploitatie, et cetera). Terug naar het blikken doosje van vorige generaties!

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Blad 14 van totaal 14

- het college doet er goed aan om de raad steeds de (verwachte) ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente te schetsen, in alle stukken uit de jaarlijkse cyclus, door (a) het opnemen van geprojecteerde balansen voor de komende jaren, waarbij (b) wordt toegelicht in hoeverre sprake is of zou kunnen zijn van aandachtspunten in vergelijking met de inhoud van de (straks) nieuwe Nota risico- en reservebeleid, die daarmee ook bij voortduring onder de aandacht van de raad wordt gehouden.

**

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Bijlagen

Bijlage 1

Bestuurlijke reactie

Gemeente Aalsmeer

Rekenkamer Aalsmeer
t.a.v. de heer F. Hordijk
Pelmolenweg 47
4105 XM Culemborg

Uw contact J. Dunselman

T (0297) 38 75 14

joost.dunselman@aalsmeer.nl

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer

Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Datum 31 maart 2020
Uw brief van 22 oktober 2019

Betreft Bestuurlijke reactie op memorandum Informatiewaarde documenten cyclus planning en control

Geachte heer Hordijk,

Hartelijk dank voor het toesturen van uw memorandum met de bevindingen uit uw onderzoek naar de informatiewaarde van de documenten uit de cyclus planning en control van de gemeente Aalsmeer. In het kader van bestuurlijke hoor- en wederhoor geven wij hierbij onze bestuurlijke reactie hierop.

Wij kunnen ons gedeeltelijk vinden in de opmerkingen in het rapport en reageren nu vooral op de door u gegeven aanbevelingen in het memorandum. Het onderzoek is gericht is op de financiële informatiewaarde van de documenten. Wij hadden graag gezien dat hierbij ook de inhoudelijke informatie betrokken was. Immers in een goede planning en control cyclus is van belang dat de raad zowel inhoudelijk als financiële informatie ontvangt.

De aanbeveling over de ruimte voor inhoudelijke afweging is naar onze mening niet van toepassing. De raad wordt jaarlijks vóór de behandeling van de kadernota geïnformeerd over de financiële gevolgen en doorrekening van de voorjaarscirculaire middels een raadsbrief. Als gevolg van de doorlooptijd van de kadernota is het planning technisch niet te realiseren om deze uitkomsten ook daadwerkelijk in de kadernota zelf te verwerken. Wij erkennen dat de opzet van de Lentenota voor het begrotingsjaar 2018 de nodige aanpassing behoefde. Voor de Kadernota 2020 hebben wij al een verbetering doorgevoerd. Wij hebben vernomen dat deze verbeteringen niet meer zijn meegenomen in uw oordeel.

Het advies aan de raad over een meer kritische houding ten aanzien van afwijkingen hebben wij voor kennisgeving aangenomen.

Over het verloop van de reserves en het ontbreken van informatie over de vermogenspositie bij de p&c-documenten onderkennen wij dat dit verbetering behoeft. Na het vaststellen van de nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020 in de raadsvergadering van december 2019 zijn wij nu bezig om de reserves en voorzieningen te toetsen aan dit vastgestelde beleid. Ook zijn wij voornemens om bij de overige planning en control documenten,

maar in ieder geval bij de kadernota, meer inzicht te geven in (het verloop van) de vermogenspositie. Hoewel wij twijfelen over de toegevoegde waarde van een volledig geprognosticeerde balans zullen wij conform de verplichting van het BBV deze opnemen bij het meerjarenperspectief.

Wij vertrouwen erop u met deze reactie adequaat te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de waarnemend secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J.J.A. Dunselman'.

mr. J.J.A. Dunselman

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'G.E. Oude Kotte'.

mr. G.E. Oude Kotte

Rekenkamer Aalsmeer

Documenten cyclus planning en control

22 oktober 2019 – 30 april 2020

Bijlagen

Bijlage 2

Nawoord Rekenkamer

De Rekenkamer dankt het college voor de reactie op het voorliggende memorandum.

De Rekenkamer stelt vast dat het college de strekking *van*, alsmede de meeste aanbevelingen *uit* het memorandum onderschrijft. Aldus mag worden verwacht dat de opvolging van die aanbevelingen – ervan uitgaande dat die door de raad worden onderschreven – (verdergaand) zichtbaar wordt in de jaarrekening 2019, in de documenten die nog gaan verschijnen in het kader van de cyclus 2020 en in de cyclus 2021.

De Rekenkamer hoopt en verwacht dat met name de eerstvolgende Kadernota (met het meerjaren-perspectief vanaf 2021) de raad de gelegenheid geeft, of beter nog de raad actief *uitnodigt* tot debatteren over te maken inhoudelijke versus financiële keuzes. Keuzes, die uitsluitend gefundeerd kunnen worden gemaakt als de raad (ook) goed zicht heeft op de actuele en de verwacht-toekomstige financiële positie van de gemeente, alsmede op de (mogelijke) doorwerking van de voornaamste risico's die de gemeente loopt.

Waar er in de cyclus 2018 op elementen nog een stevige mist hing – de Rekenkamer heeft in het memorandum de vinger op meerdere flink zere plekken gelegd en is in dat verband niet door het college bij de pols gepakt – moet er vanaf de cyclus 2021 sprake zijn van volledig en helder zicht. Gezien de stappen die in de cycli 2019 en 2020 (al) zijn gezet vertrouwt de Rekenkamer erop dat de raad vanaf de planning en control-cyclus 2021 op een cruciaal punt nog beter wordt gefaciliteerd.

**

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-042858
D20-234038

Portefeuillehouder Burgemeester

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Afdeling griffie
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
O. van Kolck
0297-387515
olaf.van.kolck@aaalsmeer.nl

Onderwerp

Ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder

Gevraagd besluit

De heer R.K. van Rijn, bij raadsbesluit van 24 mei 2018 benoemd tot wethouder van de gemeente Aalsmeer, gedurende de periode van 30 augustus 2020 tot 30 augustus 2021 ontheffing te verlenen van het vereiste van het ingezetenschap als bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Continuïteit van het gemeentebestuur

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De heer R.K. van Rijn ontheffing verlenen van het vereiste van ingezetenschap

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De heer Van Rijn is op 25 mei 2018 benoemd tot wethouder. Bij raadsbesluit van 20 juni 2019 is aan wethouder Van Rijn ontheffing verleend tot 30 augustus 2020 van het vereiste van ingezetenschap aan de raad vanwege zijn verhuizing. Op 5 mei 2020 heeft de heer Van Rijn om verlenging van deze ontheffing verzocht.

Argumenten

De Gemeentewet bepaalt dat een wethouder ingezetene is van de gemeente waar hij wethouder is, tenzij de raad ontheffing verleent van het vereiste van ingezetenschap. De raad kan voor de duur van één jaar ontheffing verlenen (artikel 36a Gemeentewet).

Kanttekeningen

De ontheffing kan in bijzondere gevallen, telkens voor de periode van maximaal één jaar worden verlengd (artikel 36a Gemeentewet). Een eerder ingediend wetsvoorstel beoogde dat de beslissing over het woonplaatsvereiste van wethouders overgelaten werd aan de gemeenteraad, zodat meer maatwerk mogelijk zou zijn en meer recht werd gedaan aan de lokale autonomie. Dit wetsvoorstel is vorig jaar verworpen door de Eerste Kamer waardoor het noodzakelijk blijft jaarlijks ontheffing van het vereiste ingezetenschap te verlenen.

Financiën

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

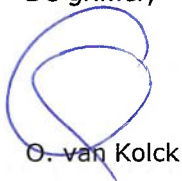
Procedure

n.v.t.

Bijlagen

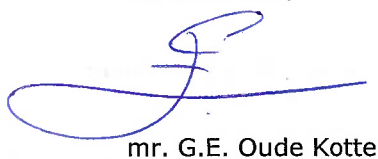
Brief verzoek wethouder Van Rijn

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is

Aanvaarde amendementen / moties

Ongewijzigd aanvaard
Gewijzigd aanvaard
Verworpen

RAADSBSLUIT

Besluit

de heer R.K. van Rijn, bij raadsbesluit van 24 mei 2018 benoemd tot wethouder van de gemeente Aalsmeer, gedurende de periode van 30 augustus 2020 tot 30 augustus 2021 ontheffing te verlenen van het vereiste van het ingezetenschap als bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.

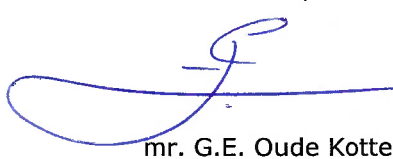
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr. Z20-013450
D20-059429

Datum Presidium 4 juni 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Griffie
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
O.F. Matheijsen
7584
onno.matheijsen@aalsmeer.nl

Onderwerp

Vaststellen fractiebudgetten 2019 fracties AA, CDA, D66, GL, PvdA en VVD

Gevraagd besluit

de hoogte van de fractiebudgetten 2019 van de fracties Absoluut Aalsmeer, CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD conform in de hier weergegeven tabel vast te stellen;

Fractie	Voorschot fractie-budget 2019	Gedeclareerde bedragen door de fracties	Gecorrigeerd	Vast te stellen fractiebudget 2019
AA	€ 7.000,00	€ 4889,62	€ 114,90	€ 4774,72
CDA	€ 10.100,00	€ 7027,63	€ 80,93	€ 6946,70
D66	€ 5450,00	€ 4838,82	€ 2,85	€ 4835,97
GroenLinks	€ 5450,00	€ 4956,71	€ 0,00	€ 4956,71
PvdA	€ 4675,00	€ 3408,75	€ 0,00	€ 3408,75
VVD	€ 8550,00	€ 6171,09	€ 0,00	€ 6171,09
Totaal	€ 41.225,00	€ 31292,62	€ 198,68	€ 31093,94

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

We willen bereiken dat de fracties met de toegekende fractiebudgetten hun volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol invulling kunnen geven.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Een transparante en rechtmatige verantwoording over de besteding van de fractiebudgetten over ieder kalenderjaar is vastgelegd in de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018. Het is aan de fracties om hun uitgaven te verantwoorden conform de verordening. De vaststelling vindt in een openbare raadsvergadering plaats. Ook de onderliggende stukken zijn openbaar.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

(6) Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

Conform artikel 9 lid 1 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 legt iedere fractie aan de raad verantwoording af over de besteding van de bijdrage voor fractieondersteuning door middel van een format.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole van de fractiebudgetten 2019 zijn de fractieverantwoordingen van de fracties Absoluut Aalsmeer, CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD door de griffie getoetst aan de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Aalsmeer 2018. In het Verslag van Bevindingen wordt hiervan verslag gedaan. Het verslag van bevindingen is bekeken

door de accountant. De accountant heeft geconstateerd dat de griffie voor alle declaraties heeft kunnen vaststellen of de uitgaven voldoen aan Verordening Ambtelijke ondersteuning en fractieondersteuning Aalsmeer 2018. Zodoende heeft de griffie in overleg met de accountant en met goedkeuring van het presidium, besloten af te zien van een (aanvullende) controle door de accountant.

Argumenten

1. Artikel 9 lid 1 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 schrijft voor dat iedere fractie aan de raad verantwoording aflegt over de besteding van de bijdrage voor fractieondersteuning door middel van een format onder overlegging van een verslag;
2. In het kader van de rechtmatigheidscontrole van de fractiebudgetten zijn de fractieverantwoordingen van de fracties Absoluut Aalsmeer, CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD over 2019 door de griffie getoetst aan de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Aalsmeer 2018;
3. Het is van belang bij de verantwoording over de besteding van de fractiebudgetten dat de fracties transparant zijn in de uitgaven en daarover naar elkaar en/of naar de burgers verantwoording af leggen;
4. Door middel van een Verslag van Bevindingen wordt deze verantwoording binnen de raad aan elkaar en aan de burgers van Aalsmeer afgelegd;
5. Zo weinig mogelijk interpretatieverschillen laten zijn bij bepaalde uitgaven van het fractiebudget. De 'Bijlage bij de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018' bevat een concrete uitwerking van welke uitgaven ten laste van verschillende vergoedingen komen;
6. Om eenduidigheid in de verantwoording te krijgen vindt de verantwoording via een vast format plaats.

Kanttekeningen

Het budget is bedoeld voor de Volksvertegenwoordigende, controlerende en kaderstellende rol. Dit zijn begrippen die breed geformuleerd zijn en daarom zijn sommige uitgaven voor discussie vatbaar.

Financiën

Indien een fractie minder uitgegeven heeft dan aan fractieondersteuning is ontvangen (voorschot 2019), wordt het verschil met de fractie verrekend.

Communicatie

Alle stukken zijn openbaar. De verantwoording en het verslag van bevindingen worden gepubliceerd via de raadspagina op de website van de gemeente Aalsmeer. De achterliggende stukken zijn op verzoek in te zien bij de griffie.

Procedure

Het vastgestelde besluit wordt toegezonden aan de fracties, zodra het besluit is bekendgemaakt op de daarvoor voorgeschreven wijze.

Bijlagen

- verslag van Bevindingen d.d. 26 mei 2020.
- Email accountant d.d. 26 mei 2020 over controle

De griffier,

O. van Kolk

De voorzitter,

G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Aalsmeer,

gelet op het advies van het Presidium van 4 juni 2020;
gelet op artikel 33 lid 3 van de Gemeentewet;

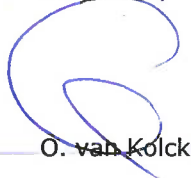
besluit vast te stellen:

de hoogte van de fractiebudgetten 2019 van de fracties Absoluut Aalsmeer, CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD conform in de hier weergegeven tabel vast te stellen;

Fractie	Voorschot fractie-budget 2019	Gedeclareerde bedragen door de fracties	Gecorrigeerd	Vast te stellen fractiebudget 2019
AA	€ 7.000,00	€ 4889,62	€ 114,90	€ 4774,72
CDA	€ 10.100,00	€ 7027,63	€ 80,93	€ 6946,70
D66	€ 5450,00	€ 4838,82	€ 2,85	€ 4835,97
GroenLinks	€ 5450,00	€ 4956,71	€ 0,00	€ 4956,71
PvdA	€ 4675,00	€ 3408,75	€ 0,00	€ 3408,75
VVD	€ 8550,00	€ 6171,09	€ 0,00	€ 6171,09
Totaal	€ 41.225,00	€ 31292,62	€ 198,68	€ 31093,94

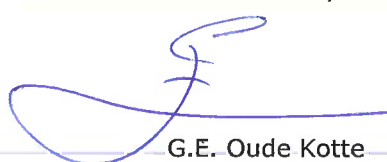
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

G.E. Oude Kotte

Matheijssen, Onno

Van: Erik de Groot <Erik.de.Groot@bdo.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2020 13:09
Aan: Matheijssen, Onno
CC: Jeroen van Schaik
Onderwerp: RE: uitnodiging voor overleg auditcommissie Aalsmeer 9 oktober en afspraken controle fractiebudgetten
Bijlagen: RDV vaststellen fractiebudgetten 2019 AA, CDA, D66, GL, PvdA en VVD.docx; 0.2 Verslag van bevindingen verantwoording fractievergoedingen 2019 AA,CDA,D66,GL,PvdA en VVD.docx

Beste Onno,

Zoals net telefonisch besproken zou ons voorstel zijn de volgende tekst op te nemen:

In de verordening is opgenomen dat een controle door de accountant dient plaats te vinden. De griffie heeft echter zelf voor alle declaraties kunnen vaststellen of de uitgaven voldoen aan de Verordening Ambtelijke ondersteuning en fractieondersteuning Aalsmeer 2018.

De griffie heeft daarom, in overleg met de accountant, vanuit doelmatigheid en de controlekosten die gepaard gaan met de werkzaamheden van de accountant, af te zien van een (aanvullende) controle door de accountant.

Met vriendelijke groet,

E.A (Erik) de Groot RA
Senior Manager
Publieke Sector, branchegroep Lokale Overheid
GSM: +31 (0)6 - 410 107 38
erik.de.groot@bdo.nl

Werkdagen: maandag tot en met donderdag

BDO Audit & Assurance B.V.
Krijgsman 9, 1186 DM AMSTELVEEN
Postbus/P.O. Box 71730, 1008 DE AMSTERDAM
NEDERLAND/THE NETHERLANDS
www.bdo.nl

Nieuwe perspectieven

Save paper - do you really need to print this?

BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam 'BDO' optreden. BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO-netwerk en van elk van de BDO Member Firms. BDO Audit & Assurance B.V. is a member of BDO International Ltd, a UK company limited by guarantee, and forms part of the worldwide network of independent legal entities, each of which provides professional services under the name 'BDO'. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO Member Firms.

From: Matheijssen, Onno <onno.matheijssen@aalsmeer.nl>
Sent: Tuesday, May 26, 2020 11:14 AM
To: Erik de Groot <Erik.de.Groot@bdo.nl>
Subject: RE: uitnodiging voor overleg auditcommissie Aalsmeer 9 oktober en afspraken controle fractiebudgetten

Beste Erik,

Ik heb de rapportage van bevindingen opgesteld en ook het raadsvoorstel. In principe zijn er slechts 6 uitgaven die niet (geheel) voldoen aan de verordening. Daar is voldoende duidelijkheid over.

Het is dus nog minder dan ik had verwacht en zijn er geen kwesties waarover we advies nodig hebben.

In de rapportage heb ik opgenomen dat wij als griffie met BDO nog geen overeenstemming hebben over de wijze van controle en de kosten. Graag zie ik dat ik daarvoor een andere passage kan opnemen en zie ik graag hiervoor oplossing zodat we verder kunnen.

Hoor graag je reactie,

Vriendelijke groeten,

Onno Matheijssen
06 44566183

Van: Erik de Groot <Erik.de.Groot@bdo.nl>

Verzonden: dinsdag 19 mei 2020 14:39

Aan: Matheijssen, Onno <onno.matheijssen@aalsmeer.nl>

CC: Richard Bot <Richard.Bot@bdo.nl>; Jeroen van Schaik <Jeroen.van.Schaik@bdo.nl>

Onderwerp: RE: uitnodiging voor overleg auditcommissie Aalsmeer 9 oktober en afspraken controle fractiebudgetten

Beste Onno,

Zoals ik begrijp is jullie verwachting dat wij een kort memo uitbrengen (overeenkomstig het stuk van voorgaand jaar). In dit memo zullen we specifiek de beoordeling van de door jou genoemde (max 10) declaraties vastleggen.

Ondanks de beperkte (materiele) controlewerkzaamheden die dit vergt hebben wij wel te maken met formele vereisten die de doorlooptijd verlengen alsmede het aantal bestede uren. Als jij ons de stukken morgenochtend kan sturen zouden wij alvast de formele vereisten in gang kunnen zetten.

Verwachting is dat het formele proces maandag gereed zal zijn en wij dan de controle materieel kunnen uitvoeren en dinsdag 26 mei de uitkomsten kunnen delen.

Zoals ik dat nu in kan schatten zullen de kosten, met name door deze formele punten, op lopen tot ongeveer 3.200. Mijn voorstel is echter om dit voor 2.900 te doen aangezien het minder declaraties zijn dan voorgaand jaar. Daarbij is het wel van belang dat wij voor 31 mei gereed zijn omdat onze opdracht dan intern verloopt, uitloop zou betekenen dat we een volledige opdracht heracceptatie door moeten en dan zijn de kosten onevenredig.

Graag ontvang ik jullie akkoord en de stukken zodat ik het proces in gang kan zetten.

Met vriendelijke groet,

E.A (Erik) de Groot RA
Senior Manager
Publieke Sector, branchegroep Lokale Overheid
GSM: +31 (0)6 - 410 107 38
erik.de.groot@bdo.nl

Werkdagen: maandag tot en met donderdag

BDO Audit & Assurance B.V.
Krijgsman 9, 1186 DM AMSTELVEEN
Postbus/P.O. Box 71730, 1008 DE AMSTERDAM
NEDERLAND/THE NETHERLANDS
www.bdo.nl

Nieuwe perspectieven

Gemeente Aalsmeer

Aan gemeenteraad
Afkomstig van Onno Matheijssen / Olaf van Kolck (griffie)
Datum 26 mei 2020
Afschrift aan Accountant

Betreft Verslag van Bevindingen controle verantwoording fractievergoedingen 2019 fracties Absoluut Aalsmeer, CDA, D66, GroenLinks, PvdA en VVD

Inleiding

Dit is het verslag van bevindingen van de controle van de verantwoording fractiebudgetten van de fracties over 2019.

Zoals in de Verordening Ambtelijke ondersteuning en fractieondersteuning Aalsmeer 2018 is opgenomen, dienen de verantwoordingen van de fracties voor 1 april van het jaar volgend op het kalenderjaar bij de griffie aangeleverd te worden.

Op de PvdA na hebben alle fracties de verantwoording binnen de gestelde termijn aangeleverd. Van de meeste fracties is de informatie compleet aangeleverd. Daar waar de informatie ontbrak, is die door de griffie opgevraagd aan de betreffende penningmeester.

De griffie heeft de ingediende declaraties getoetst aan de Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Aalsmeer 2018. Hierbij is gecontroleerd op de aanwezigheid van onderliggende documentatie en de declareerbaarheid van de kosten. De eerste bevindingen en voorlopige conclusies van deze toetsing zijn per mail aan de penningmeesters van de betreffende fracties gecommuniceerd.

Fracties houden zich goed aan de verordening

De uitgaven van de fracties van VVD, PvdA en GroenLinks voldoen aan de verordening. Bij de overige 3 fracties was sprake van een minimaal aantal (6) uitgaven die niet (geheel) voldeden aan de verordening. In 4 gevallen betrof dit de overschrijding van het maximumbedrag van € 25 voor attenties. Deze overschrijding had mede te maken met het afscheid van de burgemeester in 2019.

De trend dat het aantal bevindingen jaarlijks daalt, heeft zich voortgezet. Gesteld kan worden dat de fracties zich goed houden aan hetgeen in de verordening is gesteld. Een compliment voor de penningmeesters is hierbij op zijn plaats.

Controle accountant

De accountant heeft het verslag van bevindingen en het raadsvoorstel bekeken dat de griffie heeft opgesteld. De accountant heeft geconstateerd dat de griffie voor alle declaraties heeft kunnen vaststellen of de uitgaven voldoen aan Verordening Ambtelijke ondersteuning en fractieondersteuning Aalsmeer 2018. De griffie heeft daarom, in overleg met de accountant, vanuit doelmatigheid en de hoge controlekosten die gepaard gaan met de werkzaamheden van de accountant, af te zien van een (aanvullende) controle door de accountant. Aan het presidium zal goedkeuring worden gevraagd voor deze afspraak.

Bevindingen verantwoording 2019

De geconstateerde bevindingen zijn hieronder per fractie weergegeven en dienen als onderbouwing van het raadsvoorstel dat wordt voorgelegd aan de raad om de fractiebudgetten 2019 vast te stellen.

1. Bevindingen t.a.v. Absoluut Aalsmeer

De fractieverantwoording van Absoluut Aalsmeer is binnen de gestelde termijn ontvangen. De onderliggende documentatie is volledig en overzichtelijk aangeleverd.

Naar aanleiding van de controle is er de opmerking dat er per abuis kosten (€ 39,90) voor vergaderen thuis zijn opgevoerd. Deze zijn derhalve niet declarabel.

De kosten voor deelname aan Living memories (€ 150,00) zijn voor 50% declarabel. Volgens de accountant kunnen deze kosten zowel als teambuilding als gift beschouwd worden en zodoende wordt het voor de helft als declarabel beschouwd.

De conclusie is dat van de gedane uitgaven € 4889,62 een bedrag van € 4774,72 als declarabel beschouwd kan worden.

De fractie van Absoluut Aalsmeer heeft € 7000,00 als voorschot fractiebudget voor 2019 ontvangen. Het restant van € 2225,28 dient Absoluut Aalsmeer te retourneren.

2. Bevindingen t.a.v. CDA

De fractieverantwoording van het CDA is binnen de gestelde termijn ontvangen en ingediend volgens het afgesproken format.

De onderliggende documentatie is volledig en overzichtelijk aangeleverd. Naar aanleiding van de controle is er de opmerking dat er in 3 gevallen meer is gedeclareerd aan attenties dan het maximale bedrag van € 25 zoals opgenomen in de Verordening. In totaal levert dit een bedrag op van 80,93 aan niet declarabele kosten.

De conclusie is dat van de gedane uitgaven € 7027,63 het bedrag van € 6946,70 als declarabel kan worden beschouwd. De CDA-fractie heeft € 10.100 als voorschot fractiebudget voor 2019 ontvangen. Het restant van € 3153,30 dient het CDA te retourneren.

3. Bevindingen t.a.v. D66

De fractieverantwoording van D66 is binnen de gestelde termijn ontvangen en ingediend volgens het afgesproken format.

De onderliggende documentatie is volledig en overzichtelijk aangeleverd.

Naar aanleiding van de controle is er de opmerking dat er voor € 2,85 meer gedeclareerd is aan attenties dan het maximale bedrag van € 25 zoals opgenomen in de Verordening. Het is een minimaal bedrag maar edoch niet declarabel en zodoende wordt is er een bedrag van € 2,85 aan niet declarabele kosten.

De conclusie is dat van de gedane uitgaven € 4838,82 het bedrag van € 4835,97 als declarabel kan worden beschouwd.

De fractie van D66 heeft als voorschot fractiebudget voor 2019 € 5450,00 ontvangen. Het restant van € 614,03 dient de D66-fractie te retourneren.

4. Bevindingen t.a.v. GroenLinks

De fractieverantwoording van GroenLinks is binnen de gestelde termijn ontvangen en ingediend volgens het afgesproken format.

De onderliggende documentatie is volledig en zeer overzichtelijk aangeleverd.
Naar aanleiding van de controle zijn er geen opmerkingen.

De conclusie is dat de totaal opgevoerde uitgaven van € 4956,71 voor 2019 volledig als declarabel kunnen worden beschouwd.

De fractie van GroenLinks heeft € 5450,00 als voorschot fractiebudget voor 2019 ontvangen. Het restant van € 493,29 dient de fractie van GroenLinks te retourneren.

5. Bevindingen t.a.v. PvdA

De fractieverantwoording van de PvdA is buiten de gestelde termijn ontvangen. Vervolgens is de benodigde informatie in delen aangeleverd. Nadat alle informatie door de griffie ontvangen was, zijn geen opmerkingen over de verantwoording.

De fractie van de PvdA heeft € 4675,00 als voorschot fractiebudget voor 2019 ontvangen. De conclusie is dat de totaal opgevoerde uitgaven (€ 3408,76) voor 2019 als declarabel kunnen worden beschouwd.

Het restant van € 1266,24 dient de PvdA-fractie te retourneren.

6. Bevindingen t.a.v. VVD

De fractieverantwoording van de VVD is binnen de gestelde termijn ontvangen en ingediend. Ondanks dat de verantwoording niet in het afgesproken format is ontvangen, ziet het er overzichtelijk uit en is de onderliggende documentatie eenvoudig te controleren. In de onderliggende documentatie ontbrak een factuur van een nieuwjaarsadvertentie maar uit de onderliggende stukken is te zien dat deze uitgave gedaan is.

De fractie van de VVD heeft € 8550,00 als voorschot fractiebudget voor 2019 ontvangen. De conclusie is dat de totaal opgevoerde uitgaven (€ 6171,09) voor 2019 als declarabel kunnen worden beschouwd.

Het restant van € 2378,91 dient de VVD-fractie te retourneren.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-009382

Voor de vergadering van raad d.d.
2 april 2020

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Griffie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Olaf van Kolck

olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 19 maart 2020

Onderwerp

Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020

Gevraagd besluit

De Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020 vast te stellen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Transparantie bieden in de wijze waarop de gemeenteraad bij de uitvoering van zijn taken rekening houdt met de privacy van personen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Richtlijnen formuleren voor de verwerking van persoonsgegevens door de gemeenteraad en deze publiceren.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is Europese regelgeving over het rechtmatig omgaan met persoonsgegevens. Een persoonsgegeven is alle informatie die herleidbaar is tot een persoon (namen, adressen, postcodes, bsn-nummers, foto's, telefoonnummers, etc). De gemeenteraad is een verwerker van persoonsgegevens. Dit betreft het opslaan, verzamelen, verspreiden, beschikbaar stellen en vernietigen van persoonsgegevens van inwoners, medewerkers en de eigen leden. Daarmee heeft de gemeenteraad een verantwoordelijkheid om correct met deze gegevens om te gaan en inzicht te bieden aan degene wiens gegevens verwerkt worden, dat dit gebeurt.

Argumenten

De verwerking van persoonsgegevens dient aan de volgende beginselen uit de AVG te voldoen:

- er is sprake van een welbepaald en duidelijk omschreven doel voor verzameling van persoonsgegevens;
- er worden niet meer persoonsgegevens verwerkt dan noodzakelijk;
- de gegevens dienen correct en actueel te zijn en de organisatie neemt passende maatregelen voor de beveiliging;
- voor de betrokkene is het behoorlijk en transparant hoe en waarom de gegevens verwerkt worden.

De gemeenteraad is als bestuursorgaan zelfstandig verantwoordelijk en dient af te wegen of een verwerking voldoet aan het wettelijk kader.

1. Met de vaststelling van deze gedragscode formuleert de gemeenteraad richtlijnen voor de verwerking van persoonsgegevens. Door publicatie van de richtlijnen en het informeren van betrokkenen biedt de raad inzage in hoe de raad persoonsgegevens verwerkt.
2. Te allen tijde kunnen personen verzoeken hun persoonsgegevens van de website van de raad te verwijderen. Deze verzoeken worden vanzelfsprekend gehonoreerd.

Kanttekeningen

De gedragscode betreft de formalisering van richtlijnen voor de verwerking van persoonsgegevens die al in de praktijk worden toegepast.

Financiën

nvt

Communicatie

Dit besluit wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd.

Procedure

De griffie informeert in voorkomende gevallen personen over het verwerken van persoonsgegevens door de gemeenteraad.

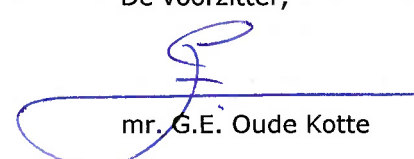
Bijlagen

Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

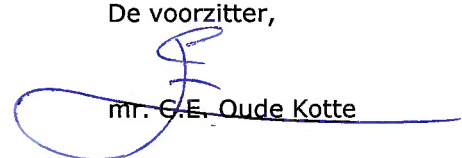
De Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gedragcode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020

Zaaknummer: Z20-009382

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het raadsvoorstel van het seniorenconvent 13 februari 2020

overwegende dat het gewenst is om richtlijnen te formuleren voor het verwerken van persoonsgegevens;

gelet op de Algemene verordening gegevensbescherming, de Wet openbaarheid van bestuur en artikel 149 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de Gedragcode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020.

Inleiding

Openbaarheid van bestuur is een essentieel onderdeel van elke moderne democratie. De algemene gedachte is dat overheden meer inzicht geven in hun functioneren. Niet alleen het eindresultaat van besluitvorming of beleid is van belang, minstens zo belangrijk is de manier waarop tot besluiten is gekomen. In Nederland is de actieve openbaarmakingsverplichting voor overheden geregeld in de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob).

Met het oog op de transparantie van het lokaal bestuur wordt er door de gemeenteraad van Aalsmeer normaliter tot actieve openbaarmaking van informatie overgegaan. Deze informatie bevat soms ook privacygevoelige informatie. Bijvoorbeeld persoonlijke gegevens van bestuurders, ambtenaren en inwoners. Privacy en de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens is voor de gemeenteraad een groot goed en wordt uitgebreid beschermd door de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG). De gemeenteraad is bij actief openbaar maken gebonden aan de AVG en daaruit voortvloeiende uitzonderingsgronden van de Wob.

De gemeenteraad heeft in het belang van de gewenste bestuurlijke transparantie en de hierbij in acht te nemen privacyregelgeving een gedragscode opgesteld. Hierin wordt artikelsgewijs aangegeven hoe er door de gemeenteraad rekening wordt gehouden met de privacy van betrokken natuurlijke personen bij de uitvoering van zijn taken.

Artikel 1. Definitie 'publicatie op de website'

Onder 'publicatie op de website' wordt verstaan het plaatsen van informatie op de website van de gemeente Aalsmeer. Documenten die op de website worden geplaatst, blijven na plaatsing op internet vindbaar.

Artikel 2. Mogelijkheid tot verwijdering van persoonsgegevens

Personen die dit aangaan kunnen op ieder moment aangeven dat zij graag hun persoonsgegevens van de website verwijderd willen zien. Daartoe dienen zij aan te geven om welke gegevens het gaat en waar deze op de website zijn gepubliceerd. Deze verzoeken worden gehonoreerd.

Artikel 3. Gedragcode

Voor de publicatie van persoonsgegevens op de website van de gemeente Aalsmeer gelden ten aanzien van de hierna genoemde categorieën van personen de aangegeven gedragslijnen. Voor

wat betreft de categorieën c tot en met e geldt dat betrokkenen via de website en /of een ontvangstbevestiging geïnformeerd worden over de wijze waarop persoonsgegevens worden gepubliceerd.

a. Persoonsgegevens van politieke ambtsdragers; raadsleden, fractieassistenten en collegeleden

Deze personen functioneren, elk in hun eigen rol of ambt, ten behoeve van het openbaar bestuur. Zij zijn als zodanig benoemd en dienen herkenbaar en aanspreekbaar te zijn voor inwoners.

Gedraglijn:

De namen van politieke ambtsdragers komen veelvuldig in raadsdocumenten voor, bijvoorbeeld op agenda's, besluitenlijsten, moties, amendementen en schriftelijke vragen. Ten aanzien van de raadsleden geldt, behoudens hetgeen de wet aangeeft, dat hun portretfoto's en zakelijke emailadressen bekend worden gemaakt op de website en dat adressen en telefoonnummers alleen optioneel, en met toestemming van de betrokkenen, bekend worden gemaakt.

b. Persoonsgegevens van ambtenaren

Ambtenaren worden regelmatig in bestuurlijke documenten vermeld, bijvoorbeeld als steller van ambtelijke adviezen, als ambtelijke ondersteuning bij vergaderingen of als griffier van vergaderingen. Het is functioneel van belang dat zij bereikbaar zijn voor bijvoorbeeld vragen.

Gedraglijn:

Voor zover ambtenaren een rol spelen in de werkzaamheden van de raad en genoemd worden in relatie tot hun functie, is bekendmaking relevant en niet bovenmatig. De openbaarmaking dient zich te beperken tot de naam, zakelijk emailadres en zakelijk telefoonnummer en eventueel een vermelding van de afdeling en/of de werkeenheid waar zij werkzaam zijn.

c. Persoonsgegevens van personen en instellingen/organisaties die brieven of andere geschriften aan de raad richten

Brieven aan de raad zijn onder andere afkomstig van burgers en instellingen. Ze bevatten de adresgegevens en vaak het telefoonnummer van de afzender en ze zijn als regel ondertekend. Het komt ook voor dat er een petitie aan de raad wordt overhandigd, met handtekeningenlijsten die doorgaans (handgeschreven) naam- en adresgegevens en handtekeningen bevatten. Openbaarmaking van deze brieven of geschriften zou betekenen dat via de website alle persoonsgegevens door een ieder rechtstreeks zijn in te zien.

Voor wat betreft de ingekomen stukken afkomstig van inwoners moet openbaarmaking van de persoonsgegevens als 'bovenmatig' worden beschouwd. Het effect van de geschriften aan de raad kan doorgaans ook bereikt worden zonder openbaarmaking. De raad zelf en de leden van de raad moeten echter wel kennis kunnen nemen van deze brieven én hun afzender om zich een oordeel te kunnen vormen over hetgeen de brief van de raad vraagt. Voorts vereist de transparantie van het bestuur en de controleerbaarheid door de burger dat op de website is te vinden dat de brief bij de raad is binnengekomen.

Brieven/geschriften van instellingen/organisaties zijn naar hun aard doorgaans minder persoonlijk en bevatten minder persoonsgegevens. Het publiceren van deze informatie wordt niet als bovenmatig beschouwd.

Gedraglijn:

Ingekomen brieven van inwoners die aan de raad zijn gezonden of overhandigd worden als zodanig niet op de website van de raad openbaar gemaakt.

In een lijst van ingekomen stukken wordt aangegeven welke brieven en andere stukken van inwoners door de raad zijn ontvangen, met uitsluitend vermelding van uitsluitend de woonplaats van de afzender, onder vermelding van een korte aanduiding van het onderwerp. Deze lijst wordt op de website gepubliceerd. Het ingekomen stuk is beschikbaar voor raadsleden en

fractieassistenten. Indien de afzender uitdrukkelijk aangeeft dat zijn of haar persoonsgegevens wel mogen worden gepubliceerd, vindt er publicatie plaats.

Ingekomen stukken van organisaties en instellingen worden met de naam van de vertegenwoordiger of afzender vermeld op de lijst van ingekomen stukken. Het ingekomen stuk is beschikbaar voor raadsleden en fractieassistenten.

Voor petitie's geldt dat de petitie zelf, dat wil zeggen de boodschap die men door middel van de petitie wenst uit te dragen, op de lijst ingekomen poststukken wordt vermeld met de naam van de initiatiefnemer. De lijst met ondertekenaars wordt echter niet op de website gepubliceerd. Ook niet wanneer ondertekenaars aangegeven hebben dat hun gegevens openbaar gemaakt mogen worden (bijvoorbeeld op petities.nl). Deze toestemming moet namelijk worden gezien als toestemming aan degene die de petitie is gestart, maar het gaat te ver om deze toestemming op te vatten als een uitdrukkelijke toestemming voor publicatie op de website van de gemeente. Deze lijst met ondertekenaars is wel beschikbaar voor raadsleden en fractieassistenten.

d. Personen die tijdens openbare vergaderingen gebruik maken van het spreekrecht, namens zichzelf of andere (rechts)personen

Personen die tijdens vergaderingen gebruik maken van het spreekrecht, doen dit welbewust en in het openbaar.

Gedraglijn:

Door in het openbaar van het spreekrecht gebruik te maken geven sprekers aan dat zij geen bezwaar hebben tegen publicatie van hun bijdrage op de website (zowel in de vorm van beeld- en geluidsmateriaal als gepubliceerde tekst). De bijdrage van de spreker wordt op de gebruikelijke wijze uitgezonden via de gemeentelijke website en is daar ook achteraf te raadplegen. Bezoekers van de raadzaal worden er bij de ingang op gewezen dat er in de raadzaal beeldregistraties van vergaderingen worden gemaakt die voor derden opvraagbaar zijn.

e. Persoonsgegevens van personen die een rol spelen in het kader van besluitvorming en als zodanig voorkomen in de tekst van raadsvoorstellen of daaraan verwante documenten

De raad neemt in het kader van zijn taak als bestuursorgaan op hoofdlijnen weinig besluiten ten aanzien van individuele inwoners. Het komt dan ook niet vaak voor dat in raadsvoorstellen persoonsgegevens staan. Dit is soms het geval in bijlagen van raadsvoorstellen, zoals nota's van zienswijze bij bestemmingsplannen en andere besluiten van algemene strekking. Dergelijke stukken zijn altijd afkomstig van het college van burgemeester en wethouders.

Gedraglijn:

De hoofdlijn is dat persoonsgegevens in openbare raadsstukken en daarbij behorende bijlagen, voor zover die op de website worden gepubliceerd, worden geanonimiseerd. Er is een aantal uitzonderingen hierop:

- 1) Nota's ter beantwoording op ingediende zienswijzen die aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden worden gepubliceerd via de gemeentelijke website. In deze nota is naam en adres van de indiener van de zienswijze vermeld. De redenering hierachter is dat de zienswijzeprocedure openbaar is en dat besluitvorming door de gemeenteraad transparant, herleidbaar en controleerbaar moet zijn. Dat democratische proces weegt zwaarder dan het niet bekend maken van de namen / adressen van indieners.
- 2) Documenten in het kader van bezwaarprocedures tegen raadsbesluiten. Het is onvermijdelijk dat hierin de naam van de appellant wordt genoemd. Voor zover het gaat om stukken die op de website gepubliceerd worden, weegt de transparantie van de procedure zwaarder dan bescherming van de privacy van degenen die bezwaar hebben aangetekend. Andere persoonsgegevens dan de naam worden niet gepubliceerd.

- 3) Het indienen van een burgerinitiatief. Dat is een uitgewerkt voorstel over een onderwerp dat een buurt, een wijk of de gehele gemeente aangaat. Met een burgerinitiatief vragen inwoners de gemeenteraad om een voorstel te bespreken en er een standpunt over in te nemen. Het verzoek en de steunbetuigingen moeten worden voorzien van de achternaam, de voornamen, het adres, de postcode van degene die het verzoek indient/ondersteunt. Voor een burgerinitiatief geldt dezelfde gedragslijn als voor petitie's. De naam van de initiatiefnemer wordt openbaar gemaakt. Overige persoonsgegevens van de initiatiefnemer en uit de ondersteuningsverklaringen zijn inzichtelijk voor de raadsleden en fractieassistenten.

f. Besluiten of zaken als benoemingen

Bij benoemingen worden de persoonlijke gegevens van de te benoemen persoon, afgezien van diens naam, niet openbaar gemaakt.

g. Persoonsgegevens in de beantwoording door het college van burgemeester en wethouders

Brieven aan de gemeenteraad worden vaak ter afdoening doorgezonden naar het college van burgemeester en wethouders. De beantwoording van deze brieven wordt in afschrift naar de gemeenteraad gezonden. Deze brieven bevatten de adresgegevens van de briefschrijvers.

Gedragslijn:

De beantwoording door het college van burgemeester en wethouders van ingekomen stukken aan de gemeenteraad wordt via de lijst van ingekomen stukken bekend gemaakt op de website onder verwijzing naar het onderwerp en het registratienummer van de ingekomen brief. Het ingekomen stuk en de antwoordbrief zijn beschikbaar voor raadsleden en fractieassistenten.

Artikel 4. Anonimiseren van persoonsgegevens

In die gevallen waarin anonimiseren volgens deze gedragscode nodig is, worden persoonsgegevens verwijderd. Voor zover het een goed begrip van de tekst van de documenten nodig is, kunnen namen vervangen worden door neutrale termen, zoals bijvoorbeeld de aanvrager, de klager, (derde) belanghebbende etc. Dit sluit aan bij de anonimiseringsrichtlijnen van de rechtspraak.

Artikel 5. Van overeenkomstige toepassing op stukken ingediend door raadsfracties

Bepalingen in de gedragscode zijn van overeenkomstige toepassing op stukken die door de raadsfracties worden ingediend.

Artikel 6. Inzage ingekomen stukken (e.d.) door derden

Ingekomen brieven van burgers en petitie's die aan de raad zijn gezonden of overhandigd kunnen interessant zijn voor derden. In deze gedragscode is opgenomen dat in een lijst van ingekomen stukken wordt aangegeven welke brieven en andere stukken door de raad zijn ontvangen, met vermelding van uitsluitend de naam van de afzender, onder vermelding van een korte aanduiding van het onderwerp. Deze lijst wordt op de website gepubliceerd. Indien de afzender uitdrukkelijk aangeeft dat zijn of haar persoonsgegevens wel dienen te worden gepubliceerd, vindt er publicatie plaats. Als dat uitdrukkelijke verzoek niet is gedaan kunnen de brieven en stukken door derden niet worden ingezien. Een verzoek tot inzage wordt dan behandeld conform de Wob.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

Deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking en wordt aangehaald als Gedragscode privacy en persoonsgegevens gemeenteraad Aalsmeer 2020.

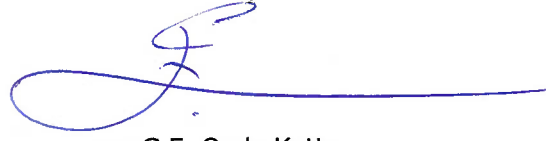
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	175
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	11.1
Omschrijving	Jaarrekening 2019

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-031908

Datum B&W-besluit 12 mei 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Financiën

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

N. Kassem

4244

n.kassem@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 4 juni 2020

Onderwerp

Vaststellen Jaarstukken 2019

Gevraagd besluit

1. De jaarstukken bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening vast te stellen.
2. Het resultaat van afgerond € 0,7 miljoen negatief te onttrekken aan de algemene reserve.
3. Een aanvullende onttrekking van € 281.000 aan de algemene reserve te doen en de begroting 2020 hiertoe te wijzigen in verband met veilig te stellen budgetten voor de uitwerking van het klimaatakkoord (uit de algemene uitkering) van € 237.000 en de inhaalslag handhavingsdossier van € 44.000;
4. Een lagere onttrekking aan de reserve Buitenruimte te doen van
 - a. € 463.000 als gevolg van uitvoering van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte met betrekking tot openbaar groen;
 - b. € 267.000 als gevolg van uitvoering van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte met betrekking tot verkeer en vervoer;
5. Het saldo aan restantkredieten van afgerond € 1,6 miljoen, conform paragraaf 5.3 materiele vaste activa, beschikbaar te houden voor besteding in 2020 en latere jaren en de begroting 2020 te wijzigen voor de met deze kredieten samenhangende reserves.
6. Een extra toevoeging te doen van € 331.000 aan de reserve kapitaallasten gebouwen ten laste van de reserve gemeentehuis;
7. De reserve Waterfront op te heffen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Een transparante, juiste en volledige verantwoording van de - door de raad in de begroting vastgestelde - beleidsvoornemens. In kennis stellen van het resultaat van de financiële realisatie van de Programmabegroting 2019.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over de realisatie van de - door de raad in de begroting vastgestelde - beleidsvoornemens. In kennis stellen van het resultaat 2019 en daarmee samenhangende besluitvorming.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Het jaarverslag geeft een integraal overzicht van alle programma's.

Aanleiding

Overeenkomstig artikel 197 van de Gemeentewet worden de Jaarstukken 2010 (het jaarverslag en de jaarrekening) door het college ter vaststelling aan de raad aangeboden. Het opstellen van de

jaarstukken heeft plaatsgevonden met inachtneming van de verslagleggingvoorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten (BBV).

De jaarrekening dient conform Gemeentewet, artikel 213 (controleprotocol) door de gemeentelijke accountant te worden gecontroleerd op getrouwheid en rechtmatigheid. De accountant rapporteert hierover aan de gemeenteraad. Met het verslag van bevindingen geeft de accountant een oordeel over de in de jaarrekening opgenomen financiële informatie (getrouwheid) en de mate van naleving van de relevante wet- en regelgeving (rechtmatigheid).

Het verslag van bevindingen is bijgevoegd bij de Jaarstukken. Op basis van de door het college van B&W vastgestelde jaarstukken zal onze accountant BDO haar accountantsverklaring afgeven.

Tevens zijn de resultaten bijgevoegd van de jaarlijkse audit op het proces van brandkraancontroles (incl. beheer en reparatie) zoals in de raadsbrief van 7 januari 2020 is toegezegd.

Argumenten

1. Tijdige besluitvorming door de raad

Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. Binnen twee weken na vaststelling door de raad, maar in ieder geval vóór 15 juli van het jaar, volgend op het begrotingsjaar, zendt het college de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag aan gedeputeerde staten (artikel 200 Gemeentewet). Om deze tijdsplanning te halen is vaststelling van de jaarstukken door de raad op 18 juni 2020 voorzien.

In de jaarrekening 2019 vindt ook de verantwoording plaats van diverse specifieke uitkeringen via de zogenaamde Single Information Single Audit (SISA). Deze verantwoording dient vóór 15 juli te worden verstrekt aan het CBS.

2. Resultaat leidt tot onttrekking algemene reserve

Het nadeel in de jaarrekening wordt gedekt uit de algemene reserve. Aangezien tussentijds het voorziene nadeel niet onttrokken is aan de algemene reserve moet nu het volledige (en lagere) nadeel onttrokken worden. De algemene reserve bedraagt na onttrekking van het jaarrekeningresultaat € 12,4 miljoen. Ons vermogen om financiële risico's op te vangen is ten opzichte van 2018 verder gedaald, met name door een onttrekking van € 4 miljoen ten behoeve van de Nota Wegen en € 1 miljoen toevoeging aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de Burg. Kasteleinweg.

De weerstandscapaciteit voldoet desondanks nog aan de door de raad vastgestelde uitgangspunten.

3. Veilig te stellen budgetten

Naast het jaarrekeningresultaat wordt de raad ook voorgesteld in te stemmen met een aanvullende onttrekking van € 281.000 aan de Algemene reserve in verband met veilig te stellen budgetten. Deze budgetten hebben in 2019 een onderuitputting laten zien en zullen via de Reserve Veilig te stellen budgetten 2020 beschikbaar blijven. De aanvullende onttrekking heeft betrekking op:

Algemene uitkering 2019 (€ 237.000)

In de raadsbrief van 2 januari 2020 bent u geïnformeerd over de effecten van de decembercirculaire. Als uitwerking van het Klimaatakkoord komen met de decembercirculaire middelen beschikbaar voor beleidsuitwerking. De middelen vanuit het Klimaatakkoord komen op een zodanig laat moment bij de gemeenten binnen dat beleid hierop in volgende jaren zal volgen. Voorgesteld wordt om het bedrag van € 237.000 bij de besluitvorming van de jaarrekening veilig te stellen.

Inhaalslag handhavingdossier (€ 44.000)

In de tweede helft van 2019 is begonnen met het opstarten van de inhaalslag op handhavingssdossiers in relatie tot de gewenste omgevingsvisie. Het zwaartepunt van de inhaalslag ligt in de komende jaren 2020, 2021 en 2022. Het verzoek is om het restantbudget van 2019 over te hevelen naar 2020.

4. Lagere onttrekking reserve buitenruimte

Voor een aantal exploitatieprojecten uit het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte is voornamelijk door fasering in uitvoering een verschil tussen begrote en gerealiseerde lasten ontstaan. Voor de projecten in het taakveld openbaar groen is om die reden een lagere onttrekking benodigd van € 463.000 en voor de projecten van het taakveld Verkeer en vervoer € 267.000.

5. Beschikbaar houden kredieten voor uitgaven na 2019

In paragraaf 5.3 (toelichting op de balans) van de jaarstukken wordt bij Materiële vaste activa, onder lopende en af te sluiten kredieten schematisch per krediet weergegeven wat de uitgaven t/m 2018 zijn geweest, welke uitgaven in 2019 hebben plaatsgevonden en welk deel van het krediet ultimo 2019 nog openstaat. Per krediet is aangegeven of het krediet voor het restant ultimo 2019 beschikbaar wordt gehouden voor uitgaven na 2019 op reeds door de raad verleende kredieten. Met deze herbevestiging van de raad wordt voorkomen dat de kredietverlening door de raad voor afronding van het project om technisch verloopt en tot nieuwe kredietverlening moet leiden met vertraging tot gevolg.

In te stemmen met het beschikbaar houden van het saldo aan restantkredieten van afgerond € 1,6 miljoen conform paragraaf 5.3 materiële vaste activa voor besteding in 2020 en latere jaren, alsmede met het wijzigen van de begroting 2020 voor de met deze kredieten samenhangende reserves.

6. Aanvullende toevoeging reserve Kapitaallasten gebouwen

Ter dekking van de kosten voor fase 2 van het gemeentehuis is in 2019 afgerond € 4 miljoen onttrokken vanuit de reserve gemeentehuis ten gunste van de reserve kapitaallasten gebouwen, ter dekking van de afschrijvingslasten. Als gevolg van fasering in de verbouwing van het gemeentehuis bedraagt het werkelijke investeringsbedrag in 2019 € 4,3 miljoen. Om die reden wordt voorgesteld om ten laste van de reserve gemeentehuis € 331.000 extra toe te voegen aan de reserve kapitaallasten gebouwen.

7. Opheffen van de reserve Waterfront

Met het raadsbesluit van 12 december 2019 bij de 2e Bestuursrapportage 2019 is besloten de reserve Waterfront vrij te laten vallen en toe te voegen aan de reserve Buitenruimte. Daarmee had de reserve ook opgeheven kunnen worden.

Kanttekeningen

Het verslag van bevindingen van de accountant op de jaarrekening is bijgevoegd. Onze accountant BDO heeft ons in het voortraject laten weten voornemens te zijn een goedkeurende accountantsverklaring af te geven. De controle verklaring kan pas afgegeven worden op een door het college vastgestelde jaarrekening.

Financiën

De Jaarrekening 2019 is afgesloten met een negatief resultaat van € 0,7 miljoen. In de 2e Bestuursrapportage 2019 was een nadeel van € 2,1 miljoen voorzien. Het effect van de jaarrekening is hierdoor € 1,4 miljoen positief ten opzichte van hetgeen was voorzien. Op de ontwikkelingen in programma 1 Sociaal Domein na laten alle andere programma's een positief saldo zien, die onder andere het gevolg zijn van lagere uitgaven. Het voordeel op programma 4 Openbare ruimte van bijna € 1 miljoen heeft voor een groot deel (€ 0,7 miljoen) geen effect op het uiteindelijke resultaat, omdat deze uitgaven nu niet onttrokken worden aan de daarvoor bestemde reserve.

Sociaal domein

Het Sociaal Domein laat een nadelig resultaat van € 0,2 miljoen zien. Dit tekort wordt voor € 0,4 miljoen veroorzaakt door de stijgende kosten in de jeugdzorg, met name door toename van het aantal cliënten, doordat trajecten zwaarder en daardoor duurder worden en doordat er meer jeugdhulp op het speciaal onderwijs wordt ingezet. Ook is er sprake van een stijging van het tarief van de organisaties die de jeugdbescherming uitvoeren. Het tekort is vertekend door een voordeel van bijna € 0,3 voor verwachte kosten over 2018 die niet in rekening zijn gebracht en niet meer verwacht worden.

Tegenover het tekort van de jeugdzorg staat een voordeel van € 0,2 miljoen op de inkomstenregelingen door een verhoging van het BUIG-budget door het Rijk, waarbij die middelen vooralsnog niet nodig gebleken zijn vanwege een daling van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het voordeel van het programma Ruimtelijke ontwikkeling van € 0,5 miljoen wordt vooral veroorzaakt door een lager benodigde verliesvoorziening van € 0,4 miljoen voor het project De Tuinen van Aalsmeer met actief grondbeleid. Daarentegen is er een nadeel van € 0,8 miljoen uit het exploitatieplan en de grondexploitatie van de Polderzoom fase 2 waarbij actuele kostenramingen zijn verwerkt, zoals kosten voor PFAS en andere gebleken kosten uit bodeminformatie. De totale actualisatie leidt tot een ophoging van de verliesvoorziening.

Er is een voordeel gerealiseerd op beheer gebouwen van bijna € 0,5 miljoen door vrijval van de onderhoudsvoorziening na herbeoordeling van de noodzakelijke omvang. Tevens is een woning verkocht met een opbrengstwaarde van ruim € 0,2 miljoen. Het restant van het totale voordeel op dit programma is veroorzaakt door overige posten (€ 0,2 miljoen).

Algemene dekkingsmiddelen

Het voordeel op de algemene dekkingsmiddelen van € 0,4 miljoen wordt voor de helft veroorzaakt door een vanuit het klimaatakkoord gekomen bedrag voor beleidsuitwerking. Deze middelen komen op een zodanig laat moment binnen dat het beleid hiervoor in de volgende jaren zal volgen.

Communicatie

Publicatie en officiële bekendmaking vindt plaats op de internetsite van Aalsmeer. Om de programmarekening toegankelijker te maken hebben wij via onze website een digitale programmarekening een magazine stijl. Kijk op: <https://aalsmeer.pcportal.nl/>

Procedure

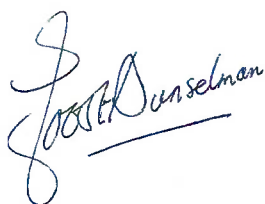
Na instemming door de gemeenteraad zullen de jaarstukken inclusief controleverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant binnen de gestelde termijn van 15 juli aangeboden worden aan gedeputeerde staten.

Bijlagen

1. Jaarstukken 2019
2. Verslag van bevindingen BDO over de jaarstukken 2019
3. Audit blusvoorziening 2019 Aalsmeer

de waarnemend secretaris,

de burgemeester,

mr. J.J.A. Dunselman

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

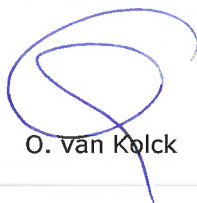
RAADSBSLUIT

Besluit

1. De jaarstukken bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening vast te stellen.
2. Het resultaat van afgerond € 0,7 miljoen negatief te onttrekken aan de algemene reserve.
3. Een aanvullende onttrekking van € 281.000 aan de algemene reserve te doen en de begroting 2020 hiertoe te wijzigen in verband met veilig te stellen budgetten voor de uitwerking van het klimaatakkoord (uit de algemene uitkering) van € 237.000 en de inhaalslag handhavingsdossier van € 44.000;
4. Een lagere onttrekking aan de reserve Buitenruimte te doen van
 - c. € 463.000 als gevolg van uitvoering van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte met betrekking tot openbaar groen;
 - d. € 267.000 als gevolg van uitvoering van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte met betrekking tot verkeer en vervoer;
5. Het saldo aan restantkredieten van afgerond € 1,6 miljoen, conform paragraaf 5.3 materiele vaste activa, beschikbaar te houden voor besteding in 2020 en latere jaren en de begroting 2020 te wijzigen voor de met deze kredieten samenhangende reserves.
6. Een extra toevoeging te doen van € 331.000 aan de reserve kapitaallasten gebouwen ten laste van de reserve gemeentehuis;
7. De reserve Waterfront op te heffen.

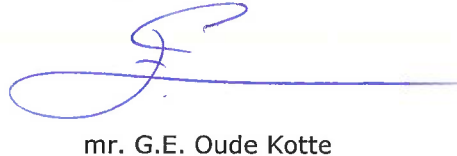
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
1 Leeswijzer	8
A Jaarverslag.....	11
2 Programmaverantwoording	13
2.1 Sociaal domein	14
2.2 Onderwijs en ontplooiing.....	19
2.3 Economie en duurzaamheid	23
2.4 Openbare ruimte	29
2.5 Ruimtelijke ontwikkeling.....	35
2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid	46
2.7 Overhead	50
2.8 Algemene dekkingsmiddelen	52
3 Paragrafen.....	55
3.1 Lokale heffingen.....	56
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	67
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	85
3.4 Financiering	90
3.5 Bedrijfsvoering	96
3.6 Verbonden Partijen	99
3.7 Grondbeleid	117
3.8 Duurzaamheid.....	122
B Jaarrekening	125
4 Baten en lasten	127
4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling	128
4.2 Overzicht van baten en lasten	129
4.3 Begrotingsafwijkingen	130
4.4 Analyse resultaat	132
4.5 Veilig te stellen budgetten	134
4.6 Wet Normering Topinkomens (WNT).....	135
4.7 Resultaatbestemming	137
4.8 Incidentele baten en lasten	140
5 Balans.....	153
5.1 Waarderingsgrondslagen.....	154
5.2 Balans	158
5.3 Toelichting op de balans	160

5.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	183
6 Gebeurtenissen na balansdatum.....	185
6.1 Gebeurtenissen na balansdatum	187
7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	188
7.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	189
8 Bijlagen	191
8.1 Single Information Single Audit (SiSa).....	192
8.2 Subsidieoverzicht.....	196
8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte	203
8.4 Afschrijvingsbeleid vaste activa	210
8.5 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld	213
8.6 Verplichte beleidsindicatoren	215
8.7 Lijst van afkortingen	222

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2019 aan. Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het beleid zoals vastgelegd in de Programmabegroting 2019 en tussentijds genomen raadsbesluiten, waaronder de bestuursrapportages. In deze aanbiedingsbrief gaan wij kort in op het financieel resultaat 2019. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de programma's.

Resultaat 2019

De jaarrekening 2019 is afgesloten met een negatief resultaat van € 0,7 miljoen terwijl in de 2e Bestuursrapportage 2019 nog een nadeel van € 2,1 miljoen was voorzien. Het effect van de jaarrekening is hierdoor € 1,4 miljoen positief ten opzichte van hetgeen was voorzien. Op de ontwikkelingen in programma 1 Sociaal Domein na laten alle andere programma's een positief saldo zien, die onder andere het gevolg zijn van lagere uitgaven. Het voordeel op programma 4 Openbare ruimte van bijna € 1 miljoen heeft voor een groot deel (€ 0,7 miljoen) geen effect op het uiteindelijke resultaat, omdat deze uitgaven nu niet onttrokken worden aan de daarvoor bestemde reserve.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
01 Sociaal domein	16.383	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206
02 Onderwijs en ontplooiing	4.794	5.597	7.706	1.912	5.794	7.594	1.982	5.612	-182
03 Economie en duurzaamheid	312	527	785	374	411	781	459	322	-88
04 Openbare ruimte	6.300	7.930	15.628	7.738	7.890	14.829	7.899	6.930	-960
05 Ruimtelijke ontwikkeling	2.330	722	23.140	21.717	1.424	16.612	15.647	965	-459
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155
07 Overhead	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
08 Algemene dekkingsmiddelen	-42.601	-43.171	2.102	46.568	-44.466	1.937	46.827	-44.890	-424
Totaal saldo van baten en lasten	275	-25	84.959	83.189	1.770	77.571	77.855	-283	-2.053
Reservemutatie	3.637	-291	18.009	17.679	330	17.407	16.445	962	632
Resultaat	3.912	-316	102.969	100.869	2.100	94.978	94.299	679	-1.421

De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de 2e Bestuursrapportage 2019 zijn:

Sociaal domein

Het Sociaal Domein laat een nadelig resultaat van € 0,2 miljoen zien. Dit tekort wordt voor € 0,4 miljoen veroorzaakt door de stijgende kosten in de jeugdzorg, met name door toename van het aantal cliënten, doordat trajecten zwaarder en daardoor duurder worden en doordat er meer jeugdhulp op het speciaal onderwijs wordt ingezet. Ook is er sprake van een stijging van het tarief van de organisaties die de

jeugdbescherming uitvoeren. Het tekort is vertekend door een voordeel van bijna € 0,3 voor verwachte kosten over 2018 die niet in rekening zijn gebracht en niet meer verwacht worden.

Tegenover het tekort van de jeugdzorg staat een voordeel van € 0,2 miljoen op de inkomstenregelingen door een verhoging van het BUIG-budget door het Rijk, waarbij die middelen vooralsnog niet nodig gebleken zijn omdat het bestand bijstandsgerechtigden zich conform de oorspronkelijke verwachting heeft ontwikkeld.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het voordeel van het programma Ruimtelijke ontwikkeling van € 0,5 miljoen wordt vooral veroorzaakt door een lager benodigde verliesvoorziening van € 0,4 miljoen voor het project De Tuinen van Aalsmeer met actief grondbeleid. Daarentegen is er een nadeel van € 0,8 miljoen uit het exploitatieplan en de grondexploitatie van de Polderzoom fase 2 waarbij actuele kostenramingen zijn verwerkt, zoals kosten voor PFAS en andere gebleken kosten uit bodeminformatie. De totale actualisatie leidt tot een ophoging van de verliesvoorziening.

Er is een voordeel gerealiseerd op beheer gebouwen van bijna € 0,5 miljoen door vrijval van de onderhoudsvoorziening na herbeoordeling van de noodzakelijke omvang. Tevens is een woning verkocht met een opbrengstwaarde van ruim € 0,2 miljoen. Het restant van het totale voordeel op dit programma is veroorzaakt door overige posten (€ 0,2 miljoen).

Algemene dekkingsmiddelen

Het voordeel op de algemene dekkingsmiddelen van € 0,4 miljoen wordt voor de helft veroorzaakt door een vanuit het klimaatakkoord gekomen bedrag voor beleidsuitwerking. Deze middelen komen op een zodanig laat moment binnen dat het beleid hiervoor in de volgende jaren zal volgen.

Financiële positie

Het nadeel in de jaarrekening komt ten laste van de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt na onttrekking van het jaarrekeningresultaat € 12,4 miljoen. Ons vermogen om financiële risico's op te vangen is ten opzichte van 2018 verder gedaald, met name door een onttrekking van € 4 miljoen ten behoeve van de Nota Wegen en € 1 miljoen toevoeging aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de Burg. Kasteleinweg. De weerstandscapaciteit voldoet desondanks nog aan de door de raad vastgestelde uitgangspunten, maar we blijven voor de uitdaging staan om de financiële situatie te verbeteren.

De uitbraak van het coronavirus kan niet onvermeld blijven. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de Jaarrekening 2019 heeft de coronacrisis geen financiële gevolgen, maar wel voor onze Begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hier wordt in de 1e Bestuursrapportage 2020 en in de Kadernota 2021 verder op ingegaan.

Om de jaarstukken voor u en inwoners toegankelijker te maken hebben wij via onze website een digitale programmabegroting in een magazine stijl. Kijk op: <https://aalsmeer.pcportal.nl/>

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders

1 Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het Jaarverslag kent de volgende onderverdeling, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met de programmabegroting 2019:

De programmaverantwoording

Elk programma heeft dezelfde vaste opbouw. Deze begint met de Programmamissie 2018-2022, conform de programmabegroting 2019.

Vervolgens wordt met behulp van een tabel ingegaan op de doelstellingen die uit de begroting 2019 komen: wat wilden we bereiken in 2019 en de bijbehorende acties uit 2019. De acties uit het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022 zijn hier aan toegevoegd voor zover ze (nog) niet waren opgenomen in de begroting 2019.

In de kolom Toelichting betekent een groen vinkje dat de activiteit (anders) gerealiseerd is, een rood kruis betekent dat dit nog niet gebeurd is en een oranje uitroepteken betekent dat de activiteiten nog bezig zijn en niet gereed (vertraagd). Voorts is een tabel toegevoegd waar eventuele nieuwe actiepunten in zijn opgenomen en toegelicht.

Bij de vraag **Wat heeft het gekost?** staan behalve de realisatie van 2019 ook de begrote lasten en baten na wijziging van 2019, evenals het saldo van gerealiseerde lasten en baten van 2018. Op deze manier kunt u gemakkelijk een vergelijking maken tussen begroot en gerealiseerd 2019 én tussen gerealiseerd 2018 en 2019. Per taakveld worden alle afwijkingen op lasten en baten van meer dan € 40.000 toegelicht.

Bedrijfsvoering (overhead)

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat de inkomsten die niet gerelateerd zijn aan een specifieke uitgaven. De gemeente is zogenaamd vrij om er een besteding aan te geven.

Bij de programma's worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven. Van veel programma's zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma's wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering de belangrijkste is.

De paragrafen

Voor een aantal onderwerpen is een paragraaf opgenomen waarin een "dwarsdoorsnede" wordt gepresenteerd van de verschillende programma's. De onderwerpen zijn: lokale heffingen, weerstandsvermogen & risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid, financiering en duurzaamheid.

De jaarrekening bestaat uit:

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

In de jaarrekening vindt u onder meer een overzicht van de gerealiseerde lasten en baten per programma. Vervolgens worden de belangrijkste afwijkingen daarin toegelicht. En er wordt een voorstel gedaan voor budgetoverheveling naar het volgende begrotingsjaar.

De balans en de toelichting

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van bezittingen (de activa) en schulden en vermogen (de passiva). De toelichting op de balans geeft uitleg over de verschillende activa en passiva en de veranderingen van het verslagjaar daarin. Ook treft u de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aan.

Lopende en afgesloten kredieten

Het onderdeel materiële vaste activa wordt in de toelichting op de balans afgesloten met het onderdeel lopende en afgesloten kredieten (kapitaalwerken). Hierin wordt ingegaan op de lopende, afgesloten en vervallen kredieten. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Thema's en taakvelden

De specificatie van de lasten en baten binnen de programma's is ingedeeld in verschillende thema's, die vervolgens nader verdeeld zijn naar de taakvelden uit het BBV. Een nadere toelichting van wat BBV onder de taakvelden verstaat, wordt beschreven in de notitie "Hoofdlijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)".

Basisset beleidsmatige indicatoren

Met ingang van 2017 zijn gemeenten verplicht in de begroting en de programmaverantwoording de effecten van het beleid toe te lichten aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. Naast verplichte opname in de begroting en programmaverantwoording worden deze indicatoren van het gemeentelijk domein digitaal beschikbaar gesteld op de website www.waarstaatjegemeente.nl. De voorgeschreven indicatoren staan vermeld in bijlage 8.6.

Single Information Single Audit (SiSa)

Hierin treft u een overzicht aan van de specifieke uitkeringen in het kader van het besluit SISA, evenals een toelichting daarop.

Afrondingen

Door afronding van bedragen op € 1.000 kunnen in de tabellen afrondingsverschillen ontstaan.

Digitale versie jaarstukken 2019

Een digitale versie van de jaarstukken 2019 staat vanaf half mei online en is bereikbaar via de url: <https://aalsmeer.pcportal.nl/>

A Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

2.1 Sociaal domein

Missie 2019 - 2022

In onze gemeente zijn de meeste mensen zelfredzaam en ze helpen elkaar waar nodig. Als dat niet lukt, biedt de gemeente een vangnet, want in Aalsmeer vinden wij met elkaar dat niemand buiten de boot mag vallen. Dat kwam vorig jaar ook duidelijk naar voren tijdens Aalsmeer in Zicht, het traject waarbij de gemeente samen met inwoners en ondernemers de toekomst verkende.

De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen volwaardig mee kan doen aan de samenleving. Voor mensen die zorg nodig hebben, bieden wij zorg dicht bij huis en op maat en wij werken zoveel mogelijk vanuit het principe: één huishouden, één plan en één regisseur. Wij besteden veel aandacht aan preventie en vroegsignalering, met name als het om jongeren gaat, om erger te voorkomen.

Uitgangspunt van de gemeente is goede hulp en ondersteuning blijven bieden aan mensen die dat nodig hebben. We weten echter dat onze budgetten voor de zorg door bezuinigingen van het Rijk en groeiende kosten van met name de jeugdhulp de komende jaren niet toereikend zijn. Dit betekent dat wij met elkaar willen kijken hoe het anders kan. Een eerste stap is meer integraal werken en duidelijke doelen stellen om beter te sturen. Daarom willen wij één integrale beleidsnota voor zorg, jeugdhulp, werk en inkomen en schuldhulpverlening.

2.1.1 Zorg en welzijn

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. In de nieuwe collegeperiode zal de nieuwe beleidsnota Sociaal Domein worden vastgesteld, waarbinnen het lokaal gezondheidsbeleid tevens een plaats krijgt.	Raad	 De nota is beeldvormend behandeld op 10 september 2019 in de commissie M&B. Daarna is de nota voorzien van een oplegger over financiële beïnvloedbaarheid. De nota is vervolgens in de raad van januari 2020 vastgesteld.

2.1.2 Werk en inkomen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Evaluatie armoedebeleid	Raad	 Actiepunt is gedeeltelijk gerealiseerd. De evaluatie is in 2019 afgerond. De geactualiseerde beleidsnota Minimabeleid (waar de evaluatie armoedebeleid onderdeel van uitmaakt) wordt in het eerste kwartaal van 2020 in het college vastgesteld en vervolgens ter kennisneming aangeboden worden aan de raad.

2.1.3 Jeugd

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Op basis van ervaringen met de per 1-1-18 ingevoerde regionale inkoopmethodiek, zoveel mogelijk in samenspraak met de partners in de regio, overwegen of deze inkoopmethodiek, al dan niet in aangepaste vorm, wordt voortgezet vanaf 2020.	Uitvoering	 De inkoopmethodiek wordt voortgezet en in 2020 geëvalueerd.
2. Opstellen beleidsplan Sociaal domein 2019-2022.	Raad	 De nota is beeldvormend behandeld op 10 september 2019 in de commissie M&B. Daarna is de nota voorzien van een oplegger over financiële beïnvloedbaarheid. De nota is vervolgens in de raad van januari 2020 vastgesteld.
3. Voorstel opdrachtverlening jeugdwerk.	College	 De opdracht is verleend. Stichting Buurtwerk voert per 1 januari 2020 het jeugdwerk uit in Aalsmeer.

2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Right to challenge Seringenpark

Medio 2019 zijn de voorbereidingen gestart voor de eerste Aalsmeerse Right to Challenge. Het Seringenpark heeft de primeur. Naar verwachting volgt in de loop van 2020 besluitvorming hierover.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
1.1 Geëscaleerde zorg 18+	40	47	84	37	47	75	33	42	-5
1.1 Maatwerkdienstverlening 18+	2.338	2.719	3.198	209	2.989	3.286	209	3.077	88
1.1 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.020	674	916	0	916	882	16	866	-50
1.1 Volksgezondheid	1.000	1.053	1.104	22	1.082	1.104	22	1.082	0
1.1 Wijkteams	1.678	1.660	1.618	0	1.618	1.637	0	1.637	19
1.2 Arbeidsparticipatie	387	514	563	0	563	495	0	495	-69
1.2 Begeleide participatie	663	871	912	22	890	935	22	913	22
1.2 Inkomensregelingen	673	1.107	5.134	3.965	1.169	4.958	3.924	1.034	-135
1.3 Geëscaleerde zorg 18-	470	418	418	0	418	616	0	616	198
1.3 Maatwerkdienstverlening 18-	5.797	4.189	5.707	20	5.687	5.952	1	5.950	264
1.4 Samenkracht en burgerparticipatie	2.317	2.617	2.809	133	2.675	2.662	114	2.548	-127
Totaal saldo van baten en lasten	16.383	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206
Reservemutatie	65	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	16.448	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

1.1 Maatwerkdienstverlening 18+ (nadeel lasten € 88.000)

Op hulp bij het huishouden is een overschrijding ontstaan van € 147.000. De overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal facturen waar in de jaarrekening 2018 niet in was voorzien. De invoering van het abonnementstarief in 2019 heeft niet geleid tot een overschrijding.

Op individuele begeleiding is een onderbenutting ontstaan van € 97.000. Bij de 2^e Bestuursrapportage 2019 werd een toename op begeleiding verwacht gebaseerd op het tweede (41%) en derde (30%) kwartaal. De verwachte toename op begeleiding heeft zich niet doorgezet in het vierde kwartaal (26%). In 2019 heeft verder uitstroom plaatsgevonden van Beschermd Wonen LVB naar begeleiding. Begeleiding in de thuissituatie is een goedkopere vorm van ondersteuning dan Beschermd wonen. Het uitblijven van de toename op begeleiding en de uitstroom van Beschermd wonen naar begeleiding hebben geresulteerd in een voordeel. Daarnaast is er een nadeel van € 38.000 ontstaan door een aantal nog niet betaalde facturen waar in de jaarrekening 2018 niet in was voorzien.

1.2 Arbeidsparticipatie (voordeel lasten € 69.000)

In 2019 is € 197.000 aan re-integratie uitgegeven. Hierdoor ontstaat een positief financieel resultaat van € 69.000. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat steeds meer re-integratie taken zijn verschoven naar het Werkplein, waardoor minder gebruik is gemaakt van externe re-integratie. Bij de Kadernota 2021 zal gevraagd worden deze verschuiving ook in de budgetten plaats te laten vinden.

1.2 Inkomensregelingen (voordeel lasten € 176.000, nadeel baten € 41.000)

Uitkeringen (BUIG)

In de primaire Programmabegroting 2019 was een bedrag opgenomen van € 3.305.000 voor bijstandsuitkeringen. In de loop van het jaar heeft het Rijk het BUIG-budget verhoogd. In de septembercirculaire werd het definitieve bedrag van deze verhoging vastgesteld op € 164.000. In Aalsmeer zijn deze extra middelen niet nodig gebleken omdat het bestand bijstandsgerechtigden zich conform de oorspronkelijke verwachting heeft ontwikkeld.

Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met een terug te vorderen bedrag van € 122.000. In totaal is in 2019 voor een bedrag van € 70.000 aan vorderingen opgelegd. Dat de hoogte van de terugvorderingen achterblijft wordt veroorzaakt doordat in 2019, anders dan in voorgaande jaren, grote vorderingen zijn uitgebleven.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 12.000, voordeel baten € 11.000)

1.3 Maatwerkdienstverlening 18- (nadeel lasten € 245.000, nadeel baten € 19.000)

Het tekort op maatwerkdienstverlening 18- heeft met name te maken met een toename van het aantal cliënten, dat trajecten zwaarder en daardoor duurder worden en dat er meer jeugdhulp op het speciaal onderwijs wordt ingezet.

Ongeveer twee derde van de jeugdhulp loopt door uit het voorgaande jaar. Dit betekent dat maximaal een derde van het budget in een jaar direct te beïnvloeden is. De invloed op deze nieuwe (en bestaande) trajecten is beperkt.

Voor de bestaande trajecten geldt dat de gemiddelde kosten per traject stijgen. Dit komt mede door een trend van de verzwarende van de problematiek (duurdere en of langere trajecten) en een bredere blik op het gezin en thuis (in plaats van alleen op het kind). Dit beeld wordt landelijk herkend.

Daarnaast viel de financiële afrekening van de korter lopende 'niet duurzame' trajecten uit 2019 die zijn gestart in 2018 tegen. Dit zijn trajecten die in principe korter dan 1,5 jaar duren en op een vast bedrag worden afgerekend (via de verdeling 70% bij start zorg en 30% bij einde zorg). Door de afrekening op werkelijke kosten uit 2018 (in plaats van de 70% bij start zorg) was onduidelijk hoeveel procent er bij einde zorg in 2019 afgerekend moest worden.

Voor de nieuwe trajecten geldt dat het aantal cliënten stijgt (ongeveer 4% per jaar). Dit is een belangrijke verklaring voor de stijging van het nadeel. De stijging van het aantal kinderen wordt veroorzaakt door het vaker en eerder zien van de problematiek en bevolkingsgroei. De stijging van het aantal kinderen is ook landelijk terug te zien. Ook wordt er meer specialistische jeugdhulp ingezet op de diverse scholen voor het speciaal (basis-) onderwijs.

Wel is in 2019 een ontwikkeling zichtbaar waarin het aantal nieuwe zware segment C trajecten per maand afneemt. Het aantal nieuwe verwijzingen via de gemeente neemt af, terwijl het aantal lichtere segment B verwijzingen via de huisarts juist duidelijk toeneemt.

Het tekort van € 245.000 bevat een nadeel over 2019 van € 519.000 (zie hiervoor de bovenstaande verklaringen) en een voordeel over 2018 van € 274.000. Dit voordeel betreft verwachte kosten over het jaar 2018 die tot heden niet in rekening zijn gebracht en waarvan de verwachting is dat deze niet meer komen.

1.3 Geëscaleerde zorg 18- (nadeel lasten € 198.000)

Het tekort van € 198.000 wordt veroorzaakt door een stijging van het tarief van de organisaties die de jeugdbescherming uitvoeren (de gecertificeerde instellingen). Deze organisaties voeren preventieve jeugdbescherming en gerechtelijke maatregelen uit en hebben derhalve te maken met de zwaarste problematiek in de (veiligheids-) keten.

Dit komt mede doordat in 2019 de caseload per medewerker bij de jeugdbescherming verlaagd is omdat deze te hoog was voor de steeds zwaardere problematiek die deze instellingen tegenkomen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kosten. Dit is in lijn met landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de kostprijs. Het aantal trajecten is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2018. In eerdere jaren is het aantal trajecten wel gestegen. Dit is ook een verklaring voor het tekort.

1.4 Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel lasten € 147.000, nadeel baten € 19.000)

Inburgering (voordeel € 37.000)

De nieuwe Inburgeringswet is in voorbereiding, het implementatieplan zal in het tweede kwartaal van 2020 aan de raad worden voorgelegd. De voorbereidingen op de wetsverandering zijn in 2019 met bestaande middelen uitgevoerd.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 110.000, nadeel baten € 19.000)

Een deel van de verschillen wordt verklaard door afrekeningen over 2018 op basis van de jaarverslagen die in 2019 worden ingediend. Alleen de daadwerkelijk verrichte prestaties worden vergoed. Dat leidde tot een lagere vaststelling. Daarnaast hebben er op diverse onderdelen zoals preventie, hulp op afstand en burgerparticipatie lagere uitgaven plaatsgevonden.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland, GGD Amsterdam-Amstelland, Veilig Thuis, en Amstelland Meerlanden Werkorganisatie (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Missie 2019 - 2022

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, net zo als elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien en de kans moet krijgen zich te ontplooiën. Daarom zijn naast onderwijs ook sport en cultuur belangrijk. In Aalsmeer willen wij een gelijke start en gelijke kansen voor iedereen.

Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse educatie en het basisonderwijs en daarna het middelbaar onderwijs. Met elkaar gaan wij voor hetzelfde doel: kwalitatief goed onderwijs voor elk kind in Aalsmeer.

Kenmerkend voor Aalsmeer is het rijke verenigingsleven. De vele sportclubs, verenigingen en culturele instellingen zijn niet alleen belangrijk voor de individuele ontwikkeling, maar vervullen ook een belangrijke sociale rol in onze samenleving. Ze zorgen voor verbinding. Mensen leggen nieuwe contacten en voor nieuwkomers is het een manier om te integreren in de gemeenschap. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving en belangrijk voor het verenigingsleven.

Wij zijn in Aalsmeer gewend aan een goed voorzieningenniveau. Dat willen wij graag behouden. Daarbij vinden wij het belangrijk dat die voorzieningen bereikbaar en toegankelijk voor iedereen zijn. Wij faciliteren clubs, verenigingen en culturele instellingen en moedigen hen aan de samenwerking in en misschien zelfs wel buiten Aalsmeer op te zoeken om een breed aanbod te kunnen bieden.

2.2.1 Onderwijs

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Aanpassen van het gemeentelijk beleid Voor- en voerschoolse educatie als gevolg van de wijzigingen in rijksuitkering OnderwijsAchterstandenBeleid.	Raad	 Uitbreiding Voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur p.w. is gerealiseerd per 1-1-2020. Herijking doelgroepcriteria Voorschoolse educatie en aanbod international-peuters volgt 1e helft 2020 vanwege late wijzigingen rijksuitkering OAB oktober 2019.
2. Opstellen Onderwijsagenda.	College	 Opgenomen in de nota sociaal domein.

2.2.2 Onderwijshuisvesting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Samenwerken met het primair en voortgezet onderwijs inzake huisvesting.	Uitvoering	
2. Planvorming onderwijshuisvesting Kudelstaart.	Uitvoering	 Op basis van in 2019 uitgevoerd onderzoek wordt besluitvorming in 2020 voorbereid.
3. Planvorming onderwijshuisvesting Oosteindedriehoek.	Uitvoering	 Op basis van in 2019 uitgevoerde verkenningen wordt in 2020 verder gewerkt aan een intentieovereenkomst met schoolbestuur en kinderopvang over het te realiseren programma.
4. Nieuwbouw Triade.	Uitvoering	 Het Integraal Kindcentrum Triade is in september 2019 in gebruik genomen.
5. Herstel constructiefouten De Mikado.	Uitvoering	 Zes van de zeven constructiefouten zijn hersteld. Bij de voorbereiding van het herstel van de gevelbeplating is uit nader onderzoek gebleken, dat verstrekkender maatregelen nodig zijn om herhaling te voorkomen. In 2020 zal daartoe een voorstel worden gedaan.

2.2.3 Sport en natuur- en milieueducatie

In de zomer van 2018 is het Nationaal Sportakkoord ondertekend met als hoofddoel om zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen. Om deze ambitie te realiseren is het belangrijk dat er op lokaal niveau een uitwerking hiervan plaatsvindt: het Lokaal Sportakkoord. Er is budget beschikbaar gesteld voor de procesbegeleider, de sportformateur, om dit akkoord met de lokale organisaties op te stellen. De sportformateur is in het vierde kwartaal 2019 gestart om te komen tot een Aalsmeers Sportakkoord.

2.2.4 Kunst en cultuur

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Advisering over nieuwe toewijzing lokale omroep.	Raad	 Raad 28-3
2. Evaluatie Kunst- en Cultuurbeleid.	College	

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
2.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	820	936	1.096	197	899	1.061	197	864	-35
2.2 Onderwijshuisvesting	1.546	1.715	2.008	278	1.731	2.044	331	1.713	-17
2.3 Sportaccommodaties	-409	-105	1.072	1.406	-334	1.493	1.415	78	412
2.3 Sportbeleid en activering	1.823	1.975	2.496	32	2.464	2.026	40	1.986	-478
2.4 Cultureel erfgoed	85	94	94	0	94	80	0	80	-14
2.4 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	307	346	322	0	322	287	0	287	-36
2.4 Media	491	501	482	0	482	463	0	463	-18
2.4 Musea	131	136	136	0	136	140	0	140	4
Totaal saldo van baten en lasten	4.794	5.597	7.706	1.912	5.794	7.594	1.982	5.612	-182
Reservemutatie	46	-25	0	5	-5	1	0	1	6
Resultaat	4.840	5.572	7.706	1.917	5.789	7.595	1.982	5.612	-177

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

2.2 Onderwijshuisvesting (nadeel lasten € 36.000, voordeel baten € 53.000)

Vanaf 2019 is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen de gemeente (afdeling Vastgoed) en stichting Beheer De Mikado voor het jaarlijks onderhoud van het schoolgebouw. In 2019 ging het om € 43.000. Diverse extra uitgevoerde onderhoudswerken maken dat de eindafrekening hoger uitvalt dan verwacht. Deze extra kosten zijn door belast aan de stichting Beheer De Mikado.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 36.000, voordeel baten € 10.000).

2.3 Sportaccommodaties/Sportbeleid en activering (voordeel lasten € 49.000, nadeel baten € 22.000)

Energie-uitwisselingsnet Hornmeer

In de 2^e Bestuursrapportage 2019 is de begrotingswijziging van het Energie-uitwisselingsnet Hornmeer verwerkt op Sportbeleid en activering. De daadwerkelijke lasten ad € 447.000 conform begroting zijn verwerkt op Sportaccommodaties. Dit geeft een verschuiving tussen de afzonderlijke onderdelen van het thema 2.3.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 49.000, nadeel baten € 22.000).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Onderwijs en ontplooiing is Exploitatie Sportaccommodatie Aalsmeer B.V. (ESA BV) betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.3 Economie en duurzaamheid

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een belangrijke economische motor in de regio. En dat komt allang niet meer alleen door de sierteelt sector. Scheepsbouw, logistiek, recreatie en toerisme en de woon- & tuinbranche zijn sectoren van formaat en van groot belang voor de werkgelegenheid in Aalsmeer en de regio. Ook voor de toekomst is het belangrijk dat onze economie blijft floreren en wij onze onderscheidende positie in de metropool vasthouden en versterken.

Al een aantal jaar wordt geïnvesteerd in het sterker op de regionale en internationale kaart zetten van het merk Aalsmeer; de gemeente van bloemen en water. Dit doen wij door de samenwerking met partners binnen de Metropoolregio Amsterdam te versterken en te investeren in regionale en internationale relaties. Om adequaat te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen, blijven we sturen op wendbaarheid en het tijdig kunnen aanpassen. Daar horen geen beleidsnota's voor vier jaar meer bij. Als voorbeeld de herijkte en samengevoegde Economische agenda en de Agenda Recreatie en Toerisme, die in 2019 in samenwerking met het bedrijfsleven en instellingen tot stand is gekomen.

Duurzaamheid biedt kansen voor economische ontwikkeling, maar is ook belangrijk voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Het heeft gevolgen voor het bedrijfsleven en voor het leven van onze inwoners. Er gebeurt al veel op dit gebied, maar als wij een leefbare wereld willen doorgeven aan onze kinderen, betekent dit dat wij samen met inwoners en bedrijven verder aan de slag gaan met grote vraagstukken zoals de circulaire economie, de energietransitie en de klimaatadaptatie.

2.3.1 Economie, toerisme en recreatie

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Voortzetting Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer.	Uitvoering	 Acties uit de economische agenda die voorzien waren voor 2019 zijn uitgevoerd. Gedacht kan worden aan het onderhouden van relaties met het bedrijfsleven en koepelorganisaties, uitvoering Zaai programma voor startende ondernemers.
02. Voortzetting regionale samenwerking (overleg en projecten) Amsterdam Economic Board, Platform Economie, AM (Amstelland Meerlanden) en MRA (Metropoolregio Amsterdam).	Uitvoering	 Met alle genoemde instanties, samenwerkingsverbanden en platforms is in 2019 de samenwerking voortgezet en is daar waar van toepassing in gezamenlijkheid gewerkt aan jaarplannen 2020.

03. Herijken/samenvoegen Economische Agenda en R&T agenda.	Raad	 Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de herijkte en samengevoegde agenda's Economie en Recreatie & Toerisme vastgesteld. Tevens de nieuwe bijbehorende uitvoeringsagenda Economie, Recreatie en Toerisme.
04. Centrumvisie Winkelgebied Aalsmeer Dorp.	Raad	 Op 31 oktober 2019 heeft de raad de centrumvisie vastgesteld.
05. Uitvoering Promotieplan.	Uitvoering	 Het promotieplan 2019 is uitgevoerd. Hierbij kan worden gedacht aan continuering van online campagnes op social media, instameets, vertaling website naar het Engels, het ontwikkelen van arrangementen met ondernemers en het opzetten van een ondernemerspagina Visit Aalsmeer.
06. Ontwikkeling van het Waterfront	Raad	 In december heeft de raad de voorkeursvariant vastgesteld. Dit is een belangrijke mijlpaal voor de SLS-subsidie.
07. Faciliteren van kleinschalige voorzieningen en recreatief medegebruik langs routestructuren (uitvoering t/m 2019).	Uitvoering	 De regeling is stop gezet. Dit heeft te maken met de constatering dat er onvoldoende aanvragen zijn binnengekomen voor een subsidie op basis van deze subsidieregeling. Er is een gedeelte van het budget overgeheveld naar 2020 in verband met een nog lopende laatste aanvraag.
08. Faciliteren van Kanoroutes en voorzieningen.	Uitvoering	 In 2019 is uitvoering gegeven aan een subsidieregeling om kanoroutes en voorzieningen te faciliteren. Deze regeling heeft niet geleid tot aanvragen die zijn gehonoreerd. Eind 2019 is deze subsidieregeling dan ook ingetrokken, waarbij een bedrag van 10.000 euro is door- geschoven naar 2020 in verband met een lopende aanvraag.

09. Herontwikkelen van Fort Kudelstaart; Bestemmingsplan aanpassen.	Raad	 Het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van Fort Kudelstaart is in voorbereiding en zal in de loop van 2020 worden voorgelegd aan de raad. Er is besloten om dit bestemmingsplan uit Uiterweg-Plasoevers te knippen en apart voor te leggen.
10. Herontwikkelen van Fort Kudelstaart; Vergunningverlening.	College	 Pas na vaststelling van het bestemmingsplan herontwikkeling Fort Kudelstaart kan en zal de benodigde omgevingsvergunning worden verleend.
11. Faciliteren van initiatieven verblijfsrecreatie op basis van structuurvisie Uiterweg.	Uitvoering	
12. Voorstel toeristenbelasting en watertoeristenbelasting	Raad	 Op 11 juli 2019 is het voorstel om te komen tot verhoging van de toeristenbelasting vastgesteld door de raad.

Overige toelichting

Drechtdoorsteek

Na een ambtelijke verkenning in 2019 is gebleken dat de investeringsbereidheid van partijen vooralsnog onvoldoende is. Wel is er de wil en ambitie om een Drechtdoorsteek (op termijn) te realiseren. Partijen hebben zich ruim vier jaar ingespannen om aan te tonen dat de ontwikkeling haalbaar is. Het is nog niet gelukt om op korte termijn de benodigde middelen bijeen te brengen. Dit sluit niet uit dat in de toekomst de urgentie mogelijk verandert. Het is van belang het draagvlak voor de realisering van de Drechtdoorsteek met recreatieve gebiedsontwikkeling in stand blijft en verder wordt versterkt.

2.3.2 Greenport

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Deelname aan uitvoering Uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer.	Uitvoering	 Verkennend onderzoek is uitgevoerd naar de mogelijkheden voor versnelling van de transformatie verouderde glastuinbouwgebieden in de Greenport Aalsmeer. Dit onderzoek heeft inzicht gegeven in de gebieden die nog voor transformatie in aanmerking komen en gebieden die reeds getransformeerd zijn.
2. Deelname aan uitvoering Actieplan Werkgeversservice-punt Groot Amsterdam Greenport Aalsmeer 2015-2018	Uitvoering	

2.3.3 Schiphol

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitdragen en uitvoering geven aan de punten van de Position Paper.	Uitvoering	 In gesprek met Schiphol over hinderreductie en het Omgevingsfonds. En Lobby richting Rijk om vlieghinder op de agenda te krijgen en te houden, met onder andere bezoeken van de minister van Infrastructuur en Waterstaat en enkele Tweede Kamerleden.

2.3.4 Duurzaamheid

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitvoering geven aan de in 2016 vastgestelde aanpak Duurzaamheid Aalsmeer.	Uitvoering	 Zie paragraaf 3.8 Duurzaamheid
2. Herzien aanbod lesmateriaal NME.	Uitvoering	 Het herzien van het NME Lesmateriaal is een continue proces waarbij vragen uit de samenleving en scholen worden verwerkt in het lesmateriaal. Zo blijft het NME aanbod actueel en aantrekkelijk.
3. Starten pilot inschrijfboek NME.	Uitvoering	 In 2019 is het Inschrijfboek NME uitgebracht en wegens succes wordt dit verlengd. Het gebruik van het Inschrijfboek werkt positief op het aantal inschrijvingen voor NME activiteiten.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
3.1 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	-147	-27	54	76	-22	28	116	-88	-66
3.1 Economische ontwikkeling	458	519	499	0	499	476	0	476	-23
3.1 Economische promotie	2	35	232	298	-66	277	343	-66	1
Totaal saldo van baten en lasten	312	527	785	374	411	781	459	322	-88
Resultaat	312	527	785	374	411	781	459	322	-88

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

3.1 Economische promotie (nadeel € 46.000 en voordeel € 45.000)

Floriworld (nadeel lasten € 67.000 en voordeel baten € 67.000)

De Metropool Regio Amsterdam (MRA) heeft een bijdrage van € 67.000 ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van Floriworld. Het betreft een eenmalige bijdrage, als onderdeel van een cofinancieringsconstructie, voor de pijlers 'innovatie en onderwijs' binnen het Floriworld concept. Deze bijdrage wordt via de gemeente Aalsmeer aan Floriworld verstrekt, samen met de éénmalige bijdrage van de gemeente Aalsmeer van € 30.000.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 21.000 en nadeel baten € 22.000).

3.1 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen (voordeel lasten € 26.000 en voordeel baten € 40.000)

Gronddepot (voordeel lasten € 24.000 en voordeel baten € 40.000)

Het resultaat op het Gronddepot te Kudelstaart is € 64.000 over 2019. Hierin is de opgelegde taakstelling van - € 50.000 al verrekend. Door proactief te handelen in de situatie van de PFAS-problematiek is stagnatie bij inname van grond en bagger beperkt gebleven. Het afvoeren van een aanzienlijk deel van de te grote grondvoorraad in 2019 kon dankzij het opgebouwde netwerk tegen een zeer gunstig tarief worden gerealiseerd. De geschatte besparing t.o.v. de reguliere tarieven bedroeg meer dan € 50.000. Wel zullen er in 2020 nog kosten gemaakt worden (ca. € 20.000) om een deel van de ingenomen grond af te voeren.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 2.000).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Economie en duurzaamheid is Stichting Greenport Aalsmeer betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.4 Openbare ruimte

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een relatief rustige, groene gemeente waar mensen met veel plezier wonen. Die kwaliteit willen wij graag behouden. De afgelopen jaren heeft de gemeente veel geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud in het openbaar groen, maar wij zijn er nog niet. Wij hebben de ambitie om de hele buitenruimte op orde te brengen en te houden. Bij de inrichting van de openbare ruimte letten wij natuurlijk ook op toegankelijkheid voor alle inwoners.

Bij Aalsmeer in Zicht kwam naar voren dat inwoners veel waarde hechten aan de groene omgeving en meer groen door de gemeente heen willen hebben om te wandelen en te fietsen. Komende jaren staat een viertal grote projecten op stapel die Aalsmeer aantrekkelijker, groener en leefbaarder maken voor alle inwoners. Voor deze projecten (VVA-terrein, Machinepark, Waterfront en de groene linten) krijgen wij een subsidie van Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS).

2.4.1 Groen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Europese aanbesteding onderhoud openbare buitenruimte.	Uitvoering	 Er is gekozen om het contract met Meerlanden voor het onderhoud van de openbare ruimte te verlengen. Het nieuwe contract loopt van 2020-2024
2. Verbeterslag grijs en groen.	Uitvoering	 Er is een selectie gemaakt van de uit te voeren projecten. De werkzaamheden zijn in 2019 voorbereid. De doorlooptijd van de uitvoering loopt door tot de eerste helft van 2020.
3. Groene Lint.	Uitvoering	 De subsidieaanvraag bij de Stichting Leefomgeving Schiphol is gehonoreerd. De voorbereidingen voor de realisatie zijn gestart en worden in 2020 tot uitvoer gebracht.

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019.	Uitvoering	
2. Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 (GRP).	Uitvoering	
3. Nota wegen.	Raad	
4. Uitvoeringsprogramma openbare buitenruimte 2019-2022.	Raad	
5. Verbeterslag grijs en groen.	Uitvoering	 Er is een selectie gemaakt van de uit te voeren projecten. De werkzaamheden zijn in 2019 voorbereid. De doorlooptijd van de uitvoering loopt door tot de eerste helft 2020.

2.4.3 Afvalinzameling

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Participatie Afvalplan.	Raad	 Bij het inwonerpactietraject zijn ook basisscholen betrokken. In 2020 zal een "Van afval naar grondstofplan" aan de raad worden voorgelegd.

2.4.4 Begraafplaats

De aula op de begraafplaats is sterk verouderd en als de begraafplaats niet inspeelt op de huidige ontwikkelingen in de uitvaartwereld zal er steeds minder gebruik worden gemaakt van de aula en zullen de inkomsten dalen. Daarom heeft in 2019 gedegen onderzoek plaatsgevonden hoe de aula weer een neutrale, representatieve plek op de begraafplaats voor plechtigheden kan worden. Als uitkomst van het onderzoek wordt het eerste kwartaal 2020 aan het college voorgesteld de huur van de aula op de begraafplaats over te dragen, alsmede de exploitatie van de auladiensten en condoleances aan uitvaartonderneming Finnema uit Aalsmeer.

De verbetering van de functionaliteit van de aula is hiermee gewaarborgd.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie	3.017	3.556	3.549	83	3.465	2.969	81	2.888	-577
4.2 Riolering	-703	-711	1.989	2.700	-711	2.207	2.918	-711	0
4.2 Verkeer en vervoer	4.233	5.582	5.900	501	5.399	5.612	546	5.066	-333
4.3 Afval	-946	-951	2.742	3.693	-951	2.749	3.700	-951	0
4.3 Milieubeheer	495	555	735	131	604	596	42	554	-50
4.4 Begraafplaatsen	205	-101	714	630	84	696	612	84	0
Totaal saldo van baten en lasten	6.300	7.930	15.628	7.738	7.890	14.829	7.899	6.930	-960
Reservemutatie	8.250	5.139	13.220	7.437	5.783	12.683	6.174	6.509	727
Resultaat	14.550	13.069	28.848	15.175	13.673	27.513	14.074	13.439	-233

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie (voordeel lasten € 580.000, nadeel baten € 2.000)

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (voordeel lasten € 463.000)

Op het taakveld Openbaar groen en openluchtrecreatie worden de beheerkosten, de voorbereidingskosten van projecten en de groot onderhoudsprojecten van de onderdelen groen, water en spelen verantwoord. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (bijlage 6.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte). Het voordeel in de lasten en de baten leidt door een lagere onttrekking uit de reserve buitenruimte tot een nadeel in reservemutaties van € 463.000.

Vorbereidingsbudget Waterfront (voordeel lasten € 23.000)

Van het oorspronkelijke in de lentenota 2018 beschikbaar gestelde eenmalige budget van € 200.000, was in 2019 nog € 145.000 beschikbaar. De voorbereidingen zijn nog niet afgerond en lopen nog door in 2020. Via de 2e Bestuursrapportage 2019 is daarom € 50.000 overgeheveld naar 2020.

Van het restant bedrag ad € 95.000 in 2019 is € 23.000 niet aangesproken en mag vrijvallen. Het budget voor 2020 is toereikend voor de restant voorbereiding. De uitvoeringsmiddelen zijn inmiddels beschikbaar gesteld en de uitvoeringsfase start medio maart 2020

Onderhoud groen (voordeel lasten € 30.000)

Het restant budget ad € 10.000 dat was gereserveerd voor de contractverlening (juridische toetsing) met Meerlanden, heeft niet tot uitgaven geleid.

Het budget ad € 20.000 dat beschikbaar was als voorbereidingskosten voor de aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs, is voor € 10.000 niet aangesproken.

Het restant voordeel ad € 10.000 bestaat uit meerdere kleine afwijkingen en worden niet afzonderlijk toegelicht.

Baggeren (voordeel lasten € 21.000)

Door de PFOS problematiek was het pas aan het eind van het jaar weer mogelijk om te kunnen baggeren, waardoor een deel van het budget niet is besteed.

Openlucht- en spelrecreatie (voordeel lasten € 17.000)

Het voordeel ad € 17.000 bestaat uit meerdere kleinere afwijkingen en worden niet afzonderlijk toegelicht.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan €40.000 (voordeel lasten € 27.000, nadeel baten € 2.000)

4.2 Riolering (nadeel lasten € 218.000, voordeel baten € 218.000)

Exclusief de storting in (€ 271.000) en aanwending van (€ 137.000) de egalisatievoorziening riolering bedraagt het positieve resultaat € 134.000 op het taakveld riolering. De lasten zijn € 53.000 lager dan begroot, de baten € 81.000 hoger dan begroot.

De lagere lasten ad € 53.000 worden veroorzaakt door lagere energielasten ad € 65.000 als gevolg van een positieve afrekening van de energieleverancier over 2018. Daarnaast zijn de onderhoudskosten aan gemalen

€ 68.000 lager als gevolg van het gebruik van duurzame materialen en onderdelen in combinatie met verbeterde onderhoudstechnieken. Hierdoor is efficiency bereikt.

Anderzijds is er een nadeel op DVO1 van € 41.000 door een toename van storingen in het verouderde gedeelte van het rioolstelsel van Aalsmeer. De verwachting is dat voor de komende jaren deze kosten worden teruggedrongen door uitvoering van het investeringsprogramma.

Het restant nadeel op de lasten ad € 39.000 heeft betrekking op meerdere kleine afwijkingen die niet afzonderlijk worden toegelicht.

De hogere baten ad € 81.000 hebben betrekking op hoger meerverbruik water 2018 en 2019 en hogere inkomsten uit rioolheffing.

Conform regelgeving wordt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 134.000 op dit taakveld toegevoegd aan de egalisatievoorziening riolering.

4.2 Verkeer en vervoer (voordeel lasten € 288.000, voordeel baten € 45.000)

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (voordeel lasten € 229.000, voordeel baten € 38.000)

Op het taakveld Verkeer en vervoer worden de beheerkosten, de voorbereidingskosten van projecten en de groot onderhoudsprojecten van de onderdelen wegen, kunstwerken, verkeer, openbare verlichting en overig verantwoord. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (bijlage 6.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte).

Het voordeel in de lasten en de baten leidt door een lagere onttrekking uit de reserve buitenruimte tot een nadeel in reservemutaties van € 267.000.

Openbare verlichting (voordeel lasten € 42.000, nadeel baten € 6.000)

Het voordeel in de lasten is voor een groot deel toe te schrijven aan een voordeel op de energielasten (€ 11.000) en op het onderhoud van lichtmasten (€ 12.000).

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 17.000, voordeel baten € 13.000)

4.3 Afval (nadeel lasten € 7.000, voordeel baten € 7.000)

Exclusief de mutaties m.b.t. de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (€ 53.000) zijn de lasten op het taakveld € 7.000 hoger dan begroot, de inkomsten zijn € 60.000 hoger dan begroot. De hogere inkomsten hebben betrekking op meer ontvangen afvalstoffenheffing ad € 44.000 en een hogere bijdrage uit het afvalfonds € 16.000. Conform regelgeving wordt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 53.000 gestort in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

4.3 Milieubeheer (voordeel lasten € 139.000, nadeel baten € 89.000)

Milieuvergunningen (nadeel lasten € 13.000)

Een onderdeel van dit tekort vormt de afrekening over 2019 ten opzichte van de betaalde voorschotten van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Milieubeheer (voordeel lasten € 103.000, nadeel baten € 103.000)

Op het onderdeel milieubeheer zijn in de 2e Bestuursrapportage 2019 zowel de lasten als de baten in de begroting met € 131.000 verhoogd. Van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben wij in 2019 een specifieke uitkering ontvangen van € 131.000 inzake Subsidieregeling Sanering Verkeerslawaaï. De verlening van de subsidie heeft betrekking op de uitvoeringskosten gevelmaatregelen geluidsanering wegverkeer Oosteinderweg. Het was de bedoeling de maatregelen om het geluidsniveau in de woningen terug te brengen nog in 2019 uit te voeren, maar vanwege extra wensen achteraf van bewoners is dit niet gelukt. De in rekening gebrachte termijnen in 2019 bedragen € 28.000. Het restant zal in het 1e kwartaal 2020 worden afgerond. Er ontstaat hierdoor een voordeel op de lasten t.o.v de begroting van € 103.000 en een nadeel op de inkomsten van € 103.000.

Duurzaamheid (voordeel lasten € 18.000)

Bij het onderdeel duurzaamheid is sprake van een onderbesteding op subsidies van € 5.000, hierdoor is € 5.000 minder aan de reserve duurzaamheid onttrokken.

In de 1e Bestuursrapportage 2019 is € 40.000 budget beschikbaar gesteld voor het plan van aanpak AM fossiel onafhankelijk. In de 2e Bestuursrapportage 2019 is € 27.000 wegens fasering overgeheveld naar 2020. Van het restant ad € 13.000 is geen gebruik gemaakt in 2019. Dit bedrag is ook minder aan de reserve duurzaamheid onttrokken.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 31.000, voordeel baten € 14.000)

Reservemutatie (voordeel toevoeging € 536.000, nadeel onttrekking € 1.263.000)

Onderstaande reservemutaties zijn, voor zover relevant, ook toegelicht bij de belangrijkste begrotingsafwijkingen op bovenstaande taakvelden.

Reservemutatie Buitenruimte wegen en bruggen (voordeel toevoeging € 130.000, nadeel onttrekking € 417.000)

De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. bruggen zijn € 130.000 lager uitgevallen waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 130.000 minder zijn dan begroot.

De uitgaven aan de beheerprojecten wegen en bruggen zijn € 290.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

Reservemutatie Buitenruimte verkeer/verlichting (voordeel toevoeging € 160.000, nadeel onttrekking € 140.000)

De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. verkeer en verlichting zijn € 140.000 lager uitgevallen waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 140.000 minder zijn dan begroot. De uitgaven aan de beheerprojecten verkeer en verlichting zijn € 20.000 hoger dan begroot, wat leidt tot een hogere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

Reservemutatie groen & recreatie (voordeel toevoeging € 280.000, nadeel onttrekking € 746.000)

De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. groen en recreatie zijn € 219.000 lager uitgevallen waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 219.000 minder zijn dan begroot.

De uitgaven aan de beheerprojecten groen en recreatie zijn € 460.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

De uitgaven voor herinrichting VVA-terrein zijn € 61.000 lager dan begroot waardoor zowel de toevoeging aan de reserve kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve Herinrichting VVA-terrein € 61.000 lager zijn dan begroot.

Reservemutatie bovenwijkse voorzieningen (nadeel toevoeging € 34.000, voordeel onttrekking € 56.000)

De uitgaven voor de Molenvlietweg en de Burgemeester Hoffscholteweg zijn totaal € 34.000 hoger dan begroot waardoor zowel de toevoeging aan de reserve kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen € 34.000 hoger zijn dan begroot.

De onttrekking uit de reserve bovenwijkse voorziening is hoger uitgevallen door de Burgemeester Kasteleinweg.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte is Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2019 - 2022

Het gaat economisch beter in Nederland en in Aalsmeer. Er wordt gebouwd, er wordt geïnvesteerd, bedrijven willen uitbreiden en nieuwe bedrijven vestigen zich in Aalsmeer. De vraag naar woningen is enorm toegenomen. Hoe zorgen wij ervoor dat wij de schaarse ruimte die wij hebben optimaal inrichten, vooral met het oog op de toekomst. Voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van Aalsmeer is het van belang dat wonen, bedrijven en de infrastructuur goed op elkaar zijn afgestemd. Het zijn complexe vraagstukken die niet los te zien zijn van ontwikkelingen in de regio.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Bestemmingsplan Oosteinderweg.	Raad	 Het ontwerpbestemmingsplan heeft veel zienswijzen opgeleverd. De beantwoording hiervan heeft meer tijd gekost dan vooraf gepland. Het bestemmingsplan wordt in 2020 aan de raad voorgelegd.
02. Bestemmingsplan Uiterweg-Plasoevers.	Raad	 Het voorontwerp bestemmingsplan Uiterweg heeft veel inspraakreacties opgeleverd. De beantwoording hiervan heeft meer tijd gekost dan vooraf gepland. Het bestemmingsplan wordt eind 2020 aan de raad voorgelegd.
03. NvU Hornweg – Aalsmeerderweg.	Raad	 In mei van dit jaar is een aantal bijeenkomsten georganiseerd waarin bewoners en bedrijven ideeën hebben aangedragen voor de ontwikkeling van het gebied 'Tussen de Linten'. De resultaten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in een Nota van Uitgangspunten. Najaar 2019 zijn inwoners, belanghebbenden en fractiespecialisten geïnformeerd. Het is een ingewikkeld gebied om tot een gedragen toekomstperspectief te komen.

		Daarom kost het meer tijd dit voorstel voor te bereiden.
04. Deelstructuurvisie Oosteinderweg.	Raad	 In november is het kader voor de ontwerpvisie Oosteinderweg aan de raad gepresenteerd. Na besluitvorming zal de visie in 2020 in de raad worden behandeld.
05. Analyse ruimtebehoefte maatschappelijke voorzieningen in Kudelstaart als gevolg van debat Kudelstaart winkelgebied.	Raad	 Er is aan de analyse gewerkt en bij de behandeling van de projecten Hoofdweg Zuid, Graaf Willemlaan en de locatie voor de tweede supermarkt zal de uitwerking terugkomen. De startnotities voor deze projecten worden in 2020 aan de raad voorgelegd.
06. Opstart planvorming Ophelialaan en Thijsselaan	Raad	 project is opgestart. Startnotitie wordt in 2020 voorgelegd aan de gemeenteraad.
07. Spoorlaan, Laurierhof, omgevingsvergunning in afwijking van bestemmingsplan.	Raad	 Er is geen raadsbesluit nodig. Het betreft een omgevingsvergunning binnen de kaders van het bestemmingsplan, dat is een bevoegdheid van het college.
08. Polderzoom fase 2 gefaseerde realisatie, ruimtelijke procedure.	Raad	 Het bestemmingsplan en exploitatieplan zijn in november 2019 door de raad vastgesteld.
09. Zwarteweg bestemmingsplan	Raad	 Nieuwe planning. Vertraging vanwege PFAS. Start procedure bestemmingsplan 2e helft 2020.
10. Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 4.	Raad	 Doordat voor dit bestemmingsplan eerst de onteigeningsprocedures moesten worden afgewacht is dit bestemmingsplan en exploitatieplan vertraagd. Naar verwachting zullen de procedures voor het

		bestemmingsplan en exploitatieplan de eerste helft van 2020 starten.
11. Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 2.	Raad	 Over deelgebied 2 van Greenpark wordt nader onderzoek naar geluidadaptief bouwen gedaan in verband met vliegtuiggeluid voordat tot ontwikkeling over kan worden gegaan.

2.5.2 Vergunningverlening

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen.	College	

2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Deelnemen aan het onderzoek Wonen in de Metropoolregio Amsterdam.	Uitvoering	 In 2019 is deelgenomen aan het WiMRA. De rapportages komen in eerste helft 2020 beschikbaar.
2. Regionale discussie over woonruimteverdeling.	Uitvoering	 Bij de uitwerking van verschillende uitgangspunten door de regionale werkgroep is gebleken dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Deze onderzoeken hebben gezorgd voor een verschuiving van de Raadsconsultaties van eind 2019 naar 1e helft 2020.

3. Aanpassing Huisvestingsverordening Aalsmeer.	Raad	 In het eerste kwartaal van 2020 wordt een nieuwe verordening aan de raad aangeboden. Aangezien het een uitwerking betreft van de nieuwe woonagenda, is eerst besluitvorming daarover afgewacht.
4. Evaluatie Duurzaamheidsfonds Aalsmeer.	Raad	 De in het vierde kwartaal 2019 gestarte evaluatie Duurzaamheidsfonds Aalsmeer wordt in de eerste helft van 2020 afgerond. Op basis van deze evaluatie volgt in 2020 een voorstel voor de inzet van gemeente Aalsmeer aangaande het Duurzaamheidsfonds.
5. Voorbereiding realisatie grootschalige voorzieningen voor huisvesting arbeidsmigranten.	Raad	 Voorbereiding eerste voorziening is afgerond. Realisatie is najaar 2019 gestart. Voorbereiding tweede voorziening loopt. Realisatie start voorjaar 2020.
6. Herijken woonvisie/agenda.	Raad	 De woonagenda is in december 2019 door de raad vastgesteld.

2.5.4 Openbaar vervoer

In de reactie op het Vervoerplan 2020 (ingående december 2019) stond inzake Aalsmeer een aantal zaken opgenomen. Naar aanleiding hiervan is zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau (tot op AM-niveau) gezamenlijk onderzoek opgestart naar OV-fijnmazigheidsmaatregelen in samenwerking met de vervoerregio Amsterdam en vervoermaatschappij Connexxion. Daarnaast is extra reistijd toegevoegd aan R Net buslijn 357/358 teneinde het op tijd vertrekken uit Kudelstaart beter te waarborgen. Lijn 342 zal - in tegenstelling tot eerdere Connexxion-berichtgeving - per 16 augustus 2020 door Aalsmeer Dorp gaan rijden. De aantallen busreizigers tussen Aalsmeer en Kudelstaart (v.v.) worden door Connexxion blijvend gemonitord ten behoeve van eventuele frequentieverhoging. Er vindt overleg plaats tussen Aalsmeer en Connexxion over een mogelijk laadpunt voor elektrische bussen in Kudelstaart. De toekomstige route van buslijn 171 wordt gekoppeld aan de gereedkoming van het HOVASZ project.

2.5.5 Parkeren

In 2019 zijn de voorbereidingen gestart voor het aanpassen van de parkeerverordening die in 2020 afgerond zal worden.

2.5.6 Maatschappelijk Vastgoed

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Renoveren gemeentehuis (fase 2).	Uitvoering	 De renovatie van het gemeentehuis is eind 2019 opgeleverd. Nazorg en het inspelen op gebruiksbevindingen lopen tot medio 2020.
2. In gang zetten herontwikkeling Parklaan 27.	College	 De verkoop aan de beoogde ontwikkelaar neemt meer tijd dan verwacht. Zoals het er nu uit ziet valt hierover begin 2020 een beslissing.
3. Beschikbaar krijgen voor sloop of herontwikkeling van Ophelialaan 230, Jac. P. Thijsselaan 10 en 13 en Meervalstraat 23 en 25.	Uitvoering	 Meervalstraat 23 en 25 zijn eind 2019 gesloopt. Ophelialaan 230 is beschikbaar voor herontwikkeling. Jac.P. Thijsselaan 10 en waarschijnlijk ook 13 blijven in exploitatie.
4. Voorbereiding omgevingsvergunning fort Kudelstaart.	Uitvoering	 De initiatiefnemers zijn volgens planning bezig met de voorbereiding van de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	13.094	13.094	0	8.589	8.589	0	0
5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.894	52	5.933	5.784	150	2.977	3.394	-417	-567
5.1 Ruimtelijke ordening	-373	679	1.119	778	341	2.012	775	1.238	897
5.2 Wonen en bouwen	689	-431	1.990	1.407	583	2.102	1.596	506	-77
5.4 Parkeren	-11	-9	9	18	-9	3	15	-12	-3
5.5 Beheer overige gebouwen en gronden	131	432	995	635	359	929	1.278	-349	-709
Totaal saldo van baten en lasten	2.330	722	23.140	21.717	1.424	16.612	15.647	965	-459
Reservemutatie	328	-308	4.400	4.210	189	4.333	4.210	123	-67
Resultaat	2.658	415	27.540	25.927	1.613	20.945	19.857	1.088	-525

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (voordeel lasten € 4.505.000, nadeel baten € 4.505.000)

Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget.

Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 1.6 miljoen lagere lasten en € 4.2 miljoen hogere baten. De bedragen zijn de tegenhangers van de afwijking op de gerealiseerde baten en lasten op de projecten.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting hebben betrekking op het project Green Park Aalsmeer.

Green Park Aalsmeer (voordeel lasten € 2,8 miljoen, nadeel baten € 8,7 miljoen, beiden neutraal met balans)

In 2019 zijn er € 2,8 miljoen minder kosten gemaakt. € 1,3 miljoen heeft betrekking op verwervingen die in 2019 niet tot stand zijn gekomen, maar wel gepland waren. € 1,5 miljoen is te verklaren doordat er minder civieltechnisch werk is uitgevoerd. Een aantal kavels die in 2019 bouwrijp zou worden gemaakt is verschoven naar 2020. Dit heeft verschillende redenen. Er zijn bij verschillende bouwplannen juridische procedures tegen de verleende omgevingsvergunningen gevoerd. Over het algemeen kennen de procedures een positieve uitspraak, maar het levert wel vertraging op in de uitgifte en daardoor in de kosten voor bouwrijp maken. In een aantal gevallen hebben de betrokken partijen meer tijd nodig gehad dan verwacht om hun bouwplannen te concretiseren. Dat heeft te maken met de omvang en het investeringsvolume van de plannen of met de complexiteit van een ontwikkelproces bij een ondernemer met een initiatief voor nieuwbouw.

Daarnaast is er enige vertraging in de aanleg van Middenweg Oost (tussen de N201 en Machineweg) en de Molenvlietweg. De Molenvlietweg is verdeeld in 2 fasen, waarvan alleen fase 1 in 2019 is gestart.

In 2019 zijn minder kavels uitgegeven dan waarmee in het jaarplan van 2019 rekening was gehouden. Voor een deel ligt deze vertraging in de gevoerde planologische procedures. Anderzijds ligt de vertraging voor een deel bij de initiatiefnemers, die een langere voorbereidingstijd nodig hebben dan gepland. Een voorbeeld daarvan is het nieuwe hotel aan de Middenweg in deelgebied 7. Op basis van de herziene grondexploitatie is het de verwachting dat in 2020 de doorgeschoven projecten alsnog gerealiseerd worden.

Samenvatting taakvelden Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en Ruimtelijke ordening voor grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer

Conform BBV is deze grondexploitatie opgeknipt in een bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) en een faciliterend deel. De mutaties worden daarom opgeknipt in de jaarrekening toegelicht op taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en taakveld Ruimtelijke ordening en op taakveld). Voor beide delen is conform regelgeving een aparte voorziening aanwezig.

De Tuinen Aalsmeer actief: verlagen verliesvoorziening (€ 421.000)

Conform BBV is deze grondexploitatie opgeknipt in een bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) en een faciliterend deel. De mutaties worden daarom opgeknipt in de jaarrekening toegelicht op taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en taakveld Ruimtelijke ordening en op taakveld). Voor beide delen is conform regelgeving een aparte voorziening aanwezig.

Na actualisatie van de grondexploitatie 2019 naar 2020 is het saldo in het actieve deel € 421.000 positief (op netto contante waarde). Dit wordt verklaard door:

- a. extra VTU en plankosten: € 0,62 miljoen
- b. extra civiele kosten € 0,46 miljoen
- c. niet verwerven van een perceel € 0,35 miljoen
- d. hogere opbrengsten gronduitgifte: € 1,15 miljoen

5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (voordeel lasten € 2.740.000, nadeel baten € 2.809.000)

Omdat het resultaat van bouwgrondexploitaties elk jaar op de balans wordt opgenomen, is het saldo van baten en lasten in evenwicht. Uitzonderingen hierop zijn winstnemingen en een vrijval of een toevoeging aan de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten (ten behoeve van projecten met een negatief resultaat) of overige gerelateerde voorzieningen.

Mutaties voor bouwgrondexploitaties met invloed op het resultaat (voordeel lasten € 270.000, voordeel baten € 298.000)

De Tuinen Aalsmeer actief: verlagen verliesvoorziening (€ 421.000)

De voorziening grondexploitaties en bouwprojecten betreft alleen het deel van het project De Tuinen van Aalsmeer met actief grondbeleid. Omdat deze voorziening is bepaald op netto contante waarde, wordt het bedrag jaarlijks opgehoogd. In 2019 is deze ophoging € 216.000, dit is € 54.000 minder dan begroot.

Door diverse mutaties als gevolg van de grondexploitatie actualisatie is de verliesvoorziening met € 421.000 verlaagd. Voor een verklaring, zie hiervoor.

De begrote winstneming van het project Meervalstraat-Roerdomplan van € 91.000 is niet gerealiseerd door vertraging in het project. Het project is vertraagd door de beroepsprocedure van het bestemmingsplan.

Bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, zonder invloed op het resultaat)

Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget.

Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 163.000 hogere lasten en € 8,7 miljoen lagere baten. De bedragen zijn de tegenhangers van de afwijking op de gerealiseerde baten en lasten op de projecten.

De afwijking op de baten en lasten bedragen respectievelijk € 8,7 miljoen hogere lasten en € 163.000 hogere baten. De verschillen zijn voornamelijk te verklaren door ontwikkelingen binnen de hierna vermelde grondexploitaties.

De Tuinen van Aalsmeer (bouwgrond in exploitatie, voordeel lasten € 2,6 miljoen, nadeel baten € 847.000, neutraal met balans)

In het project de Tuinen van Aalsmeer zijn in 2019 € 847.000 minder inkomsten gerealiseerd en € 2,6 miljoen minder uitgaven. Het verschil aan de inkomstenkant komt hoofdzakelijk door het vertragen van het project Laurierhof.

Aan de uitgavenkant is een aantal verwervingen (€ 700.000) doorgeschoven naar komend jaar door vertragingen. Het overige verschil zit hoofdzakelijk in vertraging civiele kosten, samenhangend met tragere uitgifte. De vertraging wordt veroorzaakt doordat onderhandelingen over deelprojecten langer duren dan voorzien en door opgetreden PFAS-problematiek in het deelproject Zwarteweg,

Meervalstraat-Roerdomplaan (voordeel lasten € 119.000, neutraal met balans)

Het verschil van € 120.000 minder uitgaven wordt met name veroorzaakt door aanpassing van de planning uitgifte waardoor civiele kosten zijn verschoven in de tijd. Er is vertraging opgetreden door de beroepsprocedure van het bestemmingsplan.

VVA terrein woningbouw (voordeel lasten € 96.000, nadeel baten € 767.000, neutraal met balans)

Het verschil aan inkomsten van € 767.000 wordt veroorzaakt door vertraging in de uitgifte op beide locaties in dit project. De inkomsten komen naar verwachting komend jaar en het jaar daarna binnen. Vanwege deze aangepaste planning zijn ook € 96.000 civiele kosten doorgeschoven in de tijd samenhangend met deze uitgifte. Het duurt langer dan vooraf gedacht om overeenstemming te bereiken met de beoogde ontwikkelaars.

Grondexploitaties in voorbereiding (voordeel lasten € 23.000, neutraal met balans)

Herenweg 61

De ruimtelijke procedure om voor de woonbestemming wordt naar verwachting in 2020 vastgesteld.

Na vaststelling van de nieuwe bestemming wordt er een taxatie uitgevoerd om de grondprijs voor de verkopen kavel te bepalen. De opbrengst wordt verwacht in 2021.

Graaf Willemlaan 1-3

Het is de intentie deze locatie in te zetten voor de realisatie van een gezondheidscentrum in Kudelstaart. De planvorming hiervoor is in 2019 gestart op basis van een voorstel van een initiatiefnemer. Het onderzoek naar de (financiële) haalbaarheid loopt en wordt begin 2020 afgerond. Daarna wordt een samenwerkingsovereenkomst met de initiatiefnemer gesloten en worden afspraken gemaakt om de ruimtelijke procedure te starten en kan de grondverkoop worden voorbereid.

5.1 Ruimtelijke ordening (nadeel lasten € 903.000, nadeel baten € 3.000)

Facilitaire projecten

Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar. Daardoor is het saldo van baten en lasten over het algemeen in evenwicht. Een deel van deze lasten betreft toevoegingen aan reserves van bijdragen van ontwikkelaars voor bovenwijkse voorzieningen, kunstzinnige verfraaiing of aanpassingen in de buitenruimte. Deze toevoegingen aan reserves worden verantwoord op taakveld 0.10 Mutaties reserves programma 5.

Uitzondering op het budgettair neutrale saldo zijn kosten die niet kunnen worden verhaald. Deze moeten als verlies worden genomen in het jaar dat dit zich voordoet. Voor verwachte toekomstige tekorten wordt een voorziening getroffen.

De overige afwijkingen op baten en lasten zijn budgettair neutraal en betreffen faseringsverschillen binnen de projecten.

Mutaties facilitaire projecten met invloed op het resultaat (nadeel lasten € 940.000)

Het nadelig resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de toevoeging aan de voorziening facilitaire projecten van totaal € 838.000 bestaande uit de volgende onderstaande onderdelen:

De Tuinen Aalsmeer: ophogen verliesvoorziening facilitair (€ 823.000)

Het afgelopen jaar is het exploitatieplan Polderzoom fase 2 vastgesteld (31 oktober 2019), samen met het bestemmingsplan Polderzoom fase 2. Deze twee planfiguren zijn thans onherroepelijk en is dus planologisch de weg vrij om te gaan bouwen.

In het exploitatieplan en de grondexploitatie van de gemeente zijn de actuele kostenramingen verwerkt, zoals kosten voor PFAS en andere gebleken kosten uit bodeminformatie.

Het totale effect van het exploitatieplan en de reguliere actualisatie van de grondexploitatie ultimo 2019 is € 823.000 negatief, waarmee de verliesvoorziening is opgehoogd. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- a. € 354.000 extra kosten saneren (incl. PFAS) en sloop op basis van actuele bodeminformatie,
- b. € 693.000 extra kostenraming bouw- en woonrijp maken o.b.v. uitgewerkt plan,
- c. € 689.000 extra VTU en plankosten voor de looptijd van het project totaal (6 jaar),
- d. € 833.000 hogere exploitatiebijdragen (vastgesteld exploitatieplan),
- e. € 80.000 voordeel door lagere kosten verwerving door gesloten anterieure overeenkomst (€ 25.000) en overig index effecten.

Zuiderkerk (€ 15.000 verliesvoorziening)

Het treffen van de (beperkte) verliesvoorziening houdt verband met vertraging in het project door de ontwikkelaar waardoor de gemeente de buitenruimte pas later kan inrichten. De voorziening is het gevolg van de prijsstijgingen die daarmee samengaan.

Niet begrote negatieve resultaten van diverse facilitaire projecten (nadeel lasten € 43.000)

In 2019 zijn kosten gemaakt voor het project Aalsmeerderweg (€ 19.400), waar in twee eerdere jaren een exploitatiebijdrage voor ontvangen is. De inkomsten zijn in het verleden verwerkt in het rekeningresultaat, waardoor nu een nadeel ontstaat.

Daarnaast is voor elf overige facilitaire projecten onvoorziene uitgaven gemaakt die niet bekostigd konden worden uit de exploitatiebijdrage (€ 23.600)

Afwijkingen op dotaties aan reserve buitenruimte voor nazorg en bovenwijks (nadeel € 67.000 minder afdracht)

De toevoeging aan de reserves buitenruimte voor nazorg en bovenwijks hangt samen met de exploitatiebijdragen op de diverse projecten. Als de exploitatiebijdrage ontvangen wordt, wordt de toevoeging gedaan. De exploitatiebijdragen voor bovenwijks zijn € 114.000 lager, voor buitenruimte nazorg zijn ze € 47.000 hoger.

5.2 Wonen en bouwen (nadeel lasten € 112.000, voordeel baten € 189.000)

Omgevingsvergunning verlening (nadeel lasten € 119.000)

Er zijn in het laatste deel van 2019 meer grote vergunningaanvragen binnengekomen dan verwacht. Dat leidt tot meer inhuurlasten om de aanvragen af te kunnen handelen. De hieraan verbonden extra legesinkomsten komen in 2020 binnen.

Toezicht omgevingsvergunning (voordeel lasten € 70.000)

Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door de vrijval van de reservering van afgesloten grote projecten 2017.

Dwangsommen (nadeel lasten € 130.000, voordeel baten € 183.000)

Het is beleid dat verbeurde dwangsommen in principe worden ingevorderd. Deze inkomsten zijn niet te voorzien en worden niet verwerkt in de begroting. In 2019 is € 171.000 aan dwangsommen opgelegd, waarvan € 130.000 als dubieus wordt gezien en leidt tot een toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren. Gemotiveerde verzoeken tot matiging of de solvabiliteit van de overtreder zijn bijvoorbeeld redenen waarom invordering niet of slechts gedeeltelijk plaatsvindt.

Daarnaast heeft betaling en/of correctie van opgelegde dwangsommen geleid tot een vrijval van de voorziening met € 12.000 in 2019.

Inhaalslag handhavingdossier (voordeel lasten € 44.000)

In de 2e helft van 2019 is begonnen met het opstarten van de inhaalslag op handhavingdossiers in relatie tot de gewenste omgevingsvisie. Het zwaartepunt van de inhaalslag ligt in de komende jaren 2020, 2021 en 2022. Het verzoek is om het restantbudget van 2019 over te hevelen naar 2020.

Diverse begrotingswijzigingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten 23.000 en voordeel baten € 6.000)

5.5 Beheer overige gebouwen en gronden (voordeel lasten € 66.000, voordeel baten € 643.000)

Beheer gebouwen (voordeel baten € 375.000)

Op beheer gebouwen zijn de baten € 375.000 hoger. Dit is voornamelijk het gevolg van vrijval, na herbeoordeling van de noodzakelijke omvang, van € 455.000 vanuit de onderhoudsvoorziening. Met daar tegenover een restitutie van in 2018 onterecht in rekening gebrachte huur met betrekking tot de Oude Veiling van € 33.000, alsmede van huurderwing door het leegkomen van een voor sloop bestemd pand aan de Meervalstraat ad € 43.000.

Beheer woningen (voordeel baten € 247.000)

Op beheer woningen zijn de baten € 247.000 hoger, vrijwel in zijn geheel het gevolg van de verkoop van een woning aan de Oosteinderweg waar geen boekwaarde meer tegenover stond.

Nieuwbouw en renovatie (voordeel lasten € 57.000)

Op nieuwbouw en renovatie is er een voordeel op de lasten van € 57.000 in verband met de vrijval van een niet meer benodigd budgetrestant voor sloop van een schuur en kas aan de Bilderdammerweg.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 9.000, voordeel baten € 21.000)

Reservemutatie (voordeel toevoeging € 67.000)

Mutatie reserve bovenwijkse voorzieningen (voordeel toevoeging € 114.000) en mutatie reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimtevoorzieningen (nadeel toevoeging € 48.000)

De toevoeging aan de reserves buitenruimte voor nazorg en bovenwijken hangt samen met de exploitatiebijdragen op de diverse projecten. Als de exploitatiebijdrage ontvangen wordt, wordt de toevoeging gedaan. De exploitatiebijdragen voor bovenwijken zijn € 114.000 lager, voor buitenruimte nazorg zijn ze € 47.000 hoger.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties zijn Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V. betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2019 - 2022

Besturen is vooruit denken. We realiseren ons dat Aalsmeer ook in de toekomst haar eigen identiteit wil behouden, maar wij willen ook samenwerken met anderen. Dat zijn uitdagingen waar wij samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en onze partners in de regio het gesprek over willen aangaan. Samen gaan wij de toekomst van onze mooie gemeente vormgeven.

Basis voor onze samenwerking met de gemeenteraad is het raadsprogramma met gezamenlijke uitgangspunten, kernwaarden en belangrijke thema's. Daarbij willen wij een actieve wisselwerking tussen raad en college over hoe wij willen participeren met verschillende groepen in de samenleving. Wij willen aansluiting houden met de samenleving, inwoners en ondernemers door hen zo vroeg mogelijk te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen, ruimte geven voor eigen initiatieven, maar ook duidelijk zijn over verwachtingen. Zo willen wij bouwen aan verbinding en vertrouwen tussen samenleving en gemeentebestuur.

2.6.1 Veiligheid, handhaving en crisisbeheersing

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitvoeringsprogramma VTH 2019-2020.	College	
2. Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen.	College	
3. Vaststellen en uitvoeren van integraal veiligheidsplan 2019-2022.	Raad	
4. Opstellen en vaststellen actieplan veiligheidsplan 2019.	College	
5. Vaststellen wijziging Algemene Plaatselijke Verordening.	Raad	

Alle afgesproken bestuurlijke actiepunten zijn afgehandeld. De actiepunten zijn voor Openbare Orde en Veiligheid meer abstract in die zin dat ze gericht waren op het maken van plannen en programma's.

Op basis van die plannen en programma's vindt de concrete uitvoering plaats. Bijzonderheden voor 2019 die gemeld kunnen worden zijn de volgende.

Waterveiligheid is in dit jaar in projectmatige zin "op poten gezet" om ook in de komende jaren een goede basis te hebben voor meer veiligheid op het water. Op regionaal niveau wordt steeds intensiever samengewerkt, onder meer op gebied van ondermijning in het RIEC, met name gericht op twee handavingsknelpunten, op het snijvlak van veiligheid en zorg (jeugd en veiligheid, top 1000, treiteraankpak, radicalisering,) en in het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (voorheen Veiligheidshuis). Deelname aan deze samenwerkingsverbanden was tot en met 2019 zonder kosten voor de Amstellandgemeenten en geheel voor rekening van de gemeente Amsterdam. In 2019 is overleg gestart om afspraken te maken over een meer evenredige kostenverdeling vanaf 2020.

De tendens op het gebied van veiligheid is nog meer integraliteit. Van buiten naar binnen. Aanpak verwarde personen, woonoverlast, huiselijk geweld, preventie in het kader van jeugd, hennepcultuur, mensenhandel; het zijn steeds meer zaken achter de voordeur waarvan de aanpak belangrijker wordt om ook in de openbare ruimte daarvan minder negatieve gevolgen te ervaren. Op het gebied van jeugd en veiligheid is daarom ook voor gekozen om meer inzet te plegen op de individuele aanpak via LPGA (lokaal persoonsgerichte aanpak).

2.6.2 Regionale samenwerking

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Voortzetting regionale samenwerking via bestuurlijke vertegenwoordiging van de AM in de MRA Regiegroep, de Platforms Economie, Ruimte en Mobiliteit en portefeuillehoudersoverleggen. Deelname aan diverse actiepunten uit de MRA agenda.	Uitvoering	✓ In de regionale samenwerking heeft Aalsmeer zich vooral gericht op de thema's Economie zoals Economische Regionale Strategie, werkmilieus (PLABEKA), Bereikbaarheid en Wonen.
2. Uitvoering van de AM EZ agenda die grotendeels is afgeleid van de MRA agenda.	Uitvoering	✓ De thema's van de AM EZ Agenda zijn duurzame en circulaire economie, Toerisme (quick scan toeristische positionering), Greenport, Schiphol, Plabeka en Starters (Zaai) en arbeidsmarkt (inspelen op veranderingen). Ook is gestart met het onderzoek "versnelling transformatieopgave verouderde glastuinbouwgebieden.

Uitvoering AM Actieprogramma Wonen is onderdeel van de regionale samenwerking.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
6.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.269	1.299	1.322	36	1.286	1.305	36	1.270	-16
6.1 Openbare orde en veiligheid	1.318	1.329	1.496	32	1.464	1.491	39	1.453	-12
6.2 Burgerzaken	196	283	687	366	322	664	430	235	-87
6.4 Bestuur	2.269	1.916	1.754	40	1.714	1.869	194	1.674	-40
Totaal saldo van baten en lasten	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155
Resultaat	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

6.1 Openbare orde en veiligheid

Alle taken en werkzaamheden op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn nagenoeg conform het beschikbare budget uitgevoerd.

De bibobondersteuning vanuit Amsterdam is later in het jaar van start gegaan en is minder intensief qua uren dan verwacht. Ten aanzien van radicalisering kan wederom worden gemeld dat er alsnog een (regionale) subsidie via het Actiecentrum Veiligheid en Zorg voor de radicaliseringsregisseur is vrijgekomen dit jaar. Daarentegen heeft een specifieke woonoverlastzaak veel inzet gekost om tot een versnelde en structurele oplossing te komen.

6.2 Burgerzaken (voordeel lasten € 23.000, voordeel baten € 64.000)

Burgerzaken (nadeel lasten € 26.000 en voordeel baten € 64.000)

In de prognose was rekening gehouden met een reisdocumenten dip per 1 maart 2019. Deze daling is echter pas vanaf september 2019 ingezet. Hierdoor zijn meer reisdocumenten verkocht dan in de begroting rekening mee was gehouden. Dit leidt tot hogere baten en ook hogere rijksafdrachten.

Verkiezingen (voordeel lasten 49.000)

De lasten van verkiezingen zijn € 49.000 lager dan begroot. Dit komt omdat er in 2019 drie niet-volledige verkiezingen zijn geweest: de verkiezingen Provinciale staten en de Waterschappen zijn op dezelfde dag uitgevoerd waardoor kosten zijn bespaard. Daarnaast is er een projectteam dat de verkiezingen voor Amstelveen en Aalsmeer gecombineerd uitvoert. Het volledig splitsen van alle kosten is niet altijd mogelijk, voor Aalsmeer leidt dit tot een voordeel.

6.4 Bestuur (nadeel lasten € 115.000, voordeel baten 154.000)

Gemeenteraad (nadeel lasten € 63.000)

Het nadeel wordt met name veroorzaakt door de naheffing Werkkostenregeling (€ 38.000) en hogere vergoedingen voor de gemeenteraad als gevolg van landelijke en lokale wijzigingen in de rechtspositie (€ 39.000). Daar tegenover staat een voordeel van minder uitgaven voor de accountantscontrole (€ 14.000).

Burgemeester en Wethouders (nadeel lasten € 101.000 en voordeel baten € 154.000)

De verantwoordelijkheid voor de pensioenopbouw en uitkering voor (gewezen) wethouders ligt bij gemeenten op grond van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (appa). Ultimo 2019 heeft Loyalis een doorrekening gemaakt en dit leidt tot een bijstorting van € 74.000 aan Loyalis voor de pensioenvoorziening wethouders.

Vanwege het snel(ler) vinden van nieuw emplooi, wordt minder gebruik gemaakt van de voorziening voormalig personeel hetgeen heeft geleid tot een vrijval van de voorziening voormalig personeel met € 127.000,-.

Loyalis heeft een bedrag van € 27.000 uitgekeerd ten behoeve van de weduwepensioen van de echtgenote van een voormalig wethouder. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening voormalig personeel.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 49.000).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Vervoerregio Amsterdam en Amstelland- en Meerlandenoverleg. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.7 Overhead

Inleiding

Het BBV schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Ter wille van een uniforme verantwoording in alle gemeenten is een eenduidige afbakening van belang van enerzijds de kosten die verband houden met het primaire proces en anderzijds de kosten die gerekend worden tot de overhead. Daartoe geeft de regelgeving een uitvoerige en gedetailleerde omschrijving van wat er valt onder het taakveld "0.4 Ondersteuning" binnen dit programma. Samengevat gaat het bij overhead om de volgende zaken:

- a. leidinggevend en managementondersteuning in het primair proces,
- b. de financiële functie,
- c. P&O/HRM,
- d. de inkoopfunctie,
- e. de communicatiefunctie,
- f. juridische zaken,
- g. ICT,
- h. bestuurszaken en bestuursondersteuning
- i. facilitaire zaken en huisvesting (incl. post en archief).

In de uitwerking van toerekening van overhead is conform onze financiële verordening gekozen deze te bepalen als percentage van de directe ambtelijke capaciteitsinzet. Als generieke sleutel komt de ambtelijke capaciteit het meest in aanmerking, aangezien er een significante correlatie is tussen de omvang van de directe ambtelijke capaciteit en de omvang van de (ondersteunende) overhead. Ten slotte sluit deze keuze het meeste aan bij de techniek die het CBS op macroniveau hanteert. Het percentage wordt op begrotingsbasis berekend en gedurende het jaar niet aangepast.

De toerekening van de overhead vindt plaats naar de grondexploitaties. Voor het bepalen van kostendeckendheid van lokale heffingen wordt extracomptabel overhead toegerekend. Daartoe worden de netto-overheadkosten (€ 7,6 miljoen) uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet (€ 9,8 miljoen). Dit leidt tot een overheadpercentage van afgerond 77% conform de volgende berekening:

Saldo taakveld Overhead (0.4)	€ 9,864 miljoen	(a)
Totale (netto toegerekende) overheadkosten	€ 7,624 miljoen	(b)
Opslagpercentage:	77%	(b/a)

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
7.1 Ondersteuning organisatie	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
Totaal saldo van baten en lasten	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
Reservemutatie	0	0	0	171	-171	0	205	-205	-33
Resultaat	7.705	7.676	7.877	171	7.705	7.887	206	7.680	-25

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 9.000, voordeel reservemutatie € 33.000).

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaald programma. Niet vrij besteedbare middelen zoals bijvoorbeeld specifieke uitkeringen en riool- en afvalstoffenheffing (retributies), worden rechtstreeks verantwoord op de programma's ter dekking van de betreffende kosten. Algemene dekkingsmiddelen bestaan voor het grootste deel uit de uitkering gemeentefonds en uit de algemene belastingen. Naast deze inkomenscomponenten ontvangt de gemeente uit haar deelnemingen en uitgezette middelen dividend en rente.

Hieronder volgt een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Daarna worden de onderdelen kort toegelicht.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
8.1 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-31.260	-32.777	0	33.751	-33.751	0	33.873	-33.873	-122
8.1 Belastingen overig	-1.747	-1.716	67	1.780	-1.713	67	1.798	-1.731	-19
8.1 Overige baten en lasten	119	849	1.094	10	1.084	904	15	889	-195
8.1 OZB Niet woningen	-3.671	-3.678	110	4.207	-4.098	110	4.239	-4.129	-31
8.1 OZB Woningen	-4.492	-4.597	390	5.011	-4.621	347	5.057	-4.710	-89
8.1 Treasury	-1.592	-1.253	426	1.809	-1.383	497	1.846	-1.349	34
8.1 Vennootschapsbelasting (VPB)	43	0	15	0	15	13	0	13	-2
Totaal saldo van baten en lasten	-42.601	-43.171	2.102	46.568	-44.466	1.937	46.827	-44.890	-424
Reservemutatie	-5.053	-5.097	390	5.856	-5.466	390	5.856	-5.466	0
Resultaat	-47.653	-48.269	2.492	52.424	-49.932	2.327	52.682	-50.355	-424

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

8.1 Algemene uitkering (voordeel baten € 122.000)

De afwijking ten opzichte van de begroting bestaat uit een aanpassing op de algemene uitkering 2019 en een afrekening over oude jaren.

Algemene uitkering 2019 (voordeel baten € 129.000)

In de raadsbrief van 14 oktober 2019 is de raad geïnformeerd over de financiële gevolgen van de septembercirculaire waarvan de effecten zijn verwerkt in de 2e Bestuursrapportage 2019. De decembercirculaire is de basis voor de jaarrekening 2019. Over de effecten van de decembercirculaire op de algemene uitkering bent u geïnformeerd in de raadsbrief van 2 januari 2020.

De algemene uitkering is € 129.000 hoger dan bij de septembercircularis. Er is sprake van een omvangrijke bijstelling van de maatstaven voor medicijngebruik, per saldo een nadeel van € 78.000.

Als uitwerking van het klimaatakkoord komt € 237.000 beschikbaar voor beleidsuitwerking. Deze middelen komen op een zodanig laat moment bij de gemeenten binnen dat het beleid hiervoor in de volgende jaren zal volgen. Voorgesteld wordt om dit bedrag bij de besluitvorming van de jaarrekening veilig te stellen.

Het resterende bedrag van € 30.000 nadelig betreft bijstelling van diverse maatstaven.

Verrekening oude jaren (nadeel baten € 7.000)

In 2019 heeft een verrekening plaatsgevonden over de jaren 2017 en 2018 van totaal € 7.000.

8.1 Overige baten en lasten (voordeel lasten € 190.000, voordeel baten € 5.000)

Belastingrente (voordeel lasten € 110.000, neutraal met taakveld Treasury)

In de 2e Bestuursrapportage 2019 is melding gemaakt van de btw-suppletie 2013-2017 en de belastingrente die daarbij verschuldigd is. Het bedrag van de suppletie inclusief de rente is geraamd op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. Conform de voorschriften van het BBV moeten de rentelasten worden verantwoord op taakveld Treasury.

Stelpost loon- en prijsontwikkeling (voordeel lasten 67.000)

In de 1e Bestuursrapportage 2019 is vooruitlopend op de nieuw af te sluiten CAO gemeentepersoneel rekening gehouden met een stijging van de sociale lasten. De werkelijke stijging valt in 2019 lager uit zodat er bij de jaarrekening incidenteel vrijval kan plaatsvinden.

Onvoorzien (voordeel lasten € 26.000)

In de begroting is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van afgerond € 31.000 (€ 1,- per inwoner). In de raadsvergadering van 9 februari 2017 is het voorstel 'De Oude Veiling, uitvoeren verbouw uitgebreide variant' behandeld (raadsbesluit 2016 / 063714). Besloten is om voor de jaren 2018 en 2019 uit de post onvoorzien de aanloopkosten van de exploitatie van De Oude Veiling te dekken en dit in de reguliere producten aan de raad voor te leggen. In de 1e Bestuursrapportage 2019 is hiertoe een bedrag van € 5.000 overgeheveld naar programma 1, taakveld Samenkracht en burgerparticipatie.

Het restantbedrag van € 26.000 is niet benut.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 13.000, voordeel baten € 5.000)

8.1 OZB woningen (voordeel lasten € 43.000, voordeel baten € 46.000)

Kosten dwanginvordering (voordeel lasten € 25.000)

Zoals eveneens in 2018 gemeld zijn door een hoge eigen inzet op de dwanginvordering de kosten voor het externe deurwaarderskantoor substantieel lager dan begroot. Dit is met name het gevolg van organisatorische wisselingen en de werkwijze bij het deurwaarderskantoor. Uit de opbrengst van de "Opgelegde kosten dwanginvordering" blijkt wel dat de dwanginvordering in zijn geheel goed loopt. Voor 2020 wordt onderzocht om het begrote bedrag voor de externe deurwaarder in te zetten voor de verdere professionalisering van de met eigen mensen uitgevoerde dwanginvordering.

Toevoeging voorziening oninbare vorderingen belastingdebiteuren (voordeel lasten € 23.000)

De voorziening oninbare vorderingen wordt gevormd afhankelijk van de ouderdom van de openstaande posten. Het saldo van de oudere posten is lager dan bij de begroting van is uitgegaan.

Inkomsten OZB (voordeel baten € 43.000)

De inkomsten OZB woningen zijn € 43.000 hoger dan geraamd. Ten opzichte van de raming is deze afwijking marginaal.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 5.000, voordeel baten € 3.000)

8.1 Treasury (nadeel lasten € 71.000, voordeel baten € 37.000)

Belastingrente (nadeel lasten € 110.000, neutraal met taakveld Overige baten en lasten)

In de 2e Bestuursrapportage 2019 is melding gemaakt van de btw-suppletie 2013-2017 en de belastingrente die daarbij verschuldigd is. Het bedrag van de suppletie inclusief de rente is geraamd op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. Conform de voorschriften van het BBV moeten de rentelasten worden verantwoord op taakveld Treasury.

Externe rentelasten over korte en lange financiering (voordeel lasten € 45.000)

In de begroting is rekening gehouden met rentelasten in verband met nieuw aan te trekken financieringsmiddelen. De werkelijk te betalen rente is lager dan waar rekening mee werd gehouden.

Rente SVN (voordeel baten € 26.000)

De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) verstrekt leningen om het volkshuisvestingsbeleid te bevorderen en voert ook de verordening Duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds uit voor de gemeente Aalsmeer. In 2019 is voor € 26.000 aan rente ontvangen.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 6.000, voordeel baten € 11.000)

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Algemene Dekkingsmiddelen zijn betrokken: Ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen, Samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden, De Meerlanden Holding N.V., Bank Nederlandse Gemeenten N.V., Eneco Groep en Stedin Groep. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De Raad bepaalt tot invoering, wijziging of intrekking van de gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Aalsmeer kende in 2019 de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelasting, forensenbelasting, (water)toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen wordt ingaande 2022 van Rijksweg afgeschaft.

Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De gemeente Aalsmeer kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en grafrechten. Grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

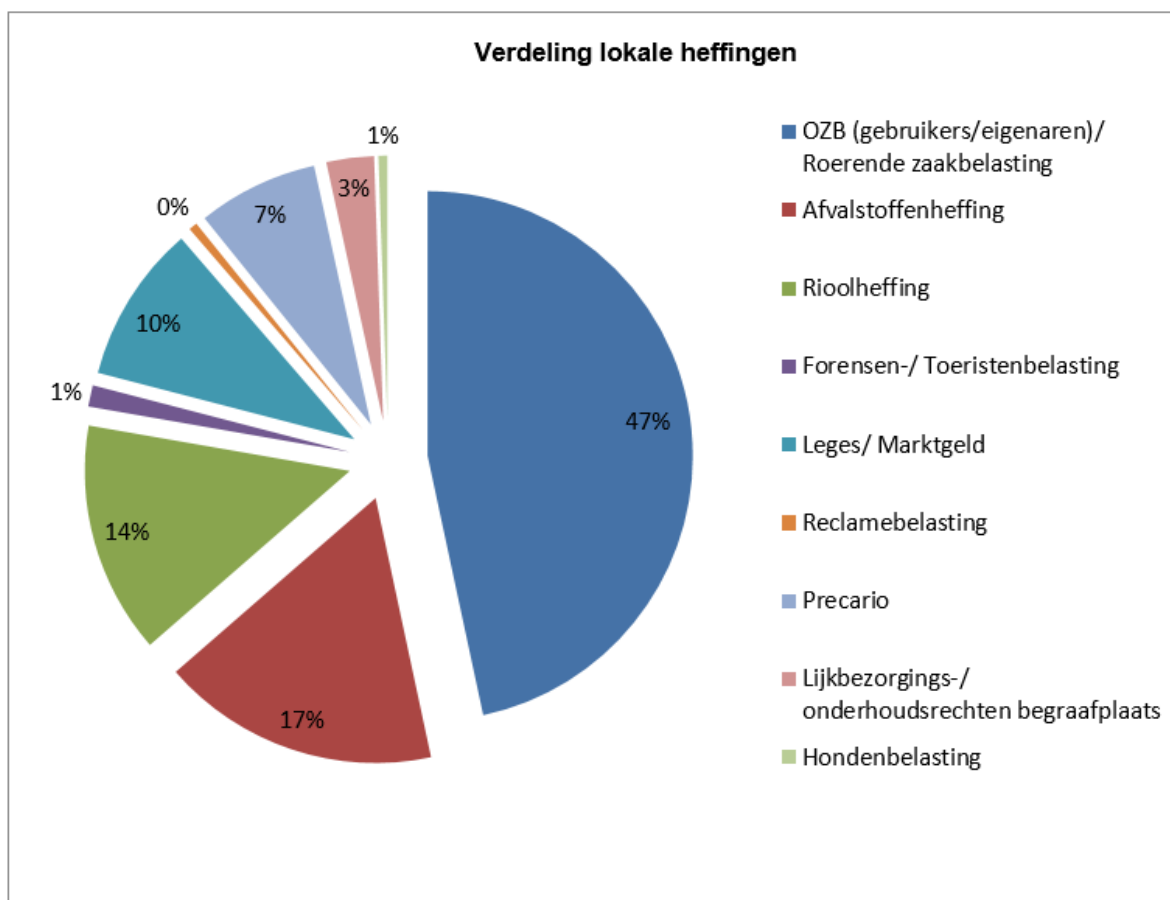
De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde en daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten lokale heffingen 2019. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het beleid dat de gemeente heeft gehanteerd voor de bepaling van de hoogte van de heffingen 2019, wordt een uiteenzetting per belasting en heffing gegeven en worden de belangrijkste gegevens vergeleken met die van omliggende gemeenten. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste kerngegevens.

Inkomsten lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat 3,5% naar gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5,1% voor hun rekening, de rijksoverheid 94,9%. In 2019 is € 20,3 miljoen. ontvangen aan belastingen en retributies en daarmee maken deze inkomsten circa een kwart uit van de totale gemeentelijke baten. Gemeten naar de financiële omvang bepalen de onroerende zaak belastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing met afgerond 78% een groot deel van de lokale heffingen.

x € 1.000				
Soort lokale heffing	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Vershil 2019
Belastingen				
OZB-eigenaren woningen	4.784	5.276	5.324	49
OZB-eigenaren niet -woningen	2.086	2.375	2.375	-1
OZB gebruikers niet - woningen	1.692	1.832	1.864	32
Roerende zaak belasting	59	50	61	10
Forensenbelasting	47	45	31	-14
Toeristenbelasting	61	121	120	-1
Watertoeristenbelasting	99	124	117	-7
Hondenbelasting	115	125	113	-12
Reclamebelasting	105	89	107	18
Precariobelasting	1.522	1.516	1.518	2
	10.570	11.553	11.629	77
Retributies				
Afvalstoffenheffing	3.450	3.456	3.500	44
Rioolheffing	2.795	2.837	2.918	81
Marktgeld	18	22	26	4
Lijkbezorgingsrechten	319	352	351	-1
Onderhoudsrechten begraafplaats	269	238	248	10
Leges	2.152	1.904	1.962	58
	9.003	8.808	9.004	196
Totaal inkomsten lokale heffingen	19.573	20.361	20.633	273
Kortingen				
Incidentele korting op afvalstoffen- heffing	374			0
Korting van € 65 op rioolheffing	938			0
Compensatie woonlasten		310	315	5
Totaal kortingen	1.312	310	315	5
Daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven	18.261	20.051	20.318	267

In onderstaande grafiek is de gerealiseerde verdeling procentueel weergegeven.

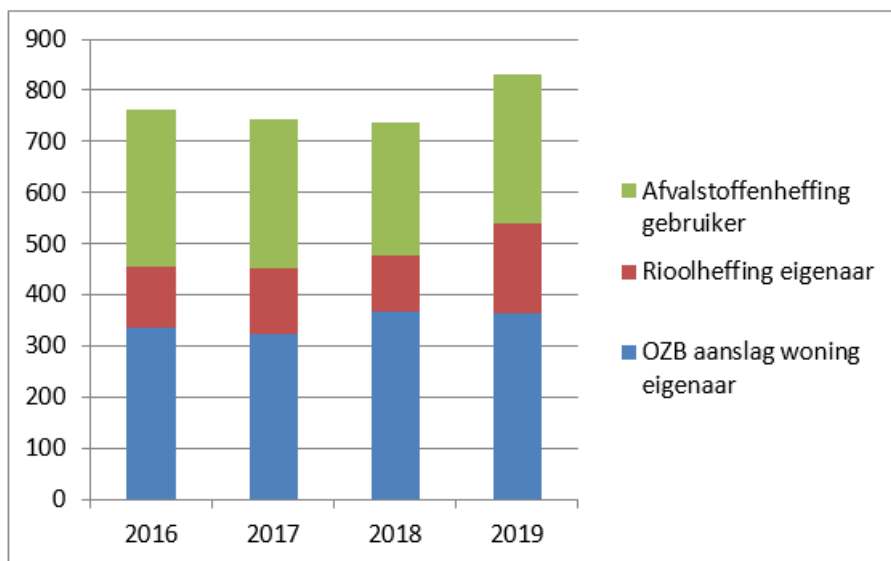
Lokale lastendruk

Om een indruk te geven van de ontwikkeling van de Aalsmeerse tarieven vergelijken wij ons op deze plaats met andere gemeenten. Basis hiervoor zijn de tarieven 2019. Voor de vergelijking met omringende gemeenten is gebruikgemaakt van de Atlas van de lokale lasten 2019 opgesteld door het COELO. De afgelopen jaren is Aalsmeer sterk gestegen in de COELO-atlas. Oorzaak is gelegen in het wegvallen van incidenteel afgesproken kortingen. Nummer 1 in de COELO-atlas heeft de laagste woonlasten.

Jaar	Plaats	Aantal gemeenten (deelnemers COELO)
2019	275	372
2018	181	387
2017	185	398
2016	236	396

Voor 2019 bedroegen de gemiddelde Aalsmeerse woonlasten (meerpersoonshuishoudens) circa € 830. Het landelijk gemiddelde 2019 bedroeg circa € 740. Bij de behandeling van de programmabegroting 2019 is de motie belastingplafond aangenomen. In 2019 is geen ruimte gevonden voor tussentijdse maatregelen om de belastingdruk voor onze inwoners te beperken. Wel is ervoor gekozen vanaf 2020 de waardeontwikkeling OZB structureel te verrekenen via het tarief en niet incidenteel terug te geven via een

incidentele korting. De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven:

Woonlasten	2016	2017	2018	2019
OZB aanslag woning eigenaar	336	323	368	390
Rioolheffing eigenaar	185	194	174	174
Incidentele korting rioolheffing	-65	-65	-65	
Afvalstoffenheffing gebruiker	307	290	290	291
hoogste tarief				
Compensatie woonlasten			-30	-25
Totaal gemiddeld	762	742	737	830

Vergelijking met regiogemeenten

De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven:

Woonlasten eigenaar / bewoner woning	2016	2017	2018	2019
Aalsmeer	762	742	737	830
Amstelveen	704	694	703	720
Amsterdam	608	586	581	645
Diemen	808	801	772	783
Haarlemmermeer	713	718	717	836
Ouder-Amstel	747	733	732	823
Uithoorn	764	772	788	819
Kaag en Braassem	889	865	860	884
Nieuwkoop	852	861	881	915

Beleid van de lokale heffingen

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid van 2019 zijn geweest:

- daar waar wettelijk toegestaan het toepassen van een jaarlijkse indexering;
- het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- terughoudendheid ten aanzien van verhoging van de totale lokale lastendruk.

Indexering

In 2019 is uitgezonderd de precarioheffing kabels en leidingen bij de berekening van de belastingtarieven rekening gehouden met een indexering van 2%. Voor de retributies geldt dat indexatie alleen kan plaatsvinden als de kostenontwikkeling hier ruimte voor biedt. Zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing zijn in 2019 niet geïndexeerd. Voor de afvalstoffenheffing is alleen het tarief voor de 240 liter met één euro verhoogd.

Kostendekkende tarieven retributies

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Alle kosten die toegerekend kunnen worden, worden doorvertaald in de verschillende tarieven. Afwijkingen die op jaarrekeningbasis ontstaan worden betrokken bij de vaststelling van toekomstige tarieven. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing loopt dit via de desbetreffende egalisatievoorzieningen. Voor de overige tarieven loopt dit via de algemene middelen.

Toerekening van overhead

Op basis van wetgeving (BBV) moet de overhead op consistente wijze aan de tarieven worden toegerekend. Aalsmeer heeft als uitgangspunt toerekening van de overhead aan de tarieven op basis van de directe ambtelijke capaciteit. Dit is vastgelegd in de financiële verordening Aalsmeer 2017-I van 20 april 2017. Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage op dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd. Het overheadpercentage wordt op begrotingsbasis berekend en niet aangepast op basis van de realisatie in de jaarrekening. Het overheadpercentage 2019 bedraagt 77%.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Per belasting/heffing worden de volgende onderwerpen beschreven:

- het gemeentelijk beleid ten aanzien van de heffing;
- een overzicht van de tarief ontwikkeling van de belangrijkste heffingen over de laatste jaren, inclusief het gehanteerde tarief in 2019;
- een vergelijking met de tarieven die zijn gehanteerd in de regio (indien relevant);
- de mate van kostendekkendheid op jaarrekening basis (indien relevant).

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De onroerende zaakbelastingen bestaan uit een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen) en voor het gebruik van niet-woningen. In het geval van een woning krijgt alleen de eigenaar van de woning een aanslag OZB. Er is geen OZB belasting voor het gebruik van woningen (deze is in 2005 afgeschaft).

Tarieven 2019

Grondslag voor de OZB zijn de voor de Wet Waardering onroerende zaken vastgestelde WOZ-waarden. Voor belastingjaar 2019 is de waardepeildatum 1 januari 2018. Voor de tariefbepaling 2019 is conform de begroting 2019 voor woningen de waardestijging (8%) gehanteerd en voor niet-woningen de waardestijging (2%) en het indexeringspercentage van 2%. Tegenover de waardestijging van de woningen is in 2019 een "compensatie woonlasten" per huishouden verstrekt van € 25. Deze korting is gekoppeld aan de aanslag afvalstoffenheffing.

In vergelijking met omliggende gemeenten heeft Aalsmeer een laag tarief voor niet-woningen.

Tariefontwikkeling in %				
OZB ten behoeve van	2016	2017	2018	2019
woning eigendom	0,1188	0,1154	0,1154	0,1177
niet-woning eigendom	0,2036	0,2056	0,2113	0,2155
niet-woning gebruik	0,1776	0,1794	0,1843	0,1880

Tarieven in % omliggende gemeenten (2019)					
OZB ten behoeve van	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
woning eigendom	0,0702	0,1093	0,0952	0,0693	0,9030
niet-woning eigendom	0,2571	0,2581	0,2938	0,2477	0,1544
niet-woning gebruik	0,2070	0,1988	0,2555	0,2145	0,0957

Roerende zaakbelasting

Deze belasting is op grond van het gelijkheidsbeginsel ontstaan. Gebruikers van roerende ruimten hebben immers evenzeer belang bij de door de gemeente geboden collectieve voorzieningen. Op basis van de Gemeentewet moet voor de RZB het zelfde tarief worden toegepast als voor de OZB.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing mogen op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Afwijkingen gedurende het jaar worden verrekend met de egalisatievoorziening afval.

De tarieven in onderstaande tabel worden weergegeven zonder incidentele kortingen. De incidentele kortingen 2018 en 2019 betroffen een *compensatie voor de gestegen woonlasten* en hadden als zodanig alleen een administratieve koppeling met de afvalstoffenheffing.

Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing				
Bakinhoud	2016	2017	2018	2019
80 liter bak	184,00	196,00	237,00	237,00
120 liter bak	230,00	242,00	250,00	250,00
240 liter bak	307,00	320,00	290,00	291,00

Tarieven in omliggende gemeenten (2019)					
huishouden	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
Eénpersoons	202,50	263,94	229,20	256,55	172,20
Meerpersoons	245,80	263,94	319,80	221,63	223,80

Kostendekking afval x € 1.000			
Kostendekking afval	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	2.505	2.742	2.693
Toevoeging voorziening		-125	-15
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	119	119	119
Straatvegen	145	145	145
Handhaving	45	45	45
Compensabele BTW	550	550	550
Kwijtschelding	95	95	95
Totaal kostenbasis	3.459	3.571	3.632
Afvalstoffenheffing	3.456	3.456	3.500
<i>Kostendekking</i>	100%	97%	96%

Rioolheffing

De kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel zijn de basis voor de berekening van het tarief van de rioolheffing. De tarieven mogen op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m3 water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m3 door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden.

Tariefontwikkeling rioolheffing				
	2016	2017	2018	2019
Rioolheffing	184,55	193,78	173,62	173,62

Zonder korting van € 65,00

Tarieven in omliggende gemeenten (2019)					
	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
Rioolheffing	203,50	244,22	132,22	284,19	210,00

Kostendekking riool <i>x € 1.000</i>			
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	1.789	1.889	1.835
Toevoeging voorziening	237	237	372
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	154	154	154
Straatvegen	173	173	173
Compensabele BTW	384	384	384
Totaal kostenbasis	2.737	2.837	2.918
Rioolrecht	2.737	2.837	2.918
<i>Kostendekking</i>	100%	100%	100%

Hondenbelasting

Iedereen, die één of meer honden heeft, moet hondenbelasting betalen. Voor 2019 zijn de tarieven verhoogd met het indexcijfer van 2%.

Tariefontwikkeling hondenbelasting				
Aantal honden	2016	2017	2018	2019
1 hond	73,45	74,18	76,22	77,74
Tweede (en volgende) hond	88,75	89,64	92,11	93,95
Kennel	281,75	294,67	302,77	308,83
Totaal aantal honden	1.700	1.660	1.600	1.435

Tarieven in omliggende gemeenten (2019)					
	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
1 hond	0,00	87,10	81,70	73,90	62,05

Leges

Leges worden geheven als vergoeding van kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn het afgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het verstrekken van (bouw) vergunningen. De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door volledige kostendekking op begrotingsbasis. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Ondanks de mogelijkheid om afwijkingen in kostendekkendheid tussen de verschillende leges te vereffenen brengen wij voor uw inzicht de kostendekkendheid van de bouwleges afzonderlijk in beeld. De hoogte van de tarieven van de overige leges is van Rijkswege vastgesteld en deze zijn voor Aalsmeer niet kostendekkend.

Kostendekking bouwleges			x € 1.000
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	1.290	1.195	1.275
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	993	921	981
Stadsontwikkeling / Welstand	8	32	33
BTW	237	245	262
Totaal kostenbasis	2.528	2.393	2.551
Bouwleges	2.499	1.401	1.415
<i>Kostendekking</i>	99%	59%	55%

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. De inkomsten marktgelden zijn verhoogd met het indexpercentage 2019. De daadwerkelijk in rekening gebrachte tarieven zijn in 2019 niet verhoogd, in verband met contante betaling op de markt. De vastgestelde verhoging wordt in de loop van de tijd, zodra deze weer op een rond bedrag uitkomt, aangepast in het "bonnenboekje".

Grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats. Wettelijk is bepaald dat de baten van de rechten niet (structureel) boven de geraamde lasten mogen uitgaan.

In 2019 zijn de voorzieningen voor lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten op de juiste hoogte gebracht. Reeds ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten zitten met ingang van 2019 in de desbetreffende voorzieningen. De ontvangen afkoopsommen vormen immers een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald. Met jaarlijkse aanwendungen van de voorzieningen wordt het daadwerkelijk onderhoud betaald.

Kostendekking begraven			x € 1.000
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	434	414	404
Toevoeging voorziening	-29	260	278
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	110	110	110
Totaal kostenbasis	515	784	792
Begraafrechten	503	590	599
<i>Kostendekking</i>	98%	75%	76%

Precariobelasting

Precario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Behoudens het tarief voor de kabels en leidingen die van rijkswege niet mogen worden geïndexeerd worden de tarieven voor precariobelasting verhoogd met de prijsindexatie.

De Tweede Kamer heeft het voorstel tot afschaffing van de precariobelasting op leidingen en kabels aangenomen waarmee de mogelijkheid om precario te heffen op kabels en leidingen ingaande 2022 van Rijksweg verdwijnt. Hiermee is in Aalsmeer een bedrag van € 1,5 miljoen gemoeid. Het wegvallen van de precario inkomsten is reeds in het meerjarenbeeld Aalsmeer verwerkt.

(Water)toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer worden twee belastingen geheven. Naast de "gewone" toeristenbelasting wordt een watertoeristenbelasting geheven. De tarieven 2019 zijn geïndexeerd.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zich zelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden. De tarieven 2019 zijn geïndexeerd.

Reclamebelasting

Deze belasting wordt geheven vanwege het hebben van reclameobjecten, zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting zijn na aftrek van de administratieve kosten uitgekeerd aan het ondernemingsfonds.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

Kwijtschelding	2016	2017	2018	2019
<i>a) Formulieren</i>				
aantal verzoeken	202	130	135	164
afgewezen	70	47	25	51
afgehandeld	195	128	131	104
idem in euro's	€ 33.559	€ 31.158	€ 23.186	€ 22.996
<i>b) "automatische kwijtscheldingen"</i>				
	149	226	216	234
idem in euro's	€ 36.544	€ 52.084	€ 57.450	€ 62.178
totaal kwijtschelding (a+b)	€ 70.103	€ 83.242	€ 80.636	€ 85.174
<i>Nog af te handelen aanvragen</i>	7	2	4	4

Kerngegevens

Onderstaand zijn enkele kerngegevens weergegeven:

Kerngegevens over	2016	2017	2018	2019
WOZ				
aantal objecten	15.850	16.070	16.717	16.436
bezwaarschriften (objecten) in aantallen	185	323	465	502
bezwaarschriften (objecten) in percentages	1,1%	1,9%	2,8%	3,1%
(hoger)beroepschriften	4	6	3	3
Aantal invorderingen				
Afgegeven automatische incasso's	8.995	9.070	9.080	9.135
Aanmaningen	1.670	1.748	1.591	1.448
Dwangbevelen	939	603	623	451

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). In tegenstelling tot de andere paragrafen en de het doel van de jaarrekening om terug te kijken op 2019, blikt de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing altijd vooruit naar toekomstige risico's. Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2020, die vastgesteld is op 9 december 2019.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's. De weerstandsratio is als volgt: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor het kader zoals beschreven in de nota Reserve- en risicobeleid. Hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2020 is door de raad ingestemd met het hanteren van een streefwaarde gelijk aan 1,5.

Opgemerkt wordt dat er een onlosmakelijke samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's aanmerkelijk ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

1. Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
2. Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
3. Een betrouwbare bedrijfsvoering;
4. Een gedegen risicobeleid.

Risicobeleid

De risico's van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

- 1 Bedrijfsvoering risico's;
- 2 Bouw/project gerelateerde risico's;
- 3 Overige geïnterpreteerde risico's.

De risico's genoemd onder 2 en 3 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd. Het criterium voor de waardering is het product van kans en gevolg. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
- Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
- Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
- Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
- Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
- Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgsklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	1.499.999	4
1.500.000	99.999.999	5

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

Bedrijfsvoering risico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau primitieve Begroting 2019 van € 101 miljoen op begrotingsbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hierna volgt een opsomming van de bedrijfsvoering risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij een aantal financiële instellingen garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 20 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen die niet onder de WSW vallen en op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een borgstelling verleend. De garantiestelling bedraagt op dit moment nog ruim € 0,1 miljoen voor de investering in een kantine. In de gemeenteraadsvergadering van 27 februari 2020 is besloten om een garantiestelling voor de Windsurfclub Aalsmeer te verlenen ad € 175.000.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken, waardoor de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handavingsprocedures en dergelijke. De gemeente kan in dat geval te maken krijgen met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Economische ontwikkeling

De gemeentelijke inkomsten zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Een verandering in de economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, bouwleges, bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting Aalsmeer.

Open-einde-regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 34,4 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van de uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op, trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. In de bestaande meerjarenramingen van het rijk is een oplopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort uitgaande van voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het gemeentefonds herijkt. De eerstvolgende herijking vindt volgens de huidige planning plaats per 2022. Het gaat om een algehele herziening van de bestaande objectieve verdeelmodellen. Dit omvat zowel de nieuw onderdelen van het sociaal domein als het klassieke gemeentefonds. Een belangrijk thema in de herverdeling is hoe omgegaan wordt met de inkomensverevening. Op dit moment vindt in het gemeentefonds verevening plaats op basis van 70% van de WOZ-waarde niet woningen en 80% van de WOZ-waarde woningen. Het volume van de verdeelmaatstaf is de achterliggende jaren (vanaf 1997)

gegroeid met areaal en inflatie. Extra OZB-verhogingen van gemeenten zijn niet meegenomen in het volume van de verdeelmaatstaf. De exacte gevolgen van de herijking voor Aalsmeer zijn nog niet bekend. De plannen rondom verevening WOZ en volume aanpassing WOZ kunnen grote structurele (negatieve) gevolgen hebben voor Aalsmeer.

Beheer Burgemeester Kasteleinweg

De Provincie Noord-Holland (PNH) heeft het dagelijks onderhoud van de N196 per 1 april 2016 overgedragen. De status van provinciale weg is daarmee komen te vervallen. Het definitieve eigendom van de weg wordt overgedragen, nadat de herinrichting van de weg en de aanleg van de busbaan hebben plaatsgevonden (verwachting 2020 gereed). De busbaan blijft in eigendom en beheer van de PNH. De bijdrage van PNH aan de gemeente Aalsmeer, voor het achterstallig onderhoud bedraagt € 875.000 en dit bedrag is in 2016 uitbetaald. Aan dit bedrag zijn voorwaarden verbonden over het bestedingsdoel.

De tijdelijke onderhoudskosten tot aan de afronding van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg, zijn opgenomen binnen de totale kosten van deze herinrichting. Op 7 juli 2016 is voor het totale project inclusief het beheer en onderhoud tot en met de herinrichting een totaal krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld. De planning was toen dat de werkzaamheden in 2018 zouden starten en in 2020 zouden worden afgerond.

In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 380.000 in verband met extra kosten die bij de kredietverlening niet waren voorzien. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2019-2021.

De structurele onderhoudskosten van de nieuw ingerichte Burgemeester Kasteleinweg moeten in de meerjarenbegroting vanaf 2021 worden ingepast.

Dividenden

Er worden diverse dividenduitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco en Stedin. Meer informatie over de uitkeringen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen. De definitieve dividenduitkering is altijd afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het bedrijf zelf.

Vennootschapsbelasting gemeenten

Om de risico's te beheren is afstemming gezocht met de Belastingdienst over het cluster "grondbedrijf" inclusief de grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer.

De Belastingdienst heeft aangegeven akkoord te zijn met de gehanteerde systematiek voor de fiscale uitwerking van het cluster Grondbedrijf. Op basis van de beschikbare informatie is de Belastingdienst met ons van mening dat geen sprake is van een fiscale onderneming voor het jaar 2016 voor het cluster Grondbedrijf. Ook is de Belastingdienst van mening dat het grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer geen onderdeel uitmaakt van het cluster Grondbedrijf en dat de gemeente geen structurele opbrengsten of overschotten overhoudt aan het grondbeheercomplex Greenpark in 2016. Jaarlijkse monitoring of een wijziging in de feiten, in een bepaald jaar kunnen leiden tot een andere conclusie.

De ontwikkelingen rondom de belastingplicht voor afvalopbrengsten en reclame-inkomsten zijn nog aandachtspunten bij de VPB voor gemeenten. Voor wat betreft afval ontvangt de gemeente Aalsmeer slechts bedragen van Nedvang, die vooralsnog buiten de heffing wordt gehouden.

De ontwikkelingen rondom de reclame-inkomsten geven ons aanleiding deze mee te nemen in de aangiften. Bij ontvangst van de definitieve aanslag van de Belastingdienst zijn we voornemens bezwaar te maken. Zo voorkomen we ongewenste boetes/belastingrentes.

De aangiften VPB-2016 en 2017 zijn ingediend bij de Belastingdienst. Voor het jaar 2016 is de definitieve aanslag VPB ontvangen van de Belastingdienst. Hierop is door ons een proforma bezwaar ingediend. De Belastingdienst heeft vervolgens gevraagd dit inhoudelijk te onderbouwen.

Voor 2018 en 2019 hebben we een voorlopige aangifte ingediend om boetes/belastingrentes te voorkomen. De laatste hand wordt gelegd aan het toetsten van de fiscale clusters 2018 ter onderbouwing van ons dossier VPB 2018.

Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengstpotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last in de toekomst.

Onderwijs Achterstanden Beleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk OnderwijsAchterstandenBeleid (GOAB). Met ingang van 1-1-2019 zijn de criteria en de verdeelsystematiek voor de Rijksmiddelen GOAB gewijzigd, wat voor Aalsmeer leidt tot een vermindering van het GOAB-budget. In het nieuwe budget GOAB is ook een nieuwe taakstelling opgenomen: vanaf 2020 uitbreiding van Voorschoolse educatie (VE) van 10 naar 16 uur per week. Deze urenuitbreiding heeft ook gevolgen voor het aantal uren Peuterarrangement (PA), aangezien beide soorten kindplaatsen in dezelfde kinderopvanggroep worden aangeboden. De afname van de rijksmiddelen GOAB, in combinatie met de ontwikkelingen VE en PA, leiden, bij ongewijzigde beleid, tot een tekort op de begroting Onderwijsachterstandenbeleid van € 30.000,- in 2020 oplopend tot € 60.000,- in 2022.

Voor 2020 blijven de huidige doelgroepcriteria en het aantal gesubsidieerde kindplaatsen VE en PA gehandhaafd op het niveau 2019. De financiële consequenties 2020 zijn verwerkt in de Begroting 2020.

Voor 2021 wordt nieuw structureel beleid voorgesteld met een daarbij horende meerjarenbegroting. Hierin wordt tevens rekening gehouden met de oplopende korting van de Rijksmiddelen GOAB tot 2022.

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Met ingang van 9 maart 2014 is de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten verhoogd van 5 naar 10 jaar. Dit betekent mogelijk een dip in de afgifte van reisdocumenten in de periode van 2019 tot 2024. Hierdoor is sprake van een tijdelijke teruggang in werkzaamheden voor het cluster Documenten en in de leges-inkomsten op het product reisdocumenten. Naar huidige inzichten is het niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen daarvoor te treffen.

ICT en informatievoorziening

Informatieveiligheid en privacy

Jaarlijks wordt op basis van het informatieveiligheidsbeleid en een risicoanalyse een jaarplan informatieveiligheid en privacy opgesteld. Hierin zijn alle acties voor het betreffende jaar vastgelegd, inclusief planning, uitvoerder en resultaat. Eén van de acties in 2019 betrof het succesvol doorlopen van de wettelijk verplichte ENSIA audit. Daarnaast vormde dit jaar de voorbereiding op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een belangrijk onderdeel. De BIO vervangt, als brede algemene norm voor informatieveiligheid bij de gehele overheid, de tot nu toe gehanteerde BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten).

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening in werking getreden. Vanaf dat moment zijn de privacyregels verder aangescherpt. Dit betekent dat organisaties meer verplichtingen hebben gekregen en dat betrokkenen (inwoners, klanten, medewerkers etc.) meer rechten hebben. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan hoge boetes tot een

maximum van € 20 miljoen of 4% van de wereldwijde omzet opleggen in geval van overtreding van de regels (denk bijvoorbeeld aan datalekken) met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens.

Vervolg Programma Digitaal Werken

In 2019 heeft de afronding plaatsgevonden van het programma Digitaal Werken. In dit programma is een groot aantal werkprocessen gedigitaliseerd in het zaaksysteem, zodat deze processen digitaal in de organisatie kunnen plaatsvinden. De uitvoering van de 'nazorg'-fase van het programma Digitaal Werken heeft in 2019 plaatsgevonden. In de nazorg waren oplossing van openstaande problemen in het zaaksysteem en een grote update van het zaaksysteem de belangrijkste acties. Vervolgens is een start gemaakt met een strategische heroriëntatie op het zaaksysteem en de manier waarop we zaakgericht werken. Op basis van deze heroriëntatie zal in 2020 worden besloten hoe de volgende stappen in de digitalisering van werkprocessen eruit gaan zien.

Overige ontwikkelingen Burgerzaken

Het juist vaststellen van de identiteit is een belangrijke taak die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken is toebedeeld en waar steeds meer de nadruk op komt te liggen. Een andere wettelijke taak is het voorkomen en opsporen van adresfraude. Door invoering van de Registratie Eerste Verblijf Adres (REVA) en door de economische groei in de MRA regio is sprake van een sterke toename van het aantal (her)vestigingen vanuit het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ook het aantal identiteitsvaststellingen en adresonderzoeken in front- en backoffice stijgt. Door deze ontwikkelingen verandert vanaf 2019 de corebusiness van Burgerzaken. Er is een afname te zien van werkzaamheden waarvoor leges kunnen worden gevraagd en een toename van werkzaamheden waar niets tegenover staat. Op dit moment wordt in kaart gebracht welke consequenties dit zal hebben.

Btw

Sportvrijstelling

Het recht op voorafrek van btw die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties vervalt ingaande 2019. De rijksoverheid compenseert gemeenten voor dit nadeel via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK). Aalsmeer heeft een aanvraag ingediend. De kosten die voor compensatie in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Landelijk is er meer aangevraagd (€ 228 miljoen) dan er budget is (€ 152 miljoen), wat zou betekenen dat de gemeente minder gecompenseerd wordt dan verwacht.

ESA BV kan door deze btw-vrijstelling haar btw deels gecompenseerd krijgen door een beroep te doen op de subsidieregeling stimulering Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA). Omdat niet alle (btw-)kosten voor deze subsidie in aanmerking komen, wordt ESA BV met een financieel nadeel geconfronteerd van ruim een ton. Dit kan leiden tot een hogere bijdrage van de gemeente.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties btw-belast verhuurt, is btw op verbouwingskosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is dat de verhuur gedurende de herzieningstermijn voor 90% belast plaatsvindt. De herzieningstermijn varieert afhankelijk van de aard van de verbouwing tussen de 1 en 10 jaar. Indien deze btw belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde btw moet worden terugbetaald.

Btw Labeling in administratie

In de 2^e Bestuursrapportage 2019 hebben wij u geïnformeerd over de resultaten van een intern onderzoek naar de wijze van administratieve verwerking van de btw. Hieruit is gebleken dat er correcties op de btw-aangiftes 2013-2018 moeten plaatsvinden. Het nadeel dat hiermee samenhangt is via de 2^e Bestuursrapportage 2019 in de jaarrekening 2019 verwerkt. De exacte afrekening kan nog wijzigen door correcties vanuit de Belastingdienst. Voorzichtigheidshalve is geen rekening gehouden met een Amstelveense bijdrage in het btw-nadeel.

Benodigde risicobuffer bedrijfsvoering risico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's (m.n. gemeentefonds, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en decentralisaties). Conform bestaand beleid wordt bij de berekening van de weerstandsratio voor normale bedrijfsvoeringsrisico's rekening gehouden met een bedrag corresponderend met 5% van het uitgaventotaal van de gemeente, overeenkomend met € 103 miljoen.

Bouw/projectgerelateerde risico's

Uitvoeringsprogramma's Aalsmeer

Projecten kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de capaciteit van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Instandhouding buitenruimte

De dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en Meerlanden voor het onderhoud van de buitenruimte is per 1 januari 2020 met vijf jaar verlengd. De kosten voor het onderhoud, bij gelijkblijvend onderhoudsniveau, stijgen o.a. vanwege klimaatinvloed. Door het verbod op chemische onkruidbestrijding in 2016 is een extra budget van structureel € 170.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor onkruidbestrijding op verharding met gelijkblijvend onderhoudsniveau. Voor de totale gevolgen van de verlening van de dienstverleningsovereenkomst met de Meerlanden nemen we voor de bepaling van het weerstandsvermogen € 0,3 miljoen op.

Het huidige budget voor wegonderhoud maakt onderdeel uit van de jaarlijkse toevoeging aan de reserve buitenruimte en bedraagt circa € 2 miljoen structureel. Met de Nota wegen 2019-2022 zijn de benodigde middelen voor wegonderhoud en het inlopen van achterstallig onderhoud voor de periode 2019-2022 voorzien. Na deze periode vallen we terug op het huidige budget. De nota wegen geeft een doorkijk van de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot de reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding daarvan. Hieruit blijkt dat de huidige jaarlijkse voeding voor wegen en kunstwerken naar verwachting onvoldoende zal zijn. Nadat de huidige achterstanden zijn weggewerkt en met een nieuwe actualisatie en weg inspectie zal bepaald moeten worden in welke mate deze doorkijk juist blijkt.

Areaaluitbreiding grote projecten

Het gereedkomen van de Burgemeester Kasteleinweg, het VVA terrein en Greenpark leidt vanaf 2021 tot aanzienlijke areaaluitbreiding. Bij het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau betekent dit een stijging van de beheerskosten openbare ruimte en groen die niet in het meerjarenbeeld is voorzien. Voor deze stijging wordt nauwelijks compensatie via de algemene uitkering geboden.

Waardering gronden niet in exploitatie

Gronden die niet in exploitatie zijn opgenomen worden in het algemeen voorzichtig gewaardeerd tegen de agrarische prijs. In Aalsmeer is € 5 per m² daarvoor een redelijke benadering. Onder de gronden niet in exploitatie komen echter drie percelen voor met een boekwaarde die boven deze voorzichtige waarde uitgaat, te weten de percelen Herenweg 61, Bilderdammerweg 32-34 en Cactuslaan naast 3 met boekwaarden van respectievelijk € 226.429 i.p.v. € 30.540 tegen € 5 per m², € 55.236 i.p.v. € 7.450 tegen € 5 per m² en € 250.000 i.p.v. € 31.435 tegen € 5 per m². Omdat concrete voornemens bestaan deze percelen binnen afzienbare termijn als bouwgrond te verkopen en daarbij netto verkoopopbrengsten ten minste in de orde van grootte van de boekwaarden worden verwacht, wordt het verantwoord geacht, in deze drie gevallen nu niet over te gaan tot afboeking naar de agrarische waarde. Daarbij kan nog worden aangetekend dat de totale boekwaarde van gronden niet in exploitatie momenteel € 905.536 bedraagt tegenover de voorzichtige taxatiewaarde van in totaal € 1.614.072.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt in de Begroting 2020 € 11,96 miljoen (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans) en betreft alleen (deelgebieden binnen) het project De Tuinen van Aalsmeer.

Ook voor projecten faciliterend grondbeleid is een voorziening aanwezig. Deze bedraagt in de begroting 2020 € 1,18 miljoen.

De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

Project Bedrijventerrein Green Park Aalsmeer omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering van de realisatie van het bedrijventerrein is GPAG BV opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn.

Tot en met 2016 is de hoogte van de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV gebaseerd op de risico analyse die onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse actualisering van de grondexploitatie van GPAG BV. Deze risico analyse wordt opgesteld op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid. Eind 2014 is de eerdere onttrekking aan het project voor de bijdrage aan de N201 teruggestort. Hierdoor verbeterde het resultaat van de grondexploitatie aanzienlijk en werd licht positief. Ook de concept grondexploitatie van 2018 laat een positief resultaat zien. Hoewel de

eindwaarde van de opgestelde grondexploitatie vanaf eind 2014 positief is, waren de uitkomsten van de risico analyse tot en met de grondexploitatie van 2017 negatief. Vanaf de grondexploitatie 2018 is nu ook deze risico analyse positief. Op basis van de blijvende positieve eindwaarde van het project is de voorziening per 1-1-2018 opgeheven.

Nu de eindwaarde conform de risico analyse op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid, positief is, hoeft er geen bedrag voor dit risico meer te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De Tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

In januari 2020 is de grondexploitatie 2020 opgesteld. Dit betreft zowel de ontwikkelingen op basis van actief als facilitair grondbeleid. Het resultaat van de grondexploitatie (totaal) is vastgesteld op negatief € 13,13 miljoen (op Netto contante waarde per 1 januari 2020) en vertegenwoordigt de totale huidige omvang van de verliesvoorziening voor het project. Bij de grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer is een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt. De uitkomst hiervan is dat met 90% waarschijnlijkheid het resultaat ligt op € 13,93 miljoen negatief. Er is daarmee een benodigde weerstandscapaciteit van € 0,8 miljoen (NCW).

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Jaarrekening 2018	1	4	€ 1.470.000
Programmabegroting 2019	1	4	€ 694.000
Jaarrekening 2019	1	4	€ 801.000

Bovenwijkse voorzieningen

In de Lentenota 2018 is aangekondigd dat er een nieuwe nota voor kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen zou worden opgesteld om de realisatie van bovenwijkse voorzieningen financieel te waarborgen. Concrete aanleiding hiervoor betrof de kostenraming voor de aanpak Burgemeester Hoffscholteweg, die € 1,6 miljoen hoger zou uitvallen volgens de toen geldende inzichten. Hiervan is destijds € 0,6 miljoen als taakstellende opgave opgenomen voor de actualisatie van de nota bovenwijkse voorzieningen. Het opstellen van een nieuwe nota bovenwijkse voorzieningen vindt op dit moment plaats. Daarin zal op basis van een hernieuwde kostenberekening van de bovenwijkse voorzieningen een nieuw kader voor kostenverhaal worden vastgesteld. Enerzijds betekent dit dat kostenstijgingen in de bovenwijkse voorzieningen via de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen gedekt zijn. Anderzijds betekent het dat de projecten waar sprake is van een actieve grondexploitatie als gevolg van dit nieuwe beleid zwaarder zullen worden belast. Dit zal tot nadelen leiden die nog niet eerder voorzien waren. De huidige actieve grondexploitaties in Aalsmeer waar dit op van toepassing is zijn de Tuinen, Meervalstraat/ Roerdomplan en het VVA terrein.

N231-zuid

De herinrichting van de provinciale weg N231 tussen Vrouwenakker en de kruising met Burgemeester Kasteleinweg (N231 zuid) was reeds opgenomen in het AVVP 2010. In 2015 heeft de provincie Noord-Holland ambtelijk een voorstel bij de partijen in de omgeving neergelegd voor de herinrichting van de N231 zuid. Naar aanleiding van nieuwe inzichten over de ruimtelijke ontwikkelingen in Kudelstaart en de verbetering van het openbaar vervoer van en naar Kudelstaart zijn aanvullende maatregelen onderzocht. In hoofdlijnen zijn de maatregelen het verdubbelen van de rijstroken van 2x naar 2x2 rijstroken tussen

kruisingen met de Bachlaan en de Hoofdweg, zodat het verkeer nu en in de toekomst goed kan doorstromen.

De uitvoering van het project ligt volledig bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en de Vervoerregio Amsterdam leveren een financiële bijdrage. De verwachting is dat de bijdrage van Aalsmeer hoger wordt dan is ingeschat.

Begin 2020 is, mede als reactie op een Raadsnotie, door het College een brief aan de GS van de provincie Noord-Holland gestuurd met het verzoek om de studie N231-Zuid weer op te pakken en in deze studie nadrukkelijk de volledige 2x2-variant mee te nemen. Een reactie op deze brief is, mede aangezien er begin 2020 nog geen Gedeputeerde was, nog niet ontvangen. Wanneer voor de zomer geen bevredigend antwoord is ontvangen, wordt overgegaan tot bestuurlijke escalatie.

Burgemeester Hoffscholteweg

De kosten voor de aanpak van de Burgemeester Hoffscholteweg vallen volgens de huidige inzichten € 1,6 miljoen hoger uit. In de Lentenota is hiervoor € 1 miljoen beschikbaar gekomen. Het restant van de extra kosten moet gevonden worden uit kostenbesparingen of aanvullende dekking vanuit de bij de Lentenota aangekondigde herzieningen van de nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen.

Burgemeester Kasteleinweg

De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg zal duurder uitvallen dan gepland. In 2016 is het ontwerp van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer vastgesteld en heeft de raad een krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld voor de realisatie. In de samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partijen (Provincie, Haarlemmermeer, Uithoorn en Vervoerregio) is afgesproken dat de Provincie de herinrichting over het gehele tracé in de drie gemeenten realiseert.

In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 380.000 in verband met extra kosten, die bij het krediet besluit uit 2016 niet waren voorzien. Deze extra kosten bestaan uit prijsstijgingen in de Grond-, Weg- en Waterbouwsector en vertraging in het project, lichte verontreiniging in de ondergrond (PFOS) in het hele tracé en extra kosten voor het verleggen van de nutsvoorzieningen. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2019-2021.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de gemeente is voor het totaal van de bovenwijkse voorzieningen in de bepaling van de weerstandscapaciteit rekening gehouden met € 1 miljoen aan risico's.

Overige geïnventariseerde risico's

Coronavirus

De uitbraak van het coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen BBV hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het coronavirus wordt opgenomen bij de grondslagen en bij de in de toelichting opgenomen gebeurtenissen na balansdatum.

Gemeente Aalsmeer heeft de belangrijkste risico's en onzekerheden geïnventariseerd en getracht een volledig beschrijving te geven van bijzondere gebeurtenissen waarmee in de jaarrekening geen rekening behoeft te worden gehouden en de verwachtingen daaromtrent. De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker.

Sinds maart neemt de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van de corona-uitbraak in snel tempo toe. Veel is nog onzeker en eigenlijk iedereen (Rijk, gemeenten etc.) is op zoek naar duidelijkheid en informatie waarop verder kan worden gebouwd. Veel reeds genomen maatregelen en landelijke regelgeving zullen successievelijk worden uitgewerkt.

De gevolgen voor inwoners, maatschappelijke, culturele en sport instellingen/verenigingen en ondernemend Aalsmeer/ondernemers zullen steeds beter in beeld komen. Met het oog hierop is voor de korte termijn gestart met alleen uitspraken te doen/besluiten te nemen die betrekking hebben op de lokale werkterreinen en waarvan de impact (financieel en inhoudelijk) is te overzien/in te schatten.

Daarnaast is gestart met het uitwerken van een lokaal ondersteuningspakket, waar de volgende maatregelen in elk geval deel van uitmaken:

1. Ondernemers hoeven in 2020 geen onroerende zaakbelasting te betalen over niet-woningen als gebruiker van het pand. Hiermee ontvangen onder andere de ondernemers in de sierteeltsector, die veelal huurders van grote bedrijfslocaties zijn, lastenverlichting. Ook sportinstellingen en musea zijn hier bij gebaat. De gemeente ontvangt door deze maatregel € 1,8 miljoen minder aan belastinginkomsten.
2. De gemeente komt maatschappelijke, culturele en sportinstellingen en verenigingen tegemoet door het 6 maanden opschorten van het innen van huur, het niet terugvorderen van subsidies in 2020, de mogelijkheid om instellingen te voorzien in liquiditeit en coulance bij de eindafrekening voor zorgaanbieders die de komende drie maanden niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen.
3. Het beschikbaar stellen van 2 miljoen euro door de gemeenteraad voor de oprichting van een noodfonds. Hiermee kan het college in geval van acute, individuele noodsituaties toepassing geven aan de hardheidsclausule in die gevallen waar de bestaande regelingen als bijzondere bijstand niet in voorzien. De maatregelen onder 2. en de bijzondere en onvoorziene kosten voor de bestrijding van de coronacrisis zullen ook uit het bedrag van 2 miljoen euro gedekt worden.

De inventarisatie moet nader worden uitgewerkt in samenhang met de verder uitgewerkte maatregelen van het Rijk, bankinstellingen en –eventueel- anderen initiatieven (VNG/gemeenten).

Naast dit pakket is de uitvoering van de verruimde bijzondere bijstand, die het rijk als maatregel heeft aangekondigd vanaf 24 maart 2020 operationeel. Die maatregel richt zich op inkomensondersteuning voor zelfstandige ondernemers en zzp-ers.

Als zich precaire situaties voordoen rond inwoners, instellingen, ondernemers of bedrijven die om onmiddellijke actie vragen wordt in overleg met de betrokkenen getracht ondersteuning op maat te bieden, die onherstelbare schade voorkomt.

Aalsmeer heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de Bestuursrapportages van 2020.

Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen

Met de invoering van het abonnementstarief wordt (vanwege het verlagen van de financiële drempel) een toename van het gebruik van Wmo-voorzieningen verwacht. De kosten zullen dan ook toenemen. Voor deze ontwikkeling is voor de bepaling van de weerstandscapaciteit € 200.000 meegenomen.

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp

Per 1 januari 2018 wordt gewerkt met de nieuwe regionale inkoopsystematiek specialistische jeugdhulp waarin wordt gewerkt met segment B (laagcomplexere hulp) en segment C (hoogcomplexere hulp). Parallel hieraan is in 2018 een flink financieel nadeel ontstaan. In 2018 en 2019 is een stevig pakket aan maatregelen ingezet om de stijging van het financieel nadeel terug te dringen. De structurele financiële gevolgen zijn verwerkt in het meerjarenbeeld van de Begroting 2020.

In 2019 zien we dat de stijging van het nadeel afvlakt ten opzichte van het nadeel van 2018 als gevolg van de maatregelen. Vooral het aantal nieuwe verwijzingen voor hoogcomplexere zorg (segment C) is afgenomen. Ondanks deze afvlakking blijven de financiën in 2020 onder druk staan. Dat komt door diverse ontwikkelingen. Er is sprake van een stijging van het aantal cliënten, de zorgzwaarte van (bestaande) cliënten lijkt zwaarder te worden en mede onder invloed van landelijke ontwikkelingen worden de lonen van aanbieders geïndexeerd in 2020. Door de lange looptijd van jeugdhulptrajecten wordt het volledige effect van maatregelen voor kostenbeheersing verspreid over jaren pas zichtbaar.

Voor 2020 zijn onder meer budgetplafonds afgesproken met de aanbieders van segment C. In de loop van het jaar wordt bekeken of en hoe deze worden gehandhaafd en wat effecten hiervan zijn. De bestaande en nieuwe verwijzingen worden actief bekeken op afschaalmogelijkheden, ook bij externe verwijzers zoals huisartsen.

De tijdigheid en volledigheid van de monitoring van de ontwikkeling van financiën is verbeterd, maar blijft uitdagend. Dit komt mede door de afhankelijkheid van veel externe verwijzers en aanbieders (wat de tijdigheid bemoeilijkt als met terugwerkende kracht trajecten worden gemeld). Ook de financiële maatregelen zelf spelen hierin een bemoeilijkende rol. Deze zorgen voor een veelheid aan afrekeningsystemen.

Grondbank

De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het gronddepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet en laten daarmee jaar op jaar een wisselend beeld zien.

Op het gebied van PFAS beleid is inmiddels meer duidelijk. In het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en bagger van de Tweede Kamer, is bepaald dat alle grond die hergebruikt gaat worden na 01-10-2019 op PFAS 28 stoffenpakket gekeurd moet worden, hetgeen extra kosten met zich mee brengt. Daarnaast mag de grondbank geen partijen grond meer clusteren zonder dat deze stof is mee geanalyseerd. Dit houdt in dat het voorlopig apart moet worden opgeslagen, wat weer ruimte gebrek geeft en stagnatie voor werken.

Tenslotte ligt er op de locatie Kudelstaart een grondvoorraad die indien deze niet in (nieuwe) projecten kan worden toegepast, bij het aandienen van nieuwe grondstromen tegen marktkosten zal moeten worden afgevoerd, hetgeen de gemeente voor extra kosten kan stellen.

De laatste twee zaken houden ook verband met de vergunning die in aanvraag is bij het bevoegd gezag. Deze is eind 2018 ingediend, maar kent een lange doorlooptijd. Tijdens deze doorlooptijd is opslag- en verwerkingscapaciteit beperkt. Zodra deze wordt verstrekt is er meer ruimte en flexibiliteit, waardoor de impact van de risico's afnemen. Omdat de impact moeilijk is in te schatten is voor de bepaling van de weerstandscapaciteit geen bedrag opgenomen.

In juni is een herhaalde aanvraag gedaan bij de Omgevingsdienst voor een zogenaamd Activiteitenbesluit voor het regelen van de huidige activiteiten/opslag op het Gronddepot aan de Ambachtsherenweg. Wij zijn

in afwachting van deze toestemming. Een en ander, neemt meer tijd in beslag bij de Omgevingsdienst dan was voorzien.

Omgevingswet

Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. De invoering en de implementatie van deze wet betreft een omvangrijk en complex proces waar veel tijd mee gemoeid is/ zal zijn. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande algemene maatregelen van bestuur in de sfeer van de fysieke leefomgeving (waaronder wonen en bouwen). Doelstelling van deze wet is onder andere om het eenvoudiger en sneller te maken. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Het Transitieteam Omgevingswet is binnen de organisatie bezig om de implementatie van de wet in goede banen te leiden.

Vast staat dat de Omgevingswet op een aantal fronten ook financiële consequenties gaat hebben. Mogelijk dat de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de daarmee samenhangende aanschaf van software een groter structureel beslag op de middelen zal leggen dan de huidige softwarevoorzieningen benodigd vanuit de Wet ruimtelijke ordening. Dit zal in de komende collegeperiode uitgekristalliseerd worden"

Tegelijkertijd met de Omgevingswet treedt ook de wet kwaliteitsborging in de bouw voor gevolgklasse 1 in werking. Voor ongeveer 85% van de aanvragen komt de bouwbesluittoets en het toezicht daarop te vervallen. De verantwoordelijkheid hiervoor komt te liggen bij een private kwaliteitsborger. Er vindt een verschuiving plaats van uitvoering naar regie bij vergunningverlening. Taken vervallen bij toezicht. De gemeente houdt wel de verantwoordelijkheid voor handhaving. Deze omwentelingen gaan financiële consequenties hebben. Komende periode wordt dit in beeld gebracht. Tevens dient er een nieuw evenwicht gevonden te worden tussen kosten en opbrengsten in de kostendekkende legesexploitatie.

Ontwikkelingen Afval Energie Bedrijf

Het Afvalenergiebedrijf (AEB) voert voor Aalsmeer de verwerking van (rest)afval uit. Het contract met het AEB loopt tot en met 2022. Het AEB is in (financiële) problemen gekomen door de tijdelijke sluiting van 4 van de 6 afvalverwerkingslijnen in verband met noodzakelijk onderhoud in 2019. Sinds november 2019 zijn alle zes verbrandingslijnen weer operationeel. Enig aandeelhouder Amsterdam heeft bekend gemaakt haar aandelen te verkopen. Het is onduidelijk wat de consequenties hiervan op termijn zijn voor de verwerkingstarieven van het restafval.

Planmatig onderhoud sportgebouwen

In de Kadernota 2020 is de op dit moment ingeschatte structurele doorloop van het planmatig onderhoud sportgebouwen PM opgenomen om deze te kunnen beoordelen in het kader van de algehele financieringssystematiek van ESA en in het licht van de status van de ESA-gebouwen. Wat betreft het laatste punt is in 2019 de mogelijkheid van vervanging van de Proosdijhal beoordeeld. Deze vervanging is bij raadsbrief van 2 december 2019 als op dit moment financieel onhaalbaar beoordeeld.

Eneco

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken en de financiële verwerking van deze transactie vindt plaats in de 1e Bestuursrapportage 2020.

Het betreft voor Aalsmeer wel een relevante gebeurtenis na balansdatum. Door de verkooptransactie verbetert de reservepositie sterk en daarmee het weerstandsvermogen. Dit heeft ook invloed op bijvoorbeeld de in deze paragraaf vermelde ratio solvabiliteit.

De aandeelhouderscommissie Eneco heeft in een informerende notitie in overweging gegeven om de volgende tekst in deze paragraaf op te nemen:

Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splitsingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 verkocht is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden.

De hoogte van de claim bedraagt nominaal € 133 miljoen. De totale claim bedraagt het nominale bedrag vermeerderd met de wettelijke handelsrente vanaf 1 juli 2009.

De rechtbank Amsterdam heeft op 27 februari 2019 alle vorderingen van de voormalige REMU-aandeelhouders afgewezen. Op 10 september 2019 is hiertegen in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof Amsterdam.

Uitvoeringsplan Digitale Transformatie 2019

De gemeente Amstelveen heeft rond de Digitale Transformatie een vierjarig programma 'AA Connected' ingericht om processen, middelen en mensen te transformeren naar de door het rijk, maar vooral ook door de samenleving gevraagde efficiënte, klantgerichte, digitale dienstverlening. Vanwege

De samenwerking in AA-verband is de gemeente Aalsmeer daar ook bij gebaat. Jaarlijks wordt een 'Uitvoeringsplan Digitale Transformatie' opgesteld om de doelen zo actueel – en specifiek mogelijk te kunnen vastleggen. De ruim 30 projecten binnen de Digitale Transformatie die in 2019 zijn opgepakt zijn onderverdeeld in 4 thema's:

1. Samenleving, Verbeteren van de dienstverlening
2. Systemen, Versterken van de interne beheersing op ICT
3. Processen, Voldoen aan wet- en regelgeving
4. Mensen, Investeren in de organisatie

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000	Risicoprofiel
Bedrijfsvoering risico's	5.150
Bouw/project gerelateerde risico's	2.100
Overige geïnventariseerde risico's	200
Totaal	7.450

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of om faseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- De algemene reserve;
- Resultaat boekjaar.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- Bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting;
- Onbenutte belastingcapaciteit.

In het BBV is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. De mogelijkheid bestaat om nog andere componenten aan de beschikbare weerstandscapaciteit toe te voegen, zoals bestemmingsreserves, stille reserves en de post onvoorzien. Aangezien deze componenten niet op korte termijn vrij aanwendbaar of liquide zijn, nemen we deze niet mee bij de bepaling van het beschikbare weerstandsvermogen. Mocht het weerstandsvermogen onder druk komen te staan, dan kunnen keuzes gemaakt worden om deze componenten wel te benutten om de beschikbare weerstandscapaciteit te versterken. Dit kan bijvoorbeeld door de bestemming op bestemmingsreserves door middel van een raadsbesluit te wijzigen.

Hierna wordt eerst de incidentele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

Tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend de algemene reserve en het resultaat boekjaar.

De toereikendheid van de algemene reserve wordt beoordeeld op basis van de meerjarige ontwikkeling van de weerstandratio in combinatie met de beoordeling van de meerjarige ontwikkeling van de financiële kengetallen (zie: hoofdstuk 6). Dit vindt voornamelijk plaats bij de kadernota en de begroting.

Bestemmingsreserves zijn reserves die met een raadsbesluit een specifieke aanwending/bestemming hebben gekregen. Om deze reserves daadwerkelijk in te kunnen zetten om tegenvallers

en/calamiteiten op te vangen, is een raadsbesluit nodig om de bestemming te wijzigen. De mate van "hardheid" (ingezet beleid, aangegane verplichtingen) kan ook per reserve verschillen. Om deze reden worden bestemmingsreserves niet gerekend tot de weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

Bezuinigingen laten zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting vrije ruimte beschikbaar is. Financiële ruimte kan gevonden worden door ombuigingen (het schrappen van taken, versobering, efficiënter werken).

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen.

Het rijksbeleid voor leges is dat de tarieven niet meer mogen bedragen dan maximaal 100% van de kosten per titel. De legesverordening is opgebouwd uit meerdere titels.

Het gemeentelijk beleid voor leges is dat, gelijk aan het rijksbeleid, deze 100% kostendekkend dient te zijn. De leges leveren dus geen (structurele) weerstandscapaciteit op.

Aan andere belastingen en heffingen zijn in principe geen maxima gesteld. Dit betekent niet dat deze onbeperkt verhoogd kunnen worden. De structurele weerstandscapaciteit zal niet substantieel toenemen als er nieuwe belastingen worden ingevoerd. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen. In de paragraaf Lokale heffingen van de begroting en de jaarrekening wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio kan als volgt worden gepresenteerd:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2019
Algemene reserve	13.085
Resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening	-679
<i>Weerstandscapaciteit (incidenteel)</i>	<i>12.406</i>
Structurele weerstandscapaciteit	
A) beschikbare weerstandscapaciteit	12.406
Benodigde weerstandscapaciteit incidenteel	2.300
Benodigde weerstandscapaciteit structureel	5.150
B) Benodigde weerstandscapaciteit	7.450
Weerstandratio (A/B)	1,7

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader van een streefwaarde van 1,5.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Lokale woonlasten (Belastingcapaciteit)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% betekent dat de belastingdruk van Aalsmeer lager is dan het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Uitgangspunt van de wetgever is dat gemeenteraden zelf normen bepalen en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten inzichtelijker wordt. Voor een gemeenteraad kan het verloop van een of meerdere kengetallen door de jaren heen wellicht interessante stuurinformatie opleveren.

Kengetallen in percentages	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Netto schuldquote	40	30	49
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38	29	47
Solvabiliteitsrisico	49	50	42
Structurele exploitatieruimte	1	0	2
Grondexploitatie	20	15	18
Belastingcapaciteit	103	118	112

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met de investering in de openbare ruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht, met als doel de basisfuncties van wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines hebben ieder voor zich prioriteiten gesteld aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Beleidskader en kwaliteit

Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de Parken, Recreatiegebieden en Winkelcentra. Deze worden op A niveau onderhouden. Dit is benoemd in het 'Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud gemeente Aalsmeer' (2015) en de bijbehorende beeldcatalogus. De catalogus bevat foto's van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

Scenario 2: 'Ambitie'							
	Winkelcentrum	Woonwijk	Hoofdinfrastuctuur	Park	Recreatiegebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	A	B	B	A	A	B	B
Verharding	A	B	B	A	A	B	B
Reiniging	A	B	B	A	A	B	B
Meubilair	A	B	B	A	A	B	B
Civiele kunstwerken	A	B	B	A	A	B	B

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen

Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks als van groot onderhoud opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven zoals vastgesteld in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 (juni 2019). De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.

bedrag x € 1.000

Omschrijving kapitaalgoederen	Begroet 2019	Realisatie 2019
Wegen	2.823	1.912
Civieltechnische kunstwerken	270	15
Riolering	886	867
Water	571	306
Openbaar groen	1.988	1.695
Openbare verlichting	295	221
Speelplaatsen	266	242
Gebouwen & binnensportaccommodaties	1.060	828
Beeldende kunstwerken	2	2
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	8.161	6.087

De oorzaak van de afwijkingen staat toegelicht in de bijlage "Meerjarenprojectenplan Buitenruimte".

Op elk van de vak specialistische onderdelen volgt hierna een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

In 2019 is de Nota Wegen vastgesteld. Dit is naast het Beheerplan voor Civieltechnische kunstwerken (2012) en het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 het vigerende beleidskader.

In de Nota Wegen is de investeringsbehoefte voor de komende vier jaar vastgelegd. Naast een vierjarenplanning wordt ook een doorkijk gegeven van de investeringsbehoefte voor de komende decennia. Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks geactualiseerd Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte.

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen.

Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader

De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. Dit is vastgelegd in het GRP 2015-2020.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen, kolken, persleidingen, minigemalen, rioolgemalen, overstorten en uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader

De waterplannen waarin de samenwerking en de afspraken met het hoogheemraadschap van Rijnland en het Waterschap AGV/Waternet waren vastgelegd zijn afgerond. Om ook voor de toekomst het watersysteem robuust genoeg te houden worden in 2019/2020 nieuwe afspraken vastgelegd. Dit gaat in de vorm van een bestuurlijke strategische agenda. In deze agenda geven de gemeente en het waterschap aan op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. Het gaat nadrukkelijk om een bestuurlijke agenda. De uitwerking van hetgeen bestuurlijk is geagendeerd wordt vervolgens uitgewerkt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten.

Er ligt dwingende regelgeving (Nationale Deltaplan) om bij veranderingen in de openbare ruimte klimaatadaptatie mee te nemen (2020) totdat de volledige gemeente klimaat adaptief is ingericht (2050). Dit betekent dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenbuien en hittegolven.

Op basis van de stresstesten worden de implementatie van klimaatadaptieve maatregelen bij de reconstructie van de openbare ruimte meegenomen.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader

Het onderhoud van het groen is vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud Aalsmeer.

Renovaties van het groen zijn verwerkt in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022.

Soort kapitaalgoederen

Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen, rozen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader

De uitgangspunten voor het plaatsen of renoveren van openbare verlichting zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2015-2019. In 2019 is gestart met de actualisatie van dit plan. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit lichtpunten (lichtmasten en armaturen), voedingspunten en bekabeling.

Speelplaatsen

Beleidskader

Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen in Aalsmeer. Er wordt gewerkt conform dit plan dat in 2020 wordt geactualiseerd. Hiermee wordt een kwaliteitsslag van speelplekken en een opwaardering van de openbare ruimte in Aalsmeer gemaakt waarbij de beschikbare middelen op maat worden ingezet. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Soort kapitaalgoederen

Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Beeldende kunstwerken

Beleidskader

Het doel van groot en regulier onderhoud is het behoud van de kwaliteit van de beeldende kunstwerken in de buitenruimte. Jaarlijks wordt aan een specialistisch bedrijf opdracht gegeven voor inspecties, incidenteel en structureel onderhoud aan de beeldende kunstwerken.

Soort kapitaalgoederen / areaal

Het totaal aantal beeldende kunstwerken in de buitenruimte ligt nu op 50. De komende jaren worden nieuwe kunstwerken bijgeplaatst.

Gebouwen

Beleidskader

Voor alle gebouwen in eigendom van de gemeente Aalsmeer en in onderhoud bij de afdeling Vastgoed is in 2018 een nieuw meerjarenonderhoudsplan volgens de NEN2767-systematiek opgesteld. De implicaties

hiervan zijn in de jaarrekening 2018 en de begroting 2019 verwerkt. Vanaf 2020 zullen de meerjarenonderhoudsplannen opnieuw in een cyclus van 3 jaar vernieuwd worden.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening onderhoud gebouwen. Hiervoor was in de begroting 2019 exclusief opslag V&T een bedrag van € 256.423 opgenomen. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen uitgevoerd tenzij deze niet nodig blijken. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen. Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden gesloopt, verkocht of herontwikkeld worden behoudens keuring van de elektrische installatie en wind- en waterdicht houden zo min mogelijk kosten gemaakt. Deze systematiek is middels een Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

In aanvulling op het op loutere instandhouding gerichte onderhoud krijgt momenteel ook de duurzaamheid van de gebouwen bijzondere aandacht, dit om het energieverbruik te verminderen en op een nog te bepalen moment de stap naar een fossielvrije energievoorziening te kunnen zetten.

Soort kapitaalgoederen / areaal

De gemeente Aalsmeer beschikt op dit moment over 40 (2018: 44) gebouwen, onder te verdelen in:

- 17 gebouwen algemeen;
- 8 woningen;
- 9 gebouwen in exploitatie bij ESA;
- 4 gebouwen in exploitatie bij Greenpark Aalsmeer;
- 2 schoolgebouwen.

Deze gebouwen zijn overwegend in bezit van de gemeente vanwege hun gebruiksdoel, maar een zestal daarvan heeft ook een voor Aalsmeer bijzondere historische betekenis.

Het onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:

- ESA BV is verantwoordelijk voor het beheer van de gymnastieklokalen, zwembad De Waterlelie, de sporthallen De Bloemhof en De Proosdijhal en de drie buitensportaccommodaties;
- GPAG BV is verantwoordelijk voor het beheer van gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied;
- het beheer van het scholencomplex De Mikado valt onder verantwoordelijkheid van beheerstichting De Mikado en het beheer van de Rietpluim valt onder de verantwoordelijkheid van VVE de Rietpluim.

3.4 Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering geeft inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, het gevoerde beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen. Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de wet Fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in de begroting en jaarrekening. Deze paragraaf heeft vooral betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

De gemeente Aalsmeer kent een centrale financiering. Hierbij bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering). Voor de gemeente Aalsmeer gold in 2019 een interne rekenrente van 1,5 procent.

Schatkistbankieren

Het verplicht schatkistbankieren is in 2013 ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De lagere overheden zijn verplicht om hun tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (EMU saldo) mag niet meer bedragen dan 3%. Daar tellen ook gemeenten in mee. Om dit te regelen is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in 2013 vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen maximaal minus 0,3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Er is tevens afgesproken om het overeengekomen collectieve aandeel van de decentrale overheden voor het EMU-saldo niet verder uit te splitsen naar gemeenten, provincies en waterschappen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo toont het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het verslagjaar hebben plaatsgevonden. In afwijking van het stelsel van baten en lasten vindt de presentatie van dit saldo op transactieniveau plaats, waarbij investeringen dus in zijn geheel worden meegenomen, eventueel verminderd met van derden ontvangen bijdragen.

Het uitgangspunt is het saldo voor bestemming van het verslagjaar, waarna de mutaties op de verschillende balansposten worden meegenomen voor bepaling van het EMU-saldo.

Voor individuele gemeenten is er geen referentiekader, anders dan de landelijke norm. De afwijking van het EMU-saldo ten opzichte van het in de primitieve begroting berekende saldo van negatief € 16 miljoen komt met name door de lagere investeringen.

	<i>bedrag * € 1.000</i>		
	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-275	811	283
Mutatie (im)materiële vaste activa	-6.294	-14.949	-8.041
Mutatie voorzieningen	-1.464	573	780
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.183	-2.553	651
Boekwinst bij verkoop effecten en bij verkoop (im)materiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	-10.216	-16.118	-6.327

Rente-exploitatie

De rente-exploitatie geeft het verschil weer tussen de rentekosten en renteopbrengsten. Deze grootheden komen voort uit ontwikkelingen binnen de balans. De inkomsten van de rente-exploitatie zijn de in rekening gebrachte rentekosten op de geïnvesteerde middelen, uitgezette geldleningen en gronden en voorraden. De uitgaven op de rente-exploitatie hebben betrekking op de te betalen rentekosten op reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen.

Op basis van de BBV voorschriften worden de volgende rentepercentages gehanteerd in de begroting en jaarrekening 2019:

Bedrag x € 1.000	Rentepercentage	
	Begroot	Werkelijk
Investerings	1,50	1,50
Grondexploitaties	1,00	1,03
Reserves	1,50	1,50

Bedrag x € 1.000	Begroot		Werkelijk	
	Stand 1jan	Rente* 1jan	Stand 1jan	Rente 1jan
Rente-inkomsten:				
Immateriële vast activa	41	1	43	1
Materiele vast activa	69.533	880	58.652	878
Financieel vaste activa	4.513	68	4.545	68
Opgenomen kortl. leningen		10		16
Gronden en voorraden minus voorziening	15.432	268	14.485	269
	89.519	1.227	77.725	1.232
Rente-uitgaven				
Eigen vermogen (AR)	20.288	284	18.941	284
Overige bestemmingsreserves	29.062	480	31.980	480
Voorzieningen	5.744	69	4.671	69
Opgenomen langl. leningen	34.500	744	34.500	699
Financieringspositie	-75		-11.135	
	89.519	1.577	78.956	1.532
Saldo (- = nadeel)		-350		-300

* begroting na wijziging

Saldo rente-exploitatie

Het renteresultaat, betreft het verschil tussen de rentekosten en rentebaten. Dit resultaat van de rente-exploitatie wordt verrekend met de algemene dekkingsmiddelen. Het resultaat ten opzichte van de begroting bedraagt € 50.000 voordelig. Dit is voornamelijk te verklaren door € 45.000 lagere externe rentelasten dan begroot over twee nieuwe in 2019 afgesloten leningen.

Renteschema voor bepalen omslagrente

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV staat een renteschema opgenomen om de jaarlijks toegestane omslagrente te bepalen. De omslagrente wordt bij de begroting berekend en mag binnen een marge van 0,5%-punt worden afgerond. In de rekening wordt beoordeeld of de aan taakvelden toegerekende rente meer dan 25% afwijkt van wat volgens het renteschema doorberekend had mogen worden.

Op basis van de werkelijke cijfers 2019 komt de omslagrente uit op 1,97%. Het gehanteerde percentage van 1,5% leidt ertoe dat een renteresultaat ontstaat. Volgens de BBV-voorschriften mag dit renteresultaat niet meer dan 25% afwijken van de toe te rekenen rente. Uit het navolgende renteschema blijkt dat de afwijking binnen deze marge blijft. Dit betekent dat een nacalculatie van de door te belasten rente aan de taakvelden in 2019 achterwege kan blijven.

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	744	699
b. -/- de externe rentebaten	-10	-16
Totaal door te rekenen externe rente	734	683
c1. -/- De rente die aan de grex moet worden doorberekend	-268	-269
c2. -/- De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden doorberekend	0	0
Totaal doorberekende rente (c1 + c2)	-268	-269
Aan taakvelden toe te rekenen EXTERNE rente (a t/m c)	466	414
d1. Rente over eigen vermogen	764	764
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op CW)	69	69
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (a t/m d)	1.299	1.247
e. De aan taakvelden toegerekende rente	-949	-947
Renteresultaat op het taakveld treasury	350	300
1. Boekwaarde vaste activa (excl. investeringsfonds) -/- aan derden verstrekte leningen per 1 januari	74.087	63.240
2. Saldo a t/m d	1.299	1.247
Toegestaan % (2 gedeeld door 1)	1,75%	1,97%
1. Renteresultaat	350	300
2. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	1.299	1.247
Afwijking mag niet > 25% bedragen (1 gedeeld door 2)	26,94%	24,06%

Risicobeheer

Renterisico's

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting.

Dit komt voor Aalsmeer overeen met een volume van circa € 8,6 miljoen, op basis van de omvang van de primitieve begroting 2019 ad € 101 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijfinancieringen.

De gemeente Aalsmeer heeft in 2019 gebruikgemaakt van kort geld financiering en is daarbij ruimschoots binnen de normen voor de kasgeldlimiet gebleven.

bedragen x € 1.000	gemiddelde kwartaal 1	gemiddelde kwartaal 2	gemiddelde kwartaal 3	gemiddelde kwartaal 4
1. Netto vlottende schuld (+) of overschot vlottende middelen (-):	1.864	-8.707	-6.467	-3.862
2. Kasgeldlimiet:	8.500	8.500	8.500	8.500
3a. Ruimte onder kasgeldlimiet (2-1):	6.636	17.207	14.967	12.362

Renterisiconorm

De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (primitieve begroting € 101 miljoen). Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor rentefluctuaties bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen.

Onderdeel van de berekening vormt de renteherziening. Voor Aalsmeer is dit niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de leningsvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden herzien. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Aalsmeer voor 2019 € 20,2 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. Bij het aantrekken van gelden wordt deze norm betrokken in de afweging. In 2019 is € 6,5 miljoen aan aangetrokken lang geld afgelost. Daarnaast zijn twee leningen aangetrokken van in totaal € 15 miljoen. De totale leningenportefeuille bedraagt eind 2019 € 43 miljoen.

Kredietrisico en relatiebeheer

De gemeente beschikt over een krediet- en depotarrangement met de BNG. Dit heeft tot doel om tijdelijke overschotten of tekorten aan liquide middelen bij de bank uit te lenen of op te nemen tegen een vooraf afgesproken rentevergoeding. Aalsmeer heeft hier het afgelopen jaar in het eerste kwartaal gebruik van gemaakt. Naast de overeenkomst met de BNG heeft de gemeente een rekening-courant met de Rabobank.

Alle activiteiten worden binnen de kaders van de wet Fido en het treasurystatuut uitgevoerd. Zo wordt het kredietrisico beheerst doordat in het treasurystatuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden indien mogelijk garanties en zekerheden geëist.

De gemeente Aalsmeer heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Het gebruik van derivaten is uitgesloten in het treasurystatuut. Momenteel heeft de gemeente

aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, Eneco, Stedin, Meerlanden Holding NV, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV en Exploitatie Sportsubsidies Aalsmeer BV.

Financiering

Langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningenportefeuille per eind 2019. De gemeente heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten met betrekking tot volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen.

In het treasurystatuut is vastgesteld dat het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden slechts is toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

Lening	Oorspronkelijk bedrag	Aflossingswijze	Stortingsdatum	Afloopdatum	Rente percentage	Schuld- restant	Weging in portefeuille
BNG leningnr.40.105.002	15.000	Fixe	22-02-2010	22-02-2020	3,8500	15.000	35
BNG leningnr.40.111.029	5.000	Lineair	24-01-2017	24-01-2027	0,5700	4.000	9
BNG leningnr.40.111.945	10.000	Lineair	12-06-2018	12-06-2028	0,7250	9.000	21
BNG leningnr.40.113.454	5.000	Lineair	16-12-2019	16-12-2024	-0,1750	5.000	12
BNG leningnr.40.113.455	10.000	Fixe	16-12-2019	16-12-2029	0,2500	10.000	23
Totaal vaste schuld	45.000					43.000	100 %

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen

De gemeente Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten voor volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen. Ook heeft de gemeente garantstellingen verleend.

Treasuryfunctie

Op 9 februari 2017 heeft de raad ingestemd met de Financiële verordening Aalsmeer. De in februari 2017 vastgestelde verordening ex artikel 212, 213, 213a van de Gemeentewet en het in december 2015 vastgestelde Treasurystatuut zijn van toepassing op deze jaarrekening.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering is een door de wetgever verplichte paragraaf binnen de programmabegroting. Deze paragraaf handelt over ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt tenminste inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering van de organisatie. Met een adequate bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de voorbereiding en uitvoering van genomen besluiten beter.

Ambtelijke samenwerking met Amstelveen

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen; financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording. In de samenwerkingsconstructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; alle medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever. Voor de gemeente Aalsmeer is een ambtelijke organisatie aanwezig, ter ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zijnde de kernorganisatie.

Ontwikkelingen 2019

In september 2019 heeft het college van Aalsmeer te kennen gegeven dat de huidige vorm van samenwerking met Amstelveen eindig is. Ultimo 2019 zijn de gesprekken met Amstelveen gestart om te bezien wat en op welke wijze samenwerking in de toekomst vorm kan krijgen. Deze gesprekken worden in 2020 voortgezet.

Kernorganisatie gemeente Aalsmeer

In de kernorganisatie waren zeven personen werkzaam voor de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders:

1. secretaristeam (ST): de gemeentesecretaris met twee plaatsvervangend-secretarissen en één concerncontroller (4,0 fte);
2. griffie: de griffier, raadsadviseur en coördinator bestuurlijke besluitvorming en griffiemedewerker (2,5 fte).

Vanuit de organisatie AA vindt ondersteuning aan de kernorganisatie plaats in de vorm van het bestuurssecretariaat voor het college, de bestuurlijke coördinatie voor college en gemeenteraad en de facilitaire ondersteuning via de bodes.

Dienstverleningsbijdrage

In 2019 bedroeg de dienstverleningsbijdrage (afgerond) € 16,2 miljoen (inclusief € 330.000 niet verrekenbare btw). Dit bedrag is het Aalsmeerse aandeel in de organisatiekosten voor de Amstelveense organisatie. De bijdrage Aalsmeer wordt jaarlijks geïndexeerd conform de afspraken uit het dienstverleningshandvest. Daarnaast is er nog € 3,7 in rekening gebracht door Amstelveen aan Aalsmeer, vooral voor inzet op projecten, buitenruimte en vastgoed.

Controle accountant

Met ingang van het begrotings- en verantwoordingsjaar 2016 voert accountantskantoor BDO de interim- en jaarrekeningcontrole uit. Bij de interim controle kijkt de accountant voornamelijk naar de processen binnen de ambtelijke organisatie (serviceorganisatie). In 2019 heeft er een aanbestedingsprocedure plaatsgevonden voor de aanbesteding van een accountant vanaf boekjaar 2020. Dit betrof een gezamenlijke aanbesteding voor Amstelveen en Aalsmeer. Vanaf 2020 zal er niet meer samengewerkt worden met BDO.

Bedrijfsvoering organisatie AA

In de paragraaf bedrijfsvoering van de gemeente Amstelveen worden ontwikkelingen genoemd die de bedrijfsvoering van de Amstelveense organisatie raken en daarmee ook voor Aalsmeer van belang kunnen zijn.

In 2019 hebben de volgende onderwerpen aandacht gekregen binnen de organisatie:

1. ICT en informatievoorziening (w.o. Digitaal werken, Informatieveiligheid en privacy, Digitale transformatie)
2. HRM (Inhuur en WNRA)
3. Financiële beheersing

Onderzoeken

Om relevante data te verzamelen en de tevredenheid over de dienstverlening te meten worden periodieke onderzoeken uitgevoerd. In 2019 zijn de volgende onderzoeken afgerond die tevens betrekking hebben op Aalsmeer:

- Gemeentetepeiling 2019 Aalsmeer
- Bevolkingsprognose 2019-2040 Amstelveen/Aalsmeer
- Onderzoeken ten behoeve van de mobiliteitsvisie Amstelveen/Aalsmeer
- Cliëntervaringsonderzoek WMO Amstelveen/Aalsmeer (2)
- Kleine (participatie) onderzoeken (speeltoestellen/waterberging/kunstwerken)

Informatiebeveiliging

Jaarlijks wordt er op basis van het informatieveiligheidsbeleid en een risicoanalyse een jaarplan informatieveiligheid en privacy opgesteld. Hierin zijn alle acties voor het betreffende jaar vastgelegd, inclusief planning, uitvoerder en resultaat. Eén van de acties in 2019 betrof het succesvol doorlopen van de wettelijk verplichte ENSIA audit. Daarnaast vormde dit jaar de voorbereiding op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een belangrijk onderdeel. De BIO vervangt, als brede algemene norm voor informatieveiligheid bij de gehele overheid, de tot nu toe gehanteerde BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten).

3.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten voeren taken uit die in het belang van hun inwoners zijn. Een gemeente kan daarbij grotendeels zelf bepalen of zij de taken zelf uitvoert of laat uitvoeren, bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten.

Wanneer een gemeente taken door een andere partij laat uitvoeren en er sprake is van een bestuurlijk en een financieel belang in een organisatie, dan is er sprake van een verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook bij het laten uitvoeren van taken door andere partijen het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (=governance) en de gemeentelijke doelen worden nagestreefd. Daarom heeft de raad Aalsmeer op 6 juli 2017 de nota Verbonden partijen vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de wettelijke kaders, algemene beginselen van de governance, scheiding van de eigenaar- en opdrachtgeverrol en het gemeentelijk beleid dat per verbonden partij wordt nagestreefd.

In deze paragraaf benoemen we allereerst de relevante ontwikkelingen voor het jaar 2019. Daarna volgt een opsomming van de verbonden partijen waar de gemeente Aalsmeer in deelneemt.

Ontwikkelingen 2019

Eneco Holding NV

Per 31 januari 2017 is Eneco gesplitst in twee bedrijven, een energie- (Eneco) en een netwerkbedrijf (Stedin). Hiermee is de verplichting komen te vervallen dat aandelen Eneco in handen dient te zijn van lokale overheden. In 2019 is de verkoopprocedure gestart middels controlled auction. Eind 2019 heeft de verkoopprocedure geleid tot een definitieve aanbieder. In de raadsvergadering van 23 januari 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de verkoop van de aandelen Eneco aan Diamond Chubu Europe B.V., de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co. Inc.

De Meerlanden Holding N.V.

Met de Meerlanden Holding N.V. zijn twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) gesloten. DVO1 heeft betrekking op het ophalen van huishoudelijk afval en DVO2 op het beheer openbare ruimte. Beide DVO's hadden een looptijd tot en met 31 december 2019. DVO1 is voor de onderdelen afval en grondstoffen op basis van (marktconforme) uniforme prijzen gecontinueerd. Voor de onderdelen Riolering, gladheidsbestrijding, markten en dierplaagbestrijding is het DVO onder dezelfde voorwaarden gecontinueerd tot en met 31 december 2020. DVO2 is in het najaar gecontinueerd voor 5 jaar.

Verbonden partijen in beeld

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (NV's en BV's) of stichtingen, verenigingen en coöperaties. Hierna wordt geïnventariseerd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over vestigingsplaats, het bestuurlijk en financieel belang. Met het vaststellen van de nota Verbonden partijen in de raad van 6 juli 2017, is per verbonden partij vastgelegd wat de visie en beleidsvoornemens zijn. Daarmee vervalt deze informatie in deze paragraaf.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Naast een algemeen bestuur fungeert een dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.160.500.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	2.200	21.646	27.578	45.308	47.476

Naam	Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.130.800.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	79	684	1.088	1.391	118

Naam	GGD Amsterdam-Amstelland
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders zorg of jeugd van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage 2019 voor het onderdeel Veilig thuis bedraagt € 32.700.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	88	424	512	0	0

Naam	Vervoerregio Amsterdam
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid
Bestuurlijk belang	Twee gemeenteraadsleden in de Regioraad.
Financieel belang	Het takenpakket van de vervoerregio wordt volledig bekostigd uit BDU-gelden.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	19.249	1.264	796	287.517	336.914

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het Plenair college (het AB van de GR AM), de Regiegroep AM (het DB van de GR AM) en het secretarissenoverleg AM zijn onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden. Daarnaast zijn er drie portefeuillehouders-overleggen op deelregionaal niveau, namelijk voor Economie, Wonen en Verkeer en Vervoer. De wethouders uit AM bereiden in deze overleggen de 'AM inbreng' in betreffende bestuurlijke platform-overleggen op MRA niveau voor en maken bestuurlijke afspraken op AM niveau.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 22.900.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	-115	218	103	0	0

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie
Vestigingsplaats	Hoofddorp (statutair en fysiek) en Amstelveen (fysiek)
Relatie met	Programma 1 Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Eén lid van het college van burgemeester en wethouders maakt deel uit van het bestuur. De dagelijkse werkzaamheden vinden plaats onder de verantwoordelijkheid van de directeur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage wordt in 2019 gefinancierd uit een bij AM match gepositioneerde reserve van de gemeente.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	226	6.569	5.376	2.463	1.695

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Vestigingsplaats	Zaandam
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte, programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het Algemeen bestuur en een lid in het Dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 224.800.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	0	5.371	3.884	17.692	15.970

Naam	Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 15.868.800 (excl. btw).

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Naam	Gemeenschappelijke Regeling samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen besluiten over toetreding tot, wijziging, uittreding en opheffing van de GR.
Financieel belang	De bijdrage 2019 bedraagt € 613.700.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2. Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Greenport Aalsmeer
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 3 Economie en duurzaamheid
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 36.000.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	39	164	125	206	233

3. Vennootschappen en coöperaties

Naam	De Meerlanden Holding N.V.
Vestigingsplaats	Rijsenhout
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 124.600 (€ 7,32 per aandeel). De werkzaamheden van de Meerlanden zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO1 en DVO2), waarvan de kosten voor 2019 € 6.576.000 bedragen.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	2.687	27.049	28.220	29.562	26.454

Naam	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing.
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder.
Financieel belang	De exploitatiebijdrage 2019 bedraagt € 1.837.700.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	23	273	296	1.700	1.145

Naam	BNG Bank
Vestigingsplaats	Den Haag
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 73.692 (€ 2,85 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	393	4.687	4.991	135.072	132.550

Naam	Eneco Groep (Energiebedrijf)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 462.234 (€ 13,68 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	31-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	136	2.866	2.936	2.787	2.804

Naam	Stedin Groep (Netwerkbedrijf)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 310.183 (€ 9,18 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	31-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	118	2.582	2.699	3.968	4.292

Naam	Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 5 Ruimtelijke ontwikkelingen.
Bestuurlijk belang	50% aandeelhouder.
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	283	276	499	105.488	98.502

3.7 Grondbeleid

Inleiding

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting. Deze paragraaf bevat de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van grondzaken en een korte beschrijving van de instrumenten van grondbeleid en de wijze waarop de instrumenten door de gemeente zijn ingezet.

Een actueel beeld van de verwachte meerjarige ontwikkeling van de verschillende grondexploitaties in 2020 en verder met de bijbehorende resultaatsprognose wordt gelijktijdig met de Jaarstukken 2019 behandeld.

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's;
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale bouwgrondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten bestreden door de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en zich beperkt tot het verhalen van de grondexploitatiekosten.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid, zijn geborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2016, vastgesteld door de Raad op 8 december 2016.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijke maatregel. Indien de ruimtelijke maatregel een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dan dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeentebestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten.

Visie

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke- en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden zoals Volkshuisvesting, Werkgelegenheid, Verkeer en Vervoer, Groen en Welzijn. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de gebiedsvisie Aalsmeer 2020.

Met het vaststellen van “Gebiedsvisie Aalsmeer 2020” in 2009 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. De algemene visie is hierin als volgt verwoord:

“Aalsmeer kiest voor een duurzame en kwalitatief sterke ontwikkeling van economie, wonen en recreatie, met als voorwaarde het behoud van de leefbaarheid, het dorpse karakter, de bereikbaarheid en het op peil brengen en houden van voorzieningen.”

De gemeente Aalsmeer beschikt over een beperkte voorraad eigen ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Aalsmeer is hierdoor meer aangewezen op het voeren van facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden - binnen door de gemeente geformuleerde (beleids)uitgangspunten - zelf te ontwikkelen.

Voor de uitgifte van gronden is naast de algemene verkoopvoorwaarden ook een notitie grondprijnsbeleid vastgesteld.

Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd

Zoals aangegeven in paragraaf 4.7.2 zijn de gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, gewaarborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2016.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:

“Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer.”

Uit de hoofddoelstelling zijn een drietal sub doelstellingen afgeleid:

- Het voeren van regie bij ruimtelijke ontwikkelingen door het actief toepassen van de beschikbare beleidsinstrumenten.
- Verhogen van transparantie en eenduidigheid van het beleid voor alle doelgroepen.
- Verhoging van de eenduidigheid van de wijze van uitvoering van het grondbeleid door de ambtelijke organisatie.

De gemeente kiest bij het voeren van haar grondbeleid voor faciliterend grondbeleid. Indien er aanleiding is van het principe van faciliterend grondbeleid af te wijken zal een afweging plaatsvinden ten aanzien van de gewenste vorm van grondbeleid, rekening houdend met grondposities, winstpotentie en risico's.

Instrumentarium voor actief grondbeleid en de inzet ervan in 2019

Het actief grondbeleid omvat alle fasen van de grondontwikkeling: de eerste aankoop van gronden, sloop van aanwezige opstallen die voor de verwezenlijking van de gewenste bouwplannen niet kunnen worden gehandhaafd, het bouwrijp maken van de terreinen, de uitgifte van bouw kavels en het inrichten van de openbare ruimte.

Strategische grondaankopen vallen niet binnen verwervingsplannen van vastgestelde grondexploitaties, maar worden gedaan met het oog op mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Hiervoor is aparte besluitvorming noodzakelijk, omdat binnen de bestaande budgetten geen rekening wordt gehouden met de kosten van dergelijke aankopen.

Bij actieve grondexploitaties hoort ook het aan- en verkopen van gronden. In 2019 is voor afgerond € 1,5 miljoen aan uitgaven voor de aankoop van gronden en opstallen gerealiseerd. Dit valt volledig binnen vastgestelde bouwgrondexploitaties. Alle aankopen betreffen het project Green Park Aalsmeer.

Er is voor afgerond € 5,0 miljoen aan gronden verkocht. Hiervan betreft € 4,3 miljoen het project Green Park Aalsmeer en € 0,7 miljoen betreft het project De Tuinen van Aalsmeer (Polderzoom fase 1).

Instrumentarium voor facilitair grondbeleid en de inzet ervan in 2019

Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar.

In 2019 zijn verschillende ruimtelijke maatregelen genomen die particuliere grondontwikkeling mogelijk maken. De gemeente heeft voor deze ontwikkelingen geen exploitatieplan vastgesteld, omdat het verhaal van grondexploitatiekosten in overeenkomsten is geregeld. Er is in 2019 een totaal van € 0,6 miljoen aan exploitatiebijdragen op lopende facilitaire grondontwikkelingsplannen ontvangen. Dit is inclusief de (voorlopige) bijdragen uit voorovereenkomsten.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De meeste grondexploitaties lopen over verschillende boekjaren. Budgetten voor de nog uit te voeren plandelen moeten minstens één keer per jaar worden bijgesteld. Hierbij dient een zo reëel mogelijk beeld te worden gegeven. De actualisering van de budgetten die vanaf 1 januari 2019 nodig waren voor de afronding van de plannen zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 18 juni 2019. Met het vaststellen van de vernieuwde budgetten wordt het financieel perspectief van de grondexploitaties nader vastgesteld.

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

Bij het bepalen van de winst is de "percentage of completion" methode toegepast. Indien een verlies wordt voorzien moet direct een verliesvoorziening worden gevormd. In 2019 hebben geen (tussentijdse) winstnemingen plaatsgevonden.

Beleidsuitgangspunten omtrent de voorziening grondexploitaties

De voorziening voor verlieslatende grondexploitaties is conform BBV-regelgeving geactualiseerd met de meest recente prognoses en wordt bepaald op basis van de netto contante waarde.

Ook de voorziening voor facilitaire projecten is aangepast naar de huidige verwachtingen. Deze voorziening is bepaald op basis van nominale waarde.

VOORZIENINGEN	Boekwaarde 1 januari	Mutatie	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	12.379	-419	11.960
BBV-voorziening verlieslatende grondexploitaties	12.379	-419	11.960
Hornweg 317	77	-77	-
De Tuinen van Aalsmeer facilitair	346	823	1.169
Zuiderkerk	-	15	15
Voorziening facilitaire projecten	423	761	1.184
TOTAAL BENODIGDE VOORZIENING	12.802	342	13.144

De voorzieningen betreffen het verwachte tekort van het project De Tuinen van Aalsmeer, Hornweg en Zuiderkerk.

Alle mutaties hierin zijn toegelicht in programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling.

Prognose grondexploitaties

Gelijktijdig met de jaarrekening 2019 wordt u via een separaat raadsvoorstel een actualisatie van de grondexploitaties voorgelegd. Hieronder staan de actuele prognoses van de actieve grondexploitaties op eindwaarde (nominaal).

ACTUALISERING ULTIMO 2019 vs 2020	Saldo per 1/1/2020	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Resultaat
De Tuinen van Aalsmeer (C40)	-17.964	11.742	7.244	-13.466
Green Park Aalsmeer (C75)	-6.448	48.478	41.782	248
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (C65)	-797	6.302	3.885	1.620
Hornmeer VVA-woningbouw (C66)	-567	1.544	815	162
Actieve grondexploitatie in uitvoering	-25.776	68.066	53.726	-11.436
Graaf Willemlaan 1-3	-16	-	219	-235
Herenweg 61/99	-39	-	123	-162
Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	-	-	222	-222
Einsteinstraat 103	87	518	27	578
Actief grondbeleid in voorbereiding	32	518	591	-41

De actieve grondexploitaties in voorbereiding zijn opgenomen op de balans onder de post Voorraden, Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden in exploitatie.

De per 1 januari 2020 gemaakte kosten onder Actief grondbeleid in voorbereiding voor de Graaf Willemlaan en de Herenweg zijn op de balans opgenomen onder de post Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief onder Immateriële vaste activa. De vooruitontvangen bedragen voor de Einsteinstraat zijn opgenomen onder de passiva-post Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

3.8 Duurzaamheid

Inleiding

Inleiding:

In 2016 is de aanpak duurzaamheid Aalsmeer vastgesteld. Deze aanpak richt zich op het integreren van duurzaamheid in al het gemeentelijk beleid en handelen. Hierdoor moeten op termijn alle keuzes en financiële consequenties op gebied van duurzaamheid per beleidsveld zichtbaar worden. Deze integrale duurzaamheidsaanpak focust op drie duurzaamheidsthema's: Inclusieve Stad, Circulaire Economie 2040 en Fossiel Onafhankelijk Aalsmeer 2040. De belangrijkste ontwikkelingen binnen deze focusgebieden in 2019 worden hieronder beschreven. In het Sociaal Domein (H 2.1 van de Jaarrekening 2019) wordt integraal uitwerking gegeven het principe 'inclusief' dat iedereen zo goed mogelijk kan mee doen ongeacht verschillen en of beperkingen. Het onderwerp klimaatadaptatie wordt beschreven in Programma 2.4 Openbare ruimte.

Fossiel onafhankelijk

Gemeente Aalsmeer wil dat alle energie die in 2040 in Aalsmeer wordt gebruikt afkomstig is van duurzame bronnen. En mede vanwege de voorbeeldfunctie moet de gemeentelijke organisatie en dienstverlening al in 2030 volledig zijn overgestapt op duurzame energiebronnen.

Plan van aanpak 2019 – 2021 Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk

N.a.v. de motie Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040 is in mei 2019 het 'Plan van aanpak Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040' vastgesteld. Dit plan geeft uitwerking aan opgaven vanuit het Klimaatakkoord en focust zich op verduurzaming van de gebouwde omgeving tot 2022. De belangrijkste opgaven uit het klimaatakkoord tot 2022 zijn de Regionale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte. Het plan van aanpak richt zich ook op het werken aan benodigde kaders voor een fossiel onafhankelijke gemeente, en het versterken van de energieloketfunctie en inwoner-communicatie. Hiertoe is in 2019 is subsidie aangevraagd bij de Rijksoverheid, de zogenaamde Reductie Regeling Energiegebruik. Deze middelen worden ingezet voor concrete acties om de particuliere woningvoorraad voor te bereiden op een toekomst zonder aardgas zoals groepsaankopen (isolatie, zonnepanelen) en buurtaanpakken.

In 2019 is een nulmeting uitgevoerd die o.a. als basis diende voor het Plan van aanpak en als basis dient voor de monitoring van het energiebeleid (in 2020). Verder is in 2019 een start gemaakt met de Regionale Energiestrategie, Ruimtelijke afwegingskader voor grootschalige opwek zonne-energie, de evaluatie Duurzaamheidsfonds (zie onderdeel 2.5.3 Wonen) en Duurzaamheidslening Aalsmeer. En als laatste zijn de voorbereidingen gestart voor de Transitievisie Warmte die uiterlijk in 2021 gereed moet zijn.

Voorbeeldfunctie & Maatschappelijk vastgoed

In 2019 is het Raadhuis verbouwd en in belangrijke mate verduurzaamd. Het raadhuis had een G-label en heeft nu een A-label. Hiermee is het gebouw 100% voorbereid om in de toekomst om te schakelen op een duurzame warmtebron en van het aardgas af te gaan.

Energyhub Aalsmeer

In 2019 is de Energy Hub Aalsmeer in gebruik genomen waarbij restwarmte van een Datacentrum wordt gebruikt voor het verwarmen van Sportcentrum Waterlelie, IKC Triade en Fertiplant.

De CO₂-reductie hiervan staat gelijk aan de CO₂-uitstoot van zo'n 74 huishoudens. En op termijn meer, want de komende periode wordt duidelijk of ook (nieuwbouw)woningen aangesloten kunnen worden op de Energyhub Aalsmeer.

Circulaire economie

In 2019 heeft het college middelen beschikbaar gesteld voor een scan naar de kansen van Circulaire Economie in Aalsmeer. De keuze is gemaakt om daarbij te focussen op Greenpark Aalsmeer.

In 2020 start de Circulaire Scan Greenpark Aalsmeer om de potentie van Greenpark als Circulaire vestigingslocatie te versterken. De behoeften van de aanwezige bedrijven zijn hierbij het uitgangspunt. De scan bestaat uit een analyse van de huidige situatie, een inventarisatie van de mogelijke circulaire maatregelen en een uitgewerkt actieplan om de maatregelen ter hand te nemen.

B Jaarrekening

4 Baten en lasten

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Baten en lasten

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- De uitbraak van het coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker. De gemeente heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan zijn bij opmaak van deze jaarrekening nog onduidelijk en worden verwerkt in de Bestuursrapportages van 2020.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering wordt uitgegaan van de gegevens van de decembercirculaire, met dien verstande dat op voorhand geen mee- of tegenvallers zijn meegenomen ter zake van de verrekening tussen het gemeentefonds en het BTW-compensatiefonds, zulks overeenkomstig hetgeen is verwoord in de mededeling aan de gemeenteraad, d.d. 29 september 2015.
- Bij de berekening van de algemene uitkering wordt uitgegaan van de meest actuele WOZ-waarden die de gemeente heeft opgegeven aan het Rijk.
- Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In de jaarstukken worden alleen de werkelijk ontvangen bedragen verantwoord.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

4.2 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
01 Sociaal domein	16.383	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206
02 Onderwijs en ontplooiing	4.794	5.597	7.706	1.912	5.794	7.594	1.982	5.612	-182
03 Economie en duurzaamheid	312	527	785	374	411	781	459	322	-88
04 Openbare ruimte	6.300	7.930	15.628	7.738	7.890	14.829	7.899	6.930	-960
05 Ruimtelijke ontwikkeling	2.330	722	23.140	21.717	1.424	16.612	15.647	965	-459
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155
07 Overhead	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
08 Algemene dekkingsmiddelen	-42.601	-43.171	2.102	46.568	-44.466	1.937	46.827	-44.890	-424
Totaal saldo van baten en lasten	275	-25	84.959	83.189	1.770	77.571	77.855	-283	-2.053
Reservemutatie	3.637	-291	18.009	17.679	330	17.407	16.445	962	632
Resultaat	3.912	-316	102.969	100.869	2.100	94.978	94.299	679	-1.421

Toelichting verschillen

Een toelichting op de verschillen staat in de jaarrekening onder analyse resultaat. In het jaarverslag, onderdeel programmaverantwoording, wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen.

4.3 Begrotingsafwijkingen

Op programmaniveau is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door de Raad geautoriseerde begroting. Op de volgende programma's is sprake van werkelijke lasten die meer dan € 40.000 afwijken van de begrote lasten.

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

De begrote lasten worden met € 71.000 overschreden. Dit betreft met name op taakveld 0.1 Bestuur extra uitgaven voor gemeenteraad (€ 62.000) en Burgemeester en Wethouders (€ 76.000). Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op thema 6.4 Bestuur binnen programma 6.

Onderstaand een overzicht van de geraamde lasten en werkelijke lasten op taakveld niveau. Deze taakvelden met toelichting op de afwijkingen > € 40.000 zijn ook terug te vinden op de afzonderlijke programma's, waarbij de thema's van de programma's dezelfde naam hebben als onderstaande taakvelden.

Bedrag x € 1.000	Lasten geraamd	Lasten werkelijk	Verschil
0.1 Bestuur	1.754	1.869	115
0.2 Burgerzaken	687	664	-23
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	995	929	-65
0.4 Ondersteuning organisatie	7.877	7.887	10
0.5 Treasury	426	497	70
0.61 OZB Woningen	390	347	-43
0.62 OZB Niet woningen	110	110	0
0.64 Belastingen overig	67	67	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	1.094	904	-190
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	15	13	-2
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.322	1.305	-16
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.496	1.491	-5
2.1 Verkeer en vervoer	5.900	5.612	-288
2.2 Parkeren	9	3	-7
3.1 Economische ontwikkeling	499	476	-23
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13.094	8.589	-4.505
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	54	28	-27
3.4 Economische promotie	232	277	46
4.2 Onderwijshuisvesting	2.008	2.044	36
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.096	1.061	-35
5.1 Sportbeleid en activering	2.496	2.026	-470
5.2 Sportaccommodaties	1.072	1.493	421
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	322	287	-36
5.4 Musea	136	140	4

Gemeente Aalsmeer

5.5 Cultureel erfgoed	94	80	-14
5.6 Media	482	463	-18
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	3.549	2.969	-579
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.809	2.662	-147
6.2 Wijkteams	1.618	1.637	19
6.3 Inkomensregelingen	5.134	4.958	-177
6.4 Begeleide participatie	912	935	23
6.5 Arbeidsparticipatie	563	495	-69
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	916	882	-34
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	3.198	3.286	88
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.707	5.952	245
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	84	75	-8
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	418	616	198
7.1 Volksgezondheid	1.104	1.104	0
7.2 Riolering	1.989	2.207	218
7.3 Afval	2.742	2.749	7
7.4 Milieubeheer	735	596	-139
7.5 Begraafplaatsen	714	696	-18
8.1 Ruimtelijke ordening	1.119	2.012	893
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.933	2.977	-2.957
8.3 Wonen en bouwen	1.990	2.102	112
Totaal-generaal	84.959	77.571	-7.388

4.4 Analyse resultaat

In onderstaande tabel zijn per taakveld de afwijkingen groter dan € 40.000 op de lasten en baten opgenomen. Posten kleiner dan € 40.000 worden niet toegelicht en zijn in onderstaande tabel opgenomen in het saldo overige posten < € 40.000. Indien een afwijking leidt tot een hogere of lagere mutatie van een reserve, dan wordt deze hogere of lagere mutatie in de laatste kolom vermeld.

In de toelichting op de programma's wordt ingegaan op afwijkingen groter dan € 40.000.

Progr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Veilig te stellen	Reserve
	-/- = voordeel				
1	Hulp bij huishouden	147			
1	WMO begeleiding	-97			
1	Uitkeringen (BUIG)	-164			
1	Inkomensregelingen, terugvorderingen		52		
1	Re-integratie	-69			
1	Maatwerkdienstverlening 18-	245			
1	Geëscaleerde jeugdzorg	198			
2	Onderwijshuisvesting		-43		
3	Floriworld	67	-67		
3	Gronddepot	-26	-40		
4	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte: groen	-462			462
4	Riolering	-53	-81		
4	Voorziening riolering	271	-137		
4	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte: verkeer en vervoer	-229	-38		267
4	Openbare verlichting	-42			
4	Afval	7	-60		
4	Voorziening afval		53		
4	Sanering Verkeerslawaaï Oosteinderweg	-103	103		
5	Project Greenpark Aalsmeer	-4.505	4.505		
5	Voorziening Grondexploitatie en bouwgrond	-270	-390		
5	Winstneming grondexploitaties in uitvoering		92		
5	Mutaties grondexploitaties	-10.186	10.186		
5	Voorziening Facilitaire projecten	838			
5	Omgevingsvergunningen, verlening	119			
5	Omgevingsvergunningen, toezicht	-70			
5	Dwangsommen	130	-171		
5	Inhaalslag handhavingdossier	-44		44	
5	Sloop Bilderdammerweg	-57			
5	Voorziening beheer gebouwen		-455		
5	Huurderving Meervalstraat		43		

5	Opbrengst verkoop woningen		-260		
6	Gemeenteraad, werkkostenregeling / vergoedingen	63			
6	Vrijval voorziening voormalig personeel		-127		
6	Bijstorting pensioenvoorziening wethouders	74			
6	Burgerzaken, reisdocumenten	26	-64		
6	Verkiezingen	-49			
8	Algemene uitkering 2019		-129	237	
8	Stelpost loon- en prijsontwikkeling	-67			
8	OZB woningen		-43		
8	Rentelasten korte en lange financiering	-45			
	Saldo overige posten < € 40.000	-534	-95		-97
		-14.887	12.834	281	632

Saldo voor bestemming	-5.053
Saldo mutatie reserves	632
Saldo na bestemming	-1.421
Veilig te stellen	281
Saldo na veilig te stellen	-1.140

4.5 Veilig te stellen budgetten

Indien de uitgaven in 2019 lager zijn dan geraamd doordat werkzaamheden eerst pas in 2020 uitgevoerd zullen worden, dan kan aan de raad voorgesteld worden om (een deel van) het budget veilig te stellen voor besteding in 2020.

Bij de besluitvorming over de jaarstukken wordt een voorstel gedaan om de volgende budgetten toe te voegen aan de Reserve Veilig te stellen budgetten (en in 2020 te onttrekken):

Algemene uitkering 2019 (voordeel € 237.000)

In de raadsbrief van 2 januari 2020 bent u geïnformeerd over de effecten van de decembercirculaire. Als uitwerking van het Klimaatakkoord komen met de decembercirculaire middelen beschikbaar voor beleidsuitwerking. De middelen vanuit het Klimaatakkoord komen op een zodanig laat moment bij de gemeenten binnen dat beleid hierop in volgende jaren zal volgen. Voorgesteld wordt om het bedrag van € 237.000 bij de besluitvorming van de jaarrekening veilig te stellen.

Inhaalslag handhavingsdossier (voordeel € 44.000)

In de 2e helft van 2019 is begonnen met het opstarten van de inhaalslag op handhavingsdossiers in relatie tot de gewenste omgevingsvisie. Het zwaartepunt van de inhaalslag ligt in de komende jaren 2020, 2021 en 2022. Het verzoek is om het restantbudget van 2019 over te hevelen naar 2020.

4.6 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT verplicht gemeenten met ingang van 2013 een aantal gegevens openbaar te maken over financiële vergoedingen aan in de gemeentelijke organisatie werkzame (top)functionarissen.

Gepubliceerd dienen te worden:

- Alle in de wet genoemde vergoedingen aan topfunctionarissen. Voor Aalsmeer zijn dit de gemeentesecretaris en de griffier;
- Ontslagvergoedingen van topfunctionarissen hoger dan het jaarsalaris met een maximum van € 75.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	O. van Kolck	F.L. Romkema
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.772	112.444
Beloningen betaalbaar op termijn	16.224	19.537
<i>Subtotaal</i>	108.996	131.981
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	108.996	131.981
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	O. van Kolck	F.L. Romkema
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	89.845	110.349

Beloningen betaalbaar op termijn	15.157	17.885
<i>Subtotaal</i>	105.002	128.234
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totaal bezoldiging 2018	105.002	128.234

Overeenkomstig de WNT dienen de jaarlijkse vergoedingen die uitkomen boven het normbedrag van € 194.000 teruggevorderd te worden. Uit het overzicht blijkt die wettelijke norm niet te zijn overschreden.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In boekjaar 2019 is het dienstverband met topfunctionaris F.L. Romkema beëindigd. De vergoeding wegens beëindiging van het dienstverband voldoet aan de gestelde WNT-normen en zal worden uitbetaald in boekjaar 2020.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen 2019

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	F.L. Romkema
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Secretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2019	0
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

4.7 Resultaatbestemming

In onderstaand overzicht is aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken (-/-) of worden toegevoegd (+).

Omschrijving	Begroting saldo	Werkelijk onttrekking	Werkelijk toevoeging	Werkelijk saldo
Algemene reserve	-3.000	-3.000	0	-3.000
08 Algemene dekkingsmiddelen	-3.000	-3.000	0	-3.000
Toevoeging reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte t.b.v. nota wegen	-3.000	-3.000		-3.000
Algemene vrije reserve	-2.856	-2.856	0	-2.856
08 Algemene dekkingsmiddelen	-2.856	-2.856	0	-2.856
Budgetoverheveling Najaarsrapportage 2018	-392	-392		-392
Budgetoverheveling Jaarrekening 2018	-243	-243		-243
Toevoeging reserve Bovenwijkse voorzieningen tlv AVR t.b.v. Burg. Kasteleinweg	-1.221	-1.221		-1.221
Toevoeging reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte t.b.v. nota wegen	-1.000	-1.000		-1.000
Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.244	-302	1.375	1.073
04 Openbare ruimte	975	-302	1.221	919
Toevoeging vanuit Algemene vrije reserve	1.221		1.221	1.221
Dekking organisatiekosten en tijdelijk beheer Burg.Kasteleinweg	-55	-77		-77
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer t.b.v. Molenvlietweg	-165	-179		-179
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer UP t.b.v. Burg.Hoffscholteweg	-25	-45		-45
05 Ruimtelijke ontwikkeling	268	0	154	154
Toevoeging uit project De Tuinen, facilitair	24			
Toevoeging uit facilitaire projecten	244		154	154
Reserve kunstzinnige verfraaiing	-5	0	0	0
02 Onderwijs en ontplooiing	-5	0	0	0
Dekking kosten kunstproject openbare ruimte	-5			0
Reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	4.221	-3.981	9.458	5.477
04 Openbare ruimte	4.297	-3.776	9.315	5.538
Toevoeging reserve t.l.v. structurele budgetten exploitatie	1.866		1.866	1.866
Verlaging toevoeging t.b.v. dekking kosten projectmanagers	-56		-56	-56
Toevoeging t.b.v. dekking JOP Kudelstaart	15		15	15
Toevoeging t.b.v. nota wegen	5.000		5.000	5.000
Toevoeging t.b.v. Centrumvisie Zijdstaat	10		10	10
Toevoeging t.b.v. aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs	480		480	480
Toevoeging t.l.v. reserve Waterfront	2.000		2.000	2.000

Gemeente Aalsmeer

Dekking kosten onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte	-2.691	-1.959		-1.959
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	-1.113	-823		-823
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten groen/water/recreatie	-1.214	-994		-994
05 Ruimtelijke ontwikkeling	95	0	143	143
Toevoeging uit facilitaire projecten	95		143	143
07 Overhead	-171	-205	0	-205
Dekking kosten onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte	-171	-205		-205
Reserve kapitaallasten gebouwen	3.933	-100	4.033	3.933
05 Ruimtelijke ontwikkeling	3.933	-100	4.033	3.933
Toevoeging reserve t.l.v. reserve gemeentehuis	4.033		4.033	4.033
Dekking kapitaallasten gebouwen	-100	-100		-100
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	-77	-77	0	-77
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-77	-77	0	-77
Dekking kosten deelstructuurvisies en gebiedsvisies	-77	-77		-77
Reserve gemeentehuis	-4.030	-4.033	3	-4.030
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-4.030	-4.033	3	-4.030
Toevoeging aan reserve	3		3	3
Toevoeging aan reserve kapitaallasten gebouwen	-4.033	-4.033		-4.033
Reserve duurzaamheidsfonds	-43	-25	0	-25
04 Openbare ruimte	-43	-25	0	-25
Dekking kosten Plan van aanpak fossiel onafhankelijk	-13			0
Dekking kosten aanjaagplan, beheerkosten, subsidies en leningen	-30	-25		-25
Reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	1.324	-57	1.125	1.068
04 Openbare ruimte	1.324	-57	1.125	1.068
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Mpp buitenruimte Aalsmeer	1.113		823	823
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Burg.Hoffscholteweg	25		45	45
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Molenvlietweg	165		179	179
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Hornweg 317	77		77	77
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	-57	-57		-57
Reserve dekking kapitaallasten groen/water/recreatie	1.297	-7	1.023	1.016
04 Openbare ruimte	1.297	-7	1.023	1.016
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Mpp buitenruimte Aalsmeer	1.214		994	994
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten VVA-terrein	68		7	7
Toevoeging t.b.v. dekking extra kosten speelvoorziening Dorps haven Noord	22		22	22
Dekking kapitaallasten UP groen/water/recreatie	-7	-7		-7

Gemeente Aalsmeer

Reserve Waterfront	-2.000	-2.000	0	-2.000
04 Openbare ruimte	-2.000	-2.000	0	-2.000
Toevoeging aan reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	-2.000	-2.000		-2.000
Reserve herinrichting VVA-terrein	-68	-7	0	-7
04 Openbare ruimte	-68	-7	0	-7
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten groen/water/recreatie	-68	-7		-7
Reserve monumentenfonds	0	0	1	1
02 Onderwijs en ontplooiing	0	0	1	1
Toevoeging t.b.v. subsidieregeling instandhouding gemeentelijke monumenten			1	1
Veilig te stellen budgetten	390	0	390	390
08 Algemene dekkingsmiddelen	390	0	390	390
Budgetoverheveling 2e Burap 2019	390		390	390
Totaal resultaatbestemming 2019	330	-16.445	17.407	962

4.8 Incidentele baten en lasten

Het BBV (art. 19 lid c en 28 lid c) schrijft voor dat de gemeente zowel bij de begroting als bij de jaarrekening een limitatief overzicht van incidentele baten en lasten presenteert. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Het overzicht van incidentele baten en lasten biedt inzicht in de realisatie van genoemd uitgangspunt.

In de volgende tabel komen alle onderwerpen terug die in de Programmabegroting 2019 zijn genoemd aangevuld met incidentele baten en lasten die het gevolg zijn van besluitvorming na vaststelling van de programmabegroting. Daarbij worden de gerealiseerde bedragen vermeld in de kolom werkelijk en afgezet tegen de geraamde bedragen.

Omschrijving lasten	Begroot	Werkelijk
01 Sociaal domein	679	770
Dagstructurering vrije inloop	40	40
Coördinatie Maaltijdvoorziening	22	22
Kinderopvang	42	42
Mantelzorgondersteuning	25	25
Versterking taalniveau statushouders (meicirculaire 2019)	37	0
Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) 2e fase	44	49
Formatie Jeugdhulpverlening	54	54
Ondersteuning Top X	15	15
Schuldhulpverlening (meicirculaire 2018)	58	58
Formatie Werk en Inkomen	87	87
Hulpmiddelen autonome groei	200	165
Subsidie ontschot gezinsbudget	30	3
Grip op de jeugdhulp	17	17
Hulp bij huishouden, uitgaven voorgaand boekjaar		147
Maatwerkdienstverlening 18+, uitgaven voorgaand boekjaar		38
Overige posten < 15.000	8	8
02 Onderwijs en ontplooiing	863	750
Programma onderwijshuisvesting	156	156
Afwaardering Hoeksteen	147	123
Machineweg 12	30	0
Onderwijsachterstandenbeleid, terugvordering subsidie 2018	-30	-61
Verhoging subsidie Oceanus	20	20
Energie-uitwisselingsnet Hormeer	447	447
Energie-uitwisselingsnet Hormeer, afboeking boekwaarde huidige WKK-installatie	41	31
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)	25	14
Overige posten < 15.000	28	20

03 Economie en duurzaamheid	208	253
Accountmanager bedrijven	124	124
Project Zaai	35	20
Drechtdoorsteek	19	21
Bijdrage Floriworld	15	15
Bijdrage Floriworld, doorbetaling ontvangen bijdrage MRA		67
Participatietraject digitaal vaarvignet	15	6
04 Openbare ruimte	3.923	3.063
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022	3.081	2.349
Mpp Aalsmeer 2019-2022, overhead V&T	-42	
Projectmanagers uitvoeringsprogramma's	56	56
Burg.Kasteleinweg, organisatiekosten en kosten tijdelijk beheer	55	77
Budget onkruidbestrijding	173	173
Afrekening energielasten openbare verlichting	-74	-75
Pontbediening Rijsenhout 2017	45	45
Autonome displays	28	21
Gladheidmeldsysteem (70%)	15	15
Waterfront	95	72
VVA terrein, afronding definitief ontwerp	16	16
Machinepark	66	66
Aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs	20	10
Inspectie/reiniging riool tlv voorziening	150	150
Duurzaamheidsfonds	30	25
Plan van aanpak Aalsmeer fossiel onafhankelijk	43	28
Begeleiding afvalplan tlv voorziening	25	5
Uitvoering gevelmaatregelen Oosteinderweg	131	28
Overige posten < 15.000	10	0
05 Ruimtelijke ontwikkeling	890	1.647
Afboeking activa Zwarteweg	79	79
Sloop Bilderdammerweg 119	57	0
Deelstructuurvisies en gebiedsvisies	101	105
Toezicht en handhaving omgevingsrecht	61	61
Bouwleges	586	567
Voorziening facilitaire projecten		838
Overige posten < 15.000	6	-3

Gemeente Aalsmeer

06 Bestuur, bevolking en veiligheid	349	226
Verkiezingen	150	101
Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven	110	110
Varende boswachter	60	60
Handhaving hennepteelt	25	25
Weerbare bloemenveiling	19	19
Dekking JOP Kudelstaart	-15	-15
Bijstorting pensioenvoorziening wethouders		-74
07 Bedrijfsvoering	207	240
Formatie Werk en Inkomen	25	25
Mpp Aalsmeer 2019-2022, overhead V&T	171	205
Overige posten < 15.000	11	11
08 Algemene dekkingsmiddelen	1.021	925
Perceptiekosten precariobelasting	16	16
Vennootschapsbelasting abri's	15	13
BTW-suppletie 2013-2018	990	895
Totaal incidentele lasten voor bestemming	8.140	7.874
Incidentele toevoegingen aan reserves	18.194	17.615
Totaal incidentele lasten na bestemming	26.333	25.490

Omschrijving baten	Begroot	Werkelijk
01 Sociaal domein	109	91
Subsidie ontschot gezinsbudget	20	1
AM Match, resultaat 2018	22	22
GR OGZ Amstelland, resultaat 2018	22	22
CAK eigen bijdrage WMO 4e kwartaal 2018	45	45
02 Onderwijs en ontplooiing	80	72
Investering energieuitwisselingstraject	41	40
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)	25	20
Overige posten < 15.000	14	11
03 Economie en duurzaamheid	8	75
Floriworld, bijdrage MRA		67
Overige posten < 15.000	8	8

04 Openbare ruimte	688	626
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022	349	390
Voorziening rioolheffing	150	150
Begeleiding afvalplan tlv voorziening	25	25
Uitvoering gevelmaatregelen Oosteinderweg	131	28
Autonome displays	33	33
05 Ruimtelijke ontwikkeling	978	2.048
Deelstructuurvisies en gebiedsvisies	24	0
Bijdragen reserve kunst en bovenw.voorzieningen	333	297
Grex VVA terrein woningbouw	91	0
Leges omgevingsvergunningen	529	1.036
Voorziening beheer gebouwen		455
Opbrengst verkoop woningen		260
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	36	163
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, resultaat 2018	36	36
Vrijval voorziening voormalig personeel		127
08 Algemene dekkingsmiddelen	1.574	1.541
Compensatie woonlasten	-310	-315
Precario	1.516	1.488
Versterking taalniveau statushouders (meicirculaire 2019)	37	37
Algemene uitkering voorgaande jaren	212	212
Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven	110	110
Overige posten < 15.000	10	10
Totaal incidentele baten voor bestemming	3.471	4.615
Incidentele onttrekkingen aan reserves	19.585	18.355
Totaal incidentele baten na bestemming	23.056	22.971

In het overzicht zijn de belangrijkste posten per programma afzonderlijk gespecificeerd. De overige posten kleiner dan € 15.000 worden als totaalbedrag per programma opgenomen. Hieronder worden op hoofdlijnen de geraamde posten groter dan € 40.000 toegelicht. De toelichting op de afwijkingen tussen de geraamde en gerealiseerde bedragen is terug te vinden op de afzonderlijke programma's.

Programma Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Kinderopvang (lasten € 42.000)

In verband met samenwerking sociaal team en Jeugd is er een stijging van het aantal aanvragen sociaal medische indicatie (SMI). Mogelijk heeft de gewijzigde uitvoering van de regeling voor- en vroegschoolse educatie (VVE) ten opzichte van (SMI) een relatie op de toename van het aantal aanvragen. In verband met de stijging van het aantal aanvragen wordt voor 2018 en 2019 extra capaciteit ingehuurd. (Lentenota 2018)

6.2 Wijkteams

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) 2e fase (lasten € 44.000)

Sinds 2015 is Aalsmeer JOGG gemeente. De JOGG-aanpak kent drie fases die gericht zijn op het borgen van beleid rondom het creëren van een gezonde omgeving waarin jongeren met een gezonde leefstijl kunnen opgroeien. De 2e fase (2018-2020) staat in het teken van 'borging', het behalen van (nog meer) resultaten op gedrag en een toename van het aantal jongeren op gezond gewicht. (Lentenota 2017)

Formatie Jeugdhulpverlening (lasten € 54.000)

Vanwege de beëindiging van het schoolmaatschappelijk werk in het Aalsmeerse primair onderwijs per 1 januari 2018 en het integreren van deze functie met de jeugdhulpverlening op basisscholen is het uitvoeringsbudget incidenteel voor 2018 en 2019 opgehoogd voor 2 VTE jeugdhulpverlening. De uitbreiding wordt ingezet op scholen en op de stijging aan aanvragen die o.a. uit deze preventieve inzet gaat voortkomen. (Lentenota 2017)

6.3 Inkomensregelingen

Schuldhelpverlening (lasten € 58.000)

Er zijn door het Rijk extra middelen ter beschikking gesteld voor armoede en schulden (2019: € 58.000 en 2020: € 26.000). Deze middelen worden ingezet voor intensivering van vroegsignalering en preventie van schulden. (Najaarsrapportage 2018 en Begroting 2019)

Formatie werk en inkomen (lasten € 87.000)

Met de komst van de Participatiewet 2015 is de doelgroep bijstandsgerechtigden waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, onvermijdelijk in aantal en zwaarte toegenomen. De toename van het klantenbestand vraagt om een uitbreiding van de formatie. Voor de tweede helft van 2018 en voor 2019 zijn extra middelen opgenomen voor de inzet van klantmanagers en de uitkeringsadministratie. Na 2019 wordt dit verder opgepakt binnen de reguliere werkzaamheden. (Lentenota 2018)

6.6 Maatwerkvoorzieningen

Hulpmiddelen autonome groei (lasten € 200.000)

Per 1 april 2019 is een nieuw contract aangegaan waarbij de kosten voor hulpmiddelen zijn gestegen. Op basis van de eerste maanden 2019 is een voorzichtige schatting gemaakt. Voor 2019 en 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld. Het betreft hier een open einde regeling waarvan we de verdere doorloop nauwlettend in de gaten zullen houden en zo nodig in de reguliere P&C-documenten verder zullen bijstellen. (1e Bestuursrapportage 2019)

6.7 Maatwerkdienstverlening 18+

CAK eigen bijdrage WMO 4e kwartaal 2018 (baten € 45.000)

Met ingang van 1 januari 2019 is het abonnementstarief ingegaan. De eigen bijdragen die in het 4e kwartaal 2018 zijn opgelegd door het CAK, zijn in 2019 ontvangen. Hierdoor wordt in 2019 een éénmalig voordeel van € 45.000 verwacht. (2e Bestuursrapportage 2019)

Programma Onderwijs en ontplooiing

4.2 Onderwijshuisvesting

Programma onderwijshuisvesting (lasten € 156.000)

Voor het herstel van constructiefouten van De Mikado is een bedrag van € 156.000 beschikbaar gesteld. (raadsbesluit 27 september 2018)

Afwaardering Hoeksteen (lasten € 147.000, onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling € 147.000)

Als gevolg van de oplevering van de nieuwbouwschool Triade wordt de resterende boekwaarde van de Hoeksteen gedesinvesteerd. Hiervoor was in 2018 € 147.100 beschikbaar gesteld. Bij de Najaarsrapportage 2018 is voorgesteld om dit bedrag over te hevelen naar 2019.

5.1 Sportbeleid en activering

Energie-uitwisselingsnet Hormeer (lasten € 447.000)

In de raad van 1 februari 2018 is een investeringskrediet beschikbaar gesteld t.b.v. aanpassingen de Waterlelie voor energie-uitwisselingsnet Hornmeer. Bij de 2e Bestuursrapportage 2019 is het investeringskrediet omgezet in een éénmalige subsidie.

Energie-uitwisselingsnet Hormeer, afboeking boekwaarde huidige WKK-installatie (lasten en baten € 41.000)

In programmabegroting is rekening gehouden met het afboeken van de boekwaarde van de huidige WKK installatie waar tegenover een bijdrage vanuit de ESA was voorzien. (Najaarsrapportage 2018)

Programma Economie en duurzaamheid

3.1 Economische ontwikkeling

Accountmanager bedrijven (lasten € 124.000)

De functie accountmanager bedrijven, die in eerste instantie was gecreëerd voor een periode van twee jaar (2017 en 2018), is met een jaar te verlengd. (Programmabegroting 2019)

Vanaf 2020 is de invulling van de functie structureel gemaakt.

Programma Openbare ruimte

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022

(lasten € 3.039.000, baten € 349.000 en onttrekking reserves € 2.691.000)

De lasten en baten van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 worden gedekt door een onttrekking aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte.

2.1 Verkeer en vervoer

Projectmanagers uitvoeringsprogramma's (lasten € 56.000, toevoeging reserves - € 56.000)

Voor het verbeteren van de kwaliteit van het projectmatig werken is formatie beschikbaar gesteld voor twee projectmanagers. De financiering van deze projectmanagers wordt voor 2018 en 2019 geregeld door een tijdelijke verlaging van de toevoeging aan de reserve buitenruimte. (Lentenota 2018)

Burgemeester Kasteleinweg, organisatiekosten en kosten tijdelijk beheer (lasten € 55.000 en onttrekking reserves € 55.000)

De kosten voor het project Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen. (Najaarsrapportage 2018)

Budget onkruidbestrijding (lasten € 173.000)

Sinds 2016 is er een verbod op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen voor onkruidbestrijding op verharding van kracht en zijn de gemeenten verplicht een alternatieve werkwijze te hanteren. Deze alternatieve, niet chemische, methoden zijn duurder dan de conventionele chemische methode. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 is het budget met € 173.000 verhoogd. (Lentenota 2016)

Vanaf 2020 is het bedrag structureel opgenomen in de begroting.

Openbare verlichting (lasten - € 74.000)

In 2019 is een éénmalige positieve afrekening van de energielasten ontvangen. (2e Bestuursrapportage 2019)

Pontbediening Rijsenhout (lasten € 45.000)

Dit betreft de kosten van de pontbediening 2017. Doordat over de nota van 2017 veel later overeenstemming is bereikt, worden de kosten verantwoord in 2019. (1e Bestuursrapportage 2019)

5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Waterfront (lasten € 95.000, toevoeging reserves t.b.v. budgetoverheveling naar 2020 € 50.000 en onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling vanuit 2018 € 145.000)

In de Lentenota 2018 is éénmalig een budget beschikbaar gesteld van € 200.000 voor de voorbereidingskosten "recreatief waterfront". In 2019 was hiervan nog € 145.000 beschikbaar. De voorbereidingen zijn nog niet afgerond waardoor bij de 2e Bestuursrapportage 2019 een bedrag van € 50.000 is overgeheveld naar 2020.

Machinepark (lasten € 66.000 en onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling € 66.000)

Voor de voorbereiding van een ontwerp met kostenraming en dekkingsvoorstel voor het project Machinepark is bij de Lentenota 2018 een budget van € 80.000 beschikbaar gesteld. Bij de besluitvorming van de jaarstukken 2018 is het resterende budget van € 66.000 van het overgeheveld naar 2019.

7.2 Riolering

Inspectie/reiniging riool ten laste van voorziening (lasten en baten € 150.000)

Uit een tussentijdse evaluatie Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 kwam naar voren dat het inzicht in de kwaliteit van de riolen relatief beperkt is. Inspecties moeten volgens plan worden uitgevoerd. Dit leidt in 2019 tot extra lasten van € 150.000, wat verrekend wordt met de voorziening Rioolheffing. (1e Bestuursrapportage 2019)

7.4 Milieubeheer

Plan van aanpak Aalsmeer fossiel onafhankelijk (lasten € 43.000 en onttrekking reserves € 13.000)

In de raadsvergadering van 14 februari 2019 is besloten om € 30.000 beschikbaar te stellen om het plan Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk uit te werken. Daarnaast is besloten om voor de uitvoering van het plan in

2019 € 40.000 en in de jaren 2021 en 2022 jaarlijks € 80.000 incidenteel ter beschikking te stellen en deze middelen te onttrekken uit de reserve duurzaamheidsfonds. (1e Bestuursrapportage 2019)

Bij de 2e Bestuursrapportage 2019 is in verband met fasering van de uitvoering € 27.000 overgeheveld naar 2020.

Uitvoering gevelmaatregelen Oosteinderweg (lasten en baten € 131.000)

Van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt in 2019 een specifieke uitkering inzake Subsidieregeling Sanering Verkeerslawaaï ontvangen voor de uitvoeringskosten gevelmaatregelen geluidsanering wegverkeer Oosteinderweg. (2e Bestuursrapportage 2019)

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Afboeking activa Zwarteweg (lasten € 79.000)

De semi-permanente huisvesting werf en tijdelijke huisvesting uitbreiding Zwarteweg bestaan sinds 2018 niet meer. De boekwaarden van beide vastgoedobjecten staan nog wel op de balans en moeten worden afgeboekt. (2e Bestuursrapportage 2019)

Sloop Bilderdammerweg 119 (lasten € 57.000 en onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling € 57.000)

In de jaarrekening 2017 is voor de sloopwerkzaamheden van de kas en een schuur op de Bilderdammerweg en Hoofdweg 146 in verband met asbestproblematiek een budget veilig gesteld van € 146.000. Er is in 2018 € 89.000 aan kosten gemaakt. Voor de werkzaamheden in 2019 is bij de besluitvorming van de jaarstukken 2018 het resterende budget van € 57.000 veilig gesteld.

8.1 Ruimtelijke ordening

Deelstructuurvisies en gebiedsvisies (lasten € 101.000, baten € 24.000 en onttrekking reserves € 77.000)

Bij de Lentenota 2018 is in het totaal € 102.000 (2018: € 67.000 en 2019: € 35.000) ter beschikking gesteld voor het opstellen van een deelstructuurvisie en een gebiedsvisie. De visievorming is vertraagd, omdat er een verkeersonderzoek nodig was voor Aalsmeer Oost. Van het restantbudget 2018 is € 66.000 toegevoegd aan het budget 2019 van € 35.000. Het aandeel van Schiphol voor de visie Stommeer bedraagt € 24.000.

Toezicht en handhaving omgevingsrecht (lasten € 61.000)

Het aantal handhavingsszaken, handhavingsverzoeken en klachten/meldingen ligt op basis van de jaarrapportages 2017 en 2018 ruim hoger dan de begrote aantallen en daarmee de beschikbare formatie. Er is tijdelijk extra capaciteit nodig om de inmiddels opgelopen achterstand in te lopen. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen (verruimen van regels, in werking treden omgevingswet per 1 januari 2021) zal besloten worden over een eventuele noodzaak tot structurele uitbreiding van de formatie. (1e Bestuursrapportage 2019)

Bijdragen reserve kunst, reserve bovenwijkse voorzieningen en reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte (baten € 333.000 en toevoeging reserves € 333.000)

De ontvangen exploitatiebijdragen uit facilitaire projecten worden toegevoegd aan genoemde reserves.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Grex VVA terrein woningbouw (baten € 91.000)

Voor de grondexploitatie VVA terrein woningbouw wordt een winstneming van € 91.000 geprognosticeerd.

8.3 Wonen en bouwen

Bouwleges (lasten € 586.000 en baten € 529.000)

De kostendekkende exploitatie van bouwleges is onderhevig aan conjuncturele schommelingen. Voor aanvragen verbonden aan grote bouwprojecten worden de lasten en baten als incidenteel aangemerkt. Inzet van personeel voor aanvragen van projecten kleiner dan € 500.000 zit in de structurele formatie.

Programma Bestuur, bevolking en veiligheid

0.2 Burgerzaken

Verkiezingen (lasten € 149.000)

Betreft voor 2019 het budget voor de verkiezingen Europees parlement, Provinciale staten en Waterschap.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven (lasten € 110.000, neutraal met baten programma 8)

Begin 2019 is bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een suppletieverzoek ingediend voor de gemaakte kosten door IHCP B.V. voor de opsporing van Niet Gesprongen Explosieven aan de Mr. Jac Takkade. (2e Bestuursrapportage 2019) De subsidie is bij de meicirculaire beschikbaar gekomen.

Varende boswachter (lasten € 60.000)

Voor 2019 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Op basis van een evaluatie wordt een besluit genomen over de verdere jaren. (Programmabegroting 2019)

Programma Overhead

0.4 Ondersteuning organisatie

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022, overhead V&T (lasten € 171.000 en onttrekking reserves € 171.000)

BBV regelgeving schrijft voor dat overhead verantwoord moet worden op programma 7 overhead. De lasten en baten van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 worden gedekt door een onttrekking aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte.

0.8 Overige baten en lasten

BTW-suppletie 2013-2018 (lasten € 990.000)

Uit intern onderzoek is gebleken dat er correcties op de BTW aangiften en opgaven BTW-compensatiefonds moet plaatsvinden. Uit ons eigen onderzoek blijkt een BTW nadeel over de periode 2013-2017 van circa € 730.000 (inclusief wettelijke rente van circa € 100.000). Ook voor het jaar 2018 zal een BTW suppletie moeten plaatsvinden van grofweg ingeschat € 260.000. (2e Bestuursrapportage 2019)

Algemene dekkingsmiddelen

0.61 OZB Woningen

Compensatie woonlasten (baten -€ 310.000)

Om de woonlasten voor onze inwoners niet te sterk te laten stijgen wordt via een "compensatie woonlasten" de gemiddelde meeropbrengst door de waardestijging teruggegeven aan de gebruiker van de woning. (Programmabegroting 2019)

0.64 Belastingen overig

Precario (baten € 1.516.000)

De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen is ingaande 2022 van Rijkswege afgeschaft. Hiermee is in Aalsmeer een bedrag van € 1,5 gemoeid dat ingaande 2022 komt te vervallen. (Programmabegroting 2019)

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Algemene uitkering voorgaande jaren (baten € 212.000)

In 2019 is een verrekening van oude jaren (2017-2018) verwerkt. Dit betreft met name een vrijval van de balanspost BCF(BTW-compensatiefonds). Aalsmeer volgt de bestendige gedragslijn om de onderschrijding van het BCF-plafond pas te verwerken op het moment van de definitieve nacalculatie bij de meicirculaire. (2e Bestuursrapportage 2019)

Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven (baten € 110.000, neutraal met programma 6)

Begin 2019 is bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een suppletieverzoek ingediend voor de gemaakte kosten door IHCP B.V. voor de opsporing van Niet Gesprongen Explosieven aan de Mr. Jac Takkade. De subsidie is bij de meicirculaire beschikbaar gekomen. (2e Bestuursrapportage 2019)

Mutaties reserves

In veel gevallen zijn onttrekkingen aan de reserves bedoeld om incidentele lasten mee te dekken. Deze worden hierboven per programma toegelicht. Daarnaast zijn er nog de volgende incidentele mutaties in reserves.

Nota wegen (lasten € 5 miljoen, baten € 4 miljoen)

Vooruitlopend op besluitvorming over de Nota wegen wordt € 5 miljoen toegevoegd aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte, waarvan € 3 miljoen beschikbaar wordt gesteld vanuit de Algemene Reserve en € 1 miljoen vanuit de Algemene Vrije Reserve. (Programmabegroting 2019)

Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg (lasten € 1,2 miljoen, baten € 1,2 miljoen)

Op 3 december 2015 is de Nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015 vastgesteld. De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg maakt onderdeel uit van de projecten die hierin als bovenwijkse voorziening zijn aangewezen. Voor dekking van het tekort werd een gefaseerde inpassing in de meerjarenbegroting voorgesteld. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt aan de Algemene Vrije Reserve jaarlijks € 1,2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Opheffen Algemene Vrije Reserve (lasten € 2,1 miljoen en baten € 2,1 miljoen)

Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om het onderscheid tussen de Algemene Reserve (AR) en de Algemene Vrije Reserve (AVR) op te heffen en vanaf de jaarrekening 2019 alleen nog maar te spreken over de Algemene Reserve. Als uitwerking van dit besluit is het nadelig saldo van de AVR ad € 2,075 miljoen overgeheveld naar de AR.

Reserves ter dekking van kapitaallasten (lasten € 6,5 en baten € 6,5 miljoen)

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen die in 2019 worden gedaan wordt vanuit de reserve gemeentehuis € 4 miljoen toegevoegd, vanuit de reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt € 2,3 miljoen en vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen € 191.000 toegevoegd

Beschikbaar stellen reserve Waterfront (lasten € 2 miljoen, baten € 2 miljoen)

In het raadsvoorstel Waterfront, dat in de raadsvergadering van 12 december 2019 besproken is, is een besluitpunt opgenomen om de in 2018 gevormde reserve Waterfront ad € 2 miljoen beschikbaar te stellen. Het bedrag wordt gestort in de reserve Buitenruimte, waarna gedurende de looptijd van dit project verantwoording via het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte zal plaatsvinden.

Aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs (lasten € 480.000)

Het (restant) budget voor de aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs ad € 480.000, toegekend in de begroting 2019, wordt toegevoegd aan de reserve Buitenruimte. (2e Bestuursrapportage 2019)

5 Balans

5.1 Waarderingsgrondslagen

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven waarbij de afschrijving van de geactiveerde kosten start in het jaar volgend op het jaar van oplevering. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Vorbereidingskosten voor grondexploitaties mogen onder immateriële vaste activa worden geactiveerd indien de kosten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel zijn afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat. De plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of (indien gedelegeerd) een collegebesluit.

Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Slijtende investeringen worden vanaf jaar volgend op het moment van oplevering deels annuïtair en deels lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, parken, oevers en beschoeiing worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Gehanteerde afschrijvingstermijnen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa die ten laste worden gebracht van het resultaat, worden berekend op basis van verkrijgingsprijs. De berekening van de afschrijvingen vindt voornamelijk plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. De materiële vaste activa, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de afschrijvingstabel die als bijlage in de jaarrekening is opgenomen. In deze bijlage staat vermeld dat indien een activacategorie niet in dit overzicht is opgenomen, de afschrijvingstermijn in het investeringsplan aan de raad zal worden voorgelegd.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen verkrijgingsprijs.

Vorraden

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouwen en woonrijp maken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. Om de risico's die samenhangen met zeer langlopende projecten te beperken is de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar.

Bij het bepalen van de winst wordt de "percentage of completion" methode toegepast.

De voorziening voor bouwgronden in exploitatie met een negatieve eindwaarde is berekend op netto contante waarde van het verlies. Het bedrag van deze voorziening wordt op de balans opgenomen als een vermindering op de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie.

Faciliterend grondbeleid: overige nog te ontvangen bedragen (BBV artikel 40a, lid 1 b)

Afhankelijk van de status van het overlopend actief dient deze post in de toelichting op de balans van de gemeente nader toegelicht en gespecificeerd te worden als verhaalbare kosten, nog te verhalen kosten en nog te verrekenen kosten. Bepalend hiervoor is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

In verreweg de meeste gevallen is bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure (en soms posterieure) overeenkomst. Als een overeenkomst is gesloten worden de hiermee samenhangende gerealiseerde verhaalbare kosten gespecificeerd als 'verhaalbare kosten'.

Als de gemeente reeds gemaakte kosten verhaalt op basis van een exploitatieplan, maar verrekening nog niet kan plaatsvinden doordat nog geen posterieure overeenkomst is gesloten of nog geen

omgevingsvergunning is aangevraagd, dan worden de gerealiseerde kosten gespecificeerd als 'nog te verhalen kosten'. Er moet wel worden verwacht dat deze kosten binnen 10 jaar verrekend kunnen worden. Als geen zicht is op toekomstige verrekening is sprake van een 'niet in de balans opgenomen recht'.

Als er voorbereidende kosten zijn gemaakt maar een overeenkomst of exploitatieplan ontbreekt, gelden strikte voorwaarden om deze kosten te kwalificeren onder de nog te verrekenen kosten.

Gerede producten

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde waarbij voor de openstaande vorderingen voor verwachte oninbaarheid een voorziening in mindering wordt gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de uitgangspunten in de Financiële verordening. De overlopende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Bestemmingsreserves: dekking kapitaallasten

Afgezonderde middelen ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen (bruto-activering) waarbij d.m.v. vastgesteld Raadsbesluit m.b.t. deze investeringen als zodanig is besloten.

Bestemmingsreserves

Schommelingen op bepaalde technische c.q. bedrijfsmatige begrotingsonderdelen van de begroting worden via afzonderlijke bestemmingsreserves afgewikkeld. Dit om de bestuurlijke afweging- en allocatiefunctie van de begroting te "vrijwaren" van fluctuaties van technische aard. Motieven voor het instellen van deze bestemmingsreserves kunnen onder andere zijn een risicomotief, egalisatiemotief of spaarmotief.

De instelling en werking berust op bestuurlijke besluitvorming, die jaarlijks wordt geconcretiseerd in de begroting en jaarrekening. Behoudens beleidswijziging zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

5.2 Balans

bedrag x € 1.000

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Immateriële vaste activa	55	43
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	55	2
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	41
Materiële vaste activa	71.848	63.819
Investerings met een economisch nut	46.543	41.571
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.471	10.641
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	14.834	11.608
Financiele activa	4.564	4.545
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	1.475	1.475
Overige langlopende leningen	3.089	3.071
Totaal Vaste Activa	76.467	68.407
Voorraden	13.834	14.485
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.816	14.461
Gereed product en handelsgoederen	18	24
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.072	6.926
Vorderingen op openbare lichamen	60	78
Overige vorderingen	4.816	4.780
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.196	2.068
Liquide middelen	904	335
Kas- en banksaldi	904	335
Overlopende activa	14.341	15.695
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	314	456
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	14.027	15.239
Totaal Vlottende Activa	46.151	37.440
Totaal ACTIVA	122.617	105.847

bedrag x € 1.000

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	51.204	50.920
Algemene Reserve	13.085	22.853
Bestemmingsreserves	38.798	31.980
Resultaat	-679	-3.912
Voorzieningen	5.451	4.671
Voorzieningen	5.451	4.671
Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer	43.081	34.530
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.000	34.500
Waarborgsommen	81	30
Totaal Vaste passiva	99.736	90.121
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.748	7.137
Overige schulden	2.248	7.137
Overige kasgeldleningen	7.500	0
Overlopende passiva	13.134	8.589
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	10.630	6.352
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.204	1.416
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.300	821
Totaal Vlottende Passiva	22.882	15.726
Totaal PASSIVA	122.617	105.847

Borg- en garantstellingen

Per 31-12-2019 staat de gemeente garant voor leningen voor een bedrag van circa € 32,9 miljoen. Het betreft voornamelijk woningbouwverenigingen (€ 17,7 miljoen) en ondernemingen (€ 15 miljoen). Zie voor een specificatie het hoofdstuk "Niet uit de balans blijvende verplichtingen".

5.3 Toelichting op de balans

Activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de organisatie al dan niet duurzaam te dienen. Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. Onder de vlottende activa worden, indien aanwezig, afzonderlijk opgenomen de voorraden, de vorderingen, de effecten, de liquide middelen en de overlopende activa.

Immateriële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31 december
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	41	0	0	41	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2	53	0	0	55
Immateriële vaste activa	43	53	0	41	55

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De WKK installatie van zwembad de Waterlelie is vervangen en versneld afgeschreven.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

De kosten van de grondexploitaties in voorbereiding worden verantwoord onder de immateriële vaste activa. De boekwaarde van € 55.000 betreft de voorbereidingskosten voor de projecten Herenweg 61 en 99 en Graaf Willemlaan 1-3.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn uitgaven die een meerjarig nut hebben en in termijnen worden afgeschreven. De materiële vaste activa zijn onder te verdelen in activa met een economisch nut (€ 46,4 miljoen), activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (€ 10,5 miljoen) en activa met een maatschappelijk nut (€ 14,8 miljoen).

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Gronden en terreinen	2.782	0	0	0	2.782
1.3 Bedrijfsgebouwen	32.256	5.723	159	1.565	36.255
1.4 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.577	1.227	210	184	3.410
1.5 Vervoermiddelen	92	0	0	13	79
1.6 Machines, apparaten en installaties	1.072	484	0	61	1.495
1.7 Overige materiële vaste activa	2.791	0	0	269	2.523
1. Investerings met een economisch nut	41.571	7.433	369	2.092	46.543
2.1 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.251	363	12	531	10.072
2.2 Bedrijfsgebouwen	304	0	0	24	280
2.3 Machines, apparaten en installaties	25	45	0	4	66
2.4 Overige materiële vaste activa	60	0	0	7	54
2. Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	10.641	409	12	566	10.471
3.2 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.608	6.786	3.181	379	14.834
3. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.608	6.786	3.181	379	14.834
Materiële vaste activa	63.819	14.628	3.563	3.036	71.848

Hieronder worden de belangrijkste posten, investeringen en bijdragen van derden toegelicht.

Materiële vaste activa met economisch nut

Gronden en terreinen

Binnen deze post is sprake van een erfpachtpositie van € 29.400.

Bedrijfsgebouwen

De vermeerdering en verminderingen op bedrijfsgebouwen betreft de aanpassing van het gemeentehuis (€ 4,4 miljoen), nieuwbouw school Triade (€ 790.000), verbouwing en uitbreiding Baccarastraat 3 (€ 302.000 vermeerderingen en € 94.000 bijdrage van derden), verbouwing van de Oude Veiling (€ 152.000 vermeerdering en € 65.000 bijdrage van derden) en restauratie Fort Kudelstaart (€ 96.000).

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De vermeerdering en vermindering betreft de renovatie van de atletiekbaan (€ 873.000 vermeerderingen en € 147.000 bijdragen van derden) en de vervanging van het kunstgrasveld op sportpark Beethovenlaan (€ 13.000 vermeerderingen).

Machines, apparaten en installaties

De vermeerdering betreft de klimaatbeheersing van de Mikado (€ 271.000) en de installaties van de nieuwbouw school Triade (€ 212.000).

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De vermeerdering op grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft diverse investeringen in rioleringen en is onderdeel van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022.

Machines, apparaten en installaties

De vermeerdering betreft de transportwagen begraafplaats (€ 45.000) uit het investeringsplan 2019.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken maatschappelijk nut

De vermeerdering en vermindering op Grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft de aanleg van de ongestoorde logistieke verbinding (€ 1,9 miljoen vermeerdering en € 1,9 miljoen bijdrage van derden), de aanleg Molenvlietweg (€ 690.000 vermeerdering en € 511.200 bijdrage van derden), het VVA-terrein recreatieterrein (€ 469.000 vermeerdering en € 462.400 bijdrage van derden), inrichting buitenruimte facilitaire projecten (€ 76.000 vermeerdering en € 51.000 bijdrage van derden) en Burgemeester Hoffscholteweg (€ 45.000).

De vermeerderingen en verminderingen van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 (€ 3,6 miljoen vermeerdering en € 0,3 miljoen bijdragen van derden) hebben betrekking op diverse investeringen en worden nader toegelicht in de bijlage Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Lopende en af te sluiten kredieten (kapitaalwerken)

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de lopende en af te sluiten kredieten. Van de kredieten die niet worden afgesloten, loopt de besteding door in 2020 en verder. Deze worden onder de tabel nader toegelicht, evenals die met een afwijking en degene waar meer uitgaven zijn dan gevoteerd.

Gemeente Aalsmeer

* € 1.000 (=nadeel)	Gevoteerd bedrag t/m 2019	Uitgaven t/m 2018	Uitgaven 2019	Restant ultimo 2019	Verwachte uitgaven na 2019	(Verwachte) afwijking	Afsluiten ja/nee
Programma 2 Onderwijshuisvesting							
Nieuwbouw school Triade	3.790	2.547	1.002	241	241		nee
Klimaatbeheersing de Mikado	500	250	271	-21		-21	ja
Programma 2 Sportaccommodaties							
Nieuwbouw Sporthal Hornmeer	4.046	3.825	31	190		190	ja
Sportcomplex Calslagen: verv kunstgrasmat	170	118		52		52	ja
Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3	82			82	82		nee
Verv. kunstgrasveld sportpark Beethovenlaan	299	270	13	16		16	ja
Renovatie Atletiekbaan	1.513	69	991	453	453		nee
Zwembad Waterlelie aanpassing installatie	447			447		447	ja
Programma 4 Openbare ruimte							
Veerhuisje Aalsmeer-Rijssenhout	40		1	39	39		nee
Transportwagen begraafplaats	44		45	-1		-1	ja
Gemalen en drukriolering	23		13	10	10		nee
Programma 4 Grote projecten							
Wegen Burgemeester Hoffscholteweg	688	635	45	8	8		nee
Wegen aanleg Molenvlietweg	283	118	179	-14	-14		nee
VVA-terrein recreatieterrein	68		7	61	61		nee
Speelvoorziening Meertrosstraat Dorps haven Noord	22		22				nee
Aanleg Ongestoorde logistieke verbinding							nee
Programma 4 Buitenruimte facilitaire projecten							
Inrichting buitenruimte De Tuinen							nee
Buitenruimte Hornweg 317	77		77				nee
Inrichting buitenruimte facilitaire projecten		74	-74				nee
Programma 4 Meerjarenprojectenplan buitenruimte							
Wegen	4.571	2.734	1.531	307	307		nee
Verkeer	941	522	368	51	51		nee
Kunstwerken	496	162	204	130	130		nee
Openbare verlichting	676	316	251	109	109		nee
Water	211	7	131	73	73		nee
Groen	431	31	294	106	106		nee
Spelen	846	236	569	40	40		nee
Riolering	760	344	338	78	78		nee
Programma 5 Maatschappelijk vastgoed							
Restauratie Fort Kudelstaart	380	93	96	191	191		nee
Uitgebreide verbouwing De Oude Veiling	443	421	87	-65		-65	ja
Gemeentehuis	5.136	1.103	4.364	-331	-331		nee
Verbouwing en uitbreiding Baccarastraat 3	198	1	208	-11	-11		nee
Totaal	27.181	13.875	11.065	2.241	1.623	618	

Dikwijls loopt de besteding van kredieten over meer dan één jaar. In dat geval vraagt het BBV om het begroten van jaarschijven. Jaarschijven zijn afhankelijk van de voortgang van het werk en kunnen vaak niet anders dan globaal worden voorspeld. Dit kan leiden tot afwijkingen van de begrote jaarschijven, ook indien er (nog) geen sprake is van kredietoverschrijding.

Dit geldt voor alle lopende kredieten uit programma 2 met betrekking tot onderwijshuisvesting en sportaccommodaties. De overgebleven nazorgbudgetten voor nieuwbouw sporthal Hornmeer (onderschrijding van € 190.000) en vervanging kunstgrasmat van Sportcomplex Calslagen bleken niet meer nodig te zijn en kunnen daarmee worden vrijgegeven. Deze kredieten kunnen worden afgesloten. Het intrekken van het krediet voor de aanpassing van de installatie van het zwembad Waterlelie is bij de 2e Bestuursrapportage 2019 niet expliciet in de beslispunten opgenomen.

De kredieten uit programma 4 met betrekking tot investeringen in maatschappelijk nut en in riolering zijn opgenomen binnen het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (zie bijlage). Hierin worden de bestedingen in 2019 nog nader toegelicht.

Uit programma 5 blijkt voor de lopende kredieten restauratie Fort Kudelstaart een onderschrijding van de jaarschijf met € 191.000, met name doordat geplande werkzaamheden 2019 voor € 435.000 in 2020 worden uitgevoerd. Daarnaast wordt als een bijdrage van € 245.000 van de provincie verwacht. Voor het krediet Gemeentehuis duurzame instandhouding is sprake van overschrijding van de jaarschijf met € 331.000. De overschrijding van het af te sluiten krediet uitgebreide verbouwing De Oude Veiling met per saldo € 65.000 is een gevolg van overeengekomen meerwerk.

Voor alle kredieten die doorlopen naar 2020 is voor de periode t/m 2023 sprake van een kredietvoting van ongeveer € 32 miljoen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn leningen aan woningbouwcorporaties, overige langlopende leningen, aandelen in gemeenschappelijke regelingen, alsmede deelnemingen en effecten. Zij dienen de uitoefening van de werkzaamheid van de organisatie duurzaam. Van een deelneming is sprake indien de organisatie aan een derde-rechtspersoon een kapitaalverschaffing heeft gedaan of daarop aanspraken heeft.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31 december
BNG Bank	65	0	0	0	65
De Meerlanden Holding N.V.	783	0	0	0	783
Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer B.V.	45	0	0	0	45
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling B.V.	9	0	0	0	9
Eneco Holding N.V.	573	0	0	0	573
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.475	0	0	0	1.475

Eneco

De gemeente bezit 33.789 stemhebbende aandelen (waarde € 573.000).

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken. Na verkoop van de aandelen Eneco bedraagt de boekwaarde € 0.

De gemeente bezit na verkoop van de aandelen Eneco nog wel 33.789 aandelen in Stedin. Deze zijn verkregen na de splitsing van Eneco Holding N.V. in netwerkbeheerder Stedin en het energieleveringsbedrijf Eneco. De aandelen Stedin hebben geen boekwaarde.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Saldo 31 december
SVn Stimuleringslening duurzaamheidsfonds Aalsmeer	325	0	0	0	325
SVn Duurzaamheidslening	243	0	0	0	242
SVn Startersleningen	2.503	18	0	0	2.521
Overige langlopende leningen	3.071	18	0	0	3.089

Onder overige langlopende leningen staat het bedrag opgenomen wat bij de SVN uitstaat, inclusief verstrekte leningen aan derden. De SVN verstrekt leningen om het volkshuisvestingsbeleid te bevorderen en voert ook de verordening Duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds uit voor de gemeente Aalsmeer.

De mutatie op de balans bij Startersleningen is de ontvangen rente minus de beheerkosten die aan de SVN wordt vergoed.

Vorraden

De voorraden bestaan uit de post Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden In Exploitatie (BIE) en magazijnvoorraad.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde 31 december
Magazijnvoorraad	24	-6	0	18
Subtotaal Gereed product en handelsgoederen	24	-6	0	18
Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden In Exploitatie	26.840	6.454	7.518	25.776
Af: Voorziening grondexploitatie en bouwgrond	12.379	0	419	11.960
Subtotaal Onderhanden werk	14.461	6.454	7.099	13.816
Vorraden (incl. voorziening)	14.485	6.448	7.099	13.834

De vermindering in de voorziening grondexploitatie en bouwgrond is het gevolg van de actualisatie waarbij een positiever saldo in het actieve deel van De Tuinen Aalsmeer wordt verwacht. Daardoor valt € 419.000 vrij.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	16.703	1.956	695	17.964
Green Park Aalsmeer	6.584	4.226	4.363	6.448
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (was 384)	573	224	0	797
Hornmeer VVA-woningbouw (was 385)	520	47	0	567
OHW aankoop percelen de Tuinen (fac)	2.460	0	2.460	0
Onderhanden werk	26.840	6.454	7.518	25.776

In 2019 is een anterieure overeenkomst gesloten voor de facilitaire percelen van De Tuinen. Als gevolg van deze transactie en op basis van de in juli 2019 verschenen nieuwe Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken van de commissie BBV dient de post te worden opgenomen onder de Overlopende activa op de balans.

Toekomstige opbrengsten & lasten en winstprognose

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000

verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten
 reeds genomen winst op deze projecten
nog te nemen resultaat 2020 e.v.

nog te genereren opbrengst 2020 e.v.
 nog te maken kosten eind 2020 e.v.

bouwgronden in exploitatie
-13.929
-2.493
-11.436
68.066
53.726

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 53,7 miljoen en de geraamde nog te realiseren opbrengsten bedragen € 68,1 miljoen.

Deze ramingen zijn tot stand gekomen in geactualiseerde berekeningen waarbij de volgende parameters zijn gehanteerd:

- Looptijd maximaal 10 jaar;
- Rente 0,50%;
- Indexatie civiele kosten: 2,5%;
- Indexatie overige kosten: 3,0%
- Toename verkoopprijzen: woningbouw 2,5%, bedrijventerrein en overig 1,0%.

Het geraamde eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie van gemeente Aalsmeer gezamenlijk bedraagt afgerond minus € 13,9 miljoen (zie ook paragraaf grondbeleid in het jaarverslag). Dit wordt veroorzaakt door het negatieve eindresultaat van het project De Tuinen van Aalsmeer.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Het totale saldo van de uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar bedraagt per eind 2019 € 17,1 miljoen. Het saldo bestaat uit het saldo overige vorderingen ad € 4,8 miljoen, het saldo vorderingen op openbare lichamen ad € 60.000 en het saldo uitzettingen in 's Rijks schatkist ad € 12,2 miljoen.

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Overige vorderingen: 1. handelsdebiteuren	3.997	3.988
Overige vorderingen: 2. belastingdebiteuren	712	590
Overige vorderingen: 3. sociale dienst debiteuren	756	779
Overige vorderingen: 4. voorziening dubieuze debiteuren	-649	-630
Overige vorderingen: 5. facilitaire projecten: nog te factureren	0	53
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.196	2.068
Vorderingen op openbare lichamen	60	78
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.072	6.926

Overige vorderingen

Het saldo overige vorderingen bestaat uit het saldo openstaande debiteuren en het saldo Facilitaire projecten nog te factureren.

Het saldo van de debiteuren bedraagt inclusief vorderingen op openbare lichamen € 4,9 miljoen. Dit saldo betreft voor € 2,4 miljoen een toekomstige levering bouwrijpe gronden.

Voor elke categorie debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren voor het gedeelte van de vordering waarbij de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31 december
Dubieuze debiteuren	207	138	12	108	225
Dubieuze debiteuren belastingen	156	29	0	54	131
Dubieuze debiteuren Sociaal domein	267	25	0	0	293
Debiteuren	630	193	12	162	649

Facilitaire projecten: Nog te factureren

Dit betreffen kosten faciliterend grondbeleid die verhaald kunnen worden op derden en waarbij sprake is van een getekende overeenkomst. Conform de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) maken deze posten ultimo 2019 onderdeel uit van de overlopende activa en niet meer van de overige vorderingen.

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden vanaf 2013 gaan schatkistbankieren. Gemeenten zijn verplicht om tegoeden boven een vooraf vastgesteld maximumbedrag (het zogenaamde drempelbedrag) aan te houden in 's Rijks schatkist. Ultimo 2019 bedraagt de vordering op het Rijk € 12,2 miljoen.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) is opgenomen dat in de balans over (het gebruik van) het drempelbedrag wordt gerapporteerd op de navolgende voorgeschreven wijze. Uit de gegevens blijkt dat in 2018 het drempelbedrag in geen enkel kwartaal is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	2019		
(1)	Drempelbedrag	759			
		Kwartaal1	Kwartaal2	Kwartaal3	Kwartaal4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	326	569	482	477
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	433	190	277	282
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	101.209			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	101.209			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000		Drempelbedrag	759		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal1	Kwartaal2	Kwartaal3	Kwartaal4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	29.324	51.758	44.381	43.872
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	326	569	482	477

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
1. BNG	770	239
2. Rabo	130	66
3. kas	3	30
4. overig	1	0
Liquide middelen	904	335

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt te onderscheiden:

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 1. te ontvangen BTW-compensatiefonds	6.821	7.957
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 2. vooruitbetaalde kosten	540	934
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 3. te verhalen bedragen	3.480	6.055
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 4. te verhalen kosten facilitaire projecten	2.860	264
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 5. overige overlopende activa	326	28
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	314	456
Overlopende activa	14.341	15.695

Het saldo van de overlopende activa bestaat uit de te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen ad € 14,0 miljoen en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen (ultimo boekjaar € 314.000).

Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen

De grootste posten die per eind 2019 onderdeel uitmaken van de te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen zijn:

- Te ontvangen BTW compensatiefonds ad € 6,8 miljoen. Dit bedrag bestaat uit te ontvangen BTW compensatiefonds over 2019 van € 8,1 miljoen en een correctie, als gevolg van een herijking van de BTW labels, op reeds ontvangen BTW compensatiefonds over de jaren 2014 tot en met 2018 van -/- € 1,3 miljoen
- Te verhalen kosten facilitaire projecten ad € 2,9 miljoen
- Te ontvangen inzake vooruitbetaling op toekomstige levering bouwrijpe gronden 2019 ad € 1,8 miljoen
- Te ontvangen bijdrage voor aanleg recreatieterrein VVA ad € 462.000
- Vooruitbetaald termijnbedrag ad € 353.000
- Te verrekenen BTW correctie, als gevolg van de hierboven genoemde herijking van de BTW labels, over de jaren 2014 tot en met 2018 ad € 295.000

Het saldo van de te verhalen kosten facilitaire projecten is als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	264	2.768
Nieuw Calslagen	0	88
Verhaalbare kosten	264	2.856
Einsteinstraat 103	0	3
Hoofdweg Zuid	0	1
Nog te verhalen kosten	0	4
Totaal facilitaire projecten: nog te verhalen kosten	264	2.860

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn t.o.v. 2018 met € 142.000 gedaald. Hieronder staat een specificatie van het verloop van deze posten.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december
SZW G3 BBZ declaratieregeling 2018	13		13	0
SZW G3 BBZ declaratieregeling 2019	0	9		9
Nog te ontvangen voorschotbedragen Rijk	13	9	13	9
Eindverantwoording Project Jong en Zorgend	17		17	0
Reconstructie Componistenbuurt	142		142	0
Reconstructie Aalsmeerderweg Noord	284		284	0
Verkeersveiligheidsmaatregelen Aalsmeer-Kudelstaart	0	150		150
Verkeersveiligheid Sportcomplex Dreef	0	154		154
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheidslichamen	443	304	443	304
Totaal van Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	456	314	456	314

Reconstructie Componistenbuurt

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 142.000 voor de reconstructie van de Componistenbuurt fase 1 en 2. De subsidie is verleend voor de realisatie van 5 plateaus en een drempel in de Componistenbuurt en het vervangen van asfalt door klinkers in de Haydnstraat, Sweelinckstraat en Hellendaalstraat. De werkzaamheden zijn in 2018 volledig afgerond en de subsidie is vastgesteld en ontvangen in 2019.

Reconstructie Aalsmeerderweg Noord

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 284.000 voor de reconstructie van de Aalsmeerderweg Noord. De subsidie is verleend voor het uitvoeren van diverse verkeersveiligheidsmaatregelen. De werkzaamheden zijn in 2019 volledig afgerond en de subsidie is vastgesteld en ontvangen in 2019.

Verkeersveiligheidsmaatregelen Aalsmeer-Kudelstaart

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van totaal € 198.000 voor het uitvoeren van een aantal verkeersveiligheidsmaatregelen in Aalsmeer-Kudelstaart. De werkzaamheden zijn in 2019 voor 75% afgerond. De overige werkzaamheden zullen in 2020 plaatsvinden. De Vervoerregio heeft hiervoor uitstel verleend tot 1 april 2020.

Verkeersveiligheid Sportcomplex Dreef

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 154.000 voor het uitvoeren van diverse verkeersveiligheid maatregelen bij Sportcomplex Dreef. De subsidie is verleend voor de realisatie van twee richtingen fietspaden alsmede het plaatsen van 238 fietsstallingsplaatsen. De werkzaamheden zijn volledig afgerond in 2019 en de aanvraag voor vaststelling van de subsidie heeft in november 2019 plaatsgevonden.

Passiva

Onder de passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen, de langlopende schulden en de vlottende passiva. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de kortlopende schulden en de overlopende passiva.

Eigen Vermogen

De reserves (eigen vermogen) zijn afgezonderde vermogensbestanddelen, voor zover niet bestemd om fluctuaties in de exploitatiesfeer op te vangen, ofwel het verschil tussen bezittingen en schulden.

Reserves ontstaan ten gevolge van schenkingen, vermogenswinsten, jaarlijkse of incidentele toevoegingen, waaronder ook toevoegingen van exploitatieresultaten begrepen kunnen worden.

De reserves bestaan uit:

- algemene reserves, zijnde reserves met een algemeen karakter; het vrije deel van de algemene reserves is vrij aanwendbaar;
- bestemmingsreserves, zijnde reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven.

De berekende rente over de reserves en voorzieningen wordt verwerkt als inkomst op de exploitatie.

Het verloopoverzicht van de reserves is hieronder weergegeven.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Algemene reserve	18.160	0	5.075	0	13.085
Algemene vrije reserve	4.693	2.075	6.768	0	0
Resultaat	-3.912	3.233	0	0	-679
A1. Algemene reserve	18.941	5.308	11.843	0	12.406
A. TOTAAL ALGEMENE RESERVE	18.941	5.308	11.843	0	12.406
Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie	443	1.023	0	7	1.459
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	2.055	1.125	0	57	3.123
Kapitaallasten Gebouwen	2.596	4.033	0	100	6.529
B1. Dekking kapitaallasten	5.094	6.181	0	164	11.110
Actualiseren bestemmingsplannen	96	0	77	0	19
Bovenwijkse voorzieningen	5.204	1.375	302	0	6.277
Duurzaamheidsfonds	438	0	25	0	413
Gemeentehuis	4.590	3	4.033	0	560
Herinrichting VVA-terrein	2.102	0	7	0	2.095
Kunstzinnige verfraaiing	242	0	0	0	242
Minimabeleid	39	0	0	0	39
Monumentenfonds	49	1	0	0	50
Onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	10.680	9.458	3.981	0	16.157
Uiterweg	0	0	0	0	0
Veilig te stellen budgetten	0	390	0	0	390
Voorlopige winsten grondexploitatie	0	0	0	0	0
Waterfront	2.000	0	2.000	0	0
Woonfonds volkshuisvesting	1.446	0	0	0	1.446
B2. Overige bestemmingsreserves	26.886	11.226	10.425	0	27.687
B. TOTAAL BESTEMMINGRESERVES	31.980	17.407	10.425	164	38.798
Eigen vermogen (A+B)	50.920	22.715	22.268	164	51.204

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de Algemene Reserve (AR) en de Algemene Vrije Reserve (AVR). Beide reserves vervullen een bufferfunctie.

De Algemene Reserve vervult daarnaast een belangrijke inkomensfunctie voor de gewone dienst. De rente van deze reserve wordt standaard toegerekend aan de exploitatie.

De rente van de Algemene Vrije Reserve wordt in principe toegerekend aan de reserve zelf. Daardoor kan de AVR wel aangewend worden om incidentele lasten te dekken zonder dat dit invloed heeft op de begroting. Ook worden incidentele baten aan de AVR toegevoegd.

De mutaties in de algemene reserves kunnen als volgt toegelicht worden:

Bij de Begroting 2019 is besloten om vooruitlopend op besluitvorming over de Nota wegen € 5 miljoen toe te voegen aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte, waarvan € 3 miljoen beschikbaar wordt gesteld vanuit de Algemene Reserve en € 1 miljoen vanuit de Algemene Vrije Reserve.

Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om het onderscheid tussen de Algemene Reserve en de Algemene Vrije Reserve op te heffen en vanaf de jaarrekening 2019 alleen nog maar te spreken over de Algemene Reserve. Als uitwerking van dit besluit is het nadelig saldo van de AVR ad € 2,075 miljoen overgeheveld naar de AR.

Op 3 december 2015 is de Nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015 vastgesteld. De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg maakt onderdeel uit van de projecten die hierin als bovenwijkse voorziening zijn aangewezen. Voor dekking van het tekort werd een gefaseerde inpassing in de meerjarenbegroting voorgesteld. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt aan de Algemene Vrije Reserve jaarlijks € 1,2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Zowel bij de Najaarsrapportage 2018 als bij de Jaarrekening 2018 heeft budgetoverheveling plaatsgevonden van respectievelijk € 392.000 en € 243.000. De budgetoverhevelingen zijn in 2018 gestort in de algemene vrije reserve en worden in 2019 onttrokken aan de AVR.

De boekwaarde 1 januari bij het onderdeel rekeningresultaat betreft het resultaat 2018 dat middels besluitvorming over de resultaatbestemming 2018 in 2019 is toegevoegd aan de Algemene Vrije Reserve.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves hebben een meer expliciet karakter; zij zijn immers bewust ingesteld voor een bepaald doel. Het staat de gemeente vrij om de aangeven bestemming te wijzigen. De bestemmingsreserves zijn in principe vrij besteedbaar.

De bestemmingsreserves kunnen als volgt toegelicht worden:

Dekking kapitaallasten

Deze post bestaat uit de reserves bestemd voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen in gemeentelijke gebouwen en investeringen van het meerjarenprojectenplan buitenruimte.

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen die in 2019 zijn gedaan wordt vanuit de reserve gemeentehuis € 4.033.000 toegevoegd, vanuit de reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt € 1.817.000, vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen € 224.000 en vanuit reserve Herinrichting VVA-terrein wordt € 7.000 toegevoegd.

De onttrekkingen aan deze reserves betreffen de afschrijvingslasten 2019 van de investeringen in het gemeentehuis, verhuurbaar maken Zwarteweg 77a en de restauratie van de watertoren ad € 100.000 en meerjarenprojecten plan buitenruimte ad € 64.000.

Reserve actualiseren bestemmingsplannen

De reserve actualiseren bestemmingsplannen is in 2010 ingesteld ter dekking van de incidentele kosten die voortvloeien uit de actualiseringsronde van bestemmingplannen waarin begrepen de vervaardiging van bestemmingsplannen en het voorafgaande proces van onderzoek en integrale beleidsvorming.

In 2019 is een bedrag van € 77.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Het doel van deze reserve is de dekking van de kosten van infrastructurele elementen met een planoverstijgend karakter. Dat wil zeggen dat het nut van de voorziening zich uitstrekt over een groter gebied dan een bepaald complex en de kosten daardoor niet of niet geheel ten laste van dat complex behoren te komen.

Voor de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg is € 1.221.000 gestort op basis van de besluitvorming van het ontwerp (raadsbesluit d.d. 07-07-2016).

Vanuit verschillende projecten is in 2019 totaal € 154.000 gedoteerd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Projecten Nieuw Calslagen en Vrouwentroost zorgen voor het grootste deel (96%) van de dotatie.

Ten behoeve van de projecten Molenvlietweg en Burgemeester Hoffscholteweg is € 225.000 onttrokken en toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten voor investeringen met maatschappelijk nut. Tot slot heeft er een onttrekking van € 77.000 plaatsgevonden ter dekking van de kosten voor het project Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg.

Reserve duurzaamheidsfonds

Het duurzaamheidsfonds is een ondersteunend financieringsinstrument dat een bijdrage levert aan verschillende activiteiten die zich richten op het verduurzamen van het particulier woningbezit.

In 2017 is de reserve gevoed met een bijdrage van € 450.000 vanuit de reserve woonfonds volkshuisvesting. Dit bedrag is beschikbaar voor dekking van de kosten van een aanjaag- en ontwikkelplan en subsidies.

In 2019 er voor € 16.000 aan subsidie verstrekt. Daarnaast is een bedrag van € 9.000 onttrokken ter dekking van de kosten van de aanjaagfunctie.

Reserve gemeentehuis

Het doel van de reserve is dekking van de kosten voor fase 2 van het gemeentehuis. In 2019 is afgerond € 4 miljoen onttrokken vanuit de reserve gemeentehuis. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve kapitaallasten gebouwen, ter dekking van de afschrijvingslasten.

Als gevolg van fasering bedraagt het werkelijke investeringsbedrag 2019 € 4,3 miljoen. Bij besluitvorming van de jaarrekening wordt voorgesteld om ten laste van de reserve gemeentehuis € 331.000 extra toe te voegen aan de reserve kapitaallasten gebouwen.

Reserve kunstzinnige verfraaiing

De reserve is ingesteld ten behoeve van de realisatie van kunstobjecten en wordt gevoed door bijdragen uit exploitatiegebieden. In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve minimabeleid

De reserve minimabeleid is ingesteld voor de minima of voor mensen die net buiten de bijstandsregeling vallen. De gemeente Aalsmeer vindt het belangrijk dat inwoners met een inkomen op of rond het sociaal minimum kunnen meedoen in de maatschappij. Er heeft in 2019 geen onttrekking plaatsgevonden.

Monumentenfonds

De reserve is ingesteld ten behoeve van de uitbetaling van subsidie-aanvragen. Wanneer de subsidie-aanvragen hoger zijn dan € 30.000 wordt het merendeel onttrokken uit het monumentenfonds. Lager uitgaven vloeien aan het eind van het jaar terug naar het monumentenfonds tot € 50.000. De werkelijke uitgaven 2019 zijn € 10.700 hetgeen betekent dat € 600 aan de reserve wordt toegevoegd, zodat deze de maximale omvang van € 50.000 heeft bereikt.

Reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte

De reserve is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele jaarlijkse toevoeging aan de reserve plaats ad € 1.913.000. Daarnaast is incidenteel € 5 miljoen op basis van de nota wegen gestort, € 2 miljoen voor Waterfront en € 480.000 voor de kwaliteitsimpuls groen-grijs. De overige toevoegingen bedragen € 64.000, en hebben vooral betrekking op nazorg Calslagen en Dorpshaven Noord, projectmanagers en de veerdienst Aalsmeer-Rijsenhout.

Aan de reserve is in 2019 een totaalbedrag onttrokken van afgerond € 4,0 miljoen, inclusief € 2,0 miljoen toevoeging aan de dekkingsreserves kapitaallasten UP. Voor een toelichting op de onttrekking vanuit het Meerjarenprojectenplan buitenruimte wordt verwezen naar de bijlage "Meerjarenprojectenplan buitenruimte".

Veilig te stellen budgetten

Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om de budgetoverhevelingen in de toekomst te laten verlopen middels een nieuw te vormen bestemmingsreserve veilig te stellen budgetten en de voorgestelde budgetoverhevelingen van de 2e Bestuursrapportage 2019 ad € 390.000 te verwerken via deze reserve.

Reserve woonfonds volkshuisvesting

Het doel van de reserve is het bevorderen van huisvesting voor specifieke doelgroepen. In 2019 is deze reserve niet ingezet.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd met een bepaald doel. Het betreft onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten. Voorts kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering. Beschikking kan alleen plaatsvinden voor het doel of risico waarvoor ze zijn ingesteld.

Het verloopoverzicht van de voorzieningen is hieronder weergegeven:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31 december
Beheer gebouwen	983	358	455	118	768
A. Egalisatievoorziening	983	358	455	118	768
Facilitaire projecten	423	838	77	0	1.184
Voormalig personeel	477	27	167	143	195
Voormalig personeel onderwijs	10	0	10	0	0
B. Voorziening voor verplichtingen en verliezen met onzekere omvang en risico	909	866	253	143	1.379
Afkoop onderhoud begraafplaats	204	122	0	19	307
Afvalstoffenheffing	380	0	72	0	308
Begraafplaats Aalsmeer	62	0	14	0	49
Rioolheffing	1.778	366	0	0	2.145
Uitgifte graven	355	170	0	29	495
C. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	2.778	658	85	48	3.303
Voorzieningen passiva (A+B+C)	4.671	1.882	794	308	5.451

De mutaties op de voorzieningen kunnen in hoofdzaak als volgt toegelicht worden:

Voorziening beheer gebouwen

Voor alle gebouwen in eigendom van de gemeente Aalsmeer en in onderhoud bij de afdeling Vastgoed is er een meerjarenonderhoudsplan volgens de NEN2767-systematiek opgesteld. In de meerjarenonderhoudsplanung (MOP) worden de kosten van planmatig onderhoud begroot. Dekking daarvan vindt plaats uit de voorziening beheer gebouwen. De benodigde jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening is in 2019 € 358.100. Aan de hand van de actualisatie van de voorziening beheer gebouwen is gebleken dat het saldo van de voorziening ruim voldoende is om de verwachte werkzaamheden volgens een actueel prijspeil te kunnen uitvoeren. Tevens is er € 455.000 uit de voorziening vrijgevallen als gevolg van voordelige afronding van onderhoudswerkzaamheden en vrijgekomen financiële ruimte in de toekomst. In 2019 is € 118.000 onttrokken aan de voorziening voor uitgaven aan de panden in eigendom van de gemeente.

Voorziening facilitaire projecten

Door de voorgeschreven splitsing van grondexploitaties in facilitair en actief grondbeleid, is een voorziening ingesteld voor facilitaire projecten.

Het totale effect van het exploitatieplan en de reguliere actualisatie van de grondexploitatie De Tuinen Aalsmeer ultimo 2019 is € 823.000 negatief, waarmee de verliesvoorziening is opgehoogd. Actuele kostenramingen met betrekking tot sanering en sloop, bouw- en woonrijp maken, inclusief hogere plankosten en hogere exploitatiebijdragen hebben met name geleid tot deze verhoging van de voorziening. Voor Zuiderkerk is verliesvoorziening van € 15.000 getroffen houdt verband met vertraging in het project en het gevolg van de prijsstijgingen die daarmee samengaan.

De resterende voorziening ad € 77.000 voor de Hornweg is vrijgevallen door afronding van dit project in de buitenruimte.

Voorziening voormalig personeel

Uit deze voorziening worden de kosten voor wachtgeld-, ww- en APPA-uitkeringen betaald. In 2019 is € 142.600 aangewend uit de voorziening. Door het vinden van een (tijdelijke) aanstelling is er € 166.800 vrijgevallen. Voor de toekomstige verplichting heeft een toevoeging van € 27.400 plaatsgevonden.

Voorziening voormalig personeel onderwijs

Na het besluit tot het beëindigen van de subsidie voor MRT en het ontslag van de docente in 2010 zijn (boven)wettelijke uitkeringsverplichtingen ontstaan. Het totaalbedrag van de verplichtingen voor de periode van 2014 tot en met 2019 werd berekend op € 81.500 (41,78% van het maximumbedrag). De afgelopen jaren heeft er geen aanwending plaatsgevonden van de voorziening. Aangezien de resterende periode is verstrekken is er een bedrag van € 9.600 vrijgevallen en kan de voorziening worden opgeheven.

Voorziening afkoop onderhoud begraafplaats

De gemeente ontvangt jaarlijks afkoopbedragen voor het onderhoud van de begraafplaats. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en zal door de gemeente aan het onderhoud moeten worden besteed. Vanaf 2017 worden de ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 gestort in de betreffende voorziening. In 2019 is € 122.000 ontvangen aan meerjarige afkoopsommen.

Vrijval van de voorziening vindt plaats conform de looptijd van de contracten, ten behoeve van het jaarlijks onderhoud van de begraafplaats. In 2019 bedraagt de vrijval € 19.000.

Voorziening afvalstoffenheffing

De aanwending ad € 72.000 betreft het negatieve gerealiseerde resultaat op het product afval, begroot was € 125.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening begraafplaats Aalsmeer

De aanwending van de voorziening betreft het negatieve resultaat van het product begraven ad € 14.000, begroot was € 46.000.

Voorziening rioolheffing

De toevoeging aan de voorziening van € 366.000 heeft betrekking op het gestorte positieve resultaat van het produkt riolering, begroot was € 237.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening uitgifte graven

De gemeente ontvangt jaarlijks afkoopbedragen voor de verlenging van het grafrecht. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en zal door de gemeente aan het beheer moeten worden besteed. Vanaf 2017 worden de ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 gestort in de betreffende voorziening. In 2019 is € 170.000 ontvangen aan meerjarige afkoopsommen.

Vrijval van de voorzieningen vindt plaats conform de looptijd van de contracten, ten behoeve van het jaarlijks beheer van de begraafplaats. In 2019 bedraagt de vrijval € 29.000.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar behoren de opgenomen (langlopende) geldleningen.

bedrag x € 1.000	Rente percentage	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 1 januari	Opgenomen	Aflossing lopend dienstjaar	Boekwaarde 31 december	Rente lopend jaar
1 - BNG leningnr.40.105.002	3,850	15.000	15.000			15.000	578
3 - BNG leningnr.40.111.029	0,570	5.000	4.500		500	4.000	23
4 - BNG leningnr.40.109.483	0,620	5.000	5.000		5.000	0	30
5 - BNG leningnr.40.111.945	0,725	10.000	10.000		1.000	9.000	68
6 - BNG leningnr.40.113.454	-0,175	5.000		5.000		5.000	0
7 - BNG leningnr.40.113.455	0,250	10.000		10.000		10.000	1
Onderhandse leningen		50.000	34.500	15.000	6.500	43.000	699

De vaste schulden per einde boekjaar bestaan uit vijf leningen bij de BNG. Voor een nadere specificatie van deze vaste schulden wordt verwezen naar de paragraaf Financiering. In 2019 is € 6,5 miljoen aan aangetrokken lang geld afgelost. Daarnaast zijn twee leningen aangetrokken van totaal € 15 miljoen, waarvan € 5 miljoen met jaarlijkse aflossing.

Netto-vlottende schulden

Onder de netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar vallen de kortlopende geldleningen en overige schulden. Ultimo 2019 betreft het saldo van de netto vlottende schulden € 9,7 miljoen. Dit saldo bestaat uit de kortlopende geldleningen ad € 7,5 miljoen en de overige schulden ad € 2,2 miljoen.

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Overige kasgeldleningen	7.500	0
Overige schulden	2.248	7.137
Netto-vlottende schulden	9.748	7.137

Kortlopende geldlening

In 2019 is zowel in het eerste kwartaal als in het tweede kwartaal voor een periode van 3 maanden € 6,0 miljoen aan kort geld aangetrokken. Beide leningen zijn in 2019 volledig afgelost. Op 15 oktober 2019 is voor een bedrag van € 7,5 miljoen aan kort geld aangetrokken Deze lening zal op 15 januari 2020 volledig afgelost worden.

bedrag x € 1.000	Rente percentage	Boekwaarde 1 januari	Opgenomen	Aflossing lopend dienstjaar	Boekwaarde 31 december	Rente 2019
2 - BNG leningnr. 475434	-0,3100	0	6.000	6.000	0	-5
3 - BNG leningnr. 481073	-0,3500	0	6.000	6.000	0	-5
4 - BNG leningnr. 492314	-0,4000	0	7.500	0	7.500	-6
Kortlopend O/G		0	19.500	12.000	7.500	-16

Overige schulden

Het saldo van de overige schulden eind 2019 van € 2,2 miljoen is ten opzichte van 2018 met € 4,9 miljoen afgenomen. Het saldo overige schulden bestaat volledig uit de crediteuren. De grootste crediteurenposten zijn per eind 2019:

- Gemeente Amstelveen totaal € 578.000: o.a. aanvulling dienstverleningsbijdrage 2019 € 230.000, FEE 4e kwartaal 2019 € 123.000, Beheerskosten en leveranties Grondbank € 124.000 en diverse andere kosten voor een totaal bedrag van € 122.000.
- Termijnfactuur renovatie Atletiekbaan ad € 121.000

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 1. nog te betalen bedragen	9.744	5.623
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 2. loonheffing/pensioenbijdragen	84	99
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 3. te betalen btw	533	570
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 5. overig	269	60
Overige vooruitontvangen bedragen: 3. facilitaire projecten grondexploitatie	157	184
Overige vooruitontvangen bedragen: 4. overig	1.143	637
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	1.204	1.416
Overlopende passiva	13.134	8.589

Het saldo van de overlopende passiva bestaat uit de opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar die in een volgend jaar tot betaling komen ad € 10,6 miljoen, de overige vooruitontvangen bedragen ad € 1,3 miljoen en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor een specifiek bestedingsdoel ad € 1,2 miljoen.

Verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd

Het saldo van de verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd is t.o.v. 2018 met € 4,3 miljoen toegenomen.

De grootste posten die onderdeel uitmaken van dit saldo zijn:

- Gemeente Amstelveen € 2,3 miljoen
- Afrekening bouw- en woonrijp maken 2019 € 1,9 miljoen
- Provincie Noord Holland bijdrage Hoogwaardig openbaar vervoer € 1,5 miljoen
- Nog te betalen Jeugdhulp € 1,8 miljoen
- Omzetbelasting en loonheffing € 618.000
- BNG rente langlopende geldleningen € 554.000
- De Meerlanden € 366.000

Overige vooruitontvangen bedragen

Het saldo van de vooruitontvangen bedragen is t.o.v. 2018 met € 489.000 toegenomen tot een bedrag van € 1,3 miljoen.

De grootste posten die onderdeel uitmaken van deze post zijn:

- Ministerie van BZK, inkomsten Algemene uitkering € 1,0 miljoen
- Facilitaire projecten € 157.000

De vooruitontvangen bedragen van het ministerie van BZK zijn als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
WOZ 2017 eigen aanname	66	460
WOZ 2018 eigen aanname	422	425
WOZ 2019 eigen aanname		-31
BTW compensatiefonds 2018	161	
BTW compensatiefonds 2019		120
Maatstaf medicijngebruik		-186
Specificatie Ministerie van BZK 2017		2
Specificatie Ministerie van BZK 2018	-27	-18
Specificatie Ministerie van BZK 2019		234
Totaal	621	1.007

Voor de berekening van de Algemene uitkering hanteren we onze eigen aannames voor de ontwikkeling van de WOZ-waarden, in samenhang met de OZB-belastingopbrengst. Het verschil met de berekening van het ministerie wordt op de balans gereserveerd. De definitieve afrekening van de maatstaven 2017 volgt in 2020.

Aalsmeer volgt de bestendige gedragslijn om de onderschrijving van het BTW compensatiefonds te reserveren op de balans. Op het moment van de definitieve nacalculatie bij de meicirculaire kan de reservering vrijvallen.

In de decembercirculaire is een bijstelling van de maatstaf medicijngebruik verwerkt, maar de betaling is uitgesteld naar 2020. Tenslotte zijn eind december specificaties ontvangen voor de jaren 2017 t/m 2019 die in 2020 verrekend worden.

De vooruitontvangen bedragen van de facilitaire projecten zijn als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
Uiterweg 222	27	0
Machineweg Rooie Dorp	133	133
Dorpshaven Zuid	24	24
Totaal	184	157

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

De van EU, Rijk en Provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren zijn als volgt gespecificeerd:

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31 december
Vorbereidingskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2017	26		6		20
Uitvoeringskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2015	0	124	24		100
Vorbereidingskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2015	0	6	5		1
Instandhouding rijksmonument Watertoren	10	3			13
Instandhouding rijksmonument Korenmolen de Leeuw	14	5			18
SPUK	0	332	225		108
Optimalisering integrale hulpverlening aan probleemgezinnen	20		1		19
Ontvangen voorschotten Rijk	70	469	261	0	278
Onderhoudsactiviteiten Korenmolen de Leeuw	32				32
Onderhoud Kasteleinweg	791		87		705
UP werken buitenruimte Groene As	100				100
Molenvlietweg Middenweg	422		346		76
OGGZ	0	114	111		3
Strategie werklocaties	0	10			10
Ontvangen voorschotten overige Nederlandse overheidslichamen	1.345	124	543	0	926
Totaal van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	1.416	593	804	0	1.204

Uitvoeringskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2015

Op 23 april 2019 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een subsidie toegekend van € 130.000 voor geluidssanering verkeerslawaaï diverse woningen aan de Oosteinderweg. In 2019 hebben wij een voorschot ontvangen van in totaal € 124.000, hiervan is in 2019 € 24.000 besteed. Het restant zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2020 besteed gaan worden.

SPUK

Op 27 september 2019 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor 2019 een Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) toegekend van € 332.000. In 2019 hebben wij dit bedrag ontvangen en hiervan is in 2019 € 225.000 besteed. Het restant bedrag van € 108.000 zal naar verwachting in 2020 verrekend gaan worden met de SPUK 2020.

Onderhoud Kasteleinweg

Op 1 april 2016 heeft de provincie Noord Holland het beheer en onderhoud van de Kasteleinweg (N196) overgedragen aan de gemeente Aalsmeer. De provincie Noord Holland heeft in 2016 een lumpsum afkoopsom van € 875.000 aan de gemeente betaald die in 5 jaar besteed zal worden aan kosten voor de N196. In 2016 en 2017 zijn kosten van tijdelijk onderhoud tot aan de herinrichting en ambtelijke begeleiding ten laste van de subsidie gebracht van totaal € 84.000. In 2018 zijn geen kosten ten laste van deze subsidie gebracht. Ook in 2019 zijn kosten van tijdelijk onderhoud ten laste van de subsidie gebracht van € 87.000. De verwachting is dat de werkzaamheden van de herinrichting in 2020 definitief opgestart gaan worden.

UP werken buitenruimte Groene As

Voor de uitvoering van het project Groene As Aalsmeer 1e fase heeft de provincie Noord Holland een subsidie verleend van € 187.000. De subsidie is aangevraagd om een aaneengesloten natuurverbinding te realiseren tussen Dorpskern, eilanden Westeinderplas en Dorpshaven. In 2016 is een voorschot van € 150.000 ontvangen waarvan € 50.000 werd besteed. De uitvoering van het project Groene As Aalsmeer is, in verband met geconstateerde milieuvervuiling, ook in 2019 doorgeschoven naar 2020. De werkzaamheden starten januari 2020.

Molenvlietweg Middenweg

Voor de uitvoering van het project Molenvlietweg/Middenweg heeft de Vervoerregio Amsterdam een subsidie verleend van totaal € 1,3 miljoen. De subsidie wordt verleend voor het realiseren van een gebiedsontsluitingsweg, het realiseren van 2 rotondes en de realisatie van een vrijliggend tweerichtingen fietspad die aansluit op de twee rotondes. In 2018 is een voorschot van € 667.000 ontvangen waarvan € 245.000 werd besteed. In 2019 is hier € 346.000 van besteed.

OGGZ

De gemeente Amsterdam heeft € 114.000 beschikbaar gesteld voor OGGZ en verslavingszorg activiteiten in 2019. Dit bedrag is ontvangen in 2019 en hiervan is € 111.000 besteed. Verantwoording van de ingezette middelen zal in 2020 plaatsvinden.

5.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

Financiële verplichtingen voor inkoopcontracten voor toekomstige jaren

Met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording en de Financiële verordening worden in de toelichting op de balans opgenomen de financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden met een minimumbedrag van € 250.000. Het volume aan inkoopcontracten met een meerjarige verplichting bedraagt afgerond € 7,1 miljoen (2018 € 4,2 miljoen). Hierbij is de vuistregel gehanteerd dat bij gezamenlijke inkoop Aalsmeer en Amstelveen 25% Aalsmeer betreft. Hieronder volgt een overzicht van opdrachten die een doorloop hebben in volgende jaren:

Omschrijving contract	Werken (W) Diensten (D) Leveringen (L)	Begindatum contract	Looptijd in jaren	Waarde resterende looptijd
Hulp bij Huishouden	D	01-01-18	4	1.203.300
Collectief regiovervoer	D	01-08-17	4	405.000
WMO Begeleiding	D	01-01-17	4	837.500
WMO Hulpmiddelen	L	01-03-19	4	910.600
Asfalterwerkzaamheden	W	01-03-19	4	286.700
Collectieve zorgverzekering minima *	D	01-01-20	5	3.503.800
Totaal inkoopcontracten met een meerjarige verplichting				7.146.900

* De waarde van deze opdracht is opgebouwd uit de jaarpremie van de zorgverzekering, vermenigvuldigd met het aantal deelnemers en de resterende contractjaren. De premie wordt door de deelnemers zelf betaald. De gemeente financiert alleen de korting op de polissen. De daadwerkelijke kosten zijn geraamd op € 55.000 per jaar.

Borg- en garantstellingen

Per 31-12-2019 staat de gemeente garant voor leningen voor een bedrag van circa € 32,9 miljoen. Het betreft voornamelijk woningbouwverenigingen (€ 17,7 miljoen) en ondernemingen (€ 15 miljoen).

Overzicht van de gegarandeerde geldleningen 2019

Naam van de geldnemer	Doel van de geldlening	Geldgever/ leningsnummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	% dekking	Ingangsdatum	Einddatum contract	Restantschuld 31-12-2018	Vermeerderingen 2019	Aflossing 2019	Restantschuld 31-12-2019	Bedrag garantstelling
Stichting HABION	Volkshuisvesting	BNG 407913901	1.975.304	50	15-12-92	15-12-22	1.490.632		88.729	1.401.903	700.952
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 407108741	4.000.000	50	19-12-13	19-12-23	4.000.000		4.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 407109049	5.000.000	50	07-04-14	07-04-19	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 407109247	5.000.000	50	22-07-14	22-07-19	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 407110283	5.000.000	50	04-01-16	04-01-24	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 407110247	5.000.000	50	27-12-15	27-12-23	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 110847	5.000.000	50	23-12-16	22-12-21	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 110507	5.000.000	50	27-05-16	26-05-21	5.000.000		5.000.000	-	0
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408113601	1.751.637	100	01-07-94	01-07-31	1.296.352		76.627	1.219.725	1.219.725
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408166901	6.472.336	100	01-02-94	01-02-24	2.756.824		396.522	2.360.302	2.360.302
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326001	1.920.654	100	18-04-95	18-04-35	1.536.767		59.420	1.477.347	1.477.347
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326101	2.279.045	100	18-04-95	18-04-35	1.831.653		75.354	1.756.298	1.756.298
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326401	2.972.360	100	18-04-95	18-04-35	2.140.397		89.317	2.051.079	2.051.079
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408329401	759.178	100	19-05-95	19-05-35	610.441		25.070	585.370	585.370
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408429201	3.730.263	100	20-11-95	20-11-35	2.804.011		110.371	2.693.639	2.693.639
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408429301	1.741.287	100	20-11-95	20-11-35	927.087		114.142	812.945	812.945
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408429401	2.153.188	100	20-11-95	20-11-45	1.904.591		34.942	1.869.649	1.869.649
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326302	2.685.974	100	18-04-95	18-04-35	2.315.056		126.021	2.189.035	2.189.035
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111373	4.000.000	50			4.000.000		4.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111520	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.109692	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111088	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 473867	18.800.000	50			18.800.000		18.800.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 473870	10.300.000	50			10.300.000		10.300.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111802	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111803	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG496325	-	50			-	30.000.000	30.000.000	30.000.000	15.000.000
		Subtotaal BNG	120.541.224				111.713.810	30.000.000	93.296.516	48.417.293	32.716.342
Football Club Aalsmeer	Sportbeoefening	ABN Amro 4068867	350.000	50			236.250		35.000	201.250	201.250
		Totaal	120.891.224				111.950.060	30.000.000	93.331.516	48.618.543	32.917.592

6 Gebeurtenissen na balansdatum

6.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Coronavirus

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar naar verwachting wel voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt nader ingegaan op de status van maatregelen bij het opmaken van de jaarstukken.

Eneco

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken en de financiële verwerking van deze transactie vindt plaats in de 1e Bestuursrapportage 2020.

Het betreft voor Aalsmeer wel een relevante gebeurtenis na balansdatum. Door de verkooptransactie verbetert de reservepositie sterk en daarmee het weerstandsvermogen. Dit heeft ook invloed op bijvoorbeeld de in deze paragraaf vermelde ratio solvabiliteit.

7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

7.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant wordt separaat aangeboden aan de gemeenteraad.

8 Bijlagen

8.1 Single Information Single Audit (SiSa)

Toelichting op bijlage over specifieke uitkeringen in het kader van het besluit Single Information, Single Audit (SiSa)

Met ingang van de jaarrekening 2006 is het besluit Single Information, Single Audit (SiSa) van kracht. Hiermee zijn diverse specifieke uitkeringen onder het verantwoordingsregime gekomen van de gemeentelijke jaarrekening. Verantwoording van de specifieke uitkeringen maakt deel uit van het jaarverslag en het verslag van bevindingen van de controle op de jaarrekening. Hiervoor dient een aparte bijlage te worden ingevuld.

In de jaarrekening 2019 van de gemeente Aalsmeer vallen de volgende specifieke uitkeringen onder het besluit SiSa:

- Regeling Reductie Energiegebruik;
- Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB);
- Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï;
- Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019;
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen gemeentedeel 2019);
- Specifieke uitkering Sport.

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieve strekking SISA - d.d. 27 januari 2020						
BZK	CI	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Besteding (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: C1/01	Aard controle R Indicatornummer: C1/02	Aard controle R Indicatornummer: C1/03	Aard controle R Indicatornummer: C1/04
			1 € 184.828	2019-0000021286	€ 2.222	€ 2.222
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindevaantwoord Ja/Nee	Ja
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/07	Aard controle R Indicatornummer: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/06
			1 2019-0000021266		Nee	Ja
			Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoude educatie die voldoen aan de wettelijke kwalificaties (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoude educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Deze indicator is bedoeld voor de tussenliggende afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle R Indicatornummer: D8/01	Aard controle R Indicatornummer: D8/02	Aard controle R Indicatornummer: D8/03	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/06
			1 € 185.919	€ 98.833	€ 2.835	€ 2.222
			Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8/04	Aard controle R Indicatornummer: D8/05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8/06	Aard controle R Indicatornummer: D8/07
			1	Bedrag	Bedrag	Bedrag

[illegible]

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Aard controle R Indicatorknummer: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/02	Aard controle R Indicatorknummer: H4/03	Aard controle R Indicatorknummer: H4/04	Aard controle R Indicatorknummer: H4/05	Aard controle R Indicatorknummer: H4/06	
		1	€ 332.127	Atletieksport bijdrage Clubgebouw	€ 89.839	€ 0	€ 0	€ 0
		2		Atletieksport renovatie baan topplaat	€ 137.848	€ 166.770	€ 0	€ 0
		3		Atletieksport renovatie baan ondergrond	€ 33.280	€ 31.425	€ 0	€ 0
		4		Atletieksport renovatie inrichting	€ 8.809	€ 12.009	€ 0	€ 0
		5		Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3	€ 17.364	€ 0	€ 0	€ 0
		6		Zwembad Waterlêlle aanpassing installatie	€ 94.546	€ 0	€ 0	€ 0
		7		Sportaccommodaties eigen onderhoud	€ 11.667	€ 605	€ 0	€ 0
		8		Dienstverlening gemeente Amstelveen	€ 9.084	€ 0	€ 9.084	€ 0
		9		Verslechtering mengpercentage	€ 4.083	€ 0	€ 0	€ 4.727
				Kopie projectnaam / nummer	Percentage besteed (jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
				Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/07	Aard controle R Indicatorknummer: H4/08	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/09	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/10	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/11
		1	Atletieksport bijdrage Clubgebouw		27,05%	Gemeld in onze brief van 14 november, dat deze doorschuift naar 2020	€ 107.507	
		2	Atletieksport renovatie baan topplaat	166770	41,50%			
		3	Atletieksport renovatie baan ondergrond	31425	10,02%			
		4	Atletieksport renovatie inrichting	12009	2,65%			
		5	Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3		5,23%	Verwacht in 2020		
		6	Zwembad Waterlêlle aanpassing installatie		28,47%	Gemeld in onze brief van 14 november, dat deze niet doorgaat		
		7	Sportaccommodaties eigen onderhoud	605	3,31%			
		8	Dienstverlening gemeente Amstelveen	9084	2,74%			
		9	Verslechtering mengpercentage	4727	1,23%			

8.2 Subsidieoverzicht

bedrag x € 1.000

pr.	Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2019
1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
	Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	12
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	93
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers /gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	91
	Thuiszorg Amstelring Groep B.V.	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	65
	De Schakel Vrijtijdsvereniging, Stichting De Aanloop, Stichting De Vrijbouter	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	4
	Diverse bewonersinitiatief groepen	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang.	21
	Stichting de Binding	Uitvoering geven aan het tienerwerk en de combinatiefunctie Welzijn	Het opgang brengen van een veranderproces bij tieners, gericht op het verbeteren van de sociaal maatschappelijke positie (school/werk/toekomst) en hun persoonlijke positie.	225
	Cultuurland Aalsmeer en Sportservice Noord - Holland.	Uitvoering geven aan de Buurtsportcoach en Combinatiefunctie Cultuur en Sport.	Kennismaking met diverse sporten, kunst en cultuur. Talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Stimuleren van een gezonde leefstijl (zowel fysiek als psychische gesteldheid).	119

Gemeente Aalsmeer

	Stichting Kinderboerderij Aalsmeer	Natuur- en Milieueducatie op Kinderboerderij Boerenvreugd.	Het aanbieden van onderwijslessen en tentoonstellingen op de kinderboerderij.	4
	Aalsmeerse scoutingverenigingen.	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Aalsmeerse jeugdleden.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd.	4
	Zorgcentrum Aalsmeer, R.K. St. Zorgcentra de Meerlanden	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	130
	Diverse partijen	Toegankelijkheid verbeteren in de gemeente.	Wettelijke verplichting VN-verdrag handicap.	10
	Ouderenorganisaties Aalsmeer	Vrijwillige ouderenadviseurs.	Langer zelfstandig thuis wonen. Ondersteunen van ouderen bij hulpvragen.	1
	Adviesraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhelpverlening, Wmo, jeugd en jeugdhulpverlening.	uitvoering geven aan de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Aalsmeer 2017.	22
	Vrouwen Advies Commissie Aalsmeer	advies geven aan de gemeente en/of woningcorporaties, architecten, projectontwikkelaars en bouwondernemingen die bouwplannen hebben in de gemeente Aalsmeer.	gebruikskwaliteit van openbare gebouwen, woningen en de woonomgeving te verbeteren.	2
	Diverse instellingen OGGZ	Aanpak depressie, aanpak alcohol en drugsgebruik, overbelaste mantelzorgers en introductie crisis kaart.	Ondersteuning aan inwoners met ernstige psychische en/of verslavingsproblemen, vaak gepaard gaand met multiproblematiek en zorgmijndend gedrag, teneinde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen, alsmede het bijdragen aan een integrale benadering en voorkoming van zwaardere problematiek bij deze doelgroepen.	98
	Vita Welzijn en Advies	Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan WMO preventie.	Aanpak eenzaamheid ouderen 75+ Aalsmeer.	6
	Zorgcentrum Aalsmeer	Coördinatie van de maaltijdvoorziening	Continuering van de maaltijdvoorziening. De coördinatie wordt uitgevoerd door het zorgcentrum Aalsmeer.	22

Gemeente Aalsmeer

	Diverse partijen	Bijdrage aan evenement voor mensen met een beperking.	Stimuleren inclusieve samenleving.	2
	ESA BV	Exploitatie beheer en ontwikkeling van de Oude Veiling.	Het ontwikkelen van de huiskamer van Aalsmeer waar laagdrempelig culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden.	65
	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Het geven van cursussen i.v.m. valpreventie.	bijdragen aan het voorkomen van valincidenten.	12
	Stichting SAM	activiteiten voor bewoners die bijdragen aan gezondheid, zo lang en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven en het voorkomen van eenzaamheid.	bijdragen aan gezondheid, zo lang en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven en het voorkomen van eenzaamheid	4
	Diverse instellingen	Voorlichting op het gebied van ouderen en dementie.	Informatievoorziening specifieke doelgroepen.	1
	6.2 Wijkteams			
	Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Aalsmeerse gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	13
	Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	17
	Stichting Cultureel Jongeren centrum Aalsmeer	Inloop en tienerdisco N201.	Het aanbieden van inlopen en tienerdisco's in de N201.	27
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Uitvoering JOGG-Aalsmeer.	Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG-Aalsmeer.	48
	Stichting Buurtgezinnen	Gezinnen die overbelast zijn (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven (steungezinnen).	Zorgt ervoor dat ouders weer op adem kunnen komen en kinderen zich positief kunnen blijven ontwikkelen.	21
	Stichting Kind behartiger	Belangenbehartiger van kinderen in een echtscheidingssituatie	Kinderen met een vertrouwd en veilig gevoel verder laten gaan na de scheiding van hun ouders	1
	Kring Amstelland en Meerlanden	Voorlichtingsavonden borstvoeding	Preventieve hulp en ondersteuning voor zwangere.	1
	6.3 Inkomensregelingen			
	Humanitas	Betaalde coördinator voor de thuisadministratie.	Adequate begeleiding van de vrijwilligers.	22
	totaal programma 1 Sociaal domein			1.158

2	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
	OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Aalsmeerse kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegtijdige onderkenning van problematiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	31
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages.	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd.	28
	Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	30
	Jong Leren, stichting voor confessioneel onderwijs	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers.	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	99
	vrijwilligerscentrale Amstelland	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	7
	Wereldbuur	Voorlees Expres.	Bevordering van de taalontwikkeling van jonge kinderen.	9
	Wereldbuur /Stichting ROC van Amsterdam	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	30
	Stichting Technet Amstel en Venen	Techniek Driedaagse.	Versterken techniekonderwijs	11
	Partou BV , Kindervang Snoopy BV, Stichting Kinderopvang Solidoe, Amstelland Bibliotheken	Peuterarrangementen en kindplaatsen vve.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	156
	5.1 Sportbeleid en activering			
	Jeugdsportfonds	contributie en sportattributen voor kansarme kinderen van 4 tot 18 jaar.	Mogelijk maken dat kansarme kinderen mee kunnen doen aan sportactiviteiten.	15
	Stichting Sportservice Noord-Holland en ESA BV	Activiteiten van een buurtsportcoach.	Sportstimulering van diverse doelgroepen, waaronder ouderen.	26
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele sporters met een beperking en sportverenigingen in een regionaal samenwerkingsverband.	Blijven voldoen aan de vraag naar informatie, advies, (persoonlijke) begeleiding en ondersteuning van (potentiële) sporters met een beperking en (valide) sportverenigingen die een aangepast sportaanbod (willen) bieden.	6

	Diverse (sport)organisaties	Bijdrage in de organisatie van een topsportevenement.	Stimuleren dat er topsportevenementen in Aalsmeer worden georganiseerd met als doel aanwas in de breedtesport en naamsbekendheidvergroting van de gemeente.	6
	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	topsportvriendelijke scholen.	Ondersteunen en faciliteren van (sport)talenten tijdens hun middelbare schoolperiode zodat ze op een goede wijze school en topsport kunnen combineren.	9
	Aalsmeerse sportverenigingen	schoolsporttoernooien.	Brede sportdeelname voor de Aalsmeerse schooljeugd.	8
	ESA BV	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties en bijdrage in verlaagde zaalhuur voor Aalsmeerse sportverenigingen.	Op een efficiënte, effectieve en duurzaam, kwalitatief goede wijze uitvoeren van het beheer en de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties.	1.878
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie			
	Stichting Platform C (Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen/ Cultuurland Aalsmeer)	Muziek- en dansonderwijs vooral gericht op Aalsmeerse jongeren met groepsgerichte activiteiten en ondersteuning van het culturele veld.	Bevorderen cultuurdeelname en educatie en het versterken van het culturele klimaat.	83
	Diverse aanvragers	Cultuureducatie.	Bevorderen cultuureducatie binnenschools en buitenschools.	17
	Stichting 4 en 5 mei Aalsmeer	Activiteiten gericht op herdenken van de oorlog en vieren vrijheid.	Bevorderen van erkenning en waardering van veteranen en het bevorderen van historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	10
	Stichting Kunst en Cultuur Aalsmeer	Culturele aanbod bestaande o.a. podiumkunsten en beeldende kunst.	Bevorderen van cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat.	31
	Stichting Cultureel Jongeren centrum Aalsmeer	Culturele aanbod vooral gericht op talentontwikkeling jongeren.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en het versterken van het culturele klimaat.	22
	Aalsmeerse aanvragers o.b.v. beleidsregels jaarlijkse en eenmalige subsidie culturele activiteiten Aalsmeer	Eenmalige culturele activiteiten.	Versterken van het culturele klimaat en bevorderen cultuurdeelname.	3
	werkschuit en diverse amateurkunstverenigingen	Activiteiten gericht op amateurkunstbeoefening.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname.	20
	Stichting Jeugdcultuurfonds	Bijdragen in cultuurdeelname van jeugd van minima.	Toegankelijkheid van cultuurdeelname voor jeugd.	9

*	ESA BV	Exploitatie beheer en ontwikkeling van de Oude Veiling.	Het ontwikkelen van de huiskamer van Aalsmeer waar laagdrempelig culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden.	-3
* Het bedrag is inclusief de subsidie vaststelling 2018				
	5.4 Musea			
	Stichting Historische Tuin Aalsmeer	Personele kosten tbv beheer en exploitatie van de Historische Tuin.	Behoud van het cultureel erfgoed en openstelling voor publiek.	140
	5.5 Cultureel erfgoed			
	Aalsmeerse aanvragers obv de Erfgoedverordening en de nadere regels voor subsidiëring tbv instandhouding van gemeentelijk monumenten Aalsmeer.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Monumentenzorg.	22
	Eigenaren van gemeentelijke monumenten.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Financiële compensatie in de instandhouding van de kosten voor monumenten.	11
	5.6 Media			
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	442
	stichting Lokale Omroep Aalsmeer	Uitzendingen op radio.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet en bevorderen vernieuwing bij de lokale omroep om relevantie te behouden.	22
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			3.173
3	3.1 Economische ontwikkelingen			
	Stichting Ophelialaan Vooruit	Feestdagenacties, boodschappen actie en andere promotionele activiteiten.	Aantrekkelijker maken van het winkelgebied Ophelialaan.	17
	Stichting Ondernemingsfonds Meer Aalsmeer	Sinterklaas, kerstactie e.a. feestdagenacties, geraniums, verlichting, bandjesavond, diverse markten en festivals.	Behouden en versterken van het centrum van Aalsmeer als winkelgebied.	76
	3.4 Economische promotie			
	Diverse aanvragers	Promotie van Aalsmeerse activiteiten.	Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke locatie voor zowel de nationale/regionale waterrecreant als de (inter)nationale bloemenbezoeker.	20

	Floriworld (Kranendonk Experience Company B.V.)	Onderdeel van een cofinancieringsconstructie, voor de pijlers 'innovatie en onderwijs' binnen het Floriworld concept.	Het ontwikkelde instrument Talent ID, om jongeren kennis te laten opdoen over innovatie en beroepsmogelijkheden in de groen- en sierteeltsector.	97
	Totaal programma 3 Economie en Duurzaamheid			210
4	5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie			
	Stichting de Bovenlanden Aalsmeer	Ondersteuning in de huisvestingskosten.	Behoud en verbetering van natuur en cultuur waarden in de Bovenlanden. Hiermee wordt een bijdrage verleend uit de doelen van de Groenvisie.	5
	7.4 Milieubeheer			
	Aanvragers o.b.v. subsidieregeling Duurzaamheidsfonds gemeente Aalsmeer	Haalbaarheidsonderzoek duurzaamheidsprojecten energie	Bijdrage aan een beter werk- en woonklimaat in Aalsmeer door (nieuwe) lokale bedrijvigheid en initiatieven te faciliteren die substantieel bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving	16
	totaal programma 4 Openbare ruimte			20
6	0.1 Bestuur			
	Stichting Ontwikkelingssamenwerking Aalsmeer	De stichting is door de gemeente mandaat verleend inzake de uitvoering van het subsidiebeleid op het gebied van ontwikkelings-samenwerking.	Ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die vanuit de Aalsmeerse samenleving worden geïnitieerd.	32
	1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Slachtofferhulp Nederland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	6
	Stichting Reanimatie Aalsmeer Kudelstaart	Onderhoud van de AED's en een opleidingsbudget voor de vrijwillige burgerhulpverleners.	De overlevingskans bij een circulatietoestand te vergroten door het opzetten van 6 minuten zones waarbij AED's worden ingezet door de daartoe opgeleide burgerhulpverleners.	4
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen burens.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	15
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			57
	Totaal			4.618

8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte

Met de investering in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

Inleiding

Op 20 juni 2019 is door de gemeenteraad het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 vastgesteld. In de 2e bestuursrapportage 2019 is het programma op onderdelen bijgesteld. Voor 2019 is een bedrag van in totaal € 7,44 miljoen in de bijgestelde begroting opgenomen voor de duurzame instandhouding van de openbare ruimte. Dit bedrag is verdeeld over drie taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting, verkeer, kunstwerken) € 4,96 miljoen
- 5.7 Openbaar groen (groen, water, spelen) € 2,05 miljoen
- 7.2 Riolering € 0,43 miljoen.

In onderstaande tabel staan per taakveld en onderdeel de begrote uitgaven, de gerealiseerde uitgaven en het verschil tussen beide vermeld. De kolom 'uitvoering uitgesteld naar 2020' geeft aan welk bedrag aan projectbudgetten hiervan wordt overgeheveld naar het komende jaar. De kolom 'resultaat' laat gerealiseerde voor- en nadelen zien ten opzichte van de geprognosticeerde bedragen. Onder de tabel wordt, waar nodig, een toelichting per onderdeel gegeven.

Taak- veld	Onderdeel projectenplan	Bijgestelde begroting 2e bestuurs- rapportage 2019	Gerealiseerd 2019	Verschil	Verschil betreft :	
	bedrag * € 1.000				Uitvoering uitgesteld naar 2020	Resultaat
2.1	Wegen	3.138	2.729	409	463	-54
	Openbare verlichting	494	341	153	145	8
	Verkeer	669	703	-33	26	-59
	Bruggen	660	370	290	268	22
	2.1 Totaal	4.962	4.143	819	902	-83
5.7	Groen	827	516	311	244	67
	Water	563	246	316	134	182
	Spelen	659	616	43	62	-19
	5.7 Totaal	2.049	1.378	670	440	230
7.2	Riolering	432	353	79	79	0
	Totaal	7.442	5.874	1.567	1.420	147

In 2019 zijn meerdere grote buitenruimteprojecten afgerond of nagenoeg afgerond: de reconstructie van de Componistenbuurt, de F.A. Wentstraat, de Aalsmeerderweg-noord, het parkeerterrein en de nieuwe fietspaden aan de Dreef, het avontuurlijke schoolplein bij de Triade, de wandelverbindingroutes in Hornmeer en de reconstructie van een deel van de Oosteinderweg. Enkele andere projecten zijn volop in uitvoering, zoals de vervanging van de Aardbeienbrug en een aantal deelprojecten van de kwaliteitsimpuls groen-grijs. Naast de grote projecten bevat het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte een groot aantal beheerbudgetten en kleine projectbudgetten.

Naast het realiseren van projecten zijn er ook diverse projecten voorbereid die in de loop van 2020 zullen starten. Aalsmeer hecht bij het realiseren van projecten veel waarde aan een zorgvuldige voorbereiding. Daarom neemt de gemeente de tijd voor gedegen vooronderzoek en heeft veel aandacht voor omgevingsmanagement (bereikbaarheid) en participatie. De gemeente is voor veel projecten afhankelijk van externe partijen en omstandigheden. Ook kiest de gemeente er voor om meer dan voorheen projecten integraal aan te pakken. Door de integrale aanpak van projecten heeft een fasering in de uitvoering van een project onmiddellijk gevolgen voor meerdere disciplines en voor andere projecten. Het is niet altijd goed in te schatten of werkzaamheden nog in het huidige jaar kunnen starten of net over de jaargrens heen getild moeten worden. Daarom schuiven er bij grote projecten ook altijd budgetten door naar het volgende jaar die in het lopende jaar wel beschikbaar moesten zijn voor als het werk wel kan starten.

Door de vervuildegrondproblematiek hebben we bij een aantal projecten vertraging opgelopen, maar zijn we ook geconfronteerd met hogere kosten dan vooraf begroot en verwacht. Ook zorgen het verleggen van kabels en leidingen en krapte op de aannemersmarkt nog wel eens voor onvoorziene vertragingen en kosten. Desalniettemin is er veel gerealiseerd en is er op de taakvelden verkeer en vervoer meer dan 80% omgezet ten opzichte van wat er begroot was. Bij groen, water en spelen blijft de realisatie wat meer achter. Op projectniveau zijn er de nodige afwijkingen die om een toelichting vragen.

Van het totale saldo niet uitgegeven bedragen van € 1.567.000 is € 147.000 een positief resultaat (lagere uitvoeringskosten, meer inkomsten e.d.). Daar waar resultaten geboekt worden, dienen deze beschikbaar te blijven voor investeringen in de toekomst. Een bedrag van € 1.420.000 wordt doorgeschoven voor besteding in 2020.

Conform de Financiële verordening worden afwijkingen ten opzichte van de begroting groter dan € 40.000 toegelicht. Eerst wordt een financiële verantwoording over 2019 gegeven voor de multidisciplinaire projecten. Deze projecten hebben betrekking op meerdere taakvelden/onderdelen. Zij worden hieronder per project toegelicht en niet bij de verschillende disciplines nogmaals toegelicht. Daarna wordt voor alle monodisciplinaire projecten per discipline een korte stand van zaken gegeven en worden, waar relevant, afwijkingen ten opzichte van de begroting gemeld.

Met de reguliere P&C-cyclus wordt, gelijktijdig met de 1^e Bestuursrapportage 2020, in juni weer een bijgesteld Meerjarenprojectenplan Buitenruimte aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Multidisciplinaire projecten

Voor deze projecten worden geen totaalbedragen genoemd. Deze zijn namelijk verwerkt in de resultaten per discipline.

- Op het project Reconstructie **Componistenbuurt** is een positief resultaat behaald van € 61.000. In het projectbudget was nog ruimte gelaten voor eventuele onvoorziene bijkomende kosten of meerwerk. Daar is in de praktijk minder voor nodig gebleken.
- Het project Vervangen **Aardbeienbrug** wordt deels in 2019 en deels in 2020 uitgevoerd. Het resterende budget van € 247.000 schuift door naar 2020.
- Op het project **Oosteinderweg** fase 1 schuift een budget van € 91.000 door naar 2020. Er moet onverwacht een kabel worden omgelegd waarvan de ligging niet bekend was. De rijbaan is gereed, maar het vervangen van een deel van de beschoeiing kan pas na het omleggen van de kabel plaatsvinden.
- De wandelroutes in het **Hornmeerpark** zijn nagenoeg gereed. In 2020 worden nog enkele aanvullende kwaliteitsverbeteringen in het park uitgevoerd. Het resterende budget van € 247.000 gaat mee naar 2020, maar de verwachting is dat het project uiteindelijk financieel positief zal afsluiten.
- De reconstructie van de **Spoorlaan** loopt enkele maanden vertraging op. De raad is hierover per brief reeds geïnformeerd in januari 2020. Het restantbudget van € 125.000 schuift door naar 2020.
- Diverse **voorbereidingsbudgetten** voor multidisciplinaire projecten zijn deels onbenut gebleven. In totaal gaat het hier om ongeveer € 100.000 dat meegaat naar 2020.
- Het project **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** is volop in uitvoering en enkele deelprojecten zijn in voorbereiding. De voorbereiding vergt echter de nodige participatie en om alle projecten zorgvuldig voor te bereiden is wat meer tijd nodig gebleken dan vooraf verwacht. Het restantbudget schuift door naar 2020 (€ 249.000)

Wegen

Op een begroting van € 3.138.000 is uiteindelijk € 2.729.000 uitgegeven. Van het restantbudget van € 409.000 blijft € 463.000 gereserveerd voor projecten die doorlopen in 2020 en is ca. € 54.000 een negatief resultaat (hogere uitvoeringskosten).

Uitvoering uitgesteld naar 2020 (€ 463.000):

De restantbudgetten die doorschuiven naar 2020 zijn vooral de projecten **Wandelroutes Hornmeerpark** (€ 143.000), **Reconstructie Spoorlaan** (€ 54.000) en **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** (€ 100.000). Zie

hiervoor het overzicht multidisciplinaire projecten. De overige fasering betreft een deel van het onderzoeksbudget en daarnaast diverse kleine bijdragen aan andere multidisciplinaire projecten.

Resultaat (- € 54.000):

- Op het budget **herstel kabelsleuven** zijn er in 2019 meer inkomsten binnengekomen dan het vooraf ingeschatte gemiddelde. De legeskosten voor nutsbedrijven zijn in de loop van het jaar gestegen. Ook zijn er meer aanvragen ingediend dan vooraf ingeschat. Daar staat tegenover dat er ook meer kabelsleuven hersteld zijn dan begroot, waarvan een deel voor werkzaamheden uit 2018. Dit leidt per saldo tot een overschrijding van € 36.000.
- Op het budget **asfaltonderhoud** is een overschrijding van € 53.000 ontstaan. Er is meer herstelwerk nodig geweest aan het asfalt dan vooraf ingeschat. Het gaat hier om werkzaamheden die buiten de DVO met de Meerlanden vallen.
- Het budget voor de **inhaalslag bluswatervoorzieningen** is met € 17.000 overschreden. De raad is hierover geïnformeerd via een raadsbrief in januari 2020.
- Het project **Reconstructie Componistenbuurt** sluit voor het onderdeel wegen op een positief resultaat van € 49.000.

Openbare verlichting

Op het totale begrote bedrag van € 494.000 is per saldo € 341.000 uitgegeven. Het verschil van € 153.000 betreft voor € 145.000 uitstel naar 2020 en voor € 8.000 een positief resultaat.

- Voor de openbare verlichting moet een nieuw **schakelsysteem** worden aangeschaft. Het systeem is besteld maar wordt pas begin 2020 geleverd en geïnstalleerd. Daarom schuift het budget hiervoor door naar 2020 (€ 30.000).
- Het vervangen van de **verlichting** langs de **Oosteinderweg** en **Machineweg** is inmiddels gereed, maar de werkzaamheden van Liander worden in 2020 gefactureerd, waardoor een bedrag van in totaal € 99.000 wordt doorgeschoven naar 2020.
- Het overige verschil van € 24.000 wordt verklaard door iets lagere bijdragen aan multidisciplinaire projecten die positief sluiten of gefaseerd worden.

Verkeer

Ten opzichte van de begroting van € 669.000 is er € 703.000 uitgegeven. Van het verschil schuift € 26.000 door naar 2020 voor bijdragen aan multidisciplinaire projecten. De resterende € 59.000 is een negatief resultaat. Dit komt vooral door wat hogere uitgaven op de budgetten voor **verkeersvoorzieningen** en **verkeersonderzoeken**. Het gaat hier onder andere om onderzoeken ten behoeve van de centrumvisie en enkele verkeersveiligheidsmaatregelen zoals drempels en oversteekvoorzieningen.

Kunstwerken

Op een begroting van € 660.000 is € 370.000 gerealiseerd. Van het restantbudget (€ 290.000) is € 22.000 een licht positief resultaat op het **beheerbudget**. Het doorschuiven van de overige € 268.000 wordt vrijwel geheel verklaard door de fasering van de **Aardbeienbrug** (€ 228.000) en de voorbereiding van de vervanging van de **Barendbrug** (€ 42.000).

Groen

Bij een begroting van € 827.000 is € 516.000 uitgegeven. Van het saldo van € 311.000 schuift € 244.000 door naar 2020 vanwege fasering en is € 67.000 een positief resultaat.

Uitvoering uitgesteld naar 2020 (€ 244.000):

- Het doorschuiven van budgetten naar 2020 wordt verklaard door de bijdragen vanuit de discipline groen aan de projecten **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** (€ 150.000) en **Wandelverbindingsroutes Hornmeer** (€ 95.000). Zie voor een toelichting hierop de paragraaf over de multidisciplinaire projecten.

Resultaat (€ 67.000):

- Het positieve resultaat van € 67.000 wordt behaald op diverse groenbeheer- en renovatiebudgetten samen. Per budget gaat het slechts om kleine verschillen met de begroting.

Water

Op een begroot bedrag van € 563.000 is € 246.000 gerealiseerd. € 134.000 schuift door naar 2020 en er wordt een positief resultaat geboekt van € 183.000.

Uitvoering uitgesteld naar 2020 (€ 134.000):

- Het vervangen van beschoeiing en beplanting op de recreatie-eilanden in de **Westeinderplas** is inmiddels voorbereid en aanbesteed. Het werk was gepland te starten in december 2019, maar start nu in januari 2020. Het budget van € 60.000 van 2019 wordt samengevoegd met het budget van 2020 en schuift dus door.
- Exact hetzelfde geldt voor het project **Groene As fase 1** (€ 59.000).

Resultaat (€ 183.000):

- Het positieve resultaat wordt vooral behaald op het reguliere jaarlijkse budget voor groot onderhoud aan **kademuren en beschoeiingen** (€ 49.000) en het **baggeren van stedelijk water** (€ 101.000). De werkzaamheden zullen vooral in het eerste kwartaal van 2020 worden uitgevoerd en worden betaald uit het reguliere beheerbudget van 2020. De restantbudgetten van 2019 vloeien als positief resultaat terug naar de reserve buitenruimte.
- Op de overige **kleine waterprojecten** is een positief resultaat behaald van ongeveer € 32.000.

Spelen

Op een begroting van € 659.000 is € 616.000 uitgegeven. De oude **JOP in Kudelstaart** is inmiddels verwijderd maar de nieuwe JOP wordt bewust pas na de jaarwisseling ingericht, in het eerste kwartaal van 2020. Hierdoor schuift een bedrag van € 47.000 door naar 2020. Op de overige budgetten (Schoolplein Triade, vervangingsinvesteringen speeltuinen en het beheerbudget voor speeltuinen) zijn geen substantiële verschillen ten opzichte van de begroting.

Riolering

Van het in de begroting opgenomen budget van € 432.000 is in 2019 € 353.000 besteed. Het verschil van € 79.000 wordt vrijwel geheel verklaard door de lichte vertraging van het project Reconstructie **Spoorlaan** (€ 62.000). Zie hiervoor de paragraaf over multidisciplinaire projecten. Op de overige rioleringsbudgetten zijn geen substantiële afwijkingen te verklaren.

Financiering

Taak- veld	Onderdeel uitvoeringsprogramma	Via exploitatie		Via investeringen		Totaal	
		Begroot	Gerealiseerd	Begroot	Gerealiseerd	Begroot	Gerealiseerd
	bedrag * € 1.000						
2.1	Wegen	1.252	1.118	1.886	1.611	3.138	2.729
	Openbare verlichting	130	86	364	255	494	341
	Verkeer	231	293	438	410	669	703
	Bruggen	315	155	346	215	660	370
	2.1 Totaal	1.928	1.653	3.034	2.491	4.962	4.143
5.7	Groen	421	205	406	311	827	516
	Water	354	111	209	135	563	246
	Spelen	30	28	629	589	659	616
	5.7 Totaal	805	343	1.244	1.035	2.049	1.378
7.2	Riolering	0	0	432	353	432	353
	Totalen	2.733	1.996	4.710	3.878	7.442	5.874

Financiering via :

Omschrijving	Bedrag * € 1.000	
Reserve buitenruimte (exploitatie)	1.996	
Reserve buitenruimte (investeringen)	1.985	
Reserve buitenruimte (totaal)	3.981	A
Reeds gevoteerde kredieten wegen	1.545	B
Beschikbare kredieten riolering	348	C
Totaal	5.874	

Verloop reserve buitenruimte	Bedrag * € 1.000	
Stand 1 januari	10.680	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-3.981	A
Jaarlijkse toevoeging	1.913	
Toevoeging ivm nota wegen	5.000	
Toevoeging vanuit reserve Waterfront	2.000	
Toevoeging ivm Kwaliteitsimpuls Grijs-Groen	480	
Toevoeging ivm nazorg Nieuw Calslagen	47	
Toevoeging ivm nazorg Dorpshaven Noord	95	
Centrumvisie Zijdstraat	10	
JOP Kudelstaart	15	
Projectmanagers	-56	
Bijdrage veerdienst Aalsmeer-Rijsenhout	-47	
Stand 31 december	16.156	

Verloop kredieten wegen	Bedrag * € 1.000	
Beschikbare kredieten 1 januari	1.774	
Niet benodigde kredieten voorgaande jaren	-246	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-1.545	B
Investeringsruimte maatschappelijk nut	1.752	
Beschikbare kredieten 31 december	1.735	

Verloop kredieten riolering	Bedrag * € 1.000	
Beschikbare kredieten 1 januari	2.540	
Doorgeschoven naar komende jaren (UP en NJR 2018)	-1.485	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-348	C
Investeringsruimte vanuit GRP	1.101	
Beschikbare kredieten 31 december	1.808	

8.4 Afschrijvingsbeleid vaste activa

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatste genoemde worden altijd geactiveerd.

Activa met maatschappelijk nut met een vervaardigingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een activa niet in deze lijst is opgenomen, zal in het investeringsplan de afschrijvingstermijn aan de raad worden voorgelegd.

De volgende materiële vaste activa met **economisch nut** worden lineair afgeschreven in:

Omschrijving	Afschrijvingstermijn (in jaar)
Immateriële vaste activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
Materiële vaste activa	
<i>Bedrijfsgebouwen economisch nut</i>	
Gebouwen	40
Schoolgebouwen permanent inclusief speellokaal	40
Schoolgebouwen semi-permanent	max. 20
2e speellokaal semi-permanent	max. 20
Onderwijskundige vernieuwingen	max. 40
Gymlokaal	40
Sportvloer	15
Buitenzwembad	25
Renovatie/restauratie gebouwen	max. 25
Dakranden/gevelplaten	max. 20
Veiligheidsvoorzieningen gebouwen	10
<i>Grond, weg- en waterbouwkundige werken</i>	
Aanlegsteigers	15
Ondergrondse brengparkjes	10
Riolering	30
Schoolpleinen	30
<i>Gronden en terreinen</i>	
Gronden	0

Machines, apparaten en installaties

Installaties	15
Rollend materieel groenbeheer	7
Graafmachines	10
Diverse materiaal begraafplaats	10
Losse inventaris	10
Persluchtcompressor	10
Aggregaat Brandweer	10
Draagbare motorspuit Brandweer	8
Hefbrug	20

Vervoersmiddelen

Hulpverlenersvoertuig/Brandweerauto	15
Boot & aanhanger	20
Motor van de boot	7
Personenauto	5
Kleine vrachtauto/Pick up	6
Trekker fendt	8

Overige materiële vaste activa

Losse inventaris	10
1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair	10
PC's, desktops, monitoren & laptops	4
Servers	3
Software	5
Overige automatisering	7
Beamers & randapparatuur	5
Portofoons	5
Warmtebeeldcamera	5
Aluminium bekisting begraafplaats	8
Diverse materiaal begraafplaats	10
Zonwering	10

De volgende materiële vaste activa met **maatschappelijk nut** worden lineair afgeschreven in:

Grond, weg- en waterbouwkundige werken

Verhardingen	25
Verkeersinstallatie	15
Openbare verlichting	15
Openbaar groen (gras, bermen en beplanting)	25
Bomenstructuur	40
Beschoeiing en vooroevers	30
Betonnen brug (verkeersfunctie)	70
Houten brug (langzaam verkeer)	25
Stalen brug (verkeersfunctie)	50
Speeltoestellen	15
Straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)	15
Duikers	50

Afschrijvingen starten het jaar volgend op het jaar dat de activa zijn opgeleverd.

Rentelasten starten het jaar volgend op het jaar waarin voor het eerst kosten worden gemaakt. De renteberekening bestaat uit de rente over de boekwaarde op 1 januari. Over investeringen waarvan de afschrijvingslasten worden gedekt via een reserve dekking kapitaallasten wordt geen rente berekend.

8.5 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld

bedrag x € 1.000	Te vinden op progr./thema	Gerealiseerde lasten	Gerealiseerde baten
0.1 Bestuur	6.4	1.869	194
0.10 Mutatie reserves P1	P1	0	0
0.10 Mutatie reserves P2	P2	1	0
0.10 Mutatie reserves P4	P4	12.683	6.174
0.10 Mutatie reserves P5	P5	4.333	4.210
0.10 Mutatie reserves P7	P7	0	205
0.10 Mutatie reserves P8	P8	390	5.856
0.2 Burgerzaken	6.2	664	430
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.5	929	1.278
0.4 Ondersteuning organisatie	7.1	7.887	2
0.5 Treasury	8.1	497	1.846
0.61 OZB Woningen	8.1	347	5.057
0.62 OZB Niet woningen	8.1	110	4.239
0.64 Belastingen overig	8.1	67	1.798
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	8.1	0	33.873
0.8 Overige baten en lasten	8.1	904	15
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	8.1	13	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.1	1.305	36
1.2 Openbare orde en veiligheid	6.1	1.491	39
2.1 Verkeer en vervoer	4.2	5.612	546
2.2 Parkeren	5.4	3	15
3.1 Economische ontwikkeling	3.1	476	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.1	8.589	8.589
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	3.1	28	116
3.4 Economische promotie	3.1	277	343
4.2 Onderwijshuisvesting	2.2	2.044	331
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.1	1.061	197
5.1 Sportbeleid en activering	2.3	2.026	40
5.2 Sportaccommodaties	2.3	1.493	1.415
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	2.4	287	0
5.4 Musea	2.4	140	0
5.5 Cultureel erfgoed	2.4	80	0
5.6 Media	2.4	463	0
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	4.1	2.969	81
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.4	2.662	114
6.2 Wijkteams	1.1	1.637	0
6.3 Inkomensregelingen	1.2	4.958	3.924

Gemeente Aalsmeer

6.4 Begeleide participatie	1.2	935	22
6.5 Arbeidsparticipatie	1.2	495	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.1	882	16
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	1.1	3.286	209
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.3	5.952	1
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.1	75	33
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.3	616	0
7.1 Volksgezondheid	1.1	1.104	22
7.2 Riolering	4.2	2.207	2.918
7.3 Afval	4.3	2.749	3.700
7.4 Milieubeheer	4.3	596	42
7.5 Begraafplaatsen	4.4	696	612
8.1 Ruimtelijke ordening	5.1	2.012	775
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.1	2.977	3.394
8.3 Wonen en bouwen	5.2	2.102	1.596
Totaal-generaal taakvelden		94.978	94.299

Overhead

De kosten voor overhead op taakveld 0.4 zijn volledig toegerekend aan programma 7 Ondersteuning Organisatie in het overzicht van baten en lasten.

8.6 Verplichte beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling.

Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen.

Ontbrekende gegevens

In de overzichten per programma staan de gegevens ingevoerd die bij opmaak van de rekening beschikbaar zijn. Vooral voor het jaar 2019 betekent dit dat veel velden niet zijn ingevuld.

Programma 1 Sociaal domein

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners		620		
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	128,4	123,5	122,7	121,5
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	137,4	126,3	105,1	
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	2	3	3	
% Werkloze jongeren (16-22 jr)	1	1	1	
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	6,3	6,9	7,4	
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	0,4	0,5	0,4	

Indicator: *Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners*

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 321 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners*

Toelichting: Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr*

Toelichting: Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin*

Toelichting: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: *% Werkloze jongeren (16-22 jr)*

Toelichting: Het percentage werkloze jongeren van 16 tot en met 22 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: *% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)*

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: *% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)*

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
% Niet-sporters	45,7			
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	0,2	0,2	0,0	
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	12	12	15	
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	0,7	1,4	1,4	

Indicator: *% Niet-sporters*

Toelichting: Het percentage niet-wekelijks sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen GGD, CBS en RIVM

Indicator: *Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen*

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: *Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen*

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: *% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal*

Toelichting: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Het betreft zowel deelnemers aan VO als MBO onderwijs.

Bron: DUO/Ingrado

Programma 3 Economie en duurzaamheid

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar	643,0	655,5	670,4	688,8
% Netto arbeidsparticipatie	70,7	72,2	73,5	
% Functiemenging	53,3	53,9	54,6	55,2
% Hernieuwbare elektriciteit	1,3	1,6	2,8	
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	136,9	141,5	147,6	

Indicator: *Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar*

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: *% Netto arbeidsparticipatie*

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *% Functiemenging*

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: % Hernieuwbare elektriciteit

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Indicator: Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA Vestigingenregister

Programma 4 Openbare ruimte

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	180	169	171	

Indicator: Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner per jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	269	294	304	344
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	2,5	3,3		

Indicator: Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF Research Syswov

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2,6	2,7	1,7	
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,8	2,1	1,4	
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	4,6	3,7	3,7	
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,6	4,1	4,3	
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar	90	64	77	
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1	0	0	
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren	0,2	0,2	0,2	
% Demografische druk	59,3	58,5	57,7	57,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)	639	618	684	751
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)	762	742	737	815

Indicator: Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar

Toelichting: Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Indicator: % Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter

Toelichting: Het percentage jongeren 12 tot en met 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot en met 22 jaar).

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Demografische druk

Toelichting: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag per jaar in euro's dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Overhead

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners	0,0060	0,0070	0,0065	0,0065*
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners	0,0060	0,0070	0,0065	0,0065*
Apparaatskosten per inwoner		223,89	244,65	248,60
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.			8,9%	0,0%
Overhead (% van de totale lasten)		9,6%	9,3%	10,2%
Aantal inwoners per 1 januari	31.304	31.386	31.502	31.865

Indicator: *Formatie (FTE) per 1.000 inwoners*

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan per 1 januari. 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek.

* Cijfers betreffen alleen kernorganisatie Aalsmeer. Het weergeven van cijfer over de AA-organisatie (de centrumregeling) geeft een vertekend beeld.

Bron: Eigen gegevens (afdelingen HRM en Financiën)

Indicator: *Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners*

Toelichting: Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend.

* Cijfers betreffen alleen kernorganisatie Aalsmeer. Het weergeven van cijfer over de AA-organisatie (de centrumregeling) geeft een vertekend beeld.

Bron: Eigen gegevens (afdeling HRM en Financiën)

Indicator: *Apparaatskosten per inwoner*

Toelichting: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Eigen begroting/rekening: totale lasten minus totale baten taakveld 0.4 (inclusief reservemutaties)

Indicator: *Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.*

Toelichting: Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.

Bron: Eigen begroting/rekening: loonsom taakveld 0.4 / inhuur externen en de paragraaf bedrijfsvoering

Indicator: *Overhead (% van de totale lasten)*

Toelichting: Dit betreft de begrote/verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Bron: Eigen begroting/rekening: overheadkosten taakveld 0.4 (exclusief reservemutaties),

Indicator: *Aantal inwoners per 1 januari*

Toelichting: Aantal inwoners per 1 januari

Bron: Basisregistratie Personen (BRP)

8.7 Lijst van afkortingen

3-D	Drie decentralisaties Sociaal Domein
AA	Amstelveen Aalsmeer
AEB	Amsterdam Economic Board
AEB	Afval Energie Bedrijf
AM	Amstelland Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
ASD	Adviesraad Sociaal Domein
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVR	Algemene Vrije Reserve
AVVP	Aalsmeers Verkeer en Vervoerplan
BABS	Bestuurlijke activiteiten bewakingssysteem
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	Buitenschoolse opvang
Btw	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMU	Cultuureducatie met kwaliteit
CO2	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CUP	College Uitvoeringsprogramma
Daeb	Diensten van algemeen economisch belang

dB	Decibel
DHW	Drank- en horecawet
DRIS	Dynamisch ReizigersInformatieSysteem
DuBo	Duurzaam Bouwen
DU	Decentralisatieuitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Emovo	Elektronische MOnitor VOlksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESA BV	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV
EW	Eindwaarde
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Informatin Audit
Fido	Financiering decentrale overheden
Fvw	Financiële Verhoudingswet
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijk gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GPAG BV	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV
GPR	Gemeentelijke praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Generale Staten
HALT	Het AL Ternatief
HRM	Human Resource Management
HV	Huishoudelijke verzorging
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ITB	Individuele trajectbegeleiding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jeugd ontmoetingsplek
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Kosteneenheid
KRW2	Kaderrichtlijn Water
Kwh	Kilowattuur

LCP	Lokaal coördinatiepunt
LIB	Luchthavenindelingsbesluit
LIOR	Leidraad inrichten openbare ruimte
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MRA	Metropool Regio Amsterdam
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
M2	Vierkante meter
M3	Kubieke meter
NCW	Netto contante waarde
NME	Natuur- en Milieueducatie
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOMOS	NOise MOnitoring System
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze vennootschap
NZKG	Noordzeekanaalgebied
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLP	Onderwijsleerpakket
OLV	Ongestoord Logistieke Verbinding
ORS	Omgevingsraad Schiphol
OVV	Onderzoeksraad voor Veiligheid
Ow	Omgevingswet
OZB	Onroerende zaakbelastingen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel & Organisatie
PRES	Platform Regionaal-Economische Structuur
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PFAS	Perfluorooctaansulfonzuur
REA	Regionale Educatieve Agenda
REVA	Registratie Eerste Verblijfadres Arbeidsmigranten
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKDES	Rooms Katholieke Door Eendracht Sterk
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt

RMO	Regionaal Milieu Overleg
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTG	Ronde Tafelgesprekken
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RZB	Roerende woon- en bedrijfsruimten belasting
SER	Sociaal-Economische Raad
SFN	Sportfondsen Nederland
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SRA	Stadsregio Amsterdam
SROI	Social Return on Investment
ST	Secretaristeam
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOP	Toeristisch Opstappunt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VE	Voorschoolse educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTa	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVA	Voetbalvereniging Aalsmeer
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VZOD	Vooruitgang Zij Ons Doel
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
Wet bibob	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg

Wpo	Wet op het primair onderwijs
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet

27 mei 2020

ACCOUNTANTSVERSLAG 2019

Gemeente Aalsmeer

IBDO

Aanbiedingsbrief

Gemeente Aalsmeer
T.a.v. het college van B&W
Postbus 253
1430 AG AALSMEER

Amstelveen, 27 mei 2020
Kenmerk: RB/JvS/EdG/DvdS/AA20-0860

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

DASHBOARD

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van gemeente Aalsmeer (hierna te noemen 'gemeente Aalsmeer' of 'gemeente') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 20 november 2019, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2019. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Een samenwerking met een aantal inefficiënties van beide zijden die veel vertraging veroorzaakte, de maatregelen rond de coronacrisis die ons parten speelde, maar wel een samenwerking waar een ieder zijn uiterste best heeft gedaan.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

H.C.J. Bot RA

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING

- ▶ De jaarrekening 2019 is getrouw en rechtmatig.
- ▶ De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2019 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.
- ▶ De onzekerheden als gevolg van het coronavirus zijn toereikend toegelicht.
- ▶ Ongecorrigeerde controleverschillen blijven onder de goedkeuringstolerantie.
- ▶ Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- ▶ De WNT is nageleefd.

GRONDEXPLOITATIES

GRONDEXPLOITATIES

- ▶ 2019 zijn geen resultaten genomen, wel is de voorziening op De Tuinen toegenomen met € 0,4 miljoen
- ▶ Verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten € -13,9 miljoen, reeds genomen winst op deze projecten € -2,5 miljoen (18%). Nog te nemen resultaat 2020 e.v. € -11,4 miljoen.
- ▶ De nog te realiseren opbrengsten bedragen € 68 miljoen, hiermee is reeds ruim 36% van de verwachte opbrengsten (totaal € 191 miljoen) gerealiseerd.
- ▶ De nog te realiseren kosten bedragen € 53 miljoen, hiermee is reeds ruim 26% van de verwachte kosten (totaal € 204 miljoen) gerealiseerd.

RESULTAAT 2019

(x €1.000)	2019	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-283	1.770
Mutatie reserves	962	330
Resultaat	679	2.100

Het resultaat 2019 wijkt ongeveer 1,4% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Aalsmeer is in control als het gaat om de resultaat prognoses.

ONTWIKKELING SOCIAAL DOMEIN

SOCIAAL DOMEIN

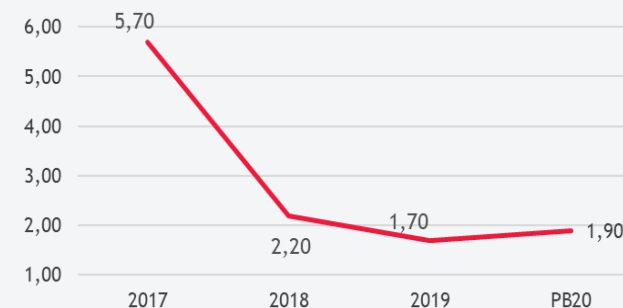
- ▶ Bestedingen sociaal domein nemen verder toe naar € 9,8 miljoen (2018; € 8,9 miljoen).
- ▶ Aalsmeer heeft in 2019 voor het onderdeel Jeugd niet gewerkt met vaststellingsovereenkomsten, hierdoor wordt de zekerheid omtrent de prestatielevering behaald met behulp van productieverantwoordingen, controleverklaringen accountants, interne controlemaatregelen en enquêtes onder cliënten. In 2018 zijn voor een groot aantal zorgaanbieders wel vaststellingsovereenkomsten gesloten, dit resulteert voor 2019 in een hogere onzekerheid omtrent de prestatielevering.
- ▶ De procedures en controles binnen de AA organisatie borgen de getrouwheid van de lasten voor 2019, hier zijn geen verschillen geconstateerd boven onze rapporteringsgrens.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

- ▶ Er zijn twee getrouwheidsfouten en sociaal domein drie onzekerheden resterend. Deze zijn cumulatief onder materialiteit.
- ▶ Onrechtmatigheid in de (EU) aanbestedingen is nihil
- ▶ Onzekerheid in het sociaal domein € 1.263.000. (paragraaf 4.2)
- ▶ AA organisatie is in control over haar AO/IB en processen, hoewel verbeterpunten bestaan.
- ▶ VIC voldoet niet aan de vereisten van COS 610 om er op te steunen, maar de VIC vormt wel het sluitstuk van de AO/IB.

UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 De jaarrekening is getrouw
- 2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.3 Coronavirus en de jaarrekening 2019

2.1 De jaarrekening is getrouw (1/2)

De jaarrekening
2019 is getrouw

Resterende
controleverschillen per
saldo € 70.000

Wij hebben bij de jaarrekening 2019 van de gemeente Aalsmeer een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang welke door de gemeente zijn gecorrigeerd. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij hebben op basis van de omvang van de lasten 2019 besloten dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 (5% materialiteit) rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Afrekening 2019 Oosteinderweg fase 1 niet opgenomen in de nog te betalen schulden	-60.000	-	-
Resultaatsneming Green Park niet tussentijds verantwoord	130.000	-	-
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo		140.000	4.2
Sociaal domein - Wmo ZIN		155.000	4.2
Sociaal domein - Jeugdzorg ZIN		968.000	4.2
Totaal	70.000	1.263.000	

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 1.023.000 voor fouten en € 3.069.000 voor onzekerheden.

2.1 De jaarrekening is getrouw (2/2)

Totaal gecorrigeerde
controleverschillen
€ 10,2 miljoen

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Onderstaande controleverschillen op basis van het eerste concept jaarverslag zijn allen gecorrigeerd.

Gecorrigeerde controleverschillen			
POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
C1 Regeling Reductie Energieverbruik het beschikkingsbedrag niet ingevuld in de concept SiSA bijlage	164.000		Paragraaf 4.4
Toelichting aandeelhouderschap Stedin ontbreekt in de toelichting	nihil		-
Onjuiste cijfers verbonden partijen opgenomen in de toelichting bij de concept jaarrekening	nihil		-
Voorziening Grondexploitatie de Tuinen onterecht afgeboekt in 2019	7.500.000		(reclass)
Einsteinstraat onterecht als BIE verantwoord, betreft nog een AGIV	87.000		(reclass)
Faciliterend grondbeleid opgenomen onder OHW in plaats van kortlopende vordering	2.460.000		(reclass)
Totaal	10.211.000	-	

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2019 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Onrechtmatigheidsfout en € 0,6 miljoen.
Onzekerheden onrechtmatigheid € 1,2 miljoen

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	190.000	-	Zie 2.1 absolute controleverschillen
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo		140.000	4.2
Sociaal domein - Wmo ZIN		155.000	4.2
Sociaal domein - Jeugdzorg ZIN		968.000	4.2
Overschrijding investeringskredieten	443.000		Zie jaarrekening pag. 160
Aanbestedingsrechtmatigheid	-		
Totaal	633.000	1.263.000	

Aandachtspunt auditcommissie: juist doorlopen van de Europese aanbestedingsprocedure

Op verzoek van de auditcommissie hebben wij bij onze controle aandacht besteed aan de juistheid van het doorlopen van de Europese aanbestedingsprocedure. Wij hebben bij onze controle geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 1.023.000 voor fouten en € 3.069.000 voor onzekerheden.

De onzekerheden als gevolg van het coronavirus zijn toereikend toegelicht.

Coronavirus en de jaarrekening 2019

De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus veranderen per dag. De langetermijnpact op de maatschappij en economie zijn hoogst onzeker. Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de impact van het coronavirus op gemeente Aalsmeer. Daarbij gaan wij uit van de aanwijzingen van onze beroepsorganisatie (NBA) en de Commissie BBV die breed in de sector moeten worden toegepast. Hierover hebben wij overleg gevoerd met de organisatie en het college van burgemeester en wethouders.

De belangrijkste gevolgen voor gemeente Aalsmeer voor zover deze op dit moment zijn in te schatten zijn volgens het college:

- ▶ Aalsmeer is gestart met het uitwerken van een lokaal ondersteuningspakket (o.a. uitstel betalingen OZB niet-woningen, opschorten inning huur en niet vorderen subsidie instellingen, noodfonds ad 2 mio).
- ▶ De uitvoering van de verruimde bijzondere bijstand, die het rijk als maatregel heeft aangekondigd, is vanaf 24 maart 2020 operationeel.
- ▶ Aalsmeer heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de Bestuursrapportages van 2020.

De uitbraak van het coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het coronavirus is opgenomen bij de in de toelichting opgenomen gebeurtenissen na balansdatum (pagina 181).

Daarnaast is in het jaarverslag een beschrijving opgenomen van de belangrijkste risico's en onzekerheden waaronder een beschrijving van de wijze waarop de bijzondere gebeurtenissen waarmee in de jaarrekening geen rekening behoeft te worden gehouden, de verwachtingen hebben beïnvloed (pagina 76) en is aandacht besteed aan (de impact van) het coronavirus.

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de aanvaardbaarheid en toereikendheid van deze toelichtingen beoordeeld.

Zoals hierboven genoemd is het onduidelijk wat voor de langere termijn de gevolgen zijn van het coronavirus. Wij onderhouden graag contact met u in de tussentijd en zijn bereid en bereikbaar om u te ondersteunen waar nodig en mogelijk.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2019

3.2 Uw financiële positie vergeleken

3.1 Resultaat 2019

Resultaat 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,4 miljoen (1,4%)

De afwijkingen van het resultaat ten opzichte van de begrote lasten is minimaal

Het resultaat van gemeente Aalsmeer over het jaar 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1,4 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

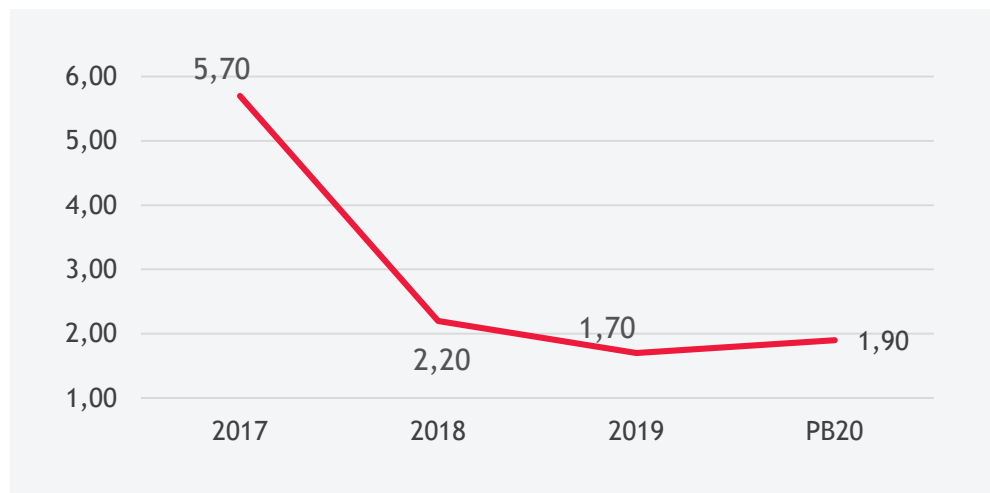
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2019	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN % TOTALE LASTEN
Saldo van baten en lasten	-283	1.770	2.053	-2,0%
Mutatie reserves	962	330	-632	0,6%
Resultaat	679	2.100	1.421	-1,4%

Voor de belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen verwijzen wij naar de toelichting in de jaarrekening onder “Analyse resultaat” vanaf pagina 131.

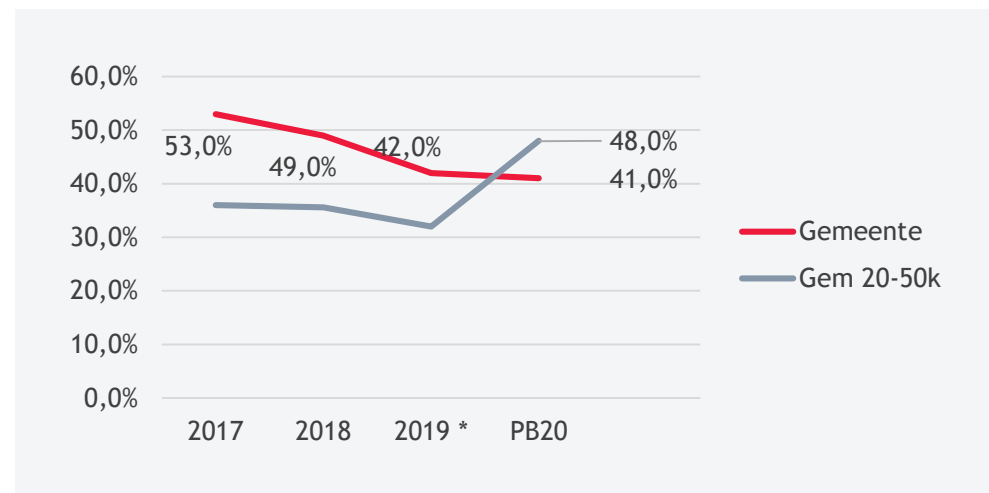
Het resultaat 2019 wijkt ongeveer 1,4% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

3.2 Uw financiële positie vergeleken (1/3)

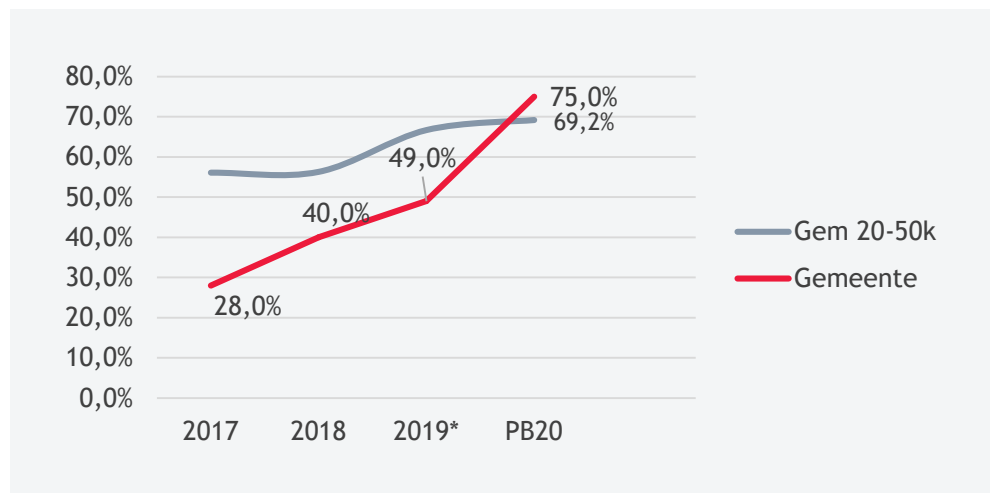
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

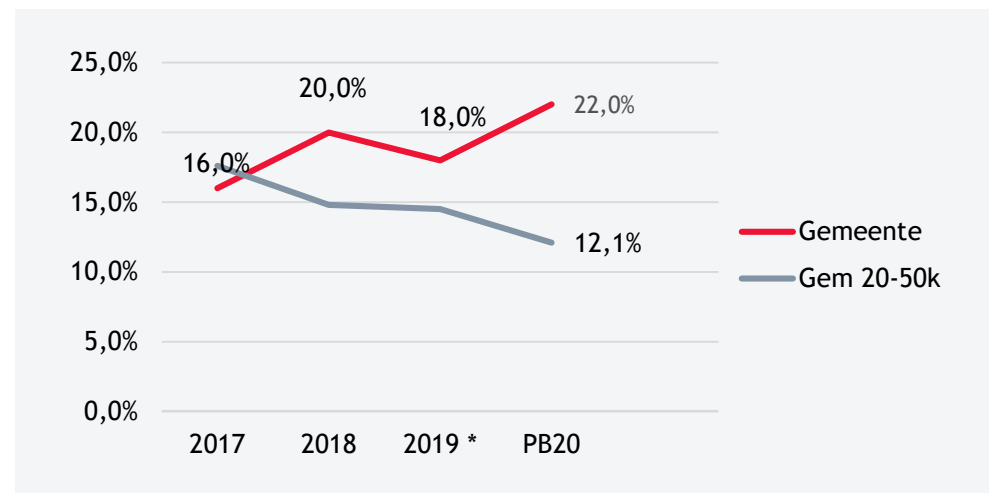
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

*2019 betreft realisatie Gemeente Aalsmeer, tegen begroting gemiddelde gemeente. De bron voor de gemiddelden "Gem 20-50K" betreft het gemiddelde over 2017 en 2018 en begrotingen 2019 en 2020 voor gemeenten in de categorie 20.000-50.000 inwoners. Data gebaseerd op www.findo.nl

3.2 Uw financiële positie vergeleken (2/3)

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2020

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2021 gaat gelden. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente.

Weerstandsratio	Betekenis
≥ 2.0	Uitstekend
$1.4 < 2.0$	Ruim voldoende
$1.0 < 1.4$	Voldoende
$0.8 < 1.0$	Matig
$0.6 < 0.8$	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	$< 90\%$	90% - 130%	$> 130\%$
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	$< 90\%$	90% - 130%	$> 130\%$
Solvabiliteitsratio	$> 50\%$	20% - 50%	$< 20\%$
Grondexploitatie	$< 20\%$	20% - 35%	$> 35\%$
Structurele exploitatieruimte	$> 0\%$	0%	$< 0\%$
Belastingcapaciteit	$< 95\%$	95% - 105%	$> 105\%$

3.2 Uw financiële positie vergeleken (3/3)

Uw financiële positie is sterk

Uw weerstandsvermogen is uitstekend

De gemeente kan aan haar langetermijnverplichtingen voldoen

Financieel risico als gevolg van de grondexploitatie is neutraal

Weerstandsvermogen gemeente Aalsmeer is ruim voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 12,4 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2019 is geen bedrag meegeteld aan vrij aanwendbare bestemmingsreserves. Ingeval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Aalsmeer heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 7,4 miljoen. Het weerstandsvermogen van de gemeente Aalsmeer is volgens het GTK2020 uitstekend te noemen.

Solvabiliteit en netto-schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2019 42%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Aalsmeer in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

De netto schuldquote bedraagt 49%. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

Zowel de solvabiliteit als de netto-schuldquote laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK2020).

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Aalsmeer is neutraal doordat de grondpositie (de waarde van de grond) ten opzichte van de totale baten een redelijk deel is. De ratio grondexploitatie < 20% is het minst risicovol te noemen volgens het GTK2020, Aalsmeer ligt daar net boven. Binnen gemeente Aalsmeer ligt bij de grondexploitaties De Tuinen een meer dan gemiddeld financieel risico.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.2 Sociaal domein uitgelicht
- 4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
- 4.4 BBV, WNT en SiSa
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid
- 4.6 Significante schattingsposten

Nog aandachtspunten in de interne beheersing. Onze controle vooral gegevensgericht. Zie ook managementletter 2019

In voering rechtmatigheidsverantwoording 2021

Notitie commissie BBV en BADO (verwacht)

Invoering naar onze mening een kans

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeente, net als veel andere gemeenten, nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw gemeente niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven, etc.)

Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2021

Met ingang van 2021 moeten colleges van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. Dit heeft aanzienlijke gevolgen voor de (interne) beheersing van gemeentelijke organisaties en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Een uitdaging, maar naar onze mening ook een kans voor gemeenten.

Uit de notitie van de commissie BBV blijkt dat er een standaard model van de verklaring komt, rechtmatigheid wordt beperkt tot drie rechtmatigheidsaspecten, de raad de tolerantiegrenzen kan bepalen (tot 3%) en bevindingen moeten worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. De commissie BADO komt naar verwachting ook nog met een nadere uitwerking en toelichting.

BDO ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerend rol van de raad te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om fundamentele vragen als:

- Op welke onderwerpen en met welke diepgang wilt u gemeenteraad kaders stellen en controleren?
- In hoeverre werkt u als college rechtmatig en/of bent u in control?
- In hoeverre is uw bedrijfsvoering, interne controle en IT beheer op orde en wat is ervoor nodig om daar te komen?
- En misschien wel de moeilijkste vraag van allemaal: wat zijn uw ambities (zie ook vorige paragraaf en onze managementletter) en is uw huidige organisatie in staat is om aan die doelen en verwachtingen te voldoen?

In onze visie zijn er drie varianten waar u als gemeente naar kunt streven:

Drie varianten:

1. Minimale
2. Ambitie
3. ICS

1. De minimale variant van de rechtmatigheidsverantwoording

In deze variant zorgt het college (in afstemming met raad en accountant) voor een interne beheersing specifiek gericht op de rechtmatigheidsverantwoording. Dat betekent dat de interne controles zodanig systeem- of gegevensgericht gepland worden, dat het college tot een gedegen onderbouwd oordeel kan komen over de rechtmatigheid. De aanpak wordt vastgelegd in het interne controleplan en vanwege de relatie met de controle van de getrouwheid afgestemd met de accountant.

2. De ambitie variant

In deze variant gaat de gemeente een stapje verder en gebruikt de rechtmatigheidsverantwoording als impuls om de bedrijfsvoering te verbeteren. Middels een plan van aanpak wordt uitgewerkt wat de ambitie van de gemeente is ten aanzien van de AO/IB (systeemgericht), IT- beheer en VIC. Daarbij wordt de gehele organisatie betrokken, bijvoorbeeld middels het zogenaamde 'Three Lines of Defence'- model, zodat ook de verantwoordelijke managers in de eerste en tweede lijn mede verantwoordelijk worden voor het rechtmatigheidsbeheer. Om dit ook in de organisatie vorm te geven zal meer tijd vragen.

3. De in control statement

Deze variant gaat nog weer een stap verder. In dit geval verklaart het college niet alleen getrouw/rechtmatig te hebben gewerkt, maar ook dat het systeem van interne beheersing en risicomanagement toereikend is om de risico's te beheersen, ofwel dat de organisatie 'in control' is. Hiervoor moet een specifiek normenkader worden afgesproken, dat verder kan gaan dan alleen interne procedures (compliance) maar ook kan gaan over de beheersmaatregelen ten aanzien van operationele en strategische doelen. In dit normenkader zouden bijvoorbeeld ook de activiteiten op het gebied van het sociaal domein kunnen worden opgenomen of prestaties ten aanzien van duurzaamheid (afhankelijk van de behoefte van college en raad).

Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2021 (vervolg)

Kijkend naar deze drie varianten zal de eerste variant voor 2020 al de nodige inspanning kosten. De tweede variant is wat ons betreft op langere termijn te adviseren, omdat dit een goede impuls kan zijn voor de bedrijfsvoering. Rechtmatigheid is immers ook de verantwoordelijkheid van de gehele organisatie en niet alleen het probleem van de IC- afdeling of controllers. De derde variant zal naar onze inschatting, zeker op korte termijn, voor veel gemeenten meer tijd vergen.

In alle gevallen zal het jaar 2020 gebruikt moeten worden om een plan van aanpak te schrijven gericht op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervoor moeten de volgende stappen worden gezet:

1. Informeren en afstemmen van deze ontwikkeling met raad, college en organisatie.
2. Opstellen business case 'rechtmatigheidsverantwoording'.
3. Vormen projectteam en opstellen plan van aanpak.
4. Uitvoering en implementatie.
5. Afgeven rechtmatigheidsverantwoording.
6. Evaluatie business case.

Wij zijn graag bereid met u van gedachten te wisselen over de verdere uitwerking hiervan. Daarnaast hebben wij deskundige collega's die naast het meedenken kunnen assisteren bij de uitwerking en implementatie.

Varianten 1 en 2 meest reëel

Advies: opstellen Business Case en plan van aanpak

4.2 Sociaal domein uitgelicht (1/3)

Sociaal domein 2019
bedragen circa
€ 10 miljoen aan zorg
in natura

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van gemeente Aalsmeer (exclusief toerekening formatie) met betrekking tot het sociaal domein bedragen voor de zorg in natura over 2019 circa € 10 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL	2019	2018
Jeugdzorg ZIN	6.300	5.700
Wmo ZIN	3.100	2.800
Participatiewet	400	400
Totaal	9.800	8.900

4.2 Sociaal domein uitgelicht (2/3)

Fout pgb mede
gebaseerd op
projectiebrieven

Rechtmatigheid fouten
pgb € 6.000

Geen financiële fouten
pgb

Onzekerheden pgb
geraamd op €140.000

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2019 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een afkeurend oordeel. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven. Voor gemeente Aalsmeer zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINANCIËLE RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINANCIËLE GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	1,53%	1,45%
Wmo	1,41%	1,41%

De financiële rechtmatigheidsfout voor pgb voor de gemeente Aalsmeer is onder de rapporteringstolerantie. Voor de getrouwheidsfouten geldt dat deze gelijk zijn voor alle gemeenten in Nederland. Daarnaast bestaat er geen verschil tussen de verantwoording in de jaarrekening en de verantwoording van de SVB. De getrouwheidsfout voor de PGB's is eveneens onder de rapporteringstolerantie.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, de controles op betalingen en de controleverklaring van zorginstellingen, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Aalsmeer hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb geraamd op circa € 140.000, bestaande uit € 80.000 Wmo en € 60.000 Jeugdzorg.

Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2019 van uw gemeente.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (3/3)

Onzekerheid ten aanzien van prestatielevering

Afwijkingen bij productie-verantwoordingen beperkt

Resterende onzekerheid Wmo ZIN circa € 155.000

Resterende onzekerheid Jeugdzorg ZIN circa € 968.000

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2019 circa € 3,3 miljoen. De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de AA organisatie. De AA organisatie heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. De gemeente heeft een IC-plan opgesteld waarin de wijze van verantwoorden is opgenomen. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente Aalsmeer per zorginstelling om finaal af te rekenen middels een vaststellingsovereenkomst, welke door gemeente en zorginstelling is ondertekend.

Bij een aantal zorginstellingen is het niet gelukt om tijdig deze finale afrekening rond te krijgen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Uit de controle blijken geen onjuistheden. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren en de vaststellingsovereenkomsten ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 155.000 van de € 283.000.

Jeugdzorg ZIN

Ten aanzien van de jeugdhulp heeft de gemeente Aalsmeer zorginstellingen gecontracteerd. Met betrekking tot de lasten inzake jeugdhulp vraagt de gemeente Aalsmeer bij zorginstellingen om een verklaring conform het landelijke protocol (productieverantwoording en controleverklaring). Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht.

De opgave van de Jeugdzorg ZIN van de verschillende zorginstellingen is laat beschikbaar gesteld aan uw gemeente. Hierdoor heeft uw gemeente geruime tijd weinig zicht gehad op de definitieve kosten voor de Jeugdzorg ZIN. Uit de ontvangen verantwoording van verschillende zorginstellingen blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. In de financiële verantwoording Jeugdhulp 2019 is voor een bedrag ad € 1.614.000 aan onzekerheden geconstateerd. Uitgaande van de interne beheersing op het proces van beschikkingen tot en met betalingen bij uw gemeente, de ervaringen uit voorgaande jaren, het cliënt-ervaringsonderzoek, de uitkomsten van de in 2019 ontvangen controleverklaringen, ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 968.000.

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De veruit grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programming:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallengeed. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2019 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze zijn gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Ontwikkelingen grondexploitaties

2019 genomen resultaat bedraagt nihil (begroot € 0,1 miljoen). De belangrijkste lopende grondexploitaties betreffen De Tuinen en Greenpark. In de jaarrekening zijn deze toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en in de toelichting bij de balans.

- ▶ Voor de grondexploitatie De Tuinen, waar besluitvorming in voorbereiding is om het programma te wijzigen, is sprake van een verliesvoorziening (nominaal € 13,5 miljoen; 2018 € 13,3 miljoen) die door de gemeente contant is gemaakt (€ 11,9 miljoen). Voor deze verliesvoorziening is Op 23 januari 2020 middels een raadsbesluit besloten € 7,5 van historische plankosten af te boeken. Dit is overeenkomstig het BBV niet verwerkt in de jaarrekening 2019.
- ▶ Verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten € -13,9 miljoen, reeds genomen winst op deze projecten €10,0 miljoen (73%). Nog te nemen resultaat 2020 e.v. €-11,4 miljoen.
- ▶ De nog te realiseren opbrengsten bedragen € 68 miljoen, hiermee is reeds ruim 36% van de verwachte opbrengsten (totaal € 191 miljoen) gerealiseerd.
- ▶ De nog te realiseren kosten bedragen € 53 miljoen, hiermee is reeds ruim 26% van de verwachte kosten (totaal € 204 miljoen) gerealiseerd.

Redelijkheid belangrijkste schattings-elementen vastgesteld

Voorziening De Tuinen € 13,5 miljoen nominaal

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Aalsmeer de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechte(n)s in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2019 niet meer bedragen dan € 194.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2019 van de gemeente Aalsmeer niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Aalsmeer voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wel vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de juiste verwerking en uitvoering van de vaststellingsovereenkomst van de voormalig gemeentesecretaris. Zoals in een vroeg stadium aangegeven aan de gemeente zien wij op basis van onze eerste analyses belangrijke risico voor de uitbetaling.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2019. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen resterende fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens **Bijlage B**.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijding
baten/lasten € 1,0
miljoen

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten.

Zoals blijkt uit de figuur is op twee programma's een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

LASTENOVERSCHRIJDING PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. Ruimtelijke ordening (totaal € 893.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is signaleerd.	✓	
4. Wonen en bouwen (totaal € 112.000)	Past binnen het bestaande beleid welke niet tijdig is signaleerd. Daarnaast zijn de hogere lasten meer dan gecompenseerd door hogere baten op het zelfde programma	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse begrotingsafwijkingen, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 (pagina 39).

4.6 Significante schattingsposten

Schatting zijn in het algemeen neutraal van aard

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat het college schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het management. Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt grafisch weergegeven op welke wijze wij de door het college gebruikte mate van prudentie inschalen.

POST IN DE JAARREKENING	BEDRAG (x € 1.000)	BEOORDELING HUIDIG BOEKJAAR	TOELICHTING SCHATTING
Voorziening dubieuze debiteuren	649		De voorziening dubieuze debiteuren is consistent met voorgaand jaar bepaald aan de hand van de werkelijke debiteuren, afloop in het boekjaar en algemene rekenregels.
Voorzieningen	6.309		De voorziening bestaat hoofdzakelijk uit een voorziening voor facilitaire projecten (€ 2.4mio), onderhoud vastgoed o.b.v. een gedegen onderhoudsplan en de voorziening pensioen, gebaseerd op een actuariële berekening.
Waardering materiële vaste activa	71.747		De schattingonzekerheid hier is zeer beperkt aangezien de voorgeschreven afschrijvingspercentages worden gehanteerd. Voor duurzame waardevermindering en wordt aansluiting gezocht bij (WOZ) taxaties.
Waardering financiële vaste activa	4.563		Waardering op basis van verkrijgingsprijs. Duurzame waardevermindering is ingeschat op basis van de intrinsieke waarde van deelnemingen. Voor leningen wordt de situatie van de leningnemer beoordeeld.
Waardering grondexploitaties	13.834		Bij de winstneming zijn risico's meegewogen die wij niet middels onderbouwde, cijfermatige analyses hebben kunnen aansluiten/controleren. Aangezien deze analyses het resultaat drukken achten we deze conservatief, maar acceptabel.

Conservatief maar acceptabel

Neutraal

Optimistisch maar acceptabel

Bijlagen

- A Onze controle
- B Bevindingen SiSa-bijlage

A. Onze controle

Materialiteit
€ 1 miljoen

Wij zijn onafhankelijk

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Aalsmeer, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 20 november 2019 met kenmerk RB/EdG/AAG/AA19-1555.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.023.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Onderkende risico's:

- Management override
- EU-aanbestedingen
- Waardering grex
- ICT

Continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 20 november 2019. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering, waarbij hoofdzakelijk gegevensgericht wordt gecontroleerd. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van gemeente Aalsmeer. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Management override kan plaatsvinden door bijvoorbeeld schattingen te beïnvloeden. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail.
- ▶ Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels waardoor gelden onrechtmatig besteed worden.
- ▶ Onjuiste waardering bouwgronden in exploitatie (materiële post met verschillende schattingselementen).
- ▶ Een niet getrouw beeld in de jaarrekening als gevolg van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen.
- ▶ Onrechtmatige besteding van gelden aan de jeugdzorg en Wmo doordat de prestatielevering niet vastgesteld kan worden.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2019 van gemeente Aalsmeer aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op datum, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2019 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van gemeente Aalsmeer zijn gebaseerd op de veronderstelling dat gemeente Aalsmeer als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Specifiek is dit jaar een toelichting opgenomen ten aanzien van de ontwikkelingen rond het COVID-19, coronavirus. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2019 zijn aanvaardbaar

De jaarstukken 2019 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ Het jaarverslag 2019 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- ▶ De jaarrekening 2019 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2019. In 2019 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geen materiële non-compliance geconstateerd

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en functionaris(sen) (waaronder concern controller) en met de auditcommissie en de wethouder. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar gemeente specifieke omstandigheden zoals de activiteiten (waaronder aanbestedingen), hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2019. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht namelijk de belangrijkste bevindingen zijn:

- ▶ Identificatie gebruikers en toekennen rechten niet sterk
- ▶ Geen sterk, geïmplementeerd wachtwoordbeleid voor Gouw en Suite4SociaalDomein
- ▶ User controls in wijzigingsbeheer onduidelijk

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Aalsmeer heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

STREKKING CONTROLEVERKLARING RECHTMATIGHEID	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2019 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel hierna weergegeven.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
C1	Regeling Reductie Energieverbruik	Geen	-	-
D8	OCW D8 Onderwijs Achterstanden Beleid	Geen	-	-
G2	SZW G2 Gebundelde uitkering	Geen	-	-
G3	SZW G3 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen	Geen	-	-
H4	VWS Specifieke uitkering Sport	Geen	-	-

bdo.nl

Audit bluswatervoorziening 2019

Aanleiding

Naar aanleiding van de brand in de Urbanuskerk in 2018 in Amstelveen en een schuttingbrand aan de Baanvak in Aalsmeer zijn maatregelen getroffen om de sturing en regie op bluswatervoorziening professioneler vorm te geven. In de brief van het college van 7 januari heeft zij de raad toegezegd:

“Jaarlijks wordt in opdracht van Centrale Beheertaken en onder regie van de afdeling ConcernControl een audit verricht op het proces van brandkraancontroles (incl. beheer en reparatie). De resultaten vormen onderdeel van de jaarrekening die aan de Raad wordt aangeboden.”

Reikwijdte van de audit

De audit heeft plaatsgevonden op de taken uitgevoerd binnen de ambtelijke organisatie. Er is geen audit uitgevoerd bij de partners van de gemeente (waaronder o.a. brandweer, PWN en Waternet).

Doel van de audit

Deze audit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in de dagelijkse praktijk invulling geeft aan haar verantwoordelijkheid voor bluswatervoorziening om zo tot een oordeel te kunnen komen over de effectiviteit van de werkzaamheden op dat gebied en de mate waarin de verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd.

Uitgevoerde werkzaamheden

Binnen de gemeentelijke organisatie zijn de rollen, taken en verantwoordelijkheden onlangs opnieuw beschreven en toebedeeld. Deze zijn voor deze audit aangemerkt als ‘normen’. Aan de hand van de volgende werkzaamheden is beoordeeld of conform de norm wordt gewerkt:

- Inwinnen van inlichtingen bij management en medewerkers
- Raadplegen van in- en extern vervaardigde documenten

De werkzaamheden zijn uitgevoerd in februari 2020 en deze rapportage bevat dus een oordeel of er op dát moment wel, niet of gedeeltelijk aan een norm werd voldaan.

Bevindingen

De bevindingen zijn per norm uitgewerkt in de bijlage.

Conclusies

Twee zaken vallen in het bijzonder op. Ten eerste de afhankelijkheid van alle partners in de keten. Wil de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening waar kunnen maken dan heeft zij daar uiteraard ook anderen buiten de organisatie voor nodig (brandweer en waterleidingbedrijven). Uit de interviews komt naar voren dat de contacten verder lijken te zijn geïntensiveerd, maar dat er ook aandachtspunten zijn wat betreft de tijdige operationele gegevensuitwisseling en het conform de normtijden herstellen van defecten. Die afgesproken normtijden worden momenteel niet altijd of deels gehaald. Voor wat betreft de gegevensuitwisseling is bij de gemeente niet altijd bekend wanneer een defect hersteld is of wanneer er een brandkraan wordt verwijderd. Dat maakt het lastig om de verantwoordelijkheid voor de bluswatervoorziening volledig waar te kunnen maken.

Een tweede opmerking betreft de waargenomen betrokkenheid van medewerkers bij het onderwerp bluswatervoorziening. In de interviews met medewerkers geven zij blijk van voldoende verantwoordelijkheidsbesef in relatie tot het onderwerp. Een ieder is zich bewust van het belang van het onderwerp bluswatervoorziening en de rol en verantwoordelijkheid die zij daarin hebben. Aandacht wordt daarbinnen gevraagd voor de functie regisseur brandkranen. Deze speelt een belangrijke rol in het op orde brengen en houden van gegevensbeheer, controle, herstel etc. Uit de audit ontstaat de indruk dat de vooraf ingeschatte capaciteitsinzet niet in balans lijkt te zijn met de werkelijke inzet. Mede in het licht van het verwachtings-patroon dat samenhangt met de ‘regisseursfunctie’ (in de praktijk al snel een ‘duizend dingen doekje’).

Aanbevelingen

Zoals in de conclusie verwoord wordt nog niet aan alle normen (geheel) voldaan. Geadviseerd wordt een planning op te stellen voor de nog openstaande punten waarbij de meest urgente 'risico's' als eerste worden opgepakt. En daarbij ook te betrekken, op basis van de opgedane ervaring, of er wellicht nieuwe maatregelen moeten worden toegevoegd die nog niet in het oorspronkelijk 'totaalplan' waren opgenomen.

Tevens wordt geadviseerd met de waterleidingbedrijven te bespreken of de thans geldende hersteltermijn voor defecten reëel is en hierover zo nodig andere (tijdelijke) afspraken te maken. Onderdeel van bespreking moet ook zijn de wijze waarop, en de termijn waarbinnen, de gemeente in kennis gesteld wordt van andere relevante informatie met betrekking tot de bluswatervoorziening (waaronder het verwijderen van brandkranen).

Ten slotte is het advies te beoordelen of de werkelijke capaciteitsinzet van de regisseur brandkranen in overeenstemming is met de vooraf verwachte inzet.

Norm	Uitvoering conform norm			Toelichting
	ja	nee	Deels	
Inzicht in kwaliteit brandkranen				
Er is een overzicht van alle geboorde putten, open water en aanwezige opstelplaatsen. Deze informatie is gedeeld met de brandweer			X	Het overzicht is er. In het verleden zijn er door een individuele medewerker toezeggingen aan de brandweer gedaan over (de kwaliteit van de) opstelplaatsen. Deze afspraken zijn nog niet allemaal geformaliseerd. De gemeente zal in overleg met de brandweer treden om te bezien of het nog reëel is alle toezeggingen gestand te doen.
De gemeente heeft een overzicht van alle locatiegegevens van brandkranen.	x			De gemeente heeft toegang tot de systemen van PWN en Waternet waarin de locatiegegevens van brandkranen zijn terug te vinden. Deze gegevens zijn vervolgens ingetekend in 'Kijk op Amstelland'. Enkele malen is gebleken dat Waternet brandkranen heeft verwijderd zonder de gemeente daarvan in kennis te stellen.
De brandweer verstrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de uitgevoerde periodieke controles ('droog')	x			De gemeente ontvangt meerdere malen per kwartaal een overzicht van de uitgevoerde controles en de bijbehorende bevindingen.
Waternet vertrekt de gemeente inzicht in de uitkomsten van de periodieke controles ('droog' en 'nat')	x			Waternet communiceert niet actief met de gemeente over de uitkomst van de periodieke controles, maar geeft de gemeente inzicht in haar systemen. Daaruit kan de gemeente afleiden wat de uitkomst van de controles is.
De gemeente zet de door de brandweer geconstateerde gebreken bij brandkranen uit bij waterleidingbedrijven en de eigen organisatie.	x			De gebreken worden per mail uitgezet bij de waterleidingbedrijven.
Er is een overzicht van bruikbaarheid van kranen en deze wordt periodiek gemonitord	x			De regisseur brandkranen houdt een overzicht bij van alle defecten en de voortgang van het herstel.
Defecten worden tijdig verholpen (PWN: binnen vier weken, Waternet: binnen tien dagen)		x		Defecten worden niet in alle gevallen hersteld binnen de contractueel afgesproken termijn. Dit is reeds onderwerp van gesprek met de waterleidingbedrijven geweest. De terugkoppeling vanuit Waternet wordt als moeizaam ervaren. De communicatie met PWN wordt als adequaat ervaren.
De gemeente voert steekproefsgewijs controle uit op de door de waterbedrijven uitgevoerde herstelwerkzaamheden.	x			Achter de steekproef zit niet een methodiek met vaste aantallen en een uniforme wijze van steekproeftrekking. De vastlegging van de uitgevoerde werkzaamheden is navolgbaar door achterliggende informatie waaronder fotomateriaal.
De controleur brandkranen stelt halfjaarlijks een rapportage op met status van alle brandkranen en stuurt deze aan hoofd CBT.	x			De rapportage is opgesteld.
Hoofd CBT bespreekt rapportage met brandweer, PWN en Waternet en maakt een actielijst op.		x		De rapportage is nog niet besproken. Overleg staat gepland in mei.

Gemeente Aalsmeer

Griffie

Uw contact O. van Kolck
T (020) 0297 - 387585
F (0297) 38 76 76
olaf.van.kolck@aalsmeer.nl

Aan de gemeenteraad van Aalsmeer

Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer
*Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum
van deze brief*

Datum 26 mei 2020

Ons kenmerk -

Betreft advies auditcommissie over de jaarrekening 2019

Geachte leden van de raad,

De auditcommissie informeert u met deze brief over de uitkomsten van de bespreking van de Jaarstukken 2019. De auditcommissie heeft tot taak de raadsbehandeling van de jaarrekening en het jaarverslag voor te bereiden. De commissie betreft bij haar oordeel de bevindingen van de accountant en adviseert de gemeenteraad.

Op 20 mei 2020 heeft de auditcommissie het concept accountantsverslag van de controle van de jaarrekening 2019 met de accountant en de portefeuillehouder besproken. Terugkerend onderwerp van gesprek is de voortgang van de verbetering van de interne controle in de AA organisatie. De accountant geeft aan voor zijn controle nog niet volledig te kunnen steunen op de interne beheersing en ziet daar nog verbeteringen mogelijk.

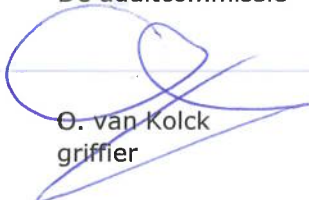
Advies aan de raad

De auditcommissie ziet geen aanleiding voor verdere opmerkingen of aandachtspunten en geeft de gemeenteraad het advies om in te stemmen met de Jaarstukken 2019. Er ligt een goedkeurende controleverklaring; de jaarrekening is getrouw en rechtmatig, controleverschillen blijven onder de goedkeuringstolerantie en het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

De auditcommissie

O. van Kolck
griffier

D.G. van der Zwaag
voorzitter

In afschrift aan het college van burgemeester en wethouders van Aalsmeer.

Aan de gemeenteraad van de Gemeente Aalsmeer
T.a.v. het college van B&W
Postbus 253
1430 AG AALSMEER

Amstelveen, 27 mei 2020
Kenmerk: RB/JvS/EdG/DvdS/AA20-0858
Betreft: controleverklaring bij jaarrekening 2019

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u een digitaal gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken 2019 en onze controleverklaring gedateerd 27 mei 2019.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Dit jaar kwamen daar nog de gevolgen van het coronavirus bij, waardoor wij niet bij u op locatie konden langskomen en alle informatie en vragen digitaal hebben moeten afstemmen. Het gevolg hiervan was een minder efficiënt proces en een niet altijd optimale communicatie vanwege de inherente beperkingen aan de digitale middelen. Met inspanning vanuit de ambtelijke organisatie hebben we het proces nog binnen de gestelde termijn weten af te ronden. Bij deze willen wij dan ook alle betrokken medewerkers van uw organisatie bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele elektronische handtekening. Dit exemplaar is ten behoeve van uw eigen archief. Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat u het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening opneemt en openbaar maakt in de sectie "Overige gegevens" van de jaarstukken 2019, die overeenkomen met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar, mits de gemeenteraad de gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Overigens wijzen wij u erop dat, indien tot de vaststelling van de jaarstukken 2019 door de gemeenteraad omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vaststelling van de jaarstukken 2019 door de gemeenteraad moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming. Wij willen u erop wijzen dat het vanuit de WNT-regelgeving verplicht is om de definitieve jaarrekening te publiceren op de website, gedurende de periode zoals opgenomen in de WNT-regelgeving.

Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Ten behoeve van ons dossier ontvangen wij graag een kopie van de ondertekende notulen van de raadsvergadering met daarin de vaststelling van de jaarrekening.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

H.C.J. Bot RA

Bijlagen:

- Eén digitaal gewaarmerkt exemplaar van de jaarstukken 2019 inclusief controleverklaring voorzien van een originele elektronische handtekening.
- Eén los exemplaar van de controleverklaring voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening ("was getekend").

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Aalsmeer

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Aalsmeer te Aalsmeer gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2019 (pagina 125 tot en met pagina 149); 2. de balans per 31 december 2019; 3. de toelichting (pagina 156 tot en met pagina 185) met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (pagina 152 tot en met pagina 155); 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 192 tot en met pagina 195); en 5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 213 tot en met pagina 215).	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 123 tot en met pagina 185 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Aalsmeer op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in verwijzing naar het vastgestelde normenkader.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 31 oktober 2019 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 en overige eisen vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Aalsmeer zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.023.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Benadrukking van de impact van COVID-19

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de "gebeurtenissen na balansdatum" in de toelichting op de jaarrekening (pagina 185) en de toelichting opgenomen in de paragraaf weerstandvermogen in het jaarverslag (pagina 74 tot en met 75) waarin het college van burgemeester en wethouders de impact van de effecten van het coronavirus (COVID-19) op de baten en lasten en de financiële positie van de gemeente heeft beschreven. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 31 oktober 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's.
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- ▶ Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- ▶ Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 27 mei 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.
H.C.J. Bot RA

Gemeente Aalsmeer

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
1 Leeswijzer.....	7
A Jaarverslag	9
2 Programmaverantwoording.....	11
2.1 Sociaal domein.....	12
2.2 Onderwijs en ontplooiing.....	17
2.3 Economie en duurzaamheid.....	21
2.4 Openbare ruimte	27
2.5 Ruimtelijke ontwikkeling	33
2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid.....	44
2.7 Overhead.....	48
2.8 Algemene dekkingsmiddelen	50
3 Paragrafen	53
3.1 Lokale heffingen.....	54
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	65
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	83
3.4 Financiering.....	88
3.5 Bedrijfsvoering.....	94
3.6 Verbonden Partijen.....	97
3.7 Grondbeleid.....	115
3.8 Duurzaamheid	120
B Jaarrekening.....	123
4 Baten en lasten	125
4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling	126
4.2 Overzicht van baten en lasten.....	127
4.3 Begrotingsafwijkingen	128
4.4 Analyse resultaat.....	130
4.5 Veilig te stellen budgetten	132
4.6 Wet Normering Topinkomens (WNT)	133
4.7 Resultaatbestemming.....	135
4.8 Incidentele baten en lasten	138
5 Balans	151
5.1 Waarderingsgrondslagen	152
5.2 Balans	156
5.3 Toelichting op de balans	158

5.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	181
6 Gebeurtenissen na balansdatum	183
6.1 Gebeurtenissen na balansdatum	185
7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	186
8 Bijlagen.....	191
8.1 Single Information Single Audit (SiSa)	192
8.2 Subsidieoverzicht	196
8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte	203
8.4 Afschrijvingsbeleid vaste activa.....	210
8.5 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld.....	213
8.6 Verplichte beleidsindicatoren	215
8.7 Lijst van afkortingen	222

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2019 aan. Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het beleid zoals vastgelegd in de Programmabegroting 2019 en tussentijds genomen raadsbesluiten, waaronder de bestuursrapportages. In deze aanbiedingsbrief gaan wij kort in op het financieel resultaat 2019. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de programma's.

Resultaat 2019

De jaarrekening 2019 is afgesloten met een negatief resultaat van € 0,7 miljoen terwijl in de 2e Bestuursrapportage 2019 nog een nadeel van € 2,1 miljoen was voorzien. Het effect van de jaarrekening is hierdoor € 1,4 miljoen positief ten opzichte van hetgeen was voorzien. Op de ontwikkelingen in programma 1 Sociaal Domein na laten alle andere programma's een positief saldo zien, die onder andere het gevolg zijn van lagere uitgaven. Het voordeel op programma 4 Openbare ruimte van bijna € 1 miljoen heeft voor een groot deel (€ 0,7 miljoen) geen effect op het uiteindelijke resultaat, omdat deze uitgaven nu niet onttrokken worden aan de daarvoor bestemde reserve.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
01 Sociaal domein	16.383	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206
02 Onderwijs en ontplooiing	4.794	5.597	7.706	1.912	5.794	7.594	1.982	5.612	-182
03 Economie en duurzaamheid	312	527	785	374	411	781	459	322	-88
04 Openbare ruimte	6.300	7.930	15.628	7.738	7.890	14.829	7.899	6.930	-960
05 Ruimtelijke ontwikkeling	2.330	722	23.140	21.717	1.424	16.612	15.647	965	-459
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155
07 Overhead	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
08 Algemene dekkingsmiddelen	-42.601	-43.171	2.102	46.568	-44.466	1.937	46.827	-44.890	-424
Totaal saldo van baten en lasten	275	-25	84.959	83.189	1.770	77.571	77.855	-283	-2.053
Reservemutatie	3.637	-291	18.009	17.679	330	17.407	16.445	962	632
Resultaat	3.912	-316	102.969	100.869	2.100	94.978	94.299	679	-1.421

De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de 2e Bestuursrapportage 2019 zijn:

Sociaal domein

Het Sociaal Domein laat een nadelig resultaat van € 0,2 miljoen zien. Dit tekort wordt voor € 0,4 miljoen veroorzaakt door de stijgende kosten in de jeugdzorg, met name door toename van het aantal cliënten, doordat trajecten zwaarder en daardoor duurder worden en doordat er meer jeugdhulp op het speciaal onderwijs wordt ingezet. Ook is er sprake van een stijging van het tarief van de organisaties die de

jeugdbescherming uitvoeren. Het tekort is vertekend door een voordeel van bijna € 0,3 voor verwachte kosten over 2018 die niet in rekening zijn gebracht en niet meer verwacht worden.

Tegenover het tekort van de jeugdzorg staat een voordeel van € 0,2 miljoen op de inkomstenregelingen door een verhoging van het BUIG-budget door het Rijk, waarbij die middelen vooralsnog niet nodig gebleken zijn omdat het bestand bijstandsgerechtigden zich conform de oorspronkelijke verwachting heeft ontwikkeld.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het voordeel van het programma Ruimtelijke ontwikkeling van € 0,5 miljoen wordt vooral veroorzaakt door een lager benodigde verliesvoorziening van € 0,4 miljoen voor het project De Tuinen van Aalsmeer met actief grondbeleid. Daarentegen is er een nadeel van € 0,8 miljoen uit het exploitatieplan en de grondexploitatie van de Polderzoom fase 2 waarbij actuele kostenramingen zijn verwerkt, zoals kosten voor PFAS en andere gebleken kosten uit bodeminformatie. De totale actualisatie leidt tot een ophoging van de verliesvoorziening.

Er is een voordeel gerealiseerd op beheer gebouwen van bijna € 0,5 miljoen door vrijval van de onderhoudsvoorziening na herbeoordeling van de noodzakelijke omvang. Tevens is een woning verkocht met een opbrengstwaarde van ruim € 0,2 miljoen. Het restant van het totale voordeel op dit programma is veroorzaakt door overige posten (€ 0,2 miljoen).

Algemene dekkingsmiddelen

Het voordeel op de algemene dekkingsmiddelen van € 0,4 miljoen wordt voor de helft veroorzaakt door een vanuit het klimaatakkoord gekomen bedrag voor beleidsuitwerking. Deze middelen komen op een zodanig laat moment binnen dat het beleid hiervoor in de volgende jaren zal volgen.

Financiële positie

Het nadeel in de jaarrekening komt ten laste van de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt na onttrekking van het jaarrekeningresultaat € 12,4 miljoen. Ons vermogen om financiële risico's op te vangen is ten opzichte van 2018 verder gedaald, met name door een onttrekking van € 4 miljoen ten behoeve van de Nota Wegen en € 1 miljoen toevoeging aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de Burg. Kasteleinweg. De weerstandscapaciteit voldoet desondanks nog aan de door de raad vastgestelde uitgangspunten, maar we blijven voor de uitdaging staan om de financiële situatie te verbeteren.

De uitbraak van het coronavirus kan niet onvermeld blijven. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de Jaarrekening 2019 heeft de coronacrisis geen financiële gevolgen, maar wel voor onze Begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hier wordt in de 1e Bestuursrapportage 2020 en in de Kadernota 2021 verder op ingegaan.

Om de jaarstukken voor u en inwoners toegankelijker te maken hebben wij via onze website een digitale programmabegroting in een magazine stijl. Kijk op: <https://aalsmeer.pcportal.nl/>

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders

1 Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het Jaarverslag kent de volgende onderverdeling, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met de programmabegroting 2019:

De programmaverantwoording

Elk programma heeft dezelfde vaste opbouw. Deze begint met de Programmamissie 2018-2022, conform de programmabegroting 2019.

Vervolgens wordt met behulp van een tabel ingegaan op de doelstellingen die uit de begroting 2019 komen: wat wilden we bereiken in 2019 en de bijbehorende acties uit 2019. De acties uit het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022 zijn hier aan toegevoegd voor zover ze (nog) niet waren opgenomen in de begroting 2019.

In de kolom Toelichting betekent een groen vinkje dat de activiteit (anders) gerealiseerd is, een rood kruis betekent dat dit nog niet gebeurd is en een oranje uitroepteken betekent dat de activiteiten nog bezig zijn en niet gereed (vertraagd). Voorts is een tabel toegevoegd waar eventuele nieuwe actiepunten in zijn opgenomen en toegelicht.

Bij de vraag **Wat heeft het gekost?** staan behalve de realisatie van 2019 ook de begrote lasten en baten na wijziging van 2019, evenals het saldo van gerealiseerde lasten en baten van 2018. Op deze manier kunt u gemakkelijk een vergelijking maken tussen begroot en gerealiseerd 2019 én tussen gerealiseerd 2018 en 2019. Per taakveld worden alle afwijkingen op lasten en baten van meer dan € 40.000 toegelicht.

Bedrijfsvoering (overhead)

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat de inkomsten die niet gerelateerd zijn aan een specifieke uitgaven. De gemeente is zogenaamd vrij om er een besteding aan te geven.

Bij de programma's worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven. Van veel programma's zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma's wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering de belangrijkste is.

De paragrafen

Voor een aantal onderwerpen is een paragraaf opgenomen waarin een "dwarsdoorsnede" wordt gepresenteerd van de verschillende programma's. De onderwerpen zijn: lokale heffingen, weerstandsvermogen & risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid, financiering en duurzaamheid.

De jaarrekening bestaat uit:

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

In de jaarrekening vindt u onder meer een overzicht van de gerealiseerde lasten en baten per programma. Vervolgens worden de belangrijkste afwijkingen daarin toegelicht. En er wordt een voorstel gedaan voor budgetoverheveling naar het volgende begrotingsjaar.

De balans en de toelichting

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van bezittingen (de activa) en schulden en vermogen (de passiva). De toelichting op de balans geeft uitleg over de verschillende activa en passiva en de veranderingen van het verslagjaar daarin. Ook treft u de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aan.

Lopende en afgesloten kredieten

Het onderdeel materiële vaste activa wordt in de toelichting op de balans afgesloten met het onderdeel lopende en afgesloten kredieten (kapitaalwerken). Hierin wordt ingegaan op de lopende, afgesloten en vervallen kredieten. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Thema's en taakvelden

De specificatie van de lasten en baten binnen de programma's is ingedeeld in verschillende thema's, die vervolgens nader verdeeld zijn naar de taakvelden uit het BBV. Een nadere toelichting van wat BBV onder de taakvelden verstaat, wordt beschreven in de notitie "Hoofdlijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)".

Basisset beleidsmatige indicatoren

Met ingang van 2017 zijn gemeenten verplicht in de begroting en de programmaverantwoording de effecten van het beleid toe te lichten aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. Naast verplichte opname in de begroting en programmaverantwoording worden deze indicatoren van het gemeentelijk domein digitaal beschikbaar gesteld op de website www.waarstaatjegemeente.nl. De voorgeschreven indicatoren staan vermeld in bijlage 8.6.

Single Information Single Audit (SiSa)

Hierin treft u een overzicht aan van de specifieke uitkeringen in het kader van het besluit SISA, evenals een toelichting daarop.

Afrondingen

Door afronding van bedragen op € 1.000 kunnen in de tabellen afrondingsverschillen ontstaan.

Digitale versie jaarstukken 2019

Een digitale versie van de jaarstukken 2019 staat vanaf half mei online en is bereikbaar via de url: <https://aalsmeer.pcportal.nl/>

A Jaarverslag

2 Programmaverantwoording

2.1 Sociaal domein

Missie 2019 - 2022

In onze gemeente zijn de meeste mensen zelfredzaam en ze helpen elkaar waar nodig. Als dat niet lukt, biedt de gemeente een vangnet, want in Aalsmeer vinden wij met elkaar dat niemand buiten de boot mag vallen. Dat kwam vorig jaar ook duidelijk naar voren tijdens Aalsmeer in Zicht, het traject waarbij de gemeente samen met inwoners en ondernemers de toekomst verkende.

De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen volwaardig mee kan doen aan de samenleving. Voor mensen die zorg nodig hebben, bieden wij zorg dicht bij huis en op maat en wij werken zoveel mogelijk vanuit het principe: één huishouden, één plan en één regisseur. Wij besteden veel aandacht aan preventie en vroegsignalering, met name als het om jongeren gaat, om erger te voorkomen.

Uitgangspunt van de gemeente is goede hulp en ondersteuning blijven bieden aan mensen die dat nodig hebben. We weten echter dat onze budgetten voor de zorg door bezuinigingen van het Rijk en groeiende kosten van met name de jeugdhulp de komende jaren niet toereikend zijn. Dit betekent dat wij met elkaar willen kijken hoe het anders kan. Een eerste stap is meer integraal werken en duidelijke doelen stellen om beter te sturen. Daarom willen wij één integrale beleidsnota voor zorg, jeugdhulp, werk en inkomen en schuldhulpverlening.

2.1.1 Zorg en welzijn

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. In de nieuwe collegeperiode zal de nieuwe beleidsnota Sociaal Domein worden vastgesteld, waarbinnen het lokaal gezondheidsbeleid tevens een plaats krijgt.	Raad	 De nota is beeldvormend behandeld op 10 september 2019 in de commissie M&B. Daarna is de nota voorzien van een oplegger over financiële beïnvloedbaarheid. De nota is vervolgens in de raad van januari 2020 vastgesteld.

2.1.2 Werk en inkomen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Evaluatie armoedebeleid	Raad	 Actiepunt is gedeeltelijk gerealiseerd. De evaluatie is in 2019 afgerond. De geactualiseerde beleidsnota Minimabeleid (waar de evaluatie armoedebeleid onderdeel van uitmaakt) wordt in het eerste kwartaal van 2020 in het college vastgesteld en vervolgens ter kennisneming aangeboden worden aan de raad.

2.1.3 Jeugd

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Op basis van ervaringen met de per 1-1-18 ingevoerde regionale inkoopmethodiek, zoveel mogelijk in samenspraak met de partners in de regio, overwegen of deze inkoopmethodiek, al dan niet in aangepaste vorm, wordt voortgezet vanaf 2020.	Uitvoering	 De inkoopmethodiek wordt voortgezet en in 2020 geëvalueerd.
2. Opstellen beleidsplan Sociaal domein 2019-2022.	Raad	 De nota is beeldvormend behandeld op 10 september 2019 in de commissie M&B. Daarna is de nota voorzien van een oplegger over financiële beïnvloedbaarheid. De nota is vervolgens in de raad van januari 2020 vastgesteld.
3. Voorstel opdrachtverlening jeugdwerk.	College	 De opdracht is verleend. Stichting Buurtwerk voert per 1 januari 2020 het jeugdwerk uit in Aalsmeer.

2.1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Right to challenge Seringenpark

Medio 2019 zijn de voorbereidingen gestart voor de eerste Aalsmeerse Right to Challenge. Het Seringenpark heeft de primeur. Naar verwachting volgt in de loop van 2020 besluitvorming hierover.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
1.1 Geëscaleerde zorg 18+	40	47	84	37	47	75	33	42	-5
1.1 Maatwerkdienstverlening 18+	2.338	2.719	3.198	209	2.989	3.286	209	3.077	88
1.1 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.020	674	916	0	916	882	16	866	-50
1.1 Volksgezondheid	1.000	1.053	1.104	22	1.082	1.104	22	1.082	0
1.1 Wijkteams	1.678	1.660	1.618	0	1.618	1.637	0	1.637	19
1.2 Arbeidsparticipatie	387	514	563	0	563	495	0	495	-69
1.2 Begeleide participatie	663	871	912	22	890	935	22	913	22
1.2 Inkomensregelingen	673	1.107	5.134	3.965	1.169	4.958	3.924	1.034	-135
1.3 Geëscaleerde zorg 18-	470	418	418	0	418	616	0	616	198
1.3 Maatwerkdienstverlening 18-	5.797	4.189	5.707	20	5.687	5.952	1	5.950	264
1.4 Samenkracht en burgerparticipatie	2.317	2.617	2.809	133	2.675	2.662	114	2.548	-127
Totaal saldo van baten en lasten	16.383	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206
Reservemutatie	65	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	16.448	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

1.1 Maatwerkdienstverlening 18+ (nadeel lasten € 88.000)

Op hulp bij het huishouden is een overschrijding ontstaan van € 147.000. De overschrijding wordt veroorzaakt door een aantal facturen waar in de jaarrekening 2018 niet in was voorzien. De invoering van het abonnementstarief in 2019 heeft niet geleid tot een overschrijding.

Op individuele begeleiding is een onderbenutting ontstaan van € 97.000. Bij de 2^e Bestuursrapportage 2019 werd een toename op begeleiding verwacht gebaseerd op het tweede (41%) en derde (30%) kwartaal. De verwachte toename op begeleiding heeft zich niet doorgezet in het vierde kwartaal (26%). In 2019 heeft verder uitstroom plaatsgevonden van Beschermd Wonen LVB naar begeleiding. Begeleiding in de thuissituatie is een goedkopere vorm van ondersteuning dan Beschermd wonen. Het uitblijven van de toename op begeleiding en de uitstroom van Beschermd wonen naar begeleiding hebben geresulteerd in een voordeel. Daarnaast is er een nadeel van € 38.000 ontstaan door een aantal nog niet betaalde facturen waar in de jaarrekening 2018 niet in was voorzien.

1.2 Arbeidsparticipatie (voordeel lasten € 69.000)

In 2019 is € 197.000 aan re-integratie uitgegeven. Hierdoor ontstaat een positief financieel resultaat van € 69.000. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat steeds meer re-integratie taken zijn verschoven naar het Werkplein, waardoor minder gebruik is gemaakt van externe re-integratie. Bij de Kadernota 2021 zal gevraagd worden deze verschuiving ook in de budgetten plaats te laten vinden.

1.2 Inkomensregelingen (voordeel lasten € 176.000, nadeel baten € 41.000)

Uitkeringen (BUIG)

In de primaire Programmabegroting 2019 was een bedrag opgenomen van € 3.305.000 voor bijstandsuitkeringen. In de loop van het jaar heeft het Rijk het BUIG-budget verhoogd. In de septembercirculaire werd het definitieve bedrag van deze verhoging vastgesteld op € 164.000. In Aalsmeer zijn deze extra middelen niet nodig gebleken omdat het bestand bijstandsgerechtigden zich conform de oorspronkelijke verwachting heeft ontwikkeld.

Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met een terug te vorderen bedrag van € 122.000. In totaal is in 2019 voor een bedrag van €70.000 aan vorderingen opgelegd. Dat de hoogte van de terugvorderingen achterblijft wordt veroorzaakt doordat in 2019, anders dan in voorgaande jaren, grote vorderingen zijn uitgebleven.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 12.000, voordeel baten € 11.000)

1.3 Maatwerkdienstverlening 18- (nadeel lasten € 245.000, nadeel baten € 19.000)

Het tekort op maatwerkdienstverlening 18- heeft met name te maken met een toename van het aantal cliënten, dat trajecten zwaarder en daardoor duurder worden en dat er meer jeugdhulp op het speciaal onderwijs wordt ingezet.

Ongeveer twee derde van de jeugdhulp loopt door uit het voorgaande jaar. Dit betekent dat maximaal een derde van het budget in een jaar direct te beïnvloeden is. De invloed op deze nieuwe (en bestaande) trajecten is beperkt.

Voor de bestaande trajecten geldt dat de gemiddelde kosten per traject stijgen. Dit komt mede door een trend van de verzwarende van de problematiek (duurdere en of langere trajecten) en een bredere blik op het gezin en thuis (in plaats van alleen op het kind). Dit beeld wordt landelijk herkend.

Daarnaast viel de financiële afrekening van de korter lopende 'niet duurzame' trajecten uit 2019 die zijn gestart in 2018 tegen. Dit zijn trajecten die in principe korter dan 1,5 jaar duren en op een vast bedrag worden afgerekend (via de verdeling 70% bij start zorg en 30% bij einde zorg). Door de afrekening op werkelijke kosten uit 2018 (in plaats van de 70% bij start zorg) was onduidelijk hoeveel procent er bij einde zorg in 2019 afgerekend moest worden.

Voor de nieuwe trajecten geldt dat het aantal cliënten stijgt (ongeveer 4% per jaar). Dit is een belangrijke verklaring voor de stijging van het nadeel. De stijging van het aantal kinderen wordt veroorzaakt door het vaker en eerder zien van de problematiek en bevolkingsgroei. De stijging van het aantal kinderen is ook landelijk terug te zien. Ook wordt er meer specialistische jeugdhulp ingezet op de diverse scholen voor het speciaal (basis-) onderwijs.

Wel is in 2019 een ontwikkeling zichtbaar waarin het aantal nieuwe zware segment C trajecten per maand afneemt. Het aantal nieuwe verwijzingen via de gemeente neemt af, terwijl het aantal lichtere segment B verwijzingen via de huisarts juist duidelijk toeneemt.

Het tekort van € 245.000 bevat een nadeel over 2019 van € 519.000 (zie hiervoor de bovenstaande verklaringen) en een voordeel over 2018 van € 274.000. Dit voordeel betreft verwachte kosten over het jaar 2018 die tot heden niet in rekening zijn gebracht en waarvan de verwachting is dat deze niet meer komen.

1.3 Geëscaleerde zorg 18- (nadeel lasten € 198.000)

Het tekort van € 198.000 wordt veroorzaakt door een stijging van het tarief van de organisaties die de jeugdbescherming uitvoeren (de gecertificeerde instellingen). Deze organisaties voeren preventieve jeugdbescherming en gerechtelijke maatregelen uit en hebben derhalve te maken met de zwaarste problematiek in de (veiligheids-) keten.

Dit komt mede doordat in 2019 de caseload per medewerker bij de jeugdbescherming verlaagd is omdat deze te hoog was voor de steeds zwaardere problematiek die deze instellingen tegenkomen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kosten. Dit is in lijn met landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de kostprijs. Het aantal trajecten is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2018. In eerdere jaren is het aantal trajecten wel gestegen. Dit is ook een verklaring voor het tekort.

1.4 Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel lasten € 147.000, nadeel baten € 19.000)

Inburgering (voordeel € 37.000)

De nieuwe Inburgeringswet is in voorbereiding, het implementatieplan zal in het tweede kwartaal van 2020 aan de raad worden voorgelegd. De voorbereidingen op de wetsverandering zijn in 2019 met bestaande middelen uitgevoerd.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 110.000, nadeel baten € 19.000)

Een deel van de verschillen wordt verklaard door afrekeningen over 2018 op basis van de jaarverslagen die in 2019 worden ingediend. Alleen de daadwerkelijk verrichte prestaties worden vergoed. Dat leidde tot een lagere vaststelling. Daarnaast hebben er op diverse onderdelen zoals preventie, hulp op afstand en burgerparticipatie lagere uitgaven plaatsgevonden.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland, GGD Amsterdam-Amstelland, Veilig Thuis, en Amstelland Meerlanden Werkorganisatie (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Missie 2019 - 2022

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, net zo als elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien en de kans moet krijgen zich te ontplooien. Daarom zijn naast onderwijs ook sport en cultuur belangrijk. In Aalsmeer willen wij een gelijke start en gelijke kansen voor iedereen.

Goed onderwijs vraagt om kwalitatief goede gebouwen, passend onderwijs voor ieder kind en goede aansluiting tussen vroeg- en voorschoolse educatie en het basisonderwijs en daarna het middelbaar onderwijs. Met elkaar gaan wij voor hetzelfde doel: kwalitatief goed onderwijs voor elk kind in Aalsmeer.

Kenmerkend voor Aalsmeer is het rijke verenigingsleven. De vele sportclubs, verenigingen en culturele instellingen zijn niet alleen belangrijk voor de individuele ontwikkeling, maar vervullen ook een belangrijke sociale rol in onze samenleving. Ze zorgen voor verbinding. Mensen leggen nieuwe contacten en voor nieuwkomers is het een manier om te integreren in de gemeenschap. Vrijwilligers zijn het cement van onze samenleving en belangrijk voor het verenigingsleven.

Wij zijn in Aalsmeer gewend aan een goed voorzieningenniveau. Dat willen wij graag behouden. Daarbij vinden wij het belangrijk dat die voorzieningen bereikbaar en toegankelijk voor iedereen zijn. Wij faciliteren clubs, verenigingen en culturele instellingen en moedigen hen aan de samenwerking in en misschien zelfs wel buiten Aalsmeer op te zoeken om een breed aanbod te kunnen bieden.

2.2.1 Onderwijs

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Aanpassen van het gemeentelijk beleid Voor- en voerschoolse educatie als gevolg van de wijzigingen in rijksuitkering OnderwijsAchterstandenBeleid.	Raad	 Uitbreiding Voorschoolse educatie van 10 naar 16 uur p.w. is gerealiseerd per 1-1-2020. Herijking doelgroepcriteria Voorschoolse educatie en aanbod international-peuters volgt 1e helft 2020 vanwege late wijzigingen rijksuitkering OAB oktober 2019.
2. Opstellen Onderwijsagenda.	College	 Opgenomen in de nota sociaal domein.

2.2.2 Onderwijshuisvesting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Samenwerken met het primair en voortgezet onderwijs inzake huisvesting.	Uitvoering	
2. Planvorming onderwijshuisvesting Kudelstaart.	Uitvoering	 Op basis van in 2019 uitgevoerd onderzoek wordt besluitvorming in 2020 voorbereid.
3. Planvorming onderwijshuisvesting Oosteindedriehoek.	Uitvoering	 Op basis van in 2019 uitgevoerde verkenningen wordt in 2020 verder gewerkt aan een intentieovereenkomst met schoolbestuur en kinderopvang over het te realiseren programma.
4. Nieuwbouw Triade.	Uitvoering	 Het Integraal Kindcentrum Triade is in september 2019 in gebruik genomen.
5. Herstel constructiefouten De Mikado.	Uitvoering	 Zes van de zeven constructiefouten zijn hersteld. Bij de voorbereiding van het herstel van de gevelbeplating is uit nader onderzoek gebleken, dat verstrekkender maatregelen nodig zijn om herhaling te voorkomen. In 2020 zal daartoe een voorstel worden gedaan.

2.2.3 Sport en natuur- en milieueducatie

In de zomer van 2018 is het Nationaal Sportakkoord ondertekend met als hoofddoel om zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen. Om deze ambitie te realiseren is het belangrijk dat er op lokaal niveau een uitwerking hiervan plaatsvindt: het Lokaal Sportakkoord. Er is budget beschikbaar gesteld voor de procesbegeleider, de sportformateur, om dit akkoord met de lokale organisaties op te stellen. De sportformateur is in het vierde kwartaal 2019 gestart om te komen tot een Aalsmeers Sportakkoord.

2.2.4 Kunst en cultuur

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Advisering over nieuwe toewijzing lokale omroep.	Raad	 Raad 28-3
2. Evaluatie Kunst- en Cultuurbeleid.	College	

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
2.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	820	936	1.096	197	899	1.061	197	864	-35
2.2 Onderwijshuisvesting	1.546	1.715	2.008	278	1.731	2.044	331	1.713	-17
2.3 Sportaccommodaties	-409	-105	1.072	1.406	-334	1.493	1.415	78	412
2.3 Sportbeleid en activering	1.823	1.975	2.496	32	2.464	2.026	40	1.986	-478
2.4 Cultureel erfgoed	85	94	94	0	94	80	0	80	-14
2.4 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	307	346	322	0	322	287	0	287	-36
2.4 Media	491	501	482	0	482	463	0	463	-18
2.4 Musea	131	136	136	0	136	140	0	140	4
Totaal saldo van baten en lasten	4.794	5.597	7.706	1.912	5.794	7.594	1.982	5.612	-182
Reservemutatie	46	-25	0	5	-5	1	0	1	6
Resultaat	4.840	5.572	7.706	1.917	5.789	7.595	1.982	5.612	-177

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

2.2 Onderwijshuisvesting (nadeel lasten € 36.000, voordeel baten € 53.000)

Vanaf 2019 is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten tussen de gemeente (afdeling Vastgoed) en stichting Beheer De Mikado voor het jaarlijks onderhoud van het schoolgebouw. In 2019 ging het om € 43.000. Diverse extra uitgevoerde onderhoudswerken maken dat de eindafrekening hoger uitvalt dan verwacht. Deze extra kosten zijn door belast aan de stichting Beheer De Mikado.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 36.000, voordeel baten € 10.000).

2.3 Sportaccommodaties/Sportbeleid en activering (voordeel lasten € 49.000, nadeel baten € 22.000)

Energie-uitwisselingsnet Hornmeer

In de 2^e Bestuursrapportage 2019 is de begrotingswijziging van het Energie-uitwisselingsnet Hornmeer verwerkt op Sportbeleid en activering. De daadwerkelijke lasten ad € 447.000 conform begroting zijn verwerkt op Sportaccommodaties. Dit geeft een verschuiving tussen de afzonderlijke onderdelen van het thema 2.3.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 49.000, nadeel baten € 22.000).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Onderwijs en ontplooiing is Exploitatie Sportaccommodatie Aalsmeer B.V. (ESA BV) betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.3 Economie en duurzaamheid

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een belangrijke economische motor in de regio. En dat komt allang niet meer alleen door de sierteelt sector. Scheepsbouw, logistiek, recreatie en toerisme en de woon- & tuinbranche zijn sectoren van formaat en van groot belang voor de werkgelegenheid in Aalsmeer en de regio. Ook voor de toekomst is het belangrijk dat onze economie blijft floreren en wij onze onderscheidende positie in de metropool vasthouden en versterken.

Al een aantal jaar wordt geïnvesteerd in het sterker op de regionale en internationale kaart zetten van het merk Aalsmeer; de gemeente van bloemen en water. Dit doen wij door de samenwerking met partners binnen de Metropoolregio Amsterdam te versterken en te investeren in regionale en internationale relaties. Om adequaat te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen, blijven we sturen op wendbaarheid en het tijdig kunnen aanpassen. Daar horen geen beleidsnota's voor vier jaar meer bij. Als voorbeeld de herijkte en samengevoegde Economische agenda en de Agenda Recreatie en Toerisme, die in 2019 in samenwerking met het bedrijfsleven en instellingen tot stand is gekomen.

Duurzaamheid biedt kansen voor economische ontwikkeling, maar is ook belangrijk voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Het heeft gevolgen voor het bedrijfsleven en voor het leven van onze inwoners. Er gebeurt al veel op dit gebied, maar als wij een leefbare wereld willen doorgeven aan onze kinderen, betekent dit dat wij samen met inwoners en bedrijven verder aan de slag gaan met grote vraagstukken zoals de circulaire economie, de energietransitie en de klimaatadaptatie.

2.3.1 Economie, toerisme en recreatie

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Voortzetting Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer.	Uitvoering	 Acties uit de economische agenda die voorzien waren voor 2019 zijn uitgevoerd. Gedacht kan worden aan het onderhouden van relaties met het bedrijfsleven en koepelorganisaties, uitvoering Zaai programma voor startende ondernemers.
02. Voortzetting regionale samenwerking (overleg en projecten) Amsterdam Economic Board, Platform Economie, AM (Amstelland Meerlanden) en MRA (Metropoolregio Amsterdam).	Uitvoering	 Met alle genoemde instanties, samenwerkingsverbanden en platforms is in 2019 de samenwerking voortgezet en is daar waar van toepassing in gezamenlijkheid gewerkt aan jaarplannen 2020.

03. Herijken/samenvoegen Economische Agenda en R&T agenda.	Raad	 Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de herijkte en samengevoegde agenda's Economie en Recreatie & Toerisme vastgesteld. Tevens de nieuwe bijbehorende uitvoeringsagenda Economie, Recreatie en Toerisme.
04. Centrumvisie Winkelgebied Aalsmeer Dorp.	Raad	 Op 31 oktober 2019 heeft de raad de centrumvisie vastgesteld.
05. Uitvoering Promotieplan.	Uitvoering	 Het promotieplan 2019 is uitgevoerd. Hierbij kan worden gedacht aan continuering van online campagnes op social media, instameets, vertaling website naar het Engels, het ontwikkelen van arrangementen met ondernemers en het opzetten van een ondernemerspagina Visit Aalsmeer.
06. Ontwikkeling van het Waterfront	Raad	 In december heeft de raad de voorkeursvariant vastgesteld. Dit is een belangrijke mijlpaal voor de SLS-subsidie.
07. Faciliteren van kleinschalige voorzieningen en recreatief medegebruik langs routestructuren (uitvoering t/m 2019).	Uitvoering	 De regeling is stop gezet. Dit heeft te maken met de constatering dat er onvoldoende aanvragen zijn binnengekomen voor een subsidie op basis van deze subsidieregeling. Er is een gedeelte van het budget overgeheveld naar 2020 in verband met een nog lopende laatste aanvraag.
08. Faciliteren van Kanoroutes en voorzieningen.	Uitvoering	 In 2019 is uitvoering gegeven aan een subsidieregeling om kanoroutes en voorzieningen te faciliteren. Deze regeling heeft niet geleid tot aanvragen die zijn gehonoreerd. Eind 2019 is deze subsidieregeling dan ook ingetrokken, waarbij een bedrag van 10.000 euro is door- geschoven naar 2020 in verband met een lopende aanvraag.

09. Herontwikkelen van Fort Kudelstaart; Bestemmingsplan aanpassen.	Raad	 Het bestemmingsplan voor de herontwikkeling van Fort Kudelstaart is in voorbereiding en zal in de loop van 2020 worden voorgelegd aan de raad. Er is besloten om dit bestemmingsplan uit Uiterweg-Plasoevers te knippen en apart voor te leggen.
10. Herontwikkelen van Fort Kudelstaart; Vergunningverlening.	College	 Pas na vaststelling van het bestemmingsplan herontwikkeling Fort Kudelstaart kan en zal de benodigde omgevingsvergunning worden verleend.
11. Faciliteren van initiatieven verblijfsrecreatie op basis van structuurvisie Uiterweg.	Uitvoering	
12. Voorstel toeristenbelasting en watertoeristenbelasting	Raad	 Op 11 juli 2019 is het voorstel om te komen tot verhoging van de toeristenbelasting vastgesteld door de raad.

Overige toelichting

Drechtdoorsteek

Na een ambtelijke verkenning in 2019 is gebleken dat de investeringsbereidheid van partijen vooralsnog onvoldoende is. Wel is er de wil en ambitie om een Drechtdoorsteek (op termijn) te realiseren. Partijen hebben zich ruim vier jaar ingespannen om aan te tonen dat de ontwikkeling haalbaar is. Het is nog niet gelukt om op korte termijn de benodigde middelen bijeen te brengen. Dit sluit niet uit dat in de toekomst de urgentie mogelijk verandert. Het is van belang het draagvlak voor de realisering van de Drechtdoorsteek met recreatieve gebiedsontwikkeling in stand blijft en verder wordt versterkt.

2.3.2 Greenport

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Deelname aan uitvoering Uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer.	Uitvoering	 Verkennend onderzoek is uitgevoerd naar de mogelijkheden voor versnelling van de transformatie verouderde glastuinbouwgebieden in de Greenport Aalsmeer. Dit onderzoek heeft inzicht gegeven in de gebieden die nog voor transformatie in aanmerking komen en gebieden die reeds getransformeerd zijn.
2. Deelname aan uitvoering Actieplan Werkgeversservice-punt Groot Amsterdam Greenport Aalsmeer 2015-2018	Uitvoering	

2.3.3 Schiphol

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitdragen en uitvoering geven aan de punten van de Position Paper.	Uitvoering	 In gesprek met Schiphol over hinderreductie en het Omgevingsfonds. En Lobby richting Rijk om vlieg hinder op de agenda te krijgen en te houden, met onder andere bezoeken van de minister van Infrastructuur en Waterstaat en enkele Tweede Kamerleden.

2.3.4 Duurzaamheid

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitvoering geven aan de in 2016 vastgestelde aanpak Duurzaamheid Aalsmeer.	Uitvoering	 Zie paragraaf 3.8 Duurzaamheid
2. Herzien aanbod lesmateriaal NME.	Uitvoering	 Het herzien van het NME Lesmateriaal is een continue proces waarbij vragen uit de samenleving en scholen worden verwerkt in het lesmateriaal. Zo blijft het NME aanbod actueel en aantrekkelijk.
3. Starten pilot inschrijfboek NME.	Uitvoering	 In 2019 is het Inschrijfboek NME uitgebracht en wegens succes wordt dit verlengd. Het gebruik van het Inschrijfboek werkt positief op het aantal inschrijvingen voor NME activiteiten.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
3.1 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	-147	-27	54	76	-22	28	116	-88	-66
3.1 Economische ontwikkeling	458	519	499	0	499	476	0	476	-23
3.1 Economische promotie	2	35	232	298	-66	277	343	-66	1
Totaal saldo van baten en lasten	312	527	785	374	411	781	459	322	-88
Resultaat	312	527	785	374	411	781	459	322	-88

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

3.1 Economische promotie (nadeel € 46.000 en voordeel € 45.000)

Floriworld (nadeel lasten € 67.000 en voordeel baten € 67.000)

De Metropool Regio Amsterdam (MRA) heeft een bijdrage van € 67.000 ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van Floriworld. Het betreft een eenmalige bijdrage, als onderdeel van een cofinancieringsconstructie, voor de pijlers 'innovatie en onderwijs' binnen het Floriworld concept. Deze bijdrage wordt via de gemeente Aalsmeer aan Floriworld verstrekt, samen met de éénmalige bijdrage van de gemeente Aalsmeer van € 30.000.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 21.000 en nadeel baten € 22.000).

3.1 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen (voordeel lasten € 26.000 en voordeel baten € 40.000)

Gronddepot (voordeel lasten € 24.000 en voordeel baten € 40.000)

Het resultaat op het Gronddepot te Kudelstaart is € 64.000 over 2019. Hierin is de opgelegde taakstelling van - € 50.000 al verrekend. Door proactief te handelen in de situatie van de PFAS-problematiek is stagnatie bij inname van grond en bagger beperkt gebleven. Het afvoeren van een aanzienlijk deel van de te grote grondvoorraad in 2019 kon dankzij het opgebouwde netwerk tegen een zeer gunstig tarief worden gerealiseerd. De geschatte besparing t.o.v. de reguliere tarieven bedroeg meer dan € 50.000. Wel zullen er in 2020 nog kosten gemaakt worden (ca. € 20.000) om een deel van de ingenomen grond af te voeren.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 2.000).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Economie en duurzaamheid is Stichting Greenport Aalsmeer betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.4 Openbare ruimte

Missie 2019 - 2022

Aalsmeer is een relatief rustige, groene gemeente waar mensen met veel plezier wonen. Die kwaliteit willen wij graag behouden. De afgelopen jaren heeft de gemeente veel geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud in het openbaar groen, maar wij zijn er nog niet. Wij hebben de ambitie om de hele buitenruimte op orde te brengen en te houden. Bij de inrichting van de openbare ruimte letten wij natuurlijk ook op toegankelijkheid voor alle inwoners.

Bij Aalsmeer in Zicht kwam naar voren dat inwoners veel waarde hechten aan de groene omgeving en meer groen door de gemeente heen willen hebben om te wandelen en te fietsen. Komende jaren staat een viertal grote projecten op stapel die Aalsmeer aantrekkelijker, groener en leefbaarder maken voor alle inwoners. Voor deze projecten (VVA-terrein, Machinepark, Waterfront en de groene linten) krijgen wij een subsidie van Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS).

2.4.1 Groen

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Europese aanbesteding onderhoud openbare buitenruimte.	Uitvoering	 Er is gekozen om het contract met Meerlanden voor het onderhoud van de openbare ruimte te verlengen. Het nieuwe contract loopt van 2020-2024
2. Verbeterslag grijs en groen.	Uitvoering	 Er is een selectie gemaakt van de uit te voeren projecten. De werkzaamheden zijn in 2019 voorbereid. De doorlooptijd van de uitvoering loopt door tot de eerste helft van 2020.
3. Groene Lint.	Uitvoering	 De subsidieaanvraag bij de Stichting Leefomgeving Schiphol is gehonoreerd. De voorbereidingen voor de realisatie zijn gestart en worden in 2020 tot uitvoer gebracht.

2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019.	Uitvoering	
2. Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 (GRP).	Uitvoering	
3. Nota wegen.	Raad	
4. Uitvoeringsprogramma openbare buitenruimte 2019-2022.	Raad	
5. Verbeterslag grijs en groen.	Uitvoering	 Er is een selectie gemaakt van de uit te voeren projecten. De werkzaamheden zijn in 2019 voorbereid. De doorlooptijd van de uitvoering loopt door tot de eerste helft 2020.

2.4.3 Afvalinzameling

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Participatie Afvalplan.	Raad	 Bij het inwonerpactietraject zijn ook basisscholen betrokken. In 2020 zal een "Van afval naar grondstofplan" aan de raad worden voorgelegd.

2.4.4 Begraafplaats

De aula op de begraafplaats is sterk verouderd en als de begraafplaats niet inspeelt op de huidige ontwikkelingen in de uitvaartwereld zal er steeds minder gebruik worden gemaakt van de aula en zullen de inkomsten dalen. Daarom heeft in 2019 gedegen onderzoek plaatsgevonden hoe de aula weer een neutrale, representatieve plek op de begraafplaats voor plechtigheden kan worden. Als uitkomst van het onderzoek wordt het eerste kwartaal 2020 aan het college voorgesteld de huur van de aula op de begraafplaats over te dragen, alsmede de exploitatie van de auladiensten en condoleances aan uitvaartonderneming Finnema uit Aalsmeer.

De verbetering van de functionaliteit van de aula is hiermee gewaarborgd.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie	3.017	3.556	3.549	83	3.465	2.969	81	2.888	-577
4.2 Riolering	-703	-711	1.989	2.700	-711	2.207	2.918	-711	0
4.2 Verkeer en vervoer	4.233	5.582	5.900	501	5.399	5.612	546	5.066	-333
4.3 Afval	-946	-951	2.742	3.693	-951	2.749	3.700	-951	0
4.3 Milieubeheer	495	555	735	131	604	596	42	554	-50
4.4 Begraafplaatsen	205	-101	714	630	84	696	612	84	0
Totaal saldo van baten en lasten	6.300	7.930	15.628	7.738	7.890	14.829	7.899	6.930	-960
Reservemutatie	8.250	5.139	13.220	7.437	5.783	12.683	6.174	6.509	727
Resultaat	14.550	13.069	28.848	15.175	13.673	27.513	14.074	13.439	-233

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

4.1 Openbaar groen en openluchtrecreatie (voordeel lasten € 580.000, nadeel baten € 2.000)

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (voordeel lasten € 463.000)

Op het taakveld Openbaar groen en openluchtrecreatie worden de beheerkosten, de voorbereidingskosten van projecten en de groot onderhoudsprojecten van de onderdelen groen, water en spelen verantwoord. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (bijlage 6.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte). Het voordeel in de lasten en de baten leidt door een lagere onttrekking uit de reserve buitenruimte tot een nadeel in reservemutaties van € 463.000.

Vorbereidingsbudget Waterfront (voordeel lasten € 23.000)

Van het oorspronkelijke in de lentenota 2018 beschikbaar gestelde eenmalige budget van € 200.000, was in 2019 nog € 145.000 beschikbaar. De voorbereidingen zijn nog niet afgerond en lopen nog door in 2020. Via de 2e Bestuursrapportage 2019 is daarom € 50.000 overgeheveld naar 2020.

Van het restant bedrag ad € 95.000 in 2019 is € 23.000 niet aangesproken en mag vrijvallen. Het budget voor 2020 is toereikend voor de restant voorbereiding. De uitvoeringsmiddelen zijn inmiddels beschikbaar gesteld en de uitvoeringsfase start medio maart 2020

Onderhoud groen (voordeel lasten € 30.000)

Het restant budget ad € 10.000 dat was gereserveerd voor de contractverlening (juridische toetsing) met Meerlanden, heeft niet tot uitgaven geleid.

Het budget ad € 20.000 dat beschikbaar was als voorbereidingskosten voor de aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs, is voor € 10.000 niet aangesproken.

Het restant voordeel ad € 10.000 bestaat uit meerdere kleine afwijkingen en worden niet afzonderlijk toegelicht.

Baggeren (voordeel lasten € 21.000)

Door de PFOS problematiek was het pas aan het eind van het jaar weer mogelijk om te kunnen baggeren, waardoor een deel van het budget niet is besteed.

Openlucht- en spelrecreatie (voordeel lasten € 17.000)

Het voordeel ad € 17.000 bestaat uit meerdere kleinere afwijkingen en worden niet afzonderlijk toegelicht.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan €40.000 (voordeel lasten € 27.000, nadeel baten € 2.000)

4.2 Riolering (nadeel lasten € 218.000, voordeel baten € 218.000)

Exclusief de storting in (€ 271.000) en aanwending van (€ 137.000) de egalisatievoorziening riolering bedraagt het positieve resultaat € 134.000 op het taakveld riolering. De lasten zijn € 53.000 lager dan begroot, de baten € 81.000 hoger dan begroot.

De lagere lasten ad € 53.000 worden veroorzaakt door lagere energielasten ad € 65.000 als gevolg van een positieve afrekening van de energieleverancier over 2018. Daarnaast zijn de onderhoudskosten aan gemalen

€ 68.000 lager als gevolg van het gebruik van duurzame materialen en onderdelen in combinatie met verbeterde onderhoudstechnieken. Hierdoor is efficiency bereikt.

Anderzijds is er een nadeel op DVO1 van € 41.000 door een toename van storingen in het verouderde gedeelte van het rioolstelsel van Aalsmeer. De verwachting is dat voor de komende jaren deze kosten worden teruggedrongen door uitvoering van het investeringsprogramma.

Het restant nadeel op de lasten ad € 39.000 heeft betrekking op meerdere kleine afwijkingen die niet afzonderlijk worden toegelicht.

De hogere baten ad € 81.000 hebben betrekking op hoger meerverbruik water 2018 en 2019 en hogere inkomsten uit rioolheffing.

Conform regelgeving wordt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 134.000 op dit taakveld toegevoegd aan de egalisatievoorziening riolering.

4.2 Verkeer en vervoer (voordeel lasten € 288.000, voordeel baten € 45.000)

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (voordeel lasten € 229.000, voordeel baten € 38.000)

Op het taakveld Verkeer en vervoer worden de beheerkosten, de voorbereidingskosten van projecten en de groot onderhoudsprojecten van de onderdelen wegen, kunstwerken, verkeer, openbare verlichting en overig verantwoord. Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage bij de jaarrekening (bijlage 6.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte).

Het voordeel in de lasten en de baten leidt door een lagere onttrekking uit de reserve buitenruimte tot een nadeel in reservemutaties van € 267.000.

Openbare verlichting (voordeel lasten € 42.000, nadeel baten € 6.000)

Het voordeel in de lasten is voor een groot deel toe te schrijven aan een voordeel op de energielasten (€ 11.000) en op het onderhoud van lichtmasten (€ 12.000).

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 17.000, voordeel baten € 13.000)

4.3 Afval (nadeel lasten € 7.000, voordeel baten € 7.000)

Exclusief de mutaties m.b.t. de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (€ 53.000) zijn de lasten op het taakveld € 7.000 hoger dan begroot, de inkomsten zijn € 60.000 hoger dan begroot. De hogere inkomsten hebben betrekking op meer ontvangen afvalstoffenheffing ad € 44.000 en een hogere bijdrage uit het afvalfonds € 16.000. Conform regelgeving wordt het positieve resultaat ten opzichte van de begroting ad € 53.000 gestort in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

4.3 Milieubeheer (voordeel lasten € 139.000, nadeel baten € 89.000)

Milieuvergunningen (nadeel lasten € 13.000)

Een onderdeel van dit tekort vormt de afrekening over 2019 ten opzichte van de betaalde voorschotten van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Milieubeheer (voordeel lasten € 103.000, nadeel baten € 103.000)

Op het onderdeel milieubeheer zijn in de 2e Bestuursrapportage 2019 zowel de lasten als de baten in de begroting met € 131.000 verhoogd. Van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben wij in 2019 een specifieke uitkering ontvangen van € 131.000 inzake Subsidieregeling Sanering Verkeerslawaaï. De verlening van de subsidie heeft betrekking op de uitvoeringskosten gevelmaatregelen geluidsanering wegverkeer Oosteinderweg. Het was de bedoeling de maatregelen om het geluidsniveau in de woningen terug te brengen nog in 2019 uit te voeren, maar vanwege extra wensen achteraf van bewoners is dit niet gelukt. De in rekening gebrachte termijnen in 2019 bedragen € 28.000. Het restant zal in het 1e kwartaal 2020 worden afgerond. Er ontstaat hierdoor een voordeel op de lasten t.o.v de begroting van € 103.000 en een nadeel op de inkomsten van € 103.000.

Duurzaamheid (voordeel lasten € 18.000)

Bij het onderdeel duurzaamheid is sprake van een onderbesteding op subsidies van € 5.000, hierdoor is € 5.000 minder aan de reserve duurzaamheid onttrokken.

In de 1e Bestuursrapportage 2019 is € 40.000 budget beschikbaar gesteld voor het plan van aanpak AM fossiel onafhankelijk. In de 2e Bestuursrapportage 2019 is € 27.000 wegens fasering overgeheveld naar 2020. Van het restant ad € 13.000 is geen gebruik gemaakt in 2019. Dit bedrag is ook minder aan de reserve duurzaamheid onttrokken.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 31.000, voordeel baten € 14.000)

Reservemutatie (voordeel toevoeging € 536.000, nadeel onttrekking € 1.263.000)

Onderstaande reservemutaties zijn, voor zover relevant, ook toegelicht bij de belangrijkste begrotingsafwijkingen op bovenstaande taakvelden.

Reservemutatie Buitenruimte wegen en bruggen (voordeel toevoeging € 130.000, nadeel onttrekking € 417.000)

De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. bruggen zijn € 130.000 lager uitgevallen waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 130.000 minder zijn dan begroot.

De uitgaven aan de beheerprojecten wegen en bruggen zijn € 290.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

Reservemutatie Buitenruimte verkeer/verlichting (voordeel toevoeging € 160.000, nadeel onttrekking € 140.000)

De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. verkeer en verlichting zijn € 140.000 lager uitgevallen waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 140.000 minder zijn dan begroot. De uitgaven aan de beheerprojecten verkeer en verlichting zijn € 20.000 hoger dan begroot, wat leidt tot een hogere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

Reservemutatie groen & recreatie (voordeel toevoeging € 280.000, nadeel onttrekking € 746.000)

De investeringen in de Buitenruimte m.b.t. groen en recreatie zijn € 219.000 lager uitgevallen waardoor zowel de toevoeging (aan de reserve kapitaallasten) als de onttrekking (uit de reserve buitenruimte) € 219.000 minder zijn dan begroot.

De uitgaven aan de beheerprojecten groen en recreatie zijn € 460.000 lager dan begroot, wat leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve buitenruimte.

De uitgaven voor herinrichting VVA-terrein zijn € 61.000 lager dan begroot waardoor zowel de toevoeging aan de reserve kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve Herinrichting VVA-terrein € 61.000 lager zijn dan begroot.

Reservemutatie bovenwijkse voorzieningen (nadeel toevoeging € 34.000, voordeel onttrekking € 56.000)

De uitgaven voor de Molenvlietweg en de Burgemeester Hoffscholteweg zijn totaal € 34.000 hoger dan begroot waardoor zowel de toevoeging aan de reserve kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen € 34.000 hoger zijn dan begroot.

De onttrekking uit de reserve bovenwijkse voorziening is hoger uitgevallen door de Burgemeester Kasteleinweg.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte is Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2019 - 2022

Het gaat economisch beter in Nederland en in Aalsmeer. Er wordt gebouwd, er wordt geïnvesteerd, bedrijven willen uitbreiden en nieuwe bedrijven vestigen zich in Aalsmeer. De vraag naar woningen is enorm toegenomen. Hoe zorgen wij ervoor dat wij de schaarse ruimte die wij hebben optimaal inrichten, vooral met het oog op de toekomst. Voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van Aalsmeer is het van belang dat wonen, bedrijven en de infrastructuur goed op elkaar zijn afgestemd. Het zijn complexe vraagstukken die niet los te zien zijn van ontwikkelingen in de regio.

2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
01. Bestemmingsplan Oosteinderweg.	Raad	 Het ontwerpbestemmingsplan heeft veel zienswijzen opgeleverd. De beantwoording hiervan heeft meer tijd gekost dan vooraf gepland. Het bestemmingsplan wordt in 2020 aan de raad voorgelegd.
02. Bestemmingsplan Uiterweg-Plasoevers.	Raad	 Het voorontwerp bestemmingsplan Uiterweg heeft veel inspraakreacties opgeleverd. De beantwoording hiervan heeft meer tijd gekost dan vooraf gepland. Het bestemmingsplan wordt eind 2020 aan de raad voorgelegd.
03. NvU Hornweg – Aalsmeerderweg.	Raad	 In mei van dit jaar is een aantal bijeenkomsten georganiseerd waarin bewoners en bedrijven ideeën hebben aangedragen voor de ontwikkeling van het gebied 'Tussen de Linten'. De resultaten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in een Nota van Uitgangspunten. Najaar 2019 zijn inwoners, belanghebbenden en fractiespecialisten geïnformeerd. Het is een ingewikkeld gebied om tot een gedragen toekomstperspectief te komen.

		Daarom kost het meer tijd dit voorstel voor te bereiden.
04. Deelstructuurvisie Oosteinderweg.	Raad	 In november is het kader voor de ontwerpvisie Oosteinderweg aan de raad gepresenteerd. Na besluitvorming zal de visie in 2020 in de raad worden behandeld.
05. Analyse ruimtebehoefte maatschappelijke voorzieningen in Kudelstaart als gevolg van debat Kudelstaart winkelgebied.	Raad	 Er is aan de analyse gewerkt en bij de behandeling van de projecten Hoofdweg Zuid, Graaf Willemlaan en de locatie voor de tweede supermarkt zal de uitwerking terugkomen. De startnotities voor deze projecten worden in 2020 aan de raad voorgelegd.
06. Opstart planvorming Ophelialaan en Thijsselaan	Raad	 project is opgestart. Startnotitie wordt in 2020 voorgelegd aan de gemeenteraad.
07. Spoorlaan, Laurierhof, omgevingsvergunning in afwijking van bestemmingsplan.	Raad	 Er is geen raadsbesluit nodig. Het betreft een omgevingsvergunning binnen de kaders van het bestemmingsplan, dat is een bevoegdheid van het college.
08. Polderzoom fase 2 gefaseerde realisatie, ruimtelijke procedure.	Raad	 Het bestemmingsplan en exploitatieplan zijn in november 2019 door de raad vastgesteld.
09. Zwarteweg bestemmingsplan	Raad	 Nieuwe planning. Vertraging vanwege PFAS. Start procedure bestemmingsplan 2e helft 2020.
10. Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 4.	Raad	 Doordat voor dit bestemmingsplan eerst de onteigeningsprocedures moesten worden afgewacht is dit bestemmingsplan en exploitatieplan vertraagd. Naar verwachting zullen de procedures voor het

		bestemmingsplan en exploitatieplan de eerste helft van 2020 starten.
11. Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 2.	Raad	 Over deelgebied 2 van Greenpark wordt nader onderzoek naar geluidadaptief bouwen gedaan in verband met vliegtuiggeluid voordat tot ontwikkeling over kan worden gegaan.

2.5.2 Vergunningverlening

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen.	College	

2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Deelnemen aan het onderzoek Wonen in de Metropoolregio Amsterdam.	Uitvoering	 In 2019 is deelgenomen aan het WiMRA. De rapportages komen in eerste helft 2020 beschikbaar.
2. Regionale discussie over woonruimteverdeling.	Uitvoering	 Bij de uitwerking van verschillende uitgangspunten door de regionale werkgroep is gebleken dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Deze onderzoeken hebben gezorgd voor een verschuiving van de Raadsconsultaties van eind 2019 naar 1e helft 2020.

3. Aanpassing Huisvestingsverordening Aalsmeer.	Raad	 In het eerste kwartaal van 2020 wordt een nieuwe verordening aan de raad aangeboden. Aangezien het een uitwerking betreft van de nieuwe woonagenda, is eerst besluitvorming daarover afgewacht.
4. Evaluatie Duurzaamheidsfonds Aalsmeer.	Raad	 De in het vierde kwartaal 2019 gestarte evaluatie Duurzaamheidsfonds Aalsmeer wordt in de eerste helft van 2020 afgerond. Op basis van deze evaluatie volgt in 2020 een voorstel voor de inzet van gemeente Aalsmeer aangaande het Duurzaamheidsfonds.
5. Voorbereiding realisatie grootschalige voorzieningen voor huisvesting arbeidsmigranten.	Raad	 Voorbereiding eerste voorziening is afgerond. Realisatie is najaar 2019 gestart. Voorbereiding tweede voorziening loopt. Realisatie start voorjaar 2020.
6. Herijken woonvisie/agenda.	Raad	 De woonagenda is in december 2019 door de raad vastgesteld.

2.5.4 Openbaar vervoer

In de reactie op het Vervoerplan 2020 (ingaaude december 2019) stond inzake Aalsmeer een aantal zaken opgenomen. Naar aanleiding hiervan is zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau (tot op AM-niveau) gezamenlijk onderzoek opgestart naar OV-fijnmazigheidsmaatregelen in samenwerking met de vervoerregio Amsterdam en vervoermaatschappij Connexxion. Daarnaast is extra reistijd toegevoegd aan R Net buslijn 357/358 teneinde het op tijd vertrekken uit Kudelstaart beter te waarborgen. Lijn 342 zal - in tegenstelling tot eerdere Connexxion-berichtgeving - per 16 augustus 2020 door Aalsmeer Dorp gaan rijden. De aantallen busreizigers tussen Aalsmeer en Kudelstaart (v.v.) worden door Connexxion blijvend gemonitord ten behoeve van eventuele frequentieverhoging. Er vindt overleg plaats tussen Aalsmeer en Connexxion over een mogelijk laadpunt voor elektrische bussen in Kudelstaart. De toekomstige route van buslijn 171 wordt gekoppeld aan de gereedkoming van het HOVASZ project.

2.5.5 Parkeren

In 2019 zijn de voorbereidingen gestart voor het aanpassen van de parkeerverordening die in 2020 afgerond zal worden.

2.5.6 Maatschappelijk Vastgoed

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Renoveren gemeentehuis (fase 2).	Uitvoering	 De renovatie van het gemeentehuis is eind 2019 opgeleverd. Nazorg en het inspelen op gebruiksbevindingen lopen tot medio 2020.
2. In gang zetten herontwikkeling Parklaan 27.	College	 De verkoop aan de beoogde ontwikkelaar neemt meer tijd dan verwacht. Zoals het er nu uit ziet valt hierover begin 2020 een beslissing.
3. Beschikbaar krijgen voor sloop of herontwikkeling van Ophelialaan 230, Jac. P. Thijsselaan 10 en 13 en Meervalstraat 23 en 25.	Uitvoering	 Meervalstraat 23 en 25 zijn eind 2019 gesloopt. Ophelialaan 230 is beschikbaar voor herontwikkeling. Jac.P. Thijsselaan 10 en waarschijnlijk ook 13 blijven in exploitatie.
4. Voorbereiding omgevingsvergunning fort Kudelstaart.	Uitvoering	 De initiatiefnemers zijn volgens planning bezig met de voorbereiding van de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	13.094	13.094	0	8.589	8.589	0	0
5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.894	52	5.933	5.784	150	2.977	3.394	-417	-567
5.1 Ruimtelijke ordening	-373	679	1.119	778	341	2.012	775	1.238	897
5.2 Wonen en bouwen	689	-431	1.990	1.407	583	2.102	1.596	506	-77
5.4 Parkeren	-11	-9	9	18	-9	3	15	-12	-3
5.5 Beheer overige gebouwen en gronden	131	432	995	635	359	929	1.278	-349	-709
Totaal saldo van baten en lasten	2.330	722	23.140	21.717	1.424	16.612	15.647	965	-459
Reservemutatie	328	-308	4.400	4.210	189	4.333	4.210	123	-67
Resultaat	2.658	415	27.540	25.927	1.613	20.945	19.857	1.088	-525

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

5.1 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (voordeel lasten € 4.505.000, nadeel baten € 4.505.000)

Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget.

Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 1.6 miljoen lagere lasten en € 4.2 miljoen hogere baten. De bedragen zijn de tegenhangers van de afwijking op de gerealiseerde baten en lasten op de projecten.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting hebben betrekking op het project Green Park Aalsmeer.

Green Park Aalsmeer (voordeel lasten € 2,8 miljoen, nadeel baten € 8,7 miljoen, beiden neutraal met balans)

In 2019 zijn er € 2,8 miljoen minder kosten gemaakt. € 1,3 miljoen heeft betrekking op verwervingen die in 2019 niet tot stand zijn gekomen, maar wel gepland waren. € 1,5 miljoen is te verklaren doordat er minder civieltechnisch werk is uitgevoerd. Een aantal kavels die in 2019 bouwrijp zou worden gemaakt is verschoven naar 2020. Dit heeft verschillende redenen. Er zijn bij verschillende bouwplannen juridische procedures tegen de verleende omgevingsvergunningen gevoerd. Over het algemeen kennen de procedures een positieve uitspraak, maar het levert wel vertraging op in de uitgifte en daardoor in de kosten voor bouwrijp maken. In een aantal gevallen hebben de betrokken partijen meer tijd nodig gehad dan verwacht om hun bouwplannen te concretiseren. Dat heeft te maken met de omvang en het investeringsvolume van de plannen of met de complexiteit van een ontwikkelproces bij een ondernemer met een initiatief voor nieuwbouw.

Daarnaast is er enige vertraging in de aanleg van Middenweg Oost (tussen de N201 en Machineweg) en de Molenvlietweg. De Molenvlietweg is verdeeld in 2 fasen, waarvan alleen fase 1 in 2019 is gestart.

In 2019 zijn minder kavels uitgegeven dan waarmee in het jaarplan van 2019 rekening was gehouden. Voor een deel ligt deze vertraging in de gevoerde planologische procedures. Anderzijds ligt de vertraging voor een deel bij de initiatiefnemers, die een langere voorbereidingstijd nodig hebben dan gepland. Een voorbeeld daarvan is het nieuwe hotel aan de Middenweg in deelgebied 7. Op basis van de herziene grondexploitatie is het de verwachting dat in 2020 de doorgeschoven projecten alsnog gerealiseerd worden.

Samenvatting taakvelden Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en Ruimtelijke ordening voor grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer

Conform BBV is deze grondexploitatie opgeknipt in een bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) en een faciliterend deel. De mutaties worden daarom opgeknipt in de jaarrekening toegelicht op taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en taakveld Ruimtelijke ordening en op taakveld). Voor beide delen is conform regelgeving een aparte voorziening aanwezig.

De Tuinen Aalsmeer actief: verlagen verliesvoorziening (€ 421.000)

Conform BBV is deze grondexploitatie opgeknipt in een bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) en een faciliterend deel. De mutaties worden daarom opgeknipt in de jaarrekening toegelicht op taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) en taakveld Ruimtelijke ordening en op taakveld). Voor beide delen is conform regelgeving een aparte voorziening aanwezig.

Na actualisatie van de grondexploitatie 2019 naar 2020 is het saldo in het actieve deel € 421.000 positief (op netto contante waarde). Dit wordt verklaard door:

- a. extra VTU en plankosten: € 0,62 miljoen
- b. extra civiele kosten € 0,46 miljoen
- c. niet verwerven van een perceel € 0,35 miljoen
- d. hogere opbrengsten gronduitgifte: € 1,15 miljoen

5.1 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (voordeel lasten € 2.740.000, nadeel baten € 2.809.000)

Omdat het resultaat van bouwgrondexploitaties elk jaar op de balans wordt opgenomen, is het saldo van baten en lasten in evenwicht. Uitzonderingen hierop zijn winstnemingen en een vrijval of een toevoeging aan de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten (ten behoeve van projecten met een negatief resultaat) of overige gerelateerde voorzieningen.

Mutaties voor bouwgrondexploitaties met invloed op het resultaat (voordeel lasten € 270.000, voordeel baten € 298.000)

De Tuinen Aalsmeer actief: verlagen verliesvoorziening (€ 421.000)

De voorziening grondexploitaties en bouwprojecten betreft alleen het deel van het project De Tuinen van Aalsmeer met actief grondbeleid. Omdat deze voorziening is bepaald op netto contante waarde, wordt het bedrag jaarlijks opgehoogd. In 2019 is deze ophoging € 216.000, dit is € 54.000 minder dan begroot.

Door diverse mutaties als gevolg van de grondexploitatie actualisatie is de verliesvoorziening met € 421.000 verlaagd. Voor een verklaring, zie hiervoor.

De begrote winstneming van het project Meervalstraat-Roerdomplan van € 91.000 is niet gerealiseerd door vertraging in het project. Het project is vertraagd door de beroepsprocedure van het bestemmingsplan.

*Bouwgrondexploitaties (afwijkingen op lasten en/of baten van projecten, **zonder invloed** op het resultaat)*

Over- en onderbestedingen op geraamde jaarbudgetten voor inkomsten en uitgaven van projecten worden over het algemeen veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de verwachte fasering per jaar. Deze afwijkingen hebben geen invloed op (de toereikendheid van) het projectbudget.

Omdat hierdoor het resultaat op het jaarbudget wijzigt, wijzigt ook het bedrag dat op de balans wordt opgenomen. De afwijking op de baten en lasten die betrekking hebben op de boeking naar de balans, bedraagt respectievelijk € 163.000 hogere lasten en € 8,7 miljoen lagere baten. De bedragen zijn de tegenhangers van de afwijking op de gerealiseerde baten en lasten op de projecten.

De afwijking op de baten en lasten bedragen respectievelijk € 8,7 miljoen hogere lasten en € 163.000 hogere baten. De verschillen zijn voornamelijk te verklaren door ontwikkelingen binnen de hierna vermelde grondexploitaties.

De Tuinen van Aalsmeer (bouwgrond in exploitatie, voordeel lasten € 2,6 miljoen, nadeel baten € 847.000, neutraal met balans)

In het project de Tuinen van Aalsmeer zijn in 2019 € 847.000 minder inkomsten gerealiseerd en € 2,6 miljoen minder uitgaven. Het verschil aan de inkomstenkant komt hoofdzakelijk door het vertragen van het project Laurierhof.

Aan de uitgavenkant is een aantal verwervingen (€ 700.000) doorgeschoven naar komend jaar door vertragingen. Het overige verschil zit hoofdzakelijk in vertraging civiele kosten, samenhangend met tragere uitgifte. De vertraging wordt veroorzaakt doordat onderhandelingen over deelprojecten langer duren dan voorzien en door opgetreden PFAS-problematiek in het deelproject Zwarteweg,

Meervalstraat-Roerdomplaan (voordeel lasten € 119.000, neutraal met balans)

Het verschil van € 120.000 minder uitgaven wordt met name veroorzaakt door aanpassing van de planning uitgifte waardoor civiele kosten zijn verschoven in de tijd. Er is vertraging opgetreden door de beroepsprocedure van het bestemmingsplan.

VVA terrein woningbouw (voordeel lasten € 96.000, nadeel baten € 767.000, neutraal met balans)

Het verschil aan inkomsten van € 767.000 wordt veroorzaakt door vertraging in de uitgifte op beide locaties in dit project. De inkomsten komen naar verwachting komend jaar en het jaar daarna binnen. Vanwege deze aangepaste planning zijn ook € 96.000 civiele kosten doorgeschoven in de tijd samenhangend met deze uitgifte. Het duurt langer dan vooraf gedacht om overeenstemming te bereiken met de beoogde ontwikkelaars.

Grondexploitaties in voorbereiding (voordeel lasten € 23.000, neutraal met balans)

Herenweg 61

De ruimtelijke procedure om voor de woonbestemming wordt naar verwachting in 2020 vastgesteld.

Na vaststelling van de nieuwe bestemming wordt er een taxatie uitgevoerd om de grondprijs voor de verkopen kavel te bepalen. De opbrengst wordt verwacht in 2021.

Graaf Willemlaan 1-3

Het is de intentie deze locatie in te zetten voor de realisatie van een gezondheidscentrum in Kudelstaart. De planvorming hiervoor is in 2019 gestart op basis van een voorstel van een initiatiefnemer. Het onderzoek naar de (financiële) haalbaarheid loopt en wordt begin 2020 afgerond. Daarna wordt een samenwerkingsovereenkomst met de initiatiefnemer gesloten en worden afspraken gemaakt om de ruimtelijke procedure te starten en kan de grondverkoop worden voorbereid.

5.1 Ruimtelijke ordening (nadeel lasten € 903.000, nadeel baten € 3.000)

Facilitaire projecten

Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar. Daardoor is het saldo van baten en lasten over het algemeen in evenwicht. Een deel van deze lasten betreft toevoegingen aan reserves van bijdragen van ontwikkelaars voor bovenwijkse voorzieningen, kunstzinnige verfraaiing of aanpassingen in de buitenruimte. Deze toevoegingen aan reserves worden verantwoord op taakveld 0.10 Mutaties reserves programma 5.

Uitzondering op het budgettair neutrale saldo zijn kosten die niet kunnen worden verhaald. Deze moeten als verlies worden genomen in het jaar dat dit zich voordoet. Voor verwachte toekomstige tekorten wordt een voorziening getroffen.

De overige afwijkingen op baten en lasten zijn budgettair neutraal en betreffen faseringsverschillen binnen de projecten.

Mutaties facilitaire projecten met invloed op het resultaat (nadeel lasten € 940.000)

Het nadelig resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de toevoeging aan de voorziening facilitaire projecten van totaal € 838.000 bestaande uit de volgende onderstaande onderdelen:

De Tuinen Aalsmeer: ophogen verliesvoorziening facilitair (€ 823.000)

Het afgelopen jaar is het exploitatieplan Polderzoom fase 2 vastgesteld (31 oktober 2019), samen met het bestemmingsplan Polderzoom fase 2. Deze twee planfiguren zijn thans onherroepelijk en is dus planologisch de weg vrij om te gaan bouwen.

In het exploitatieplan en de grondexploitatie van de gemeente zijn de actuele kostenramingen verwerkt, zoals kosten voor PFAS en andere gebleken kosten uit bodeminformatie.

Het totale effect van het exploitatieplan en de reguliere actualisatie van de grondexploitatie ultimo 2019 is € 823.000 negatief, waarmee de verliesvoorziening is opgehoogd. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- a. € 354.000 extra kosten saneren (incl. PFAS) en sloop op basis van actuele bodeminformatie,
- b. € 693.000 extra kostenraming bouw- en woonrijp maken o.b.v. uitgewerkt plan,
- c. € 689.000 extra VTU en plankosten voor de looptijd van het project totaal (6 jaar),
- d. € 833.000 hogere exploitatiebijdragen (vastgesteld exploitatieplan),
- e. € 80.000 voordeel door lagere kosten verwerving door gesloten anterieure overeenkomst (€ 25.000) en overig index effecten.

Zuiderkerk (€ 15.000 verliesvoorziening)

Het treffen van de (beperkte) verliesvoorziening houdt verband met vertraging in het project door de ontwikkelaar waardoor de gemeente de buitenruimte pas later kan inrichten. De voorziening is het gevolg van de prijsstijgingen die daarmee samengaan.

Niet begrote negatieve resultaten van diverse facilitaire projecten (nadeel lasten € 43.000)

In 2019 zijn kosten gemaakt voor het project Aalsmeerderweg (€ 19.400), waar in twee eerdere jaren een exploitatiebijdrage voor ontvangen is. De inkomsten zijn in het verleden verwerkt in het rekeningresultaat, waardoor nu een nadeel ontstaat.

Daarnaast is voor elf overige facilitaire projecten onvoorziene uitgaven gemaakt die niet bekostigd konden worden uit de exploitatiebijdrage (€ 23.600)

Afwijkingen op dotaties aan reserve buitenruimte voor nazorg en bovenwijks (nadeel € 67.000 minder afdracht)

De toevoeging aan de reserves buitenruimte voor nazorg en bovenwijks hangt samen met de exploitatiebijdragen op de diverse projecten. Als de exploitatiebijdrage ontvangen wordt, wordt de toevoeging gedaan. De exploitatiebijdragen voor bovenwijks zijn € 114.000 lager, voor buitenruimte nazorg zijn ze € 47.000 hoger.

5.2 Wonen en bouwen (nadeel lasten € 112.000, voordeel baten € 189.000)

Omgevingsvergunning verlening (nadeel lasten € 119.000)

Er zijn in het laatste deel van 2019 meer grote vergunningaanvragen binnengekomen dan verwacht. Dat leidt tot meer inhuurlasten om de aanvragen af te kunnen handelen. De hieraan verbonden extra legesinkomsten komen in 2020 binnen.

Toezicht omgevingsvergunning (voordeel lasten € 70.000)

Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door de vrijval van de reservering van afgesloten grote projecten 2017.

Dwangsommen (nadeel lasten € 130.000, voordeel baten € 183.000)

Het is beleid dat verbeurde dwangsommen in principe worden ingevorderd. Deze inkomsten zijn niet te voorzien en worden niet verwerkt in de begroting. In 2019 is € 171.000 aan dwangsommen opgelegd, waarvan € 130.000 als dubieus wordt gezien en leidt tot een toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren. Gemotiveerde verzoeken tot matiging of de solvabiliteit van de overtreder zijn bijvoorbeeld redenen waarom invordering niet of slechts gedeeltelijk plaatsvindt.

Daarnaast heeft betaling en/of correctie van opgelegde dwangsommen geleid tot een vrijval van de voorziening met € 12.000 in 2019.

Inhaalslag handhavingdossier (voordeel lasten € 44.000)

In de 2e helft van 2019 is begonnen met het opstarten van de inhaalslag op handhavingdossiers in relatie tot de gewenste omgevingsvisie. Het zwaartepunt van de inhaalslag ligt in de komende jaren 2020, 2021 en 2022. Het verzoek is om het restantbudget van 2019 over te hevelen naar 2020.

Diverse begrotingswijzigingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten 23.000 en voordeel baten € 6.000)

5.5 Beheer overige gebouwen en gronden (voordeel lasten € 66.000, voordeel baten € 643.000)

Beheer gebouwen (voordeel baten € 375.000)

Op beheer gebouwen zijn de baten € 375.000 hoger. Dit is voornamelijk het gevolg van vrijval, na herbeoordeling van de noodzakelijke omvang, van € 455.000 vanuit de onderhoudsvoorziening. Met daar tegenover een restitutie van in 2018 onterecht in rekening gebrachte huur met betrekking tot de Oude Veiling van € 33.000, alsmede van huurderwing door het leegkomen van een voor sloop bestemd pand aan de Meervalstraat ad € 43.000.

Beheer woningen (voordeel baten € 247.000)

Op beheer woningen zijn de baten € 247.000 hoger, vrijwel in zijn geheel het gevolg van de verkoop van een woning aan de Oosteinderweg waar geen boekwaarde meer tegenover stond.

Nieuwbouw en renovatie (voordeel lasten € 57.000)

Op nieuwbouw en renovatie is er een voordeel op de lasten van € 57.000 in verband met de vrijval van een niet meer benodigd budgetrestant voor sloop van een schuur en kas aan de Bilderdammerweg.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 9.000, voordeel baten € 21.000)

Reservemutatie (voordeel toevoeging € 67.000)

Mutatie reserve bovenwijkse voorzieningen (voordeel toevoeging € 114.000) en mutatie reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimtevoorzieningen (nadeel toevoeging € 48.000)

De toevoeging aan de reserves buitenruimte voor nazorg en bovenwijken hangt samen met de exploitatiebijdragen op de diverse projecten. Als de exploitatiebijdrage ontvangen wordt, wordt de toevoeging gedaan. De exploitatiebijdragen voor bovenwijken zijn € 114.000 lager, voor buitenruimte nazorg zijn ze € 47.000 hoger.

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties zijn Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V. betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2019 - 2022

Besturen is vooruit denken. We realiseren ons dat Aalsmeer ook in de toekomst haar eigen identiteit wil behouden, maar wij willen ook samenwerken met anderen. Dat zijn uitdagingen waar wij samen met de gemeenteraad, inwoners, ondernemers en onze partners in de regio het gesprek over willen aangaan. Samen gaan wij de toekomst van onze mooie gemeente vormgeven.

Basis voor onze samenwerking met de gemeenteraad is het raadsprogramma met gezamenlijke uitgangspunten, kernwaarden en belangrijke thema's. Daarbij willen wij een actieve wisselwerking tussen raad en college over hoe wij willen participeren met verschillende groepen in de samenleving. Wij willen aansluiting houden met de samenleving, inwoners en ondernemers door hen zo vroeg mogelijk te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen, ruimte geven voor eigen initiatieven, maar ook duidelijk zijn over verwachtingen. Zo willen wij bouwen aan verbinding en vertrouwen tussen samenleving en gemeentebestuur.

2.6.1 Veiligheid, handhaving en crisisbeheersing

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Uitvoeringsprogramma VTH 2019-2020.	College	
2. Jaarrapportage VTH 2018 vaststellen.	College	
3. Vaststellen en uitvoeren van integraal veiligheidsplan 2019-2022.	Raad	
4. Opstellen en vaststellen actieplan veiligheidsplan 2019.	College	
5. Vaststellen wijziging Algemene Plaatselijke Verordening.	Raad	

Alle afgesproken bestuurlijke actiepunten zijn afgehandeld. De actiepunten zijn voor Openbare Orde en Veiligheid meer abstract in die zin dat ze gericht waren op het maken van plannen en programma's.

Op basis van die plannen en programma's vindt de concrete uitvoering plaats. Bijzonderheden voor 2019 die gemeld kunnen worden zijn de volgende.

Waterveiligheid is in dit jaar in projectmatige zin "op poten gezet" om ook in de komende jaren een goede basis te hebben voor meer veiligheid op het water. Op regionaal niveau wordt steeds intensiever samengewerkt, onder meer op gebied van ondermijning in het RIEC, met name gericht op twee handavingsknelpunten, op het snijvlak van veiligheid en zorg (jeugd en veiligheid, top 1000, treiteraankpak, radicalisering,) en in het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (voorheen Veiligheidshuis). Deelname aan deze samenwerkingsverbanden was tot en met 2019 zonder kosten voor de Amstellandgemeenten en geheel voor rekening van de gemeente Amsterdam. In 2019 is overleg gestart om afspraken te maken over een meer evenredige kostenverdeling vanaf 2020.

De tendens op het gebied van veiligheid is nog meer integraliteit. Van buiten naar binnen. Aanpak verwarde personen, woonoverlast, huiselijk geweld, preventie in het kader van jeugd, hennepcultuur, mensenhandel; het zijn steeds meer zaken achter de voordeur waarvan de aanpak belangrijker wordt om ook in de openbare ruimte daarvan minder negatieve gevolgen te ervaren. Op het gebied van jeugd en veiligheid is daarom ook voor gekozen om meer inzet te plegen op de individuele aanpak via LPG (lokaal persoonsgerichte aanpak).

2.6.2 Regionale samenwerking

Actuele bestuurlijke actiepunten

Omschrijving	Soort	Toelichting
1. Voortzetting regionale samenwerking via bestuurlijke vertegenwoordiging van de AM in de MRA Regiegroep, de Platforms Economie, Ruimte en Mobiliteit en portefeuillehoudersoverleggen. Deelname aan diverse actiepunten uit de MRA agenda.	Uitvoering	 In de regionale samenwerking heeft Aalsmeer zich vooral gericht op de thema's Economie zoals Economische Regionale Strategie, werkmilieus (PLABEKA), Bereikbaarheid en Wonen.
2. Uitvoering van de AM EZ agenda die grotendeels is afgeleid van de MRA agenda.	Uitvoering	 De thema's van de AM EZ Agenda zijn duurzame en circulaire economie, Toerisme (quick scan toeristische positionering), Greenport, Schiphol, Plabeka en Starters (Zaai) en arbeidsmarkt (inspelen op veranderingen). Ook is gestart met het onderzoek "versnelling transformatieopgave verouderde glastuinbouwgebieden.

Uitvoering AM Actieprogramma Wonen is onderdeel van de regionale samenwerking.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
6.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.269	1.299	1.322	36	1.286	1.305	36	1.270	-16
6.1 Openbare orde en veiligheid	1.318	1.329	1.496	32	1.464	1.491	39	1.453	-12
6.2 Burgerzaken	196	283	687	366	322	664	430	235	-87
6.4 Bestuur	2.269	1.916	1.754	40	1.714	1.869	194	1.674	-40
Totaal saldo van baten en lasten	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155
Resultaat	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

6.1 Openbare orde en veiligheid

Alle taken en werkzaamheden op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn nagenoeg conform het beschikbare budget uitgevoerd.

De bibobondersteuning vanuit Amsterdam is later in het jaar van start gegaan en is minder intensief qua uren dan verwacht. Ten aanzien van radicalisering kan wederom worden gemeld dat er alsnog een (regionale) subsidie via het Actiecentrum Veiligheid en Zorg voor de radicaliseringsregisseur is vrijgekomen dit jaar. Daarentegen heeft een specifieke woonoverlastzaak veel inzet gekost om tot een versnelde en structurele oplossing te komen.

6.2 Burgerzaken (voordeel lasten € 23.000, voordeel baten € 64.000)

Burgerzaken (nadeel lasten € 26.000 en voordeel baten € 64.000)

In de prognose was rekening gehouden met een reisdocumenten dip per 1 maart 2019. Deze daling is echter pas vanaf september 2019 ingezet. Hierdoor zijn meer reisdocumenten verkocht dan in de begroting rekening mee was gehouden. Dit leidt tot hogere baten en ook hogere rijksafdrachten.

Verkiezingen (voordeel lasten 49.000)

De lasten van verkiezingen zijn € 49.000 lager dan begroot. Dit komt omdat er in 2019 drie niet-volledige verkiezingen zijn geweest: de verkiezingen Provinciale staten en de Waterschappen zijn op dezelfde dag uitgevoerd waardoor kosten zijn bespaard. Daarnaast is er een projectteam dat de verkiezingen voor Amstelveen en Aalsmeer gecombineerd uitvoert. Het volledig splitsen van alle kosten is niet altijd mogelijk, voor Aalsmeer leidt dit tot een voordeel.

6.4 Bestuur (nadeel lasten € 115.000, voordeel baten 154.000)

Gemeenteraad (nadeel lasten € 63.000)

Het nadeel wordt met name veroorzaakt door de naheffing Werkkostenregeling (€ 38.000) en hogere vergoedingen voor de gemeenteraad als gevolg van landelijke en lokale wijzigingen in de rechtspositie (€ 39.000). Daar tegenover staat een voordeel van minder uitgaven voor de accountantscontrole (€ 14.000).

Burgemeester en Wethouders (nadeel lasten € 101.000 en voordeel baten € 154.000)

De verantwoordelijkheid voor de pensioenopbouw en uitkering voor (gewezen) wethouders ligt bij gemeenten op grond van de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (appa). Ultimo 2019 heeft Loyalis een doorrekening gemaakt en dit leidt tot een bijstorting van € 74.000 aan Loyalis voor de pensioenvoorziening wethouders.

Vanwege het snel(ler) vinden van nieuw emplooi, wordt minder gebruik gemaakt van de voorziening voormalig personeel hetgeen heeft geleid tot een vrijval van de voorziening voormalig personeel met € 127.000,-.

Loyalis heeft een bedrag van € 27.000 uitgekeerd ten behoeve van de weduwepensioen van de echtgenote van een voormalig wethouder. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening voormalig personeel.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (voordeel lasten € 49.000).

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Vervoerregio Amsterdam en Amstelland- en Meerlandenoverleg. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

2.7 Overhead

Inleiding

Het BBV schrijft voor dat de overhead op een separaat programma wordt begroot en daarmee ook een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Ter wille van een uniforme verantwoording in alle gemeenten is een eenduidige afbakening van belang van enerzijds de kosten die verband houden met het primaire proces en anderzijds de kosten die gerekend worden tot de overhead. Daartoe geeft de regelgeving een uitvoerige en gedetailleerde omschrijving van wat er valt onder het taakveld "0.4 Ondersteuning" binnen dit programma. Samengevat gaat het bij overhead om de volgende zaken:

- a. leidinggevend en managementondersteuning in het primair proces,
- b. de financiële functie,
- c. P&O/HRM,
- d. de inkoopfunctie,
- e. de communicatiefunctie,
- f. juridische zaken,
- g. ICT,
- h. bestuurszaken en bestuursondersteuning
- i. facilitaire zaken en huisvesting (incl. post en archief).

In de uitwerking van toerekening van overhead is conform onze financiële verordening gekozen deze te bepalen als percentage van de directe ambtelijke capaciteitsinzet. Als generieke sleutel komt de ambtelijke capaciteit het meest in aanmerking, aangezien er een significante correlatie is tussen de omvang van de directe ambtelijke capaciteit en de omvang van de (ondersteunende) overhead. Ten slotte sluit deze keuze het meeste aan bij de techniek die het CBS op macroniveau hanteert. Het percentage wordt op begrotingsbasis berekend en gedurende het jaar niet aangepast.

De toerekening van de overhead vindt plaats naar de grondexploitatie. Voor het bepalen van kostendeckendheid van lokale heffingen wordt extracomptabel overhead toegerekend. Daartoe worden de netto-overheadkosten (€ 7,6 miljoen) uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet (€ 9,8 miljoen). Dit leidt tot een overheadpercentage van afgerond 77% conform de volgende berekening:

Saldo taakveld Overhead (0.4)	€ 9,864 miljoen	(a)
Totale (netto toegerekende) overheadkosten	€ 7,624 miljoen	(b)
Opslagpercentage:	77%	(b/a)

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
7.1 Ondersteuning organisatie	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
Totaal saldo van baten en lasten	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
Reservemutatie	0	0	0	171	-171	0	205	-205	-33
Resultaat	7.705	7.676	7.877	171	7.705	7.887	206	7.680	-25

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 9.000, voordeel reservemutatie € 33.000).

2.8 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is aan een bepaald programma. Niet vrij besteedbare middelen zoals bijvoorbeeld specifieke uitkeringen en riool- en afvalstoffenheffing (retributies), worden rechtstreeks verantwoord op de programma's ter dekking van de betreffende kosten. Algemene dekkingsmiddelen bestaan voor het grootste deel uit de uitkering gemeentefonds en uit de algemene belastingen. Naast deze inkomenscomponenten ontvangt de gemeente uit haar deelnemingen en uitgezette middelen dividend en rente.

Hieronder volgt een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Daarna worden de onderdelen kort toegelicht.

Financieel overzicht

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
8.1 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-31.260	-32.777	0	33.751	-33.751	0	33.873	-33.873	-122
8.1 Belastingen overig	-1.747	-1.716	67	1.780	-1.713	67	1.798	-1.731	-19
8.1 Overige baten en lasten	119	849	1.094	10	1.084	904	15	889	-195
8.1 OZB Niet woningen	-3.671	-3.678	110	4.207	-4.098	110	4.239	-4.129	-31
8.1 OZB Woningen	-4.492	-4.597	390	5.011	-4.621	347	5.057	-4.710	-89
8.1 Treasury	-1.592	-1.253	426	1.809	-1.383	497	1.846	-1.349	34
8.1 Vennootschapsbelasting (VPB)	43	0	15	0	15	13	0	13	-2
Totaal saldo van baten en lasten	-42.601	-43.171	2.102	46.568	-44.466	1.937	46.827	-44.890	-424
Reservemutatie	-5.053	-5.097	390	5.856	-5.466	390	5.856	-5.466	0
Resultaat	-47.653	-48.269	2.492	52.424	-49.932	2.327	52.682	-50.355	-424

Belangrijkste begrotingsafwijkingen

8.1 Algemene uitkering (voordeel baten € 122.000)

De afwijking ten opzichte van de begroting bestaat uit een aanpassing op de algemene uitkering 2019 en een afrekening over oude jaren.

Algemene uitkering 2019 (voordeel baten € 129.000)

In de raadsbrief van 14 oktober 2019 is de raad geïnformeerd over de financiële gevolgen van de septembercirculaire waarvan de effecten zijn verwerkt in de 2e Bestuursrapportage 2019. De decembercirculaire is de basis voor de jaarrekening 2019. Over de effecten van de decembercirculaire op de algemene uitkering bent u geïnformeerd in de raadsbrief van 2 januari 2020.

De algemene uitkering is € 129.000 hoger dan bij de septembercirculaire. Er is sprake van een omvangrijke bijstelling van de maatstaven voor medicijngebruik, per saldo een nadeel van € 78.000.

Als uitwerking van het klimaatakkoord komt € 237.000 beschikbaar voor beleidsuitwerking. Deze middelen komen op een zodanig laat moment bij de gemeenten binnen dat het beleid hiervoor in de volgende jaren zal volgen. Voorgesteld wordt om dit bedrag bij de besluitvorming van de jaarrekening veilig te stellen.

Het resterende bedrag van € 30.000 nadelig betreft bijstelling van diverse maatstaven.

Verrekening oude jaren (nadeel baten € 7.000)

In 2019 heeft een verrekening plaatsgevonden over de jaren 2017 en 2018 van totaal € 7.000.

8.1 Overige baten en lasten (voordeel lasten € 190.000, voordeel baten € 5.000)

Belastingrente (voordeel lasten € 110.000, neutraal met taakveld Treasury)

In de 2e Bestuursrapportage 2019 is melding gemaakt van de btw-suppletie 2013-2017 en de belastingrente die daarbij verschuldigd is. Het bedrag van de suppletie inclusief de rente is geraamd op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. Conform de voorschriften van het BBV moeten de rentelasten worden verantwoord op taakveld Treasury.

Stelpost loon- en prijsontwikkeling (voordeel lasten 67.000)

In de 1e Bestuursrapportage 2019 is vooruitlopend op de nieuw af te sluiten CAO gemeentepersoneel rekening gehouden met een stijging van de sociale lasten. De werkelijke stijging valt in 2019 lager uit zodat er bij de jaarrekening incidenteel vrijval kan plaatsvinden.

Onvoorzien (voordeel lasten € 26.000)

In de begroting is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van afgerond € 31.000 (€ 1,- per inwoner). In de raadsvergadering van 9 februari 2017 is het voorstel 'De Oude Veiling, uitvoeren verbouw uitgebreide variant' behandeld (raadsbesluit 2016 / 063714). Besloten is om voor de jaren 2018 en 2019 uit de post onvoorzien de aanloopkosten van de exploitatie van De Oude Veiling te dekken en dit in de reguliere producten aan de raad voor te leggen. In de 1e Bestuursrapportage 2019 is hiertoe een bedrag van € 5.000 overgeheveld naar programma 1, taakveld Samenkracht en burgerparticipatie.

Het restantbedrag van € 26.000 is niet benut.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 13.000, voordeel baten € 5.000)

8.1 OZB woningen (voordeel lasten € 43.000, voordeel baten € 46.000)

Kosten dwanginvordering (voordeel lasten € 25.000)

Zoals eveneens in 2018 gemeld zijn door een hoge eigen inzet op de dwanginvordering de kosten voor het externe deurwaarderskantoor substantieel lager dan begroot. Dit is met name het gevolg van organisatorische wisselingen en de werkwijze bij het deurwaarderskantoor. Uit de opbrengst van de "Opgelegde kosten dwanginvordering" blijkt wel dat de dwanginvordering in zijn geheel goed loopt. Voor 2020 wordt onderzocht om het begrote bedrag voor de externe deurwaarder in te zetten voor de verdere professionalisering van de met eigen mensen uitgevoerde dwanginvordering.

Toevoeging voorziening oninbare vorderingen belastingdebiteuren (voordeel lasten € 23.000)

De voorziening oninbare vorderingen wordt gevormd afhankelijk van de ouderdom van de openstaande posten. Het saldo van de oudere posten is lager dan bij de begroting van is uitgegaan.

Inkomsten OZB (voordeel baten € 43.000)

De inkomsten OZB woningen zijn € 43.000 hoger dan geraamd. Ten opzichte van de raming is deze afwijking marginaal.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 5.000, voordeel baten € 3.000)

8.1 Treasury (nadeel lasten € 71.000, voordeel baten € 37.000)

Belastingrente (nadeel lasten € 110.000, neutraal met taakveld Overige baten en lasten)

In de 2e Bestuursrapportage 2019 is melding gemaakt van de btw-suppletie 2013-2017 en de belastingrente die daarbij verschuldigd is. Het bedrag van de suppletie inclusief de rente is geraamd op taakveld 0.8 Overige baten en lasten. Conform de voorschriften van het BBV moeten de rentelasten worden verantwoord op taakveld Treasury.

Externe rentelasten over korte en lange financiering (voordeel lasten € 45.000)

In de begroting is rekening gehouden met rentelasten in verband met nieuw aan te trekken financieringsmiddelen. De werkelijk te betalen rente is lager dan waar rekening mee werd gehouden.

Rente SVN (voordeel baten € 26.000)

De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) verstrekt leningen om het volkshuisvestingsbeleid te bevorderen en voert ook de verordening Duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds uit voor de gemeente Aalsmeer. In 2019 is voor € 26.000 aan rente ontvangen.

Diverse begrotingsafwijkingen kleiner dan € 40.000 (nadeel lasten € 6.000, voordeel baten € 11.000)

Verbonden partijen

Bij de realisering van de doelstellingen van programma Algemene Dekkingsmiddelen zijn betrokken: Ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen, Samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden, De Meerlanden Holding N.V., Bank Nederlandse Gemeenten N.V., Eneco Groep en Stedin Groep. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De Raad bepaalt tot invoering, wijziging of intrekking van de gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Aalsmeer kende in 2019 de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelasting, forensenbelasting, (water)toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen wordt ingaande 2022 van Rijkswege afgeschaft.

Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De gemeente Aalsmeer kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en grafrechten. Grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

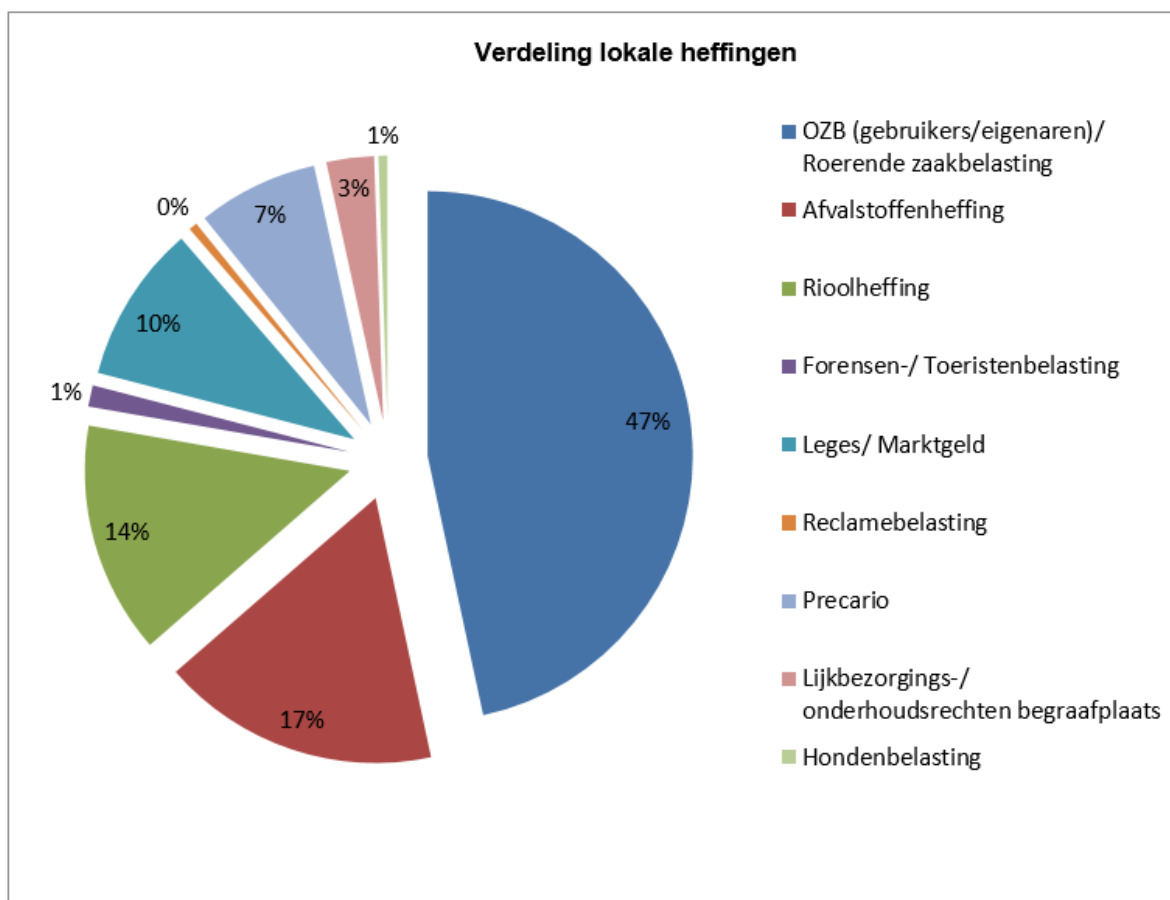
De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde en daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten lokale heffingen 2019. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het beleid dat de gemeente heeft gehanteerd voor de bepaling van de hoogte van de heffingen 2019, wordt een uiteenzetting per belasting en heffing gegeven en worden de belangrijkste gegevens vergeleken met die van omliggende gemeenten. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste kerngegevens.

Inkomsten lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat 3,5% naar gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5,1% voor hun rekening, de rijksoverheid 94,9%. In 2019 is € 20,3 miljoen. ontvangen aan belastingen en retributies en daarmee maken deze inkomsten circa een kwart uit van de totale gemeentelijke baten. Gemeten naar de financiële omvang bepalen de onroerende zaak belastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing met afgerond 78% een groot deel van de lokale heffingen.

x € 1.000				
Soort lokale heffing	Werkelijk 2018	Begroting na wijziging 2019	Werkelijk 2019	Vershil 2019
Belastingen				
OZB-eigenaren woningen	4.784	5.276	5.324	49
OZB-eigenaren niet -woningen	2.086	2.375	2.375	-1
OZB gebruikers niet - woningen	1.692	1.832	1.864	32
Roerende zaak belasting	59	50	61	10
Forensenbelasting	47	45	31	-14
Toeristenbelasting	61	121	120	-1
Watertoeristenbelasting	99	124	117	-7
Hondenbelasting	115	125	113	-12
Reclamebelasting	105	89	107	18
Precariobelasting	1.522	1.516	1.518	2
	10.570	11.553	11.629	77
Retributies				
Afvalstoffenheffing	3.450	3.456	3.500	44
Rioolheffing	2.795	2.837	2.918	81
Marktgeld	18	22	26	4
Lijkbezorgingsrechten	319	352	351	-1
Onderhoudsrechten begraafplaats	269	238	248	10
Leges	2.152	1.904	1.962	58
	9.003	8.808	9.004	196
Totaal inkomsten lokale heffingen	19.573	20.361	20.633	273
Kortingen				
Incidentele korting op afvalstoffen- heffing	374			0
Korting van € 65 op rioolheffing	938			0
Compensatie woonlasten		310	315	5
Totaal kortingen	1.312	310	315	5
Daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven	18.261	20.051	20.318	267

In onderstaande grafiek is de gerealiseerde verdeling procentueel weergegeven.

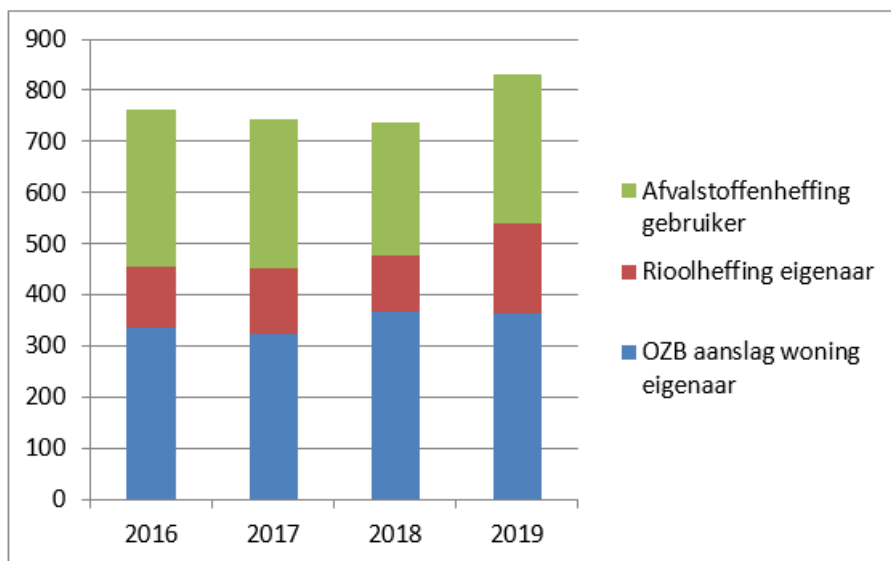
Lokale lastendruk

Om een indruk te geven van de ontwikkeling van de Aalsmeerse tarieven vergelijken wij ons op deze plaats met andere gemeenten. Basis hiervoor zijn de tarieven 2019. Voor de vergelijking met omringende gemeenten is gebruikgemaakt van de Atlas van de lokale lasten 2019 opgesteld door het COELO. De afgelopen jaren is Aalsmeer sterk gestegen in de COELO-atlas. Oorzaak is gelegen in het wegvallen van incidenteel afgesproken kortingen. Nummer 1 in de COELO-atlas heeft de laagste woonlasten.

Jaar	Plaats	Aantal gemeenten (deelnemers COELO)
2019	275	372
2018	181	387
2017	185	398
2016	236	396

Voor 2019 bedroegen de gemiddelde Aalsmeerse woonlasten (meerpersoonshuishoudens) circa € 830. Het landelijk gemiddelde 2019 bedroeg circa € 740. Bij de behandeling van de programmabegroting 2019 is de motie belastingplafond aangenomen. In 2019 is geen ruimte gevonden voor tussentijdse maatregelen om de belastingdruk voor onze inwoners te beperken. Wel is ervoor gekozen vanaf 2020 de waardeontwikkeling OZB structureel te verrekenen via het tarief en niet incidenteel terug te geven via een

incidentele korting. De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven:

Woonlasten	2016	2017	2018	2019
OZB aanslag woning eigenaar	336	323	368	390
Rioolheffing eigenaar	185	194	174	174
Incidentele korting rioolheffing	-65	-65	-65	
Afvalstoffenheffing gebruiker	307	290	290	291
hoogste tarief				
Compensatie woonlasten			-30	-25
Totaal gemiddeld	762	742	737	830

Vergelijking met regiogemeenten

De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven:

Woonlasten eigenaar / bewoner woning	2016	2017	2018	2019
Aalsmeer	762	742	737	830
Amstelveen	704	694	703	720
Amsterdam	608	586	581	645
Diemen	808	801	772	783
Haarlemmermeer	713	718	717	836
Ouder-Amstel	747	733	732	823
Uithoorn	764	772	788	819
Kaag en Braassem	889	865	860	884
Nieuwkoop	852	861	881	915

Beleid van de lokale heffingen

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid van 2019 zijn geweest:

- daar waar wettelijk toegestaan het toepassen van een jaarlijkse indexering;
- het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- terughoudendheid ten aanzien van verhoging van de totale lokale lastendruk.

Indexering

In 2019 is uitgezonderd de precarioheffing kabels en leidingen bij de berekening van de belastingtarieven rekening gehouden met een indexering van 2%. Voor de retributies geldt dat indexatie alleen kan plaatsvinden als de kostenontwikkeling hier ruimte voor biedt. Zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing zijn in 2019 niet geïndexeerd. Voor de afvalstoffenheffing is alleen het tarief voor de 240 liter met één euro verhoogd.

Kostendekkende tarieven retributies

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Alle kosten die toegerekend kunnen worden, worden doorvertaald in de verschillende tarieven. Afwijkingen die op jaarrekeningbasis ontstaan worden betrokken bij de vaststelling van toekomstige tarieven. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing loopt dit via de desbetreffende egalisatievoorzieningen. Voor de overige tarieven loopt dit via de algemene middelen.

Toerekening van overhead

Op basis van wetgeving (BBV) moet de overhead op consistente wijze aan de tarieven worden toegerekend. Aalsmeer heeft als uitgangspunt toerekening van de overhead aan de tarieven op basis van de directe ambtelijke capaciteit. Dit is vastgelegd in de financiële verordening Aalsmeer 2017-I van 20 april 2017. Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage op dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd. Het overheadpercentage wordt op begrotingsbasis berekend en niet aangepast op basis van de realisatie in de jaarrekening. Het overheadpercentage 2019 bedraagt 77%.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Per belasting/heffing worden de volgende onderwerpen beschreven:

- het gemeentelijk beleid ten aanzien van de heffing;
- een overzicht van de tarief ontwikkeling van de belangrijkste heffingen over de laatste jaren, inclusief het gehanteerde tarief in 2019;
- een vergelijking met de tarieven die zijn gehanteerd in de regio (indien relevant);
- de mate van kostendekkendheid op jaarrekening basis (indien relevant).

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De onroerende zaakbelastingen bestaan uit een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen) en voor het gebruik van niet-woningen. In het geval van een woning krijgt alleen de eigenaar van de woning een aanslag OZB. Er is geen OZB belasting voor het gebruik van woningen (deze is in 2005 afgeschaft).

Tarieven 2019

Grondslag voor de OZB zijn de voor de Wet Waardering onroerende zaken vastgestelde WOZ-waarden. Voor belastingjaar 2019 is de waardepeildatum 1 januari 2018. Voor de tariefbepaling 2019 is conform de begroting 2019 voor woningen de waardestijging (8%) gehanteerd en voor niet-woningen de waardestijging (2%) en het indexeringspercentage van 2%. Tegenover de waardestijging van de woningen is in 2019 een "compensatie woonlasten" per huishouden verstrekt van € 25. Deze korting is gekoppeld aan de aanslag afvalstoffenheffing.

In vergelijking met omliggende gemeenten heeft Aalsmeer een laag tarief voor niet-woningen.

Tariefontwikkeling in %				
OZB ten behoeve van	2016	2017	2018	2019
woning eigendom	0,1188	0,1154	0,1154	0,1177
niet-woning eigendom	0,2036	0,2056	0,2113	0,2155
niet-woning gebruik	0,1776	0,1794	0,1843	0,1880

Tarieven in % omliggende gemeenten (2019)					
OZB ten behoeve van	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
woning eigendom	0,0702	0,1093	0,0952	0,0693	0,9030
niet-woning eigendom	0,2571	0,2581	0,2938	0,2477	0,1544
niet-woning gebruik	0,2070	0,1988	0,2555	0,2145	0,0957

Roerende zaakbelasting

Deze belasting is op grond van het gelijkheidsbeginsel ontstaan. Gebruikers van roerende ruimten hebben immers evenzeer belang bij de door de gemeente geboden collectieve voorzieningen. Op basis van de Gemeentewet moet voor de RZB het zelfde tarief worden toegepast als voor de OZB.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing mogen op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Afwijkingen gedurende het jaar worden verrekend met de egalisatievoorziening afval.

De tarieven in onderstaande tabel worden weergegeven zonder incidentele kortingen. De incidentele kortingen 2018 en 2019 betroffen een *compensatie voor de gestegen woonlasten* en hadden als zodanig alleen een administratieve koppeling met de afvalstoffenheffing.

Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing				
Bakinhoud	2016	2017	2018	2019
80 liter bak	184,00	196,00	237,00	237,00
120 liter bak	230,00	242,00	250,00	250,00
240 liter bak	307,00	320,00	290,00	291,00

Tarieven in omliggende gemeenten (2019)					
huishouden	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
Eénpersoons	202,50	263,94	229,20	256,55	172,20
Meerpersoons	245,80	263,94	319,80	221,63	223,80

Kostendekking afval x € 1.000			
Kostendekking afval	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	2.505	2.742	2.693
Toevoeging voorziening		-125	-15
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	119	119	119
Straatvegen	145	145	145
Handhaving	45	45	45
Compensabele BTW	550	550	550
Kwijtschelding	95	95	95
Totaal kostenbasis	3.459	3.571	3.632
Afvalstoffenheffing	3.456	3.456	3.500
<i>Kostendekking</i>	100%	97%	96%

Rioolheffing

De kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel zijn de basis voor de berekening van het tarief van de rioolheffing. De tarieven mogen op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m3 water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m3 door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden.

Tariefontwikkeling rioolheffing				
	2016	2017	2018	2019
Rioolheffing	184,55	193,78	173,62	173,62

Zonder korting van € 65,00

Tarieven in omliggende gemeenten (2019)					
	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
Rioolheffing	203,50	244,22	132,22	284,19	210,00

Kostendekking riool x € 1.000			
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	1.789	1.889	1.835
Toevoeging voorziening	237	237	372
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	154	154	154
Straatvegen	173	173	173
Compensabele BTW	384	384	384
Totaal kostenbasis	2.737	2.837	2.918
Rioolrecht	2.737	2.837	2.918
<i>Kostendekking</i>	100%	100%	100%

Hondenbelasting

Iedereen, die één of meer honden heeft, moet hondenbelasting betalen. Voor 2019 zijn de tarieven verhoogd met het indexcijfer van 2%.

Tariefontwikkeling hondenbelasting				
Aantal honden	2016	2017	2018	2019
1 hond	73,45	74,18	76,22	77,74
Tweede (en volgende) hond	88,75	89,64	92,11	93,95
Kennel	281,75	294,67	302,77	308,83
Totaal aantal honden	1.700	1.660	1.600	1.435

Tarieven in omliggende gemeenten (2019)					
	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ouder- Amstel	Ronde Venen
1 hond	0,00	87,10	81,70	73,90	62,05

Leges

Leges worden geheven als vergoeding van kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn het afgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het verstrekken van (bouw) vergunningen. De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door volledige kostendekking op begrotingsbasis. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Ondanks de mogelijkheid om afwijkingen in kostendekkendheid tussen de verschillende leges te vereffenen brengen wij voor uw inzicht de kostendekkendheid van de bouwleges afzonderlijk in beeld. De hoogte van de tarieven van de overige leges is van Rijksweg vastgesteld en deze zijn voor Aalsmeer niet kostendekkend.

Kostendekking bouwleges			x € 1.000
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	1.290	1.195	1.275
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	993	921	981
Stadsontwikkeling / Welstand	8	32	33
BTW	237	245	262
Totaal kostenbasis	2.528	2.393	2.551
Bouwleges	2.499	1.401	1.415
<i>Kostendekking</i>	99%	59%	55%

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. De inkomsten marktgelden zijn verhoogd met het indexpercentage 2019. De daadwerkelijk in rekening gebrachte tarieven zijn in 2019 niet verhoogd, in verband met contante betaling op de markt. De vastgestelde verhoging wordt in de loop van de tijd, zodra deze weer op een rond bedrag uitkomt, aangepast in het "bonnenboekje".

Grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats. Wettelijk is bepaald dat de baten van de rechten niet (structureel) boven de geraamde lasten mogen uitgaan.

In 2019 zijn de voorzieningen voor lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten op de juiste hoogte gebracht. Reeds ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten zitten met ingang van 2019 in de desbetreffende voorzieningen. De ontvangen afkoopsommen vormen immers een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald. Met jaarlijkse aanwendungen van de voorzieningen wordt het daadwerkelijk onderhoud betaald.

Kostendekking begraven			x € 1.000
	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Saldo taakveld	434	414	404
Toevoeging voorziening	-29	260	278
<i>Overige toe te rekenen kosten</i>			
Overheadtoerekening	110	110	110
Totaal kostenbasis	515	784	792
Begraafrechten	503	590	599
<i>Kostendekking</i>	98%	75%	76%

Precariobelasting

Precario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Behoudens het tarief voor de kabels en leidingen die van rijkswege niet mogen worden geïndexeerd worden de tarieven voor precariobelasting verhoogd met de prijsindexatie.

De Tweede Kamer heeft het voorstel tot afschaffing van de precariobelasting op leidingen en kabels aangenomen waarmee de mogelijkheid om precario te heffen op kabels en leidingen ingaande 2022 van Rijksweg verdwijnt. Hiermee is in Aalsmeer een bedrag van € 1,5 miljoen gemoeid. Het wegvallen van de precario inkomsten is reeds in het meerjarenbeeld Aalsmeer verwerkt.

(Water)toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer worden twee belastingen geheven. Naast de "gewone" toeristenbelasting wordt een watertoeristenbelasting geheven. De tarieven 2019 zijn geïndexeerd.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zich zelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden. De tarieven 2019 zijn geïndexeerd.

Reclamebelasting

Deze belasting wordt geheven vanwege het hebben van reclameobjecten, zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting zijn na aftrek van de administratieve kosten uitgekeerd aan het ondernemingsfonds.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

Kwijtschelding	2016	2017	2018	2019
<i>a) Formulieren</i>				
aantal verzoeken	202	130	135	164
afgewezen	70	47	25	51
afgehandeld	195	128	131	104
idem in euro's	€ 33.559	€ 31.158	€ 23.186	€ 22.996
<i>b) "automatische kwijtscheldingen"</i>				
	149	226	216	234
idem in euro's	€ 36.544	€ 52.084	€ 57.450	€ 62.178
totaal kwijtschelding (a+b)	€ 70.103	€ 83.242	€ 80.636	€ 85.174
<i>Nog af te handelen aanvragen</i>	7	2	4	4

Kerngegevens

Onderstaand zijn enkele kerngegevens weergegeven:

Kerngegevens over	2016	2017	2018	2019
WOZ				
aantal objecten	15.850	16.070	16.717	16.436
bezwaarschriften (objecten) in aantallen	185	323	465	502
bezwaarschriften (objecten) in percentages	1,1%	1,9%	2,8%	3,1%
(hoger)beroepschriften	4	6	3	3
Aantal invorderingen				
Afgegeven automatische incasso's	8.995	9.070	9.080	9.135
Aanmaningen	1.670	1.748	1.591	1.448
Dwangbevelen	939	603	623	451

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). In tegenstelling tot de andere paragrafen en de het doel van de jaarrekening om terug te kijken op 2019, blikt de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing altijd vooruit naar toekomstige risico's. Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2020, die vastgesteld is op 9 december 2019.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's. De weerstandsratio is als volgt: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor het kader zoals beschreven in de nota Reserve- en risicobeleid. Hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2020 is door de raad ingestemd met het hanteren van een streefwaarde gelijk aan 1,5.

Opgemerkt wordt dat er een onlosmakelijke samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's aanmerkelijk ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

1. Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
2. Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
3. Een betrouwbare bedrijfsvoering;
4. Een gedegen risicobeleid.

Risicobeleid

De risico's van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

- 1 Bedrijfsvoering risico's;
- 2 Bouw/project gerelateerde risico's;
- 3 Overige geïnventariseerde risico's.

De risico's genoemd onder 2 en 3 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd. Het criterium voor de waardering is het product van kans en gevolg. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
- Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
- Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
- Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
- Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
- Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgsklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	1.499.999	4
1.500.000	99.999.999	5

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

Bedrijfsvoering risico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau primitieve Begroting 2019 van € 101 miljoen op begrotingsbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hierna volgt een opsomming van de bedrijfsvoering risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij een aantal financiële instellingen garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 20 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen die niet onder de WSW vallen en op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een borgstelling verleend. De garantiestelling bedraagt op dit moment nog ruim € 0,1 miljoen voor de investering in een kantine. In de gemeenteraadsvergadering van 27 februari 2020 is besloten om een garantiestelling voor de Windsurfclub Aalsmeer te verlenen ad € 175.000.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken, waardoor de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handavingsprocedures en dergelijke. De gemeente kan in dat geval te maken krijgen met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Economische ontwikkeling

De gemeentelijke inkomsten zijn afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Een verandering in de economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, bouwleges, bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting Aalsmeer.

Open-einde-regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 34,4 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van de uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op, trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. In de bestaande meerjarenramingen van het rijk is een oplopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort uitgaande van voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het gemeentefonds herijkt. De eerstvolgende herijking vindt volgens de huidige planning plaats per 2022. Het gaat om een algehele herziening van de bestaande objectieve verdeelmodellen. Dit omvat zowel de nieuw onderdelen van het sociaal domein als het klassieke gemeentefonds. Een belangrijk thema in de herverdeling is hoe omgegaan wordt met de inkomensverevening. Op dit moment vindt in het gemeentefonds verevening plaats op basis van 70% van de WOZ-waarde niet woningen en 80% van de WOZ-waarde woningen. Het volume van de verdeelmaatstaf is de achterliggende jaren (vanaf 1997)

gegroeid met areaal en inflatie. Extra OZB-verhogingen van gemeenten zijn niet meegenomen in het volume van de verdeelmaatstaf. De exacte gevolgen van de herijking voor Aalsmeer zijn nog niet bekend. De plannen rondom verevening WOZ en volume aanpassing WOZ kunnen grote structurele (negatieve) gevolgen hebben voor Aalsmeer.

Beheer Burgemeester Kasteleinweg

De Provincie Noord-Holland (PNH) heeft het dagelijks onderhoud van de N196 per 1 april 2016 overgedragen. De status van provinciale weg is daarmee komen te vervallen. Het definitieve eigendom van de weg wordt overgedragen, nadat de herinrichting van de weg en de aanleg van de busbaan hebben plaatsgevonden (verwachting 2020 gereed). De busbaan blijft in eigendom en beheer van de PNH. De bijdrage van PNH aan de gemeente Aalsmeer, voor het achterstallig onderhoud bedraagt € 875.000 en dit bedrag is in 2016 uitbetaald. Aan dit bedrag zijn voorwaarden verbonden over het bestedingsdoel.

De tijdelijke onderhoudskosten tot aan de afronding van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg, zijn opgenomen binnen de totale kosten van deze herinrichting. Op 7 juli 2016 is voor het totale project inclusief het beheer en onderhoud tot en met de herinrichting een totaal krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld. De planning was toen dat de werkzaamheden in 2018 zouden starten en in 2020 zouden worden afgerond.

In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 380.000 in verband met extra kosten die bij de kredietverlening niet waren voorzien. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2019-2021.

De structurele onderhoudskosten van de nieuw ingerichte Burgemeester Kasteleinweg moeten in de meerjarenbegroting vanaf 2021 worden ingepast.

Dividenden

Er worden diverse dividenduitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco en Stedin. Meer informatie over de uitkeringen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen. De definitieve dividenduitkering is altijd afhankelijk van de ontwikkelingen binnen het bedrijf zelf.

Vennootschapsbelasting gemeenten

Om de risico's te beheren is afstemming gezocht met de Belastingdienst over het cluster "grondbedrijf" inclusief de grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer.

De Belastingdienst heeft aangegeven akkoord te zijn met de gehanteerde systematiek voor de fiscale uitwerking van het cluster Grondbedrijf. Op basis van de beschikbare informatie is de Belastingdienst met ons van mening dat geen sprake is van een fiscale onderneming voor het jaar 2016 voor het cluster Grondbedrijf. Ook is de Belastingdienst van mening dat het grondbeheercomplex Greenpark Aalsmeer geen onderdeel uitmaakt van het cluster Grondbedrijf en dat de gemeente geen structurele opbrengsten of overschotten overhoudt aan het grondbeheercomplex Greenpark in 2016. Jaarlijkse monitoring of een wijziging in de feiten, in een bepaald jaar kunnen leiden tot een andere conclusie.

De ontwikkelingen rondom de belastingplicht voor afvalopbrengsten en reclame-inkomsten zijn nog aandachtspunten bij de VPB voor gemeenten. Voor wat betreft afval ontvangt de gemeente Aalsmeer slechts bedragen van Nedvang, die vooralsnog buiten de heffing wordt gehouden.

De ontwikkelingen rondom de reclame-inkomsten geven ons aanleiding deze mee te nemen in de aangiften. Bij ontvangst van de definitieve aanslag van de Belastingdienst zijn we voornemens bezwaar te maken. Zo voorkomen we ongewenste boetes/belastingrentes.

De aangiften VPB-2016 en 2017 zijn ingediend bij de Belastingdienst. Voor het jaar 2016 is de definitieve aanslag VPB ontvangen van de Belastingdienst. Hierop is door ons een proforma bezwaar ingediend. De Belastingdienst heeft vervolgens gevraagd dit inhoudelijk te onderbouwen.

Voor 2018 en 2019 hebben we een voorlopige aangifte ingediend om boetes/belastingrentes te voorkomen. De laatste hand wordt gelegd aan het toetsten van de fiscale clusters 2018 ter onderbouwing van ons dossier VPB 2018.

Actualisering van reeds bestaande en nieuwe bouwgrondexploitaties met een hoger opbrengstpotentieel hebben een directe invloed op een eventuele VPB last in de toekomst.

Onderwijs Achterstanden Beleid

Voorschoolse educatie (VE) is een wettelijke taak van de gemeente binnen het Gemeentelijk OnderwijsAchterstandenBeleid (GOAB). Met ingang van 1-1-2019 zijn de criteria en de verdeelsystematiek voor de Rijksmiddelen GOAB gewijzigd, wat voor Aalsmeer leidt tot een vermindering van het GOAB-budget. In het nieuwe budget GOAB is ook een nieuwe taakstelling opgenomen: vanaf 2020 uitbreiding van Voorschoolse educatie (VE) van 10 naar 16 uur per week. Deze urenuitbreiding heeft ook gevolgen voor het aantal uren Peuterarrangement (PA), aangezien beide soorten kindplaatsen in dezelfde kinderopvanggroep worden aangeboden. De afname van de rijksmiddelen GOAB, in combinatie met de ontwikkelingen VE en PA, leiden, bij ongewijzigde beleid, tot een tekort op de begroting Onderwijsachterstandenbeleid van € 30.000,- in 2020 oplopend tot € 60.000,- in 2022.

Voor 2020 blijven de huidige doelgroepcriteria en het aantal gesubsidieerde kindplaatsen VE en PA gehandhaafd op het niveau 2019. De financiële consequenties 2020 zijn verwerkt in de Begroting 2020.

Voor 2021 wordt nieuw structureel beleid voorgesteld met een daarbij horende meerjarenbegroting. Hierin wordt tevens rekening gehouden met de oplopende korting van de Rijksmiddelen GOAB tot 2022.

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Met ingang van 9 maart 2014 is de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten verhoogd van 5 naar 10 jaar. Dit betekent mogelijk een dip in de afgifte van reisdocumenten in de periode van 2019 tot 2024. Hierdoor is sprake van een tijdelijke teruggang in werkzaamheden voor het cluster Documenten en in de leges-inkomsten op het product reisdocumenten. Naar huidige inzichten is het niet noodzakelijk om aanvullende maatregelen daarvoor te treffen.

ICT en informatievoorziening

Informatieveiligheid en privacy

Jaarlijks wordt op basis van het informatieveiligheidsbeleid en een risicoanalyse een jaarplan informatieveiligheid en privacy opgesteld. Hierin zijn alle acties voor het betreffende jaar vastgelegd, inclusief planning, uitvoerder en resultaat. Eén van de acties in 2019 betrof het succesvol doorlopen van de wettelijk verplichte ENSIA audit. Daarnaast vormde dit jaar de voorbereiding op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een belangrijk onderdeel. De BIO vervangt, als brede algemene norm voor informatieveiligheid bij de gehele overheid, de tot nu toe gehanteerde BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten).

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening in werking getreden. Vanaf dat moment zijn de privacyregels verder aangescherpt. Dit betekent dat organisaties meer verplichtingen hebben gekregen en dat betrokkenen (inwoners, klanten, medewerkers etc.) meer rechten hebben. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan hoge boetes tot een

maximum van € 20 miljoen of 4% van de wereldwijde omzet opleggen in geval van overtreding van de regels (denk bijvoorbeeld aan datalekken) met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens.

Vervolg Programma Digitaal Werken

In 2019 heeft de afronding plaatsgevonden van het programma Digitaal Werken. In dit programma is een groot aantal werkprocessen gedigitaliseerd in het zaaksysteem, zodat deze processen digitaal in de organisatie kunnen plaatsvinden. De uitvoering van de 'nazorg'-fase van het programma Digitaal Werken heeft in 2019 plaatsgevonden. In de nazorg waren oplossing van openstaande problemen in het zaaksysteem en een grote update van het zaaksysteem de belangrijkste acties. Vervolgens is een start gemaakt met een strategische heroriëntatie op het zaaksysteem en de manier waarop we zaakgericht werken. Op basis van deze heroriëntatie zal in 2020 worden besloten hoe de volgende stappen in de digitalisering van werkprocessen eruit gaan zien.

Overige ontwikkelingen Burgerzaken

Het juist vaststellen van de identiteit is een belangrijke taak die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken is toebedeeld en waar steeds meer de nadruk op komt te liggen. Een andere wettelijke taak is het voorkomen en opsporen van adresfraude. Door invoering van de Registratie Eerste Verblijf Adres (REVA) en door de economische groei in de MRA regio is sprake van een sterke toename van het aantal (her)vestigingen vanuit het buitenland. Dit heeft tot gevolg dat ook het aantal identiteitsvaststellingen en adresonderzoeken in front- en backoffice stijgt. Door deze ontwikkelingen verandert vanaf 2019 de corebusiness van Burgerzaken. Er is een afname te zien van werkzaamheden waarvoor leges kunnen worden gevraagd en een toename van werkzaamheden waar niets tegenover staat. Op dit moment wordt in kaart gebracht welke consequenties dit zal hebben.

Btw

Sportvrijstelling

Het recht op vooraf trek van btw die aan gemeente in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties vervalt ingaande 2019. De rijksoverheid compenseert gemeenten voor dit nadeel via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK). Aalsmeer heeft een aanvraag ingediend. De kosten die voor compensatie in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Landelijk is er meer aangevraagd (€ 228 miljoen) dan er budget is (€ 152 miljoen), wat zou betekenen dat de gemeente minder gecompenseerd wordt dan verwacht.

ESA BV kan door deze btw-vrijstelling haar btw deels gecompenseerd krijgen door een beroep te doen op de subsidieregeling stimulering Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA). Omdat niet alle (btw-) kosten voor deze subsidie in aanmerking komen, wordt ESA BV met een financieel nadeel geconfronteerd van ruim een ton. Dit kan leiden tot een hogere bijdrage van de gemeente.

Bouw- / projectgerelateerde risico's

In de gevallen dat de gemeente gebouwen en accommodaties btw-belast verhuurt, is btw op verbouwingskosten terug te vorderen. Voorwaarde hierbij is dat de verhuur gedurende de herzieningstermijn voor 90% belast plaatsvindt. De herzieningstermijn varieert afhankelijk van de aard van de verbouwing tussen de 1 en 10 jaar. Indien deze btw belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde btw moet worden terugbetaald.

Btw Labeling in administratie

In de 2^e Bestuursrapportage 2019 hebben wij u geïnformeerd over de resultaten van een intern onderzoek naar de wijze van administratieve verwerking van de btw. Hieruit is gebleken dat er correcties op de btw-aangiftes 2013-2018 moeten plaatsvinden. Het nadeel dat hiermee samenhangt is via de 2^e Bestuursrapportage 2019 in de jaarrekening 2019 verwerkt. De exacte afrekening kan nog wijzigen door correcties vanuit de Belastingdienst. Voorzichtigheidshalve is geen rekening gehouden met een Amstelveense bijdrage in het btw-nadeel.

Benodigde risicobuffer bedrijfsvoering risico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's (m.n. gemeentefonds, beheer en onderhoud van de openbare ruimte en decentralisaties). Conform bestaand beleid wordt bij de berekening van de weerstandsratio voor normale bedrijfsvoeringsrisico's rekening gehouden met een bedrag corresponderend met 5% van het uitgaventotaal van de gemeente, overeenkomend met € 103 miljoen.

Bouw/projectgerelateerde risico's

Uitvoeringsprogramma's Aalsmeer

Projecten kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de capaciteit van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Instandhouding buitenruimte

De dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en Meerlanden voor het onderhoud van de buitenruimte is per 1 januari 2020 met vijf jaar verlengd. De kosten voor het onderhoud, bij gelijkblijvend onderhoudsniveau, stijgen o.a. vanwege klimaatinvloed. Door het verbod op chemische onkruidbestrijding in 2016 is een extra budget van structureel € 170.000,- per jaar beschikbaar gesteld voor onkruidbestrijding op verharding met gelijkblijvend onderhoudsniveau. Voor de totale gevolgen van de verlening van de dienstverleningsovereenkomst met de Meerlanden nemen we voor de bepaling van het weerstandsvermogen € 0,3 miljoen op.

Het huidige budget voor wegonderhoud maakt onderdeel uit van de jaarlijkse toevoeging aan de reserve buitenruimte en bedraagt circa € 2 miljoen structureel. Met de Nota wegen 2019-2022 zijn de benodigde middelen voor wegonderhoud en het inlopen van achterstallig onderhoud voor de periode 2019-2022 voorzien. Na deze periode vallen we terug op het huidige budget. De nota wegen geeft een doorkijk van de investeringsbehoefte op langere termijn in relatie tot de reserve buitenruimte en de jaarlijkse voeding daarvan. Hieruit blijkt dat de huidige jaarlijkse voeding voor wegen en kunstwerken naar verwachting onvoldoende zal zijn. Nadat de huidige achterstanden zijn weggewerkt en met een nieuwe actualisatie en weg inspectie zal bepaald moeten worden in welke mate deze doorkijk juist blijkt.

Areaaluitbreiding grote projecten

Het gereedkomen van de Burgemeester Kasteleinweg, het VVA terrein en Greenpark leidt vanaf 2021 tot aanzienlijke areaaluitbreiding. Bij het handhaven van het huidige kwaliteitsniveau betekent dit een stijging van de beheerskosten openbare ruimte en groen die niet in het meerjarenbeeld is voorzien. Voor deze stijging wordt nauwelijks compensatie via de algemene uitkering geboden.

Waardering gronden niet in exploitatie

Gronden die niet in exploitatie zijn opgenomen worden in het algemeen voorzichtig gewaardeerd tegen de agrarische prijs. In Aalsmeer is € 5 per m² daarvoor een redelijke benadering. Onder de gronden niet in exploitatie komen echter drie percelen voor met een boekwaarde die boven deze voorzichtige waarde uitgaat, te weten de percelen Herenweg 61, Bilderdammerweg 32-34 en Cactuslaan naast 3 met boekwaarden van respectievelijk € 226.429 i.p.v. € 30.540 tegen € 5 per m², € 55.236 i.p.v. € 7.450 tegen € 5 per m² en € 250.000 i.p.v. € 31.435 tegen € 5 per m². Omdat concrete voornemens bestaan deze percelen binnen afzienbare termijn als bouwgrond te verkopen en daarbij netto verkoopopbrengsten ten minste in de orde van grootte van de boekwaarden worden verwacht, wordt het verantwoord geacht, in deze drie gevallen nu niet over te gaan tot afboeking naar de agrarische waarde. Daarbij kan nog worden aangetekend dat de totale boekwaarde van gronden niet in exploitatie momenteel € 905.536 bedraagt tegenover de voorzichtige taxatiewaarde van in totaal € 1.614.072.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt in de Begroting 2020 € 11,96 miljoen (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans) en betreft alleen (deelgebieden binnen) het project De Tuinen van Aalsmeer.

Ook voor projecten faciliterend grondbeleid is een voorziening aanwezig. Deze bedraagt in de begroting 2020 € 1,18 miljoen.

De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

Project Bedrijventerrein Green Park Aalsmeer omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% risico dragen. Voor de uitvoering van de realisatie van het bedrijventerrein is GPAG BV opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn.

Tot en met 2016 is de hoogte van de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV gebaseerd op de risico analyse die onderdeel uitmaakt van de jaarlijkse actualisering van de grondexploitatie van GPAG BV. Deze risico analyse wordt opgesteld op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid. Eind 2014 is de eerdere onttrekking aan het project voor de bijdrage aan de N201 teruggestort. Hierdoor verbeterde het resultaat van de grondexploitatie aanzienlijk en werd licht positief. Ook de concept grondexploitatie van 2018 laat een positief resultaat zien. Hoewel de

eindwaarde van de opgestelde grondexploitatie vanaf eind 2014 positief is, waren de uitkomsten van de risico analyse tot en met de grondexploitatie van 2017 negatief. Vanaf de grondexploitatie 2018 is nu ook deze risico analyse positief. Op basis van de blijvende positieve eindwaarde van het project is de voorziening per 1-1-2018 opgeheven.

Nu de eindwaarde conform de risico analyse op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid, positief is, hoeft er geen bedrag voor dit risico meer te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De Tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

In januari 2020 is de grondexploitatie 2020 opgesteld. Dit betreft zowel de ontwikkelingen op basis van actief als facilitair grondbeleid. Het resultaat van de grondexploitatie (totaal) is vastgesteld op negatief € 13,13 miljoen (op Netto contante waarde per 1 januari 2020) en vertegenwoordigt de totale huidige omvang van de verliesvoorziening voor het project. Bij de grondexploitatie De Tuinen van Aalsmeer is een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt. De uitkomst hiervan is dat met 90% waarschijnlijkheid het resultaat ligt op € 13,93 miljoen negatief. Er is daarmee een benodigde weerstandscapaciteit van € 0,8 miljoen (NCW).

	Kans	Gevolg- klasse	Weerstandscapaciteit
Jaarrekening 2018	1	4	€ 1.470.000
Programmabegroting 2019	1	4	€ 694.000
Jaarrekening 2019	1	4	€ 801.000

Bovenwijkse voorzieningen

In de Lentenota 2018 is aangekondigd dat er een nieuwe nota voor kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen zou worden opgesteld om de realisatie van bovenwijkse voorzieningen financieel te waarborgen. Concrete aanleiding hiervoor betrof de kostenraming voor de aanpak Burgemeester Hoffscholteweg, die € 1,6 miljoen hoger zou uitvallen volgens de toen geldende inzichten. Hiervan is destijds € 0,6 miljoen als taakstellende opgave opgenomen voor de actualisatie van de nota bovenwijkse voorzieningen. Het opstellen van een nieuwe nota bovenwijkse voorzieningen vindt op dit moment plaats. Daarin zal op basis van een hernieuwde kostenberekening van de bovenwijkse voorzieningen een nieuw kader voor kostenverhaal worden vastgesteld. Enerzijds betekent dit dat kostenstijgingen in de bovenwijkse voorzieningen via de nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen gedekt zijn. Anderzijds betekent het dat de projecten waar sprake is van een actieve grondexploitatie als gevolg van dit nieuwe beleid zwaarder zullen worden belast. Dit zal tot nadelen leiden die nog niet eerder voorzien waren. De huidige actieve grondexploitaties in Aalsmeer waar dit op van toepassing is zijn de Tuinen, Meervalstraat/ Roerdomplaan en het VVA terrein.

N231-zuid

De herinrichting van de provinciale weg N231 tussen Vrouwenakker en de kruising met Burgemeester Kasteleinweg (N231 zuid) was reeds opgenomen in het AVVP 2010. In 2015 heeft de provincie Noord-Holland ambtelijk een voorstel bij de partijen in de omgeving neergelegd voor de herinrichting van de N231 zuid. Naar aanleiding van nieuwe inzichten over de ruimtelijke ontwikkelingen in Kudelstaart en de verbetering van het openbaar vervoer van en naar Kudelstaart zijn aanvullende maatregelen onderzocht. In hoofdlijnen zijn de maatregelen het verdubbelen van de rijstroken van 2x naar 2x2 rijstroken tussen

kruisingen met de Bachlaan en de Hoofdweg, zodat het verkeer nu en in de toekomst goed kan doorstromen.

De uitvoering van het project ligt volledig bij de Provincie Noord-Holland. De gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en de Vervoerregio Amsterdam leveren een financiële bijdrage. De verwachting is dat de bijdrage van Aalsmeer hoger wordt dan is ingeschat.

Begin 2020 is, mede als reactie op een Raadsnotie, door het College een brief aan de GS van de provincie Noord-Holland gestuurd met het verzoek om de studie N231-Zuid weer op te pakken en in deze studie nadrukkelijk de volledige 2x2-variant mee te nemen. Een reactie op deze brief is, mede aangezien er begin 2020 nog geen Gedeputeerde was, nog niet ontvangen. Wanneer voor de zomer geen bevredigend antwoord is ontvangen, wordt overgegaan tot bestuurlijke escalatie.

Burgemeester Hoffscholteweg

De kosten voor de aanpak van de Burgemeester Hoffscholteweg vallen volgens de huidige inzichten € 1,6 miljoen hoger uit. In de Lentenota is hiervoor € 1 miljoen beschikbaar gekomen. Het restant van de extra kosten moet gevonden worden uit kostenbesparingen of aanvullende dekking vanuit de bij de Lentenota aangekondigde herzieningen van de nota Kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen.

Burgemeester Kasteleinweg

De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg zal duurder uitvallen dan gepland. In 2016 is het ontwerp van de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer vastgesteld en heeft de raad een krediet van € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld voor de realisatie. In de samenwerkingsovereenkomst met alle betrokken partijen (Provincie, Haarlemmermeer, Uithoorn en Vervoerregio) is afgesproken dat de Provincie de herinrichting over het gehele tracé in de drie gemeenten realiseert.

In het najaar van 2018 heeft afstemming met de verschillende partijen plaatsgevonden en is de planning van de uitvoering geactualiseerd. Bij de Najaarsrapportage 2018 is het krediet opgehoogd met € 380.000 in verband met extra kosten, die bij het krediet besluit uit 2016 niet waren voorzien. Deze extra kosten bestaan uit prijsstijgingen in de Grond-, Weg- en Waterbouwsector en vertraging in het project, lichte verontreiniging in de ondergrond (PFOS) in het hele tracé en extra kosten voor het verleggen van de nutsvoorzieningen. De planning van de uitvoering is geactualiseerd naar de periode 2019-2021.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de gemeente is voor het totaal van de bovenwijkse voorzieningen in de bepaling van de weerstandscapaciteit rekening gehouden met € 1 miljoen aan risico's.

Overige geïnventariseerde risico's

Coronavirus

De uitbraak van het coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen BBV hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het coronavirus wordt opgenomen bij de grondslagen en bij de in de toelichting opgenomen gebeurtenissen na balansdatum.

Gemeente Aalsmeer heeft de belangrijkste risico's en onzekerheden geïnventariseerd en getracht een volledig beschrijving te geven van bijzondere gebeurtenissen waarmee in de jaarrekening geen rekening behoeft te worden gehouden en de verwachtingen daaromtrent. De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker.

Sinds maart neemt de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van de corona-uitbraak in snel tempo toe. Veel is nog onzeker en eigenlijk iedereen (Rijk, gemeenten etc.) is op zoek naar duidelijkheid en informatie waarop verder kan worden gebouwd. Veel reeds genomen maatregelen en landelijke regelgeving zullen successievelijk worden uitgewerkt.

De gevolgen voor inwoners, maatschappelijke, culturele en sport instellingen/verenigingen en ondernemend Aalsmeer/ondernemers zullen steeds beter in beeld komen. Met het oog hierop is voor de korte termijn gestart met alleen uitspraken te doen/besluiten te nemen die betrekking hebben op de lokale werkterreinen en waarvan de impact (financieel en inhoudelijk) is te overzien/in te schatten.

Daarnaast is gestart met het uitwerken van een lokaal ondersteuningspakket, waar de volgende maatregelen in elk geval deel van uitmaken:

1. Ondernemers hoeven in 2020 geen onroerende zaakbelasting te betalen over niet-woningen als gebruiker van het pand. Hiermee ontvangen onder andere de ondernemers in de sierteeltsector, die veelal huurders van grote bedrijfslocaties zijn, lastenverlichting. Ook sportinstellingen en musea zijn hier bij gebaat. De gemeente ontvangt door deze maatregel € 1,8 miljoen minder aan belastinginkomsten.
2. De gemeente komt maatschappelijke, culturele en sportinstellingen en verenigingen tegemoet door het 6 maanden opschorten van het innen van huur, het niet terugvorderen van subsidies in 2020, de mogelijkheid om instellingen te voorzien in liquiditeit en coulance bij de eindafrekening voor zorgaanbieders die de komende drie maanden niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen.
3. Het beschikbaar stellen van 2 miljoen euro door de gemeenteraad voor de oprichting van een noodfonds. Hiermee kan het college in geval van acute, individuele noodsituaties toepassing geven aan de hardheidsclausule in die gevallen waar de bestaande regelingen als bijzondere bijstand niet in voorzien. De maatregelen onder 2. en de bijzondere en onvoorziene kosten voor de bestrijding van de coronacrisis zullen ook uit het bedrag van 2 miljoen euro gedekt worden.

De inventarisatie moet nader worden uitgewerkt in samenhang met de verder uitgewerkte maatregelen van het Rijk, bankinstellingen en –eventueel- anderen initiatieven (VNG/gemeenten).

Naast dit pakket is de uitvoering van de verruimde bijzondere bijstand, die het rijk als maatregel heeft aangekondigd vanaf 24 maart 2020 operationeel. Die maatregel richt zich op inkomensondersteuning voor zelfstandige ondernemers en zzp-ers.

Als zich precare situaties voordoen rond inwoners, instellingen, ondernemers of bedrijven die om onmiddellijke actie vragen wordt in overleg met de betrokkenen getracht ondersteuning op maat te bieden, die onherstelbare schade voorkomt.

Aalsmeer heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de Bestuursrapportages van 2020.

Eigen bijdrage Wmo-voorzieningen

Met de invoering van het abonnementstarief wordt (vanwege het verlagen van de financiële drempel) een toename van het gebruik van Wmo-voorzieningen verwacht. De kosten zullen dan ook toenemen. Voor deze ontwikkeling is voor de bepaling van de weerstandscapaciteit € 200.000 meegenomen.

Regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp

Per 1 januari 2018 wordt gewerkt met de nieuwe regionale inkoopsystematiek specialistische jeugdhulp waarin wordt gewerkt met segment B (laagcomplexe hulp) en segment C (hoogcomplexe hulp). Parallel hieraan is in 2018 een flink financieel nadeel ontstaan. In 2018 en 2019 is een stevig pakket aan maatregelen ingezet om de stijging van het financieel nadeel terug te dringen. De structurele financiële gevolgen zijn verwerkt in het meerjarenbeeld van de Begroting 2020.

In 2019 zien we dat de stijging van het nadeel afvlakt ten opzichte van het nadeel van 2018 als gevolg van de maatregelen. Vooral het aantal nieuwe verwijzingen voor hoogcomplexe zorg (segment C) is afgenomen. Ondanks deze afvlakking blijven de financiën in 2020 onder druk staan. Dat komt door diverse ontwikkelingen. Er is sprake van een stijging van het aantal cliënten, de zorgzwaarte van (bestaande) cliënten lijkt zwaarder te worden en mede onder invloed van landelijke ontwikkelingen worden de lonen van aanbieders geïndexeerd in 2020. Door de lange looptijd van jeugdhulptrajecten wordt het volledige effect van maatregelen voor kostenbeheersing verspreid over jaren pas zichtbaar.

Voor 2020 zijn onder meer budgetplafonds afgesproken met de aanbieders van segment C. In de loop van het jaar wordt bekeken of en hoe deze worden gehandhaafd en wat effecten hiervan zijn. De bestaande en nieuwe verwijzingen worden actief bekeken op afschaalmogelijkheden, ook bij externe verwijzers zoals huisartsen.

De tijdigheid en volledigheid van de monitoring van de ontwikkeling van financiën is verbeterd, maar blijft uitdagend. Dit komt mede door de afhankelijkheid van veel externe verwijzers en aanbieders (wat de tijdigheid bemoeilijkt als met terugwerkende kracht trajecten worden gemeld). Ook de financiële maatregelen zelf spelen hierin een bemoeilijkende rol. Deze zorgen voor een veelheid aan afrekeningsystemen.

Grondbank

De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het gronddepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet en laten daarmee jaar op jaar een wisselend beeld zien.

Op het gebied van PFAS beleid is inmiddels meer duidelijk. In het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en bagger van de Tweede Kamer, is bepaald dat alle grond die hergebruikt gaat worden na 01-10-2019 op PFAS 28 stoffenpakket gekeurd moet worden, hetgeen extra kosten met zich mee brengt. Daarnaast mag de grondbank geen partijen grond meer clusteren zonder dat deze stof is mee geanalyseerd. Dit houdt in dat het voorlopig apart moet worden opgeslagen, wat weer ruimte gebrek geeft en stagnatie voor werken.

Tenslotte ligt er op de locatie Kudelstaart een grondvoorraad die indien deze niet in (nieuwe) projecten kan worden toegepast, bij het aandienen van nieuwe grondstromen tegen marktkosten zal moeten worden afgevoerd, hetgeen de gemeente voor extra kosten kan stellen.

De laatste twee zaken houden ook verband met de vergunning die in aanvraag is bij het bevoegd gezag. Deze is eind 2018 ingediend, maar kent een lange doorlooptijd. Tijdens deze doorlooptijd is opslag- en verwerkingscapaciteit beperkt. Zodra deze wordt verstrekt is er meer ruimte en flexibiliteit, waardoor de impact van de risico's afnemen. Omdat de impact moeilijk is in te schatten is voor de bepaling van de weerstandscapaciteit geen bedrag opgenomen.

In juni is een herhaalde aanvraag gedaan bij de Omgevingsdienst voor een zogenaamd Activiteitenbesluit voor het regelen van de huidige activiteiten/opslag op het Gronddepot aan de Ambachtsherenweg. Wij zijn

in afwachting van deze toestemming. Een en ander, neemt meer tijd in beslag bij de Omgevingsdienst dan was voorzien.

Omgevingswet

Naar verwachting treedt op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking. De invoering en de implementatie van deze wet betreft een omvangrijk en complex proces waar veel tijd mee gemoeid is/ zal zijn. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120 bestaande algemene maatregelen van bestuur in de sfeer van de fysieke leefomgeving (waaronder wonen en bouwen). Doelstelling van deze wet is onder andere om het eenvoudiger en sneller te maken. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Het Transitieteam Omgevingswet is binnen de organisatie bezig om de implementatie van de wet in goede banen te leiden.

Vast staat dat de Omgevingswet op een aantal fronten ook financiële consequenties gaat hebben. Mogelijk dat de invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de daarmee samenhangende aanschaf van software een groter structureel beslag op de middelen zal leggen dan de huidige softwarevoorzieningen benodigd vanuit de Wet ruimtelijke ordening. Dit zal in de komende collegeperiode uitgekristalliseerd worden"

Tegelijkertijd met de Omgevingswet treedt ook de wet kwaliteitsborging in de bouw voor gevolgklasse 1 in werking. Voor ongeveer 85% van de aanvragen komt de bouwbesluittoets en het toezicht daarop te vervallen. De verantwoordelijkheid hiervoor komt te liggen bij een private kwaliteitsborger. Er vindt een verschuiving plaats van uitvoering naar regie bij vergunningverlening. Taken vervallen bij toezicht. De gemeente houdt wel de verantwoordelijkheid voor handhaving. Deze omwentelingen gaan financiële consequenties hebben. Komende periode wordt dit in beeld gebracht. Tevens dient er een nieuw evenwicht gevonden te worden tussen kosten en opbrengsten in de kostendekkende legesexploitatie.

Ontwikkelingen Afval Energie Bedrijf

Het Afvalenergiebedrijf (AEB) voert voor Aalsmeer de verwerking van (rest)afval uit. Het contract met het AEB loopt tot en met 2022. Het AEB is in (financiële) problemen gekomen door de tijdelijke sluiting van 4 van de 6 afvalverwerkingslijnen in verband met noodzakelijk onderhoud in 2019. Sinds november 2019 zijn alle zes verbrandingslijnen weer operationeel. Enig aandeelhouder Amsterdam heeft bekend gemaakt haar aandelen te verkopen. Het is onduidelijk wat de consequenties hiervan op termijn zijn voor de verwerkingstarieven van het restafval.

Planmatig onderhoud sportgebouwen

In de Kadernota 2020 is de op dit moment ingeschatte structurele doorloop van het planmatig onderhoud sportgebouwen PM opgenomen om deze te kunnen beoordelen in het kader van de algehele financieringssysteem van ESA en in het licht van de status van de ESA-gebouwen. Wat betreft het laatste punt is in 2019 de mogelijkheid van vervanging van de Proosdijhal beoordeeld. Deze vervanging is bij raadsbrief van 2 december 2019 als op dit moment financieel onhaalbaar beoordeeld.

Eneco

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken en de financiële verwerking van deze transactie vindt plaats in de 1e Bestuursrapportage 2020.

Het betreft voor Aalsmeer wel een relevante gebeurtenis na balansdatum. Door de verkooptransactie verbetert de reservepositie sterk en daarmee het weerstandsvermogen. Dit heeft ook invloed op bijvoorbeeld de in deze paragraaf vermelde ratio solvabiliteit.

De aandeelhouderscommissie Eneco heeft in een informerende notitie in overweging gegeven om de volgende tekst in deze paragraaf op te nemen:

Bij de verkoop van de aandelen in Eneco Groep N.V. (hierna Eneco) in 2020 is de koper gevrijwaard van de claim van de oud-aandeelhouders van REMU N.V. (hierna REMU). Samenvattend stelt REMU dat Eneco door het juridisch verzet tegen de Splitsingswet verhinderd heeft dat Eneco vóór 31 december 2010 verkocht is en dat REMU daardoor een contractueel afgesproken privatiseringsvergoeding niet ontvangen heeft. Eneco betoogt op hoofdlijnen dat Eneco, inclusief REMU, niet vóór 31 december 2010 verkocht is en dat de aandeelhouders daartoe ook geen plan hadden.

De hoogte van de claim bedraagt nominaal € 133 miljoen. De totale claim bedraagt het nominale bedrag vermeerderd met de wettelijke handelsrente vanaf 1 juli 2009.

De rechtbank Amsterdam heeft op 27 februari 2019 alle vorderingen van de voormalige REMU-aandeelhouders afgewezen. Op 10 september 2019 is hiertegen in hoger beroep gegaan bij het gerechtshof Amsterdam.

Uitvoeringsplan Digitale Transformatie 2019

De gemeente Amstelveen heeft rond de Digitale Transformatie een vierjarig programma 'AA Connected' ingericht om processen, middelen en mensen te transformeren naar de door het rijk, maar vooral ook door de samenleving gevraagde efficiënte, klantgerichte, digitale dienstverlening. Vanwege

De samenwerking in AA-verband is de gemeente Aalsmeer daar ook bij gebaat. Jaarlijks wordt een 'Uitvoeringsplan Digitale Transformatie' opgesteld om de doelen zo actueel – en specifiek mogelijk te kunnen vastleggen. De ruim 30 projecten binnen de Digitale Transformatie die in 2019 zijn opgepakt zijn onderverdeeld in 4 thema's:

1. Samenleving, Verbeteren van de dienstverlening
2. Systemen, Versterken van de interne beheersing op ICT
3. Processen, Voldoen aan wet- en regelgeving
4. Mensen, Investeren in de organisatie

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000	Risicoprofiel
Bedrijfsvoering risico's	5.150
Bouw/project gerelateerde risico's	2.100
Overige geïnventariseerde risico's	200
Totaal	7.450

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of om faseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- De algemene reserve;
- Resultaat boekjaar.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- Bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting;
- Onbenutte belastingcapaciteit.

In het BBV is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. De mogelijkheid bestaat om nog andere componenten aan de beschikbare weerstandscapaciteit toe te voegen, zoals bestemmingsreserves, stille reserves en de post onvoorzien. Aangezien deze componenten niet op korte termijn vrij aanwendbaar of liquide zijn, nemen we deze niet mee bij de bepaling van het beschikbare weerstandsvermogen. Mocht het weerstandsvermogen onder druk komen te staan, dan kunnen keuzes gemaakt worden om deze componenten wel te benutten om de beschikbare weerstandscapaciteit te versterken. Dit kan bijvoorbeeld door de bestemming op bestemmingsreserves door middel van een raadsbesluit te wijzigen.

Hierna wordt eerst de incidentele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

Tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend de algemene reserve en het resultaat boekjaar.

De toereikendheid van de algemene reserve wordt beoordeeld op basis van de meerjarige ontwikkeling van de weerstandsratio in combinatie met de beoordeling van de meerjarige ontwikkeling van de financiële kengetallen (zie: hoofdstuk 6). Dit vindt voornamelijk plaats bij de kadernota en de begroting.

Bestemmingsreserves zijn reserves die met een raadsbesluit een specifieke aanwending/bestemming hebben gekregen. Om deze reserves daadwerkelijk in te kunnen zetten om tegenvallers

en/calamiteiten op te vangen, is een raadsbesluit nodig om de bestemming te wijzigen. De mate van "hardheid" (ingezet beleid, aangegane verplichtingen) kan ook per reserve verschillen. Om deze reden worden bestemmingsreserves niet gerekend tot de weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

Bezuinigingen laten zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting vrije ruimte beschikbaar is. Financiële ruimte kan gevonden worden door ombuigingen (het schrappen van taken, versoering, efficiënter werken).

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen.

Het rijksbeleid voor leges is dat de tarieven niet meer mogen bedragen dan maximaal 100% van de kosten per titel. De legesverordening is opgebouwd uit meerdere titels.

Het gemeentelijk beleid voor leges is dat, gelijk aan het rijksbeleid, deze 100% kostendekkend dient te zijn. De leges leveren dus geen (structurele) weerstandscapaciteit op.

Aan andere belastingen en heffingen zijn in principe geen maxima gesteld. Dit betekent niet dat deze onbeperkt verhoogd kunnen worden. De structurele weerstandscapaciteit zal niet substantieel toenemen als er nieuwe belastingen worden ingevoerd. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen. In de paragraaf Lokale heffingen van de begroting en de jaarrekening wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio kan als volgt worden gepresenteerd:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2019
Algemene reserve	13.085
Resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening	-679
Weerstandscapaciteit (incidenteel)	12.406
Structurele weerstandscapaciteit	
A) beschikbare weerstandscapaciteit	12.406
Benodigde weerstandscapaciteit incidenteel	2.300
Benodigde weerstandscapaciteit structureel	5.150
B) Benodigde weerstandscapaciteit	7.450
Weerstandsratio (A/B)	1,7

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader van een streefwaarde van 1,5.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Lokale woonlasten (Belastingcapaciteit)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% betekent dat de belastingdruk van Aalsmeer lager is dan het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Uitgangspunt van de wetgever is dat gemeenteraden zelf normen bepalen en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten inzichtelijker wordt. Voor een gemeenteraad kan het verloop van een of meerdere kengetallen door de jaren heen wellicht interessante stuurinformatie opleveren.

Kengetallen in percentages	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Netto schuldquote	40	30	49
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38	29	47
Solvabiliteitsrisico	49	50	42
Structurele exploitatieruimte	1	0	2
Grondexploitatie	20	15	18
Belastingcapaciteit	103	118	112

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met de investering in de openbare ruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht, met als doel de basisfuncties van wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines hebben ieder voor zich prioriteiten gesteld aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Beleidskader en kwaliteit

Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de Parken, Recreatiegebieden en Winkelcentra. Deze worden op A niveau onderhouden. Dit is benoemd in het 'Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud gemeente Aalsmeer' (2015) en de bijbehorende beeldcatalogus. De catalogus bevat foto's van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

Scenario 2: 'Ambitie'							
	Winkelcentrum	Woonwijk	Hoofdinfrastuctuur	Park	Recreatiegebied	Bedrijfsenterrein	Buitengebied
Groen	A	B	B	A	A	B	B
Verharding	A	B	B	A	A	B	B
Reiniging	A	B	B	A	A	B	B
Meubilair	A	B	B	A	A	B	B
Civiele kunstwerken	A	B	B	A	A	B	B

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen

Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks als van groot onderhoud opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven zoals vastgesteld in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 (juni 2019). De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.

bedrag x € 1.000

Omschrijving kapitaalgoederen	Begroet 2019	Realisatie 2019
Wegen	2.823	1.912
Civieltechnische kunstwerken	270	15
Riolering	886	867
Water	571	306
Openbaar groen	1.988	1.695
Openbare verlichting	295	221
Speelplaatsen	266	242
Gebouwen & binnensportaccommodaties	1.060	828
Beeldende kunstwerken	2	2
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	8.161	6.087

De oorzaak van de afwijkingen staat toegelicht in de bijlage "Meerjarenprojectenplan Buitenruimte".

Op elk van de vak specialistische onderdelen volgt hierna een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

In 2019 is de Nota Wegen vastgesteld. Dit is naast het Beheerplan voor Civieltechnische kunstwerken (2012) en het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 het vigerende beleidskader.

In de Nota Wegen is de investeringsbehoefte voor de komende vier jaar vastgelegd. Naast een vierjarenplanning wordt ook een doorkijk gegeven van de investeringsbehoefte voor de komende decennia. Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie. Dit wordt vastgelegd in een jaarlijks geactualiseerd Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte.

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen.

Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader

De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. Dit is vastgelegd in het GRP 2015-2020.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen, kolken, persleidingen, minigemalen, rioolgemalen, overstorten en uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader

De waterplannen waarin de samenwerking en de afspraken met het hoogheemraadschap van Rijnland en het Waterschap AGV/Waternet waren vastgelegd zijn afgerond. Om ook voor de toekomst het watersysteem robuust genoeg te houden worden in 2019/2020 nieuwe afspraken vastgelegd. Dit gaat in de vorm van een bestuurlijke strategische agenda. In deze agenda geven de gemeente en het waterschap aan op welke onderwerpen en op welke wijze zal worden samengewerkt. Het gaat nadrukkelijk om een bestuurlijke agenda. De uitwerking van hetgeen bestuurlijk is geagendeerd wordt vervolgens uitgewerkt in bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeks- of uitvoeringsprojecten.

Er ligt dwingende regelgeving (Nationale Deltaplan) om bij veranderingen in de openbare ruimte klimaatadaptatie mee te nemen (2020) totdat de volledige gemeente klimaat adaptief is ingericht (2050). Dit betekent dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenbuien en hittegolven.

Op basis van de stresstesten worden de implementatie van klimaatadaptieve maatregelen bij de reconstructie van de openbare ruimte meegenomen.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader

Het onderhoud van het groen is vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud Aalsmeer.

Renovaties van het groen zijn verwerkt in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022.

Soort kapitaalgoederen

Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen, rozen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader

De uitgangspunten voor het plaatsen of renoveren van openbare verlichting zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2015-2019. In 2019 is gestart met de actualisatie van dit plan. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit lichtpunten (lichtmasten en armaturen), voedingspunten en bekabeling.

Speelplaatsen

Beleidskader

Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen in Aalsmeer. Er wordt gewerkt conform dit plan dat in 2020 wordt geactualiseerd. Hiermee wordt een kwaliteitsslag van speelplekken en een opwaardering van de openbare ruimte in Aalsmeer gemaakt waarbij de beschikbare middelen op maat worden ingezet. Deze projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte.

Soort kapitaalgoederen

Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Beeldende kunstwerken

Beleidskader

Het doel van groot en regulier onderhoud is het behoud van de kwaliteit van de beeldende kunstwerken in de buitenruimte. Jaarlijks wordt aan een specialistisch bedrijf opdracht gegeven voor inspecties, incidenteel en structureel onderhoud aan de beeldende kunstwerken.

Soort kapitaalgoederen / areaal

Het totaal aantal beeldende kunstwerken in de buitenruimte ligt nu op 50. De komende jaren worden nieuwe kunstwerken bijgeplaatst.

Gebouwen

Beleidskader

Voor alle gebouwen in eigendom van de gemeente Aalsmeer en in onderhoud bij de afdeling Vastgoed is in 2018 een nieuw meerjarenonderhoudsplan volgens de NEN2767-systematiek opgesteld. De implicaties

hiervan zijn in de jaarrekening 2018 en de begroting 2019 verwerkt. Vanaf 2020 zullen de meerjarenonderhoudsplannen opnieuw in een cyclus van 3 jaar vernieuwd worden.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de voorziening onderhoud gebouwen. Hiervoor was in de begroting 2019 exclusief opslag V&T een bedrag van € 256.423 opgenomen. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen uitgevoerd tenzij deze niet nodig blijken. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen. Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden gesloopt, verkocht of herontwikkeld worden behoudens keuring van de elektrische installatie en wind- en waterdicht houden zo min mogelijk kosten gemaakt. Deze systematiek is middels een Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

In aanvulling op het op loutere instandhouding gerichte onderhoud krijgt momenteel ook de duurzaamheid van de gebouwen bijzondere aandacht, dit om het energieverbruik te verminderen en op een nog te bepalen moment de stap naar een fossielvrije energievoorziening te kunnen zetten.

Soort kapitaalgoederen / areaal

De gemeente Aalsmeer beschikt op dit moment over 40 (2018: 44) gebouwen, onder te verdelen in:

- 17 gebouwen algemeen;
- 8 woningen;
- 9 gebouwen in exploitatie bij ESA;
- 4 gebouwen in exploitatie bij Greenpark Aalsmeer;
- 2 schoolgebouwen.

Deze gebouwen zijn overwegend in bezit van de gemeente vanwege hun gebruiksdoel, maar een zestal daarvan heeft ook een voor Aalsmeer bijzondere historische betekenis.

Het onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:

- ESA BV is verantwoordelijk voor het beheer van de gymnastieklokalen, zwembad De Waterlelie, de sporthallen De Bloemhof en De Proosdijhal en de drie buitensportaccommodaties;
- GPAG BV is verantwoordelijk voor het beheer van gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied;
- het beheer van het scholencomplex De Mikado valt onder verantwoordelijkheid van beheerstichting De Mikado en het beheer van de Rietpluim valt onder de verantwoordelijkheid van VVE de Rietpluim.

3.4 Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering geeft inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, het gevoerde beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen. Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de wet Fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in de begroting en jaarrekening. Deze paragraaf heeft vooral betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

De gemeente Aalsmeer kent een centrale financiering. Hierbij bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering). Voor de gemeente Aalsmeer gold in 2019 een interne rekenrente van 1,5 procent.

Schatkistbankieren

Het verplicht schatkistbankieren is in 2013 ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De lagere overheden zijn verplicht om hun tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (EMU saldo) mag niet meer bedragen dan 3%. Daar tellen ook gemeenten in mee. Om dit te regelen is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in 2013 vastgesteld. Hierin is vastgesteld dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen maximaal minus 0,3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Er is tevens afgesproken om het overeengekomen collectieve aandeel van de decentrale overheden voor het EMU-saldo niet verder uit te splitsen naar gemeenten, provincies en waterschappen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo toont het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het verslagjaar hebben plaatsgevonden. In afwijking van het stelsel van baten en lasten vindt de presentatie van dit saldo op transactieniveau plaats, waarbij investeringen dus in zijn geheel worden meegenomen, eventueel verminderd met van derden ontvangen bijdragen.

Het uitgangspunt is het saldo voor bestemming van het verslagjaar, waarna de mutaties op de verschillende balansposten worden meegenomen voor bepaling van het EMU-saldo.

Voor individuele gemeenten is er geen referentiekader, anders dan de landelijke norm. De afwijking van het EMU-saldo ten opzichte van het in de primitieve begroting berekende saldo van negatief € 16 miljoen komt met name door de lagere investeringen.

	<i>bedrag * € 1.000</i>		
	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-275	811	283
Mutatie (im)materiële vaste activa	-6.294	-14.949	-8.041
Mutatie voorzieningen	-1.464	573	780
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.183	-2.553	651
Boekwinst bij verkoop effecten en bij verkoop (im)materiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	-10.216	-16.118	-6.327

Rente-exploitatie

De rente-exploitatie geeft het verschil weer tussen de rentekosten en renteopbrengsten. Deze grootheden komen voort uit ontwikkelingen binnen de balans. De inkomsten van de rente-exploitatie zijn de in rekening gebrachte rentekosten op de geïnvesteerde middelen, uitgezette geldleningen en gronden en voorraden. De uitgaven op de rente-exploitatie hebben betrekking op de te betalen rentekosten op reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen.

Op basis van de BBV voorschriften worden de volgende rentepercentages gehanteerd in de begroting en jaarrekening 2019:

Bedrag x € 1.000	Rentepercentage	
	Begroot	Werkelijk
Investerings	1,50	1,50
Grondexploitaties	1,00	1,03
Reserves	1,50	1,50

Bedrag x € 1.000	Begroot		Werkelijk	
	Stand 1jan	Rente* 1jan	Stand 1jan	Rente 1jan
Rente-inkomsten:				
Immateriële vast activa	41	1	43	1
Materiele vast activa	69.533	880	58.652	878
Financieel vaste activa	4.513	68	4.545	68
Opgenomen kortl. leningen		10		16
Gronden en voorraden minus voorziening	15.432	268	14.485	269
	89.519	1.227	77.725	1.232
Rente-uitgaven				
Eigen vermogen (AR)	20.288	284	18.941	284
Overige bestemmingsreserves	29.062	480	31.980	480
Voorzieningen	5.744	69	4.671	69
Opgenomen langl. leningen	34.500	744	34.500	699
Financieringspositie	-75		-11.135	
	89.519	1.577	78.956	1.532
Saldo (- = nadeel)		-350		-300

* begroting na wijziging

Saldo rente-exploitatie

Het renteresultaat, betreft het verschil tussen de rentekosten en rentebaten. Dit resultaat van de rente-exploitatie wordt verrekend met de algemene dekkingsmiddelen. Het resultaat ten opzichte van de begroting bedraagt € 50.000 voordelig. Dit is voornamelijk te verklaren door € 45.000 lagere externe rentelasten dan begroot over twee nieuwe in 2019 afgesloten leningen.

Renteschema voor bepalen omslagrente

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV staat een renteschema opgenomen om de jaarlijks toegestane omslagrente te bepalen. De omslagrente wordt bij de begroting berekend en mag binnen een marge van 0,5%-punt worden afgerond. In de rekening wordt beoordeeld of de aan taakvelden toegerekende rente meer dan 25% afwijkt van wat volgens het renteschema doorberekend had mogen worden.

Op basis van de werkelijke cijfers 2019 komt de omslagrente uit op 1,97%. Het gehanteerde percentage van 1,5% leidt ertoe dat een renteresultaat ontstaat. Volgens de BBV-voorschriften mag dit renteresultaat niet meer dan 25% afwijken van de toe te rekenen rente. Uit het navolgende renteschema blijkt dat de afwijking binnen deze marge blijft. Dit betekent dat een nacalculatie van de door te belasten rente aan de taakvelden in 2019 achterwege kan blijven.

Renteschema volgens BBV notitie (bedrag x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	744	699
b. -/- de externe rentebaten	-10	-16
Totaal door te rekenen externe rente	734	683
c1. -/- De rente die aan de grex moet worden doorberekend	-268	-269
c2. -/- De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden doorberekend	0	0
Totaal doorberekende rente (c1 + c2)	-268	-269
Aan taakvelden toe te rekenen EXTERNE rente (a t/m c)	466	414
d1. Rente over eigen vermogen	764	764
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op CW)	69	69
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (a t/m d)	1.299	1.247
e. De aan taakvelden toegerekende rente	-949	-947
Renteresultaat op het taakveld treasury	350	300
1. Boekwaarde vaste activa (excl. investeringsfonds) -/- aan derden verstrekte leningen per 1 januari	74.087	63.240
2. Saldo a t/m d	1.299	1.247
Toegestaan % (2 gedeeld door 1)	1,75%	1,97%
1. Renteresultaat	350	300
2. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	1.299	1.247
Afwijking mag niet > 25% bedragen (1 gedeeld door 2)	26,94%	24,06%

Risicobeheer

Renterisico's

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting.

Dit komt voor Aalsmeer overeen met een volume van circa € 8,6 miljoen, op basis van de omvang van de primitieve begroting 2019 ad € 101 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijfinancieringen.

De gemeente Aalsmeer heeft in 2019 gebruikgemaakt van kort geld financiering en is daarbij ruimschoots binnen de normen voor de kasgeldlimiet gebleven.

bedragen x € 1.000	gemiddelde kwartaal 1	gemiddelde kwartaal 2	gemiddelde kwartaal 3	gemiddelde kwartaal 4
1. Netto vlottende schuld (+) of overschot vlottende middelen (-):	1.864	-8.707	-6.467	-3.862
2. Kasgeldlimiet:	8.500	8.500	8.500	8.500
3a. Ruimte onder kasgeldlimiet (2-1):	6.636	17.207	14.967	12.362

Renterisiconorm

De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (primitieve begroting € 101 miljoen). Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor rentefluctuaties bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen.

Onderdeel van de berekening vormt de renteherziening. Voor Aalsmeer is dit niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de leningsvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden herzien. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Aalsmeer voor 2019 € 20,2 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. Bij het aantrekken van gelden wordt deze norm betrokken in de afweging. In 2019 is € 6,5 miljoen aan aangetrokken lang geld afgelost. Daarnaast zijn twee leningen aangetrokken van in totaal € 15 miljoen. De totale leningenportefeuille bedraagt eind 2019 € 43 miljoen.

Kredietrisico en relatiebeheer

De gemeente beschikt over een krediet- en depotarrangement met de BNG. Dit heeft tot doel om tijdelijke overschotten of tekorten aan liquide middelen bij de bank uit te lenen of op te nemen tegen een vooraf afgesproken rentevergoeding. Aalsmeer heeft hier het afgelopen jaar in het eerste kwartaal gebruik van gemaakt. Naast de overeenkomst met de BNG heeft de gemeente een rekening-courant met de Rabobank.

Alle activiteiten worden binnen de kaders van de wet Fido en het treasurystatuut uitgevoerd. Zo wordt het kredietrisico beheerst doordat in het treasurystatuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden indien mogelijk garanties en zekerheden geëist.

De gemeente Aalsmeer heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Het gebruik van derivaten is uitgesloten in het treasurystatuut. Momenteel heeft de gemeente

aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, Eneco, Stedin, Meerlanden Holding NV, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV en Exploitatie Sportsubsidies Aalsmeer BV.

Financiering

Langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningenportefeuille per eind 2019. De gemeente heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten met betrekking tot volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen.

In het treasurystatuut is vastgesteld dat het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden slechts is toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

Lening	Oorspronkelijk bedrag	Aflossingswijze	Stortingsdatum	Afloopdatum	Rente percentage	Schuld- restant	Weging in portefeuille
BNG leningnr.40.105.002	15.000	Fixe	22-02-2010	22-02-2020	3,8500	15.000	35
BNG leningnr.40.111.029	5.000	Lineair	24-01-2017	24-01-2027	0,5700	4.000	9
BNG leningnr.40.111.945	10.000	Lineair	12-06-2018	12-06-2028	0,7250	9.000	21
BNG leningnr.40.113.454	5.000	Lineair	16-12-2019	16-12-2024	-0,1750	5.000	12
BNG leningnr.40.113.455	10.000	Fixe	16-12-2019	16-12-2029	0,2500	10.000	23
Totaal vaste schuld	45.000					43.000	100 %

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen

De gemeente Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten voor volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen. Ook heeft de gemeente garantiestellingen verleend.

Treasuryfunctie

Op 9 februari 2017 heeft de raad ingestemd met de Financiële verordening Aalsmeer. De in februari 2017 vastgestelde verordening ex artikel 212, 213, 213a van de Gemeentewet en het in december 2015 vastgestelde Treasurystatuut zijn van toepassing op deze jaarrekening.

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering is een door de wetgever verplichte paragraaf binnen de programmabegroting. Deze paragraaf handelt over ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt tenminste inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering van de organisatie. Met een adequate bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de voorbereiding en uitvoering van genomen besluiten beter.

Ambtelijke samenwerking met Amstelveen

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen; financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording. In de samenwerkingsconstructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; alle medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever. Voor de gemeente Aalsmeer is een ambtelijke organisatie aanwezig, ter ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zijnde de kernorganisatie.

Ontwikkelingen 2019

In september 2019 heeft het college van Aalsmeer te kennen gegeven dat de huidige vorm van samenwerking met Amstelveen eindig is. Ultimo 2019 zijn de gesprekken met Amstelveen gestart om te bezien wat en op welke wijze samenwerking in de toekomst vorm kan krijgen. Deze gesprekken worden in 2020 voortgezet.

Kernorganisatie gemeente Aalsmeer

In de kernorganisatie waren zeven personen werkzaam voor de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders:

1. secretaristeam (ST): de gemeentesecretaris met twee plaatsvervangend-secretarissen en één concerncontroller (4,0 fte);
2. griffie: de griffier, raadsadviseur en coördinator bestuurlijke besluitvorming en griffiemedewerker (2,5 fte).

Vanuit de organisatie AA vindt ondersteuning aan de kernorganisatie plaats in de vorm van het bestuurssecretariaat voor het college, de bestuurlijke coördinatie voor college en gemeenteraad en de facilitaire ondersteuning via de bodes.

Dienstverleningsbijdrage

In 2019 bedroeg de dienstverleningsbijdrage (afgerond) € 16,2 miljoen (inclusief € 330.000 niet verrekenbare btw). Dit bedrag is het Aalsmeerse aandeel in de organisatiekosten voor de Amstelveense organisatie. De bijdrage Aalsmeer wordt jaarlijks geïndexeerd conform de afspraken uit het dienstverleningshandvest. Daarnaast is er nog € 3,7 in rekening gebracht door Amstelveen aan Aalsmeer, vooral voor inzet op projecten, buitenruimte en vastgoed.

Controle accountant

Met ingang van het begrotings- en verantwoordingsjaar 2016 voert accountantskantoor BDO de interim- en jaarrekeningcontrole uit. Bij de interim controle kijkt de accountant voornamelijk naar de processen binnen de ambtelijke organisatie (serviceorganisatie). In 2019 heeft er een aanbestedingsprocedure plaatsgevonden voor de aanbesteding van een accountant vanaf boekjaar 2020. Dit betrof een gezamenlijke aanbesteding voor Amstelveen en Aalsmeer. Vanaf 2020 zal er niet meer samengewerkt worden met BDO.

Bedrijfsvoering organisatie AA

In de paragraaf bedrijfsvoering van de gemeente Amstelveen worden ontwikkelingen genoemd die de bedrijfsvoering van de Amstelveense organisatie raken en daarmee ook voor Aalsmeer van belang kunnen zijn.

In 2019 hebben de volgende onderwerpen aandacht gekregen binnen de organisatie:

1. ICT en informatievoorziening (w.o. Digitaal werken, Informatieveiligheid en privacy, Digitale transformatie)
2. HRM (Inhuur en WNRA)
3. Financiële beheersing

Onderzoeken

Om relevante data te verzamelen en de tevredenheid over de dienstverlening te meten worden periodieke onderzoeken uitgevoerd. In 2019 zijn de volgende onderzoeken afgerond die tevens betrekking hebben op Aalsmeer:

- Gemeentetepeiling 2019 Aalsmeer
- Bevolkingsprognose 2019-2040 Amstelveen/Aalsmeer
- Onderzoeken ten behoeve van de mobiliteitsvisie Amstelveen/Aalsmeer
- Cliëntervaringsonderzoek WMO Amstelveen/Aalsmeer (2)
- Kleine (participatie)onderzoeken (speeltoestellen/waterberging/kunstwerken)

Informatiebeveiliging

Jaarlijks wordt er op basis van het informatieveiligheidsbeleid en een risicoanalyse een jaarplan informatieveiligheid en privacy opgesteld. Hierin zijn alle acties voor het betreffende jaar vastgelegd, inclusief planning, uitvoerder en resultaat. Eén van de acties in 2019 betrof het succesvol doorlopen van de wettelijk verplichte ENSIA audit. Daarnaast vormde dit jaar de voorbereiding op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) een belangrijk onderdeel. De BIO vervangt, als brede algemene norm voor informatieveiligheid bij de gehele overheid, de tot nu toe gehanteerde BIG (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten).

3.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten voeren taken uit die in het belang van hun inwoners zijn. Een gemeente kan daarbij grotendeels zelf bepalen of zij de taken zelf uitvoert of laat uitvoeren, bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten.

Wanneer een gemeente taken door een andere partij laat uitvoeren en er sprake is van een bestuurlijk en een financieel belang in een organisatie, dan is er sprake van een verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook bij het laten uitvoeren van taken door andere partijen het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (=governance) en de gemeentelijke doelen worden nagestreefd. Daarom heeft de raad Aalsmeer op 6 juli 2017 de nota Verbonden partijen vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de wettelijke kaders, algemene beginselen van de governance, scheiding van de eigenaar- en opdrachtgeverrol en het gemeentelijk beleid dat per verbonden partij wordt nagestreefd.

In deze paragraaf benoemen we allereerst de relevante ontwikkelingen voor het jaar 2019. Daarna volgt een opsomming van de verbonden partijen waar de gemeente Aalsmeer in deelneemt.

Ontwikkelingen 2019

Eneco Holding NV

Per 31 januari 2017 is Eneco gesplitst in twee bedrijven, een energie- (Eneco) en een netwerkbedrijf (Stedin). Hiermee is de verplichting komen te vervallen dat aandelen Eneco in handen dient te zijn van lokale overheden. In 2019 is de verkoopprocedure gestart middels controlled auction. Eind 2019 heeft de verkoopprocedure geleid tot een definitieve aanbieder. In de raadsvergadering van 23 januari 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de verkoop van de aandelen Eneco aan Diamond Chubu Europe B.V., de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Co. Inc.

De Meerlanden Holding N.V.

Met de Meerlanden Holding N.V. zijn twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) gesloten. DVO1 heeft betrekking op het ophalen van huishoudelijk afval en DVO2 op het beheer openbare ruimte. Beide DVO's hadden een looptijd tot en met 31 december 2019. DVO1 is voor de onderdelen afval en grondstoffen op basis van (marktconforme) uniforme prijzen gecontinueerd. Voor de onderdelen Riolerings, gladheidsbestrijding, markten en dierplaagbestrijding is het DVO onder dezelfde voorwaarden gecontinueerd tot en met 31 december 2020. DVO2 is in het najaar gecontinueerd voor 5 jaar.

Verbonden partijen in beeld

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals vennootschappen (NV's en BV's) of stichtingen, verenigingen en coöperaties. Hierna wordt geïnterviewd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over vestigingsplaats, het bestuurlijk en financieel belang. Met het vaststellen van de nota Verbonden partijen in de raad van 6 juli 2017, is per verbonden partij vastgelegd wat de visie en beleidsvoornemens zijn. Daarmee vervalt deze informatie in deze paragraaf.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Naast een algemeen bestuur fungeert een dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.160.500.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	2.200	21.646	27.578	45.308	47.476

Naam	Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.130.800.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	79	684	1.088	1.391	118

Naam	GGD Amsterdam-Amstelland
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 1. Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit de portefeuillehouders zorg of jeugd van de deelnemende colleges.
Financieel belang	De bijdrage 2019 voor het onderdeel Veilig thuis bedraagt € 32.700.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	88	424	512	0	0

Naam	Vervoerregio Amsterdam
Vestigingsplaats	Amsterdam
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid
Bestuurlijk belang	Twee gemeenteraadsleden in de Regioraad.
Financieel belang	Het takenpakket van de vervoerregio wordt volledig bekostigd uit BDU-gelden.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	19.249	1.264	796	287.517	336.914

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Relatie met	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Het Plenair college (het AB van de GR AM), de Regiegroep AM (het DB van de GR AM) en het secretarissenoverleg AM zijn onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden. Daarnaast zijn er drie portefeuillehouders-overleggen op deelregionaal niveau, namelijk voor Economie, Wonen en Verkeer en Vervoer. De wethouders uit AM bereiden in deze overleggen de 'AM inbreng' in betreffende bestuurlijke platform-overleggen op MRA niveau voor en maken bestuurlijke afspraken op AM niveau.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 22.900.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	-115	218	103	0	0

Naam	Gemeenschappelijke regeling Amstelland en Meerlanden Werkorganisatie
Vestigingsplaats	Hoofddorp (statutair en fysiek) en Amstelveen (fysiek)
Relatie met	Programma 1 Sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Eén lid van het college van burgemeester en wethouders maakt deel uit van het bestuur. De dagelijkse werkzaamheden vinden plaats onder de verantwoordelijkheid van de directeur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage wordt in 2019 gefinancierd uit een bij AM match gepositioneerde reserve van de gemeente.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	226	6.569	5.376	2.463	1.695

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Vestigingsplaats	Zaandam
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte, programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling en programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid.
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het Algemeen bestuur en een lid in het Dagelijks bestuur.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 224.800.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	0	5.371	3.884	17.692	15.970

Naam	Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 15.868.800 (excl. btw).

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Naam	Gemeenschappelijke Regeling samenwerking belastingen Amstelland-Meerlanden
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen
Bestuurlijk belang	De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten kunnen besluiten over toetreding tot, wijziging, uittreding en opheffing van de GR.
Financieel belang	De bijdrage 2019 bedraagt € 613.700.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2. Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Greenport Aalsmeer
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 3 Economie en duurzaamheid
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep.
Financieel belang	De bijdrage voor 2019 bedraagt € 36.000.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	39	164	125	206	233

3. Vennootschappen en coöperaties

Naam	De Meerlanden Holding N.V.
Vestigingsplaats	Rijsenhout
Relatie met	Programma 4 Openbare ruimte
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 124.600 (€ 7,32 per aandeel). De werkzaamheden van de Meerlanden zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO1 en DVO2), waarvan de kosten voor 2019 € 6.576.000 bedragen.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	2.687	27.049	28.220	29.562	26.454

Naam	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing.
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder.
Financieel belang	De exploitatiebijdrage 2019 bedraagt € 1.837.700.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	23	273	296	1.700	1.145

Naam	BNG Bank
Vestigingsplaats	Den Haag
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 73.692 (€ 2,85 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	393	4.687	4.991	135.072	132.550

Naam	Eneco Groep (Energiebedrijf)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 462.234 (€ 13,68 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	31-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	136	2.866	2.936	2.787	2.804

Naam	Stedin Groep (Netwerkbedrijf)
Vestigingsplaats	Rotterdam
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen.
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2018 bedraagt € 310.183 (€ 9,18 per aandeel).

Financiële informatie x € 1.000.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	31-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	118	2.582	2.699	3.968	4.292

Naam	Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.
Vestigingsplaats	Aalsmeer
Relatie met	Programma 5 Ruimtelijke ontwikkelingen.
Bestuurlijk belang	50% aandeelhouder.
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied.

Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2018	01-01-2018	31-12-2018	01-01-2018	31-12-2018
	283	276	499	105.488	98.502

3.7 Grondbeleid

Inleiding

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting. Deze paragraaf bevat de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van grondzaken en een korte beschrijving van de instrumenten van grondbeleid en de wijze waarop de instrumenten door de gemeente zijn ingezet.

Een actueel beeld van de verwachte meerjarige ontwikkeling van de verschillende grondexploitaties in 2020 en verder met de bijbehorende resultaatsprognose wordt gelijktijdig met de Jaarstukken 2019 behandeld.

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's;
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale bouwgrondexploitaties;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten bestreden door de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en zich beperkt tot het verhalen van de grondexploitatiekosten.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid, zijn geborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2016, vastgesteld door de Raad op 8 december 2016.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijke maatregel. Indien de ruimtelijke maatregel een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dan dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeentebestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten.

Visie

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke- en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden zoals Volkshuisvesting, Werkgelegenheid, Verkeer en Vervoer, Groen en Welzijn. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de gebiedsvisie Aalsmeer 2020.

Met het vaststellen van “Gebiedsvisie Aalsmeer 2020” in 2009 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. De algemene visie is hierin als volgt verwoord:

“Aalsmeer kiest voor een duurzame en kwalitatief sterke ontwikkeling van economie, wonen en recreatie, met als voorwaarde het behoud van de leefbaarheid, het dorpse karakter, de bereikbaarheid en het op peil brengen en houden van voorzieningen.”

De gemeente Aalsmeer beschikt over een beperkte voorraad eigen ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Aalsmeer is hierdoor meer aangewezen op het voeren van facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden - binnen door de gemeente geformuleerde (beleids)uitgangspunten - zelf te ontwikkelen.

Voor de uitgifte van gronden is naast de algemene verkoopvoorwaarden ook een notitie grondprijnsbeleid vastgesteld.

Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd

Zoals aangegeven in paragraaf 4.7.2 zijn de gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, gewaarborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2016.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:

“Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer.”

Uit de hoofddoelstelling zijn een drietal sub doelstellingen afgeleid:

- Het voeren van regie bij ruimtelijke ontwikkelingen door het actief toepassen van de beschikbare beleidsinstrumenten.
- Verhogen van transparantie en eenduidigheid van het beleid voor alle doelgroepen.
- Verhoging van de eenduidigheid van de wijze van uitvoering van het grondbeleid door de ambtelijke organisatie.

De gemeente kiest bij het voeren van haar grondbeleid voor faciliterend grondbeleid. Indien er aanleiding is van het principe van faciliterend grondbeleid af te wijken zal een afweging plaatsvinden ten aanzien van de gewenste vorm van grondbeleid, rekening houdend met grondposities, winstpotentie en risico's.

Instrumentarium voor actief grondbeleid en de inzet ervan in 2019

Het actief grondbeleid omvat alle fasen van de grondontwikkeling: de eerste aankoop van gronden, sloop van aanwezige opstallen die voor de verwezenlijking van de gewenste bouwplannen niet kunnen worden gehandhaafd, het bouwrijp maken van de terreinen, de uitgifte van bouw kavels en het inrichten van de openbare ruimte.

Strategische grondaankopen vallen niet binnen verwervingsplannen van vastgestelde grondexploitaties, maar worden gedaan met het oog op mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Hiervoor is aparte besluitvorming noodzakelijk, omdat binnen de bestaande budgetten geen rekening wordt gehouden met de kosten van dergelijke aankopen.

Bij actieve grondexploitaties hoort ook het aan- en verkopen van gronden. In 2019 is voor afgerond € 1,5 miljoen aan uitgaven voor de aankoop van gronden en opstallen gerealiseerd. Dit valt volledig binnen vastgestelde bouwgrondexploitaties. Alle aankopen betreffen het project Green Park Aalsmeer.

Er is voor afgerond € 5,0 miljoen aan gronden verkocht. Hiervan betreft € 4,3 miljoen het project Green Park Aalsmeer en € 0,7 miljoen betreft het project De Tuinen van Aalsmeer (Polderzoom fase 1).

Instrumentarium voor facilitair grondbeleid en de inzet ervan in 2019

Bij facilitair grondbeleid wordt de bestemming uit de ruimtelijke maatregel gerealiseerd door particulieren. Hierbij dient de gemeente de kosten, die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen te verwezenlijken, te verhalen op de particuliere ontwikkelaar.

In 2019 zijn verschillende ruimtelijke maatregelen genomen die particuliere grondontwikkeling mogelijk maken. De gemeente heeft voor deze ontwikkelingen geen exploitatieplan vastgesteld, omdat het verhaal van grondexploitatiekosten in overeenkomsten is geregeld. Er is in 2019 een totaal van € 0,6 miljoen aan exploitatiebijdragen op lopende facilitaire grondontwikkelingsplannen ontvangen. Dit is inclusief de (voorlopige) bijdragen uit voorovereenkomsten.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

De meeste grondexploitaties lopen over verschillende boekjaren. Budgetten voor de nog uit te voeren plandelen moeten minstens één keer per jaar worden bijgesteld. Hierbij dient een zo reëel mogelijk beeld te worden gegeven. De actualisering van de budgetten die vanaf 1 januari 2019 nodig waren voor de afronding van de plannen zijn vastgesteld in de raadsvergadering van 18 juni 2019. Met het vaststellen van de vernieuwde budgetten wordt het financieel perspectief van de grondexploitaties nader vastgesteld.

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

Bij het bepalen van de winst is de "percentage of completion" methode toegepast. Indien een verlies wordt voorzien moet direct een verliesvoorziening worden gevormd. In 2019 hebben geen (tussentijdse) winstnemingen plaatsgevonden.

Beleidsuitgangspunten omtrent de voorziening grondexploitaties

De voorziening voor verlieslatende grondexploitaties is conform BBV-regelgeving geactualiseerd met de meest recente prognoses en wordt bepaald op basis van de netto contante waarde.

Ook de voorziening voor facilitaire projecten is aangepast naar de huidige verwachtingen. Deze voorziening is bepaald op basis van nominale waarde.

VOORZIENINGEN	Boekwaarde 1 januari	Mutatie	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	12.379	-419	11.960
BBV-voorziening verlieslatende grondexploitaties	12.379	-419	11.960
Hornweg 317	77	-77	-
De Tuinen van Aalsmeer facilitair	346	823	1.169
Zuiderkerk	-	15	15
Voorziening facilitaire projecten	423	761	1.184
TOTAAL BENODIGDE VOORZIENING	12.802	342	13.144

De voorzieningen betreffen het verwachte tekort van het project De Tuinen van Aalsmeer, Hornweg en Zuiderkerk.

Alle mutaties hierin zijn toegelicht in programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling.

Prognose grondexploitaties

Gelijktijdig met de jaarrekening 2019 wordt u via een separaat raadsvoorstel een actualisatie van de grondexploitaties voorgelegd. Hieronder staan de actuele prognoses van de actieve grondexploitaties op eindwaarde (nominaal).

ACTUALISERING ULTIMO 2019 vs 2020	Saldo per 1/1/2020	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Resultaat
De Tuinen van Aalsmeer (C40)	-17.964	11.742	7.244	-13.466
Green Park Aalsmeer (C75)	-6.448	48.478	41.782	248
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (C65)	-797	6.302	3.885	1.620
Hornmeer VVA-woningbouw (C66)	-567	1.544	815	162
Actieve grondexploitatie in uitvoering	-25.776	68.066	53.726	-11.436
Graaf Willemlaan 1-3	-16	-	219	-235
Herenweg 61/99	-39	-	123	-162
Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	-	-	222	-222
Einsteinstraat 103	87	518	27	578
Actief grondbeleid in voorbereiding	32	518	591	-41

De actieve grondexploitaties in voorbereiding zijn opgenomen op de balans onder de post Voorraden, Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden in exploitatie.

De per 1 januari 2020 gemaakte kosten onder Actief grondbeleid in voorbereiding voor de Graaf Willemlaan en de Herenweg zijn op de balans opgenomen onder de post Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief onder Immateriële vaste activa. De vooruitontvangen bedragen voor de Einsteinstraat zijn opgenomen onder de passiva-post Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

3.8 Duurzaamheid

Inleiding

Inleiding:

In 2016 is de aanpak duurzaamheid Aalsmeer vastgesteld. Deze aanpak richt zich op het integreren van duurzaamheid in al het gemeentelijk beleid en handelen. Hierdoor moeten op termijn alle keuzes en financiële consequenties op gebied van duurzaamheid per beleidsveld zichtbaar worden. Deze integrale duurzaamheidsaanpak focust op drie duurzaamheidsthema's: Inclusieve Stad, Circulaire Economie 2040 en Fossiel Onafhankelijk Aalsmeer 2040. De belangrijkste ontwikkelingen binnen deze focusgebieden in 2019 worden hieronder beschreven. In het Sociaal Domein (H 2.1 van de Jaarrekening 2019) wordt integraal uitwerking gegeven het principe 'inclusief' dat iedereen zo goed mogelijk kan mee doen ongeacht verschillen en of beperkingen. Het onderwerp klimaatadaptatie wordt beschreven in Programma 2.4 Openbare ruimte.

Fossiel onafhankelijk

Gemeente Aalsmeer wil dat alle energie die in 2040 in Aalsmeer wordt gebruikt afkomstig is van duurzame bronnen. En mede vanwege de voorbeeldfunctie moet de gemeentelijke organisatie en dienstverlening al in 2030 volledig zijn overgestapt op duurzame energiebronnen.

Plan van aanpak 2019 – 2021 Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk

N.a.v. de motie Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040 is in mei 2019 het 'Plan van aanpak Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk 2040' vastgesteld. Dit plan geeft uitwerking aan opgaven vanuit het Klimaatakkoord en focust zich op verduurzaming van de gebouwde omgeving tot 2022. De belangrijkste opgaven uit het klimaatakkoord tot 2022 zijn de Regionale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte. Het plan van aanpak richt zich ook op het werken aan benodigde kaders voor een fossiel onafhankelijke gemeente, en het versterken van de energieloketfunctie en inwoner-communicatie. Hiertoe is in 2019 subsidie aangevraagd bij de Rijksoverheid, de zogenaamde Reductie Regeling Energiegebruik. Deze middelen worden ingezet voor concrete acties om de particuliere woningvoorraad voor te bereiden op een toekomst zonder aardgas zoals groepsaankopen (isolatie, zonnepanelen) en buurtaanpakken.

In 2019 is een nulmeting uitgevoerd die o.a. als basis diende voor het Plan van aanpak en als basis dient voor de monitoring van het energiebeleid (in 2020). Verder is in 2019 een start gemaakt met de Regionale Energiestrategie, Ruimtelijke afwegingskader voor grootschalige opwek zonne-energie, de evaluatie Duurzaamheidsfonds (zie onderdeel 2.5.3 Wonen) en Duurzaamheidslening Aalsmeer. En als laatste zijn de voorbereidingen gestart voor de Transitievisie Warmte die uiterlijk in 2021 gereed moet zijn.

Voorbeeldfunctie & Maatschappelijk vastgoed

In 2019 is het Raadhuis verbouwd en in belangrijke mate verduurzaamd. Het raadhuis had een G-label en heeft nu een A-label. Hiermee is het gebouw 100% voorbereid om in de toekomst om te schakelen op een duurzame warmtebron en van het aardgas af te gaan.

Energyhub Aalsmeer

In 2019 is de Energy Hub Aalsmeer in gebruik genomen waarbij restwarmte van een Datacentrum wordt gebruikt voor het verwarmen van Sportcentrum Waterlelie, IKC Triade en Fertiplant.

De CO₂-reductie hiervan staat gelijk aan de CO₂-uitstoot van zo'n 74 huishoudens. En op termijn meer, want de komende periode wordt duidelijk of ook (nieuwbouw)woningen aangesloten kunnen worden op de Energyhub Aalsmeer.

Circulaire economie

In 2019 heeft het college middelen beschikbaar gesteld voor een scan naar de kansen van Circulaire Economie in Aalsmeer. De keuze is gemaakt om daarbij te focussen op Greenpark Aalsmeer.

In 2020 start de Circulaire Scan Greenpark Aalsmeer om de potentie van Greenpark als Circulaire vestigingslocatie te versterken. De behoeften van de aanwezige bedrijven zijn hierbij het uitgangspunt. De scan bestaat uit een analyse van de huidige situatie, een inventarisatie van de mogelijke circulaire maatregelen en een uitgewerkt actieplan om de maatregelen ter hand te nemen.

B Jaarrekening

4 Baten en lasten

4.1 Grondslagen voor resultaatbepaling

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Baten en lasten

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- De uitbraak van het coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van januari 2020 van wezenlijke omvang werd. De situatie en ontwikkelingen rond het coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker. De gemeente heeft een solide financiële positie. Er wordt een onderbouwde kostenraming voor het lokale pakket noodmaatregelen opgesteld. De financiële consequenties hiervan zijn bij opmaak van deze jaarrekening nog onduidelijk en worden verwerkt in de Bestuursrapportages van 2020.
- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering wordt uitgegaan van de gegevens van de decembercirculaire, met dien verstande dat op voorhand geen mee- of tegenvallers zijn meegenomen ter zake van de verrekening tussen het gemeentefonds en het BTW-compensatiefonds, zulks overeenkomstig hetgeen is verwoord in de mededeling aan de gemeenteraad, d.d. 29 september 2015.
- Bij de berekening van de algemene uitkering wordt uitgegaan van de meest actuele WOZ-waarden die de gemeente heeft opgegeven aan het Rijk.
- Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In de jaarstukken worden alleen de werkelijk ontvangen bedragen verantwoord.
- Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
- Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

4.2 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de lasten en baten per programma.

bedrag x € 1.000	Rekening	Begroting 2019				Rekening 2019			Saldo
Programma	2018	Primitief	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2019
01 Sociaal domein	16.383	15.869	22.463	4.408	18.055	22.601	4.341	18.261	206
02 Onderwijs en ontplooiing	4.794	5.597	7.706	1.912	5.794	7.594	1.982	5.612	-182
03 Economie en duurzaamheid	312	527	785	374	411	781	459	322	-88
04 Openbare ruimte	6.300	7.930	15.628	7.738	7.890	14.829	7.899	6.930	-960
05 Ruimtelijke ontwikkeling	2.330	722	23.140	21.717	1.424	16.612	15.647	965	-459
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.052	4.826	5.259	473	4.786	5.330	698	4.631	-155
07 Overhead	7.705	7.676	7.877	0	7.877	7.887	2	7.885	9
08 Algemene dekkingsmiddelen	-42.601	-43.171	2.102	46.568	-44.466	1.937	46.827	-44.890	-424
Totaal saldo van baten en lasten	275	-25	84.959	83.189	1.770	77.571	77.855	-283	-2.053
Reservemutatie	3.637	-291	18.009	17.679	330	17.407	16.445	962	632
Resultaat	3.912	-316	102.969	100.869	2.100	94.978	94.299	679	-1.421

Toelichting verschillen

Een toelichting op de verschillen staat in de jaarrekening onder analyse resultaat. In het jaarverslag, onderdeel programmaverantwoording, wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen.

4.3 Begrotingsafwijkingen

Op programmaniveau is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door de Raad geautoriseerde begroting. Op de volgende programma's is sprake van werkelijke lasten die meer dan € 40.000 afwijken van de begrote lasten.

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

De begrote lasten worden met € 71.000 overschreden. Dit betreft met name op taakveld 0.1 Bestuur extra uitgaven voor gemeenteraad (€ 62.000) en Burgemeester en Wethouders (€ 76.000). Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op thema 6.4 Bestuur binnen programma 6.

Onderstaand een overzicht van de geraamde lasten en werkelijke lasten op taakveld niveau. Deze taakvelden met toelichting op de afwijkingen > € 40.000 zijn ook terug te vinden op de afzonderlijke programma's, waarbij de thema's van de programma's dezelfde naam hebben als onderstaande taakvelden.

Bedrag x € 1.000	Lasten geraamd	Lasten werkelijk	Verschil
0.1 Bestuur	1.754	1.869	115
0.2 Burgerzaken	687	664	-23
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	995	929	-65
0.4 Ondersteuning organisatie	7.877	7.887	10
0.5 Treasury	426	497	70
0.61 OZB Woningen	390	347	-43
0.62 OZB Niet woningen	110	110	0
0.64 Belastingen overig	67	67	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	1.094	904	-190
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	15	13	-2
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.322	1.305	-16
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.496	1.491	-5
2.1 Verkeer en vervoer	5.900	5.612	-288
2.2 Parkeren	9	3	-7
3.1 Economische ontwikkeling	499	476	-23
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13.094	8.589	-4.505
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	54	28	-27
3.4 Economische promotie	232	277	46
4.2 Onderwijshuisvesting	2.008	2.044	36
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.096	1.061	-35
5.1 Sportbeleid en activering	2.496	2.026	-470
5.2 Sportaccommodaties	1.072	1.493	421
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	322	287	-36
5.4 Musea	136	140	4

Gemeente Aalsmeer

5.5 Cultureel erfgoed	94	80	-14
5.6 Media	482	463	-18
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	3.549	2.969	-579
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.809	2.662	-147
6.2 Wijkteams	1.618	1.637	19
6.3 Inkomensregelingen	5.134	4.958	-177
6.4 Begeleide participatie	912	935	23
6.5 Arbeidsparticipatie	563	495	-69
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	916	882	-34
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	3.198	3.286	88
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	5.707	5.952	245
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	84	75	-8
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	418	616	198
7.1 Volksgezondheid	1.104	1.104	0
7.2 Riolering	1.989	2.207	218
7.3 Afval	2.742	2.749	7
7.4 Milieubeheer	735	596	-139
7.5 Begraafplaatsen	714	696	-18
8.1 Ruimtelijke ordening	1.119	2.012	893
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.933	2.977	-2.957
8.3 Wonen en bouwen	1.990	2.102	112
Totaal-generaal	84.959	77.571	-7.388

4.4 Analyse resultaat

In onderstaande tabel zijn per taakveld de afwijkingen groter dan € 40.000 op de lasten en baten opgenomen. Posten kleiner dan € 40.000 worden niet toegelicht en zijn in onderstaande tabel opgenomen in het saldo overige posten < € 40.000. Indien een afwijking leidt tot een hogere of lagere mutatie van een reserve, dan wordt deze hogere of lagere mutatie in de laatste kolom vermeld.

In de toelichting op de programma's wordt ingegaan op afwijkingen groter dan € 40.000.

Progr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Veilig te stellen	Reserve
	-/- = voordeel				
1	Hulp bij huishouden	147			
1	WMO begeleiding	-97			
1	Uitkeringen (BUIG)	-164			
1	Inkomensregelingen, terugvorderingen		52		
1	Re-integratie	-69			
1	Maatwerkdienstverlening 18-	245			
1	Geëscaleerde jeugdzorg	198			
2	Onderwijshuisvesting		-43		
3	Floriworld	67	-67		
3	Gronddepot	-26	-40		
4	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte: groen	-462			462
4	Riolering	-53	-81		
4	Voorziening riolering	271	-137		
4	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte: verkeer en vervoer	-229	-38		267
4	Openbare verlichting	-42			
4	Afval	7	-60		
4	Voorziening afval		53		
4	Sanering Verkeerslawaaï Oosteinderweg	-103	103		
5	Project Greenpark Aalsmeer	-4.505	4.505		
5	Voorziening Grondexploitatie en bouwgrond	-270	-390		
5	Winstneming grondexploitatie in uitvoering		92		
5	Mutaties grondexploitatie	-10.186	10.186		
5	Voorziening Facilitaire projecten	838			
5	Omgevingsvergunningen, verlening	119			
5	Omgevingsvergunningen, toezicht	-70			
5	Dwangsommen	130	-171		
5	Inhaalslag handhavingdossier	-44		44	
5	Sloop Bilderdammerweg	-57			
5	Voorziening beheer gebouwen		-455		
5	Huurderving Meervalstraat		43		

5	Opbrengst verkoop woningen		-260		
6	Gemeenteraad, werkkostenregeling / vergoedingen	63			
6	Vrijval voorziening voormalig personeel		-127		
6	Bijstorting pensioenvoorziening wethouders	74			
6	Burgerzaken, reisdocumenten	26	-64		
6	Verkiezingen	-49			
8	Algemene uitkering 2019		-129	237	
8	Stelpost loon- en prijsontwikkeling	-67			
8	OZB woningen		-43		
8	Rentelasten korte en lange financiering	-45			
	Saldo overige posten < € 40.000	-534	-95		-97
		-14.887	12.834	281	632

Saldo voor bestemming	-5.053
Saldo mutatie reserves	632
Saldo na bestemming	-1.421
Veilig te stellen	281
Saldo na veilig te stellen	-1.140

4.5 Veilig te stellen budgetten

Indien de uitgaven in 2019 lager zijn dan geraamd doordat werkzaamheden eerst pas in 2020 uitgevoerd zullen worden, dan kan aan de raad voorgesteld worden om (een deel van) het budget veilig te stellen voor besteding in 2020.

Bij de besluitvorming over de jaarstukken wordt een voorstel gedaan om de volgende budgetten toe te voegen aan de Reserve Veilig te stellen budgetten (en in 2020 te onttrekken):

Algemene uitkering 2019 (voordeel € 237.000)

In de raadsbrief van 2 januari 2020 bent u geïnformeerd over de effecten van de decembercirculaire. Als uitwerking van het Klimaatakkoord komen met de decembercirculaire middelen beschikbaar voor beleidsuitwerking. De middelen vanuit het Klimaatakkoord komen op een zodanig laat moment bij de gemeenten binnen dat beleid hierop in volgende jaren zal volgen. Voorgesteld wordt om het bedrag van € 237.000 bij de besluitvorming van de jaarrekening veilig te stellen.

Inhaalslag handhavingsdossier (voordeel € 44.000)

In de 2e helft van 2019 is begonnen met het opstarten van de inhaalslag op handhavingsdossiers in relatie tot de gewenste omgevingsvisie. Het zwaartepunt van de inhaalslag ligt in de komende jaren 2020, 2021 en 2022. Het verzoek is om het restantbudget van 2019 over te hevelen naar 2020.

4.6 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT verplicht gemeenten met ingang van 2013 een aantal gegevens openbaar te maken over financiële vergoedingen aan in de gemeentelijke organisatie werkzame (top)functionarissen.

Gepubliceerd dienen te worden:

- Alle in de wet genoemde vergoedingen aan topfunctionarissen. Voor Aalsmeer zijn dit de gemeentesecretaris en de griffier;
- Ontslagvergoedingen van topfunctionarissen hoger dan het jaarsalaris met een maximum van € 75.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	O. van Kolck	F.L. Romkema
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.772	112.444
Beloningen betaalbaar op termijn	16.224	19.537
<i>Subtotaal</i>	108.996	131.981
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	108.996	131.981
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1	O. van Kolck	F.L. Romkema
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	89.845	110.349

Beloningen betaalbaar op termijn	15.157	17.885
<i>Subtotaal</i>	105.002	128.234
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totaal bezoldiging 2018	105.002	128.234

Overeenkomstig de WNT dienen de jaarlijkse vergoedingen die uitkomen boven het normbedrag van € 194.000 teruggevorderd te worden. Uit het overzicht blijkt die wettelijke norm niet te zijn overschreden.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In boekjaar 2019 is het dienstverband met topfunctionaris F.L. Romkema beëindigd. De vergoeding wegens beëindiging van het dienstverband voldoet aan de gestelde WNT-normen en zal worden uitbetaald in boekjaar 2020.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen 2019

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	F.L. Romkema
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Secretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2019	0
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

4.7 Resultaatbestemming

In onderstaand overzicht is aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken (-/-) of worden toegevoegd (+).

Omschrijving	Begroting saldo	Werkelijk onttrekking	Werkelijk toevoeging	Werkelijk saldo
Algemene reserve	-3.000	-3.000	0	-3.000
08 Algemene dekkingsmiddelen	-3.000	-3.000	0	-3.000
Toevoeging reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte t.b.v. nota wegen	-3.000	-3.000		-3.000
Algemene vrije reserve	-2.856	-2.856	0	-2.856
08 Algemene dekkingsmiddelen	-2.856	-2.856	0	-2.856
Budgetoverheveling Najaarsrapportage 2018	-392	-392		-392
Budgetoverheveling Jaarrekening 2018	-243	-243		-243
Toevoeging reserve Bovenwijkse voorzieningen tlv AVR t.b.v. Burg. Kasteleinweg	-1.221	-1.221		-1.221
Toevoeging reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte t.b.v. nota wegen	-1.000	-1.000		-1.000
Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.244	-302	1.375	1.073
04 Openbare ruimte	975	-302	1.221	919
Toevoeging vanuit Algemene vrije reserve	1.221		1.221	1.221
Dekking organisatiekosten en tijdelijk beheer Burg.Kasteleinweg	-55	-77		-77
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer t.b.v. Molenvlietweg	-165	-179		-179
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer UP t.b.v. Burg.Hoffscholteweg	-25	-45		-45
05 Ruimtelijke ontwikkeling	268	0	154	154
Toevoeging uit project De Tuinen, facilitair	24			
Toevoeging uit facilitaire projecten	244		154	154
Reserve kunstzinnige verfraaiing	-5	0	0	0
02 Onderwijs en ontplooiing	-5	0	0	0
Dekking kosten kunstproject openbare ruimte	-5			0
Reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	4.221	-3.981	9.458	5.477
04 Openbare ruimte	4.297	-3.776	9.315	5.538
Toevoeging reserve t.l.v. structurele budgetten exploitatie	1.866		1.866	1.866
Verlaging toevoeging t.b.v. dekking kosten projectmanagers	-56		-56	-56
Toevoeging t.b.v. dekking JOP Kudelstaart	15		15	15
Toevoeging t.b.v. nota wegen	5.000		5.000	5.000
Toevoeging t.b.v. Centrumvisie Zijdstraat	10		10	10
Toevoeging t.b.v. aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs	480		480	480
Toevoeging t.l.v. reserve Waterfront	2.000		2.000	2.000

Gemeente Aalsmeer

Dekking kosten onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte	-2.691	-1.959		-1.959
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	-1.113	-823		-823
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten groen/water/recreatie	-1.214	-994		-994
05 Ruimtelijke ontwikkeling	95	0	143	143
Toevoeging uit facilitaire projecten	95		143	143
07 Overhead	-171	-205	0	-205
Dekking kosten onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte	-171	-205		-205
Reserve kapitaallasten gebouwen	3.933	-100	4.033	3.933
05 Ruimtelijke ontwikkeling	3.933	-100	4.033	3.933
Toevoeging reserve t.l.v. reserve gemeentehuis	4.033		4.033	4.033
Dekking kapitaallasten gebouwen	-100	-100		-100
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	-77	-77	0	-77
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-77	-77	0	-77
Dekking kosten deelstructuurvisies en gebiedsvisies	-77	-77		-77
Reserve gemeentehuis	-4.030	-4.033	3	-4.030
05 Ruimtelijke ontwikkeling	-4.030	-4.033	3	-4.030
Toevoeging aan reserve	3		3	3
Toevoeging aan reserve kapitaallasten gebouwen	-4.033	-4.033		-4.033
Reserve duurzaamheidsfonds	-43	-25	0	-25
04 Openbare ruimte	-43	-25	0	-25
Dekking kosten Plan van aanpak fossiel onafhankelijk	-13			0
Dekking kosten aanjaagplan, beheerkosten, subsidies en leningen	-30	-25		-25
Reserve dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	1.324	-57	1.125	1.068
04 Openbare ruimte	1.324	-57	1.125	1.068
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Mpp buitenruimte Aalsmeer	1.113		823	823
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Burg.Hoffscholteweg	25		45	45
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Molenvlietweg	165		179	179
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Hornweg 317	77		77	77
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	-57	-57		-57
Reserve dekking kapitaallasten groen/water/recreatie	1.297	-7	1.023	1.016
04 Openbare ruimte	1.297	-7	1.023	1.016
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten Mpp buitenruimte Aalsmeer	1.214		994	994
Toevoeging t.b.v. dekking kapitaallasten VVA-terrein	68		7	7
Toevoeging t.b.v. dekking extra kosten speelvoorziening Dorpshaven Noord	22		22	22
Dekking kapitaallasten UP groen/water/recreatie	-7	-7		-7

Gemeente Aalsmeer

Reserve Waterfront	-2.000	-2.000	0	-2.000
04 Openbare ruimte	-2.000	-2.000	0	-2.000
Toevoeging aan reserve onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	-2.000	-2.000		-2.000
Reserve herinrichting VVA-terrein	-68	-7	0	-7
04 Openbare ruimte	-68	-7	0	-7
Toevoeging aan reserve dekking kapitaallasten groen/water/recreatie	-68	-7		-7
Reserve monumentenfonds	0	0	1	1
02 Onderwijs en ontplooiing	0	0	1	1
Toevoeging t.b.v. subsidieregeling instandhouding gemeentelijke monumenten			1	1
Veilig te stellen budgetten	390	0	390	390
08 Algemene dekkingsmiddelen	390	0	390	390
Budgetoverheveling 2e Burap 2019	390		390	390
Totaal resultaatbestemming 2019	330	-16.445	17.407	962

4.8 Incidentele baten en lasten

Het BBV (art. 19 lid c en 28 lid c) schrijft voor dat de gemeente zowel bij de begroting als bij de jaarrekening een limitatief overzicht van incidentele baten en lasten presenteert. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Het overzicht van incidentele baten en lasten biedt inzicht in de realisatie van genoemd uitgangspunt.

In de volgende tabel komen alle onderwerpen terug die in de Programmabegroting 2019 zijn genoemd aangevuld met incidentele baten en lasten die het gevolg zijn van besluitvorming na vaststelling van de programmabegroting. Daarbij worden de gerealiseerde bedragen vermeld in de kolom werkelijk en afgezet tegen de geraamde bedragen.

Omschrijving lasten	Begroot	Werkelijk
01 Sociaal domein	679	770
Dagstructurering vrije inloop	40	40
Coördinatie Maaltijdvoorziening	22	22
Kinderopvang	42	42
Mantelzorgondersteuning	25	25
Versterking taalniveau statushouders (meicirculaire 2019)	37	0
Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) 2e fase	44	49
Formatie Jeugdhulpverlening	54	54
Ondersteuning Top X	15	15
Schuldhulpverlening (meicirculaire 2018)	58	58
Formatie Werk en Inkomen	87	87
Hulpmiddelen autonome groei	200	165
Subsidie ontschot gezinsbudget	30	3
Grip op de jeugdhulp	17	17
Hulp bij huishouden, uitgaven voorgaand boekjaar		147
Maatwerkdienstverlening 18+, uitgaven voorgaand boekjaar		38
Overige posten < 15.000	8	8
02 Onderwijs en ontplooiing	863	750
Programma onderwijshuisvesting	156	156
Afwaardering Hoeksteen	147	123
Machineweg 12	30	0
Onderwijsachterstandenbeleid, terugvordering subsidie 2018	-30	-61
Verhoging subsidie Oceanus	20	20
Energie-uitwisselingsnet Hormeer	447	447
Energie-uitwisselingsnet Hormeer, afboeking boekwaarde huidige WKK-installatie	41	31
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)	25	14
Overige posten < 15.000	28	20

03 Economie en duurzaamheid	208	253
Accountmanager bedrijven	124	124
Project Zaai	35	20
Drechtdoorsteek	19	21
Bijdrage Floriworld	15	15
Bijdrage Floriworld, doorbetaling ontvangen bijdrage MRA		67
Participatietraject digitaal vaarvignet	15	6
04 Openbare ruimte	3.923	3.063
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022	3.081	2.349
Mpp Aalsmeer 2019-2022, overhead V&T	-42	
Projectmanagers uitvoeringsprogramma's	56	56
Burg.Kasteleinweg, organisatiekosten en kosten tijdelijk beheer	55	77
Budget onkruidbestrijding	173	173
Afrekening energielasten openbare verlichting	-74	-75
Pontbediening Rijsenhout 2017	45	45
Autonome displays	28	21
Gladheidsmeldsysteem (70%)	15	15
Waterfront	95	72
VVA terrein, afronding definitief ontwerp	16	16
Machinepark	66	66
Aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs	20	10
Inspectie/reiniging riool tlv voorziening	150	150
Duurzaamheidsfonds	30	25
Plan van aanpak Aalsmeer fossiel onafhankelijk	43	28
Begeleiding afvalplan tlv voorziening	25	5
Uitvoering gevelmaatregelen Oosteinderweg	131	28
Overige posten < 15.000	10	0
05 Ruimtelijke ontwikkeling	890	1.647
Afboeking activa Zwarteweg	79	79
Sloop Bilderdammerweg 119	57	0
Deelstructuurvisies en gebiedsvisies	101	105
Toezicht en handhaving omgevingsrecht	61	61
Bouwleges	586	567
Voorziening facilitaire projecten		838
Overige posten < 15.000	6	-3

Gemeente Aalsmeer

06 Bestuur, bevolking en veiligheid	349	226
Verkiezingen	150	101
Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven	110	110
Varende boswachter	60	60
Handhaving hennepeteelt	25	25
Weerbare bloemenveiling	19	19
Dekking JOP Kudelstaart	-15	-15
Bijstorting pensioenvoorziening wethouders		-74
07 Bedrijfsvoering	207	240
Formatie Werk en Inkomen	25	25
Mpp Aalsmeer 2019-2022, overhead V&T	171	205
Overige posten < 15.000	11	11
08 Algemene dekkingsmiddelen	1.021	925
Perceptiekosten precariobelasting	16	16
Vennootschapsbelasting abri's	15	13
BTW-suppletie 2013-2018	990	895
Totaal incidentele lasten voor bestemming	8.140	7.874
Incidentele toevoegingen aan reserves	18.194	17.615
Totaal incidentele lasten na bestemming	26.333	25.490

Omschrijving baten	Begroot	Werkelijk
01 Sociaal domein	109	91
Subsidie ontschot gezinsbudget	20	1
AM Match, resultaat 2018	22	22
GR OGZ Amstelland, resultaat 2018	22	22
CAK eigen bijdrage WMO 4e kwartaal 2018	45	45
02 Onderwijs en ontplooiing	80	72
Investering energieuitwisselingstraject	41	40
Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)	25	20
Overige posten < 15.000	14	11
03 Economie en duurzaamheid	8	75
Floriworld, bijdrage MRA		67
Overige posten < 15.000	8	8

04 Openbare ruimte	688	626
Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022	349	390
Voorziening rioolheffing	150	150
Begeleiding afvalplan tlv voorziening	25	25
Uitvoering gevelmaatregelen Oosteinderweg	131	28
Autonome displays	33	33
05 Ruimtelijke ontwikkeling	978	2.048
Deelstructuurvisies en gebiedsvisies	24	0
Bijdragen reserve kunst en bovenw.voorzieningen	333	297
Grex VVA terrein woningbouw	91	0
Leges omgevingsvergunningen	529	1.036
Voorziening beheer gebouwen		455
Opbrengst verkoop woningen		260
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	36	163
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, resultaat 2018	36	36
Vrijval voorziening voormalig personeel		127
08 Algemene dekkingsmiddelen	1.574	1.541
Compensatie woonlasten	-310	-315
Precario	1.516	1.488
Versterking taalniveau statushouders (meicirculaire 2019)	37	37
Algemene uitkering voorgaande jaren	212	212
Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven	110	110
Overige posten < 15.000	10	10
Totaal incidentele baten voor bestemming	3.471	4.615
Incidentele onttrekkingen aan reserves	19.585	18.355
Totaal incidentele baten na bestemming	23.056	22.971

In het overzicht zijn de belangrijkste posten per programma afzonderlijk gespecificeerd. De overige posten kleiner dan € 15.000 worden als totaalbedrag per programma opgenomen. Hieronder worden op hoofdlijnen de geraamde posten groter dan € 40.000 toegelicht. De toelichting op de afwijkingen tussen de geraamde en gerealiseerde bedragen is terug te vinden op de afzonderlijke programma's.

Programma Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Kinderopvang (lasten € 42.000)

In verband met samenwerking sociaal team en Jeugd is er een stijging van het aantal aanvragen sociaal medische indicatie (SMI). Mogelijk heeft de gewijzigde uitvoering van de regeling voor- en vroegschoolse educatie (VVE) ten opzichte van (SMI) een relatie op de toename van het aantal aanvragen. In verband met de stijging van het aantal aanvragen wordt voor 2018 en 2019 extra capaciteit ingehuurd. (Lentenota 2018)

6.2 Wijkteams

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) 2e fase (lasten € 44.000)

Sinds 2015 is Aalsmeer JOGG gemeente. De JOGG-aanpak kent drie fases die gericht zijn op het borgen van beleid rondom het creëren van een gezonde omgeving waarin jongeren met een gezonde leefstijl kunnen opgroeien. De 2e fase (2018-2020) staat in het teken van 'borging', het behalen van (nog meer) resultaten op gedrag en een toename van het aantal jongeren op gezond gewicht. (Lentenota 2017)

Formatie Jeugdhulpverlening (lasten € 54.000)

Vanwege de beëindiging van het schoolmaatschappelijk werk in het Aalsmeerse primair onderwijs per 1 januari 2018 en het integreren van deze functie met de jeugdhulpverlening op basisscholen is het uitvoeringsbudget incidenteel voor 2018 en 2019 opgehoogd voor 2 VTE jeugdhulpverlening. De uitbreiding wordt ingezet op scholen en op de stijging aan aanvragen die o.a. uit deze preventieve inzet gaat voortkomen. (Lentenota 2017)

6.3 Inkomensregelingen

Schuldhelpverlening (lasten € 58.000)

Er zijn door het Rijk extra middelen ter beschikking gesteld voor armoede en schulden (2019: € 58.000 en 2020: € 26.000). Deze middelen worden ingezet voor intensivering van vroegsignalering en preventie van schulden. (Najaarsrapportage 2018 en Begroting 2019)

Formatie werk en inkomen (lasten € 87.000)

Met de komst van de Participatiewet 2015 is de doelgroep bijstandsgerechtigden waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, onvermijdelijk in aantal en zwaarte toegenomen. De toename van het klantenbestand vraagt om een uitbreiding van de formatie. Voor de tweede helft van 2018 en voor 2019 zijn extra middelen opgenomen voor de inzet van klantmanagers en de uitkeringsadministratie. Na 2019 wordt dit verder opgepakt binnen de reguliere werkzaamheden. (Lentenota 2018)

6.6 Maatwerkvoorzieningen

Hulpmiddelen autonome groei (lasten € 200.000)

Per 1 april 2019 is een nieuw contract aangegaan waarbij de kosten voor hulpmiddelen zijn gestegen. Op basis van de eerste maanden 2019 is een voorzichtige schatting gemaakt. Voor 2019 en 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld. Het betreft hier een open einde regeling waarvan we de verdere doorloop nauwlettend in de gaten zullen houden en zo nodig in de reguliere P&C-documenten verder zullen bijstellen. (1e Bestuursrapportage 2019)

6.7 Maatwerkdienstverlening 18+

CAK eigen bijdrage WMO 4e kwartaal 2018 (baten € 45.000)

Met ingang van 1 januari 2019 is het abonnementstarief ingegaan. De eigen bijdragen die in het 4e kwartaal 2018 zijn opgelegd door het CAK, zijn in 2019 ontvangen. Hierdoor wordt in 2019 een éénmalig voordeel van € 45.000 verwacht. (2e Bestuursrapportage 2019)

Programma Onderwijs en ontplooiing

4.2 Onderwijshuisvesting

Programma onderwijshuisvesting (lasten € 156.000)

Voor het herstel van constructiefouten van De Mikado is een bedrag van € 156.000 beschikbaar gesteld. (raadsbesluit 27 september 2018)

Afwaardering Hoeksteen (lasten € 147.000, onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling € 147.000)

Als gevolg van de oplevering van de nieuwbouwschool Triade wordt de resterende boekwaarde van de Hoeksteen gedesinvesteerd. Hiervoor was in 2018 € 147.100 beschikbaar gesteld. Bij de Najaarsrapportage 2018 is voorgesteld om dit bedrag over te hevelen naar 2019.

5.1 Sportbeleid en activering

Energie-uitwisselingsnet Hormeer (lasten € 447.000)

In de raad van 1 februari 2018 is een investeringskrediet beschikbaar gesteld t.b.v. aanpassingen de Waterlelie voor energie-uitwisselingsnet Hornmeer. Bij de 2e Bestuursrapportage 2019 is het investeringskrediet omgezet in een éénmalige subsidie.

Energie-uitwisselingsnet Hormeer, afboeking boekwaarde huidige WKK-installatie (lasten en baten € 41.000)

In programmabegroting is rekening gehouden met het afboeken van de boekwaarde van de huidige WKK installatie waar tegenover een bijdrage vanuit de ESA was voorzien. (Najaarsrapportage 2018)

Programma Economie en duurzaamheid

3.1 Economische ontwikkeling

Accountmanager bedrijven (lasten € 124.000)

De functie accountmanager bedrijven, die in eerste instantie was gecreëerd voor een periode van twee jaar (2017 en 2018), is met een jaar te verlengd. (Programmabegroting 2019)

Vanaf 2020 is de invulling van de functie structureel gemaakt.

Programma Openbare ruimte

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022

(lasten € 3.039.000, baten € 349.000 en onttrekking reserves € 2.691.000)

De lasten en baten van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 worden gedekt door een onttrekking aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte.

2.1 Verkeer en vervoer

Projectmanagers uitvoeringsprogramma's (lasten € 56.000, toevoeging reserves - € 56.000)

Voor het verbeteren van de kwaliteit van het projectmatig werken is formatie beschikbaar gesteld voor twee projectmanagers. De financiering van deze projectmanagers wordt voor 2018 en 2019 geregeld door een tijdelijke verlaging van de toevoeging aan de reserve buitenruimte. (Lentenota 2018)

Burgemeester Kasteleinweg, organisatiekosten en kosten tijdelijk beheer (lasten € 55.000 en onttrekking reserves € 55.000)

De kosten voor het project Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen. (Najaarsrapportage 2018)

Budget onkruidbestrijding (lasten € 173.000)

Sinds 2016 is er een verbod op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen voor onkruidbestrijding op verharding van kracht en zijn de gemeenten verplicht een alternatieve werkwijze te hanteren. Deze alternatieve, niet chemische, methoden zijn duurder dan de conventionele chemische methode. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 is het budget met € 173.000 verhoogd. (Lentenota 2016)

Vanaf 2020 is het bedrag structureel opgenomen in de begroting.

Openbare verlichting (lasten - € 74.000)

In 2019 is een éénmalige positieve afrekening van de energielasten ontvangen. (2e Bestuursrapportage 2019)

Pontbediening Rijsenhout (lasten € 45.000)

Dit betreft de kosten van de pontbediening 2017. Doordat over de nota van 2017 veel later overeenstemming is bereikt, worden de kosten verantwoord in 2019. (1e Bestuursrapportage 2019)

5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie

Waterfront (lasten € 95.000, toevoeging reserves t.b.v. budgetoverheveling naar 2020 € 50.000 en onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling vanuit 2018 € 145.000)

In de Lentenota 2018 is éénmalig een budget beschikbaar gesteld van € 200.000 voor de voorbereidingskosten "recreatief waterfront". In 2019 was hiervan nog € 145.000 beschikbaar. De voorbereidingen zijn nog niet afgerond waardoor bij de 2e Bestuursrapportage 2019 een bedrag van € 50.000 is overgeheveld naar 2020.

Machinepark (lasten € 66.000 en onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling € 66.000)

Voor de voorbereiding van een ontwerp met kostenraming en dekkingsvoorstel voor het project Machinepark is bij de Lentenota 2018 een budget van € 80.000 beschikbaar gesteld. Bij de besluitvorming van de jaarstukken 2018 is het resterende budget van € 66.000 van het overgeheveld naar 2019.

7.2 Riolering

Inspectie/reiniging riool ten laste van voorziening (lasten en baten € 150.000)

Uit een tussentijdse evaluatie Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 kwam naar voren dat het inzicht in de kwaliteit van de riolen relatief beperkt is. Inspecties moeten volgens plan worden uitgevoerd. Dit leidt in 2019 tot extra lasten van € 150.000, wat verrekend wordt met de voorziening Rioolheffing. (1e Bestuursrapportage 2019)

7.4 Milieubeheer

Plan van aanpak Aalsmeer fossiel onafhankelijk (lasten € 43.000 en onttrekking reserves € 13.000)

In de raadsvergadering van 14 februari 2019 is besloten om € 30.000 beschikbaar te stellen om het plan Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk uit te werken. Daarnaast is besloten om voor de uitvoering van het plan in

2019 € 40.000 en in de jaren 2021 en 2022 jaarlijks € 80.000 incidenteel ter beschikking te stellen en deze middelen te onttrekken uit de reserve duurzaamheidsfonds. (1e Bestuursrapportage 2019)

Bij de 2e Bestuursrapportage 2019 is in verband met fasering van de uitvoering € 27.000 overgeheveld naar 2020.

Uitvoering gevelmaatregelen Oosteinderweg (lasten en baten € 131.000)

Van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt in 2019 een specifieke uitkering inzake Subsidieregeling Sanering Verkeerslawaaï ontvangen voor de uitvoeringskosten gevelmaatregelen geluidsanering wegverkeer Oosteinderweg. (2e Bestuursrapportage 2019)

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Afboeking activa Zwarteweg (lasten € 79.000)

De semi-permanente huisvesting werf en tijdelijke huisvesting uitbreiding Zwarteweg bestaan sinds 2018 niet meer. De boekwaarden van beide vastgoedobjecten staan nog wel op de balans en moeten worden afgeboekt. (2e Bestuursrapportage 2019)

Sloop Bilderdammerweg 119 (lasten € 57.000 en onttrekking reserves t.b.v. budgetoverheveling € 57.000)

In de jaarrekening 2017 is voor de sloopwerkzaamheden van de kas en een schuur op de Bilderdammerweg en Hoofdweg 146 in verband met asbestproblematiek een budget veilig gesteld van € 146.000. Er is in 2018 € 89.000 aan kosten gemaakt. Voor de werkzaamheden in 2019 is bij de besluitvorming van de jaarstukken 2018 het resterende budget van € 57.000 veilig gesteld.

8.1 Ruimtelijke ordening

Deelstructuurvisies en gebiedsvisies (lasten € 101.000, baten € 24.000 en onttrekking reserves € 77.000)

Bij de Lentenota 2018 is in het totaal € 102.000 (2018: € 67.000 en 2019: € 35.000) ter beschikking gesteld voor het opstellen van een deelstructuurvisie en een gebiedsvisie. De visievorming is vertraagd, omdat er een verkeersonderzoek nodig was voor Aalsmeer Oost. Van het restantbudget 2018 is € 66.000 toegevoegd aan het budget 2019 van € 35.000. Het aandeel van Schiphol voor de visie Stommeer bedraagt € 24.000.

Toezicht en handhaving omgevingsrecht (lasten € 61.000)

Het aantal handhavingssaken, handhavingsverzoeken en klachten/meldingen ligt op basis van de jaarrapportages 2017 en 2018 ruim hoger dan de begrote aantallen en daarmee de beschikbare formatie. Er is tijdelijk extra capaciteit nodig om de inmiddels opgelopen achterstand in te lopen. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen (verruimen van regels, in werking treden omgevingswet per 1 januari 2021) zal besloten worden over een eventuele noodzaak tot structurele uitbreiding van de formatie. (1e Bestuursrapportage 2019)

Bijdragen reserve kunst, reserve bovenwijkse voorzieningen en reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte (baten € 333.000 en toevoeging reserves € 333.000)

De ontvangen exploitatiebijdragen uit facilitaire projecten worden toegevoegd aan genoemde reserves.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Grex VVA terrein woningbouw (baten € 91.000)

Voor de grondexploitatie VVA terrein woningbouw wordt een winstneming van € 91.000 geprognosticeerd.

8.3 Wonen en bouwen

Bouwleges (lasten € 586.000 en baten € 529.000)

De kostendekkende exploitatie van bouwleges is onderhevig aan conjuncturele schommelingen. Voor aanvragen verbonden aan grote bouwprojecten worden de lasten en baten als incidenteel aangemerkt. Inzet van personeel voor aanvragen van projecten kleiner dan € 500.000 zit in de structurele formatie.

Programma Bestuur, bevolking en veiligheid

0.2 Burgerzaken

Verkiezingen (lasten € 149.000)

Betreft voor 2019 het budget voor de verkiezingen Europees parlement, Provinciale staten en Waterschap.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven (lasten € 110.000, neutraal met baten programma 8)

Begin 2019 is bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een suppletieverzoek ingediend voor de gemaakte kosten door IHCP B.V. voor de opsporing van Niet Gesprongen Explosieven aan de Mr. Jac Takkade. (2e Bestuursrapportage 2019) De subsidie is bij de meicirculaire beschikbaar gekomen.

Varende boswachter (lasten € 60.000)

Voor 2019 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld. Op basis van een evaluatie wordt een besluit genomen over de verdere jaren. (Programmabegroting 2019)

Programma Overhead

0.4 Ondersteuning organisatie

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022, overhead V&T (lasten € 171.000 en onttrekking reserves € 171.000)

BBV regelgeving schrijft voor dat overhead verantwoord moet worden op programma 7 overhead. De lasten en baten van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 worden gedekt door een onttrekking aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte.

0.8 Overige baten en lasten

BTW-suppletie 2013-2018 (lasten € 990.000)

Uit intern onderzoek is gebleken dat er correcties op de BTW aangiften en opgaven BTW-compensatiefonds moet plaatsvinden. Uit ons eigen onderzoek blijkt een BTW nadeel over de periode 2013-2017 van circa € 730.000 (inclusief wettelijke rente van circa € 100.000). Ook voor het jaar 2018 zal een BTW suppletie moeten plaatsvinden van grofweg ingeschat € 260.000. (2e Bestuursrapportage 2019)

Algemene dekkingsmiddelen

0.61 OZB Woningen

Compensatie woonlasten (baten -€ 310.000)

Om de woonlasten voor onze inwoners niet te sterk te laten stijgen wordt via een "compensatie woonlasten" de gemiddelde meeropbrengst door de waardestijging teruggegeven aan de gebruiker van de woning. (Programmabegroting 2019)

0.64 Belastingen overig

Precario (baten € 1.516.000)

De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen is ingaande 2022 van Rijkswege afgeschaft. Hiermee is in Aalsmeer een bedrag van € 1,5 gemoeid dat ingaande 2022 komt te vervallen. (Programmabegroting 2019)

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Algemene uitkering voorgaande jaren (baten € 212.000)

In 2019 is een verrekening van oude jaren (2017-2018) verwerkt. Dit betreft met name een vrijval van de balanspost BCF(BTW-compensatiefonds). Aalsmeer volgt de bestendige gedragslijn om de onderschrijding van het BCF-plafond pas te verwerken op het moment van de definitieve nacalculatie bij de meicirculaire. (2e Bestuursrapportage 2019)

Suppletieverzoek Niet Gesprongen Explosieven (baten € 110.000, neutraal met programma 6)

Begin 2019 is bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een suppletieverzoek ingediend voor de gemaakte kosten door IHCP B.V. voor de opsporing van Niet Gesprongen Explosieven aan de Mr. Jac Takkade. De subsidie is bij de meicirculaire beschikbaar gekomen. (2e Bestuursrapportage 2019)

Mutaties reserves

In veel gevallen zijn onttrekkingen aan de reserves bedoeld om incidentele lasten mee te dekken. Deze worden hierboven per programma toegelicht. Daarnaast zijn er nog de volgende incidentele mutaties in reserves.

Nota wegen (lasten € 5 miljoen, baten € 4 miljoen)

Vooruitlopend op besluitvorming over de Nota wegen wordt € 5 miljoen toegevoegd aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte, waarvan € 3 miljoen beschikbaar wordt gesteld vanuit de Algemene Reserve en € 1 miljoen vanuit de Algemene Vrije Reserve. (Programmabegroting 2019)

Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg (lasten € 1,2 miljoen, baten € 1,2 miljoen)

Op 3 december 2015 is de Nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015 vastgesteld. De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg maakt onderdeel uit van de projecten die hierin als bovenwijkse voorziening zijn aangewezen. Voor dekking van het tekort werd een gefaseerde inpassing in de meerjarenbegroting voorgesteld. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt aan de Algemene Vrije Reserve jaarlijks € 1,2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Opheffen Algemene Vrije Reserve (lasten € 2,1 miljoen en baten € 2,1 miljoen)

Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om het onderscheid tussen de Algemene Reserve (AR) en de Algemene Vrije Reserve (AVR) op te heffen en vanaf de jaarrekening 2019 alleen nog maar te spreken over de Algemene Reserve. Als uitwerking van dit besluit is het nadelig saldo van de AVR ad € 2,075 miljoen overgeheveld naar de AR.

Reserves ter dekking van kapitaallasten (lasten € 6,5 en baten € 6,5 miljoen)

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen die in 2019 worden gedaan wordt vanuit de reserve gemeentehuis € 4 miljoen toegevoegd, vanuit de reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt € 2,3 miljoen en vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen € 191.000 toegevoegd

Beschikbaar stellen reserve Waterfront (lasten € 2 miljoen, baten € 2 miljoen)

In het raadsvoorstel Waterfront, dat in de raadsvergadering van 12 december 2019 besproken is, is een besluitpunt opgenomen om de in 2018 gevormde reserve Waterfront ad € 2 miljoen beschikbaar te stellen. Het bedrag wordt gestort in de reserve Buitenruimte, waarna gedurende de looptijd van dit project verantwoording via het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte zal plaatsvinden.

Aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs (lasten € 480.000)

Het (restant) budget voor de aanpak uitvoering kwaliteitsimpuls Groen-Grijs ad € 480.000, toegekend in de begroting 2019, wordt toegevoegd aan de reserve Buitenruimte. (2e Bestuursrapportage 2019)

5 Balans

5.1 Waarderingsgrondslagen

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven waarbij de afschrijving van de geactiveerde kosten start in het jaar volgend op het jaar van oplevering. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Vorbereidingskosten voor grondexploitaties mogen onder immateriële vaste activa worden geactiveerd indien de kosten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel zijn afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat. De plannen waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit of (indien gedelegeerd) een collegebesluit.

Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Slijtende investeringen worden vanaf jaar volgend op het moment van oplevering deels annuïtair en deels lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, parken, oevers en beschoeiing worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Gehanteerde afschrijvingstermijnen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa die ten laste worden gebracht van het resultaat, worden berekend op basis van verkrijgingsprijs. De berekening van de afschrijvingen vindt voornamelijk plaats volgens de lineaire afschrijvingsmethode. De materiële vaste activa, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de afschrijvingstabel die als bijlage in de jaarrekening is opgenomen. In deze bijlage staat vermeld dat indien een activacategorie niet in dit overzicht is opgenomen, de afschrijvingstermijn in het investeringsplan aan de raad zal worden voorgelegd.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen verkrijgingsprijs.

Vorraden

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouwen en woonrijp maken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. Om de risico's die samenhangen met zeer langlopende projecten te beperken is de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar.

Bij het bepalen van de winst wordt de "percentage of completion" methode toegepast.

De voorziening voor bouwgronden in exploitatie met een negatieve eindwaarde is berekend op netto contante waarde van het verlies. Het bedrag van deze voorziening wordt op de balans opgenomen als een vermindering op de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie.

Faciliterend grondbeleid: overige nog te ontvangen bedragen (BBV artikel 40a, lid 1 b)

Afhankelijk van de status van het overlopend actief dient deze post in de toelichting op de balans van de gemeente nader toegelicht en gespecificeerd te worden als verhaalbare kosten, nog te verhalen kosten en nog te verrekenen kosten. Bepalend hiervoor is de aanwezigheid van een getekende overeenkomst.

In verreweg de meeste gevallen is bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure (en soms posterieure) overeenkomst. Als een overeenkomst is gesloten worden de hiermee samenhangende gerealiseerde verhaalbare kosten gespecificeerd als 'verhaalbare kosten'.

Als de gemeente reeds gemaakte kosten verhaalt op basis van een exploitatieplan, maar verrekening nog niet kan plaatsvinden doordat nog geen posterieure overeenkomst is gesloten of nog geen

omgevingsvergunning is aangevraagd, dan worden de gerealiseerde kosten gespecificeerd als 'nog te verhalen kosten'. Er moet wel worden verwacht dat deze kosten binnen 10 jaar verrekend kunnen worden. Als geen zicht is op toekomstige verrekening is sprake van een 'niet in de balans opgenomen recht'.

Als er voorbereidende kosten zijn gemaakt maar een overeenkomst of exploitatieplan ontbreekt, gelden strikte voorwaarden om deze kosten te kwalificeren onder de nog te verrekenen kosten.

Gerede producten

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde waarbij voor de openstaande vorderingen voor verwachte oninbaarheid een voorziening in mindering wordt gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de uitgangspunten in de Financiële verordening. De overlopende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Bestemmingsreserves: dekking kapitaallasten

Afgezonderde middelen ter dekking van de afschrijvingslasten van investeringen (bruto-activering) waarbij d.m.v. vastgesteld Raadsbesluit m.b.t. deze investeringen als zodanig is besloten.

Bestemmingsreserves

Schommelingen op bepaalde technische c.q. bedrijfsmatige begrotingsonderdelen van de begroting worden via afzonderlijke bestemmingsreserves afgewikkeld. Dit om de bestuurlijke afweging- en allocatiefunctie van de begroting te "vrijwaren" van fluctuaties van technische aard. Motieven voor het instellen van deze bestemmingsreserves kunnen onder andere zijn een risicomotief, egalisatiemotief of spaarmotief.

De instelling en werking berust op bestuurlijke besluitvorming, die jaarlijks wordt geconcretiseerd in de begroting en jaarrekening. Behoudens beleidswijziging zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

5.2 Balans

bedrag x € 1.000

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Immateriële vaste activa	55	43
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	55	2
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	41
Materiële vaste activa	71.848	63.819
Investerings met een economisch nut	46.543	41.571
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.471	10.641
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	14.834	11.608
Financieel activa	4.564	4.545
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	1.475	1.475
Overige langlopende leningen	3.089	3.071
Totaal Vaste Activa	76.467	68.407
Voorraden	13.834	14.485
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.816	14.461
Gereed product en handelsgoederen	18	24
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.072	6.926
Vorderingen op openbare lichamen	60	78
Overige vorderingen	4.816	4.780
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.196	2.068
Liquide middelen	904	335
Kas- en banksaldi	904	335
Overlopende activa	14.341	15.695
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	314	456
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	14.027	15.239
Totaal Vlottende Activa	46.151	37.440
Totaal ACTIVA	122.617	105.847

bedrag x € 1.000

PASSIVA

31-12-2019

31-12-2018

Eigen vermogen

51.204

50.920

Algemene Reserve

13.085

22.853

Bestemmingsreserves

38.798

31.980

Resultaat

-679

-3.912

Voorzieningen

5.451

4.671

Voorzieningen

5.451

4.671

Vaste schulden met rentetypische looptijd één jaar of langer

43.081

34.530

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

43.000

34.500

Waarborgsommen

81

30

Totaal Vaste passiva

99.736

90.121

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

9.748

7.137

Overige schulden

2.248

7.137

Overige kasgeldleningen

7.500

0

Overlopende passiva

13.134

8.589

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

10.630

6.352

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

1.204

1.416

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

1.300

821

Totaal Vlottende Passiva

22.882

15.726

Totaal PASSIVA

122.617

105.847

Borg- en garantstellingen

Per 31-12-2019 staat de gemeente garant voor leningen voor een bedrag van circa € 32,9 miljoen. Het betreft voornamelijk woningbouwverenigingen (€ 17,7 miljoen) en ondernemingen (€ 15 miljoen). Zie voor een specificatie het hoofdstuk "Niet uit de balans blijvende verplichtingen".

5.3 Toelichting op de balans

Activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de organisatie al dan niet duurzaam te dienen. Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. Onder de vlottende activa worden, indien aanwezig, afzonderlijk opgenomen de voorraden, de vorderingen, de effecten, de liquide middelen en de overlopende activa.

Immateriële vaste activa

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31 december
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	41	0	0	41	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	2	53	0	0	55
Immateriële vaste activa	43	53	0	41	55

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De WKK installatie van zwembad de Waterlelie is vervangen en versneld afgeschreven.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

De kosten van de grondexploitaties in voorbereiding worden verantwoord onder de immateriële vaste activa. De boekwaarde van € 55.000 betreft de voorbereidingskosten voor de projecten Herenweg 61 en 99 en Graaf Willemlaan 1-3.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn uitgaven die een meerjarig nut hebben en in termijnen worden afgeschreven. De materiële vaste activa zijn onder te verdelen in activa met een economisch nut (€ 46,4 miljoen), activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (€ 10,5 miljoen) en activa met een maatschappelijk nut (€ 14,8 miljoen).

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31 december
1.1 Gronden en terreinen	2.782	0	0	0	2.782
1.3 Bedrijfsgebouwen	32.256	5.723	159	1.565	36.255
1.4 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.577	1.227	210	184	3.410
1.5 Vervoermiddelen	92	0	0	13	79
1.6 Machines, apparaten en installaties	1.072	484	0	61	1.495
1.7 Overige materiële vaste activa	2.791	0	0	269	2.523
1. Investerings met een economisch nut	41.571	7.433	369	2.092	46.543
2.1 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.251	363	12	531	10.072
2.2 Bedrijfsgebouwen	304	0	0	24	280
2.3 Machines, apparaten en installaties	25	45	0	4	66
2.4 Overige materiële vaste activa	60	0	0	7	54
2. Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten heffing kan worden geheven	10.641	409	12	566	10.471
3.2 Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.608	6.786	3.181	379	14.834
3. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	11.608	6.786	3.181	379	14.834
Materiële vaste activa	63.819	14.628	3.563	3.036	71.848

Hieronder worden de belangrijkste posten, investeringen en bijdragen van derden toegelicht.

Materiële vaste activa met economisch nut

Gronden en terreinen

Binnen deze post is sprake van een erfpachtpositie van € 29.400.

Bedrijfsgebouwen

De vermeerdering en verminderingen op bedrijfsgebouwen betreft de aanpassing van het gemeentehuis (€ 4,4 miljoen), nieuwbouw school Triade (€ 790.000), verbouwing en uitbreiding Baccarastraat 3 (€ 302.000 vermeerderingen en € 94.000 bijdrage van derden), verbouwing van de Oude Veiling (€ 152.000 vermeerdering en € 65.000 bijdrage van derden) en restauratie Fort Kudelstaart (€ 96.000).

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De vermeerdering en vermindering betreft de renovatie van de atletiekbaan (€ 873.000 vermeerderingen en € 147.000 bijdragen van derden) en de vervanging van het kunstgrasveld op sportpark Beethovenlaan (€ 13.000 vermeerderingen).

Machines, apparaten en installaties

De vermeerdering betreft de klimaatbeheersing van de Mikado (€ 271.000) en de installaties van de nieuwbouw school Triade (€ 212.000).

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De vermeerdering op grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft diverse investeringen in rioleringen en is onderdeel van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022.

Machines, apparaten en installaties

De vermeerdering betreft de transportwagen begraafplaats (€ 45.000) uit het investeringsplan 2019.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken maatschappelijk nut

De vermeerdering en vermindering op Grond-, weg- en waterbouwkundige werken betreft de aanleg van de ongestoorde logistieke verbinding (€ 1,9 miljoen vermeerdering en € 1,9 miljoen bijdrage van derden), de aanleg Molenvlietweg (€ 690.000 vermeerdering en € 511.200 bijdrage van derden), het VVA-terrein recreatieterrein (€ 469.000 vermeerdering en € 462.400 bijdrage van derden), inrichting buitenruimte facilitaire projecten (€ 76.000 vermeerdering en € 51.000 bijdrage van derden) en Burgemeester Hoffscholteweg (€ 45.000).

De vermeerderingen en verminderingen van het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 (€ 3,6 miljoen vermeerdering en € 0,3 miljoen bijdragen van derden) hebben betrekking op diverse investeringen en worden nader toegelicht in de bijlage Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer.

Lopende en af te sluiten kredieten (kapitaalwerken)

In de navolgende tabel wordt een overzicht gegeven van de lopende en af te sluiten kredieten. Van de kredieten die niet worden afgesloten, loopt de besteding door in 2020 en verder. Deze worden onder de tabel nader toegelicht, evenals die met een afwijking en degene waar meer uitgaven zijn dan gevoteerd.

Gemeente Aalsmeer

* € 1.000 (=nadeel)	Gevoteerd bedrag t/m 2019	Uitgaven t/m 2018	Uitgaven 2019	Restant ultimo 2019	Verwachte uitgaven na 2019	(Verwachte) afwijking	Afsluiten ja/nee
Programma 2 Onderwijshuisvesting							
Nieuwbouw school Triade	3.790	2.547	1.002	241	241		nee
Klimaatbeheersing de Mikado	500	250	271	-21		-21	ja
Programma 2 Sportaccommodaties							
Nieuwbouw Sporthal Hornmeer	4.046	3.825	31	190		190	ja
Sportcomplex Calslagen: verv kunstgrasmat	170	118		52		52	ja
Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3	82			82	82		nee
Verv. kunstgrasveld sportpark Beethovenlaan	299	270	13	16		16	ja
Renovatie Atletiekbaan	1.513	69	991	453	453		nee
Zwembad Waterlelie aanpassing installatie	447			447		447	ja
Programma 4 Openbare ruimte							
Veerhuisje Aalsmeer-Rijsenhout	40		1	39	39		nee
Transportwagen begraafplaats	44		45	-1		-1	ja
Gemalen en drukriolering	23		13	10	10		nee
Programma 4 Grote projecten							
Wegen Burgemeester Hoffscholteweg	688	635	45	8	8		nee
Wegen aanleg Molenvlietweg	283	118	179	-14	-14		nee
VVA-terrein recreatieterrein	68		7	61	61		nee
Speelvoorziening Meertrosstraat Dorpshaven Noord	22		22				nee
Aanleg Ongestoorde logistieke verbinding							nee
Programma 4 Buitenruimte facilitaire projecten							
Inrichting buitenruimte De Tuinen							nee
Buitenruimte Hornweg 317	77		77				nee
Inrichting buitenruimte facilitaire projecten		74	-74				nee
Programma 4 Meerjarenprojectenplan buitenruimte							
Wegen	4.571	2.734	1.531	307	307		nee
Verkeer	941	522	368	51	51		nee
Kunstwerken	496	162	204	130	130		nee
Openbare verlichting	676	316	251	109	109		nee
Water	211	7	131	73	73		nee
Groen	431	31	294	106	106		nee
Spelen	846	236	569	40	40		nee
Riolering	760	344	338	78	78		nee
Programma 5 Maatschappelijk vastgoed							
Restauratie Fort Kudelstaart	380	93	96	191	191		nee
Uitgebreide verbouwing De Oude Veiling	443	421	87	-65		-65	ja
Gemeentehuis	5.136	1.103	4.364	-331	-331		nee
Verbouwing en uitbreiding Baccarastraat 3	198	1	208	-11	-11		nee
Totaal	27.181	13.875	11.065	2.241	1.623	618	

Dikwijls loopt de besteding van kredieten over meer dan één jaar. In dat geval vraagt het BBV om het begroten van jaarschijven. Jaarschijven zijn afhankelijk van de voortgang van het werk en kunnen vaak niet anders dan globaal worden voorspeld. Dit kan leiden tot afwijkingen van de begrote jaarschijven, ook indien er (nog) geen sprake is van kredietoverschrijding.

Dit geldt voor alle lopende kredieten uit programma 2 met betrekking tot onderwijshuisvesting en sportaccommodaties. De overgebleven nazorgbudgetten voor nieuwbouw sporthal Hornmeer (onderschrijding van € 190.000) en vervanging kunstgrasmat van Sportcomplex Calslagen bleken niet meer nodig te zijn en kunnen daarmee worden vrijgegeven. Deze kredieten kunnen worden afgesloten. Het intrekken van het krediet voor de aanpassing van de installatie van het zwembad Waterlelie is bij de 2e Bestuursrapportage 2019 niet expliciet in de beslispunten opgenomen.

De kredieten uit programma 4 met betrekking tot investeringen in maatschappelijk nut en in riolering zijn opgenomen binnen het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer (zie bijlage). Hierin worden de bestedingen in 2019 nog nader toegelicht.

Uit programma 5 blijkt voor de lopende kredieten restauratie Fort Kudelstaart een onderschrijding van de jaarschijf met € 191.000, met name doordat geplande werkzaamheden 2019 voor € 435.000 in 2020 worden uitgevoerd. Daarnaast wordt als een bijdrage van € 245.000 van de provincie verwacht. Voor het krediet Gemeentehuis duurzame instandhouding is sprake van overschrijding van de jaarschijf met € 331.000. De overschrijding van het af te sluiten krediet uitgebreide verbouwing De Oude Veiling met per saldo € 65.000 is een gevolg van overeengekomen meerwerk.

Voor alle kredieten die doorlopen naar 2020 is voor de periode t/m 2023 sprake van een kredietvotering van ongeveer € 32 miljoen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn leningen aan woningbouwcorporaties, overige langlopende leningen, aandelen in gemeenschappelijke regelingen, alsmede deelnemingen en effecten. Zij dienen de uitoefening van de werkzaamheid van de organisatie duurzaam. Van een deelneming is sprake indien de organisatie aan een derde-rechtspersoon een kapitaalverschaffing heeft gedaan of daarop aanspraken heeft.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31 december
BNG Bank	65	0	0	0	65
De Meerlanden Holding N.V.	783	0	0	0	783
Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer B.V.	45	0	0	0	45
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling B.V.	9	0	0	0	9
Eneco Holding N.V.	573	0	0	0	573
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	1.475	0	0	0	1.475

Eneco

De gemeente bezit 33.789 stemhebbende aandelen (waarde € 573.000).

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken. Na verkoop van de aandelen Eneco bedraagt de boekwaarde € 0.

De gemeente bezit na verkoop van de aandelen Eneco nog wel 33.789 aandelen in Stedin. Deze zijn verkregen na de splitsing van Eneco Holding N.V. in netwerkbeheerder Stedin en het energieleveringsbedrijf Eneco. De aandelen Stedin hebben geen boekwaarde.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Saldo 31 december
SVn Stimuleringslening duurzaamheidsfonds Aalsmeer	325	0	0	0	325
SVn Duurzaamheidslening	243	0	0	0	242
SVn Startersleningen	2.503	18	0	0	2.521
Overige langlopende leningen	3.071	18	0	0	3.089

Onder overige langlopende leningen staat het bedrag opgenomen wat bij de SVN uitstaat, inclusief verstrekte leningen aan derden. De SVN verstrekt leningen om het volkshuisvestingsbeleid te bevorderen en voert ook de verordening Duurzaamheidslening en duurzaamheidsfonds uit voor de gemeente Aalsmeer.

De mutatie op de balans bij Startersleningen is de ontvangen rente minus de beheerkosten die aan de SVN wordt vergoed.

Vorraden

De voorraden bestaan uit de post Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden In Exploitatie (BIE) en magazijnvoorraad.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde 31 december
Magazijnvoorraad	24	-6	0	18
Subtotaal Gereed product en handelsgoederen	24	-6	0	18
Onderhanden werk, waaronder Bouwgronden In Exploitatie	26.840	6.454	7.518	25.776
Af: Voorziening grondexploitatie en bouwgrond	12.379	0	419	11.960
Subtotaal Onderhanden werk	14.461	6.454	7.099	13.816
Vorraden (incl. voorziening)	14.485	6.448	7.099	13.834

De vermindering in de voorziening grondexploitatie en bouwgrond is het gevolg van de actualisatie waarbij een positiever saldo in het actieve deel van De Tuinen Aalsmeer wordt verwacht. Daardoor valt € 419.000 vrij.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	16.703	1.956	695	17.964
Green Park Aalsmeer	6.584	4.226	4.363	6.448
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (was 384)	573	224	0	797
Hornmeer VVA-woningbouw (was 385)	520	47	0	567
OHW aankoop percelen de Tuinen (fac)	2.460	0	2.460	0
Onderhanden werk	26.840	6.454	7.518	25.776

In 2019 is een anterieure overeenkomst gesloten voor de facilitaire percelen van De Tuinen. Als gevolg van deze transactie en op basis van de in juli 2019 verschenen nieuwe Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken van de commissie BBV dient de post te worden opgenomen onder de Overlopende activa op de balans.

Toekomstige opbrengsten & lasten en winstprognose

PROGNOSE RESULTATEN GRONDEXPLOITATIES

bedragen x € 1.000

verwacht resultaat van in uitvoering genomen projecten
reeds genomen winst op deze projecten
nog te nemen resultaat 2020 e.v.

nog te genereren opbrengst 2020 e.v.
nog te maken kosten eind 2020 e.v.

bouwgronden in exploitatie
-13.929
-2.493
-11.436
68.066
53.726

De geraamde nog te maken kosten bedragen € 53,7 miljoen en de geraamde nog te realiseren opbrengsten bedragen € 68,1 miljoen.

Deze ramingen zijn tot stand gekomen in geactualiseerde berekeningen waarbij de volgende parameters zijn gehanteerd:

- Looptijd maximaal 10 jaar;
- Rente 0,50%;
- Indexatie civiele kosten: 2,5%;
- Indexatie overige kosten: 3,0%;
- Toename verkoopprijzen: woningbouw 2,5%, bedrijventerrein en overig 1,0%.

Het geraamde eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie van gemeente Aalsmeer gezamenlijk bedraagt afgerond minus € 13,9 miljoen (zie ook paragraaf grondbeleid in het jaarverslag). Dit wordt veroorzaakt door het negatieve eindresultaat van het project De Tuinen van Aalsmeer.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Het totale saldo van de uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar bedraagt per eind 2019 € 17,1 miljoen. Het saldo bestaat uit het saldo overige vorderingen ad € 4,8 miljoen, het saldo vorderingen op openbare lichamen ad € 60.000 en het saldo uitzettingen in 's Rijks schatkist ad € 12,2 miljoen.

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Overige vorderingen: 1. handelsdebiteuren	3.997	3.988
Overige vorderingen: 2. belastingdebiteuren	712	590
Overige vorderingen: 3. sociale dienst debiteuren	756	779
Overige vorderingen: 4. voorziening dubieuze debiteuren	-649	-630
Overige vorderingen: 5. facilitaire projecten: nog te factureren	0	53
Uitzettingen in s Rijks schatkist met rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.196	2.068
Vorderingen op openbare lichamen	60	78
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.072	6.926

Overige vorderingen

Het saldo overige vorderingen bestaat uit het saldo openstaande debiteuren en het saldo Facilitaire projecten nog te factureren.

Het saldo van de debiteuren bedraagt inclusief vorderingen op openbare lichamen € 4,9 miljoen. Dit saldo betreft voor € 2,4 miljoen een toekomstige levering bouwrijpe gronden.

Voor elke categorie debiteuren is een voorziening dubieuze debiteuren voor het gedeelte van de vordering waarbij de kans klein is dat deze ontvangen gaat worden. Het saldo van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31 december
Dubieuze debiteuren	207	138	12	108	225
Dubieuze debiteuren belastingen	156	29	0	54	131
Dubieuze debiteuren Sociaal domein	267	25	0	0	293
Debiteuren	630	193	12	162	649

Facilitaire projecten: Nog te factureren

Dit betreffen kosten faciliterend grondbeleid die verhaald kunnen worden op derden en waarbij sprake is van een getekende overeenkomst. Conform de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) maken deze posten ultimo 2019 onderdeel uit van de overlopende activa en niet meer van de overige vorderingen.

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden vanaf 2013 gaan schatkistbankieren. Gemeenten zijn verplicht om tegoeden boven een vooraf vastgesteld maximumbedrag (het zogenaamde drempelbedrag) aan te houden in 's Rijks schatkist. Ultimo 2019 bedraagt de vordering op het Rijk € 12,2 miljoen.

In het besluit begroting en verantwoording (BBV) is opgenomen dat in de balans over (het gebruik van) het drempelbedrag wordt gerapporteerd op de navolgende voorgeschreven wijze. Uit de gegevens blijkt dat in 2018 het drempelbedrag in geen enkel kwartaal is overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	2019		
(1)	Drempelbedrag	759			
		Kwartaal1	Kwartaal2	Kwartaal3	Kwartaal4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	326	569	482	477
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	433	190	277	282
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	101.209			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	101.209			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	759			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal1	Kwartaal2	Kwartaal3	Kwartaal4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	29.324	51.758	44.381	43.872
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	326	569	482	477

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
1. BNG	770	239
2. Rabo	130	66
3. kas	3	30
4. overig	1	0
Liquide middelen	904	335

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt te onderscheiden:

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 1. te ontvangen BTW-compensatiefonds	6.821	7.957
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 2. vooruitbetaalde kosten	540	934
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 3. te verhalen bedragen	3.480	6.055
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 4. te verhalen kosten facilitaire projecten	2.860	264
Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen: 5. overige overlopende activa	326	28
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen	314	456
Overlopende activa	14.341	15.695

Het saldo van de overlopende activa bestaat uit de te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen ad € 14,0 miljoen en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen (ultimo boekjaar € 314.000).

Te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen

De grootste posten die per eind 2019 onderdeel uitmaken van de te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen zijn:

- Te ontvangen BTW compensatiefonds ad € 6,8 miljoen. Dit bedrag bestaat uit te ontvangen BTW compensatiefonds over 2019 van € 8,1 miljoen en een correctie, als gevolg van een herijking van de BTW labels, op reeds ontvangen BTW compensatiefonds over de jaren 2014 tot en met 2018 van -/- € 1,3 miljoen
- Te verhalen kosten facilitaire projecten ad € 2,9 miljoen
- Te ontvangen inzake vooruitbetaling op toekomstige levering bouwrijpe gronden 2019 ad € 1,8 miljoen
- Te ontvangen bijdrage voor aanleg recreatieterrein VVA ad € 462.000
- Vooruitbetaald termijnbedrag ad € 353.000
- Te verrekenen BTW correctie, als gevolg van de hierboven genoemde herijking van de BTW labels, over de jaren 2014 tot en met 2018 ad € 295.000

Het saldo van de te verhalen kosten facilitaire projecten is als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
De Tuinen van Aalsmeer	264	2.768
Nieuw Calslagen	0	88
Verhaalbare kosten	264	2.856
Einsteinstraat 103	0	3
Hoofdweg Zuid	0	1
Nog te verhalen kosten	0	4
Totaal facilitaire projecten: nog te verhalen kosten	264	2.860

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn t.o.v. 2018 met € 142.000 gedaald. Hieronder staat een specificatie van het verloop van deze posten.

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december
SZW G3 BBZ declaratieregeling 2018	13		13	0
SZW G3 BBZ declaratieregeling 2019	0	9		9
Nog te ontvangen voorschotbedragen Rijk	13	9	13	9
Eindverantwoording Project Jong en Zorgend	17		17	0
Reconstructie Componistenbuurt	142		142	0
Reconstructie Aalsmeerderweg Noord	284		284	0
Verkeersveiligheidsmaatregelen Aalsmeer-Kudelstaart	0	150		150
Verkeersveiligheid Sportcomplex Dreef	0	154		154
Nog te ontvangen voorschotbedragen overige Nederlandse overheidslichamen	443	304	443	304
Totaal van Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	456	314	456	314

Reconstructie Componistenbuurt

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 142.000 voor de reconstructie van de Componistenbuurt fase 1 en 2. De subsidie is verleend voor de realisatie van 5 plateaus en een drempel in de Componistenbuurt en het vervangen van asfalt door klinkers in de Haydnstraat, Sweelinckstraat en Hellendaalstraat. De werkzaamheden zijn in 2018 volledig afgerond en de subsidie is vastgesteld en ontvangen in 2019.

Reconstructie Aalsmeerderweg Noord

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 284.000 voor de reconstructie van de Aalsmeerderweg Noord. De subsidie is verleend voor het uitvoeren van diverse verkeersveiligheidsmaatregelen. De werkzaamheden zijn in 2019 volledig afgerond en de subsidie is vastgesteld en ontvangen in 2019.

Verkeersveiligheidsmaatregelen Aalsmeer-Kudelstaart

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van totaal € 198.000 voor het uitvoeren van een aantal verkeersveiligheidsmaatregelen in Aalsmeer-Kudelstaart. De werkzaamheden zijn in 2019 voor 75% afgerond. De overige werkzaamheden zullen in 2020 plaatsvinden. De Vervoerregio heeft hiervoor uitstel verleend tot 1 april 2020.

Verkeersveiligheid Sportcomplex Dreef

De Vervoerregio Amsterdam heeft een subsidie verleend van € 154.000 voor het uitvoeren van diverse verkeersveiligheid maatregelen bij Sportcomplex Dreef. De subsidie is verleend voor de realisatie van twee richtingen fietspaden alsmede het plaatsen van 238 fietsstallingsplaatsen. De werkzaamheden zijn volledig afgerond in 2019 en de aanvraag voor vaststelling van de subsidie heeft in november 2019 plaatsgevonden.

Passiva

Onder de passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen, de langlopende schulden en de vlottende passiva. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de kortlopende schulden en de overlopende passiva.

Eigen Vermogen

De reserves (eigen vermogen) zijn afgezonderde vermogensbestanddelen, voor zover niet bestemd om fluctuaties in de exploitatiesfeer op te vangen, ofwel het verschil tussen bezittingen en schulden.

Reserves ontstaan ten gevolge van schenkingen, vermogenswinsten, jaarlijkse of incidentele toevoegingen, waaronder ook toevoegingen van exploitatieresultaten begrepen kunnen worden.

De reserves bestaan uit:

- algemene reserves, zijnde reserves met een algemeen karakter; het vrije deel van de algemene reserves is vrij aanwendbaar;
- bestemmingsreserves, zijnde reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven.

De berekende rente over de reserves en voorzieningen wordt verwerkt als inkomst op de exploitatie.

Het verloopoverzicht van de reserves is hieronder weergegeven.

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Algemene reserve	18.160	0	5.075	0	13.085
Algemene vrije reserve	4.693	2.075	6.768	0	0
Resultaat	-3.912	3.233	0	0	-679
A1. Algemene reserve	18.941	5.308	11.843	0	12.406
A. TOTAAL ALGEMENE RESERVE	18.941	5.308	11.843	0	12.406
Dekking kapitaallasten groen, water en recreatie	443	1.023	0	7	1.459
Dekking kapitaallasten verkeer en vervoer	2.055	1.125	0	57	3.123
Kapitaallasten Gebouwen	2.596	4.033	0	100	6.529
B1. Dekking kapitaallasten	5.094	6.181	0	164	11.110
Actualiseren bestemmingsplannen	96	0	77	0	19
Bovenwijkse voorzieningen	5.204	1.375	302	0	6.277
Duurzaamheidsfonds	438	0	25	0	413
Gemeentehuis	4.590	3	4.033	0	560
Herinrichting VVA-terrein	2.102	0	7	0	2.095
Kunstzinnige verfraaiing	242	0	0	0	242
Minimabeleid	39	0	0	0	39
Monumentenfonds	49	1	0	0	50
Onderhoud/instandh. onbebouwde buitenruimte	10.680	9.458	3.981	0	16.157
Uiterweg	0	0	0	0	0
Veilig te stellen budgetten	0	390	0	0	390
Voorlopige winsten grondexploitatie	0	0	0	0	0
Waterfront	2.000	0	2.000	0	0
Woonfonds volkshuisvesting	1.446	0	0	0	1.446
B2. Overige bestemmingsreserves	26.886	11.226	10.425	0	27.687
B. TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	31.980	17.407	10.425	164	38.798
Eigen vermogen (A+B)	50.920	22.715	22.268	164	51.204

Algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de Algemene Reserve (AR) en de Algemene Vrije Reserve (AVR). Beide reserves vervullen een bufferfunctie.

De Algemene Reserve vervult daarnaast een belangrijke inkomensfunctie voor de gewone dienst. De rente van deze reserve wordt standaard toegerekend aan de exploitatie.

De rente van de Algemene Vrije Reserve wordt in principe toegerekend aan de reserve zelf. Daardoor kan de AVR wel aangewend worden om incidentele lasten te dekken zonder dat dit invloed heeft op de begroting. Ook worden incidentele baten aan de AVR toegevoegd.

De mutaties in de algemene reserves kunnen als volgt toegelicht worden:

Bij de Begroting 2019 is besloten om vooruitlopend op besluitvorming over de Nota wegen € 5 miljoen toe te voegen aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte, waarvan € 3 miljoen beschikbaar wordt gesteld vanuit de Algemene Reserve en € 1 miljoen vanuit de Algemene Vrije Reserve.

Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om het onderscheid tussen de Algemene Reserve en de Algemene Vrije Reserve op te heffen en vanaf de jaarrekening 2019 alleen nog maar te spreken over de Algemene Reserve. Als uitwerking van dit besluit is het nadelig saldo van de AVR ad € 2,075 miljoen overgeheveld naar de AR.

Op 3 december 2015 is de Nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen Aalsmeer 2015 vastgesteld. De herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg maakt onderdeel uit van de projecten die hierin als bovenwijkse voorziening zijn aangewezen. Voor dekking van het tekort werd een gefaseerde inpassing in de meerjarenbegroting voorgesteld. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt aan de Algemene Vrije Reserve jaarlijks € 1,2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de reserve Bovenwijkse voorzieningen.

Zowel bij de Najaarsrapportage 2018 als bij de Jaarrekening 2018 heeft budgetoverheveling plaatsgevonden van respectievelijk € 392.000 en € 243.000. De budgetoverhevelingen zijn in 2018 gestort in de algemene vrije reserve en worden in 2019 onttrokken aan de AVR.

De boekwaarde 1 januari bij het onderdeel rekeningresultaat betreft het resultaat 2018 dat middels besluitvorming over de resultaatbestemming 2018 in 2019 is toegevoegd aan de Algemene Vrije Reserve.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves hebben een meer expliciet karakter; zij zijn immers bewust ingesteld voor een bepaald doel. Het staat de gemeente vrij om de aangeven bestemming te wijzigen. De bestemmingsreserves zijn in principe vrij besteedbaar.

De bestemmingsreserves kunnen als volgt toegelicht worden:

Dekking kapitaallasten

Deze post bestaat uit de reserves bestemd voor dekking van afschrijvingslasten van investeringen in gemeentelijke gebouwen en investeringen van het meerjarenprojectenplan buitenruimte.

Ter dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen die in 2019 zijn gedaan wordt vanuit de reserve gemeentehuis € 4.033.000 toegevoegd, vanuit de reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt € 1.817.000, vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen € 224.000 en vanuit reserve Herinrichting VVA-terrein wordt € 7.000 toegevoegd.

De onttrekkingen aan deze reserves betreffen de afschrijvingslasten 2019 van de investeringen in het gemeentehuis, verhuurbaar maken Zwarteweg 77a en de restauratie van de watertoren ad € 100.000 en meerjarenprojecten plan buitenruimte ad € 64.000.

Reserve actualiseren bestemmingsplannen

De reserve actualiseren bestemmingsplannen is in 2010 ingesteld ter dekking van de incidentele kosten die voortvloeien uit de actualiseringsronde van bestemmingplannen waarin begrepen de vervaardiging van bestemmingsplannen en het voorafgaande proces van onderzoek en integrale beleidsvorming.

In 2019 is een bedrag van € 77.000 aan de reserve onttrokken.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Het doel van deze reserve is de dekking van de kosten van infrastructurele elementen met een planoverstijgend karakter. Dat wil zeggen dat het nut van de voorziening zich uitstrekt over een groter gebied dan een bepaald complex en de kosten daardoor niet of niet geheel ten laste van dat complex behoren te komen.

Voor de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg is € 1.221.000 gestort op basis van de besluitvorming van het ontwerp (raadsbesluit d.d. 07-07-2016).

Vanuit verschillende projecten is in 2019 totaal € 154.000 gedoteerd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Projecten Nieuw Calslagen en Vrouwentroost zorgen voor het grootste deel (96%) van de dotatie.

Ten behoeve van de projecten Molenvlietweg en Burgemeester Hoffscholteweg is € 225.000 onttrokken en toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten voor investeringen met maatschappelijk nut. Tot slot heeft er een onttrekking van € 77.000 plaatsgevonden ter dekking van de kosten voor het project Herinrichting Burgemeester Kasteleinweg.

Reserve duurzaamheidsfonds

Het duurzaamheidsfonds is een ondersteunend financieringsinstrument dat een bijdrage levert aan verschillende activiteiten die zich richten op het verduurzamen van het particulier woningbezit.

In 2017 is de reserve gevoed met een bijdrage van € 450.000 vanuit de reserve woonfonds volkshuisvesting. Dit bedrag is beschikbaar voor dekking van de kosten van een aanjaag- en ontwikkelplan en subsidies.

In 2019 er voor € 16.000 aan subsidie verstrekt. Daarnaast is een bedrag van € 9.000 onttrokken ter dekking van de kosten van de aanjaagfunctie.

Reserve gemeentehuis

Het doel van de reserve is dekking van de kosten voor fase 2 van het gemeentehuis. In 2019 is afgerond € 4 miljoen onttrokken vanuit de reserve gemeentehuis. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve kapitaallasten gebouwen, ter dekking van de afschrijvingslasten.

Als gevolg van fasering bedraagt het werkelijke investeringsbedrag 2019 € 4,3 miljoen. Bij besluitvorming van de jaarrekening wordt voorgesteld om ten laste van de reserve gemeentehuis € 331.000 extra toe te voegen aan de reserve kapitaallasten gebouwen.

Reserve kunstzinnige verfraaiing

De reserve is ingesteld ten behoeve van de realisatie van kunstobjecten en wordt gevoed door bijdragen uit exploitatiegebieden. In 2019 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve minimabeleid

De reserve minimabeleid is ingesteld voor de minima of voor mensen die net buiten de bijstandsregeling vallen. De gemeente Aalsmeer vindt het belangrijk dat inwoners met een inkomen op of rond het sociaal minimum kunnen meedoen in de maatschappij. Er heeft in 2019 geen onttrekking plaatsgevonden.

Monumentenfonds

De reserve is ingesteld ten behoeve van de uitbetaling van subsidie-aanvragen. Wanneer de subsidie-aanvragen hoger zijn dan € 30.000 wordt het merendeel onttrokken uit het monumentenfonds. Lager uitgaven vloeien aan het eind van het jaar terug naar het monumentenfonds tot € 50.000. De werkelijke uitgaven 2019 zijn € 10.700 hetgeen betekent dat € 600 aan de reserve wordt toegevoegd, zodat deze de maximale omvang van € 50.000 heeft bereikt.

Reserve onderhoud / instandhouding onbebouwde buitenruimte

De reserve is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele jaarlijkse toevoeging aan de reserve plaats ad € 1.913.000. Daarnaast is incidenteel € 5 miljoen op basis van de nota wegen gestort, € 2 miljoen voor Waterfront en € 480.000 voor de kwaliteitsimpuls groen-grijs. De overige toevoegingen bedragen € 64.000, en hebben vooral betrekking op nazorg Calslagen en Dorpshaven Noord, projectmanagers en de veerdienst Aalsmeer-Rijsenhout.

Aan de reserve is in 2019 een totaalbedrag onttrokken van afgerond € 4,0 miljoen, inclusief € 2,0 miljoen toevoeging aan de dekkingsreserves kapitaallasten UP. Voor een toelichting op de onttrekking vanuit het Meerjarenprojectenplan buitenruimte wordt verwezen naar de bijlage "Meerjarenprojectenplan buitenruimte".

Veilig te stellen budgetten

Bij vaststelling van de Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid in de raad van 12 december 2019 is besloten om de budgetoverhevelingen in de toekomst te laten verlopen middels een nieuw te vormen bestemmingsreserve veilig te stellen budgetten en de voorgestelde budgetoverhevelingen van de 2e Bestuursrapportage 2019 ad € 390.000 te verwerken via deze reserve.

Reserve woonfonds volkshuisvesting

Het doel van de reserve is het bevorderen van huisvesting voor specifieke doelgroepen. In 2019 is deze reserve niet ingezet.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd met een bepaald doel. Het betreft onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten. Voorts kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering. Beschikking kan alleen plaatsvinden voor het doel of risico waarvoor ze zijn ingesteld.

Het verloopoverzicht van de voorzieningen is hieronder weergegeven:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31 december
Beheer gebouwen	983	358	455	118	768
A. Egalisatievoorziening	983	358	455	118	768
Facilitaire projecten	423	838	77	0	1.184
Voormalig personeel	477	27	167	143	195
Voormalig personeel onderwijs	10	0	10	0	0
B. Voorziening voor verplichtingen en verliezen met onzekere omvang en risico	909	866	253	143	1.379
Afkoop onderhoud begraafplaats	204	122	0	19	307
Afvalstoffenheffing	380	0	72	0	308
Begraafplaats Aalsmeer	62	0	14	0	49
Rioolheffing	1.778	366	0	0	2.145
Uitgifte graven	355	170	0	29	495
C. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	2.778	658	85	48	3.303
Voorzieningen passiva (A+B+C)	4.671	1.882	794	308	5.451

De mutaties op de voorzieningen kunnen in hoofdzaak als volgt toegelicht worden:

Voorziening beheer gebouwen

Voor alle gebouwen in eigendom van de gemeente Aalsmeer en in onderhoud bij de afdeling Vastgoed is er een meerjarenonderhoudsplan volgens de NEN2767-systematiek opgesteld. In de meerjarenonderhoudsplanung (MOP) worden de kosten van planmatig onderhoud begroot. Dekking daarvan vindt plaats uit de voorziening beheer gebouwen. De benodigde jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening is in 2019 € 358.100. Aan de hand van de actualisatie van de voorziening beheer gebouwen is gebleken dat het saldo van de voorziening ruim voldoende is om de verwachte werkzaamheden volgens een actueel prijspeil te kunnen uitvoeren. Tevens is er € 455.000 uit de voorziening vrijgevallen als gevolg van voordelige afronding van onderhoudswerkzaamheden en vrijgekomen financiële ruimte in de toekomst. In 2019 is € 118.000 onttrokken aan de voorziening voor uitgaven aan de panden in eigendom van de gemeente.

Voorziening facilitaire projecten

Door de voorgeschreven splitsing van grondexploitaties in facilitair en actief grondbeleid, is een voorziening ingesteld voor facilitaire projecten.

Het totale effect van het exploitatieplan en de reguliere actualisatie van de grondexploitatie De Tuinen Aalsmeer ultimo 2019 is € 823.000 negatief, waarmee de verliesvoorziening is opgehoogd. Actuele kostenramingen met betrekking tot sanering en sloop, bouw- en woonrijp maken, inclusief hogere plankosten en hogere exploitatiebijdragen hebben met name geleid tot deze verhoging van de voorziening. Voor Zuiderkerk is verliesvoorziening van € 15.000 getroffen houdt verband met vertraging in het project en het gevolg van de prijsstijgingen die daarmee samengaan.

De resterende voorziening ad € 77.000 voor de Hornweg is vrijgevallen door afronding van dit project in de buitenruimte.

Voorziening voormalig personeel

Uit deze voorziening worden de kosten voor wachtgeld-, ww- en APPA-uitkeringen betaald. In 2019 is € 142.600 aangewend uit de voorziening. Door het vinden van een (tijdelijke) aanstelling is er € 166.800 vrijgevallen. Voor de toekomstige verplichting heeft een toevoeging van € 27.400 plaatsgevonden.

Voorziening voormalig personeel onderwijs

Na het besluit tot het beëindigen van de subsidie voor MRT en het ontslag van de docente in 2010 zijn (boven)wettelijke uitkeringsverplichtingen ontstaan. Het totaalbedrag van de verplichtingen voor de periode van 2014 tot en met 2019 werd berekend op € 81.500 (41,78% van het maximumbedrag). De afgelopen jaren heeft er geen aanwending plaatsgevonden van de voorziening. Aangezien de resterende periode is verstreken is er een bedrag van € 9.600 vrijgevallen en kan de voorziening worden opgeheven.

Voorziening afkoop onderhoud begraafplaats

De gemeente ontvangt jaarlijks afkoopbedragen voor het onderhoud van de begraafplaats. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en zal door de gemeente aan het onderhoud moeten worden besteed. Vanaf 2017 worden de ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 gestort in de betreffende voorziening. In 2019 is € 122.000 ontvangen aan meerjarige afkoopsommen.

Vrijval van de voorziening vindt plaats conform de looptijd van de contracten, ten behoeve van het jaarlijks onderhoud van de begraafplaats. In 2019 bedraagt de vrijval € 19.000.

Voorziening afvalstoffenheffing

De aanwending ad € 72.000 betreft het negatieve gerealiseerde resultaat op het product afval, begroot was € 125.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening begraafplaats Aalsmeer

De aanwending van de voorziening betreft het negatieve resultaat van het product begraven ad € 14.000, begroot was € 46.000.

Voorziening rioolheffing

De toevoeging aan de voorziening van € 366.000 heeft betrekking op het gestorte positieve resultaat van het produkt riolering, begroot was € 237.000 (zie toelichting bij programma 4).

Voorziening uitgifte graven

De gemeente ontvangt jaarlijks afkoopbedragen voor de verlenging van het grafrecht. De ontvangen afkoopsommen vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en zal door de gemeente aan het beheer moeten worden besteed. Vanaf 2017 worden de ontvangen bijdragen van derden ten aanzien van afgekochte contracten met een ingangsdatum vanaf 2017 gestort in de betreffende voorziening. In 2019 is € 170.000 ontvangen aan meerjarige afkoopsommen.

Vrijval van de voorzieningen vindt plaats conform de looptijd van de contracten, ten behoeve van het jaarlijks beheer van de begraafplaats. In 2019 bedraagt de vrijval € 29.000.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden met een looptijd langer dan een jaar behoren de opgenomen (langlopende) geldleningen.

bedrag x € 1.000	Rente percentage	Oorspronkelijk bedrag	Boekwaarde 1 januari	Opgenomen	Aflossing lopend dienstjaar	Boekwaarde 31 december	Rente lopend jaar
1 - BNG leningnr.40.105.002	3,850	15.000	15.000			15.000	578
3 - BNG leningnr.40.111.029	0,570	5.000	4.500		500	4.000	23
4 - BNG leningnr.40.109.483	0,620	5.000	5.000		5.000	0	30
5 - BNG leningnr.40.111.945	0,725	10.000	10.000		1.000	9.000	68
6 - BNG leningnr.40.113.454	-0,175	5.000		5.000		5.000	0
7 - BNG leningnr.40.113.455	0,250	10.000		10.000		10.000	1
Onderhandse leningen		50.000	34.500	15.000	6.500	43.000	699

De vaste schulden per einde boekjaar bestaan uit vijf leningen bij de BNG. Voor een nadere specificatie van deze vaste schulden wordt verwezen naar de paragraaf Financiering. In 2019 is € 6,5 miljoen aan aangetrokken lang geld afgelost. Daarnaast zijn twee leningen aangetrokken van totaal € 15 miljoen, waarvan € 5 miljoen met jaarlijkse aflossing.

Netto-vlottende schulden

Onder de netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar vallen de kortlopende geldleningen en overige schulden. Ultimo 2019 betreft het saldo van de netto vlottende schulden € 9,7 miljoen. Dit saldo bestaat uit de kortlopende geldleningen ad € 7,5 miljoen en de overige schulden ad € 2,2 miljoen.

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Overige kasgeldleningen	7.500	0
Overige schulden	2.248	7.137
Netto-vlottende schulden	9.748	7.137

Kortlopende geldlening

In 2019 is zowel in het eerste kwartaal als in het tweede kwartaal voor een periode van 3 maanden € 6,0 miljoen aan kort geld aangetrokken. Beide leningen zijn in 2019 volledig afgelost. Op 15 oktober 2019 is voor een bedrag van € 7,5 miljoen aan kort geld aangetrokken Deze lening zal op 15 januari 2020 volledig afgelost worden.

bedrag x € 1.000	Rente percentage	Boekwaarde 1 januari	Opgenomen	Aflossing lopend dienstjaar	Boekwaarde 31 december	Rente 2019
2 - BNG leningnr. 475434	-0,3100	0	6.000	6.000	0	-5
3 - BNG leningnr. 481073	-0,3500	0	6.000	6.000	0	-5
4 - BNG leningnr. 492314	-0,4000	0	7.500	0	7.500	-6
Kortlopend O/G		0	19.500	12.000	7.500	-16

Overige schulden

Het saldo van de overige schulden eind 2019 van € 2,2 miljoen is ten opzichte van 2018 met € 4,9 miljoen afgenomen. Het saldo overige schulden bestaat volledig uit de crediteuren. De grootste crediteurenposten zijn per eind 2019:

- Gemeente Amstelveen totaal € 578.000: o.a. aanvulling dienstverleningsbijdrage 2019 € 230.000, FEE 4e kwartaal 2019 € 123.000, Beheerskosten en leveranties Grondbank € 124.000 en diverse andere kosten voor een totaal bedrag van € 122.000.
- Termijnfactuur renovatie Atletiekbaan ad € 121.000

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

bedrag x € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 1. nog te betalen bedragen	9.744	5.623
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 2. loonheffing/pensioenbijdragen	84	99
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 3. te betalen btw	533	570
Opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar: 5. overig	269	60
Overige vooruitontvangen bedragen: 3. facilitaire projecten grondexploitatie	157	184
Overige vooruitontvangen bedragen: 4. overig	1.143	637
Van Europese/Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	1.204	1.416
Overlopende passiva	13.134	8.589

Het saldo van de overlopende passiva bestaat uit de opgebouwde verplichtingen in begrotingsjaar die in een volgend jaar tot betaling komen ad € 10,6 miljoen, de overige vooruitontvangen bedragen ad € 1,3 miljoen en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor een specifiek bestedingsdoel ad € 1,2 miljoen.

Verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd

Het saldo van de verplichtingen die in begrotingsjaar zijn opgebouwd is t.o.v. 2018 met € 4,3 miljoen toegenomen.

De grootste posten die onderdeel uitmaken van dit saldo zijn:

- Gemeente Amstelveen € 2,3 miljoen
- Afrekening bouw- en woonrijp maken 2019 € 1,9 miljoen
- Provincie Noord Holland bijdrage Hoogwaardig openbaar vervoer € 1,5 miljoen
- Nog te betalen Jeugdhulp € 1,8 miljoen
- Omzetbelasting en loonheffing € 618.000
- BNG rente langlopende geldleningen € 554.000
- De Meerlanden € 366.000

Overige vooruitontvangen bedragen

Het saldo van de vooruitontvangen bedragen is t.o.v. 2018 met € 489.000 toegenomen tot een bedrag van € 1,3 miljoen.

De grootste posten die onderdeel uitmaken van deze post zijn:

- Ministerie van BZK, inkomsten Algemene uitkering € 1,0 miljoen
- Facilitaire projecten € 157.000

De vooruitontvangen bedragen van het ministerie van BZK zijn als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
WOZ 2017 eigen aanname	66	460
WOZ 2018 eigen aanname	422	425
WOZ 2019 eigen aanname		-31
BTW compensatiefonds 2018	161	
BTW compensatiefonds 2019		120
Maatstaf medicijngebruik		-186
Specificatie Ministerie van BZK 2017		2
Specificatie Ministerie van BZK 2018	-27	-18
Specificatie Ministerie van BZK 2019		234
Totaal	621	1.007

Voor de berekening van de Algemene uitkering hanteren we onze eigen aannames voor de ontwikkeling van de WOZ-waarden, in samenhang met de OZB-belastingopbrengst. Het verschil met de berekening van het ministerie wordt op de balans gereserveerd. De definitieve afrekening van de maatstaven 2017 volgt in 2020.

Aalsmeer volgt de bestendige gedragslijn om de onderschrijving van het BTW compensatiefonds te reserveren op de balans. Op het moment van de definitieve nacalculatie bij de meicirculaire kan de reservering vrijvallen.

In de decembercirculaire is een bijstelling van de maatstaf medicijngebruik verwerkt, maar de betaling is uitgesteld naar 2020. Tenslotte zijn eind december specificaties ontvangen voor de jaren 2017 t/m 2019 die in 2020 verrekend worden.

De vooruitontvangen bedragen van de facilitaire projecten zijn als volgt te specificeren:

bedrag x € 1.000	Boekwaarde 1 januari	Boekwaarde 31 december
Uiterweg 222	27	0
Machineweg Rooie Dorp	133	133
Dorpshaven Zuid	24	24
Totaal	184	157

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen

De van EU, Rijk en Provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren zijn als volgt gespecificeerd:

bedrag x € 1.000	Saldo 1 januari	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Saldo 31 december
Vorbereidingskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2017	26		6		20
Uitvoeringskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2015	0	124	24		100
Vorbereidingskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2015	0	6	5		1
Instandhouding rijksmonument Watertoren	10	3			13
Instandhouding rijksmonument Korenmolen de Leeuw	14	5			18
SPUK	0	332	225		108
Optimalisering integrale hulpverlening aan probleemgezinnen	20		1		19
Ontvangen voorschotten Rijk	70	469	261	0	278
Onderhoudsactiviteiten Korenmolen de Leeuw	32				32
Onderhoud Kasteleinweg	791		87		705
UP werken buitenruimte Groene As	100				100
Molenvlietweg Middenweg	422		346		76
OGGZ	0	114	111		3
Strategie werklocaties	0	10			10
Ontvangen voorschotten overige Nederlandse overheidslichamen	1.345	124	543	0	926
Totaal van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	1.416	593	804	0	1.204

Uitvoeringskosten verkeerslawaaï Oosteinderweg 2015

Op 23 april 2019 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een subsidie toegekend van € 130.000 voor geluidssanering verkeerslawaaï diverse woningen aan de Oosteinderweg. In 2019 hebben wij een voorschot ontvangen van in totaal € 124.000, hiervan is in 2019 € 24.000 besteed. Het restant zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2020 besteed gaan worden.

SPUK

Op 27 september 2019 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor 2019 een Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) toegekend van € 332.000. In 2019 hebben wij dit bedrag ontvangen en hiervan is in 2019 € 225.000 besteed. Het restant bedrag van € 108.000 zal naar verwachting in 2020 verrekend gaan worden met de SPUK 2020.

Onderhoud Kasteleinweg

Op 1 april 2016 heeft de provincie Noord Holland het beheer en onderhoud van de Kasteleinweg (N196) overgedragen aan de gemeente Aalsmeer. De provincie Noord Holland heeft in 2016 een lumpsum afkoopsom van € 875.000 aan de gemeente betaald die in 5 jaar besteed zal worden aan kosten voor de N196. In 2016 en 2017 zijn kosten van tijdelijk onderhoud tot aan de herinrichting en ambtelijke begeleiding ten laste van de subsidie gebracht van totaal € 84.000. In 2018 zijn geen kosten ten laste van deze subsidie gebracht. Ook in 2019 zijn kosten van tijdelijk onderhoud ten laste van de subsidie gebracht van € 87.000. De verwachting is dat de werkzaamheden van de herinrichting in 2020 definitief opgestart gaan worden.

UP werken buitenruimte Groene As

Voor de uitvoering van het project Groene As Aalsmeer 1e fase heeft de provincie Noord Holland een subsidie verleend van € 187.000. De subsidie is aangevraagd om een aaneengesloten natuurverbinding te realiseren tussen Dorpskern, eilanden Westeinderplas en Dorpshaven. In 2016 is een voorschot van € 150.000 ontvangen waarvan € 50.000 werd besteed. De uitvoering van het project Groene As Aalsmeer is, in verband met geconstateerde milieuvervuiling, ook in 2019 doorgeschoven naar 2020. De werkzaamheden starten januari 2020.

Molenvlietweg Middenweg

Voor de uitvoering van het project Molenvlietweg/Middenweg heeft de Vervoerregio Amsterdam een subsidie verleend van totaal € 1,3 miljoen. De subsidie wordt verleend voor het realiseren van een gebiedsontsluitingsweg, het realiseren van 2 rotondes en de realisatie van een vrijliggend tweerichtingen fietspad die aansluit op de twee rotondes. In 2018 is een voorschot van € 667.000 ontvangen waarvan € 245.000 werd besteed. In 2019 is hier € 346.000 van besteed.

OGGZ

De gemeente Amsterdam heeft € 114.000 beschikbaar gesteld voor OGGZ en verslavingszorg activiteiten in 2019. Dit bedrag is ontvangen in 2019 en hiervan is € 111.000 besteed. Verantwoording van de ingezette middelen zal in 2020 plaatsvinden.

5.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren gebonden is.

Financiële verplichtingen voor inkoopcontracten voor toekomstige jaren

Met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording en de Financiële verordening worden in de toelichting op de balans opgenomen de financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden met een minimumbedrag van € 250.000. Het volume aan inkoopcontracten met een meerjarige verplichting bedraagt afgerond € 7,1 miljoen (2018 € 4,2 miljoen). Hierbij is de vuistregel gehanteerd dat bij gezamenlijke inkoop Aalsmeer en Amstelveen 25% Aalsmeer betreft. Hieronder volgt een overzicht van opdrachten die een doorloop hebben in volgende jaren:

Omschrijving contract	Werken (W) Diensten (D) Leveringen (L)	Begindatum contract	Looptijd in jaren	Waarde resterende looptijd
Hulp bij Huishouden	D	01-01-18	4	1.203.300
Collectief regiovervoer	D	01-08-17	4	405.000
WMO Begeleiding	D	01-01-17	4	837.500
WMO Hulpmiddelen	L	01-03-19	4	910.600
Asfalterwerkzaamheden	W	01-03-19	4	286.700
Collectieve zorgverzekering minima *	D	01-01-20	5	3.503.800
Totaal inkoopcontracten met een meerjarige verplichting				7.146.900

* De waarde van deze opdracht is opgebouwd uit de jaarpremie van de zorgverzekering, vermenigvuldigd met het aantal deelnemers en de resterende contractjaren. De premie wordt door de deelnemers zelf betaald. De gemeente financiert alleen de korting op de polissen. De daadwerkelijke kosten zijn geraamd op € 55.000 per jaar.

Borg- en garantstellingen

Per 31-12-2019 staat de gemeente garant voor leningen voor een bedrag van circa € 32,9 miljoen. Het betreft voornamelijk woningbouwverenigingen (€ 17,7 miljoen) en ondernemingen (€ 15 miljoen).

Overzicht van de gegarandeerde geldleningen 2019

Naam van de geldnemer	Doel van de geldlening	Geldgever/ leningsnummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	% dekking	Ingangsdatum	Einddatum contract	Restantschuld 31-12-2018	Vermeerderingen 2019	Aflossing 2019	Restantschuld 31-12-2019	Bedrag garantstelling
Stichting HABION	Volkshuisvesting	BNG 407913901	1.975.304	50	15-12-92	15-12-22	1.490.632		88.729	1.401.903	700.952
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40108741	4.000.000	50	19-12-13	19-12-23	4.000.000		4.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40109049	5.000.000	50	07-04-14	07-04-19	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40109247	5.000.000	50	22-07-14	22-07-19	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40110283	5.000.000	50	04-01-16	04-01-24	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40110247	5.000.000	50	27-12-15	27-12-23	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 110847	5.000.000	50	23-12-16	22-12-21	5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 110507	5.000.000	50	27-05-16	26-05-21	5.000.000		5.000.000	-	0
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408113601	1.751.637	100	01-07-94	01-07-31	1.296.352		76.627	1.219.725	1.219.725
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408166901	6.472.336	100	01-02-94	01-02-24	2.756.824		396.522	2.360.302	2.360.302
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326001	1.920.654	100	18-04-95	18-04-35	1.536.767		59.420	1.477.347	1.477.347
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326101	2.279.045	100	18-04-95	18-04-35	1.831.653		75.354	1.756.298	1.756.298
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326401	2.972.360	100	18-04-95	18-04-35	2.140.397		89.317	2.051.079	2.051.079
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408329401	759.178	100	19-05-95	19-05-35	610.441		25.070	585.370	585.370
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408429201	3.730.263	100	20-11-95	20-11-35	2.804.011		110.371	2.693.639	2.693.639
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408429301	1.741.287	100	20-11-95	20-11-35	927.087		114.142	812.945	812.945
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408429401	2.153.188	100	20-11-95	20-11-45	1.904.591		34.942	1.869.649	1.869.649
Woningstichting Eigen Haard	Volkshuisvesting	BNG 408326302	2.685.974	100	18-04-95	18-04-35	2.315.056		126.021	2.189.035	2.189.035
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111373	4.000.000	50			4.000.000		4.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111520	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.109692	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111088	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 473867	18.800.000	50			18.800.000		18.800.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 473870	10.300.000	50			10.300.000		10.300.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111802	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG 40.111803	5.000.000	50			5.000.000		5.000.000	-	0
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwik B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein	BNG496325	-	50			-	30.000.000	30.000.000	30.000.000	15.000.000
		Subtotaal BNG	120.541.224				111.713.810	30.000.000	93.296.516	48.417.293	32.716.342
Football Club Aalsmeer	Sportbeoefening	ABN Amro 4068867	350.000	50			236.250		35.000	201.250	201.250
		Totaal	120.891.224				111.950.060	30.000.000	93.331.516	48.618.543	32.917.592

6 Gebeurtenissen na balansdatum

6.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Coronavirus

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar naar verwachting wel voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt nader ingegaan op de status van maatregelen bij het opmaken van de jaarstukken.

Eneco

Op 24 maart 2020 heeft de overdracht plaats gevonden van aandelen Eneco aan het 'Consortium' Mitsubishi en Chubu Electric Power. De verkoop heeft geen invloed op de balanswaarde in deze jaarstukken en de financiële verwerking van deze transactie vindt plaats in de 1e Bestuursrapportage 2020.

Het betreft voor Aalsmeer wel een relevante gebeurtenis na balansdatum. Door de verkooptransactie verbetert de reservepositie sterk en daarmee het weerstandsvermogen. Dit heeft ook invloed op bijvoorbeeld de in deze paragraaf vermelde ratio solvabiliteit.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Aalsmeer

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Aalsmeer te Aalsmeer gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2019 (pagina 125 tot en met pagina 149); 2. de balans per 31 december 2019; 3. de toelichting (pagina 156 tot en met pagina 185) met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (pagina 152 tot en met pagina 155); 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 192 tot en met pagina 195); en 5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 213 tot en met pagina 215).	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 123 tot en met pagina 185 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Aalsmeer op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in verwijzing naar het vastgestelde normenkader.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 31 oktober 2019 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 en overige eisen vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Aalsmeer zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.023.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Benadrukking van de impact van COVID-19

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de "gebeurtenissen na balansdatum" in de toelichting op de jaarrekening (pagina 185) en de toelichting opgenomen in de paragraaf weerstandvermogen in het jaarverslag (pagina 74 tot en met 75) waarin het college van burgemeester en wethouders de impact van de effecten van het coronavirus (COVID-19) op de baten en lasten en de financiële positie van de gemeente heeft beschreven. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 31 oktober 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's.
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- ▶ Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- ▶ Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen.
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 27 mei 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

H.C.J. Bot RA

8 Bijlagen

8.1 Single Information Single Audit (SiSa)

Toelichting op bijlage over specifieke uitkeringen in het kader van het besluit Single Information, Single Audit (SiSa)

Met ingang van de jaarrekening 2006 is het besluit Single Information, Single Audit (SiSa) van kracht. Hiermee zijn diverse specifieke uitkeringen onder het verantwoordingsregime gekomen van de gemeentelijke jaarrekening. Verantwoording van de specifieke uitkeringen maakt deel uit van het jaarverslag en het verslag van bevindingen van de controle op de jaarrekening. Hiervoor dient een aparte bijlage te worden ingevuld.

In de jaarrekening 2019 van de gemeente Aalsmeer vallen de volgende specifieke uitkeringen onder het besluit SiSa:

- Regeling Reductie Energiegebruik;
- Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB);
- Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï;
- Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019;
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen gemeentedeel 2019);
- Specifieke uitkering Sport.

Ministerie van Huisvesting, Water en
Energie

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieve strekking SISA - d.d. 27 januari 2020						
BZK	CI	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Besteding (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: C1/01	Aard controle R Indicatornummer: C1/02	Aard controle R Indicatornummer: C1/03	Aard controle R Indicatornummer: C1/04
			1 € 184.828	2019-0000021286	€ 2.222	€ 2.222
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindevaantwoord Ja/Nee	Ja
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/07	Aard controle R Indicatornummer: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/06
			1 2019-0000021266		Nee	€ 2.222
			Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschotse educatie die voldoen aan de wettelijke kwalificaties (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschotse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Deze indicator is bedoeld voor de tussenliggende afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
			Aard controle R Indicatornummer: D8/01	Aard controle R Indicatornummer: D8/02	Aard controle R Indicatornummer: D8/03	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1/05
			€ 185.919	€ 98.833	€ 2.835	€ 2.222
			Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8/04	Aard controle R Indicatornummer: D8/05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8/06	Aard controle R Indicatornummer: D8/07
			1	Bedrag	Bedrag	Bedrag

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaal Subsidieregeling sanering verkeerslawaal Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingnummer en de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indikatornummer: E3/08	Aard controle R Indikatornummer: E3/02	Aard controle R Indikatornummer: E3/03	Aard controle R Indikatornummer: E3/04	Aard controle R Indikatornummer: E3/05	Aard controle R Indikatornummer: E3/06
	1	lenMBSK-2019/224207 Kopie beschikkingnummer	€ 23.573	€ 23.573	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Cumulative bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulative overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulative Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0	€ 0
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0	€ 0
	1	lenMBSK-2019/224207	Aard controle n.v.t. Indikatornummer: E3/08	Aard controle R Indikatornummer: E3/02	Aard controle R Indikatornummer: E3/03	Aard controle R Indikatornummer: E3/04	Aard controle R Indikatornummer: E3/05	Aard controle R Indikatornummer: E3/06
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Rijk Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Balen (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Rijk Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)	Balen (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indikatornummer: G3/01	Aard controle R Indikatornummer: G3/02	Aard controle R Indikatornummer: G3/03	Aard controle R Indikatornummer: G3/04	Aard controle R Indikatornummer: G3/05	Aard controle R Indikatornummer: G3/06
			€ 2.979.455	€ 46.523	€ 172.176	€ 2.243	€ 11.908	€ 764
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Balen (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Balen (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Balen (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering JaNee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indikatornummer: G3/07	Aard controle R Indikatornummer: G3/08	Aard controle R Indikatornummer: G3/09	Aard controle R Indikatornummer: G3/10	Aard controle R Indikatornummer: G3/11	Aard controle n.v.t. Indikatornummer: G3/12
			€ 7.830	€ 4.961	€ 0	€ 11.022	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Balen (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Balen (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Balen (jaar T) kapitaalverzekering (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indikatornummer: G3/01	Aard controle R Indikatornummer: G3/02	Aard controle R Indikatornummer: G3/03	Aard controle R Indikatornummer: G3/04	Aard controle R Indikatornummer: G3/05	Aard controle R Indikatornummer: G3/06
			€ 14.948	€ 3.809	€ 9.285	€ 2.023	€ 4.267	€ 0
			Balen (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering JaNee			
			Aard controle R Indikatornummer: G3/07	Aard controle R Indikatornummer: G3/08	Aard controle n.v.t. Indikatornummer: G3/09			
			€ 0	€ 0	Ja			

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (Jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (Jaar T) Onroerende zaken (Sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (Jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (Jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
Gemeenten			Aard controle R Indicatorknummer: H4/101	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/102	Aard controle R Indicatorknummer: H4/103	Aard controle R Indicatorknummer: H4/104	Aard controle R Indicatorknummer: H4/105	Aard controle R Indicatorknummer: H4/106
	1	€ 332.127		Atletiek'sport bijdrage Clubgebouw	€ 89.839	€ 0	€ 0	€ 0
	2			Atletiek'sport renovatie baan Clubgebouw	€ 137.848	€ 166.770	€ 0	€ 0
	3			Atletiek'sport renovatie baan top laag	€ 33.280	€ 31.425	€ 0	€ 0
	4			Atletiek'sport renovatie ondergrond	€ 8.809	€ 12.009	€ 0	€ 0
	5			Atletiek'sport renovatie inrichting	€ 17.364	€ 0	€ 0	€ 0
	6			Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3	€ 94.546	€ 0	€ 0	€ 0
	7			Zwenbad Waterlelie aanpassing installatie	€ 11.667	€ 605	€ 0	€ 0
	8			Sportaccommodaties eigen onderhoud	€ 9.084	€ 0	€ 9.084	€ 0
	9			Dienstverlening gemeente Amstelveen	€ 4.083	€ 0	€ 0	€ 4.727
				Versiechtering mengpercentage				
				Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/107	Aard controle R Indicatorknummer: H4/108	Aard controle R Indicatorknummer: H4/109	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/110	Aard controle n.v.t. Indicatorknummer: H4/111	
	1			Atletiek'sport bijdrage Clubgebouw		27,05%	Gemeld in onze brief van 14 november, dat deze doorschuift naar 2020	€ 107.507
	2			Atletiek'sport renovatie baan top laag	166770	41,50%		
	3			Atletiek'sport renovatie baan ondergrond	31425	10,02%		
	4			Atletiek'sport renovatie inrichting	12009	2,65%		
	5			Sportcomplex Calslagen: verv gras veld 3		5,23%	Verwacht in 2020	
	6			Zwenbad Waterlelie aanpassing installatie		28,47%	Gemeld in onze brief van 14 november, dat deze niet doorgaat	
	7			Sportaccommodaties eigen onderhoud	605	3,51%		
	8			Dienstverlening gemeente Amstelveen	9084	2,74%		
	9			Versiechtering mengpercentage	4727	1,23%		

8.2 Subsidieoverzicht

bedrag x € 1.000

pr.	Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2019
1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
	Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	12
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	93
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers /gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	91
	Thuiszorg Amstelring Groep B.V.	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	65
	De Schakel Vrijtijdsvereniging, Stichting De Aanloop, Stichting De Vrijbouter	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	4
	Diverse bewonersinitiatief groepen	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang.	21
	Stichting de Binding	Uitvoering geven aan het tienerwerk en de combinatiefunctie Welzijn	Het opgang brengen van een veranderproces bij tieners, gericht op het verbeteren van de sociaal maatschappelijke positie (school/werk/toekomst) en hun persoonlijke positie.	225
	Cultuurpunt Aalsmeer en Sportservice Noord - Holland.	Uitvoering geven aan de Buurtsportcoach en Combinatiefunctie Cultuur en Sport.	Kennismaking met diverse sporten, kunst en cultuur. Talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Stimuleren van een gezonde leefstijl (zowel fysiek als psychische gesteldheid).	119

Gemeente Aalsmeer

	Stichting Kinderboerderij Aalsmeer	Natuur- en Milieueducatie op Kinderboerderij Boerenvreugd.	Het aanbieden van onderwijslessen en tentoonstellingen op de kinderboerderij.	4
	Aalsmeerse scoutingverenigingen.	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Aalsmeerse jeugdleden.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd.	4
	Zorgcentrum Aalsmeer, R.K. St. Zorgcentra de Meerlanden	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	130
	Diverse partijen	Toegankelijkheid verbeteren in de gemeente.	Wettelijke verplichting VN-verdrag handicap.	10
	Ouderenorganisaties Aalsmeer	Vrijwillige ouderenadviseurs.	Langer zelfstandig thuis wonen. Ondersteunen van ouderen bij hulpvragen.	1
	Adviesraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhelpverlening, Wmo, jeugd en jeugdhulpverlening.	uitvoering geven aan de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Aalsmeer 2017.	22
	Vrouwen Advies Commissie Aalsmeer	advies geven aan de gemeente en/of woningcorporaties, architecten, projectontwikkelaars en bouwondernemingen die bouwplannen hebben in de gemeente Aalsmeer.	gebruikskwaliteit van openbare gebouwen, woningen en de woonomgeving te verbeteren.	2
	Diverse instellingen OGGZ	Aanpak depressie, aanpak alcohol en drugsgebruik, overbelaste mantelzorgers en introductie crisis kaart.	Ondersteuning aan inwoners met ernstige psychische en/of verslavingsproblemen, vaak gepaard gaand met multiproblematiek en zorgmijdend gedrag, teneinde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen, alsmede het bijdragen aan een integrale benadering en voorkoming van zwaardere problematiek bij deze doelgroepen.	98
	Vita Welzijn en Advies	Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan WMO preventie.	Aanpak eenzaamheid ouderen 75+ Aalsmeer.	6
	Zorgcentrum Aalsmeer	Coördinatie van de maaltijdvoorziening	Continuering van de maaltijdvoorziening. De coördinatie wordt uitgevoerd door het zorgcentrum Aalsmeer.	22

Gemeente Aalsmeer

	Diverse partijen	Bijdrage aan evenement voor mensen met een beperking.	Stimuleren inclusieve samenleving.	2
	ESA BV	Exploitatie beheer en ontwikkeling van de Oude Veiling.	Het ontwikkelen van de huiskamer van Aalsmeer waar laagdrempelig culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden.	65
	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Het geven van cursussen i.v.m. valpreventie.	bijdragen aan het voorkomen van valincidenten.	12
	Stichting SAM	activiteiten voor bewoners die bijdragen aan gezondheid, zo lang en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven en het voorkomen van eenzaamheid.	bijdragen aan gezondheid, zo lang en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven en het voorkomen van eenzaamheid	4
	Diverse instellingen	Voorlichting op het gebied van ouderen en dementie.	Informatievoorziening specifieke doelgroepen.	1
	6.2 Wijkteams			
	Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Aalsmeerse gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	13
	Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	17
	Stichting Cultureel Jongeren centrum Aalsmeer	Inloop en tienerdisco N201.	Het aanbieden van inlopen en tienerdisco's in de N201.	27
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Uitvoering JOGG-Aalsmeer.	Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG-Aalsmeer.	48
	Stichting Buurtgezinnen	Gezinnen die overbelast zijn (vraaggezinnen) worden gekoppeld aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven (steungezinnen).	Zorgt ervoor dat ouders weer op adem kunnen komen en kinderen zich positief kunnen blijven ontwikkelen.	21
	Stichting Kind behartiger	Belangenbehartiger van kinderen in een echtscheidingssituatie	Kinderen met een vertrouwd en veilig gevoel verder laten gaan na de scheiding van hun ouders	1
	Kring Amstelland en Meerlanden	Voorlichtingsavonden borstvoeding	Preventieve hulp en ondersteuning voor zwangere.	1
	6.3 Inkomensregelingen			
	Humanitas	Betaalde coördinator voor de thuisadministratie.	Adequate begeleiding van de vrijwilligers.	22
	totaal programma 1 Sociaal domein			1.158

2	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
	OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Aalsmeerse kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegtijdige onderkenning van problematiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	31
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages.	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd.	28
	Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	30
	Jong Leren, stichting voor confessioneel onderwijs	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers.	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	99
	vrijwilligerscentrale Amstelland	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	7
	Wereldbuur	Voorlees Expres.	Bevordering van de taalontwikkeling van jonge kinderen.	9
	Wereldbuur /Stichting ROC van Amsterdam	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	30
	Stichting Technet Amstel en Venen	Techniek Driedaagse.	Versterken techniekonderwijs	11
	Partou BV , Kindervang Snoopy BV, Stichting Kinderopvang Solidoe, Amstelland Bibliotheken	Peuterarrangementen en kindplaatsen vve.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	156
	5.1 Sportbeleid en activering			
	Jeugdsportfonds	contributie en sportattributen voor kansarme kinderen van 4 tot 18 jaar.	Mogelijk maken dat kansarme kinderen mee kunnen doen aan sportactiviteiten.	15
	Stichting Sportservice Noord-Holland en ESA BV	Activiteiten van een buurtsportcoach.	Sportstimulering van diverse doelgroepen, waaronder ouderen.	26
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele sporters met een beperking en sportverenigingen in een regionaal samenwerkingsverband.	Blijven voldoen aan de vraag naar informatie, advies, (persoonlijke) begeleiding en ondersteuning van (potentiële) sporters met een beperking en (valide) sportverenigingen die een aangepast sportaanbod (willen) bieden.	6

	Diverse (sport)organisaties	Bijdrage in de organisatie van een topsportevenement.	Stimuleren dat er topsportevenementen in Aalsmeer worden georganiseerd met als doel aanwas in de breedtesport en naamsbekendheidvergroting van de gemeente.	6
	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	topsportvriendelijke scholen.	Ondersteunen en faciliteren van (sport)talenten tijdens hun middelbare schoolperiode zodat ze op een goede wijze school en topsport kunnen combineren.	9
	Aalsmeerse sportverenigingen	schoolsporttoernooien.	Brede sportdeelname voor de Aalsmeerse schooljeugd.	8
	ESA BV	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties en bijdrage in verlaagde zaalhuur voor Aalsmeerse sportverenigingen.	Op een efficiënte, effectieve en duurzaam, kwalitatief goede wijze uitvoeren van het beheer en de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties.	1.878
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie			
	Stichting Platform C (Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen/ Cultuurland Aalsmeer)	Muziek- en dansonderwijs vooral gericht op Aalsmeerse jongeren met groepsgerichte activiteiten en ondersteuning van het culturele veld.	Bevorderen cultuurdeelname en educatie en het versterken van het culturele klimaat.	83
	Diverse aanvragers	Cultuureducatie.	Bevorderen cultuureducatie binnenschools en buitenschools.	17
	Stichting 4 en 5 mei Aalsmeer	Activiteiten gericht op herdenken van de oorlog en vieren vrijheid.	Bevorderen van erkenning en waardering van veteranen en het bevorderen van historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	10
	Stichting Kunst en Cultuur Aalsmeer	Culturele aanbod bestaande o.a. podiumkunsten en beeldende kunst.	Bevorderen van cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat.	31
	Stichting Cultureel Jongeren centrum Aalsmeer	Culturele aanbod vooral gericht op talentontwikkeling jongeren.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en het versterken van het culturele klimaat.	22
	Aalsmeerse aanvragers o.b.v. beleidsregels jaarlijkse en eenmalige subsidie culturele activiteiten Aalsmeer	Eenmalige culturele activiteiten.	Versterken van het culturele klimaat en bevorderen cultuurdeelname.	3
	werkschuit en diverse amateurkunstverenigingen	Activiteiten gericht op amateurkunstbeoefening.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname.	20
	Stichting Jeugdcultuurfonds	Bijdragen in cultuurdeelname van jeugd van minima.	Toegankelijkheid van cultuurdeelname voor jeugd.	9

*	ESA BV	Exploitatie beheer en ontwikkeling van de Oude Veiling.	Het ontwikkelen van de huiskamer van Aalsmeer waar laagdrempelig culturele en maatschappelijke activiteiten plaatsvinden.	-3
* Het bedrag is inclusief de subsidievaststelling 2018				
	5.4 Musea			
	Stichting Historische Tuin Aalsmeer	Personele kosten tbv beheer en exploitatie van de Historische Tuin.	Behoud van het cultureel erfgoed en openstelling voor publiek.	140
	5.5 Cultureel erfgoed			
	Aalsmeerse aanvragers obv de Erfgoedverordening en de nadere regels voor subsidiëring tbv instandhouding van gemeentelijk monumenten Aalsmeer.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Monumentenzorg.	22
	Eigenaren van gemeentelijke monumenten.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Financiële compensatie in de instandhouding van de kosten voor monumenten.	11
	5.6 Media			
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	442
	stichting Lokale Omroep Aalsmeer	Uitzendingen op radio.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet en bevorderen vernieuwing bij de lokale omroep om relevantie te behouden.	22
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			3.173
3	3.1 Economische ontwikkelingen			
	Stichting Ophelialaan Vooruit	Feestdagenacties, boodschappen actie en andere promotionele activiteiten.	Aantrekkelijker maken van het winkelgebied Ophelialaan.	17
	Stichting Ondernemingsfonds Meer Aalsmeer	Sinterklaas, kerstactie e.a. feestdagenacties, geraniums, verlichting, bandjesavond, diverse markten en festivals.	Behouden en versterken van het centrum van Aalsmeer als winkelgebied.	76
	3.4 Economische promotie			
	Diverse aanvragers	Promotie van Aalsmeerse activiteiten.	Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke locatie voor zowel de nationale/regionale waterrecreant als de (inter)nationale bloemenbezoeker.	20

	Floriworld (Kranendonk Experience Company B.V.)	Onderdeel van een cofinancieringsconstructie, voor de pijlers 'innovatie en onderwijs' binnen het Floriworld concept.	Het ontwikkelde instrument Talent ID, om jongeren kennis te laten opdoen over innovatie en beroepsmogelijkheden in de groen- en sierteeltsector.	97
	Totaal programma 3 Economie en Duurzaamheid			210
4	5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie			
	Stichting de Bovenlanden Aalsmeer	Ondersteuning in de huisvestingskosten.	Behoud en verbetering van natuur en cultuur waarden in de Bovenlanden. Hiermee wordt een bijdrage verleend uit de doelen van de Groenvisie.	5
	7.4 Milieubeheer			
	Aanvragers o.b.v. subsidieregeling Duurzaamheidsfonds gemeente Aalsmeer	Haalbaarheidsonderzoek duurzaamheidsprojecten energie	Bijdrage aan een beter werk- en woonklimaat in Aalsmeer door (nieuwe) lokale bedrijvigheid en initiatieven te faciliteren die substantieel bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving	16
	totaal programma 4 Openbare ruimte			20
6	0.1 Bestuur			
	Stichting Ontwikkelingssamenwerking Aalsmeer	De stichting is door de gemeente mandaat verleend inzake de uitvoering van het subsidiebeleid op het gebied van ontwikkelings-samenwerking.	Ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die vanuit de Aalsmeerse samenleving worden geïnitieerd.	32
	1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Slachtofferhulp Nederland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	6
	Stichting Reanimatie Aalsmeer Kudelstaart	Onderhoud van de AED's en een opleidingsbudget voor de vrijwillige burgerhulpverleners.	De overlevingskans bij een circulatietoestand te vergroten door het opzetten van 6 minuten zones waarbij AED's worden ingezet door de daartoe opgeleide burgerhulpverleners.	4
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen burens.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	15
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			57
	Totaal			4.618

8.3 Meerjarenprojectenplan Buitenruimte

Met de investering in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

Inleiding

Op 20 juni 2019 is door de gemeenteraad het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2019-2022 vastgesteld. In de 2e bestuursrapportage 2019 is het programma op onderdelen bijgesteld. Voor 2019 is een bedrag van in totaal € 7,44 miljoen in de bijgestelde begroting opgenomen voor de duurzame instandhouding van de openbare ruimte. Dit bedrag is verdeeld over drie taakvelden:

- 2.1 Verkeer en vervoer (wegen, openbare verlichting, verkeer, kunstwerken) € 4,96 miljoen
- 5.7 Openbaar groen (groen, water, spelen) € 2,05 miljoen
- 7.2 Riolering € 0,43 miljoen.

In onderstaande tabel staan per taakveld en onderdeel de begrote uitgaven, de gerealiseerde uitgaven en het verschil tussen beide vermeld. De kolom 'uitvoering uitgesteld naar 2020' geeft aan welk bedrag aan projectbudgetten hiervan wordt overgeheveld naar het komende jaar. De kolom 'resultaat' laat gerealiseerde voor- en nadelen zien ten opzichte van de geprognosticeerde bedragen. Onder de tabel wordt, waar nodig, een toelichting per onderdeel gegeven.

Taak- veld	Onderdeel projectenplan	Bijgestelde begroting 2e bestuurs- rapportage 2019	Gerealiseerd 2019	Verschil	Verschil betreft :	
	bedrag * € 1.000				Uitvoering uitgesteld naar 2020	Resultaat
2.1	Wegen	3.138	2.729	409	463	-54
	Openbare verlichting	494	341	153	145	8
	Verkeer	669	703	-33	26	-59
	Bruggen	660	370	290	268	22
	2.1 Totaal	4.962	4.143	819	902	-83
5.7	Groen	827	516	311	244	67
	Water	563	246	316	134	182
	Spelen	659	616	43	62	-19
	5.7 Totaal	2.049	1.378	670	440	230
7.2	Riolering	432	353	79	79	0
	Totalen	7.442	5.874	1.567	1.420	147

In 2019 zijn meerdere grote buitenruimteprojecten afgerond of nagenoeg afgerond: de reconstructie van de Componistenbuurt, de F.A. Wentstraat, de Aalsmeerderweg-noord, het parkeerterrein en de nieuwe fietspaden aan de Dreef, het avontuurlijke schoolplein bij de Triade, de wandelverbindingroutes in Hornmeer en de reconstructie van een deel van de Oosteinderweg. Enkele andere projecten zijn volop in uitvoering, zoals de vervanging van de Aardbeienbrug en een aantal deelprojecten van de kwaliteitsimpuls groen-grijs. Naast de grote projecten bevat het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte een groot aantal beheerbudgetten en kleine projectbudgetten.

Naast het realiseren van projecten zijn er ook diverse projecten voorbereid die in de loop van 2020 zullen starten. Aalsmeer hecht bij het realiseren van projecten veel waarde aan een zorgvuldige voorbereiding. Daarom neemt de gemeente de tijd voor gedegen vooronderzoek en heeft veel aandacht voor omgevingsmanagement (bereikbaarheid) en participatie. De gemeente is voor veel projecten afhankelijk van externe partijen en omstandigheden. Ook kiest de gemeente er voor om meer dan voorheen projecten integraal aan te pakken. Door de integrale aanpak van projecten heeft een fasering in de uitvoering van een project onmiddellijk gevolgen voor meerdere disciplines en voor andere projecten. Het is niet altijd goed in te schatten of werkzaamheden nog in het huidige jaar kunnen starten of net over de jaargrens heen getild moeten worden. Daarom schuiven er bij grote projecten ook altijd budgetten door naar het volgende jaar die in het lopende jaar wel beschikbaar moesten zijn voor als het werk wel kan starten.

Door de vervuildegrondproblematiek hebben we bij een aantal projecten vertraging opgelopen, maar zijn we ook geconfronteerd met hogere kosten dan vooraf begroot en verwacht. Ook zorgen het verleggen van kabels en leidingen en krapte op de aannemersmarkt nog wel eens voor onvoorziene vertragingen en kosten. Desalniettemin is er veel gerealiseerd en is er op de taakvelden verkeer en vervoer meer dan 80% omgezet ten opzichte van wat er begroot was. Bij groen, water en spelen blijft de realisatie wat meer achter. Op projectniveau zijn er de nodige afwijkingen die om een toelichting vragen.

Van het totale saldo niet uitgegeven bedragen van € 1.567.000 is € 147.000 een positief resultaat (lagere uitvoeringskosten, meer inkomsten e.d.). Daar waar resultaten geboekt worden, dienen deze beschikbaar te blijven voor investeringen in de toekomst. Een bedrag van € 1.420.000 wordt doorgeschoven voor besteding in 2020.

Conform de Financiële verordening worden afwijkingen ten opzichte van de begroting groter dan € 40.000 toegelicht. Eerst wordt een financiële verantwoording over 2019 gegeven voor de multidisciplinaire projecten. Deze projecten hebben betrekking op meerdere taakvelden/onderdelen. Zij worden hieronder per project toegelicht en niet bij de verschillende disciplines nogmaals toegelicht. Daarna wordt voor alle monodisciplinaire projecten per discipline een korte stand van zaken gegeven en worden, waar relevant, afwijkingen ten opzichte van de begroting gemeld.

Met de reguliere P&C-cyclus wordt, gelijktijdig met de 1^e Bestuursrapportage 2020, in juni weer een bijgesteld Meerjarenprojectenplan Buitenruimte aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Multidisciplinaire projecten

Voor deze projecten worden geen totaalbedragen genoemd. Deze zijn namelijk verwerkt in de resultaten per discipline.

- Op het project Reconstructie **Componistenbuurt** is een positief resultaat behaald van € 61.000. In het projectbudget was nog ruimte gelaten voor eventuele onvoorziene bijkomende kosten of meerwerk. Daar is in de praktijk minder voor nodig gebleken.
- Het project Vervangen **Aardbeienbrug** wordt deels in 2019 en deels in 2020 uitgevoerd. Het resterende budget van € 247.000 schuift door naar 2020.
- Op het project **Oosteinderweg** fase 1 schuift een budget van € 91.000 door naar 2020. Er moet onverwacht een kabel worden omgelegd waarvan de ligging niet bekend was. De rijbaan is gereed, maar het vervangen van een deel van de beschoeiing kan pas na het omleggen van de kabel plaatsvinden.
- De wandelroutes in het **Hornmeerpark** zijn nagenoeg gereed. In 2020 worden nog enkele aanvullende kwaliteitsverbeteringen in het park uitgevoerd. Het resterende budget van € 247.000 gaat mee naar 2020, maar de verwachting is dat het project uiteindelijk financieel positief zal afsluiten.
- De reconstructie van de **Spoorlaan** loopt enkele maanden vertraging op. De raad is hierover per brief reeds geïnformeerd in januari 2020. Het restantbudget van € 125.000 schuift door naar 2020.
- Diverse **voorbereidingsbudgetten** voor multidisciplinaire projecten zijn deels onbenut gebleven. In totaal gaat het hier om ongeveer € 100.000 dat meegaat naar 2020.
- Het project **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** is volop in uitvoering en enkele deelprojecten zijn in voorbereiding. De voorbereiding vergt echter de nodige participatie en om alle projecten zorgvuldig voor te bereiden is wat meer tijd nodig gebleken dan vooraf verwacht. Het restantbudget schuift door naar 2020 (€ 249.000)

Wegen

Op een begroting van € 3.138.000 is uiteindelijk € 2.729.000 uitgegeven. Van het restantbudget van € 409.000 blijft € 463.000 gereserveerd voor projecten die doorlopen in 2020 en is ca. € 54.000 een negatief resultaat (hogere uitvoeringskosten).

Uitvoering uitgesteld naar 2020 (€ 463.000):

De restantbudgetten die doorschuiven naar 2020 zijn vooral de projecten **Wandelroutes Hornmeerpark** (€ 143.000), **Reconstructie Spoorlaan** (€ 54.000) en **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** (€ 100.000). Zie

hiervoor het overzicht multidisciplinaire projecten. De overige fasering betreft een deel van het onderzoeksbudget en daarnaast diverse kleine bijdragen aan andere multidisciplinaire projecten.

Resultaat (- € 54.000):

- Op het budget **herstel kabelsleuven** zijn er in 2019 meer inkomsten binnengekomen dan het vooraf ingeschatte gemiddelde. De legeskosten voor nutsbedrijven zijn in de loop van het jaar gestegen. Ook zijn er meer aanvragen ingediend dan vooraf ingeschat. Daar staat tegenover dat er ook meer kabelsleuven hersteld zijn dan begroot, waarvan een deel voor werkzaamheden uit 2018. Dit leidt per saldo tot een overschrijding van € 36.000.
- Op het budget **asfaltonderhoud** is een overschrijding van € 53.000 ontstaan. Er is meer herstelwerk nodig geweest aan het asfalt dan vooraf ingeschat. Het gaat hier om werkzaamheden die buiten de DVO met de Meerlanden vallen.
- Het budget voor de **inhaalslag bluswatervoorzieningen** is met € 17.000 overschreden. De raad is hierover geïnformeerd via een raadsbrief in januari 2020.
- Het project **Reconstructie Componistenbuurt** sluit voor het onderdeel wegen op een positief resultaat van € 49.000.

Openbare verlichting

Op het totale begrote bedrag van € 494.000 is per saldo € 341.000 uitgegeven. Het verschil van € 153.000 betreft voor € 145.000 uitstel naar 2020 en voor € 8.000 een positief resultaat.

- Voor de openbare verlichting moet een nieuw **schakelsysteem** worden aangeschaft. Het systeem is besteld maar wordt pas begin 2020 geleverd en geïnstalleerd. Daarom schuift het budget hiervoor door naar 2020 (€ 30.000).
- Het vervangen van de **verlichting** langs de **Oosteinderweg** en **Machineweg** is inmiddels gereed, maar de werkzaamheden van Liander worden in 2020 gefactureerd, waardoor een bedrag van in totaal € 99.000 wordt doorgeschoven naar 2020.
- Het overige verschil van € 24.000 wordt verklaard door iets lagere bijdragen aan multidisciplinaire projecten die positief sluiten of gefaseerd worden.

Verkeer

Ten opzichte van de begroting van € 669.000 is er € 703.000 uitgegeven. Van het verschil schuift € 26.000 door naar 2020 voor bijdragen aan multidisciplinaire projecten. De resterende € 59.000 is een negatief resultaat. Dit komt vooral door wat hogere uitgaven op de budgetten voor **verkeersvoorzieningen** en **verkeersonderzoeken**. Het gaat hier onder andere om onderzoeken ten behoeve van de centrumvisie en enkele verkeersveiligheidsmaatregelen zoals drempels en oversteekvoorzieningen.

Kunstwerken

Op een begroting van € 660.000 is € 370.000 gerealiseerd. Van het restantbudget (€ 290.000) is € 22.000 een licht positief resultaat op het **beheerbudget**. Het doorschuiven van de overige € 268.000 wordt vrijwel geheel verklaard door de fasering van de **Aardbeienbrug** (€ 228.000) en de voorbereiding van de vervanging van de **Barendbrug** (€ 42.000).

Groen

Bij een begroting van € 827.000 is € 516.000 uitgegeven. Van het saldo van € 311.000 schuift € 244.000 door naar 2020 vanwege fasering en is € 67.000 een positief resultaat.

Uitvoering uitgesteld naar 2020 (€ 244.000):

- Het doorschuiven van budgetten naar 2020 wordt verklaard door de bijdragen vanuit de discipline groen aan de projecten **Kwaliteitsimpuls groen-grijs** (€ 150.000) en **Wandelverbindingsroutes Hornmeer** (€ 95.000). Zie voor een toelichting hierop de paragraaf over de multidisciplinaire projecten.

Resultaat (€ 67.000):

- Het positieve resultaat van € 67.000 wordt behaald op diverse groenbeheer- en renovatiebudgetten samen. Per budget gaat het slechts om kleine verschillen met de begroting.

Water

Op een begroot bedrag van € 563.000 is € 246.000 gerealiseerd. € 134.000 schuift door naar 2020 en er wordt een positief resultaat geboekt van € 183.000.

Uitvoering uitgesteld naar 2020 (€ 134.000):

- Het vervangen van beschoeiing en beplanting op de recreatie-eilanden in de **Westeinderplas** is inmiddels voorbereid en aanbesteed. Het werk was gepland te starten in december 2019, maar start nu in januari 2020. Het budget van € 60.000 van 2019 wordt samengevoegd met het budget van 2020 en schuift dus door.
- Exact hetzelfde geldt voor het project **Groene As fase 1** (€ 59.000).

Resultaat (€ 183.000):

- Het positieve resultaat wordt vooral behaald op het reguliere jaarlijkse budget voor groot onderhoud aan **kademuren en beschoeiingen** (€ 49.000) en het **baggeren van stedelijk water** (€ 101.000). De werkzaamheden zullen vooral in het eerste kwartaal van 2020 worden uitgevoerd en worden betaald uit het reguliere beheerbudget van 2020. De restantbudgetten van 2019 vloeien als positief resultaat terug naar de reserve buitenruimte.
- Op de overige **kleine waterprojecten** is een positief resultaat behaald van ongeveer € 32.000.

Spelen

Op een begroting van € 659.000 is € 616.000 uitgegeven. De oude **JOP in Kudelstaart** is inmiddels verwijderd maar de nieuwe JOP wordt bewust pas na de jaarwisseling ingericht, in het eerste kwartaal van 2020. Hierdoor schuift een bedrag van € 47.000 door naar 2020. Op de overige budgetten (Schoolplein Triade, vervangingsinvesteringen speeltuinen en het beheerbudget voor speeltuinen) zijn geen substantiële verschillen ten opzichte van de begroting.

Riolering

Van het in de begroting opgenomen budget van € 432.000 is in 2019 € 353.000 besteed. Het verschil van € 79.000 wordt vrijwel geheel verklaard door de lichte vertraging van het project Reconstructie **Spoorlaan** (€ 62.000). Zie hiervoor de paragraaf over multidisciplinaire projecten. Op de overige rioleringsbudgetten zijn geen substantiële afwijkingen te verklaren.

Financiering

Taak- veld	Onderdeel uitvoeringsprogramma	Via exploitatie		Via investeringen		Totaal	
		Begroot	Gerealiseerd	Begroot	Gerealiseerd	Begroot	Gerealiseerd
	bedrag * € 1.000						
2.1	Wegen	1.252	1.118	1.886	1.611	3.138	2.729
	Openbare verlichting	130	86	364	255	494	341
	Verkeer	231	293	438	410	669	703
	Bruggen	315	155	346	215	660	370
	2.1 Totaal	1.928	1.653	3.034	2.491	4.962	4.143
5.7	Groen	421	205	406	311	827	516
	Water	354	111	209	135	563	246
	Spelen	30	28	629	589	659	616
	5.7 Totaal	805	343	1.244	1.035	2.049	1.378
7.2	Riolering	0	0	432	353	432	353
	Totalen	2.733	1.996	4.710	3.878	7.442	5.874

Financiering via :	
Omschrijving	Bedrag * € 1.000
Reserve buitenruimte (exploitatie)	1.996
Reserve buitenruimte (investeringen)	1.985
Reserve buitenruimte (totaal)	3.981
Reeds gevoteerde kredieten wegen	1.545
Beschikbare kredieten riolering	348
Totaal	5.874

A
B
C

Verloop reserve buitenruimte	Bedrag * € 1.000	
Stand 1 januari	10.680	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-3.981	A
Jaarlijkse toevoeging	1.913	
Toevoeging ivm nota wegen	5.000	
Toevoeging vanuit reserve Waterfront	2.000	
Toevoeging ivm Kwaliteitsimpuls Grijs-Groen	480	
Toevoeging ivm nazorg Nieuw Calslagen	47	
Toevoeging ivm nazorg Dorpshaven Noord	95	
Centrumvisie Zijdstaat	10	
JOP Kudelstaart	15	
Projectmanagers	-56	
Bijdrage veerdienst Aalsmeer-Rijsenhout	-47	
Stand 31 december	16.156	

Verloop kredieten wegen	Bedrag * € 1.000	
Beschikbare kredieten 1 januari	1.774	
Niet benodigde kredieten voorgaande jaren	-246	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-1.545	B
Investeringsruimte maatschappelijk nut	1.752	
Beschikbare kredieten 31 december	1.735	

Verloop kredieten riolering	Bedrag * € 1.000	
Beschikbare kredieten 1 januari	2.540	
Doorgeschoven naar komende jaren (UP en NJR 2018)	-1.485	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-348	C
Investeringsruimte vanuit GRP	1.101	
Beschikbare kredieten 31 december	1.808	

8.4 Afschrijvingsbeleid vaste activa

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Activa met maatschappelijk nut met een vervaardigingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een activa niet in deze lijst is opgenomen, zal in het investeringsplan de afschrijvingstermijn aan de raad worden voorgelegd.

De volgende materiële vaste activa met **economisch nut** worden lineair afgeschreven in:

Omschrijving	Afschrijvingstermijn (in jaar)
Immateriële vaste activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5
Materiële vaste activa	
<i>Bedrijfsgebouwen economisch nut</i>	
Gebouwen	40
Schoolgebouwen permanent inclusief speellokaal	40
Schoolgebouwen semi-permanent	max. 20
2e speellokaal semi-permanent	max. 20
Onderwijskundige vernieuwingen	max. 40
Gymlokaal	40
Sportvloer	15
Buitenzwembad	25
Renovatie/restauratie gebouwen	max. 25
Dakranden/gevelplaten	max. 20
Veiligheidsvoorzieningen gebouwen	10
<i>Grond, weg- en waterbouwkundige werken</i>	
Aanlegsteigers	15
Ondergrondse brengparkjes	10
Riolering	30
Schoolpleinen	30
<i>Gronden en terreinen</i>	
Gronden	0

Machines, apparaten en installaties

Installaties	15
Rollend materieel groenbeheer	7
Graafmachines	10
Diverse materiaal begraafplaats	10
Losse inventaris	10
Persluchtcompressor	10
Aggregaat Brandweer	10
Draagbare motorspuit Brandweer	8
Hefbrug	20

Vervoersmiddelen

Hulpverlenersvoertuig/Brandweerauto	15
Boot & aanhanger	20
Motor van de boot	7
Personenauto	5
Kleine vrachtauto/Pick up	6
Trekker fendt	8

Overige materiële vaste activa

Losse inventaris	10
1e inrichting onderwijsleerpakket en meubilair	10
PC's, desktops, monitoren & laptops	4
Servers	3
Software	5
Overige automatisering	7
Beamers & randapparatuur	5
Portofoons	5
Warmtebeeldcamera	5
Aluminium bekisting begraafplaats	8
Diverse materiaal begraafplaats	10
Zonwering	10

De volgende materiële vaste activa met **maatschappelijk nut** worden lineair afgeschreven in:

Grond, weg- en waterbouwkundige werken

Verhardingen	25
Verkeersinstallatie	15
Openbare verlichting	15
Openbaar groen (gras, bermen en beplanting)	25
Bomenstructuur	40
Beschoeiing en vooroevers	30
Betonnen brug (verkeersfunctie)	70
Houten brug (langzaam verkeer)	25
Stalen brug (verkeersfunctie)	50
Speeltoestellen	15
Straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)	15
Duikers	50

Afschrijvingen starten het jaar volgend op het jaar dat de activa zijn opgeleverd.

Rentelasten starten het jaar volgend op het jaar waarin voor het eerst kosten worden gemaakt. De renteberekening bestaat uit de rente over de boekwaarde op 1 januari. Over investeringen waarvan de afschrijvingslasten worden gedekt via een reserve dekking kapitaallasten wordt geen rente berekend.

8.5 Gerealiseerde lasten en baten per taakveld

bedrag x € 1.000	Te vinden op progr./thema	Gerealiseerde lasten	Gerealiseerde baten
0.1 Bestuur	6.4	1.869	194
0.10 Mutatie reserves P1	P1	0	0
0.10 Mutatie reserves P2	P2	1	0
0.10 Mutatie reserves P4	P4	12.683	6.174
0.10 Mutatie reserves P5	P5	4.333	4.210
0.10 Mutatie reserves P7	P7	0	205
0.10 Mutatie reserves P8	P8	390	5.856
0.2 Burgerzaken	6.2	664	430
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.5	929	1.278
0.4 Ondersteuning organisatie	7.1	7.887	2
0.5 Treasury	8.1	497	1.846
0.61 OZB Woningen	8.1	347	5.057
0.62 OZB Niet woningen	8.1	110	4.239
0.64 Belastingen overig	8.1	67	1.798
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	8.1	0	33.873
0.8 Overige baten en lasten	8.1	904	15
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	8.1	13	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.1	1.305	36
1.2 Openbare orde en veiligheid	6.1	1.491	39
2.1 Verkeer en vervoer	4.2	5.612	546
2.2 Parkeren	5.4	3	15
3.1 Economische ontwikkeling	3.1	476	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.1	8.589	8.589
3.3 Bedrijfsloket en -ontwikkelingen	3.1	28	116
3.4 Economische promotie	3.1	277	343
4.2 Onderwijshuisvesting	2.2	2.044	331
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2.1	1.061	197
5.1 Sportbeleid en activering	2.3	2.026	40
5.2 Sportaccommodaties	2.3	1.493	1.415
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	2.4	287	0
5.4 Musea	2.4	140	0
5.5 Cultureel erfgoed	2.4	80	0
5.6 Media	2.4	463	0
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	4.1	2.969	81
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.4	2.662	114
6.2 Wijkteams	1.1	1.637	0
6.3 Inkomensregelingen	1.2	4.958	3.924

Gemeente Aalsmeer

6.4 Begeleide participatie	1.2	935	22
6.5 Arbeidsparticipatie	1.2	495	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.1	882	16
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+	1.1	3.286	209
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.3	5.952	1
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	1.1	75	33
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.3	616	0
7.1 Volksgezondheid	1.1	1.104	22
7.2 Riolering	4.2	2.207	2.918
7.3 Afval	4.3	2.749	3.700
7.4 Milieubeheer	4.3	596	42
7.5 Begraafplaatsen	4.4	696	612
8.1 Ruimtelijke ordening	5.1	2.012	775
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.1	2.977	3.394
8.3 Wonen en bouwen	5.2	2.102	1.596
Totaal-generaal taakvelden		94.978	94.299

Overhead

De kosten voor overhead op taakveld 0.4 zijn volledig toegerekend aan programma 7 Ondersteuning Organisatie in het overzicht van baten en lasten.

8.6 Verplichte beleidsindicatoren

Met de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van 5 maart 2016 (Stb. 101) zijn gemeenten voortaan gehouden om in de programma's in de begroting en in het jaarverslag, de maatschappelijke effecten die met de verschillende programma's worden beoogd of gerealiseerd, toe te lichten aan de hand van beleidsindicatoren.

Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten te kunnen vergelijken worden de indicatoren die ten minste moeten worden gebruikt, opgenomen in een bijlage bij een ministeriële regeling.

Indien gemeenten daarnaast nog gebruik willen maken van andere indicatoren staat het hen vrij die naast de verplichte indicatoren in de programma's en programmaverantwoording op te nemen.

Ontbrekende gegevens

In de overzichten per programma staan de gegevens ingevoerd die bij opmaak van de rekening beschikbaar zijn. Vooral voor het jaar 2019 betekent dit dat veel velden niet zijn ingevuld.

Programma 1 Sociaal domein

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners		620		
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	128,4	123,5	122,7	121,5
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	137,4	126,3	105,1	
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	2	3	3	
% Werkloze jongeren (16-22 jr)	1	1	1	
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	6,3	6,9	7,4	
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	0,4	0,5	0,4	

Indicator: *Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners*

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 321 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners*

Toelichting: Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr*

Toelichting: Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin*

Toelichting: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: *% Werkloze jongeren (16-22 jr)*

Toelichting: Het percentage werkloze jongeren van 16 tot en met 22 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: *% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)*

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: *% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)*

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
% Niet-sporters	45,7			
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	0,2	0,2	0,0	
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	12	12	15	
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	0,7	1,4	1,4	

Indicator: *% Niet-sporters*

Toelichting: Het percentage niet-wekelijks sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen GGD, CBS en RIVM

Indicator: *Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen*

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: *Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen*

Toelichting: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO/Ingrado

Indicator: *% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal*

Toelichting: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Het betreft zowel deelnemers aan VO als MBO onderwijs.

Bron: DUO/Ingrado

Programma 3 Economie en duurzaamheid

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar	643,0	655,5	670,4	688,8
% Netto arbeidsparticipatie	70,7	72,2	73,5	
% Functiemenging	53,3	53,9	54,6	55,2
% Hernieuwbare elektriciteit	1,3	1,6	2,8	
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	136,9	141,5	147,6	

Indicator: *Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar*

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: *% Netto arbeidsparticipatie*

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *% Functiemenging*

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: % *Hernieuwbare elektriciteit*

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Indicator: *Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar*

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA Vestigingenregister

Programma 4 Openbare ruimte

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	180	169	171	

Indicator: *Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)*

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner per jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	269	294	304	344
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	2,5	3,3		

Indicator: *Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)*

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: *Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen*

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF Research Syswov

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2,6	2,7	1,7	
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,8	2,1	1,4	
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	4,6	3,7	3,7	
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,6	4,1	4,3	
Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar	90	64	77	
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	1	0	0	
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren	0,2	0,2	0,2	
% Demografische druk	59,3	58,5	57,7	57,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)	639	618	684	751
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)	762	742	737	815

Indicator: Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar

Toelichting: Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.

Bron: Stichting Halt

Indicator: % Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter

Toelichting: Het percentage jongeren 12 tot en met 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren

Toelichting: Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot en met 22 jaar).

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Demografische druk

Toelichting: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Indicator: Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag per jaar in euro's dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Overhead

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners	0,0060	0,0070	0,0065	0,0065*
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners	0,0060	0,0070	0,0065	0,0065*
Apparaatskosten per inwoner		223,89	244,65	248,60
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.			8,9%	0,0%
Overhead (% van de totale lasten)		9,6%	9,3%	10,2%
Aantal inwoners per 1 januari	31.304	31.386	31.502	31.865

Indicator: *Formatie (FTE) per 1.000 inwoners*

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan per 1 januari. 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek.

* Cijfers betreffen alleen kernorganisatie Aalsmeer. Het weergeven van cijfer over de AA-organisatie (de centrumregeling) geeft een vertekend beeld.

Bron: Eigen gegevens (afdelingen HRM en Financiën)

Indicator: *Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners*

Toelichting: Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend.

* Cijfers betreffen alleen kernorganisatie Aalsmeer. Het weergeven van cijfer over de AA-organisatie (de centrumregeling) geeft een vertekend beeld.

Bron: Eigen gegevens (afdeling HRM en Financiën)

Indicator: *Apparaatskosten per inwoner*

Toelichting: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Eigen begroting/rekening: totale lasten minus totale baten taakveld 0.4 (inclusief reservemutaties)

Indicator: *Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.*

Toelichting: Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.

Bron: Eigen begroting/rekening: loonsom taakveld 0.4 / inhuur externen en de paragraaf bedrijfsvoering

Indicator: *Overhead (% van de totale lasten)*

Toelichting: Dit betreft de begrote/verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Bron: Eigen begroting/rekening: overheadkosten taakveld 0.4 (exclusief reservemutaties),

Indicator: *Aantal inwoners per 1 januari*

Toelichting: Aantal inwoners per 1 januari

Bron: Basisregistratie Personen (BRP)

8.7 Lijst van afkortingen

3-D	Drie decentralisaties Sociaal Domein
AA	Amstelveen Aalsmeer
AEB	Amsterdam Economic Board
AEB	Afval Energie Bedrijf
AM	Amstelland Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
ASD	Adviesraad Sociaal Domein
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVR	Algemene Vrije Reserve
AVVP	Aalsmeers Verkeer en Vervoerplan
BABS	Bestuurlijke activiteiten bewakingssysteem
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	Buitenschoolse opvang
Btw	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMU	Cultuureducatie met kwaliteit
CO2	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CUP	College Uitvoeringsprogramma
Daeb	Diensten van algemeen economisch belang

dB	Decibel
DHW	Drank- en horecawet
DRIS	Dynamisch ReizigersInformatieSysteem
DuBo	Duurzaam Bouwen
DU	Decentralisatieuitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Emovo	Elektronische MOnitor VOlksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESA BV	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV
EW	Eindwaarde
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Informatin Audit
Fido	Financiering decentrale overheden
Fvw	Financiële Verhoudingswet
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijk gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GPAG BV	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV
GPR	Gemeentelijke praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Generale Staten
HALT	Het AL Ternatief
HRM	Human Resource Management
HV	Huishoudelijke verzorging
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ITB	Individuele trajectbegeleiding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jeugd ontmoetingsplek
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Kosteneenheid
KRW2	Kaderrichtlijn Water
Kwh	Kilowattuur

LCP	Lokaal coördinatiepunt
LIB	Luchthavenindelingsbesluit
LIOR	Leidraad inrichten openbare ruimte
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MRA	Metropool Regio Amsterdam
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
M2	Vierkante meter
M3	Kubieke meter
NCW	Netto contante waarde
NME	Natuur- en Milieueducatie
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOMOS	NOise MONitoring System
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze vennootschap
NZKG	Noordzeekanaalgebied
ODNZKG	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLP	Onderwijsleerpakket
OLV	Ongestoord Logistieke Verbinding
ORS	Omgevingsraad Schiphol
OVV	Onderzoeksraad voor Veiligheid
Ow	Omgevingswet
OZB	Onroerende zaakbelastingen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel & Organisatie
PRES	Platform Regionaal-Economische Structuur
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PFAS	Perfluorooctaansulfonzuur
REA	Regionale Educatieve Agenda
REVA	Registratie Eerste Verblijfadres Arbeidsmigranten
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKDES	Rooms Katholieke Door Eendracht Sterk
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt

RMO	Regionaal Milieu Overleg
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTG	Ronde Tafelgesprekken
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RZB	Roerende woon- en bedrijfsruimten belasting
SER	Sociaal-Economische Raad
SFN	Sportfondsen Nederland
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SRA	Stadsregio Amsterdam
SROI	Social Return on Investment
ST	Secretaristeam
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TOP	Toeristisch Opstappunt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VE	Voorschoolse educatie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTa	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVA	Voetbalvereniging Aalsmeer
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VZOD	Vooruitgang Zij Ons Doel
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
Wet bibob	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg

Wpo	Wet op het primair onderwijs
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	172
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	12
Omschrijving	Actualisering grondexploitaties ultimo 2019

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020
3.Raad (besluitvormend)	25 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-024759

Portefeuillehouder

L.B. Kabout

Datum B&W-besluit 12 mei 2020

Z20-024759 / D20-190633

Voor de vergadering van raad d.d.

18 juni 2020

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

A.H. van Uden (b.van.uden@amstelveen.nl)

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie

op 4 juni 2020

Onderwerp

Actualisering grondexploitaties ultimo 2019

Gevraagd besluit

1. Het vaststellen van het bijgestelde budget voor de uitvoering van de nog te verwezenlijken plandelen van lopende actieve grondexploitaties ter grootte van € 68,06 miljoen opbrengsten en € 53,73 miljoen kosten (specificatie: bijlage 1);
 2. Het vaststellen van het bijgestelde budget van facilitaire projecten ter grootte van € 8,06 miljoen opbrengsten, € 6,33 miljoen kosten en € 223.000,- reserveafdrachten (specificatie: bijlage 1);
 3. Alle toekomstige winstnemingen waarmee rekening is gehouden in het meerjarenbeeld (bijlage 2) te storten in de op 12 december 2019 ingestelde bestemmingsreserve "voorlopige winsten grondexploitaties";
 4. Het kennis nemen van de stand van de verliesvoorziening grondexploitaties ter hoogte van € 13,14 miljoen, waarvan de ophoging met € 0,34 miljoen reeds is verwerkt in de jaarrekening (bijlage 3);
 5. De jaarlijks begrote ophoging van de verliesvoorziening Tuinen van Aalsmeer voor de rentekosten te verlagen van € 270.000 naar € 252.000 in 2020 op basis van de actuele cijfers;
 6. Het voteren van een raadskrediet van € 592.000,- voor het voorbereiden van ruimtelijke plannen op eigen grond (specificatie: bijlage 4);
 7. Bovenstaande besluitpunten met bijbehorende balansmutaties (investeringen, reserves, voorzieningen) te verwerken in de begroting 2020 en verder;
 8. Vaststellen van de (kleine) grondexploitatie Einsteinstraat 103 (geheime bijlage 5);
 9. Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de verplichting tot geheimhouding op bijlage 5 en 6 te bekrachtigen voor een periode van 10 jaar na het besluit van het college van burgemeester en wethouders.
-

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording (BBV) dat voorschrijft om toegekende kredieten voor meerjarige projecten minstens één keer per jaar te herzien en opnieuw vast te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De grondexploitatie is het uitvoeringsprogramma van een ruimtelijk plan. Het geeft de financiële kaders waarbinnen de uitvoering plaatsvindt. Het is verplicht de begrotingen voor de nog uit te voeren plandelen minstens één keer per jaar opnieuw vast te stellen. Daarnaast worden met dit

besluit de geactualiseerde budgetten voor de private ontwikkelingen (facilitaire projecten), grondexploitaties in voorbereiding en overige ruimtelijke projecten opnieuw vastgesteld.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

5. Ruimtelijke ontwikkeling

Aanleiding

De regelgeving voor meerjarige projecten verplicht tot regelmatige herziening van calculaties. Jaarlijks stelt de raad de actualisatie van de grondexploitaties vast, waarin de budgetten worden herzien en vastgesteld. In de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening 2019 is ingegaan op de inzet van het grondbeleidsinstrumentarium in 2019 en, op hoofdlijnen, op het totale resultaat van de grondexploitatie in 2019.

Argumenten

De actualisatie is voorgeschreven vanuit het BBV. Daarnaast informeren wij u middels dit raadsvoorstel over de belangrijkste ontwikkelingen bij de lopende grondexploitaties en private ontwikkelingen.

Kanttekeningen

Dit voorstel heeft een relatie met de jaarrekening 2019. In de jaarrekening zijn de benodigde voorzieningen voor verlieslatende grondexploitaties al bijgesteld opgenomen. Deze projecten worden nu ongewijzigd, dus conform de jaarrekening 2019 ter vaststelling aangeboden. Met dit voorstel worden tevens de benodigde budgetten voor 2020 en verder vastgesteld.

Jaarlijks wordt er bezien of het op basis van de actualisering van de grondexploitaties aannemelijk is dat er sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten. Dit is ook dit jaar niet het geval.

Financiën

Totaal overzicht

Bijlage 1 geeft het totaal overzicht weer van de actualisatie van alle grondexploitaties. Deze bestaan uit ontwikkelingen op eigen grond (bouwgronden in exploitatie, BIE), facilitaire projecten (FAC) en actieve grondexploitaties in voorbereiding (AGIV). Het saldo van de actieve grondexploitaties is afgelopen jaar verbeterd met € 0,85 miljoen (nog exclusief opbrengsten grondexploitaties in voorbereiding). Het saldo van de facilitaire grondexploitaties verslechterde met € 0,87 miljoen.

Ontwikkelingen op eigen grond

Bij actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de grond vanuit een eigen grondpositie of verworven grondpositie. De kosten worden hierbij gedekt uit de opbrengsten van de gemeentelijke gronduitgifte. Uitgangspunt hierbij is minimaal een kostenneutraal resultaat. Hieronder wordt ingegaan op ontwikkelingen bij de actieve grondexploitaties waarbij afwijkingen ten opzichte van de eerder vastgestelde grondexploitaties met een omvang van minstens € 40.000 worden genoemd of als daar aanleiding toe bestaat.

De Tuinen van Aalsmeer (actief grondbeleid)

Het project De Tuinen van Aalsmeer is in 2005 gestart in een periode dat de besluitvorming over de verlegging van de N201 werd afgerond. Het belangrijkste doel van het project is om de doorsnijding van de oude N201 in de woonkern Aalsmeer ongedaan te maken, door naast de

infrastructurele aanpassingen ook gebiedsontwikkelingen langs dit tracé mogelijk te maken. Het project draagt een aanzienlijk deel van de investeringen in de infrastructuur (Burgemeester Kasteleinweg en Burgemeester Hoffscholteweg) en door de crisis in de huizenmarkt en de vertraging van de verlegging van de nieuwe N201 (4 jaar) is het resultaat van het project steeds negatiever geworden.

Afgelopen jaar heeft een uitgebreide herziening plaatsgevonden van de grondexploitatie, waarbij gekeken is welke aanpassingen mogelijk zijn. De mogelijke aanpassingen in de grondexploitatie zijn besproken in de raadscommissie op 26 november 2019 en 7 januari 2020. Daarna heeft de gemeenteraad op 23 januari 2020 het voorstel "actualisatie en optimalisatie De Tuinen van Aalsmeer" vastgesteld, alsmede de motie "Tuinieren buiten de kaders". De voorgestelde aanpassingen in het besluit van 23 januari 2020 zijn verwerkt in de grondexploitatie, behalve de afboeking van € 7,5 miljoen historische kosten. Dit politieke besluit is niet in 2019 genomen en mag volgens de accountant daarom, op basis van de rechtmatigheid vereisten, niet meegenomen worden in de grondexploitatieherziening ultimo 2019. Na overleg met de accountant is gebleken dat de overige genomen besluiten tevens kwalificeren als reguliere grondexploitatie herziening en meegenomen mogen worden.

Het door de gemeenteraad genomen besluit € 7,5 miljoen historische plankosten de Tuinen van Aalsmeer af te boeken zal daarom worden verwerkt in een aparte begrotingswijziging. Dit besluit is daarom nu niet zichtbaar in de grondexploitatie 2020 en jaarrekening 2019.

Daarnaast zijn reguliere aanpassingen in de grondexploitatie doorgevoerd zoals gebruikelijk bij de jaarlijkse grondexploitatie herziening (aanpassing prijspeil, actualisatie planning, et cetera).

Het projectsaldo van De Tuinen van Aalsmeer is conform de herziene grondexploitatie ultimo 2019 in de jaarrekening 2019 verwerkt met een tekort van € 13,47 miljoen op eindwaarde (saldo sinds de start van het project gerekend naar eindwaarde). Op netto contante waarde 1-1-2020 bedraagt het tekort € 11,96 miljoen (voor het actieve deel). De verliesvoorziening voor dit project wordt op netto contante waarde aangehouden, hiervoor is op basis van het actuele projectsaldo jaarlijks gemiddeld € 252.000 in de begroting benodigd om rente toe te schrijven aan de voorziening. Op deze wijze komt de voorziening in het eindjaar 2025 aan het einde uit op € 13,47 miljoen.

Green Park Aalsmeer

Het verwachte eindsaldo van de "gemeentelijke grondexploitatie" Green Park Aalsmeer is naar beneden bijgesteld met ca. € 34.000. Hierdoor is het verwachte resultaat ca. € 248.000 positief.

Meervalstraat/Roerdomplaan

Het projectsaldo wordt met € 320.000 naar boven bijgesteld tot € 1.620.000 positief door actuele grondwaarden.

VVA woningbouw

Het projectsaldo wordt met € 170.000 naar beneden bijgesteld tot € 162.000 positief door hogere plan- en civiele kosten als gevolg van planuitwerking en indexatie.

Nieuwe (kleine) grondexploitatie Einsteinstraat 103

Het project Einsteinstraat 103 gaat over de uitbreiding van de Albert Heijn, de ombouw van de kantoorruimte op de verdieping in twee appartementen, de sloop van het voormalige Rabobank gebouw en wijzigen van de buitenruimte. De gemeente heeft hiervoor delen van haar grond verkocht aan de ontwikkelaar. Dit wordt verder afgewikkeld in 2020 via de vast te stellen (kleine) grondexploitatie "Bouwgrond in Exploitatie" (BIE), zie geheime bijlage 5.

Vorbereidingskredieten

Voor drie ontwikkelingen op eigen grond is er nog geen opdracht van de raad. Voor deze ontwikkelingen worden al wel voorbereidingskosten gemaakt. Voor de voorbereidingskosten wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de kosten tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan en grondexploitatie. Over het algemeen betreft het alleen plankosten. Het saldo van deze projecten is incompleet: de inkomsten uit grondverkoop (en daarmee samenhangende kosten) zijn nog niet opgenomen. De aanvraag voor budgetten van kosten en opbrengsten voor de uitvoeringsfase vindt plaats bij de vaststelling van de grondexploitatie. Voor deze ontwikkelingen zijn de uiteindelijke eindresultaten afhankelijk van de nog te realiseren grondopbrengsten. Wij streven naar een positief projectresultaat.

In de voorbereidingsfase van een grondexploitatie is de totale scope en omvang van een project nog niet volledig in beeld. Daarom wordt het voorbereidingskrediet jaarlijks bijgesteld met de meest recente verwachtingen. Omdat de grondexploitatie met een bestuurlijk vastgesteld eindsaldo er nog niet is, zijn bijstellingen van voorbereidingskosten geen voor- of nadelen.

Graaf Willemlaan 1-3

De voormalige opstallen zijn reeds gesloopt. De planvorming voor deze locatie was afhankelijk van de afronding van het onderzoek naar een tweede supermarkt in Kudelstaart. De locatie is inmiddels afgefallen. Op deze locatie heeft een initiatiefnemer een plan voorgesteld voor de realisatie van een medisch centrum. Met deze initiatiefnemer wordt nu een intentieovereenkomst gesloten. Zodra de overeenkomst is gesloten wordt gestart met het opstellen van de Startnotitie. Planning is de Startnotitie eind 2020 aan de gemeenteraad voor te leggen ter besluitvorming.

Herenweg 61

Voor de gronduitgifte voor de bouw van twee vrijstaande woningen is bodemonderzoek verricht. Hieruit bleek dat er een sanering moet plaatsvinden. De sanering wordt thans uitgevoerd. De ruimtelijke procedure om de bouw van deze woningen mogelijk te maken is gestart. Nadat het ontwerp bestemmingsplan ter inzage heeft gelegen wordt er een taxatie gedaan en kan de verkoopbrochure worden afgerond.

Ophelialaan/Thijsselaan

Herontwikkeling naar woningbouw (voortkomend uit de Visie Hornmeer). Dit worden twee separate ontwikkelingen.

Aan de Ophelialaan wordt het bestaand schoolgebouw herontwikkeld naar een appartementen gebouw. Het bouwtechnisch onderzoek naar de mogelijkheid hiertoe is begin 2020 afgerond. Er wordt nu gestart met het opstellen van een Startnotitie. Deze wordt eind 2020 of begin 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Aan de Thijsselaan worden in het lint een aantal woningen toegevoegd. De planvorming ligt op dit moment stil vanwege de visie voor Stommeer (Schiphol).

Facilitaire projecten

Bij private ontwikkelingen dient de gemeente per ontwikkeling na te gaan welke kosten er zullen ontstaan om deze vervolgens te verhalen op de ontwikkelaar. Dat gebeurt doorgaans via anterieure overeenkomsten, tenzij er een vigerend exploitatieplan is (zoals bij Polderzoom fase 2). Indien een volledig kostenverhaal wordt gerealiseerd, ontstaat een (voorcalculatorisch) nulresultaat. Kosten die jaarlijks worden gemaakt, worden gefactureerd of als nog te verhalen kosten verantwoord. Kosten die niet verhaalbaar zijn, worden als tekort in het betreffende jaar verantwoord. Hieronder wordt ingegaan op ontwikkelingen bij de private grondexploitaties waarbij afwijkingen met een omvang van minstens € 40.000 op het verwachte eindsaldo van een project worden genoemd of als daar aanleiding toe bestaat.

De Tuinen van Aalsmeer facilitair

Conform de vereisten van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen grondexploitaties met zowel een actief- als facilitair deel gesplitst te worden. Het facilitaire deel van de Tuinen van Aalsmeer gaat over Polderzoom fase 2 en Zwarteweg. Zie ook de toelichting op het project onder De Tuinen van Aalsmeer, actief grondbeleid.

De Tuinen van Aalsmeer facilitair is in de jaarrekening 2019 verwerkt met een (nog te nemen) tekort op eindwaarde van € 1,17 miljoen, conform de opgestelde grondexploitatie 2020.

Vergeleken met de actualisering ultimo 2018 is het projectsaldo van het facilitaire deel verslechterd met € 0,8 miljoen. Dit komt deels door in het verleden gemaakte afspraken en de gestegen kosten die voor een deel dus niet meer verhaalbaar zijn. Daarnaast is dit jaar het VTU percentage (voorbereiding, toezicht, uitvoering) verhoogd. Tegenover deze verslechtering van het facilitaire deel staat overigens een positief effect in het actieve deel. Voor een detail overzicht over de financiële ontwikkelingen in Polderzoom fase 2 facilitair verwijzen wij u naar de geheime bijlage 6 bij dit voorstel.

Op basis van het actuele plansaldo van het facilitaire deel is de verliesvoorziening aangepast.

Westeinderhage

De Startnotitie is op 12 december 2019 vastgesteld in uw raad. Het plan wordt verder uitgewerkt naar anterieure overeenkomsten met marktpartijen. Met de initiatiefnemer van deze woningbouwontwikkeling wordt een anterieure overeenkomst opgesteld ten behoeve van het opstellen en in procedure brengen van een ontwerpbestemmingsplan.

Aalsmeer Oost/Oosteinderdriehoek

Afgelopen jaar is gewerkt aan planvorming in samenwerking met een consortium van marktpartijen in het gebied. Dit jaar zal toegewerkt worden naar een anterieure overeenkomst voor ontwikkeling van een aanzienlijk deel van Oosteinderdriehoek. Onderzocht wordt momenteel of de gemeente bij deze ontwikkeling een meer proactieve rol zou kunnen spelen, waarbij het denkbaar is dat met het consortium van private partijen een mogelijke samenwerking aangegaan kan worden. Een memo met de wijze van samenwerking, de risico's die hiermee gemoeid zouden kunnen zijn en de wijze waarop deze risico's gemitigeerd zouden kunnen worden wordt uw raad nog ter besluitvorming voorgelegd.

Hoofdweg Zuid

Het haalbaarheidsonderzoek is in 2019 afgerond. Er is een voorovereenkomst gesloten met de initiatiefnemers (eigenaren van de grond). De startnotitie wordt in 2020 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Doel is om eind 2020 te kunnen starten met de ruimtelijke procedure.

Van Cleeffkade (Studio's Aalsmeer)

Initiatiefnemer heeft het gemeentebestuur gevraagd medewerking te verlenen aan het starten van een haalbaarheidsproces om het plangebied waarop het Studiocomplex Crown is gelegen te transformeren naar voornamelijk woningbouw. De kosten voor het starten van dit haalbaarheidsproces zijn geborgd door middel van een ProjectStartUp-brief. Daarna is een ruimtelijke verkenning opgesteld welke in principe nog voor de zomervakantie 2020 wordt vrijgegeven voor participatie en inspraak. Deze ruimtelijke verkenning is onderdeel van een voorovereenkomst, die de plankosten hiervan dekt. Op basis van dit ruimtelijk raamwerk volgt een conceptstartnotitie. Dit concept zal vrijgegeven worden voor inspraak. Na vaststelling van de Startnotitie volgt het opstellen van een anterieure overeenkomst en het opstellen en in procedure brengen van het voorontwerpbestemmingsplan.

Stationsweg

Herontwikkeling voormalige postkantoor naar 25 appartementen. De omgevingsvergunning is verleend. De bouw start in 2020.

Begrote resultaten en de invloed daarvan op het meerjarenbeeld

Voor grondexploitaties met positieve resultaten (de Bouwgronden In Exploitatie) worden (tussentijdse) winsten conform de zogenaamde POC methode (percentage of completion) genomen. Deze methode is beschreven in de BBV notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" van juli 2019. De bedragen aan tussentijdse winst die op basis van deze methode worden berekend, moeten ook daadwerkelijk worden genomen. Onderstaande tabel geeft de verwachte toekomstige winsten weer in relatie tot vorige grondexploitatie actualisatie.

Bedragen x € 1.000						
	Jaarschijven					Totaal
Versie actualisering grondexploitaties	2020	2021	2022	2023	2024	
Actualisering grondexploitaties ultimo 2018	267	216	353	704		1.540
Actualisering grondexploitaties ultimo 2019	604	35	536	1.184	-	2.359
Verschil	337	-181	183	480	-	819

Op 12 december 2019 stelde de gemeenteraad de bestemmingsreserve "voorlopige winsten grondexploitaties" in. Dit betekent dat toekomstige winsten uit grondexploitaties eerst in deze reserve worden gestort en de raad op geplande momenten kan besluiten deze resultaten te nemen ten gunste van de algemene reserve.

In 2019 waren er geen winstnemingen. De winstnemingen 2020 worden op grond van het gevraagde besluit 2 van dit voorstel gestort in de reserve "voorlopige winsten grondexploitaties". Bovenstaande toekomstige winstnemingen en het verloop van de reserve worden meegenomen in de tweede Burap 2020.

Voor toekomstige verliezen binnen grondexploitaties wordt op basis van BBV-regelgeving een voorziening getroffen. De voorziening moet worden getroffen in het kalenderjaar dat het verwachte verlies geconstateerd wordt. Dit kan zowel facilitaire als actieve grondexploitaties betreffen. In de jaarrekening zijn de benodigde voorzieningen voor verlieslatende grondexploitaties al bijgesteld opgenomen op basis van deze actualisering van de grondexploitaties ultimo 2019. Daarmee zijn de verwachte verliezen al verwerkt in het jaarrekeningresultaat 2019. Bijlage 3 geeft de stand van de voorziening verliesgevendende grondexploitaties weer. Deze is ultimo 2019 € 13,14 miljoen, € 0,34 miljoen hoger dan ultimo 2018.

Op het moment dat het tekort zich daadwerkelijk voordoet, wordt dit uit de getroffen voorziening gedekt en heeft dit geen invloed meer op het begrotingssaldo of jaarrekeningresultaat.

Communicatie

Niet van toepassing.

Procedure

Bijgevoegd raadsvoorstel heeft een aantal financiële bijlagen. Om de leesbaarheid van deze bijlagen te vergroten volgt onderstaand een korte toelichting per bijlage:

1. *Actualisering van de nog te maken kosten en opbrengsten van lopende grondexploitaties:* in deze bijlage zijn de budgetten voor kosten en opbrengsten voor 2020 en verder weergegeven, met een resultaat. Deze budgetten staan onder de kop 'actualisering' (prognose opbrengsten en prognose kosten). In deze bijlage is ook het verschil weergegeven tussen de actualisatie van vorig jaar en van dit jaar. In de laatste kolom is het verschil (saldo) hiervan weergegeven. Hierbij is een +bedrag een positief saldo. De werkelijke cijfers van 2019 zijn niet zichtbaar in dit overzicht. Hierdoor is het verschil in saldo niet alleen uit de kolommen 'vastgesteld raad' en 'actualisering' te herleiden. Opname van jaarcijfers 2019 zou dit overzicht onoverzichtelijk maken. De jaarcijfers zijn verwerkt in de jaarrekening 2019.

2. *Fasering resultaatneming grondexploitaties*: hierin is in de kolom 'Verwacht resultaat' te zien welk bedrag per project uiteindelijk als projectresultaat wordt verwacht (op basis van nominale waarde). De kolom 'Reeds genomen' geeft het bedrag weer dat reeds als winst of verlies is verantwoord in de jaarrekeningen tot en met 2019. Het deel van het resultaat wat nog verwacht wordt te verantwoorden, is per jaar gespecificeerd vanaf 2020 in de kolommen ernaast. Bij een aantal projecten wordt het verwachte resultaat 'niet meegenomen'. Voor projecten in voorbereiding geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Er worden alleen nog kosten gemaakt, terwijl de opbrengsten waaruit deze worden gedekt, nog niet in het projectoverzicht zijn opgenomen. Het betreffende saldo is dan incompleet: de inkomsten uit grondverkoop of kostenverhaal zijn nog niet opgenomen. Deze worden opgenomen bij de vaststelling van de grondexploitatie (projecten met actief grondbeleid) dan wel bij de vaststelling van een exploitatieplan en/of het afsluiten van een overeenkomst (projecten facilitair grondbeleid).
3. *Stand en aanpassing van de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten*: hierin is per project het verloop van de verschillende voorzieningen weergegeven t.o.v. de jaarrekeningen 2018 en 2019.
4. *Overzicht van de geraamde voorbereidingskosten*: gevraagd krediet voor drie actieve grondexploitaties in voorbereiding (AGIV).
5. *Grondexploitatie Einsteinstraat 103 (geheim)*: de grondexploitatie t.b.v. ontwikkeling van de locatie Einsteinstraat 103.
6. *Toelichting financiële ontwikkeling Polderzoom fase 2 (geheim)*: nadere financiële toelichting van ontwikkeling grondexploitatie Polderzoom fase 2.

Bijlagen

1. Actualisering van de nog te maken kosten en opbrengsten van lopende grondexploitaties
 2. Fasering resultaatnemingen grondexploitaties
 3. Stand en aanpassing van de voorziening grondexploitaties en bouwprojecten
 4. Overzicht van de geraamde voorbereidingskosten
 5. Grondexploitatie Einsteinstraat 103 (BIE, GEHEIM)
 6. Toelichting financiële ontwikkeling Polderzoom fase 2 facilitair (GEHEIM)
-

De wnd. secretaris,

De voorzitter,

mr. J.J.A. Dunselman

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

1. Vaststellen van het bijgestelde budget voor de uitvoering van de nog te verwezenlijken plandelen van lopende actieve grondexploitaties ter grootte van € 68,06 miljoen opbrengsten en € 53,73 miljoen kosten (specificatie: bijlage 1);
2. Het vaststellen van het bijgestelde budget van facilitaire projecten ter grootte van € 8,06 miljoen opbrengsten, € 6,33 miljoen kosten en € 223.000,- reserveafdrachten (specificatie: bijlage 1);
3. Alle toekomstige winstnemingen waarmee rekening is gehouden in het meerjarenbeeld (bijlage 2) te storten in de op 12 december 2019 ingestelde bestemmingsreserve "voorlopige winsten grondexploitaties";
4. Het kennis nemen van de stand van de verliesvoorziening grondexploitaties ter hoogte van € 13,14 miljoen, waarvan de ophoging met € 0,34 miljoen reeds is verwerkt in de jaarrekening (bijlage 3);
5. De jaarlijks begrote ophoging van de verliesvoorziening Tuinen van Aalsmeer voor de rentekosten te verlagen van € 270.000 naar € 252.000 in 2020 op basis van de actuele cijfers;
6. Het voteren van een raadskrediet van € 592.000,- voor het voorbereiden van ruimtelijke plannen op eigen grond (specificatie: bijlage 4);
7. Bovenstaande besluitpunten met bijbehorende balansmutaties (investeringen, reserves, voorzieningen) te verwerken in de begroting 2020 en verder;
8. Vaststellen van de (kleine) grondexploitatie Einsteinstraat 103 (geheime bijlage 5);
9. Op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en gelet op artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur de verplichting tot geheimhouding op bijlage 5 en 6 te bekrachtigen voor een periode van 10 jaar na het besluit van het college van burgemeester en wethouders.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

Bijlage 1: actualisering van de nog te maken kosten en opbrengsten grondexploitaties													
		VASTGESTELD RAAD				ACTUALISERING ultimo 2019					VERSCHIL 2019-2020		
	ACTUALISERING 2018 VS 2019	Saldo per 1/1/2019	Prognose opbrengsten vanaf 2019	Prognose kosten vanaf 2019*	Verwacht resultaat	Saldo werkelijke opbrengsten minus werkelijke kosten per 1/1/2020	Prognose opbrengsten vanaf 2020	Prognose kosten vanaf 2020	Prognose reserve-afdrachten vanaf 2020	Verwacht resultaat	Opbrengsten	Kosten*	Saldo
BIE	De Tuinen van Aalsmeer	-16.703	11.488	8.726	-13.940	-17.964	11.742	7.244		-13.466	949	-474	475
BIE	Green Park Aalsmeer	-6.584	46.139	39.273	282	-6.448	48.478	41.782		248	6.702	-6.736	-34
BIE	Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan	-573	5.608	3.736	1.299	-797	6.302	3.885		1.620	694	-373	321
BIE	Hornmeer VVA-Woningbouw	-520	1.552	700	332	-567	1.544	815		162	-8	-162	-170
Totaal bouwgronden in exploitatie		-24.380	64.787	52.435	-12.028	-25.776	68.066	53.726	0	-11.436	8.337	-7.745	592
AGIV	Graaf Willemlaan 1-3	0	0	65	-65	-16	0	219		-235	0	-170	-170
AGIV	Herenweg 61/99	-2	0	43	-45	-39	0	124		-162	0	-117	-117
AGIV	Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	0	0	188	-188	0	0	222		-222	0	-34	-34
AGIV/BIE	Einsteinstraat 103 (BIE)	0	0	0	0	87	518	27		578	605	-27	578
Totaal actief grondbeleid in voorbereiding		-2	0	296	-298	32	518	592	0	-41	605	-348	257
FAC	De Tuinen van Aalsmeer Facilitair	-2.751	6.412	4.033	-372	-2.770	7.118	5.357	160	-1.169	858	-1.655	-797
FAC	Dorpshaven Noord herontwikkeling	-29	137	139	-32	-54	0	0		-54	0	-23	-23
FAC	Dorpshaven Zuid Facilitair	-193	125	149	-217	-193	125	153		-221	0	-4	-4
FAC	Hornweg 315	0	50	53	-3	0	50	53		-3	0	0	0
FAC	Hornweg 317	-74	5	8	-77	-80	0	3		-83	4	-10	-6
FAC	Kerkepad de Hoeve	8	32	32	8	8	32	14	18	7	0	0	0
FAC	Machineweg Rooie Dorp	103	0	139	-36	103	0	141		-38	0	-2	-2
FAC	Mr. J. Takkade	0	4	4	0	0	4	0	4	0	0	0	0
FAC	Nieuw Calslagen	-53	196	143	0	-88	88	0		0	20	-20	0
FAC	Uiterweg 222	27	0	0	27	-1	0	0		-1	0	-28	-28
FAC	Vrouwentroost Vink	5	31	31	5	5	0	0		5	0	0	0
FAC	Westeinderhage	-16	0	0	-16	-16	151	151		-16	151	-151	0
FAC	Zuiderkerk	-2	184	192	-10	-2	184	169	27	-15	0	-5	-5
FAC	Zwarteweg 23	0	15	15	0	0	15	2	13	0	0	0	0
FAC	Hoofdweg Zuid	0	42	42	0	-1	290	290		-1	290	-291	-1
FAC	Stationsweg 17	0	35	35	0	-4	0	0		-4	0	-4	-4
FAC	Einsteinstraat 103	0	25	25	0	-8	4	0		-4	0	-4	-4
Totaal facilitaire projecten		-2.975	7.293	5.040	-722	-3.102	8.060	6.332	223	-1.596	1.323	-2.197	-874
* Inclusief reserveafdrachten													

Actualisering van de nog te maken kosten en opbrengsten van lopende grondexploitaties: in deze bijlage zijn de budgetten voor kosten en opbrengsten voor 2020 en verder weergegeven, met een resultaat. Deze budgetten staan onder de kop 'actualisering' (prognose opbrengsten en prognose kosten). In deze bijlage is ook het verschil weergegeven tussen de actualisatie van vorig jaar en van dit jaar. In de laatste kolom is het verschil (saldo) hiervan weergegeven. Hierbij is een +bedrag een positief saldo. De werkelijke cijfers van 2019 zijn niet zichtbaar in dit overzicht. Hierdoor is het verschil in saldo niet alleen uit de kolommen 'vastgesteld raad' en 'actualisering' te herleiden. Opname van jaarcijfers 2019 zou dit overzicht onoverzichtelijk maken. De jaarcijfers zijn verwerkt in de jaarrekening 2019.

Bijlage 2: fasering resultaatneming grondexploitaties											
RESULTAATAFDRACHTEN		Verwacht resultaat	Reeds genomen	Nog te nemen resultaat	2020	2021	2022	2023	2024 e.v.	Niet meenemen	T.l.v. voorziening
BIE	De Tuinen van Aalsmeer	-15.959	-2.493	-13.466							-13.466
BIE	Green Park Aalsmeer	248	0	248					248		
BIE	Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan	1.620	0	1.620	11	22	403	1.184			
BIE	Hornmeer VVA-Woningbouw	162	0	162	15	13	133				
Totaal bouwgronden in exploitatie		-13.929	-2.493	-11.436	26	35	536	1.184	248	0	-13.466
AGIV	Graaf Willemlaan 1-3	-235	0	-235						-235	
AGIV	Herenweg 61/99	-162	0	-162						-162	
AGIV	Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	-222	0	-222						-222	
AGIV	Einsteinstraat 103 (BIE)	578	0	578	578						
Totaal actief grondbeleid in voorbereiding		-41	0	-41	578	0	0	0	0	-619	0
FAC	De Tuinen van Aalsmeer Facilitair	-1.450	-281	-1.169							-1.169
FAC	Dorpshaven Noord herontwikkeling	-54	-54	0							
FAC	Dorpshaven Zuid Facilitair	-221	-217	-4	-4						
FAC	Hornweg 315	-3	0	-3	-3						
FAC	Hornweg 317	-83	-80	-3	-3						
FAC	Kerkepad de Hoeve	7	8	0							
FAC	Machineweg Rooie Dorp	-38	-30	-8	0	-8					
FAC	Mr. J. Takkade	0	0	0	0						
FAC	Nieuw Calslagen	0	0	0							
FAC	Uiterweg 222	-1	-1	0	0						
FAC	Vrouwentroost Vink	5	5	0							
FAC	Westeinderhage	-16	-16	0							
FAC	Zuiderkerk	-15	-2	-13							-13
FAC	Zwarteweg 23	0	0	0	0						
FAC	Hoofdweg Zuid	-1	0	-1	0	-1					
FAC	Stationsweg 17	-4	-4	0							
FAC	Einsteinstraat 103	-4	-5	1	1						
Totaal facilitaire projecten		-1.878	-678	-1.200	-9	-9	0	0	0	0	-1.182

Fasering resultaatneming grondexploitaties: hierin is in de kolom 'Verwacht resultaat' te zien welk bedrag per project uiteindelijk als projectresultaat wordt verwacht (op basis van nominale waarde). De kolom 'Reeds genomen' geeft het bedrag weer dat reeds als winst of verlies is verantwoord in de jaarrekeningen tot en met 2019. Het deel van het resultaat wat nog verwacht wordt te verantwoorden, is per jaar gespecificeerd vanaf 2020 in de kolommen ernaast. Bij een aantal projecten wordt het verwachte resultaat 'niet meegenomen'. Voor projecten in voorbereiding geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Er worden alleen nog kosten gemaakt, terwijl de opbrengsten waaruit deze worden gedekt, nog niet in het projectoverzicht zijn opgenomen. Het betreffende saldo is dan incompleet: de inkomsten uit grondverkoop of kostenverhaal zijn nog niet opgenomen. Deze worden opgenomen bij de vaststelling van de grondexploitatie (projecten met actief grondbeleid) dan wel bij de vaststelling van een exploitatieplan en/of het afsluiten van een overeenkomst (projecten facilitair grondbeleid).

Bijlage 3: Stand en aanpassing van de voorzieningen grondexploitaties en bouwprojecten en facilitaire projecten				
	Voorzieningen	Stand JR 2018	mutatie	Stand JR 2019
	De Tuinen van Aalsmeer	12.379	-421	11.957
	BBV-VOORZIENING VERLIESLATENDE GRONDEXPLOITATIES	12.379	-421	11.957
	De Tuinen van Aalsmeer facilitair	346	823	1.169
	Hornweg 317	77	-77	0
	Zuiderkerk	0	15	15
	VOORZIENING FACILITAIRE PROJECTEN	423	761	1.184
	TOTAAL BENODIGDE VOORZIENING	12.801	340	13.141

Bijlage 4: overzicht van de geraamde voorbereidingskosten 2020 e.v.				
	VOORBEREIDINGSKREDIET	Kosten te gaan	Inkomsten	Benodigd krediet
	Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	222	0	222
	Herenweg 61/99	124	0	124
	Graaf Willemlaan 1-3	219	0	219
	Einsteinstraat 103 (BIE)	27	0	27
	TOTAAL BENODIGD VOORBEREIDINGSKREDIET	592	0	592

MEMO RAAD

Registratienr.

Aan leden raad

Afkomstig van Burgemeester en wethouders

Datum 9 juni 2020

Afschrift aan college, secretaristeam, griffie, voorlichting

Betreft Vraag gemeenteraad toelichting verhoging V&T percentage

In de vergadering van de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni jl. heeft wethouder Kabout de volgende toezegging gedaan:

Datum	Onderwerp/inhoud	Portefeuillehouder	Wanneer
02-06-2020	Actualisering grondexploitaties ultimo 2019 Wethouder Kabout zegt toe een nadere toelichting te verstrekken over de verhoging van het V&T percentage (voorbereiding en toezicht) van 18% naar 23%.	L.B. Kabout	Voor raad 18 juni 2020

Algemeen

De wijziging in de financieringsstructuur is geregeld in de lentenota/kadernota 2020, nadat het college daar middels een B&W-advies mee akkoord is gegaan. Kern van de wijziging is het verschuiven van (personeel)kosten van de productbegroting naar de projecten. Voor projecten betekent dit een negatief effect, op begrotingsniveau is dit kostenneutraal voor de gemeente uitgaande van hetzelfde volume projecten (wat over 2019 en 2020 het geval is).

Nadere toelichting

De financieringsstructuur van de afdeling Projecten en Advies is aangepast, zodat de afdeling flexibeler kan inspelen op de wisselende hoeveelheid projecten en de kosten van projecten transparanter worden doorbelast op de projecten. De personele kosten van met name de voorbereiding van het project worden niet meer betaald vanuit de formatie. Hierdoor is de doorbelasting van de formatie op de producten kleiner geworden en is de dotatie aan de reserve Buitenruimte voor hetzelfde bedrag gestegen.

Deze personele kosten van de voorbereiding zijn opgenomen in het percentage V&T, wat sindsdien PEAT genoemd wordt (Projectmanagement, Engineering, Administratie en Toezicht). Het PEAT percentage wordt verrekend met het project, waardoor de kosten van een project toenemen. Omdat de formatiekosten zijn verschoven naar projecten is het V&T percentage verhoogd van 18% naar 23%. Deze omzetting is bij gelijk blijvend aantal projecten op begrotingsniveau neutraal.

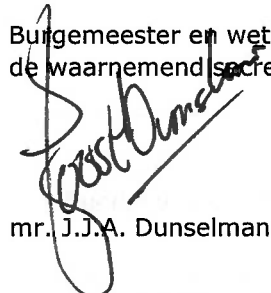
Door de voorbereidingskosten te koppelen aan het project (en niet aan de vastgestelde formatie) kan flexibeler worden in gespeeld op de wissende hoeveelheid projecten in het MeerjarenProgrammaProjecten (MPP) en kunnen bestuurlijke wensen makkelijk worden opgepakt. Dit vergroot de realisatiekracht van de afdeling.

Met deze toevoeging zijn alle kosten van een project doorbelast op dat project. Hierdoor wordt de bedrijfsvoering en verantwoording transparanter.

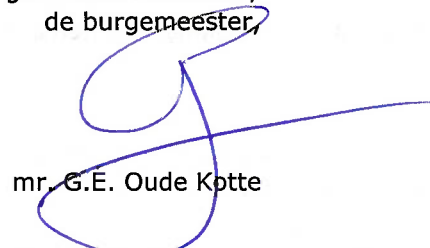
Deze wijziging in de financieringsstructuur heeft een verhoging van het V&T/PEAT-percentage tot gevolg.

Voor de lopende grondexploitaties betekent de verhoging van het V&T percentage van 18% naar 23% (PEAT) een negatief effect. Dit is zichtbaar bij de grondexploitatie herzieningen ultimo 2019. Daar staat dus een positief effect tegenover in de begroting van de formatie.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de waarnemend secretaris, de burgemeester,

mr. J.J.A. Dunselman

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	173
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	13
Omschrijving	Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z2018-051216

Datum B&W-besluit 12 mei 2020

Voor de vergadering van raad d.d.

18 juni 2020

Portefeuillehouder wethouder L.B. Kabout

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)

L. Kiep (beslispunten Lintenbeleid), J. Grupstra (welstand), E. Bakker (vvgb en delegatiebesluit)
020-5404144, 020-5404296, 020-5404389

l.kiep@amstelveen.nl,

j.grupstra@amstelveen.nl,

e.bakker@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie

op 2 juni 2020

Onderwerp

Lintenbeleid en overige deregulerende maatregelen

Gevraagd besluit

1. In te stemmen met de weergave en beantwoording van de ontvangen zienswijzen over de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening*, overeenkomstig de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte Nota's van Beantwoording
 2. vaststelling van de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening*, onder gelijktijdige intrekking van de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 1e herziening*, zoals vastgesteld op 31 oktober 2013;
 3. In te stemmen met de uitwerking van een aanpassing van de *Welstandsnota Aalsmeer 2013* aangaande uitbreiding van het welstandsluwe regime met de volgende gebieden:
 - a. uitbreidingen Oosteinde uit de jaren 50 t/m 00 (gebieden 13, 14 en 15);
 - b. uitbreidingen Aalsmeer uit de jaren 50 t/m 80 (gebied 6 en delen van gebied 5);
 - c. uitbreidingen Kudelstaart, Proosdij en recenter (gebieden 10, en 11 en delen van gebied 12);
 - d. de moderne glastuinbouwgebieden (gebied 21);
 - e. de sport- en recreatiegebieden (gebied 29);
 4. In te stemmen met de uitwerking van een aanpassing van de *Welstandsnota Aalsmeer 2013* aangaande het laten vervallen van de bijzondere welstandscriteria in de volgende gebieden:
 - a. de achter de lintbebouwing gelegen stroken met bedrijfs- en recreatieve bebouwing (gebieden 18, 19 en 20);
 - b. buitengebied Oost (gebied 20);
 - c. buitengebied Aalsmeerderweg (gebied 22);
 - d. buitengebied Kudelstaart (delen van gebied 12);
 - e. bungalows Aalsmeer (gebied 7);
 - f. lijnbaangebied Aalsmeer (gebied 2);
 5. vaststelling van de *nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad*, onder gelijktijdige intrekking van het *beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer* zoals vastgesteld op 3 oktober 2013;
 6. vaststelling van het *delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist is*.
-

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het versnellen van procedures, het verminderen van administratieve lasten en het verminderen van regeldruk.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het nemen van een aantal besluiten ter bevordering van bovengenoemde effecten, te weten:

- vaststelling van de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening*;
- uitwerking van een aanpassing van de *Welstandsnota Aalsmeer 2013* aangaande uitbreiding van het welstandsluwe regime met de volgende gebieden:
 - uitbreidingen Oosteinde uit de jaren 50 t/m 00 (gebieden 13, 14 en 15);
 - uitbreidingen Aalsmeer uit de jaren 50 t/m 80 (gebied 6 en delen van gebied 5);
 - uitbreidingen Kudelstaart, Proosdij en recenter (gebieden 10, en 11 en delen van gebied 12);
 - de moderne glastuinbouwgebieden (gebied 21);
 - de sport- en recreatiegebieden (gebied 29);
- uitwerking van een aanpassing van de *Welstandsnota Aalsmeer 2013* aangaande het laten vervallen van de bijzondere welstandscriteria in de volgende gebieden:
 - de achter de lintbebouwing gelegen stroken met bedrijfs- en recreatieve bebouwing (gebieden 18, 19 en 20);
 - buitengebied Oost (gebied 20);
 - buitengebied Aalsmeerderweg (gebied 22);
 - buitengebied Kudelstaart (delen van gebied 12);
 - bungalows Aalsmeer (gebied 7);
 - lijnbaangebied Aalsmeer (gebied 2);
- vaststelling van de *nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad*;
- vaststelling van het *delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist is*.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma's Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen en ruimtelijke indeling. Collegeprogramma 2018-2022: *Vol vertrouwen vooruit!*

Aanleiding

Met betrekking tot beslispunt 2 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 2e herziening):

Op 31 oktober 2013 is de eerste herziening van de beleidsnotitie *Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer* door uw raad vastgesteld. Met dit beleidsdocument is inmiddels een aantal jaren gewerkt en in de praktijk blijkt het een zeer waardevol toetsingskader te zijn. Evenwel is inmiddels ook gebleken dat het wenselijk is dit beleid op onderdelen aan te scherpen en te actualiseren. Deze 2e herziening voorziet hier derhalve in. Globaal gaat het om de volgende aanpassingen:

1. loslaten minimale kavelbreedte;
2. nuanceren afstand tot de zijdelingse perceelsgrens;
3. toestaan van parkeerkelders onder de woningen;
4. doorsnijden van de gootlijn;
5. regels voor toegangspoorten en penanten;
6. regels voor bruggen;
7. welstandsregels schrappen en verwijzen naar de Welstandsnota;

8. regels voor het Rode dorp schrappen, Bestemmingsplan en Beeldkwaliteitsplan zijn vastgesteld;
9. bevoegdheden Luchthavenindelingbesluit actualiseren;
10. Pontweg niet langer op nemen in het Lintenbeleid;
11. regels voor zonnecollectoren;
12. erfbebouwingsregeling voormalige agrarische bedrijfskavels;
13. enkele tekstuele en redactionele aanpassingen;
14. toevoegen tekst Leidraad Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland;
15. overzichtskaartje opnemen liggen linten;
16. bij LIB (2.4) toegevoegd voor zover gelegen binnen bestaand stedelijk gebied;
17. Pontweg alsnog opgenomen in het lintenbeleid (t.b.v. uitbreiding/sloop/nieuwbouw);
18. afwijken van algemeen- en specifiek toetsingskader in uitzonderlijke gevallen;
19. bij vergunningsvrij bouwen (4.3) toegevoegd bedoeld het oorspronkelijke hoofdgebouw;
20. geen criteria meer voor aan- uit- en aangebouwde bijgebouwen meer opgenomen voor zover vergunningsvrij mogelijk;
21. bij de frontbreedte wordt uitgegaan van het oorspronkelijke hoofdgebouw (dus excl. vergunningvrij);
22. maximale bouwhoogte wijzigen van 9 meter naar 10 meter;
23. maximale bouwdiepte oorspronkelijk hoofdgebouw 15 meter (i.p.v. 18 meter begane grond, 15 meter verdieping);
24. opnemen, langs de Herenweg en Kudelstaartseweg ook woningen met een plat dak tot een bouwhoogte van 8 meter;
25. schrappen criteria voor bijbehorende bouwwerken;
26. oppervlaktes voormalige agrarische bedrijfskavels schrappen (zie 12) en grafiek opnemen voor het vergunningsvrije bouwen in relatie tot de oppervlakte van het perceel;
27. actualiseren "Begrippenlijst";
28. actualiseren "Wijze van meten".

De nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2^e herziening (hierna tevens genoemd: het Lintenbeleid), zal na vaststelling als toetsingskader dienen voor het beoordelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten. Het Lintenbeleid is dan ook geen toetsingskader voor handhavingssaken betreffende illegale bewoning. Dit volgt een afzonderlijk besluitvormingstraject.

Het verlenen van een omgevingsvergunning is onder de werkingssfeer van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) een bevoegdheid van het college. Voor afwijkingen met een grotere planologische impact voorziet het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) in een beperking op die bevoegdheid. Op basis van artikel 6.5 van het Bor kan een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 2.12 lid 1 onder a, onder 3, van de Wabo, pas worden verleend nadat de gemeenteraad hiervoor een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) heeft verleend. Deze verklaring kan slechts worden geweigerd "in het belang van een goede ruimtelijke ordening". Deze beperking kan de gemeenteraad wegnemen door op grond van artikel 6.5, derde lid Bor, categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een vvgb niet is vereist. Voor bouwplannen die passen binnen de 1^e herziening van het Lintenbeleid heeft uw raad een dergelijk besluit genomen. Middels onderhavig voorstel (zie beslispunt 5 en de argumenten daarbij) wordt uw raad verzocht hetzelfde te doen.

Met betrekking tot beslispunt 3 en 4 (uitbreiding welstandsluwe regime en laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):

In Aalsmeer wordt gewerkt volgens het welstandstandbeleid en de daarbij behorende procedures zoals vastgesteld in de *Welstandsnota Aalsmeer 2013*. Deze nota is het resultaat van de tweede herziening van de oorspronkelijke versie uit 2004.

Uitgangspunt bij de herziening in 2013 was o.a. het aanbrengen van een differentiatie in een bijzonder welstandsregime voor gebieden met een belangrijke cultuurhistorische waarde, een regulier welstandsregime voor de overige gebieden en het aanwijzen van enkele welstandsvrije gebieden.

De gemeente kent sindsdien 29 welstandsgebieden (zie bijlage kaart met huidige indeling in welstandsregimes):

- 17 gebieden met een bijzonder welstandsregime;
- 10 gebieden met een regulier welstandsregime ("KAN" bepaling);
- 2 gebieden met een welstandsluw regime.

Inmiddels is gebleken dat de behoefte bestaat de welstandsnota op bepaalde punten te dereguleren en te actualiseren.

Met betrekking tot beslispunt 5 (nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen):

In de praktijk blijkt dat de nu geldende lijst van gevallen waarin een vvgb niet noodzakelijk is, te beperkt en onduidelijk geformuleerd is. Zo is niet duidelijk wat er met de termen 'binnenstedelijk gebied' en 'buitengebied' bedoeld wordt, noch wanneer beleid precies als kaderstellend beschouwd kan worden of wanneer sprake is van een activiteit van niet ingrijpende aard.

Dit terwijl het juist wenselijk is om voor aanvragen van ontwikkelingen die weliswaar in strijd zijn met het bestemmingsplan, maar niet in strijd zijn met een goede ruimtelijke ordening, een flexibel en slagvaardig instrument te hebben. De procedure voor het aanvragen van een vvgb kost (mede gelet op het vergaderschema van de raad en de aanlevertermijnen) veel tijd (dit kan oplopen tot zelfs enkele maanden). Ter illustratie een voorbeeld uit 2018: *de zienswijzetermijn m.b.t. een ontwerp van een omgevingsvergunning voor afwijking van een bestemmingsplan is begin november geëindigd. Er zijn geen zienswijzen ingekomen. Omdat een vvgb noodzakelijk is, dient het plan vervolgens geagendeerd te worden voor de raad. Gelet op het vergaderschema en de indieningstermijnen is de eerstvolgende mogelijkheid de raadsvergadering van half februari 2019. Als de vvgb op dat moment wordt afgegeven, kan de vergunning tot afwijking van het bestemmingsplan ongeveer een week later worden verleend. Deze vergunning treedt vervolgens 6 weken later in werking, dus pas op dat moment (begin april 2019) kan er daadwerkelijk uitvoering aan worden gegeven.* Dit is zeer lastig uit te leggen aan aanvragers.

Daarom wordt voorgesteld de nu bestaande lijst duidelijker te formuleren en uit te breiden. Door het vaststellen van een ruimere lijst van gevallen waarvoor op voorhand geen vvgb van de gemeenteraad is vereist, kan de procedure sneller en efficiënter worden doorlopen (er bestaat immers geen afhankelijkheid meer van het vergaderschema van de raad), zonder dat hiermee afbreuk wordt gedaan aan de belangen van de gemeenteraad en belanghebbenden.

Met betrekking tot beslispunt 6 (delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan):

Ingevolge artikel 6.12, eerste en tweede lid Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) ligt de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij de gemeenteraad. Artikel 6.12, derde lid Wro bepaalt dat deze bevoegdheid gedelegeerd kan worden aan het college met betrekking tot omgevingsvergunningen in afwijking van het bestemmingsplan ('projectomgevingsvergunning'), omgevingsvergunningen die een reguliere procedure kunnen doorlopen ('kruimelgevallen') maar waar sprake is van een kostenverhaalplichtig bouwplan en met betrekking tot wijzigingsplannen. Om tot een daadwerkelijke versnelling van de procedures onder de Wabo te kunnen komen, is het, mede gelet op vorenstaande, van belang gebruik te maken van deze delegatiemogelijkheid.

Argumenten

Met betrekking tot beslispunt 1 (ingediende zienswijzen en Nota's van Beantwoording)

De nota *Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening* heeft met ingang van 27 september 2019 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Dit is op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt. In deze periode zijn drie zienswijzen

ingekomen. De zienswijzen zijn samengevat en voorzien van een inhoudelijke reactie in bijgaande Nota van Beantwoording. Vervolgens zijn ambtshalve nog wat inhoudelijke wijzigingen in de nota doorgevoerd. Gelet hierop heeft het stuk met ingang van 6 maart 2020 nogmaals 6 weken ter inzage gelegen. In deze periode zijn vier zienswijzen ingekomen. Ook hieromtrent is een Nota van Beantwoording bijgevoegd. De ingediende zienswijzen geven aanleiding het Lintenbeleid op één punt aan te passen t.w Paragraaf 4.5 Specifiek toetsingskader, afstand tot de zijdelingse perceelsgrens, de zin "Dit is aan de orde als door strikte naleving van deze regels een bebouwingsbreedte van minder dan 6 meter gebouwd kan worden". Deze bepaling is te beperkend gebleken en maakt ook gewenste invullingen feitelijk onmogelijk.

De aangepaste kaart met welstandsregimes heeft met ingang van 27 september 2019 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Dit is op de gebruikelijke wijze bekend gemaakt. In deze periode zijn geen zienswijzen ingekomen.

Gelet op het bepaalde in de *Algemene inspraak- en participatieverordening Aalsmeer 2010* bestaat geen verplichting een inspraaktraject te volgen met betrekking tot de *nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen* en het *delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan*. Dit is derhalve niet gebeurd.

Met betrekking tot beslispunt 2 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 2^e herziening):

a. Duidelijkheid voor aanvragers

Door het vaststellen van een integraal toetsingskader voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten hoeft niet telkens ad-hoc besluitvorming plaats te vinden. Ook geeft het aanvragers duidelijkheid over de te stellen bebouwingscriteria en architectonische ontwerpuitgangspunten. Bovendien kunnen aanvragen sneller worden afgehandeld in het geval de gemeenteraad op grond van artikel 6.5 lid 3 Bor besluit om bouwplannen die passen binnen het Lintenbeleid aan te wijzen als gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist (zie tevens beslispunt 5).

b. Met vaststelling van de 2^e herziening verliest de 1^e herziening haar rechtskracht

Als de 2^e herziening van het Lintenbeleid door uw raad is vastgesteld, treedt deze regeling in de plaats van de 1^e herziening van het Lintenbeleid zoals door uw raad vastgesteld op 31 oktober 2013. Deze regeling is dan immers niet meer actueel en dient daarom te worden ingetrokken.

Met betrekking tot beslispunt 3 (uitbreiding welstandsluwe regime in bepaalde gebieden):

Administratieve lastenverlichting

Binnen de gemeente geldt niet voor ieder gebied een hoog ambitieniveau. De mate waarin een bouwwerk de ruimtelijke kwaliteit en aantrekkelijkheid van de omgeving beïnvloedt, geldt als maatstaf. Het college toetst om die reden bouwwerken aan achterkanten (achtererven, achtergevel en achterdakvlak) in de meeste gevallen alleen nog waar deze zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte. Voorts zijn er momenteel twee gebieden aangewezen waarvoor geldt dat een welstandstoets geen onderdeel uitmaakt van de vergunningprocedure:

- Traditionele bedrijven, bedrijventerrein Hornmeer en Stommeer.
- Bloemenveiling

Binnen deze gebieden zijn wel de beleidsregels voor reclamevoering van toepassing. Ook geldt binnen deze gebieden als stok achter de deur de excessenregeling.

Door het extra aanwijzen van de bestaande woongebieden, de glastuingebieden en de sport- en recreatiegebieden als 'welstandsluw', maakt een welstandsadvies ook in die situaties geen onderdeel meer uit van de vergunningsprocedure. Dit levert een administratieve lastenverlichting op.

Met betrekking tot beslispunt 4 (laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):
Versoepeling en versnelling procedure

De Welstandsnota Aalsmeer 2013 kent gebieden met een bijzonder welstandsregime. Dit zijn de gebieden waar veel waarde wordt gehecht aan de ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor zijn behalve de algemene welstandscriteria ook gebieds-specifieke welstandscriteria van toepassing, waarin gekeken wordt naar het gebouw als zelfstandig object, de relatie met de omgeving en bijzondere onderdelen en details van het gebouw. Voor deze gebieden wordt het welstandsadvies geformuleerd door de onafhankelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. De advisering vindt eens in de twee weken plaats in een openbare vergadering, waarvan het verslag wordt gepubliceerd op de website van de gemeente.

Het bijzondere regime heeft momenteel o.a. betrekking op de volgende gebieden:

- gebieden waarbinnen de gemeentelijk beschermde dorpsgezichten zijn gelegen. Bij deze gebieden staat het behoud van de ruimtelijke structuren, bebouwingskarakteristieken en architectonische stijl voorop, met als doel de identiteit van deze gebieden te behouden dan wel te versterken;
- de historische linten van Aalsmeer; voor deze linten is het lintenbeleid van toepassing. Juist de linten zijn beeldbepalend voor de ruimtelijke uitstraling van de gemeente;
- Green Park Aalsmeer, hierbij wordt gestreefd naar een beeldkwaliteit, waarbij samenhang bestaat tussen de sfeer en inrichting van de openbare ruimte en de uitstraling van de individuele bedrijfskavels en gebouwen met een hoog ambitieniveau.

Waar geen bijzondere welstandscriteria gelden, gelden reguliere welstandscriteria. In deze gebieden wordt gewerkt volgens de "KAN" bepaling uit het Bor, waaruit blijkt dat het welstandsadvies bij een bouwplan ambtelijk kan worden geformuleerd. Voor aanvragen in deze gebieden zijn uitsluitend de algemene welstandscriteria van toepassing en zijn de niet naar openbaar gebied gerichte achterzichten welstandsluw. De welstandsadviezen worden per dag door de stadsarchitect geformuleerd als onderdeel van de omgevingsvergunningprocedure.

Het reguliere welstandsregime heeft o.a. betrekking op de volgende gebieden:

- De bestaande woongebieden van Aalsmeer, Nieuw-Oosteinde en Kudelstaart
- De moderne glastuingebieden

Door het beperken van het bijzondere welstandsregime tot de direct in het lint gelegen bebouwing, kan de daar achterliggende strook met bedrijfs- en recreatieve bebouwing als regulierwelstandsgebied worden aangewezen. Initiatieven in deze achterliggende gebieden zijn veel minder bepalend voor de ruimtelijke karakteristiek van de gemeente dan de ervoor liggende lintbebouwing.

Voor de achterliggende bebouwing vervallen dan de bijzondere welstandscriteria en de aanvragen in het gebied kunnen ambtelijk, per dag, van een welstandsadvies worden voorzien door de stadsarchitect. Hetzelfde kan worden toegepast op de ontwikkelgebieden als het buitengebied Oost, het buitengebied Aalsmeerderweg, het buitengebied Kudelstaart, het lijnbaangebied en het gebied 'bungalows' in Aalsmeer. Voor de initiatieven met een grote ruimtelijke betekenis kan in deze gebieden de ruimtelijke kwaliteit worden bewaakt aan de hand van Beeldkwaliteitplannen.

Met het voor bepaalde gebieden terugbrengen van het bijzondere welstandsregime naar het reguliere ontstaat een versoepeling en een versnelling van de procedure. De hiervoor geldende ambtelijke advisering door de stadsarchitect kan dagelijks plaats vinden, in plaats van eens in de twee weken door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Van de adviezen wordt net zoals dat geldt voor overige ambtelijke adviezen, geen verslag gepubliceerd. Initiatiefnemers kunnen, indien gewenst, dagelijks een toelichting krijgen op de adviezen of langskomen voor een vooroverleg.

Met betrekking tot beslispunt 5 (nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen):

a. Er worden geen bevoegdheden bij de raad weggenomen

De gemeenteraad kan te allen tijde besluiten, mits minimaal 1/5 van de leden dat aangeeft (analoog aan artikel 17, tweede lid van de Gemeentewet), toch te willen spreken over het wel of niet afgeven van een vvgb. Aanvragen die in aanmerking komen voor afgifte van een vvgb worden altijd opgenomen op de besluitenlijst van het college van burgemeester en wethouders. Op deze manier blijft uw raad altijd op de hoogte. Tevens houdt een ieder altijd de mogelijkheid zienswijzen kenbaar te maken. Dit is overigens niet anders dan nu al het geval is.

b. Uitbreiden van het vvgb beleid sorteert voor op toekomstige wettelijke ontwikkelingen

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Vanaf dat moment wordt de wettelijke beslistermijn voor een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan (dan: omgevingsplan) teruggebracht van 26 naar 8 weken. Bij verlening van een dergelijke vergunning heeft de gemeenteraad een adviesrecht (dit recht komt in de plaats van de vvgb). Als een aanvraag inkomt vlak na het verstrijken van de deadline voor het agenderen van onderwerpen voor de komende raadsvergadering, zal de beslistermijn al direct overschreden worden.

c. De afgelopen tijd is afgifte van een vvgb zelden inhoudelijk in de raad besproken

In de periode 1 januari 2017 tot heden is er in totaal vier keer een situatie aan de orde geweest waarbij het noodzakelijk was een vvgb aan de raad te vragen (derhalve situaties die niet waren omschreven in het *beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer* zoals door uw raad vastgesteld op 3 oktober 2013). In drie van de vier gevallen is de aanvraag niet inhoudelijk behandeld in de betreffende raadsvergadering, maar geagendeerd als hamerstuk.

d. Het nieuwe artikel 3 bevat enkel situaties waarin het college al bevoegd gezag is

De concept nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer bevat in artikel 3 een nieuwe lijst met concrete gevallen waarin een vvgb niet noodzakelijk is. In deze lijst zijn enkel situaties opgenomen waarin het college al bevoegd gezag is. In situaties waarin een ander bestuursorgaan (zoals Gedeputeerde Staten) bevoegd gezag is, is het vanzelfsprekend van belang dat het gemeentebestuur bij de besluitvorming betrokken wordt en er een vvgb bij de gemeenteraad wordt aangevraagd. De overige onderdelen die zijn opgenomen in het concept wijken inhoudelijk niet af van hetgeen is opgenomen in het nu vigerende beleid.

e. Met vaststelling van een nieuw vvgb beleid verliest het oude beleid haar rechtskracht

Als de nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door uw raad zijn vastgesteld, treedt deze regeling in de plaats van het *beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer* zoals door uw raad vastgesteld op 3 oktober 2013 wat dan immers niet meer actueel is. Deze regeling dient daarom te worden ingetrokken.

Met betrekking tot beslispunt 6 (delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan):

Delegatie (in bepaalde gevallen) van het besluit om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen, versnelt de procedure

Op grond van artikel 6.12, eerste lid van de Wro moet de gemeenteraad bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigingsplannen (artikel 3.6, eerste lid, onder a van de Wro) en projectomgevingsvergunningen (omgevingsvergunningen met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° en 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht –Wabo–) tegelijkertijd een exploitatieplan vaststellen. Een exploitatieplan is volgens het Bor nodig voor de volgende plannen:

- de bouw van een of meer woningen;
- de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen;
- de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1.000 m² of met een of meer woningen;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;

- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1000 m² bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1000 m².

In het exploitatieplan wordt het kostenverhaal geregeld. Dit zijn de kosten en opbrengsten van het in ontwikkeling brengen van het gebied. Conform artikel 6.12, tweede lid van de Wro, kan de gemeenteraad besluiten geen exploitatieplan vast te stellen als het kostenverhaal anderszins verzekerd is door bijvoorbeeld een anterieure overeenkomst af te sluiten.

Zoals hierboven al is genoemd, moet het exploitatieplan tegelijkertijd worden vastgesteld met een bestemmingsplan, een wijzigingsplan, een projectomgevingsvergunning en een reguliere omgevingsvergunning waarbij sprake is van een verhaalplichtig bouwplan. Er zijn situaties denkbaar waarbij in de twee laatstgenoemde gevallen geen gang naar de raad meer noodzakelijk is (als bijvoorbeeld geen vvgb van de raad nodig is). In deze gevallen ligt de bevoegdheid tot het vaststellen van een wijzigingsplan en/ of het verlenen van een omgevingsvergunning immers bij het college. Als het dan nog wel nodig is een raadsbesluit te laten nemen over enkel het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan, kost dit onnodig veel proceduretijd.

Om deze reden creëert artikel 6.12, derde lid van de Wro voor uw raad de mogelijkheid om met betrekking tot een wijzigingsplan en de genoemde projectomgevingsvergunning en reguliere omgevingsvergunning waarbij sprake is van een verhaalplichtig bouwplan de bevoegdheid tot het vaststellen van een exploitatieplan op basis van artikel 6.12, eerste lid van de Wro en de bevoegdheid tot het niet vaststellen van een exploitatieplan op basis van artikel 6.12, tweede lid van de Wro, als het kostenverhaal anderszins is verzekerd is, te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Voorgesteld wordt om hier gebruik van te maken.

Kanttekeningen

Met betrekking tot beslispunt 2 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 2^e herziening):

a. Bestemmingsplan prevaleert

Indien het vigerende bestemmingsplan ruimere bebouwingsmogelijkheden toe staat dan het Lintenbeleid, prevaleert het bestemmingsplan. Daar een bestemmingsplan ook door de gemeenteraad wordt vastgesteld, zal dit echter nooit leiden tot zeer ongewenste situaties.

b. Geen toetsingskader voor handhavingszaken

De *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten* beperkt zich primair tot de woonbebouwing in de linten en de bijbehorende erfbebouwing. Het lintenbeleid is dan ook geen toetsingskader voor handhavingszaken betreffende illegale bewoning. Dit volgt een afzonderlijk besluitvormingstraject.

Met betrekking tot beslispunt 3 (uitbreiding welstandsluwe regime in bepaalde gebieden):

c. Mogelijk onwenselijke gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit

Door het aanwijzen van meer gebieden als welstandsluw wordt het bepalen van de gevolgen van een ingreep op de ruimtelijke kwaliteit overgelaten aan de initiatiefnemer; hierbij zal doorgaans het individuele belang prevaleren boven het collectieve. Het is de vraag of dit enkel wenselijke situaties oplevert. Meer aan de markt overlaten en als overheid meer optreden als faciliteerder is wel conform het gedachtegoed van de Omgevingswet.

d. Over de daadwerkelijk aanpassing van de Welstandsnota Aalsmeer 2013 dient nogmaals besluitvorming plaats te vinden

Onderhavig voorstel voorziet enkel de uitwerking van een aanpassing van de Welstandsnota Aalsmeer 2013. Dit houdt in dat over de daadwerkelijke aanpassing nogmaals besluitvorming dient plaats te vinden. Dit kost tijd, maar komt de volledigheid ten goede.

Met betrekking tot beslispunt 4 (laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):
Over de daadwerkelijk aanpassing van de Welstandsnota Aalsmeer 2013 dient nogmaals besluitvorming plaats te vinden

Onderhavig voorstel voorziet enkel de uitwerking van een aanpassing van de Welstandsnota Aalsmeer 2013. Dit houdt in dat over de daadwerkelijke aanpassing nogmaals besluitvorming dient plaats te vinden. Dit kost tijd, maar komt de volledigheid ten goede.

Met betrekking tot beslispunt 5 (nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen):
De kaart met gebiedsaanduiding wijkt af van de bebouwde kom grens zoals vastgesteld in de Wegenverkeerswet

Bij de concept nadere regels inzake vvgb is als bijlage een kaart gevoegd met een gebiedsindeling (gebied I en II). De indeling wijkt af van de indeling die binnen de gemeente gehanteerd wordt als het gaat om gebieden binnen en buiten de bebouwde kom (doorgaans wordt hiervoor de bebouwde komgrens gehanteerd zoals beschreven in de Wegenverkeerswet 1994). Dit zou verwarring kunnen veroorzaken. Het verschil is echter goed verklaarbaar. De gebiedsaanduiding zoals genoemd in het vvgb beleid dient namelijk een ander doel dan de komindeling conform de Wegenverkeerswet. De bedoeling is om onderscheid te maken tussen het stedelijk en landelijk gebied van de gemeente Aalsmeer. De begrenzing is afgeleid van het begrip 'bestaand stedelijk gebied' uit het Besluit ruimtelijke ordening: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'. De gemeente heeft dit begrip naar eigen uitleg vertaald in gebied I. De contramal, gebied II, is het landelijk gebied binnen de gemeente. Gebied II heeft een landschappelijke kwaliteit dat zich karakteriseert als open landschap/weidegebied of bos met recreatie- of natuurfunctie. Beleidsmatig bestaat hier juist de wens om regie te voeren op nieuwe stedelijke ontwikkelingen. In gebied I wordt deze regie ook gevoerd, maar dan door het college.

Met betrekking tot beslispunt 6 (delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan):

Bij delegatie gaat de bevoegdheid volledig over naar een ander bestuursorgaan

Onder delegatie wordt verstaan het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent (artikel 10:13 Algemene wet bestuursrecht –Awb-). Het bestuursorgaan kan de gedelegeerde bevoegdheid niet meer zelf uitoefenen (artikel 10:17 Awb). Echter gaat het hier enkel om delegatie met betrekking tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij omgevingsvergunningen in afwijking van het bestemmingsplan en wijzigingsplannen waar de bevoegdheid al bij het college ligt. In andere gevallen is er geen sprake van delegatie en blijft de bevoegd omtrent het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij de gemeenteraad.

Financiën

Met betrekking tot beslispunt 2 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 2^e herziening):
Vaststelling van deze nota heeft geen financiële consequenties.

Met betrekking tot beslispunten 3 en 4 (uitbreiding welstandsluwe regime en laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):

Aanpassing van de Welstandsnota Aalsmeer 2013 op voorgestelde punten heeft beperkte financiële consequenties. Er zullen minder adviezen gevraagd worden aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Deze factureert op basis van het aantal adviezen.

Met betrekking tot beslispunt 5 (nadere regels inzake verklaringen van geen bedenkingen):

Als er minder vvgb's vereist zijn, kunnen hier ook minder leges voor worden geheven. Hier staat tegenover dat het leges bedrag in de Legestabel van 2019 (€ 540,00) fors verhoogd is ten opzichte van het bedrag uit de tabel van 2018 (€ 78,90).

Met betrekking tot beslispunt 6 (delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan):

Vaststelling van dit besluit heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

Bekendmaking conform Algemene wet bestuursrecht. Indieners van aanvragen waarop een van de onderhavige besluiten van toepassing is, zullen in voorkomende gevallen over de (deels nieuwe) werkwijze worden geïnformeerd.

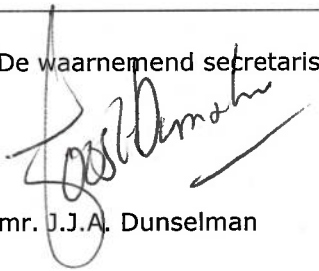
Procedure

Tegen de voorgestelde regelingen staan geen rechtsmiddelen open. Wel staan er rechtsmiddelen open tegen de besluiten die (al dan niet mede) op grond van deze regelingen genomen worden. Na vaststelling door uw raad, worden de regelingen bekend gemaakt en gepubliceerd in de daarvoor verplichte gremia. De dag na bekendmaking treden ze in werking.

Bijlagen

- collegeadvies;
- concept *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer 2e herziening*;
- nota's van beantwoording;
- *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 1e herziening*, zoals vastgesteld op 31 oktober 2013;
- kaart met de huidige indeling in welstandsregimes
- kaart met de voorgestelde nieuwe indeling in welstandsregimes
- concept *nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad*;
- *beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer* zoals vastgesteld op 3 oktober 2013;
- concept *delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist is.*

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is

Aanvaarde amendementen / moties

Ongewijzigd aanvaard
Gewijzigd aanvaard
Verworpen

Gewijzigd

RAADSBSLUIT

Besluit

1. In te stemmen met de weergave en beantwoording van de ontvangen zienswijzen over de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening*, overeenkomstig de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte Nota's van Beantwoording
2. vaststelling van de geamendeerde *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening*, onder gelijktijdige intrekking van de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 1e herziening*, zoals vastgesteld op 31 oktober 2013;
3. in te stemmen met de uitwerking van een aanpassing van de *Welstandsnota Aalsmeer 2013* aangaande uitbreiding van het welstandsluwe regime met de volgende gebieden:
 - a. uitbreidingen Oosteinde uit de jaren 50 t/m 00 (gebieden 13, 14 en 15);
 - b. uitbreidingen Aalsmeer uit de jaren 50 t/m 80 (gebied 6 en delen van gebied 5);
 - c. uitbreidingen Kudelstaart, Proosdij en recenter (gebieden 10, en 11 en delen van gebied 12);
 - d. de moderne glastuinbouwgebieden (gebied 21);
 - e. de sport- en recreatiegebieden (gebied 29);
4. in te stemmen met de uitwerking van een aanpassing van de *Welstandsnota Aalsmeer 2013* aangaande het laten vervallen van de bijzondere welstandscriteria in de volgende gebieden:
 - a. de achter de lintbebouwing gelegen stroken met bedrijfs- en recreatieve bebouwing (gebieden 18, 19 en 20);
 - b. buitengebied Oost (gebied 20);
 - c. buitengebied Aalsmeerderweg (gebied 22);
 - d. buitengebied Kudelstaart (delen van gebied 12);
 - e. bungalows Aalsmeer (gebied 7);
 - f. lijnbaangebied Aalsmeer (gebied 2);
5. vaststelling van de *nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad*, onder gelijktijdige intrekking van het *beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer* zoals vastgesteld op 3 oktober 2013;
6. vaststelling van het *delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist is*.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Wijzigingen lintenbeleid

1. Loslaten minimale kavel breedte;
2. Nuanceren afstand tot de zijdelingse perceelsgrens;
3. Toestaan van parkeerkelders onder de woningen
4. Doorsnijden van de gootlijn
5. Regels voor toegangspoorten en penanten
6. Regels voor bruggen
7. Architectonische criteria schrappen en verwijzen naar de welstandsnota
8. Regels voor het rode dorp schrappen, bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan zijn vastgesteld
9. Bevoegdheden Luchthavenindelingbesluit actualiseren
10. Regels voor zonnecollectoren
11. Erfbebouwingsregeling voormalige agrarische bedrijfskavels
12. Enkele tekstuele en redactionele aanpassingen

Aanvullende wijzigingen lintenbeleid

13. Toevoegen tekst Leidraad Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland
14. Overzichtskaartje opnemen liggen linten
15. Bij LIB (2.4) toegevoegd voor zover gelegen binnen bestaand stedelijk gebied
16. Voor de Pontweg alleen criteria opgenomen die betrekking hebben op uitbreiding ensloop/nieuwbouw van bestaande woningen
17. Afwijken van algemeen- en specifiek toetsingskader in uitzonderlijke gevallen
18. Bij vergunningsvrij bouwen (4.3) toegevoegd bedoeld het oorspronkelijke hoofdgebouw
19. Geen criteria meer voor aan- uit- en aangebouwde bijgebouwen meer opgenomen voor zover vergunningsvrij mogelijk
20. Bij de frontbreedte wordt uitgegaan van het oorspronkelijke hoofdgebouw (dus excl. Vergunningvrij)
21. Maximale bouwhoogte wijzigen van 9 meter naar 10 meter;
22. Maximale bouwdiepte oorspronkelijk hoofdgebouw 15 meter (i.p.v. 18 meter begane grond, 15 meter verdieping)
23. Opnemen, langs de Herenweg en Kudelstaartseweg ook woningen met een plat dak tot een bouwhoogte van 8 meter.
24. Schrappen criteria voor bijbehorende bouwwerken
25. Oppervlaktes voormalige agrarische bedrijfskavels schrappen (zie 12) en grafiek opnemen voor het vergunningsvrije bouwen in relatie tot de oppervlakte van het perceel
26. Actualiseren "Begrippenlijst"
27. Actualiseren "Wijze van meten"

Gemeente Aalsmeer

Plaatsen op A-lijst

Deregulerende maatregelen in het fysieke domein

Gevraagd besluit

In te stemmen met:

1. de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2^e herziening*;
2. aanpassing van de kaart met de indeling in welstandsregimes in die zin dat het aantal gebieden waar welstandscriteria gelden wordt verminderd. In dat kader gaat het welstandsluwe regime ook voor de volgende gebieden gelden:
 - a. uitbreidingen Oosteinde uit de jaren 50 t/m 00 (gebieden 13, 14 en 15);
 - b. uitbreidingen Aalsmeer uit de jaren 50 t/m 80 (gebied 6 en delen van gebied 5);
 - c. uitbreidingen Kudelstaart, Proosdij en recenter (gebieden 10, en 11 en delen van gebied 12);
 - d. de moderne glastuinbouwgebieden (gebied 21);
 - e. de sport- en recreatiegebieden (gebied 29);
3. aanpassing van de kaart met de indeling in welstandsregimes in die zin dat de bijzondere welstandscriteria in de volgende gebieden komen te vervallen:
 - a. de achter de lintbebouwing gelegen stroken met bedrijfs- en recreatieve bebouwing (gebieden 18, 19 en 20);
 - b. buitengebied Oost (gebied 20);
 - c. buitengebied Aalsmeerderweg (gebied 22);
 - d. buitengebied Kudelstaart (delen van gebied 12);
 - e. bungalows Aalsmeer (gebied 7);
 - f. lijnbaangebied Aalsmeer (gebied 2);
4. terinzagelegging conform het bepaalde in de *Algemene inspraak- en participatieverordening Aalsmeer 2010* van de stukken als genoemd onder beslispunten 1 t/m 3 gedurende zes weken en gedurende deze periode belanghebbenden de gelegenheid te geven een inspraakreactie in te dienen

Bijlagen

- concept *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2^e herziening*;
- *Nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 1^e herziening*;
- kaart met de huidige indeling in welstandsregimes;
- kaart met de voorgestelde nieuwe indeling in welstandsregimes.

Ter bespreking B&W

Ja

Besluit van de raad nodig

Nee

Openbaarheid

Ja

Bekendmaking AWB, Persbericht

Participatie

Ja

Inspraak

Behandeld in B&W-vergadering d.d.

24 september 2019; nr. 6

Besluit B&W

Datum 13 september 2019

Nummer Z-2018/051216, D19-234315

Conform advies

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar L. Kiep (beslispoint 1),
J. Grupstra (beslispointen 2 en 3)

Portefeuillehouder wethouder R. van Duijn

Telefoonnummer 020-5404144, 020-5404296

E-mail l.kiep@amstelveen.nl, j.grupstra@amstelveen.nl

Besproken in staf met portefeuillehouder op 4 juni en 5 september 2019 (beslispoint 1), 18 juli en 5 september 2019 (2 en 3)

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het versnellen van procedures, het verminderen van administratieve lasten en het verminderen van regeldruk.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Het ter inzage leggen van een aantal documenten ter bevordering van bovengenoemde effecten, te weten:

- de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening*;
 - aangepaste kaart met de indeling in welstandsregimes in die zin dat het aantal gebieden waar welstandscriteria gelden wordt verminderd. In dat kader gaat het welstandsluwe regime ook voor de volgende gebieden gelden:
 - uitbreidingen Oosteinde uit de jaren 50 t/m 00 (gebieden 13, 14 en 15);
 - uitbreidingen Aalsmeer uit de jaren 50 t/m 80 (gebied 6 en delen van gebied 5);
 - uitbreidingen Kudelstaart, Proosdij en recenter (gebieden 10, en 11 en delen van gebied 12);
 - de moderne glastuinbouwgebieden (gebied 21);
 - de sport- en recreatiegebieden (gebied 29);
- en in die zin dat de bijzondere welstandscriteria in de volgende gebieden komen te vervallen:
- de achter de lintbebouwing gelegen stroken met bedrijfs- en recreatieve bebouwing (gebieden 18, 19 en 20);
 - buitengebied Oost (gebied 20);
 - buitengebied Aalsmeerderweg (gebied 22);
 - buitengebied Kudelstaart (delen van gebied 12);
 - bungalows Aalsmeer (gebied 7);
 - lijnbaangebied Aalsmeer (gebied 2).

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma's Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen en ruimtelijke indeling. Collegeprogramma 2018-2022: *Vol vertrouwen vooruit!*

Aanleiding

Met betrekking tot beslispunt 1 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten, 2^e herziening):

Op 31 oktober 2013 is de eerste herziening van de beleidsnotitie *Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer* door de raad vastgesteld. Met dit beleidsdocument is inmiddels een aantal jaren gewerkt en in de praktijk blijkt het een zeer waardevol toetsingskader te zijn. Evenwel is inmiddels ook gebleken dat het wenselijk is dit beleid op onderdelen aan te scherpen en te actualiseren. Deze 2^e herziening voorziet hier derhalve in. Globaal gaat het om de volgende aanpassingen:

1. loslaten minimale kavelbreedte;
2. nuanceren afstand tot de zijdelingse perceelgrens;
3. toestaan van parkeerkelders onder de woningen;
4. doorsnijden van de gootlijn;
5. regels voor toegangspoorten en penanten;
6. regels voor bruggen;
7. welstandsregels schrappen en verwijzen naar de Welstandsnota;
8. regels voor het Rode dorp schrappen, Bestemmingsplan en Beeldkwaliteitsplan zijn vastgesteld;
9. bevoegdheden Luchthavenindelingbesluit actualiseren;
10. Pontweg niet langer op nemen in het Lintenbeleid;
11. regels voor zonnecollectoren;
12. erfbebouwingsregeling voormalige agrarische bedrijfskavels;
13. enkele tekstuele en redactionele aanpassingen.

De *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2^e herziening* (hierna tevens genoemd: het Lintenbeleid), zal na vaststelling als toetsingskader voor het beoordelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten dienen.

Het verlenen van een omgevingsvergunning is onder de werkingssfeer van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) een bevoegdheid van uw college. Voor afwijkingen met een grotere planologische impact voorziet het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) in een beperking op die bevoegdheid. Op basis van artikel 6.5 van het Bor kan een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 2.12 lid 1 onder a, onder 3, van de Wabo, pas worden verleend nadat de gemeenteraad hiervoor een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) heeft verleend. Deze verklaring kan slechts worden geweigerd "in het belang van een goede ruimtelijke ordening". Deze beperking kan de gemeenteraad wegnemen door op grond van artikel 6.5, derde lid Bor, categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een vvgb niet is vereist. Op 3 januari 2019 (Z-2018/051216, D-2018/262008) is uw college akkoord gegaan met het concept van de *nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad* welke in de plaats dienen te treden van het *beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer* zoals vastgesteld op 3 oktober 2013. Op het moment dat aan uw college zal worden voorgesteld de *nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2^e herziening* ter besluitvorming door te geleiden naar de gemeenteraad zal worden verzocht het zelfde te doen ten aanzien van de *nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad* zodat besluitvorming tegelijkertijd kan plaatsvinden.

Met betrekking tot beslispunt 2 en 3 (beperking aantal gebieden waar welstandscriteria gelden en laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):

In Aalsmeer wordt gewerkt volgens het welstandstandsbeleid en de daarbij behorende procedures zoals vastgesteld in de *Welstandsnota Aalsmeer 2013*. Deze nota is het resultaat van de tweede herziening van de oorspronkelijke versie uit 2004.

Uitgangspunt bij de herziening in 2013 was o.a. het aanbrengen van een differentiatie in een bijzonder welstandsregime voor gebieden met een belangrijke cultuurhistorische waarde, een regulier welstandsregime voor de overige gebieden en het aanwijzen van enkele welstandsvrije gebieden.

De gemeente kent sindsdien 29 welstandsgebieden (zie bijlage kaart met huidige indeling in welstandsregimes):

- 17 gebieden met een bijzonder welstandsregime;
- 10 gebieden met een regulier welstandsregime (op grond van het Bor kan de toets van vergunningplichtige bouwplannen aan redelijke eisen van welstand ook ambtelijk worden uitgevoerd. Van deze KAN bepaling wordt in deze gebieden gebruik gemaakt);
- 2 gebieden met een welstandsluw regime.

De behoefte bestaat om de regeldruk terug te brengen en meer vertrouwen en ruimte te geven aan de inwoners van Aalsmeer om op een goede manier met hun eigen leefomgeving om te gaan.

Argumenten

Met betrekking tot beslispunt 1 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten, 2^e herziening): Duidelijkheid voor aanvragers

Door het vaststellen van een integraal toetsingskader voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten heeft niet telkens ad-hoc besluitvorming plaats te vinden. Ook geeft het aanvragers duidelijkheid over de te stellen bebouwingscriteria en architectonische ontwerpuitgangspunten. Bovendien kunnen aanvragen sneller worden afgehandeld in het geval de gemeenteraad op grond van artikel 6.5 lid 3 Bor besluit om bouwplannen die passen binnen het Lintenbeleid aan te wijzen als gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist (zie tevens beslispunt 5).

Als de 2^e herziening van het Lintenbeleid na verwerking door uw college van eventuele zienswijzen door de gemeenteraad is vastgesteld, treedt deze regeling in de plaats van de 1^e herziening van het Lintenbeleid zoals door de raad vastgesteld op 31 oktober 2013. Deze regeling is dan immers niet meer actueel en dient daarom op dat moment te worden ingetrokken.

Met betrekking tot beslispunt 2 (beperking aantal gebieden waar welstandscriteria gelden):

Administratieve lastenverlichting

Binnen de gemeente geldt niet voor ieder gebied een hoog ambitieniveau. De mate waarin een bouwwerk de ruimtelijke kwaliteit en aantrekkelijkheid van de omgeving beïnvloedt, geldt als maatstaf. Het college toetst om die reden bouwwerken aan achterkanten (achtererven, achtergevel en achterdakvlak) in de meeste gevallen alleen nog waar deze zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte. Voorts zijn er momenteel twee gebieden aangewezen waarvoor geldt dat een welstandstoets geen onderdeel uitmaakt van de vergunningprocedure:

- Traditionele bedrijven, bedrijventerrein Hornmeer en Stommeer;
- Bloemenveiling.

Binnen deze gebieden zijn wel de beleidsregels voor reclamevoering van toepassing. Ook geldt binnen deze gebieden als stok achter de deur de excessenregeling.

Door het extra aanwijzen van de bestaande woongebieden, de glastuingebieden en de sport- en recreatiegebieden als 'welstandsluw', maakt een welstandsadvies ook in die situaties geen onderdeel meer uit van de vergunningsprocedure. Dit levert een administratieve lastenverlichting op.

Als de aangepaste kaart met welstandsregimes na verwerking door uw college van eventuele zienswijzen door de gemeenteraad is vastgesteld, treedt deze in de plaats van de huidige kaart die hoort bij de gemeentelijke Welstandsnota zoals door de raad vastgesteld op 19 december 2013. Deze is dan immers niet meer actueel en dient daarom op dat moment te worden ingetrokken.

Met betrekking tot beslispunt 3 (laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):

Versoepeling en versnelling procedure

De Welstandsnota Aalsmeer 2013 kent gebieden met een bijzonder welstandsregime. Dit zijn de gebieden waar veel waarde wordt gehecht aan de ruimtelijke kwaliteit. Hiervoor zijn behalve de algemene welstandscriteria ook gebieds-specifieke welstandscriteria van toepassing, waarin gekeken wordt naar het gebouw als zelfstandig object, de relatie met de omgeving en bijzondere onderdelen en details van het gebouw. Voor deze gebieden wordt het welstandsadvies geformuleerd door de onafhankelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. De advisering vindt eens in de twee weken plaats in een openbare vergadering, waarvan het verslag wordt gepubliceerd op de website van de gemeente.

Het bijzondere regime heeft momenteel o.a. betrekking op de volgende gebieden:

- gebieden waarbinnen de gemeentelijk beschermde dorpsgezichten zijn gelegen. Bij deze gebieden staat het behoud van de ruimtelijke structuren, bebouwingskarakteristieken en architectonische stijl voorop, met als doel de identiteit van deze gebieden te behouden dan wel te versterken;
- de historische linten van Aalsmeer; voor deze linten is het lintenbeleid van toepassing. Juist de linten zijn beeldbepalend voor de ruimtelijke uitstraling van de gemeente;
- Green Park Aalsmeer, hierbij wordt gestreefd naar een beeldkwaliteit, waarbij samenhang bestaat tussen de sfeer en inrichting van de openbare ruimte en de uitstraling van de individuele bedrijfskavels en gebouwen met een hoog ambitieniveau.

Waar geen bijzondere welstandscriteria gelden, gelden reguliere welstandscriteria. In deze gebieden wordt gewerkt volgens de KAN bepaling uit het Bor, waaruit blijkt dat het welstandsadvies bij een bouwplan ambtelijk kan worden geformuleerd. Voor aanvragen in deze gebieden zijn uitsluitend de algemene welstandscriteria van toepassing en zijn de niet naar openbaar gebied gerichte achterzij-

den welstandsluw. De welstandsadviezen worden door de stadsarchitect geformuleerd als onderdeel van de omgevingsvergunningprocedure.

Het reguliere welstandsregime heeft o.a. betrekking op de volgende gebieden:

- de bestaande woongebieden van Aalsmeer, Nieuw-Oosteinde en Kudelstaart
- de moderne glastuingebieden.

Door het beperken van het bijzondere welstandsregime tot de direct in het lint gelegen bebouwing, kan de daar achterliggende strook met bedrijfs- en recreatieve bebouwing als regulierwelstandsgebied worden aangewezen. Initiatieven in deze achterliggende gebieden zijn veel minder bepalend voor de ruimtelijke karakteristiek van de gemeente dan de ervoor liggende lintbebouwing. Voor de achterliggende bebouwing vervallen dan de bijzondere welstandscriteria en de aanvragen in het gebied kunnen ambtelijk van een welstandsadvies worden voorzien door de stadsarchitect. Hetzelfde kan worden toegepast op de ontwikkelgebieden als het buitengebied Oost, het buitengebied Aalsmeerderweg, het buitengebied Kudelstaart, het lijnbaangebied en het gebied 'bungalows' in Aalsmeer. Voor de initiatieven met een grote ruimtelijke betekenis kan in deze gebieden de ruimtelijke kwaliteit worden bewaakt aan de hand van Beeldkwaliteitplannen.

Met het voor bepaalde gebieden terugbrengen van het bijzondere welstandsregime naar het reguliere ontstaat een versoepeling en een versnelling van de procedure. De hiervoor geldende ambtelijke advisering door de stadsarchitect kan dagelijks plaats vinden, in plaats van eens in de twee weken door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Van de adviezen wordt net zoals dat geldt voor overige ambtelijke adviezen, geen verslag gepubliceerd. Initiatiefnemers kunnen, indien gewenst, dagelijks een toelichting krijgen op de adviezen of langskomen voor een vooroverleg.

Als de aangepaste kaart met welstandsregimes na verwerking door uw college van eventuele zienswijzen door de gemeenteraad is vastgesteld, treedt deze in de plaats van de huidige kaart die hoort bij de gemeentelijke Welstandsnota zoals door de raad vastgesteld op 19 december 2013. Deze is dan immers niet meer actueel en dient daarom op dat moment te worden ingetrokken.

Kanttekeningen

Met betrekking tot beslispunt 1 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 2^e herziening): Bestemmingsplan prevaleert

Indien het vigerende bestemmingsplan ruimere bebouwingsmogelijkheden toe staat dan het Lintenbeleid, prevaleert het bestemmingsplan. Daar een bestemmingsplan ook door de gemeenteraad wordt vastgesteld, zal dit echter nooit leiden tot zeer ongewenste situaties.

Met betrekking tot beslispunt 2 (beperking aantal gebieden waar welstandscriteria gelden): Mogelijk onwenselijke gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit

Door het beperken van het aantal gebieden waar welstandscriteria gelden, worden de gevolgen van een ingreep op de ruimtelijke kwaliteit volledig overgelaten aan de initiatiefnemer. Daarmee wordt vertrouwen gegeven aan inwoners om goed met hun eigen leefomgeving om te gaan. De verwachting is dat het bieden van die ruimte nauwelijks onwenselijke situaties op zal leveren. Meer aan de markt overlaten en als overheid meer optreden als faciliteerder is bovendien in lijn met de wenselijke situatie na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Met betrekking tot beslispunt 3 (laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):

Met het ambtelijk opstellen van de welstandsadviezen door de stadsarchitect, vervalt de directe openbaarheid ervan. Adviezen op het gebied van andere disciplines (bijvoorbeeld stedenbouw, verkeer, geluid etc) zijn echter ook niet direct openbaar in die zin dat ze direct op de website geplaatst worden, maar uiteraard zijn ze wel te allen tijde beschikbaar.

Financiën

Met betrekking tot beslispunt 1 (nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten, 2^e herziening):

Vaststelling van deze nota heeft geen financiële consequenties.

Met betrekking tot beslispunten 2 en 3 (beperking aantal gebieden waar welstandscriteria gelden en laten vervallen bijzondere welstandscriteria in bepaalde gebieden):

Aanpassing van de kaart met welstandsregimes op voorgestelde punten zou eventueel beperkte positieve financiële consequenties kunnen hebben, bijvoorbeeld indien er minder adviezen gevraagd hoeven te worden aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Deze factureert op basis van het aantal adviezen.

Communicatie

Bekendmaking conform Algemene wet bestuursrecht, terinzagelegging. Aan de terinzagelegging zal ook een kort persbericht worden gewijd.

Procedure

Na akkoord van het college zullen de voorgestelde documenten gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd. Na afloop van deze termijn zullen eventuele zienswijzen worden verwerkt en beantwoord en zullen de documenten nogmaals aan uw college worden voorgelegd. Na uw akkoord volgt doorgeleiding naar de gemeenteraad ter besluitvorming.

Gemeente Aalsmeer

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende delegatie van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste en tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening bij wijziging van een bestemmingsplan als bedoeld in art. 3.6, eerste lid onder a van die wet dan wel een omgevingsvergunning waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is vereist en bij een reguliere procedure met kostenverhaalplichtig bouwplan (delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsbevoegdheden en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen is vereist van de gemeenteraad)

Z-2018/051216, D-2018/262012

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelet op de Wet ruimtelijke ordening (artikel 6.12);

gezien het voorstel van 8 januari 2019, D-2018/262008;

overwegende dat de gemeenteraad op grond van artikel 6.12, derde lid van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) bevoegd is de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan (artikel 6.12, eerste en tweede lid van de Wro) met betrekking tot omgevingsvergunningen in afwijking van het bestemmingsplan ('projectomgevingsvergunning'), reguliere omgevingsvergunningen met kostenverhaalplichtig bouwplan en met betrekking tot een wijzigingsplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;

besluit vast te stellen het delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsplannen, omgevingsvergunningen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is vereist en reguliere omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen is vereist van de gemeenteraad.

Artikel 1. Delegatie bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan

De raad van de gemeente Aalsmeer besluit:

1. de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste en tweede lid van de Wro die hoort bij de wijziging van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid onder a van de Wro te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
2. de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste en tweede lid van de Wro die hoort bij een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 van de Wabo waar geen verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad is vereist, te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
3. de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12, eerste en tweede lid van de Wro die hoort bij een omgevingsvergunning met kostenverhaalplichtig bouwplan als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wabo met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1 en 2 van de Wabo, te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel 2. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op de dag na die waarop deze bekend is gemaakt.

Artikel 3. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als Delegatiebesluit ten aanzien van de bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan bij wijzigingsbevoegdheden en omgevingsvergunningen met een kostenverhaalplichtig bouwplan waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen is vereist van de gemeenteraad).

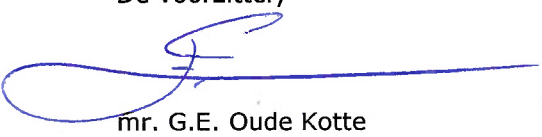
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Organisatie	Aalsmeer
Organisatietype	Gemeente
Officiële naam regeling	Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer
Citeertitel	Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer
Vastgesteld door	gemeenteraad
Onderwerp	bestuur en recht
Eigen onderwerp	

Opmerkingen met betrekking tot de regeling

Geen

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

[Besluit omgevingsrecht \(artikel 6.5, derde lid\)](#)

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerkingtreding	Terugwerkende kracht tot en	Datum uitwerkingtreding	Betreft	Datum onder-	Kenmerk voorstel
------------------------	-----------------------------	-------------------------	---------	--------------	------------------

	met	tekening	
		Bron bekendmaking	
03-10-2013	nieuwe regeling	03-10-2013 Onbekend	Z-2013/042806

Tekst van de regeling

Intitulé

Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelet op het Besluit omgevingsrecht (artikel 6.5, derde lid);

gezien het advies van 3 oktober 2013 met kenmerk Z-2013/042806 en D-2013/223406;

overwegende dat de gemeenteraad bevoegd is een lijst met planologische afwijkingen vast te stellen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen vereist is;

besluit vast te stellen de volgende beleidsregels:

Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer.

Op grond van artikel 6.5, lid 3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is de volgende lijst met categorieën vastgesteld waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen (vvgb) vereist is:

- a.

Een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) die voldoen aan de bouw- en gebruiksmogelijkheden uit de primaire bestemmingsplanbepalingen, maar door strijd met een dubbelbestemming of algemene aanduidingsregel of gelijk te stellen beperking uit het bestemmingsplan die niet conform SVBP zijn vastgesteld vvgb-plichtig zijn, mits het daar toe bevoegde gezag een positief advies, danwel een ontheffing of verklaring van geen bezwaar heeft verleend;

- b.

Een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo binnen bestaand bebouwd gebied, mits voldaan is aan alle hierna genoemde kenmerken:

- i.

De aangevraagde activiteit past binnen een door uw raad vastgesteld maar nog niet in werking getreden bestemmingsplan, of een door de raad vastgestelde “Startnotitie”, “Nota van Uitgangspunten”, “Visiedocument” behorend bij een project alsmede de nota “Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten van de gemeente Aalsmeer 1e herziening”;

- ii.

De aangevraagde activiteit past binnen een door uw raad vastgestelde(deel)structuurvisie;

- iii.

De aangevraagde activiteit heeft geen ingrijpende gevolgen voor de gemeente.

- c.

Een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo buiten bestaand bebouwd gebied, mits voldaan is aan alle hierna genoemde kenmerken:

- i.

De aangevraagde activiteit past binnen een door uw raad vastgesteld maar nog niet in werking getreden bestemmingsplan, of een door de raad vastgestelde “Startnotitie”, “Nota van Uitgangspunten”, “Visiedocument” behorend bij een project alsmede de nota “Ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten van de gemeente Aalsmeer, 1e herziening”;

- ii.

De aangevraagde activiteit past binnen een door uw raad vastgestelde(deel)structuurvisie;

- iii.

De aangevraagde activiteit voldoet aan het provinciaal ruimtelijk beleid.

- d.

Een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo, die betrekking heeft op een functiewijziging binnen bestaande bebouwing.

- e.

Een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo, die niet in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan en het gemeentelijk planologisch beleid en derhalve wordt afgewezen.

Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 oktober 2013.

Gemeente Aalsmeer

Nadere regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad (Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer)

Z-2018/051216, D-2018/262019

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelet op het Besluit omgevingsrecht (artikel 6.5, derde lid);

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 mei 2020 met nummer Z-2018/051216, D20-171523;

overwegende dat, voor zover een aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo), de omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo wordt afgeweken van het bestemmingsplan of de beheersverordening, niet wordt verleend dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waar het project geheel of in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd, heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen heeft, tenzij artikel 3.2, aanhef en onder b van het Besluit omgevingsrecht (hierna: Bor) of artikel 3.36 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) van toepassing is;

overwegende dat de gemeenteraad op grond van artikel 6.5, derde lid van het Bor bevoegd is categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een verklaring van geen bedenkingen (hierna: vvgb) niet is vereist;

besluit vast te stellen de Nadere Regels van de gemeenteraad van de gemeente Aalsmeer houdende regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad.

Artikel 1. Gebiedsaanduiding conform bijlage 1 bij deze regeling

1. Waar in deze regeling verwezen wordt naar gebied I wordt bedoeld het als gebied I aangeduide gebied op de kaart opgenomen als bijlage bij deze regeling.
2. Waar in deze regeling verwezen wordt naar gebied II wordt bedoeld het als gebied II aangeduide gebied op de kaart opgenomen als bijlage bij deze regeling.

Artikel 2. Algemeen

1. Een vvgb is niet vereist bij een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo, mits de aangevraagde activiteit past binnen kaderstellend beleid waarover reeds door de gemeenteraad is besloten.
2. Een vvgb is niet vereist bij een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo die niet in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan en het gemeentelijk planologisch beleid en derhalve wordt afgewezen.

Artikel 3. Specifiek voor gebied I

In de volgende gevallen is een vvgb niet vereist bij een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo:

- a. het oprichten en/of gebruiken van bouwwerken ten behoeve van nutsvoorzieningen, de waterhuishouding, het meten van de luchtkwaliteit, het telecommunicatieverkeer, het openbaar vervoer of het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer of de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen;
- b. het oprichten en/of gebruiken van een of meerdere hoofdgebouwen en eventuele bijgebouwen op één locatie, tot een maximale bruto-vloeroppervlakte (op basis van NEN 2580) van 2500 m²;
- c. het uitbreiden van een bestaand gebouw, waarbij de bestemming niet wijzigt en de bestaande bruto-vloeroppervlakte (op basis van NEN 2580) met maximaal 50 % wordt uitgebreid;
- d. het wijzigen van het gebruik van onbebouwde gronden, anders dan ten behoeve van het bouwen;
- e. het oprichten of uitbreiden en/of gebruiken van bouwwerken, geen gebouw zijnde, tot een hoogte van maximaal 15 meter.

Artikel 4. Specifiek voor gebied II

In de volgende gevallen is een vvgb niet vereist bij een aanvraag om toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo:

- a. woningbouw conform de provinciale ruimte voor ruimte regeling;
- b. bijbehorende bouwwerken.

Artikel 5. Intrekking oude regeling

Het Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer van 3 oktober 2013 wordt ingetrokken per de datum dat deze regeling in werking treedt.

Artikel 6. Overgangsrecht

Aanvragen die zijn ingediend voor inwerkingtreding van deze regeling en nog niet zijn afgehandeld, zullen worden afgehandeld op basis van de regeling die gold voor inwerkingtreding van deze regeling.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op de dag na die waarop deze bekend is gemaakt.

Artikel 8. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als Nadere Regels inzake verklaringen van geen bedenkingen door de gemeenteraad van Aalsmeer.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

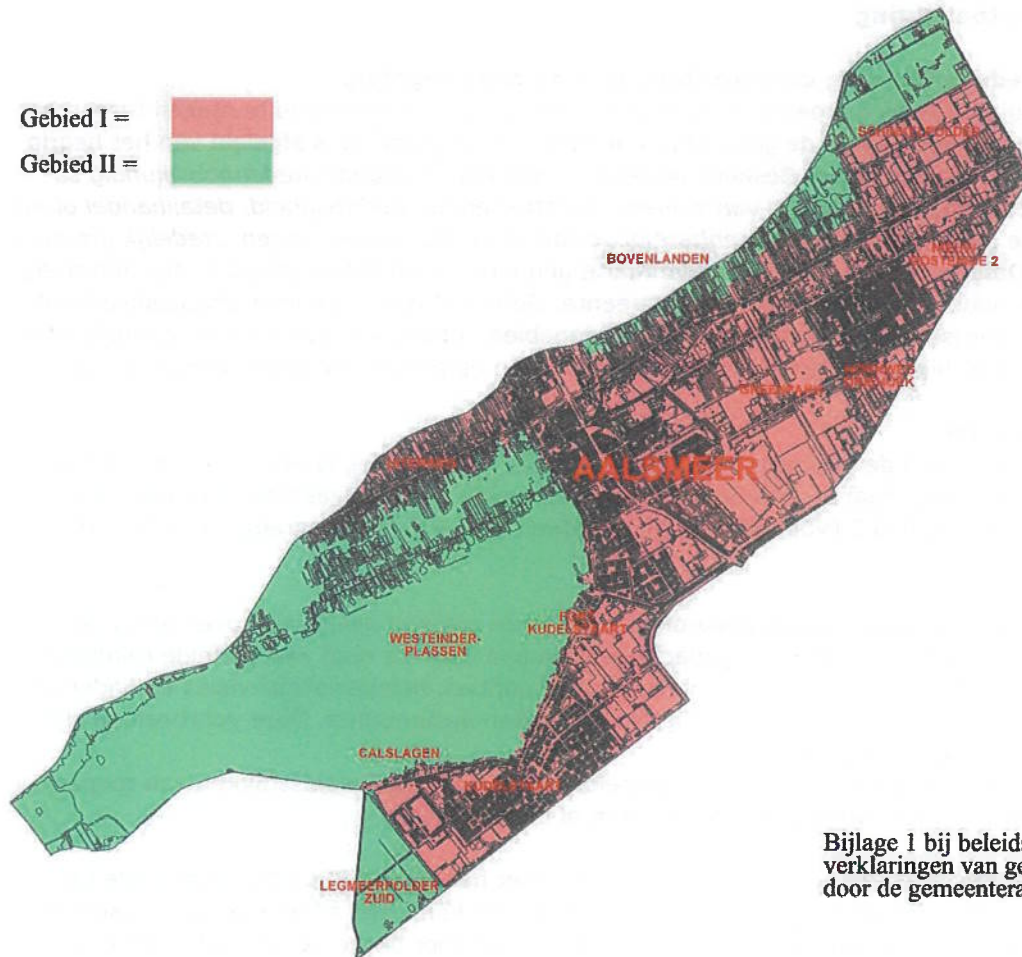
G.E. Oude Kotte

Bijlage Kaart met gebiedsaanduiding

Gebied I =

Gebied II =

Bijlage 1 bij beleidsregel inzake
verklaringen van geen bedenkingen
door de gemeenteraad

Nota van toelichting

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Gebiedsaanduiding conform bijlage 1 bij deze regeling

De gebiedsaanduiding zoals genoemd in dit artikel heeft tot doel onderscheid te maken tussen het stedelijk en landelijk gebied van de gemeente Aalsmeer. De begrenzing is afgeleid van het begrip 'bestaand stedelijk gebied' uit het Besluit ruimtelijke ordening: *'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'*. De gemeente heeft dit begrip naar eigen uitleg vertaald in gebied I. De contramal, gebied II, is het landelijk gebied binnen de gemeente. Gebied II heeft een landschappelijke kwaliteit dat zich karakteriseert als open landschap/weidegebied of bos met recreatie- of natuurfunctie. Beleidsmatig bestaat hier juist de wens om regie te voeren op nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Artikel 2. Algemeen

Indien voldaan wordt aan de voorwaarden zoals genoemd in dit artikel, is een vvgb niet vereist. Indien niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, is een vvgb wel noodzakelijk, tenzij de voorwaarden genoemd in artikel 3 (voor aanvragen in gebied I) of 4 (voor aanvragen in gebied II) van toepassing zijn.

In het eerste lid van dit artikel wordt gesproken over *'kaderstellend beleid waarover reeds door de gemeenteraad is besloten'*. Hierbij kan gedacht worden aan door de raad vastgestelde ruimtelijke visies, ruimtelijke (/stedenbouwkundige) plannen, startnotities, beleidsnota's/-visies en kaders met inbegrip van daarmee naar aard en strekking te vergelijken documenten. Deze voorbeelden zijn overigens niet uitputtend bedoeld.

Als er meerdere door de gemeenteraad vastgestelde kaderstellende beleidsstukken van toepassing zijn op een aanvraag, dient voldaan te worden aan al deze stukken.

Indien een aanvraag omgevingsvergunning in strijd is met het (door de raad) vastgestelde bestemmingsplan en het gemeentelijk planologisch beleid, dan komt een aanvraag niet in aanmerking voor planologische medewerking en wordt de aanvraag door burgemeester en wethouders geweigerd. In deze gevallen kan het door de raad vastgestelde ruimtelijk beleid niet worden doorgekruist en is het vereiste van een vvgb door de raad overbodig.

Artikel 3. Specifiek voor gebied I

Dit artikel is aan de orde voor aanvragen in gebied I op het moment dat niet aan de voorwaarden wordt voldaan zoals genoemd in artikel 2.

Onderdeel c (meer bouwen zonder dat de bestemming wijzigt) heeft betrekking op alle functies en gaat om bvo, footprint en bouwhoogtes.

Artikel 4. Specifiek voor gebied II

Dit artikel is aan de orde voor aanvragen in gebied II op het moment dat niet aan de voorwaarden wordt voldaan zoals genoemd in artikel 2.

Artikel 5. Intrekking oude regeling

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 6. Overgangsrecht

Aanvragen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van deze regeling, zullen nog worden afgehandeld conform het Beleid inzake verklaringen van geen bedenkingen vastgesteld op 3 oktober 2013.

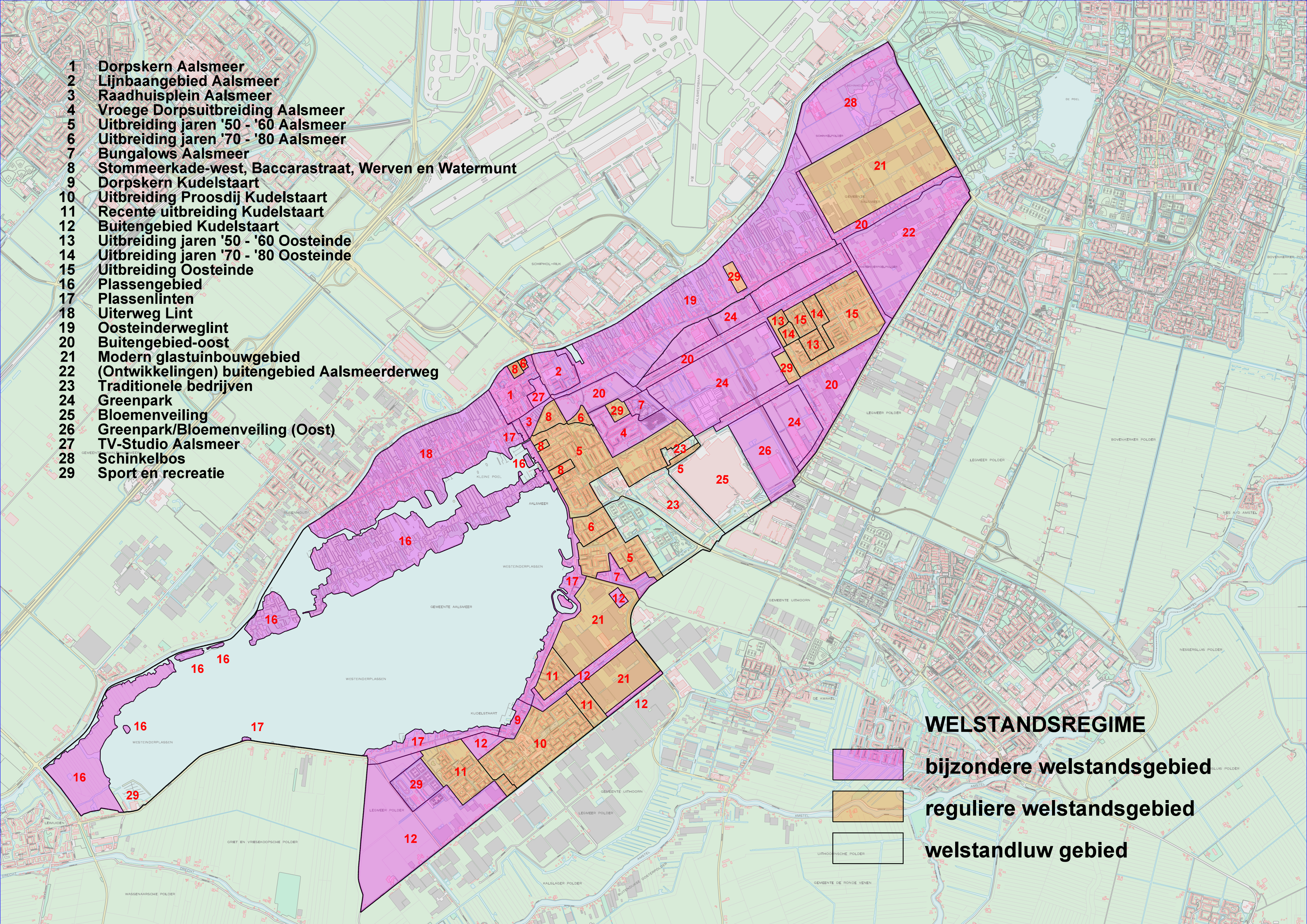
Artikel 7. Inwerkingtreding

Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 8. Citeertitel

Dit artikel spreekt voor zich.

- 1 Dorpskern Aalsmeer
- 2 Lijnbaangebied Aalsmeer
- 3 Raadhuisplein Aalsmeer
- 4 Vroege Dorpsuitbreiding Aalsmeer
- 5 Uitbreiding jaren '50 - '60 Aalsmeer
- 6 Uitbreiding jaren '70 - '80 Aalsmeer
- 7 Bungalows Aalsmeer
- 8 Stommeerkade-west, Baccarastraat, Werven en Watermunt
- 9 Dorpskern Kudelstaart
- 10 Uitbreiding Proosdij Kudelstaart
- 11 Recente uitbreiding Kudelstaart
- 12 Buitengebied Kudelstaart
- 13 Uitbreiding jaren '50 - '60 Oosteinde
- 14 Uitbreiding jaren '70 - '80 Oosteinde
- 15 Uitbreiding Oosteinde
- 16 Plassengebied
- 17 Plassenlinten
- 18 Uiterweg Lint
- 19 Oosteinderweglint
- 20 Buitengebied-oost
- 21 Modern glastuinbouwgebied
- 22 (Ontwikkelingen) buitengebied Aalsmeerderweg
- 23 Traditionele bedrijven
- 24 Greenpark
- 25 Bloemenveiling
- 26 Greenpark/Bloemenveiling (Oost)
- 27 TV-Studio Aalsmeer
- 28 Schinkelbos
- 29 Sport en recreatie

WELSTANDSREGIME

- bijzondere welstandsgebied
- reguliere welstandsgebied
- welstandluw gebied

Besluit van de raad van de gemeente Aalsmeer tot vaststelling van de nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening (het Lintenbeleid, 2^e herziening)

Zaaknummer: Z-2018/051216

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2020 (D20-171523);

gelet op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht ;

besluit vast te stellen de:

de nota Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer, 2e herziening (het Lintenbeleid, 2e herziening)

Hoofdstuk 1 Inleiding

Artikel 1 Definities

- bebouwingsbreedte: de breedte van het hoofdgebouw;
- bijbehorend bouwwerk: uitbreiding van het hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;
- hoofdgebouw (oorspronkelijk): gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkste is (zoals dat ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is/wordt opgeleverd);
- kap: iedere hellende boven beëindiging van een gebouw, niet zijnde een plat dak;
- openbare weg: een volgens het bestemmingsplan aangewezen en voor ieder toegankelijk voor verkeer gemaakte strook grond;
- peil:
 - voor een zich op een perceel bevindend bouwwerk, waarvan de gevel direct aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van die gevel;
 - voor een zich op een perceel bevindend bouwwerk in het talud van de dijk, waarvan de gevel niet direct aan de weg grenst en in alle andere gevallen: de hoogte van het bestaande aansluitende, afgewerkte maaiveld ter plaatse van de naar de dijk of weg gekeerde gevel, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen anders dan noodzakelijk voor de bouw, buiten beschouwing blijven;
 - indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil dan wel een ander plaatselijk aan te houden oppervlaktewaterpeil;
- perceelbreedte: de breedte van het kadastrale perceel;
- platdak: horizontaal dakvlak;

- voorgevelrooilijn: de denkbeeldige lijn langs de voor- of zijgevel van een hoofdgebouw die naar een openbaar toegankelijk gebied is gekeerd.

Paragraaf 1.1 Aanleiding voor herziening

De gemeente Aalsmeer beschikt over een integraal toetsingskader voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten. Deze beleidskaders zijn op 22 december 2011 vastgesteld door de gemeenteraad van Aalsmeer, een 1e herziening op 31 oktober 2013. In de praktijk is gebleken dat het wenselijk is dit beleid op onderdelen aan te scherpen en te actualiseren. Deze 2e herziening voorziet hierin.

Paragraaf 1.2 Lintenbeleid

Het lintenbeleid dient als toetsingskader voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen en bijbehorende bouwwerken in de linten en geeft aanvragers duidelijkheid over de te stellen bebouwingscriteria en architectonische ontwerp uitgangspunten. Bovendien kunnen aanvragen sneller worden afgehandeld. Inmiddels is er ruim een aantal jaren naar volle tevredenheid ervaring opgedaan met dit beleid. In deze partiele herziening zijn naast de aanpassingen van wet- en regelgeving ook verschillende maatvoeringen gewijzigd.

Het college van burgemeester en wethouders wordt regelmatig geconfronteerd met omgevingsvergunningen voor het oprichten vervangen of uitbreiden van woningen in de linten. Een deel van die aanvragen is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. De vraag is of de gemeente medewerking wil verlenen aan een dergelijk verzoek.

Het beoordelen van een verzoek blijft lastig. Dit komt o.a. doordat de bestaande beleidsuitgangspunten soms onvoldoende duidelijk of eenduidig zijn om te beoordelen hoe hier mee om te gaan. Zo is er geen eensluidende definitie van het begrip 'lint'. Gevolg is dat soms als het ware 'ad hoc' een afweging moet worden gemaakt. Hoewel er geen directe aanwijzingen zijn om te vooronderstellen dat daar sprake van is, kan deze werkwijze op den duur ten koste gaan van de samenhangende ruimtelijke- en architectonische uitstraling van de linten.

Daarnaast weten aanvragers vaak niet vooraf waar ze aan toe zijn, en wat dus wel of niet mogelijk is. Dit zorgt voor stroperige procedures in de voorfase van de omgevingsvergunning, met gevolg dat de procedures veel inzet en dus geld kosten en niet zelden leiden tot teleurgestelde burgers en architecten.

Kortom, er is behoefte aan beleid. Voorliggend "Lintenbeleid" wil daar invullen aan geven.

Paragraaf 1.3 Doelstelling

Het doel is te komen tot een helder toetsingskader voor het beoordelen van bouwaanvragen of omgevingsvergunningen om woningen en bijbehorende bouwwerken te mogen bouwen in de woonlinten of bestaande woningen uit te mogen uitbreiden of te vervangen. Inzet is de bestaande lintenstructuur te behouden en te versterken.

Naast de in dit beleid opgenomen stedenbouwkundige bepalingen blijft het altijd mogelijk vergunningsvrije bouwwerken (landelijke regelgeving) op te richten. Deze vergunningsvrije bouwwerken kunnen van invloed zijn op de ruimtelijke effecten die met die lintenbeleid worden beoogd. Deze beleidsnotitie dient dan ook uitsluitend als toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen, op bebouwingsmogelijkheden waar de gemeente zelf invloed kan uitoefenen.

Veel buitengebieden in Nederland bestaan uit weilanden (veeteelt) en akkers (akkerbouw). Bij een dergelijke ruimtelijke opbouw is het niet gewenst aaneengesloten lintbebouwing toe te staan en hiermee de visuele relatie met de hierachter gelegen open gronden te belemmeren. Ook binnen de gemeente Aalsmeer wordt voor een aantal linten het achter dit lint gelegen gebied als waardevol ervaren en dient de visuele relatie met het achter het lint gelegen gebied (met name het plassen-gebied en de Bovenlanden) behouden te blijven. Overigens zijn de mogelijkheden die door het vergunningsvrije bouwen mogelijk zijn, het behouden van deze visuele relatie welhaast beperkt. Er zijn echter ook linten waarbij het achter het lint gelegen gebied als minder waardevol wordt ervaren, en de noodzaak voor het handhaven van de visuele relatie minder belangrijk is. Naast het al dan niet handhaven van de visuele relatie is bovendien het doel dat nieuw te bouwen woningen zich moeten voegen in de bebouwingsritmiek van het betreffende lint, dan wel het deel van het betreffende lint. Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 5 februari 2020.

Paragraaf 1.4 Snelheid

Naast een objectief toetsingskader voor bouwaanvragen in de linten, heeft dit beleid tot doel de procedure tot het verlenen van een omgevingsvergunning te versnellen en de regeldruk te verminderen. Het verlenen van een omgevingsvergunning is onder de werkingssfeer van de Wabo een bevoegdheid van het college. Voor een afwijking met een grotere planologische impact voorziet het Bor in een beperking op die bevoegdheid. Op basis van artikel 6.5 van het Bor kan een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 2.12 lid a, onder 3, van de Wabo, pas verleend worden nadat de gemeenteraad hiervoor een verklaring van geen bezwaar heeft verleend. Deze beperking kan de gemeenteraad wegnemen door, op grond van artikel 6.5 lid 3 Bor, categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een verklaring van geen bedenkingen is vereist.

Paragraaf 1.5 Samengevat

- Toetsingskader voor het beoordelen van omgevingsvergunningen;
- Behouden, versterken van doorzichten op landschappelijk waardevolle locaties;
- Handhaven van de bebouwingsritmiek van de betreffende linten;
- Stedenbouwkundige- en architectonische randvoorwaarden voor het bouwen, uitbreiden of vervangen van woningen;
- Versnellen van de procedure en verminderen van de regeldruk.

Paragraaf 1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de context weergegeven. De problematiek wordt geschetst, het huidige beleid en hoe tot nu toe met beleid is omgegaan.

In hoofdstuk 3 is het conceptueel beleidskader geschetst. Hierin wordt een lint nader gedefinieerd, een beschrijving gegeven van de linten en de karakteristieke kenmerken hiervan.

In hoofdstuk 4 wordt het toetsingskader weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen ruimtelijke- en architectonische toetsingscriteria. Bovendien wordt onderscheid gemaakt tussen een algemeen toetsingskader en een specifiek toetsingskader.

Hoofdstuk 2 Context

Paragraaf 2.1 Betekenis van de bebouwingslinten

Bebouwingslinten spelen in de ruimtelijke opbouw van Aalsmeer een belangrijke rol en dragen bij aan de collectieve identiteit van de gemeente. Van oorsprong hadden deze linten een agrarisch karakter. De agrarische bedrijfswoningen stonden dan in het lint en de agrarische bedrijfsbebouwing daarachter. Het buitengebied van Aalsmeer is van oorsprong veelal een glastuinbouwgebied. Hierdoor is het ruimtegebruik van het buitengebied intensiever en is de bebouwingsdichtheid hoger.

Dat neemt niet weg dat de linten in Aalsmeer van oorsprong een hoge landschappelijk, ecologisch en cultuurhistorische kwaliteit hebben. Er zijn echter ontwikkelingen die dit beeld bedreigen. Na verloop van tijd zijn, door trends als schaalvergroting, steeds meer glastuinbouwbedrijven verdwenen en werden de agrarische bedrijfswoningen vaker gebruikt als burgerwoningen. Een dergelijk gebruik stelt andere eisen aan de functionaliteit en architectuur van de bebouwing. Bovendien hebben zich in de linten ook bedrijven gevestigd met als gevolg dat het lintbebouwing ter plaatse wordt onderbroken.

Paragraaf 2.2 Vrijstellingsbeleid

In het verleden is regelmatig meegewerkt aan het oprichten van woonbebouwing in de linten. In veel gevallen is dat gedaan door middel van een zogenaamde artikel 19 WRO procedure omdat er strijdigheid was met het bestemmingsplan. Deze planologische strijdigheid was en is veelal het gevolg van verouderde bestemmingsplannen, waarin bouwvlakken sterk begrensd waren. Destijds werd de Aalsmeerse Gebiedsvisie (AGV) gebruikt als toetsingskader voor het beoordelen van dergelijke aanvragen. In deze Gebiedsvisie waren op de Gebiedsvisiekaart de linten nader aangegeven.

Voor grote delen van Aalsmeer was en is er geen vastgesteld vrijstellingsbeleid. In de loop van de tijd is uit de vrijstellingverleningen wel een bepaalde beleidslijn ontstaan. De lijn was, dat aan een bouwplan voor een vrijstaande woning werd meegewerkt wanneer deze werd gesitueerd op een kavel van minimaal 25 meter breed. In het geval van een twee-onder-een-kap-woning moest de kavel minimaal 40 meter breed zijn. Hiervan kon worden afgeweken indien de stedenbouwkundige situatie hiervoor aanleiding gaf. Voor het overige was er geen vastgesteld beleid, ook niet voor de maatvoering van de bebouwing.

Paragraaf 2.3 Gebieden waarlangs geen lintbebouwing mogelijk/wenselijk is

Delen van de Oosteinderweg en Aalsmeerderweg, sloopzone;
Deel van de Kudelstaartseweg, Stommeerweg en Herenweg, open waterfront;
Deel Kudelstaartseweg, ter hoogte van de fort-bocht "schootsvelden Stelling van Amsterdam".

Paragraaf 2.4 Luchthavenindelingbesluit

Verdichting van het lint is op een aantal locaties alleen mogelijk nadat ontheffing is verleend van de beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit. Het gaat hierbij om het opvullen van een gat in het lint met maximaal 3 woningen. De gemeente is zelf bevoegd hiervoor een eigen afweging te maken, voorzover gelegen binnen Bestaand Stedelijk Gebied (BSG).

Paragraaf 2.5 Welstandsnota

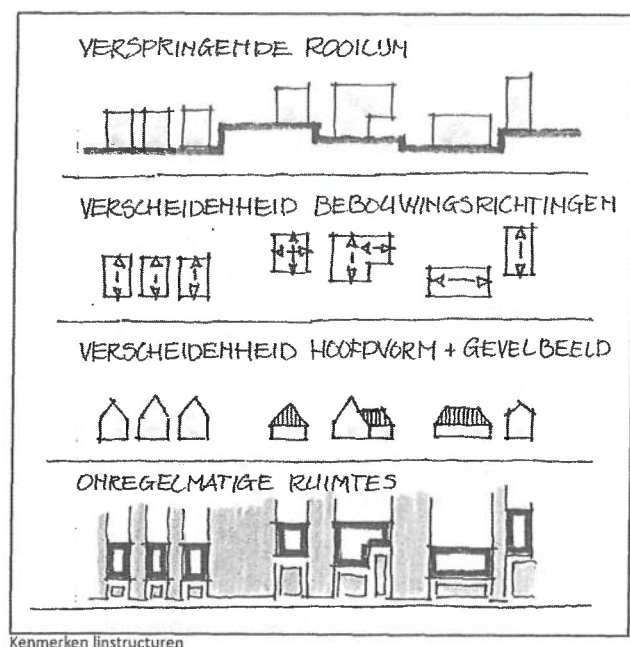
Ten aanzien van de architectonische uitwerking zijn in de Welstandsnota van de gemeente Aalsmeer gebiedsgerichte welstandscriteria opgenomen. Hierin is o.a. opgenomen dat de detaillering zorgvuldig en afwisselend moet zijn. Dit houdt in dat aan de architectonische uitwerking hoge eisen

worden gesteld. Het bouwen van een "catalogus woning" voldoet hier veelal niet aan. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ziet er op toe dat aan dit hoge ambitieniveau (ten aanzien van de uiterlijke verschijningsvorm) wordt voldaan.

Paragraaf 2.6 Gebiedsvisie

Op de "Gebiedsvisiekaart Aalsmeer 2020" zijn de linten nader aangegeven en aangeduid als linten die een belangrijke bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Aalsmeer. Bij nieuwe initiatieven (nieuwbouw of uitbreiding) vormen de verhoudingen met de maatvoering van de woningen, het lijnvormige karakter van de linten en de haakse landschappelijke structuren en de doorzichten naar het achterliggende polderlandschap hierbij belangrijke elementen in het afwegingskader.

De huidige beleidsdocumenten blijken evenwel onvoldoende om de gewenste ruimtelijke samenhang te bewaren of te bevorderen.

Paragraaf 2.7 Verrommeling

Een mengeling van functies, bebouwingsgrootte en stijlen levert meer en meer een verrommeld beeld op. De nieuwe en aangepaste elementen passen vaak niet in een algemeen gewaardeerd beeld door hun plaats, vormgeving, gebrek aan variatie, samenhang en oriëntatie.

Verrommeling is een sluipend proces, er is geen sprake van een vooropgezet plan. De bestemmingsplannen en de welstandsnota voorkomen het verlies aan kwaliteit niet. Heel vaak wordt alleen gekeken naar het object zelf, in relatie tot de context van de kavel en niet naar het totaal van het bebouwingslint.

Paragraaf 2.8 Conclusie

Om de ruimtelijke samenhang van de linten te bevorderen en de architectonische uitstraling te verbeteren is er behoefte aan aanvullend beleid. Beleid dat o.a. is gericht op de specifieke kenmerken van de linten en de karakteristieken van de te onderscheiden linten. Alleen op deze wijze kan de identiteit van de linten worden versterkt en worden ongewenste ontwikkelingen tegengegaan. Deze notitie geeft instrumenten om verdere invulling te geven aan de ruimtelijke beleidsdoelen voor de

linten zoals verwoord in de "Gebiedsvisie Aalsmeer 2020". Bovendien geeft deze notitie, overeenkomstig de Welstandsnota van de gemeente Aalsmeer, richting aan de gewenste architectonische uitstraling.

Hoofdstuk 3 Conceptueel beleidskader

Paragraaf 3.1 Leidraad Landschap & Cultuurhistorie Noord Holland

Mede dankzij de grote variëteit van landschappen, dorpen en bijbehorende cultuurhistorie is Noord-Holland een aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en recreëren. De provincie Noord-Holland wil de kwaliteit en de diversiteit van het Noord-Hollands landschap graag behouden en ontwikkelen. Daarom heeft het begrip ruimtelijke kwaliteit een belangrijke plek gekregen in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke verordening. De Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (vastgesteld door Gedeputeerde op dinsdag 10 april 2018) is een provinciale handleiding voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap, zoals bebouwing, agrarische bedrijven, infrastructuur of vormen van energieopwekking.

Voor Aalsmeer is in deze leidraad o.a. het volgende opgenomen:

- Het versterken van de groene en recreatieve zone Amsterdamse Bos, Bovenlanden, Aalsmeer, Uiterweg, Pontje Rijnsburg. Laat nieuwe ontwikkelingen aansluiten bij de kleinschaligheid van het historisch bebouwingslint. Deze wordt gekenmerkt door smalle kavels, een sloot langs het lint met overwegend groene (niet verhard) erven met bescheiden beschoeiing en een eenvoudige brug bij elk kavel. Voorkom het dempen van de sloot en meerdere bruggen per kavel;
- Het zichtbaar houden van de Westeinderplas en het vergroten van de toegankelijkheid van het water. Houd zicht op de plas vanaf de Kudelstaartseweg en Herenweg.
- Het beleefbaar houden van de overgangen van bovenland naar droogmakerij (dijk achter de dijk, van hoog naar laag, bijvoorbeeld situatie tussen Oosteinderweg en Hogendijk.
- Het bevorderen van de leefbaarheid van de verschillende ontginningsrichtingen van de droogmakerijen, zoals zichtbaar in dijken, occupatielinten en verkavelingsrichtingen. Houd daarbij de dijken herkenbaar en versterk de laanbeplanting van de polderlinten. Creëer een kleinschalige zone met woningen en tuinen tussen (grootschalige) bedrijfsbebouwing en weg.

Paragraaf 3.2 Definitie woonlint

Er zijn verschillende vormen van linten in de ruimtelijke ordening: bedrijvenlinten en woonlinten.

In dit beleidskader concentreren wij ons op woonlinten, die als volgt wordt gedefinieerd:

Een woonlint is een bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen in een lijnvormige reeks van (half)vrijstaande woningen gelegen direct aan een weg, vaak ook langs een waterloop en met geringe afstand tussen de bouw kavels.

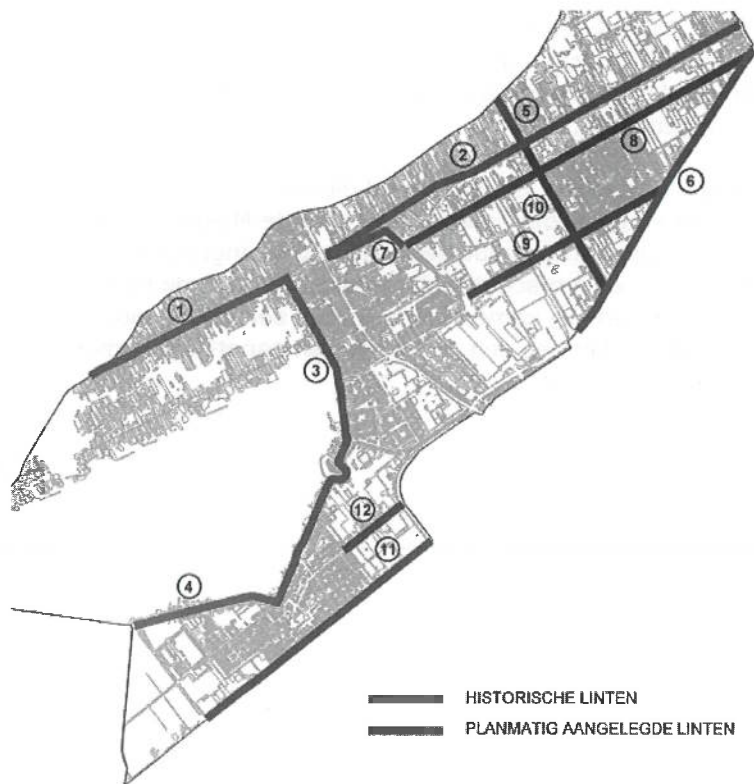
De ruimtelijke opbouw van de linten bestaat uit een rijweg, voorerfgebied, woonhuis (hoofdgebouw), achtererfgebied waarachter eventueel bedrijfsbebouwing.

Het woonlint wordt bepaald door de "korrelgrootte" van de bebouwing en het ritme hiervan.

Paragraaf 3.3 Beschrijving van de gebieden

Deze beleidsnotitie heeft betrekking op alle vormen van woonbebouwing die passen binnen de definitie zoals hiervoor gegeven. De meeste wegen die aangemerkt zijn als woonlint worden hiernavolgend genoemd en gekarakteriseerd.

In Aalsmeer worden de volgende 12 woonlinten onderscheiden:

1. Uiterweg
2. Oosteinderweg
3. Kudelstaartseweg/Stommeerweg
4. Herenweg
5. Pontweg
6. Legmeerdijk
7. Stommeerkade
8. Aalsmeerderweg
9. Hornweg
10. Machineweg
11. Hoofdweg
12. Mijnsherenweg

Het lintenbeleid heeft alleen betrekking op de hierboven genoemde linten. Overigens kunnen er ook andere locaties in de gemeente aanwezig zijn waar de in dit beleid genoemde criteria kunnen worden toegepast, per situatie zal die afweging worden gemaakt.

Deze 11 verschillende linten hebben ieder hun eigen karakteristieken, welke hieronder worden beschreven. De genoemde linten kunnen we onderverdeling in twee soorten linten, te weten:

1. Historische linten, organisch gegroeid;
2. Planmatig aangelegde linten.

Paragraaf 3.4 Historische linten, organisch gegroeid

Een historisch lint betreft een lint dat organisch is gegroeid. In de loop der jaren zijn deze linten ontstaan. Een historisch lint is niet planmatig aangelegd, gefaseerd gerealiseerd en wordt gekenmerkt door individuele bebouwing.

In de 16e en 17e eeuw vond bewoning plaats in Aalsmeer die bestond uit lintbebouwing langs de Uiterweg, losse boerderijen en molens langs de verbindingswegen. Naast de Uiterweg zijn ook de Kudelstaartseweg, de Oosteinderweg en de Herenweg (bewoningslinten van Calslagen en Kudel-

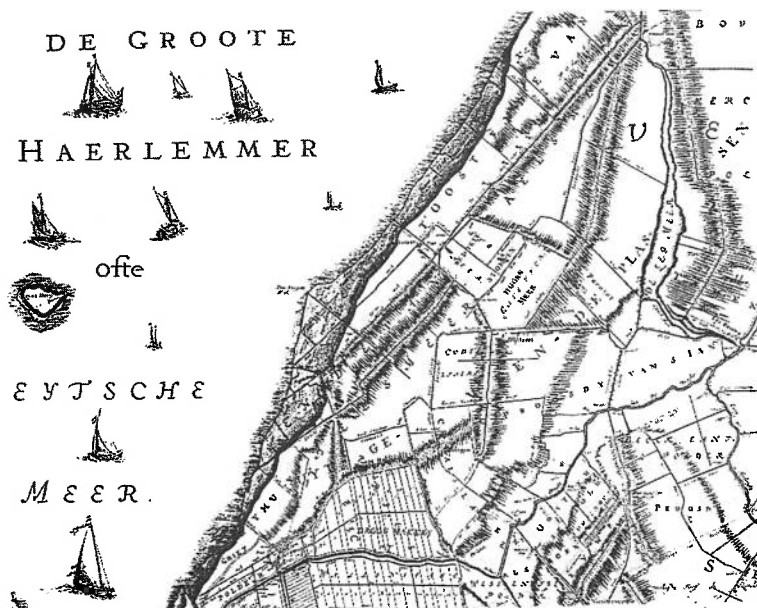
staart) van cultuurhistorisch belang en maken onderdeel uit van de cultuurhistorische hoofdstructuur van de gemeente. De linten lagen te midden van veenplassen. Sporen van bewoning vanaf de Late Middeleeuwen worden in de linten verwacht. Op de beleidskaart archeologie zijn voor deze linten dan ook zwaardere archeologie criteria opgenomen.

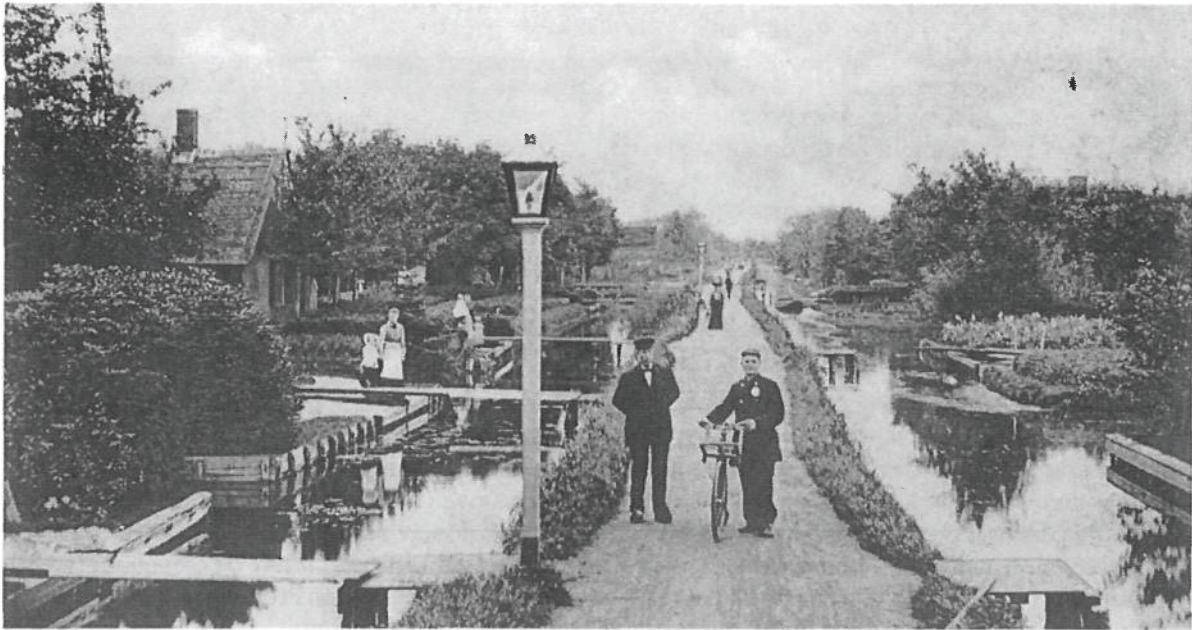
De Kudelstaartseweg, en de hierna beschreven Herenweg, maakten deel uit van de doorgaande landweg van Amsterdam naar Leiden. Dergelijke wegen zijn kenmerkend voor de Meerlanden-Amsterdam en lopen over kaden en dijken. De grenzen van de middeleeuwse ontginningsblokken (rechte en slingerende ontginningsassen en rechte zij- en achterkaden) vormden vaak de basis van het wegenpatroon. De Kudelstaartseweg en de Herenweg komen voort uit een dergelijke ontginningsas en zijn nog duidelijk herkenbaar. De wegen hebben een ruimtelijke en genetische samenhang met de lintbebouwing van de nederzetting Kudelstaart.

De volgende linten worden als historische linten gezien:

1. Uiterweg
2. Oosteinderweg
3. Kudelstaartseweg/Stommeerweg
4. Herenweg
5. Pontweg
6. Legmeerdijk
7. Stommeerkade

Hieronder volgt de beschrijven van de karakteristieken per historische lint.

De Uiterweg (omstreeks 1905) gezien vanaf de Aardbeien- of Pau Hartingebrug in de richting van het dorp. In de wegberm zijn de houten lantaarnpalen met de petroleumlantaarns geplaatst.

Uiterweg

De Uiterweg is een van de oudste linten in Aalsmeer, oorspronkelijk een weg met aan beide zijden een sloot en aan beide zijden bebouwd. Door verbreding van de weg is de sloot aan de noordzijde gedempt (1949). De kavelsloten liggen haaks op de weg. Woonbebouwing wordt afgewisseld door voormalige boerderijen waarvan er enkele als Rijksmonument zijn aangewezen. Het is het enige lint waar de zogenaamde (langhuis)boerderijen voorkomen. De Uiterweg wordt gekenmerkt door een diversiteit aan architectuur. Langs de Uiterweg zijn de afgelopen jaren woningen vergund en gerealiseerd die niet bijdragen aan de ruimtelijke samenhang van dit lint. Het eerste deel van de Uiterweg is samen met de Historische Tuin, aangewezen als "gemeentelijk beschermd dorpsgezicht".

Specifieke kenmerken:

- doodlopend lint, alleen bestemmingsverkeer;
- een van de oudste linten, met Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en langhuizen;
- overwegend ingetogen architectuur;
- diversiteit in architectuur;
- eerste deel van de Uiterweg aangewezen als "gemeentelijk beschermd dorpsgezicht";
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen gebieden.

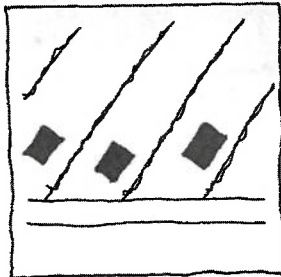
Oosteinderweg

Oosteinderweg tot de oudste linten van Aalsmeer. Ook hier is de sloot aan de noordzijde gedempt en is het lint aan beide zijden bebouwd. De kavelsloten liggen haaks op de weg (ontginningsas), met uitzondering van het deel gelegen tussen de Burgemeester Kasteleinweg en de nieuwe N201 (oostzijde); hier staan de kavelsloten niet haaks op de weg, maar is sprake van een zgn. "gerende verkaveling". Doordat de woningen in dit deel evenwijdig aan de kavelsloten zijn gesitueerd, liggen de voorgevels niet evenwijdig aan de weg. In tegenstelling tot de Uiterweg heeft de Oosteinderweg een belangrijke functie voor het doorgaande verkeer, en is de verkeersintensiteit hoog. Langs de Oosteinderweg wordt het lint plaatselijk onderbroken door bedrijfsbebouwing.

Specifieke kenmerken:

- doorgaande weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- diversiteit in functie, (voormalige scholen, -bloemenveiling Bloemenlust en kerken);
- onderbreking van het lint door o.a. bedrijfsactiviteiten;
- voor een deel woonbebouwing niet haaks op de (weg)ontginningsas;
- minder historische bebouwing, minder monumenten;
- veel kleinschalige woonbebouwing, hogere bebouwingsintensiteit, diversiteit in architectuur;
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen gebieden.

Afbeelding: voorbeeld van gerende verkaveling

Kudelstaartseweg/Stommeerweg

De Kudelstaartseweg/Stommeerweg volgt de oevers van de Westeinderplassen. Vrouwentroost vormde één van de buurtschappen van Aalsmeer en hier is een intensivering van de bebouwing aan beide zijden van de Kudelstaartseweg waarneembaar. Vroeger stond hier een school, een uitspanning en een kerk. Deze gebouwen zijn allemaal verdwenen. De Kudelstaartseweg/Stommeerweg heeft een belangrijke verkeersfunctie en over een groot deel van de oever is geen bebouwing aanwezig. De Kudelstaartseweg/Stommeerweg biedt voor een deel het uitzicht op de Westeinderplassen, dat als zeer waardevol wordt ervaren. De Kudelstaartseweg grenst aan gebieden met uiteenlopende kenmerken en bebouwingstypologieën, zoals Stommeer, Hornmeer en Legmeer. Ook het Fort Kudelstaart, als onderdeel van de stelling van Amsterdam, neemt binnen deze route een belangrijke plaats in.

Specifieke kenmerken:

- doorgaande weg met belangrijke verkeersfunctie;
- diversiteit in belevingswaarde (open waterfront, watertoren, surfeiland, fort Kudelstaart, kerk);
- diversiteit in woonbebouwing, vrijstaand 2^e1 kap, rij-woningen, groot, klein;
- Kudelstaartseweg nabij het fort vrij van lintbebouwing direct aan de weg (valt binnen de stelling van Amsterdam);
- intensief en minder intensief bebouwde zones;
- Waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen Westeinderplassen.

Herenweg

De Herenweg maakt, evenals de Kudelstaartseweg onderdeel uit van de voormalige route Leiden-Amsterdam en is gelegen aan de zuidzijde van de Westeinderplassen. De bebouwing bestaat voornamelijk uit vrijstaande en 2^e1 kap-woningen, recreatiewoningen en (recreatie)arken uit verschillende perioden. Eenheid in architectuur en stedenbouw ontbreekt grotendeels in het lint. Aan de zijde van Kudelstaart (landzijde) staat een aantal woningen onder aan het dijktafud en, doordat ze evenwijdig aan het slotenpatroon zijn gesitueerd, schuin t.o.v. de weg. Langs de zijde van de plas is een beleid van toepassing dat uitgaat van riante woningen op ruime kavels (Welstandsnota Aalsmeer). Voor de zone langs de plas is het "Masterplan Herenweg" opgesteld en door de raad vastgesteld. In dit plan zijn stedenbouwkundige- en landschappelijke randvoorwaarden opgenomen. Bovendien wordt ingegaan op het hoge ambitieniveau ten aanzien van de architectonische uitstraling. Specifieke kenmerken:

- onderdeel van een doorgaande route;
- aan oeverzijde riante vrijstaande woningen op ruime kavels;
- individuele woonbebouwing afgewisseld met projectmatige woonbebouwing;
- een aantal woningen zijn gelegen aan de voet van de dijk;
- plaatselijke "gerende verkaveling" waardoor woningen niet haaks op de weg;
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen Westeinderplassen.

Pontweg

De Pontweg is nu een doodlopende weg die uitkomt op de Ringvaart van de gemeente Haarlemmermeer en dankt zijn naam aan het veerpont dat hier de oversteek naar de Haarlemmermeer mogelijk maakte. Aan het einde bevindt zich het restaurant "t Oude Veerhuys". Het restaurant stamt nog uit deze periode. De woonbebouwing bevindt zich aan de oostzijde (eenzijdig bebouwd lint) en bestaat voornamelijk uit (half) vrijstaande woningen, één bouwlaag met kap. De westzijde bestaat uit bebouwing van de voormalige bloemenveiling Bloemenlust en een agrarisch gebied. Op een aantal onbebouwde plekken is zicht op het hierachter gelegen agrarische gebied mogelijk.

Specifieke kenmerken:

- doodlopende route, geen doorgaand verkeer;
- onderdeel van oude verbindingroute naar de Haarlemmermeer;
- diversiteit in architectuur;
- enkelzijdig onbebouwd lint;
- geen intensieve bebouwing;
- overwegend kleinschalige woonbebouwing;
- verbijzondering beëindiging van het lint ('t Oude Veerhuys);
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen gebieden.

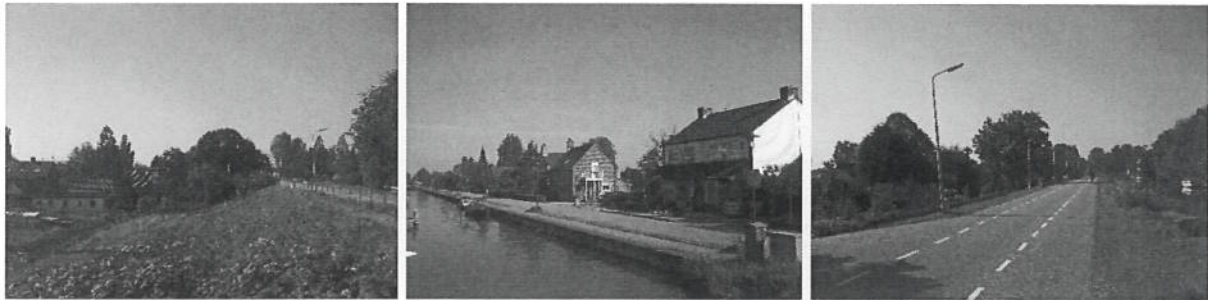
Legmeerdijk

Lange tijd was de Legmeerdijk een hoger gelegen dijk tussen de Noorder Legmeer (gemeente Amstelveen) en de Oosteinderpoel (gemeente Aalsmeer), met aan beide zijden incidentele woonbebouwing. Het lint aan de kant van de gemeente Amstelveen is intensiever bebouwd dan aan de kant van de gemeente Aalsmeer. De woningen op Aalsmeers grondgebied staan veelal op ruime afstand van de weg en evenwijdig aan de kavelgrenzen. Met name tussen de Machineweg en de nieuwe N201 heeft dit tot gevolg dat (door het volgen van de kavelgrenzen) de woningen schuin ten opzichte van de weg zijn gesitueerd. Doordat de weg hoger ligt dan het aangrenzende terrein is zicht op de achter de woningen gelegen percelen mogelijk. Door de jaren is de verkeersfunctie van de Legmeerdijk aanzienlijk toegenomen. Specifieke kenmerken:

- weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- grote onbebouwde zones;
- Amstelveense zijde bebouwing evenwijdig aan de (weg), ontginningsas;
- Aalsmeerse zijde bebouwing niet evenwijdig aan de (weg) ontginningsas, gerende verkaveling;
- diversiteit in architectuur;
- woningen aan Aalsmeerse zijde overwegend onder aan dijktafval;
- overwegend (voormalige) agrarische bedrijfsbebouwing.

Stommeerkade

Na de droogmaking van de Stommeer in 1652 is onder aan de voet van de dijk woonbebouwing ontstaan. Feitelijk is hier sprake van een eenzijdig bebouwd lint. De woningen zijn veelal parallel aan de kavelgrenzen gebouwd. De woningen bestaan overwegend uit één bouwlaag met kap. Het oostelijk deel van de Stommeerkade, gelegen tussen de Burgemeester Kasteleinweg en de Aalsmeerderweg is een van de weinige locaties waar de woningen onder aan de dijk gelegen zijn en onderdeel uitmaken van het dijklandschap. Vanaf de hoger gelegen Stommeerkade is zicht op de achtergelegen percelen mogelijk.

Specifieke kenmerken:

- weg met een beperkte verkeersfunctie;
- eenzijdig bebouwd lint;
- diversiteit in architectuur;
- duidelijke tweedeling in het gebied ten oosten- en ten westen van de Burgemeester Kasteleinweg;
- ten westen (tussen Burgemeester Kasteleinweg en Stommeerweg), woonbebouwing evenwijdig, en direct gelegen aan de weg;
- ten oosten, (tussen Burgemeester Kasteleinweg en Aalsmeerderweg) woonbebouwing onder aan het dijktaalud niet evenwijdig aan de (weg)ontginningsas.

Paragraaf 3.4 Planmatig aangelegde linten

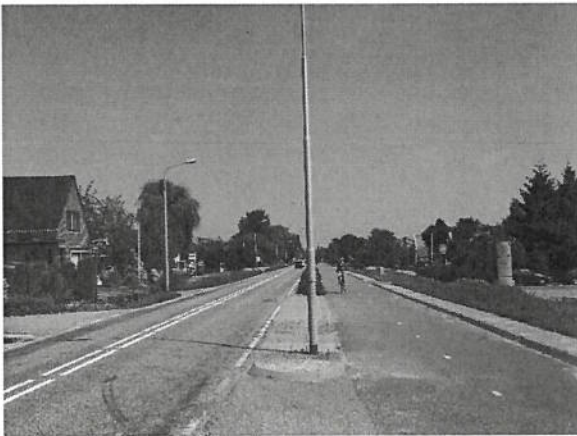
Planmatig aangelegde linten zijn veelal linten die na de droogmaking van een polder zijn aangelegd. Vervolgens zijn er planmatige wegen aangelegd. Het grote verschil met de historische linten is dat de wegen van de planmatig aangelegde linten kaarsrecht zijn. Deze linten hebben strakke lijnen in hun landschappelijke structuur (dateren vanaf de eerste helft van de 19e eeuw).

De volgende linten worden als planmatig aangelegde linten aangemerkt:

1. Aalsmeerderweg
2. Hornweg
3. Machineweg
4. Hoofdweg
5. Mijnsherenweg

Hieronder volgt de beschrijven van de karakteristieken per planmatig aangelegd lint.

Aalsmeerderweg

Na de droogmaking van de Oosteinderpoel is de Aalsmeerderweg aangelegd in 1866. De Aalsmeerderweg heeft van de linten het breedste wegprofiel. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat naast de weg de spoorlijn Aalsmeer-Bovenkerk was gelegen. Het baanvak Aalsmeer-Oost, dat voor het goederenvervoer niet meer nodig was, werd in 1951 opgebroken en gesloten. Het spoorlijntje Aalsmeer-Aalsmeer-oost werd in 1972 gesloten. Op het voormalige spoorlijn tracé ligt nu een vrij liggend fietspad. Langs deze weg liggen (aan beide zijden) diverse (voormalige) agrarische bedrijfswoningen die nog herinneren aan de vroegere agrarische functie van dit gebied. Steeds meer agrarische bedrijven maken plaats voor andere vormen van bedrijvigheid, of woonbebouwing (waaronder de nieuwe woonwijk Nieuw-Oosteinde). Het gebied gelegen tussen de Kerkweg en de Legmeerdijk kenmerkt zich door delen waar nog geen gesloten lint aanwezig is. Op een aantal locaties steekt de bedrijfsbebouwing door het lint heen, waardoor het woonlint wordt onderbroken. Ook door een tuincentrum wordt het lint over grote lengte onderbroken.

Specifieke kenmerken:

- weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- zeer breed wegprofiel;
- bebouwing evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;
- diversiteit in bebouwingsdichtheden;
- diversiteit in architectuur;
- lint op een aantal plaatsen onderbroken door bedrijfsbebouwing en een tuincentrum;
- overwegend kleinschalige woonbebouwing.

Hornweg

De Hornweg is evenals de Aalsmeerderweg aangelegd na de droogmaking van de Oosteinderpoel. Deze weg wordt gekenmerkt door overwegend vrijstaande kleinschalige woonbebouwing, één bouwlaag met kap. Het is een van de weinige linten in Aalsmeer waar, door de aanwezigheid van laanbeplanting, de weg een groene (lommerrijke) uitstraling heeft. De bomen dragen bij aan de belevingswaarde van deze weg. Achter de lintbebouwing vinden grootschalige ontwikkelingen plaats, zoals de ontwikkeling van Green Park Aalsmeer, de bouw van Nieuw Oosteinde en de doorsnijding van de nieuwe N201 met bijbehorend viaduct. Door al deze ontwikkelingen heeft dit gebied z'n oorspronkelijke agrarische functie verloren. Een van de weinige boerderijen in dit gebied (Hornweg 261) is enkele jaren geleden aangewezen als gemeentelijk monument.

De Hornweg maakt de laatste jaren een belangrijke verandering door. Met name werd de achter de Hornweg gelegen woonbebouwing gekenmerkt door het gebruik van de gronden voor agrarische doeleinden. Door de komst van Green Park Aalsmeer en de bouw van Nieuw-Oosteinde onderging dit gebied een ware gedaante verandering. Bij dergelijke grootschalige ontwikkelingen is het handhaven dan wel versterken van de lintbebouwing van wezenlijk belang voor het behouden van de identiteit van de Hornweg zelf.

Specifieke kenmerken:

- weg met een belangrijke verkeersfunctie voor het lokale verkeer;
- weg met een groene uitstraling door de laanbeplanting;
- diversiteit in bebouwingsdichtheden;
- diversiteit in architectuur;
- woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;
- weg met verschillende identiteiten (door Green Park Aalsmeer, langs Nieuw Oosteinde, verlegde N201);
- oorspronkelijke bebouwing veelal kleinschalig en karakteristiek, schaalvergroting bij nieuwe woningen.

Machineweg

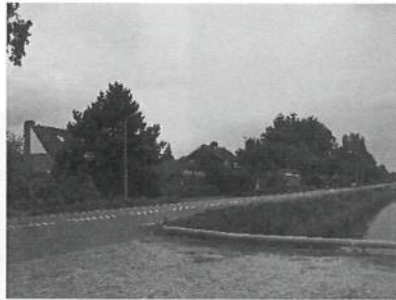
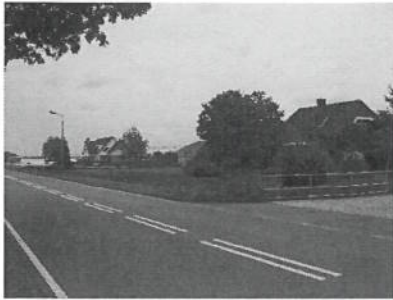

Ook de Machineweg is aangelegd na de droogmaking van de Oosteinderpoel en overwegend aan één zijde bebouwd (oostzijde). De woningen staan vrij dicht op elkaar en bestaan voornamelijk uit (half) vrijstaande woonbebouwing. Halverwege de Machineweg lag het zogenaamde "Rode dorp", een in 1921 gebouwd woningbouwcomplex bestaande uit aaneengesloten woonbebouwing. Deze woningen zijn inmiddels gesloopt en naar verwachting zullen hier binnenkort nieuwe woningen worden gebouwd. Tussen de Hornweg en de Legmeerdijk is het lint nog deels onbebouwd, met uitzondering van een aantal recent gebouwde vrijstaande woningen. De westzijde van de Machineweg grenst, gescheiden door een watergang, aan het in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein Green Park Aalsmeer.

Specifieke kenmerken:

- weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;
- diversiteit in bebouwingsdichtheden;
- diversiteit in architectuur;
- herbouw "Rode dorp" met geheel eigen identiteit;
- intensief bebouwd lint (tot aan de Hornweg), met vrijstaande-, halfvrijstaande- en rijwoningen
- veelal kleinschalige woonbebouwing.

Hoofdweg

De Hoofdweg is aangelegd na de droogmaking van de Zuider-Legmeer in 1828 en vormt nu de scheiding tussen de gemeente Aalsmeer en de gemeente Uithoorn. Aan de kant van Uithoorn bepalen met name glastuinbouwbedrijven het beeld al dan niet gecombineerd met een bedrijfswoning. Aan deze zijde is ook een watergang aanwezig. Aan de Aalsmeerse kant loopt de Hoofdweg voor een deel langs de bebouwde kom van Kudelstaart. Langs deze gehele zijde is (incidenteel) lintbebouwing aanwezig waarbij, ter hoogte van de bebouwde kom van Kudelstaart complexgewijs aangesloten woonbebouwing aanwezig is.

Specifieke kenmerken:

- weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;
- oostzijde van de weg is gelegen in de gemeente Uithoorn;
- zuidelijk deel gelegen in "Het Groene hart";
- diversiteit in bebouwingsdichtheden;
- diversiteit in architectuur;
- grote delen nog in gebruik als voorterrein van bestaande glastuinbouwbedrijven.

Mijnsherenweg

Evenals de Hoofdweg is de Mijnsherenweg aangelegd na de droogmaking van de Zuider-Legmeer. Langs de Mijnsherenweg loopt aan de oostzijde een watergang. Hierdoor is de lintbebouwing aan de westzijde sterker ontwikkeld. Oorspronkelijk werd de Mijnsherenweg aan beide zijden begrensd door glastuinbouwgebieden. Inmiddels ligt deze weg voor een deel binnen de bebouwde kom van Kudelstaart. De Mijnsherenweg vervult een belangrijke functie voor de afwikkeling van het lokale verkeer, aan de westzijde ligt een vrij liggend fietspad.

Specifieke kenmerken:

- weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;
- diversiteit in bebouwingsdichtheden, intensivering naar bebouwde kom;
- diversiteit in architectuur;
- overige delen hebben nog een in hoofdzaak agrarische functie;
- schaalvergroting bij nieuwe woningen.

Hoofdstuk 4 Toetsingskader

Paragraaf 4.1 Beoordeling van de aanvraag

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten en karakteristieken van linten is het navolgende toetsingskader ontwikkeld. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in algemeen toetsingskader (4.4) waarin meer algemene eisen worden gesteld aan woningbouwplannen in de linten, en een specifiek toetsingskader (4.5). In het meer specifieke toetsingskader worden nadere eisen gesteld voor de twee onderscheidende woonlinten: historische- en planmatig aangelegde woonlinten, waarbij rekening is gehouden met de eigen karakteristieken van de linten.

Ook Rijks-, provinciaal- of regionaal beleid kan van invloed zijn op de bebouwingsmogelijkheden in de linten (b.v. beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit, of eisen van de waterbeheerder). De volgorde van toetsen zal zijn:

- (Boven)lokaal ruimtelijke beleid;
- Algemeen Toetsingskader;
- Specifiek toetsingskader.

Paragraaf 4.2 Relatie met bestemmingsplannen

Dit toetsingskader is met name van belang bij (nieuwe)situaties waarin het geldende bestemmingsplan niet voorziet in het bouwen, vervangen of uitbreiden van een woning. Bij de actualisering van bestemmingsplannen zal het lintenbeleid zoveel mogelijk in de nieuwe bestemmingsplannen worden opgenomen. In een aantal gevallen is het "lintenbeleid" niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan. Indien het bestemmingsplan ruimere bebouwingsmogelijkheden biedt dan het "lintenbeleid", bestaat er formeel geen weigeringsgrond om medewerking te verlenen aan een bouwplan dat voldoet aan het bestemmingsplan. Het is dan aan de aanvrager om te kiezen tussen de bepalingen van het bestemmingsplan of de bepalingen van het lintenbeleid, een combinatie van beide beleidsdocumenten is niet mogelijk. Bovendien spelen ook de feitelijke afmetingen van de bestaande woningen een rol bij de beoordeling.

Paragraaf 4.3 Vergunningvrij bouwen

Naast de in dit lintenbeleid genoemde bebouwingsmogelijkheden is het mogelijk vergunningsvrije bouwwerken op te richten. Daar waar in het toetsingskader wordt gesproken over de plaats en afmetingen van de vrijstaande of 2^e kapwoning hiermee het oorspronkelijke (te bouwen) hoofdbouw wordt bedoeld.

Paragraaf 4.4 Algemeen toetsingskader

Ruimtelijk

- Bouwperceelbreedte

Uitgangspunt is dat het bouwen van een vrijstaande woning alleen mogelijk is bij een bouwperceelbreedte van minimaal 25 meter (gemeten ter hoogte van de voorgevelrooilijn) en een dubbel woonhuis bij een kavelbreedte van minimaal 40 meter (gemeten ter hoogte van de voorgevelrooilijn).

- Rooilijn

In z'n algemeenheid geldt dat de voorgevelrooilijn afwisselend moet zijn. Daarmee wordt verwezen naar de historische groei van het lint. Het bevestigt dat het lint in de loop van de tijd is ontstaan, (organisch gegroeid lint). De verspringingen zijn toegestaan binnen een bandbreedte van maximaal 5 meter ten opzichte van de voorgevelrooilijn van de meeste naar de weg gelegen aangrenzende woning. Hiervan kan worden afgeweken indien milieutechnische aspecten (waaronder geluidhinder) een grotere afstand vereisen.

- **Bebouwingsrichting**

Indien de verkavelingsrichting haaks op de weg (ontginningsas) is gesitueerd dient de voorgevel evenwijdig aan de weg te zijn gelegen. Indien de verkavelingsrichting niet haaks op de weg is gelegen dient de voorgevel haaks op de verkavelingsrichting te zijn gelegen (gerende bebouwingsstructuur).

- **Bebouwingsbreedte**

Het wensbeeld is dat smal en diep wordt gebouwd. Daarmee wordt de relatie met het achterliggend terrein versterkt en blijft de open bebouwingsstructuur van het lint behouden. Door een bouwinitiatief de mogelijkheid te geven in de diepte te bouwen, is het mogelijk voldoende woonoppervlak te creëren. Hierbij worden de volgende afmetingen gehanteerd:

Maximale bebouwingsbreedte voor vrijstaande woningen (oorspronkelijk hoofdgebouw) 12 meter;

Maximale bebouwingsbreedte voor 2^e kapwoning 10 meter per woning (oorspronkelijk hoofdgebouw);

Bij percelen breder dan 30 meter is het mogelijk een woning te bouwen met een grotere bebouwingsbreedte tot maximaal 15 meter. Voor eventuele afwijkingen t.o.v. deze kavelbreedtes, zie "specifiek toetsingskader".

- **Bouwdiepte**

De bouwdiepte van het oorspronkelijk hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 15 meter.

- **Goot- en bouwhoogte**

Maximale goothoogte 4,5 meter;

Maximale bouwhoogte 10 meter.

De maximale goothoogte mag per dakvlak voor maximaal 30% worden doorsneden.

- **Afstand tot zijdelingse perceelsgrens**

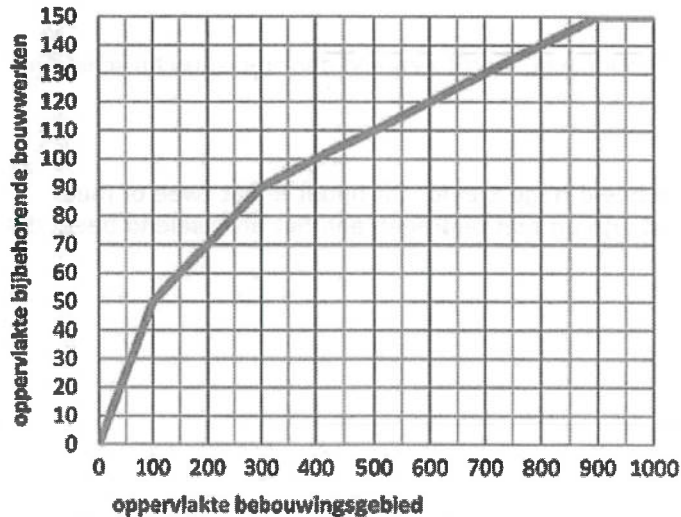
Afstand tot de zijdelingse perceelsgrens minimaal 3 meter, dit geldt voor het oorspronkelijk hoofdgebouw.

Van de minimale afstand van het oorspronkelijke hoofdgebouw tot de zijdelingse perceelsgrens van 3 meter, kan worden afgeweken indien de bestaande (te slopen) woning op een geringere afstand van de perceelsgrens is gebouwd, met een minimum van 2 meter (de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens geldt niet voor vergunningvrije bijbehorende bouwwerken deze zijn tot op de perceelsgrens mogelijk).

- **Bebouwingsmogelijkheden achtererfgebied**

Voor de bebouwingsmogelijkheden op het achtererfgebied gelden de regels van het vergunningsvrij bouwen

Maximale oppervlakte van bijbehorende bouwwerken in het bebouwingsgebied

- Vervangen dubbel woonhuis

Indien een dubbel woonhuis wordt vervangen door een vrijstaande woning, mag ten aanzien van de bebouwingsbreedte een grotere maat (dan 12 meter) worden aangehouden, met dien verstande dat de bebouwingsbreedte van de vrijstaande woning (oorspronkelijk hoofdgebouw) niet meer mag bedragen dan de bebouwingsbreedte van het te slopen dubbel woonhuis, met een maximum van 15 meter.

- Uitbreiden bestaande woningen

Indien een bestaande woning een grotere goot- bouwhoogte heeft, mag bij uitbreiding van deze woning de bestaande goot- bouwhoogte worden gehanteerd.

Indien een bestaande woning is gelegen op een afstand minder dan 3 meter uit van de zijdelingse perceelsgrens mag deze woning in de diepte worden uitgebreid mits de afwijking ten opzichte van de zijdelingse perceelsgrens niet wordt vergroot.

- Voortuinzone

In de voortuinzone zijn geen bijbehorende bouwwerken (waaronder carports) en erfafscheidingen hoger dan 1 meter toegestaan, versterken groene uitstraling.

In afwijking van de bebouwingsmogelijkheden in de voortuinzone zijn de volgende bouwwerken toegestaan:

Toegangspoorten en penanten

Voor toegangspoorten en penanten gelden de volgende criteria;

- De bouwhoogte van gemetselde penanten in een voor- en achtererfgebied mag niet meer bedragen dan 2,00 meter;
- Een toegangspoort, die onderdeel uitmaakt van de totale erf- of perceelscheiding of die geplaatst wordt tussen een groene erfscheiding, mag niet breder zijn dan 4,00 meter en niet hoger dan 2,00 meter ten opzichte van het aansluitende terrein;
- Alleen toestaan bij vrijstaande en 2[^]1 kapwoningen.

- Bruggen

Per woonkavel mag maximaal één brug worden gebouwd met een maximale breedte van 4 meter. Deze brug dient ter ontsluiting van het woonperceel op de openbare weg.

- Zonnecollectoren

Zonnepanelen, PVT panelen, zonnecollectoren en de buitenunit van (lucht) warmtepompen dienen integraal te worden mee ontworpen en bij de beoordeling van het definitieve ontwerp op tekening te worden aangegeven.

De afstand tussen een woning en de bedrijfsbebouwing wordt bepaald door milieutechnische overwegingen met een minimum van 10 meter.

Architectonisch

Er wordt een gedifferentieerd en afwisselend beeld nagestreefd. Dit houdt in dat twee of meer identieke woningen naast elkaar niet gewenst zijn en niet bijdragen aan het afwisselend beeld dat juist zo kenmerkend is voor de linten.

Paragraaf 4.5 Specifiek toetsingskader

Algemeen

- Perceelbreedte

Van de in het "Algemeen toetsingskader" genoemde bouwperceelbreedte van 25 meter voor een vrijstaande woning en 40 meter voor een dubbel woonhuis kan alleen worden afgeweken, indien de stedenbouwkundige situatie daarvoor aanleiding geeft.

Hiervoor gelden verder voor beide de volgende voorwaarden:

- De bebouwingsbreedte van het oorspronkelijke hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan 50% van de bouwperceelbreedte;
- De kavel met afwijkende bouwperceelbreedte dient onderdeel uit te maken van een reeks van kavels met diezelfde afwijkende perceelbreedte, doel is dat de nieuw te bouwen woning(en) zich voegt in de bebouwingsritmiek van het bestaande lint, dan wel het deel van het bestaande lint.

- Herbouw

Herbouw van een woning die niet voldoet aan het in dit beleid genoemde algemene toetsingskader is mogelijk onder één van de volgende voorwaarden:

- De nieuw te bouwen woning dient wel in overeenstemming met dit beleid te worden gebouwd, of;
- De nieuw te bouwen woning dient in overeenstemming te zijn met het ter plaatse geldende bestemmingsplan (incl. de calamiteitenregeling uit het overgangsrecht).

Afstand tot de zijdelingse perceelsgrens

Langs een aantal linten in Aalsmeer komen kavelreeksen voor met een smallere perceelbreedte die niet kunnen voldoen aan de minimale afstand van 3 meter tot de zijdelingse perceelsgrenzen en maximale frontbreedte van 50% van de bouwperceelbreedte. In die gevallen kan van de in het algemene toetsingskader genoemde afstand tot de zijdelingse perceelsgrens worden afgeweken mits voldaan wordt aan beide volgende voorwaarden:

- De afstand tot de zijdelingse perceelsgrens in overeenstemming is met de afstanden tot de zijdelingse perceelsgrens van de reeks aanwezige woningen langs het lint waar de betreffende woning onderdeel van uitmaakt;
- Deze afwijkende afstanden tot de zijdelingse perceelsgrens gelden alleen voor kavels (kadastrale percelen) zoals die ten tijde van de ter visie legging van dit lintenbeleid aanwezig waren.

- Bebouwingsmogelijkheden achtererfgebied

In uitzonderlijke gevallen kan gemotiveerd worden afgeweken van de in het algemene toetsingskader opgenomen bouwmogelijkheden binnen het achtererfgebied. Hierdoor kan een grotere oppervlakte aan vrijstaande bijbehorende bouwwerken worden toegestaan. Dit kan aan de orde zijn bij nieuwbouw van een woning op bouwpercelen die voorheen in gebruik waren als (agrarisch- of jachthaven) bedrijf en waar de bedrijfsopstallen nog verwijderd dienen te worden. Een grotere oppervlakte kan worden toegestaan mits voldaan wordt aan beide volgende uitgangspunten:

- Ontstening van het gebied is uitgangspunt. De oppervlakte van de vrijstaande bijbehorende bouwwerken dient een aanzienlijke reductie te zijn van de aanwezige bedrijfsopstallen. De mate van reductie kan per type gebied verschillen;
- Vrijstaande bijbehorende bouwwerken mogen niet voor bewoning worden gebruikt.

Historische linten

Uiterweg

Ruimtelijk

- Bij de als "monument" aangewezen panden dienen de bestaande breedte en hoogte maten als uitgangspunt;
- Gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen zijn uitsluitend toegestaan indien de hellingbaan achter de voorgevelrooilijn van de woning is gesitueerd en de breedte van de hellingbaan niet meer bedraagt dan 3 meter. Het ontsluiten van een parkeervoorziening onder de woning voor de voorgevelrooilijn is alleen toegestaan met een lift;
- Handhaven dan wel versterken visuele relatie met het hierachter gelegen gebied.

Oosteinderweg

Ruimtelijk

- Gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen zijn uitsluitend toegestaan indien de hellingbaan achter de voorgevelrooilijn van de woning is gesitueerd en de breedte van de hellingbaan niet meer bedraagt dan 3 meter. Het ontsluiten van een parkeervoorziening onder de woning voor de voorgevelrooilijn is alleen toegestaan met een lift;
- Daar waar de woningen onder aan de dijk zijn gesitueerd (ter hoogte van de Schinkelpolder), is bebouwing toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 2 bouwlagen met een kap, goothoogte maximaal 6 meter, bouwhoogte maximaal 12 meter;
- Bij de als "monument" aangewezen panden is de huidige bouwmassa uitgangspunt;
- Versterken visuele relatie met het achtergelegen gebied, met uitzondering van de woningen gelegen in de Schinkelpolder;
- Handhaven gerende bebouwingsstructuur, daar waar deze landschappelijke structuur aanwezig is.

Pontweg

Algemeen

Vanuit stedenbouwkundig oogpunt is het wenselijk om linten af te bouwen. De Pontweg is echter gelegen nabij de Aalsmeerbaan, zodat rekening moet worden gehouden met de beperkingen van het Luchthavenindelingsbesluit.

Ruimtelijk

- Geen gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen;
- Versterken visuele relatie met het achtergelegen gebied.

Herenweg

Ruimtelijk

- Voor de Herenweg is een beleid (Welstandsnota Aalsmeer) van toepassing dat het mogelijk maakt riante vrijstaande woningen op ruime kavels te bouwen aan de zijde van de Westeinderplassen. Bovendien is een "Masterplan Herenweg" opgesteld waarin voor de plaszijde de volgende bebouwingscriteria zijn opgenomen; twee bouwlagen met kap, goothoogte maximaal 6 meter, bouwhoogte maximaal 12 meter, bebouwing is ook in de breedte van de kavel mogelijk mits de visuele relatie met de plas gewaarborgd is. De maximale bebouwingsbreedte van de woning mag inclusief aan-, uit- en aanbouwen niet meer bedragen dan 50% van de kavelbreedte. De beperkingen ten aanzien van de in het algemeen toetsingskader genoemde bebouwingsdiepte zijn niet van toepassing voor de aan de plaszijde gelegen percelen;
- Woningen met een plat dak zijn toegestaan tot een bouwhoogte van maximaal 8 meter;
- Bij de als "monument" aangewezen woning is de huidige bouwmassa uitgangspunt;
- Handhaven gerende bebouwingsstructuur, daar waar deze landschappelijke structuur aanwezig is;
- Handhaven , versterken van de visuele relatie met de Westeinderplassen overeenkomstig het "Masterplan Herenweg".

Kudelstaartseweg / Stommeerweg

Ruimtelijk

- Ten aanzien van de bouwhoogte van woningen gelegen aan de plaszijde van de Kudelstaartseweg en de plaszijde van de Stommeerweg zijn hier woningen toegestaan bestaande uit maximaal 2 bouwlagen met een kap, goothoogte maximaal 6 meter, bouwhoogte maximaal 12 meter;
- Woningen met een plat dak zijn toegestaan tot een bouwhoogte van maximaal 8 meter;
- Bij de als "monument" aangewezen panden is de huidige bouwmassa uitgangspunt;
- Versterken visuele relatie met de Westeinderplassen.

Legmeerdijk-Stommeerkade

Ruimtelijk

- Ten aanzien van de bouwhoogte is het hier toegestaan woningen te bouwen bestaande uit maximaal 2 bouwlagen met een kap, goothoogte maximaal 6 meter, bouwhoogte maximaal 12 meter;
- Handhaven gerende bebouwingsstructuur, daar waar deze landschappelijke structuur aanwezig is;
- Bij de als "monument" aangewezen woning is de huidige bouwmassa uitgangspunt.

Planmatig aangelegde linten

Aalsmeerderweg

Ruimtelijk

- Bij de als "monument" aangewezen panden is de huidige bouwmassa uitgangspunt.

Hornweg

Ruimtelijk

- Op de kruising Hornweg/Machineweg is bebouwing toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 2 bouwlagen met kap, goothoogte maximaal 6 meter, bouwhoogte maximaal 12 meter;
- Geen verdere lintbebouwing ter plaatse van Hornweg 261 (boerderij, gemeentelijk monument);
- Bij de als "monument" aangewezen woning is de huidige bouwmassa uitgangspunt.

Machineweg

Ruimtelijk

- Op de hoek Machineweg/Catharina Amaliaaan is bebouwing toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 12 meter.

Ontheffing criteria Lintenbeleid

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij een verzoek op onderdelen in strijd is met zowel het Algemeen- als Specifiek toetsingskader maar er geen overwegend ruimtelijke bezwaren zijn aan het bouwen van een woning (of het realiseren van aanvullende erfbouw) medewerking te verlenen. In dergelijke situatie kan gemotiveerd van het lintenbeleid worden afgeweken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'O' with a horizontal line through it.

O. van Kotck

De voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'G' and 'E' with a horizontal line through them.

mr. G.E. Oude Kotte

Bijlage 1 Wijze van meten

1. **Bouwdiepte van een gebouw**
De maximale diepte van de voorgevel tot de achtergevel van het desbetreffende (oorspronkelijke) hoofdgebouw, gemeten loodrecht vanaf de gevel.
2. **Bouwhoogte van een bouwwerk**
Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.
3. **Breedte van een gebouw**
Tussen de buitenste zijgevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren van het (oorspronkelijke) hoofdgebouw.
4. **Goothoogte van een bouwwerk**
Vanaf het peil tot aan de dakvoet, zijnde het laagste punt van een schuin dak.
5. **Inhoud van een bouwwerk**
Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

Concept

Nota van Inspraak

Ontvangen inspraak- en vooroverlegreacties en beantwoording van reacties op

Lintenbeleid 2^e herziening

Wijze van beantwoording

De Nota van Beantwoording wordt gehanteerd voor de beantwoording van inspraakreacties.

De 2^e herziening van het Lintenbeleid heeft na publicatie van 26 september 2019, met ingang van 27 september 2019 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn 3 inspraakreacties ontvangen op het concept. De inspraakreacties zijn hierna samengevat weergegeven. Dit betekent niet, dat die onderdelen van de reacties die niet expliciet genoemd worden niet bij deze beoordeling zijn betrokken. De reacties zijn in zijn geheel beoordeeld.

De ontvangen reacties worden puntsgewijs behandeld. Links staat naast de nummering een beknopte opsomming van de aangevoerde punten en in de kolom daarnaast vindt per punt de beantwoording plaats. In de rechterkolom wordt weergegeven of de reactie leidt tot aanpassing van het concept Lintenbeleid.

	Samenvatting ingediende reacties per indiener	Beantwoording reacties per punt	Aanpassing
1.	Inspiraakreactie U bepleit een bepaling in de nota op te nemen waarbij door de raad in bijzondere gevallen ruimte aan het college wordt geboden om van individuele bebouwingsvoorschriften af te kunnen wijken ten gunste van een (groter) stedenbouwkundig of ander relevant belang. Dit zou de bruikbaarheid van de nota als toetsings- en afwegingskader ten goede komen. Hetzelfde geldt voor de snelheid van besluitvorming en de vermindering van regeldruk in die zin dat afwijkingsruimte in de nota wordt ingebouwd. In uw concrete geval verwijst u naar de bebouwingsritmiek en de maximale bouwdiepte op uw perceel. De zes beoogde woningen op de percelen Aalsmeerderweg 420-422 liggen op één lijn en dat uw woning als enige die ritmiek verstoort. Bij de optie waarbij de voorgevel van uw woning vijf meter naar voren kan worden geplaatst wordt die ritmiek hersteld c.q. versterkt, maar wordt de maximale bouwdiepte licht overschreden.	Het is allerm minst zeker dat het bebouwingsritme wordt verstoord indien uw woning een andere positie inneemt ten opzichte van de voorgevelrooilijn van de aangrenzende woningen. Juist de wisseling van voorgevels is één van de ruimtelijke kenmerken van het lint. In het lintenbeleid is verder opgenomen dat de maximale bouwdiepte niet meer mag bedragen dan 18 meter. Deze maximale bouwdiepte is aan de ruime kant en een groot aantal aanvragen voor nieuwe woningen zijn minder dan 18 meter diep. Het moet binnen de gestelde bebouwingscriteria ook voor uw perceel mogelijk zijn een bruikbare woning te realiseren. Het lintenbeleid vormt het toetsingskader voor ver- en nieuwbouwplannen in de linten. In het overgrote deel van de aanvragen bieden deze criteria voldoende bebouwingmogelijkheden. Mocht blijken dat op een bepaalde kavel alleen een ontwikkeling mogelijk is indien van deze criteria wordt afgeweken, bestaat de mogelijkheid gemotiveerd van deze criteria af te wijken. De aanvraag doorloopt dan de reguliere procedure.	nee
2.	Inspiraakreactie In het Algemeen toetsingskader van de Nota wordt beschreven dat het uitgangspunt wordt gehanteerd dat het bouwen van een vrijstaande woning alleen mogelijk is bij een kavelbreedte van minimaal 25 meter en een dubbel woonhuis bij een kavelbreedte van minimaal 40 meter. Client stelt zich op het standpunt dat dit niet in overeenstemming is met de feitelijke situatie aan de Uiterweg en in strijd is met het bestemmingsplan "Uiterweg-Plasoevers 2005". De kavelbreedte van een aanzienlijk aantal percelen aan de Uiterweg is minder dan 25 meter voor een vrijstaande woning respectievelijk 40 meter bij een dubbel woonhuis. Bovendien is het onder het vigerend bestemmingsplan "Uiterweg-Plasoevers 2005" ook mogelijk vrijstaande woningen te realiseren met een perceelsbreedte van 20 meter of minder. Onder de huidige regels is het dus mogelijk om op kavels met een breedte van minder dan 25 meter een vrijstaande woning te	Naast het Algemeen toetsingskader is (evenals in de 1^e herziening) een specifiek toetsingskader opgenomen. Hierin is opgenomen dat van de in het Algemeen toetsingskader genoemde kavelbreedte van 25 meter voor een vrijstaande woning en 40 meter voor een dubbel woonhuis kan worden afgeweken indien de stedenbouwkundige situatie daarvoor aanleiding geeft. Hiervoor gelden verder de volgende voorwaarden: - De frontbreedte van het hoofdgebouw incl. aan-, uit- en aangebouwde bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 50% van de kavelbreedte; - De kavel met afwijkende kavelbreedte dient onderdeel uit te maken van een reeks van kavels met diezelfde afwijkende kavelbreedte, doel is dat de nieuw te bouwen woning(en) zich voegt in de bebouwingsritmiek van het bestaande lint, dan wel het deel van het bestaande lint.	nee

	bouwen en op een kavel van minder dan 40 meter een dubbel woonhuis. Door het herziene lintenbeleid worden deze bestaande rechten beperkt.	Stond in de 1^e herziening nog een minimale maat van 18 meter voor een vrijstaande woning en 26 meter voor een 2^e kapwoning, in deze 2^e herziening is deze minimale breedtemaat komen te vervallen. Feitelijk is onder het Specifiek toetsingskader een versoepeling opgenomen voor kavels die niet voldoen aan de in het Algemeen toetsingskader opgenomen criteria.	
3.	Inspraakreactie De volgende opmerkingen worden gemaakt: a. De verspringingen in de voorgevelrooilijn zijn toegestaan binnen een bandbreedte van minimaal 1 meter en maximaal 5 meter; Waarom minimaal 1 meter? b. Maximale goothoogte 4,5 meter, maximale bouwhoogte 9 meter. Voorstel, bouwhoogte in overeenstemming met belendende percelen. c. Van de minimale afstand van het hoofdgebouw tot de zijdelingse perceelsgrens kan worden afgeweken indien de bestaande (te slopen) woning op een geringere afstand van de perceelsgrens is gebouwd, met een minimum van 2 meter. Deze 2 meter afstand geeft problemen bij smallere kavels en bestaande te vernieuwen woningen.	a. Bij het bepalen van de voorgevelrooilijn kan worden gekozen uit de bepalingen van het bestemmingsplan of de regels uit het lintenbeleid. Doel is te komen tot een lint met verspringende voorgevelrooilijnen. Over het algemeen zijn de kavels langs de linten vrij diep en heeft dit tot op heden niet geleidt tot problemen. Voorgesteld wordt deze bepaling zoals die al sinds 2011 in het lintenbeleid zijn opgenomen te handhaven b. Het lintenbeleid heeft tot doel algemene bebouwingscriteria op te stellen voor het bouwen van woningen in de linten. Er kunnen zich altijd situaties voordoen die hier niet aan voldoen. Per situatie zal worden bekeken of gemotiveerd van het lintenbeleid kan worden afgeweken en alsnog medewerking kan worden verleend. c. In de 1^e herziening werd nog uitgegaan van een afstand tot de zijdelingse perceelsgrens van ten minste 3 meter. In deze 2^e herziening is de mogelijkheid geboden, onder voorwaarden, te kiezen voor een minimale afstand van 2 meter. Dit geeft ook enige zekerheid voor de eigenaren van aangrenzende percelen. Kiezen voor een geringere afstand dan 2 meter is niet wenselijk. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties kan hiervan eventueel gemotiveerd van worden afgeweken. Het voert te ver hier op voorhand al een beleidslijn voor op te nemen.	Nee Nee Nee

	d. Mogen garages tot in de erfscheiding worden gebouwd? e. Indien sprake is van een voormalig agrarische bedrijfskavel mag de oppervlakte aan erfbebouwing (exclusief vergunningvrij) maximaal 220 m2 bedragen met een goothoogte van maximaal 3 meter en een bouwhoogte van maximaal 4,5 meter. De maximale hoogtemaat van 4,5 meter is lastig i.v.m. bestaande bebouwing. f. De bouwhoogte van gemetselde penanten in een voor- en achtererfgebied mag niet meer bedragen dan 2,00 meter; Waarom niet naar 1,60 meter? g. Een toegangspoort, die onderdeel uitmaakt van de totale erf- of perceelsscheiding of die geplaatst wordt tussen een groene erfscheiding, mag niet breder zijn dan 4,00 meter en niet hoger dan 2,00 meter ten opzichte van het aansluitende terrein; Waarom niet naar 1,60 meter? h. De afstand tussen een woning en de bedrijfsbebouwing bedraagt tenminste 10 meter. Voorstel toevoegen "tenzij bestaand". i. Bij de opsomming van de dakbeëindigingen moeten ook andere dakvormen mogelijk zijn (zoals een germaanse (gebogen) kap) dit mede ter beoordeling door welstand. j. De frontbreedte van het hoofdgebouw incl. aan- uit- en aangebouwde bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 50% van de kavelbreedte; dit is niet duidelijk en leidt tot misstanden.	d. Garages op het achtererfgebied mogen tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd met een goothoogte van maximaal 3 meter en een bouwhoogte van maximaal 4,5 meter. e. De oppervlakte van maximaal 220 m2 is bedoeld voor nieuw te bouwen erfbebouwing en heeft geen betrekking op de bestaande te handhaven schuren of loodsen. Eigenaren voor voormalige agrarische bedrijven hebben soms behoefte aan meer erfbebouwing. In relatie tot de oppervlakte van hun perceel zijn er nu ruimere bebouwingsmogelijkheden dan standaard gebruikelijk. f. De hoogte van 2,00 meter komt overeen met de hoogte zoals die is opgenomen in de beleidsregels planologische afwijkingen (kruimelgevallenbeleid) aan de gemeente Aalsmeer. g. De hoogte van 2,00 meter komt overeen met de hoogte zoals die is opgenomen in de beleidsregels planologische afwijkingen (kruimelgevallenbeleid) aan de gemeente Aalsmeer. h. De minimale afstand van 10 meter heeft alleen betrekking op nieuwe situaties. i. We zullen in het lintenbeleid opnemen dat ook gebogen kapvormen zijn toegestaan. j. Alleen garages die voldoen aan de vergunningsvrije criteria mogen tot in de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd. Aangebouwde garages mogen een grotere bouwhoogte hebben, mist de totale	Nee Nee Nee Nee Nee Ja Nee
--	--	--	---

	k. Onder "Uiterweg " en "Oosteinderweg", is opgenomen dat de ontsluiting van een parkeergarage voor de woning uitsluitend is toegestaan met een lift, wat wordt hiermee bedoeld? l. Onder "Oosteinderweg" is bij de als "monumenten" aangewezen panden opgenomen dat de huidige bouwmassa uitgangspunt is, hieraan zou moeten worden toegevoegd "tenzij door lifting de oorspronkelijke hoogte wordt hersteld" m. Onder "Herenweg" is opgenomen dat aan de plaszijde bebouwing mogelijk is met een goothoogte van maximaal 6 meter en een nokhoogte van maximaal 12 meter. De voorgestelde maximale goothoogte van 6 meter is te laag bij een plat dak.	frontbreedte van woning plus aangebouwde garage niet meer bedraagt dan 50% van de kavelbreedte. k. Feitelijk is dit een verruiming van de in de 1^e herziening opgenomen criteria. Hierin was opgenomen dat gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen (parkeerkelders) niet zijn toegestaan. Met name de hellingbaan vormt een ernstige verstoring van de zo gewenste groene voortuinzone. Echter bleek er toch behoefte aan een parkeerkelder onder de woningen. Hier is in de 2^e herziening nu in voorzien. Wel dient dan de zo beeldbepalende hellingbaan naast of achter de voorgevelrooilijn gesitueerd te worden. Alleen op deze wijze blijft er een onbebouwde aaneengesloten voortuinzone gehandhaafd. Een ontsluiting aan de voorzijde is alleen mogelijk met een lift (mechanisch parkeren) hiervoor is geen hellingbaan vereist. l. Bij de als monument aangewezen panden is de bestaande bebouwing uitgangspunt. Wijzigingen aan monumenten worden altijd voorgelegd aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. Het lintenbeleid is hiervoor niet het juiste instrument. m. We zullen in het lintenbeleid opnemen dat indien de woning wordt voorzien van een platte afdekking de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 8 meter en bij een kap een maximale goothoogte van 6 meter en een maximale nokhoogte van 12 meter.	Nee Nee Ja
--	--	--	---------------------------------

--	--	--	--

Concept

Nota van Inspraak

Ontvangen inspraak- en vooroverlegreacties en beantwoording

Lintenbeleid 2^e herziening

April 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer hebben in hun vergadering van 25 februari 2020 ingestemd met de aangepaste "nota ruimtelijke beoordeling bouwen in de linten van de gemeente Aalsmeer 2^e herziening". Deze herziening heeft vanaf 6 maart 2020 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn 4 inspraakreacties binnengekomen.

De ontvangen reacties worden puntsgewijs behandeld. Links staat naast de nummering een beknopte opsomming van de aangevoerde punten en in de kolom daarnaast vindt per punt de beantwoording plaats. In de rechterkolom wordt weergegeven of de reactie leidt tot aanpassing van het concept Lintenbeleid.

Inspraakreactie 1

Reactie	Antwoord	Aanpassing
1. Artikel 1, definities. Dit onderwerp hoort niet in een inleiding, maar behoort een houvast te bieden bij de afwegingen in het toetsingskader.	Deze nota is opgebouwd conform het gemeentelijk format. De opbouw en volgorde van deze nota is op basis van deze standaard opgesteld.	nee
2. Bladzijde 21 en daar horen deze definities dus ook thuis. Dat is logischer en verhoogt de leesbaarheid. Het staat nu bij Hoofdstuk 1. Inleiding en is ook het enige artikel, de rest zijn paragrafen. Het begin moet dus luiden: - Hoofdstuk 1. Inleiding met daaronder; - Paragraaf 1.1. Aanleiding enz. - Paragraaf 1.2. Lintenbeleid enz.	Zie antwoord 1	nee
3. Paragraaf 1.4. Snelheid. De tekst beoogt volgens ons een uitleg van de mogelijkheden om het college sneller een vergunning te verlenen voor aanvragen in afwijking van het bestemmingsplan met een grotere planologische impact.	Klopt, aanvragen die volledig in overeenstemming zijn met de uitgangspunten van het lintenbeleid kunnen door het college (zonder tussenkomst van de gemeenteraad) worden vergund waardoor een omgevingsvergunning sneller kan worden verleend.	nee

	Daar is dit nieuwe door de gemeenteraad gesanctioneerde lintenbeleid dan ook voor bedoeld. De laatste zin in dit artikel is een verwoording van die uitleg. Maar voor het goede begrip dient die laatste zin dan als volgt te luiden: 'Categorieën van gevallen aan te wijzen waarin geen verklaring van geen bedenkingen is vereist. Dat betekent namelijk (zo hebben wij het althans begrepen) dat het verlenen van onze omgevingsvergunning dus een zaak is voor het college en niet meer naar de raad hoeft. En dat is snelheid verhogend.		
4.	Paragraaf 3.4 (moet worden 3.5)	Zie antwoord 1	nee
5.	Hoofdgebouw (oorspronkelijk). Deze toevoeging in de vorm van een bijgevoegd naamwoord komt verderop in de toetsingskaders herhaaldelijk voor en roept daar verwarring op. Het woord "oorspronkelijk" betekent feitelijk "zoals het in het begin was", niet meer en niet minder. Als je met die definitie de verdere opsommingen bij de	De term "oorspronkelijk hoofdgebouw" komt voort uit het Besluit Omgevingsrecht. Met het oorspronkelijke hoofdgebouw wordt bedoeld, het hoofdgebouw zoals dat ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de vergunning voor het hoofdgebouw, is opgeleverd. Met name aan de achterzijde kunnen in de loop der jaren aanbouwen zijn gerealiseerd. Deze aanbouwen tellen mee bij de beoordeling van een aanvraag tot	nee

	toetsingskaders leest dient zich de vraag aan wat wordt nu precies bedoeld? De afmetingen van de oorspronkelijk verleende vergunning? Of de afmetingen van het bestaande woonhuis? Of de afmetingen van een woonhuis conform de vigerende bestemmingsplan bepalingen? Bij het redigeren van bestemmingsplan teksten zijn de termen "bestaand" en "nieuw" eenduidig en goed ingeburgerd. De vraag is of de term "oorspronkelijk" daar iets aan toevoegt en zo ja, wat dan precies? In elk geval is de tekst in de definitie zoals het nu omschreven staat voor de burger niet te begrijpen. Een definitie van "achtererfgebied" en "voortuinzone" ontbreekt en zou zeker welkom zijn.	verdere uitbreiding van de woning. Overigens hebben zich de afgelopen jaren hierbij geen problemen voorgedaan en zijn de mogelijkheden (15 meter diep op de begane grond plus vergunningvrij) voldoende gebleken voor het realiseren van een gewenste woning (incl. uitbreiding). Een nadere definitie van voortuinzone en achtererfgebied achten wij verder niet noodzakelijk. Hierbij conformeren wij ons aan de definitie zoals die voor het vergunningsvrij bouwen gelden en verder zijn opgenomen in de "Beleidsregels planologische afwijkingen gemeente Aalsmeer 2015".	
6.	Paragraaf 4.1 (wordt 4.2) Beoordeling van de aanvraag.	Zie antwoord 1	nee
7.	Paragraaf 4.2 (wordt 4.3) Relatie met bestemmingsplannen. In de laatste zin staat dat feitelijke afmetingen van bestaande woningen een rol spelen bij de	Zie antwoord 5	nee

	beoordeling van bouwplannen. Als de feitelijke afmetingen de valide basis vormen van een gemotiveerd toe te passen afwijkmogelijkheid voor het college zoals geformuleerd in de ontheffingsmogelijkheid op de allerlaatste bladzijde 27, dan kunnen wij daar mee instemmen. Voor ons is dat namelijk van eminent belang.		
8.	Paragraaf 4.3 (wordt 4.4) Vergunningsvrij bouwen.	Zie antwoord 1	nee
9.	Paragraaf 4.4 (wordt 4.5) Algemeen toetsingskader	Zie antwoord 1	nee
10.	Toegangspoorten, waarom de breedtebeperking tot maximaal 4 meter? Niet te krampachtig in zijn en dat verruimen naar 5 meter breed en bovendien voorschrijven dat de poorten doorzichtig moeten zijn. Dat verdient qua uitstraling de voorkeur.	De breedtemaat van 4 meter is overeenkomstig de "Beleidsregels Planologische afwijkingen gemeente Aalsmeer 2015". Een breedte van 4 meter wordt voldoende geacht voor het ontsluiten van het perceel. Uiterlijke kenmerken van de toegangspoort zijn ter beoordeling van welstand en worden niet nader in het lintenbeleid genoemd.	nee
11.	Bruggen, eveneens verruimen van 4 meter naar 5 meter.	Zie antwoord 10	nee

Inspraakreactie 2

Reactie	Antwoord	Aanpassing
1. Zodra er sprake is van een bouwplan voor het verstevigen van het lint, zou het opnemen van extra groenstroken met gevarieerde hagen en bomen onderdeel moeten uitmaken van dit bouwplan.	Doel van het lintenbeleid is onder welke voorwaarden woningen in het lint kunnen worden toegevoegd en welke bebouwingscriteria hiervoor gelden. Het betreft hier over het algemeen particulier gronden waarop de gemeente geen invloed kan uitoefenen voor wat betreft de inrichting van de onbebouwde gronden.	nee
2. Voor een toekomst bestendige waterhuishouding zou er een minimum van 12% van het bebouwde oppervlak moeten worden aangewezen aan oppervlaktewater. Het oppervlaktewater wordt ontsloten door natuurlijke drassige oevers. Bestaande sloten en waterpartijen blijven zoveel mogelijk intact om de structuur van het landschap te behouden en de aanwezige biotoop voor de natuur zo min mogelijk te storen.	Bij het toevoegen van woningen in de linten is het van belang dat de verkavelingsstructuur en de landschapsstructuur gehandhaafd blijft evenals de bestaande sloten. Door de waterbeheerder zijn criteria opgesteld onder welke voorwaarden open water moet worden toegevoegd. Dit beleid is voor de gehele gemeente van toepassing.	nee
3. De verharding zou moeten bestaan uit materiaal waarin openingen zijn uitgespaard om hemelwater direct in de ondergrond te laten doordringen en te bufferen.	Zie antwoord bij 1	nee

4. Platte daken van bijgebouwen zouden moeten worden voorzien van groen, bijvoorbeeld met sedumdak.	Zie antwoord bij 1, het lintenbeleid doet geen uitspraken over materiaal en architectonische verschijningsvorm. Hiervoor geldt de "Welstandsnota Aalsmeer 2013".	nee
5. Standaard zouden er in het bouwontwerp al (inbouw-)voorzieningen moeten worden opgenomen die dienen als nestgelegenheid voor bijvoorbeeld huismussen, vleermuizen en wilde bijen.	Zie antwoord bij 1	nee
6. Bij grootschalige verstevigingen van de lintenstructuur zou ruimte moeten worden ingepast voor het realiseren van kleine gevarieerde bosjes (Tiny Forests) met boomsoorten die bloeien en (bes-) vrucht dragen.	Zie antwoord bij 1	nee
7. Bovengenoemde punten moet het groene aanzien die de linten nu hebben, in stand houden.	Ook wij streven naar het versterken van de groene uitstraling van de linten. Hiervoor ligt vooral ook een rol voor de individuele eigenaren.	nee

Inspraakreactie 3

Reactie	Antwoord	Aanpassing
1. De bezwaren van cliënt zien ten eerste op de bepalingen omtrent de afstand van de woning tot de zijdelingse perceelsgrens. In het aangepaste Lintenbeleid is op pagina 22 bepaald: Afstand tot de zijdelingse perceelsgrens minimaal 3 meter, dit geldt voor het oorspronkelijke hoofdgebouw. Van de minimale afstand van het oorspronkelijke hoofdgebouw tot de zijdelingse perceelsgrens van 3 meter, kan worden afgeweken indien de bestaande (te slopen) woning op een geringere afstand van de perceelsgrens is gebouwd, met een minimum van 2 meter (de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens geldt niet voor vergunning vrije bijbehorende bouwwerken deze zijn tot op de perceelsgrens mogelijk). Het vereiste dat de afstand tussen de woning en de zijdelingse perceelsgrens ten minste drie meter dient te bedragen is niet nieuw. Aanvullend op het eerste beleid is daarbij nu echter bepaald dat van de minimale afstand kan worden	In het specifiek toetsingskader is opgenomen in welke gevallen er kan worden afgeweken van het algemeen toetsingskader. In geval een aanvraag voldoet aan de bepalingen van het bestemmingsplan, kan op basis van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning worden verleend (gebonden beschikking). De praktijk heeft evenwel uitgewezen dat reeksen van woningen langs een aantal linten binnen de gemeente Aalsmeer bestaan uit woningen waarbij de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens minder dan 3 meter bedraagt. Het vervangen van een woning met behoud van een kleinere afstand tot de zijdelingse perceelsgrens leidt niet tot een verstoring van de ritmiek van het lint, de spatiering van het lint blijft hierbij gehandhaafd. Juist het specifiek toetsingskader heeft tot doel herbouw, of toevoegen van woningen mogelijk te maken bij linten met specifieke kenmerken waaronder smallere kavels. Met name de Stommeerweg (maar ook de Hornweg) wordt gekenmerkt door reeksen	nee

afgeweken “indien de bestaande (te slopen) woning op een geringere afstand van de perceelsgrens is gebouwd”, waarbij een minimum van twee meter tot de zijdelingse perceelsgrens geldt. Met deze aanvulling kan cliënt zich om meerdere redenen niet verenigen. Zo is onduidelijk hoe deze bepaling zich verhoudt tot zowel de afwijkingsbepaling in het specifieke toetsingskader (die geheel nieuw is en die in het navolgende ook aan bod komt) als de herbouwbepaling. Bij herbouw van een woning die niet voldoet aan de in dit beleid genoemde algemene toetsingskader is mogelijk onder een van de volgende voorwaarden: - De nieuw te bouwen woning dient wel in overeenstemming met dit beleid te worden gebouwd, of; - De nieuw te bouwen woning dient in overeenstemming te zijn met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. In de herbouwbepaling is dus bepaald dat de herbouw van een woning die niet voldoet aan het algemene toetsingskader, slechts is toegestaan	van woningen die op minder dan 3 meter afstand van de zijdelingse perceelsgrens zijn gebouwd. (Overigens biedt het vergunningsvrij bouwen de mogelijkheid om op de begane grond, ten minste één meter vanaf de voorgevelrooilijn het zij erf te bebouwen). In het specifiek toetsingskader is (op blz. 24) in z’n algemeenheid gesteld dat bij herbouw van een woning die niet voldoet aan de in dit beleid genoemde criteria het mogelijk is de woning te herbouwen, onder een van de volgende voorwaarden: - De nieuw te bouwen woning dient wel in overeenstemming met dit beleid te worden gebouwd, of; - De nieuw te bouwen woning dient in overeenstemming te zijn met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Echter, hierop kan een uitzondering worden gemaakt bij de smallere kavelsreeksen die onderdeel uitmaken van een reeks smallere kavels. De afstand tot de zijdelingse perceelsgrenzen kan in die situaties teruggebracht worden tot tenminste 2 meter. Dit is dus een afwijkingsmogelijkheid van wat er in het specifiek toetsingskader is	
---	---	--

indien de nieuw te bouwen woning wel voldoet aan het beleid. Als de bestaande (te slopen) woning op een geringere afstand van de perceelsgrens is gebouwd, is deze reeds in strijd met het beleid en kan deze dus niet herbouwd worden op dezelfde wijze (met dezelfde strijdigheid) maar moet de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens van drie meter gewaarborgd worden. Meer algemeen is deze ontwikkeling niet wenselijk. Betekent immers dat aan beide kanten tot op twee meter van de perceelsgrens kan worden gebouwd, waarmee inbreuk wordt gemaakt op de ruimtelijke uitstraling van de woonlinten en op de belangen die het Lintenbeleid nu juist beoogt te dienen.	opgenomen. Dit is dan ook alleen mogelijk bij woningen die onderdeel uitmaken van reeksen van kavels die aan deze ruimtelijke kenmerken voldoen.	
2. Specifiek toetsingskader. In het aangepaste Lintenbeleid is op blz. 24 bepaald: Langs een aantal linten in Aalsmeer komen kavelreeksen voor met een smallere perceel breedte die niet kunnen voldoen aan de minimale afstand van 3 meter tot de zijdelingse	In deze 2e herziening is een aantal bepalingen nieuw. De praktijk heeft uitgewezen dat het lintenbeleid over het algemeen voldoet als toetsingskader voor het beoordelen van bouwaanvragen. Op onderdelen is het evenwel gewenst het lintenbeleid te herzien. Eén van die	ja

perceelsgrenzen en maximale frontbreedte van 50% van de bouwperceel breedte. Dit is aan de orde als door strikte naleving van deze regels een bebouwingsbreedte van minder dan 6 meter gebouwd kan worden. In die gevallen kan van de in het algemeen toetsingskader genoemde afstand tot de zijdelingse perceelsgrens worden afgeweken mist voldaan wordt aan beide volgende voorwaarden: - De afstand tot de zijdelingse perceelsgrens in overeenstemming is met de afstanden tot de zijdelingse perceelsgrens van de reeks aanwezige woningen langs het lint waar de betreffende woning onderdeel van uitmaakt. - Deze afwijkende afstanden tot de zijdelingse perceelsgrens gelden alleen voor kavels (kadastrale percelen) zoals dit ten tijde van de ter visie legging van dit lintenbeleid aanwezig waren. Deze gehele bepaling is nieuw. Met deze bepaling en de daarin gelegen afwijkingsmogelijkheid lijkt bedoeld te zijn dat de nieuw te bouwen woning op dezelfde (geringere) afstand tot de perceelsgrens is	onderdelen is de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens waarbij in sommige situaties een geringere afstand mogelijk is. In alle gevallen wordt bij de beoordeling van een bouwaanvraag gekeken naar de ruimtelijke context en op welke wijze de nieuw te bouwen woning zich voegt in het bebouwingslint. Deze bepaling is een afwijking van algemene bepaling zoals genoemd is het specifiek toetsingskader. Wel is gebleken dat de voorwaarde zoals die op blz. 24 is opgenomen t.w. "Dit is aan de orde als door strikte naleving van deze regels een bebouwingsbreedte van minder dan 6 meter gebouwd kan worden" een te grote belemmering oplevert voor juist die gevallen die niet aan de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens van tenminste 3 meter, en de maximale frontbreedte van 50% van de kavelbreedte kunnen voldoen, maar waarbij geen stedenbouwkundige bezwaren bestaan om medewerking te verlenen aan het verzoek.	
--	---	--

toegestaan, maar dat een verdere overschrijding niet is toegestaan. Bovendien geldt daarbij een minimum van twee meter tot de perceelsgrens, net als in de algemene bepaling op pagina 22 van het beleid is gesteld. Onduidelijk is of met deze bepaling een uitwerking van de algemene bepaling beoogd is of dat hiermee juist een afwijking van die bepaling wordt beoogd. Voorts is niet duidelijk wat de relatie is met de herbouwbepaling.		
3. Concreet voorbeeld, burens van cliënt hebben de oorspronkelijke woning op het perceel reeds gesloopt en zijn nu voornemens een nieuwe grotere woning te bouwen, perceel is 14 meter breed. Op basis van het thans geldende lintenbeleid blijft dan nog een perceel breedte van 7 meter over (immers mag de bebouwingsbreedte 50% van de perceel breedte zijn) en kan aan beide zijden drie meter tot de erfgrans aangehouden worden, mits de woning op het midden van het perceel wordt gepositioneerd. Op basis van het voorliggende, aangepaste lintenbeleid is onduidelijk wat precies	In het specifiek toetsingskader is opgenomen dat er kavelreeksen voorkomen die niet kunnen voldoen aan de minimale afstand van 3 meter tot de zijdelingse perceelsgrenzen en maximale frontbreedte van 50% van de kavelbreedte. Dit houdt in dat er woningen gebouwd kunnen worden die noch aan de afstand van 3 meter, noch aan de frontbreedte van 50% kunnen voldoen. Bij de beoordeling van een aanvraag zal altijd gekeken worden naar de ruimtelijke context die deze woning inneemt in de reeks van kavels en op welke wijze deze woning zich voegt in het bebouwingslint (ritmiek van de bebouwing).	nee

zou zijn toegestaan; dit hangt af van de wijze waarop de diverse hierboven besproken bepalingen moeten worden gelezen. De oorspronkelijke woning- die reeds gesloopt is- was op een geringere afstand tot de perceelsgrens gebouwd. Op grond van de herbouwbepaling mag de nieuwe woning alleen worden gebouwd indien die wel aan het beleid voldoet, en als dus een afstand van drie meter tot de perceelsgrens wordt aangehouden. Indien echter met de bepalingen van het algemeen en specifiek toetsingskader over de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens zou kunnen worden afgeweken van de herbouwbepaling (hetgeen niet duidelijk is) zou op het betreffende perceel een woning van 9 meter breed gebouwd mogen worden, waarbij aan beide zijden twee meter tot de perceelsgrens wordt aangehouden. Daarmee zou een zeer massief bouwblok ontstaan dat de ruimtelijke uitstraling grotendeels wegneemt. Dit zou leiden tot een onwenselijke situatie die bovendien niet in lijn met hetgeen het Lintenbeleid beoogt.	Bij de concrete aanvraag van de naastgelegen woning is sprake van een kavel met een breedte van 14 meter. De woning heeft een frontbreedte van 8 meter. Hiermee wordt dus meer dan 50% van de frontbreedte van de kavel bebouwd. Slecht aan één kant, grenzend aan no. 40 is sprake van een afstand tot de zijdelingse perceelsgrens van 2 meter. De andere perceelsgrens, grenzende aan no. 46 is wel gelegen op een grotere afstand dan 3 meter uit de zijdelingse perceelsgrens. Ruimtelijk gezien voegt deze woning zich in de ritmiek van het lint en is er geen sprake van een verstoring van de ruimtelijke opbouw van dit deel van de Stommeerweg. Een groot aantal woningen langs de Stommeerweg voldoen aan deze ruimtelijke kenmerken.	
--	--	--

4. Ontheffingsmogelijkheid. De bezwaren van cliënt zien ten tweede op de nieuwe ontheffingsmogelijkheid die op pagina 27 van het lintenbeleid is opgenomen en als volgt luidt: Er kunnen zich situaties voordoen waarbij een verzoek op onderdelen in strijd is met zowel het Algemeen- als Specifiek toetsingskader maar er geen overwegend ruimtelijke bezwaren zijn aan het bouwen van een woning (of het realiseren van aanvullende erfbouw) medewerking te verlenen. In dergelijke situaties kan gemotiveerd van het lintenbeleid worden afgeweken. Op deze bepaling is het nodige aan te merken, is onvoldoende duidelijk; niet is omschreven in welke gevallen geen sprake is van ruimtelijke bezwaren. Het opnemen van een dergelijke, zeer open ontheffingsmogelijkheid is onwenselijk, gelet op de doelstellingen van het lintenbeleid.	De afgelopen jaren is er geen gebruik gemaakt van deze afwijkingsmogelijkheid. Wij achten het evenwel wenselijk voor zeer uitzonderlijke situaties deze ontheffingsmogelijkheid in het lintenbeleid te verankeren. Wij denken hierbij aan unieke situaties die niet zijn voorzien, maar ruimtelijk niet op overwegende bezwaren stuiten. Dit maakt het ook lastig hieraan objectiveerbare criteria aan toe te kennen. Overigens heeft ook de gemeenteraad hier nog een rol bij de definitieve besluitvorming.	nee
5. Door in het Lintenbeleid, dat juist bedoeld is om houvast te geven en duidelijkheid te bieden meer afwijkings- en ontheffingsmogelijkheden op te	Zie antwoord 4	nee

nemen zonder daarvoor concrete kaders te stellen is contraproductief. Indien uw college van mening is dat er überhaupt een ontheffingsmogelijkheid in het beleid moet worden opgenomen, is het zaak om die ontheffingsmogelijkheid strakker vorm te geven en heldere kaders en criteria te stellen voor het eventueel kunnen toepassen van de ontheffingsmogelijkheid.		
--	--	--

Inspraakreactie 4

Reactie	Antwoord	Aanpassing
1. Zijn het eens met de versoepeling van het lintenbeleid ten aanzien van de drie meter afstand tot de zijdelingse perceelsgrens. Hiermee wordt het nu mogelijk ook op smallere percelen een woning te bouwen. Met name met betrekking tot de situatie op Stommeerweg 42 zijn we blij dat deze herziening uitzicht op een oplossing biedt. Het thans braakliggende terrein doet afbreuk aan het aanzien van onze buurt.	Goed om te horen, reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	nee

Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer

Het lintenbeleid

1^e Herziening

april 2013

Revisie	beschrijving
00	Ambtelijk stuk april 2013
01	Lintenbeleid na bespreking met de wethouder 26 mei 2013
02	Lintenbeleid na behandeling in het beraad 3 oktober 2013
03	

datum vrijgave

beschrijving revisie 00

Lintenbeleid Ambtelijk

Gemeente Aalsmeer

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1.	Aanleiding voor herziening	3
1.2.	Lintenbeleid	3
1.3.	Doelstelling	3
1.4.	Snelheid	4
1.5.	Samengevat	4
1.6.	Leeswijze	

Hoofdstuk 2: Context

2.1	Betekenis van de bebouwingslinten	5
2.2.	Vrijstellingsbeleid	5
2.3.	Gebieden waarlangs geen lintbebouwing mogelijk/wenselijk zijn	5
2.4.	Luchthavenindelingbesluit	6
2.5.	Welstandsnota	6
2.6.	Gebiedsvisie	6
2.7.	Motie	6
2.8.	Verrommeling	7
2.9.	Conclusie	7

Hoofdstuk 3: Conceptueel beleidskader

3.1	Definitie woonlint	8
3.2	Beschrijving van de gebieden	
3.3.	Historische linten, organisch gegroeid	
3.4.	Planmatig aangelegde linten	16

Hoofdstuk 4: Toetsingskader

4.1	Beoordeling van de aanvraag	24
4.2	Relatie met bestemmingsplannen	24
4.3	Vergunningsvrij bouwen	25
4.4	Algemeen toetsingskader	28
4.5	Specifiek toetsingskader	

Bijlagen: 1. Begrippenlijst
2. Wijze van meten

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1. Aanleiding voor herziening

De gemeente Aalsmeer beschikt over een integraal toetsingskader voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten. Deze beleidskaders zijn op 22 december 2011 vastgesteld door de gemeenteraad van Aalsmeer. In de praktijk is gebleken dat het wenselijk is dit beleid op onderdelen aan te scherpen en te actualiseren. Deze 1^e herziening van de notitie “Ruimtelijke beoordeling bouwen in de Linten van de gemeente Aalsmeer” voorziet hierin.

1.2. Lintenbeleid

Het lintenbeleid dient als toetsingskader voor het bouwen, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten en geeft aanvragers duidelijkheid over de te stellen bebouwingscriteria en architectonische ontwerp uitgangspunten. Bovendien kunnen aanvragen sneller worden afgehandeld. Inmiddels is er ruim een jaar naar volle tevredenheid ervaring opgedaan met dit beleid. In deze partiële herziening zijn naast de aanpassingen van wet- en regelgeving ook verschillende maatvoeringen gewijzigd. Ook het handhaven en versterken van waardevolle doorzichten voor bepaalde linten is hierin verwerkt. Tenslotte is ook een “Begrippenlijst” als bijlage bij deze notitie opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders wordt regelmatig geconfronteerd met omgevingsvergunningen voor het oprichten, vervangen of uitbreiden van woningen in de linten. Een deel van die aanvragen is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. De vraag is of de gemeente medewerking wil verlenen aan een dergelijk verzoek.

Het beoordelen van een verzoek blijft lastig. Dit komt o.a. doordat de bestaande beleidsuitgangspunten soms onvoldoende duidelijk of eenduidig zijn om te beoordelen hoe hier mee om te gaan. Zo is er geen eensluidende definitie van het begrip ‘lint’. Gevolg is dat soms als het ware ‘ad hoc’ een afweging moet worden gemaakt. Hoewel er geen directe aanwijzingen zijn om te vooronderstellen dat daar sprake van is, kan deze werkwijze op den duur ten koste gaan van de samenhangende ruimtelijke- en architectonische uitstraling van de linten.

Daarnaast weten aanvragers vaak niet vooraf waar ze aan toe zijn, en wat dus wel of niet mogelijk is. Dit zorgt voor stroperige procedures in de voorfase van de omgevingsvergunning, met gevolg dat de procedures veel inzet en dus geld kosten en niet zelden leiden tot teleurgestelde burgers en architecten.

Kortom, er is behoefte aan beleid. Voorliggend “Lintenbeleid” wil daar invullen aan geven.

1.3. Doelstelling

Het doel is te komen tot een helder toetsingskader voor het beoordelen van bouwaanvragen of omgevingsvergunningen om woningen te mogen bouwen in de woonlinten of bestaande woningen uit te mogen uitbreiden of te vervangen. Inzet is de bestaande lintenstructuur te behouden en te versterken.

Naast de in dit beleid opgenomen stedenbouwkundige bepalingen blijft het altijd mogelijk vergunningsvrije bouwwerken (landelijke regelgeving) op te richten. Deze vergunningsvrije bouwwerken kunnen van invloed zijn op de ruimtelijke effecten die met die lintenbeleid worden beoogd. Deze beleidsnotitie dient dan ook uitsluitend als toetsingskader voor het verlenen van omgevingsvergunningen, op bebouwingsmogelijkheden waar de gemeente zelf wel invloed kan uitoefenen.

Veel buitengebieden in Nederland bestaan uit weilanden (veeteelt) en akkers (akkerbouw). Bij een dergelijke ruimtelijke opbouw is het niet gewenst aaneengesloten lintbebouwing toe te staan en hiermee de visuele relatie met de hierachter gelegen open gronden te belemmeren. Ook binnen de gemeente Aalsmeer wordt voor een aantal linten het achter dit lint gelegen gebied als waardevol ervaren en dient de visuele relatie met het achter het lint gelegen gebied (met name het plassegebied en de Bovenlanden) behouden te blijven. Er zijn echter ook linten waarbij het achter het lint gelegen gebied als minder waardevol wordt ervaren, en de noodzaak voor het handhaven van de visuele relatie minder belangrijk is. Naast het al dan niet handhaven van de visuele relatie is bovendien het doel dat nieuw te bouwen woningen zich moeten voegen in de bebouwingsritmiek van het betreffende lint, danwel het deel van het betreffende lint.

1.4. Snelheid

Naast een objectief toetsingskader voor bouwaanvragen in de linten, heeft dit beleid tot doel de procedure tot het verlenen van een omgevingsvergunning te versnellen en de regeldruk te verminderen. Het verlenen van een omgevingsvergunning is onder de werkingssfeer van de Wabo een bevoegdheid van het college. Voor een afwijking met een grotere planologische impact voorziet het Bor in een beperking op die bevoegdheid. Op basis van artikel 6.5 van het Bor kan een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan met toepassing van artikel 2.12 lid a, onder 3, van de Wabo, pas verleend worden nadat de gemeenteraad hiervoor een verklaring van geen bezwaar heeft verleend. Deze beperking kan de gemeenteraad wegnemen door, op grond van artikel 6.5 lid 3 Bor, categorieën van gevallen aan te wijzen waarin een verklaring van geen bedenkingen is vereist.

1.5 Samengevat:

- Toetsingskader voor het beoordelen van omgevingsvergunningen;
- Behouden, versterken van doorzichten op landschappelijk waardevolle locaties;
- Handhaven van de bebouwingsritmiek van de betreffende linten;
- Stedenbouwkundige- en architectonische randvoorwaarden voor het bouwen, uitbreiden of vervangen van woningen;
- Versnellen van de procedures en verminderen van de regeldruk.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de context weergegeven. De problematiek wordt geschetst, het huidige beleid en hoe tot nu toe met beleid is omgegaan. In hoofdstuk 3 is het conceptueel beleidskader geschetst. Hierin wordt een lint nader gedefinieerd, een beschrijving gegeven van de linten en de karakteristieke kenmerken hiervan.

In hoofdstuk 4 wordt het toetsingskader weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen ruimtelijke- en architectonische toetsingscriteria. Bovendien wordt onderscheid gemaakt tussen een algemeen toetsingskader en een specifiek toetsingskader.

Hoofdstuk 2: Context

2.1 Betekenis van de bebouwingslinten

Bebouwingslinten spelen in de ruimtelijke opbouw van Aalsmeer een belangrijke rol en dragen bij aan de collectieve identiteit van de gemeente. Van oorsprong hadden deze linten een agrarisch karakter. De agrarische bedrijfswoningen stonden dan in het lint en de agrarische bedrijfsbebouwing daarachter. Het buitengebied van Aalsmeer is van oorsprong veelal een glastuinbouwgebied. Hierdoor is het ruimtegebruik van het buitengebied intensiever en is de bebouwingsdichtheid hoger.

Dat neemt niet weg dat de linten in Aalsmeer van oorsprong een hoge landschappelijk, ecologisch en cultuurhistorische kwaliteit hebben. Er zijn echter ontwikkelingen die dit beeld bedreigen. Na verloop van tijd zijn, door trends als schaalvergroting, steeds meer glastuinbouwbedrijven verdwenen en werden de agrarische bedrijfswoningen vaker gebruikt als burgerwoningen. Een dergelijk gebruik stelt andere eisen aan de functionaliteit en architectuur van de bebouwing. Bovendien hebben zich in de linten ook bedrijven gevestigd met als gevolg dat het lintbebouwing ter plaatse wordt onderbroken.

2.2 Vrijstellingsbeleid

In het verleden is regelmatig meegewerkt aan het oprichten van woonbebouwing in de linten. In veel gevallen is dat gedaan door middel van een zogenaamde artikel 19 WRO procedure omdat er strijdigheid was met het bestemmingsplan. Deze planologische strijdigheid was en is veelal het gevolg van verouderde bestemmingsplannen, waarin bouwvlakken sterk begrensd waren. Destijds werd de Aalsmeerse Gebiedsvisie (AGV) gebruikt als toetsingskader voor het beoordelen van dergelijke aanvragen. In deze Gebiedsvisie waren op de Gebiedsvisiekaart de linten nader aangegeven.

Voor grote delen van Aalsmeer was en is er geen vastgesteld vrijstellingsbeleid. In de loop van de tijd is uit de vrijstellingverleningen wel een bepaalde beleidslijn ontstaan. De lijn was, dat aan een bouwplan voor een vrijstaande woning werd meegewerkt wanneer deze werd gesitueerd op een kavel van minimaal 25 meter breed. In het geval van een twee-onder-een-kap-woning moest de kavel minimaal 40 meter breed zijn. Hiervan kon worden afgeweken indien de stedenbouwkundige situatie hiervoor aanleiding gaf. Voor het overige was er geen vastgesteld beleid, ook niet voor de maatvoering van de bebouwing.

2.3. Gebieden waarlangs geen lintbebouwing mogelijk/wenselijk is:

Delen van de Oosteinderweg en Aalsmeerderweg, (sloopzone);

Deel van de Kudelstaartseweg, Stommeerweg en Herenweg, (open waterfront);

Deel Kudelstaartseweg, , ter hoogte van de fort-bocht (schootsvelden Stelling van Amsterdam);

Deel Machineweg, gelegen tussen de Hornweg en de Legmeerdijk door de beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit, hierbij is het stedenbouwkundig belang ook minder groot om te komen tot een aaneengesloten lint.

2.4. Luchthavenindelingbesluit

Verdichting van het lint is op een aantal locaties alleen mogelijk nadat de "Inspectie Leefomgeving en Transport" ontheffing heeft verleend van de beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit. Vrijstelling kan worden verleend voor het opvullen van een gat in het lint met maximaal 3 woningen.

2.5 Welstandsnota

Ten aanzien van de architectonische uitwerking zijn in de Welstandsnota van de gemeente Aalsmeer gebiedsgerichte welstandscriteria opgenomen. Hierin is o.a. opgenomen dat de detaillering zorgvuldig en afwisselend moet zijn. Dit houdt in dat aan de architectonische uitwerking hoge eisen worden gesteld. Het bouwen van een "catalogus woning" voldoet hier veelal niet aan. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ziet er op toe dat aan dit hoge ambitieniveau (ten aanzien van de uiterlijke verschijningsvorm) wordt voldaan.

2.6. Gebiedsvisie

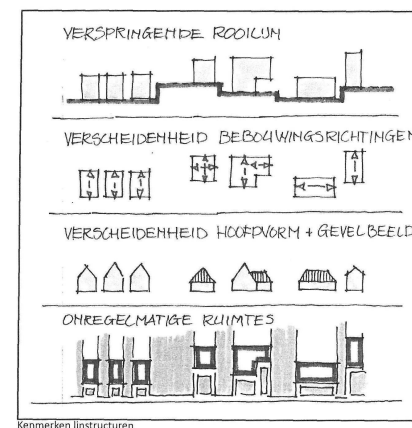
Op de "Gebiedsvisiekaart Aalsmeer 2020" zijn de linten nader aangegeven en aangeduid als linten die een belangrijke bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Aalsmeer. Bij nieuwe initiatieven (nieuwbouw of uitbreiding) vormen de verhoudingen met de maatvoering van de woningen, het lijnvormige karakter van de linten en de haakse landschappelijke structuren en de doorzichten naar het achterliggende polderlandschap hierbij belangrijke elementen in het afwegingskader.

De huidige beleidsdocumenten blijken evenwel onvoldoende om de gewenste ruimtelijke samenhang te bewaren of te bevorderen.

2.7. Motie

Op 26 november 2009 is bij de vaststelling van de "Gebiedsvisie Aalsmeer 2020", met betrekking tot de linten, een motie aangenomen.

Hierin wordt het college opgeroepen om op de kortst mogelijke termijn te starten met het uitwerken van welstandseisen voor de Aalsmeerse lintbebouwing en het gebied direct achter de linten.

2.8. Verrommeling

Een mengeling van functies, bebouwingsgrootte en stijlen levert meer en meer een verrommeld beeld op. De nieuwe en aangepaste elementen passen vaak niet in een algemeen gewaardeerd beeld door hun plaats, vormgeving, gebrek aan variatie, samenhang en oriëntatie.

Verrommeling is een sluipend proces, er is geen sprake van een vooropgezet plan. De bestemmingsplannen en de welstandsnota voorkomen het verlies aan kwaliteit niet. Heel vaak wordt alleen gekeken naar het object zelf, in relatie tot de context van de kavel en niet naar het totaal van het bebouwingslint. Bovendien heeft gebrek aan handhaving van de bestaande regelgeving verrommeling soms ook in de hand gewerkt.

2.9. Conclusie

Om de ruimtelijke samenhang van de linten te bevorderen en de architectonische uitstraling te verbeteren is er behoefte aan aanvullend beleid. Beleid dat o.a. is gericht op de specifieke kenmerken van de linten en de karakteristieken van de te onderscheiden linten. Alleen op deze wijze kan de identiteit van de linten worden versterkt en worden ongewenste ontwikkelingen tegengegaan. Deze notitie geeft instrumenten om verdere invulling te geven aan de ruimtelijke beleidsdoelen voor de linten zoals verwoord in de AGV. Bovendien geeft deze notitie, overeenkomstig de Welstandsnota van de gemeente Aalsmeer, richting aan de gewenste architectonische uitstraling.

Hoofdstuk 3: Conceptueel beleidskader

3.1 Definitie woonlint

Er zijn verschillende vormen van linten in de ruimtelijke ordening: bedrijvenlinten en woonlinten. In dit beleidskader concentreren wij ons op woonlinten, die als volgt wordt gedefinieerd:

Een woonlint = een min of meer aaneengesloten, lijnvormige reeks van (half)vrijstaande woningen gelegen direct aan een weg, vaak ook langs een waterloop en met geringe afstand tussen de bouwkvavels.

De ruimtelijke opbouw van de linten bestaat uit een rijweg, woonbebouwing waarachter eventueel bedrijfsbebouwing. Het woonlint wordt bepaald door de "korrelgrootte" van de bebouwing en het ritme hiervan.

3.2 Beschrijving van de gebieden

Deze beleidsnotitie heeft betrekking op alle vormen van woonbebouwing die passen binnen de definitie zoals hiervoor gegeven. De meeste plaatsen die aangemerkt zijn als woonlint worden hiernavolgend genoemd en gekarakteriseerd.

In Aalsmeer worden de volgende 12 woonlinten onderscheiden:

1. Uiterweg
2. Oosteinderweg
3. Kudelstaartseweg/Stommeerweg
4. Herenweg
5. Pontweg
6. Legmeerdijk
7. Stommeerkade
8. Aalsmeerderweg
9. Hornweg
10. Machineweg
11. Hoofdweg
12. Mijnsheerenweg

Het lintenbeleid heeft alleen betrekking op de hierboven genoemde linten. Overigens kunnen er ook andere locaties in de gemeente voorkomen waar de in dit beleid genoemde criteria kunnen worden toegepast, per situatie zal die afweging worden gemaakt.

Deze 12 verschillende linten hebben ieder hun eigen karakteristieken, welke hieronder worden beschreven. De genoemde linten kunnen we onderverdeling in twee soorten linten, te weten:

1. Historische linten, organisch gegroeid;
2. Planmatig aangelegde linten.

3.3. Historische linten, organisch gegroeid

Een historisch lint betreft een lint dat organisch is gegroeid. In de loop der jaren zijn deze linten ontstaan. Een historisch lint is niet planmatig aangelegd, gefaseerd gerealiseerd en wordt gekenmerkt door individuele bebouwing.

In de 16e en 17e eeuw vond bewoning plaats in Aalsmeer die bestond uit lintbebouwing langs de Uiterweg, losse boerderijen en molens langs de verbindingswegen. Naast de Uiterweg zijn ook de Kudelstaartseweg, de Oosteinderweg en de Herenweg (bewoningslinten van Calslagen en Kudelstaart) van cultuurhistorisch belang en maken onderdeel uit van de cultuurhistorische hoofdstructuur van de gemeente. De linten lagen te midden van veenplassen. Sporen van bewoning vanaf de Late Middeleeuwen worden in de linten verwacht. Op de beleidskaart archeologie zijn voor deze linten dan ook zwaardere archeologie criteria opgenomen.

De Kudelstaartseweg, en de hierna beschreven Herenweg, maakten deel uit van de doorgaande landweg van Amsterdam naar Leiden. Dergelijke wegen zijn kenmerkend voor de Meerlanden-Amsterdam en lopen over kaden en dijken. De grenzen van de middeleeuwse ontginningsblokken (rechte en slingerende ontginningsassen en rechte zij- en achterkaden) vormden vaak de basis van het wegenpatroon. De Kudelstaartseweg en de Herenweg komen voort uit een dergelijke ontginningsas en zijn nog duidelijk herkenbaar. De wegen hebben een ruimtelijke en genetische samenhang met de lintbebouwing van de nederzetting Kudelstaart.

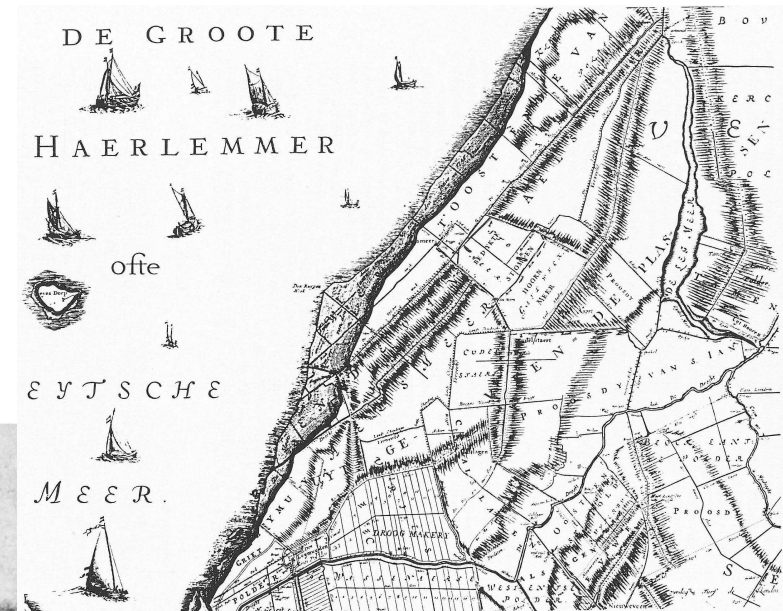
De volgende linten worden als historische linten gezien:

1. Uiterweg
2. Oosteinderweg
3. Kudelstaartseweg/Stommeerweg
4. Herenweg
5. Pontweg
6. Legmeerdijk
7. Stommeerkade

Hieronder volgt de beschrijven van de karakteristieken per historische lint.

De Uiterweg (omstreeks 1905) gezien vanaf de Aardbeien- of Pau Hartingebrug in de richting van het dorp. In de wegberm zijn de houten lantaarnpalen met de petroleumlantaarns geplaatst.

Uiterweg

De Uiterweg is een van de oudste linten in Aalsmeer, oorspronkelijk een weg met aan beide zijden een sloot en aan beide zijden bebouwd. Door verbreding van de weg is de sloot aan de noordzijde gedempt (1949). De kavelsloten liggen haaks op de weg. Woonbebouwing wordt afgewisseld door voormalige boerderijen waarvan er enkele als Rijksmonument zijn aangewezen. Het is het enige lint waar de zogenaamde (langhuis)boerderijen voorkomen. De Uiterweg wordt gekenmerkt door een diversiteit aan architectuur. Langs de Uiterweg zijn de afgelopen jaren woningen vergund en gerealiseerd die niet bijdragen aan de ruimtelijke samenhang van dit lint. Het eerste deel van de Uiterweg is samen met de Historische Tuin, aangewezen als "gemeentelijk beschermd dorpsgezicht"

Specifieke kenmerken:

- *doodlopend lint, alleen bestemmingsverkeer;*
- *een van de oudste linten, met Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en langhuizen;*
- *overwegend ingetogen architectuur;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *recentere invullingen, niet altijd passend bij het ingetogen karakter;*
- *eerste deel van de Uiterweg aangewezen als "gemeentelijk beschermd dorpsgezicht";*
- *waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen gebieden.*

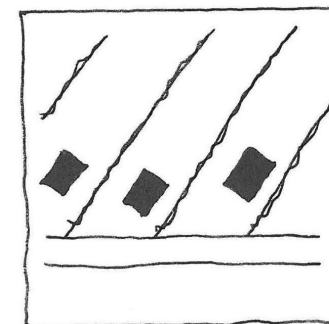
Oosteinderweg

Evenals de Uiterweg behoort ook de Oosteinderweg tot de oudste linten van Aalsmeer. Ook hier is de sloot aan de noordzijde gedempt en is het lint aan beide zijden bebouwd. De kavelsloten liggen haaks op de weg (ontginningsas), met uitzondering van het deel gelegen tussen de Burgemeester Kasteleinweg en de nieuwe N201 (oostzijde); hier staan de kavelsloten niet haaks op de weg, maar is sprake van een zgn. "gerende verkaveling". Doordat de woningen in dit deel evenwijdig aan de kavelsloten zijn gesitueerd, liggen de voorgevels niet evenwijdig aan de weg. In tegenstelling tot de Uiterweg heeft de Oosteinderweg een belangrijke functie voor het doorgaande verkeer, en is de verkeersintensiteit hoog. Langs de Oosteinderweg wordt het lint plaatselijk onderbroken door bedrijfsbebouwing.

Specifieke kenmerken:

- doorgaande weg met een belangrijke verkeersfunctie;
- diversiteit in functie, (voormalige scholen, -bloemenveiling Bloemenlust en kerken);
- onderbreking van het lint door o.a. bedrijfsactiviteiten;
- voor een deel woonbebouwing niet haaks op de (weg)ontginningsas;
- minder historische bebouwing, minder monumenten;
- veel kleinschalige woonbebouwing, hogere bebouwingsintensiteit, diversiteit in architectuur;
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen gebieden.

Afbeelding: voorbeeld van gerende verkaveling

Kudelstaartseweg/Stommeerweg

De Kudelstaartseweg/Stommeerweg volgt de oevers van de Westeinderplassen. Vrouwentroost vormde een van de buurtschappen van Aalsmeer en hier is een intensivering van de bebouwing aan beide zijden van de Kudelstaartseweg waarneembaar. Vroeger stond hier een school, een uitspanning en een kerk. Deze gebouwen zijn allemaal verdwenen. De Kudelstaartseweg/Stommeerweg heeft een belangrijke verkeersfunctie en over een groot deel van de oever is geen bebouwing aanwezig. De Kudelstaartseweg/Stommeerweg biedt voor een deel het uitzicht op de Westeinderplassen, dat als zeer waardevol wordt ervaren. De Kudelstaartseweg grenst aan gebieden met uiteenlopende kenmerken en bebouwingstypologieën, zoals Stommeer, Hornmeer en Legmeer. Ook het Fort Kudelstaart, als onderdeel van de stelling van Amsterdam, neemt binnen deze route een belangrijke plaats in.

Specifieke kenmerken

- *doorgaande weg met belangrijke verkeersfunctie;*
- *diversiteit in belevingswaarde (open waterfront, watertoren, surfeiland, fort Kudelstaart, kerk);*
- *diversiteit in woonbebouwing, vrijstaand 2^e1 kap, rij-woningen, groot, klein;*
- *Kudelstaartseweg nabij het fort vrij van lintbebouwing direct aan de weg (valt binnen de stelling van Amsterdam);*
- *intensief en minder intensief bebouwde zones;*
- *Waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen Westeinderplassen.*

Herenweg

De Herenweg maakt, evenals de Kudelstaartseweg onderdeel uit van de voormalige route Leiden-Amsterdam en is gelegen aan de zuidzijde van de Westeinderplassen. De bebouwing bestaat voornamelijk uit vrijstaande en 2^e1 kap-woningen, recreatiewoningen en (recreatie)arken uit verschillende perioden. Eenheid in architectuur en stedenbouw ontbreekt grotendeels in het lint. De ruimtelijke samenhang is zwak. Aan de zijde van Kudelstaart staat een aantal woningen onder aan het dijktaf en, doordat ze evenwijdig aan het slotenpatroon zijn gesitueerd, schuin t.o.v. de weg. Langs de zijde van de plas is een beleid van toepassing dat uitgaat van riante woningen op ruime kavels (Welstandsnota Aalsmeer). Voor de zone langs de plas is het "Masterplan Herenweg" opgesteld en door de raad vastgesteld. In dit plan zijn stedenbouwkundige- en landschappelijke randvoorwaarden opgenomen. Bovendien wordt ingegaan op het hoge ambitieniveau ten aanzien van de architectonische uitstraling.

Specifieke kenmerken:

- onderdeel van een doorgaande route;
- aan oeverzijde riante vrijstaande woningen op ruime kavels;
- individuele woonbebouwing afgewisseld met projectmatige woonbebouwing;
- een aantal woningen zijn gelegen aan de voet van de dijk;
- plaatselijke "gerende verkaveling" waardoor woningen niet haaks op de weg;
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen Westeinderplassen.

Pontweg

De Pontweg is nu een doodlopende weg die uitkomt op de Ringvaart van de gemeente Haarlemmermeer en dankt zijn naam aan het veerpont dat hier de oversteek naar de Haarlemmermeer mogelijk maakte. Aan het einde bevindt zich een restaurant "t Oude Veerhuys". Het restaurant stamt nog uit deze periode. De woonbebouwing bevindt zich aan de oostzijde (eenzijdig bebouwd lint) en bestaat voornamelijk uit (half)vrijstaand woningen, één bouwlaag met kap. De **westzijde** bestaat uit bebouwing van de voormalige bloemenveiling Bloemenlust en een agrarisch gebied. Op een aantal onbebouwde plekken is zicht op het hierachter gelegen agrarisch gebied mogelijk.

Specifieke kenmerken:

- doodlopende route, geen doorgaand verkeer;
- onderdeel van oude verbindingroute naar de Haarlemmermeer;
- diversiteit in architectuur;
- enkelzijdig bebouwd lint;
- geen intensieve bebouwing;
- overwegend kleinschalige woonbebouwing;
- verbijzondering beëindiging van het lint ('t Oude Veerhuys);
- waardevolle doorzichten naar de hierachter gelegen gebieden.

Legmeerdijk

Lange tijd was de Legmeerdijk een hoger gelegen dijk tussen de Noorder Legmeer (gemeente Amstelveen) en de Oosteinderpoel (gemeente Aalsmeer), met aan beide zijden incidentele woonbebouwing. Het lint aan de kant van de gemeente Amstelveen is intensiever bebouwd dan aan de kant van de gemeente Aalsmeer. De woningen op Aalsmeers grondgebied staan veelal op ruime afstand van de weg en evenwijdig aan de kavelgrenzen. Met name tussen de Machineweg en de nieuwe N201 heeft dit tot gevolg dat (door het volgen van de kavelgrenzen) de woningen schuin ten opzichte van de weg zijn gesitueerd. Doordat de weg hoger ligt dan het aangrenzende terrein is zicht op de achter de woningen gelegen percelen mogelijk. Door de jaren is de verkeersfunctie van de Legmeerdijk aanzienlijk toegenomen.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een belangrijke verkeersfunctie;*
- *grote onbebouwde zones;*
- *Amstelveense zijde bebouwing evenwijdig aan de (weg), ontginningsas;*
- *Aalsmeerse zijde bebouwing niet evenwijdig aan de (weg)ontginningsas, gerende verkaveling;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *woningen aan Aalsmeerse zijde overwegend onder aan dijktafval;*
- *overwegend (voormalige) agrarische bedrijfsbebouwing.*

Stommeerkade

Na de droogmaking van de Stommeer in 1652 is onder aan de voet van de dijk woonbebouwing ontstaan. Feitelijk is hier sprake van een eenzijdig bebouwd lint. De woningen zijn veelal parallel aan de kavelgrenzen gebouwd. De woningen bestaan overwegend uit één bouwlaag met kap. Het oostelijk deel van de Stommeerkade, gelegen tussen de Burgemeester Kasteleinweg en de Aalsmeerderweg is een van de weinige locaties waar de woningen onder aan de dijk gelegen zijn en onderdeel uitmaken van het dijklandschap. Vanaf de hoger gelegen Stommeerkade is zicht op de achtergelegen percelen mogelijk.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een beperkte verkeersfunctie;*
- *eenzijdig bebouwd lint;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *duidelijke tweedeling in het gebied ten oosten- en ten westen van de Burgemeester Kasteleinweg;*
- *ten westen (tussen Burgemeester Kasteleinweg en Stommeerweg), woonbebouwing evenwijdig, en direct gelegen aan de weg;*
- *ten oosten, (tussen Burgemeester Kasteleinweg en Aalsmeerderweg) woonbebouwing onder aan het dijktalud niet evenwijdig aan de (weg)ontginningsas;*
- *ten westen, overwegend burgerwoningbouw, ten oosten overwegend agrarische bedrijfsbebouwing.*

3.4. Planmatig aangelegde linten

Planmatig aangelegde linten zijn veelal linten die na de droogmaking van een polder zijn aangelegd. Vervolgens zijn er planmatige wegen aangelegd. Het grote verschil met de historische linten is dat de wegen van de planmatig aangelegde linten kaarsrecht zijn. Deze linten hebben strakke lijnen in hun landschappelijke structuur (dateren vanaf de eerste helft van de 19^e eeuw).

De volgende linten worden als planmatig aangelegde linten aangemerkt:

1. Aalsmeerderweg
2. Hornweg
3. Machineweg
4. Hoofdweg
5. Mijnsherenweg

Hieronder volgt de beschrijven van de karakteristieken per planmatig aangelegd lint.

Aalsmeerderweg

Na de droogmaking van de Oosteinderpoel is de Aalsmeerderweg aangelegd in 1866. De Aalsmeerderweg heeft van de linten het breedste wegprofiel. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat naast de weg de spoorlijn Aalsmeer-Bovenkerk was gelegen. Het baanvak Aalsmeer-Oost, dat voor het goederenvervoer niet meer nodig was, werd in 1951 opgebroken en gesloten. Het spoorlijntje Aalsmeer-Aalsmeer-oost werd in 1972 gesloten. Op het voormalige spoorlijn tracé ligt nu een vrijliggend fietspad. Langs deze weg liggen (aan beide zijden) diverse (voormalige) agrarische bedrijfswoningen die nog herinneren aan de vroegere agrarische functie van dit gebied. Steeds meer agrarische bedrijven maken plaats voor andere vormen van bedrijvigheid, of woonbebouwing (waaronder de nieuwe woonwijk Nieuw-Oosteinde). Het gebied gelegen tussen de Kerkweg en de Legmeerdijk kenmerkt zich door delen waar nog geen gesloten lint aanwezig is. Op een aantal locaties steekt de bedrijfsbebouwing door het lint heen, waardoor het woonlint wordt onderbroken. Ook door een tuincentrum wordt het lint over grote lengte onderbroken.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een belangrijke verkeersfunctie;*
- *zeer breed wegprofiel;*
- *bebouwing evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;*
- *diversiteit in bebouwingsdichtheden;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *lint op een aantal plaatsen onderbroken door bedrijfsbebouwing en een tuincentrum;*
- *overwegend kleinschalige woonbebouwing.*

Hornweg

De Hornweg is evenals de Aalsmeerderweg aangelegd na de droogmaking van de Oosteinderpoel. Deze weg wordt gekenmerkt door overwegend vrijstaande kleinschalige woonbebouwing, één bouwlaag met kap. Het is een van de weinige linten in Aalsmeer waar, door de aanwezigheid van laanbeplanting, de weg een groene (lommerrijke) uitstraling heeft. De bomen dragen bij aan de belevingswaarde van deze weg. Achter de lintbebouwing vinden grootschalige ontwikkelingen plaats, zoals de ontwikkeling van Green Park Aalsmeer, de bouw van Nieuw Oosteinde en de doorsnijding van de nieuwe N201 met bijbehorend viaduct. Door al deze ontwikkelingen heeft dit gebied z'n oorspronkelijke agrarische functie verloren. Een van de weinige boerderijen in dit gebied (Hornweg 261) is enkele jaren geleden aangewezen als gemeentelijk monument.

De Hornweg maakt de laatste jaren een belangrijke verandering door. Met name werd de achter de Hornweg gelegen woonbebouwing gekenmerkt door het gebruik van de gronden voor agrarische doeleinden. Door de komst van Green Park Aalsmeer en de bouw van Nieuw-Oosteinde ondergaat dit gebied een ware gedaante verandering. Bij dergelijke grootschalige ontwikkelingen is het handhaven dan wel versterken van de lintbebouwing van wezenlijk belang voor het behouden van de identiteit van de Hornweg zelf.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een belangrijke verkeersfunctie voor het lokale verkeer;*
- *weg met een groene uitstraling door de laanbeplanting;*
- *diversiteit in bebouwingsdichtheden;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;*
- *weg met verschillende identiteiten (door Green Park Aalsmeer, langs Nieuw Oosteinde, verlegde N201);*
- *oorspronkelijke bebouwing veelal kleinschalig en karakteristiek, schaalvergroting bij nieuwe woningen.*

Machineweg

Ook de Machineweg is aangelegd na de droogmaking van de Oosteinderpoel en overwegend aan één zijde bebouwd (oostzijde). De woningen staan vrij dicht op elkaar en bestaan voornamelijk uit (half) vrijstaande woonbebouwing. Halverwege de Machineweg ligt het zogenaamde "Rode dorp", een in 1921 gebouwd woningbouwcomplex bestaande uit aaneengesloten woonbebouwing. Tussen de Hornweg en de Legmeerdijk is het lint nog deels onbebouwd, met uitzondering van een aantal recent gebouwde vrijstaande woningen. Overigens zal, door de beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit, het niet mogelijk zijn het gehele lint te bebouwen. De westzijde van de Machineweg grenst, gescheiden door een watergang, aan het in ontwikkeling zijnde bedrijventerrein Green Park Aalsmeer.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een belangrijke verkeersfunctie;*
- *woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;*
- *eenzijdig bebouwd lint;*
- *diversiteit in bebouwingsdichtheden;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *intensief bebouwd lint (tot aan de Hornweg), met vrijstaande-, halfvrijstaande- en rijwoningen;*
- *"rode dorp" langs het lint met geheel eigen identiteit;*
- *veelal kleinschalige woonbebouwing.*

Hoofdweg

De Hoofdweg is aangelegd na de droogmaking van de Zuider-Legmeer in 1828 en vormt nu de scheiding tussen de gemeente Aalsmeer en de gemeente Uithoorn. Aan de kant van Uithoorn bepalen met name glastuinbouwbedrijven het beeld al dan niet gecombineerd met een bedrijfswoning. Aan deze zijde is ook een watergang aanwezig. Aan de Aalsmeerse kant loopt de Hoofdweg voor een deel langs de bebouwde kom van Kudelstaart. Langs deze gehele zijde is (incidenteel) lintbebouwing aanwezig waarbij, ter hoogte van de bebouwde kom van Kudelstaart complexgewijs aaneengesloten woonbebouwing aanwezig is.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een belangrijke verkeersfunctie;*
- *woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;*
- *oostzijde van de weg is gelegen in de gemeente Uithoorn;*
- *zuidelijk deel gelegen in "Het Groene hart";*
- *diversiteit in bebouwingsdichtheden;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *grote delen nog in gebruik als voorterrein van bestaande glastuinbouwbedrijven.*

Mijnsherenweg

Evenals de Hoofdweg is de Mijnsheerenweg aangelegd na de droogmaking van de Zuider-Legmeer. Langs de Mijnsheerenweg loopt aan de oostzijde een watergang. Hierdoor is de lintbebouwing aan de westzijde sterker ontwikkeld. Oorspronkelijk werd de Mijnsheerenweg aan beide zijden begrensd door glastuinbouwgebieden. Inmiddels ligt deze weg voor een deel binnen de bebouwde kom van Kudelstaart. De Mijnsheerenweg vervult een belangrijke functie voor de afwikkeling van het lokale verkeer, aan de westzijde ligt een vrijliggend fietspad.

Specifieke kenmerken:

- *weg met een belangrijke verkeersfunctie;*
- *woningen evenwijdig aan de (weg) ontginningsas;*
- *diversiteit in bebouwingsdichtheden, intensivering naar bebouwde kom;*
- *diversiteit in architectuur;*
- *overige delen hebben nog een in hoofdzaak agrarische functie;*
- *schaalvergroting bij nieuwe woningen.*

Hoofdstuk 4: Toetsingskader

4.1. Beoordeling van de aanvraag

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten en karakteristieken van linten is het navolgende toetsingskader ontwikkeld. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in algemeen toetsingskader, waarin meer algemene eisen worden gesteld aan woningbouwplannen in de linten, en een specifiek toetsingskader. In het meer specifieke toetsingskader worden nadere eisen gesteld voor de twee onderscheidende woonlinten: historische- en planmatig aangelegde woonlinten. Tenslotte is voor een aantal specifieke linten een toetsingskader aangegeven, waarbij rekening is gehouden met de eigen karakteristieken van de linten.

Ook Rijks-, provinciaal- of regionaal beleid kan van invloed zijn op de bebouwingmogelijkheden in de linten (b.v. beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit, of eisen van de waterbeheerder). De volgorde van toetsen zal zijn:

- (Boven)lokaal ruimtelijke beleid;
- Algemeen Toetsingskader;
- Specifiek toetsingskader.

4.2. Relatie met bestemmingsplannen

Dit toetsingskader is met name van belang bij (nieuwe)situaties waarin het geldende bestemmingsplan niet voorziet in het bouwen, vervangen of uitbreiden van een woning. Bij de actualisering van bestemmingsplannen zal het lintenbeleid zoveel mogelijk in de nieuwe bestemmingsplannen worden opgenomen. In een aantal gevallen is het "lintenbeleid" niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan. Indien het bestemmingsplan ruimere bebouwingmogelijkheden biedt dan het "lintenbeleid", bestaat er formeel geen weigeringgrond om medewerking te verlenen aan een bouwplan dat voldoet aan het bestemmingsplan. Het is dan aan de aanvrager om te kiezen tussen de bepalingen van het bestemmingsplan of de bepalingen van het lintenbeleid. Bovendien spelen ook de feitelijke afmetingen van de bestaande woningen een rol bij de beoordeling.

4.3 Vergunningvrij bouwen

Naast de in dit lintenbeleid genoemde bebouwingmogelijkheden is het mogelijk vergunningsvrije bouwwerken op te richten.

4.4 Algemeen toetsingskader

- het bouwplan moet passen binnen de cultuurhistorische context van het lint. Zie de hiervoor beschreven ombeschrijving

Ruimtelijk

- kavelbreedte

Uitgangspunt is dat het bouwen van een vrijstaande woning alleen mogelijk is bij een kavelbreedte van minimaal 25 meter (gemeten ter hoogte van de voorgevelrooilijn) en een dubbel woonhuis bij een kavelbreedte van minimaal 40 meter (gemeten ter hoogte van de voorgevelrooilijn).

- Bij percelen breder dan 30 meter is het mogelijk een woning te bouwen met een grotere frontbreedte tot maximaal 15 meter. Voor eventuele afwijkingen t.o.v. deze kavelbreedtes, zie "specifiek toetsingskader".

- wijze van meten

Ten aanzien van het bepalen van de maatvoering wordt aangesloten bij de in de bijlage opgenomen "wijze van meten".

- rooilijn

In z'n algemeenheid geldt dat de voorgevelrooilijn afwisselend moet zijn. Daarmee wordt verwezen naar de historische groei van het lint. Het bevestigt dat het lint in de loop van de tijd is ontstaan, (organisch gegroeid lint). De verspringingen zijn toegestaan binnen een bandbreedte van minimaal 1 meter en maximaal 5 meter, ten opzichte van de voorgevels van de aangrenzende woningen. Hiervan kan worden afgeweken indien milieutechnische aspecten (waaronder geluidhinder) een grotere afstand vereisen. Als vuistregel geldt dat een afstandsverdubbeling tot de weg een geluidsreductie van ca. 3 dB oplevert.

- bebouwingsrichting

Indien de verkavelingsrichting haaks op de weg (ontginningsas) is gesitueerd dient de voorgevel evenwijdig aan de weg te zijn gelegen. Indien de verkavelingsrichting niet haaks op de weg is gelegen dient de voorgevel haaks op de verkavelingsrichting te zijn gelegen (gerende bebouwingsstructuur).

- afmetingen

Het wensbeeld is dat smal en diep wordt gebouwd. Daarmee wordt de relatie met het achterliggend terrein versterkt en blijft de open bebouwingsstructuur van het lint behouden. Door een bouwinitiatief de mogelijkheid te geven in de diepte te bouwen, is het mogelijk voldoende woonoppervlak te creëren. Hierbij worden de volgende afmetingen gehanteerd:

Maximale bebouwingsbreedte voor vrijstaande woningen (incl. aan-, uit- en aangebouwde bijgebouwen) 12 meter;

Maximale bebouwingsbreedte voor 2de kapwoning (incl. aan-, uit- en aangebouwde bijgebouwen) 10 meter per woning;

De bouwdiepte op de begane grond mag niet meer bedragen dan 18 meter. De bouwdiepte van de hierboven gelegen verdiepingen (hoofdgebouw) mag niet meer bedragen dan 15 meter. De bouwhoogte van een aanbouw mag maximaal 0,30

meter boven de verdiepingsvloer van het hoofdgebouw, tot een maximaal van 4 meter bedragen. Een aanbouw mag uitsluitend achter het hoofdgebouw worden gesitueerd.

Maximale goothoogte 4,5 meter;

Maximale bouwhoogte 9 meter.

Afstand tot de zijdelingse perceelsgrens minimaal 3 meter, dit geldt voor zowel het hoofdgebouw, aan-, uit- en aangebouwde bijgebouwen en vrijstaande bijbehorende bouwwerken.

Oppervlakte bijbehorende bouwwerken mag niet meer bedragen dan:

- bij een perceel tot 300 m²: 40 m²;

- bij een perceel van 300 tot 400 m²: 50 m²;

- bij een perceel van 400 m² of meer: 60 m²,

met dien verstande dat het totale oppervlak van het erf voor niet meer dan 30% mag worden bebouwd. De goothoogte mag niet meer bedragen dan van 3 meter en de bouwhoogte niet meer dan 4,5 meter. Oppervlakte bestaande erfbebouwing wordt in mindering gebracht voor eventuele aanvullende erfbebouwing.

- vervangen dubbel woonhuis

Indien een dubbel woonhuis wordt vervangen door een vrijstaande woning, mag ten aanzien van de frontbreedte een grotere maat (dan 12 meter) worden aangehouden, met dien verstande dat de frontbreedte van de vrijstaande woning niet meer mag bedragen dan de frontbreedte van het te slopen dubbel woonhuis, met een maximum van 15 meter.

- uitbreiden bestaande woningen

Indien een bestaande woning een grotere goot- en nokhoogte heeft, mag bij uitbreiding van deze woning de bestaande goot-nokhoogte worden gehanteerd.

Indien een bestaande woning is gelegen op een afstand minder dan 3 meter uit van de zijdelingse perceelsgrens mag deze woning in de diepte worden uitgebreid mits de afwijking ten opzichte van de zijdelingse perceelsgrens niet wordt vergroot.

- voortuinzone

In de voortuinzone is geen erfbebouwing (waaronder carports) toegestaan (versterken groene uitstraling).

De afstand tussen een woning en de bedrijfsbebouwing bedraagt tenminste 10 meter.

Architectonisch

- differentiatie

Er wordt een gedifferentieerd en afwisselend beeld nagestreefd. Dit houdt in dat twee of meer identieke woningen naast elkaar niet gewenst zijn (m.u.v. 2¹kap woningen) en niet bijdragen aan het afwisselend beeld dat juist zo kenmerkend is voor de linten.

- cataloguswoningen

Veralgemeende architectuur wordt als minder passend beschouwd. Dit houdt niet in dat cataloguswoningen per definitie niet mogelijk zijn, wel dat aan de architectonisch uitwerking hoge eisen worden gesteld.

- dakbeëindigingen

Als dakvorm van het hoofdgebouw is enkel een zadeldak, schilddak al dan niet voorzien van een wolfseinde, of een mansardekap toegestaan. Een platdak, of een lessenaarsdak voor het hoofdgebouw is niet toegestaan.

- materialisering

Het hoofdmateriaal van de gesloten delen van de verschillende gevels is baksteen of pleisterwerk.

- Welstand

Voor de overige aspecten zijn de gebiedsgerichte criteria van de “Welstandsnota Aalsmeer” van toepassing.

4.5 SPECIFIEK TOETSINGSKADER

ALGEMEEN

- Kavelbreedte
van de in het “Algemeen toetsingskader” genoemde kavelbreedte van 25 meter voor een vrijstaande woning en 40 meter voor een dubbel woonhuis kan alleen worden afgeweken, indien de stedenbouwkundige situatie daarvoor aanleiding geeft.
Hiervoor gelden verder de volgende voorwaarden:
 - A. De kavelbreedte voor een vrijstaande woning, ter hoogte van de voorgevelrooilijn, dient tenminste 18 meter te bedragen, de kavelbreedte voor een dubbel woonhuis, ter hoogte van de voorgevelrooilijn tenminste 26 meter;
 - B. De frontbreedte van het hoofdgebouw incl. aan-, uit- en aangebouwde bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 50% van de kavelbreedte;
 - C. De kavel met afwijkende kavelbreedte dient onderdeel uit te maken van een reeks van kavels met diezelfde afwijkende kavelbreedte, doel is dat de nieuw te bouwen woning(en) zich voegt in de bebouwingsritmiek van het bestaande lint, dan wel het deel van het bestaand lint.
- Herbouw
Bij herbouw van een woning die niet voldoet aan de in dit beleid genoemde criteria, dient de nieuw te bouwen woning wel in overeenstemming met dit beleid gebouwd te worden, (met uitzondering van een calamiteit).

Historische linten

Uiterweg

Ruimtelijk

- Bij de als “monument” aangewezen panden dienen de bestaande breedte en hoogte maten als uitgangspunt;
- Geen gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen;
- Handhaven dan wel versterken visuele relatie met het hierachter gelegen gebied.

Architectonisch

- De architectonische uitstraling dient een ingetogen karakter te hebben;
- Metselwerk in gedekte kleuren (donkerrood, bruin, paars etc.);
- Houten beschietingen voor gevelbekleding is toegestaan.

Oosteinderweg

Ruimtelijk

- Geen gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen;
- Daar waar de woningen onder aan de dijk zijn gesitueerd (ter hoogte van de Schinkelpolder), is bebouwing toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 2 bouwlagen met een kap, goothoogte maximaal 6 meter, nokhoogte maximaal 12 meter;
- Bij de als "monument" aangewezen panden is de huidige bouwmassa uitgangspunt;
- Versterken visuele relatie met het achtergelegen gebied, met uitzondering van de woningen gelegen in de Schinkelpolder;
- Uitsluitend in de Schinkelpolder mag vrijstaande erfbouw tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
- Handhaven gerende bebouwingsstructuur, daar waar deze landschappelijke structuur aanwezig is.

Architectonisch

- De architectonische uitstraling dient een ingetogen karakter te hebben;
- Metselwerk in gedekte kleuren (donkerrood, bruin, paars etc.).

Pontweg

Ruimtelijk

- Geen gebouwde parkeervoorzieningen onder de woningen;
- Versterken visuele relatie met het achtergelegen gebied.

Architectonisch

- De architectonische uitstraling dient een ingetogen karakter te hebben;
- Metselwerk in gedekte kleuren (donkerrood, bruin, paars etc.).

Herenweg

Ruimtelijk

- Voor de Herenweg is een beleid (welstandsnota Aalsmeer) van toepassing dat het mogelijk maakt riante vrijstaande woningen op ruime kavels te bouwen aan de zijde van de Westeinderplassen. Bovendien is een "Masterplan Herenweg" opgesteld waarin voor de plaszijde de volgende bebouwingscriteria zijn opgenomen; goothoogte maximaal 6 meter, nokhoogte maximaal 12 meter, bebouwing is ook in de breedte van de kavel mogelijk mits de visuele relatie met de plas gewaarborgd is. De maximale bebouwingsbreedte van de woning aan de plaszijde mag inclusief aan-, uit- en aanbouwen niet meer bedragen dan 50% van

de kavelbreedte. De beperkingen ten aanzien van de in het algemeen toetsingskader genoemde bebouwingsdiepte zijn niet van toepassing voor de aan de plaszijde gelegen percelen.

- Bij de als "monument" aangewezen woning is de huidige bouwmassa uitgangspunt;
- Handhaven gerende bebouwingsstructuur, daar waar deze landschappelijke structuur aanwezig is;
- Handhaven , versterken van de visuele relatie met de Westeinderplassen overeenkomstig het "Masterplan Herenweg".

Architectonisch

- Bij de woningen aan de plas-zijde zijn meer vrijheden ten aanzien van de dakbeëindiging, materiaalgebruik en kleurstelling mogelijk;
- De woningen aan de plas-zijde mogen een minder ingetogen karakter hebben;
- Aan de architectonische uitstraling van de woningen aan de plas-zijde worden hoge eisen gesteld.

Kudelstaartseweg/Stommeerweg

Ruimtelijk

- Ten aanzien van de bouwhoogte van woningen gelegen aan de plaszijde van de Kudelstaartseweg en de plaszijde van de Stommeerweg zijn hier woningen toegestaan bestaande uit maximaal 2 bouwlagen met een kap, goothoogte maximaal 6 meter, nokhoogte maximaal 12 meter;
- Aan de noordzijde (landzijde) mag vrijstaande erfbebouwing tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
- Bij de als "monument" aangewezen panden is de huidige bouwmassa uitgangspunt;
- Versterken visuele relatie met de Westeinderplassen.

Architectonisch

- Bij deze woningen zijn, uitsluitend aan de plas-zijde, meer vrijheden ten aanzien van de dakbeëindiging, materiaalgebruik en kleurstelling mogelijk;
- Woningen aan de plas-zijde mogen een minder ingetogen karakter hebben;
- Aan de architectonische uitstraling van woningen aan de plaszijde worden hoge eisen gesteld.

Legmeerdijk-Stommeerkade

Ruimtelijk

- Ten aanzien van de bouwhoogte is het hier toegestaan woningen te bouwen bestaande uit maximaal 2 bouwlagen met een kap, goothoogte maximaal 6 meter, nokhoogte maximaal 12 meter;
- Handhaven gerende bebouwingsstructuur, daar waar deze landschappelijke structuur aanwezig is;

- Vrijstaande erfbouw mag tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
- Bij de als “monument” aangewezen woning is de huidige bouwmassa uitgangspunt.

Architectonisch

- Woningen mogen een minder ingetogen karakter hebben;
- Aan de architectonische uitstraling worden hoge eisen gesteld.

Planmatig aangelegde linten

Aalsmeerderweg

Ruimtelijk

- Vrijstaande erfbouw mag tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
- Bij de als “monument” aangewezen panden is de huidige bouwmassa uitgangspunt.

Architectonisch

- woningen mogen een minder ingetogen karakter hebben.

Hornweg

Ruimtelijk

- Op de kruising Hornweg/Machineweg is bebouwing toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 2 bouwlagen met kap, goothoogte maximaal 6 meter, bouwhoogte maximaal 12 meter;
- Geen verdere lintbebouwing ter plaatse van Hornweg 261 (boerderij, gemeentelijk monument);
- Vrijstaande erfbouw mag tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
- Bij de als “monument” aangewezen woning is de huidige bouwmassa uitgangspunt.

Architectonisch

- Woningen mogen een minder ingetogen karakter hebben.

Machineweg

Ruimtelijk

- Op de hoek Machineweg/Catharina Amaliaaan is bebouwing toegestaan met een bouwhoogte van maximaal 12 meter;
- Aaneengesloten lintbebouwing is niet mogelijk door beperkingen van het Luchthavenindelingbesluit;
- Vrijstaande erfbouw mag tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw;
- Voor het "rode dorp" zullen afzonderlijke ruimtelijke kaders worden opgesteld.

Architectonisch

- Voor het "rode dorp" zal een afzonderlijk architectonische kader worden opgesteld.

Hoofdweg en Mijnsherenweg

Ruimtelijk

- Vrijstaande erfbouw mag tot op de zijdelingse perceelsgrens worden gebouwd, mits gelegen op een afstand van tenminste 3 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw.

Bijlagen:

Begrippenlijst

Kavelbreedte:

De breedte van het kadastrale perceel.

Frontbreedte:

De breedte van het hoofdgebouw ter plaats van de voorgevelrooilijn.

Bebouwingsbreedte:

De breedte van het hoofdgebouw.

Rooilijn:

Lijn die de grens aangeeft waarbinnen gebouwd mag worden.

Hoofdgebouw:

Een of meerdere gebouwen, welke door hun functie, constructie en/of afmetingen als belangrijkste gebouw(en) in een bouwvlak zijn aan te merken, exclusief eventuele aan- en uitbouwen.

Bijbehorend bouwwerk:

Uitbreiding van het hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

Aan- uitbouw:

Bijbehorend bouwwerk, zijnde een direct aan de gevel van het hoofdgebouw voor bewoning bestemde uitbreiding van de eerste bouwlaag.

Bijgebouw:

Bijbehorend bouwwerk, zijnde een bij het hoofdgebouw behorend, niet voor bewoning bestemd bouwwerk, welke wat betreft afmetingen en functie ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

Peil:

- voor gebouwen, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk grenst aan de weg of langzaam verkeersroute: de hoogte van die weg, respectievelijk langzaamverkeersroute, ter plaatse van de hoofdtoegang;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

Zadeldak:

Dak met twee tegenoverliggende dakvlakken die bij de nok samenkomen.

Mansardekap:

Dakvorm waarbij het onderste deel van het dak steiler is dan het bovenste deel waardoor een geknikte vorm ontstaat.

Platdak:

Horizontaal dakvlak.

Schilddak

Dak met vier hellende vlakken waarvan twee grote en twee kleine vlakken.

Lessenaarsdak:

Dak met een hellend, niet onderbroken dakvlak.

Wolfseinde

Het afgeschuinde deel aan de korte kant van een schilddak.

Nok:

Horizontale snijlijn van twee dakvlakken, de hoogste lijn van het dak.

Openbare weg:

Een volgens het bestemmingsplan aangewezen en voor ieder toegankelijk voor verkeer gemaakte strook grond.

Wijze van meten

1. Bouwdiepte van een gebouw

Vanaf het hart van de voorgevel tot het hart van de achtergevel van het desbetreffende hoofdgebouw.

2. Bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

3. Breedte van een bouwwerk

Tussen de buitenste zijgevelvlakken en/of het hart van de scheidsmuren van het hoofdgebouw, gezien vanaf de voorgevel of het verlengde daarvan.

4. Goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

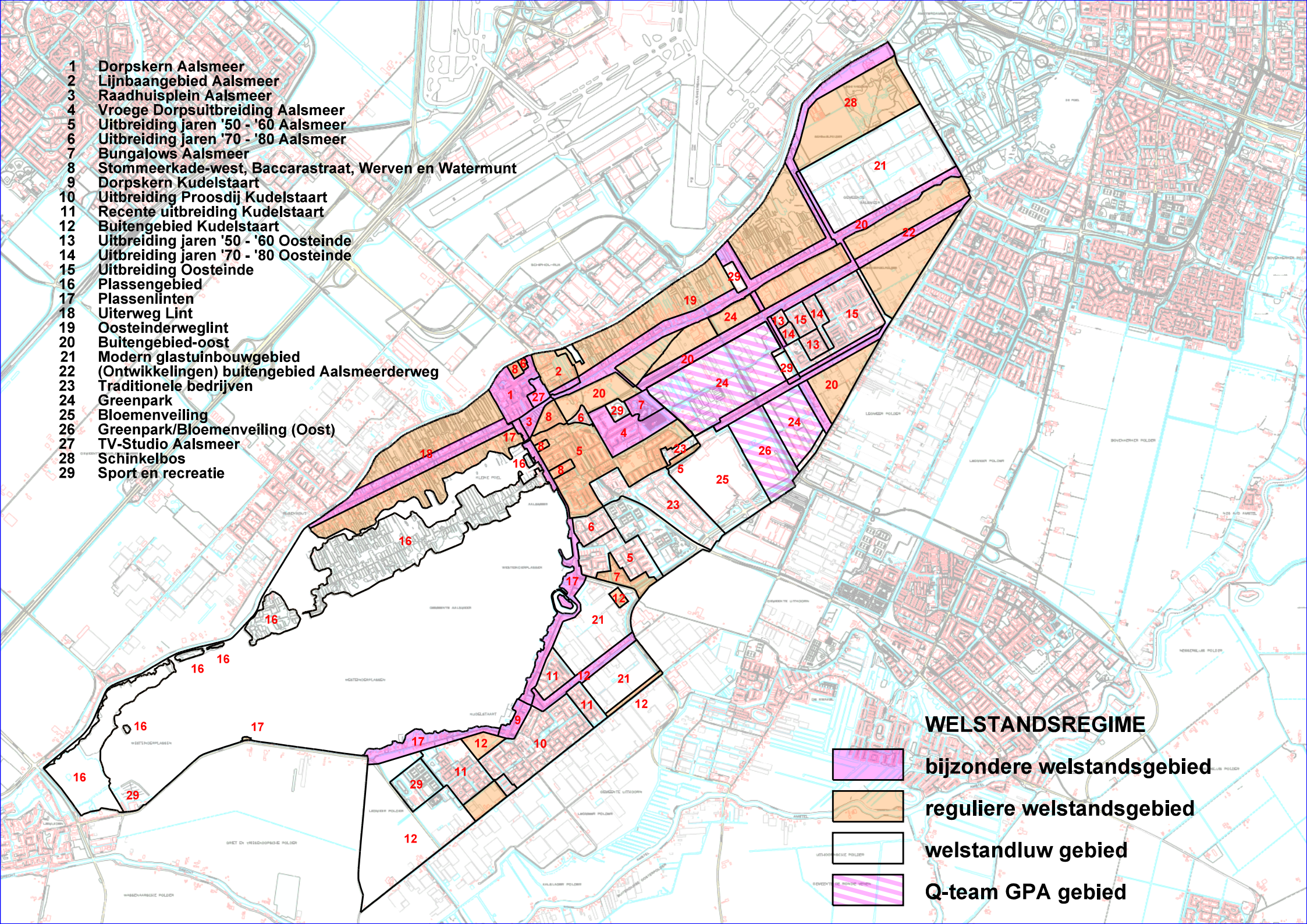
5. Inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

6. Oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

- 1 Dorpskern Aalsmeer
- 2 Lijnbaangebied Aalsmeer
- 3 Raadhuisplein Aalsmeer
- 4 Vroege Dorpsuitbreiding Aalsmeer
- 5 Uitbreiding jaren '50 - '60 Aalsmeer
- 6 Uitbreiding jaren '70 - '80 Aalsmeer
- 7 Bungalows Aalsmeer
- 8 Stommeerkade-west, Baccarastraat, Werven en Watermunt
- 9 Dorpskern Kudelstaart
- 10 Uitbreiding Proosdij Kudelstaart
- 11 Recente uitbreiding Kudelstaart
- 12 Buitengebied Kudelstaart
- 13 Uitbreiding jaren '50 - '60 Oosteinde
- 14 Uitbreiding jaren '70 - '80 Oosteinde
- 15 Uitbreiding Oosteinde
- 16 Plassengebied
- 17 Plassenlinten
- 18 Uiterweg Lint
- 19 Oosteinderweglint
- 20 Buitengebied-oost
- 21 Modern glastuinbouwgebied
- 22 (Ontwikkelingen) buitengebied Aalsmeerderweg
- 23 Traditionele bedrijven
- 24 Greenpark
- 25 Bloemenveiling
- 26 Greenpark/Bloemenveiling (Oost)
- 27 TV-Studio Aalsmeer
- 28 Schinkelbos
- 29 Sport en recreatie

WELSTANDSREGIME

- bijzondere welstandsgebied
- reguliere welstandsgebied
- welstandluw gebied
- Q-team GPA gebied

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	174
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	14
Omschrijving	Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020–2023

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020
3.Raad (besluitvormend)	25 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z20-029764

Portefeuillehouders wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema, wethouder mr. R.K. van Rijn, MBA

Datum B&W-besluit 12 mei 2020

Afdeling Projecten en Advies Buitenruimte

Voor de vergadering van raad d.d. 25 juni 2020

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
mr. ir. S.J. van Viegen (020-5404443),
b.van.viegen@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 2 juni 2020

Onderwerp

Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023

Gevraagd besluit

1. kennis te nemen van de projectenlijst in bijlage 1, het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023;
2. de jaarschijf 2020 van het meerjarenprojectenplan te verwerken als begrotingswijziging en de jaarschijf 2021 op te nemen in de begroting 2021, conform de uitwerking in dit raadsvoorstel;
3. de neerwaartse bijstelling in 2020 van de kredietbedragen riolering en wegen beschikbaar te houden voor het meerjarenprojectenplan vanaf 2021;
4. de geheimhouding van Bijlage 1 'Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023' te bekrachtigen op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en artikel 10, lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur;
5. de termijn van geheimhouding te bepalen op 3 jaar, te rekenen vanaf het besluit van het college d.d. 12 mei 2020.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

- Planmatig op orde houden en verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte.
- Financiële dekking verkrijgen voor de uitvoering van werken in 2020 en 2021 om dit te bereiken.
- Een doorkijk geven naar de projecten in de jaren 2022 en 2023.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Via het Meerjarenprojectenplan (MPP) Buitenruimte 2020-2023 worden werken in de buitenruimte voorbereid en uitgevoerd. Het gaat daarbij om werkzaamheden op het gebied van wegen, openbare verlichting, verkeer, verkeersregelininstallaties, groen, water, spelen en riolering. Er is daarvoor per discipline een prognose van lasten en baten per jaarschijf voor de periode 2020-2023 opgesteld. Deze prognose is een momentopname want de werken hebben veelal een langere doorlooptijd en zijn afhankelijk van diverse, veelal externe, factoren. In de planning kunnen dus gedurende het lopende jaar wijzigingen optreden. Door middel van de reguliere P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd. De werkzaamheden die aan de Meerlanden zijn uitbesteed vallen niet onder het MPP.

Onderstaand de per discipline benodigde bedragen (projecten en beheerbudgetten):

bedrag * € 1.000								
Taak- veld	Onderdeel uitvoeringsprogramma	2020 Vastgesteld 2e Burap 2019	2020 Jaarrekening 2019 fasering	2020 Actualisatie	2020 Aanpassing via raadsvoorstel	2021	2022	2023
2.1	Wegen	5.327	464	3.214	-2.577	5.607	3.948	1.896
	Openbare verlichting	257	145	302	-100	121	100	100
	Verkeer	1.902	26	215	-1.713	1.459	740	490
	Bruggen	1.431	268	2.344	645	888	913	913
	2.1 Totaal	8.917	903	6.075	-3.745	8.075	5.701	3.399
5.7	Groen	1.032	244	1.185	-91	2.350	375	375
	Water	791	134	485	-440	271	271	271
	Spelen	288	62	303	-47	202	146	194
	5.7 Totaal	2.110	439	1.973	-578	2.823	792	840
7.2	Riolering	2.814	79	1.791	-1.102	2.518	686	350
	Totalen	13.840	1.420	9.839	-5.425	13.416	7.179	4.589
	Via investeringen	8474		5.483	-2.991	9.472	3.286	2.104
	Via exploitatie	5366		4.355	-1.011	3.943	3.893	2.485

Bij de 2^e Bestuursrapportage 2019 voorspelden we voor 2020 een omzet van € 13,8 miljoen te halen. Dit is naar beneden bijgesteld. We verwachten nu als gevolg van voortschrijdend inzicht een omzet van € 9,8 miljoen te realiseren in 2020.

De grootste financiële afwijkingen van de begroting 2020 ten opzichte van de 2^e Bestuursrapportage 2019 zijn:

- het project Herinrichting omgeving begraafplaats Ophelialaan vervalt (in elk geval de komende jaren); de staat van de toegangsweg naar de begraafplaats is nog voldoende in relatie tot het gebruik ervan en verkeersmaatregelen op dit deel van de Ophelialaan zijn momenteel niet opportuun omdat de bus (nog) over de Ophelialaan rijdt en de verkeersveiligheid niet in het geding is;
- enkele projecten zijn een of twee jaar doorgeschoven (Van Hengelpad, vervanging verkeersregelinstallaties, reconstructie Helling, fietspad Kudelstaartseweg, reconstructie Anjerhof, Groene As fase 2); het doorschuiven van projecten gebeurt om diverse redenen, bijvoorbeeld omdat de projecten qua bereikbaarheid niet goed in te passen zijn, omdat de voorbereiding complexer blijkt dan gedacht, omdat aanvullende onderzoeken nodig zijn, omdat uit inspecties is gebleken dat andere projecten meer prioriteit hebben of omdat eerst effecten van andere maatregelen worden afgewacht
- spreiding van een aantal budgetten over de jaren 2020 en 2021 (Ambachtsheerweg, begin Uiterweg, verbeteren riolering, reconstructie Machineweg, Proosdijhal, reconstructie Pontweg, Groene Lint); in het algemeen gebeurt dit om dezelfde redenen als hierboven genoemd
- de budgetten voor vervanging van drie bruggen (het gaat hierbij om de Barendse Brug, de Aardbeienbrug en de Brug Kerkweg) zijn opgehoogd; de kosten voor deze werken blijken tijdens de concrete technische voorbereiding en tijdens de uitvoering hoger uit te vallen dan vooraf ingeschat kon wordende raad is hierover al apart geïnformeerd via enkele raadsbrieven; voor het project Vervangen lichtmasten Hoofdweg is geen nieuwe fase nodig; voor 2020 stond ook nog een budget, maar de gehele vervanging is reeds afgerond in 2019
- de groenbudgetten voor vervanging van bomen en beplanting zijn teruggebracht naar hun oorspronkelijke jaaromvang (vergelijkbaar met de jaren 2021-2023)
- het project Vervangen beschoeiingen recreatie-eilanden Westeinderplas stond in de startblokken, maar is vanwege het aantreffen van asbest vertraagd; eerst moeten de consequenties hiervan in beeld worden gebracht en wordt er gekeken welke maatregelen nodig zijn om de eilanden te kunnen blijven gebruiken voor recreatie en welke kosten hiermee gemoeid zijn.

Een toelichting op het project Machineweg is hier op zijn plaats. Nu B&W eind 2019 een voorkeursvariant hebben vastgesteld, is deze in het eerste kwartaal gepresenteerd aan bewoners. Tijdens deze avond is gebleken dat veel bewoners enkele aanpassingen van de voorkeursvariant belangrijk vinden, waarbij behoud van de rotonde aan de Hornweg de meest ingrijpende is, zeker als deze gecombineerd moet worden met een veilig vrijliggend fietspad tussen Hornweg en Japanlaan. In de tussentijd zijn diverse overleggen gevoerd met grondeigenaren, waterschap, nutsbedrijven, aanwonenden en andere belanghebbenden om de haalbaarheid van de voorkeursvariant verder te verkennen. B&W beseffen dat aanpak van de kruising Machineweg-Middenweg-Catharina-Amaliaaan de hoogste prioriteit heeft, maar er is ook sprake van complexiteit van dit project. Voor aanleg van de rotonde is grond van derden nodig, moet een brug verbreed worden, is een verkeersbesluit en naar verwachting aanpassing van het bestemmingsplan nodig, moeten kabels en leidingen worden verlegd (met lange doorlooptijden vanwege capaciteitsproblemen bij nutsbedrijven) en moet de duiker worden aangepast. Er zijn veel belanghebbenden en veel technische uitdagingen. Dit geldt overigens ook voor de andere kruispunten en wegvakken op de Machineweg. Dat alles leidt ertoe dat de voorbereiding van het project langer duurt dan gedacht. Allereerst wordt gewerkt aan het uitwerken van een technisch ontwerp met een goede kostenraming. Dit ontwerp is essentieel voor het opstarten van de verkeersbesluitprocedure, het aanvragen van subsidie en het toetsen van de financiële haalbaarheid van het project, het aanpassen van het bestemmingsplan en voor de grondaankopen.

Eerder is als antwoord op de motie van de raad gemeld dat B&W verwachtten eind 2020 te kunnen starten met de reconstructie van de Machineweg die in de periode 2020-2023 gefaseerd wordt uitgevoerd. Hierbij is aangegeven prioriteit te geven aan de kruising met de Amaliaaan. Deze toezegging staat nog steeds overeind. De voorbereiding van de kruising met de Amaliaaan heeft de hoogste prioriteit en er wordt hard aan gewerkt. Door de lange doorlooptijd van dit deelproject is dit echter niet het eerste deelproject waarvan de uitvoering op straat zichtbaar wordt. Dat zal gebeuren met noodzakelijk onderhoud en tijdelijke maatregelen om het oostelijk deel van de Machineweg af te waarden naar 30 km/uur. Tegelijkertijd of vlak erna zal het deelproject kruising Machineweg-Catharina-Amaliaaan aan de orde komen in de periode 2020/2021. Vervolgens zullen de overige deelprojecten op het project Machineweg worden aangepakt.

Het MPP is een omvangrijk programma met vele projecten. De prognoses van vrijwel alle beheer- en projectbudgetten worden gedurende het jaar bijgesteld. Soms kunnen de verwachte kosten wat omlaag, bijvoorbeeld omdat risico's zich niet voordoen of bepaalde werkzaamheden kunnen worden uitgesteld. Soms doen zich juist wel risico's voor en moeten budgetten wat omhoog worden bijgesteld. Het komt ook voor dat nieuwe projecten aan het programma worden toegevoegd, bijvoorbeeld op basis van inspecties, wensen vanuit bewoners, urgente schades aan objecten in de buitenruimte, etcetera.

Diverse budgetten worden ten opzichte van de 2e Burap en de jaarrekening naar beneden bijgesteld. In vrijwel alle gevallen gaat het hier om fasering. Een belangrijke verklaring hiervoor is de volgende. Naast de jaarlijks terugkerende beheerbudgetten worden de projecten die op afzienbare termijn in beeld zijn doorgaans geprogrammeerd binnen de tijdshorizon van het MPP (vier jaar). Niet alle projecten zijn daarbij urgent, zodat bij de bijstellingen van het MPP (na inspecties en onderzoeken) opnieuw naar de prioriteiten gekeken kan worden. Daarbij worden bij de 2e Burap vooral budgetten bijgesteld van het lopende jaar, waarbij deze gefaseerd moeten worden indien de risico's zich voordoen uit de vorige alinea. Deze budgetten schuiven dan door naar het jaar erna. Dat gebeurt ook bij de jaarrekening voor de lopende projecten. Na bijstelling van de begroting is er dan doorgaans sprake van een te hoge en niet meer realistische begroting in het jaar dat het hele MPP weer wordt geactualiseerd. Dat leidt in de regel weer tot het doorschuiven van andere projecten met een jaar. Beslispunt 3 zorgt ervoor dat de investeringsruimte wel beschikbaar blijft voor uitvoering in latere jaren. Ondanks het bijstellen

van de begroting is er nog steeds sprake van een flinke inhaalslag op het gebied van onderhoud wegen. De raad heeft hiervoor in 2019 bij de nota wegen meer budget beschikbaar gesteld en in de komende jaren wordt er (veel) meer geld uitgegeven aan onderhoud dan dat er structureel aan de reserve buitenruimte wordt gedoteerd. In totaal is de jaarlijkse structurele dotatie aan de reserve buitenruimte en de jaarlijks beschikbare investeringsruimte voor wegen en riolering ongeveer 4,4 miljoen euro. Na bijstelling van het MPP is er voor de periode 2020-2023 in totaal per saldo voor 35 miljoen aan projecten geprogrammeerd, waarvan een substantieel deel naar onderhoud en vervanging van wegen gaat. De ambities zijn en blijven dus hoog.

Hieronder volgt een korte omschrijving van de belangrijkste onderdelen van het programma.

In 2020 worden nog drie grote projecten afgerond die in 2019 zijn gestart:

- de reconstructie van een deel van de Oosteinderweg
- de herinrichting van het Hornmeerpark
- de vervanging van de Aardbeienbrug

Verder staan de volgende grote projecten in de periode 2020-2023 op het programma:

- vervanging Barendse Brug, Brug Kerkweg 2 en Aardbeienbrug
- Groene As en Groene Lint
- reconstructie van de Spoorlaan, de Helling, de Anjerhof, de ventweg van de Zwarteweg, de Zijdstaat en de buurt rond de Meervalstraat en Roerdomplaan
- opknappen van diverse hoofdfietsroutes: hoofdfietsroutes die aan groot onderhoud toe zijn worden daarbij waar mogelijk direct voorzien van gesloten verharding, waar mogelijk en nodig verbreed (of wordt een andere inrichting/vormgeving overwogen) en er wordt naar de verlichting en de afwatering gekeken.
- reconstructie/herinrichting van de Machineweg (herinrichting kruispunten, groot onderhoud verharding en verlichting, aanleg ontbrekende fietspaden en voetpaden, wijzigen voorrang)
- groot onderhoud aan de Ambachtsheerweg, het begin van de Uiterweg, Van Hengelpad, Lijnbaan-Dorpsstraat
- het oplossen van enkele grote knelpunten op het gebied van riolering
- herinrichten van de Pontweg, de Ophelialaan (bij de winkels), van het gebied rond de Proosdijhal en het terrein rond sporthal De Bloemhof

Daarnaast zijn er diverse reguliere beheermaatregelen gepland:

- vervangen en snoeien van bomen en beplanting
- vervangen van openbare verlichting en vernieuwen van het schakelsysteem
- vervangen van speelplaatsen
- aanpassen van allerlei verkeerssituaties
- achterstallig/groot onderhoud aan asfaltwegen
- herstel van kabelsleuven
- beheer van civieltechnische kunstwerken
- baggeren en groot onderhoud aan beschoeiingen en kademuren

Bij de griffie ligt een lijst ter inzage met alle geplande werken inclusief de begrote budgetten (Bijlage 1). Het gaat hierbij om reguliere beheerbudgetten en eenmalige projectbudgetten.

Versterking van de uitvoeringskracht en de financiële beheersing van projecten is een prioriteit waarop de achterliggende jaren al de nodige stappen zijn gezet. Om tot een goed werkbaar, maar tevens transparante systematiek te komen zonder afbreuk te doen aan rechtmatigheid en zorgvuldigheid ontvangt de raad een gedetailleerde projectenlijst ter kennisname en stelt met inachtneming hiervan de kaders per taakveld vast. Ons college stelt de projectenlijst vast en kan binnen de kaders per taakveld inspelen op incidentele wijzigingen op projectniveau die zich aandienen tijdens de uitvoering. Uw raad wordt hierover via de reguliere P&C-cyclus

geïnformeerd en autoriseert de benodigde budgetten volgens het meest actuele programma door vaststelling of wijziging van de begroting.

In het raadsvoorstel MPP 2019-2022 (juni 2019) is bovenstaande werkwijze vastgelegd en geaccordeerd. Daarbij is niet expliciet benoemd hoe om te gaan met investeringskredieten. Aangezien een deel van de projectenlijst, conform de regelgeving BBV, wordt verwerkt in de vorm van kredieten is dit wel wenselijk. In lijn met de bestaande werkwijze stellen wij voor, dat de raad de kredietvoting per investeringscategorie (met dezelfde afschrijvingstermijn) als kader vaststelt, en dat het college daarbinnen kan inspelen op incidentele wijzigingen op activumniveau die zich aandienen tijdens de uitvoering.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 4: Openbare Ruimte

Aanleiding

In 2019 is de naam "Meerjarenprojectenplan (MPP) Buitenruimte" geïntroduceerd, waar voorheen werd gesproken over het Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte. De nieuwe naam benadrukt het planmatige karakter. Het plan geeft een doorkijk voor de komende vier jaar met de bril van nu op, is altijd indicatief en wordt regelmatig bijgesteld; in elk geval enkele keren per jaar, gelijk opgaand met de planning & control-cyclus. Het MPP geeft een doorkijk naar de projecten die onderzocht en voorbereid worden, biedt de mogelijkheid om combinaties van werken te zoeken en geeft een beeld of de noodzakelijke en gewenste maatregelen passen binnen de financiële mogelijkheden die er zijn. Naarmate een project dichterbij komt in de tijd kunnen de benodigde maatregelen, kosten en planning beter worden ingeschat.

De verschillende geldstromen voor de instandhouding en verbetering van de buitenruimte van Aalsmeer zijn samengevoegd in het MPP. In het nu voorliggende MPP Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023 is de begroting voor deze instandhouding en verbetering van de buitenruimte voor 2020-2021 opgenomen.

Argumenten

Door het gevraagde budget beschikbaar te stellen kunnen de werken uit Bijlage 1 voorbereid en in uitvoering gebracht worden. De opgenomen projecten kunnen gefinancierd worden met bestaande beschikbare middelen (inclusief de jaarlijkse dotatie aan de reserve en de jaarlijks beschikbaar te stellen reeds geplande investeringsruimte voor wegen en riolering).

Kantttekeningen

De projectenlijst omvat werken die veelal een langere doorlooptijd hebben dan één jaarschijf, dus betreft een momentopname. In de planning kunnen gedurende het lopende jaar wijzigingen optreden.

Het (bestuurlijk) inbrengen van nieuwe projecten anders dan weergegeven in dit Meerjarenprojectenplan 2020 heeft direct gevolgen voor de planning. Toevoegen van nieuwe projecten aan het plan leidt tot faseren of annuleren van andere projecten.

In afwachting van nadere besluitvorming is een nader te bepalen bijdrage vanuit de reserve Bovenwijkse voorzieningen voor de reconstructie van de Machineweg nog niet verwerkt in dit voorstel. De uitgaven voor dit project zijn al wel in de projectenlijst opgenomen.

Projecten op het gebied van riolering zijn nog terughoudend gepland. In 2020 wordt gestart met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan en wordt gewerkt aan een nieuw Basisplan Riolering (ontwerp van het stelsel). Het hele rioleringsstelsel wordt hierbij opnieuw

onder de loep genomen, waarna een goede nieuwe meerjarenplanning kan worden opgesteld, inclusief bijbehorende (mogelijke) gevolgen voor de rioolheffing.

Financiën

Het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte kent verschillende financieringsbronnen:

- exploitatiemiddelen die worden gedekt uit de reserve (onderhoud/instandhouding) buitenruimte. Aan deze reserve wordt jaarlijks € 1,9 mln. gedoteerd.
- dekking van kapitaallasten uit de stelpost kapitaallasten maatschappelijk nut (€ 72.000, met bijbehorende investeringsruimte € 1.207.000).
- een reserve voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte vanaf 2018.
- voor investeringen in riolering geldt dat deze moeten voldoen aan de kaders zoals opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2015-2020
- financiële bijdragen van de Vervoerregio bedoeld voor specifieke verkeersprojecten

De financiering van het Meerjarenprojectenplan 2020 en 2021 is als volgt (* € 1.000):

Benodigd:

bedrag * € 1.000							
Taak-veld	Onderdeel uitvoeringsprogramma	Via exploitatie		Via investeringen		Totaal	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021
2.1	Wegen	2.455	2.804	759	2.803	3.214	5.607
	Openbare verlichting	130	100	172	21	302	121
	Verkeer	176	115	39	1.344	215	1.459
	Bruggen	631	188	1.714	700	2.344	888
	2.1 Totaal	3.391	3.207	2.683	4.868	6.075	8.075
5.7	Groen	608	375	577	1.975	1.185	2.350
	Water	236	271	249	0	485	271
	Spelen	120	90	183	112	303	202
	5.7 Totaal	964	736	1.009	2.086	1.973	2.823
7.2	Riolering	0	0	1.791	2.518	1.791	2.518
	Totalen	4.355	3.943	5.483	9.472	9.839	13.416

Financiering:

Financiering via :		
Omschrijving	2020	2021
Reserve buitenruimte (exploitatie)	4.355	3.943
Reserve buitenruimte (investeringen)	2.933	4.152
Reserve buitenruimte (totaal)	7.289	8.095
Reeds gevoteerde kredieten wegen	759	2.803
Beschikbare kredieten riolering	1.791	2.518
Totaal	9.839	13.416

Verloop reserve buitenruimte:

Verloop reserve buitenruimte	2020	2021	
Stand 1 januari	16.157	10.851	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-7.289	-8.095	A
Jaarlijkse storting	1.866	1.866	
Wijziging systematiek V&T	134	134	
Centrumvisie Zijdstraat	200	800	
Overhead op V&T	-218	0	
Stand 31 december	10.851	5.556	

Verloop kredieten wegen:

Verloop kredieten wegen	2.020	2021	
Begroting 2020	1.735	925	
Doorgeschoven van voorgaande jaren	307	2.479	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-759	-2.803	B
Overhevelen naar (-) of van (+) volgende jaren	-1.283	-601	
	0	0	

Verloop kredieten riolering*:

Verloop kredieten riolering	2.020	2021	
Begroting 2020	2.814	1.445	
Doorgeschoven van voorgaand jaar	78	2.494	
Onttrekking ivm uitvoeringsprogramma	-1.791	-2.518	C
Overhevelen naar (-) of van (+) volgende jaren	-1.101	-1.421	
	0	0	

* Bovenstaande investeringen betreffen niet de investeringen in gemalen en drukriolering. Deze investeringen zijn niet opgenomen binnen het Meerjarenprojectenplan.

Het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020 en 2021 past binnen de beschikbare financieringsbronnen.

Beslispunt 2 in dit advies impliceert dat de benodigde budgetten voor jaarschijf 2020 van het geactualiseerde Meerjarenprojectenplan neerwaarts bijgesteld worden met € 5.425.000 naar € 9.839.000 en voor jaarschijf 2021 vastgesteld worden op € 13.416.000 door:

- de bedragen zoals hierboven genoemd te dekken door een onttrekking aan de reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte van € 7.294.000 (saldo baten en lasten) in 2020 en € 8.395.000 in 2021;
- de lasten voor beheer en groot onderhoud binnen het Meerjarenprojectenplan op programma 4 neerwaarts bij te stellen naar € 4.363.000 in 2020 en voor 2021 vast te stellen op € 4.393.000 en dit in de meerjarenbegroting te verwerken;
- de voor het plan benodigde kredietbedragen in 2020 bij te stellen naar € 6.004.000 aan lasten en € 528.000 aan baten en voor 2021 € 14.922.000 aan kredietenuitgaven en € 5.900.000 aan baten vast te stellen, en op te nemen in de begroting;
- aan de reserve "Dekking kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte" een bijgesteld bedrag te doteren van € 2.931.000 (saldo baten en lasten) in 2020 en een bedrag van € 4.002.000 in 2021 ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen van de onderdelen Verkeer, Water, Groen, Openbare Verlichting, Kunstwerken en Spelen en deze bedragen te onttrekken aan de reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte;

- de overhead op Voorbereidingskosten ad € 218.000 te onttrekken aan de reserve buitenruimte ten gunste van Programma 7 Bedrijfsvoering.

Communicatie

De projectenlijst met budgetten voor de jaren 2020-2023 ligt als geheim stuk bij de griffie ter inzage. Deze bijlage is geheim aangezien na het raadsbesluit aanbestedingen volgen en informatie uit de geheime bijlage van invloed kan zijn op het resultaat van de aanbestedingen.

Procedure

Verantwoording vindt plaats in de P&C-cyclus.

Bijlagen

Bijlage 1: Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023
(onder geheimhouding in te zien bij de griffie)

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. kennis te nemen van de projectenlijst in bijlage 1, het Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023;
2. de jaarschijf 2020 van het meerjarenprojectenplan te verwerken als begrotingswijziging en de jaarschijf 2021 op te nemen in de begroting 2021, conform de uitwerking in dit raadsvoorstel;
3. de neerwaartse bijstelling in 2020 van de kredietbedragen riolering en wegen beschikbaar te houden voor het meerjarenprojectenplan vanaf 2021;
4. de geheimhouding van Bijlage 1 'Meerjarenprojectenplan Buitenruimte Aalsmeer 2020-2023' te bekrachtigen op basis van artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet en artikel 10, lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur;
5. de termijn van geheimhouding te bepalen op 3 jaar, te rekenen vanaf het besluit van het college d.d. 12 mei 2020.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25 juni 2020.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Registratienr.

Aan leden raad

Afkomstig van Burgemeester en wethouders

Datum 16 juni 2020

Afschrift aan college, secretaristeam, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording technische vraag fractie GroenLinks inzake Meerjarenprojectenplan Aalsmeer 2020-2023

Op 16 juni 2020 heeft de fractie GroenLinks onderstaande vraag ingediend inzake het Meerjarenprojectenplan Aalsmeer 2020 – 2023.

Wij vragen ons af of alle kleine onderdelen (met betrekking tot de fietspaden) van het meerjarenprojectplan ook onderdeel zijn van een grotere visie met betrekking tot het opknappen van de fietspaden; wordt hierbij alleen de situatie zoals deze nu is aangepakt, of is er een groter plan, waarbij er meer ruimte is voor de fietsers en de fietspaden belangrijke ontsluitingswegen worden?.

Het Meerjarenprojectenplan wordt gevuld op basis van bestaand beleid en binnen bestaande budgettaire kaders. Het jaarlijks beschikbare budget voor verkeersverbeteringen is beperkt. Daarom worden fietsroutes alleen grootschalig aangepakt als zij én aan groot onderhoud toe zijn én onderdeel uitmaken van het regionale hoofdfietsnetwerk. Het wordt dan financieel aantrekkelijk om de fietsroute ook daadwerkelijk te verbeteren, omdat de Vervoerregio substantieel bijdraagt aan wezenlijke kwaliteitsverbeteringen, zoals van tegels naar asfalt, verbreden, voorrangsmaatregelen en dergelijke.

Daarom zijn nu zeven fietsroutes opgenomen in het programma:

- Aalsmeerderweg-noord
- Machineweg
- Kudelstaartseweg
- Molenvlietweg-Zwarteweg
- Hornweg
- Wissel-Baanvak
- Spoorlijnpad

Andere fietsroutes worden onderhouden op basis van de Nota Wegen en het beeldkwaliteitsplan. Het eventueel bijstellen van het ambitieniveau voor fietspaden is nieuw beleid en heeft budgettaire consequenties. Wij voeren deze discussie graag met de raad in het kader van de Mobiliteitsagenda Aalsmeer, die momenteel ook voorbereid wordt.

burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de waarnemend secretaris, de burgemeester,

mr. J.J.A. Dunselman

mr. G.E. Oude Kotte

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	170
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	15
Omschrijving	Concept Regionale Energiestrategie Noord Holland Zuid

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr: Z20-026069

Datum B&W-besluit 28 april 2020

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
A. van der Poel
020-5404390
a.van.der.poel@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 2 juni 2020

Onderwerp

Concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

Gevraagd besluit

- A. Kennis te nemen van de volgende zienswijze van het college:
- A. het college beschouwt de status van dit document in deze fase louter als een eerste schets en verkenning en kan zich in die zin vinden in het concept;
 - B. het college beschouwt de zoekgebieden voor zonne- en windenergie als puur indicatief waar nog een concrete uitwerking over de wenselijkheid en haalbaarheid voor Aalsmeer gevormd moet worden. Het aanbod in deze fase kan dus niet als definitief beschouwd worden;
 - C. het college kan voorlopig nog geen besluit nemen hoe wij als college Aalsmeer tegenover biomassacentrales staan. Hiervoor is meer informatie nodig over positieve en negatieve gevolgen voor samenleving en gezondheid en over de verschillende types centrales.
- B. Wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de Concept-RES voor verwerking in de Reactienota bij de concept RES en deze meenemen in de RES 1.0., waarbij de belangrijkste punten in de concept RES zijn:
- 1. Het aanbod van de RES-regio NHZ om 2,7 TWh bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
 - 2. De globale zoekgebieden voor grootschalige wind- en zonne-energie;
 - 3. Het vervolgproces om van de concept-RES te komen tot de RES 1.0.;
 - 4. En specifiek de globale zoekgebieden voor wind- en zonne-energie op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Gemeente Aalsmeer wil in 2040 onafhankelijk van fossiele brandstoffen zijn en de gemeentelijke organisatie streeft er vanuit de voorbeeldfunctie naar om in 2030 fossielonafhankelijk te zijn. Naast energiebesparing zijn opwekken van duurzame energie en het optimaal inzetten van duurzame warmtebronnen belangrijke deelopgaven voor het bereiken van de ambitie 'fossiel onafhankelijk 2040'.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Als gevolg van het Klimaatakkoord wordt in regionaalverband een energiestrategie uitgewerkt, de Regionale Energiestrategie Noord Holland Zuid (RES NHZ), deze strategie draagt bij aan de landelijke doelstellingen van het Klimaatakkoord en het Interbestuurlijk Programma (feb. 2018) om in 2030 landelijk 35 TWh duurzame energie op te wekken.

De bijdrage van regio Noord-Holland Zuid telt op tot 2,7 TWh. In de regio NHZ wordt nu al 0,7 TWh opgewekt. Het bod in de Concept-RES NHZ komt daarmee op 2,0 TWh, verdeeld over verschillende typen zoekgebieden:

- Zon op grote daken.
- Zon op parkeerplaatsen.
- Zon op geluidsweringen en langs infrastructuur.
- 42 grootschalige zoekgebieden voor opwek van wind en of zonne-energie

In gemeente Aalsmeer zijn er zoekgebieden voor zonne-energie op, daken, parkeerplaatsen, langs infrastructuur, en een gecombineerd zoekgebied voor wind en zon (zie hiervoor de kaart in bijlage 1: pg.47).

In de Concept-RES NHZ zijn de effecten op landschappelijke waarden, leefbaarheid voor inwoners en cultuurhistorische- en natuurwaarden in beeld gebracht. Ook de effecten op de energie-infrastructuur, betaalbaarheid en uitvoering (zie bijlage 1: hoofdstuk 2). Ook is de relatie met de economie beschreven, zoals arbeidsmarkt en onderwijs en innovaties (zie bijlage 1: hoofdstuk 9).

De RES betekent, net als de Omgevingswet, een veranderende rol van de gemeenteraad: ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving en meer sturen op hoofdlijnen in dialoog met de samenleving.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 3, Economie & Duurzaamheid, thema 3.4 Duurzaamheid

Aanleiding

De (Concept-)RES is een uitvloeisel van de afspraak in het Klimaatakkoord om regio's een grote rol te geven in de transitie van fossiele naar hernieuwbare energie. Er zijn in het land dertig energieregio's die via de RES zelf invulling geven aan hun bijdrage aan het nationale doel om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken voor de gebouwde omgeving. Noord-Holland Zuid is een van deze energieregio's en is opgedeeld in zes deelregio's. Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek - Waterland. Deze Concept-RES is een tussenstap in de periode naar 1 juli 2021 wanneer besluitvorming over de 'RES 1.0' gereed moet zijn.

Argumenten

Kennis nemen van de Concept-RES is een processtap die bijdraagt bij aan het concretiseren van de wijze waarop gemeente Aalsmeer in samenhang met de regio invulling geeft aan de transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen.

De Concept-RES brengt voor gemeente Aalsmeer concrete zoekgebieden voor energie-opwek in beeld. Via consultatieronden en participatie moet het draagvlak duidelijk worden waar energie-opwek in de zoekgebieden het meest kansrijk is en gerealiseerd kan worden. Uitgangspunt hierbij is dat de lokale samenleving ook moet kunnen profiteren van de opbrengsten.

Door wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraad en de samenleving kenbaar te maken over de Concept-RES kan in de eerste helft van 2021 een RES NHZ worden vastgesteld die kan rekenen op draagvlak in de regiogemeenten waaronder gemeente Aalsmeer.

De Concept-RES geeft mede richting aan nieuwe en benodigde activiteiten en beleidsontwikkeling om de energietransitie in Aalsmeer te stimuleren en faciliteren. Een actueel voorbeeld hiervan is het 'beleidskader zonne-energie' (raad 17 september 2020).

Door besluitvorming over de Concept-RES ontstaat duidelijkheid over het te volgen proces om te komen tot de RES 1.0 (Bijlage 1: hoofdstuk 10). Van belang hierbij is ook het proces dat moet leiden tot een Regionale Structuur Warmte, waarbij partijen op regionaalniveau samenwerken aan efficiënte inzet van duurzame warmtebronnen met bovengemeentelijke potentie. De transitievisies warmte van de gemeenten moeten de input leveren voor deze Regionale Structuur Warmte (en andersom).

De RES is geen integraal afwegingskader in de zin van ruimtelijkbeleid, maar een voornemen waaraan betrokken partijen zich committeren. Het gaat over ruimtelijke keuzes; 'waar zijn zonne- en windenergieprojecten wenselijk en onder welke voorwaarden? Deze integrale afweging wordt gemaakt in het proces van de lokale omgevingsvisie en plannen. Het borgen van de RES in de omgevingsvisie en plannen is daarom een aandachtspunt. Op deze wijze bepaalt elke gemeente zelf welke maatregelen genomen worden.

De zoekgebieden zijn nog niet definitief. In de komende periode wordt in ieder zoekgebied gewerkt aan de volgende stap. Het doel is om in de RES 1.0 per zoekgebied een plan van aanpak of 'factsheet' op te nemen waarin staat beschreven of en hoe de volgende stappen in dit gebied eruit zien. Tegelijkertijd is er in de volgende fase ook meer aandacht voor integrale vraagstukken: tijdens het opstellen van de concept-RES werd duidelijk dat sommige (combinaties) van zoekgebieden vragen om een integrale en soms bovenregionale aanpak. Het behoud van landschappelijke kenmerken, natuurwaarden en ruimtelijke ontwikkelingsplannen zijn voorbeelden van deze vraagstukken. Participatie met de inwoners en het betrekken van de raadsleden zijn onderdeel van de uitwerking. Uiteindelijk besluit de gemeenteraad of een zoekgebied voldoende kansrijk is om opgenomen te worden in de RES 1.0.

Kanttekeningen

De mate waarin energie-opwek in de benoemde zoekgebieden wordt gerealiseerd is mede afhankelijk van daadwerkelijke investeringen door inwoners en bedrijven (de markt). Om investeringen in energie-opwek lokaal te verder te stimuleren kan aanvullend beleid worden ontwikkeld voor verschillende thema's en doelgroepen, bijvoorbeeld om zonne-energie op grote daken te stimuleren.

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van alle energie-opwek, de warmtetransitie en grote ruimtelijke ontwikkelingen. De net-impactanalyse van de netbeheerder concludeert dat er aandacht nodig is voor de locaties van nieuwe energie-opwek (nabij de vraag) en dat het aanbod van RES-regio Noord-Holland Zuid voor uitdagingen zorgt om het net werk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren. Samenwerking met de netbeheerders (Liander en Stedin) is van belang.

Als gevolg van de maatschappelijke en economische gevolgen van de maatregelen tegen het Coronavirus (SARS-CoV 2) kunnen er wijzigingen optreden in de planning en het proces richting de RES 1.0.

En doordat de impact op de economie van de maatregelen zeer fors is, is het van belang de samenleving en economie te ondersteunen richting duurzame ontwikkeling.

Financiën

De benodigde ambtelijke capaciteit en kosten voor participatie en communicatie in kader van de RES worden gedekt vanuit huidige beschikbare middelen voor Energiebeleid.

Realisatie van initiatieven is afhankelijk van de inzet van inwoners en bedrijven. Het stimuleren van een deel van deze initiatieven worden binnen de huidige begroting uitgevoerd. Denk hierbij aan de duurzaamheidslening en Duurzaamheidsfonds Aalsmeer.

Wat eventuele extra uitvoeringskosten zijn van de uitvoering van de RES, maar ook andere KLI maatopgaven zoals wijkgerichte aanpakken (vanaf 2022) is nog onzeker. Hiervoor wordt op landelijk niveau een artikel 2-onderzoek gedaan, dat voor 2021 gereed moet zijn en duidelijkheid geven over de Rijksbijdrage voor de energietransitie.

Communicatie

De website en nieuwsbrief van de RES-regio Noord-Holland Zuid (<https://energieregionhz.nl>) zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, transparant en volledig, waaronder de startnotitie, fotodocumenten, scenario's en verslagen van onderzoeken en lokale bijeenkomsten. Op LinkedIn en Twitter zijn artikelen (interviews), verslagen van bijeenkomsten, relevante ontwikkelingen en voorbeelden van de energietransitie gedeeld.

Na besluitvorming van het college aangaande de Concept-RES is een persbericht verstuurd (zie bijlage 2: persbericht Concept-RES).

De Concept RES is ook toegestuurd aan allen die betrokken waren bij lokale participatie over de

Concept-RES inclusief een verzoek om een reactie te geven op de Concept-RES (specifiek de zoekgebieden in Aalsmeer.

Procedure

De concept-RES is geen statisch eindresultaat, maar een eerste stap in langjarig regionaal proces. De RES komt op meerdere momenten op de bestuurlijke agenda voor besluitvorming.

De gemeenteraad krijgt de gelegenheid om haar wensen en bedenkingen ten aanzien van de Concept RES mee te geven voor de uitwerking van de RES 1.0 via een zogenaamde reactienota. Deze nota zal na de raadsbijeenkomst van 18 juni worden opgesteld en door het college worden vastgesteld (Zie ook bijlage 1, hoofdstuk 10).

De Concept-RES van Noord-Holland Zuid wordt naar verwachting 1 oktober 2020 aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NP RES) voor beoordeling en doorrekening. Het NP RES beoordeelt de concept-RES en stelt een advies op voor het vervolgproces. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) berekent of alle RES-sen samen voldoen aan het landelijke doel van 35 TWh opwek op land in 2030. Is dit niet het geval, dan moet elke RES-regio opnieuw naar de tekentafel om het ontbrekende aandeel aan te vullen via een landelijke verdeelsystematiek.

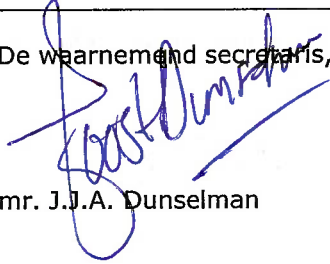
De ontwikkeling van de RES 1.0 gaat van start zodra de Concept-RES is afgerond. Hierbij staat participatie centraal. Op hoofdlijnen zijn dit de volgende stappen:

- De reacties op de Concept-RES worden verwerkt in een reactienota. Eventuele dilemma's worden besproken met stakeholders uit de deelregio's.
- Na de zomer start het nader concretiseren en uitwerken van de zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie.
- De relatie met andere sectoren wordt geconcretiseerd (mobiliteit, landbouw en industrie).
- Daarnaast wordt de Regionale Structuur Warmte verder uitgewerkt. Ook wordt een aanzet gemaakt voor de uitvoeringsstructuur die nodig is voor de uitvoering van de RES.

De opbrengsten worden gebundeld in de RES 1.0. De RES 1.0 wordt, via de stuurgroep en de colleges (B&W, GS en DB waterschappen) voor juli 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de algemene besturen (raden, Staten en AB).

Bijlagen

Bijlage 1: Concept-RES Noord-Holland Zuid
Bijlage 2: Persbericht Concept-RES Noord-Holland Zuid
Bijlage 3: Brief Stakeholders Concept-RES

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
-----------------------------	---------------------------------

Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

- A. Kennis te nemen van de volgende zienswijze van het college:
- A. het college beschouwt de status van dit document in deze fase louter als een eerste schets en verkenning en kan zich in die zin vinden in het concept;
 - B. het college beschouwt de zoekgebieden voor zonne- en windenergie als puur indicatief waar nog een concrete uitwerking over de wenselijkheid en haalbaarheid voor Aalsmeer gevormd moet worden. Het aanbod in deze fase kan dus niet als definitief beschouwd worden;
 - C. het college kan voorlopig nog geen besluit nemen hoe wij als college Aalsmeer tegenover biomassacentrales staan. Hiervoor is meer informatie nodig over positieve en negatieve gevolgen voor samenleving en gezondheid en over de verschillende types centrales.
- B. Wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van de Concept-RES voor verwerking in de Reactienota bij de concept RES en deze meenemen in de RES 1.0. , waarbij de belangrijkste punten in de concept RES zijn:
- 1. Het aanbod van de RES-regio NHZ om 2,7 TWh bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
 - 2. De globale zoekgebieden voor grootschalige wind- en zonne-energie;
 - 3. Het vervolgproces om van de concept-RES te komen tot de RES 1.0.;
 - 4. En specifiek de globale zoekgebieden voor wind- en zonne-energie op het grondgebied van de gemeente Aalsmeer.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Amstelland

Aalsmeer

Datum: 14 januari 2020

Locatie: Gemeentehuis Aalsmeer

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst van de gemeente Aalsmeer van 14 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in de gemeente als onderdeel van de deelregio Amstelland. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Lokale kracht, (2) Energiestad en dorp, (3) Kostenefficiënt

De scenario's zijn gemaakt door de gemeenten, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gesproken over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben 25 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst. De samenstelling van de groep was als volgt: bewoners uit de buurt (wijk- en dorpsraden), raadsleden, ondernemer(s) en vertegenwoordigers van het Werkgroep Aalsmeer Gasloos.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 29 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Zuid worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:	5
Scenario banner:	6

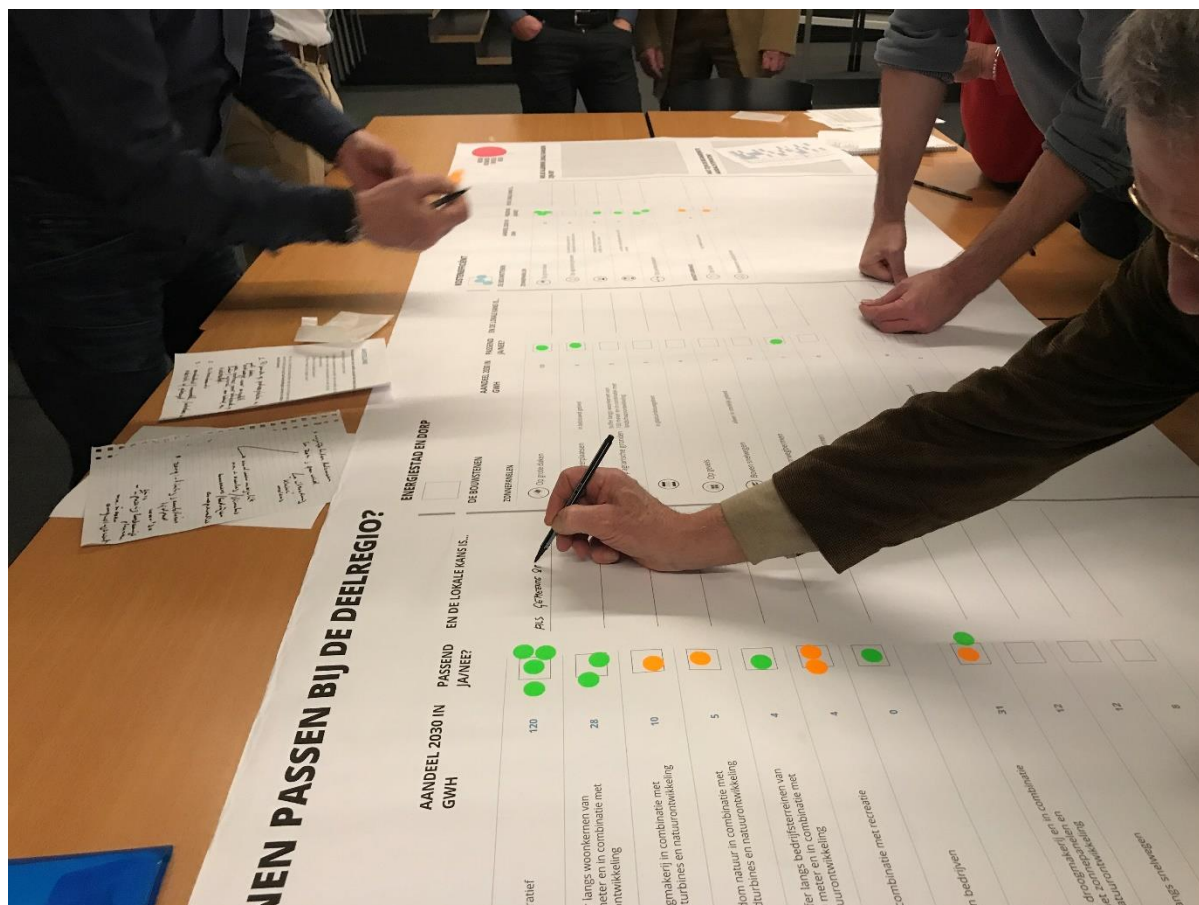

Foto 1: Deelnemers plakken stickers op de banner.

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Amstelland zijn er drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Lokale kracht, (2) Energiestad en dorp en (3) Kostenefficiënt.

Het scenario **Lokale kracht** richt zich op het betrekken van inwoners en lokale bedrijven bij de energietransitie. Samen bundelen zij de krachten om lokaal elektriciteit op te wekken. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie is voelbaar en zichtbaar in de directe leefomgeving.
- De initiatieven van inwoners en lokale bedrijven dragen bij aan het versterken van de leefomgeving.
- Windturbines en zonneparken worden opgericht door energiecoöperaties en collectieven. De inkomsten van de elektriciteitsproductie vloeien terug naar de lokale gemeenschap en

worden gebruikt voor het ontwikkelen van natuurgebieden en het versterken van recreatiefuncties.

Het scenario **Energiestad en dorp** richt zich op het optimaal benutten van het stedelijk gebied voor het produceren van energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Er wordt optimaal ingezet op het combineren van functies en efficiënt ruimtegebruik.
- De koppelkansen zijn alleen gezocht binnen het stedelijk gebied. Het landelijk gebied wordt zo min mogelijk gebruikt.
- Aan de stadsranden worden zonneparken geplaatst in combinatie met natuurontwikkeling wat zorgt voor een nieuwe overgang tussen stad en land.

Het scenario **Kostenefficiënt** richt zich op het laag houden van de kosten en het zo optimaal gebruiken van de huidige infrastructuur. De belangrijkste uitgangspunten:

- Bestaande elektriciteitsinfrastructuur en de nabijheid van vraag en aanbod bepalen het toekomstige landschap.
- Windturbines worden geplaatst op locaties waar nog netwerkcapaciteit is.
- Dit gebeurt in combinatie met zonnevelden om de infrastructuur zo optimaal mogelijk te benutten.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio:

- Bedrijventerrein Hornmeer & Veilingterrein.
- Parkeerterreinen Schiphol en zon op parkeerplaatsen kunnen goed gebruikt worden voor de opwek van PV.
- Er wordt een nieuw busstation gepland en dit biedt mogelijkheden voor de opwek van duurzame energie.
- De opwek op oevers Westeinde plas (tussen Kudelstaart en Leimuiden) kan mogelijk oeverafslag verminderen en bijdragen aan de opwek van duurzame energie.
- Geluidschermen als koppelkansen bij de N201: meer geluidschermen met zonnepanelen is goed tegen geluidsoverlast en goed voor de opwek

Locaties die niet of minder geschikt zijn in de regio:

- De deelnemers zien de opwekking van energie in het Schinkelbos niet zitten.
- De deelnemers vinden de Westeinde plas in combinatie met recreatie onwenselijk.

Regelgeving en beleid:

- Er wordt opgemerkt dat rondom de timing en inpassing van bestemmingsplannen nog veel onzeker is ook omdat de nieuwe omgevingswet eraan komt.
- Zon op daken van bedrijven: als de gemeente dit stimuleert en faciliteert kan het potentieel beter worden benut, en ook de relatie met lokale energiecoöperaties.
- De opmerking van een deelnemer: "We moeten voorkomen dat we alleen profiteren van de inzet van andere gemeenten. Dit is niet de bedoeling."

Techniek en innovatie:

- De relatie met de afname van energie, gelijktijdigheid en mogelijkheden tot opslag zouden beter moeten worden onderzocht.
- Er wordt door een deelnemer opgemerkt dat we achter de feiten aanlopen. Het is nog niet duidelijk wat de invloed is van de warmtetransitie en elektrisch vervoer op energieverbruik.
- Lichtere zonnepanelen zouden er in de toekomst voor kunnen zorgen dat ook 'zwakke' daken voorzien kunnen worden van panelen, waardoor het percentage (30% van de daken heeft in 2050 zonnepanelen) hoger zou kunnen uitvallen.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Vanuit scenario '*Kostenefficiënt*' werden de meeste blauwe stickers geplakt, omdat dit volgens veel deelnemers de makkelijkst haalbare doelstelling is. De mogelijkheden gezien vanuit de andere scenario's vergen meer aandacht en beleid. Een gemeente die stimuleert en faciliteert zou enorm kunnen helpen bij het proces. Deelnemers vinden dat de bouwsteen 'zon op grote daken' moet goed worden benut. Wel maken sommige deelnemers zich zorgen over dat sommige bedrijven Aalsmeer in de toekomst zullen verlaten en wat van invloed hiervan zou kunnen zijn op het beschikbare dakoppervlak. Binnen de scenario's liggen de bouwstenen omtrent het plaatsen van windturbines erg gevoelig.

Over de uitgangspunten van het scenario '*Lokale kracht*' zijn deelnemers enthousiast, met name om het idee dat energiecoöperaties een rol kunnen spelen (niet omdat de energietransitie zichtbaar moet worden). Ook wordt opgemerkt dat lokaal verantwoordelijkheid moet worden genomen voor de opgave.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken** is bij de deelnemers verreweg favoriet, te meer omdat er ook flink wat dakoppervlak beschikbaar is. Als lokale kans wordt opgemerkt dat de gemeente dit meer zou kunnen stimuleren.
- **Zon op agrarische gronden in buffer langs woonkernen en in combinatie met parkontwikkeling** (scenario '*Lokale kracht*').
- **Zon op parkeerplaatsen:** omdat dit vaak in bebouwd gebied is kunnen energiecoöperaties hier ook een rol in spelen. Een eerder voorstel hiervoor door D66 is er destijds niet doorheen gekomen maar wellicht dat er nu wel voldoende draagvlak voor is.

Over gemixte bouwstenen:

- De enige bouwsteen met een oranje en groene sticker is **windturbines in droogmakerij op land in combinatie met zonnepanelen en natuurontwikkeling**. Windturbines zijn ook onder de deelnemers niet populair, maar er is begrip voor het feit dat windturbines heel effectief zijn qua volume (direct ruimtegebruik) en opwekking. De aanwezigen hadden bezwaar tegen grootschalige opwek op de enige plek in Aalsmeer waar dat kan: in het zuiden van Kudelstaart. Maar een aantal stond open voor windturbines mits deze niet voor overlast voor de omgeving zouden zorgen.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zon op water in combinatie met recreatie.** De Westeinderplassen moeten volgens de deelnemers vooral natuur- en recreatiegebied blijven. Daarnaast maakt men zich zorgen over mogelijke veiligheidsrisico's.
- De bouwstenen **zonnepanelen rondom natuur i.c.m. windturbines en natuurontwikkeling** en **zonnepanelen als buffer langs woonkernen i.c.m. natuurontwikkeling.** Bij deze bouwstenen maken bewoners zich zorgen over de biodiversiteit.
- Opvallend is ook dat de bouwsteen **repoweren bestaande windturbines** oranje stickers ontving. Het animo voor windturbines is laag en men maakt zich o.a. zorgen over dat de nieuwe windturbines nog groter zouden worden dan de bestaande en dat er geluidsoverlast zou ontstaan.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		4	0	
Zon op agrarische gronden:	In buffer woonkernen i.c.m. parkontwikkeling	2	0	
	Droogmakerij i.c.m. windturbines en natuurontwikkeling	0	1	
	Rondom natuur i.c.m. windturbines en natuurontwikkeling	0	2	
	In buffer bedrijventerreinen i.c.m. natuurontwikkeling	1	0	
Zon op water	I.c.m. recreatie	0	3	
Zon op gevel	Van bedrijven	1	0	
Wind				
Zoekgebied wind:	In droogmakerij i.c.m. zon en natuurontwikkeling	1	1	
	Langs snelwegen			X
	Bij bos	0	1	
	Bij bedrijventerreinen			X

SCENARIO 2: Energiestad en dorp				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		1	0	
Zon op parkeerplaatsen	In bebouwd gebied	1	0	

Zon op agrarische grond:	In buffer (100m) van woonkern i.c.m. natuurontwikkeling	0	2	
	In glastuinbouwgebied			X
Zon op gevels		1	0	
Zon boven snelweg	Alleen in stedelijk gebied			X
Zon op spoorwegberm				X
Zon op geluidschermen		1	0	
Licht doorlatende panelen op kassen				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Wind in glastuinbouwgebied	0	1	
	Wind langs snelweg			X

SCENARIO 3: Kostenefficiënt				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op daken		3	0	
Zon op agrarische grond:	I.c.m. windturbines waar netwerkcapaciteit is	0	1	
	Zon rondom tussenspanningsstation	1	0	
	Zon rondom bedrijventerreinen	1	0	
Zon op parkeerplaatsen		2	0	
Wind				
Zoekgebied wind:	Wind waar capaciteit in het netwerk is	0	1	
Repoweren bestaande turbines		0	2	

Leeswijzer Concept-RES Aalsmeer

De Concept-RES NHZ is een omvangrijk rapport. Ter ondersteuning is een lokale leeswijzer gemaakt met een overzicht van handige en belangrijkste onderdelen van de Concept RES voor gemeente Aalsmeer. De meest belangrijke hoofdstukken om te lezen zijn 1, 2 en 3, en 9 en 10. Hoofdstuk 3 richt zich op regio Amstelland en Aalsmeer.

Index – Concept RES – Pagina 5.

Een handig hulpmiddel om snel te navigeren naar alle verschillende onderdelen van het rapport.

Leeswijzer - Concept-RES NHZ – pagina 16.

Een overzicht over welke informatie in welk hoofdstuk is te vinden.

Samenvatting – Concept-RES NHZ – pagina 9.

Een bondige samenvatting met de belangrijkste informatie uit het rapport

Hoofdstuk 3 – Aanbod voorlopige zoekgebieden Regio Amstelland – pagina 64

Pagina 65: Regio Amstelland - Samenvatting

Pagina 66: Kaart met Zoekgebieden energie-opwek Regio Amstelland inclusief Aalsmeer

Pagina 67: toelichting Zoekgebieden Aalsmeer

Pagina 68: Kenmerken Ambities Amstelland

Link naar het rapport en andere handige documenten

<https://energieregionhz.nl/documenten>

Nummer: 0

28 april 2020

Energieregio Noord-Holland Zuid: in 2030 bijna verviervoudiging duurzame energie

De concept Regionale Energiestrategie (RES) voor de energieregio Noord-Holland Zuid is klaar. Hierin staan de resultaten van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. In die bijeenkomsten hebben ruim 1.500 mensen meegepraat over de opwek van duurzame energie in de regio. De energieregio verwacht dat zij de komende tien jaar bijna vier keer zoveel wind- en zonne-energie kan opwekken: van 0,7 Twh nu naar 2,7 Twh in 2030. In deze concept-RES staat ook voor Aalsmeer waar en hoe deze energie kan worden opgewekt.

Stap voor stap gaan we over van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Dit is afgesproken in het nationale Klimaatakkoord. De 29 gemeenten, de provincie Noord-Holland, de drie waterschappen en de netbeheerders in de energieregio Noord-Holland Zuid moeten daarbij met elkaar bepalen in welke gebieden meer duurzame energie opgewekt kan worden.

Gemeenten

Het aanbod van Noord-Holland Zuid bestaat deels uit lopende energieprojecten en deels uit doelstellingen en ambities van de gemeenten, waterschappen en de provincie. Alle partners in de energieregio zijn actief bezig met de energietransitie en de landelijke opgave uit het Klimaatakkoord.

Wethouder Wilma Alink: "De concept-RES is een grote eerste stap die in beeld brengt waar we duurzame energie kunnen gaan opwekken. Heel belangrijk wordt het vervolg, waarin we in samenspraak met onze inwoners de mogelijkheden verder gaan onderzoeken. Uitgangspunt hierbij is dat de inwoners, bedrijven en organisaties van Aalsmeer moeten kunnen profiteren van de opbrengsten."

Vervolg

De concept-RES wordt de komende tijd aangescherpt en aangevuld met de reacties van de deelnemers aan de bijeenkomsten die in het voortraject zijn gehouden en de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden. Na de zomer wordt gestart met het participatieproces, waarbij de zoekgebieden verder worden onderzocht. Ook hierbij worden inwoners, energiecoöperaties, experts, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrokken.

De deadline voor de indiening van de concept-RES is 1 oktober 2020. De wensen en bedenkingen van gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de waterschappen en de reacties van de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten worden voor indiening bij de concept-RES gevoegd.

Noord-Holland Noord: gelijkwaardige ambitie

Ook in Noord-Holland Noord zijn de resultaten bekend. Noord-Holland Noord verwacht de komende tien jaar de 2,2 TWh die nu al wordt opgewekt bijna te verdubbelen tot 4,2 TWh. De hele provincie Noord-Holland komt daarmee op 6,9 TWh totaal en zou daarmee een flinke bijdrage leveren aan de landelijke doelstelling van 35 TWh voor 2030.

De concept-RES Noord-Holland Zuid is gepubliceerd op www.energieregionhz.nl/conceptRES. De concept-RES van Noord-Holland Noord is terug te vinden op www.energieregionhn.nl/conceptRES.

In het Klimaatakkoord van 2018 is afgesproken dat we in 2030 49% minder CO₂ uitstoten dan in 1990. Dat betekent dat Nederland in 2030 35 TWh aan duurzame energie moet opwekken. Daarvoor is Nederland opgedeeld in 30 energieregio's. Iedere regio onderzoekt hoeveel zij kan bijdragen aan die 35 TWh. Hoe de regio de duurzame energie wil opwekken, staat beschreven in de Regionale Energiestrategie (RES). Eerste stap daarin is de concept-RES. Daarin zijn de resultaten verwerkt van de onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten die zijn gehouden over de opwek van duurzame energie. De concept-RES wordt besproken in de gemeenteraden, de Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen. Ook wordt de concept-RES aangeboden aan het Nationaal Programmabureau RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Zij beoordelen de RES'en en berekenen of de 30 energieregio's bij elkaar de 35 TWh halen. Wanneer dit niet zo is, kan het zijn dat sommige regio's de opdracht krijgen meer duurzame energie te gaan opwekken. De gemeenten en provincies besluiten zelf hoe ze de RES vertalen in hun Omgevingsbeleid. De waterschappen vertalen de concept-RES naar hun waterbeheerprogramma. Iedere twee jaar komen er nieuwe, aangevulde versies van de RES'en.

Animatie: [Wat is een RES?](#)

Voor meer informatie over de concept-RES:

Programmaorganisatie Energieregio Noord-Holland Zuid

Nathalie Delorme, delormen@noord-holland.nl, 06-3199 9005

Concept-RES

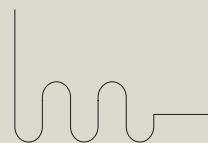
Noord-Holland Zuid
22 april 2020

NOORD-
HOLLANDSE
ENERGIE
REGIO

**2,7 TWh
duurzame
energie in
2030**

In 2018
wekten we
0,7 TWh op

We zijn begonnen!

Voorwoord

Na een uitvoerig participatietraject is de concept-Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid gereed. Het past om allereerst iedereen te danken die hieraan een bijdrage heeft geleverd. De concept-RES is de uitkomst van een intensief samenwerkingstraject tussen gemeenten, waterschappen, provincie en netbeheerders.

Zij werken daarbij vanaf het begin samen met inwoners, energiecoöperaties, experts en maatschappelijke organisaties. In totaal hebben al 1.500 mensen meegedacht en gediscussieerd over de energietransitie in onze regio.

Met de concept-RES Noord-Holland Zuid komen we de gemaakte afspraak uit het Klimaatakkoord na om als

energieregio een strategie te ontwikkelen voor de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie op land. Ook de warmtevraag in de bebouwde omgeving, het huidige warmteaanbod en de beschikbare infrastructuur komen aan bod.

Het hart van de concept-RES is het 'aanbod' wat de regio in 2030 aan duurzame energie wil gaan opwekken en de zoekgebieden waar dat mogelijk zou kunnen. In het afgelopen jaar is zeer intensief met alle betrokkenen gediscussieerd over deze zoekgebieden. De wensen, ambities en belangen van de verschillende betrokkenen waren leidend. Op basis van deze input is een politieke keuze gemaakt voor de zoekgebieden, zoals die nu in deze concept-RES in kaart en tekst zijn vervat.

Het vinden van zoekgebieden voor opwekking van wind- en zonne-energie blijkt een complexe opgave. Enerzijds koestert de regio een stevige ambitie om een bijdrage aan de energietransitie te leveren. Anderzijds vraagt het vinden van mogelijkheden voor wind- en zonne-energie om zorgvuldige landschappelijke inpassing en om een scherp oog voor leefbaarheid en natuur. Deze concept-RES is daarom niet alleen het aanbod van de regio maar ook een weergave van de zoektocht naar de balans tussen ambitie en de zorg voor leefbaarheid, landschap en natuur.

De betrokken overheden in Noord-Holland Zuid hebben de ambitie om de realisatie van hernieuwbare energie in deze zoekgebieden te faciliteren en mogelijk te maken in de periode naar 2030. Wij vragen aan de andere energieregio's om hetzelfde te doen om zo gezamenlijk de doelstellingen uit het Klimaatakkoord te halen.

Wij willen het milieu ontzien. Deze PDF is niet geschikt om te printen.

Over de status van de zoekgebieden zijn we duidelijk: deze liggen nog niet vast, maar zijn een eerste proeve. Ze geven zeker de denk- en zoekrichting aan, maar er kunnen nog steeds zoekgebieden afvallen of bijkomen. Deze verdere uitwerking gebeurt in de komende periode als we aan de RES 1.0 gaan werken.

Daarnaast willen we hier benadrukken dat een integrale afweging nog niet is gemaakt. Bij de keuze voor zoekgebieden is uiteraard nagedacht over beperkingen vanuit leefbaarheid, ruimte, natuur, landschap en milieu, over slimme combinaties maken van energievraag en -aanbod en of er draagvlak voor is. De integrale afweging gebeurt echter als we een stap verder zijn in de verkenning.

We staan aan het begin van een proces van dertig jaar om de energietransitie in Nederland en Noord-Holland Zuid te realiseren. We zijn dankbaar en trots dat we mede dankzij uw inbreng met de concept-RES hierin een eerste stap hebben kunnen zetten. We hopen van harte dat wij onze samenwerking met u mogen voortzetten.

Noord-Holland Zuid, 22 april 2020
Stuurgroep Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid

1. Waarom een RES?

- 1.1 Een energiestrategie voor Noord-Holland Zuid • 18
- 1.2 Waarom werken aan een regionale energie-strategie? • 19
- 1.3 Energieregio NHZ: afbakening en ambitie • 21
- 1.4 Samenspel van overheid, burger en bedrijfsleven • 23
- 1.5 Positie gemeenten, waterschappen en provincie • 25
- 1.6 Wat gebeurt al in de regio, waar staan we nu? • 27

2. Waar doen we wat

- 2.1 Aanbod en zoekgebieden • 30
- 2.2 Effecten • 34
- 2.3 Ruimtelijke context • 40
- 2.4 Energie-infrastructuur • 49
- 2.5 Regionale Structuur Warmte • 53

3. Amstelland

- 3.1 Samenvatting • 64
- 3.2 Kenmerken en ambities Amstelland • 68
- 3.3 Elektriciteit en warmte • 70
- 3.4 Energie-infrastructuur • 73
- 3.5 Gemeentelijke ambities • 74
- 3.6 Participatie en draagvlak • 87

4. Amsterdam

- 4.1 Samenvatting • 89
- 4.2 Ambities en context deelregio Amsterdam • 93
- 4.3 Elektriciteit en warmte • 95
- 4.4 Energie-infrastructuur • 102
- 4.5 Leefomgeving en ruimte • 104
- 4.6 Proces en invulling aanbod in de zoekgebieden • 106

Index

5. Gooi en Vechtstreek

- 5.1 Samenvatting • 110
- 5.2 Kenmerken en ambities
Gooi en Vechtstreek • 114
- 5.3 Energiebesparing
Gooi en Vechtstreek • 116
- 5.4 Elektriciteit en warmte • 126
- 5.5 Energie-infrastructuur • 128
- 5.6 Gemeentelijke ambities • 129
- 5.7 Participatie en draagvlak • 147

6. Haarlemmermeer

- 6.1 Samenvatting • 149
- 6.2 Kenmerken en ambities
Haarlemmermeer • 153
- 6.3 Elektriciteit en warmte • 158
- 6.4 Energie-infrastructuur • 161
- 6.5 Participatie en draagvlak • 163

7. IJmond & Zuid-Kennemerland

- 7.1 Samenvatting • 165
- 7.2 Kenmerken en ambities
IJmond & Zuid-Kennemerland • 169
- 7.3 Elektriciteit en warmte • 171
- 7.4 Energie-infrastructuur • 173
- 7.5 Gemeentelijke ambities
en inzet • 175
- 7.6 Participatie en draagvlak • 197

8. Zaanstreek/Waterland

- 8.1 Samenvatting • 198
- 8.2 Kenmerken en ambities
deelregio Zaanstreek/Waterland • 203
- 8.3 Elektriciteit en warmte • 206
- 8.4 Energie-infrastructuur • 209
- 8.5 Gemeentelijke ambities
en inzet • 211
- 8.6 Participatie en draagvlak • 230

Index

9. Relaties met andere opgaven

- 9.1 Inleiding • 232
- 9.2 Klimaattafels • 234
 - 9.2.1 Industrie, haven en datacenters • 234
 - 9.2.2 Land- en tuinbouw • 236
 - 9.2.3 Mobiliteit • 238
- 9.3 Economie, ruimte en maatschappij • 240
 - 9.3.1 Verstedelijking en regionale ontwikkeling MRA • 240
 - 9.3.2 Bedrijventerreinen • 241
 - 9.3.3 Arbeidsmarkt en scholing • 243
 - 9.3.4 Kernenergie • 245

10. Hoe maken we de RES?

- 10.1 Naar een concept-RES • 247
- 10.2 Van concept-RES naar RES 1.0 • 252
- 10.3 Drie stappen op weg naar RES 1.0 • 254
- 10.4 Vervolg na RES 1.0 • 255
- 10.5 Besluitvorming RES • 256
- 10.6 Uitvoering • 257
- 10.7 Weging milieubelang in RES Noord-Holland Zuid • 262
- 10.8 Data en monitoring RES • 264
- 10.9 Communicatie en participatie • 265

Bijlagen

- Bijlage 1. Begrippenlijst • 268
- Bijlage 2. Verantwoording en bronnen • 272
- Bijlage 3. Weging milieuaspecten in de RES • 273
- Bijlage 4. Afwegingskader HHNK • 276
- Bijlage 5. Netimpactanalyse • 277

Concept-RES

Noord-Holland Zuid

Samenvatting

Concept-RES Noord-Holland Zuid

In de afgelopen periode is hard gewerkt aan de concept-Regionale Energiestrategie (hierna: concept-RES) voor Noord-Holland Zuid. De concept-RES beschrijft de verkenning van de mogelijkheden voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie in de regio. Daarnaast is een eerste inventariserende stap gezet om vraag naar en aanbod van warmte, en de warmte-infrastructuur in kaart te brengen.

Bijdragen aan nationale opgave

De concept-RES is een uitvloeisel van de afspraak in het Klimaatakkoord om regio's een grote rol te geven in de transitie van fossiele brandstofgebruik naar opwek van hernieuwbare energie. Er zijn dertig energieregio's die de ruimte krijgen om zelf invulling te geven aan hun bijdrage aan het nationale doel om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken voor de gebouwde omgeving. Noord-Holland Zuid is een van deze energieregio's die hiertoe een RES opstellen. De voorliggende concept-RES is een tussenstap in de periode naar maart 2021 wanneer de 'RES 1.0' gereed moet zijn.

Aanbod en zoekgebieden

Aanbod: 2,7 TWh

Het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid is om in 2030 2,7 TWh hernieuwbare energie op te wekken. Dit is de optelsom van 0,7 TWh ★ aan hernieuwbare energie die al wordt opgewekt en 2,0 TWh nieuw te realiseren opwek. In de kaart op de volgende pagina zijn de globale zoekgebieden ingetekend die de onderlegger vormen van het aanbod.

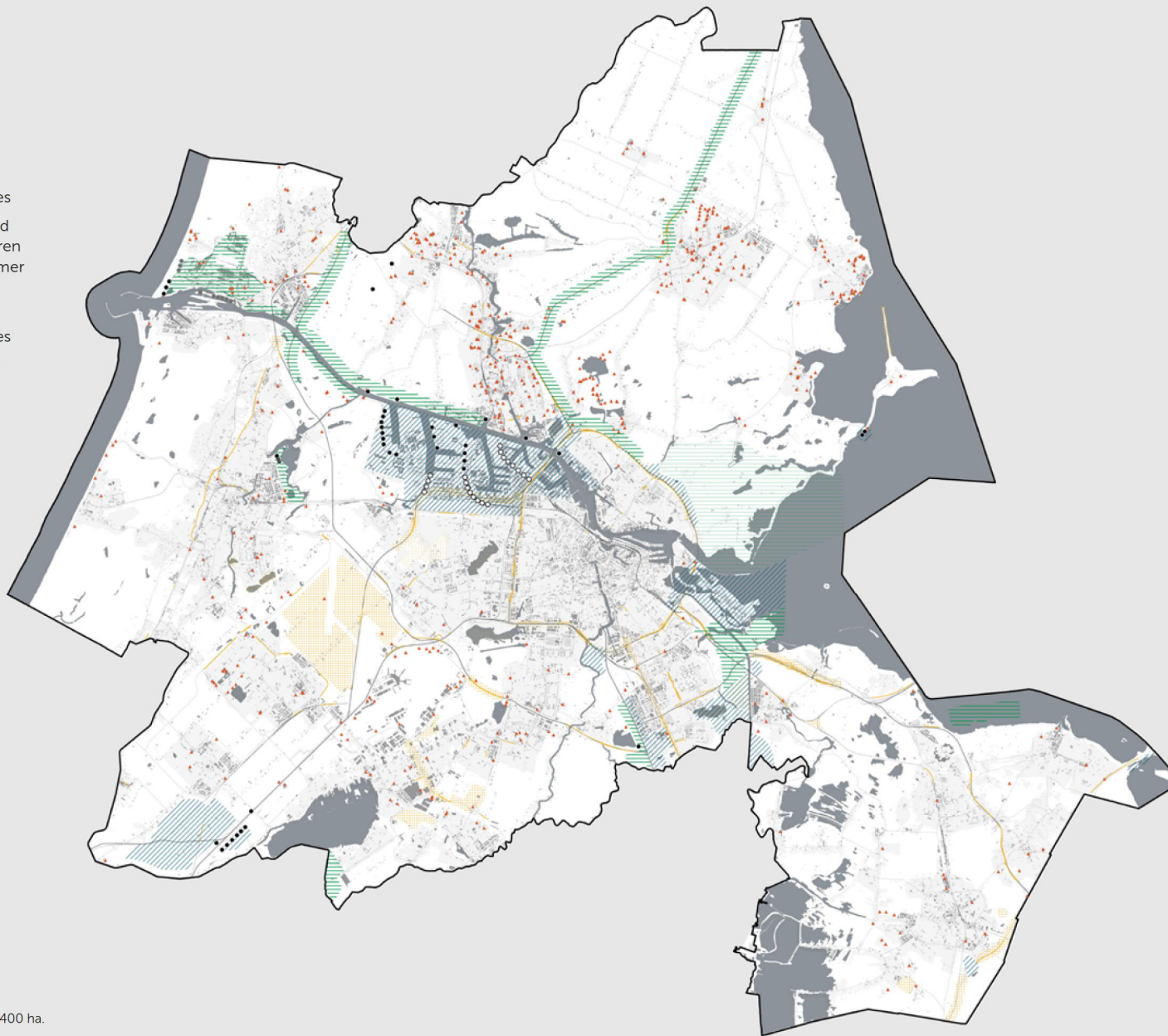
Deelregio's

Het aanbod en de zoekgebieden-kaart zijn een optelsom van de analyses, inzichten en ideeën uit de verschillende bijeenkomsten en de gemaakte keuzes in de zes deelregio's. Amsteland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/ Waterland vormen gezamenlijk de energieregio Noord-Holland Zuid. In de hoofdstukken 3 tot en met 8 zijn de kaarten, onderbouwingen en accenten per deelregio opgenomen.

★ Nationaal programma RES. Analysekaarten (oktober 2019).

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Noord-Holland Zuid

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
■ Zon op grote daken	985	581 ha.
▲ Zon op parkeerplaatsen	135	140 ha.
— Zon op geluidschermen e.d.	6	10 ha.
■ Zon	251	324 ha.
/// Wind	319	23 tur.
/// Zon + wind	343	172 ha. 21 tur
Totaal potentiële opwekking (GWh)	2039	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	2,04	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	664	

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

50-100-200-400 ha.

0 2 4 6KM

Participatie

70 bijeenkomsten, 1.500 mensen hebben meegepraat

Het aanbod en de kaart met zoekgebieden zijn de opbrengst van een uitvoerig participatieproces. De 29 betrokken gemeenten, de provincie en de drie waterschappen in de energieregio Noord-Holland Zuid hebben ruim 70 regionale en lokale bijeenkomsten, zogenoemde ateliers, georganiseerd die door meer dan 1.500 mensen zijn bijgewoond. In de regionale bijeenkomsten en werksessies leverden overheden, brancheorganisaties, energiepartijen en experts hun bijdrage. Vervolgens is in de lokale bijeenkomsten een goed en soms ook stevig gesprek gevoerd met inwoners, energiecoöperaties, dorpsraden, verenigingen van eigenaren en lokale belangenvertegenwoordigers. In het kader zijn de hoofdpunten uit de bijeenkomsten en werksessies samengevat.

Hoofdpunten uit de bijeenkomsten en werksessies

- De noodzaak van energietransitie wordt breed onderschreven. Niet alleen de overheid is aan zet maar er is ook grote bereidheid om zelf iets te doen.
- Grootschalige opwek met zonnepanelen en windturbines kan onder voorwaarden. Houd rekening met leefbaarheid en plaats geen windturbines binnen afzienbare afstand van het huis.
- Heb oog voor landschappelijke kwaliteiten.
- Wees voorzichtig met onomkeerbaarheid van inpassing in het landschap, omdat over een aantal jaar mogelijke nieuwe technieken voorhanden zijn.
- Kijk naar dubbel ruimtegebruik en sluit waar mogelijk aan bij bestaande infrastructuur.
- Geef jongeren een stem in de RES.
- Zeker doen: zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen.
- Geen/weinig steun: zon op agrarische gronden, zon/wind in natuurgebieden (duinen, bos) en zon/wind in cultuurhistorisch landschap.
- Verdeel de lusten en de lasten: opbrengsten uit wind- en zonne-energie moeten ook ten goede komen aan de gemeenschap.
- Een zorgpunt dat werd onderschreven was de energie-infrastructuur. Kan het netwerk het aan en hoe lossen we de benodigde opslag van energie op?

Zoekgebieden: verkenning van kansen

Zon op dak

Tijdens de gevoerde gesprekken kwam vrij consequent naar voren dat het realiseren van zonnepanelen op daken op veel draagvlak kan rekenen. Dit wordt gezien als laaghangend fruit en heeft door de omvang van het stedelijk gebied in de regio een groot potentieel. Hierbij kan tegelijkertijd de kanttekening worden gemaakt dat de realisatie ervan serieuze uitdagingen kent.

Zoekgebieden op en langs infrastructuur

Verder lijken (vaar)wegen en het spoor zich op meerdere fronten te lenen voor een combinatie met hernieuwbare energie. Enerzijds omdat dit structurerende lijnen in het landschap zijn, anderzijds vanwege de mogelijkheden van dubbel ruimtegebruik. Zon op parkeerplaatsen en zon op geluidswering konden in alle bijeenkomsten op draagvlak rekenen. Ook vormen de zoekgebieden voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie zich vaak langs de infrastructurele lijnen.

Zoekgebieden bij industrie en bedrijventerreinen

Daarnaast kwam tijdens het zoeken naar mogelijkheden veelvuldig naar voren dat het combineren van hernieuwbare energie-opwek met industriële gebieden en bedrijventerreinen potentiële locaties zijn waarvoor het grootste draagvlak wordt verwacht. Niet alleen vanuit landschappelijk oogpunt. Maar ook, of juist, om zoveel mogelijk grote hoeveelheden energie op te wekken op plekken waar de vraag ook groot is.

Zoekgebieden op en nabij water

Tot slot zien we in de energieregio Noord-Holland Zuid een aantal zoekgebieden op of nabij water. Deze zoekgebieden lenen zich voor pilots om te leren en te ervaren hoe technische oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven. Een mooi voorbeeld hiervan is het Gooimeer, waar het gebruik van zonnepanelen op water mogelijk een bijdrage kan leveren aan verbetering van de waterkwaliteit.

En waar niet?

Naast de mogelijkheden en kansen is in de bijeenkomsten heel duidelijk aangegeven waar hernieuwbare energie *niet* wenselijk is. De cultuurhistorische landschappen, natuurgebieden, duinen en het open landschap in de regio worden zonder uitzondering gekoesterd. Dit vertaalt zich op de kaart in zoekgebieden die voornamelijk tegen het stedelijk gebied aanliggen. Deze keuze is niet alleen om landschappelijke redenen wenselijk, maar ook met het oog op het elektriciteitsnetwerk. Vraag en aanbod van energie liggen hier immers dicht bij elkaar.

Effecten

Het plaatsen en/of realiseren van zonnepanelen en windturbines heeft een ruimtelijk effect. Daarnaast brengt een dergelijke ruimtelijke ingreep diverse andere effecten met zich mee. Inzicht in de diverse effecten van de zoekgebieden geeft betrokkenen houvast en helpt om het gesprek richting de RES 1.0 verder te brengen. Om dit gesprek te kunnen voeren bevat paragraaf 2.2 een kwalitatieve toelichting op de effecten van de zoekgebieden op de kosten en opbrengsten en op natuur en landschap.

Bij de concretisering richting de RES 1.0 wordt de discussie over de specifieke zoekgebieden ook concreter onder andere doordat dan meer regionale en lokale effecten en belangen inzichtelijk worden.

Ruimtelijke context

Windturbines en zonnepanelen zijn zichtbaar in het landschap en vragen om doordachte inpassing en een gedegen ruimtelijk ontwerp. Zorgvuldig ruimtegebruik is van groot belang om ruimte te kunnen blijven bieden aan alle ruimtevragende functies, zeker in de energieregio Noord-Holland Zuid waar de ruimte zeer schaars is. Paragraaf 2.3 gaat op de ruimtelijke context van de RES-opgave in. Aandachtspunten daarbij zijn ruimtelijke kwaliteit, ontwerp van opwekgebieden in lijn met het landschap, combinaties met functies als landbouw en de kansen en bedreigingen van hernieuwbare energieopwek voor de natuur.

Infrastructuur

Netimpactanalyse

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van het aanbod. De netbeheerder heeft een net-impactanalyse uitgevoerd die een eerste beeld geeft van de impact van het aanbod voor de concept-RES van Noord-Holland Zuid. Conclusie daarvan is dat er al een robuust net ligt in Noord-Holland Zuid om aan de energievraag te voldoen. Hierdoor is er veel netcapaciteit beschikbaar voor de opwekking van hernieuwbare energie. Echter, niet alle geplande grootschalige opwekprojecten passen geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering veelal op andere locaties is ge-pland dan het verbruik. Daarnaast blijkt dat het aanbod van Noord-Holland Zuid voor uitdagingen zorgt om het netwerk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren.

Inspelen op plannen en beperking impact

De netbeheerder doet een aantal aanbevelingen om effectief in te kunnen spelen op toekomstige plannen en om de impact in tijd, geld en ruimte van het RES bod te beperken, waaronder clustering van grootschalige opwekking, zorgen voor snelle planprocedures en ruimtereservering. De netimpactanalyse en de aanbevelingen staan in paragraaf 2.4 en in bijlage vijf.

Warmte

Regionale Structuur Warmte

In de concept-RES is de vraag naar warmte en het aanbod aan warmtebronnen verkend. Voor de zogeheten Regionale Structuur Warmte in de energieregio Noord-Holland Zuid wordt gebruik gemaakt van de informatie vanuit het MRA Warmte/Koude programma. Binnen het domein van de sectortafel Gebouwde Omgeving (exclusief industrie en landbouw) zijn woningen de grootste warmtevragers. De regio heeft circa 250 warmtebronnen die in een deel van de warmtevraag kunnen voorzien. De meeste warmtebronnen bevinden zich in het havengebied, aan de zuidzijde van Amsterdam en bij de monding van het Noordzeekanaal. In

Noord-Holland Zuid zijn vooral in Amsterdam veel warmtenetten aanwezig. Ook in Zaanstad, Haarlem, Heemstede, Purmerend en Amstelveen liggen enkele (kleinere) warmtenetten.

Verdere uitwerking op weg naar RES 1.0

In de RES 1.0 wordt het thema warmte verder uitgewerkt. Naast inzicht in de warmtevraag en het warmteaanbod wordt dan ook aandacht besteed aan de afstemming van vraag en aanbod, de benutting van bovengemeentelijke bronnen, de nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur, de stand van zaken van de Transitievisies Warmte per gemeente, de planning en tot slot de kansen en knelpunten.

Wat gaan we doen en wat vragen we aan het Rijk

Zowel de betrokken overheden - gemeenten, waterschappen en provincie - als de netbeheerder en de private betrokkenen bij de RES Noord-Holland Zuid nemen de energie- en warmtetransitie zeer serieus. Zij hebben hiervoor concrete plannen en (stimulerings) instrumenten opgezet. In de komende periode

worden de zoekgebieden en de warmte-strategie uit de concept-RES verder geconcretiseerd en richting uitvoering gebracht. De overheden in de regio committeren zich aan de ambities in de RES door, waar mogelijk gezamenlijk, de juiste randvoorwaarden te creëren, aan te jagen en te zorgen voor de passende beleidskaders. Aan het Rijk wordt gevraagd wet- en regelgeving zo aan te passen dat duurzame energieprojecten daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden en dat er passende (fiscale) maatregelen zijn. Zie paragraaf 10.5 voor meer informatie over dit onderwerp.

Vervolg: concretiseren en integraal afwegen

Samen met betrokkenen is in het afgelopen jaar gezocht naar kansrijke zoekgebieden voor windturbines en zonnepanelen. Hierbij is gekeken naar kwantiteit (waar kunnen slagen worden gemaakt in opwekking?), maatschappelijk draagvlak (welke belangen, opvattingen en bedenkingen leven in de samenleving?), ruimtegebruik (ruimtebeslag, landschaps- en natuurwaarden, leefbaarheid) en systeemefficiëntie (combinaties maken met bestaande functies, vraag en aanbod fysiek bij elkaar brengen).

In deze zoektocht is een integrale afweging van de nu opgenomen zoekgebieden nog niet gemaakt. Er kunnen nog zoekgebieden afvallen en ook nog nieuwe bijkomen. In de komende periode worden de zoekgebieden scherper in kaart gebracht en beoordeeld op haalbaarheid, wenselijkheid, kansen en beperkingen en de effecten. Een aantal belangenorganisaties zoals Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, LTO en Staatsbosbeheer hebben hun visiekaarten en principes inmiddels gedeeld. Deze worden in de komende fase meegewogen. De planning is om in maart 2021 de RES 1.0 gereed te hebben. Daarin zijn de zoekgebieden verder geconcretiseerd, onderbouwd en ruimtelijk scherper afgebakend. Dan zijn ook de effecten in beeld gebracht.

Leeswijzer

Deze concept-RES voor Noord-Holland Zuid bestaat uit vijf hoofdonderdelen.

Hoofdstuk 1 beschrijft waarom we een RES maken, de ambitie, de afbakening en wat er al in onze energieregio aan hernieuwbare energie wordt opgewekt.

Hoofdstuk 2 gaat in op het aanbod van de energieregio Noord-Holland Zuid in termen van grootschalige wind- en zonne-energieopwek en warmte, en welke globale zoekgebieden in gezamenlijkheid zijn bepaald om deze grootschalige opwek van duurzame energie te realiseren. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de effecten, de ruimtelijke samenhang, de infrastructuur en het warmtevraagstuk.

In de hoofdstukken 3 t/m 8 wordt het aanbod per deelregio verder beschreven, onderbouwd en uitgewerkt. Hier krijgen ook de gemeentelijke ambities en de uitkomsten van de lokale bijeenkomsten de nodige aandacht. Achtereenvolgens komen de deelregio's Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vecht, Haarlemmermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/Waterland aan de orde.

De opgaven van de RES, elektriciteit en gebouwde omgeving raken aan de andere sectortafels uit het Klimaatakkoord: industrie, mobiliteit en landbouw. Ook zijn er raakvlakken met thema's op het gebied van economie, arbeidsmarkt en maatschappij. Deze onderwerpen komen in hoofdstuk 9 aan bod.

Hoofdstuk 10 gaat tot slot in op het proces, de wijze waarop de participatie is vormgegeven en de vervolgstappen na de concept-RES. Daarnaast wordt hier aandacht besteed aan de beoordelingsmethodiek van de milieueffecten van de RES-plannen en hoe het verzamelen van data en monitoring worden georganiseerd.

In het document zijn buttons verwerkt. Deze (kleur) buttons zijn voor de navigatie in het document.

Button

Button

Deze buttons verwijzen naar achtergrond- of broninformatie

Button

1

Waarom een RES?

1.1 Een energie- strategie voor Noord-Holland Zuid

In het in 2019 gesloten Klimaat-akkoord is afgesproken dat de dertig energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen.

De focus van de RES ligt op de opgaven van de 'sectortafels' Gebouwde omgeving en Elektriciteit. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van deze energieregio's. Gezien de omvang van deze regio heeft binnen de energieregio NHZ de uitwerking plaatsgevonden in deelregio's, te weten Amstelland, Amsterdam, Gooi en Vechtstreek, Haarlem-

mermeer, IJmond & Zuid-Kennemerland en Zaanstreek/Waterland (zie kader).

De concept-RES is de eerste stap in een proces van dertig jaar om de energietransitie in Nederland en de energieregio's vorm te geven. Nadat de concept-RES is vrijgegeven wordt deze samen met betrokkenen verder uitgewerkt naar de RES 1.0. Daarna wordt de RES elke twee jaar geactualiseerd aan de hand van nieuwe inzichten en ontwikkelingen. In hoofdstuk 10 leest u meer over dit proces.

In de Regionale Energiestrategieën werken overheden samen met maatschappelijke partners, netbeheerders (gas, elektriciteit en warmte), het bedrijfsleven en inwoners regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij om bij te dragen aan de landelijke opgaven om 35 Terawattuur (TWh) aan duurzame elektriciteit op te wekken, voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving (van fossiele naar duurzame bronnen) en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. Deze keuzes worden vertaald naar gebieden, projecten en de implementatie en uitvoering van die projecten.

Bron: www.klimaatakkoord.nl

1.2 Waarom werken aan een regionale energiestrategie?

De opgave: terugdringen CO₂-uitstoot en behoud eindige voorraden

De energie- en warmtetransitie waar Nederland voor staat, is urgent en wordt breed gevoeld. We gaan onze energie en warmte in toenemende mate halen uit hernieuwbare bronnen om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en de eindige voorraden aan fossiele brandstoffen niet uit te putten. Dit geldt niet alleen voor het elektriciteitsgebruik door inwoners maar ook voor het verwarmen van woningen en bedrijfs- en kantoorgebouwen en voor het energiegedrag van de sectoren mobiliteit, industrie en landbouw.

Klimaatakkoord en 'Parijs'

In Nederland krijgt de energietransitie gestalte via het [Nederlandse Klimaatakkoord](#) en de afspraken die daaruit voortvloeien. De ambitie van Nederland is om de Nederlandse broeikasgasuitstoot in 2050 met 80 tot 95 procent te verminderen ten opzichte van 1990. Ook internationaal heeft Nederland afspraken gemaakt. Het mondiale doel is de uitstoot van broeikasgassen zodanig terug te dringen dat de wereldwijde temperatuurstijging ruim beneden de 2 °C blijft. Het streven is om onder de 1,5 °C te blijven. Dat is in 2015 afgesproken tijdens de [VN-klimaatop in Parijs](#).

Impact energietransitie op de leefomgeving is groot

De energietransitie heeft een grote impact op de fysieke leefomgeving. Zo moeten onder meer gebouwen worden geïsoleerd en van het aardgas af. Ook moeten voertuigen in toenemende mate elektrisch rijden en moet er ruimte worden gevonden voor windturbines en zonnepanelen. De opgave van de RES is om ruimte voor hernieuwbare energie en om alternatieve (duurzame) warmtebronnen te vinden.

**“We zetten in op een
gelijke verdeling van
de lasten en de lusten.
Waarbij zoveel
mogelijk mensen in
de omgeving van een
windpark of zonne-
weide hiervan kunnen
profiteren. Voor wat
hoort wat.”**

Edward Stigter,
gedeputeerde provincie
Noord-Holland

(bron: [website Energieregio NHZ](#)).

Belangrijke voorwaarde bij deze opgave is om dit slim in onze leefomgeving in te passen en/of te combineren met andere functies. Hierbij moet ook de energie-infrastructuur worden aangepast om veranderingen in opname en aflevering van stroom goed aan te kunnen. Daarnaast moeten beschikbare warmtebronnen worden aangeboord en verbonden met warmtevragers.

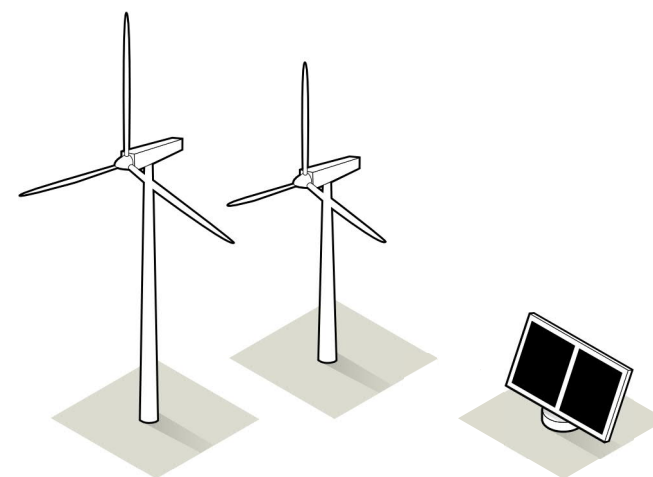
Regionale benadering noodzakelijk voor goede en gedragen oplossingen

Het vraagstuk van grootschalige opwek van wind- en zonne-energie overstijgt gemeente- en ook regiogrenzen. Meerdere regio's en gemeenten kunnen gebruik maken van een energie- of warmtebron. Gezamenlijk moet worden gekeken wat de beste plek is voor elektriciteitsopwekking en welke warmtebron het meest geschikt is, zowel vanuit kostenooipunt als om redenen van leefbaarheid en landschap. Dit vergt veel uitzoekwerk en veel dialoog. De ene gemeente heeft een grote energie- en warmtevraag en veel daken waar panelen op kunnen, maar weinig ruimtelijke mogelijkheden voor grootschalige opwek. In een andere deelregio of gemeente is wel ruimte, maar liggen bijvoorbeeld grote

natuurgebieden en beschermde landschappen en dorpsgezichten. Op weer andere plekken zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt, bijvoorbeeld door radargebieden of aanvliegroutes van luchtverkeer, maar liggen er kansen voor geothermie waar ook andere gemeenten gebruik van kunnen maken.

Waarom 35 TWh op land?

Een van de afspraken uit het Klimaatakkoord is om in 2030 70 procent van de elektriciteitsproductie fossielvrij te maken. Daarvoor zijn aan de sectortafel Elektriciteit diverse doelen gesteld: onder andere de opschaling van wind op zee naar 49 TWh, een autonome groei van zon kleinschalig op dak (tot ca. 60 panelen per installatie) naar 7,5 TWh en opschaling naar 35 TWh grootschalige hernieuwbare opwekking op land. Totaal 84 TWh.

1 Tera wattuur (TWh) =

50 - 65
Windturbines
(5,6 MW)

of

110 - 130
Windturbines
(3 MW)

of

1.100 - 1500 ha. zonnepark
(afhankelijk van oriëntatie
en ontwerp)

1.3 Energieregio NHZ: afbakening en ambitie

De energieregio Noord-Holland Zuid bestaat uit 29 gemeenten, de provincie en drie waterschappen en is verdeeld in zes deelregio's. Noord-Holland Zuid is een gevarieerd gebied en strekt zich uit van IJmuiden tot Hilversum en van de Beemster tot de Haarlemmermeer.

De regio beschikt onder meer over twee luchthavens, een zeehaven, zware industrie (NZKG), het financiële centrum van Nederland, FloraHolland (bloemenveiling Aalsmeer), Media Valley en clusters van creatieve bedrijven. Daarnaast kenmerkt de regio zich

door een aantal innoverende industriële clusters, tal van aantrekkelijke historische steden en een grote landschappelijke variëteit.

In Noord-Holland Zuid zijn uiteenlopende belangen om nationale afspraken uit het Klimaatakkoord in de praktijk te brengen en om van de energietransitie een succes te maken. De een is gemotiveerd vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel voor een schone leefomgeving met minder CO₂-uitstoot. Een ander ziet kansen op het gebied van innovaties, werkgelegenheid of het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven. Voor veel inwoners en bedrijven zijn een betaalbare energierekening en het behoud van leefbare woon-werkomgeving belangrijke drijfveren.

Ambitie: maximaal bijdragen aan energie- en warmtetransitie

De stuurgroep van de energieregio Noord-Holland Zuid bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de zes deelregio's, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Amstel-, Gooi en Vecht, de netbeheerders, vertegenwoordigers vanuit de natuur- en milieu organisaties, de energie coöperaties en het bedrijfsleven. De stuurgroep stelde zich in

de Startnotitie van de RES als doel: "met de regio maximaal bijdragen aan de opwekking van duurzame elektriciteit oplopend tot 35 TWh in 2030, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving (van fossiele naar duurzame bronnen) en de daarvoor benodigde energie-infrastructuur".

De afzonderlijke overheden hebben hierbij aanvullende ambities: de provincie werkt samen met de partners toe naar 'Noord-Holland in 2050 energieneutraal en circulair', alle waterschappen streven naar energieneutraliteit waarbij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ook de ambitie heeft tot CO₂-neutraliteit en iedere gemeente heeft eigen ambities en prioriteiten (zie ook de gemeentepagina's in de hoofdstukken 3 tot en met 8).

1.4 Samenspel van overheid, inwoners en bedrijfsleven

De gemeenten, provincie en de waterschappen hebben gezamenlijk het voortouw genomen in het proces om te komen tot de concept-RES.

De concept-RES is in nauwe samenwerking gemaakt met netbeheerders, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, natuurorganisaties en inwoners. Al deze partijen zijn actief en breed uitgenodigd voor bijeenkomsten waar zij hun inbreng leverden. Want de energietransitie wordt alleen een succes als we met elkaar samenwerken,

met elkaar nadenken over de complexe keuzes in de RES en samen knopen doorhakken.

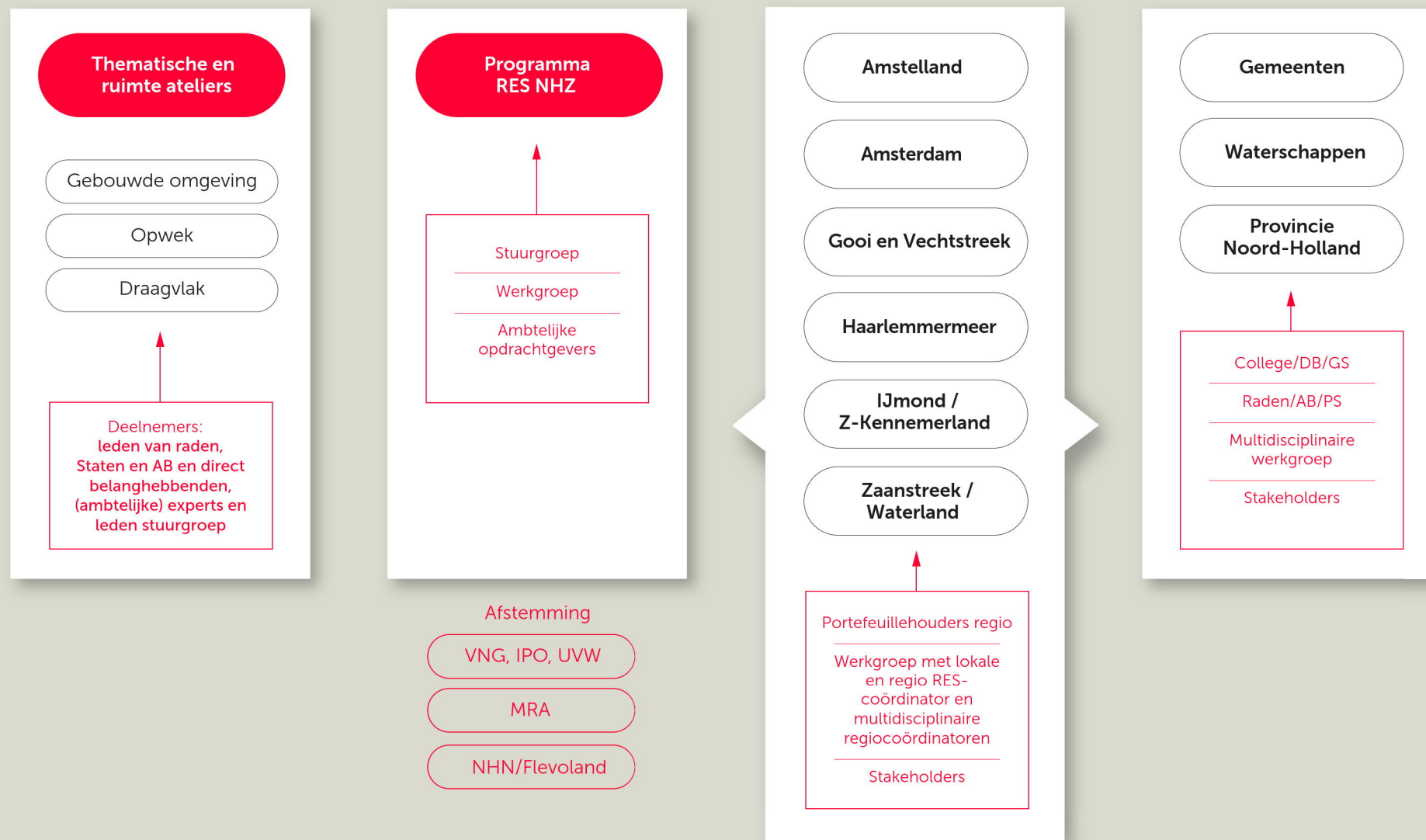
De globale zoekgebieden die in hoofdstuk 2 tot en met 8 worden beschreven, zijn na een uitvoerig participatieproces met de betrokken overheden, inwoners, maatschappelijke partners en stakeholders tot stand gekomen. Hierbij is rekening gehouden met de draagkracht en unieke kenmerken van het landschap in onze regio en is veel aandacht besteed aan ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek. Ook zijn de eerste stappen gezet om de warmtevraag en het warmteaanbod inzichtelijk te maken.

**“We hebben
windmolens
nodig, dus
zet ze maar
gewoon neer.”**

Leerling van het
Kennemer Lyceum
in Haarlem

Het proces om tot de concept-RES en vervolgens de RES 1.0 te komen is in handen van een programmaorganisatie die dat doet in opdracht van de gemeenten, de provincie Noord-Holland en de waterschappen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland en Waterschap Amstel Gooi en Vecht. Deze overheden zijn het ‘bevoegd gezag’ en nemen uiteindelijk de formele besluiten die in het kader van de Regionale Energiestrategie genomen moeten worden.

De programmaorganisatie ondersteunt de stuurgroep en de werkgroep. Vanuit elke deelregio, de provincie, de waterschappen en de netbeheerders nemen vertegenwoordigers hieraan deel. De stuurgroep is verantwoordelijk voor het proces, de voortgang en de kwaliteit van het RES-programma. Daarnaast heeft zij de rol als vertegenwoordiger van het belang van de energieregio NHZ in het Nationale Programma RES. De werkgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van het RES-programma door alle betrokken overheden. Een ambtelijke opdrachtgeversgroep zorgt ervoor dat betrokken overheden het programma goed kunnen uitvoeren. Daar worden onder andere knelpunten in ambtelijke capaciteit en bestuurlijke aandachtspunten geagendeerd.

1.5 Positie gemeenten, waterschappen en provincie

Gemeenten staan voor een grote opgave met veel impact

Voor de gemeenten is de opgave groot en de ruimtelijke impact in meer of mindere mate voelbaar. De rol van de gemeenten in het realiseren van de opgave is om die reden cruciaal. Het daadwerkelijk kunnen realiseren van de in de zoekgebieden gevonden mogelijkheden, vraagt van de gemeenten betrokkenheid en daadkracht. Dit kan zich bijvoorbeeld vertalen in het stimuleren van zonnepanelen op daken om zodoende de potentie van zon op dak maximaal te benutten. Maar ook het mogelijk maken van grootschalige opwek van wind- en zonne-energie op land vraagt van de gemeenten een voortvarende aanpak bij het inzetten van ruimtelijke beleidsinstrumenten.

Ook in de warmteopgave heeft de gemeente veel taken de komende decennia. Het daadwerkelijk overgaan van aardgas als warmtebron naar alternatieve duurzame warmtebronnen, is een opgave waar we stap voor stap en in gezamenlijkheid doorheen zullen lopen. De uitwerking van de warmtevraag en het warmteaanbod in deze concept-RES, de bronnenstrategie (Regionale Structuur Warmte, RSW) en de Transitievisie Warmte (TVW) van de gemeente vormen hiervoor belangrijke leidraden.

Waterschappen

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor afvalwaterzuivering, het beheer van de oppervlaktewateren, waterkeringen en bergingsgebieden, grondwater en ondersteunende waterstaatkundige kunstwerken. De waterschappen in de regio hebben vanuit hun taken en verantwoordelijkheden en vanuit hun positie als eigenaar en beheerder van grote water- en landoppervlakten een belangrijke rol bij het realiseren van de duurzame energie ambities. Waterschappen hebben een wettelijk toetsende rol. Daarnaast kan hun rol variëren van faciliteren tot stimuleren, mede realiseren, of zelf ontwikkelen. Nog niet elk waterschap heeft hierin zijn positie bepaald.

“Ik ga ervan uit dat we de ambitie van het Klimaat-akkoord kunnen halen.”

Jurgen Nobel,
wethouder
Haarlemmermeer

Bron: [website Energieregio NHZ](https://www.energieregio.nl/)

“De waterschappen zitten zelf ook in transitie. Vroeger ging het alleen om droge voeten en schoon water. Intussen zitten we bovenop de ontwikkeling van aquathermie.”

Thea Fierens,
bestuurder van het
Hoogheemraadschap
van Rijnland

Bron: [website Energieregio NHZ](#)

Bij het verwarmen en koelen van gebouwen kan biogas uit slibvergisting en thermische energie uit water ingezet worden. Energie uit afvalwater (TEA), oppervlaktewater (TEO) en drinkwater (TED) heeft een groot potentieel, waarbij opgemerkt dient te worden dat drinkwater niet de verantwoordelijkheid van waterschappen is. Waterschappen zetten de thermische warmtebronnen graag in voor lage temperatuur en middentemperatuur warmte/koudenetten.

Provincie

De provincie Noord-Holland is een van de betrokken partners in de energieregio Noord-Holland Zuid. De provincie Noord-Holland streeft naar klimaatneutraliteit in 2050 en heeft daarbij verschillende rollen: van bevoegd gezag op het gebied van het ruimtelijk instrumentarium, tot regisseur, kennisontwikkelaar en subsidieverlener. Gelet op de bovenregionale impact van de energietransitie heeft de provincie daarnaast nog een andere rol. Deze rol gaat over het maken van doelmatige energietransitie-keuzes, het realiseren van samenhang tussen de deelregio's en het borgen van de kwaliteit van het Noord-Hollandse landschap en de Noord-Hollandse economie.

Ambities waterschappen

Noord-Holland Zuid

Het *Hoogheemraadschap van Rijnland* is met haar waterbeheer en afvalwaterzuivering een grote energieverbruiker en verbruikt per jaar ongeveer 578 TJp. 49 procent daarvan wordt nu al duurzaam opgewekt. De resterende hoeveelheid verwachten zij de komende jaren te kunnen realiseren. Een deel van deze energie zal in de RES NHZ gerealiseerd worden en draagt daarmee bij aan de gezamenlijke ambitie. Naast energieopwekking zet Rijnland onverminderd in op energiebesparing.

Het *Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)* werkt samen in de RES om bij te dragen aan een toekomstgerichte samenleving waarin milieu en leefbaarheid centraal staan en ingespeeld wordt op onder andere de klimaatverandering. Het HHNK heeft de ambitieuze doelstelling om zelf in 2025 energie- en CO₂-neutraal te zijn. Samenwerken in de RES biedt mogelijkheden om deze doelstellingen sneller en efficiënter te behalen.

Het doel van *Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV)* is om op het gebied van energietransitie, duurzaamheid en kringlooeconomie het goede voorbeeld te geven met de eigen bedrijfsmatige processen en in de regionale samenwerking. De ambitie van AGV is om energieneutraal te zijn in 2021 en aan het einde van deze bestuursperiode, in 2023, aantoonbaar energiepositief. Forse energiebesparing en opwekken van elektriciteit uit zon en wind gaan naast biogasproductie hieraan bijdragen.

1.6

Wat gebeurt al in de regio, waar staan we nu?

We zijn al begonnen

Er gebeurt al een heleboel in de regio. De totale reeds opgewekte energieproductie aan hernieuwbare energie op land binnen de regio Noord-Holland Zuid bedraagt 0,7 TWh. Naast een aantal grootschalige zonnelocaties dragen bijvoorbeeld opweklocaties voor wind-energie rondom Amsterdam, de IJmond en in de Haarlemmermeer rondom het knooppunt Burgerveen (A4/A44) hier in belangrijke mate aan bij. Ook in de warmtetransitie zijn de eerste stappen gezet. Voorbeelden zijn de toepassing van geothermie in de bestaande bouw in Haarlem en IJmond, het nieuwe warmtenet in Zaanstad, de proeftuinen aardgasvrije wijken in Purmerend en Amsterdam, de gecombineerde warmte-CO₂-opgave bij de Greenport, de [Energy Hub Aalsmeer](#) (LT energie-uitwis-

selingsnet dat warmte levert aan diverse afnemers) en de vele energietoöperaties met hun duurzame energieprojecten.

Zoeken naar nieuwe mogelijkheden

Met de ontwikkeling van de RES is gestart met het zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor opwek van hernieuwbare energie op land. Dit heeft zich vertaald naar een aantal zoekgebieden die in potentie 2,0 TWh aan energie kunnen opwekken in 2030. Samen met de reeds bestaande opwek zet de energieregio zich daarmee in om 2,7 TWh bij te dragen aan de doelstelling in het Klimaatakkoord om in 2030 35 TWh hernieuwbare energie op te wekken.

Elk landschap in de energieregio heeft haar eigen unieke kenmerken. Het inpassen van hernieuwbare energie vraagt om zorgvuldigheid. De regio Noord-Holland Zuid kent veel verschillende landschappelijke gezichten. Het metropolitane karakter van de grootstedelijke gebieden rondom Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Amstelveen met het aangrenzende open polderlandschap in Zaanstreek, Waterland en Amstelland, het jonge duingebied langs de Noordzeekust en het cultuurhistorische landschap in de Gooi en Vechtstreek, vragen om maatwerk in het ruimtelijk ontwerp. Veel gehoorde opmerking in de

regionale en gemeentelijke ateliers en bijeenkomsten is dat elk landschap uniek is en dus vraagt om zorgvuldigheid met oog voor het landschap. Per regio ligt dit vanzelfsprekend anders. Hierna volgt een korte schets van kansen en opvallende punten per regio. In de deelregiohoofdstukken komen deze zaken uiteraard meer uitgebreid aan bod.

Amstelland

Deze deelregio kenmerkt zich door de vele beperkingen als gevolg van de veiligheidscontouren rondom Schiphol en een aantal kwetsbare natuurgebieden. De ambitie is om hier in te zetten op wind- en zonne-energie, waarbij mogelijkheden voor windenergie zich vooral bundelen rondom infrastructuur zoals de A2 en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Amsterdam

Amsterdam presenteerde medio februari 2020 haar ambities in de concept-RES Amsterdam. De RES voor deze deelregio is met enkele redactionele aanpassingen en wensen uit de gemeenteraad, opgenomen in de concept-RES voor Noord-Holland Zuid. Het aanbod van de stad en tevens deelregio Amsterdam is, om in 2030 tachtig procent van de elektriciteitsbehoefte van Amsterdamse huishoudens zelf

hernieuwbaar op te wekken. Amsterdam is een grootstedelijk gebied waar de zoekgebieden voor wind zich vooral langs de stadsranden laten aftekenen. Daarnaast kent het stedelijk gebied veel dakoppervlakte dat maximaal benut kan worden.

Gooi en Vechtstreek

In de Gooi en Vechtstreek laat men duidelijk zien trots te zijn op het oudste cultuur-historisch landschap van Nederland. Deze natuurrijke en mede daardoor kwetsbare omgeving leent zich minder voor grootschalige opwekking van windenergie. De ambitie is daarom vooral gericht op zonne-energie (zon op grote daken en parkeerplaatsen) en forse energiebesparing. De zoekgebieden voor windturbines bevinden zich bijna uitsluitend langs infrastructuur aan de randen van het gebied. Kansen voor grootschalige energie-opwek met zonnepanelen zijn vooral te vinden rond infrastructuur, vliegveld Hilversum en het Gooimeer. Met name deze laatste locatie leent zich om te onderzoeken of zonnepanelen op water een positief effect kunnen hebben op de waterkwaliteit.

Haarlemmermeer

In het unieke landschap van Haarlemmermeer is de geschiedenis van de drooglegging en van de agrarische sector duidelijk leesbaar. In de gemeente en tevens deelregio Haarlemmermeer ligt de uitdaging in het versterken en verrijken van de kwaliteiten van dit landschap. Dit in harmonie met de vele maatschappelijke ontwikkelingen in de regio. Haarlemmermeer ziet kansen voor een aantal grootschalige zonne-akkers in het zogeheten zonne-carré rond de luchthaven Schiphol. Hierover is bestuurlijk (college van B&W) al overeenstemming bereikt. Daarnaast ziet de gemeente kansen voor wind in het zuidelijk deel van de Haarlemmermeer in- en rondom de spoor-driehoek.

IJmond & Zuid-Kennemerland

De regio IJmond & Zuid-Kennemerland kenmerkt zich als een regio met aan de ene kant grootschalige natuur- en duingebieden en aan de andere kant het industriële karakter van het Noorzeekanaalgebied. Bovendien is er veel infrastructuur; zowel water, weg, spoorweg als energie-infrastructuur eisen hun ruimte op en tekenen lijnen in het landschap. Het benutten van (rest)ruimte rond de infrastructuur en het versterken van de lijnen in het landschap hebben geleid tot de zoekgebieden voor wind- en

zonne-energie. Daarnaast wordt bekeken in hoeverre het uitgestrekte terrein van Tata Steel ruimte biedt voor opwekking van duurzame energie.

Zaanstreek/Waterland

De regio Zaanstreek/Waterland bestaat enerzijds uit stedelijk gebied tegen de randen van Amsterdam en anderzijds uit open landschap. De regio herbergt twee Unesco-werelderfgoederen: de Beemster en de Stelling van Amsterdam. Een groot deel van de regio is bijzonder provinciaal landschap (zoals NNN-gebieden en Natura 2000), daardoor gelden er aanvullende natuurbeschermingsregimes. De regio heeft dan ook een grote biodiversiteit. Om die reden zet de regio vol in op zon op daken, parkeerterreinen en nog uit te geven bedrijventerreinen. Daarnaast is een aantal aanvullende zoekgebieden voor wind- en zonne-energie geïdentificeerd, waarvan de mogelijkheden nog moeten worden verkend.

Waar doen we wat

2.1 Aanbod en zoekgebieden

Het aanbod van de regio
Noord-Holland Zuid telt
op tot 2,7 TWh.

★ *Cijfers
Analysekaarten
NPRES
(oktober 2019).
Voor Amsterdam
en Zaanstreek/
Waterland
zijn regionale
analyses gedaan.*

In de regio wordt al 0,7 TWh★opgewekt.
Het aanvullende aanbod komt daarmee
op 2,0 TWh, verdeeld over de volgende
zoekgebieden:

- Zon op grote daken.
- Zon op parkeerplaatsen.
- Zon op geluidsweringen langs infrastructuur.
- 42 grootschalige zoekgebieden voor opwek van wind- en/of zonne-energie.

Hoe interpreteert u de zoek- gebiedenkaart?

De zoekgebieden in de concept-RES zijn richtinggevend voor het aanbod aan het Rijk in de RES 1.0. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht.

De RES is een dynamisch instrument en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Hoe is het aanbod tot stand gekomen?

Het aanbod en de zoekgebieden zijn de opbrengst van een intensief proces. Het afgelopen jaar is in diverse gespreksvormen en met veel verschillende partijen het gesprek gevoerd. Door de gemeenten, provincie en waterschappen van de Energieregio Noord-Holland Zuid zijn ruim 70 bijeenkomsten georganiseerd. Al deze bijeenkomsten waren erop gericht om alle betrokkenen – ambtenaren, inwoners, belangenorganisaties en experts - mee te laten denken over de

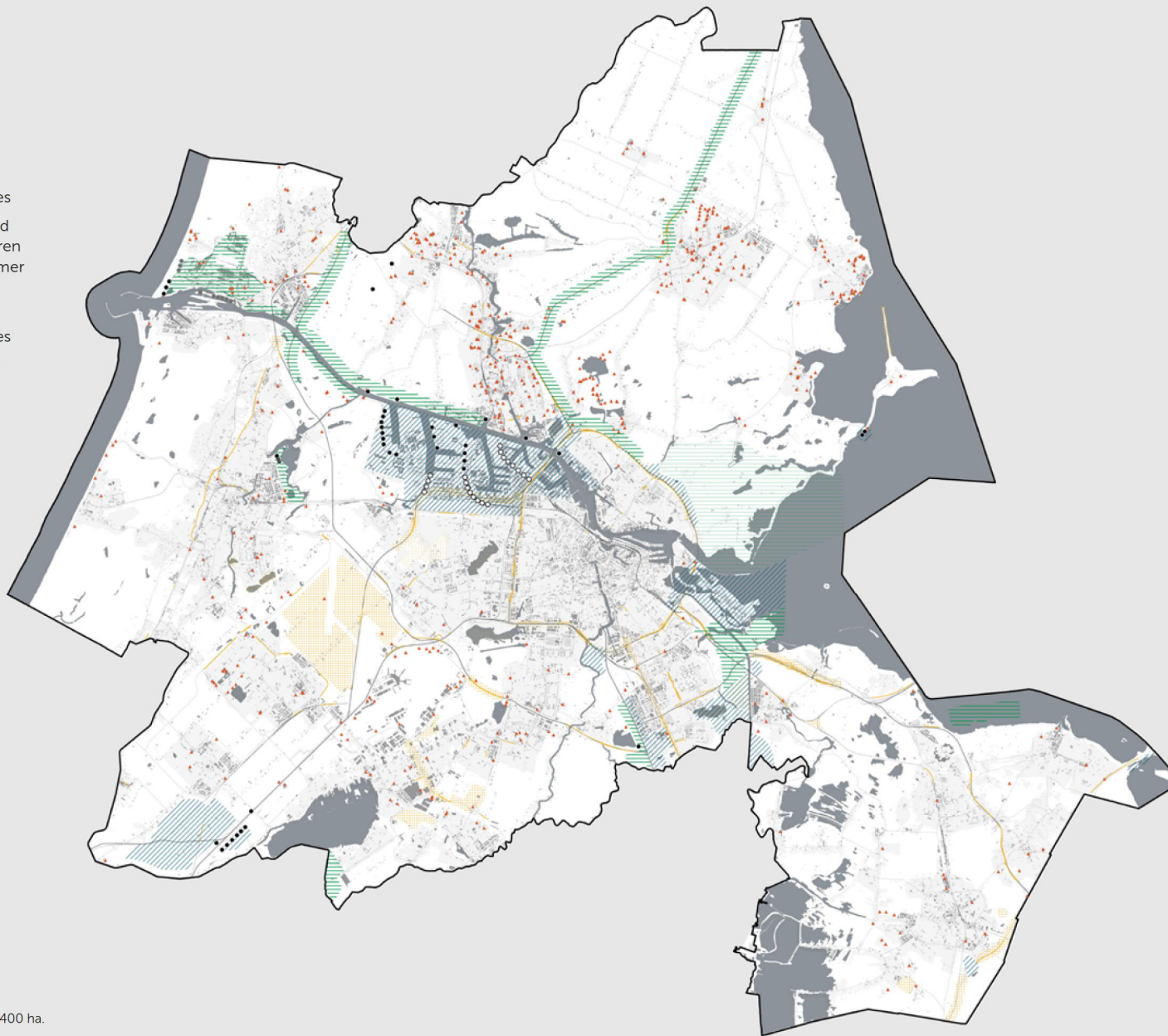
mogelijkheden. Naast verschillende regionale ateliers en werksessies waar professionele partijen hun bijdrage hebben geleverd, is in lokale bijeenkomsten een goed en soms stevig gesprek gevoerd met inwoners en lokale belangenvertegenwoordigers.

De regionale en lokale bijeenkomsten waren bedoeld om betrokkenen zonder een beleidsmatige of wettelijke taak al direct in de opbouwfase naar de RES 1.0 een plek in het proces te geven. Het vertrekpunt daarbij was de opgave binnen de energietransitie. In de regio Noord-Holland Zuid hebben meer dan 1.500 mensen aan de regionale en lokale bijeenkomsten deelgenomen. Inwoners en ondernemers hebben hier meegedacht en actief bijgedragen, samen met een groot aantal deelnemers die als vertegenwoordiger aanwezig waren namens een grotere achterban. Denk hierbij aan energiecoöperaties, dorpsraden, Verenigingen van Eigenaren of natuur- en milieuorganisaties. Het bereik van de ateliers was daarmee nog vele malen groter dan alleen de aanwezigen.

Uit de gesprekken tijdens de ateliers en bijeenkomsten valt een aantal signalen op. De inzet op pagina 33 geeft weer hoe de deelnemers aankijken tegen de (on)mogelijkheden van

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

Noord-Holland Zuid

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
■ Zon op grote daken	985	581 ha.
▲ Zon op parkeerplaatsen	135	140 ha.
— Zon op geluidschermen e.d.	6	10 ha.
■ Zon	251	324 ha.
■ Wind	319	23 tur.
■ Zon + wind	343	172 ha. 21 tur
Totaal potentiële opwekking (GWh)	2039	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	2,04	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	664	

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

50-100-200-400 ha.

0 2 4 6KM

grootschalige opwek van zonne- en windenergie. Een klinkende boodschap aan de overheid was: pak als overheid een kaderstellende én stimulerende rol om de energietransitie te versnellen en besteed aandacht aan energiebesparing! Treed daarbij als overheid daadkrachtig op.

Samen zoeken naar mogelijkheden

Zon op dak

Tijdens de gevoerde gesprekken kwam vrij consequent naar voren dat het realiseren van zonnepanelen op daken op veel draagvlak kan rekenen. Dit wordt gezien als laaghangend fruit en heeft door het stedelijk oppervlakte in de regio een groot potentieel. Hierbij kan tegelijkertijd de kanttekening worden gemaakt dat de realisatie veel verschillende uitdagingen kent. Veelvuldig is in de ateliers aangegeven dat stimulering en sturing hierop vanuit het Rijk met wet- en regelgeving en financiële maatregelen wenselijk is.

Zoekgebieden langs infrastructurele lijnen

Verder lijken (vaar)wegen en spoorinfrastructuur zich op meerdere fronten te lenen voor een combinatie met hernieuwbare energie. Enerzijds omdat dit structurerende lijnen in het landschap zijn, anderzijds

Hoofdpunten uit de ateliers

- De noodzaak van energietransitie wordt breed onderschreven. Niet alleen de overheid is aan zet, maar er is ook grote bereidheid om zelf iets te doen.
- Grootschalige opwek met zonnepanelen en windturbines kan onder voorwaarden. Houd rekening met leefbaarheid en plaats geen windturbines binnen afzienbare afstand van het huis.
- Wees voorzichtig met onomkeerbaarheid van inpassing in het landschap, omdat over een aantal jaar mogelijke nieuwe technieken voor handen zijn.
- Kijk naar dubbel ruimtegebruik en sluit waar mogelijk aan bij bestaande infrastructuur.
- Geef jongeren een stem in de RES.
- Zeker doen: zonnepanelen op daken en parkeerplaatsen.
- Geen/weinig steun: zon op agrarische gronden, zon/wind in natuurgebieden (duinen, bos) en zon/wind in cultuurhistorisch landschap.
- Verdeel de lusten en de lasten: opbrengsten uit wind- en zonne-energie moeten ook ten goede komen aan de gemeenschap.
- Een zorgpunt dat werd onderschreven was de energie-infrastructuur. Kan het netwerk het aan en hoe lossen we de benodigde opslag van energie op?

vanwege de mogelijkheden van dubbel ruimtegebruik. Zon op parkeerplaatsen en zon op geluidswering konden beide in alle ateliers op draagvlak rekenen. Ook vormen de zoekgebieden voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie zich vaak langs de infrastructurele lijnen.

Zoekgebieden bij industrie en bedrijventerreinen

Daarnaast kwam tijdens het zoeken naar mogelijkheden vaak naar voren dat het combineren van hernieuwbare energie-opwek met industriële gebieden en bedrijventerreinen potentiële locaties zijn waarvoor het grootste draagvlak wordt verwacht. Niet alleen vanuit landschappelijk oogpunt. Maar ook, of juist, om zoveel mogelijk grote hoeveelheden energie op te wekken op de plek waar de vraag ook groot is.

Zoekgebieden op en nabij water

Tot slot zien we in de energieregio Noord-Holland Zuid een aantal zoekgebieden op of nabij water. Deze zoekgebieden lenen zich voor pilots om te leren en te ervaren hoe technische oplossingen voor wind- en zonne-energie gecombineerd kunnen worden met andere opgaven. Een mooi voorbeeld hiervan is het Gooimeer, waar het gebruik van zonnepanelen op water mogelijk een bijdrage kan leveren aan verbetering van de waterkwaliteit.

En waar niet?

Uit de bijeenkomsten kwamen bovenstaande mogelijkheden voor hernieuwbare energie naar voren. Daarnaast is ook in de bijeenkomsten heel duidelijk aangegeven waar hernieuwbare energie niet wenselijk is. De cultuurhistorische landschappen, natuurgebieden, de duinen en het open landschap in de regio worden zonder uitzondering gekoesterd. Dit vertaalt zich op de kaart naar zoekgebieden die voornamelijk tegen het stedelijk gebied aanliggen. Deze keuze kan om meerdere redenen wenselijk zijn, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van het elektriciteitsnetwerk. Vraag en aanbod van energie liggen hier immers dicht bij elkaar.

De hierboven beschreven zoekgebieden zijn de opbrengsten uit het zorgvuldige, intensieve proces van de afgelopen maanden. Nu deze zoekgebieden voor het eerst beschreven zijn, zal in de vervolgstap richting de RES 1.0 een zorgvuldige afweging tussen verschillende belangen en belanghebbenden nodig zijn. Hierbij moet onder andere worden bekeken hoe de hernieuwbare energie past in het landschap, of vraag en aanbod bij elkaar gerealiseerd kunnen worden en of de opgave voor hernieuwbare energie gecombineerd kan worden met andere opgaven in de regio.

2.2 Effecten

Om op weg naar de RES 1.0 nadere keuzes te kunnen maken, is het wenselijk om verschillende effecten van de zoekgebieden in beeld te hebben.

Daarom volgt hieronder een kwalitatieve toelichting van de effecten van de zoekgebieden op natuur, landschap, kosten en opbrengsten★.

★ De gehanteerde methode voor het bepalen van deze effecten is hier terug te vinden.

meer

Onderstaande toelichting geeft inzicht in de effecten op het schaalniveau van de energieregio en kan daarmee bijdragen aan het vervolggesprek rond de zoekgebieden. De effecten van de zoekgebieden zijn op hoofdlijnen verkend. Voor concrete keuzes in het proces richting RES 1.0 is het wenselijk om de specifieke effecten ook bij de concretisering van zoekgebieden in beeld te brengen. Bij de concretisering richting de RES 1.0 kan

het gesprek over de specifieke zoekgebieden breder worden gevoerd door bijvoorbeeld meer lokale effecten en belangen mee te nemen.

De effecten op de kosten en opbrengsten

Tijdens de concept-RES zijn de kosten en opbrengsten van de realisatie en productie van hernieuwbare energie per deelregio in beeld gebracht. Het gaat hierbij om de investerings- en beheer- en onderhoudskosten. De haalbaarheid van een investering hangt af van verschillende aspecten. De kosten kunnen onder meer toe- of afnemen door de benodigde kabellengtes, de benodigde materialen en efficiëntieverbeteringen. De opbrengsten kunnen toe- of afnemen met het aanbod zon en wind, maar ook door de fluctuerende elektriciteitsprijs.

Op veel locaties wegen de kosten van het realiseren van hernieuwbare energie nog niet op tegen de opbrengsten. Dit betekent dat op dit moment wind- en zonne-energie in veruit de meeste gevallen nog niet gerealiseerd kan worden zonder financiële steun van de overheid, veelal in de vorm van subsidie. Een subsidie verkort de terugverdientijd van de investering, waardoor investeren aantrekkelijker wordt. Subsidies kunnen ook de kosten

dekken die nodig zijn bij een goede inpassing in het landschap, waardoor ogenschijnlijk minder haalbare locaties toch in aanmerking kunnen komen als zoekgebied.

Wat valt op voor de energieregio Noord-Holland Zuid

Op het niveau van de energieregio Noord-Holland Zuid valt een aantal algemene aspecten op waardoor de kosten en opbrengsten kunnen variëren. Die aspecten worden hieronder kwalitatief beschreven.

De verschillen tussen de zoekgebieden zijn soms groot. De kosten dalen bijvoorbeeld wanneer een zoekgebied dicht bij een net-aansluiting ligt en er daardoor kortere verbindingen nodig zijn om de installaties aan te sluiten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de zoekgebieden Diemerscheg en A2 Ouderkerkerplas in Amstelland. Afhankelijk van de grootte van de installatie variëren de aansluitingskosten van het systeem op het netwerk.

Voor een aantal andere zoekgebieden in Noord-Holland Zuid is er op dit moment relatief veel kabel nodig, omdat dit langgerekte zoekgebieden zijn. Dit zijn bijvoorbeeld de zoekgebieden A9 De Kil, het

Noordzeekanaalgebied, de N208 in IJmond & Zuid-Kennemerland of de A10-A8-A7 in de Zaanstreek/Waterland. Een langere kabel zorgt voor een toename van de investeringskosten. In de vervolgstappen richting de RES 1.0 is het raadzaam in beeld te brengen hoe de extra kosten van de langgerekte zoekgebieden kunnen worden voorkomen of hoe ze zich verhouden tot die van andere, meer geclusterde zoekgebieden. Dit betekent niet dat deze langgerekte gebieden op voorhand moeten worden uitgesloten. Die afweging zal aan de hand van gesprekken en een bredere belangafweging moeten worden gevoerd.

De kosten nemen naar verwachting in de toekomst af door innovaties en toename van technische en ruimtelijke efficiëntie. Dit geldt bijvoorbeeld voor zoekgebieden als zon op parkeerplaatsen en geluidsweringen die door de hele energieregio verspreid liggen. Maar geldt ook voor zoekgebieden op water, waar ook de nodige aanpassingen aan de energie-infrastructuur moeten gebeuren (bijvoorbeeld in het IJsselmeer en Gooimeer). Ook kunnen schaalvoordelen een rol spelen als er sprake is van grootschalige locaties. Een afname van de kosten en een efficiëntiever-betering betekent een kortere terugverdientijd. Investeren wordt daarmee in theorie aantrekkelijker.

In de toekomst zal de opbrengst van de verkoop van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit nog steeds afhankelijk zijn van de handelsprijs van elektriciteit. Die prijs is onderhevig aan marktwerking en fluctueert op basis van vraag en aanbod: de hoeveelheid opgewekte energie uit wind- en zonne-energie in relatie tot de gevraagde elektriciteit.

Effecten op het landschap

De effecten van mogelijke opwek van hernieuwbare energie op het landschap van de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid worden beoordeeld aan de hand van vier verschillende invalshoeken. De zoekgebieden zijn per deelregio beoordeeld, waarna de beoordeling is geaggregeerd tot een beoordeling op energieregioniveau★. In de nadere uitwerking richting RES 1.0 is het van belang dat de specifieke effecten van de zoekgebieden na concretisering worden beoordeeld. Zo kunnen keuzes worden gemaakt, zowel binnen als tussen de zoekgebieden in de bredere context van de hele regio. De samenhang met andere zoekgebieden wordt in het vervolgproces nader verkend. Dit wordt als een ontwerpogave opgepakt, de negatieve effecten worden zoveel mogelijk beperkt en er wordt gekeken naar het lokale schaalniveau. Hieronder volgen de vier invalshoeken voor

de beoordeling van de mogelijke effecten op het landschap.

Aansluiting bij huidig beleid

De zoekgebieden sluiten in het zogenoemde buitengebied niet allemaal zonder meer aan op het huidig provinciaal landschappelijk beleid. Zo vergt zon op dak in de door het Rijk beschermde stads- en dorpsgezichten nadere aandacht in de uitwerking van de zoekgebieden. Daarnaast vormen gebieden met een Unesco-status, zogenoemde bufferzones, aardkundige monumenten, provinciaal landschappelijke monumenten en/of weidevogelkerngebieden op dit moment belemmeringen. In de uitwerking naar de RES 1.0 worden de zoekgebieden nader beoordeeld op de aansluiting bij het huidige beleid. Het huidige beleid is in ontwikkeling, hierover moet per gebied nadere afstemming met het bestuursorgaan plaatsvinden dat het bevoegd gezag heeft.

Aansluiting bij bestaande landschappelijke kwaliteiten

Er zijn veel zoekgebieden in stedelijk gebied of gekoppeld aan gebieden met een bedrijvig of industrieel karakter. De duurzame energieopwek kan in deze gevallen aansluiten bij het stedelijk gebied. Ook zijn er zoekgebieden die gekoppeld zijn aan infrastructuur, waardoor

★ De gehanteerde methode voor het bepalen van deze effecten is hier terug te vinden.

meer

bovenregionale lijnen in het landschap kunnen worden versterkt. Eventuele doorsnijding van verschillende landschapstypen vraagt om nadere uitwerking, zodat de verschillende landschapstypen herkenbaar blijven. De grote zoekgebieden voor wind- en zonne-energie, onder andere in de Haarlemmermeer en het Gooimeer hebben sterk invloed op de aanwezige landschapskwaliteiten, waaronder de openheid. Meer verspreide zoekgebieden hebben vaker een plaatselijk effect op de landschapskwaliteiten maar kunnen gezamenlijk ook een regionaal effect hebben.

Bijdrage aan duurzame energielandschappen

In hoeverre een zoekgebied bijdraagt aan de uitstraling van een duurzaam energielandschap, hangt af van de kenmerken van het zoekgebied en van de omgeving. De zoekgebieden zon op dak in stedelijk gebied, zon op geluidweringen en een aantal zoekgebieden voor windenergie dragen bij aan het meervoudig gebruik maar kunnen in de context van de omgeving ook bijdragen aan de ervaring van een duurzaam energielandschap. De zoekgebieden rond Tata Steel, het Noordzeekanaalgebied en het Westelijk Havengebied kennen een sterke associatie met duurzame energie door de grootschaligheid van die zoekgebieden. De grootschalige zoekgebieden zon nabij Schiphol en wind in de Haarlemmer-

“We willen zoveel mogelijk duurzame energieopwek, maar we hebben ook de rol van bewaker van de kwaliteit van natuur en landschap. Toch staan de belangen niet haaks op elkaar.”

Bron: [website Energieregio NHZ](#)

Sijas Akkerman, directeur
Natuur- en Milieufederatie
Noord-Holland

meer kunnen door hun omvang transformeren naar herkenbare duurzame energielandschappen.

Bijdrage aan de provinciale ruimtelijke kwaliteit

Door de aansluiting van zoekgebieden bij stedelijk gebied en de keuze voor een geconcentreerd aantal zoekgebieden lijkt het palet aan huidige provinciale landschappen redelijk intact te blijven. Met de juiste aandacht en uitwerking van de zoekgebieden, kunnen de gebieden bijdragen aan de provinciale ruimtelijke kwaliteit. Zo is de overgang tussen landchapstypen een aandachtspunt, bijvoorbeeld in Waterland langs de A10 en bij overschrijding van grenzen van de energieregio. Het grootschalige open landschap in de Beemster en Wormer, de Haarlemmermeer, rond Weesp en in het IJmeer vragen vanwege de impact op de omgeving ook om zorgvuldige inpassing van energie-opwek. Door de bundeling van zoekgebieden met infrastructuur of bedrijvigheid van bovenregionaal niveau (zoals Schiphol en Tata Steel) ontstaan clusters van energie-opwek met een bovenregionale betekenis.

De effecten op natuur

De effecten op de natuur van de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid worden op dezelfde manier beoordeeld als de effecten op landschap. Hieronder volgen de drie invalshoeken voor de beoordeling van de mogelijke effecten op de natuur.

Aansluiting bij huidig beleid en wet- en regelgeving op internationaal niveau

De Nederlandse kustzones worden van essentieel belang geacht als internationale migratieroute van trekvogels en vleermuizen. De deelregio's langs de Noordzeekust, het Markermeer en de Randmeren hebben hun kustzones voor een groot deel ontzien door hier geen zoekgebieden voor grootschalige windopstellingen in te tekenen. Windparken in de kustzones zijn echter niet volledig uitgesloten door de huidige wet- en regelgeving en plaatselijk is een verkennend gesprek over hernieuwbare energie in deze zones mogelijk.

De zoekgebieden voor wind bij Tata Steel en verder in het Noordzeekanaalgebied en langs het Amsterdam-Rijnkanaal bevinden zich langs migratieroutes. Het plaatsen van windturbines in migratiegebieden kan de routes aantasten en veroorzaakt mogelijk aanvaringsslachtoffers onder migrerende dieren.

Bij het nader invulling geven aan de zoekgebieden langs internationale migratieroutes is uitgebreid en kostbaar ecologisch onderzoek verplicht vanuit migratiebeleid en bestaande Europese wetgeving. Uit deze onderzoeken moet blijken of de mogelijke negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt door de turbines te clusteren, verder landinwaarts te plaatsen, rekening te houden met de rotorhoogte of door de turbines uit te zetten tijdens de seizoenstrek.

De zoekgebieden voor windenergie zoals opgenomen in deze concept-RES sluiten nog niet aan op huidig internationaal beleid en wetgeving. Europese natuurwetgeving en internationale afspraken ten aanzien van migratieroutes beperken op dit moment de mogelijkheden concrete invulling te geven aan de zoekgebieden voor windenergie. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of en zo ja in welke mate binnen de zoekgebieden passende maatregelen moeten worden genomen bij het plaatsen van hernieuwbare energie oplossingen.

Natuurbeleid en -wetgeving op nationaal, provinciaal en lokaal niveau

In de energieregio is geen sprake van een grootschalige overlap van zoekgebieden voor

duurzame energie met volledig beschermde natuurgebieden waar opwek van hernieuwbare energie is uitgesloten. In bijna alle deelregio's is echter wel sprake van oppervlaktebeslag in natuurgebied, Haarlemmermeer vormt hierop de uitzondering. Dit oppervlaktebeslag grenst veelal aan infrastructuur. De zoekgebieden voor windturbines in het Gooimeer, IJmeer en langs de kust overlappen met natuurgebied en brengen mogelijk negatieve effecten met zich mee.

Een toekomstig energielandschap in de regio kan reeds bestaande barrières tussen natuurgebieden mogelijk verder vergroten. Daarnaast hebben enkele zoekgebieden die buiten natuurgebied liggen mogelijk een negatief effect, doordat aanvaringsslachtoffers onder soorten uit het beschermd gebied mogelijk zijn. Ook hier geldt dat nader uitgebreid onderzoek verplicht is voordat projecten gerealiseerd kunnen worden.

Er is regelmatig sprake van ruimtebeslag in natuurgebieden, terwijl andere mogelijkheden voor energieopwek nog niet benut zijn. Zo wordt momenteel bijvoorbeeld alleen op het terrein van TATA Steel en het havengebied van Amsterdam grootschalig ingezet op wind op

industrieterrein. Verder is alleen in de deelregio's Amsterdam en Zaanstreek/Waterland sprake van een (maximaal) gebruik van het dakoppervlak voor zonne-energie. Dit leidt mogelijk tot het vroegtijdig benutten van natuurgebieden terwijl andere mogelijkheden nog niet maximaal zijn benut.

Bijdrage aan biodiversiteit en benutten van kansen

De zoekgebieden voor opwek van hernieuwbare energie zijn voor een deel geconcentreerd in het stedelijk gebied en langs infrastructurele werken. In het buitengebied bevinden zich voornamelijk natuurgebieden (met uitzondering van Haarlemmermeer) die al een biodiversiteitsdoelstelling hebben. In deze gebieden liggen mogelijk kansen voor het eerder behalen van die doelstelling wanneer er grootschalige energie-opwek komt.

Er is in mindere mate sprake van versnippering van het energielandschap doordat voor een kleiner aantal maar in omvang grotere zoekgebieden is gekozen. Biodiversiteitsherstel en toegankelijkheid, kwaliteit en kwantiteit van natuur blijven daardoor in veel deelregio's onveranderd. Uit de kaarten is op dit moment

niet op te maken of (extensieve) zonne-energie en natuur gecombineerd kunnen en zullen worden. Lokaal liggen mogelijk kansen voor het combineren van zonne-energie en natuur.

Concept-RES

Noord-Holland Zuid

2.3 Ruimtelijke context

Het inpassen van de opwek van hernieuwbare energie is een maatschappelijke, financiële maar tegelijkertijd ook ruimtelijke en ontwerpogave.

Windturbines en zonnepanelen zijn zichtbaar en vragen om zorgvuldige inpassing en een goed ruimtelijk ontwerp. Zorgvuldig ruimtegebruik is van groot belang om ruimte te kunnen blijven bieden aan alle functies die ruimte vragen in de regio.

Het eerste gedeelte van deze paragraaf bevat een aantal aandachtspunten voor de inpassing van hernieuwbare energie. In tweede gedeelte van deze paragraaf worden verschillende aanbevelingen voor de inpassing van hernieuwbare energie in verschillende gebieden toegelicht.

Aandachtspunten ruimtelijke kwaliteit

Wanneer de zoekgebieden van de verschillende deelregio's integraal worden gezien valt het volgende op dat herkenbare ruimtelijke structuren door (deel)regio's worden opgeknapt. Bij verdere uitwerking van de zoekgebieden moeten deze structuren weer in beeld worden gebracht om de integraliteit van de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Het is daarbij noodzakelijk om voorbij de grenzen van de (deel)regio's te kijken. Dit geldt voor verschillende zones in Noord-Holland Zuid:

- Maatregelen langs infrastructuur die (deel) regio's doorsnijden, zoals de snelwegen, het Noordzeekanaal en de spoorlijnen;
- Natuurstructuren zoals de duinstrook en het Groene Hart;
- Erfgoedstructuren zoals de Stelling van Amsterdam, de Hollandse Waterlinie en de Beemster.

Daarnaast valt op dat de zoekgebieden die zijn ontstaan niet altijd vanuit landschappelijke logica zijn gevormd. Dit wordt veroorzaakt door de begrenzingen die de deelregio's nu kennen en de begrenzing tussen Noord-Holland Zuid en Noord-Holland Noord. Deze administratieve lijnen kunnen leiden tot verdere versnippering van het landschap of tot een invulling die minder goed past bij de lokale

identiteit. Richting de RES 1.0 moet hier in de uitwerking rekening gehouden mee worden.

Aanbevelingen meerwaarde en ruimtelijke kwaliteit rond zoekgebieden

Bij de uitwerking van de zoekgebieden is het van belang rekening te houden met de context, dynamiek en historie van het zoekgebied en de (ruimtelijke) samenhang met de andere gebieden. In de paragraaf effecten (2.2) is een aantal invalshoeken uiteengezet waarop de zoekgebieden in de uitwerking richting RES 1.0 worden beoordeeld. Deze paragraaf bevat een aantal aanbevelingen in de vorm van mogelijke kansen en aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden voor het stedelijk gebied, infrastructuur, het landschap en de natuur die meegenomen kunnen worden in de uitwerking richting de RES 1.0.

Om tot weloverwogen keuzes te kunnen komen voor zoekgebieden en om de opgave vorm te geven, is ondersteuning in de vorm van ontwerpend onderzoek geboden bij het opstellen van de concept-RES. Daarbij zijn onderzoeksvragen op het gebied van energie in relatie tot stedelijk gebied, infrastructuur, landbouw, natuur, erfgoed en vliegvelden verder verkend. De verkenningen zijn [hier](#) te vinden.

Energie in stedelijk gebied

In de hele regio bestaat een voorkeur voor de opwek van hernieuwbare energie binnen bestaand stedelijk gebied door zon op grote daken en op parkeerplaatsen. Zonnepanelen laten zich goed combineren met functies in de gebouwde omgeving. De energietransitie wordt hierdoor zichtbaar en gaat leven voor inwoners en ondernemers in de stad. Opwek van energie in de nabijheid van de vraag zorgt er ook voor dat het ruimtebeslag van benodigde energie-infrastructuur beperkt wordt.

Het stedelijk gebied biedt kansen voor innovaties op het gebied van hernieuwbare energie zoals de inzet van gevels voor zonne-energie en wind op dak. Deze kunnen een bijdrage leveren aan de stappen na de RES 1.0 en de periode tussen 2030 en 2050. Daarnaast kunnen zogenoemde 'wachtgebieden' en nieuw te ontwikkelen gebieden vooruitlopend op verdere ontwikkeling ingezet worden voor zon op land.

Energie op en langs infrastructuur

Opwekking van hernieuwbare energie langs of in de buurt van infrastructuur is een oplossing waar maatschappelijke acceptatie voor lijkt te bestaan. Een generieke aanpak op basis van energie langs infrastructuur doet geen recht aan de landschappen en infrastructuren van Noord-Holland Zuid. Het is daarom van belang om rekening te houden met de karakteristieken van het landschap en de infrastructuur van de specifieke locatie. Kansen voor in de vorm van inzet van ongebruikte restruimtes zoals waterbergingen en taluds en het versterken van het landschap kunnen zich hier voordoen. Vanaf de weg of vanuit de trein is er de wens de Noord-Hollandse landschappen te ervaren. Het aanliggende landschap en het uitzicht daarop vanaf de weg of vanuit de trein moeten dan ook mee worden genomen in de verkenning van locaties voor wind- en zonne-energie. Op een aantal locaties liggen zoekgebieden langs meerdere soorten infrastructuur op korte afstand van elkaar. Hier is het aan te bevelen om deze locaties in samenhang te ontwerpen en het totale landschap te betrekken.

Energie gecombineerd met landbouw

Om wind- en zonne-energie op agrarische gronden te kunnen realiseren is samenwerking met de land- en tuinbouwsector van belang. Veel agrarische gronden zijn potentieel aantrekkelijk, maar zijn ook van waarde voor de agrarische sector. Relatief kleinschalige inpassing van opwek van zonne-energie waarbij ook de bestaande landbouwproductiviteit in stand blijft, lijkt kansrijk.

Een combinatie van landbouw en opwek van hernieuwbare energie wordt in Nederland nog niet algemeen toegepast. Noord-Holland is een van de meest innovatieve provincies als het om akkerbouw gaat. Deze regio leent zich daarom goed om ook ruimte te bieden aan innovaties voor de opwek van hernieuwbare energie in deze sector.

De opwek van energie concurreert mogelijk met voedselproductie. Het karakter, de schaal en de openheid van het landschap in de landbouw leent zich niet overal voor grootschalige toepassing van de opwek van energie. Het is daarom aan te bevelen de koppeling aan andere opgaven en functies te onderzoeken en te bekijken op welke manier energieopwekking de meeste meerwaarde heeft voor het landschap.

Inspiratiebeeld duurzame stedenbouw

Deze afbeelding is een inspiratiebeeld van een mogelijke inpassing van duurzame energie in het stedelijk gebied en is dus geen weergave van de werkelijkheid. Denkend aan de toekomst is het strategisch om zonneparken te situeren in gebieden waar – op termijn – stedelijke

ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Daarmee kan de investering in het netwerk ook worden ingezet voor de stedelijke ontwikkeling erna.

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

**Inspiratiebeeld
energieopwekking en
infrastructuur**

De opwek van duurzame energie kan op allerlei wijzen geïntegreerd worden langs infrastructuur. Dit kan in lijnopstelling langs een weg of kanaal, maar kan ook geconcentreerd als zonnevelden langs de

infrastructuur of als onderdeel van elementen als een geluidsscherm of boven een parkeerplaats.

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

**Inspiratiebeeld
energieopwekking en
landbouw**

Deze afbeelding is een inspiratiebeeld van een mogelijke inpassing van duurzame energie in de land- en tuinbouw en is dus geen weergave van de werkelijkheid. De opwek van zonne-energie kan op allerlei manieren geïntegreerd worden in de agrarische productie. Op bovenstaande

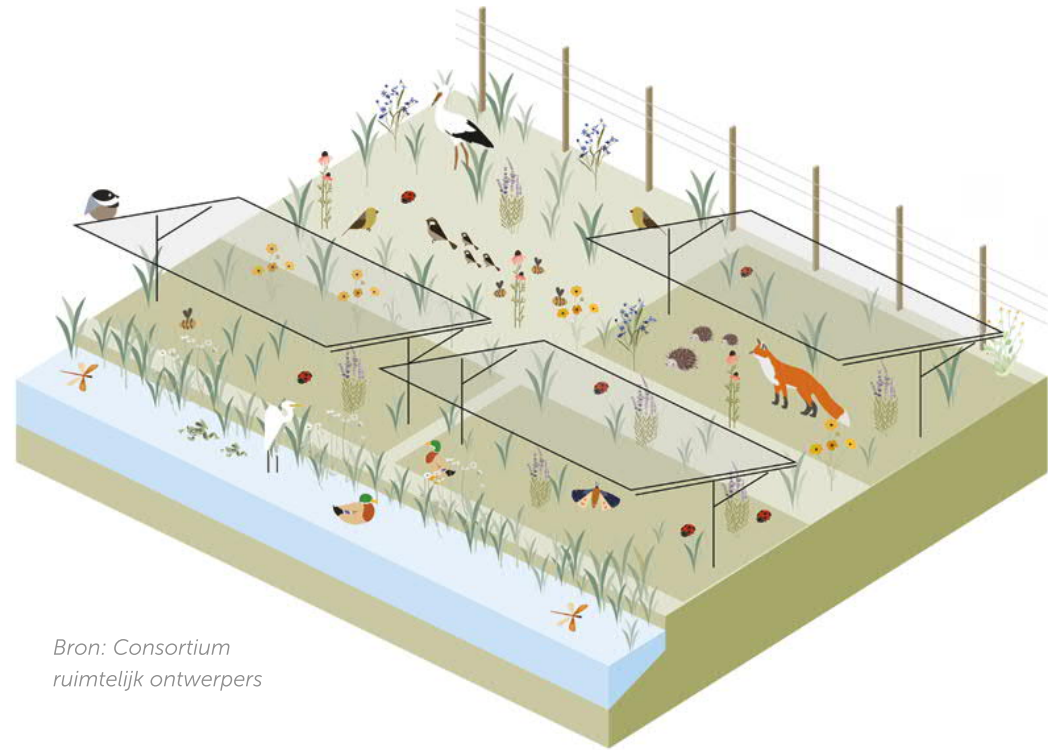
afbeelding wordt bijvoorbeeld de opwek van zonne-energie geïntegreerd in de kassen en op hoogte boven proefvelden van de seed-valley.

Bron: Consortium ruimtelijk ontwerpers

Natuur

Hernieuwbare energiebronnen als wind- en zonne-energie hebben een impact op de natuur. Dat maakt de combinatie van zonne- of windenergie met natuur of ecologie ingewikkeld. Bij de ontwikkeling van (nieuwe) natuur kan opwek van hernieuwbare energie van toegevoegde waarde zijn en een aanjagend effect hebben. Zowel in tijd, doordat de ontwikkeling eerder kan plaatsvinden, als in kwaliteit, doordat er bijvoorbeeld meer geld of ruimte beschikbaar komt.

Daarnaast kunnen gebieden voor energieproductie ook (tijdelijk) rust bieden aan gebieden met slechte water- of grondkwaliteit bieden, waardoor ze bijdragen aan het herstel van het gebied. Goed ingerichte wind- en zonneparken en zones onder hoogspannings-tracés kunnen (versnipperde) natuurgebieden met elkaar verbinden en het leefgebied voor soorten vergroten. Zorgvuldig ingepaste zonneparken bieden een habitat aan bijvoorbeeld bijen en hommels, die een cruciale rol spelen in de landbouw in de omgeving.

Bron: Consortium
ruimtelijk ontwerpers

Inspiratiebeeld duurzame energie als onderdeel van de natuur

Deze afbeelding is een inspiratiebeeld van een mogelijke inpassing van duurzame energie en de flora en fauna. Zonne-energie kan op verschillende manieren worden geïntegreerd met de natuur. Afhankelijk van de structuur van een zonnepark en het type vogel kunnen

zonneparken bijvoorbeeld dienen als habitat voor bepaalde soorten. Zo kunnen afscheidingen de vos weren, wat meer kansen voor broedende vogels biedt. Daarnaast is het mogelijk de insectenaantallen, met name die van bijen, hommels en vlinders, te verhogen als er tussen de zonnepanelen wordt gewerkt met bloemrijke vegetatie.

Samenhang met omliggende RES-regio's

Als RES-regio's hebben we een verantwoordelijkheid om keuzes die regio-overstijgende effecten kunnen hebben, af te stemmen met omliggende RES-regio's. Deze afstemming is gericht op een goede kwaliteit van de leef-omgeving. De energietransitie vraagt om een integrale benadering en om een passende weging van belangen. Dat speelt nog meer in gebieden die qua ruimtelijke kwaliteit uniek en kwetsbaar zijn. In die gebieden lopen veel ontwikkelingen gelijktijdig. Zonder passende afstemming kan dit tot onsamenhangende keuzes leiden. Dit geldt bijvoorbeeld in Noord-Holland Zuid voor de UNESCO werelderfgoederen als de Beemster en de Stelling van Amsterdam maar ook voor het Groene Hart en het IJsselmeergebied die zich over meerdere RES-regio's uitstrekken. Zowel in provinciaal als Rijksbeleid (de Nationale Omgevingsvisie) wordt het belang van dit soort gebieden benadrukt. Voor dit soort regio overstijgende gebieden wordt in samenwerking met de relevante overheidspartijen zoals BZK en RWS gewerkt aan gedeelde uitgangspunten voor hernieuwbare energieopwekking.

De ruimtelijke samenhang binnen de provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland heeft verschillende beleidsonderdelen die samenhangen met de invulling en uitwerking van de RES. Hieronder wordt toegelicht hoe de provincie aankijkt tegen de ruimtelijke samenhang in de RES. Relevante beleidsstukken zijn onder meer *het Noord-Hollands perspectief op de RES*, *Bijzondere Provinciale Landschappen* en tot slot de *Provinciale Ruimtelijke Verordening*. Daarnaast wordt in de MRA Agenda 2.0, het Klimaatakkoord en de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) meervoudig ruimtegebruik benoemd als belangrijk inrichtingsprincipe.

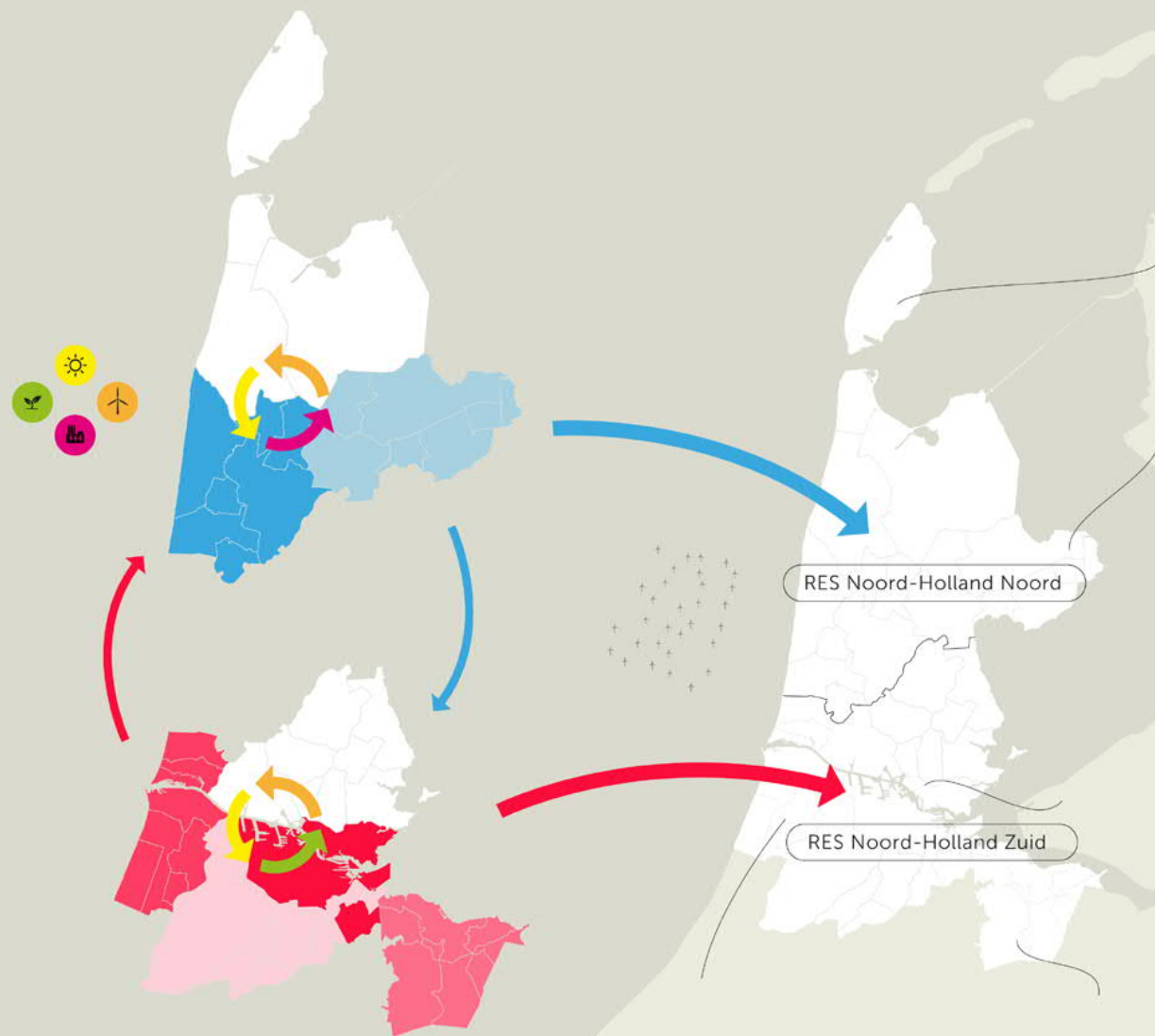
Noord-Hollands perspectief op de RES

In het Noord-Hollands perspectief op de RES is het provinciale vertrekpunt voor de RES beschreven, volgend uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten. Het gaat bijvoorbeeld om de ontwikkelprincipes uit de Omgevingsvisie NH2050 en de inzichten uit de strategische Energie & Ruimte-verkenningen. Het Noord-Hollands perspectief bevat een nadere uitwerking hiervan in 'leidende principes' en 'ontwerpprincipes' voor de RES. Doel is te komen tot integrale, effectieve en samenhangende keuzes voor

de energietransitie in Noord-Holland. De principes gaan bijvoorbeeld over het ontwerpen met oog voor verschillende typen landschappen. Ook wordt ingegaan op de effecten van bepaalde keuzes op het hogere schaalniveau. Verder worden mogelijkheden beschreven om met wind- en zonne-energie meerwaarde te realiseren voor de omgeving. De principes kunnen helpen bij de uitwerking van zoekgebieden tot concrete projectlocaties. En bij het bovenregionaal, in samenhang bekijken van zoekgebieden.

Bijzonder Provinciaal Landschap

De provincie Noord-Holland heeft een aantal beschermingsgebieden aangewezen op het gebied van natuur, landschap, cultuurhistorie, aardkunde en stilte. Momenteel wordt gewerkt aan de nieuwe provinciale Omgevingsverordening. In de Omgevingsverordening wordt een aantal van de bestaande beschermingsregimes samengevoegd in een nieuw beschermingsregime, het 'Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)'. Het Bijzonder Provinciaal Landschap gaat uit van sturing op basis van gebiedsspecifieke kernkwaliteiten. De kwaliteiten van een gebied worden centraal gesteld, en er komt ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, zoals opstellingen voor wind

en/of zonne-energie, zolang deze de kern-kwaliteiten van het betreffende gebied in acht nemen. Hiermee worden deze bijzondere gebieden behouden voor de toekomst, zonder ze compleet op slot te gooien voor nieuwe ontwikkelingen.

Provinciale Ruimtelijke Verordening

In de afgelopen periode zijn er veel vragen gesteld over de minimale afstandsnorm voor wind en woningen. Daarbij werd de 600 meter-regel uit de huidige Provinciale Ruimtelijke Verordening aangehaald, als norm voor leefbaarheid. Deze regel is één van de 'Wind op Land'-regels uit de PRV die specifiek gelden voor herstructureringsgebieden voor windenergie. De nieuwe Provinciale Omgevingsverordening (vaststelling medio 2020) geeft als vertaling van het coalitie-akkoord Duurzaam Doorpakken meer ruimte voor windenergie in de MRA (RES NHZ) vooruitlopend op de RES. Daarbij zijn de herstructureringsgebieden voor wind-energie in de MRA intact gebleven met versoepeling van een aantal voorwaarden en wordt voorgesteld dat Gedeputeerde Staten windenergiegebieden mogen aanwijzen. Dit betreft een eerste stap. Daarna zal het RES proces verder uitwijzen of en

waar ruimte en draagvlak is voor nieuwe windenergielocaties. Mocht blijken dat er (onder voorwaarden) voldoende draagvlak is voor wind op een bepaalde locatie dan kan de omgevingsverordening op dat punt worden aangepast.

2.4 Energie- infrastructuur

De realisatie van grootschalige duurzame opwek kan niet los gezien worden van de energie-infrastructuur.

★ In de figuren is breder gekeken dan de RES-doorrekeningen.

Er is immers een elektriciteitsnetwerk nodig om de opgewekte elektriciteit uit bijvoorbeeld zonnepanelen of windturbines te kunnen transporteren. Dit betekent dat er voldoende capaciteit op het netwerk moet zijn of moet worden gerealiseerd. In deze paragraaf wordt eerst de huidige situatie van de energie-infrastructuur in Noord-Holland geschilderd. Vervolgens worden de uitkomsten van de netimpactanalyse voor Noord-Holland Zuid kort toegelicht.

Huidige stand van zaken in Noord-Holland

Huidige stand van zaken in Noord-Holland
In Noord-Holland is sprake van een toenemende vraag van onder meer zonneparken, datacenters en andere snel ontwikkelende energie-intensieve sectoren zoals glastuinbouw. Bovendien heeft Noord-Holland een grote (versnelde) nieuwbouwopgave en wordt het grootste windturbinepark op land, met 99 windturbines, in Nederland aangesloten in de Wieringermeer. Het elektriciteitsnet raakt dan ook op steeds meer plekken vol, zowel voor afname van stroom (LDN) als teruglevering van stroom (ODN).

Transportschaarste

In de regio Noord-Holland Zuid geldt dat er op dit moment zowel voor het afnemen als het terugleveren van elektriciteit niet overal voldoende capaciteit beschikbaar is (zie afbeelding volgende pagina ★). Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor het afnemen van stroom, betekent dit dat niet alle aanvragen hiervoor kunnen worden gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor het terugleveren van stroom.

De netbeheerder werkt daarom hard aan het versterken van het energienetwerk, maar de snelheid waarop de netbeheerders kunnen

uitbreiden loopt niet altijd in pas met de realisatiesnelheid van zonneweides en grootschalig zon op dak.

Systeemstudie Noord-Holland en verdiepende scenario-analyses

In 2019 is door CE Delft in opdracht van onder andere de provincie Noord-Holland en de netbeheerder een systeemstudie uitgevoerd. Deze studie had als doel een integraal beeld te geven van de (energie)ontwikkelingen in de toekomst (voor 2020-2030-2050) en de impact hiervan op de noodzakelijke infrastructuur. Een van de voornaamste conclusies is dat een groot deel van het elektriciteitsnetwerk onder druk staat of komt te staan en dat de netwerkbeheerder de komende jaren veel werkzaamheden zal hebben aan het uitbreiden van het net ●.

Daarnaast in 2019 zijn door Liander verdiepende scenariostudies uitgevoerd met als doel om een integraal beeld te kunnen geven van de belasting van de elektra-infrastructuur. De studie is gemaakt in samenwerking met de gemeenten uit de regio Noord-Holland Zuid. De voornaamste conclusie van deze scenario-studie is dat binnen 10 jaar een aanzienlijk deel van de stations in het elektriciteitsnet in de regio overbelast raakt. Het gaat daarbij voornamelijk om knelpunten met betrekking

● Voor meer informatie.

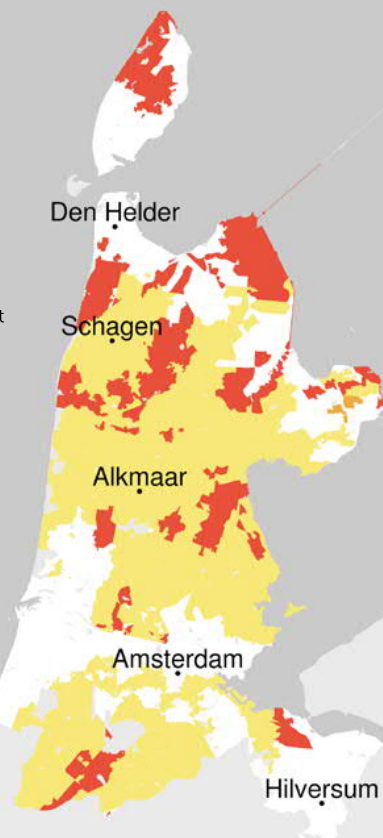
meer

Beschikbare capaciteit afnemen

Legenda

- geen transportcapaciteit beschikbaar
- zeer beperkt transportcapaciteit beschikbaar
- beperkt transportcapaciteit beschikbaar
- transportcapaciteit beschikbaar

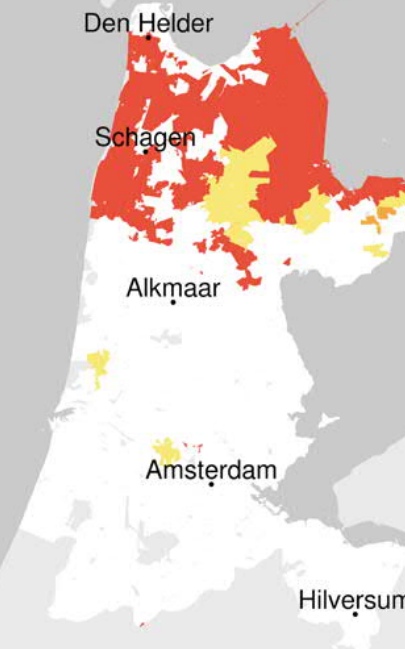
Overzicht van beschikbare capaciteit en beperkingen in NHZ (2020) ★

Beschikbare capaciteit terugleveren

★ De afbeeldingen geven het beeld van maart 2020. Dit verandert voortdurend. Voor een actueel overzicht van de beschikbare transportcapaciteit kijkt u hier.

[meer](#)

tot afname van elektriciteit. Deze worden gedreven door de snel toenemende vraag naar meer energie in de regio. Het aanbod voor de concept-RES heeft voornamelijk impact op de terugleveringszijde van het net. Dit kan daarom tot aanvullende knelpunten leiden.

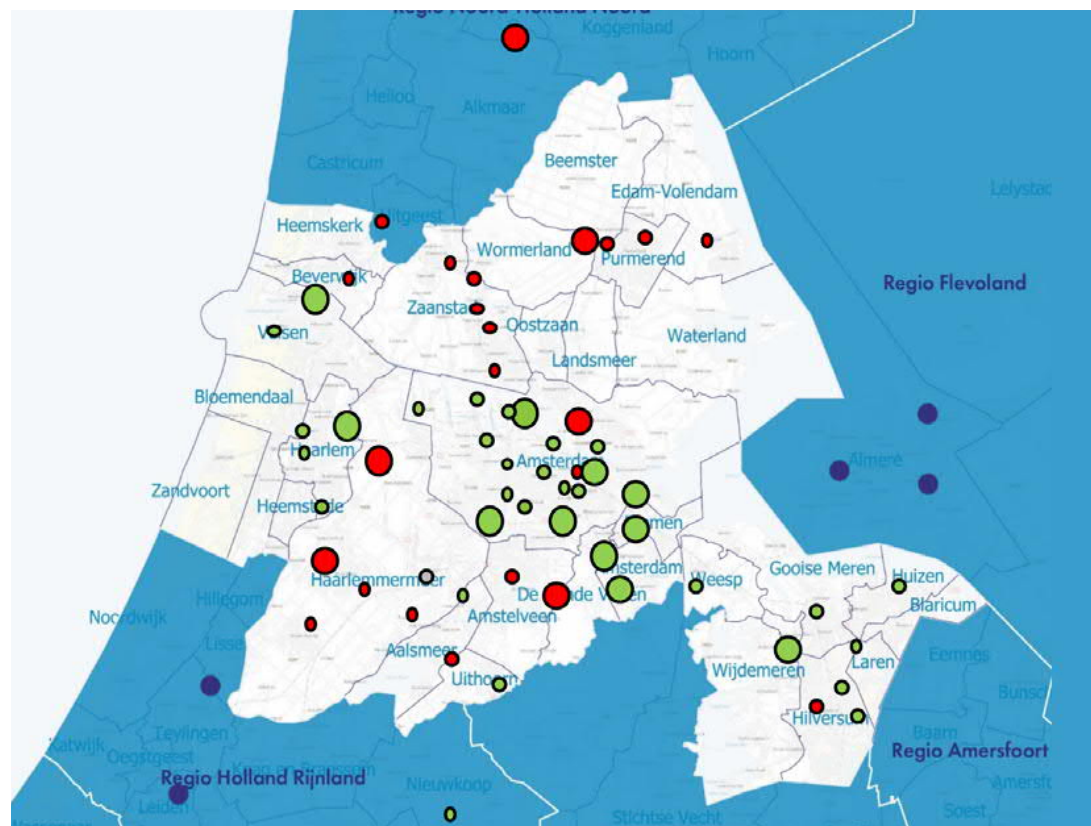
Uitbreiden van het elektriciteitsnet noodzakelijk

Om de energietransitie te faciliteren en aan de toenemende vraag naar capaciteit te kunnen voldoen, is het uitbreiden van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De komende jaren moeten onder andere enkele nieuwe onderstations gerealiseerd worden.

Netimpactanalyse Noord-Holland Zuid

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van het aanbod. De netbeheerder heeft een netimpactanalyse uitgevoerd die een eerste beeld geeft van de impact van het aanbod voor de concept-RES van Noord-Holland Zuid.

Conclusie is dat er al een zwaar net ligt in Noord-Holland Zuid om aan de huidige energievraag te voldoen. Er is veel net-capaciteit beschikbaar voor de opwekking van hernieuwbare energie. Dit betekent

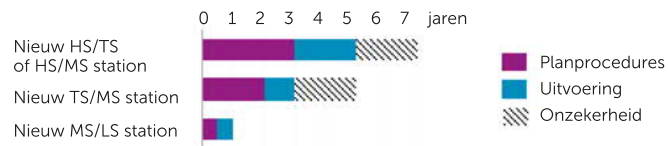
echter niet dat al de geplande grootschalige opwekprojecten geheel binnen het energienet passen omdat de teruglevering veelal op andere locaties is gepland dan het verbruik (zie afbeelding).

Op basis van regionale studies zoals de *Thematische Studie Elektriciteit Amsterdam* blijkt dat een veel hoger aantal stations overbelast raakt dan wat op basis van landelijke data (de 'back-updataset') wordt aangenomen.

Naar verwachting wordt in 2030 op 23 stations de maximale capaciteit bereikt (aan de afnemers- of terugleveringszijde). Daarnaast blijkt dat het aanbod van NHZ voor uitdagingen zorgt om het netwerk tijdig, betaalbaar en met beperkte maatschappelijke impact te realiseren. Het realiseren van een station heeft bijvoorbeeld, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van jaren (zie afbeelding). Het is belangrijk om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van geschikte zoekgebieden zodat er kan worden gestart met de bouw zodra het aanbod concreet is.

De netbeheerder reikt een aantal aandachtspunten aan om de impact in tijd, geld en ruimte van het RES-aanbod te beperken, waaronder clustering van grootschalige opwekking, zorgen voor snelle planprocedures en ruimtereservering. Daarnaast is verbetering van de landelijke dataset nodig. Een uitgebreide toelichting van de netimpactanalyse voor Noord-Holland Zuid is opgenomen in bijlage 5.

Indicatieve benodigde tijd voor het bouwen van een nieuw station

“Om slimme oplossingen te kunnen uitvoeren, moeten alle partijen over hun eigen hekje stappen.”

Jocelyn Schaap,
strategisch omgevingsmanager
Liander

Bron: [website Energieregio NHZ](#)

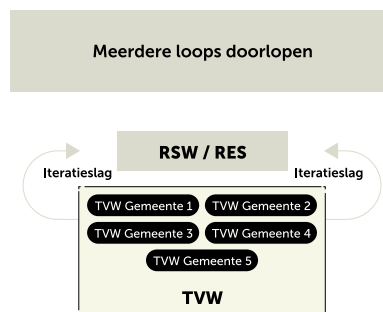
2.5 Regionale Structuur Warmte

Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de Regionale Structuur Warmte (RSW). Elke energieregio maakt een RSW.

De RSW beschrijft hoe de beschikbare warmtebronnen en de potentiële warmtevraag in de regio op een logische, efficiënte en betaalbare wijze kunnen worden gekoppeld en welke consequenties dit heeft voor de warmte-infrastructuur. In de RES zal het vooral gaan over de grotere warmtebronnen die relevant zijn voor meerdere gemeenten, de bovengemeentelijke warmtebronnen.

Parallel aan het RES-traject ontwikkelen gemeenten een zogeheten Transitievisie Warmte (TVW). In de TVW wordt op buurt-niveau inzicht gegeven in de best passende warmte-infrastructuur (collectief of individueel) en wordt nagedacht over de volgorde van het aardgasvrij maken van buurten. De TVW's zijn een verantwoordelijkheid van de gemeenten, niet van de RES-regio's. In de RES wordt geen keuze gemaakt waar welk type warmte wordt toegepast, dat doen gemeenten in hun TVW.

De TVW's en de bijbehorende Uitvoeringsplannen vormen input voor de RES 1.0 (en verder) en daarmee voor een Regionale Structuur Warmte. Andersom levert de RSW inzichten over de beschikbare bovengemeentelijke warmtebronnen die meegenomen kunnen worden in de TVW. Deze wisselwerking is dus een steeds terugkerend proces (zie figuur)

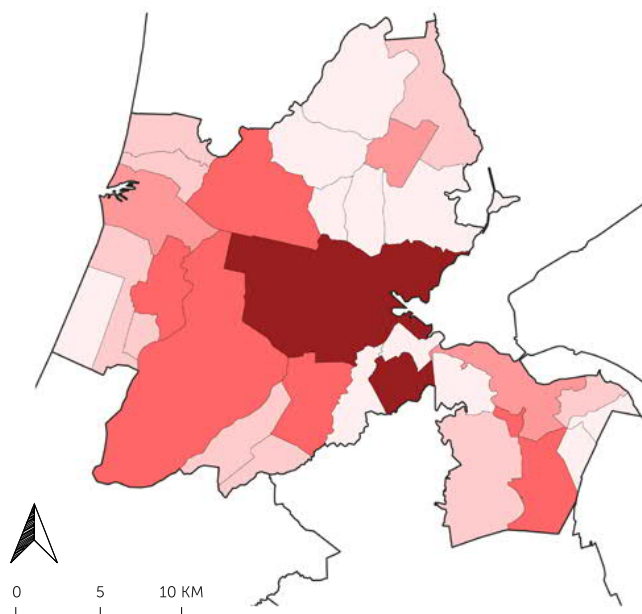
Voor de RSW binnen de energieregio NHZ wordt gebruik gemaakt van de reeds ontwikkelde informatie vanuit het *MRA Warmte/Koude programma*. Gedetailleerde kaartinformatie is te vinden op de website www.warmteiscool.nl ★.

Warmtevraag

De vraag naar warmte voor ruimteverwarming en warm tapwater valt uiteen in een vraag voor de woningen in de regio en de vraag vanuit de dienstverlening: de kantoren, ziekenhuizen en scholen in de regio. De warmtevraag in deze regio wordt gedomineerd door de woningen. De totale warmtevraag van de woningen is 39,3 PJ (10,9 TWh). De totale warmtevraag uit de dienstverlening is niet bekend. Dit komt doordat niet voor alle gemeenten in de regio de warmtevraag vanuit de dienstverlening volledig bekend is. De afbeelding op de volgende pagina geeft de warmtevraag per gemeente weer. Deze is het hoogst in de gemeente Amsterdam, gevolgd door Haarlemmermeer. Ook in Velsen, Beverwijk en Heemskerk is veel dienstverlening gevestigd vanuit het complex rondom Tata-staal. De exacte vraag hiervan is echter op basis van landelijke openbare data niet bekend.

★ Deze kaarten geven een indicatie waar gericht onderzoek is nodig.

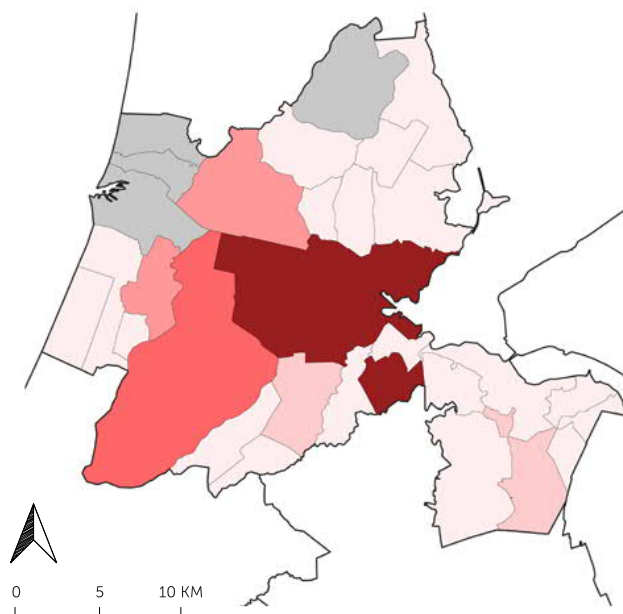
Warmtevraag woningen (links) en dienstverlening (rechts) NHZ

Legenda

Warmtevraag alle woningen
in 2017 (TJ/jaar)

- 0 - 500
- 500 - 1000
- 1000 - 1500
- 1500 - 3000
- > 3000

Legenda

Warmtevraag alle dienstverlening
in 2017 (TJ/jaar)

- 0 - 500
- 500 - 1000
- 1000 - 1500
- 1500 - 3000
- > 3000
- Geen data

Verkenning technieken voor verwarmen woningen

Op basis van verschillende modellen zijn regiobrede verkenningen uitgevoerd naar manieren om woningen te verwarmen. Een van deze modellen is het CEGOIA-model. Dit model berekent de kosten van duurzame warmteopties over de hele keten: productie, distributie, besparing en consumptie. Hierin zijn technisch-economische berekeningen gemaakt van welke warmtetechnieken gemiddeld per buurt in 2050 de laagste totale kosten hebben voor de maatschappij, als er geen gebruik wordt gemaakt van aardgas.

Op gemeentelijk niveau worden Transitievisies Warmte opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met lokale omstandigheden. Hiervoor kunnen andere modellen worden gebruikt. Er is wisselwerking tussen nog op te stellen RSW en de Transitievisies Warmte.

Aanbod van warmtebronnen

Er bestaan verschillende bronnen waaruit op drie temperatuurniveaus warmte kan worden gewonnen. Onderstaand een overzicht.

Hogetemperatuurbronnen

- *Biomassa* ($\approx 120^{\circ}\text{C}$). De term 'biomassa' refereert aan vele verschillende soorten natuurlijke stoffen die voor verschillende doeleinden worden ingezet, bijvoorbeeld:
 - mest en resten uit de voedingsmiddelenindustrie kunnen worden vergist om groen gas te maken;
 - plantaardige oliën en (dierlijke) vetten kunnen worden verbrand voor warmte en/of elektriciteit;
 - hout kan zowel worden vergast als verbrand voor energieproductie.Vaak moet de biomassa eerst vergast of vergist worden tot een biobrandstof voor de verbranding. Biomassa bestaat uit allerlei organische materialen. Biomassa is verantwoordelijk voor ruim 60 procent van de duurzame energie geproduceerd in Nederland. Niet alle biomassa is duurzaam geproduceerd en deze is derhalve schaars. Biomassa wordt gezien als een transitiebron die fossiele brandstoffen (deels) kan vervangen tot er volledig schone alternatieven op grote schaal worden toegepast.
- (Diepe) geothermie, warmte uit de ondergrond. Per 100 meter wordt de ondergrond 3°C warmer. Diepe geothermie is meer dan 2 kilometer diep en levert hogetemperatuurwarmte van $>60\text{--}80^{\circ}\text{C}$. Een bron gaat ongeveer 15-30 jaar mee.
- Ultradiepe geothermie (UDG). Ultradiepe geothermie levert uit meer dan 4 kilometer diepte warmte van $>120^{\circ}\text{C}$. UDG kan tevens elektriciteit opwekken door met stoom generatoren aan te drijven.

Middentemperatuurbronnen

- Datacenters. De outputtemperatuur van een datacenter ligt tussen de 25 en 35°C . Deze warmte wordt nu afgegeven aan de buitenlucht. Bijna alle datacenters zijn technisch geschikt om hun warmte te leveren aan een warmtenet (bron: Dutch Data Center Association).
- Aquathermie: aquathermie, een oorspronkelijk LT-bron, zal als MT-warmtebron gebruikt kunnen gaan worden wanneer transitiebronnen en het verbranden van biomassa uitgefaseerd worden. Voor het benutten van laagwaardige bronnen als datacenters en aquathermie zijn dan warmtepompen nodig om de warmte op een bruikbaar temperatuurniveau te brengen.

Lagetemperatuurbronnen

- Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO $\approx 20^{\circ}\text{C}$). Met een pomp wordt in de zomer warm oppervlaktewater opgeslagen in de bodem, de opgenomen warmte wordt opgeslagen, 's winters wordt het warme grondwater weer opgepompt. Er zijn collectieve systemen met een centrale warmtepomp en individuele systemen met een warmtepomp in huis.
- Thermische energie uit afvalwater (TEA $\approx 20^{\circ}\text{C}$). Uit afvalwater is warmte terug te winnen. Met de teruggewonnen warmte uit afvalwater van drie huizen kan één nieuwbouwhuis weer volledig verwarmd worden. De warmteterugwinning wordt nog beter als warm en koud afvalwater gescheiden blijven.
- Thermische energie uit drinkwater (TED $\approx 20^{\circ}\text{C}$). Van het drinkwater dat wordt geconsumeerd, is de ene helft van het jaar hier koude uit te winnen en de andere helft van het jaar warmte.

★ De gegevens uit dit kaartbeeld zijn verzameld door de provincie Noord-Holland. De dataset met meerinformatie over deze warmtebronnen is terug te vinden

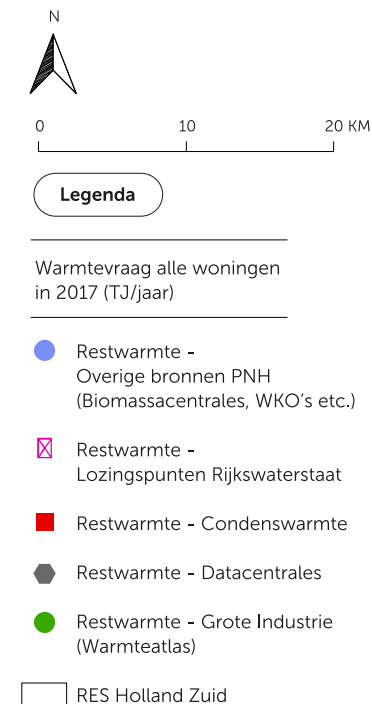
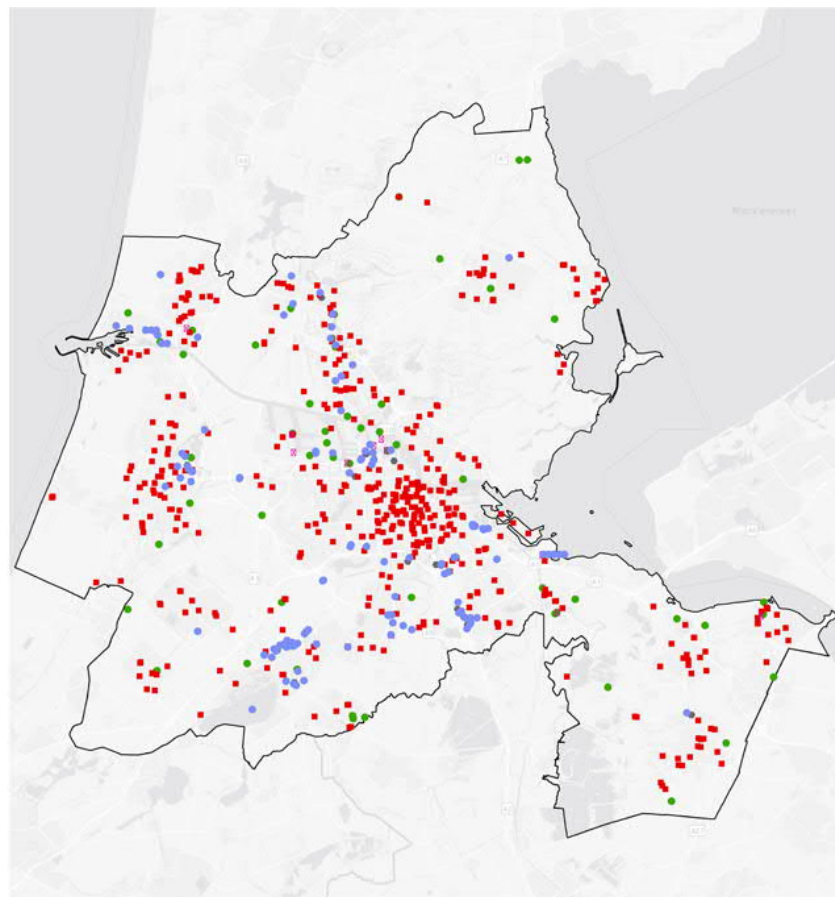
[meer](#)

Restwarmtebronnen

De regio Noord-Holland Zuid heeft circa 250 warmtebronnen die in een deel van de warmtevraag kunnen voorzien. De meeste warmtebronnen bevinden zich in het havengebied, aan de zuidzijde van Amsterdam en bij de monding van het Noordzeekanaal (zie afbeelding ★). Dit zijn onder andere datacenters en warmte uit grotere industriële processen. Een groot aantal datacenters in de regio kunnen laagtemperatuurwarmte leveren. Deze liggen ook in het Amsterdams Havengebied en ten zuiden van Schiphol in de gemeente Haarlemmermeer.

Daarnaast kan in Noord-Holland Zuid gebruik worden gemaakt van restwarmte uit koelprocessen, ook wel condenswarmte genoemd. Fabrieken, koel- en vrieshuizen, de ICT-sector en supermarkten gebruiken veel energie voor hun koelsystemen, en die energie wordt bijna helemaal omgezet in warmte. Dit zijn echter vaak relatief kleine bronnen, zoals vleesverwerkingsbedrijven, supermarkten en bakkerijen. In heel Noord-Holland Zuid zijn dat ongeveer 500 bedrijven.

Restwarmte Res Noord-Holland Zuid

Bronvermelding

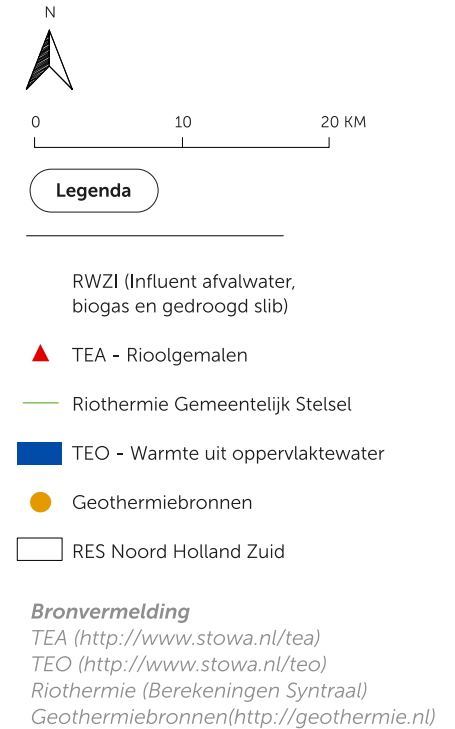
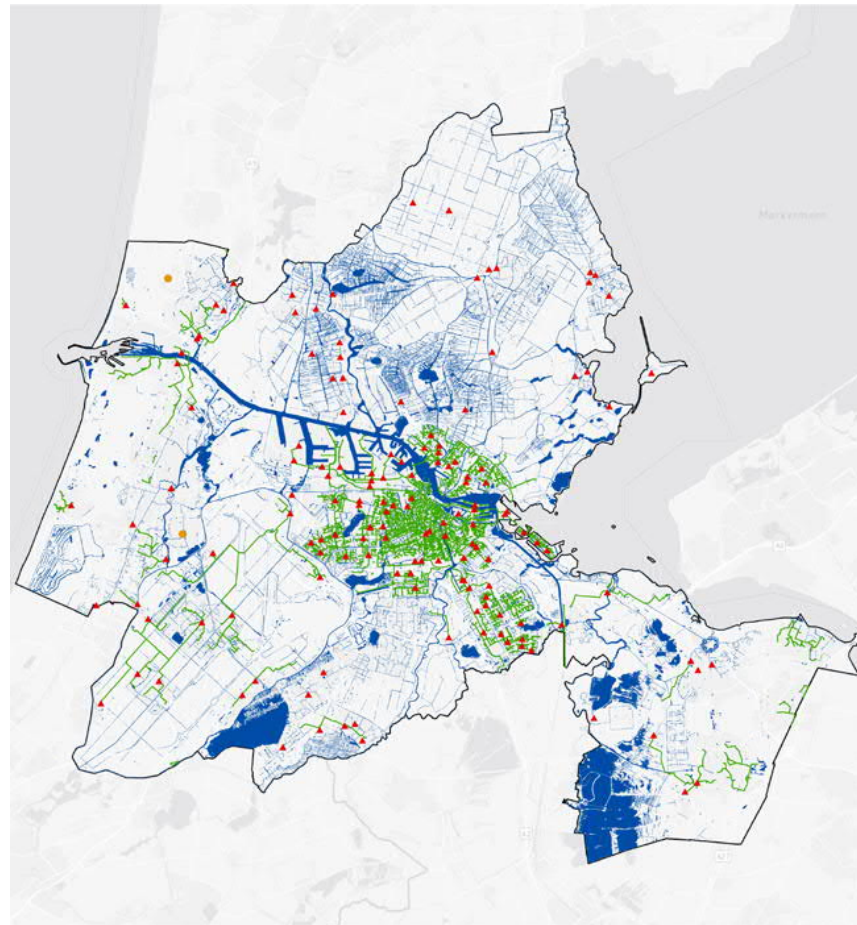
Restwarmte datacentrales (Warmteatlas)
 Restwarmte condenswarmte (Warmteatlas)
 Restwarmte grote industrie (Warmteatlas)
 Restwarmte lozingspunt rijkswaterstaat (pnh)
 Overige bronnen pnh (pnh)

Omgevingswarmtebronnen

De regio Noord-Holland Zuid bevat vele meren, en grenst aan het oosten aan het Markermeer en aan het westen aan de Noordzee. Langs de meren en de kusten in de regio is er dan ook een grote potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. Het vergt echter veel inspanning om met name warmte uit zeewater te winnen. Technisch is dit lastig vanwege verschillende factoren. Bijvoorbeeld vanwege het eb- en vloedstelsel, transport door de duinen of andere zeekeringen en omdat zout een corrosie-impact heeft op de toe te passen materialen. Deze potentie is daarom niet op kaart weergegeven. Verder liggen er voor warmte uit oppervlaktewater met name kansen in het Noordzeekanaalgebied en de boezemwateren en kanalen van de polders (zie afbeelding).

Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij enkele gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). De RWZI's bij Amsterdam-West en Beverwijk hebben de hoogste potentie. Ook kunnen RWZI's biogas en gedroogd slib produceren wat vervolgens gebruikt kan

Omgevingswarmtebronnen Res Noord-Holland Zuid

★ *Het inkomen-
de vuile water
het influent,
wordt in een
aantal stappen
gezuiverd.
Het gezuiverde
water wordt
het effluent
genoemd.*

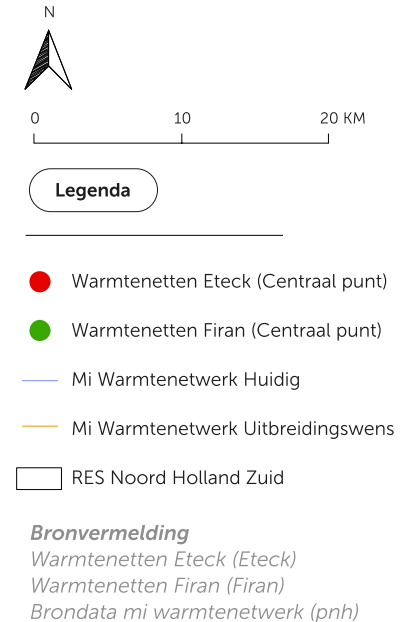
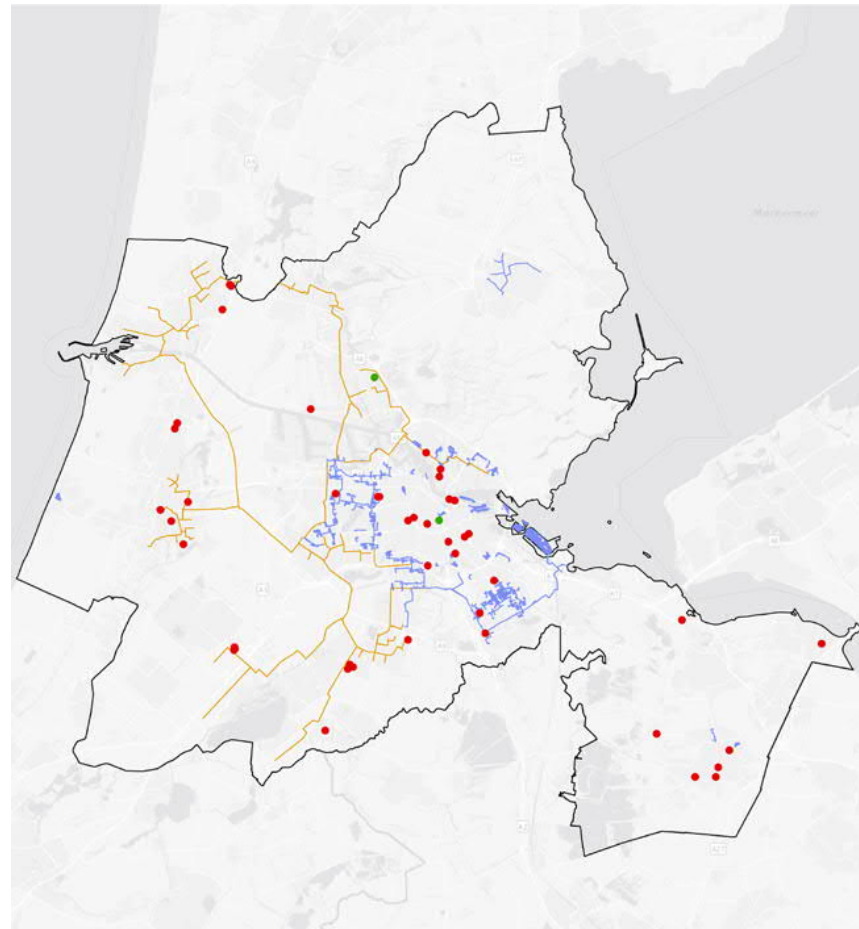
worden als warmtebron. RWZI's in Amsterdam-West, Horstermeer en Amstelveen produceren bijvoorbeeld gedroogd slib en biogas. Ook kan warmte gewonnen worden uit de effluentleidingen van de RWZI's ★. In de regio hebben deze een relatief lage potentie. Een uitzondering hierop zijn enkele rioolleidingen in Amsterdam, en de effluentleiding van RWZI Amsterdam West. De overige rioolleidingen die de regio doorkruisen hebben over het algemeen een geringere potentie, maar kunnen wel een interessante bron zijn voor kleine(re) warmtevragen.

Tot slot kan ook uit de drinkwaterpersleiding die door de regio loopt thermische energie worden gewonnen. De potentie van deze leidingen is voor een deel bepaald, maar omdat het om vitale infrastructuur gaat is dit (nog) niet op kaart zichtbaar gemaakt. Vanuit het drinkwaterbedrijf is inmiddels in samenwerking met de gemeente Heemstede een onderzoek gaande naar deze toepassing.

Warmte-infrastructuur

In Noord Holland Zuid zijn vooral in Amsterdam veel warmtenetten aanwezig. Ook in Zaanstad, Haarlem, Heemstede, Purmerend en Amstelveen liggen enkele (kleinere) warmtenetten.

Warmtenetten RES Noord-Holland Zuid

Regionale context en samenwerking

Het MRA Warmte/Koude programma heeft een routekaart uiteengezet, de Warmtenetten Roadmap (zie afbeelding). De routekaart van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) biedt lokaal en regionaal inzicht in de potentie van duurzame warmtenetten voor alle inwoners van de MRA. Deze routekaart biedt handelingsspectief en moet helpen de energietransitie te versnellen.

In de MRA is het naar verwachting mogelijk 600.000 woningequivalenten (WEQ's) in 2040 aan te sluiten op warmtenetten. Daarmee kan worden voldaan aan ongeveer een derde van de totale warmtevraag.

Opbouw Routekaart

Door warmteaanbod te koppelen aan warmtevraag en infrastructuur, zijn gebieden met perspectief op hoge- (HT), midden- (MT) en lagetemperatuur (LT) warmtenetten geïdentificeerd.

Onderscheid in robuustheid van te ontwikkelen gebieden is gemaakt door gebruik te maken van drie warmtebronsscenario's. Hoe groter de potentie van warmtebronnen, hoe omvangrijker de ontwikkeling van warmtenetten. Waar warmtenetten niet geschikt of waarschijnlijk zijn, is onderzoek naar alternatieven zoals all electric en duurzame gassen gewenst.

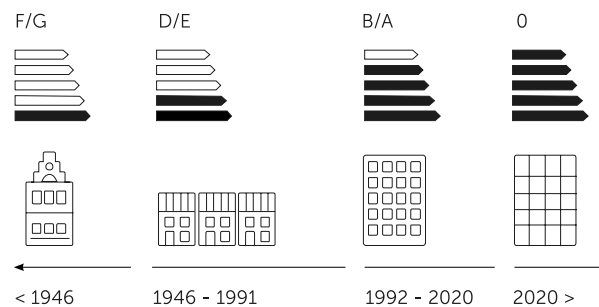
Regionale aansturing

Door schaarste aan grote warmtebronnen in de MRA is overzicht en regionale aansturing noodzakelijk. Zo wordt suboptimalisatie in aanleg van warmtenetten voorkomen. Waar bijvoorbeeld hoge temperatuurbronnen beschikbaar zijn en isolatiemaatregelen MT-warmtenetten mogelijk maken, leidt toewijzing van deze warmte aan naastgelegen gebieden waar isolatie niet mogelijk is op termijn mogelijk tot meer CO₂-reductie.

Mogelijke warmtetechnieken per bouwjaargroep van woningen

Afhankelijk van gebouwkenmeristieken moeten woningen met een bepaald temperatuurniveau en bijbehorende techniek verwarmd worden. Hiervoor zijn vier bouwjaargroepen onderscheiden. Hieronder is aangegeven welke collectieve warmtetechnieken kunnen passen bij de bouwjaargroepen:

- **Tot 1946:** de panden hebben vaak geen spouwmuur en zijn moeilijk te isoleren. Daarom zijn dit soort woningen alleen geschikt voor een HT-warmtenet. Als een woning toch geïsoleerd kan worden, zijn ook MT-warmtenetten geschikt.
- **1946 t/m 1991:** na een eenvoudige isolatie zijn deze woningen geschikt voor aansluiting op collectieve warmtenetten op MT. Na isolatie van de woning is eventueel zelfs een LT-systeem mogelijk.
- **1992 t/m 2004:** wanneer de woningen redelijk geïsoleerd zijn, is verwarming op MT mogelijk. Voor dit woningtype is het moeilijk om door te ontwikkelen naar een LT-systeem. Dit komt door de grote ingrepen in gebouwen en/of installaties die dan gedaan moeten worden.
- **2005 t/m 2019:** door de aanwezigheid van goede isolatie (en vloerverwarming) zijn de woningen in deze categorie geschikt voor verwarmingssystemen op lagere temperatuur.
- **Vanaf 2020:** woningen die vanaf 2020 gerealiseerd zijn of worden, worden zo ingericht dat deze op LT-systemen kunnen worden aangesloten, of op een all electric-systeem.

★ Zie voor meer informatie de rapportage van het 'Grand Design 2.0'.

meer

Voorbeelden gebiedsgericht handelingsperspectief★.

Haarlem

De warmtevraag in Haarlem past bij de aanleg van een collectief warmtenet. Aanvullend beschikbare warmtebronnen dragen bij aan de haalbaarheid van de aanleg. Onderzoek naar geothermie en warmte uit datacenters zijn nodig en in ontwikkeling. Ook is onderzoek nodig naar geschiktheid van een warmtenet en/of alternatief voor aardgas (groengas) in het historisch centrum vanwege beperkt beschikbare ondergrondse ruimte.

Aalsmeer/Haarlemmermeer

De aanwezige warmtevraag past bij de aanleg van een warmtenet en biedt een geschikte oplossing voor woningen en kassen. Er is onderzoek nodig naar aanvullende warmtebronnen zoals geothermie, biomassa, en datacenters. Daarnaast is meer focus nodig op toekomstige elektriciteitsvoorziening, met het oog op de vele elektriciteitsvragers in dit gebied (datacenters en toekomstige LT-warmteoplossingen). Voor nieuwbouw zijn LT-oplossingen geschikt: individuele warmtepompen of LT-warmtenetten. Per situatie moet op basis van bronbeschikbaarheid en kosten deze afweging gemaakt worden.

Gooi- en Vechtstreek

Vanuit de warmtevraag is een warmtenet op sommige plekken een geschikte oplossing. Ook voor deze regio is het belangrijk om naar aanvullende warmtebronnen te zoeken, zoals geothermie, maar ook biomassa of waterstof uit duurzame elektriciteit.

Amstelveen

Voor het grootste deel van Amstelveen zal een warmtenet een goede oplossing zijn. Er wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om het warmtenet uit te breiden.

IJmond

Geothermie is de meest kansrijke warmtebron (bv. bij Flora Cultura in Heemskerk), eventueel later aangevuld met restwarmte van Tata Steel. Een warmtenet in het dichtbebouwde IJmond lijkt daardoor een serieuze optie, uitbreiding daarvan richting Haarlem is mede afhankelijk van regionale afspraken over toebedeling van de restwarmte.

Zaanstad

Vanuit de warmtevraag is een warmtenet een geschikte oplossing. Het warmtenet wordt uitgebreid en draait nu nog op biomassa. Het is de bedoeling dat de biomassacentrale vanaf het tweede kwartaal van 2020 het grootste deel van de jaarlijkse warmte-vraag van het

warmtenet Zaandam-Oost gaat invullen. Voor in de toekomst is belangrijk om naar aanvullende warmtebronnen te zoeken, zoals geothermie, aquathermie of restwarmte uit de industrie.

Amsterdam

Voor delen van Amsterdam kan een warmtenet een goede oplossing kan zijn. Er is nog onderzoek nodig naar de geschiktheid van een warmtenet in het historische centrum (vanwege beperkt beschikbare ondergrondse ruimte) en naar de geschiktheid van andere technische oplossingen zoals warmtepompen en het isoleren van woningen.

Purmerend

In Purmerend staat een biowarmtecentrale van 44 MWt. Sinds de jaren '80 wordt alle nieuwbouw in Purmerend aangesloten op het bestaande (HT) warmtenet. Uitbreiding van het bestaande HT-warmtenet is op veruit de meeste plekken (vanwege de relatief hoge bebouwingsdichtheid) de oplossing om woningen aardgasvrij te verwarmen.

★ Voor meer
informatie
Warmte is Cool

meer

De logische aanpak voor de aanleg van warmtenetten kan per gebied verschillen. In de *Warmtenetten Roadmap* worden verschillende gebieden onderscheiden ★:

- Basisgebieden: gebieden waar voldoende warmtevraag en warmteaanbod is om >600.000 WEQ's aan warmtenetten te koppelen.
- Ontwikkelgebieden: gebieden waar warmtenetten reeds ontwikkeld worden met voldoende warmtevraag en –aanbod op lokale schaal.
- LT-warmte gebieden: gebieden waar de gebouwde omgeving (warmtevraag) goed is te isoleren en geschikt is voor LT-warmte *en/of all electric*.
- Kansrijke warmtegebieden: gebieden waar de gebouwde omgeving kansrijk is voor HT- en MT-warmte, zonder bekende bronnen. Wanneer er geen bronnen gevonden kunnen worden is all electric de meest voor de hand liggende oplossing. Als de woningen hiervoor niet voldoende geïsoleerd kunnen worden, moet gekeken worden naar een alternatieve HT-bron (groengas, biomassa, waterstof of andere innovaties).
- Overige gebieden: all electric of alternatieve HT-bron (groengas, biomassa, waterstof of andere innovaties).

Nadere uitwerking RSW in RES 1.0

Naast inzicht in de warmtevraag en het warmteaanbod wordt in de RES 1.0 een nadere uitwerking gegeven aan:

- Een beschrijving hoe vraag en aanbod op elkaar afgestemd gaan worden en hoe er over de benutting van bovengemeentelijke bronnen zal worden afgestemd;
- Inzicht in eventueel nieuw te ontwikkelen bovengemeentelijke warmte-infrastructuur, waarin een beeld wordt gegeven hoe op regionaal niveau bronnen en vragers op elkaar afgestemd kunnen worden;
- Voor zover TVW's, de gemeentelijke uitvoeringsplannen op wijkniveau en/of andere plannen bekend zijn, zullen de effecten hiervan op het regionale niveau voor de RSW worden beschreven. Hierbij zal tevens een overzicht worden gevoegd van de stand van zaken van de TVW per gemeente;
- Planning: aangegeven zal worden, voor zover bekend, wat de verwachte planning is om tot een logische inzet en verdeling van warmtebronnen voor de gebouwde omgeving te komen. In de planning worden de belangrijkste mijlpalen opgenomen;
- Kansen en knelpunten: inschatting van huidige en toekomstige cruciale knelpunten en/of kansen voor ontwikkeling op regionaal niveau.

Op basis van de eerste verkenningen in de RES 1.0 kunnen stappen gezet worden om te komen tot een mogelijke businesscase op hoofdlijnen voor regionale warmtenetten.

3

Amstelland

Het aanbod van de regio Amstelland is om **283 GWh** hernieuwbare energie op te wekken in 2030.

0,28 TWh

Snel naar...

Aalsmeer

Amstelveen

Diemen

Ouder-Amstel

Uithoorn

3.1 Samenvatting

Aanbod van Amstelland

Het aanbod van de regio Amstelland is om 283 GWh (0,28 TWh) hernieuwbare energie op te wekken in 2030. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (53 GWh★) en de opwek uit zoekgebieden (230 GWh). In onderstaande kaart zijn globaal de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

★ *Nationaal programma RES - RES Analysekaarten (oktober 2019)*

Amstelland kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Dit geldt temeer door de ruimtelijke (hoogte-)beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol, waardoor de mogelijkheden voor windenergie beperkt zijn. Duurzaamheidsambities en -doelstellingen zijn lokaal bepaald in Amstelland. Wel wordt er vanuit de regio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie.

In aanvulling op de zoekgebieden op de volgende twee pagina's ziet men kansen voor duurzame opwek op de volgende plekken in de deelregio:

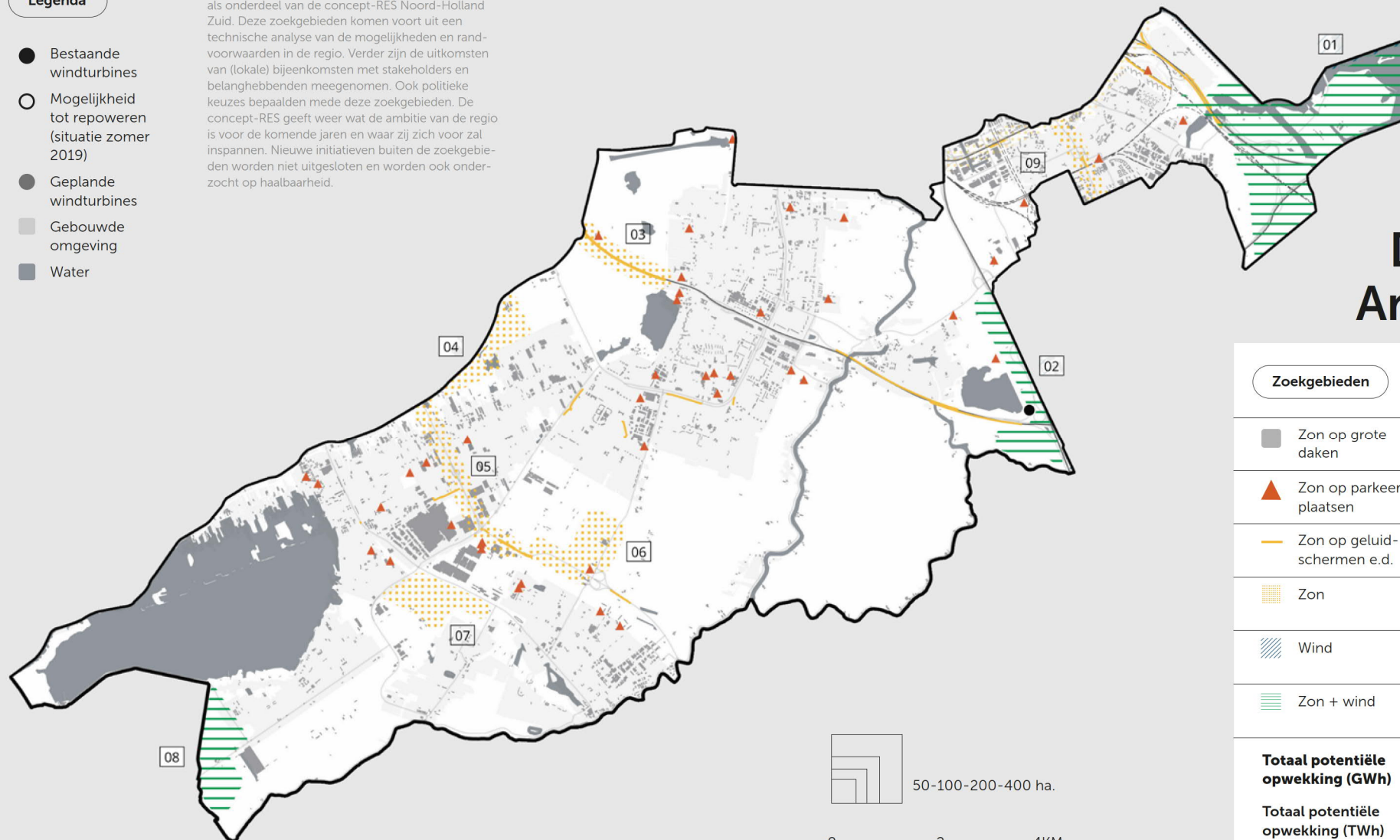
- De potentie voor zon op daken, parkeerplaatsen, geluidsweringen en infrastructuur langs de trein wil de regio zo veel mogelijk benutten.

- Reserveringen voor bedrijven en glastuinbouw: gekeken kan worden hoe gebieden die gereserveerd zijn voor glastuinbouw of andersoortige bedrijven tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie op daken of tussen de kassen. Delen van het kernglastuinbouwgebied in de Kwakel lenen zich hier mogelijk voor, net als bedrijventerrein Greenpark Aalsmeer.
- Voor de opwek van zonne-energie op de Westeinderplassen is weinig draagvlak. Onder meer vanwege de recreatieve waarde en gebruik. De mogelijkheden van opwek van zonne-energie op de zuidoever om zo de afslag van water tegen te gaan, kan verder worden onderzocht

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Deelregio Amstelland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
■ Zon op grote daken	119	78 ha.
▲ Zon op parkeerplaatsen	6	5 ha.
— Zon op geluidschermen e.d.	1	1 ha.
■ Zon	6	10 ha.
/// Wind	-	-
/// Zon + wind	98	88 ha. 5 tur
Totaal potentiële opwekking (GWh)	230	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,23	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	53	

Het aanbod van de regio Amstelland is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- 01 **Diemerscheg.** Rondom het Amsterdam-Rijnkanaal, de A1 en A9 ziet de deelregio Amstelland in combinatie met de gemeenten Amsterdam en Weesp mogelijkheden voor wind- en zonne-energie. Voor de opwek van windenergie kan gezocht worden langs infrastructuur. Ook kan er gekeken worden naar mogelijkheden van wind- en zonne-energie in het Diemberbos, rond de Diemer Vijfhoek en op het IJmeer in relatie met aansluitingsmogelijkheden rondom de Diemercentrale. Aandachtspunt bij dit zoekgebied is dat de Diemer Vijfhoek een geliefd natuurgebied is en het IJmeer Natura 2000 gebied.
- 02 **A2-Ouderkerkerplas.** Een strook direct langs de A2 ter hoogte van het bedrijventerrein in Amsterdam Zuidoost en het gebied rondom het wegenknooppunt A2/A9 leent zich mogelijk voor de opwek van wind- en zonne-energie langs infrastructuur. In het lokale atelier bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over dit zoekgebied. Dit is een gecombineerd zoekgebied van de gemeente Ouder-Amstel en Amsterdam.
- 03 **A9-Amsterdamse Bos.** Het deel van de A9 dat door het Amsterdamse bos loopt biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op geluidsschermen.
- 04 **Oosteinderpoel.** Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie langs het glastuinbouwgebied. Gezocht kan worden naar het inpassen van zonneweides met als doel om de omgeving te versterken. Uitgangspunt hierbij is dat gezocht wordt naar oplossingen waarbij dubbelruimtegebruik wordt toegepast.
- 05 **N201 Burgermeester Brouwerweg.** In dit zoekgebied kan gezocht worden naar het inpassen van zonne-energie langs infrastructuur.
- 06 **Zon op te realiseren bedrijventerrein.** Dit gebied biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op de gebouwen van het nieuw te realiseren bedrijventerrein.
- 07 **N196-Poelweg.** Tussen de twee bedrijventerreinen in, ten zuiden van de N196, kan gezocht worden naar inpassing van zonne-energie. Dit gebied ligt in de Stelling van Amsterdam. Dat betekent dat er mogelijk beperkingen gelden. In het lokale atelier was bij een aantal aanwezigen draagvlak om dit zoekgebied verder uit te werken. Daarbij werden een goede ruimtelijke inpassing en zoeken naar mogelijkheden voor dubbelgebruik, zoals natuur en/of recreatie genoemd.
- 08 **Zuiderlegmeerpolder Oost.** In de zuidelijke punt van de regio liggen mogelijkheden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Het verder verkennen van de mogelijkheden in dit zoekgebied vraagt om een zorgvuldig proces, omdat uit de lokale ateliers in de gemeenten Aalsmeer en Uithoorn bleek dat zowel positief als negatief werd gedacht over toepassen van wind- en zonne-energie in dit gebied. Samen met belanghebbenden zal onderzocht moeten worden of er mogelijkheden zijn, al dan niet in combinatie met omliggende gemeenten.

3.2 Kenmerken en ambities Amstelland

Algemeen

De regio Amstelland bestaat uit de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De regio telt ruim 196.000 inwoners en maakt onderdeel uit van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De Greenport, als logistieke mainport, vormt met circa 50.000 werkenden bij teeltbedrijven, veiling, handelsbedrijven, exporteurs, tuinbouw-leveranciers en veredelaars een belangrijke economische motor voor de regio. De Diemer Centrale heeft een belangrijke regionale functie, als energieleverancier van zowel warmte als elektriciteit.

Om naar de toekomst toe een goede concurrentiepositie te behouden werken

de greenport-gemeenten Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn samen met de gemeente Haarlemmermeer en andere partijen aan de opgave om het gebied te transformeren naar een modern en duurzaam tuinbouwcluster.

De regio kent een grote druk op de ruimte. Dit vraagt om een goede ruimtelijke afstemming en afweging van verschillende functies. Het gebrek aan vrije ruimte, gecombineerd met de grote woningbouwopgave, maakt het realiseren van hernieuwbare energie in Amstelland een uitdaging. Daarom is het ook van belang dat de regiogemeenten zo goed mogelijk sturen op energieprestaties bij nieuwbouw van woningen en bedrijven. Ook zijn er ruimtelijke beperkingen die voor een groot deel van de regio gelden door de aanwezigheid van Schiphol. Tegen deze achtergrond wordt de regio uitgedaagd ruimte te vinden voor de realisatie van duurzame energie initiatieven om zo toch een bijdrage te kunnen leveren aan de landelijke klimaat-doelstellingen.

Landschap

De regio kenmerkt zich als een stedelijke regio met daartussen waardevolle natuurlandschappen. De openheid en het agrarisch gebruik in contrast met het omliggende stedelijk gebied vormt een kernwaarde van dit landschap wat iconisch

is binnen de metropoolregio Amsterdam. De regio ligt aan het IJsselmeer, maakt onderdeel uit van het Groene Hart en wordt grotendeels gevormd door de landschappelijke groene long ten zuiden van Amsterdam, bestaande uit veenrivierenlandschap, veenpolderlandschap en droogmakerijenlandschap. Buiten het stedelijk gebied van de deelregio Amstelland zijn veel natuurwaarden aanwezig, onder andere de Diemerscheg en de Amstelscheg, met daarbinnen de Ronde Hoep, het Amsterdamse bos, het Diemberbos, de Westeinderplassen en de Ouderkerkerplas.

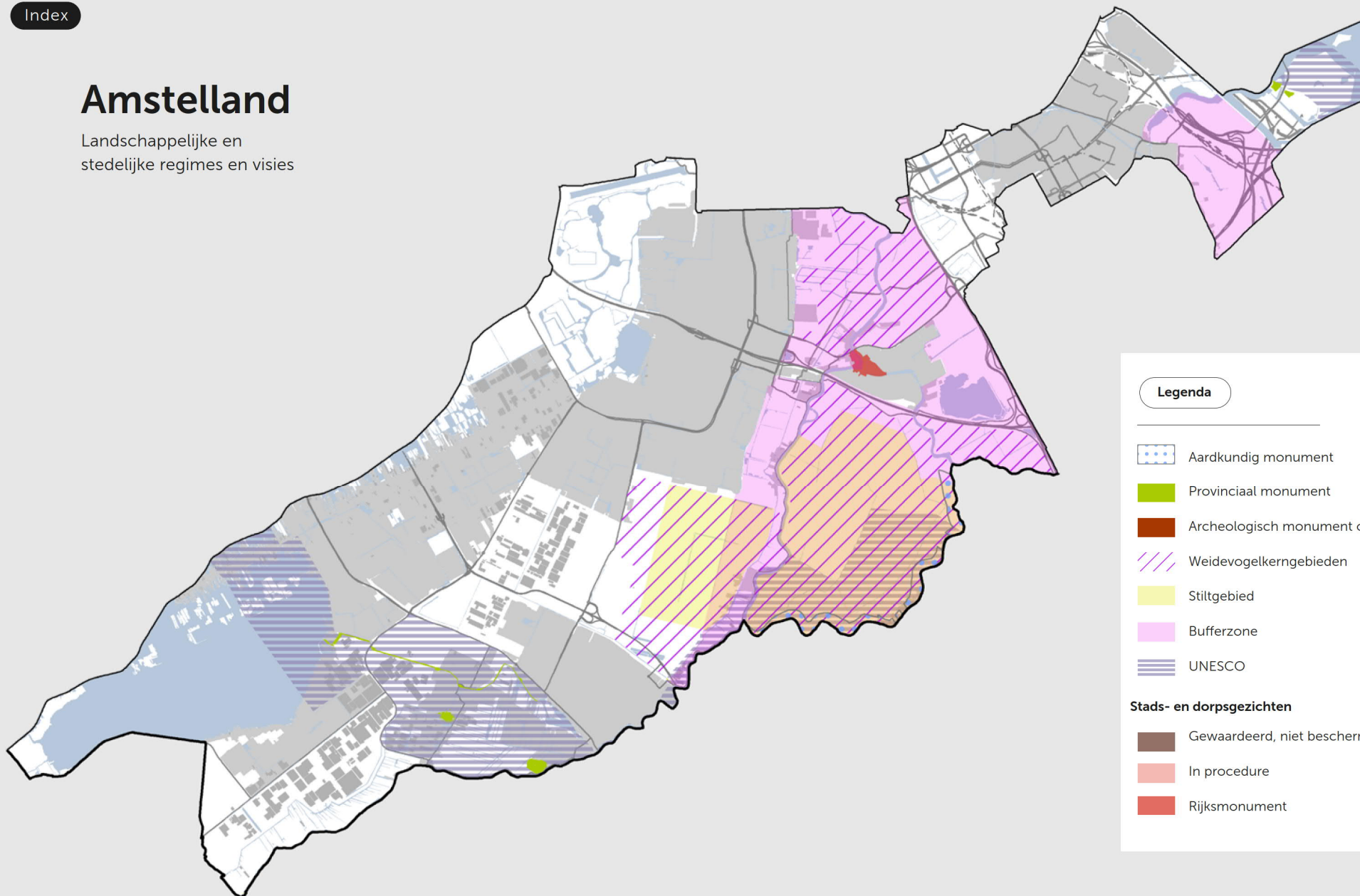
Deze natuurwaarden brengen ook landschappelijke beperkingen met zich mee, zowel vanuit Europees -, nationaal - of provinciaal beleid. Ook wordt het landschap doorsneden door diverse soorten infrastructuur, denk hierbij aan snelwegen en het Amsterdam-Rijnkanaal.

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

Amstelland heeft geen regionaal duurzaamheidsbeleid. Ambities en doelstellingen zijn lokaal bepaald. Wel wordt er vanuit de deelregio incidenteel en op specifieke onderwerpen samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en energie. Bijvoorbeeld op het gebied van het verduurzamen van particulier woningbezit, in samenwerking met het Regionaal Energieloket.

Amstelland

Landschappelijke en
stedelijke regimes en visies

Legenda

- Aardkundig monument
- Provinciaal monument
- Archeologisch monument op rijksniveau
- Weidevogelkerngebieden
- Stiltgebied
- Bufferzone
- UNESCO

Stads- en dorpsgezichten

- Gewaardeerd, niet beschermd
- In procedure
- Rijksmonument

3.3 Elektriciteit en warmte

Wind

Huidige situatie

Momenteel is er één windturbine in de regio waarmee 6 GWh aan windenergie wordt opgewekt.

Aandachtspunten

Voor toekomstige opweklocaties geldt dat rekening moet worden gehouden met een aantal beperkingen. Zo valt een groot deel van het gebied binnen de hoogtebeperkingen rondom Schiphol, waardoor in deze beperkingsgebieden geen grote windturbines mogelijk zijn. Naast de veiligheidsbeperkingen, gelden er ook natuur – en landschappelijke beperkingen vanuit Europees, landelijk en provinciaal beleid.

Mogelijkheden

Mede door bovengenoemde beperkingen zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt in Amstelland. De mogelijkheden die er zijn liggen met name in het noorden van de regio (Diemerscheg), het zuidoosten (zone A2/A9 en wegenknooppunt A2/A9) en in de zuidwestelijke punt van de deelregio.

Zon

Huidige situatie

Momenteel wordt er 47 GWh via grootschalige zonne-energie opgewekt in de regio Amstelland. Tot nu toe gebeurt dit voornamelijk via zonnepanelen op daken. Ook is er een groot aantal grootschalige zonnedaken gepland. Recent zijn twee grootschalige opweklocaties voor zonne-energie op een open veld gerealiseerd: één bij Amstelveen (op het terrein van Waternet) en één bij Uithoorn (ook op het terrein van Waternet). Al wel gepland, maar nog niet gerealiseerd is een grootschalige opweklocatie bij de A9 ter hoogte van Amstelveen.

Aandachtspunten

Voor toekomstige zonnevelden gelden veel beperkingen die voortkomen uit zowel Europese, nationale en provinciale regelgeving

en beleid. Zo maakt een deel van de regio onderdeel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000 en zijn er diverse weidevogelkern- en -leefgebieden. Ook geeft de Unesco- status van de Stelling van Amsterdam beperkingen.

Mogelijkheden

Met name zon op grote daken biedt mogelijkheden. Grote daken liggen voornamelijk op de bedrijventerreinen en gezien het innovatie karakter, op termijn ook (na 2030) op de kassen. Ook zon langs infrastructuur (op geluidsschermen en in de berm) wordt als kansrijk ingeschat. Daarnaast kan gekeken worden hoe gebieden die gereserveerd zijn voor glastuinbouw of andersoortige bedrijven tijdelijk gebruikt kunnen worden voor de opwek van zonne-energie op daken of tussen de kassen.

Warmte

De grootste warmtebron in de regio Amstelland is de Diemercentrale. Daarnaast zijn er verschillende (potentiële) warmtebronnen in de regio Amstelland: geothermie, biomassa, restwarmte van industrie en datacenters, warmte- en koude-opslag en aquathermie. Deze paragraaf beschrijft, op basis van huidige kennis, de

mogelijk te benutten warmtebronnen in de regio. In de Transitievisie Warmte wordt per gemeente vastgelegd in welk tempo wijken aardgasvrij kunnen worden en welke oplossingen daarbij voor de hand liggen. Op het thema warmte wordt regionaal samengewerkt via het MRA Warmte/Koude programma, omdat dit thema de gemeentelijke - en deelregiogrenzen overstijgt.

Geothermie

De potentie van geothermie wordt momenteel onderzocht (SCAN onderzoek). De resultaten worden in een volgende versie, indien beschikbaar, opgenomen.

Biomassa

Er wordt in de regio Amstelland anno 2017 in beperkte mate hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit biomassa (2 GWh). Dit aandeel telt niet mee in het bod van de RES. De potentie van duurzame biomassa naar de toekomst toe is onduidelijk en zal de komende tijd onderzocht moeten worden. Er is één warmtekrachtkoppeling aanwezig bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie in Amstelveen. Daarnaast is er een vergunningaanvraag (100 MW) gedaan voor een biomassacentrale in Diemen.

Restwarmtebronnen

Amstelland heeft een relatief klein aantal restwarmtebronnen. In het kader van het Warmte en Koude programma van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt gekeken naar potentiële restwarmtebronnen in de deelregio. Er is één regionaal warmtenet in Amstelland dat vanuit de Diemercentrale via Diemen en Duivendrecht doorloopt tot Amstelveen. In de Energy Hub in Aalsmeer wordt restwarmte ingezet als bron voor warmte voor andere gebouwen. Net over de grens met Haarlemmermeer in het noordoosten van de deelregio Amstelland ligt een cluster datacentra, die potentieel ook aan deze deelregio warmte zouden kunnen leveren aan nieuwbouw en recent gebouwde gebouwen.

Warmte – en koudeopslag (WKO)

De open WKO-potentie in de deelregio Amstelland is goed in het zuidwesten van de regio en gemiddeld tot laag in de rest van de regio. Toch is er een aanzienlijk aantal open- en gesloten WKO-projecten aanwezig in de regio. Er is een aantal wijken met een WKO-net. Zo wordt de Westwijk in Amstelveen en de wijk Sniep in Diemen (grotendeels) van warmte voorzien vanuit een WKO-net. Alleen aan de zuidgrens van de deelregio zijn er be-

perkingen voor WKO-projecten vanwege de aanwezigheid van aardkundige monumenten.

Aquathermie

De regio Amstelland heeft een goede theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater, met name vanuit de Westeinderplassen en andere open wateren in de regio. Er zijn gemalen aanwezig in de regio. Er zijn twee rioolwaterzuiveringsinstallaties aanwezig; in Amstelveen en bij Uithoorn. Zowel influent- als effluentleidingen★ van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) doorkruisen de deelregio Amstelland. De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is voor leidingen bekend, en moet voor gemalen en RWZI's nog bepaald worden. Ook drinkwaterleidingen bieden potentie voor het winnen van zowel warmte als koude. Er zijn er drie in de regio: één in Aalsmeer en twee in Amstelveen. Let wel, deze potenties zijn niet zonder meer bij elkaar op te tellen omdat het om hetzelfde water gaat, en het gebruik van de thermische energie door de één grote invloed heeft op de gebruiksmogelijkheden van een ander.

★ *Het inkomen-
de vuile water
het influent,
wordt in een
aantal stappen
gezuiverd. Het
gezuiverde water
wordt het efflu-
ent genoemd.*

3.4 Energie- infrastructuur

De netimpactanalyse laat zien dat in de deelregio Amstelland het aanbod voor grootschalige opwek vrijwel overal past binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Echter, door de toename in verbruik raakt toch een aantal stations overbelast.

De verwachting is dat in 2030 op vier stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Het gaat om de volgende stations:

- *OS Amstelveen Bolwerk* lijkt volgens de back-up data alleen een knelpunt te worden voor teruglevering. In de door de netbeheerder uitgevoerde analyse lijkt Amstelveen Bolwerk ook aan de afnemerskant een knelpunt te vormen. Er wordt volgens deze analyse meer nieuwbouwwoningen op dit onderstation verwacht.

- *OS Amstelveen* zal haar maximale leveringscapaciteit bereikt hebben in 2030. Glastuinbouw en datacenters zorgen voor de grootste toename van verbruik.
- *OS Aalsmeer Bloemenveiling* zal haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben.
- *OS Venserweg* zal in 2030 haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben. Dit wordt veroorzaakt door een verwachte groei in datacenters.

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamangement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte back-up-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpactanalyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations. De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in de deelregio Amstelland zijn grootschalige niet-gebouwgebonden opwek van zonne-energie (energieopwek) en nieuwbouw van woningen en datacenters (energievragers).

Aandachtspunten

- Voor 150kV-installatie Amstelveen is er 110 MVA beschikbaar voor teruglevering over in de *minimale belastingssituatie*. Vanuit netperspectief lijkt het gunstig om grootschalige opwekprojecten in deze omgeving te plaatsen.
- Suggestie tot samenwerking met Amsterdam (Zuid-West) waar er nog relatief veel ruimte voor teruglevering op het net is.
- De netbeheerder geeft aan dat de gebruikte back-up gegevensset verder moet worden verfijnd zodat er meer zekerheid gegeven kan worden over te verwachten belasting en de bijbehorende impact op het

3.5 Gemeentelijke ambities

Aalsmeer

Aalsmeer is, met 32.000 inwoners een gemeente waar mensen graag wonen en recreëren. Ook is Aalsmeer een belangrijke economische motor in de regio.

De sierteelt, scheepsbouw, logistiek, recreatie en toerisme, en de woon- & tuinbranche zijn sectoren van formaat en van groot belang voor de werkgelegenheid in de regio. Om ervoor te zorgen dat we een leefbare wereld aan onze kinderen doorgeven zijn we samen met inwoners en bedrijven aan de slag met grote thema's zoals circulaire economie, de energietransitie en klimaatadaptatie. Samen maken we Aalsmeer (steeds) toekomstbestendig(er).

Energie-ambities

In 2030 gebruikt de gemeentelijke organisatie geen fossiele brandstoffen meer. En in 2040 moet dat voor de hele gemeente gelden. Daarom werkt gemeente Aalsmeer aan energiebesparing en duurzame energiebronnen. Om deze ambities te kunnen bereiken moeten energiebronnen in de gemeente zelf, maar ook daarbuiten worden gezocht. Al de benodigde energie binnen de gemeentegrenzen opwekken vergt een onrealistisch grote inzet; zonnepanelen op 95% van het daarvoor geschikte landelijk gebied en op 100 procent van het totale dakoppervlak! Gemeente Aalsmeer gaat haar best doen om de ambitie fossielonafhankelijk 2040 zo veel mogelijk te behalen, wetende dat dit zonder extra landelijke inzet niet haalbaar is. Daarom focust de gemeente op de dingen waar ze invloed op heeft. En zet Aalsmeer in op verdere samenwerking met de regio. Ook zullen er nog problemen en uitdagingen naar voren komen, die soms lokaal, regionaal of provinciaal opgelost moeten worden maar vaak een landelijke oplossing vergen.

Rol van de gemeente

Het verduurzamen van onze elektriciteitsvoorziening en warmtevoorziening zijn complexe transitieopgaven met een grote impact op ons allemaal. Er leven veel zorgen in de samenleving zoals, wat betekent het voor mijn huis, bedrijf

en mijn omgeving? Hoe gaan we dat betalen? En doen we eigenlijk wel genoeg? Of kan het niet sneller? De gemeente wil voorkomen dat inwoners en bedrijven onnodig hoge kosten moeten maken en wil graag dat ze kunnen profiteren van lokale duurzame opwek. De gemeente kan (en wil) inwoners en bedrijven niet dwingen om maatregelen te nemen, maar wel laten zien dat alternatieven aantrekkelijker kunnen zijn. De gemeente heeft een belangrijke rol bij het vertellen van het verhaal: waarom doen we het? En hoe kunnen we dat (slim en samen) doen? Dit vergt een participatieve aanpak. Gemeente Aalsmeer kiest een stimulerende, faciliterende en ondersteunende rol in de energietransitie!

Enkele voorbeelden in Aalsmeer:

- Energy-hub Aalsmeer: een energie-uitwisselingsnet tussen een datacentrum, sportcentrum, zwembad, integraal-kind-centrum, groothandel en op termijn mogelijk woningbouw.
- Duurzaamheidsfonds Aalsmeer: ondersteunt lokale energie-initiatieven met subsidie en of financiering.
- Duurzaamheidslening een aantrekkelijke manier voor woningeigenaren om duurzaamheidsmaatregelen te financieren
- Een sterke energieloketfunctie gericht op het

adviseren en ontzorgen van woning eigenaren bij woningverduurzaming door o.a. groepsaankopen, wijkaanpakken etc.

- Stichting MVO-platform Aalsmeer.

Lokaal atelier

Om de lokale gemeenschap optimaal te betrekken is een brede vertegenwoordiging uit de samenleving uitgenodigd, zoals ondernemers van diverse branches, inwonersvertegenwoordigers, raadsleden, en het burgerinitiatief Werkgroep Aalsmeer Gasloos, om gezamenlijk van gedachten te wisselen over duurzame energie-opwek in Aalsmeer. De 25 aanwezigen deelden in een goede sfeer wensen, bedenkingen, kansen en knelpunten. Iedereen was het erover eens dat opwek op daken en dubbelruimtegebruik altijd de voorkeur verdient, om de weinige groene ruimte zoveel mogelijk te ont-zien. Windenergie ligt erg gevoelig bij de aanwezigen. Windenergie is alleen mogelijk in een klein gebied ten zuiden van Kudelstaart. Omdat het opwek potentieel groot is, werd gesuggereerd toch nader draagvlakonderzoek te doen. Voor het draagvlak kan het helpen als omwonenden kunnen profiteren van de opbrengsten. Zon op water werd vanwege de sterke recreatiesector op de Westeindeplas als onwenselijk ervaren. Maar op de zuidoever kan opwek mogelijk helpen om oeverafslag te voorkomen.

Amstelveen

Amstelveen werkt aan een toekomstbestendige stad en wil in 2040 onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen, zoals aardgas. De energie die we gebruiken moet dan uit duurzame bronnen komen.

Dat betekent dat ruim 41.000 (bestaande) woningen en 3.000 bedrijven in dat jaar energiezuinig zijn en gebruikmaken van hernieuwbare elektriciteit en duurzame warmte. Om deze ambities waar te maken zet gemeente Amstelveen in op het verduurzamen van

“Wind en zon zijn zo comple-mentair, idealiter voeg je dat samen.”

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Amstelveen

woningen en gebouwen.

Amstelveen koestert haar groene ruimte en de recreatieve en landschappelijke waarden hiervan. Met dit als uitgangspunt draagt Amstelveen - als onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid - bij aan de opgave van het Klimaatakkoord om landelijk 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken met zonne- en windenergie.

Door de ligging van Amstelveen vlak naast Schiphol zijn de mogelijkheden voor wind-energie zeer beperkt. In gemeente Amstelveen heeft op 3 februari 2020 participatie plaats-gevonden met inwoners, organisaties en bedrijven over de mogelijkheden om groot-schalig duurzame energie op te wekken.

De duurzaamheidsambities van Amstelveen zijn uitgewerkt in de volgende maatregelen.

- In 2020 wordt de Transitievisie Warmte ontwikkeld en vastgesteld door de gemeen-teraad. In de Transitievisie Warmte staat hoe we het energiegebruik in de gemeente terugdringen en hoe Amstelveen van het aardgas afgaat.
- Gemeente is bezig met de verduurzaming van haar vastgoed en gebruikt in 2030 geen fossiele brandstoffen meer. Daarom werkt gemeente Amstelveen aan energiebespa-ring en duurzame energiebronnen. Om deze

ambities te kunnen bereiken moeten energiebronnen in de gemeente zelf, maar ook daarbuiten worden gezocht.

- Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is vormgegeven rondom de hoofdthema's Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulaire Economie. Voor energie ligt de focus op het tegengaan van de uitputting van fossiele brandstoffen, het terugdringen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie vanuit bronnen als zon en warmte.
- Regionaal Energieloket is beschikbaar voor informatie en advies aan woningeigenaren.
- Via het duurzaamheidsfonds ondersteunt Amstelveen initiatieven en projecten met subsidie en financiering die gericht zijn op het verduurzamen van de gebouwde om-geving. Denk aan energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Hierbij ziet de gemeente zichzelf in de rol van 'makelaar' en bruggenbouwer. Voorbeelden van grootschalige opwek zijn het postcode-roos project aan de Johannes Calvijn laan, de energiecoöperatie Nes aan de Amstel, en het zonnedak op bedrijf Dillewijn Zwapak.
- Amstelveen ondersteunt inwoners met subsidieregelingen en collectieve inkoop-acties bij het verduurzamen van hun woning, zonnepanelen en isolatie.
- De opwek van duurzame elektriciteit wordt

gestimuleerd door het ontwikkelen ruimtelijke kaders voor de opwek van zonne-energie.

- Stimuleren en ondersteunen inwonersinitiatieven
- Sportverenigingen worden door subsidieregelingen ondersteund bij het verduurzamen.
- Met corporaties worden afspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- Amstelveen heeft bij de energietransitie aandacht voor mensen met een lager inkomen.

Lokaal atelier

In Amstelveen heeft op 3 februari 2020 de gemeentelijke bijeenkomst plaatsgevonden. De deelnemers hebben gesproken over de bouwstenen en welke hun voorkeur hebben. In totaal hebben circa 35 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst, bestaande uit inwoners, raadsleden, ondernemers, natuur- en milieuorganisaties en de wethouder. De aanwezigen zagen vooral potentie voor zon op grote daken en zon langs infrastructuur. De natuur en de bestaande landschappen, Bovenkerkerpolder, Amstelscheg en het Amsterdamse Bos, worden als te waardevol gezien (weidevogelgebied en Bijzonder

Provinciaal Landschap) voor grootschalige opwek. Gegeven het feit dat er in Amstelveen veel beperkingen zijn om windenergie op te wekken (In verband met Schiphol (LIB) en radar), wordt voor grootschalige opwekking van windenergie weinig tot geen potentie gezien.

Diemen

Diemen onderkent de urgentie van de klimaatcrisis. Die gaat de gemeente, alle inwoners, ondernemers en organisaties in Diemen aan.

Alleen samen zijn we in staat om de uitdagingen waar de klimaatcrisis ons voor stelt op te lossen. De gemeente geeft hierbij prioriteit aan het investeren in de energietransitie, het versterken van de natuur in en om Diemen, het verkleinen van de afvalberg en het klimaatadaptief vormgeven van de openbare ruimte.

Diemen koestert haar groene ruimte en de recreatieve en landschappelijke waarden hiervan. Met dit als uitgangspunt draagt Diemen - als onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid - bij aan de opgave van het Klimaatakkoord om landelijk 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken met zonne- en windenergie.

De gemeente Diemen heeft de ambitie om in 2030 een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie te realiseren. Dit houdt in dat de gemeentelijke organisatie geen broeikasgassen meer uitstoot. Diemen heeft hiertoe de Parijsverklaring van het Klimaatverbond medeondertekend.

Om deze ambitie waar te kunnen maken zal fors worden ingezet op energiebesparing. Hierbij pleit Diemen voor nationale regelgeving die de noodzakelijke stappen mogelijk maakt, zoals bijvoorbeeld het verlagen van de maximumsnelheid op de omliggende snelwegen. Het energieverbruik van het autoverkeer op de snelwegen rond Diemen wordt namelijk aan de gemeente Diemen toegerekend.

Daarnaast heeft de gemeente Diemen in het Coalitieakkoord 'Duurzaam samenleven 2018-2022' het onderstaande pakket aan maatregelen opgenomen:

- De gemeente ondersteunt duurzame maatschappelijke initiatieven. Een voorbeeld hiervan is het platform Daarom Duurzaam Diemen dat in co-creatie met inwoners werd opgezet. Inmiddels zijn onder deze paraplu een aantal initiatieven gestart op thema's als energie, voedsel en grondstoffen.

- Diemen zet zich in voor de realisatie van minimaal drie windturbines in het Diemberbos. Hierbij is de inzet dat toekomstige winsten (deels) ten goede moeten komen aan de ontwikkeling en het beheer van het natuurgebied en aan de inwoners van Diemen.
- Diemen ondersteunt zon- en windcoalities om bovengenoemde initiatieven tot een succes te maken. Hierbij ziet de gemeente zichzelf in de rol van 'makelaar' en bruggenbouwer. Een voorbeeld is de lokale duurzame energiecoöperatie Diemen Ecoström. Deze coöperatie maakt het mogelijk dat buurtbewoners en ondernemers als collectief zonne-energie opwekken op daken in de buurt. Medio 2019 zijn al twee grote daken volgelegd met zonnepanelen.
- In geval van nieuwbouw, die nog niet planologisch of contractueel vastligt, worden uitsluitend gasloze gebouwen toegestaan. Deze gebouwen zijn minimaal nul-op-de-meter, waarbij er wordt gestreefd naar energie-positief. Een voorbeeld is de ontwikkeling van de energieneutrale wijk Holland Park West met 706 woningen en een brede school met kinderdagverblijf.
- Met corporaties en huurders worden afspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- Keuzes voor warmtebronnen, zoals warmtenetten en WKO, worden in kaart gebracht en kansen worden in de tijd uitgezet. Biomassa als warmtebron is in Diemen ongewenst. Van datacenters die zich in Diemen willen vestigen wordt verwacht dat ze met hun restwarmte een bijdrage leveren aan de warmtetransitie.
- Diemen zoekt waar mogelijk aansluiting bij regionale en landelijke initiatieven om één of meerdere wijken van het gas af te halen. Kansen in Diemen worden actief benut, waarbij (ook) externe financieringskansen worden onderzocht.
- Diemen zoekt naar manieren om energiearmoede te bestrijden en heeft bij de energietransitie aandacht voor mensen met een lager inkomen. Hierbij wordt vanaf 2020 een programma gestart met energiecoaches'. Deze coaches gaan bij inwoners op bezoek om praktische tips rond energiebesparing te geven.

Expertsessie en lokaal atelier

Op 28 januari 2020 heeft Diemen een expertsessie over wind- en grootschalige zonne-energie gehouden om de drie scenario's te verrijken en een eerste toets te doen op de haalbaarheid. Hierbij is gebruik gemaakt van het 'geodesign platform' Tygron. Met behulp van dit computerprogramma wordt een nieuw initiatief (bijv. een windturbine) in 3D getekend, in een bestaande situatie. Mogelijke locaties voor wind- en grootschalige zonne-energie zijn met behulp van Tygron tijdens deze sessie ingetekend in het landschap en besproken. Aanwezigen waren overwegend positief over de sessie: het is een nuttig hulpmiddel om te praten over een complex onderwerp zoals dit, het geeft inzicht in beperkingen en is een goed startpunt voor nader onderzoek. Na afloop van de sessie werd ook een video gemaakt met een visualisatie van de verschillende locaties die er besproken zijn. De video werd tijdens het Lokale Scenario Atelier getoond.

35 inwoners van Diemen hebben op 4 februari 2020 deelgenomen aan de bijeenkomst over de RES. In een positief kritische sfeer hebben de deelnemers meegepraat over drie scenario's voor grootschalige opwek van elektriciteit via wind en zon. Het resultaat was een gevarieerde mix van bouwstenen voor Diemen, maar ook inzicht in wat veel inwoners helemaal niet zien zitten. Opmerkelijk was een voorkeur voor de ambities van het scenario 'Lokale Kracht', met de bouwstenen uit het scenario Energiestad en -dorp. Dit toont in ieder geval dat inwoners het belangrijk vinden om actief betrokken te zijn bij de energietransitie. Ze zien mogelijkheden voor een aanpak met zon- en windcoöperaties, maar blijven qua bouwstenen liever binnen de bestaande infrastructuur. Dan moet men denken aan zon op grote daken, parkeerplaatsen, langs spoorbermen en op geluidschermen langs snelwegen. Een aantal deelnemers zag ook kansen voor windturbines rond het knooppunt A1/A9.

Ouder-Amstel

Duurzaamheid betekent “aansluiten op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in gevaar te brengen”.

Oftewel: genieten van de welvaart die het huidige leven ons biedt, maar tegelijkertijd goed zorgen voor mens en milieu zodat ook de generaties na ons dat kunnen blijven doen. Dat lukt niet als we nu niets doen aan problemen zoals de uitputting van grondstoffen en fossiele brandstoffen, CO₂-uitstoot en opwarming van de aarde. Kortom: er is een omslag nodig in denken en doen.

Met zo'n 14.000 inwoners is de gemeente Ouder-Amstel een relatief kleine gemeente met een heel bijzonder gebied. Naast de doorsnijding van het grondgebied door snelwegen en spoorlijnen zijn er, met name in Duivendrecht, veel stedelijke ontwikkelingen gepland die zullen leiden tot een verdubbeling van het aantal inwoners. Ook Schiphol drukt een stempel op het gebied, evenals de oprukkende stedelijke ontwikkelingen van buurgemeenten. Ouder-Amstel is trots en zuinig op het nog aanwezige groen en water en speelt dan ook een belangrijke rol op het gebied van recreatie en natuur, ook voor de omliggende gemeenten. Het duurzaamheidsbeleid van de gemeente is vormgegeven rondom de hoofdthema's Energie en Circulaire Economie. Voor energie ligt de focus op het tegengaan van de uitputting van fossiele brandstoffen, het terugdringen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie vanuit bronnen als wind, zon en warmte. Lokale initiatieven zoals die van coöperatie De Windvogel, die de huidige windturbine heeft gerealiseerd, zijn daarbij erg belangrijk. Binnen de gegeven mogelijkheden ondersteunen wij uitbreiding van deze duurzame

opwekcapaciteit. Uiteraard is verder onderzoek nodig naar de ruimtelijke inpassing, bouw en exploitatie. In dat kader heeft lokaal eigendom van de productie (inwoners en/of bedrijven) onze voorkeur (minstens 50 procent lokaal). Een uiteindelijke initiatiefnemer (die een windturbine wil plaatsen) moet een proces opzetten om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Dit kan op verschillende manieren zoals procesparticipatie, financiële participatie, eigendoms participatie, een omgevingsfonds of een combinatie hiervan.

Lokaal atelier

Ook tijdens het lokale RES atelier met inwoners kwam duidelijk naar voren dat benutting van bestaande (bedrijfs-)daken en de ruimte langs de infrastructuur van (spoor)wegen eerst moet plaatsvinden. Het open gebied en de bestaande natuur moet zoveel mogelijk behouden blijven.

Uithoorn

Uithoorn is uniek gelegen aan de Amstel en Het Groene Hart, én nabij alle grootstedelijke voorzieningen.

Aan de ene zijde ligt het veenweidegebied lang de Amstel, aan de rand van het Groene Hart. Aan de andere kant is de gemeente direct verbonden met de stedelijke regio rond Amsterdam, Amstelveen en Aalsmeer/de Greenport. Het kernglastuinbouwgebied van De Kwakel is een belangrijk onderdeel van de gemeente Uithoorn.

Duurzaamheid is een onderwerp dat veel in de belangstelling staat, ook in de gemeente Uithoorn. Gemeente Uithoorn heeft in de duurzaamheidsagenda 2019-2022 vastgelegd op welke manier de gemeente wil bijdragen aan de klimaatdoelen. De duurzaamheidsagenda richt zich op de thema's 'energie-transitie', 'klimaatadaptatie' en 'circulaire economie'.

Voor energie ligt de focus op het tegengaan van de uitputting van fossiele brandstoffen, het terugdringen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie vanuit bronnen als wind, zon en warmte. In eerste instantie zet de gemeente Uithoorn in op energiebesparing; het doel is om het energiegebruik binnen de gemeentegrenzen jaarlijks met minimaal 1,5 procent te reduceren. In de resterende energiebehoefte wordt zoveel mogelijk voorzien door middel van duurzaam opgewekte energie. De gemeente wil in 2040 fossielonafhankelijk zijn. De duurzame energie die daarvoor nodig is, komt bij voorkeur uit lokale en regionale bronnen. Daarnaast zal de gemeente Uithoorn ook waarschijnlijk duurzame energie van elders nodig hebben, gezien de beperkte ruimte en de beperkingen voor windenergie die de nabijheid van luchthaven Schiphol met zich meebrengt.

Een aantal voorbeelden van activiteiten in Uithoorn:

- Regionaal Energie Lokaal is beschikbaar voor informatie en advies aan woningeigenaren.
- Verduurzaming (koop)woningen door duurzame buurtacties per wijk en gemeentebrede isolatie- en zonnepanelen acties
- Stimuleren en ondersteunen bewonersinitiatieven
- Uithoorn heeft bij de energietransitie aandacht voor mensen met een lager inkomen.
- Met corporaties worden afspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen.
- Energiecoaches: Deze coaches gaan bij inwoners op bezoek om praktische tips rond energiebesparing te geven.

- Duurzame meedenkers: een aantal inwoners van onze gemeente is bereid om op regelmatige basis met ons mee te denken over de aanpak van de activiteiten
- In 2020 wordt een gemeentelijke duurzaamheidslening ★ opgestart om een gunstige leenmogelijkheid voor de aanschaf van zonnepanelen te bieden.
- De gemeente werkt mee aan de mogelijke uitrol van een CO₂-leiding naar het de glastuinbouwgebieden in de regio Aalsmeer, waar ook het glastuinbouwgebied in De Kwakel deel van uitmaakt.

★ *Besluitvorming hierover gebeurt in de gemeenteraadsvergadering van 26 maart 2020.*

Lokaal atelier

Op 6 februari vond het lokale atelier plaats waar de scenario's en de bouwstenen lokaal werden getoetst en verfijnd. Voor deze bijeenkomst zijn diverse groepen uitgenodigd, zoals de buurtbeheren, de ondernemers- en winkeliersvereniging, lokale milieu- en groengroepen, het waterschap/waternet, netbeheerders, LTO en de Greenport. Ook inwoners waren natuurlijk welkom. Vijfentwintig inwoners, raadsleden, bedrijven en vertegenwoordigers van buurtbeheren hebben aan deze bijeenkomst deelgenomen. In een positief kritische sfeer hebben de deelnemers kunnen meepraten en

discussiëren over de zoekgebieden en kansen voor grootschalige opwek van elektriciteit met wind en zon in Uithoorn en De Kwakel.

Aanwezigen hebben samen gekeken of en waar ze kansen zien voor grootschalige opwek van duurzame energie in de vorm van zonneparken en windturbines in de gemeente Uithoorn. Het resultaat was een gevarieerde mix van mogelijkheden voor Uithoorn en De Kwakel. Deelnemers waren ook duidelijk over wat ze niet zien zitten. Niet geheel onverwacht waren de meeste deelnemers positief over het gebruik van de zon voor energieopwekking. Vooral voor 'zon op (grote) daken' bleek veruit het meeste draagvlak.

De deelnemers hebben ook duidelijk uitgesproken dat er bij hen géén draagvlak is om het Veenweidegebied te gebruiken voor zonnepanelen of voor windturbines. Een aantal aanwezigen stond er wel voor open om te kijken naar andere buiten stedelijke gebieden in de gemeente waar dat wel kan, onder voorwaarde dat het goed landschappelijk ingepast wordt en wordt gekeken naar mogelijke dubbelfuncties.

3.6 Participatie en draagvlak

Regionale ateliers

Tijdens regionale ateliers zijn drie scenario's gemaakt voor de deelregio Amstelland. Hiervoor zijn diverse belanghebbenden uitgenodigd zoals professionals van overheden, maatschappelijke organisaties, belangenorganisaties, energie coöperaties en energiebedrijven. Voor de deelregio Amstelland zijn het de scenario's 'lokale kracht', 'energiestad en dorp' en 'kostenefficiënt' geworden. Op deze manier hebben de deelnemers de gelegenheid gekregen mee te praten over de plannen voor de opwek van duurzame energie in de deelregio Amstelland.

In het tweede atelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, waarbij ook de effecten per scenario in beeld zijn gebracht.

Doel van de sessie was om bij de betrokkenen op te halen of de scenario's duidelijk zijn, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de regio, welke bouwstenen niet passend zijn voor de regio en welke bouwstenen eventueel zouden kunnen ★.

Lokale scenario-ateliers

Vervolgens zijn deze scenario's gepresenteerd tijdens lokale ateliers. Per gemeente is tenminste één atelier voor inwoners, bedrijven en organisaties georganiseerd. De uitkomsten van de gesprekken over de scenario's in de lokale ateliers vormen een belangrijke laatste stap om tot zoekgebieden te komen voor de concept-RES. De diverse gemeentepagina's zoals opgenomen in deze concept-RES geven een korte impressie van de ateliers ●.

★ *Uitkomsten
scenario ate-
liers*

[meer](#)

● *De volledige
verslagen van
de ateliers in
Amstelland
vindt u hier.*

[meer](#)

4

Amsterdam

Het aanbod van Amsterdam is om in 2030 663 GWh elektriciteit op te wekken.

0,65 TWh

4.1 Samenvatting

Het Amsterdamse aanbod

Het aanbod van Amsterdam is om in 2030 663 GWh (0,65 TWh) elektriciteit op te wekken door 283 GWh wind te realiseren in zeven zoekgebieden en 380 GWh zon op grote daken en dubbelgebruik van stedelijke ruimtes (de huidige opwek is onderdeel van het bod, maar staat niet op de kaart als zoekgebied)★. Mocht dit niet lukken in de zoekgebieden of als er vanuit het Rijk een extra opgave wordt verwacht van de RES Noord-Holland Zuid, heeft Amsterdam voor wind en zon 'extra zoekgebieden' benoemd. Daarnaast gaat de gemeente inzetten op 135 GWh zon op kleine daken. Daarmee is in 2030 de helft van alle geschikte daken gebruikt voor zonne-energie.

★ *Concept
RES Amsterdam*

Amsterdam beschouwt deze ambities als een ondergrens. Als het participatieproces in de RES duidelijk maakt dat daar draagvlak voor is, zal een hoger resultaat worden gerealiseerd●.

De gemeente Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. Grootschalige opwek van duurzame energie speelt daarin een belangrijke rol. Amsterdam is daarin ambitieus en wil zo veel mogelijk schone energie opwekken op eigen grondgebied. Daarbij zet Amsterdam ook en vooral in op lokaal eigendom van mensen in de stad, en de inzet van Amsterdammers die zich bewust zijn van de noodzaak van de energietransitie en zich hier actief voor willen inzetten. En Amsterdam vraagt het Rijk om steun voor de transitie.

“Juist omdat Amsterdam niet in haar eigen energiebehoefte kan voorzien en dus leunt op de regio, wil ik de mogelijkheden die er zijn voor wind en zon zoveel mogelijk benutten.”

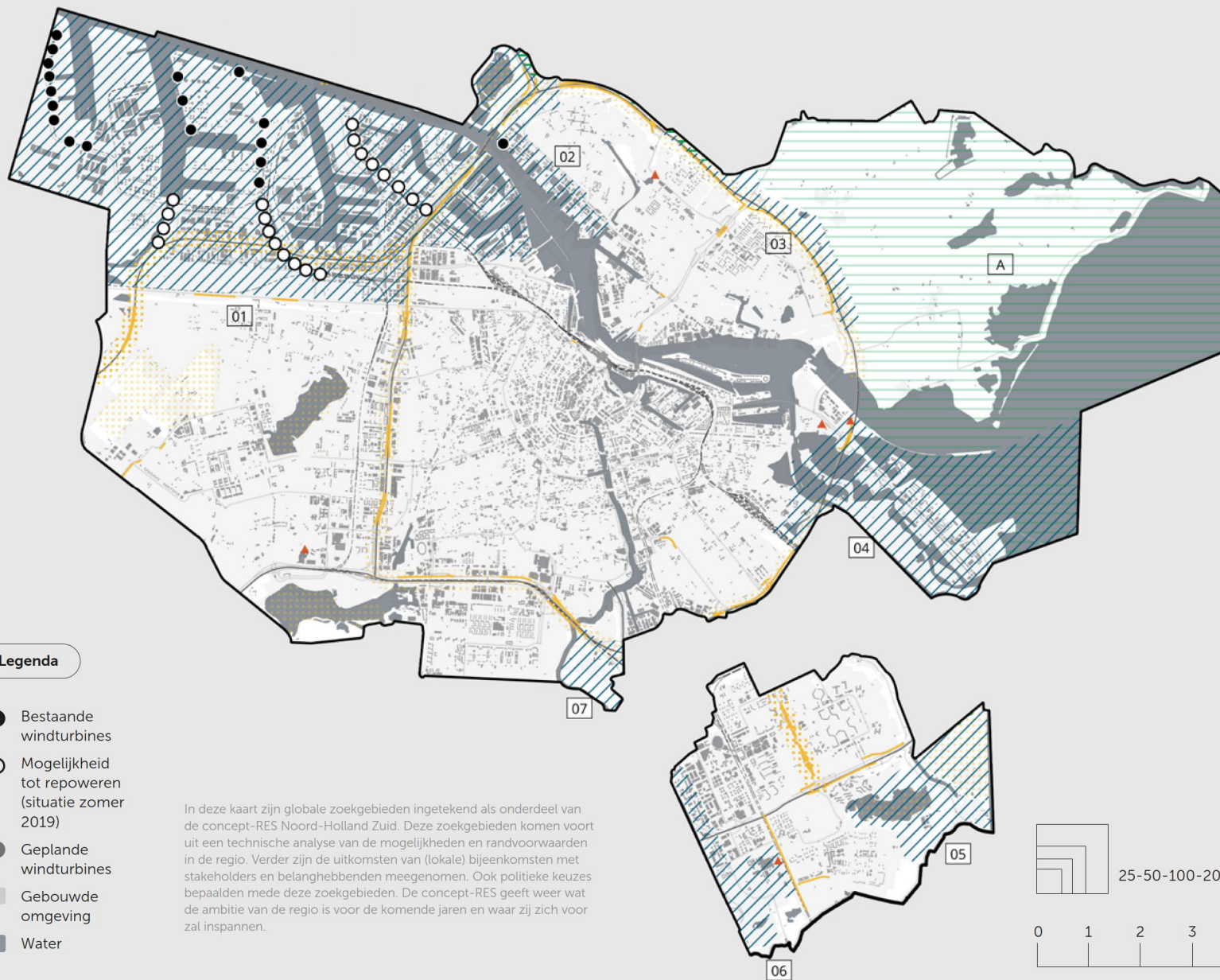
Marieke van Doorninck,
wethouder Amsterdam

Bron: [website Energieregio NHZ](https://www.energieregio-nhz.nl/)

● Daarmee wordt voldaan aan de motie D van het lid Groen (GL) inzake kansen voor het realiseren van meer megawatt van 11 maart 2020.

Deelregio Amsterdam

Legenda

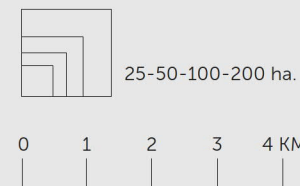
- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

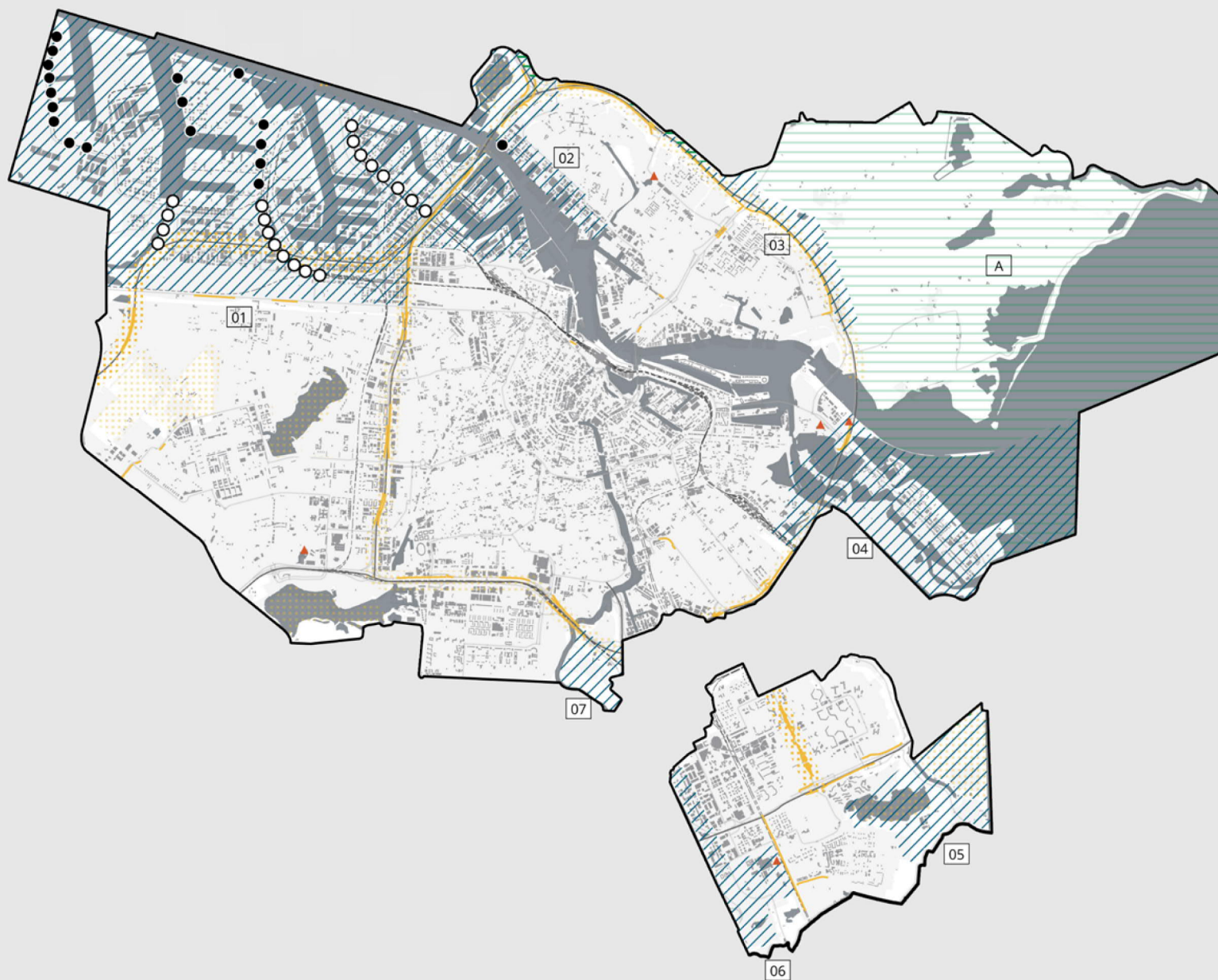
Zoekgebieden

	GWh 2030	hectares of turbines
■ Zon op grote daken	333	-
▲ Zon op parkeerplaatsen	-	-
— Zon op geluidschermen e.d.	-	-
■ Extra zoekgebieden zon*	-	-
/// Wind	127	-
— Extra zoekgebieden zon + wind*	-	-
Totaal potentiële opwekking (GWh)	460	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,46	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	203	

* Extra zoekgebieden zijn lichtgekleurd op de kaart en vooralsnog niet meegenomen in de berekende potentiële duurzame opwekking.

A Extra zoekgebied: het hele gebied van landelijk noord en in het IJmeer.

- 01 **Havengebied:** Het grondgebied van het Havenbedrijf Amsterdam en daarbuiten de gebieden Sloterdijk-west en de Brettenzone.
- 02 **Noorder IJ-plas en havengebied stadsdeel Noord:** Het gebied van de Noorder IJpolder ten oosten van de A8. En het bedrijventerrein langs het IJ en ten zuiden van de Cornelis Douweweg, inclusief het Keerkringpark.
- 03 **Ten noorden van de ring A10 noord:** Het gebied tussen de ring A10 noord en de hoogspanningsmast.
- 04 **Zeeburgereiland/IJburg/Sciencepark:** Het gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, langs de A10 Zuid (bij Sciencepark), het IJmeer op enige afstand van (de nieuwe eilanden van) IJburg, en rondom Zeeburgereiland.
- 05 **Gaasperplas / Driemond:** Het gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, het knooppunt Diemen, het Diemberbos, langs het terrein van Waternet ten zuiden van de Gaasperplas, de Gaasperplas en het Gaasperpark.
- 06 **Amstel III en omgeving:** Het gebied ten oosten van de de A2 en in de buurt van het AMC, inclusief het golfterrein.
- 07 **Amsterdam-Zuid:** Het gebied tussen A10, A2 en de Amstel in de kop van de Amstelscheg.
- A **Extra zoekgebied:** het gehele gebied van landelijk noord en in het IJmeer.

Aanbod Amsterdam wind, zon en warmte

Windenergie

- 50 MW (127 GWh) extra windenergie in 2030, bovenop de nu al gerealiseerde 66 MW en geplande 11 MW. In totaal dus 127 MW (283 GWh) wind in 2030.
- Zeven concept-zoekgebieden en Waterland/ IJmeer als aanvullend zoekgebied open houden. Dit aanvullende zoekgebied komt in beeld wanneer andere zoekgebieden niet voldoende zijn voor het halen van de ambitie van 50 MW of wanneer er vanuit het Rijk een extra opgave opgelegd wordt.

Zonne-energie

- De ambitie is om de helft van de totale potentie om zonne-energie te wekken, oftewel 550 MW (520 GWh) in 2030 te realiseren, waarvan 400 MW (380 GWh) op grote daken. Oftewel een groei van circa 350 MW (333 GWh) ten opzichte van 2019.
- Inzet op zon op daken, dubbel ruimtegebruik en tijdelijk gebruik braakliggend terrein.
- Waterland/IJmeer en andere groene gebieden en wateroppervlaktes als aanvullend zoekgebied onder de voorwaarde 'nee, tenzij' wanneer de andere zoekgebieden niet voldoende zijn om de ambitie te realiseren of wanneer er vanuit het Rijk een extra opgave opgelegd wordt.

Warmte

- Amsterdam aardgasvrij in 2040 en nieuwbouw is altijd aardgasvrij.
- Regionale Structuur Warmte (RSW) volgt op de Transitievisie Warmte (TVW) die gereed is vóór vaststelling RSW.
- Amsterdam zet in op nieuwe duurzame, betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen (geothermie, restwarmte datacenters, aquathermie).

4.2 Ambities en context deelregio Amsterdam

Coalitieakkoord Een nieuwe lente en een nieuw geluid

Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaat-neutraal te maken. In het coalitieakkoord uit mei 2018 Een nieuwe lente en een nieuw geluid is deze ambitie vastgelegd inclusief de doelstellingen 55 procent CO₂-reductie in 2030 en 95 procent CO₂-reductie in 2050. In de RES is beschreven en onderbouwde welke potentiële bijdrage de opwek van zonne- en windenergie aan deze ambitie kan leveren. Wat betreft zonne-energie stelt het coalitieakkoord als doel om de hoeveelheid zonnepanelen in de stad door te laten groeien tot 250 MW in 2022. In het coalitieakkoord staat daarnaast beschreven dat Amsterdam het potentieel voor windturbines in de stad optimaal wil benutten. Op het gebied

van warmte heeft het gemeentebestuur de ambitie om Amsterdam in 2040 aardgasvrij te laten zijn en nieuwbouw altijd aardgasvrij te realiseren. In 2022 is in 3 wijken / 12 buurten een onomkeerbaar proces ingezet om deze wijken aardgasvrij te maken.

Relatie met Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 ★ en Transitievisie Warmte

Naast de RES wordt er in Amsterdam in diverse andere majeure producten aan de energietransitie gewerkt, zoals de Routekaart Klimaatneutraal en de Transitievisie Warmte. In de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 "Nieuw Amsterdams Klimaat" vastgesteld door college van B&W Amsterdam op 3 maart 2020 beschrijft het college welke acties uitgevoerd worden om de doelstelling van 55% CO₂-reductie te halen. De ambities uit de RES zijn onderdeel van de Routekaart als pijlers 10 en 11 binnen het "transitiepad" duurzame elektriciteit. Hier wordt de potentiële bijdrage beschreven die de opwek van zonne- en windenergie kan leveren aan de ambitie Amsterdam Klimaatneutraal 2050. De RES gaat

daarnaast in op het thema warmte in de zo geheten Regionale Structuur Warmte (RSW). De RSW vormt input voor de Transitievisie Warmte die in de loop van 2020 gepresenteerd wordt.

Omgevingsvisie: integrale afweging RES in de Amsterdamse context

De RES is een belangrijke bouwsteen voor het integreren van ambities op het gebied van klimaat en energie in de Omgevingsvisie waaraan momenteel wordt gewerkt. Het beeld dat de RES geeft van het ruimtebeslag dat nodig is om de energieambitie te halen, wordt in de Omgevingsvisie geborgd en geïntegreerd met andere ruimtelijke belangen onder het motto 'Richting geven en ruimte bieden'. Tegelijk met de groeiende ruimtevraag voor duurzame energie en de daarvoor benodigde infrastructuur groeit en bloeit de stad. De groei gaat veel sneller dan verwacht in aantallen inwoners, banen en toeristen. Hoge ambities voor woningbouw en benodigde ruimte voor energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire bedrijvigheid, groen en bereikbaarheid zorgen voor conflicterende ruimteclaims.

De groei biedt daarmee kansen, maar leidt ook tot spanningen en negatieve gevolgen voor stad en regio. Daarbij ontstaan nieuwe inzichten rond democratisering, economie, gezondheid en circulair denken en doen. De integratie van de energieopgave vraagt daarmee niet alleen om een technische benadering maar ook om een duidelijke visie op de ruimtelijke inpassing en een rechtvaardige verdeling van lusten en lasten.

Bij de bespreking van de concept-RES Amsterdam op 11 maart 2020, als inbreng in de concept-RES NHZ heeft de Amsterdamse raad een aantal wensen geuit. Deze zijn verwerkt in dit document.

★ *Relatie met
Routekaart
Amsterdam
Klimaatneutraal 2050 en
Transitievisie
Warmte*

[meer](#)

4.3

Elektriciteit en warmte

Energievraag

Amsterdam heeft als regio een relatief grote elektriciteits- en warmtevraag voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten zoals bedrijfsgebouwen, kantoren en winkels, maar ook scholen en ziekenhuizen). Met een elektriciteitsvraag van 3,8 TWh is dit ongeveer de helft van de totale elektriciteitsvraag in de regio Noord-Holland Zuid. De verwachting is dat de elektriciteitsvraag voor de gebouwde omgeving (woningen en utiliteiten) naar 2030 toe afneemt, daarbij is geen rekening gehouden met de te verwachten elektrificatie van de warmtevraag omdat deze niet eenduidig te kwantificeren is. In de RES analyse is ook geen rekening gehouden met de toekomstige groei van elektrische mobiliteit,

industrie en datacenters. In de themastudie elektriciteit van Amsterdam worden aannames gedaan over de snelheid en de impact van deze ontwikkelingen op de elektriciteitsvraag, deze themastudie wordt in de eerste helft 2020 geactualiseerd. De huidige warmtevraag van de gebouwde omgeving in Amsterdam komt neer op 6,9 TWh en neemt waarschijnlijk af tot 6,1 TWh in 2030. Voor zowel de elektriciteits- als warmtevraag geldt dat er in Amsterdam niet genoeg opwekpotentie is om te voorzien in de eigen vraag. Zelfs niet wanneer alle mogelijkheden voor energie-opwek optimaal benut worden.

Uitkomsten 'foto'

Het [fotodocument](#) bestaat uit een set analysekaarten en gaat in op de thema's landschap, elektriciteit en warmte.

De belangrijkste conclusies voor Amsterdam zijn:

- In het algemeen is er in Amsterdam beperkt ruimte beschikbaar voor de opwek van duurzame energie.
- Door nieuw provinciaal beleid ('ja, mits') ontstaat er potentieel meer ruimte voor windenergie.

- De nationale potentieberekeningen zijn ebaseerd op één type windturbine (de meest voorkomende in Nederland) en niet alle lokale beperkingen zijn meegenomen, zoals de helikopterroute in het havengebied.
- Uit de potentieanalyse (maximaal) voor zon blijkt dat de beschikbare ruimte voor zon op daken veel groter is dan de potentie voor zon op agrarische gronden. De potentie voor zon op daken is 75 procent van het totaal. De resterende 25 procent is potentie van zon op agrarische gronden, water en alle resterende typen ondergronden samen.
- Er is in het grootste deel van de regio voldoende ruimte voor opname van hernieuwbare energie door het net.
- Amsterdam heeft een uitgebreid warmtenet en kleinere koudenetten in het zuiden van de regio. En er zijn verschillende warmtebronnen die – in combinatie met een warmtepomp – warmte kunnen leveren (datacenters, havengebied, etc.). Op dit moment zijn AEB en Vattenfall de belangrijkste restwarmtebronnen. Ook maakt Amsterdam gebruik van een boven-gemeentelijke warmtebron de Diemercentrale.

Windenergie

Huidig vermogen: 66 MW +11 MW extra in 2021

In de zomer van 2019 stonden er in Amsterdam 38 windturbines met een gezamenlijk vermogen van 66 MW (128 GWh). Al deze windturbines bevinden zich in het havengebied, waarvan een in het havengebied in stadsdeel Noord. De verwachting is dat er in 2021 circa 11 MW (28 GWh) extra opgesteld vermogen is bijgeplaatst in het havengebied. Er zijn namelijk 16 kleine windturbines verwijderd langs de nieuwe Hemweg en Noordzeeweg die worden vervangen voor 10 grote windturbines. Het totaal opgesteld vermogen in Amsterdam in 2021 wordt daarmee 77 MW (156 GWh).

Inschatting potentie 105 MW = 35 windturbines

In het proces van de RES is gekeken naar potentiegebieden voor windenergie. Dit zijn de gebieden waar - wettelijk en technisch - ruimte is voor windturbines (die buiten onder meer de geluids- en veiligheidseisen vallen). Woningbouwafspraken zijn vervolgens als aanvullende beperking toegevoegd (variërend van plannen tot realisatie, volgens de Plan capaciteit 2018). Daaruit volgt een potentie van 105 MW (288 GWh), wat neerkomt op 35 windturbines op het grondgebied van Amsterdam. Bij deze potentie is geen rekening gehouden met provinciale beperkingen door natuurbescherming (natuurnetwerk NL en Natura 2000).

Meeste ruimte in havengebieden

De meeste ruimte voor windenergie lijkt in het havengebied te liggen. De helikopterroute is echter niet bij de beperkingen meegenomen. Het is maatwerk in hoeverre windturbines in de buurt van deze helikopterroute kunnen worden geplaatst.

Maatwerk: mogelijk meer potentie

Er is veel onderzoek én maatwerk nodig om plekken te vinden voor nieuwe windturbines. De potentiegebieden die uit de RES naar voren komen zijn niet de enige plekken waar nieuwe windturbines geplaatst kunnen worden. In de eerste plaats omdat de RES-analyse gebaseerd is op risicocontouren uit het Handboek risicozonering windturbines. De vuistregels (afstanden tot objecten) in dit handboek zijn redelijk ruim genomen. In de tweede plaats is de RES-analyse gebaseerd op de meeste voorkomende windturbine in Nederland van 3 MW. Er kunnen bijvoorbeeld ook kleinere windturbines (van 2 MW) worden geplaatst waardoor risicocontouren voor geluid en veiligheid afnemen. Hoe kleiner de turbine, hoe dichter deze bij objecten kan worden geplaatst. Daarnaast streeft naar minimaal 50 procent lokaal eigendom (inwoners en/of bedrijven).

Concept-RES

Noord-Holland Zuid

Zon

Huidig vermogen: exponentiele groei zonnepanelen

Het aantal zonnepanelen in Amsterdam neemt de laatste jaren exponentieel toe. Van 2012 tot halverwege 2019 is het aantal zonnepanelen in Amsterdam jaarlijks met circa 50 procent gegroeid.

Uit de RES-analyse voor Amsterdam blijkt dat de opwek van zonne-energie op grote daken tot 2030 het meest kan bijdragen aan de groei van opgewekte duurzame elektriciteit. Als 60 procent van de capaciteit van de grote daken benut wordt, kan circa 400 MW (380 GWh) worden opgewekt in 2030 (inclusief huidig opgewekt vermogen, bron Zonatlas 2018).

Inzet kleine daken belangrijk in Amsterdam

Naast de grote daken leveren ook kleine daken in Amsterdam een significante bijdrage aan de opwek van duurzame energie. De opwek van duurzame energie op kleine daken is in de periode tot 2030 groter dan de voor de RES berekende bijdrage van zon op alternatieve locaties als agrarische grond etc. Hiermee is het belang van opwek op kleine daken in stedelijk gebied duidelijk.

Dubbel ruimtegebruik

Naast daken zet Amsterdam in op andere vormen van dubbel ruimtegebruik. Zo wordt gekeken naar zonneprojecten op P&R-locaties (in combinatie met het opladen van elektrische mobiliteit) en worden scenario's uitgewerkt voor tijdelijke zonnenvelden op braakliggend terrein (bijvoorbeeld Strandeiland, IJburg). Ook werkt Amsterdam samen met Rijks-waterstaat (RWS) aan het gebruik van geschikte locaties langs snelwegen, zoals taluds, geluidsschermen of anders. In eerste instantie richt Amsterdam zich op de Westrandweg (A5). De infrastructuur wordt hier niet aangepast de komende 15 jaar en de panelen zijn goed in te passen in de omgeving. De gronden zijn in eigendom van RWS en zij moeten deze gronden beschikbaar stellen. Amsterdam vraagt het ministerie de rijksgronden langs de A5 onderdeel te maken van het programma Hernieuwbare Energieopwekking op Rijksvastgoedgronden.

Zonneweides

Amsterdam heeft geen doelstelling voor de opwek van energie in landschappelijk gebied of op water en hanteert daarom een regeling "nee tenzij". Amsterdam gebruikt de "ladder voor het landschap" (Amsterdam, juli 2019) om een afweging te maken tussen de ruimteclaims voor de energietransitie en die van andere landschapsfuncties. Zo heeft het de voorkeur om door het toepassen van dubbel ruimtegebruik een initiatief binnen de stadsgrenzen of op een bedrijventerrein te realiseren. Een ander onderdeel van de ladder is de vraag of het voorstel tot stand is gekomen via co-creatie of participatie. Voorwaarde voor ontwikkeling van een zonneweide voor Amsterdam is dat lokale inwoners kunnen participeren en dat dit in samenwerking met de omgeving en initiatiefnemers zoals energie-coöperaties gebeurt. Waarbij Amsterdam ook voor zon streeft naar minimaal 50 procent lokaal eigendom (inwoners en/of bedrijven).

Concept-RES

Noord-Holland Zuid

Warmte

Warmtevraag

Amsterdam werkt met de City Deal-partners (zoals woningcorporaties, Liander, Vattenfall en Waternet) samen aan het onderzoeken en implementeren van betaalbare, duurzame en transparante alternatieven voor aardgas in Amsterdam. Vanuit de City Deal is de onderstaande figuur uitgewerkt die schematisch de verwachte ontwikkeling van de warmtevraag van de stad weergeeft. Hierin zijn gebouwde omgeving, utiliteiten én de groei van de stad meegenomen.

De ontwikkeling van de warmtevraag in de gebouwde omgeving is bepalend voor temperatuurniveaus waarop de aardgas-vrij-transitie kan plaatsvinden. Veel gebouwen in de stad hebben tot 2040 nog hogetemperatuur (HT) nodig om verwarmd te worden. Door na-isolatie in de komende decennia lijkt het haalbaar om rond 2040 volledig over te schakelen naar een middentemperatuurregime. Nieuwbouwwoningen, woningen gebouwd na 2000 en woningen die op hoog niveau [label A+] zijn gerenoveerd kunnen

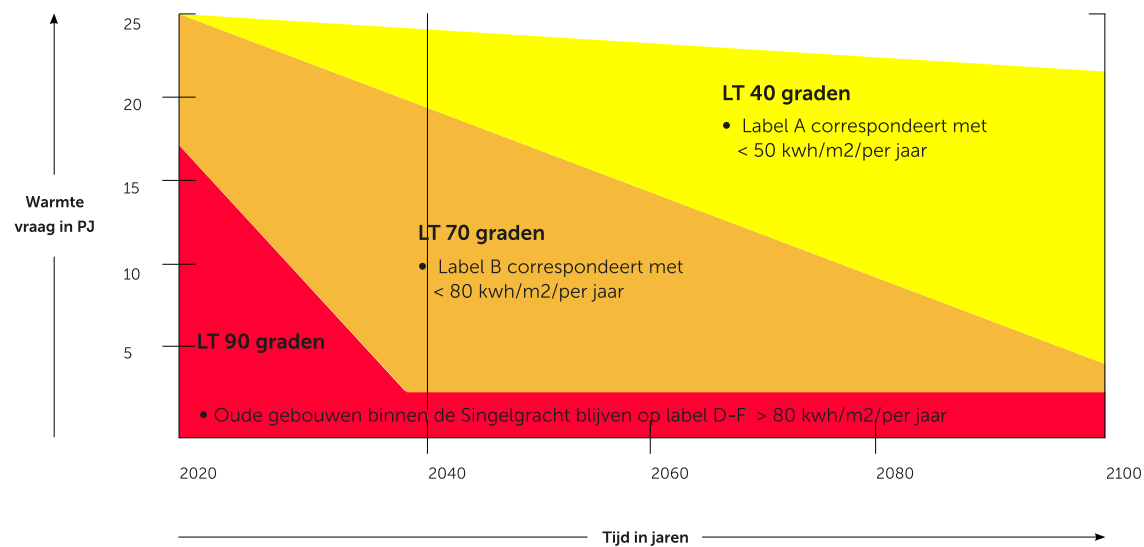
met lage temperatuur (LT) verwarmd gaan worden. Voor deze woningen zullen naar verwachting meer lage temperatuurnetten en lage temperatuur warmtebronnen komen. Alternatieve bronnen en technieken voor aardgas moeten qua beschikbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid zo goed mogelijk bij de warmtevraag en de temperatuurregimes van gebouwen aansluiten. Ondanks de groei van de stad zal de warmtevraag in de komende decennia licht dalen door isolerende maatregelen in de gebouwde omgeving. Daardoor kan ook de temperatuur van warmtebronnen dalen van hoog naar midden temperatuur.

Warmteaanbod (bronnen)

Er zijn verschillende (potentiële) warmtebronnen in Amsterdam: aquathermie, biomassa, geothermie, restwarmte industrie en datacenters (zie Foto energie en ruimte deelregio Amsterdam). Bovendien geeft het Bronnenboek Amsterdam; warmtevraag en -aanbod in beeld (2019) de laatste stand van zaken in de verschillende duurzame warmtebronnen die de stad Amsterdam nu en in de nabije toekomst tot haar beschikking heeft. De inventarisatie is daarmee een belangrijke onderlegger voor de TVW en de RES.

Beschikbaarheid betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen

Op korte termijn zijn voldoende fossiele, hoge temperatuur (HT) en middentemperatuur (MT)-bronnen beschikbaar, zoals de Stoom en Gascentrales (STEG) en Afvalenergiecentrale (AEC). Voor de toekomst zijn deze bronnen onvoldoende toereikend. Hiervoor moeten nieuwe duurzame, betaalbare en toekomstbestendige warmtebronnen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld de inzet van geothermiebronnen of groengas. Van beide is nog onzeker of er voldoende voor en in Amsterdam beschikbaar komt.

Conclusie:

- In 2020 vraagt het grootste deel van de stad nog een hoge temperatuur.
- In 2040 is voor het grootste deel van de stad nog een midden temperatuur benodigd.

CD stuurgroep eindrapportage BCV 1.0

Vijf bovengemeentelijke HT warmtebronnen relevant voor Amsterdam

Daarnaast zijn er bovengemeentelijke HT warmtebronnen relevant voor Amsterdam. Dit zijn de STEG-centrales (stoom- en gascentrales) Diemen en Hemweg, de Afval-energiecentrale, Biomassacentrale AEB en mogelijk geothermie:

- De Diemercentrale bestaat uit twee STEG-warmtekrachtcentrales. De Diemen 33 (sinds 1995) heeft een elektrisch vermogen van 266 MW en een thermisch vermogen van 180 MW. De Diemen 34 (sinds 2012) heeft een maximaal elektrisch vermogen van 435 MW en een thermisch vermogen van 260 MW.
- De Stoom-en-Gas-centrale (STEG) Hemweg 9 (2013) kan elektriciteit en warmte produceren en heeft een vermogen van 435 MW-e en kan vanaf 2020 260 MW-th warmte leveren.
- Afvalenergiecentrale. Het Afval Energiebedrijf Amsterdam (AEB) heeft 6 verbrandingslijnen voor afval. De door de ketels geproduceerde stoom wordt omgezet in stroom en warmte. De maximale capaciteit is 155 MW. Voor de warmteuitkoppeling is 150 MW aan warmte-wisselaars beschikbaar. Deze wordt binnenkort uitgebreid naar 200 MW.

- Biomassacentrale: Het AEB bouwt in het Westelijk Havengebied van Amsterdam een energiecentrale die gaat draaien op biomassa. Deze heeft een vermogen van 30 MW en gaat in de zomer 2020 open. De Amsterdamse installaties zijn voor 12 jaar vanuit de Stimuleringsregelingen duurzame energie (SDE) gesubsidieerd.
- Geothermie: Voor de RES kan geothermie potentieel als bovengemeentelijke warmtebron dienen. Geothermie biedt kansen om op een duurzame manier in een deel van de warmtevraag te voorzien.

4.4 Energie-infrastructuur

Capaciteit elektriciteitsnetwerk voor grootschalige opwek

Liander heeft in kaart gebracht hoeveel capaciteit de verschillende onderstations in Amsterdam hebben om elektriciteit op te nemen (paragraaf 3.1). De kaarten laten zien dat de meeste onderstations voldoende capaciteit hebben voor duurzame opwek. Enkel in het havengebied (onderstation IJpolder) is nog beperkt capaciteit beschikbaar, aan de uitbreiding van deze capaciteit wordt gewerkt.

Thematische studie elektriciteit Amsterdam

De gemeente Amsterdam en de netbeheerder hebben samen een verkenning gedaan naar de impact van de plannen en ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk.

In deze *Thematische studie elektriciteit Amsterdam* (maart 2019) is niet alleen gekeken naar de effecten van de groei van de stad, maar ook naar de ambities en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie en de veranderende mobiliteit. De *Thematische studie elektriciteit Amsterdam* wordt tweejaarlijks geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten. De eerste update is voorzien in de eerste helft van 2020 en zal de input vanuit de ambitie van de RES bevatten.

In de studie zijn vier scenario's uitgewerkt: laag, midden, hoog en 'special's'★. Bepalende factoren hierin zijn groei van de stad, aardgas-vrij maken woningvoorraad, zon, elektrische mobiliteit en industrie, datacenters en groot-schalige opwek.

Vraagontwikkeling zeer snel met grote onzekerheidsmarge

De snelheid van de ontwikkelingen is zeer hoog. In 2050 is de vermogensvraag 2,5 keer (laag scenario) tot 5 keer (hoog scenario) zo hoog in vergelijking met 2018. Datacenters hebben de grootste 'netimpact'. De zogeheten onderstations (stedelijk schaalniveau) zijn bepalend voor de capaciteit. Uit de thema-studie elektriciteit (2018) blijkt dat 17 van de

24 onderstations overbelast zijn in 2030 in een midden scenario. Daarnaast is er op buurniveau ruimte nodig voor extra infrastructuur. De inpassing van de infrastructuur in de ondergrond vraagt extra aandacht.

Strategie: drie sporen

Om in het licht van deze ontwikkelingen tot een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk te komen, werken de netbeheerder en de gemeente Amsterdam intensief samen langs drie sporen:

1. Ruimtelijke planning van de benodigde uitbreidingen.
2. Het onderzoeken en testen van innovatieve toepassingen om de impact op en van het netwerk te reduceren.
3. Het strategisch en integraal plannen van ambities en opgaven. De uitkomsten van de RES zijn hier input voor.

Overweging in het kader van de RES

Bij het plannen van het elektriciteitsnetwerk in Amsterdam is de netbeheerder afhankelijk van meer ontwikkelingen dan alleen duurzame opwek. Het netwerk wordt tot nu toe met name uitgelegd voor vraag naar elektriciteit. In de stedelijke context van Amsterdam is het inpassen van energie-opwekking daarom in het algemeen geen probleem. Dit komt doordat de piekvraag naar elektriciteit vrijwel overal hoger zal zijn dan het piekaanbod dat technisch gerealiseerd kan worden. Vraag en aanbod kunnen tegen elkaar worden weggestrept als het gaat om de capaciteit van het netwerk. Lokaal kan de inpassing van zonne-panelen en windturbines nog wel tot uitdagingen leiden. Deze uitdagingen zijn echter oplosbaar met het uitbreiden van het netwerk. Daarom is een goede tijdsplanning van bijvoorbeeld grote zonnedaken noodzakelijk. Voor wind geldt dat de procedures voor het inpassen van een windturbine min of meer een gelijke hoeveelheid tijd kosten als de procedures voor het uitbreiden van het netwerk.

★ In het special-scenario is de impact van volledige elektrificatie van de verschillende thema's in 2050 bekeken, waarbij tevens maximale groei van de stad is aangehouden.

4.5 Leefomgeving en ruimte

De impact van de energietransitie op de fysieke leefomgeving is groot. Het is een van de grootste opgaven voor de ruimtelijke ordening in de komende decennia. Een duurzaam energiesysteem vergt hier meer ruimte dan een fossiel systeem. Bovendien zullen er tijdelijk verschillende systemen naast elkaar bestaan. Duurzame energie is ook zichtbaarder: steden en landschappen zullen er door de transitie anders uit gaan zien. Dit betekent dat de transitie direct zichtbaar en voelbaar wordt in de leefomgeving van mensen. In elke gemeente moet de energieopgave gecombineerd worden met andere transities en grote opgaven, zoals woningbouw en klimaatadaptatie.

Opwek duurzame energie vraagt veel ruimte

De grootschalige opwek van duurzame energie vraagt ruimte. Die ruimte is in een compacte en groeiende stad als Amsterdam beperkt. De verschillende ruimtelijke opbouw en cultuurhistorie van deze gebieden brengen kansen en belemmeringen met zich mee voor de opwek van energie.

Schets Ruimtelijke kansen windenergie in regionaal verband

Bijdragen aan nationale opgave

Ruimtelijke kansen

Het Amsterdam Rijnkanaal is als industriële lijn in het landschap goed inzetbaar voor positionering van twee rijen windturbines aan weerszijden kanaal. Mogelijkheid om in gezamenlijkheid met Diemen en Weesp op te pakken en uit te werken.

- Waterland: kleinschalig veen en polderlandschap waar landschappelijke inpassing hoogste prioriteit heeft. Mogelijkheid voor inpassing kleinere of andere varianten windturbines vanuit ruimtelijk oogpunt.

Noordzeekanaal; als groot industrieel kanaal waarlangs belangrijke knopen in energienetwerk aanwezig zijn, goed inzetbaar voor positionering van twee rijen windturbines aan weerszijden kanaal. In gezamenlijkheid oppakken met Zaanstad, Haarlemmermeer en IJmond.

Concept-RES

105

Noord-Holland Zuid

Opgaven met elkaar in verband brengen

Naast verschillende kernkwaliteiten en ruimtelijke kenmerken heeft elk gebied ook zijn eigen specifieke opgaven of uitdagingen: de snelle groei van de stad, klimaatadaptatie, de bodemdaling in het veenweidegebied, afnemende biodiversiteit in het landelijk gebied, een havengebied dat op zoek is naar een duurzaam toekomstperspectief, de groeiende mobiliteit, etc. Deze opgaven kunnen niet los worden gezien van de opgave om energie op te wekken. Slimme combinaties worden gemaakt en kansen worden benut die ook ruimtelijke kwaliteit opleveren.

4.6

Proces en invulling aanbod in de zoekgebieden

Analyse van de opgave en een breed proces met stakeholders en inwoners

De Amsterdamse ambitie en het aanbod is gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een breed proces met stakeholders en inwoners en uiteindelijk een politieke keuze. Er zijn diverse ateliers georganiseerd waar experts, belanghebbenden en inwoners een bijdrage konden leveren aan het proces. Samenvattend zeggen degenen die de ateliers bijgewoond hebben dat Amsterdam ambitieus energiebeleid moet voeren, waarbij de gemeente de inwoners betreft, de leefbaarheid van de stad waarborgt en het groen in en om de stad beschermt.

Ondanks dit proces blijft het een bestuurlijke keuze en afweging om uiteindelijk te kiezen voor een bepaalde ambitie en voor de locaties van grootschalige opwek van wind- en zonne-energie.

Keuze Amsterdam: minimaal 50 procent lokaal eigendom

Amsterdam streeft bij deze ambitie naar minimaal 50 procent lokaal eigendom (inwoners en/of bedrijven). Indien dit niet zo is, zal Amsterdam zorgen dat omwonenden door een andere manier mee profiteren en dit vast leggen in een omgevingsovereenkomst★.

Keuze Amsterdam: alle mogelijkheden benutten

Het Amsterdamse gemeentebestuur kiest ervoor om alle technisch mogelijke locaties te benutten voor het zoeken naar de realisatie van grootschalige opwek van duurzame elektriciteit door zon en wind. Er worden geen gebieden bij voorbaat uitgesloten. Dit vertaalt zich in twee typen zoekgebieden: 1) gebieden met een energie-ambitie en 2) 'extra' zoekgebieden met als voorwaarde 'nee, tenzij' voor zon als de ambitie niet in het eerstgenoemde type gebieden gerealiseerd kan worden.

★ Hiermee wordt voldaan aan motie K van het lid Bakker (SP) inzake meeprofiteren omwonenden, en de motie L van het lid Bakker (SP) inzake omgevingsovereenkomst RES, beide van 11 maart 2020.

Met oog voor kwetsbaarheden en wensen inwoners zoeken naar optimale bijdrage

Deze verdeling in twee type zoekgebieden sluit aan bij de kwetsbaarheid van de gebieden, de wens van inwoners, om voor grootschalig zon eerst op de daken te zoeken en de verschillende beperkingen. Echter, Amsterdam geeft met de extra zoekgebieden ook het signaal af om zelf op eigen gebied optimaal te willen bijdragen aan de energietransitie en geen gebieden bij voorbaat al uit te sluiten.

Maatwerk en nader onderzoek naar realisatie, inpassing, bouw en exploitatie

Het vinden van ruimte voor, en het proces tot realiseren van windturbines is maatwerk. Binnen de zoekgebieden gaat de gemeente Amsterdam (en voor het havengebied het Havenbedrijf Amsterdam) analyseren welke ruimtelijke belemmeringen er zijn om verschillende types windturbines te plaatsen. Per gebied wordt het maximum aantal MW en het maximum aantal turbines bepaald (in technische zin). Vervolgens wordt verdiepend onderzoek gedaan naar de ruimtelijke inpassing, bouw en exploitatie. Dit gebeurt in samenwerking met ruimtelijke experts, initiatiefnemers (zoals windenergiecoöperaties) en de lokale omgeving, waaronder ook omwonenden.

Participatie en opstellen omgevingsovereenkomst

Ten slotte moet de uiteindelijke initiatiefnemer (die de windturbine wil plaatsen) een proces opzetten om te komen tot een wenselijke en haalbare vormgeving van participatie. Dit kan zijn procesparticipatie, financiële participatie, financiële obligaties, eigendoms participatie, een omgevingsfonds of een combinatie hiervan. Omwonenden (in algemene zin in ieder geval de personen die de gevolgen kunnen ervaren van het geluid) worden persoonsgericht uitgenodigd voor bijeenkomsten zodra potentiële locaties concreter worden. De gemeente Amsterdam controleert dat initiatiefnemers en lokale omgeving het gesprek aangaan en zal ervoor zorgen dat tijdens de gesprekken er realistische beelden worden geportretteerd van windturbines in het Amsterdamse landschap, zodat omwonenden weten waar ze aan toe zijn ★. Afspraken met de omgeving worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. Op basis hiervan wordt er een projectplan gemaakt waarin wordt beschreven hoe binnen het project de participatie optimaal wordt ingericht en hoe de omgeving optimaal mee profiteert, mochten zij niet mede-eigenaar zijn ■.

Zorgen voor capaciteit op het netwerk en passende wettelijke en beleidskaders

Het elektriciteitsnetwerk heeft in algemene zin voldoende capaciteit om de grootschalige opwek van zon en wind op te vangen. Er ontstaan wel capaciteitsknelpunten op bepaalde plekken en in bepaalde periodes. Deze uitdagingen zijn oplosbaar met het uitbreiden van het netwerk. De knelpunten worden ook door andere factoren veroorzaakt zoals de toename van het elektrisch (openbaar) vervoer. Daarnaast is Amsterdam voor het halen van haar ambities afhankelijk van wettelijke kaders en regelgeving van het Rijk en de provincie.

Vervolgstappen

Amsterdam doet het maximale om op eigen grondgebied oplossingen te vinden, maar is afhankelijk van de energie-import uit andere regio's. Daarom gaat de gemeente Amsterdam het gesprek aan met de andere gemeenten in Noord-Holland Zuid en met de provincie. In dit proces moet van elkaar geleerd worden en gezorgd worden voor samenhang. Gezien de aanwezige kennis en capaciteit ziet Amsterdam voor zichzelf hierin een actieve rol. Ook zal Amsterdam een rol spelen om er bij het Rijk en de provincie op aan te dringen de benodigde instrumenten

★ Hiermee wordt voldaan aan motie J van het lid Marttin (VVD) inzake het concreter maken van het participatieproces bij de uitwerking van de RES van 11-3-2020.

■ Hiermee wordt voldaan aan moties K en L van 11-3-2020, zie eerdere opmerking hierover.

en kaders te leveren. Daarnaast wordt in het vervolgproces het vraagstuk over ruimtelijke inpassing / het ruimtelijk ontwerp verder uitgewerkt, bijzondere aandacht verdient het onderwerp biodiversiteit en natuur. Er zal onderzoek worden gedaan naar de gevolgen van zonneweides en windturbines voor de biodiversiteit in de zoekgebieden van de RES. En er zal onderzoek worden gedaan naar maatregelen die bij de aanleg van zonneweides en windturbines kunnen voorkomen dat de biodiversiteit achteruit gaat – of te bevorderen dat de biodiversiteit vooruit gaat ●.

En natuurlijk verankert Amsterdam de plannen in haar beleidskaders, waarin met name de Omgevingsvisie een belangrijke rol zal spelen.

● Hiermee wordt voldaan aan de motie E van de leden Timman (D66), Groen (GL) en Van Lammeren (PvdD) inzake onderzoek naar gevolgen zonneweides en windturbines voor biodiversiteit gerelateerd aan RES-zoekgebieden van 11-3-2020.

5

Gooi en Vechtstreek

Het aanbod van Gooi en Vechtstreek is om in 2030 **321 GWh** hernieuwbare energie op te wekken.

0,32 TWh

Snel naar...

Blaricum

Gooise Meren

Hilversum

Huizen

Laren

Weesp

Wijdmeren

5.1

Samenvatting

Aanbod van Gooi en Vechtstreek

Het aanbod van Gooi en Vechtstreek is om in 2030 **321 GWh** (0,32 TWh) hernieuwbare energie op te wekken. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (21 GWh★) en de opwek uit zoekgebieden (300 GWh). In de kaart op de volgende pagina zijn de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden, en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

★ *Nationaal
programma
RES - RES
Analysekaarten
(oktober 2019)*

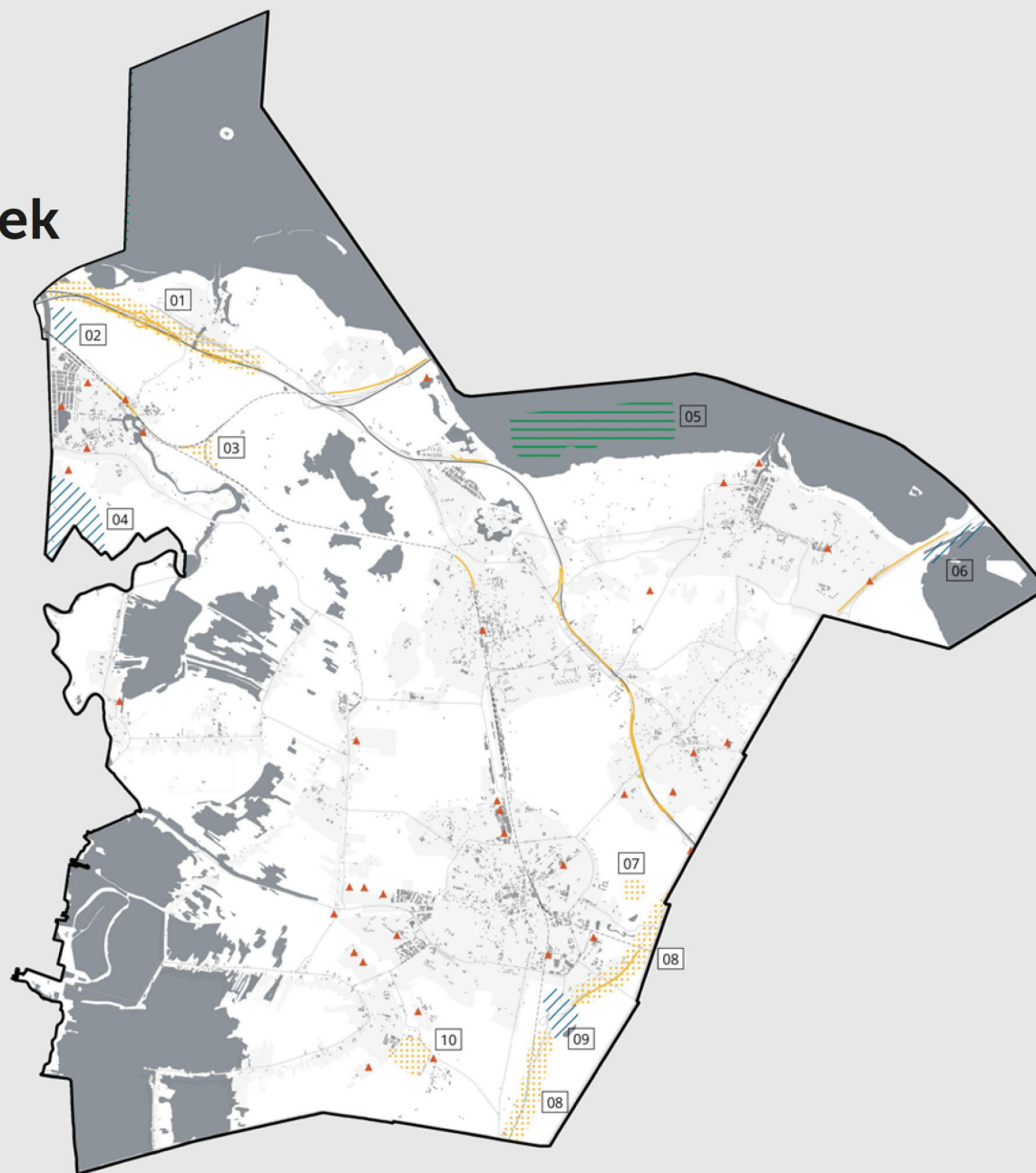
Gooi en Vechtstreek heeft weinig vrije ruimte; het landschap om de kernen is grotendeels cultuur- of natuurlandschap en de kernen hebben veelal een beschermde status. Dit zorgt ervoor dat er weinig plekken zijn waar grootschalige opwekking van duurzame energie zoals zonneweiden en windturbines inpasbaar is. Uitgangspunt voor de energietransitie is dat de toekomstige energiemix passend dient te zijn bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen van het gebied. Dit betreft zowel van hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving. Hiermee rekening houdend staat de ambitie om een klimaatneutrale regio in 2050 te zijn. Daarnaast zoekt de regio naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO₂ uitstoot door extra inzet op verduurzaming van bebouwing en aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Uitgangspunten

- Beperkende factor voor zowel wind- als zonne-energie is dat grote delen in de regio zijn aangemerkt als (potentieel) werelderfgoed, Natura 2000, stiltegebied en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast zijn er weidevogelkerngebieden en hebben diverse gemeenten een beschermd stads- of dorpsgezicht.
- De potentie voor zon op grote daken, langs spoorwegen en op parkeerplaatsen wil de regio zo veel mogelijk benutten.

Deelregio Gooi en Vechtstreek

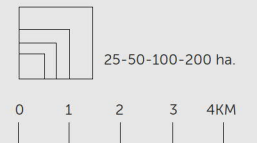
Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
 Zon op grote daken	73	45 ha.
 Zon op parkeer- laatsen	14	9 ha.
 Zon op geluid- schermen e.d.	1	1 ha.
 Zon	7	11 ha.
 Wind	76	8 tur.
 Zon + wind	129	16 ha. 9 tur
Totaal potentiële opwekking (GWh)	300	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,30	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	21	

Legenda

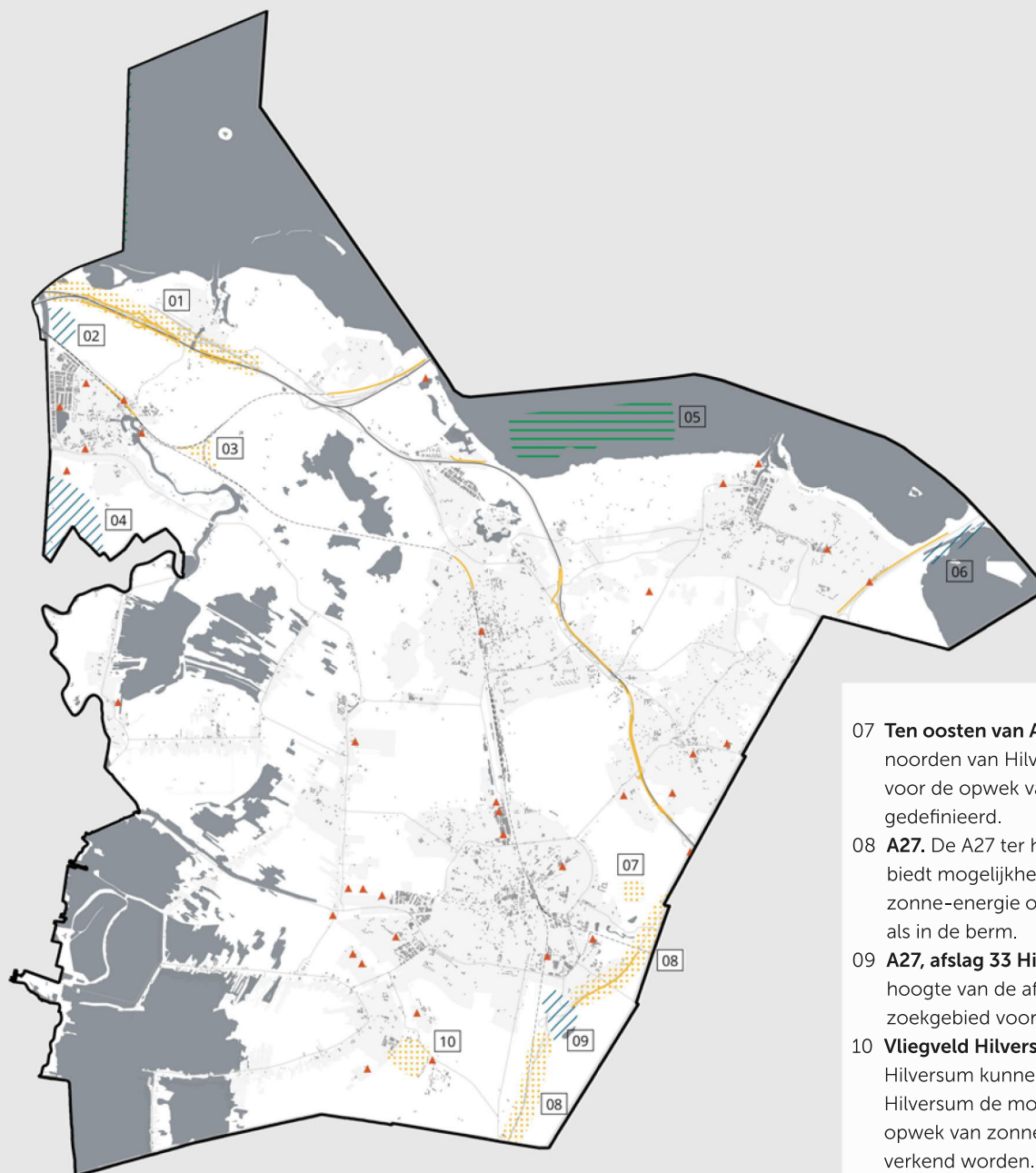
- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Het aanbod van de regio Gooi en Vechtstreek is opgebouwd uit de volgende zoekgebieden:

- 01 **A1 Muiden.** De A1 ter hoogte van Muiden biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op zowel geluidsschermen als in de berm.
- 02 **Bloemerdalerpolder.** Mogelijkheden kunnen verkend worden voor de opwek van windenergie in de Bloemerdalerpolder in Weesp.
- 03 **Spoordriehoek Weesp.** Het gebied tussen de spoordriehoek bij Weesp leent zich mogelijk voor de opwek van zonne-energie.
- 04 **Aetsveldsepolder.** Ten zuiden van Weesp is een zoekgebied voor windenergie gedefinieerd. Gezien dit een weidevogelkerngebied is zal ook hier nadere verkenning in overleg met provincie en natuurorganisaties moeten plaatsvinden. Het gebied behoort tevens tot de Stelling van Amsterdam, Unesco-Werelderfgoed. Ook grenst het gebied aan een zoekgebied van Amsterdam, waardoor eventuele ontwikkeling in samenhang zal worden gezien.
- 05 **Gooimeer.** Het Randmeer is aangewezen als zoekgebied voor wind- en zonne-energie, mits dit als experimenteelgebied wordt aangemerkt, waarbij naast opwek ook gestreefd wordt naar het verbeteren van de biodiversiteit.
- 06 **Stichtse Brug.** De strook ten oosten van de Stichtse Brug is aangemerkt als zoekgebied voor windenergie op land.

- 07 **Ten oosten van Anna's Hoeve.** Ten noorden van Hilversum is een zoekgebied voor de opwek van zonne-energie gedefinieerd.
- 08 **A27.** De A27 ter hoogte van Hilversum biedt mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op zowel geluidsschermen als in de berm.
- 09 **A27, afslag 33 Hilversum.** De A27 ter hoogte van de afslag Hilversum is een zoekgebied voor windenergie.
- 10 **Vliegveld Hilversum.** Ten zuiden van Hilversum kunnen op het vliegveldterrein Hilversum de mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op land verkend worden.

5.2 Kenmerken en ambities Gooi en Vechtstreek

Algemeen

De deelregio Gooi en Vechtstreek bestaat uit de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren. De regio telt in totaal ruim 250.000 inwoners. Kenmerkend voor de regio zijn de bijzondere cultuurhistorische kwaliteiten en de vele natuur. De diversiteit van gebieden zoals de Gooise stuwwal, de Vechtweiden, het Naardermeer (Nederlands eerste natuurmonument), de voormalige Zuiderzee en de veenplassen, binnen één regio in de Randstad is uniek. De regio wordt ook gekenmerkt door enkele landschappen van (inter)nationale waarde, zoals de waterlinies en de buitenplaatsen van 's Graveland.

De regio heeft weinig vrije ruimte; het landschap om de kernen is grotendeels cultuur- of natuurlandschap en de kernen hebben vaak een hoge stedenbouwkundige, architectonische of monumentale waarde, vaak met een beschermde status. Dit zorgt ervoor dat er weinig plekken zijn waar grootschalige opwekking van duurzame energie zoals zonneweiden en windturbines inpasbaar is. Om deze reden zoekt de regio naar andere mogelijkheden om bij te dragen aan de energietransitie. Zo zet Gooi en Vechtstreek extra in op energiebesparing en vermindering van CO₂-uitstoot door extra inzet op verduurzaming van bebouwing en aanpak van bodemdaling in het veen-weidegebied.

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

Om te komen tot een gezamenlijke strategie en aanpak voor een klimaatneutrale regio werken gemeenten, energiecoöperaties, de netbeheerder, waterschap Amstel Gooi en Vecht, provincie, bedrijfsleven en woningcorporaties sinds november 2017 samen. 'Samen op Pad' is het regionale programma waarin een langjarige intensieve samenwerking met partners voor de energietransitie is vastgelegd. De focus ligt daarbij op de gebouwde omgeving, omdat daar de grootste energie- en warmtevraag ligt.

Voor de jaren 2019 – 2022 is een strategische samenwerkingsagenda opgesteld met als titel 'Voor inwoners, met elkaar'. Eén van de speerpunten van deze agenda is 'een duurzaam Gooi en Vechtstreek'. De ambitie van de regio is om een klimaatneutrale regio in 2050 te zijn. Gemeenten willen dit realiseren door:

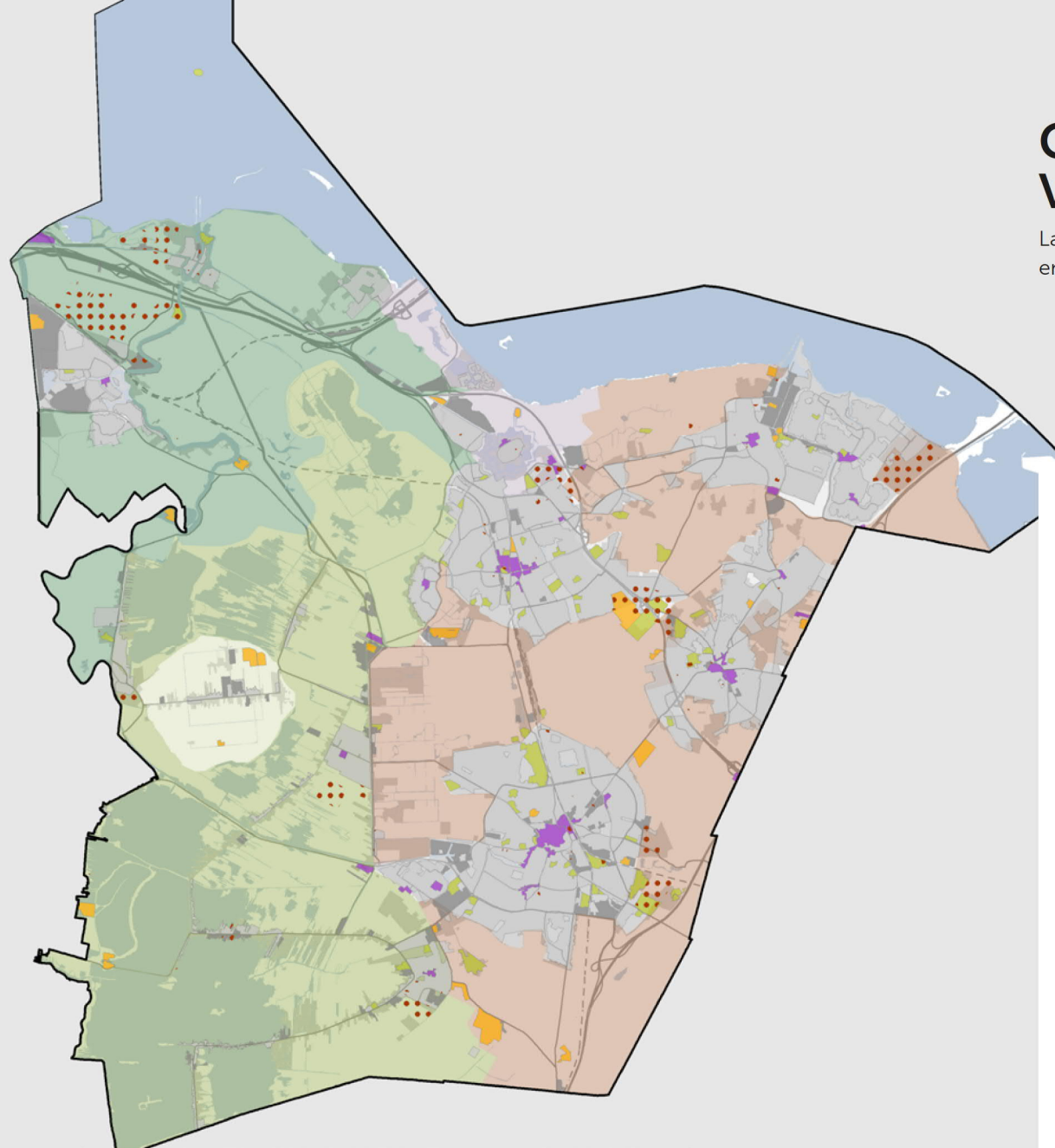
- Inwoners en mkb-bedrijven vanuit een regionaal energieloket te ondersteunen bij het isoleren, ventileren en elektrificeren van de gebouwde omgeving.
- Met partners in 2020 geschikte plekken en bronnen (zon, wind, water, geothermie) voor hernieuwbare energie (elektriciteit en warmte) in Gooi en Vechtstreek aan te wijzen in de RES en de Transitievisie Warmte.
- De slagkracht, kennis en expertise op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en milieu te bundelen.

De samenwerkingsagenda is vertaald in een uitvoeringsprogramma waarin bovenstaande aanpak is geconcretiseerd ★. De uitvoeringsagenda 2020-2022 heeft twee speerpunten: het zoeken naar mogelijkheden voor klein- en grootschalige opwek en het vinden van mogelijkheden om de regionale energievraag te reduceren.

★ *Energie-transitie Gooi en Vechtstreek: uitvoeringsprogramma 2020-2022*

Gooi en Vechtstreek

Landschapstypen
en stedelijke functies

Legenda

Woningbouwplannen

Stedelijk gebied

Bedrijventerrein

Terrein voor detailhandel en horeca

Terrein voor openbare voorzieningen

Terrein voor sociaal-culturele voorzieningen

Woonterrein

Landschapstypen

Stedelijk gebied

Aandijkingenlandschap

Droogmakerijenlandschap

Veenploderlandschap

Stuwwallenlandschap

Veenrivierenlandschap

Landschap voormalige Zuiderzee

Bronvermelding

Provincie Noord-Holland,
Structuurvisie 2040

Provincie Noord-Holland,
Nieuwbouwlocaties 2019

Regionale uitgangspunten

De regio heeft een aantal uitgangspunten vastgesteld waarbinnen de energietransitie plaats dient te vinden. Zo dient de toekomstige energiemix passend te zijn bij de unieke regionale landschappelijke en gebiedskwaliteiten en de economische kansen van het gebied. Dit betreft zowel hernieuwbare energie in de ondergrond, op de bovengrond en in de bebouwde omgeving. Kansen voor geothermie en aquathermie als energiebron wegen volwaardig mee. Tot slot heeft de energiebesparingsopgave in de gebouwde omgeving prioriteit in Gooi en Vechtstreek.

5.3 Energiebesparing Gooi en Vechtstreek

Inleiding

In Gooi en Vechtstreek is de gebouwde omgeving verantwoordelijk voor 58 procent van de CO₂-uitstoot in de regio. Het energiebesparingspotentieel in de regio bedraagt 43 procent ten opzichte van 2016. Om deze reden ligt de nadruk van de energietransitie in de regio op energiebesparing. Vanuit de gedachte 'wat je bespaart, hoeft je ook niet op te wekken', is dit de meest effectieve manier om de CO₂-uitstoot te verminderen. De regio richt zich daarbij op alle inwoners, bedrijven en instellingen. Uitgangspunt is dat iedere partij verantwoordelijkheid neemt om een concrete bijdrage te leveren aan de opgave. Dit moet leiden tot een reductie van de uitstoot van

CO₂ met 49 procent in 2030 ten opzichte van 1990. Gemeenten, in samenwerking met regionale partners, faciliteren inwoners en bedrijven met het verduurzamen van de gebouwde omgeving.

Kenmerken gebouwde omgeving

Onder de gebouwde omgeving worden alle woningen en bedrijven in de regio verstaan. In Gooi en Vechtstreek gaat het om 115.000 woningen en 30.000 bedrijven. Bijna 60 procent van de woningen is in bezit van particulieren, kleine 30 procent is sociale en de rest particuliere huur. Circa 70 procent van de bedrijven (veel éénmansbedrijven/ZZZ) zijn gevestigd op zogenaamde informele werklocaties. Op bedrijventerreinen zijn er 7.200 en op kantoorlocaties zijn 1.800 bedrijven gevestigd. Kenmerkend is dat wonen en werken dicht bij elkaar liggen in Gooi en Vechtstreek.

Het bouwjaar van de woningen is ook bepalend voor de te nemen maatregelen. Tweederde van de woningvoorraad in Gooi en Vechtstreek is gebouwd vóór 1975. De isolatiewaarde van deze relatief oudere woningen is meestal niet goed. Daarbij is

★ *Woonvisie
Regio Gooi en
Vechtstreek.*

Woningen ★	115.000
Sociale huur	32.000
Particuliere huur	16.100
Koop	66.700

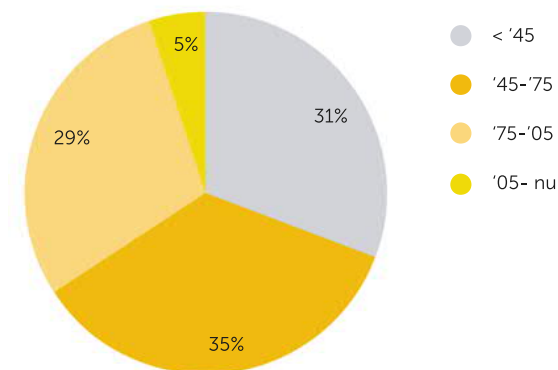
■ *CBS, statline.*

Bedrijven ■	30.000
Bedrijventerrein	7.200
Kantoorlocatie	1.800
Informele werklocatie	21.000

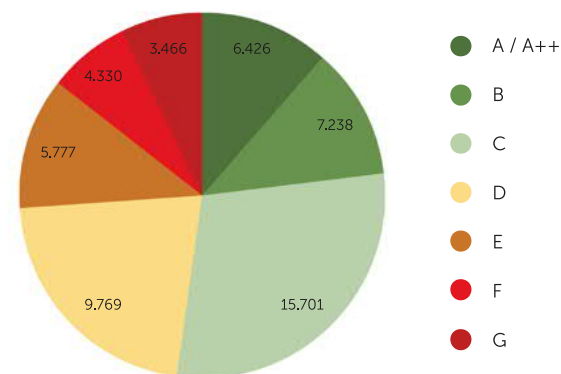
dit type woningen vaak niet geschikt voor verwarming met lage temperatuur, zoals bij vloerverwarming. De mate van geschiktheid hangt naast de isolatiewaarde ook af van de kwaliteit van het verwarmingssysteem. Dat maakt dat het grootste deel van de woningvoorraad in Gooi en Vechtstreek op dit moment onvoldoende geschikt is om over te stappen op lage temperatuurwarmtebronnen.

De opgave voor de gebouwde omgeving richt zich daarom in de komende periode op het versnellen van de verduurzaming van woningen en bedrijven door de bestaande voorraad te isoleren. Zonder deze stap is het vervangen van de warmtebronnen geen effectieve maatregel. Gelet op de omvang van de particuliere voorraad moet het huidige tempo sterk omhoog om de landelijke doelstelling van 49% reductie in 2030 halen. Indien alle woningen uiterlijk in 2050 zijn verduurzaamd, betekent dit dat er de komende 30 jaar jaarlijks bijna 3.800 woningen aangepakt moeten worden.

Woningvoorraad Gooi en Vechtstreek energielabel

Aantal woningen met geldig naar bouwjaar

Bron: Klimaatmonitor 2018

Energiemix Gooi en Vechtstreek

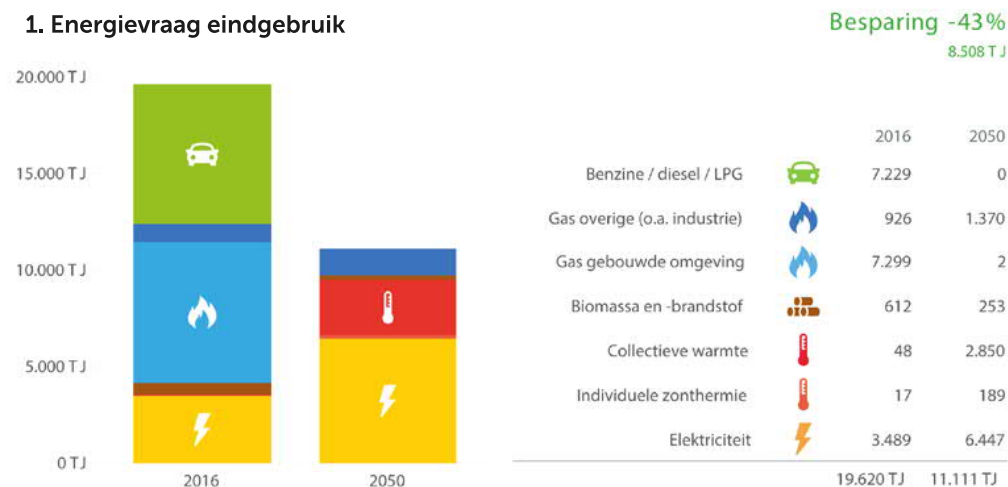
Definitief scenario 2050 - Regio Gooi en Vechtstreek

Inwoners: 269.000
Woningen: 128.771
Energiegebruik gebouwde omgeving : 43%

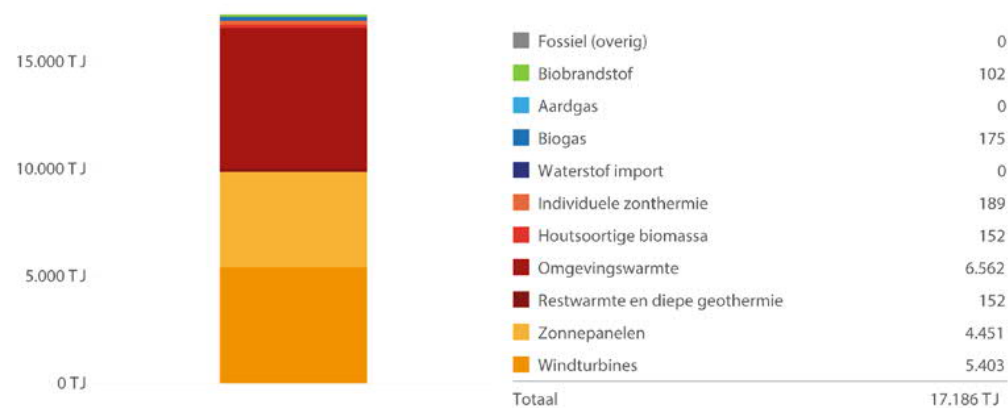

4-6-2019

1. Energievraag eindgebruik

2. Energiebronnen 2050

3. Opgave per thema 2050

Wind
5.403 TJ

254 windturbines op land (3 MW)
0 windturbines op zee (10 MW) /
innovatie

Zon
4.640 TJ

898.000 PV-panelen op daken
981 TJ
1.296 ha zonnenveld
3.471 TJ
1.426 MW vermogen PV panelen
95.000 zonnecollectoren
189 TJ
66 MW

Collectieve
warmte
2.850 TJ

Vermogen bronnen: 128 MW
89.000 woningequivalenten

Geothermie (0%)
Restwarmte (5%)
Warmtepompen (88%)
Overig (7%)

Individuele
warmte
6.610 TJ

Warmtepompen 87%
Overig 8%

(Hernieuwbaar)
Gas
1.587 TJ

Aardgas (0%)
Biogas (11%)
Waterstof (89%)

Biomassa
253 TJ

Bijstook biomassa 152 TJ
Transport 102 TJ
Overig 0 TJ

Deze factsheet is gegenereerd door het Energietransitiemodel voor het volgende scenario: pro.energytransitionmodel.com/scenarios/421416

★ *Klimaatmonitor.*

CO₂-reductie

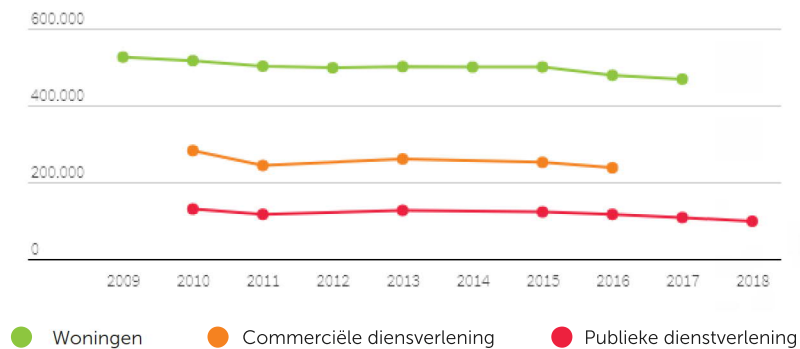
De totale CO₂-uitstoot in de regio in 2017 is 1.384.500 ton per jaar ★. Om de CO₂-uitstoot met 49 procent te verminderen in 2030 zijn er drie opties: vermindering van de energievraag, verduurzaming van het energie-aanbod en toepassing van duurzame oplossingen en producten. De besparing gaat de regio stimuleren bij woningen en bedrijven en instellingen.

Energievraag verminderen

Voor het verminderen van de energievraag zijn diverse maatregelen mogelijk. Een eerste zogenoemde no regret-maatregel in gebouwde omgeving is isolatie, mits op de juiste wijze toegepast. Daarbij houdt de regio rekening met verschillende typen gebouwen, bouwjaren en functionele, technische en economische veroudering. Een tweede no regret-maatregel is het sturen op energiezuinig gedrag. Dit kan met energiemanagementsystemen, al dan niet in combinatie met gedragsbeïnvloeding. Maar er moet ook gedacht worden aan het installeren van energiezuinige apparaten en het optimaal inregelen van bestaande installaties.

CO₂-uitstoot Gebouwde Omgeving

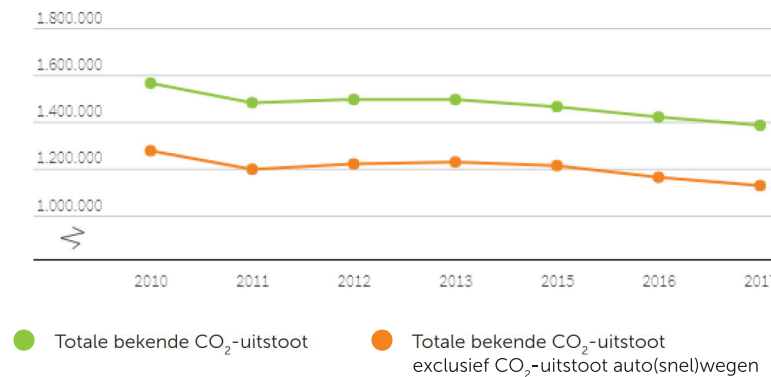
Regio Gooi en Vechtstreek, ton

Bron: meerdere bronnen | 2009 - 2018

CO₂-uitstoot incl. en excl. auto(snel)wegen

Regio Gooi en Vechtstreek, ton

Bron: berekeningen RWS | 2010 - 2017

Energieaanbod verduurzamen

Gooi en Vechtstreek kijkt in deze RES naar onder andere de aanwezigheid en potentie van duurzame warmtebronnen voor de gebouwde omgeving. Daarvoor zijn verschillende bronnen onderzocht. Daarnaast zet Gooi en Vechtstreek in op het stimuleren van zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven en zoekt zij naar geschikte locaties voor grootschalige opwekking van duurzame energie.

Toepassen duurzame installaties en producten

Technologische ontwikkelingen zijn bepalend in de energietransitie en gaan heel snel. Denk hierbij aan ontwikkelingen op het gebied van (hybride) warmtepompen, opslag in de vorm van een (warmte-)batterij en toepassingen van aquathermie en geothermie. Wat nu nog onhaalbaar lijkt zal straks wellicht dé oplossing zijn. Daarom is regelmatige herijking van de RES en de gemeentelijke transitievisie warmtes noodzakelijk. Flexibiliteit en een gefaseerde aanpak zijn nodig om nieuwe kansen te benutten en een verdere CO₂-reductie te realiseren.

Samenwerking

In Gooi en Vechtstreek werken gemeenten samen met woningcorporaties,

netbeheerders, waterschap, provincie en energiecoöperaties. Sinds 2018 wordt er op deze manier samengewerkt aan de regionale energietransitie. Onder het motto 'Samen op pad' zijn intenties uitgesproken en afspraken gemaakt om te komen tot een gezamenlijke strategie en aanpak voor een klimaatneutrale regio. Het regionale programma 'Samen op Pad' zet in op een langjarige intensieve samenwerking met partners. Focus ligt daarbij op de gebouwde omgeving, omdat hier de grootste energie- en warmtevraag zich voordoet. Gemeenten en stakeholders werken samen in het Regionaal Energietransitie Team (RET) en het Bestuurlijk Overleg Gooi en Vechtstreek (BOEG).

Particuliere woningbouw

Voor inwoners en bedrijven kunnen er verschillende redenen zijn om geen maatregelen te nemen om het energieverbruik terug te dringen. Gebrek aan juiste of volledige informatie kan een argument zijn, maar ook onzekerheid over de garanties van adviezen. Het huidige aanbod van diensten en producten in de regio is divers en moeilijk onderling te vergelijken. Dat geldt voor enkelvoudige maatregelen, maar nog meer voor aardgasvrij- en energieneutraal renoveren. Ook de financiële situatie kan een belemmering

vormen om te handelen, of een afwachtende houding richting de overheid. Los van enkele maatregelen zoals spouwmuurisolatie, HR++ glas en zonnepanelen, is er relatief weinig vraag naar aardgasvrije renovaties. Daarnaast blijft een passend en ruim aanbod vanuit de bouwsector achter, en wordt er ook onvoldoende ingezet op opleiding en training van personeel.

Het financieren van de verduurzamingsmaatregelen is een ander knelpunt. Een tweede hypotheek met langjarige looptijd is een goede mogelijkheid maar is niet voor iedereen bereikbaar. De energiebesparingen via gemeenten (SvN) en NEF (Nationaal Energiebespaar Fonds) met een korte looptijd (10-15 jaar) zijn geschikt voor renovaties die veelal onder de € 25.000,- blijven. Voor grotere renovaties naar aardgasvrij (jaren '30 en '70 woningen) waarbij tevens achterstallig onderhoud aan de orde is, is een gebouwgebonden financiering met lange looptijd vaak de enige optie. Zeker als je het uitgangspunt hanteert dat de woonlasten voor de huiseigenaar nagenoeg gelijk moeten blijven. In het kader van het Klimaatakkoord worden landelijk voorstellen ontwikkeld voor gebouwgebonden financiering, het aanpassen van de krediettoets voor verduurzaming en een methodiek voor woonlastenneutraliteit.

Er zijn initiatieven en pilotprojecten die hierop anticiperen door de inzet van onder andere baatbelasting, erfpacht en kwalitatief recht. Voor VvE's bestaat zo'n gebouwgebonden financiering al via het NEF.

Aanpak

Om de particuliere woningen te verduurzamen, kiest Gooi en Vechtstreek voor een aanpak gericht op het ontzorgen van de particulier: duurzame keuzes zo makkelijk en aantrekkelijk mogelijk maken. Energiebesparing is voor de huiseigenaar slechts een van de motivaties om met de eigen woning aan de slag te gaan. Vaak is het een combinatie van besparen met comfort, gezond binnenklimaat, levensloopbestendig wonen en groot onderhoud. Ontzorgen betekent niet alleen dat je de huiseigenaar zoveel mogelijk uit handen neemt. Het gaat ook om betrouwbaarheid, transparantie, prestatiegarantie, financiering en de mogelijkheid om te participeren in wijkprocessen. Welk 'pad' de huiseigenaar ook kiest, in alle gevallen moet het proces duidelijk zijn.

Startprojecten ★

Komende jaren werkt Gooi en Vechtstreek samen aan een aanpak die op grote schaal kan worden doorgevoerd en impact oplevert. Samen met partijen als Bouwend Nederland

en Techniek Nederland doet Gooi en Vechtstreek aanbiedingen aan woningeigenaren en gezamenlijke acties met een aanbod dat past binnen de strategie van 'no-regret maatregelen':

- Een goed onafhankelijk woningadvies voor woningeigenaren door een energieloket met intensieve samenwerking met de energiecoöperaties, technisch adviseurs en bedrijfencoalities uit de tweede en derde lijn.
- Het opleiden van aannemers en installateurs in duurzame oplossingen en werkwijzen en het stimuleren van samenwerking tussen deze partijen op het vlak van energietransitie.
- Ontwikkelen van een speciale aanpak voor woonhuismonumenten.
- Bevordering regionale samenwerking van de lokale energiecoöperaties endoorontwikkeling van hun onafhankelijke rol in het informeren, stimuleren en enthousiasmeren van inwoners.
- Optimaliseren van de samenwerking tussen deze vrijwilligers, het Energieloket, de technisch adviseurs, communicatieadviseur en de bedrijven.
- Doorontwikkeling van een speciale aanpak voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's)
- Samen met bedrijfsleven vier zogenaamde product markt combinaties (PMC's)

inclusief energieprestatiegarantie uitwerken die het gehele woningwerkveld afdekken. Indeling PMC's op basis van bouwjaren en de benodigde kennis, kunde en specifieke aanpak.

- Oprichting van Energiedienstenbedrijf Gooi en Vechtstreek als uitvoeringsorganisatie met de volgende functionaliteiten:
 - Regisseren van de samenwerking energiebesparing bestaande bouw, ketensamenwerking en gebundelde dienstverlening.
 - Organiseren online en offline campagnes om een zo hoog mogelijke conversie en rendement te behalen.
 - Technische advisering door onafhankelijke gecertificeerde EPA-W-adviseurs.

Sociale woningbouw

De corporaties in de regio

In de zeven gemeenten van Gooi en Vechtstreek zijn in totaal 14 woningcorporaties actief. Samen beheren zij circa 30.000 (2015) sociale huurwoningen. De vier grootste woningcorporaties bezitten bijna 90 procent van alle huurwoningen.

★ Deze lijst is niet volledig, gezien projecten van coöperatie de Alliantie ontbreken.

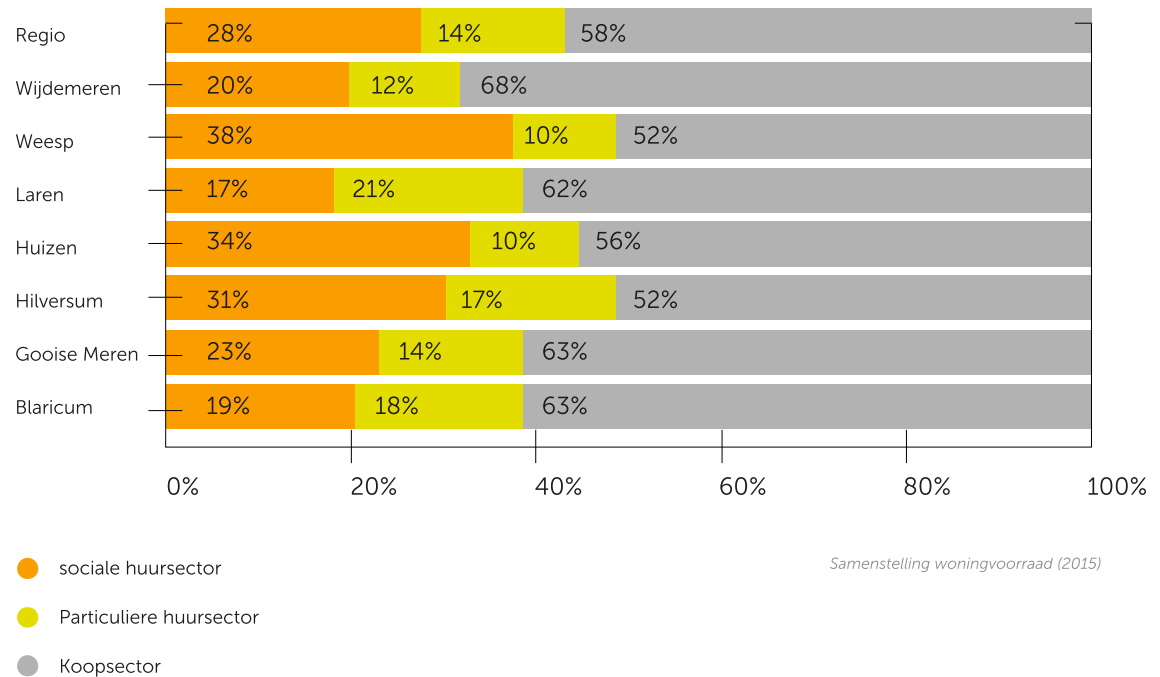
Afspraken

De woningcorporaties zijn actief betrokken bij de RES. Sectorbreed zijn er afspraken gemaakt om de woningvoorraad in 2050 CO₂-neutraal te laten zijn. Dit gaat niet in een keer, maar wordt stapsgewijs aangepakt. De eerste doelstelling, gemiddeld label B eind 2020, is voor veel corporaties reeds bereikt of ligt binnen handbereik voor de corporaties in Gooi en Vechtstreek.

In het klimaatakkoord is een belangrijke rol voor de corporaties weggelegd. De corporaties worden in staat geacht te fungeren als een startmotor. Ambitie is om 100.000 woningen aardgasvrij of 'aardgasvrijready' te maken in de periode 2019-2022. Dat kan door vergelijkbare woningen in een wijk samen aan te sluiten op een bestaand warmtenet, door grootschalige verduurzaming met (hybride) warmtepompen of met isolatie. Doel is om zo snel mogelijk een stevig begin te maken met de verduurzaming van de woningvoorraad. Zo worden nieuwe technieken ontwikkeld en dalen de kosten voor de investeringen.

Het figuur hiernaast laat zien dat 1/3 van de woningvoorraad bestaat uit sociale huurwoningen. De woningportefeuille is zeer divers: eengezins en meergezins, laagbouw en hoogbouw, verspreid en geconcentreerd

Samenstelling woonvoorraad

Samenstelling woningvoorraad (2015)

en jong- en oud vastgoed. Het aantal doelgroepen is daarbij breed: starters, gezinnen, senioren, inwoners met een zorgvraag, etc. Deels gefragmenteerd bezit (dat wil zeggen geen hele blokken of woongebouwen in eigendom, een deel van de woningen is in eigendom van particulieren). Veel monumentale woningen (beschermde dorpsgezichten en gemeentelijke monumenten, enkele rijksmonumenten).

De opgave van de corporaties is niet alleen gelegen in duurzaamheid. Ook beschikbaarheid (forse nieuwbouwopgave) en betaalbaarheid zijn belangrijke aandachtspunten in onze regio. En duurzaamheid is ook breder dan alleen een warmtetransitie, zo wordt er ook gewerkt aan een betere klimaatadaptatie en circulair bouwen. Bij iedere investering moet de afweging gemaakt worden of de andere doelen niet teveel in het gedrang komen. De haalbaarheid van de verduurzamingsopgave staat hierdoor onder druk.

Oog voor de huurder

Bij het uitwerken van de energietransitie is het van belang het belang van de huurder voor ogen te houden. Kosten voor energie, vastrecht, levering etc. mogen niet leiden

tot hoge lasten voor een toch al financieel kwetsbare groep. Dit is ook van belang voor het te creëren draagvlak voor de transitie.

Startprojecten

- Meedenken bij onderzoeken (door lokale energiecoöperaties) naar mogelijke alternatieve warmtebronnen (Kerkelanden, Hilversumse Meent, Blaricummer Bijvanck, Ankeveen)
- Samenwerken met gemeenten en regio om te komen tot Transitievisies Warmte
- Verduurzaming bestaande woningvoorraad:
 - St. Vitus / Faisantenstraat, Hilversum: 13 eengezinswoningen
 - Electrobuurt, Hilversum: 176 eengezinswoningen
 - Stad en Lande, Laren: 76 eengezinswoningen
 - Gooiergracht e.o., Laren: 42 eengezinswoningen
 - Diverse eengezinswoningen Laren: 114 woningen (in onderzoek)
 - +/- 5.500 sociale huurwoningen in periode 2020-2030 integrale aanpak naar label A/B (gehele regio)
 - Modulaire aanpak voor overige woningen (verduurzaming op logische onderhoudsmoment)
 - Label B - Hilversum: 395 woningen
 - Label B – Gooise Meren: 614 woningen

- Orchidee Hilversum: 30 woningen
- Van Speijklaan Hilversum: 54 woningen
- Verduurzamen van VvE's (duurzaam MJOB)
- Aanpak zonnepanelen op daken

Utiliteitsbouw

In Gooi en Vechtstreek is nauwelijks industrie maar vooral mkb-bedrijven. Het mediapark in Hilversum is één van de grootste energieverbruikers. Veel bedrijven voldoen nu nog niet aan de energie-eisen uit de Wet milieubeheer. Bedrijven met een jaarlijks elektriciteitsverbruik van meer dan 50.000 kWh en/of 25.000 m³ aardgas, zijn wettelijk verplicht maatregelen te nemen die zich binnen vijf jaar laten terugverdienen. Per 1 juli 2019 hebben deze bedrijven de plicht bij de Rijksdienst voor Ondernemingen (RVO) te melden of ze aan de energiebesparingsplicht voldoen. Per 1 januari 2023 moet elk kantoor groter dan 100m² minimaal energielabel-C hebben. Dit betekent een Energie-Index van 1,3 of beter. Voldoet het pand dan niet aan de eisen, dan mag het pand per 1 januari 2023 niet meer als kantoor gebruikt worden.

Ondernemers hebben een grote rol in de opgave om in 2050 energieneutraal te zijn. Toch is energiebesparing en het opwekken van duurzame energie meestal niet de core business van een ondernemer. In het kader van de energietransitie ontbreekt het de ondernemer vaak aan een combinatie van inhoudelijke kennis, kennis van projectontwikkeling, tijd, samenwerkingspartners en/of geld. Hierdoor worden kansen onvoldoende benut en stranden initiatieven vaak vroegtijdig.

Aanpak

Een effectieve ketenaanpak bestaat uit een combinatie van informeren & stimuleren (wortel) en toezicht & handhaving (stok) waarbij bedrijven versneld energie besparen, minimaal voldoen aan de Wet milieubeheer. Daar waar aanwezig worden bedrijven gestimuleerd om platte daken te gebruiken voor de opwekking van duurzame energie. Zonnepanelen op grote daken is één van de bouwstenen die op veel draagvlak kon rekenen in de lokale ateliers van de RES. Omdat zonnepanelen voor ondernemers vaak aantrekkelijker zijn dan besparen kan hier gestart worden, om vervolgens de ondernemer te interesseren om het

vastgoed verder te verduurzamen. De deelregio pleit voor een aanpassing van het bouwbesluit zodat de regelgeving voldoende ondersteuning biedt in het versnellen van deze transitie.

Startprojecten

- Stimulerend toezicht: een nieuwe manier om het besparingspotentieel van bedrijven vast te stellen, de data beschikbaar te stellen aan RVO en de bedrijven te begeleiden en aan te zetten tot het implementeren van de Energie Maatregelen Lijsten (EML) door de Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek.
- Ontwikkeling van een aanpak die de knelpunten wegneemt die er nu voor zorgen dat energiebesparing bij bedrijven achterblijft. De aanpak is gericht op het onafhankelijk informeren over en stimuleren van energiebesparende maatregelen. Binnen de hele keten wordt samengewerkt en de klantreis is volledig verzorgd: van informeren en stimuleren via onafhankelijk energieadvies op maat naar uitvoering door bedrijven (consortia). Opwekking van duurzame energie door zonnepanelen op bedrijfsdaken is hier nadrukkelijk onderdeel van.

5.4 Elektriciteit en warmte

Wind

Huidige situatie

Er zijn momenteel geen windinitiatieven of geplande initiatieven in de regio.

Aandachtspunten

Beperkende factor voor de aanleg van windturbines is dat grote delen in de regio zijn aangemerkt als werelderfgoed, Natura 2000, stiltegebied, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en kleine delen als bufferzone. De grootste potentie in de regio ligt bij windenergie op water, met name in het Randmeer.

Mogelijkheden

Mede door bovenstaande beperkingen ligt op het land zeer beperkt ruimte voor windenergie. Wel biedt het Randmeer mogelijkheden voor windenergie in combinatie met zon, mits dit

als experimenteelgebied wordt aangemerkt, waarbij naast opwek ook gestreefd wordt naar het verbeteren van de biodiversiteit. Ook de A27 bij Hilversum biedt mogelijkheden, evenals twee polders in het westen van de deelregio (Aetsveldsepolder en Bloemendalerpolder).

Zon

Huidige situatie

Momenteel wordt er 21 GWh via grootschalige zonne-energie opgewekt in de regio Gooi en Vechtstreek. Tot nu toe is er in Gooi en Vechtstreek alleen sprake van zonnepanelen op daken. Wel zijn er drie initiatieven voor grootschalige opwek voor zonne-energie op een open veld gepland.

Aandachtspunten

Voor toekomstige opweklocaties moet rekening gehouden worden met een aantal beperkingen van het gebied. Zo liggen op het buitengebied van Gooi en Vechtstreek bijna in zijn geheel beperkingen vanuit de ruimtelijke verordening. De (potentiele) Unesco-gebieden Hollandse Waterlinie, de Stelling van Amsterdam en Geopark Gooi en Vechtstreek doorsnijden het gebied. Een groot deel van het gebied is onderdeel van het Natuurnetwerk. Daarnaast kent het kleine stukken die als aardkundig monument gelden,

weidevogelkerngebied zijn of als bufferzone gelden. Ook hebben diverse gemeenten (Hilversum, Naarden, Gooise Meren, Laren, Weesp en Muiden) één of meerdere beschermde stads- of dorpsgezichten.

Mogelijkheden

Rekening houden met bovenstaande beperkingen liggen mogelijkheden voor zonne-energie met name rondom infrastructuur (op geluidsschermen of in berm), parkeerplaatsen en op daken. Grote daken liggen met name op de bedrijventerreinen van Hilversum, Naarden, Weesp en Huizen.

Warmte

Er zijn verschillende (potentiële) warmtebronnen in Gooi en Vechtstreek: geothermie, biomassa, restwarmte van industrie en datacenters, warmte- en koudeopslag en aquathermie. Deze paragraaf beschrijft, op basis van huidige kennis, de mogelijk te benutten warmtebronnen in de regio. In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd in welk tempo wijken aardgasvrij kunnen worden en welke oplossingen daarbij voor de hand liggen. De visie wordt in regionaal verband afgestemd en ontwikkeld, omdat dit een thema is dat de gemeentelijke grenzen overstijgt.

Geothermie

De potentie van geothermie wordt momenteel onderzocht (SCAN-onderzoek). De resultaten hiervan worden in een volgende versie van de RES, indien beschikbaar, opgenomen. Er zijn geen huidige of geplande geothermieprojecten.

Biomassa

Er wordt in Gooi en Vechtstreek in beperkte mate (3 GWh) hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit biomassa. Dit aandeel telt niet mee in het bod van de RES. Er is één verbrandingsinstallatie aanwezig in Hilversum en één warmtekrachtkoppeling bij een rioolwaterzuiveringsinstallatie in Ankeveen.

Restwarmtebronnen

Gooi en Vechtstreek heeft weinig restwarmtebronnen. Er zijn drie relatief kleine warmtenetten aanwezig in de gemeente Hilversum.

Warmte- en koudeopslag (WKO)

De open WKO-potentie is goed tot zeer goed in het noorden van de deelregio en gemiddeld in de rest van de deelregio. Er zijn open en gesloten WKO-projecten aanwezig, vooral in het oosten van de deelregio. In het noorden, het oosten en het zuidwesten van de deelregio zijn drinkwaterbeschermingsgebieden en aardkundige monumenten aanwezig die

beperkingen meebrengen voor de ontwikkeling van WKO-projecten.

Aquathermie

Gooi en Vechtstreek heeft vooral in het westen en het noorden een relatief hoge theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en de influent- en effluentleidingen van ★. Er zijn gemalen aanwezig in de hele regio. Er zijn vier RWZI's aanwezig in de deelregio: bij Weesp, Huizen, Ankeveen en Hilversum. Een aantal influentleidingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties doorkruisen Gooi en Vechtstreek. De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is deels gekend (voor leidingen), en moet deels nader bepaald worden (voor gemalen en RWZI's). Let wel, deze potenties zijn niet zonder meer bij elkaar op te tellen omdat het om hetzelfde water gaat waar maar één keer warmte uit gewonnen kan worden.

★ *Het inkomen-
de vuile water
het influent,
wordt in een
aantal stappen
gezuiverd.
Het gezuiverde
water wordt
het effluent
genoemd.*

5.5 Energie- infrastructuur

De netimpactanalyse laat zien dat in de deelregio Gooi en Vechtstreek het aanbod voor grootschalige opwek binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit past. De netbeheerder verwacht wel dat op drie stations de maximale capaciteit bereikt wordt aan de afnemerszijde.

De verwachting is dat voor of na 2030 op mogelijk drie stations de maximale capaciteit bereikt wordt als gevolg van de vraag naar elektriciteit. Het gaat om de volgende stations:

- *OS Weesp*. Op basis van de NP RES-data wordt niet verwacht dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. Wanneer ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en datacenters meegenomen wordt, zal de maximale capaciteit worden bereikt. Er vinden op dit moment gesprekken plaats om OS Weesp uit te breiden en een

nieuw station te bouwen ten noorden van Weesp.

- *OS Naarden*. Op basis van de NP RES-data wordt niet verwacht dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. De netbeheerder ziet ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en als deze meegenomen worden, wordt de maximale capaciteit wel bereikt. Er is een plan om een nieuwe station (OS Crailo, zie onder) te realiseren en daarmee een deel van de belasting van OS Naarden over te nemen.
- *OS Hilversum Jonkerweg*. Volgens de modellen van NP RES wordt verwacht dat de maximale capaciteit wordt bereikt door een toename in de baseload. In de belastingprognose zien we dit niet terug en verwachten we geen knelpunt voor 2030 op basis van onze prognose.
- *OS Crailo*. Dit station staat in de planning voor de komende jaren om duurzaam gebouwd te gaan worden. De gemeente is hierbij nauw betrokken. De planning is dat dit station begin 2024 gereed is.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

Aandachtspunten

- In dit gebied is er meer capaciteit beschikbaar voor teruglevering dan wat er nu wordt verbruikt. Het aanbod in de deelregio bedraagt 96 MW aan wind- en zonne-energie. Vanuit netperspectief is het beter om het aanbod van zonne- en windenergie meer over het gebied te verspreiden en te combineren. Richting RES 1.0 kan dit verder worden onderzocht.
- Verrijken van NP RES-data is nodig om de uitkomsten van netimpactanalyses betrouwbaarder te maken.

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpact-analyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

5.6 Gemeentelijke ambities

Blaricum

Blaricum heeft de ambitie om voor 2050 energieneutraal te zijn. Met hulp van inwoners, bedrijfsleven en andere overheden wordt Blaricum een duurzamere gemeente.

Om hier vorm aan te geven heeft Blaricum in 2018 het "Programma Duurzaam Blaricum 2018-2022 opgesteld". Elk jaar stelt de gemeente een uitvoeringsplan (Energietransitie Blaricum periode 2020) op waarin een

★ *Programma
en uitvoerings-
plan zijn hier te
vinden*

meer

pragmatische aanpak gehanteerd wordt die aansluit bij de mogelijkheden die er op dit moment in de markt en bij gebouw eigenaren zijn ★.

Om een duurzamere gemeente te worden kiest Blaricum ervoor om de duurzaamheidscore te verbeteren. Dit betekent dat Blaricum de CO₂-uitstoot wil beperken, het elektriciteit- en gasverbruik van huishoudens en van bedrijven wil verminderen. Daarnaast wil Blaricum haar inwoners stimuleren om duurzame maatregelen aan te brengen. Zo biedt de gemeente onder andere een duurzaamheidslening aan de inwoners aan. Blaricum kijkt jaarlijks naar haar doelen en behaalde resultaten. Dit doet Blaricum aan de hand van de volgende thema's:

- Circulaire economie
- Energie
- Mobiliteit
- Groen & Klimaatbestendig

Circulaire economie

Blaricum scheidt minimaal 75% van het huishoudelijk afval zodat vrijgekomen grondstoffen gerecycled kunnen worden.

Energie

Blaricum wil in 2022 een CO₂-reductie van 28 procent behalen ten opzichte van 1990. Ook wil de gemeente 16 procent van het energieverbruik duurzaam opwekken.

Mobiliteit

In 2022 wil Blaricum dat het aantal elektrische en hybride auto's flink is toegenomen. Om dit mogelijk te maken worden er in de gemeente laadpalen of laadpunten gerealiseerd.

Groen & Klimaatbestendig

In 2020 wil Blaricum nog steeds een hele groene gemeente zijn. Dit doet Blaricum door het verminderen van de verhardingen en zuinig te zijn op het groen. Genoemde thema's met hun eigen doelstelling zijn uitgewerkt in het uitvoeringsplan.

Uitvoeringsplan en de RES

Onder het thema energie wordt ingegaan op de RES. Per RES-regio moet een jaar na het ondertekenen van het Klimaatakkoord een bod uit worden gebracht hoe de regio bijdraagt aan hernieuwbare energie (met bewezen technieken, o.a. zon en wind) en hoe ze in een duurzame warmtevoorziening voorziet.

Lokaal atelier

Op 23 januari 2020 vond het werkatelier in Blaricum plaats. In totaal waren er 25 deelnemers: inwoners uit Blaricum, ondernemers, raadsleden, twee leden van de Eerste Kamer, vertegenwoordigers van Liander, de Energiecommissaris van de Gooi en Vechtstreek. Na in gesprek te zijn geweest over de drie scenario's, waren de belangrijkste uitkomsten: probeer zoveel mogelijk energiebronnen op één plek te concentreren (dus niet verschillende bronnen op verschillende locaties), windenergie zou bij de Stichtse Brug opgewekt kunnen worden, liever geen energiebronnen in woonwijken.

Gooise Meren

Uitgangspunten

Het college en de gemeenteraad van Gooise Meren de heeft een aantal speerpunten, die ook in de energietransitie als uitgangspunten dienen voor beleid en uitvoering:

- Een CO₂-reductie van 49% in 2030
- Behoud van landschappelijke waarden en cultureel erfgoed;
- Herstellen van de biodiversiteit;
- Een volledig circulaire samenleving in 2050;
- Een eerlijke verdeling van lusten en lasten;
- Zoveel mogelijk (economische) kansen voor de samenleving benutten
- De vruchtbare samenwerking met netwerkorganisatie in Samen Sneller Duurzaam continueren en intensiveren.

Deze uitgangspunten zijn deels randvoorwaarden, maar geven ook richting en laten zien waar (koppel)kansen liggen.

Lokale bijeenkomst over de RES in het gemeentehuis van Gooise Meren.

Gooise Meren heeft de ambitie om een CO₂-reductie van 49 procent in 2030 te realiseren stevig omarmd en ook tot doel gemaakt voor de eigen organisatie. Daarbij heeft Gooise Meren de instelling om de lat hoog te leggen. Kenmerkend voor Gooise Meren zijn de landschappelijke waarden en het cultuur-historisch erfgoed. De grote uitdaging schuilt erin om de ambities op de verschillende terreinen met elkaar te combineren. Een grote kracht van Gooise Meren komt uit de bevolking waar actieve, betrokken en kundige inwoners de handen ineenslaan op het gebied van verduurzaming. Gemeente en inwoners werken samen aan verschillende duurzaamheidsopgaven binnen de netwerk-organisatie Samen Sneller Duurzaam.

Doelen

Om CO₂-reductie te realiseren heeft de gemeente Gooise Meren drie subdoelen: 1) het opwekken van zoveel mogelijk hernieuwbare, schone, energie; 2) overgaan naar een schone manier van verwarmen van de bebouwde omgeving in 2050 en; 3) zoveel mogelijk energie en warmte besparen. De drie doelen overlappen en versterken elkaar. In 2020 concretiseert Gooise Meren deze doelstellingen verder naar haalbare, maar ambitieuze resultaten.

Besparen

De CO₂-uitstoot in onze regio komt voor 70 procent van energiegebruik door de gebouwde omgeving. Vanwege het relatief hoge aandeel gebouwen met een laag energielabel, liggen hier de meeste kansen om de CO₂-uitstoot terug te dringen. Besparen kan de opgaven van de andere twee subdoelen vereenvoudigen. Gooise Meren ondersteunt wooneigenaren in samenwerking met lokale energiecoöperatie WattNu op meerdere manieren bij de verduurzaming van hun huis. Ook werkt de gemeente aan het verduurzamen van het eigen vastgoed met als eerste doel vijf grote gebouwen in 2030

gemiddeld energieneutraal te laten zijn.

Opwek

Voor het opwekken van hernieuwbare, schone energie probeert de gemeente zoveel mogelijk kansen te benutten, binnen de mogelijkheden die er zijn. Gooische Meren wil inwoners zoveel mogelijk laten meeprofiteren van de energieopbrengsten en werkt daarom samen met lokale energiecoöperatie WattNu. Op basis van de huidige beschikbare kennis zijn zon en wind voor Gooise Meren de meest duurzame en betaalbare energiebronnen, daarom zet Gooise Meren daar op dit moment op in. Daarbij volgt Gooise Meren de ontwikkelingen op de voet, zodat nieuwe mogelijkheden als gevolg van innovatie ingezet kunnen worden. Een energiebron als biomassa is volgens de gemeente geen duurzame oplossing.

Warmte

Gooise Meren start in 2020 met de Transitie-visie Warmte en gaat tegelijkertijd in enkele wijken praktijkervaring op doen met als doel deze wijken voor 2030 van het gas af te krijgen. Gooise Meren benut zoveel mogelijk koppelkansen en kijkt over beleidsterreinen heen om efficiënte en integrale wijkoplossingen te bedenken. De grote verscheidenheid aan woningen en wijken maakt dat Gooise Meren steeds moet kijken wat passend is.

Aquathermie is een potentiële warmtebron in Gooise Meren die kansrijk is en wordt onderzocht. Geothermie is een andere mogelijkheid voor de toekomst. Ook hier volgt de gemeente de ontwikkelingen.

Participatie

In het proces richting RES 1.0 en de ontwikkeling van de Transitievisie Warmte speelt inwonersparticipatie een grote rol. Gooise Meren betreft inwoners actief bij de visieontwikkeling door middel van klankbordgroepen. Naarmate de plannen concreter worden, zullen inwoners als stakeholder directer worden betrokken.

Lokaal Atelier Gooise Meren

In Gooise Meren hebben circa 35 betrokken inwoners zich gebogen over de bouwstenen voor zonne- en windenergie. Samengevat leverde dit de volgende inzichten op:

Het scenario met het hoogste ambitieniveau sprak een meerderheid van de aanwezigen het meeste aan. Men wil zoveel mogelijk kansen benutten om duurzame energie op te wekken. Het blijven zoeken naar innovatieve oplossingen wordt erg belangrijk gevonden en past bij de ambitie van dit scenario.

Op dit moment haalbare bouwstenen, die niet schadelijk zijn voor de biodiversiteit, flora en fauna, zijn volgens de aanwezigen: zon op grote daken en turbines naast de snelweg. Daarnaast werd zonnepanelen op dijken gezien als een kans, mits uitdrijving van de veendijken wordt voorkomen en de esthetiek van de dijken niet teveel wordt aangetast.

Het combineren van zonnepanelen met huidige infrastructuur wordt gezien als kans. Ook wordt er gepleit voor het ruimtelijk combineren van bouwstenen. De belangrijkste reden hiervoor is esthetiek en stedenbouwkundige kwaliteit. Een voorbeeld: spoorlijnen. Er kan gebruikt worden gemaakt van de huidige portalen. Kanttekening hierbij is dat de transparantie van de spoorwegen behouden blijft. Het moeten geen dichte tunnels door het landschap worden. Inpassing: er moet oog zijn voor de natuur.

Er wordt belang gehecht aan de samenwerking met belangrijke stakeholders. Mensen/partijen die verstand hebben van de materie moeten meepraten over de landschappelijke/natuurlijke kwaliteit. Bijvoorbeeld het Goois natuurreservaat en andere instituten zullen de bouwstenen moeten toetsen. Iedereen is welwillend, we weten dat we iets moeten

doen, maar het is belangrijk dat we kritisch blijven kijken en de maatregelen laten toetsen.

Tot slot kwam de volgende kanttekening: we moeten erbij stilstaan dat we kijken naar de korte termijn natuur, terwijl het hier gaat om de lange termijn 'natuur'. Verlies de lange termijn niet uit het oog.

**“We moeten erbij
stilstaan dat we
kijken naar de
natuur op korte
termijn, terwijl
het hier gaat om
natuur op de
lange termijn.”**

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Gooise Meren

Hilversum

Voorbereiden en in gang zetten van de energietransitie.

De doelstelling is aardgasvrij in 2040 en CO₂-neutraal in 2050. Dit vergt de komende jaren ontwikkeling van kennis, samenwerking, ervaring opdoen, techniek, wetten en andere sturingsmogelijkheden.

2020 is het laatste jaar van het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020, gericht op CO₂-reductie. Dit jaar maakt Hilversum een nieuw uitvoeringsprogramma Energietransitie 2021-2025. Dit wordt het sturend kader voor de energietransitie in Hilversum. De gemeente werkt samen in de regio Gooi en Vechtstreek, onder meer aan de RES, de Transitievisie Warmte en het regionale energieloket voor energiebesparing. Lokaal werkt de gemeente samen met onder meer de Hilversum100, <https://www.hilversum100>.

Zonnedak boven bufferbak rioolwaterzuivering bij Anna's Hoeve, collectief zonnedak met 2160 panelen via Hilverzon met ongeveer 200 gezinnen die erin participeren. Foto: Margot Brakel

nL, het platform voor duurzame denkers en doeners. De gemeente verleent subsidie aan energievoerders HilverZon en Hilversumse Energietransitie (HET) om hun concrete plannen uit te voeren om “voor en door inwoners” aan de energietransitie te werken. De gemeente heeft “green deals” met diverse bedrijven in de stad, waaronder grote mediabedrijven, om hun manier van werken te verduurzamen. De gemeente zet “green deal coaches” in om de beoogde resultaten te bereiken en de koplopers een podium te bieden. De focus ligt op energiebesparing en de voorbereiding van de energietransitie.

Omgevingsvisie

De gemeente Hilversum stelt momenteel een Omgevingsvisie op, zodat deze gereed is voor de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Doel is om als gemeente een samenhangende visie te bieden op de actuele opgaven op het gebied van energie, klimaat-adaptatie, biodiversiteit, wonen, werken en mobiliteit, inclusief aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De informatie vanuit het RES-proces is dan ook inbreng voor de Omgevingsvisie Hilversum.

Lokale ateliers

Drie avonden hebben vijftig betrokken Hilversummers zich verdiept in de

mogelijkheden hoe we in de regio Gooi en Vechtstreek en specifiek in Hilversum grootschalig duurzame energie kunnen opwekken. Drie toekomstateliers met mooie gesprekken, goede discussies, kritische kanttekeningen en veel inspiratie. Dit heeft geleid tot hun advies op de Regionale Energie Strategie.

De adviesgroep Duurzame energieopwekking

De adviesgroep bestaat uit rond de 50 betrokken Hilversummers, die hebben gereageerd op de advertentie van de gemeente in de Gooi en Eembode, of zijn ingegaan op de uitnodiging die de gemeente en Hilversum100 hebben verspreid onder lokale partners, initiatieven en inwonersorganisaties. Wij zijn allen zeer betrokken bij Hilversum en hebben onze denkkracht graag ingezet. Graag had de gemeente meer vrouwen en deelnemers tussen de 20 en 40 in onze groep gehad. Bij het delen van ons advies streeft de gemeente ernaar ook deze groepen in Hilversum te bereiken.

De vragen aan de adviesgroep

- Hoe en waar kan duurzaam opwekken van energie worden gerealiseerd binnen de regio Gooi en Vechtstreek, en waarom?
- Welke kansen, knelpunten en voorwaarden zijn er voor Hilversum met de drie

scenario's 'Iedereen doet mee', 'Nieuw energielandschap' en 'Stedelijke ruggengraat' als inspiratie?

- Welke onderdelen en type locaties spreken wel of niet aan, en waarom?

De adviesgroep adviseert

1. Hilversum de ambitie te hebben net zoveel energie duurzaam op te wekken als er binnen de gemeentegrenzen verbruikt wordt. Minder dan de helft van de adviesgroep vreest dat dit niet realistisch is en adviseert zoveel mogelijk binnen de gemeentegrenzen op te wekken;
2. het opwekken van duurzame energie langs wegen, op bedrijventerreinen en op grote daken te realiseren zoals in het scenario Stedelijke ruggengraat;
3. spoor- en snelwegen te overkappen en de stedelijke ontwikkeling te combineren met zonnepanelen en (kleine) windturbines;
4. natuur en landschap te sparen en heel beperkt over te gaan tot grootschalig opwekken. Een derde van de adviesgroep adviseert helemaal niet grootschalig (zoals in het scenario Nieuw energielandschap) energie op te wekken;
5. meer ruimte voor maatwerk voor duurzame energie bij beschermde stads- en dorpsgezichten en gemeentelijke monumenten;

6. dat nieuwbouw altijd meer energie moet opwekken dan verbruiken;
7. te borgen dat (zoals in het Klimaatakkoord afgesproken) bij nieuwe duurzame energieopwekking 50% lokaal eigendom is;
8. inwoners en ondernemers te stimuleren zoveel mogelijk zelf met energie besparen en zonnepanelen aan de slag te gaan;
9. open te staan voor innovaties bijvoorbeeld in/bij stedenbouw en architectuur, multifunctioneel ruimtegebruik, geïntegreerde zonnepanelen, waterstof, energieopslag;

Over zon

10. in 2025 op alle daarvoor geschikte grote daken zonnepanelen te realiseren. Het percentage geschikte daken kan door strengere regelgeving, incentives voor vastgoedeigenaren en het verplichten van zon op nieuwe daken veel hoger zijn dan de 30 procent uit de scenario's;
11. waar mogelijk zonnepanelen op geluidschermen, in bermen langs wegen en sporen en op parkeerplaatsen te realiseren;
12. zonneweiden zo in te richten dat zij bijdragen aan biodiversiteit. Door hiervoor agrarische gronden vooral rond natuurgebieden te gebruiken is dit ook goed voor het verminderen van de stikstofbelasting;

Over wind

13. een deel van onze energie met windturbines duurzaam op te wekken. En bij voorkeur in participatief eigendom. Verken de mogelijkheden voor een hoge windturbine boven bosgebied, middenhoge turbines langs infrastructuur en (vergunningvrije) kleine turbines bij boeren;
14. windturbines langs wegen, sporen, kanalen/vaarten, fietspaden te plaatsen onder voorwaarde dat ze stil en minimaal de landelijke norm van woningen verwijderd zijn;
15. alleen windturbines op randmeren te realiseren als vogels kunnen worden ontzien;
16. daken en lichtmasten te benutten voor kleine windturbines;
17. pas nadat alle andere mogelijkheden zijn benut, windturbines op agrarische gronden, in veenlandschappen en in de randen van de stad te realiseren;
18. geen windturbines in natuurgebieden en in gebieden met weidse vergezichten te realiseren;

De adviesgroep heeft gebrainstormd over mogelijke te verkennen locaties:

- *Zonnepanelen*: op geluidschermen langs de A27 West-Indische Buurt, in combinatie met waterberging op de voormalige afslag afrit A27, langs de randen van het vliegveld Hilversum;
- *Windturbine(s)*: op de televisietoren, langs de A1 en de A27, aan het Gooimeer bij Huizen, langs de N236 (Loodijk) tegenover het industrieterrein De Boomgaard, bij de (voormalige) Mebin betoncentrale aan de Zuiderloswal.

Huizen

De gemeente Huizen is er ook voor de generaties na ons. Met het hergebruik van grondstoffen, duurzame opwekking van energie en het terugdringen van verontreiniging maken wij dat mogelijk.

Daarbij passen we onze leefomgeving aan, zodat overlast door de veranderingen in het klimaat worden beperkt.

De ambitie in Huizen is: klimaatneutraal in 2050. Het Klimaatakkoord is het landelijk kader waarbinnen Huizen tot uitvoering van die ambitie wil komen. Huizen voert de energie transitie samen uit met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Draagvlak, haalbaarheid en betaalbaarheid voor iedereen zijn centrale uitgangspunten bij het ontwikkelen van het beleid en het uitvoeren daarvan. Regionale samenwerking is voor de energietransitie van groot belang.

Gemeenten in Gooi en Vechtstreek, woningcorporaties, energiecoöperaties, netbeheerders en het waterschap zien de energietransitie als een gezamenlijke opgave. Met de instelling van het Bestuurlijk Overleg Energietransitie Gooi en Vechtstreek, bestaande uit vertegenwoordigers van bovengenoemde partners, wil Gooi en Vechtstreek bereiken dat ze elkaar voortdurend informeren over actuele ontwikkelingen om zo tot een gezamenlijk transitieproces met een bijbehorend programma te komen. Daarin is Gooi en Vechtstreek al een eind op weg.

Activiteiten en speerpunten

In de periode 2018 - 2022 zet Huizen in elk geval de volgende stappen:

- In afstemming met partners en gemeenten in de regio ontwikkelen van een Transitievisie Warmte en een Regionale Energiestrategie.
- Met inwoners de mogelijkheden en randvoorwaarden verkennen voor een aardgasvrije wijk.
- Ontwikkelen en faciliteren van een isolatieprogramma voor woningen.
- Voorzetting van de lokale energie-subsidieregeling voor woningeigenaren.
- Voorlichting geven en betrekken inwoners en organisaties bij de energietransitie.
- Aardgasvrije oplevering van nieuwbouw, en waar mogelijk ook energieneutraal.
- Opstellen van een visie en plan op voor aardgasvrij en energieneutraal gemeentelijk - en maatschappelijk vastgoed.
- Bestaande scholen faciliteren bij verduurzaming. Nieuwe schoolgebouwen worden aardgasvrij en waar mogelijk energieneutraal opgeleverd.
- Intensiveren van de aanpak van energiebesparing voor bedrijven samen met de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV).
- Faciliteren van het groeiend aantal oplaadpalen voor elektrisch rijden.

Enkele projecten uitgelicht

Regionale Energiestrategie (RES)

Binnen de regio Noord-Holland Zuid ontwikkelen gemeenten in Gooi en Vechtstreek samen deze strategie, in nauw overleg met betrokken partners. Hiermee is in 2019 gestart. De regio Gooi en Vechtstreek zet samen stappen in de richting van de RES 1.0.

Transitievisie Warmte

In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd in welk tempo wijken aardgasvrij kunnen worden en welke oplossingen daarbij voor de hand liggen. De visie wordt in regionaal verband afgestemd en ontwikkeld. In de gemeente Huizen zal de visie uiterlijk in 2021 zijn vastgesteld.

Inwoners ondersteunen

Voor veel inwoners ligt een aardgasvrije en energieneutrale woning nog in de verre toekomst. Daarom is er veel aan gelegen inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen bij de eerste stappen naar een aardgasvrije woning. Huizen doet dat door in 2020 vol in te zetten op een meerjarige isolatiecampagne. Het doel is om inwoners optimaal te informeren, te adviseren en te ondersteunen om energie te besparen, ook om voorbereid te zijn op aardgasvrij wonen. Daarbij wordt

onder meer gebruik gemaakt van de inzet van bewonersorganisaties, energiecoaches, de diensten van het Duurzaam Bouwloket, subsidieregelingen voor woningisolatie, de Regeling Reductie Energiegebruik.

Alle gemeentelijke informatie over het klimaatbeleid bundelt Huizen op één overzichtelijke website: www.huizenklimaatbewust.nl. Zo wordt voor inwoners, bedrijven en andere organisaties een wegwijzer aangereikt voor informatie over thema's als energie, afval en grondstoffen, klimaatbestendigheid en biodiversiteit.

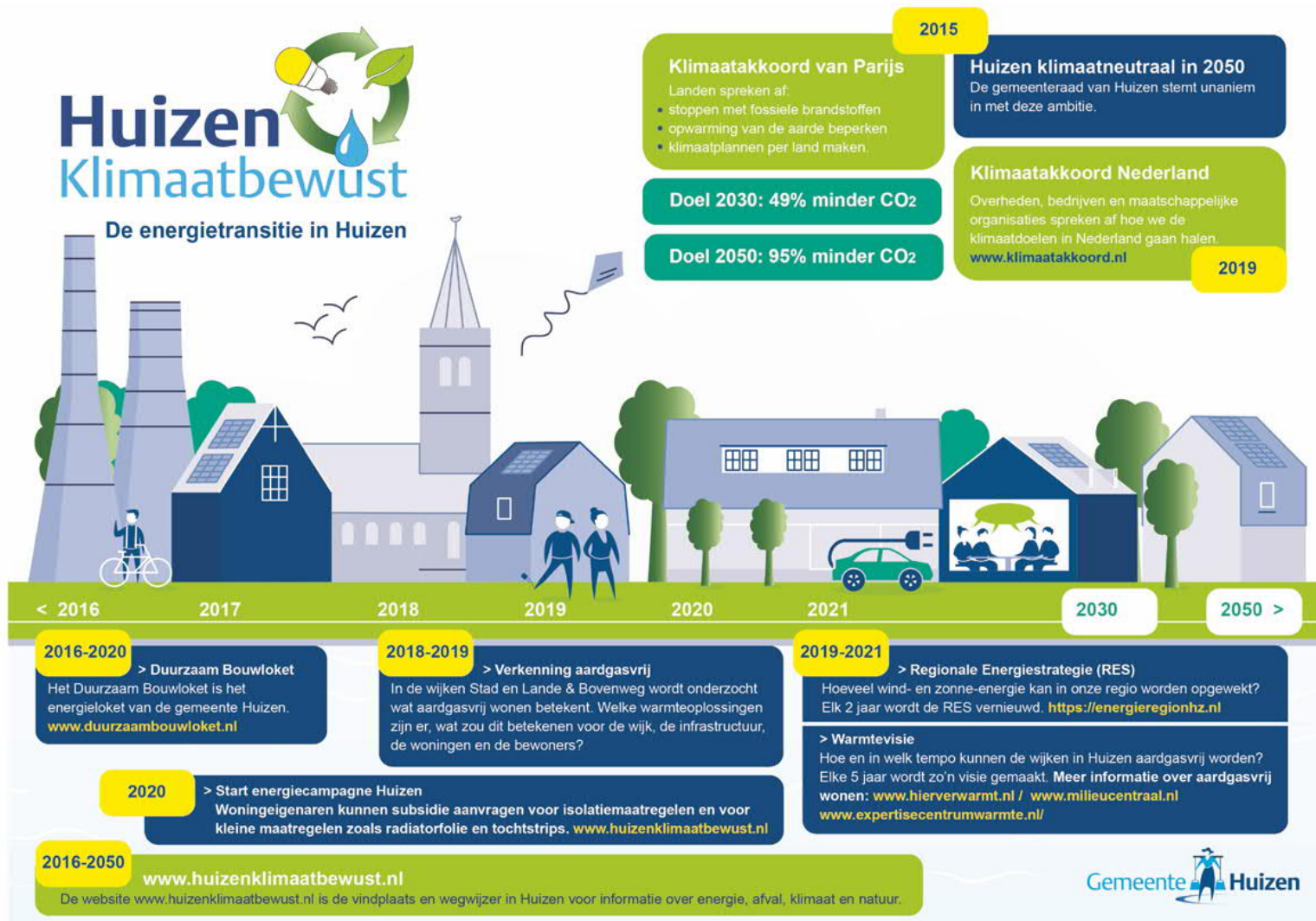
Lokaal atelier

Inwoners van Huizen en belanghebbenden hebben op dinsdag 17 december 2019 hun mening gegeven over de mogelijkheden en locaties voor het opwekken van duurzame energie zoals wind en zon in hun omgeving. Er waren circa 40 mensen aanwezig. Op 15 januari 2020 was er eenzelfde RES-bijeenkomst voor raadsleden. Daar deden circa 30 personen aan mee. De deelnemers aan de lokale ateliers hebben de verschillende scenario's kritisch bekeken en waardevolle opmerkingen, suggesties en kanttekeningen teruggegeven.

“Hoe wordt een keuze gemaakt tussen de hoeveelheid opwek en de negatieve effecten? Wie bepaalt hoe de ‘schuifjes’ geschoven worden?”

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Huizen

Onderstaande infographic van de energietransitie geeft de ambities van Huizen beknopt weer.

Laren

Laren heeft de ambitie om tegen 2040 energieneutraal te zijn. Dit is een zeer ambitieuze doelstelling.

Om hieraan vorm en inhoud te geven heeft Laren in 2018 het "Klimaatbeleidsplan Laren 2018-2022" opgesteld. Elk jaar stelt Laren een uitvoeringsplan (Energietransitie Laren Periode 2020) op waarin gemeente een praktische uitwerking geeft aan het klimaatbeleidsplan.

★ Het klimaat-beleidsplan en uitvoeringsplan zijn hier te vinden

meer

Ambitie

Laren vindt het belangrijk om de gemeentelijke gebouwen energiezuinig te maken. De gemeente kent maar een geringe hoeveelheid direct of indirect vastgoed, maar vindt dat zij hier een voorbeeldfunctie in vervult. De gemeente werkt aan een plan om dit projectmatig aan te pakken. Ook zijn er met de woningcorporatie

Onderdeel van het klimaatbeleidsplan Laren is het verduurzamen van panden, soms in Samenspraak met de vastgoedeigenaar, een voorbeeld hiervan is het Hart van Laren.

al afspraken gemaakt om woningen in hun bezit te verduurzamen. Verder is het voor de gemeente belangrijk om eerst de energievraag terug te brengen, dus in te zetten op goede isolatie of LED-verlichting. In die zin wordt er gewerkt aan het aanbrengen van verLEDding van straatverlichting en sportverenigingen.

In het Klimaatbeleidsplan worden de projecten genoemd die nodig zijn om de verduurzaamingsdoelstelling te halen. In het voorgaande uitvoeringsplan 2018-2019 en het uitvoeringsplan 2020 is per project een praktische vertaalslag hiervan gemaakt. Daarbij is rekening gehouden met de mogelijkheden die er op dat moment in de markt en bij bouwverenigingen zijn.

De projecten zijn:

- Project 1: Buurtgerichte aanpak naar aardgasloos en hernieuwbaar
- Project 2: Stimuleren en ontzorgen
- Project 3: Een goed draaiend energieloket
- Project 4: Corporatiewoningen verduurzaamd
- Project 5: Monumentale of beeldbepalende objecten verduurzaamd
- Project 6: Gemeentelijk vastgoed verduurzaamd
- Project 7: Scholen en sportverenigingen verduurzaamd
- Project 8: Particuliere initiatieven
- Project 9: Gas en elektriciteit jaarlijks vergroend
- Project 10: Openbare verlichting vervangen door LED
- Project 11: Natuur en milieueducatie op scholen
- Project 12: Nieuwbouw aardgasloos
- Project 13: Communicatie en voorlichting
- Project 14: Verkenning ultradiepe geothermie

Uitvoeringsplan en de RES

Onder project 1 van het uitvoeringsplan wordt de RES benoemd. Per RES-regio (Regionale Energiestrategie) moet een jaar na het ondertekenen van het Klimaatakkoord een bod uit worden gebracht hoe de regio bijdraagt aan hernieuwbare energie (met bewezen technieken, o.a. zon en wind) en hoe ze in een duurzame warmtevoorziening voorziet. Laren valt daarbij onder de deelregio Gooi en Vechtstreek, dat weer valt onder de RES-regio Noord-Holland Zuid (RES NHZ).

Lokaal atelier

Op 27 januari 2020 vond er in Laren een werkatelier plaats. In totaal hebben tussen de 25 en 30 mensen deelgenomen aan de bijeenkomst. De samenstelling van de groep bestond uit inwoners, ondernemers, vertegenwoordigers van energiecorporatie en raadsleden. Via drie rondes werden er drie scenario's besproken. Belangrijkste punten die werden genoemd: er bestaat een voorkeur voor het clusteren van de opwek van energie, daarbij is het belangrijk om rekening te houden met de natuur en woonkernen bij keuze voor opwek door zonnepanelen en windturbines. Ook werden er vragen gesteld over de democratische legitimering.

Weesp

Weesp heeft de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn. In 2025 moet 18 procent van de in Weesp gebruikte energie hernieuwbaar zijn.

Daarmee loopt zij voor op de landelijke en provinciale ambities. Het signaal dat hiervan uitgaat is in ieder geval duidelijk: we moeten ons maximaal inspannen door energie te besparen, te voorkómen dat er (meer) energie wordt gebruikt en de energie die in 2030 nog nodig is duurzaam op te wekken.

In de Nota Duurzaam Weesp heeft de gemeente het principe van Cradle-to Cradle omarmd. Dat betekent dat elke grondstof dat voor een materiaal wordt gebruikt, ook weer opnieuw moet kunnen worden hergebruikt, zonder dat het zijn waarde verliest. De kernwaarden People, Planet en Profit vormen leidraad voor de gemeentelijke visie en beleid ten aanzien van duurzaamheid.

De gemeente heeft een regierol en kan het proces van energietransitie versnellen, maar is afhankelijk van inwoners, bedrijven en organisaties die allemaal kunnen en moeten bijdragen. Wij zien voor onszelf vooral in een faciliterende, communicerende en verbindende rol daar waar kansrijke initiatieven ontstaan vanuit de samenleving. Participatie en communicatie zijn sleutelbegrippen in het hele proces op de weg naar een energieneutraal Weesp. Een eerlijke verdeling tussen lusten en lasten in de transitie is randvoorwaardelijk.

Uitvoeringsprogramma

In het uitvoeringsprogramma VerduurSAMEN 2019-2020 heeft Weesp het onderstaande pakket aan maatregelen opgenomen:

- Gemeente Weesp ondersteunt en faciliteert maatschappelijke initiatieven. Weesp Duurzaam is daar een mooi voorbeeld van. Dit platform opereert op thema's als groen & biodiversiteit, afval, mobiliteit en energie. Met steun van de gemeente Weesp, is de Energiecoöperatie Weesp Eco Energie, in 2019 opgericht. Zij stellen zich ten doel om zoveel mogelijk inwoners en ondernemers te betrekken en samen te werken aan energiebewustzijn, energiebesparing en energieopwekking.
- Weesp ondersteunt de bedrijven en industrie met het besparen van energie. Door middel van het project "Stimulerend Toezicht" worden bedrijven begeleid en ondersteund in het proces.
- Faciliteren van Energiecoaches. Zij worden ingezet om woningeigenaren & huurders te helpen om structureel zuiniger met energie om te springen.
- Met woningcorporaties worden prestatieafspraken gemaakt en gemonitord om de woningvoorraad te verduurzamen.
- Weesp faciliteert een collectieve inkoopactie voor isolatie en zonnepanelen
- Weesp zoekt naar manieren om

energiearmoede te bestrijden en heeft bij de energietransitie veel aandacht voor mensen met een kleine beurs.

- Weesp is met verschillende partijen in gesprek om mogelijke warmtebronnen voor Weesp in kaart te brengen.
- Weesp zet in op Operatie Steenbreek, het "vergroenen" van particuliere tuinen.

RES

De gemeente Weesp vindt het belangrijk om een passende bijdrage te leveren aan de landelijke ambitie om 35 TWh duurzaam op te wekken. Daarom wil de gemeente maximaal inzetten om de Weesper daken van zonnepanelen te voorzien. Maar de gemeente kijkt ook verder. Het behouden en versterken van de Weesper cultuurhistorische waarde is het uitgangspunt. Maar in het kader van de grote uitdagingen waar we als samenleving voor staan, sluit Weesp in beginsel niets uit. Maatregelen hoeven niet voor eeuwig te zijn. De nadruk ligt op tijdelijkheid en de zorg dat landschap en gebouwen weer in oude staat te herstellen zijn. In het proces richting RES 1.0 speelt inwonersparticipatie een grote rol. In de verschillende fasen blijft Weesp haar inwoners en stakeholders actief betrekken.

Transitievisie Warmte

Weesp is met verschillende partijen in gesprek om mogelijke warmtebronnen voor Weesp in kaart te brengen. Er worden volop gesprekken gevoerd om de mogelijkheden in kaart te brengen. Halverwege 2020 verwacht Weesp te starten met het opstellen van de Transitievisie Warmte. De Transitievisie Warmte geeft richting in de aanpak. Het bevat ook een wijk-voor-wijkstappenplan dat alle partijen houvast geeft voor de planning.

Lokaal atelier

Ongeveer vijftig Weespers hebben gediscussieerd over de mogelijkheden van groot-schalige energieopwekking in de regio Gooi en Vechtstreek, en dan specifieke in Weesp. Aan de hand van een drietal scenario's en bouwstenen zijn de deelnemers in drie groepen gaan nadenken wat geschikte plekken zijn voor het opwekken van energie. De meeste Weespers denken dat de meeste winst in het stedelijk gebied is te halen door de daar aanwezige daken van zonnepanelen te voorzien. Ook werden zij enthousiast van het overkappen van bruggen of het plaatsen van panelen langs snelwegen en spoorwegen. De meeste deelnemers waren het eens dat het unieke landschap van Weesp zich niet leent voor het plaatsen van grootschalige zonneweides. Maar "Je kunt niet te veel uitsluiten. Je hebt wel meters nodig, met kleine beetjes ga je het niet redden".

“Door het omleggen van de A1 is er ruimte ontstaan waar windmolens geplaatst kunnen worden.”

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Weesp

Wijdmeren

In 2018 heeft de gemeente Wijdmeren een Duurzaamheidsagenda vastgesteld.

Daarin stelt de gemeente dat Wijdmeren in 2050 klimaatneutraal moet zijn. Dit is een reis die inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid de komende jaren met elkaar afleggen. Samen wordt hier prioriteit aan gegeven. De gemeente Wijdmeren is 'samen op pad' naar een duurzamere leefomgeving. Als gemeente durft Wijdmeren het aan om duidelijk te zijn in wat zij wil en moet doen en wat ze waar kunnen maken. Dit is uitgewerkt in de Duurzaamheidsagenda 2018-2021.

★ Zie Duurzaamheidsagenda Wijdmeren.

meer

De opgave

De gemeente Wijdmeren staat voor een grote opgave. De gemeente wil de CO₂-uitstoot drastisch verlagen. Daarvoor moet de gemeente van fossiele brandstoffen afstappen. Er is een energietransitie nodig voor de opwek van elektriciteit en het verwarmen van de gebouwen. De gemeente werkt daarom aan een warmtevisie en -plannen om wijken en straten van het aardgas af te krijgen. Met de Regionale Energiestrategie wordt gezocht naar mogelijkheden voor duurzame energieopwekking.

Tijdens dit traject heeft gemeente Wijdmeren meer inzicht gekregen in de potentie voor de opwek van grootschalige zonne- en windenergie in de gemeente.

De gemeente koestert daarbij haar natuurgebieden, ecologische waarden en haar cultuur-historisch erfgoed. Dit betekent dat de gemeente in eerste instantie kijkt naar de mogelijkheden van energieopwekking daar waar het past binnen het landschap, zoals zonnepanelen op grote daken. Ook zet de gemeente sterk in op energiebesparing en omarmt zij nieuwe technieken zoals aquathermie.

De gemeente Wijdmeren werkt daarbij nauw samen met de Energiecoöperatie Wijdmeren.

Onder andere wordt in gezamenlijkheid een project voor 'zon op bedrijfsdaken' gestart, worden sportverenigingen verduurzaamd en worden collectieve inkoopacties voor isolatie en zonnepanelen gehouden.

Participatie

In het traject van de Regionale Energiestrategie werkt gemeente Wijdmeren samen met belanghebbenden in de regio, waaronder: inwoners, bedrijven, overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en energiecoöperaties. Toewerkend naar de RES 1.0 en het opstellen van warmteplannen is verdere lokale participatie belangrijk. Komend jaar betreft de gemeente inwoners en belanghebbenden dan ook actief hierbij.

Lokaal atelier

Op 11 december 2019 hebben een vijftiental betrokken inwoners, bedrijven en organisaties meegedacht over de mogelijkheden voor grootschalige duurzame energieopwekking. Centrale vragen waren:

- Hoe en waar kunnen we duurzaam energie opwekken?
- Welke kansen, knelpunten en voorwaarden zijn er voor Wijdmeren?
- Welke onderdelen en type locaties spreken wel of niet aan, en waarom?

Om discussie uit te lokken lagen er drie 'extreme' scenario's. Met behulp van grote kaarten werd inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zouden zijn bij het kiezen voor een van de plannen. Belangrijke overwegingen zijn het draagvlak onder inwoners, ondernemers en organisaties alsmede haalbaarheid op gebied van implementatie en kosten.

Wijdmeren kijkt terug op een productieve bijeenkomst. De mogelijkheden voor zonne- en windenergie zijn in Wijdmeren echter beperkt. Groot deel van de gemeente is beschermd natuurgebied. Ondanks dat alle aanwezigen erkennen dat het opwekken van duurzame energie heel belangrijk is, moet dit samen gaan met het behoud van onze natuur.

Na afloop van deze bijeenkomst is gemeente Wijdmeren samen met de Energiecoöperatie Wijdmeren gestart met een plan om de opwek van zonne-energie op grote daken te versnellen. Er zijn nog veel braakliggende daken in de gemeente die gemeente Wijdmeren kan benutten in de energietransitie.

5.7 Participatie en draagvlak

Ateliers in Gooi en Vechtstreek

Om tot een toekomstbeeld te komen zijn scenario's opgesteld. Deze scenario's zijn gemaakt in scenarioateliers in de deelregio's, waarvoor professionals van overheden, maatschappelijke organisaties en energiebedrijven zijn uitgenodigd.

Deelnemers benoemden speerpunten en ambities in de regio om vervolgens na te denken over de plek daarvan in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van leidende principes: principes die voor Gooi en Vechtstreek belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor verdere uitwerking van de scenario's. In Gooi en Vechtstreek zijn in het najaar van 2019 twee ateliers gehouden.

Het doel van de eerste sessie was om scenario's verder vorm te geven; welke uitgangspunten horen bij elk scenario, welke technieken passen in een scenario en horen daar bepaalde voorwaarden bij? In de tweede sessie zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, met daarbij nu ook de effecten per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's duidelijk zijn, waar belangrijke spanningen zijn tussen de uitgangspunten in de scenario's en welke rol verschillende stakeholders hebben in de scenario's★.

Lokale scenario-ateliers

Iedere gemeente heeft in januari en februari 2020 een lokaal scenario-atelier georganiseerd. Via verschillende communicatie kanalen zijn uitnodigingen verstuurd om deel te nemen. De diverse gemeentepagina's geven een korte impressie van de ateliers. De volledige verslagen van de ateliers in Gooi en Vechtstreek vindt u [hier](#).

★Een beschrijving van de scenario's en de uitkomsten vind u hier

meer

6

Haarlemmermeer

Het aanbod van Haarlemmermeer voor 2030 is om 557 GWh
hernieuwbare energie op te wekken.

0,56 TWh

6.1 Samenvatting

Aanbod van Haarlemmermeer

Het aanbod van Haarlemmermeer voor 2030 is om **557 GWh** (0,56 TWh) hernieuwbare energie op te wekken. Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (140 GWh★) en de opwek uit zoekgebieden (417 GWh). In onderstaande kaart zijn de zoekgebieden ingetekend. De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren voor zullen inzetten. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden in de toekomst niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

★ *Nationaal
programma RES
- RES Analyse-
kaarten
(oktober 2019)*

De gemeente Haarlemmermeer heeft met de programmatische aanpak Energietransitie als doel vastgelegd dat het energiesysteem in Haarlemmermeer in 2050 CO₂-neutraal is. Dat betekent onder andere dat de duurzame energie die wordt gebruikt ook zoveel mogelijk in Haarlemmermeer wordt opgewekt. Het is de ambitie van Haarlemmermeer om zich hiervoor maximaal in te spannen, maar wel met een aanpak met oog voor draagvlak en realisme. Waar mogelijk zorgt de gemeente Haarlemmermeer er voor dat inwoners, ondernemers en instellingen kunnen profiteren van de economische voordelen die de transitie oplevert.

Toelichting op het aanbod van Haarlemmermeer

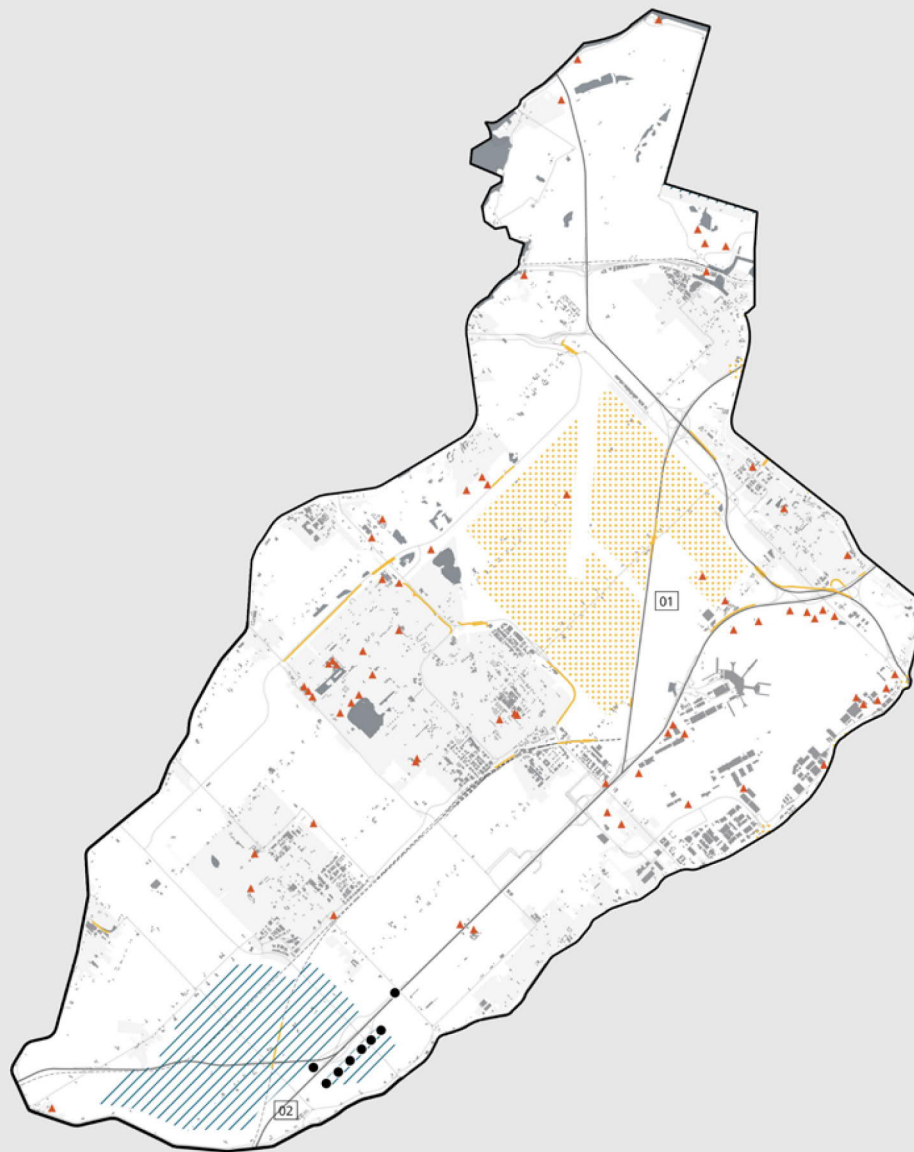
Haarlemmermeer richt zich nadrukkelijk op de eigen lokale opgave, te weten de elektriciteitsbehoefte van woningen, lokale bedrijven en van mobiliteit op lokale wegen. Het energiegebruik van bijvoorbeeld datacenters is een landelijk vraagstuk. Zonnepanelen moeten bij voorkeur op daken worden geplaatst en alleen indien nodig op land terecht komen. De ontwikkelingen op daken en andere locaties in de bebouwde omgeving mogen niet achterblijven.

De mogelijkheden van zon op kassen worden verkend in de periode tot aan de RES 1.0. Naast ruimte voor energieopwekking, moeten er 20.000 nieuwe woningen gebouwd worden en er is ruimte voor kantoren en bedrijven nodig. Nieuwe infrastructuur en ruimte voor recreatie horen ook bij deze opgaven. De ruimte in Haarlemmermeer is dus schaars. Daarom concentreert Haarlemmermeer de opwek van duurzame energie op enkele plekken en is dit de maximale inzet voor 2030. Daar waar zonnepanelen op land gerealiseerd worden, gelden heldere ontwikkelprincipes die onder andere gaan over (ruimtelijke) inpassing, functiecombinaties, waarde voor de omgeving en milieueffecten. Hieronder volgt een kaart en beschrijving van de zoekgebieden.

Legenda

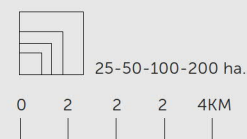
- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Deelregio Haarlemmermeer

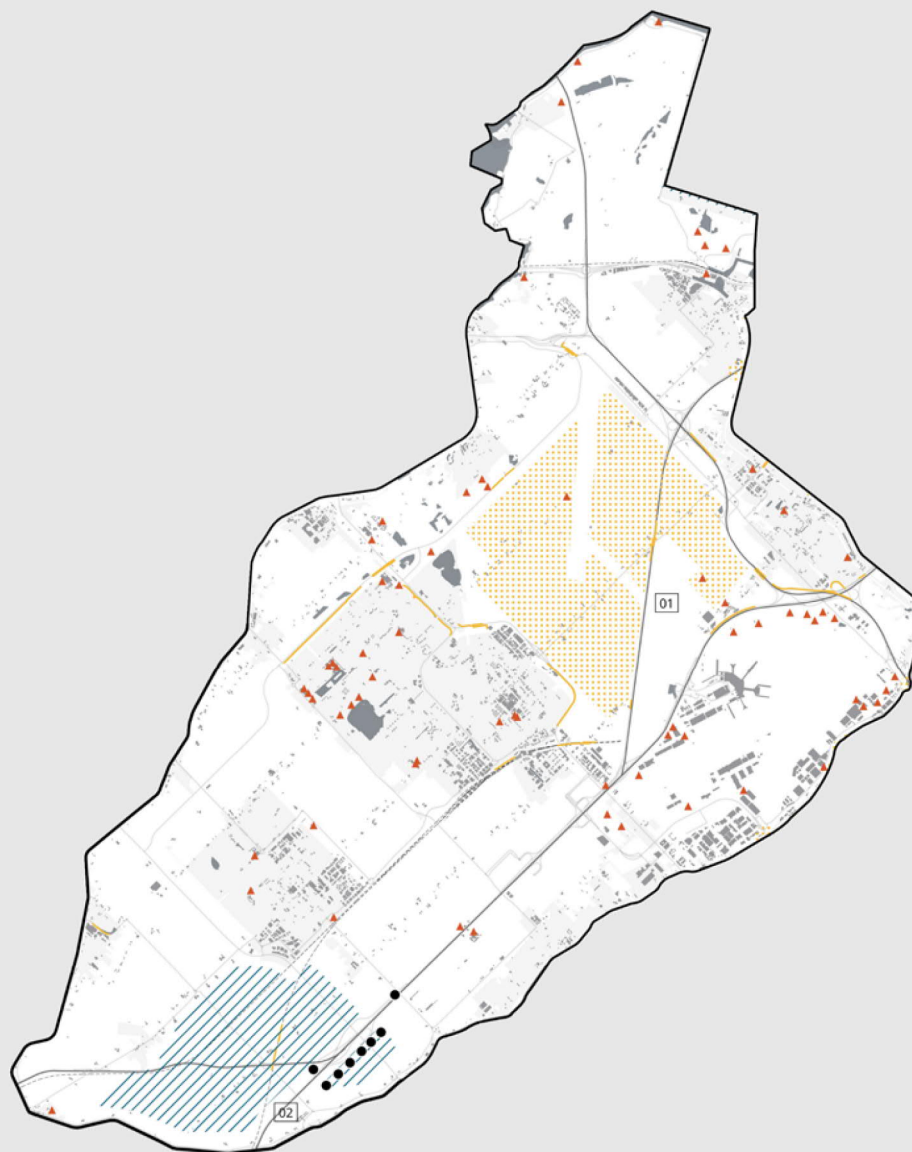
Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
■ Zon op grote daken	85	56 ha.
▲ Zon op parkeerplaatsen	29	19 ha.
— Zon op geluidschermen e.d.	2	5 ha.
■ Zon	185	300 ha.
/// Wind	116	15 tur.
— Zon + wind	-	-
Totaal potentiële opwekking (GWh)	417	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,42	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	140	

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Zoekgebied 01 Zonneakker.

Haarlemmermeer kiest voor concentratie van zon op land in het zonnecarré: het zoekgebied rond het banenstelsel van Schiphol (1000 ha bruto). Haarlemmermeer wil beginnen met een eerste fase van circa 300 hectare in een geconcentreerd gebied binnen het carré. Het gebied zal vanuit vliegtuigen zeer goed zichtbaar zijn en is het visitekaartje van Nederland. De inpassing van een zonneveld in dit gebied vraagt daarom ook om een samenhangend plan waarin begrenzingen duidelijk zijn aangegeven en oog is voor de ruimtelijke kwaliteit. Naast ruimte voor zon, spelen er andere belangen in het gebied, zoals de huidige landbouw, de aanwezige woningen, het uitloopgebied voor de aangrenzende kernen en de (langzaam verkeer) verbindingen door het gebied. Deze belangen gaan vóór de snelle ontwikkeling van een zonneveld.

Zoekgebied 02 Spoordriehoek.

De westzijde van Haarlemmermeer-Zuid is het gebied met veel (nieuwe) woningen en is belangrijk als recreatief uitloopgebied. Dit gebied is daarom niet geschikt voor windturbines. De gemeente gaat na of er ruimte is voor 15 windturbines en of deze gerealiseerd kunnen worden in het zoekgebied ten oosten van de Hoofdvaart.

Aanvullende ambities.***Opwek op daken, boven parkeerterreinen, langs infrastructuur en in wachtlandschappen***

Voor het benutten van de agrarische daken en andere bedrijfsdaken denkt Haarlemmermeer het haalbaar is om vóór 2030 circa 15% van het dakoppervlakte voor zonne-energie in te zetten. Voor parkeerterreinen rond onder andere Schiphol denk de gemeente dat het haalbaar is om voor 2030 circa 20 hectare operationeel te hebben. De gemeente Haarlemmermeer wil de mogelijkheden onderzoeken om de zones langs infrastructuur in te zetten. Het gaat hierbij niet om een brede strook langs de snelwegen, maar alleen om zonnepanelen op taluds en bij op- en afritten van snelwegen. De gemeente Haarlemmermeer denkt dat het benutten van een oppervlakte van 25 hectare daarvan haalbaar is. In de wachtlandschappen - gebieden die op termijn bebouwd worden als bedrijventerrein of voor glastuinbouw – houdt de gemeente in verband met de complexiteit van de dynamiek rekening met een beperkte beschikbaar oppervlakte voor zonne-energie.

6.2

Kenmerken en ambities Haarlemmermeer

De deelregio Haarlemmermeer is gelijk aan de gemeente Haarlemmermeer. Daardoor bestaat de deelregio uit één gemeente. De gemeente telt ruimt 154.000 inwoners.

Lokale opgaven in relatie tot de energietransitie

Haarlemmermeer is een dynamische gemeente waar de komende jaren veel (gebieds)ontwikkelingen plaatsvinden. Er komen 20.000 nieuwe woningen bij in Haarlemmermeer. Aangrenzende gemeenten verdichten intensief, waardoor de behoefte aan groene uitloopgebieden

in Haarlemmermeer groter wordt.

Haarlemmermeer is een aantrekkelijk gebied voor kantoren, logistiek, datacenters en andere bedrijvigheid en glastuinbouw. Onder andere de aanwezigheid van Schiphol is aanleiding tot grote economische dynamiek. Naast de bovengrondse ruimtelijke uitdagingen, zorgen deze ontwikkelingen ook voor inpassingsvraagstukken in de ondergrond vanwege de benodigde energie-infrastructuur.

De samenhang tussen de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen

De samenhang tussen ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen wordt gekaderd in de Structuurvisie Haarlemmermeer 2030 en de Structuurvisie Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2035. Haarlemmermeer heeft een uniek landschap waarin de geschiedenis van de drooglegging en agrarische sector duidelijk leesbaar is. De openheid en de grote maten van ruimte worden gewaardeerd. Door de ligging tussen vele steden en dorpen is de druk op het recreatieve gebruik van het landschap groot. Haarlemmerliede en Spaarnwoude vormt een groene buffer tussen Haarlem en Amsterdam met zowel een verstedelijkte delen als een groen gebied dat landelijk en weids aandoet. Het groene gebied kenmerkt zich door de natuurwaarden, recreatiemogelijkheden en agrarisch gebruik.

In het veenweidegebied gaat het om natuur, gecombineerd met veeteelt. De agrarische kerngebieden van de vruchtbare kleigronden van Haarlemmermeerpolder zijn belangrijk voor de voedselproductie. Ontwikkelingen vinden en vinden plaats met respect voor de aanwezige landschappelijke- en natuurwaarden.

Het is een uitdaging om de kwaliteiten van deze landschappen in harmonie met alle maatschappelijke ontwikkelingen te versterken en te verrijken. Ruimte zoeken voor het opwekken van duurzame energie geeft aanvullende uitdagingen, maar biedt ook kansen voor het ontsluiten en verder ontwikkelen van aantrekkelijke landschappen. Landschappen waarin de groeiende behoefte naar groen, openheid en recreatie ook invulling krijgt. De ruimtelijk economische dynamiek onder andere rondom Schiphol zorgt voor druk op de ruimte. Gericht ruimtelijk beleid (o.a. bufferzone beleid en Groene Hart beleid) heeft ervoor gezorgd dat de openheid behouden is gebleven en stedelijke gebieden niet aaneen gegroeid zijn. Dit beleid wil Haarlemmermeer handhaven.

De aanwezigheid van de luchthaven Schiphol brengt ruimtelijke beperkingen (bijvoorbeeld voor windenergie) met zich mee. De bufferzone moet de openheid van het landschap bewaren. De Stelling van Amsterdam heeft de status van Unesco-werelderfgoed. In Spaarnwoude is een aardkundig waardevol element aanwezig. De verkavelingsstructuren van de polder zijn zowel vanaf de weg als van boven goed te herkennen in het landschap.

Landschappelijke kaart Haarlemmermeer

Bron: Gemeente Haarlemmermeer

★ *Gemeente Haarlemmermeer (juli 2019), Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer.*

De samenhang met het bestaand ruimtelijke beleid

Naast de ruimtelijke beperkingen van Schiphol speelt voor een gedeelte van de deelregio dat er Rijks- en provinciaal beschermde gebieden zoals de Stelling van Amsterdam en de bufferzone in de gemeente aanwezig zijn. De verkavelingsstructuren van de polder zijn zowel vanaf de weg als van boven goed te herkennen in het landschap.

Haarlemmermeer heeft op dit moment mogelijkheden om agrarische gronden (tijdelijk) in te zetten voor energieopwek. Haarlemmermeer heeft eigen beleid ontwikkeld om haar energievraag ook voor een aanzienlijk deel zelf op te wekken. De opgave is te groot om ook in de vraag van andere gemeenten te voorzien, maar Haarlemmermeer voelt een duidelijke verantwoordelijkheid voor de lokale energievraag van woningen, lokale bedrijven en lokaal verkeer; het gaat daarbij dus niet om de energievraag van datacenters, glastuinbouw en de luchthaven.

Regionaal beleid en bestuurlijke ambities

Ambities

Haarlemmermeer ziet de huidige energietransitie als een veranderopgave met een lange doorlooptijd. De veranderingen zijn groot en kosten tijd om te realiseren, maar vragen tegelijkertijd ook directe actie. Daarom vindt Haarlemmermeer het belangrijk om een langere termijn perspectief te hebben om zich op te richten. In Haarlemmermeer wordt daarom gezamenlijk gewerkt aan een energiesysteem dat in 2050 CO₂-neutraal is. Dat gebeurt met behoud van leefbaarheid, welzijn en betaalbaarheid, in samenhang met andere gemeentedoelen en in nauwe samenwerking met de omgeving. Dit is vastgesteld in de Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer. In het programma is de ambitie uitgesproken dat de lokale elektriciteitsproductie in 2050 ten minste genoeg moet zijn voor het gebruik van onze woningen, lokale bedrijvigheid en lokaal transport. Met de huidige kennis en verwachtingen voor de toekomst, betekent

dit een enorme (ruimtelijke) opgave voor de bebouwde omgeving én het buitengebied. In de Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer ★ heeft ook de RES een plek gekregen.

- **Betrokkenheid:** richt zich op de voorbeeldrol van de gemeente en het proces 'van iedereen' maken.
- **Energiegebruik en fossielvrij:** richt zich op de gebruikers met als doel het energiegebruik te halveren.
- **Lokale productie van duurzame energie:** richt zich op het formuleren van de bijdrage van de gemeente aan de landelijke afspraken en het vastleggen van zoekgebieden.
- **Energie-infrastructuur:** het tijdig realiseren van de energie-infrastructuur op een doelmatige en toekomstbestendige manier.

*Bron:
Programma-
tische aanpak
Energietransitie
Haarlemmer-
meer*

Deelregionaal beleid

Coalitieakkoord

In het Coalitieakkoord 2019-2022 ■ is uitgesproken dat Haarlemmermeer zich op korte termijn met name richt op het ontwikkelen van beleid en instrumenten om de energietransitie te realiseren. Daarnaast wordt ervaring opgedaan en worden initiatieven gestimuleerd. Vervolgens kan opschaling plaatsvinden. Daarbij maakt Haarlemmermeer gebruik van kennis en ervaring van andere gemeenten en het bedrijfsleven.

Structuurvisies binnen de gemeente Haarlemmermeer

In de structuurvisies geeft Haarlemmermeer● aan dat het werkt aan energiebesparing en -opwekking en dat alle ontwikkelgebieden energieneutraal moeten zijn ▲.

Omgevingsvisie Haarlemmermeer

De gemeente Haarlemmermeer stelt momenteel een Omgevingsvisie op. Doel is om als gemeente een samenhangende visie te bieden op de actuele opgaven op het gebied van energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, wonen, werken en mobiliteit, inclusief aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De informatie vanuit het RES-proces is dan ook inbreng voor de Omgevingsvisie Haarlemmermeer.

Zonbeleid

In het kader van de Programmatische aanpak Energietransitie Haarlemmermeer en de Omgevingsvisie Haarlemmermeer ontwikkelt de gemeente het Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer★. In het zonbeleid beschrijft de gemeente een zonneladder en een zoek-gebied voor grootschalige opwek van zon en onder welke voorwaarden dit zou zijn. Er is minimaal 1.000 hectare aan zonneakkers nodig om in 2050 aan de eigen lokale energiebehoefte te voldoen. Deze omvang staat gelijk aan 50 oorspronkelijke polderkavels (vergelijkbaar met de omvang van Park21). De 1.000 hectare gaat ervan uit dat 90% van de geschikte daken benut kunnen worden, daarnaast gaat het uit van de energievraag van woningen en lokale bedrijven en wegen. Zie de afbeelding op de volgende pagina voor een overzicht van de door de gemeente doorgerekende scenario's. De gemeente richt zich op het opwekken van de eigen opgave. De verwachting (en hoop) is dat technologische innovatie niet stilstaat en zonnepanelen een steeds kleiner ruimtebeslag hebben voor dezelfde hoeveelheid duurzame energie.

Het beleid zet in op clustering van de opgave om verrommeling van het landschap van Haarlemmermeer te voorkomen. Ook wordt

ingezet op het benutten van locaties waar al hinder is of waar andere ontwikkelingen lastig zijn. Er lijkt draagvlak te bestaan voor een zoekgebied voor grootschalige zonneakkers rond het banenstelsel van Schiphol.

Haarlemmermeer vindt het belangrijk dat bij de ontwikkeling van zonneakkers de lokale omgeving participeert, dat de ontwikkelingen goed worden ingepast in de omgeving en dat de kansen voor meervoudig ruimtegebruik en medegebruik worden benut.

Het beleidskader gaat hand in hand met de inzet van de gemeente voor de RES. Het RES-proces wordt benut om een definitieve keuze te maken voor een zoekgebied. Tegelijkertijd ziet de gemeente het beleidskader als leidend voor de inzet in de RES en in de omgang met initiatieven voor zonneakkers. Zowel het zonbeleid als de RES worden verankerd in de omgevingsvisie.

Windenergie

In 2007 heeft de gemeente inwoners gevraagd om een plan te ontwikkelen voor een windpark in het zuiden van Haarlemmermeer. Ondanks draagvlak onder inwoners, grondeigenaren en gemeente, is dit initiatief gestrand als gevolg van provinciale beperkingen. In het Programma Energietransitie is de kans voor een windpark opnieuw benoemd.

■ Gemeente Haarlemmermeer (januari 2019). Coalitieakkoord 2019-2022 'Samen bouwen aan een krachtig nieuwe Haarlemmermeer'.

● Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude (2012). Structuurvisie 2035. Samen naar een groene, duurzame en economische sterke gemeente in 2035.

★ Gemeente Haarlemmermeer (november 2019). Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer

▲ Gemeente Haarlemmermeer (2012). Structuurvisie Haarlemmermeer 2030

Energiescenario's voor 2050 die variëren in energievraag en benutting van dakoppervlak. In alle gevallen exclusief luchtzijdig Schiphol. Een basiswaarde voor efficiëntieverbeteringen van zonnepanelen is meegenomen. Er wordt daarnaast uitgegaan van 15 windturbines in Haarlemmermeer. Aannames uit de Ruimtelijke Verkenning Energietransitie (2018) zijn overgenomen.

*onder industrie vallen in dit geval sectoren als datacenters, chemie en voedsel. Vanwege de impact van datacenters, geeft de tabel ook de uitkomst weer als industrie wordt meegerekend exclusief datacenters (DC's).

Benutting daken					
Benutting daken	Woningen en Bedrijven	Industrie*	Lokale wegen	Rijkswegen	Opgave zon
90%	✓	×	✓	×	1000 ha
	✓	✓ Ex. DC's	✓	×	1200 ha
	✓	✓	✓	×	3300 ha
	✓	✓	✓	✓	4000 ha
50%	✓	×	✓	×	1400 ha
	✓	✓ Ex. DC's	✓	×	1600 ha
	✓	✓	✓	×	3800 ha
	✓	✓	✓	✓	4600 ha

Bron: Beleidskader zonneakkers Haarlemmermeer (2019)

6.3 Elektriciteit en warmte

Wind

Huidige situatie

In Haarlemmermeer wordt op dit moment al hernieuwbare elektriciteit door wind opgewekt nabij knooppunt Burgerveen. In totaal wordt er circa 37 GWh met windturbines opgewekt in Haarlemmermeer.

Beperkingen

De veiligheidsbeperkingen gelden met name rondom Schiphol en woonkernen. Door de ligging van Schiphol zijn de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines beperkt. Naast de veiligheidsbeperkingen, gelden er ook beperkingen vanuit het provinciaal beleid: een deel van de deelregio ligt in een bufferzone en is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast loopt de Stelling van Amsterdam door het gebied; dit is aangemerkt als Unesco- werelderfgoed.

Mogelijkheden

In het proces van de RES is gekeken naar potentiegebieden voor windenergie. Dit zijn de gebieden waar - wettelijk en technisch - ruimte is voor windturbines (gebieden die buiten onder meer de geluids-en veiligheids-eisen vallen). De enige mogelijkheden voor windenergie in Haarlemmermeer bevinden zich in het zuiden van de deelregio, mits er aan de hoogtenorm van Schiphol wordt voldaan.

Zon

Huidige situatie

In Haarlemmermeer wordt op dit moment 103 GWh door zon opgewekt. Deze elektriciteitsopwekking vindt plaats in zonnepark de Groene Hoek en bij de A4 nabij Rijsenhout. Er loopt een kleinschalig initiatief om zonnepanelen te plaatsen bij het pompstation van PWN. Daarnaast is er een grootschalig initiatief van een tomatenkweker bij de A4 die zonnepanelen wil plaatsen op een groot waterbassin. Ook grote daken worden door de hele deelregio ingezet voor de opwek van energie.

Beperkingen

De beperkingen voor zonne-energie liggen met name in het noorden van de deelregio vanwege het provinciaal beleid. De bufferzone, het Natuurnetwerk Nederland en een

weidevogelkerngebied beperken hier de mogelijkheden voor zonne-energie. Ook in het westen van de deelregio zijn beperkingen vanwege woningbouwontwikkelingen.

Mogelijkheden

De potentie voor zonne-energie bevindt zich voor een groot deel rondom Schiphol. Niet alleen de gebieden rond het banenstelsel van Schiphol, maar ook de daken van Schiphol bieden veel potentie.

Concept-RES

159

Noord-Holland Zuid

Warmte

De warmtevraag van Haarlemmermeer is nagenoeg gelijk tussen woningen en utiliteiten. Er zijn geen warmtenetten aanwezig in de eigen regio. Een deel van het warmtenet van Amsterdam ligt wel dicht bij de grens van Haarlemmermeer in het noordoosten van de regio. Kenmerkend voor Haarlemmermeer is dat er weinig warmtebronnen zijn. Mogelijk kan restwarmte van datacenters worden benut omdat er veel datacenters aanwezig zijn en ook nieuwe datacenters zich willen vestigen in Haarlemmermeer. De potentiële warmtebronnen in Haarlemmermeer zijn geothermie, restwarmte, WKO's, aquathermie en biomassa.

Geothermie

Voor de hele deelregio Haarlemmermeer is de geothermievraag onbekend. Er zijn geen huidige of geplande geothermieprojecten, wel is er een opsporingsvergunning toegekend die een deel van het noordwesten van de deelregio bedekt. De resultaten hiervan worden eind dit jaar verwacht.

Restwarmte

De deelregio Haarlemmermeer heeft vooral in het oosten, aan de grens met de deelregio Amstelland, een cluster van datacentra die potentieel lagetemperatuurrestwarmte zou kunnen leveren.

Warmte- en koudeopslag (WKO)

In het zuidwesten van Haarlemmermeer is de open WKO-potentie zeer goed. In noordoosten van de deelregio is de potentie gemiddeld tot laag. Alleen in het noorden van de deelregio zijn aardkundige monumenten aanwezig die beperkingen met zich meebrengen voor de ontwikkeling van WKO-projecten. Er zijn dan ook al meerdere open en gesloten WKO-projecten in de deelregio aanwezig. De open WKO-projecten liggen vooral in het deel met een lagere open WKO-potentie.

Aquathermie

Haarlemmermeer heeft een gemiddelde theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is deels bekend (voor leidingen), en moet deels nader bepaald worden (voor gemalen en RWZI's). Twee drinkwaterpersleidingen lopen van het noordwesten naar het zuidoosten van de regio, deze potentie moet nader bepaald worden.

Biomassa

Er wordt binnen de deelregio geen hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit biomassa. Eventuele opwek uit biomassa telt niet mee in het bod van de RES, maar draagt wel bij aan CO₂-reductie in de regio. De potentie voor verbrandbare biomassa is gemiddeld in de deelregio Haarlemmermeer. De potentie voor vergistbare biomassa is hoog. Er zijn reeds twee vergistingsinstallaties aanwezig in de deelregio. Haarlemmermeer is overwegend kritisch op het gebruik van biomassa.

6.4 Energie- infrastructuur

Het aanbod voor grootschalige opwek in de deelregio Haarlemmermeer past qua capaciteit alleen op de elektriciteitsnetten als deze verdeeld wordt over het regionale net van Liander en het transportnet van TenneT.

Uit de netimpactstudie blijkt dat voor 2030 op vijf stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op er nu gestart worden met nieuwbouw van station(s).

Aan de afnemerskant worden er knelpunten verwacht op stations Haarlemmermeer,

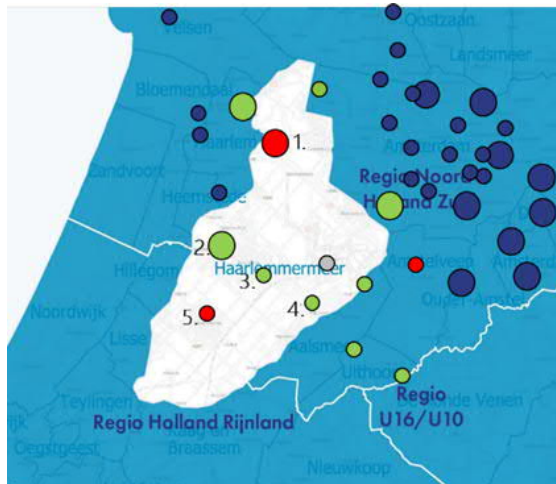
De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwd) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het uiteindelijke aanbod in de concept-RES. De huidige conclusies geven daarmee een eerste indicatie, die richting de RES 1.0 concreter zal worden.

Hoofddorp, Rozenburg en op Nieuw Vennep. Voor deze stations geldt dat de overbelasting wordt veroorzaakt door datacenters, glastuinbouw, nieuwbouw, warmtepompen en zonnepanelen. Vanuit de back-up gegevensset wordt op OS Nieuw Vennep geen knelpunt verwacht en dit komt onder andere door een lager aantal woningen in deze gegevensset.

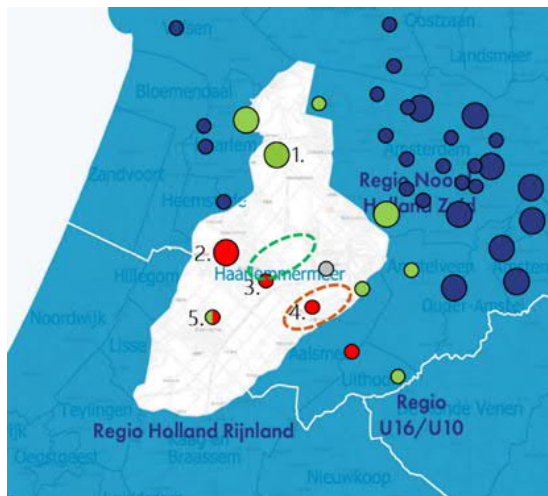
Aan de opnamekant wordt een knelpunt verwacht op OS Nieuw Vennep. Daarnaast ontstaat er mogelijk een knelpunt bij OS Vijfhuizen als gevolg van grootschalige niet-gebouwdgebonden zon. Er wordt in het gebied rondom de landingsbanen rondom Schiphol een omvangrijk areaal aan zonneweides verwacht, het zonnecarré. Eventuele knelpunten voor het aansluiten van de zonneweides kunnen naar verwachting grotendeels worden opgevangen. Dit opvangen kan naar verwachting door een deel rechtstreeks aan te sluiten via TenneT en deels door mogelijke koppelingen in het net met grote afnemers in de buurt te benutten. Ondanks deze manier van aansluiten zou het kunnen gebeuren dat OS Vijfhuizen aan de opnamekant haar maximale capaciteit bereikt.

Terugleveren 2030

- Resultaten doorrekening RES scenario's
- Resultaten scenario studie Liander

Afname 2030

- (beperkte) capaciteit beschikbaar
- Maximale capaciteit bereikt

Aanbevelingen

- Er zijn een aantal knelpunten te verwachten aan de afnemerskant. Deze worden onder andere veroorzaakt door datacenters. Een prognose van datacenters ontbreekt in de nationale back-up set en omdat dit voor Haarlemmermeer cruciaal is, zijn in de netimpactanalyse prognoses gebruikt. Gezien het moeilijk is de energievraag van deze sector te voorspellen en er op voorhand vaak met ambitieuze intekenvermogens gewerkt wordt, vraagt deze 2030 prognose om voorzichtigheid.
- Omdat er op meerdere stations aan de afnemerskant de maximale capaciteit is bereikt is het noodzakelijk om op korte termijn het net uit te breiden met een onderstation. Het zoekgebied voor het nieuwe station is aangegeven met het rood gestippelde gebied. Voor de uitbreidingen aan de Westflank van de A4 is eveneens een nieuw station nodig. Dit zoekgebied is groen gestippeld. Dit station zal waarschijnlijk iets kleiner zijn dan het eerst te bouwen station.
- De hoge energievraag in het gebied biedt ook mogelijkheden. Door direct de opgewekte energie in het gebied te verbruiken vindt er minder belasting op de installaties plaats.

6.5 Participatie en draagvlak

Samen zoeken

Participatie

In 2019 en 2020 is in totaal met een vijftal ateliers en diverse serious games het draagvlak voor lokale elektriciteitsopwekking verkend bij een brede groep betrokkenen. Bij deze bijeenkomsten waren onder anderen raadsleden, inwoners, energie-coöperaties, woningcorporaties, belangen-vertegenwoordigers (zoals de Land- en Tuinbouworganisatie) en (nuts)bedrijven aanwezig. Eenieder heeft zo de gelegenheid gekregen inbreng te leveren in de plannen en strategieën en het beleid voor elektriciteitsopwekking in Haarlemmermeer.

In de twee regionale Energieateliers ging Haarlemmermeer aan de slag met het voorbereiden van de verkennende scenario's. Deelnemers benoemden speerpunten en ambities in de deelregio om vervolgens

na te denken over de plek daarvan in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van leidende principes: principes die voor de Haarlemmermeer belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor de verdere uitwerking van de scenario's. In het eerste atelier is voortgeborduurd op de opgehaalde leidende principes in de vorm van drie mogelijke scenario's, te weten: Synergetische energiestad, Leefomgeving als drager en Duurzame efficiëntie.

In het tweede Energieatelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd, met daarbij nu ook de effecten (GWh, hectares en ruimtegebruik, kosten en baten, natuur en landschap) per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's duidelijk zijn, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de deelregio en met welke bouwstenen verder moet worden gegaan. Uit de ateliers kwam naar voren welke bouwstenen interessant zijn voor de regio. In de latere ateliers gingen gemeente en aanwezigen verder met de bouwstenen aan de slag die naar voren kwamen in de Energieateliers.

Zoekgebieden voor opwek van elektriciteit

De zoekgebieden geven aan welke locaties aangewezen zijn voor opwekking van wind- en

zonne-energie. De zoekgebieden geven houvast voor de verdere uitwerking van de RES voor Noord-Holland Zuid. Tijdens meerdere lokale ateliers met stakeholders en belanghebbenden zijn de meest geschikte zoekgebieden gedefinieerd. Voor een aantal zoekgebieden geldt dat verdere uitwerking en afstemming nodig is, vanwege verschillende standpunten van betrokken partijen.

Er is veel opgehaald tijdens het proces. Als rode draad komt naar voren dat er veel kansen zijn voor het opwekken van elektriciteit, waarbij vooral gekeken wordt naar goede (ruimtelijke) inpassing, het benutten van locaties die weinig overlast geven en bovenal het benutten van 'no-regret' locaties. Er is vaak aangegeven dat (grote) daken en parkeerterreinen sowieso benut moeten worden. Daarnaast worden ook veel kansen gezien voor het benutten van wegbermen, taluds en geluidschermen. Het concentreren van de (grootschalige) opgave wordt als positief gezien. Voor zonnepanelen wordt vooral het gebied rondom de landingsbanen van Schiphol genoemd en de stroken langs Rijksinfrastructuur. Het gebied rond het banenstelsel van Schiphol wordt in het beleidskader Zonneakkers het zonnecarré genoemd. Voor windturbines wordt de zuidpunt van Haarlemmermeer genoemd, nabij de bestaande turbines en langs spoor en snelweg. Meer kleinschalige ontwikkelingen - verspreid over de gemeente - worden als minder positief gezien.

7

IJmond & Zuid-Kennemerland

Het aanbod van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland voor 2030 is om **450 GWh** wind- en zonne-energie op te wekken.

0,45 TWh

Snel naar...

Beverwijk

Bloemendaal

Haarlem

Heemskerk

Velsen

Heemstede

Zandvoort

7.1

Samenvatting

Het aanbod van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland voor 2030 is om 450 GWh wind- en zonne-energie op te wekken (0,45 TWh). Dit aanbod bestaat uit de huidige opwek (148 GWh★) en de opwek uit zoekgebieden (302 GWh). In de kaart zijn hiervoor de globale zoekgebieden ingetekend.

★ *Nationaal
programma
RES - RES
Analysekaarten
(oktober 2019)*

De zoekgebieden zijn gebaseerd op een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio, de uitkomst van meerdere (lokale) ateliers met stakeholders en belanghebbenden en uiteindelijk een politieke keuze. De concept-RES is een dynamisch document en geeft de inspanning weer waar de deelnemers zich in de komende jaren

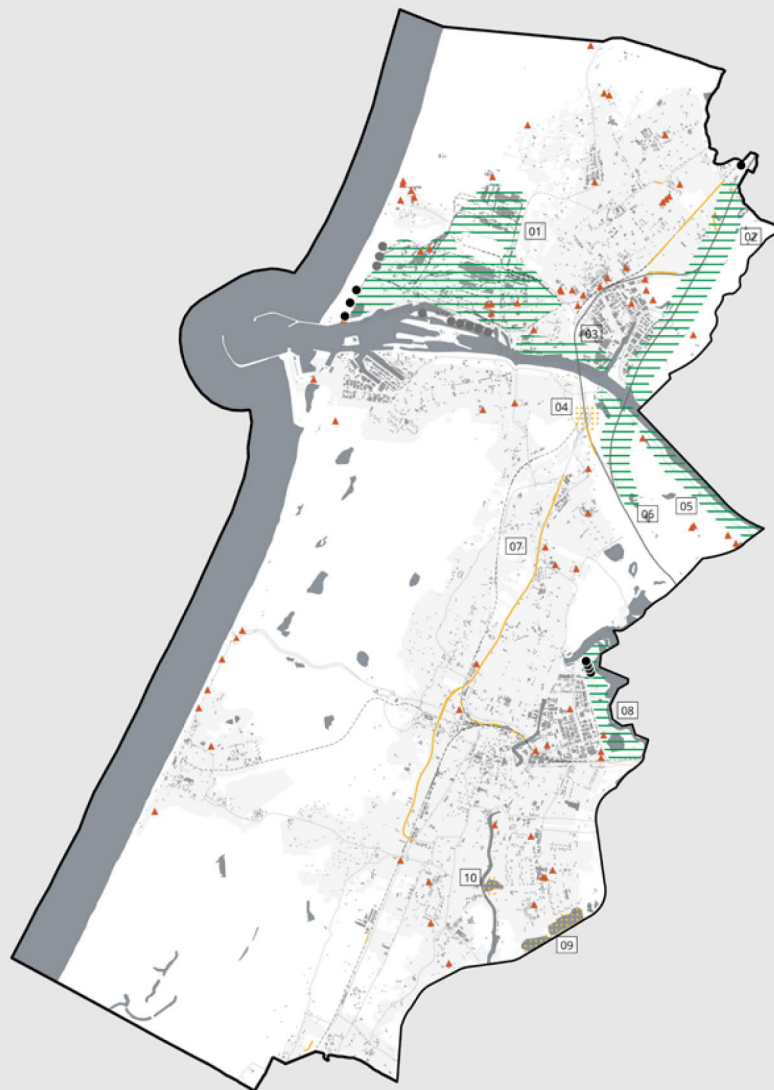
voor zullen inzetten. Deze zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Daarnaast sluit deze kaart met zoekgebieden nieuwe initiatieven niet uit. Er kunnen dus zoekgebieden bij komen.

De regio IJmond & Zuid-Kennemerland wil een significante bijdrage leveren aan de nationale opgave van de realisatie van 35 TWh in 2030. Daarvoor is zorgvuldig gezocht naar mogelijke locaties om wind en zonne-energie op te wekken, rekening houdend met de specifieke landschappelijke kwaliteiten en natuurwaarden van het gebied. Dit zoekproces heeft geleid tot een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen zowel de gemeentes onderling als met de waterschappen, de provincie en inwoners. Naast opwekking van duurzame energie ontwikkelt de regio gezamenlijke programma's voor energiebesparing, kleinschalige opwekking en duurzame warmte bij particulieren, huurders en bedrijven.

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)
- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

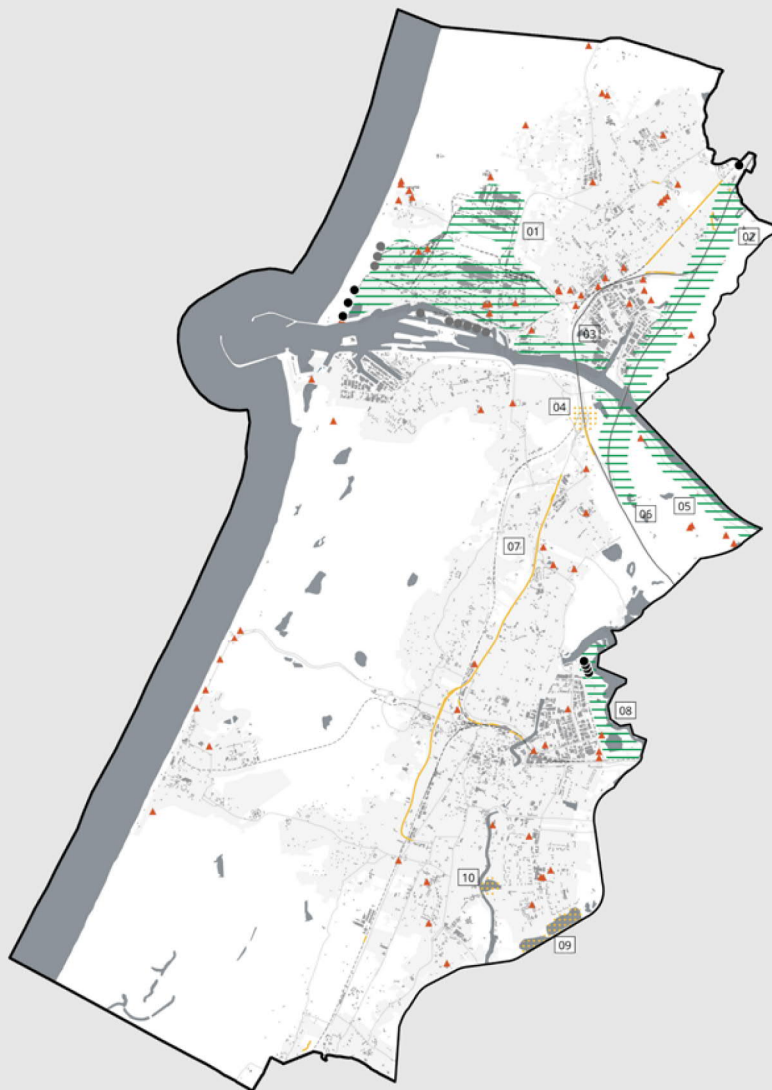
Deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
Zon op grote daken	155	102 ha.
Zon op parkeerplaatsen	26	18 ha.
Zon op geluidschermen e.d.	2	3 ha.
Zon	3	3 ha.
Wind	-	-
Zon + wind	116	68 ha. 7 tur
Totaal potentiële opwekking (GWh)	302	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,30	
Bestaande duurzame opwekking (GWh)	148	

Uitgangspunten aanbod en zoekgebieden

- Voldoende afstand rond de (grootschalige) woonbebouwing, zoals de gebieden langs de A9 (Hofgeest, Grote Buitendijk en Broekpolder).
 - De deelregio ziet kansen voor zonne-energie op grote daken en zet daar actief op in.
 - Ook zijn er goede kansen voor zonne-energie boven parkeerterreinen, mits landschappelijk ingepast.
 - De mogelijkheden voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht (Haarlem) worden verkend.
 - Drijvende zonnepanelen op wateren biedt mogelijkheden.
 - Zonne-energie langs infrastructuur is eveneens een goede mogelijkheid, met name in combinatie met geluidsschermen.
 - Er is geen draagvlak voor windturbines of zonnepanelen in natuurgebied zoals de duinen. Het duingebied en de binnenduinrand moeten dan ook worden ontzien voor energieopwekking.
 - De regio werkt intensief aan energiebesparing en duurzame warmte.
- 07 **N208.** De westelijke randweg N208 is een zoekgebied voor zon omdat deze randweg een vrij ruim profiel heeft waar mogelijk zonnepanelen geplaatst kunnen worden.

- Zoekgebieden wind. Er zijn kansen voor windenergie op en langs de grote industrieterreinen zoals Tata Steel, Waarderpolder, en langs de A9 en het Noordzeekanaal. Zo worden bestaande turbines vervangen door grotere exemplaren (zoals de Waarderpolder in Haarlem) en worden bestaande lijnvormige windparken uitgebreid (Noordpier Wijk aan Zee).
- 08 **Waarderpolder.** In het gebied ten oosten van de Waarderpolder in Haarlem zijn kansen voor wind energie. Vanwege de luchtvaart worden er eisen gesteld aan de maximale hoogte voor windturbines in dit gebied. Daarnaast gelden er andere beperkingen, zoals natuur- en cultuurhistorische beperkingen. Op Schoteroog zijn er kansen voor een zonneweide.
- 10 **Schouwbroekerplas.** Ten zuiden van Haarlem zijn twee plassen waarvan onderzocht kan worden of drijvende zonnepanelen mogelijk zijn.

7.2

Kenmerken en ambities IJmond & Zuid-Kennemerland

Regionale context

IJmond & Zuid-Kennemerland

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland is zeer divers en kan weer onderverdeeld kan worden in de regio's IJmond & Zuid-Kennemerland. De IJmond bestaat uit de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen met samen bijna 148.000 inwoners. Zuid-Kennemerland omvat de gemeenten Haarlem, Heemstede, Bloemendaal en Zandvoort waar samen circa 230.000 mensen wonen.

Stedelijke zone

Achter het jonge duinlandschap langs de kust van IJmond & Zuid-Kennemerland ligt een aaneengeschaakt stedelijk gebied met Heemskerk, Beverwijk, Velsen, Haarlem en Heemstede. Zandvoort, IJmuiden aan Zee en Wijk aan Zee zijn bekende kustplaatsen in deze regio, terwijl Bloemendaal onderdeel uitmaakt van de binnenduinstrand. De regio wordt doorsneden door het Noordzeekanaal met de daaraan aangrenzende havens en de daar gevestigde logistieke en industriële bedrijvigheid. Toonaangevend in economisch en landschappelijk opzicht is Tata Steel.

Natuur en landschap

De deelregio kent naast de aanwezige bebouwing en de bedrijven veel beschermde natuurgebieden. Het uitgestrekte duingebied en de landgoederen in de binnenduinen behoren tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en zijn ten zuiden van het Noordzeekanaal onderdeel van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Het resterende deel van het buitengebied kent diverse kleinere natuurgebieden, natuurverbindingen en weidevogelleefgebieden. Daarnaast zijn er beschermde landschappen.

De stad Haarlem en het Bloemendaalse Park / Duin zijn beschermd stadsgezicht. In het oostelijk deel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland ligt de Stelling van Amsterdam met de status van Unesco-werelderfgoed. Ten noordoosten van Haarlem ligt een bufferzone waar de openheid van het landschap behouden moet blijven.

Ambitie

De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland wil een significante bijdrage leveren aan de nationale opgave van de realisatie van 35 TWh in 2030. Daarvoor is zorgvuldig gezocht naar mogelijke locaties om wind- en zonne-energie op te wekken, rekening houdend met de specifieke landschappelijke kwaliteiten en natuurwaarden van het gebied.

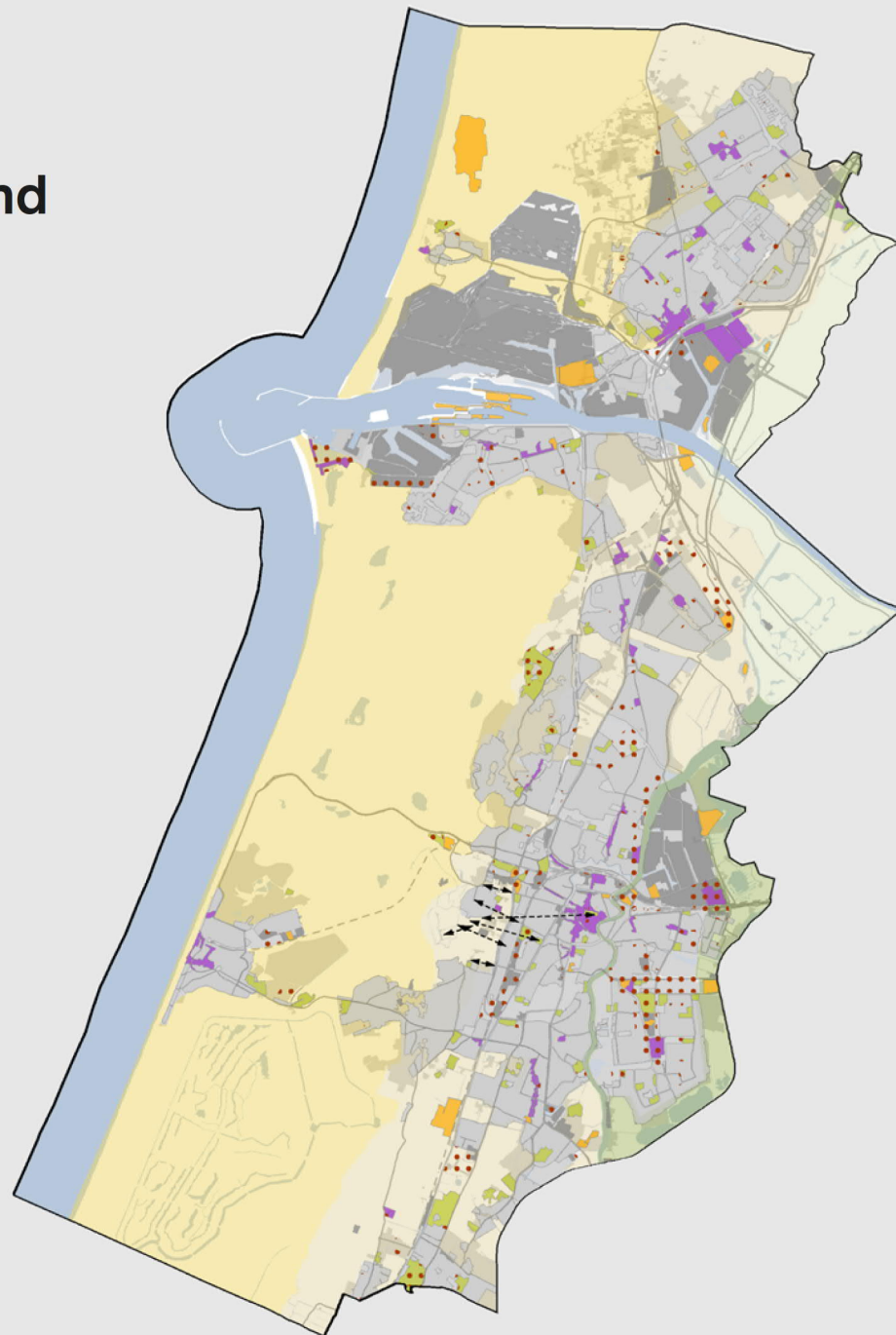
Dit gezamenlijke zoekproces heeft geleid tot een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen zowel de gemeentes onderling als met de waterschappen, de provincie en inwoners. Regionaal wordt geïnvesteerd in gezamenlijke programma's gericht op energiebesparing, kleinschalig opwekken van duurzame energie en duurzame warmte bij particulieren, huurders en bedrijven.

IJmond & Zuid-Kennemerland

Landschapstypen en stedelijke functies

Bron: Provincie Noord-Holland,
Structuurvisie 2040

Provincie Noord-Holland,
Nieuwbouwlocaties 2019

Legenda

Woningbouwplannen

Zichtlijnen Haarlem

Stedelijk gebied

Bedrijventerrein

Terrein voor detailhandel en horeca

Terrein voor openbare voorzieningen

Terrein voor sociaal-culturele voorzieningen

Woonterrein

Landschapstypen

Stedelijk gebied

Jong duinlandschap

Strandwallen- en vlaktelandschap

Droogmakerijlandschap

Veenpolderlandschap

Veenrivierenlandschap

7.3 Elektriciteit en warmte

Wind:

aandachtspunten en mogelijkheden

Voor windenergie gelden veel beperkingen in het gebied. Naast de natuurwaarden zijn er veiligheids- en geluidsbeperkingen rond het geclusterde stedelijk gebied. Verder zijn ten oosten van Haarlem beperkingen vanuit Schiphol. Rondom het industriële cluster ten noorden van het Noordzeekanaal zijn risicozones. In het duingebied loopt een aantal buisleidingen en langs de A9 zijn hoogspanningslijnen aanwezig. De aanlanding van wind-op-zee in Wijk aan Zee en Beverwijk betekent eveneens een ruimtelijke beperking. De kernzone van de waterkering is in het noordelijke duingebied breed en kan hier een beperking opleveren voor windenergie.

Zon:

aandachtspunten en mogelijkheden

In bijna heel de deelregio liggen beperkingen voor zonne-energie. Het hele duingebied is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Ten zuiden van het Noordzeekanaal ligt achter de duinen een aantal gebieden die zijn aangemerkt als aardkundig monument. Bij Heemskerk is het gebied achter de duinen tuinbouwconcentratiegebied, zonne-energie is daar moeilijk inpasbaar. Aan de oostzijde van Haarlem is het gebied onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Het recreatiegebied Spaarnwoude is Natuurnetwerk Nederland. Haarlem en Bloemendaal kennen een beschermd stads- of dorpsgezicht.

Rond het stedelijk gebied is een aantal plekken met mogelijkheden voor zonnevelden op landbouwgrond, veelal tegen het bebouwd gebied aan. Daarnaast zijn er op de bedrijventerreinen grote daken waar grote zonne-energieprojecten gerealiseerd kunnen worden. De meeste ontwikkelingen voor grootschalige elektriciteitsopwekking uit wind en zon zijn aanwezig rondom het industriecomplex van Tata Steel. Hier is een aantal windturbines geplaatst en is er een aantal gepland. Ook zijn daar plannen

voor grootschalige opwekking van zonne-energie. In Haarlem zijn acht collectieve zonnestroomdaken met behulp van de 'postcoderoos'-regeling gerealiseerd ★.

Warmte bronnen

In de 'foto' ■ is gekeken naar de huidige kennis van mogelijk te benutten warmtebronnen in de regio.

- In grote delen van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland is de geothermievastheid onbekend, maar in Heemskerk is al een productielocatie van geothermie actief bij een groot tuinbouwbedrijf. Daar is overcapaciteit, mogelijk bruikbaar in een toekomstig warmtenet. In het zuidoosten van de deelregio is een geothermieproject gepland waarvoor een opsporingsvergunning is afgegeven.
- De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft een cluster potentiële hogetemperatuurrestwarmtebronnen in het havengebied. Daarnaast is er een lagetemperatuurrestwarmtebron (datacenter) in Haarlem.

★ De postcode-roosregeling (Regeling Verlaagd Tarief) is een belastingmaatregel voor huishoudens die in hun woonomgeving duurzame energie willen opwekken.

■ Meer over informatie over de 'foto'

meer

- Er zijn weinig warmtenetten in de regio aanwezig. Er is een relatief klein warmtenet in Zandvoort en er ligt een warmtenet in Velsen.
- De open warmte-koudeopslag (WKO)-potentie is gemiddeld tot goed in de regio. Echter, bijna het gehele westelijke deel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft de status van aardkundig monument of drinkwatergebied waardoor er beperkingen zijn voor het toepassen ervan.
- Aquathermie. De deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland heeft een gemiddelde tot hoge theoretische potentie voor het winnen van thermische energie uit oppervlaktewater. In het kustgebied en bij het Noordzeekanaal is de potentie hoog, omdat warmte uit zeewater en kanaalwater kan worden gewonnen. Thermische energie uit afvalwater kan gewonnen worden bij gemalen en rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en de influent- en effluentleidingen van RWZI's. Er zijn gemalen aanwezig in de hele regio, vooral in het oosten van de deelregio. Er zijn meerdere RWZI's aanwezig, ook vooral in het oosten van de deelregio. Een aantal influentleidingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties doorkruisen de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. De potentie voor het winnen van thermische energie uit afvalwater is deels bekend (voor

leidingen) en moet deels nader bepaald worden (voor gemalen en RWZI's). Let wel, deze potenties zijn niet zonder meer bij elkaar op te tellen omdat het om hetzelfde water gaat waar maar één keer warmte uit gewonnen kan worden.

- Momenteel wordt 3 GWh elektriciteit opgewekt uit biomassa. De potentie voor verbrandbare biomassa is gemiddeld in de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. De potentie voor vergistbare biomassa is laag. Er is één vergistingsinstallatie aanwezig in Beverwijk, daarnaast zijn er twee rioolwaterzuiveringsinstallaties met een warmtekrachtkoppeling, één bij Velsen-Zuid en één in Haarlem. In de gemeente Haarlem is warmtevoorziening op basis van verbrandbare of houtige biomassa niet toegestaan.

7.4 Energie-infrastructuur

Het aanbod van grootschalige opwek past in deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland niet overal binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Dit blijkt uit de netimpactanalyse.

De verwachting is na 2030 op zes stations de maximale capaciteit wordt bereikt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het elektriciteitsnet, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations. Aan de terugleveringszijde (door duurzame opwek) verwachten we dat de volgende stations de maximale capaciteit bereiken:

- *OS Uitgeest*, door grootschalig niet-gebouwgebonden zon (zonneparken op land).

■ Er is gerekend met de aangeleverde data van 2 maart 2020.

★ Het inkomende vuile water het influent, wordt in een aantal stappen gezuiverd. Het gezuiverde water wordt het effluent genoemd.

★ OS Velsen krijgt naar verwachting een overbelasting van 9,2% en is opgenomen als station waar de maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt wordt.

- OS Beverwijk, door grootschalig gebouwgebonden zon (zon op dak).
- OS Velsen, door grootschalig gebouwgebonden zon (zon op dak)★.
- OS Vijfhuizen, door grootschalig niet-gebouwgebonden zon. Deze zonneparken liggen voornamelijk in de gemeente Haarlemmermeer.

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programma-management van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele energieregio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NP RES verstrekte backup-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpact-analyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

Aan de afnemerskant (door toenemende vraag) zijn er drie stations waar mogelijk de maximale capaciteit bereikt wordt. Dit zijn stations bij Overveen, Schalkwijk en IJmuiden. Overveen en Schalkwijk nemen de belasting van OS Haarlem West over omdat deze buiten dienst gesteld wordt. De aangeleverde dataset beschikt niet over deze informatie en zal zonder het overnemen van OS Haarlem West geen knelpunt verwachten op deze stations. OS IJmuiden loopt naar verwachting vol door onder andere elektrificatie van scheepvaart (walstroom).

Aandachtspunten

- In het aanbod van de deelregio ontstaan er op verschillende locaties knelpunten door opwek van zonne-energie. Op andere locaties, zoals bijvoorbeeld op het 150kV- station Waardepolder, zit nog aanzienlijke ruimte voor energie-opwek. Het is wellicht interessant om te kijken of geplande grootschalige projecten verplaatst kunnen worden van gebieden met weinig beschikbare capaciteit naar gebieden met veel capaciteit.
- Opwek door middel van wind- en zonne-energie gebeurt vrijwel altijd op verschillende momenten, waardoor er veel kansen zijn voor het combineren van deze technieken. Dit heeft de volgende voordelen:
 - Aansluitkabels kunnen worden gedeeld, ook wel cable pooling genoemd.
 - Het opgestelde aansluitvermogen kan ook worden gedeeld, aangezien de gelijktijdigheid van zon en wind laag is.
- De netbeheerder raadt aan om te onderzoeken of de windprojecten in deze regio gecombineerd kunnen worden met nabijgelegen zonneprojecten.
- Een aantal stations zit op de rand van overbelasting volgens de geleverde dataset. Het is van belang om deze dataset verder te verfijnen zodat er meer zekerheid kan worden gegeven over de te verwachten belasting.

7.5 Gemeentelijke ambities en inzet Beverwijk

Algemeen

Beverwijk is een middelgrote stad in de IJmond en daarmee onderdeel van de deelregio IJmond & Zuid-Kennemerland. Beverwijk is een knooppunt van infrastructuur met het Noordzeekanaal en de noord-zuidgerichte snelwegen, spoorlijnen en energieverbindingen. En het wordt ook de belangrijkste aanlanding van groene energie vanaf de Noordzee.

“Als we het grootschalig aanpakken, dan is het op lange termijn misschien wel kostenefficiënter dan nu zuinig ‘doorakkeren’.”

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Beverwijk

Naast de aanwezigheid van deze (boven) regionale voorzieningen en werkgebieden is Beverwijk ook zelf een belangrijk woon- en leefgebied. Ruim 41.000 inwoners met een grote diversiteit aan achtergrond hebben in Beverwijk een bestaan opgebouwd. De genoemde (boven)regionale voorzieningen, de omvangrijke industriële activiteiten en de nog te verwachten ruimtelijke opgaven leggen een grote druk op de kwaliteit van het woon- en leefmilieu.

De duurzaamheidstransitie ziet de gemeente Beverwijk als kans om dat woon- en leefmilieu te verbeteren. De energietransitie is daar een belangrijk onderdeel van: het is een grote inspanning, maar ook een kans om de kwaliteit van woningen te verbeteren en de uitstoot door industrie en verkeer te verminderen. Daarom zet Beverwijk zich daar met veel ambitie voor in: het streven is om in 2040 CO₂-neutraal te zijn. Beverwijk wil een snelle transitie naar duurzame energie, maar wel een die alle Beverwijkers mee kunnen maken.

Opgave

Beverwijk is behoorlijk vol: veel ruimte is bebouwd gebied. Woningen, bedrijven en veel verkeersruimte. Dat maakt inpassing van windturbines en zonneparken tot een uitdaging. Anderzijds biedt de bebouwings-

dichtheid kansen voor bijvoorbeeld een warmtenet. En er zijn ook veel grote daken en verkeersruimte die potentieel in aanmerking komen voor plaatsing van zonnepanelen. Daarnaast biedt zowel het bedrijventerrein van Tata Steel als de grootschalige infrastructuur van snelwegen en Noordzeekanaal de mogelijkheid windturbines te plaatsen met een aanvaardbare landschappelijke inpassing.

Op hoofdlijn was dat ook de mening van deelnemers aan het lokale atelier waarin de verschillende scenario's besproken zijn ([hier](#) is het verslag daarvan te vinden). Meest uitgesproken mening: zonnepanelen op (grote) daken zijn altijd goed en de schaarse natuurgebieden moeten ontzien worden. Daar dus geen windturbines en zonneparken. Op het terrein van Tata Steel en langs de A9 zijn daar wellicht wel mogelijkheden voor.

Beleid, ambities, doelstellingen

Beverwijk is geen stad van hoogdravende ambities, maar wel van aanpakken. Mouwen opstropen en aan de slag. De duurzaamheidstransitie, daar kan je lang en kort over praten, maar je kan het ook gewoon doen. Dat is de cultuur.

De gemeente streeft naar CO₂-neutraliteit voor Beverwijk in 2040 en wil daarbij ook zelf

een voorbeeldfunctie vervullen. Dat geldt voor de hele transitie naar een circulaire, duurzame economie. Bewonersinitiatieven die daarbij passen worden ondersteund.

Deze ambitie leidt tot een veelheid aan concrete doelen en projecten. Relatief kleinschalige projecten om elektrische mobiliteit te faciliteren, zoals plaatsing van oplaadpalen op 11 geselecteerde locaties. Maar ook projecten met een grote omvang en impact ter verduurzaming van de industrie in de IJmond, een van de grootste CO₂-bronnen van het land.

Er wordt op uitgebreide schaal ingezet op de aanpak bij particuliere woningen. De woningcorporaties zijn actief op zoek naar de mogelijkheden om samen met HVC een warmtenet te ontwikkelen. Verenigde ondernemers (GreenBiz) hebben met gemeente en provincie een Green Deal gesloten om het bedrijventerrein Beverwijk (700 bedrijven) energiepositief te maken.

Participatieproces

Net als in andere gemeenten is ook in Beverwijk het participatieproces de grootste uitdaging in de duurzaamheidstransitie. Een opkomst bij een lokaal atelier van een kleine 50 inwoners is heel mooi, maar

nog steeds maar circa 1 promille van de bevolking van de stad. Toch is het van groot belang om noodzaak en urgentie van de duurzaamheidstransitie breed te verspreiden. En om inwoners en ondernemers mee te laten denken over de beste oplossingen en de manier om die in hun situatie het best te implementeren.

Dat vergt een grote inspanning van de gemeente. Maar wel een noodzakelijke: Beverwijk is er van overtuigd dat een succesvolle transitie naar een duurzame samenleving alleen mogelijk is als iedereen mee doet. En dus mee kan doen. Dat heeft te maken met goede communicatie en participatie. Maar ook met uitgekiend advies aan de keukentafel en met een duurzaamheidslening, zodat het voor iedereen betaalbaar is.

Deze inzet van de gemeente in combinatie met de beschreven cultuur in Beverwijk, maakt veel mogelijk. Ook een succesvolle energietransitie die de nationale doelen ruimschoots gaat halen.

Bloemendaal

Bloemendaal is een prachtige gemeente omgeven door natuurgebieden en landgoederen. Het huisvest onder meer het Nationaal Park Zuid-Kennemerland, een van de 21 nationale parken in Nederland.

Een divers kustgebied met woeste duinen, natte duinvalleien, maar ook weelderige buitenplaatsen, bossen en duinmeren. Die ruimtelijke kwaliteit wil de gemeente voor de toekomst behouden zodat huidige en toekomstige generaties daarvan kunnen blijven genieten. Deze uitkomst was ook de teneur in het lokale atelier dat 6 februari 2020 in Bloemendaal is gehouden.

De gemeente ziet daarom in het open landschap van Bloemendaal geen plek voor windturbines en zonnenvelden, en zet daarom maximaal in op opwekking van zonne-energie op daken. De ernst en de grootte van de opgave om de klimaatontwrichting tegen te gaan is bekend: de prognoses van de zeespiegelstijging als gevolg van het smelten van de ijskappen op Groenland en de Zuidpool zijn alarmerend en kunnen voor Nederland, als deltagebied, het einde inhouden van grote delen van West-Nederland. We zullen alle zeilen moeten bijzetten om dit scenario te ontwijken. Daarom moet er nu gehandeld worden. Het klimaatakkoord is daar een aanzet toe, maar snellere en effectieve vervolgstappen zullen nodig zijn.

Gebouwde omgeving

Bloemendaal is hoofdzakelijk een woongemeente (ruim 23.000 inwoners) en bestaat uit vijf verspreid liggende kernen, waarvan een aantal kernen aan omliggende gemeentes grenst, zoals Haarlem en Heemstede. Een flink deel van met name de particuliere woningvoorraad bestaat uit relatief grote en vooroorlogse woningen met een relatief hoog energieverbruik. Ter vergelijking: een gemiddeld Bloemendaals huishouden verbruikt 2.100 kuub gas, dat is 65 procent meer dan een gemiddeld Nederlands huishouden. Er

zijn buurten met een gemiddeld verbruik van 3.000 m³. Als er wordt gecorrigeerd naar oppervlakte van de woning, dan verbruikt een gemiddeld Bloemendaals huishouden nog altijd 20 procent meer dan het gemiddelde Nederlandse huishouden.

De komende jaren blijft het dus zaak om de energetische schil van de woningen te verbeteren, en op die manier het gasverbruik terug te brengen. De corporaties in Bloemendaal hebben al grotere stappen gemaakt en zijn al langer bezig om hun bezit op gemiddeld labelniveau B te brengen. Wat betreft de vervanging van aardgas in de gebouwde omgeving, sluiten we op voorhand geen bronnen of verwarmingstechniek uit. De toepassing van een warmtenet lijkt op dit moment vanuit financieel oogpunt niet voor de hand te liggen, al wordt de aanwezigheid van aardwarmte uit de diepe ondergrond op dit moment onderzocht op de lijn Haarlem-Nijmegen. Uiterlijk 2021 stelt de gemeente de Transitievisie Warmte vast, met daarin een voorstel voor het tempo van de uitfasering van aardgas per wijk. Veel inwoners nemen zelf al stappen en isoleren hun woning, rijden elektrisch en plaatsen zonnepanelen als dat kan. Dit zijn de voorlopers, en met hun hulp probeert de gemeente door middel van het hagnieuwe platform

www.bloemendaalzetstappen.nl andere inwoners te enthousiasmeren om ook stappen te zetten, groot of klein.

Goede voorbeeld

Ook de gemeente zelf neemt stappen. De openbare verlichting schakelt over naar LED, en het in 2015 opgeleverde gemeentehuis betreft haar koude en warmte van een WKO-installatie. De gemeente ziet een groeiende vraag naar publieke elektrische oplaadpunten, en faciliteert dit via het MRA-portal. Ook heeft het bestuur eind januari 2020 haar akkoord gegeven voor de bouw van een zonnepark op haar twee parkeerterreinen bij het strand van Bloemendaal aan Zee, waardoor er straks geparkeerd kan worden onder een zonnedak dat stroom levert voor 600 huishoudens. Een bescheiden bijdrage, maar wel op een hele zichtbare plek waar jaarlijks honderdduizenden bezoekers langskomen.

Iedereen doet mee

De gemeente Bloemendaal vindt het belangrijk dat iedereen binnen zijn of haar vermogen mee kan doen aan de energietransitie. Huurders krijgen in 2020 een aanbod om een Energiecoach in te schakelen om te bekijken welke gedragsmaatregelen kunnen bijdragen aan een lagere energierekening. Eigenaars-bewoners krijgen in 2020 het aanbod om

gebruik te maken van de verworven RRE (Regeling Reductie Energiegebruik) subsidie van het Rijk. De gemeente Bloemendaal heeft deze aanvraag samen met de omliggende gemeentes in Zuid-Kennemerland eind 2019 ingediend en toegewezen gekregen. Samen met installateurs, bouwers, omliggende gemeentes proberen we vaart te krijgen in de opgave die voor ons ligt. Elke dag telt. En elke dag leren we. Ontstaan nieuwe verbindingen, nieuwe initiatieven waarbij inwoners de handen ineenslaan, nieuwe technieken worden gevonden en een nieuwe economie ontstaat. Op naar de toekomst!

Haarlem

Haarlem wil een duurzame, sociale en toekomstbestendige stad zijn, die stappen zet in de richting van een circulaire economie en waarin iedereen kan meedoen. De gemeente staat open voor de kennis in de stad en wil de uitdagingen samen aangaan.

Haarlem wil in 2040 aardgasvrij zijn met de ambitie om in 2030 zo veel mogelijk elektriciteit lokaal en duurzaam op te wekken. Tijdens drie ateliers die in Haarlem zijn gehouden voor de RES kwamen veel ideeën naar boven om dit doel te halen. In de bijeenkomsten gingen inwoners, raadsleden, vertegenwoordigers van energiecoöperaties, corporaties, ondernemers, wijkraden, provincie, natuurverenigingen, Alliander en ProRail met elkaar in gesprek. De aanwezigen vonden dat kostenefficiënte plannen zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd. In de

tussentijd kunnen plannen worden gemaakt om extra elektriciteit op te wekken en dat moet als een ontwerpopgave gezien worden. Aanwezigen wilden zorgdragen voor het landschap en het behoud van plekken waar mensen tot rust komen. De verslagen van de ateliers staan [hier](#).

De gemeente biedt Haarlemmers zoveel mogelijk duidelijkheid en informatie, zodat inwoners keuzen kunnen maken voor hun

“De combinatie van drinkwater en energie kan interessant zijn. Dan wordt water voor mij gezuiverd met een extra functie.”

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Haarlem

woning of onderneming tijdens een verbouwing, verhuizing, of bij het aanschaffen van apparatuur en installaties. Met de langlopende campagne ‘Haarlem wordt steeds gasvrij’ inspireren we Haarlemmers om aan de slag te gaan.

Haarlem wil dat de energietransitie voor iedereen betaalbaar is, daar wordt hard aan gewerkt. De gemeente is solidair met mensen met een lager inkomen; de voordelen moeten bij iedereen terecht komen. Meerwijk is de eerste wijk waar een warmtenet wordt aangelegd. Verder steunt Haarlem wijkinitiatieven om gasvrij te worden. In het Ramplaankwartier zijn inwoners samen met de gemeente en TU Delft al ver in een gasvrije wijkoplossing.

Er komen doorlopend nieuwe ideeën en betere oplossingen voor de energietransitie. We durven risico's te nemen, wat betekent dat Haarlem rekent op interessante opbrengsten, maar ook dat onze inzet soms minder rendabel zal zijn. Er wordt niet afgewacht, Haarlem is ervan overtuigd dat de energietransitie zich op allerlei manieren gaat terugbetalen

In het coalitieakkoord *Duurzaam doen 2018-2022* en de *Routekaart Haarlem Aardgasvrij 2040* staan de maatregelen waar de gemeente samen met de stad aan werkt:

Warmtenetten met duurzame bronnen

- Haarlem zet zich in voor warmtenetten met duurzame bronnen zoals geothermie, restwarmte uit datacenters en oppervlaktewater. Houtige biomassa als warmtebron wordt in Haarlem niet gebruikt.
- Haarlem co-creëert samen met inwoners en TU Delft in het project SpaarGas in het Ramplaankwartier. De gasvrije oplossing in deze wijk wordt een bottom-up buurtwarmtenet op zonne-energie. Ruim honderd inwoners van de wijk hebben al hun huisdossier ingevuld. Met vrijwilligers als straatcoaches wil de wijk alle woningen in kaart brengen.
- Aan de rand van Haarlem ligt het grote bedrijventerrein de Waarderpolder. Haarlem onderzoekt of de bedrijven daar gezamenlijk gebruik kunnen maken van een warmtenet.
- Haarlem kijkt naar de toekomst en kiest voor innovatieve oplossingen. Zo onderzoekt de gemeente samen met het waterschap de inzet van biogas van de afvalwaterzuiveringsinstallatie en van warmte uit afvalwater.

Energiecoöperaties

- Haarlem heeft een lange geschiedenis van duurzame wijkinitiatieven. Verschillende energiecoöperaties zorgen voor collectieve zonnestroom. Met acht collectieve zonnestroomdaken in de stad kunnen Haarlem-

mers die geen zonnepanelen op eigen dak kunnen plaatsen, toch duurzame stroom gebruiken. De koepelcoöperatie Kennemer Kracht beheert de collectieve zonnestroomdaken namens de energiecoöperaties zodat de coöperaties niet zelf het wiel opnieuw hoeven uit te vinden.

Energiebesparing

- Met de woningcorporaties Elan Wonen, Ymere en Pré Wonen maakt de gemeente prestatieafspraken over de verduurzaming van huurwoningen. Met deze woningcorporaties is bijvoorbeeld ook een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om gezamenlijk het warmtenet in Meerwijk te realiseren.
- De gemeente Haarlem zet samen met de woningcorporaties energiecoaches in die Haarlemmers helpen om energiekosten te besparen. De energiecoach is gratis en geeft de inwoner tijdens een bezoek een bespaaradvies op maat, waarmee de inwoner veel energie én geld kan besparen.
- In de wijk Garenkokerskwartier zorgt een wijkinitiatief voor verduurzaming van woningen tegelijkertijd met het groot onderhoud. Met het Buurt Onderhouds Plan kunnen buurtgenoten collectieve maatregelen nemen als de woning daaraantoe is.

- Bewoners van flats en Verenigingen van Eigenaren (VvE's) krijgen advies over energiebesparing. De gemeente organiseert daarom regelmatig bijeenkomsten waar Haarlemmers zich kunnen informeren over recente ontwikkeling rondom de verduurzamingsmogelijkheden van VvE's.
- Haarlem biedt woningen van na 1995 een oplossing om aardgasvrij te worden. Een samenwerkingsverband van vakmensen uit Haarlem stelt een aantrekkelijk bod voor deze inwoners samen. We starten met een pilot in de wijk Schoolenaer.
- Haarlem is een stad met vele oude woningen en monumenten. In Haarlem is aandacht voor het verduurzamen van deze historische woningen waarbij de uitvoerders rekening houden met de bouwkundige staat van het gebouw en de zorg voor het monument. Verschillende monumenten zijn al vergaand verduurzaamd of aardgasvrij.

Elektrische opwekking

- Haarlem heeft de ambitie om in 2030 zo veel mogelijk (circa 750 TJ) elektriciteit lokaal en duurzaam op te wekken. In de ateliers spraken de deelnemers over de kansen die er in Haarlem zijn om dit doel te halen:
- De grote daken in Haarlem kunnen beter benut worden voor zonnepanelen.
 - In Haarlem staan windturbines op

Schoteroog al langere tijd stil omdat deze niet meer te maken zijn. Samen met de eigenaar van de turbines kijkt de gemeente naar de mogelijkheden voor vervanging.

- Haarlem onderzoekt de mogelijkheden om in lijn met de windturbines op Schoteroog extra windturbines te plaatsen langs het bedrijventerrein de Waarderpolder.
- Onlangs werd het achtste collectieve zonnestroomdak in gebruik genomen. Deze voortvarende aanpak van zonnestroomdaken blijven we stimuleren.
- Haarlem onderzoekt onder welke voorwaarden zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht toegestaan kunnen worden.
- Haarlem zet zich in om versneld uitvoering te geven aan zonnepanelen op daken van huurwoningen en maatschappelijk vastgoed.
- Haarlem ziet kansen voor zonnepanelen langs infrastructuur zoals het spoor, in de spoordriehoek en langs de westelijke randweg.
- In en om de stad zijn er mogelijkheden voor zonnepanelen op parkeerterreinen, op Schoteroog en op het water van de Schouwbroekplas en de Meerwijkplas.
- Distributiecentra en datacenters hebben niet alleen daken maar ook gevels die gebruikt kunnen worden om elektriciteit op te wekken.

Heemskerk

Heemskerk staat bekend als een duurzame en sociale gemeente. Gemeente en inwoners hebben daar samen hard aan gewerkt en doen dat nog steeds.

Duurzaamheid blijft in Heemskerk de komende jaren een belangrijk thema. Door in te zetten op duurzame energie, een circulaire economie, een groen Heemskerk en schone mobiliteit, kan Heemskerk duurzaam ontwikkelen en toch haar eigen kracht en waarden behouden. Werken aan een duurzaam Heemskerk is een taak die Heemskerk samen met de inwoners, het bedrijfsleven en andere betrokkenen oppakt. De gemeente wil hierin een verbindende en richtinggevende rol spelen.

Werken aan een duurzamer Heemskerk

De gemeente Heemskerk geeft het goede voorbeeld als het gaat om energietransitie, duurzame gebouwen en gebruik van voertui-

gen op duurzame brandstoffen. De gemeente is het kennisloket voor inwoners en bedrijven. Als de gemeente de kennis niet zelf heeft, gaat ze als partner mee op zoek naar de informatie. Heemskerk wil met bedrijven die innovatieve ideeën op het gebied van duurzaamheid hebben op zoek gaan naar subsidiemogelijkheden op provinciaal, landelijk en Europees niveau.

Bij alle bouwprojecten wordt duurzaamheid en energietransitie een prominente rol gegeven. Algemeen uitgangspunt is het achterlaten van een goede en gezonde leefomgeving voor alle volgende generaties. Alle inwoners leren van jongs-af-aan op school al de basisprincipes van dit brede, integrale duurzame denken en doen.

Energiezuinig en energiebesparend gedrag is vanzelfsprekend

Daarbij past de ambitie om onafhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. Energiezuinig en energiebesparend gedrag van inwoners, bedrijven én gemeente is vanzelfsprekend en alle bebouwing is energiezuinig of zelfs energie producerend. De resterende energiebehoefte wordt duurzaam opgewekt, grotendeels door lokale energievoorzieningsorganisaties en andere lokale initiatieven. De energie-infrastructuur is aangepast aan de nieuwe vormen van energieproductie en -verbruik. 'Smart grids' zorgen ervoor dat vraag en aanbod goed op elkaar zijn afgestemd. Door voortvarend

gebruik te maken van de kansen in het versterkingsprogramma en de middelen die daardoor beschikbaar zijn gekomen, zijn alle initiatieven en ambities extra voortvarend en uitgebreid opgepakt en gerealiseerd. Daarbij blijft het wel van belang om ervoor te zorgen dat de transitie haalbaar en betaalbaar is. Heemskerk blijft de ontwikkelingen in de wetenschap en in de markt volgen om te komen tot de juiste oplossing voor de inwoners van Heemskerk.

Regionale Energiestrategie in Heemskerk

Het besef dat fossiele energiebronnen eindig zijn en het gebruik ervan klimaatverandering tot gevolg heeft, is breed aanwezig in de samenleving. In de lijn van het internationale Klimaatakkoord van Parijs verandert de energievoorziening de komende decennia ingrijpend. Een drastische reductie van het gebruik van fossiele energie en een transitie naar duurzame energiebronnen is noodzakelijk. Dit houdt een reductie in van 49 procent CO₂ in 2030 en bijna geheel CO₂ neutraal in 2050. De opgave is complex, de energietransitie raakt iedereen. Inwoners, bedrijven en overheden zullen grote inspanningen moeten leveren.

Het Klimaatakkoord van 28 juni 2019 biedt een speelveld en kaders die ondersteunend zijn in het realiseren van de CO₂-

reductiedoelstellingen. Energietransitie raakt alle facetten van de werkgebieden waar de gemeente een rol heeft. Toekomstbestendigheid voor de veranderende woonvraag biedt veel kansen om tegelijkertijd ook andere verduurzamingsmaatregelen door te voeren en daarmee de energietransitie te versnellen. Heemskerk kijkt daarom niet alleen naar zon en wind op land, zoals in de Regionale Energiestrategie, maar voegt daar warmte aan toe. Waar liggen kansen en mogelijkheden om in Heemskerk energie op te wekken en te besparen? Daar wil de gemeente haar inwoners en ondernemers nadrukkelijk bij betrekken. Om zo belangrijke input te krijgen en tegelijkertijd draagvlak te creëren.

Lokaal atelier Heemskerk

In Heemskerk hebben zo'n 40 mensen meegesproken tijdens de bijeenkomst over de Regionale Energiestrategie. Inwoners, raadsleden, leden van Eco Heemskerk en de klankbordgroep energie en een enkele ondernemer reageerden op de drie scenario's. De Heemskerkse deelnemers hebben voorkeur voor zon op grote daken, op parkeerterreinen en geluidsschermen. En voor zon en wind op en rond industrieterreinen. De meeste deelnemers waren tegen zon en wind in natuurgebieden en op cultureel erfgoed, zoals de Stelling van Amsterdam en de Oer IJ-dijken. Voor het verslag klikt u [hier](#).

Velsen

RES Velsen, tussen rauwe energie en stille zonneweide

Velsen kenmerkt zich door een grote ruimtelijke en landschappelijke diversiteit. Het industriële bedrijvige en maritieme karakter, stedelijk IJmuiden, de rauwe kust.

Maar ook prachtige oude dorpskernen, lieflijke landgoederen en de stilte van het een Nationaal Park, waar het ruisen van de wind door het bos hooguit wordt overstemd door dat van de zee.

Het huidige raadsakkoord en het collegeprogramma 2019 – 2022 van Velsen bevatten daardoor logischerwijs een breed palet aan ambities, gericht op een samenleving die al even divers is als de gemeente zelf. De doelstellingen van college en raad op het domein van de energietransitie en verduurzaming

Noordpier Velsen-Noord. Foto: Ko van Leeuwen

vragen om maatwerk, sluiten vanzelfsprekend aan bij de landelijke doelstellingen maar gaan op een aantal punten ook verder.

Denk aan innovatieve en succesvolle projecten met riothermie, Green deal-projecten, Velsen als offshore wind-gemeente en het vormgeven aan een lokaal klimaatakkoord. De Regionale Energiestrategie is een belangrijk traject om inhoud te geven aan de energietransitie en daarmee aan de vermindering van de CO₂-uitstoot. De genoemde diversiteit van Velsen biedt goede kansen voor duurzame opwekking van energie maar vraagt tegelijkertijd om een zeer zorgvuldige ruimtelijk-maatschappelijke afweging. Lang niet elke mogelijkheid is ook wenselijk.

Daarbij zijn onder meer de Structuurvisie Velsen en de Velsense verkenning Wind op Land belangrijke referentiedocumenten. Tevens hecht Velsen groot belang aan het maatschappelijk draagvlak voor te nemen maatregelen waarbij de keuzes tegelijkertijd zorgvuldig inhoudelijk onderbouwd zijn.

“Inwoners, bedrijven, gemeenten en waterschappen moeten het met elkaar en voor elkaar doen.”

Floor Bal,
wethouder
Velsen

Bron: [website Energieregio NHZ](#)

Vanuit de notie dat de RES 1.0 tot doel heeft een grote eerste slag in de energietransitie te maken maar dat er bij het maken van de keuzes van nu rekening gehouden moet worden met snel veranderende technologie (RES 2.0 en verder) ziet Velsen goede kansen voor:

- Het stimuleren en realiseren van zon op daken. Binnen Velsen is er een groot potentieel aan mogelijkheden. In samenwerking met energiecoöperaties, woningcorporaties en het bedrijfsleven wordt gewerkt aan een groot aantal initiatieven en zijn al aansprekende resultaten geboekt. Dat geldt ook voor het eigen gemeentelijke vastgoed (voorbeeldfunctie gemeente).
- Het realiseren van zonnecollectoren langs infrastructuur, met name de snelwegen A9 en A22 (bijvoorbeeld in combinatie met geluidschermen) en zonnecollectoren langs het spoor met inachtneming van ecologie en bomen.
- Het realiseren van zonnecollectoren op grote parkeerplaatsen, bijvoorbeeld die aan de kust.
- Het realiseren van zonnecollectoren in combinatie met windturbines in lijnopstellingen.

- Ruimte voor het realiseren van windturbines in lijnopstellingen langs de industrie aan de noordzijde van het Noordzeekanaal, de IJmond en de Reindersweg (deels reeds gerealiseerd of in aanbouw); Windturbines in lijnopstelling langs de A22 (ten noorden en zuiden van het Noordzeekanaal).
- Solitaire windturbines op het Tata-terrein.

Vanuit de eerder genoemde ruimtelijke diversiteit ziet Velsen geen mogelijkheden voor:

- (Iconische) windturbines bij de pieren.
- Windturbines en zonnecollectoren in het Nationaal Park.
- Windturbines (zowel solitair als in lijn) in het open landschap en zonnecollectoren in de bestaande groenstructuren van de gemeente. Bijvoorbeeld in de ruimte tussen de kernen of op de (beperkte) agrarische grond of grasland.

Binnen het gemeentelijke programma Klimaat en Duurzaamheid valt de RES onder het thema Schone Energie. Binnen dat thema hebben ook de Transitievisie Warmte, de Regionale Warmte Strategie en projecten, het warmtenet IJmond en het zoeken naar en benutten van bronnen als aqua-, geo-, en riothermie een plek. Naast Schone Energie kent het programma nog vier andere thema's.

Onder elk van deze thema's vindt een groot aantal projecten en initiatieven plaats:

- Schone energie.
- Circulaire economie.
- Klimaatverandering.
- Duurzaam vervoer.
- Schone lucht.

De kernboodschap van Velsen is dat zij op weg is naar een duurzame, klimaatneutrale gemeente. We gaan anders om met energie en houden rekening met klimaatverandering in een circulaire economie vol economische kansen. We consumeren anders en minder, denken na over schoon vervoer en hergebruiken materialen. Verandering bereiken we samen met inwoners, instellingen en ondernemers. Iedereen draagt bij en de gemeente geeft het goede voorbeeld, verbindt en wijst de weg.

Heemstede

Heemstede is samen op weg naar een mooier, duurzamer en socialer dorp.

De gemeente werkt aan een circulaire economie waarin iedereen mee kan doen. En zoekt actief de samenwerking op met inwoners, ondernemers en maatschappelijk organisaties.

De energietransitie

Heemstede kenmerkt zich als een compacte, bebouwde gemeente met een groot aantal landgoederen en groene gebieden. Dit vergt voor de ruimtelijk inpassing van energietransitie veel creativiteit. De urgentie van de energietransitie is echter ook voor Heemstede duidelijk. Voor duurzame energie wordt vanuit de RES in Heemstede met name ingezet op zon op daken en parkeerplaatsen.

Ondertussen is voorbereidend onderzoek naar kansen en alternatieven voor het aardgas in de gebouwde omgeving in volle gang. Een eerste energieverkenning en onderzoek naar restwarmte uit rioolwater (riothermie) en restwarmte uit de transportwaterleiding (aquathermie) worden uitgevoerd. Alle potentiële alternatieve bronnen komen daarmee in beeld en leiden uiteindelijk tot de Transitievisie Warmte. Naast de transitie naar duurzame energiebronnen zet Heemstede in op energiebesparing. Daarom is er veel ondersteuning bij maatregelen voor energiebesparing en een aardgasvrije woning.

Wat we willen bereiken

Heemstede streeft ernaar in 2040 een klimaatneutrale gemeente te zijn. De ambitie voor de gemeentelijk organisatie inclusief gemeentelijk gebouwen en scholen is om in 2030 klimaatneutraal te zijn en daarmee een voorbeeldfunctie te hebben. Waarbij ook circulair bouwen belangrijk is om bij te dragen aan de CO₂-reductie. De energietransitie moet voor iedereen betaalbaar zijn en we komen op voor de inwoners met een lager inkomen.

Ambitieuze duurzaamheidsbeleid

Gelijktijdig met het opstellen van de RES wordt in Heemstede ambitieuze duurzaamheidsbeleid opgesteld voor de komende vier jaar passend

bij de wereldwijde Sustainable Global Goals. We kijken vooral goed naar koppelkansen als het gaat om gemeentelijk vastgoed, onderwijsgebouwen, sportaccommodaties, de lokale economie en onderhoud en inrichting van de openbare ruimte. De kansen worden zo goed mogelijk benut om bij te dragen aan de verduurzaming van Heemstede. Heldere acties op het gebied van verduurzamen van scholen en gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting en verkeersregelinstanties, ecologie en maatschappelijk verantwoord inkopen worden de komende jaren uitgevoerd. Reductie van CO₂-wordt immers gerealiseerd door een integrale aanpak van duurzaamheid en al deze acties dragen samen met de energietransitie bij aan de klimaatdoelstellingen.

**“Als je ergens
bordjes bijzet met
‘Dit wordt mogelijk
gemaakt door
zonne-energie’,
dan raken mensen
geïnteresseerd en
betrokken.”**

Deelnemer
lokale bijeenkomst
Heemstede

Vooraf samen

De gemeente werkt daarvoor samen met inwoners, ondernemers, Heemsteeds Duurzamer, maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, -leveranciers, -coaches en scholen. Zo heeft de zonne-energie coöperatie Zon op Heemstede samen met de gemeente Heemstede al zeven energie-coöperaties opgericht en het doel is om tot 2030 maximaal in te zetten op lokale energie-coöperaties.

Twee nieuw gebouwde projecten zijn volledig gasloos en bijna energieneutraal. Heemstede zet vanaf nu bovendien ook in op circulair bouwen en vindt de ecologische waarden in de openbare ruimte van groot belang.

Heemstede organiseert samen met partners en vrijwilligers bijeenkomsten voor verschillende doelgroepen over besparen van energie-verbruik en verduurzamen van de gebouwde omgeving. En Heemstede stimuleert initiatieven die de energietransitie versnellen. Het regionaal energieloket van het Duurzaam Bouwloket is een waardevolle ondersteuning.

Door actief te informeren, stimuleren en faciliteren van Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en woningcorporaties (via de prestatieafspraken) worden kansen voor

versneld verduurzamen optimaal ingezet. En zoals ook voor de RES wordt in de energietransitie (zowel elektra als warmte) samengewerkt met de regio. Om kennis en ervaring te delen en gebruik te maken van elkaars kracht.

Veel inwoners in Heemstede zijn bewust duurzamer gaan leven, wonen en werken. De website www.wijmakenheemstede.nl faciliteert hierin en deelt tips en inspiratie over duurzame initiatieven om anderen te stimuleren en activeren.

Zandvoort

Zandvoort is een kleine gemeente met grote kwaliteiten: het strand, het dorp, de duinen en het circuit.

Jaarlijks komen meer dan 5 miljoen bezoekers met plezier naar onze gemeente. Om deze kwaliteiten ook in de toekomst te behouden, willen we en moeten we stappen ondernemen.

De duurzame ambities van Zandvoort zijn realistisch en haalbaar. De gemeente biedt haar inwoners en bedrijven concreet handelingsperspectief en geeft daarbij zelf het goede voorbeeld.

2050

In 2050 wonen en werken we in een energie-neutrale omgeving door ons energieverbruik te verminderen en meer duurzame energie op te wekken. De gemeente geeft hierbij de komende jaren het goede voorbeeld met het maatschappelijk vastgoed. Inwoners verwachten dit ook van haar gemeente. Zandvoort levert een bijdrage aan de landelijke doelstellingen van energiebesparing en duurzame energieopwekking zoals vastgelegd in de Klimaatwet en het Klimaatakkoord.

Voor Zandvoort is het belangrijk om in te zetten op een circulaire economie waarin minder wordt weggegooid en meer wordt hergebruikt. Stap voor stap verduurzamen we onze afvalinzameling: steeds meer en betere scheiding aan de bron en hergebruiken wat hergebruikt kan worden. Zandvoort is een badplaats die veel toeristen ontvangt. De gemeente wil het hen makkelijker maken afval tegen te gaan, in te zamelen en te scheiden. De uitstraling van een schone, groene en duurzame gemeente is aantrekkelijk voor inwoners en toeristen, juist ook voor toeristen die een langer verblijf overwegen. Zo houden we onze zee, duinen en stranden schoon en gaan wij verspilling tegen.

Zandvoort is in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en robuust ingericht voor wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen, zoals bepaald in de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie. Met deze maatregelen versterken we een groene omgeving, en daarmee de biodiversiteit: de gemeente zorgt met onze partners voor droge voeten in een groene omgeving.

Zon en wind

Zandvoort heeft als kustplaats veel aanbod van wind- en zonuren, maar een beperkt oppervlak om duurzame energie op te wekken. Zandvoort kan op haar grondgebied waarschijnlijk niet voldoende produceren om in haar eigen energiebehoefte te voorzien, ook door beperkingen van drinkwaterbeschermingszones, aardkundige monumenten en natuurlijk het beschermde natuurgebied van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en de Amsterdamse Waterleidingduinen. Het is niet wenselijk dat de kwaliteit van dit gebied wordt aangetast door het opwekken van energie, aldus de meeste deelnemers aan lokale ateliers in de regio en de gehele gemeenteraad van Zandvoort.

Uit het lokale scenarioatelier blijkt een 'dorpse' schaal belangrijk te zijn voor Zandvoorters bij het opwekken van duurzame energie. Onze

inwoners moeten kunnen profiteren van lokale opwekking. De ambitie uit het Klimaatakkoord om te streven naar 50 procent lokaal eigendom sluit hier goed op aan.

De mogelijkheden voor diepe geothermie zijn nog onvoldoende bekend, maar lijken in de regio wel kansrijk. Deze kansen onderzoeken de gemeente samen met de regio en de provincie Noord-Holland.

Gebouwde omgeving

Op daken van woningen en bedrijven is nog veel ruimte voor het opwekken van zonne-energie: uit het lokale atelier bleken daken en gevels van gebouwen aanwenden voor zonne-energie een populaire maatregel. Prioriteit voor bestaande gebouwen is het verminderen van de energievraag door isolatie. Zandvoort kent veel naoorlogse woningen met 'slechte' energielabels. Daarnaast zijn er meer dan honderd rijks- en gemeentelijke monumenten die om maatwerk vragen.

De gemeente adviseert haar inwoners en bedrijven over energiebesparing. Daarvoor maakt zij gebruik van de expertise van het Duurzaam Bouwloket en de Omgevingsdienst IJmond. Hierbij wordt in eerste instantie de nadruk gelegd op zogeheten no regret-maatregelen (zoals isolatie en zonnepanelen)

voordat er meer informatie is over beschikbare warmtebronnen en mogelijke collectieve oplossingen. In Zandvoort zijn veel flatgebouwen. In de dorpskern staan woningen dicht op elkaar, in Bentveld juist niet.

In de dorpskern behoort een warmtenet met (middel)hoge temperatuur tot een van de oplossingsrichtingen. In gebieden met lagere dichtheden, zoals Bentveld, zal een warmtenet niet rendabel zijn. In Zandvoort zijn al twee kleine warmtenetten aangesloten op nieuwe woningen waarvan een wordt gevoed door een gasgestookte WKK en de ander door een WKO-installatie.

Waar zet Zandvoort op in?

- Zandvoort stimuleert lokale initiatieven van inwoners en bedrijven.
- We bevorderen opwekking van duurzame energie en energiebesparing door ondersteuning van collectieve projecten, het stimuleren van zonne-energie op bedrijfsdaken en gezamenlijke inkoopacties van zonnepanelen en isolatiemaatregelen.
- Zandvoort onderzoekt samen met andere kustgemeenten mogelijkheden van opwekking duurzame energie op en rondom het strand. Bijvoorbeeld door zonnepanelen of door thermische energie uit oppervlaktewater.
- We bevorderen energiebesparing bij ondernemers door voorlichting, inzet van dataloggers en toezicht en handhaving op energiebesparende maatregelen.
- Zandvoort bespaart energie met ledverlichting in de openbare verlichting (20 procent in 2020 t.o.v. 2013, 50 procent in 2030).
- Hoe maakt Zandvoort haar eigen vastgoed energieneutraal? Daar doen we het komende jaar onderzoek naar.
- Zandvoort maakt – net zoals alle Nederlandse gemeenten – een tijdspad voor het gasvrij maken van wijken. Dit tijdspad is de Transitievisie Warmte (uiterlijk eind 2021) met daarbij wijkuitvoeringsplannen.
- Met de woningcorporaties maakt Zandvoort prestatieafspraken waarin duurzaamheidseisen worden opgenomen.
- Zandvoort biedt onafhankelijke informatie voor woningeigenaren over mogelijke energiebesparende maatregelen via o.a. het Duurzaam Bouwloket en spreekuren op locatie.
- In Zandvoort worden energiecoaches ingezet voor energie- en geldbesparingsadvies voor huurders en inwoners met de laagste inkomens.
- Al bestaande instrumenten, zoals de Green Key voor accommodaties of de Green Deal voor zorginstellingen, worden actief bij ondernemers gepromoot.
- Grote evenementen, waaronder de Dutch Grand Prix, worden gestimuleerd om duurzame energie te gebruiken en energiebesparende maatregelen te nemen.

7.6

Participatie en draagvlak

Ateliers in de regio

IJmond & Zuid-Kennemerland

Eind 2019 hebben twee regionale ateliers plaatsgevonden. Tijdens de ateliers is met een brede groep van 40 à 50 betrokkenen verkend waar kansen liggen voor elektriciteitsopwekking in de regio IJmond & Zuid-Kennemerland. Bij de ateliers waren onder anderen raadsleden, energiecoöperaties, woningcorporaties, belangenvertegenwoordigers (zoals de Natuur & Milieu federatie), waterschappen, netbeheerder, overige (nuts)bedrijven en de provincie aanwezig. Eenieder heeft zo de gelegenheid gekregen inbreng te leveren voor visievorming omtrent de inpassing van elektriciteitsopwekking in de regio.

In het eerste atelier is men aan de slag gegaan met het voorbereiden van de verkennende scenario's. Deelnemers benoemden kansen, belemmeringen, wensen en ambities voor de regio. Vervolgens is

gezamenlijk besproken welke plek deze kunnen krijgen in de energietransitie. Dit resulteerde in een lijst van principes die voor de regio belangrijk zijn en als leidend in een scenario gezien konden worden. Dit vormde de input voor de verdere uitwerking van drie mogelijke scenario's, te weten: Maximale energieopbrengst, Kostenefficiëntie en Nieuw energielandschap.

In het tweede atelier zijn de drie uitgewerkte scenario's gepresenteerd. Inclusief de effecten per scenario. Doel van deze sessie was om bij de deelnemers op te halen of de scenario's herkenbaar waren, welke bouwstenen een belangrijke rol spelen in de regio en welke bouwstenen het meest kansrijk zijn om verder te verkennen. Met de opbrengst van het tweede atelier zijn de drie scenario's verrijkt, en hebben ze gediend als vertrekpunt voor de lokale scenario-ateliers die per gemeente zijn georganiseerd.

Lokale scenario-ateliers

Iedere gemeente heeft in januari en februari 2020 een lokaal scenario-atelier georganiseerd. Via verschillende communicatie kanalen zijn uitnodigingen verstuurd om deel te nemen. Dat resulteerde in deelnemersaantallen tussen de 10 en de 55 per atelier, waaronder ook een aantal jongeren die met een andere bril naar het vraagstuk keken. Veel aanwezigen hadden

een bovengemiddelde interesse in het thema duurzaamheid. Tijdens de start van de ateliers is een 3D film getoond met een selectie van de ruimtelijke-energetische bouwstenen, ingepast in de regio. De visualisatie is positief ontvangen en inspireerde de deelnemers. Na de visualisatie zijn de drie scenario's toegelicht en zijn de deelnemers aan het slag gegaan met het verrijken daarvan. Naast kansen, wensen en belemmeringen met betrekking tot de opwek van duurzame energie, zijn daarbij ook geanimeerde gesprekken gevoerd over onder meer vraagreductie, kernenergie en waterstof. Zeer relevante thema die, hoewel nu buiten de scope van de RES, onderdeel vormen van de energietransitie. Na het bespreken van de scenario's hebben deelnemers met stickers aangegeven welke bouwstenen zij kansrijk vonden om verder te verkennen, óf juist niet. De hoofdlijn van de opbrengst (zonder uitpuittend te zijn) is dat er in de regio groot belang wordt gehecht aan het zorgvuldig omgaan met de lokale karakteristieken. Natuurgebieden moeten geen zoekgebied worden. Tegelijkertijd zijn er kansen geïdentificeerd voor zon op dak, parkeerplaatsen en rondom infrastructuur. Voor windenergie bij industriegebieden, infrastructuur en het Noordzeekanaal. Daarnaast zijn ook veel goede ideeën geopperd door deelnemers die misschien niet direct terug te zien in het kaartbeeld. Deze kunnen echter relevant blijven voor de invulling van het vervolgtraject.

De verslagen van de ateliers in IJmond & Zuid-Kennemerland vindt u [hier](#).

8

Zaanstreek / Waterland

Het aanbod van de regio Zaanstreek/Waterland is om **430 GWh** zonne-energie op te wekken

0,43 TWh

Snel naar...

Beemster

Edam-Volendam

Landsmeer

Oostzaan

Purmerend

Waterland

Wormerland

Zaanstad

Concept-RES

Noord-Holland Zuid

8.1

Samenvatting

Het aanbod van de regio Zaanstreek/Waterland is om 0,33 TWh zonne-energie op te wekken op grote daken, boven parkeerterreinen en op nog uit te geven bedrijventerrein in 2030. Daarbovenop komt de huidige opwek (0,05 TWh) en de reeds aangevraagde SDE projecten (0,05 TWh). Het totale aanbod van Zaanstreek/Waterland telt dus op tot 0,43 TWh.

De regio Zaanstreek/Waterland is goed voor 1,2% van het landelijk energieverbruik in Nederland. Als deze verhouding wordt geprojecteerd op de landelijke ambitie van 35 TWh, dan resulteert een regionale bijdrage van 0,40 TWh.

De regio Zaanstreek/Waterland omvat acht gemeenten die samen het karakteristieke noorden van de Metropoolregio Amsterdam vormen.

Het is een streek met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed, zoals de historische lintbebouwingen, herkenbare verkavelingsstructuur, gebouwde en archeologische monumenten. Maar ook het dagtoerisme naar het 'oude Holland', zoals de Zaanse Schans en klederdrachten in Volendam en Marken. Daarnaast de polders met diverse, waterrijke landschappen, de waardevolle veenweidenatuur en Unesco-werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam.

De mogelijkheden voor zonne- en windenergie zijn op basis van het huidig beleid beperkt, vanwege vele beschermde (natuur-) gebieden. Gezien de landschappelijke kwaliteiten van Zaanstreek/Waterland is een integrale benadering voor de grootschalige energieopwekking in het buitengebied van belang, waarbij ook gekeken wordt naar andere (toekomstige) opgaven.

In de kaart op de volgende pagina zijn daarnaast vier aanvullende zoekgebieden voor zon- en windenergie ingetekend, waarvan mogelijkheden, draagvlak en invulling nog moeten worden verkend. Het regionale aanbod is gebaseerd op een technische analyse van het potentieel, een analyse van beleidsmatige mogelijkheden en beperkingen, afstemming met stakeholders en inwoners, en is uiteindelijk een politieke keuze.

Het regionale aanbod bestaat dus uit zon op daken, parkeerterreinen en bedrijventerreinen (bovenop de bestaande opwek en wat in de pijplijn zit). Op de kaart staan daarnaast nog vier andere zoekgebieden die nog in een verkennend stadium zitten. De haalbaarheid, wenselijkheid en invulling hiervan moeten nader worden verkend. Deze kaart met zoekgebieden sluit nieuwe initiatieven niet uit. Er kunnen in de toekomst dus zoekgebieden bij komen of afvallen.

Legenda

- Bestaande windturbines
- Mogelijkheid tot repoweren (situatie zomer 2019)

- Geplande windturbines
- Gebouwde omgeving
- Water

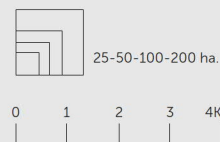
- ▨ Zoekgebied nieuwe windturbines

- Zoekgebied zon

- ▨ Zoekgebied zon + wind

- Zonnepark Baanste Noord

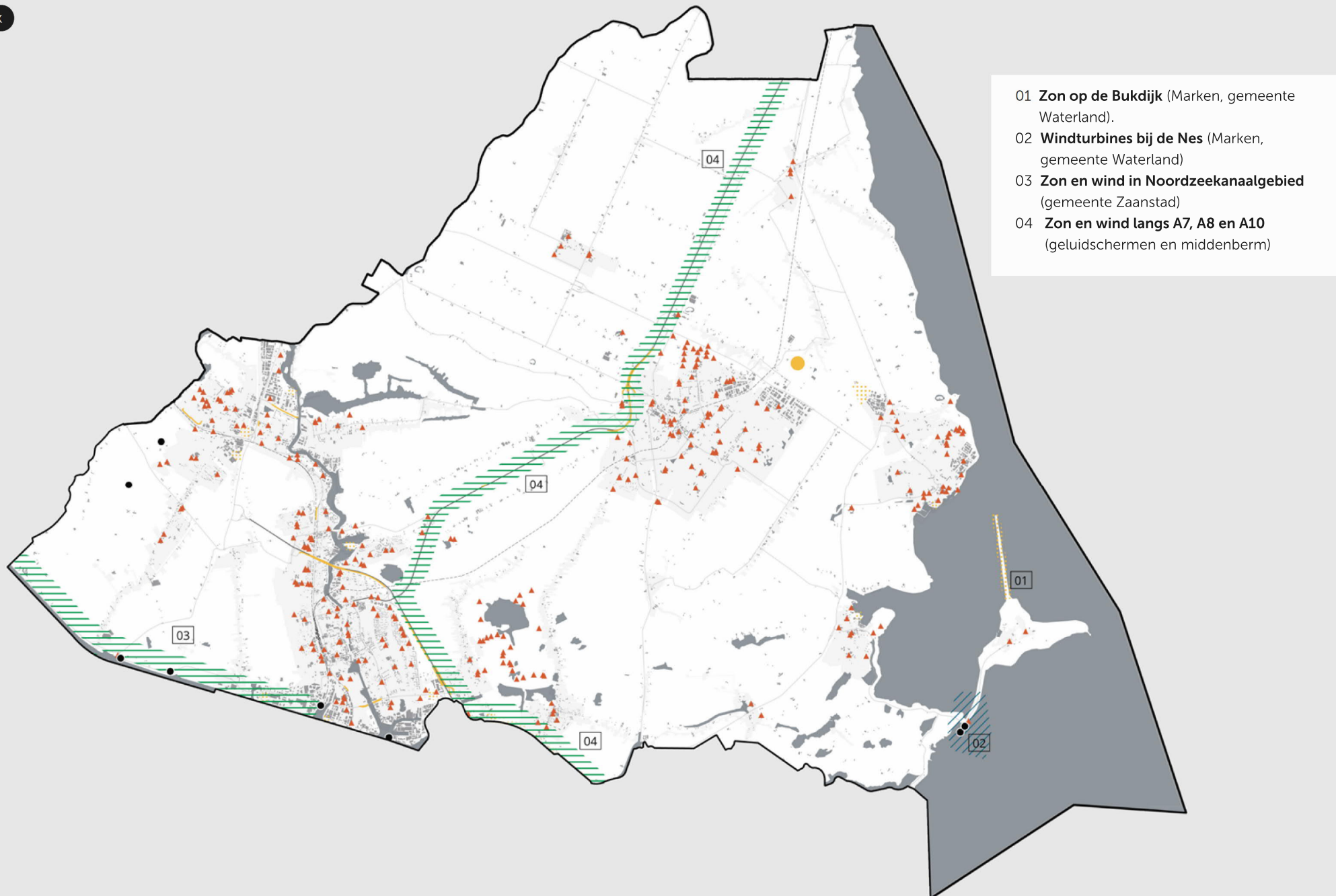
In deze kaart zijn globale zoekgebieden ingetekend als onderdeel van de concept-RES Noord-Holland Zuid. Deze zoekgebieden komen voort uit een technische analyse van de mogelijkheden en randvoorwaarden in de regio. Verder zijn de uitkomsten van (lokale) bijeenkomsten met stakeholders en belanghebbenden meegenomen. Ook politieke keuzes bepaalden mede deze zoekgebieden. De concept-RES geeft weer wat de ambitie van de regio is voor de komende jaren en waar zij zich voor zal inspannen. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Deelregio Zaanstreek/Waterland

Zoekgebieden	GWh 2030	hectares of turbines
■ Zon op grote daken*	220	300 ha.
▲ Zon op parkeerplaatsen*	60	85 ha.
▨ Uitgeefbare gronden op bedrijventerreinen	50	65 ha.
Totaal potentiële opwekking (GWh)	330	
Totaal potentiële opwekking (TWh)	0,33	
Bestaande wind en zon projecten	52	
Aangevraagde SDE projecten	50	

* In beeld gebracht is de potentie. Het is nader uit te zoeken waar dit kan. Alle parkeerplekken groter dan 400m² zijn ingetekend.

Uitgangspunten van het regionale aanbod

De regio Zaanstreek/Waterland wil zich de komende jaren met name richten op maximale benutting van beschikbare daken. Tijdens de bijeenkomsten met professionele stakeholders, bestuurlijke sessies en ateliers voor geïnteresseerden en belanghebbenden is brede steun uitgesproken voor deze aanpak. Er is brede steun voor het handhaven van reeds bestaande zon- en windprojecten in de regio. Voor nieuwe grootschalige duurzame-energieprojecten zijn de volgende zoekgebieden gedefinieerd:

- Alle bestaande grote(re) daken van bijvoorbeeld maatschappelijk, industrieel en agrarisch vastgoed;
- De uitgeefbare, niet in gebruik genomen, gronden van bedrijventerreinen;
- Grote parkeerplaatsen;
- Aangevraagde, maar nog niet gerealiseerde SDE-projecten.

Daarnaast zullen ook particuliere woning-eigenaren, VvE's en woningstichtingen worden gestimuleerd om de daarvoor geschikte daken aan te wenden voor energieopwekking.

De zoekgebieden voor zon op grote daken, parkeerterreinen en uit te geven bedrijven-terreinen leiden, inclusief de bestaande opwek en de aangevraagde SDE projecten tot een potentiële opbrengst van 0,43 TWh (zie tabel).

Projecten	Potentie
Bestaande wind en zon projecten	0,05 TWh
Aangevraagde SDE projecten	0,05 TWh
Potentie bestaande grote daken (>60 panelen)	0,22 TWh
Uitgeefbare gronden op bedrijventerreinen	0,05 TWh
Zonnedak op (grote) parkeerplaatsen	0,06 TWh
Totaal	0,43 TWh

Bron: Overmorgen

De regio Zaanstreek/Waterland is als eerste Noord-Hollandse deelregio gestart met de voorbereiding van een energiestrategie. Daardoor was de aanpak in deze deelregio anders dan in de andere deelregio's.

8.2 Kenmerken en ambities deelregio Zaanstreek/Waterland

De transitie naar een CO₂-arme energievoorziening in 2050

Onze energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. In het Klimaatakkoord van Parijs is de ambitie vastgelegd om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden Celsius. Deze mondiale afspraak vraagt om een reductie van het gebruik van fossiele energie, tot dichtbij nul in 2050. Elektriciteit wordt dan duurzaam opgewekt, gebouwen worden duurzaam verwarmd, bedrijven hebben hun productieprocessen aangepast

en het vervoer is aangepast. Ook de regio Zaanstreek/Waterland wil haar bijdrage aan deze transitie leveren.

Deze internationale ambitie is met het Nationaal Klimaatakkoord vertaald naar nationale doelen. Om deze te behalen is regionaal maatwerk nodig om te komen tot gedragen keuzes met maatschappelijk partners, inwoners en bedrijfsleven. Dit geldt in het bijzonder voor de ruimtelijke inpassing van hernieuwbare opwek, opslag en de infrastructuur voor elektriciteit en warmte. In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de deelregio Zaanstreek/Waterland tot haar bijdrage aan de RES NHZ is gekomen.

De regio Zaanstreek/Waterland omvat acht gemeenten: Zaanstad, Beemster, Edam-Volendam, Purmerend, Oostzaan, Wormerland, Landsmeer en Waterland. Deze vormen samen het karakteristieke noorden van de Metropoolregio Amsterdam.

Het Zaanse deel van Zaanstreek/Waterland kenmerkt zich door een van oudsher bijzondere mix van wonen en werken. Het is een streek met veel cultuurhistorisch en industrieel erfgoed, zoals de historische lintbebouwingen, herkenbare verkavelingsstructuur, gebouwde

en archeologische monumenten en de Zaanse Schans. Daarnaast de polders met diverse, waterrijke landschappen en de waardevolle veenweidenatuur. En natuurlijk de rivier de Zaan als beeldbepalende drager. Traditioneel zijn economische clusters zoals de voedingsmiddelenindustrie, de logistiek, de nautische sector, de landbouw en de ambachtelijke maakindustrie goed vertegenwoordigd in de streek. Ook het toerisme is een belangrijke economische factor. De Zaanse Schans trekt bijvoorbeeld jaarlijks 1,5 tot 2 miljoen bezoekers. De kwaliteit van het open veenweidelandschap is van grote recreatieve waarde voor de Zaanstreek en Metropoolregio Amsterdam als geheel, nu en in de toekomst.

Het Waterlandse deel van Zaanstreek/Waterland heeft een recreatieve en toeristische aantrekkingskracht op binnen- en buitenland, en een veelheid van woonmilieus. De rust en ruimte van het polderlandschap en dijken, haar vele fiets- en vaarroutes, havens en natuurlandschappen en rijkdom aan water- en weidevogels zijn karakteristieke kenmerken van dit deel van de regio. Daartussen bevinden zich de vele historische (lint)dorpen en monumentale stadscentra zoals Monnickendam en vestingsteden Purmerend en Edam. En ook het dagtoerisme: het 'oude Holland'

met haar klederdrachten in Volendam en Marken en Unesco-werelderfgoed De Beemster en de Stelling van Amsterdam. Deze karakteristieke waarden worden gecombineerd met alle denkbare woonmilieus, van stads tot dorps en landelijk wonen, een zeer intensief busnetwerk en ruimte voor ondernemen, van agrarisch tot industrieel.

Binnen Zaanstreek/Waterland wordt op vele gebieden intensief samengewerkt. Grensoverschrijdende vraagstukken zoals economie, woningbouw en klimaatadaptatie worden regionaal afgestemd en opgepakt. Ook de energietransitie en in het bijzonder het opstellen van een Regionale Energiestrategie is onderdeel van deze duurzame samenwerking.

8.3 Elektriciteit en warmte

Wind

De provincie Noord-Holland heeft in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 gebieden aangegeven waar plaatsing van windturbines niet is toegestaan. Uitzondering hierop is het één-op-één vervangen van bestaande turbines door nieuwe turbines (eventueel met andere dimensies) op dezelfde plek (rekening houdend met eventuele restricties). Het huidige beleid beperkt zich tot ontwikkeling van windgebied Wieringermeer en herstructureringsgebieden. In herstructureringsgebieden zijn zogenaamde suggestiestroken aangegeven. Dit zijn gebieden waar op basis van de PlanMER plaatsing van windturbines haalbaar lijkt. Binnen de regio Zaanstreek/Waterland ligt in het Noordzeekanaalgebied (NZKG) in Zaanstad een suggestiestrook. Nader (MER)onderzoek moet uitwijzen of windenergie daar daad-

werkelijk haalbaar is. Als de beperkingen voor windturbines over elkaar worden gelegd, blijven er heel weinig plekken in de regio Zaanstreek/Waterland over waar, op basis van huidig (lokaal, provinciaal, nationaal, internationaal) beleid, windturbines kunnen worden geplaatst ■.

Zon

De provincie Noord-Holland heeft in de Provinciale Ruimtelijke Verordening mei 2018 (behorend bij Structuurvisie Noord-Holland 2040) beleid geformuleerd voor opstellingen voor zonne-energie op land (artikel 32A). De provincie stelt dat opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied niet zijn toegestaan op gronden die zijn aangemerkt als:

- Natuurnetwerk Nederland en natuurverbinding;
- Erfgoed van uitzonderlijke universele waarden (de Stelling van Amsterdam);
- Bufferzones;
- Weidevogelleefgebieden.

Op gronden met nutsvoorzieningen★ of infrastructuur voor weg, spoor, water en vliegverkeer mogen opstellingen voor zonne-energie in het landelijk gebied wel bij bestemmingsplan mogelijk worden ge-

■ *Zie ook het Noord-Hollands perspectief op de RES. Dit is het provinciale vertrekpunt voor de RES, volgend uit vastgestelde of lopende beleidstrajecten.*

meer

★ *Onder nutsvoorzieningen worden verstaan voorzieningen die gebruikt worden voor doelen van openbaar nut, zoals faciliteiten voor de levering van drinkwater (bijvoorbeeld spaarbekkens of zuiveringsinstallaties) of de reiniging van afvalwater (rioolwaterzuivering) en (voormalige) opslaglocaties voor afval zoals stortlocaties of slibdepots. Leidingtracés voor gas, water en elektriciteit zijn expliciet uitgezonderd.*

★ Deze kaart
kunt u hier
inzien

meer

maakt. Als infrastructuur worden ook bijbehorende voorzieningen, zoals parkeerterreinen en bermen van (spoor)wegen, aangemerkt. Voorwaarde voor inpassing van zonne-energie op dit soort gronden is dat de bestaande functie op die locatie wordt gehandhaafd. Er is dan sprake van zogenaamd meervoudig ruimtegebruik. Naast provinciaal beleid zijn de volgende beperkingen aan de orde:

- Natura2000.
- Conflicterende bestemmingen (recreatie- of sportterreinen, bebouwde kom).

Als al deze beperkingen in acht worden genomen, blijft er maar een beperkt aantal plekken in de regio Zaanstreek/Waterland over waar, op basis van huidig (lokaal, provinciaal, nationaal, internationaal) beleid, opwek van

Provinciale Verordening

Momenteel ligt de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2020 ter inzage. Deze nieuwe verordening biedt meer ruimte om gebieden, welke zijn aangewezen in de Regionale Energiestrategie als kansrijk zoekgebied, in overleg met de provincie nader te onderzoeken als potentiegebied voor de grootschalige opwek van duurzame energie.

zonne-energie mogelijk is. De restricties vanuit huidig (inter-)nationaal en provinciaal beleid die van toepassing zijn voor de regio Zaanstreek/Waterland zijn weergegeven op een kaart★.

Warmte

Binnen Metropool Regio Amsterdam (MRA) werken overheden en marktpartijen sinds 2015 samen in het Warmte & Koude programma aan de ontwikkeling van duurzame warmtenetten tegen zo laag mogelijke kosten. De aanleg van warmtenetten vraagt namelijk om nauwe afstemming tussen vele partijen. Het Warmte & Koude programma stimuleert onderzoek en toepassing van duurzame warmtebronnen en initieert de eventuele aanleg. Daarnaast zorgt het programma voor regionale verbinding van verschillende initiatieven voor warmtenetten om zo de leveringszekerheid van warmte te optimaliseren en te borgen. Een aantal gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland doet mee in dit proces.

Op dit moment zijn er verschillende warmtebronnen in de regio:

- In Purmerend is reeds een warmtebron in gebruik; de biowarmtecentrale De Purmer. Deze biowarmtecentrale heeft een vermogen van 44 MWt en is eigendom

van het warmtebedrijf Stadsverwarming Purmerend. De Purmer wekt warmte op voor het stadsverwarmingsnet van Purmerend. Het warmtenet heeft bijna 27.000 aansluitingen in de gebouwde omgeving. De Purmer wordt qua warmtelevering bijgestaan door twee gasgestookte piekcentrales (90MWt en 25MWt).

- In Zaanstad bevinden zich twee warmtebronnen: een gasgestookte WKK (warmtekrachtkoppeling) in Assendelft-Noord (aan de Blauwe Ring) en een biomassa centrale van BioForte in Zaandam (aan de Pascalstraat):
- In Assendelft-Noord staat een WKK (warmtekrachtkoppeling: een centrale die zowel elektriciteit als warmte produceert). Het vermogen van deze centrale is 2,0 MWt. Op deze WKK zijn middels een hoog temperatuur warmtenet 1.245 woningequivalenten in Assendelft-Noord (Saendelft-Oost) aangesloten. Deze WKK is eigendom van HVC.
- De biomassacentrale van BioForte kent een vermogen van 3,4 MWt. Het is de bedoeling dat deze centrale vanaf het tweede kwartaal van 2020 het grootste deel van de jaarlijkse warmtevraag van het warmtenet Zaandam-Oost gaat invullen. Het hierop aangesloten hoog temperatuur

warmtenet van Zaanstad (WNZ BV) is een samenwerking van de gemeente, Firan, ENGIE en woningbouwcorporaties Parteon en Rochdale. WNZ is in november 2019 in gebruik genomen en voorziet in warmte voor 2.200 woningen in Zaandam-Oost. Vooruitlopend op de ingebruikname van de biomassacentrale wordt voor de eerste warmtelevering gebruik gemaakt van een gasgestookte hulpwarmtecentrale.

Kansen voor warmte in de regio

Voor de concept-RES zijn de aanwezige (potentiële) (rest)warmtebronnen binnen regio Zaanstreek/Waterland geïnventariseerd. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke inzetbaarheid van warmte uit oppervlaktewater en geothermie. Voor de het inventariseren van de potentie van geothermie wordt het landelijke SCAN-programma gevolgd, naast lokaal aanvullend onderzoek. De eerste resultaten van deze trajecten worden eind 2020 verwacht.

Potentiële nieuwe bronnen in de regio zijn:

- (Tweede) biowarmtecentrale (14 MWt) in Purmerend. – Hoog temperatuur.
- Biovergister/-vergasser op bedrijventerrein Baansteede-Noord te Purmerend, voor de opwek van groen gas.
- Rioolzuiveringsinstallaties en gemalen HHNK – zowel laag als hoog temperatuur (door levering biogas).
- Aquathermie – midden- en laag temperatuur.

Met het opstellen van Transitievisies Warmte wordt er meer duidelijk over de mogelijke warmte-opties op lokaal niveau. Hierdoor kan een betere inschatting worden gemaakt van de regionale toe- en eventuele verdeling warmtebronnen. In de meeste gevallen zal sprake zijn van bronnen die lokaal ingezet en benut zullen worden.

Regionale ontwikkelingen

Het bestaande warmtenet in Purmerend wordt de komende jaren regionaal uitgebreid naar gemeente Beemster. Daarnaast heeft Stadsverwarming Purmerend een rol bij de lokale opwek van warmte bij een nieuwbouwlocatie in de gemeente Wormerland.

Voor vele gebieden in de regio is een warmtenet echter geen reële optie door het ontbreken van een potentiële (rest) warmtebron. In deze gebieden zal meer moeten worden gekeken naar individuele oplossingen (zoals bijvoorbeeld een warmtepomp). Op korte termijn blijft de besparingsopgave dan ook het belangrijkste: isoleren, met het oog op reductie van de warmtevraag.

8.4

Energie- infrastructuur

De netbeheerder heeft de inzet van deelregio Zaanstreek / Waterland getoetst aan het bestaande netwerk, inclusief de reeds voorgenomen netwerkenaanpassingen en-uitbreidingen.

Geconcludeerd wordt dat de beoogde groei op termijn niet past binnen de geplande beschikbare ruimte voor grootschalige elektriciteitsopwekking in het elektriciteitsnet. De verwachting is dat, indien de capaciteit niet verder wordt uitgebreid, de maximale capaciteit op alle negen stations rond 2030

De netbeheerder heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid voor de hele RES regio. Alleen de data voor grootschalige opwek van zonne-energie (gebouw en niet-gebouwgebonden) en windenergie komt vanuit de deelregio. Voor de overige categorieën is de door het NPRES verstrekte back-up-data gebruikt.

Door de dynamiek van het proces zijn de uitkomsten van de netimpactanalyse niet geheel in lijn met het aanbod in deze concept-RES. In de RES 1.0 kan de netimpactanalyse concreter worden wanneer de zoekgebieden verder uitgekristalliseerd zijn.

wordt bereikt. De belangrijkste oorzaken voor het bereiken van deze maximale capaciteit is de geambieerde groei van de (grootschalig) gebouwgebonden opwek van zonne-energie aan de opnamekant.

Aandachtspunt

De door de regio aangedragen zoekgebieden komen voort uit de uitdagende situatie, Zaanstreek-Waterland is immers een regio met ruimteclaims vanuit veel verschillende functies (cultuurhistorisch, agrarisch, industrieel, recreatief, enz). De realisatietijd in de voorliggende

zoekgebieden is dan ook sterk afhankelijk van de uiteindelijke locatiekeuze en plan-procedures. Hier kunnen de netbeheerder en deelregio gezamenlijk in optrekken om verdere optimalisatie na te streven in de planvorming op weg naar de RES 1.0 en verder.

8.5 Gemeentelijke ambities en inzet

Beemster

Het Klimaatakkoord dat eind vorig jaar mede door de VNG ondertekend is, maakt dat duurzame energie-opwekking geen keuze meer is, maar een opgave waar alle gemeenten aan mee moeten werken.

De gemeente Beemster doet dit ook, onder andere door invulling te geven aan een bijdrage aan de concept-RES Noord-Holland Zuid.

De gemeente Beemster volgt wat betreft de duurzame opwekking van het energiegebruik en reductie van CO₂ de landelijke ambities. Dit betekent dat in 2020 14% duurzame energie moet worden opgewekt, oplopend tot ten minste 49% in 2030, en (conform Klimaatakkoord) 100% in 2050. Tegelijkertijd heeft de status van Unesco-werelderfgoed en de daarbij behorende (beschermd) waarden effect op de mogelijkheden die de gemeente Beemster heeft, daar waar het gaat om (lokale) duurzame energie opwekking. De gemeente Beemster wil de toepassing van zonne-energie bij particulieren, organisaties en bedrijven stimuleren en faciliteren, zonder dat de kernwaarden van het werelderfgoed worden aangetast. In de huidige regelgeving is het plaatsen van zonnepanelen op een dak vergunningsvrij als het aan bepaalde voorwaarden voldoet. Daarnaast zijn grondgebonden zonnepanelen volgens het vigerende bestemmingsplan en onder bepaalde voorwaarden binnen het bouwvlak toegestaan.

Zon op agrarische daken

De gemeente Beemster heeft samen met LTO (Land en Tuinbouworganisatie) en netbeheerder Liander een project gestart om het plaatsen van zonnepanelen op (agrarische) daken te faciliteren en stimuleren. Knelpunt in de gemeente Beemster is de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. In grote delen van Beemster is de netwerkcapaciteit onvoldoende. Daarom zal een deel van de ondernemers pas over circa 3 jaar van start kunnen gaan.

Beemster aardgasvrij

De nieuwbouw in de gemeente Beemster wordt sinds 1 juli 2017 aardgasvrij opgeleverd. Een project in de kern Zuidoostbeemster wordt aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend, en de gemeente is voornemens ook een nieuwbouwproject in de kern Middenbeemster aan te sluiten op dit warmtenet. Dit biedt kansen voor het aardgasvrij worden van de bestaande bouw in deze kernen.

Reductie energiegebruik

De gemeente Beemster stimuleert energie-zuinig gedrag bij inwoners, onder andere door energiebesparende maatregelen te subsidiëren. Hoe minder energie de gebouwen nodig hebben om te verwarmen, hoe minder er hoeft te worden opgewekt.

Bijdrage Beemster in de RES NHZ

De Unesco-werelderfgoed status van de gemeente Beemster heeft effect op de mogelijkheden die de gemeente Beemster heeft om duurzame energie op te wekken. De gemeente Beemster ziet vooral potentie in het inzetten van (grote) daken voor de opwekking van duurzame energie.

Edam-Volendam

Wereldwijd is de energietransitie reeds jaren geleden in gang gezet. Gemeente Edam-Volendam heeft er voor gekozen om hier proactief op in te spelen.

Op 14 december 2017 heeft de gemeenteraad de 'Duurzaamheidsagenda Verantwoord Vooruit 2018-2022' vastgesteld. In deze agenda heeft de gemeente concrete ambities en doelen geformuleerd voor de korte en (middel)lange termijn op het gebied van energie, klimaatadaptatie, circulaire economie, duurzaam toerisme en de gemeentelijke organisatie. Gemeente Edam-Volendam committeert zich hierbij aan het landelijk streven naar een aardgasvrije en energieneutrale samenleving in 2050. Zij ambieert geen voortrekkersrol, maar wil lokale kansen benutten waar deze zich aandienen. De energietransitie biedt namelijk vele kansen, als we de beschikbare kennis en

kunde weten te bundelen en te versterken. Dat vraagt om nieuwe en vruchtbare samenwerkingsverbanden tussen bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden. De transitie wordt zo meer dan alleen een verandering van energiebronnen; het wordt een (innovatief) proces dat de kracht van de Nederlandse economie en samenleving versterkt.

Het landschap als basis

In het dichtbevolkte Nederland is open landschap een schaars goed. Niet alleen de omgang met de beperkte hoeveelheid groen, maar ook het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de natuur vormen een continue uitdaging. Dit is niet alleen een taak van de natuurbeheerders, maar eveneens van de (lokale) overheden, inwoners en bedrijven. Met diverse vormen van natuurbeleid, vaak gebaseerd op internationale richtlijnen, wordt de natuur beschermd en wordt gewerkt aan verbetering van de kwaliteit. Gemeente Edam-Volendam bestaat voor het grootste gedeelte uit landelijk agrarisch- en natuurgebied waarvan een groot gedeelte de status Natura 2000 bezit. Het beheer en gebruik is voor een groot deel in handen van de agrarische sector en Staatsbosbeheer (SBB).

In het huidige coalitieakkoord is vastgesteld dat genoemde partij-en samen met de provincie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en de gemeente een juiste balans moeten vinden tussen alle belangen die hierbij in het geding zijn, waaronder de energietransitie.

Kernwaarden in balans

Gemeente Edam-Volendam onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. Het college heeft hierbij een realistisch en verantwoord pad voor ogen, waarbij de balans met andere kernwaarden (open landschap) en opgaven in de regio (bijvoorbeeld woningbouw) wordt gezocht. Deze balans is noodzakelijk voor draagvlak en maatschappelijk acceptatie voor de opgave. In het RES-traject is dan ook de samenwerking gezocht met bestuurders, professionele stakeholders, maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden om een helder beeld te vormen van de kansen en (on)mogelijkheden. De door de landelijke overheid vastgestelde planning bood echter beperkt ruimte om een regionaal gedragen toekomstvisie vast te stellen. In aanloop naar

de vervolgvies van de RES (2.0, 3.0 en verder) kan hier in de regio het 'goede gesprek' over worden gevoerd ter vaststelling van toekomstgerichte ambities en voorwaarden. De nu voorliggende inzet vanuit regio Zaanstreek/Waterland dient dan ook te worden gezien als vertrekpunt voor deze gesprekken.

Bijdrage RES-NHZ

Tot 2030 wil gemeente Edam-Volendam de focus leggen op energiebesparing. Energie die niet verbruikt wordt hoeft immers ook niet te worden opgewekt. Daarnaast wil zij het aandeel 'zon op dak' maximaliseren om het 'prachtlandschap' (vooralsnog) te vrijwaren van ruimtelijke ontwikkelingen als zonneweiden en windturbines. Lokaal zien wij verder nog kansen in de stimulering van dubbel ruimtegebruik middels de realisatie van zonnestroomprojecten boven parkeerterreinen en op braakliggende bedrijfsterreinen. Om deze ambities waar te kunnen maken heeft gemeente Edam-Volendam de volgende strategie voor ogen:

- Gemeente Edam-Volendam ondersteunt en faciliteert maatschappelijke initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse 'regionale duurzaamheidsmarkt' en de postcoderoosstichting 'Zon op Edam-

Volendam'. Voorts worden particuliere woningeigenaren middels collectieve inkoopacties verleid om het energieverbruik te reduceren of duurzaam op te wekken. De gemeente neemt haar voorbeeldfunctie in dit kader serieus. Inmiddels is circa 50% van de openbare verlichting 'ver-LED', wordt het wagenpark geëlektrificeerd en zijn zes gemeentelijke locaties aangewezen waar grootschalige zonnestroominstallaties zullen worden gerealiseerd met als doel om in 2022 20% van de huidige elektrabehoefte zelf op te wekken.

- Gemeente Edam-Volendam is koploper op het gebied van aardgasvrije nieuwbouw (97% in 2019). Bij toekomstige ontwikkelingen geldt energieneutraal als minimum voorwaarde en energieleverend als streven.
- Met corporaties en huurdersverenigingen worden jaarafspraken gemaakt over de verduurzaming van sociale huurwoningen binnen gemeente Edam-Volendam.
- Simultaan aan het traject van de RES is gemeente Edam-Volendam gestart met het opstellen van een Transitievisie Warmte (TVW). In samenwerking met buurgemeenten wordt de potentie van geothermie en de winning van warmte uit afval- en oppervlaktewater onderzocht

als duurzaam alternatief voor de verwarming van de gebouwde omgeving. Met professionele partners wordt gekeken naar kansrijke wijken waar reeds een start kan worden gemaakt met de aardgasvrijstelling van woningen. Duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar vormt hierbij het uitgangspunt.

- Gemeente Edam-Volendam heeft een sterk ondernemersklimaat en ziet kansen om deze aan te wenden in dienst van de energietransitie. Een directe koppeling naar het onderwijsveld is daarbij van wezenlijk belang. De gemeente stelt zich open voor initiatieven uit de markt die complementair zijn aan het gemeentelijk beleid en maatschappelijke meerwaarde bieden.

Landsmeer

De gemeente Landsmeer ziet klimaatverandering als een van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd. Het gevoel van urgentie leeft bij zowel de gemeente als bij inwoners en ondernemers. Alleen samen kunnen we deze uitdaging het hoofd bieden.

De gemeente wil haar CO₂-uitstoot verminderen door energie te besparen, de opwekking van hernieuwbare energie te stimuleren en afvalstromen te verminderen. Door onze leefomgeving te vergroenen zorgen we ervoor dat negatieve gevolgen van extreme neerslag en hitte worden verminderd.

Er wordt veel waarde gehecht aan het groen en de natuurgebieden in de gemeente en de landschappelijke en recreatieve waarden hiervan. Het behoud van deze waarden is voor Landsmeer dan ook het startpunt in de zoektocht naar mogelijkheden om de hernieuwbare energie-ambities in te vullen. Landsmeer onderschrijft dan ook de regionale inzet en ambitie 'alle daken vol'.

De doelstelling van de gemeente is om in 2050 energiepositief te zijn. Dat wil zeggen dat er met hernieuwbare bronnen netto meer wordt opgewekt dan er wordt verbruikt. Ook heeft de eigen gemeentelijke organisatie zichzelf ten doel gesteld om in 2025 energieneutraal te zijn.

In het uitvoeringsprogramma van de duurzaamheidsvisie van gemeente Landsmeer 2018-2024 zijn de volgende acties opgenomen om bovengenoemde ambities te bewerkstelligen:

- De gemeente onderzoekt en ondersteunt diverse opties voor hernieuwbare energie, zowel voor elektriciteit als voor warmte. Bijvoorbeeld mogelijkheden voor het realiseren van zonnedaken of aquathermie.
- De gemeente stimuleert de verduurzaming van particuliere koopwoningen (incl. Vereniging van Eigenaars). Op dit moment wordt dit gedaan door voorlichting en de gezamenlijke inkoop van zonnepanelen en isolatiemateriaal.
- De gemeente maakt en monitort prestatieafspraken met corporaties t.a.v. verduurzaming van sociale huurwoningen.

Bij de uitvoering van dit beleid zoekt de gemeente aansluiting bij en wisselt zij kennis uit met andere gemeenten in regio Zaanstreek/Waterland en de MRA.

Oostzaan

'Daadkrachtig aan de slag voor Oostzaan'

Het collegeprogramma 2018-2022 'Daadkrachtig aan de slag voor Oostzaan' geeft aan dat de ambitie van de gemeente Oostzaan is om als gemeentelijke organisatie in 2040 energieneutraal te zijn.

Om dit te realiseren wil de gemeente in 2020 een gedragen duurzaamheidsvisie opstellen. Landelijk is in het Energieakkoord afgesproken dat we in 2050 een duurzame energievoorziening hebben. Om dit doel te halen heeft gemeente Oostzaan samen met de partners in de Metropoolregio Amsterdam een intentie

overeenkomst ondertekend om aardgasvrij te bouwen. Ook wordt er samen met stakeholders gewerkt aan de eerste Transitievisie Warmte: Route naar een aardgasvrije gebouwde omgeving.

Oostzaan streeft naar energieneutraliteit in 2040 voor de eigen gemeentelijke organisatie, met alle gebouwen en het gebruik wat daar bij hoort. Ook die ambitie zorgt ervoor dat we, naast de opgave voor het reduceren van energie door bijvoorbeeld isolatie of het gebruik van nieuwe technieken, met elkaar op zoek moeten naar kansen en mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie. De energie die nog nodig is na 2040 wil de gemeente Oostzaan duurzaam opwekken.

Lokale ontwikkelingen

Gemeente Oostzaan stimuleert de verduurzaming van de gebouwde omgeving door particuliere woningeigenaren aan te zetten tot het treffen van duurzame maatregelen. Zo zijn er collectieve inkoopacties voor zonnepanelen georganiseerd en komen er in 2020 informatieavonden en collectieve inkoopacties voor zowel zonnepanelen als ook isolatiemaatregelen.

Het Duurzaam Bouwloket is beschikbaar voor inwoners om vragen te stellen over welke maatregelen zij het beste kunnen treffen voor het isoleren en aardgasvrij maken van hun woning. Ook de bedrijven in Oostzaan zijn actief op het gebied van verduurzaming en maatregelen die zij kunnen nemen.

Woningbouwvereniging WOV Oostzaan brengt het bezit naar gemiddeld label B door vergaande isolatiemaatregelen te treffen en kiest bij renovatie zo mogelijk al voor aardgasvrij.

En ook een net ontstaan buurtinitiatief is aan de slag met het onderzoeken hoe zij hun woningen het beste kunnen verduurzamen. De methode en kennis die zij opdoen voor hun woningen willen ze graag delen met andere buurten in Oostzaan.

Bijdrage RES gemeente Oostzaan

Gemeente Oostzaan onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. De gemeente Oostzaan sluit zich aan bij de Inzet Zaanstreek/Waterland voor de periode tot 2030. Het landschap, de natuur staat voorop binnen de gemeente. De ambitie “alle daken vol” sluit hier mooi op aan. De aangewezen zoekgebieden, als extra ambitie, zoals zon of wind op land zijn nog niet verkend binnen de gemeente Oostzaan. Om deze projecten te kunnen realiseren is een breed participatietraject noodzakelijk en lokaal draagvlak staat hierbij voorop. De haalbaarheid zal de komende jaren nader moeten worden onderzocht.

Purmerend

Het Klimaatakkoord dat eind vorig jaar mede door de VNG ondertekend is, maakt dat duurzame energieopwekking geen keuze meer is, maar een opgave waar alle gemeenten aan mee moeten werken.

De gemeente Purmerend doet dit ook, onder andere door invulling te geven aan een bijdrage aan de RES Noord-Holland Zuid.

Purmerend wil een bijdrage leveren aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Dit betekent dat Purmerend afscheid neemt van het aardgas, zo min mogelijk energie gebruikt en ernaar streeft (lokaal) duurzame energie op te wekken. Deze ambitie is verder uitgewerkt in de Duurzaamheidsagenda 2019-2022. Deze agenda wordt jaarlijks geactualiseerd, op basis van nieuwe inzichten en mogelijkheden op het

gebied van duurzaamheid. Tegelijkertijd kent de gemeente Purmerend meer opgaven, zoals de ontwikkeling van het (duurzame) bedrijventerrein Baanstee Noord en het toevoegen van ca 10.000 woningen aan de bestaande stad (zoveel mogelijk binnenstedelijk).

Aardgasvrije gebouwde omgeving

In Purmerend is ca 75% van de gebouwde omgeving al aardgasvrij. Dit komt doordat vanaf de jaren '80 alle nieuwbouw is aangesloten op het warmtenet van Stadsverwarming Purmerend. De warmte voor dit warmtenet wordt opgewekt in biowarmtecentrale De Purmer, door middel van de verbranding van hout van Staatsbosbeheer. Daarmee is het een van de duurzaamste warmtenetten in Nederland.

Purmerend heeft de ambitie om te voldoen aan de afspraak uit het Klimaatakkoord. Dit betekent dat de resterende 10.000 woningen die nog zijn aangesloten op aardgas, voor 2050 op een andere manier moeten worden verwarmd dan met aardgas. In 2016 is gestart met een pilot om een kleine 100 particuliere woningen aardgasvrij te maken. Dit wordt gecombineerd met grootschalige rioolvervangingswerkzaamheden.

**“Het landschap van Zaanstreek/
Waterland is van oudsher
een energielandschap.
Er is hier altijd turf gestoken
en windenergie opgewekt om
polders te bemalen.
De vraag is:
Wat is een energielandschap
anno 2020 en hoe past dat
in onze regio?
We moeten heel zorgvuldig
kijken waar we wat doen.”**

Thijs Kroese,
wethouder Purmerend

Bron: website Energieregio NHZ

In 2018 is hiervoor een bijdrage van het ministerie van BZK ontvangen (Proeftuin Aardgasvrije wijken), waarbij opgeschaald wordt naar bijna 1300 gebouwen.

De gemeente streeft ernaar dat de energietransitie zo veel mogelijk kostenneutraal verloopt en dat de lasten voor inwoners niet stijgen.

Zo min mogelijk energie gebruiken

De gemeente Purmerend heeft in 2020 een subsidie beschikbaar om woningen te isoleren. Hoe minder energie de gebouwen nodig hebben om te verwarmen, hoe minder er moet worden opgewekt.

(lokaal) duurzame energie opwekken

In Purmerend is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in duurzame energie, zoals de biowarmtecentrale, het zonnepanelenpark op Baanstee Noord en zonnepanelen op daken van woningen en bedrijven. Purmerend wil deze lijn doorzetten en de gehele stad voorzien van 100% duurzame energie. Het is de bedoeling om Purmerenders direct bij deze ambitie te betrekken en hen te bewegen tot het meebetalen aan (kleinere)projecten op het gebied van zonne- en/of windenergie;

onder meer op daken van grotere gebouwen, zoals het stadhuis (energiecoöperatie Opgewekt in Purmerend). Komende jaren wordt geïnvesteerd in meer lokale opwekking; er wordt een tweede biowarmtecentrale gerealiseerd,

Bijdrage Purmerend in de RES

Purmerend is een sterk verstedelijkte gemeente. Er is weinig ruimte om bijvoorbeeld een groot zonnepanelenpark of windturbinepark te realiseren. Voor de opwek van duurzame energie (elektriciteit) wordt vooral ingezet op zon-op-dak. Purmerend heeft een uitgebreid warmtenet en heeft voor de RES NHZ de vraag gesteld of een regionale bron binnen Zaanstreek/Waterland kan bijdragen aan de warmtebehoefte binnen de regio. En hoe kan aan deze opgave in regionaal verband invulling worden gegeven? In Purmerend worden momenteel de voorbereidingen getroffen voor een tweede biowarmtecentrale, die mede hiervoor kan worden ingezet.

Waterland

De gemeente streeft een duurzame ontwikkeling van het kenmerkende (water) landschap en de mooie stads- en dorpsgezichten na, door in te zetten op lokaal opgewekte duurzame energie en energiebesparing.

Duurzaamheidsagenda

De gemeente heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat in 2050 alleen energie van hernieuwbare bronnen (zon, wind, biomassa, aardwarmte) wordt gebruikt, voor alle gebouwen (woningen, kantoren, bedrijfspanden) en voor het verkeer en vervoer op het grondgebied van de gemeente Waterland. Om dit te bereiken zet de gemeente sterk in op duurzaamheid, echter, met oog voor de kenmerkende waarden binnen de gemeente. De gemeente

zoekt daartoe samenwerking met inwoners, bedrijven en andere overheden. Naast de verduurzaming van haar eigen bedrijfsvoering en vastgoed, stimuleert en ondersteunt de gemeente duurzame invulling van initiatieven van lokale ondernemers en inwoners in de vorm van advies, facilitering, ambtelijke ondersteuning, communicatie en/of participatie.

De speerpunten zijn:

- Energiebesparing en duurzame energie: de gemeente zet in op zonne-energie, maar ondersteunt – waar mogelijk – ook windenergie-initiatieven.
- Een duurzame gemeente: het verduurzamen van de gemeentelijke bedrijfsvoering en het gemeentelijk vastgoed.
- Grondstoffen en recycling: het bijdragen aan het hergebruik van nuttige grondstoffen door gescheiden in te zamelen en het verminderen van het totaal huishoudelijk afval in kg/inwoner.
- Duurzame mobiliteit: het omlaag brengen van uitstoot van verkeer en vervoer door het elektrisch vervoer en overige vormen van duurzame mobiliteit, zoals per fiets of over water, te stimuleren.
- Openbaar groen en landelijk gebied: het stimuleren en vergroten van de biodiversiteit binnen de gemeente en het stoppen van vervuiling van water en natuurschoon.

- Aardgasloos: het is de ambitie van de gemeente om de bestaande- en nieuwbouw (zoals het Galgeriet) duurzaam te verwarmen. Een mogelijkheid hiertoe is het gebruik van thermische energie uit oppervlaktewater, kortweg TEO. Dit is een duurzame vorm van warmte en koude die aan het oppervlaktewater onttrokken kan worden. Daarnaast worden ook andere vormen van warmte onderzocht om de transitie naar aardgasloos in uiterlijk 2050 te realiseren. Overige duurzame warmteoplossingen moeten vooral gezocht worden in bodemwarmte, waterstof en all-electric. Om deze ambitie te realiseren werkt de gemeente aan een Transitievisie Warmte en maakt het (energie)prestatieafspraken met woningcorporaties.

Daarnaast daagt de gemeente de markt uit door het belonen van projecten die meer aan duurzaamheid doen dan wettelijk is voorgeschreven. Duurzaamheid wordt voor minimaal 30 procent meegewogen in de criteria bij de selectie van ontwikkelplannen en ontwikkelende partijen.

Wormerland

Collegeprogramma “Voor elkaar”

Het collegeprogramma 2018-2022 ‘Voor elkaar’ geeft aan dat de ambitie van de gemeente Wormerland is om als organisatie in 2030 energieneutraal te zijn en de klimaatdoelstellingen voor de gemeenschap uit te voeren.

Landelijk is in het Energieakkoord afgesproken dat we in 2050 een duurzame energievoorziening hebben. Om dit doel te halen heeft gemeente Wormerland samen met de partners in de Metropoolregio Amsterdam een intentieovereenkomst ondertekend om aardgasvrij te bouwen. De gemeente steunt, faciliteert en enthousiasmeert lokale duurzaamheidsinitiatieven.

De gemeente Wormerland wil in 2050 klimaatneutraal zijn: "Samen naar Klimaatneutraal" luidt de titel van de in 2018 opgestelde visie. Klimaatneutraal rijkt verder dan alleen warmte en energie. Voor Wormerland gaat dit over verantwoord vervoeren, de natuur zien als een bondgenoot, het stimuleren van duurzaam gedrag door bewustwording, zelfvoorzienend zijn en de energietransitie. Alle initiatieven die uit deze visie ontstaan zijn ondergebracht in een Routekaart. Alle projecten op het gebied van de gebouwde omgeving, landschap, industrie, mobiliteit en energieopwekking krijgen eveneens een plaats op de Routekaart. Van elk project moet duidelijk worden welke bijdrage aan de CO₂-reductie dat project tot gevolg heeft.

Wormerland wil dat de CO₂-uitstoot naar nul wordt teruggebracht door het gebruik van fossiele brandstoffen af te bouwen en over te schakelen op duurzame bronnen. Nieuwe woningen worden zonder gasaansluiting gebouwd en waar mogelijk wordt ook bij bestaande bouw zo snel mogelijk de overstap gemaakt van gas naar duurzamere bronnen. Woningcorporaties hebben meer dan 35% van de woningen in Wormerland in bezit en

hebben ambities om bestaande woningen te verduurzamen naar gemiddeld energielabel B.

Energiebesparing door middel van verduurzaming van woningen is een cruciale stap, omdat in Wormerland nog veel gebouwen niet voldoende zijn geïsoleerd om van het aardgas af te kunnen. In het verleden zijn er in Wormerland al diverse inkoopacties georganiseerd gericht op energiebesparing en gezamenlijke inkoop van zonnepanelen (in Neck en Plaszoom-Oost en Prins van Oranjestraat in Wormer). Tevens was er in 2019 een zonnepanelen actie voor de gehele gemeente, waarbij door 115 huishoudens ruim 1.200 zonnepanelen zijn aangeschaft.

De ambitie vraagt ook dat we met elkaar op zoek moeten naar kansen en mogelijkheden voor het grootschalig opwekken van duurzame energie. De gemeente Wormerland werkt daarom samen met bedrijven, inwoners, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en overheden waaronder de gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland aan een Regionale Energiestrategie. Deze opgaaf is grensoverschrijdend en dit kunnen we als gemeente niet alleen.

Bijdrage RES gemeente Wormerland

Gemeente Wormerland onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. Wormerland sluit zich aan bij de Inzet Zaanstreek/Waterland voor de periode tot 2030. De gemeente heeft ambitie op vele vlakken, onder meer op het gebied van woningbouw, natuur en recreatie. De ambitie "alle daken vol" sluit hier goed op aan door in de gebouwde omgeving zoveel mogelijk duurzame energie op te wekken op de beschikbare daken.

De aangewezen zoekgebieden, als extra ambitie, zoals zon of wind op land (o.a. langs de A7) zullen binnen de gemeente Wormerland nader worden onderzocht. Om deze projecten te kunnen realiseren is een breed participatietraject noodzakelijk en lokaal draagvlak staat hierbij voorop. De haalbaarheid zal de komende jaren nader moeten worden onderzocht.

Zaanstad

Zaanstad benadert duurzaamheid vanuit de wisselwerking tussen economie, ecologie en de wensen van de samenleving.

De missie van Zaanstad is om de gehele gemeente tussen 2030-2040 klimaatneutraal te maken. Het beleid van Zaanstad is erop gericht om in co-creatie met de stad de route te bepalen naar een klimaatneutraal en circulair Zaanstad en wat leidt tot een klimaat-akkoord.

Klimaatneutraal is een heel breed begrip en omvat eigenlijk alles: van afvalscheiding en klimaatadaptatie tot eiwittransitie, van consuminderen tot de energietransitie.

De focus van de gemeente richt zich op die thema's waar zij op lokaal niveau invloed op kan uitoefenen: de energietransitie van fossiel- naar duurzaam energiegebruik- en duurzame schone opwekking van energie is een flink aandeel.

De Zaanse opgave om energieneutraal te worden is fors. Zaanstad heeft een aantal bedrijven die tot de top 200 van Nederland behoren qua energiegebruik. Daarnaast heeft Zaanstad een grote woningbouwopgave. De ambitie is om deze nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk energieneutraal te maken.

Maar de grootste uitdaging in de energietransitie ligt bij de bestaande woningen. Zaanstad heeft een grote hoeveelheid oudere woningen die slecht geïsoleerd zijn. Ook wonen er relatief veel lagere inkomensgroepen in de stad die de hogere kosten niet zomaar kunnen dragen. Daarom zet Zaanstad in op een zoveel mogelijk coöperatieve energietransitie, waarin zoveel mogelijk door inwoners en organisaties wordt samengewerkt en de baten van de opwekking direct bij inwoners terecht komen.

Zaanstad is een gemeente met een dicht stedelijk gebied, maar ook waardevolle groene ruimte met landschappelijke, natuur- en recreatieve waarden. Bovendien gelden voor het overgrote deel van het landelijk gebied restricties vanuit Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor Zaanstad betekent dit vooral gebruik maken van huidige stedelijke infrastructuur. Zaanstad heeft bijv. de wens om windturbines langs het Noordzeekanaal te plaatsen, waarbij ook hier het streven is om inwoners van Zaanstad optimaal te laten profiteren van de opbrengst van deze turbines, bij voorkeur door collectief beheer.

Bovenstaande uitgangspunten vormen de basis voor de inzet vanuit Zaanstad - als onderdeel van de deelregio Zaanstreek/Waterland en de Energieregio Noord-Holland Zuid – voor de opgave van het Klimaatakkoord om landelijk 35 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken met zonne- en windenergie. Daarnaast wordt o.a. vanuit het Coalitieakkoord 'De molen op de wind zetten' ingezet op een pakket aan maatregelen, met als doel de samenleving in staat te stellen om de energietransitie zelf vorm te geven.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Verduurzaming van de bestaande woningen is onderdeel van de Samenwerkingsafspraken (2020 – 2024) met woningcorporaties.
- Zaanstad organiseert jaarlijks voor particuliere woningeigenaren collectieve inkoop voor isolatie, zonnepanelen en andere verduurzamingsmaatregelen.
- Om verduurzaming ook financieel toegankelijker te maken, zoekt Zaanstad naar alternatieve financieringsmogelijkheden voor het verduurzamen van woningen.
- Zaanstad zorgt voor Energiecoaches voor huurders en Klimaatcoaches voor buurtgenoten, om de Zaanse inwoners te informeren over de mogelijkheden voor energiebesparing en andere verduurzamingsmaatregelen.
- Zaanstad heeft een toegankelijke verduurzamingssubsidie voor woningeigenaren (de Stappensubsidie).
- Zaanstad ondersteunt Warmtescan-projecten, om woningeigenaren te informeren over warmtelekken en isolatiemogelijkheden.
- Zaanstad informeert inwoners over verduurzaming op verschillende manieren: van social media tot informatiebijeenkomsten.

- Een andere grote ontwikkeling die aan het begin staat maar op termijn een belangrijke bijdrage aan de energietransitie kan leveren is de ontwikkeling van het Warmtenet, dat nu nog op biomassa draait. Voor in de toekomst wordt gezocht naar andere warmtebronnen.
- Zaanstad werkt aan een warmteplan om meer woningen en bedrijven van het gas af te halen.
- Zaanstad stimuleert lokale coöperatie initiatieven.
- Zaanstad stimuleert gebruik van lokale duurzame energie voor haar inwoners en ondernemers via een lokaal handelsplatform voor lokale duurzame energie.
- Zaanstad ziet gemeenschappelijke kansen in de MRA voor het Noordzee-kanaalgebied voor de aanlanding van energie uit wind op zee, de bouw van een waterstoffabriek voor duurzame energieopslag en voor de overslag van fossiele brandstoffen naar duurzame energie.
- Zaanstad investeert de komende jaren 10 miljoen euro in de verduurzaming van ons eigen (maatschappelijk) vastgoed, onze onderwijsgebouwen en ons wagenpark.

8.6 Participatie en draagvlak

Samen zoeken

In 2018 is Zaanstreek/Waterland gestart met het opstellen van haar bijdrage aan de RES NHZ. In de RES staat de grootschalige opwek van hernieuwbare energie centraal. Gezien de landschappelijke kwaliteiten van Zaanstreek/Waterland zijn de landschappelijke waarden ook nadrukkelijk meegenomen; een integrale benadering dus voor de grootschalige energieopwekking in het buitengebied, waarbij ook gekeken is naar andere (toekomstige) opgaven.

Voor de totstandkoming van de bijdrage zijn meerdere werksessies georganiseerd. Ook is gesproken met de energievoerders. Tijdens twee regionale ateliers is het voorstel voorgelegd aan geïnteresseerden en belanghebbenden. Raadsleden zijn geïnformeerd tijdens een regioraad en tijdens verschillende sessies in de betrokken

gemeenten. Het doorlopen proces ten behoeve van de bijdrage van Zaanstreek/Waterland verschilt hiermee van de andere deelregio's. De regio Zaanstreek/Waterland wil zich de komende jaren met name richten op maximale benutting van beschikbare daken. Daarnaast richt de regio zich op zon op parkeerterreinen en op nog niet uitgegeven bedrijventerreinen. Tijdens de bijeenkomsten met professionele stakeholders, bestuurlijke sessies en ateliers voor geïnteresseerden en belanghebbenden is brede steun uitgesproken voor deze aanpak.

Aanvullende zoekgebieden

Tijdens twee bijeenkomsten hebben geïnteresseerden en betrokkenen uit de verschillende gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland meegedacht over energietransitie. Deelnemers konden hun mening geven over de regionale inzet voor de RES en aanvullende ideeën aandragen.

Een groot aantal deelnemers aan de bijeenkomsten is bezorgd over de klimaatverandering en vindt dat Nederland en de regio moeten bijdragen aan CO₂-reductie. Maar niet ten koste van alles. Deelnemers vonden dat er terughoudend en zorgvuldig moet worden omgegaan met het plaatsen van windturbineparken en zonnepanelen

binnen het landschap van Zaanstreek/Waterland. Tegelijkertijd vonden bijna alle deelnemers dat Zaanstreek/Waterland een bijdrage moet leveren. Aanvullende ideeën die zijn genoemd variëren van wind en zon op bedrijventerreinen tot op dijken en langs andere infrastructuur. Over verschillende locaties werd stevig gediscussieerd. Het gepresenteerde scenario 'alle daken vol' kon rekenen op draagvlak bij vrijwel alle deelnemers.

Deze ateliers hebben geleid tot de volgende aanvullende zoekgebieden voor de korte termijn (tot 2030):

- Zonne-energie
 - Zon langs A7, A8 en A10 (windschermen en middenberm).
 - Zon in Noordzeekanaalgebied (gemeente Zaanstad).
 - Zon op de Bukdijk (Marken, gemeente Waterland).
- Windenergie
 - Wind langs A7, A8 en A10.
 - Wind in Noordzeekanaalgebied (op de bedrijventerreinen, gemeente Zaanstad).
 - Wind bij de Nes (Marken, gemeente Waterland).

De haalbaarheid en het draagvlak in de regio voor deze aanvullende zoekgebieden moeten nog worden verkend.

Relaties met andere opgaven

9.1

Inleiding

De Regionale Energiestrategie (RES) focust zich op de opgave om over te stappen op duurzame elektriciteit en warmte. Die opgave staat echter niet op zichzelf en heeft relaties met andere opgaven, thema's, sectoren. Dit hoofdstuk belicht de relaties met die terreinen en de kansen en aandachtspunten die de energietransitie met zich meebrengt. Per thema is dit een eerste beschrijving van de relaties, in de RES 1.0 wordt dit verder uitgewerkt. Dan zal ook meer aandacht worden besteed aan de uitvoering van de samenwerkingen en ambities. De teksten in dit hoofdstuk zijn in samenspraak met verschillende partijen tot stand gekomen.

Leeswijzer

In paragraaf 9.2 staat de relatie van de RES met de overige sectortafels van het Klimaatakkoord centraal. Paragraaf 9.3 gaat in op het thema economie, ruimte en maatschappij en wat er al gebeurt op het gebied van energietransitie binnen deze thema's.

9.2 Klimaattafels

9.2.1 Industrie, haven en datacenters

★ *Complex Hemweg en Complex Velsen/IJmond; totaal 9,8 Mton/jr*

Ontwikkelstrategie: in 2050 de industrie circulair

De in de Ontwikkelstrategie energietransitie Noordzeekanaalgebied geformuleerde ambitie is dat de industrie in 2050 circulair is en bijna geen broeikasgas meer uitstoot. De industrie draait dan volledig op hernieuwbare energie. Naast gebruiker is de industrie ook producent en buffer van energie. In deze *Ontwikkelstrategie* zijn ook relaties gelegd met andere clusters (Greenports Aalsmeer/NHN en de Boekelermeer/HVC) en de Haven van Den Helder. De *Ontwikkelstrategie* bestaat uit zes basisstappen voor de korte termijn en vier ontwikkelrichtingen (innovatiesporen) voor de lange termijn. Kern van de basisstappen is 'Infra op orde'. Deze is ook vanuit economisch perspectief essentieel. Het

Noordzeekanaalgebied (NZKG) is een van de vijf nationale industrieclusters die als koploper worden gezien voor de energietransitie in Nederland en die ook internationaal een belangrijke rol spelen. Verder zit in industrieclusters naar verhouding niet alleen de grootste vraag naar energie maar zitten hier ook kennisintensieve bedrijven die een belangrijke rol als koploper hebben.

CO₂-emissies NZKG ruim 11 procent van totaal in Nederland

De totale omvang aan directe CO₂-emissies in het NZKG is circa 19 Mton per jaar. Dat is ruim 11 procent van de CO₂-emissies van Nederland als geheel (164 Mton in 2017 (CBS). De grootste emissies zijn afkomstig van de elektriciteitscentrales★, Tata Steel■ en het AfvalEnergiebedrijf Amsterdam (AEB)●. De twee belangrijkste energiedragers zijn op dit moment aardolie en aardgas. In het kader van het klimaatakkoord zullen veel bedrijven hun processen moeten elektrificeren om zo de nodige CO₂-emissiereducties te kunnen realiseren.

Samenwerken aan projecten om CO₂-emissies te reduceren

In het kader van CO₂-reductie werken Tata Steel, Gasunie, EBN, en Port of Amsterdam samen aan het Athos-project. De haalbaar-

heidsstudie toonde aan dat het door middel van een Carbon Capture, Usage & Storage (CCUS)-netwerk mogelijk is om de CO₂-uitstoot van bedrijven in het NZKG met 7,5 miljoen ton te reduceren. Naast opslag, biedt CO₂-infrastructuur ook mogelijkheden voor hergebruik van CO₂ voor de productie van bijvoorbeeld synthetische brandstof. Integratie met Porthos (het soortgelijke CO₂ netwerk van Rotterdam), en OCAP (CO₂-levering aan de glastuinbouw) ligt voor de hand.

Ontwikkelingen waterstof in het NZKG

Waterstof gaat in de toekomst een grote rol spelen op het gebied van energieopslag. Dit is nodig om vraag en aanbod in balans te brengen. Dit is een uitdaging, enerzijds door de toenemende vraag naar elektriciteit en anderzijds doordat het aanbod van zonne- en windenergie van nature fluctueert. In het NZKG zijn diverse partijen om verschillende redenen geïnteresseerd in waterstof.

De ligging aan de Noordzee (aanlanding van elektriciteit van wind op zee) biedt mogelijkheden voor bijvoorbeeld Tata Steel om over te stappen op waterstof (in welk geval het bedrijf circa 4 GWh nodig zou hebben). Gasunie ziet mogelijkheden haar gasnetwerk aan te passen zodat het waterstof kan transporteren (nationale backbone). De Amsterdamse Haven zoekt als grootste

■ 6,3 Mton/jr

● 1,7 Mton/jr

benzinehaven ter wereld naar een nieuw, duurzaam verdienmodel. Opslag en overslag van waterstof heeft zodoende veel potentie. Port of Amsterdam zet zich op verschillende manieren in om de ontwikkeling van waterstof infrastructuur te versnellen (o.a. werven van afnemers van waterstof, onderzoeken mogelijkheden waterstof-elektrolyser). Om een waterstofmarkt tot stand te laten komen is commitment van, en samenwerking nodig tussen zowel afnemers, producenten als distributeurs van waterstof.

Datacenters en de energietransitie

Datacenters hebben een grote invloed op het energiesysteem vanwege hun grote energievraag. Nederland huisvest een derde van de Europese datacenter capaciteit en ruim 70 procent daarvan bevindt zich in de MRA. Het aantal datacenteraanvragen neemt snel toe en wederom het grootste deel daarvan wil zich wegens connectiviteitsredenen vestigen in de MRA. Het elektriciteitsnetwerk van Noord-Holland Zuid zit echter aan zijn capaciteitsgrenzen (zie de netimpactanalyse en de Stelsysteemstudie Infrastructuur NH 2020-2050). Daarnaast hebben de datacenters een grote ruimteclaim en is ruimte in toenemende mate schaars. Vanuit infrastructuuroogpunt is het slim om de datacenters dicht bij elektriciteitsaanbod te

plaatsen (systeemefficiëntie). In dat kader zou Beverwijk (aanlanding wind op zee) een interessante optie kunnen zijn. Momenteel (eerste helft 2020) wordt uitgezocht wat de beste plek is voor een vierde datacentercluster in de MRA. Daarbij wordt onder meer gekeken naar Almere/Zeevolde en Velsen-Beverwijk. Die keuze wordt gekoppeld aan het traject van de MRA-Verstedelijkingsstrategie en neemt al gauw een periode in beslag van meer dan 10 jaar.

Waterstof

De toepassing van waterstof is geen onderdeel van de RES maar kan wel bijdragen aan het bereiken van de klimaatdoelen. Groene waterstof is namelijk een klimaatneutrale energiedrager en de verwachtingen daarvan zijn voor de toekomst hooggespannen. Omdat waterstof zelf geen energiebron is maar een energiedrager, zijn er bronnen nodig om waterstof te maken. Dit kan bijvoorbeeld via zon- of windenergie (door elektrolyse) of biomassa (door vergassing). Het toepassen van waterstof in de gebouwde omgeving kan in de toekomst een reële optie zijn. Hoe en wanneer deze toepassing vorm krijgt is nog niet duidelijk. Dit kan zijn als direct gebruik van het waterstof, of kan weer worden omgezet en als elektriciteit worden gebruikt.

Voor 2030 worden er geen grootschalige toepassingen in de gebouwde omgeving verwacht. Er vinden wel al enkele kleinschalige en pilot-projecten plaats. Na 2030 is een kleinschalige toepassing denkbaar bij bijvoorbeeld wijken die op een andere manier (all-electric of via warmtenetten) niet of alleen tegen zeer hoge kosten van het aardgas af kunnen. Waterstof brengt ook vraagstukken met zich mee over de efficiëntie van de productie en de distributie. Op dit moment gaat een deel van de energie verloren bij het omzetten van elektriciteit in waterstof en is de infrastructuur nog niet klaar voor distributie van waterstof.

Relatie met de RES

Deze ontwikkelingen in de industrie en het NZKG hebben een grote ruimtelijke impact, zowel boven- als ondergronds. Extra claims vanuit de RES maakt deze impact nog groter, zowel fysiek als wat betreft milieu. De ruimte voor industrie en voor producenten en verwerkers van grondstoffen in het NZKG is schaars. De ruimte moet optimaal worden benut door transformatie, intensivering, herstructureren en ruimte creëren. Tegelijkertijd zijn er ook voordelen van het industriecluster in het NZKG. Het gebied is namelijk een belangrijke schakel en draaischijf in de opwekking, opslag en conversie van hernieuwbare energie en in verwerking van grondstoffen. De gebouwde omgeving kan hier maximaal gebruik van maken waardoor ruimte bespaard kan worden. Van gescheiden energiesystemen naar een geïntegreerd energiesysteem vraagt om kennis en samenwerking tussen verschillende partijen en niet alleen met de huidige netbeheerders. Bestaande en nieuwe nog onbekende bedrijven in NZKG op het gebied van energie en grondstoffen gaan hierin een belangrijke rol spelen.

Het industriecluster in het Noordzeekanaalgebied is met verschillende ontwikkelingen bezig op het gebied van energietransitie.

- De Taskforce Infrastructuur Industrie komt begin april 2020 met advies dat ook invloed zal hebben op de energie-infrastructuur buiten industrieclusters en daarmee ook de RES.
- Onderzoek naar eigen energiesysteem in NZKG om daarmee algemeen energiesysteem buiten NZKG te ontlasten en extra ruimteclaims die geïntegreerd energiesysteem vraagt te beperken.
- Voor de Industrie moet vanuit Klimaatakkoord / Koplopersoverleg een regioplan worden gemaakt. Deze geeft inzicht in de plannen en behoeftes van de regionale industrieclusters.

9.2.2 Land- en tuinbouw

Opgave, doelstellingen en kansen in de land- en tuinbouwsector

Omdat voor de opwekking van duurzame energie de meeste oplossingen in het buitengebied liggen, is het belangrijk dat de agrarische sector betrokken wordt bij de RES. De sector wil een helpende hand bieden aan de maatschappelijke opgave en het doel om in 2030 35 TWh aan hernieuwbare en duurzame energie op te wekken. De sector kan dit doen door de koppeling te leggen tussen de eigen opgaven en die van de RES. De landbouw staat voor tal van opgaven die gekoppeld zijn aan de energietransitie. Denk daarbij aan de verduurzaming van het energiegebruik, de uitbreiding van de energie-infrastructuur, de levering en opwekking van elektriciteit en warmte en de druk op de landbouwgrond.

Streven naar klimaatneutrale glastuinbouw

In het Klimaatakkoord en het Tuinbouwakkoord zijn afspraken gemaakt rond de ambitie 'de glastuinbouw klimaatneutraal in 2040'. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat via gebiedsvisies in de glastuinbouwgebieden inzichtelijk gemaakt moet worden hoe de energietransitie plaatsvindt. Het gaat hierbij

**“In pilotvorm
kan er veel
ontwikkeld
worden bij
boerenbedrij-
ven, maar
dan moet de
regelgeving wel
aangepast.”**

Ton van Schie,
LTO Noord

Bron: [youtubekanaal Energieregio NHZ](#)

om visies waarin de ontwikkeling van ruimte, economie en energie in evenwicht worden gebracht. Omdat de glastuinbouw niet alleen veel elektriciteit maar ook warmte gebruikt, bieden deze gebiedsvisies de kans om de koppeling te leggen met de woningbouw, bedrijventerreinen en om samen te werken met de RES. Greenports zijn de trekkers van de gebiedsvisies.

De opgave van de glastuinbouw in relatie tot de energietransitie

Vanwege maatschappelijke belangen, maar zeker ook vanuit bedrijfseconomische overwegingen is energie een van de belangrijkste thema's in de glastuinbouw. De energiestromen zijn leidend. Warmte, elektra voor de belichting, water en CO₂ zijn basisbehoeften. Ongeveer 30 procent van de begroting betreft deze energiestromen. Afhankelijk van het type landbouw (bloembollenteelt, akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt en melkveehouderij) ligt bij de energievraag de nadruk op warmte of elektriciteit. Naast benodigde energiebronnen voor warmte, is er in de tuinbouw ook elektriciteit nodig voor de opslag en koeling en toenemend gebruik van LED-verlichting.

Landbouw speelt een belangrijke rol in de emissie en/of opslag van broeikasgassen. Aan de ene kant legt de landbouw CO₂ (koolstof) vast via plantaardige productie. Een deel hiervan wordt (tijdelijk) in de bodem opgeslagen of kan worden gebruikt als hernieuwbare energiebron. Aan de andere kant stoot landbouw CO₂ uit door gebruik van fossiele energie en door afbraak van organische stof in de bodem.

De relatie van de land- en tuinbouwsector met de RES

In het RES-proces wordt, in samenwerking met LTO, het agrarisch productiegebied in beeld gebracht als kansrijk gebied voor windturbines en zonnenvelden omdat hier weinig belemmeringen zijn. De afweging tussen de productiefunctie (vanuit het economisch belang van het agribusiness cluster) en energie-opwek is onderwerp van gesprek. Daarnaast is het vanwege de grote vraag naar warmte en elektriciteit van de glastuinbouw zaak om de samenwerking met de RES te leggen. Het is voor de sector belangrijk dat zij in deze discussie niet fungeert als 'kleurplaat' maar juist zelf actief aan het roer staan om agrarisch gebied te benutten voor opwekking van energie. De sector hecht daarbij veel waarde aan de

manier waarop dat gebeurt. De land- en tuinbouwsector kiest voor maatschappelijke geaccepteerde vormen, waarbij op regionaal niveau gebiedsaanpakken worden opgesteld om energie, natuur en landbouw in synergie te laten opereren. Momenteel zijn verschillende gebiedsaanpakken met lokale overheden gestart en wordt gewerkt aan blauwdrukken voor nieuwe energiesystemen.

9.2.3 Mobiliteit

Opgave, doelstellingen en aanpak

In de huidige situatie neemt de sector Mobiliteit ongeveer 25 procent van het energieverbruik in Noord-Holland voor haar rekening. Uit de Nationale Markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA 2017) blijkt dat de mobiliteitsbehoefte van met name het zuidelijk deel van Noord-Holland tot 2040 fors groeit. Het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de omslag naar een circulaire economie moet dus gecombineerd worden met een groeiende mobiliteitsopgave. Om de doelstellingen uit het Klimaatakkoord uit te werken, wordt een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-

Holland & Flevoland opgesteld. Hierin staan alle projecten/maatregelen die (al) worden uitgevoerd om CO₂-uitstoot te verminderen. De processen voor het RMP en de RES lopen parallel aan elkaar. Het maatregelenpakket dat wordt opgesteld voor het RMP en de daarbij behorende doorrekeningen worden meegenomen in de uitwerking naar RES 1.0.

Ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit in Noord-Holland

De transitie van fossiel naar voornamelijk elektrisch rijden zal zorgen voor een toenemende vraag naar elektriciteit voor mobiliteit. Voor het project MRA-Elektrisch realiseert Pitpoint vanaf 2020 20.000 nieuwe laadpunten in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. De stroom hiervoor wordt onder andere geleverd door 134.000 nog te plaatsen zonnepanelen. Daarnaast zijn de ontwikkeling van Zero Emissie Zones, de Zero Emissie Stadslogistiek en Zero Emissie OV-concessies relevant voor de RES. Dit vraagt om laadinfrastructuur en groene stroom.

9.3 Economie, ruimte en maatschappij

9.3.1 Verstedelijking en regionale ontwikkeling MRA

Scope

De verstedelijkingsstrategie van de MRA kent een brede inhoudelijke scope die aansluit bij de breedte van de geschetste verstedelijkingsopgaven voor leefbaarheid, wonen, werken, bereikbaarheid, landschap, klimaatadaptatie, circulaire economie en energietransitie.

De strategie bevat de volgende onderdelen:

- Verstedelijkingsconcept voor de MRA voor de middellange en lange termijn (op hoofdlijnen).
- Fasering en prioritering van te ontwikkelen gebieden met synergie tussen de beleidsdomeinen en trajecten.
- Investeringsstrategie (bekostiging en financiering) waarin een innovatiever en efficiënte inzet van middelen wordt uitgewerkt.

Regionale Energiestrategie en MRA Agenda

De MRA Agenda 2.0 (17 april 2020) biedt de inhoudelijke basis voor de regionale samenwerking in het gebied waarbinnen ook de RES-regio Noord-Holland Zuid valt. De Metropoolregio Amsterdam (MRA) is een regio die weliswaar goed presteert, maar toch ook staat voor urgente, grote en complexe opgaven die vragen om samenwerking, niet alleen tussen regionale overheden, maar ook tussen regionale overheden en andere relevante partijen. De woningmarkt staat onder hoogspanning, de tekorten op de arbeidsmarkt lopen op, op diverse plekken zet toerisme de leefbaarheid onder druk, het mobiliteitssysteem heeft haar grenzen bereikt en de sociaaleconomische verschillen binnen de regio groeien. Daarbovenop komen nog de transitieopgaven, waaronder de energietransitie, die net zo urgent, complex en omvangrijk zijn.

Hoewel de RES NHZ een andere geografische scope heeft dan de MRA-samenwerking, kan deze wel degelijk ten dienste staan van de RES-trajecten in NHZ en Flevoland. Zo is de MRA Agenda - die in het teken staat van het werken aan een toekomstbestendige en evenwichtige metropool - er mede op gericht om:

- Het thema energietransitie te verbinden met andere MRA thema's als ruimte, landschap, economie, bouwen / wonen, mobiliteit en aan MRA-trajecten als verstedelijkingsstrategie en de MRA-datacenterstrategie.
- Via programma's zoals het Warmte/Koude-programma, het programma Herstructurering Bedrijventerreinen, de Human Capital Agenda Klimaatopgave, concrete input en ondersteuning te bieden voor de RES-trajecten.
- Via het gezamenlijke investeringsfonds InvestMRA ruimte te creëren voor investeringen in innovatie projecten op het terrein van de energietransitie.

Relatie met het proces van de RES

In de verstedelijkingsstrategie worden uitspraken gedaan over verschillende systemen op MRA-niveau, zo ook het energiesysteem. De RES is input voor de verstedelijkingsstrategie. Aandachtspunt hierbij is het goed laten aansluiten van de opbrengsten uit het RES-traject en de ideeën over systeemoplossingen in het verstedelijkingsconcept. Wanneer er een mismatch zit tussen systeemuitspraken in het verstedelijkingsconcept met de opwekplekken uit de RES, kan dat tot draagvlakproblemen voor het verstedelijkingsconcept leiden.

9.3.2 Bedrijventerreinen

Verduurzamen bedrijventerreinen kans voor energietransitie

Bestaande bedrijventerreinen zijn niet alleen gebieden waar gewerkt wordt maar bieden ook kansen voor de energietransitie en daarmee de uitvoering van het Klimaatakkoord. Toch blijven bedrijventerreinen in het Klimaatakkoord enigszins buiten beeld omdat de tafel gebouwde omgeving zich primair richt op woningen en bedrijven en de tafel industrie zich alleen richt op de 350 grootste energie

gebruikende bedrijven. Het is daarom belangrijk om het energiebesparingspotentieel van bedrijventerreinen expliciet te maken, te 'verzilveren' en dit mee te nemen in de Regionale Energiestrategieën.

Bedrijventerreinen bieden veel fysieke ruimte om te verduurzamen. Denk aan dakoppervlak maar ook aan de openbare ruimte. Hierdoor zijn maatregelen in het groene landschap niet of minder nodig. Verduurzaming van bedrijventerreinen draagt naast het behalen van klimaatdoelstellingen van overheden bij aan het opzetten van verdienmodellen voor ondernemers. Ondernemers verenigen zich in lokale ondernemersinitiatieven die collectief de verduurzaming van het bedrijventerrein vormgeven. Verduurzaming draagt ook bij aan de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen. Het blijkt dat duurzaamheidsinitiatieven tot een betere organisatiegraad leiden op bedrijventerreinen. Dit biedt op termijn ook kansen voor andere ontwikkelingen zoals het uitwisselen en hergebruiken van grondstoffen en reststromen en het verduurzamen van mobiliteitsstromen.

Ambities en doelstellingen van de sector

Bedrijventerreinen kunnen vanuit deze visie gaan functioneren als energie-hub. In het

algemeen is er op een bedrijventerrein veel energievraag, veel ruimte om duurzame energie op te wekken en veel ruimte voor opslag en conversie. Daarnaast kan de restwarmte uit bedrijfsprocessen worden gebruikt als duurzame warmtebron voor de verwarming van woonwijken en biedt het energiegebruik op bedrijventerreinen mogelijkheden voor het afstemmen van energieproductie en energiegebruik★. Een gezamenlijke aanpak kan daardoor zeer positieve effecten hebben.

Relatie met de RES

Bedrijventerreinen kunnen een sleutelpositie gaan innemen in de decentrale energievoorziening en alles wat daar voor nodig is. Het energieverbruik op bedrijventerreinen is omvangrijk, er liggen kansen om dit te beperken en bedrijventerreinen kunnen een rol gaan spelen bij de realisatie van de energiedoelstellingen van andere sectoren. Daarom is het belangrijk dat bedrijventerreinen een plek krijgen in de RES en dat vanuit de RES de genoemde ontwikkelingen worden ondersteund. In de uitvoering kunnen het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (regio Noord-Holland Noord) en het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (regio Noord-Holland

★ *Bedrijfsprocessen zijn actief tijdens de piek van de productie van elektriciteit uit zonnepanelen en is in sommige gevallen ook regelbaar.*

Zuid) gemeenten en ondernemers vanuit een neutrale rol ondersteunen, adviseren en faciliteren om de benoemde visie en doelstelling te realiseren.

9.3.3 Arbeidsmarkt en scholing

De opgave op de arbeidsmarkt

De situatie op de arbeidsmarkt vormt een bedreiging voor de energietransitie. In sectoren als de bouw en installatiebranche groeit het tekort aan mensen. Daarnaast impliceert de energietransitie dat sommige banen zullen verdwijnen en zittende werknemers met andere technieken zullen moeten gaan werken en andere skills nodig gaan hebben. Ten slotte bestaat het risico dat het draagvlak voor de energietransitie in de maatschappij afneemt doordat mensen onzeker worden over de consequenties daarvan voor hun baan zekerheid.

In beginsel biedt de energietransitie uiteraard ook kansen voor mensen om een positie op de arbeidsmarkt te veroveren of hun positie te verbeteren. Dit kan het draagvlak voor de energietransitie juist versterken, waarbij wel de kanttekening past dat het onwaarschijnlijk is dat de energietransitie zal leiden tot een grote instroom van mensen die op dit moment niet

deelnemen in het arbeidsproces. Over de omvang van de arbeidsmarkteffecten van de energietransitie valt nog weinig te zeggen.

Duidelijk lijkt in ieder geval dat de energietransitie per saldo leidt tot:

- Een toenemende vraag naar arbeid (en daarmee de spanningen op de arbeidsmarkt in de MRA de komende jaren vergroot).
- Verschuivingen tussen en binnen sectoren.
- Verschuivingen in de gevraagde kennis en skills.

Verkenningen van bijvoorbeeld het PBL laten zien dat de grootste arbeidsmarkteffecten van de energietransitie zijn gekoppeld aan de gebouwde omgeving. Met name betreft dit het isoleren van de bestaande woningvoorraad en het installeren van duurzame energiebronnen. De arbeidsmarkteffecten van andere opgaven binnen de energietransitie waarop de RES zich primair richt (zoals de opwek van zonne-energie en windenergie) zijn naar verwachting relatief klein.

Belangrijk is het besef dat de energietransitie een opgave inhoudt voor een langere periode en dus over conjunctuurcycli heen zal lopen. Dit creëert enerzijds de mogelijkheid om programma's te laten uitvoeren in perioden waarin de marktvraag relatief laag is. Anderzijds roept dit de vraag op of via

het slim programmeren van programma's kan worden voorkomen dat in een recessie arbeidskrachten uitstromen uit een sector die in de daarop volgende hoogconjunctuur weer hard nodig zijn.

De relevantie van deze opgave voor de RES

De RES is onderdeel van de energietransitie waarover in het Klimaatakkoord afspraken zijn gemaakt. Het Klimaatakkoord benadrukt het belang van *human capital* voor de energietransitie. Dat kreeg vorm via een landelijke taakgroep en sectortafels. In lijn met het SER-advies *Energietransitie en Werkgelegenheid* uit 2018 (zie kader volgende pagina) wordt daarnaast de vertaling van nationale en sectorale afspraken naar regionaal-economische agenda's cruciaal geacht en expliciet genoemd in het Klimaatakkoord. De MRA heeft daartoe samen met House of Skills het initiatief genomen voor een traject dat moet resulteren in een Human Capital Agenda Klimaatopgave. Dit traject wordt samen met de Amsterdam Economic Board en de provincies Noord-Holland en Flevoland opgepakt. In de Human Capital Agenda Klimaatopgave kunnen de arbeidsmarktopgaven die voortvloeien uit de RES'en worden meegenomen.

Op veel gebieden zijn snel maatregelen nodig. De kansen op de arbeidsmarkt moeten regionaal worden bekeken en benut, omdat mensen veelal zoeken naar werk en scholing in de regio waarin ze wonen. Samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties, overheden en regionale organisaties is cruciaal voor het succes. (Bron: SER-advies Energietransitie en werkgelegenheid, 2018)

Human Capital Agenda om samenwerking te stimuleren

Werknemers- en werkgeversorganisaties moeten samen, op landelijk, regionaal en sectoraal niveau, oplossingen zoeken. Zonder Human Capital Agenda (HCA) geen energietransitie en oplossing voor de klimaatopgave. Onderwijs- en arbeidsmarktissues overstijgen het niveau van de individuele gemeente. Het gaat om een landelijke opgave die vraagt om een regionale vertaling. De noodzaak om op regionaal niveau te komen tot samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties, overheden en regionale overheden vraagt om een vehikel om vorm te geven aan die samenwerking.

De HCA moet gaan fungeren als learning community en versnippering van gesprekken en kennis voorkomen. Daarnaast wordt ook het ontwikkelen van schaalbare oplossingen via de HCA bevordert en kan de HCA bijdragen aan het voorkomen van ongewenste concurrentie tussen ROC's en PPS'en. Met de focus op skills kan sneller op de veranderingen op de arbeidsmarkt, als gevolg van de energietransitie, gereageerd worden dan met de focus op diploma's. Het lopende programma House of Skills heeft daarvoor al een stevige basis gelegd.

Regionale samenwerking kan ook helpen om te voorkomen dat de regionale arbeidsmarkt nodeloos verder onder druk wordt gezet doordat allerlei gemeenten op hetzelfde moment met de energietransitie gekoppelde opgaven aan de slag gaan. In de nadere uitwerking naar RES 1.0 zal overwogen worden om een concreet project op te nemen dat betrekking heeft op de onderwijs- en arbeidsmarkt. Voor NHZ zou dat bijvoorbeeld het project van groen gas in Gaasperdam kunnen zijn.

Stand van zaken m.b.t. de HCA Klimaatopgave

In het kader van de voorbereiding de HCA Klimaatopgave is aantal activiteiten ontplooid:

- Globaal is in kaart gebracht hoe de arbeidsmarktsituatie in onze regio is en zich zal ontwikkelen in relatie tot de klimaatopgave, alsmede wat de belangrijkste initiatieven zijn op dat terrein;
- De noodzaak van een regionale HCA Klimaatopgave is in gesprekken en via een enquête getoetst bij allerlei stakeholders en er is gepeild hoe zij hun rol daarbij zagen;
- Met de programmamanagers van RES-sen zijn gesprekken gevoerd en zijn afspraken gemaakt over hoe de voorbereiding van de HCA Klimaatopgave input kan gaan leveren voor deze RES-sen;
- Er is een aantal inhoudelijke events georganiseerd (stakeholdersmeetings, presentaties, diner pensant) over deze thematiek met relevante stakeholders.
- Concrete initiatieven zijn ontwikkeld en in gang gezet (zie bijlage).

Uit de gesprekken en de enquête komt een redelijk eenduidig beeld naar voren. Iedereen herkent zich in de problematiek van een tekort aan gekwalificeerd personeel voor de klimaatopgave, waarbij de focus met name wordt gelegd op technisch geschoold personeel op mbo niveau. Vrijwel alle gesprekspartners en respondenten zijn bereid hun verantwoordelijkheid te nemen, een actieve rol te pakken in de HCA Klimaatopgave en via geld of capaciteit bij te dragen aan de ontwikkeling en uitrol daarvan. Er is een bestuurlijke kopgroep ingericht om invulling van de HCA Klimaatopgave te regisseren.

9.3.4 Kernenergie

Huidig aandeel en ontwikkeling

Kerncentrales produceren geen CO₂ en kunnen dus een bijdrage leveren aan het tegengaan van klimaatverandering. Daarom bevatten veel mondiale lange termijn scenario's voor het beperken van de CO₂-emissie een zeker aandeel kernenergie, met name scenario's die de temperatuurstijging beperken tot 1,5 graad Celsius.

Momenteel staan er wereldwijd 452 kernreactoren die in 2019 samen 10 procent van de mondiaal benodigde elektriciteit leverden. Het aandeel loopt terug, want in 2010 was dit nog 17 procent.

In Europa zijn er 14 landen met een kerncentrale waarmee in 2019 in 25 procent van de totale elektriciteitsbehoefte werd voorzien. Ook hier is de verwachting is dat het aandeel afneemt, omdat er meer kerncentrales worden gesloten dan er nieuwe bij komen. Er worden nu vier nieuwe kerncentrales gebouwd in Finland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Dit zijn centrales van 1650 MW per stuk. Nederland heeft één kerncentrale van 480 MW in Borssele. Deze levert 4 procent van onze elektriciteit en wordt uiterlijk in 2033 gesloten.

De kernreactoren die nu in Europa gebouwd worden, zijn van het type EPRs (European Pressurized Water Reactors). Dit zijn reactoren van de zogenaamde derde generatie. Gesmolten zout- en thorium reactoren, die veiliger zijn en ook minder schadelijk afval met zich meebrengen, worden tot de vierde generatie gerekend. Deze reactoren zijn nu nog in ontwikkeling en komen naar verwachting niet voor 2040-2050 op de markt.

De investeringskosten voor kernenergie zijn in Europa de afgelopen jaren gestegen als gevolg van de hogere eisen aan de veiligheid en het achterwege blijven van serieproductie. Kernenergie kan qua kosten dan ook niet concurreren met zon en wind. Het Planbureau voor de Leefomgeving geeft aan dat dit op termijn anders zou kunnen zijn, maar ook dat de inpasbaarheid van kernenergie in een energiesysteem dat voor de basislast op zon en wind is gebaseerd, niet eenvoudig is. Kerncentrales doen het om economische redenen namelijk ook het beste in basislast, vanwege de hoge investeringskosten. Naast zon en wind zou er dan bij voorkeur een beter regelbare bron als achtervang moeten zijn, met ook een betere verhouding tussen de vaste en de marginale kosten.

Relatie met de RES

Het Rijk sluit het voor de lange termijn niet uit, maar ziet voor ons land geen rol voor kernenergie voor de periode tot 2030, de periode waarop de RES zich richt.

Hoe maken we de RES?

10.1

Naar een concept-RES

Participatieproces en werken aan draagvlak

Na de presentatie van het Klimaatakkoord door het kabinet (juni 2019) zijn de gemeenten, provincie en waterschappen in Noord-Holland Zuid gestart met de voorbereidingen voor de RES. Nadat de VNG, het IPO en de UvW het Klimaatakkoord hebben ondertekend, is de *Startnotitie RES NHZ* voor besluitvorming aan alle gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen voorgelegd (najaar 2019). Vervolgens is gelijktijdig ook het participatieproces gestart. De VNG, het IPO en de UvW hebben gepleit om de RES te maken vanuit een *bottom up*-benadering. In de energieregio NHZ is daaraan volop gehoor gegeven. De concept-RES NHZ is daarmee het product van een intensieve samenwerking met inwoners en ondernemers samen met een

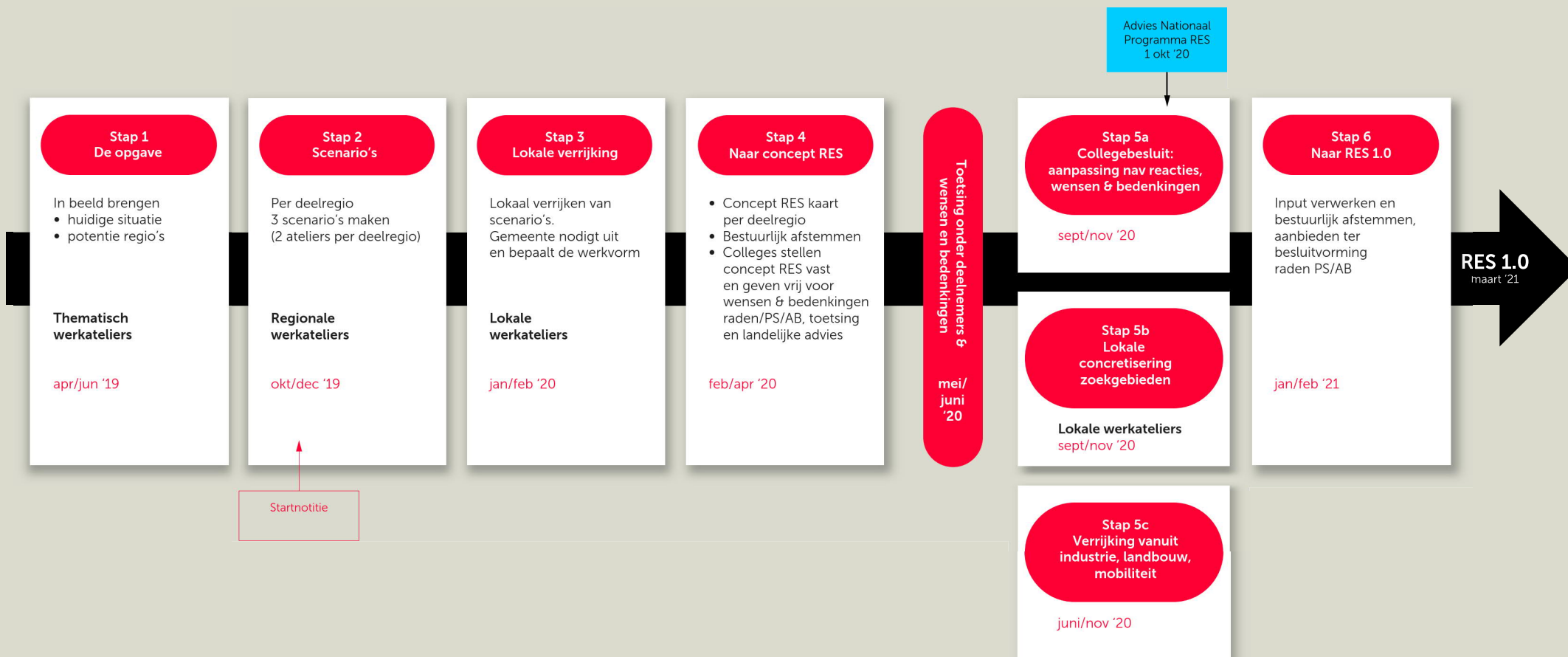
groot aantal vertegenwoordigers namens een grotere achterban. Denk hierbij aan energiecoöperaties, dorpsraden, Verenigingen van Eigenaren of natuur en milieuorganisaties en andere belanghebbenden.

De concept-RES is het eerste resultaat van een regionaal proces om te komen tot de RES 1.0. Op basis van de concept-RES wordt het participatieproces voortgezet.

Het proces om in Noord-Holland Zuid te komen tot de RES 1.0 bestaat uit zes stappen (zie figuur volgende pagina). In stap vier ronden we de concept-RES af. Om de relatief korte tijd optimaal te benutten, is de energieregio Noord-Holland Zuid al met stap 1 van dit proces gestart voordat het Klimaatakkoord was ondertekend. Voor elk van de zes deelregio's is een zogenoemde *Foto energie & ruimte* opgesteld, met daarin een inventarisatie van de huidige energieopwekking, de energievraag (huidig en 2030) en ruimtelijke beperkingen voor zon- en windenergie (landschap, natuur, veiligheid en geluid). Hierdoor werd het potentiële aanbod van de regio inzichtelijk. In verschillende regio-nale bijeenkomsten hebben experts, ambtenaren en regionale belanghebbenden de foto aangescherpt en aangevuld.

“We moeten leren leven met het feit dat we onze energie op een andere manier moeten verkrijgen. De RES is een goede start om dit proces in goede banen te leiden en meteen onze energiebehoefte te verduurzamen.”

Aernoud Olde,
Vertegenwoordiger
energiecoöperaties NHZ/
Participatiecoalitie NH

Vervolgens zijn in stap 2 per deelregio 'scenario's' ontwikkeld. Hiervoor zijn per deelregio twee regionale bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten hebben uiteenlopende partners uit de gemeenten, regionale stakeholders en maatschappelijke partners met elkaar de scenario's ontwikkeld. Per bijeenkomst waren er 50 tot 70 deelnemers. Meer-dere raadsleden van verschillende gemeenten, Statenleden en leden van het algemeen bestuur van de waterschappen waren aanwezig bij deze regionale bijeenkomsten.

In stap 3 zijn de scenario's tijdens lokale bijeenkomsten voorgelegd aan de inwoners, ondernemers en andere belangstellenden uit de samenleving. Per gemeente zijn een of meerdere lokale bijeenkomsten georganiseerd. Per bijeenkomst waren 15 tot 70 personen aanwezig. Tijdens deze lokale bijeenkomsten zijn de onderdelen (bouwstenen) van de scenario's op draagvlak getoetst en is besproken onder welke condities de opwekking van hernieuwbare energie in de betreffende gemeente passend is. Aanwezigen konden aangeven welke bouwstenen zij passend en of kansrijk vinden en welke niet. Ook raadsleden, Statenleden en leden van het algemeen bestuur van de waterschappen zijn bij verschillende lokale ateliers aanwezig geweest.

“De energie-transitie moet niet leiden tot een niesbui van kleine initiatieven.”

Steven Slabbers,
onafhankelijk provinciaal adviseur
ruimtelijke kwaliteit

Bron: [youtubekanaal Energieregio NHZ](#)

Scenario's en bouwstenen

Voor elke deelregio zijn drie scenario's ontwikkeld. Deze scenario's hadden als doel om aan de hand van uitersten te verkennen welke invulling van de duurzame energieopwekking past binnen de RES-(deel) regio en gemeenten. De scenario's zijn geen reële toekomstbeelden maar bedoeld om inzicht te geven in ontwikkelrichtingen en effecten die samenhangen met die scenario's. De scenario's zijn dus geen inhoudelijke handelingsperspectieven waartussen een keuze gemaakt moest worden, maar een hulpmiddel om het gesprek te voeren.

De scenario's zijn opgebouwd uit 'bouwstenen'. Een bouwsteen bestaat uit een vorm van energieopwekking, een type locatie en eventueel aanvullende voorwaarden. Bijvoorbeeld: zonne-energie, op land, langs infrastructuur. De bouwstenen hadden twee doelen. Enerzijds om te verkennen onder welke voorwaarden draagvlak is voor de opwekking van zon- of wind energie. Daarnaast kon met behulp van de bouwstenen worden bepaald hoeveel GWh de scenario's opleverden en wat de effecten waren voor onder andere ruimte, landschap en natuur.

In de bijeenkomsten is beperkt stilgestaan bij de warmte. Voor het warmtevraagstuk wordt gebruik gemaakt van de resultaten uit het MRA Warmte/Koude programma dat nagenoeg de hele regio beslaat. Het proces van het MRA Warmte/Koude programma kent daarnaast ook verschillende participatiemomenten, waardoor de uitkomsten goed aansluiten bij het RES proces.

In stap vier, zijn de resultaten uit voorgaande stappen verwerkt in deze concept-RES (hoofdstuk 2). Op kaarten is aangegeven waar globale zoekgebieden liggen voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie.

Op basis daarvan is het aanbod van de energieregio bepaald: de ambitie voor opwek van hernieuwbare energie in TWh in 2030. Voor een aantal zoekgebieden geldt dat verdere uitwerking en afstemming nodig is, vanwege verschillende standpunten van betrokken partijen. Naast de globale zoekgebieden is in de concept-RES aandacht besteed aan bestaande en potentiële warmtebronnen, de warmtevraag, huidige projecten en plannen, effecten voor kosten, natuur en landschap. Ook de impact op de energie-infrastructuur is onderzocht door de netbeheerder.

Naar zoekgebieden

De uitkomsten van de lokale bijeenkomsten vormen de basis voor de concept-RES kaart. Tijdens de lokale bijeenkomsten spraken de deelnemers met groene en oranje stickers hun voorkeur over bouwstenen uit. De onderdelen uit de scenario's die meer positief dan negatief beoordeeld zijn, zijn vertaald naar een kaart per deelregio met globale zoekgebieden: de concept-RES-kaarten.

Om te komen tot de globale zoekgebieden is eerst een selectie gemaakt van bouwstenen waarop meer groene dan oranje stickers in de deelregio zijn geplakt. Vervolgens is deze selectie twee keer getoetst:

- Eerst zijn de verslagen van alle lokale ateliers in de deelregio nog een keer doorgenomen om te controleren dat er geen stickers of opmerkingen zijn gemist.
- Daarna is met gemeentelijke vertegenwoordigers vanuit de deelregio gecontroleerd dat de weergave van de bouwstenen in elke gemeente juist en volledig is. Lokale ontwikkelingen, zoals de uitbreiding van een bedrijventerrein, zijn daardoor ook goed op de kaart gezet en niet onterecht als zoekgebied aangegeven.

Na deze controles zijn alle bouwstenen en gecontroleerde locaties ingevoerd in het rekenprogramma waarmee de concept-RES kaart wordt gemaakt. Met dit programma is eerst de relatie tussen locatie en bouwsteen gelegd, waardoor 'vlekken' op de kaart ontstaan. Zo wordt de bouwsteen 'zon op bedrijventerreinen' vanzelfsprekend gekoppeld aan alle bedrijventerreinen in de deelregio. Daarna zijn de geldende veiligheids- en milieurestricties uit de vlekken gesneden. Tot slot is op basis van lokale kennis en expertise een laatste toets gedaan op haalbaarheid naar 2030, waarmee de vlekken zijn verfijnd tot de zoekgebieden in deze concept-RES.

Kennis en regionale samenwerking borgen

De energietransitie is een ingewikkelde en nieuwe opgave voor overheden. Tegelijkertijd vraagt het regionale samenwerking op verschillende beleidsterreinen. Daarom zijn parallel aan het participatieproces verschillende informatiebijeenkomsten, kennisdeeldagen en expertsessies georganiseerd om de kennis en regionale samenwerking te borgen. In het vervolgtraject naar de RES 1.0 wordt dit voortgezet.

Vervolgstap: ophalen wensen en bedenkingen concept-RES

De concept-RES wordt voorgelegd aan de colleges van alle gemeenten, Gedeputeerde Staten van de provincie en de dagelijks besturen van de waterschappen voor vaststelling en vrijgave voor wensen en bedenkingen. Op basis van de concept-RES worden wensen en bedenkingen opgehaald bij de gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen. Daarnaast krijgen de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten de concept-RES toegestuurd, waarop ze een reactie kunnen geven. Daarnaast heeft een aantal partijen tijdens het proces tot aan de

concept-RES alternatieve plannen en visies ingediend. In het vervolg van het RES-proces is ruimte om visies, plannen en voorstellen van belanghebbenden een plek te geven. De wensen en bedenkingen worden samen met de reacties van de deelnemers van het proces en alternatieve plannen en visies gebundeld en toegevoegd aan de concept-RES en aangeboden aan het NP RES. Het document met de wensen en bedenkingen komt ook op de website te staan.

Proces van betrekken, raadplegen en toetsen

- Bestuurders en raadsleden zijn op verschillende manieren bij de ontwikkeling van de concept-RES betrokken. Zij zijn geïnformeerd over het proces en de resultaten via (regionale) informatiebijeenkomsten, toelichting tijdens (bestaande) bestuurlijke regionale overleggen, raadsbrieven en online nieuwsbrieven. Ook waren bestuurders en raadsleden aanwezig bij de verschillende regionale en lokale bijeenkomsten.
- Tijdens bijeenkomsten die voor de gehele provincie zijn georganiseerd, konden volksvertegenwoordigers met elkaar én met stakeholders uit de regio in gesprek over de RES. Voorbeelden zijn de inspiratiesessie '[verbreed je ruimtelijke blik op de energietransitie](#)' en de reflectiebijeenkomst voorafgaand aan besluitvorming over de concept-RES en RES 1.0.
- Naast dat experts en stakeholders aanwezig waren bij de regionale en lokale bijeenkomsten, zijn expertsessies georganiseerd. Deze sessies hadden als doel regionale kennis op te halen en een gezamenlijk kader voor de effectbepaling te ontwikkelen.
- Ambtenaren van gemeenten, provincies en waterschappen zijn uitgenodigd voor kennisdeeldagen. Tot aan de concept-RES zijn er 3 kennisdagen georganiseerd. Het doel van de kennisdagen hing af van het moment in het proces. Bijvoorbeeld input ophalen, resultaten toetsen, voorbereiding op het participatieproces en voorbereiden op de uitvoering van de RES. Het is belangrijk om alle kennis en kunde regionaal en lokaal goed te borgen. Zodat vanaf 1 maart 2021 de RES gewoon onderdeel kan worden van normale organisatiestructuren. Daarom zijn ook ambtenaren van aangrenzende beleidsterreinen (RO, communicatie, landschap, erfgoed, ed.) uitgenodigd voor de kennisdagen.

10.2

Van concept-RES naar RES 1.0

Doorrekening en advies Nationaal Programma RES

De concept-RES van NHZ wordt uiterlijk 5 juli 2020 formeel aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NP RES) om te worden beoordeeld en doorgerekend. Het NP RES beoordeelt de concept-RES op basis van het landelijke afwegingskader. Hieruit volgt een advies voor het vervolgproces. Tegelijkertijd berekent het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) of de voorgestelde strategieën voldoende bijdragen aan het realiseren van grootschalige hernieuwbare opwek van elektriciteit op land (35 TWh in 2030). Is dit niet het geval, dan moet elke RES-regio opnieuw naar de tekentafel om het nog ontbrekende aandeel aan te vullen. Hiervoor is een landelijke verdeelsystematiek ontwikkeld, 'Route35' (zie kader).

Route35

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de Regionale Energie Strategieën (RES'en) optellen tot de landelijke doelstelling van tenminste 35 TeraWattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land, voor 2030. Daarbij is afgesproken dat de decentrale overheden een verdeelsystematiek ontwikkelen voor het geval de RES'en onverhoopt niet optellen tot de nationale opgave. Deze verdeelsystematiek is Route35 genoemd: de route om tot 35 TWh te komen. Op 1 juni 2020 dient de verdeelsystematiek te worden opgeleverd (tegelijkertijd met de concept-RES van de 30 RES-regio's), waarna de systematiek zal worden vastgesteld. IPO, VNG en de UvW zijn verantwoordelijk voor Route35, en ook het Rijk is betrokken.

De concept-RES wordt tevens voor advies toegestuurd aan de Commissie m.e.r. Paragraaf 10.7 gaat hier nader op in.

10.3

Drie stappen op weg naar RES 1.0

De ontwikkeling van de RES 1.0 gaat van start zodra de concept-RES is afgerond.

Ook in dat deel van het proces staat participatie centraal. Op hoofdlijnen zijn de volgende stappen voorzien:

- De reacties op de concept-RES worden verzameld. Deze zijn enerzijds afkomstig van de verschillende overheden in de vorm van 'wensen en bedenkingen'. Anderzijds worden reacties van de deelnemers aan de tot nu toe georganiseerde bijeenkomsten verzameld. Alternatieve plannen en visies van belanghebbenden zijn onderdeel hiervan. Zo hebben de Natuur- en Milieufederatie, LTO en Staatsbosbeheer bijvoorbeeld hun visies en inbreng reeds in een kaart van het gebied van de energieregio verwerkt. Deze reacties worden verwerkt in een reactienota,

waarin aangegeven wordt hoe met reacties wordt omgegaan. Bij de ontwikkeling van de reactienota worden belangrijke dilemma's besproken met stakeholders uit de deelregio's. De reactienota wordt vastgesteld door de dagelijkse besturen van de betrokken overheden (colleges van B&W, GS en DB waterschappen).

- Na de zomer start het nader concretiseren en uitwerken van de zoekgebieden voor wind- en/of zonne-energie. Dit vraagt om maatwerk op bovenlokaal niveau; waar het ene zoekgebied al vrij concreet is vanwege bijvoorbeeld een uitgewerkt plan of initiatief, kunnen andere zoekgebieden nog veel meer verkenning met belanghebbenden vragen. Concretisering en uitwerking gebeurt op de schaal van de zoekgebieden, onder aanvoering van de bij het zoekgebied betrokken partijen. Afhankelijk van de specifieke aard, context en concreetheid van de zoekgebieden krijgt de werkwijze nadere invulling. Hierbij worden belanghebbenden actief betrokken en worden opnieuw diverse mogelijkheden voor participatie geboden. Dit leidt tot een scherper inzicht in de haalbaarheid en potentiële opwek van de verschillende zoekgebieden. Relevant is dat in de ontwikkeling van de RES 1.0 zoekgebieden kunnen wijzigen, afvallen en worden toegevoegd.

- De relatie met andere sectoren wordt verder geconcretiseerd (mobiliteit, landbouw en industrie). Daarnaast wordt de Regionale Structuur Warmte verder uitgewerkt. Ook wordt een aanzet gemaakt voor de uitvoeringsstructuur die nodig is voor de uitvoering van de RES.
- De opbrengsten worden gebundeld in de RES 1.0. Dit kent zo veel als mogelijk dezelfde opzet als deze concept-RES, waarin de nieuwe inzichten verwerkt zijn. De RES 1.0 wordt, via de stuurgroep en de colleges (B&W, GS en DB waterschappen) ter besluitvorming voorgelegd aan de algemene besturen (raden, Staten en AB).

De resultaten van bovenstaande stappen worden samen met de doorrekening en advies van het NP RES en het advies van de Commissie MER, verwerkt in de RES 1.0.

Daarnaast zal verder worden gewerkt aan de warmtetransitie, door onderzoek, kennisdeling en samenwerking. Zie paragraaf 2.1.5 voor een nadere toelichting op het thema warmte in de concept-RES.

10.4 Vervolg na RES 1.0

De RES is een continu proces.
Elke regio bekijkt de RES elke
twee jaar opnieuw.

Verloopt de uitvoering volgens planning, moet er worden bijgestuurd of moeten er nieuwe projecten worden opgenomen? Ook kunnen op deze manier nieuwe (technologische) ontwikkelingen worden meegenomen in het vervolgproces van de RES. Vervolgens wordt een nieuwe RES gemaakt (RES 2.0 en verder). In dit proces is opnieuw ruimte voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden om hun stem te laten horen.

In de RES 1.0 wordt de uitvoeringsstructuur voor de uitvoering, borging en actualisatie van de RES verder uitgewerkt.

Borging in omgevingsbeleid

Het maken van keuzes in de RES gaat gepaard met het maken van ruimtelijke keuzes. Daarom kent het RES-proces overlap met afwegingen die thuishoren in een omgevingsvisie, zoals: combinatie met andere opgaves en transities, maatschappelijke betrokkenheid en aansluiting op kenmerken van een gebied.

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen pas een juridische status als deze worden uitgewerkt en worden vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten. Het Klimaatakkoord wijst in dit verband op de gemeentelijke omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen. Ook de provinciale omgevingsvisie, omgevingsverordening en projectbesluiten zijn instrumenten om de RES juridisch vorm te geven.

Doelstelling is om in 2021 de keuzes uit de RES 1.0 te borgen in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie. Dit met het oog op een versnelling van de energietransitie en een vergunningverlening vóór 2025. Zodoende kan nog gebruik gemaakt worden van de landelijke SDE+-subsidieregeling die in 2025 afloopt. Dit betekent dat de keuzes in de concept- RES en RES 1.0 al op korte termijn ingebracht moeten worden in het gesprek over omgevingsvisies en -plannen.

**“De RES en het
Klimaatakkoord
markeren de overgang
van de pioniers- naar
de versnellingsfase
in de energietransitie.
Dit betekent dat het
speelkwartier nu écht
voorbij is. Dat is maar
goed ook!”**

Herman Verhagen,
s.r. adviseur lokale
energietransitie bij HVC

Bron: [website Energieregio NHZ](#)

10.5 Besluitvorming RES

De RES kent een langjarig regionaal proces, met de volgende besluitvormingsmomenten:

- *Startnotitie: in de Startnotitie Regionale Energiestrategie NHZ* zijn afspraken gemaakt over wat er in de RES uitgewerkt moet worden, hoe het proces er uit ziet en wie erbij betrokken zijn. De gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen hebben de startnotitie vastgesteld, dan wel ter kennisgeving aangenomen en in een aantal gevallen aanvullende kaders meegegeven.
- *Concept-RES*: de concept-RES wordt vastgesteld door de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en de dagelijks besturen van de waterschappen en vrijgegeven voor:
 - Wensen en bedenkingen van de raden, Staten en algemeen besturen van de waterschappen.
 - Reactie door de betrokken deelnemers van het RES-proces.
 - Beoordeling door Nationaal Programma RES (NP RES).
- *Reactienota concept-RES*: De wensen en bedenkingen en reacties van deelnemers worden gewogen en verwerkt in een reactienota. De reactienota wordt voor vaststelling aangeboden aan de Colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het dagelijks besturen van de waterschappen.
- *RES 1.0*. In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden verder uitgewerkt. Ook worden de reactienota, de beoordeling door het NP RES en het advies van de Commissie m.e.r. meegenomen in de uitwerking van de RES 1.0. De definitieve besluitvorming van de RES vindt plaats op basis van de RES 1.0, deze wordt ter vaststelling aangeboden aan alle gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen. De RES 1.0 wordt aangeboden aan het NP RES.
- *Uitvoering van de RES*: na vaststelling van de RES 1.0 worden de ruimtelijke opgaven opgenomen in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie. Het streven is om dit in 2021 afgerond te hebben.
- *Actualisatie RES (tweejaarlijks)*: de RES wordt elke twee jaar geactualiseerd, gemonitord en opnieuw vastgesteld.

10.6 Uitvoering

Provinciaal beleid

De provincie Noord-Holland stimuleert de realisatie van zonne-energie op daken en nutsfuncties. Voor de periode 2019-2021 is een bedrag van in totaal € 4,5 miljoen beschikbaar voor de activiteiten in onderstaand kader. Het thema zonne-energie is nog volop in ontwikkeling. De provincie staat daarom open voor nieuwe ideeën en samenwerking om zonne-energie te versnellen, ook in het kader van de RES.

Provinciale stimuleringsregelingen

Aanjagen zon op dak

Noord-Hollandse bedrijven kunnen gebruik maken van de HIRB-regeling die inzet op brede verduurzaming van bedrijventerreinen. Met de versnellingsaanpak Zon op bedrijfsdaken worden ondernemers op weg geholpen om te komen tot de realisatie van zonnepanelen. In dit project wordt zoveel mogelijk samengewerkt met bestaande duurzaamheidscampagnes en collectieven. Daarnaast is de provincie de pilot “gebiedsaanpak zon op agrarische daken” gestart, samen met LTO Noord, Liander, Rabobank en drie gemeenten. Doel is te komen tot een versnelling van zonne-energie op agrarisch vastgoed. Tijdens informatiebijeenkomsten worden agrarische ondernemers geïnformeerd over het traject. Geïnteresseerden krijgen vervolgens een zon-advies op maat. Het traject vormt voor Liander een strategische agenda voor netverzwaring. Verder verzorgt de provincie de ZonAtlas, werkt actief samen met de Stichting Schooldakrevolutie en stimuleert de provincie via het woonbeleid de realisatie van zonnepanelen op nieuwbouw.

Innovatief meervoudig ruimtegebruik

De provincie juicht innovatief meervoudig ruimtegebruik toe. Zonne-energie kan op veel meer plekken dan alleen op daken. Zo wordt gewerkt aan een tool die de potentie en business case van zon-parkeren in Noord-Holland in beeld gaat brengen. De tool moet gemeenten en ontwikkelaars handvaten bieden om tot de realisatie van zon-parkings te komen. Verder neemt de provincie deel in het Nationaal Consortium Zon op Water. In dit samenwerkingsverband worden de mogelijkheden voor drijvende zonnepanelen onderzocht en aangejaagd.

De inzet van het eigen (infra-)areaal

De provincie Noord-Holland wil haar infrastructuur inzetten voor de opwekking van duurzame energie. Het gaat bijvoorbeeld om de toepassing van zon-geluidsschermen en zon-geleiderails, maar ook om de plaatsing van zonnepanelen op bermen, taluds en steunpunten. Er loopt een aantal pilots. Dit wordt de komende tijd uitgebreid tot concrete uitvoeringsprojecten. Verder neemt de provincie deel in SolaRoad. Naast de provincie zetten ook het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer het eigen areaal in en bieden de waterschappen haar gronden aan voor de opwek van zonne- en windenergie.

RES biedt kansen voor klimaatadaptatie

Het feit dat Noord-Holland nu bezig is met het opstellen van Regionale Energiestrategieën (RES) biedt kansen om nieuw aan te leggen voorzieningen zo klimaatbestendig mogelijk te maken. Kansen kunnen liggen bij het koppelen van het opwekken van zon- en windenergie aan bijvoorbeeld ontwikkeling van natuur- en waterbergingsgebieden. Maar het biedt ook kansen waar het gaat om nieuwe investeringen waarbij vanaf de start rekening gehouden kan worden met de klimaatbestendigheid van de investeringen. Gezien de hoge druk waaronder de energietransitie uitgevoerd moet worden, zal er niet vanzelfsprekend aandacht zijn voor de weerbaarheid tegen klimaatveranderingen. De provincie heeft als bovenregionale overheid de taak om het bewustzijn op dit onderwerp te vergroten, kennis te delen en verschillende opgaven ruimtelijk te koppelen (zie ook Agenda Klimaatadaptatie Noord-Holland). Om dit te bereiken moet ruimtelijke adaptatie vanaf 2020 onderdeel van het beleid zijn. Op provinciaal niveau heeft klimaatadaptatie een prominente plaats in de Omgevingsvisie gekregen.

De inzet van de waterschappen de komende periode

- *Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV)* benut haar bedrijfslocaties al goed. Daarnaast bekijkt AGV (opnieuw) de mogelijkheden voor een windpark op de RWZI West. De grote waterbergingsgebieden bieden mogelijk kansen voor grootschalige opwek met wind- en/of zonne-energie. Ook gaat AGV als input voor de RES 1.0 een scan uitvoeren naar het potentieel van zon en wind op water, op dijken en waterbergingsgebieden. Onderzocht wordt of er op bepaalde plekken wind- en zonne-energie mogelijk is waarbij zowel dijkveiligheid als waterkwaliteit, natuurwaarden en biodiversiteit geborgd zijn of zelfs verbeteren.
- *Hoogheemraadschap van Rijnland* steunt actief enkele pilots om innovatie technieken te testen en biedt ruimte aan initiatieven van derden. Daarnaast verwacht het Hoogheemraadschap van Rijnland dat bij de toekomstige omvang van de slibvergisting in Waardepolder meer biogas geproduceerd wordt dan nodig is voor de eigen bedrijfsvoering. Het overschot kan bijdragen aan de groeiende vraag naar groen gas. Ook wordt bekeken in hoeverre op de eigen terreinen energie opgewekt kan worden met zonnepanelen en windturbines.
- *Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)* heeft de ambitie om meer in te zetten op participatie met andere partijen en een voorbeeld te zijn op het gebied van duurzaamheid en innovatie. HHNK heeft voor verschillende technieken van duurzame opwek in beeld gebracht hoe zij hiermee om willen gaan. HHNK wil bijvoorbeeld initiatieven voor geothermie ondersteunen en actief gemeenten benaderen om gebruik van TEO en TEA te stimuleren (zie bijlage 4 voor gehele afwegingskader).

Overige stimuleringsregelingen duurzame energie

Tot slot zijn er diverse regelingen waarmee Noord-Holland een impuls geeft aan (de grootschalige opwekking van) hernieuwbare energie, zoals:

- Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH): investeringsfonds voor duurzame bedrijven en initiatieven in Noord-Holland.
- Programma Investeringsgereed Innovatief MKB Noord-Holland (PIM): initiatief van de provincie Noord-Holland om innovatieve en duurzame mkb'ers te helpen met financieringsvragen.
- GO!-NH: stimuleert vernieuwende ideeën op het gebied van circulaire economie en duurzame mobiliteit. In het programma worden ondernemers ondersteund met het verder ontwikkelen van hun innovatieve idee tot een uitvoerbaar product of dienst.
- Regeling duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland: Provincie Noord-Holland verstrekt subsidie aan burgercollectieven om inwoners te stimuleren te investeren in duurzaamheidsmaatregelen.

Wat wordt van het Rijk gevraagd?

De netbeheerder werkt met de RES-partners aan een optimale duurzame energie-infrastructuur. De netbeheerder maakt de impact van ontwikkelingen helder en is duidelijk over de (maatschappelijke) kosten. Voor de netbeheerder is de RES de basis voor een langjarige en planmatige aanpak, waarmee gericht kan worden ingezet op het vinden van geschikte locaties voor kabels en elektriciteitsstations, het doorlopen van vergunningstrajecten en het inzetten van schaarse technici om al het werk te realiseren. Om te komen tot een effectieve en tijdige uitvoering van de RES is meer nodig vanuit het Rijk:

- Aanpassing van wet- en regelgeving om snellere en efficiëntere aansluiting van duurzame energieprojecten en transport van duurzame energie mogelijk te maken.
- Maatregelen om een betere afstemming van vraag en aanbod van producenten en afnemers mogelijk te maken, zoals smart charging.
- aansluiting van nationale programma's, zoals het Programma Energie Hoofdinfrastructuur, op de RES; aandacht voor ruimte voor infrastructuur in energieplannen en

snellere besluitvormingsprocedures incl. escalatiemechanismes.

- Maatregelen die ertoe leiden dat er meer technici worden opgeleid voor de energietransitie.
- Gemeenten moeten de warmtetransitie lokaal realiseren en voldoende flexibiliteit hebben om tot maatwerkoplossingen te komen. Zij moeten voldoende bevoegdheden hebben om indien nodig volledig dekkende gebiedsoplossingen te realiseren. Hiermee moet worden voorkomen dat de zogenoemde 'krenten uit de pap' worden gehaald' en minder aantrekkelijke investeringen blijven liggen. Zij moeten de mogelijkheid hebben om bedrijven in publiek eigendom, waaronder de netwerkbedrijven, aan te kunnen wijzen als warmtebedrijf. Hieronder worden verstaan warmteproducent, exploitant van het warmtenet en/of warmteleverancier. Wetgeving moet niet gericht zijn op het reguleren van één type voorziening, maar de diversiteit aan netten ondersteunen, ruimte bieden voor toekomstige innovaties en een gelijk speelveld creëren voor alle partijen die actief kunnen zijn in warmte, zowel privaat als publiek.

“We zoeken naar gebieden waar veel opgaven samenkomen én naar gebieden die juist leeg kunnen blijven.”

Taco Kuijers,
ruimtelijk ontwerper

[youtubekanaal Energieregio NHZ](#)

Naast dat het wenselijk is de juiste landelijke gereedschappen te bieden voor de ontwikkeling van de benodigde netinfrastructuur, is tijdens het RES-proces gevraagd om rijksbeleid te ontwikkelen voor:

- Mogelijkheden voor het combineren van agrarische activiteiten met opwek van hernieuwbare energie. Hierbij kent met name het huidige belastingstelsel belemmeringen. Het Rijk wordt gevraagd deze belemmeringen in kaart te brengen en waar mogelijk aanpassingen te doen.
- Mogelijkheden voor maatwerk of verruiming van de kaders ten aanzien van windturbines. In een aantal zoekgebieden zou een minimale wijziging van de (hoogte) norm een significant grotere opbrengst kunnen genereren. Daarnaast gelden in een aantal specifieke zoekgebieden (hoogte)beperkingen. Door deze (hoogte) beperkingen is slechts een beperkt aantal soorten windturbines op deze plekken realiseerbaar, deze turbines vallen echter (deels) buiten de voorwaarden voor SDE-subsidie. Aan het Rijk wordt gevraagd bij de afweging voor de SDE-subsidie beschikking ook rekening te houden met minder rendabele businesscases als gevolg van deze (hoogte)beperkingen.

- De wet- en regelgeving rond het Bouwbesluit kent nog geen verplichtend karakter om initiatiefnemers duurzaamheidsmaatregelen op te leggen, zoals het toepassen van zonnepanelen op grote bedrijfsdaken en isolerende maatregelen bij nieuwbouw. Ook het energieneutraal bouwen is hierin nog onvoldoende geïntegreerd. Het Rijk wordt gevraagd te onderzoeken welke wet- en regelgeving, naast de huidige aanpassingsagenda, aangepast kan worden om gemeenten en provincies hierin meer mogelijkheden te bieden.

Concept-RES

Noord-Holland Zuid

10.7 Weging milieubelang in RES Noord- Holland Zuid

Provinciaal beleid

De concept-RES en de RES 1.0 bevatten alle relevante milieu-informatie over de scenario's en zoekgebieden, om zo het milieubelang op juiste wijze te kunnen wegen in de keuze voor de locaties waar duurzame energie opgewekt kan worden. Dit sluit aan bij het doel en de 'geest' van een milieueffectrapportage (m.e.r.). Voor de RES NHN en NHZ wordt geen formele m.e.r.-procedure doorlopen en dus ook geen milieueffectrapport (MER) opgesteld. Wel zijn en worden verschillende stappen

gezet die vergelijkbaar zijn met een formele m.e.r.-procedure (zie bijlage 3). Om kennis uit te wisselen wordt deelgenomen aan een landelijke pilot over de RES in relatie tot een m.e.r.

MER en RES

Een (landelijk) veel gestelde vraag is: moet er een m.e.r. gemaakt worden voor de RES? Feitelijk is het niet verplicht. Maar er zijn overwegingen om wel een m.e.r. op te stellen tijdens het RES-proces. De keuze is afhankelijk van de regionale aanpak voor de RES. Wanneer de afspraken in het RES-proces vooral een indicatief/strategisch karakter hebben zal een m.e.r. pas later (bij RO-procedures) aan de orde zijn. Worden in het RES-proces meer bindende, concrete afspraken vastgelegd, dan kan een m.e.r.-plicht ontstaan (zie ook kader).

Waarom geen m.e.r. voor de RES:

- De RES is niet "door wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen voorgeschreven" en heeft dus geen juridische status. Daarom is een m.e.r. niet verplicht bij de RES.
- Het RES-proces in Noord-Holland kent vele overlappen met een MER. Het opstellen van een m.e.r. zou dubbel werk betekenen.
- De concept- RES gaat vooral over het aanwijzen van zoekgebieden, hiervoor is geen m.e.r. nodig; het is een waarde vrije inhoudelijke beoordeling van gebieden op geschiktheid voor wind/zon.

Waarom wel een m.e.r. voor de RES:

- In de RES worden strategische keuzes gemaakt die richtinggevend zijn voor projectbesluiten die m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn. Denk bijvoorbeeld aan de locatiekeuzes voor zonne- of windparken.
- Er kan een m.e.r.-plicht ontstaan als bij een rechterlijke toets een RES kaderstellend blijkt te zijn voor latere besluiten over energieprojecten. Indien een m.e.r. wordt opgesteld in het RES-proces, worden juridische risico's in een later stadium (bij de besluitvorming voor de projecten ter uitvoering van de RES) voorkomen.
- Een m.e.r. kan helpen bij het maken van strategische keuzes en besluiten. Een m.e.r. brengt de omgevingseffecten van een plan of project in beeld. Daarnaast kan een m.e.r. bijdragen aan een snellere vergunningverlening van energieprojecten, deelnemende gemeenten in de regio kunnen de resultaten hergebruiken in de RO-procedures.

De stuurgroepen van zowel de regio Noord-Holland Noord als Noord-Holland Zuid hebben beide besloten om geen m.e.r. te maken bij de concept-RES, omdat er in het RES-proces verschillende stappen worden gezet die vergelijkbaar zijn met een formele m.e.r.-procedure. Daarnaast is besloten om deel te nemen aan een landelijke pilot (zie kader). Er wordt gezocht naar synergie waar dat kan en tegelijkertijd leren en ontdekken de deelnemers wat (straks) nog aanvullend nodig is bij de RES 1.0 en ten behoeve van een m.e.r. in het kader van procedures voor omgevingsvisies en -plannen.

Pilot RES en milieueffectrapportage

De RES-regio's NHN en NHZ nemen deel aan de pilot Regionale Energiestrategieën en milieueffectrapportage. In die pilot willen enkele RES-regio's, de provincies Gelderland en Noord-Brabant, het Nationaal Programma RES en de Commissie voor de milieueffectrapportage (verder: Cie m.e.r.) ervaring op doen en kennis delen over strategische milieueffectrapportage bij de RES. Onderdeel van de pilot is ten eerste een startgesprek met het secretariaat van de Cie m.e.r. over de insteek van de pilot voor NHN en NHZ en waarop advies gevraagd wordt. Ten tweede zal een werkgroep van de Cie m.e.r. een advies geven op de concept-RES. Dit advies zal ook antwoord geven op vragen die vanuit NHN en NHZ worden gesteld. Ten derde zullen de lessen en ervaringen worden gedeeld met de RES-regio's in de pilot en waarschijnlijk ook met overige RES-regio's die niet deelnemen in de pilot.

10.8

Data en monitoring RES

Om de energietransitie vorm te kunnen geven en uit te voeren is het noodzaak om monitoren, leren en bijsturen consequent onderdeel te maken van de RES. De toegang tot actuele, betrouwbare data speelt hierin een belangrijke rol, denk aan de elektriciteitsproductie met behulp van wind en (grootschalig) zon-pv en de ontwikkeling van vraag en aanbod van warmte.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft van het Rijk de taak gekregen om zorg te dragen voor de monitoring en evaluatie van de voortgang van zowel het Klimaatakkoord als de RES. Het Nationaal Programma RES (NP RES) biedt daarbij richtlijnen, instrumenten en expertise waarvan we in Noord-Holland (RES NHN en RES NHZ) dankbaar gebruik zullen maken.

Zoals opgenomen in de Startnotitie heeft de provincie Noord-Holland tijdens het proces om te komen tot de concept-RES'en de wenselijkheid en mogelijkheid verkend een regierol te spelen op het vlak van data & monitoring. Naast het bieden van een ondersteunende rol betreffende kaart- & datavragen is de provincie in de zomer van 2019 gestart met het organiseren van ambtelijk collegiaal overleg met gemeentelijke monitorings- en GIS/data-deskundigen. Dit groeiende kennisnetwerk is een aantal keren bij elkaar gekomen om kennis, ervaringen en ook zorgen te delen over hun (potentiële) rol bij het ondersteunen van lokaal klimaatbeleid en het aanjagen van de energietransitie.

De ondersteunende rol van de provincie in data en monitoring ten behoeve van de -RES is van toegevoegde waarde. In het collegiaal overleg is geconstateerd dat de beschikbare capaciteit op het gebied van databeheer en GIS-expertise in de meeste deelregio's (nog) beperkt is en meer samenwerking op dit terrein wenselijk is. Gezien de complexiteit van de energietransitie en de stevige opgaven neergelegd bij de RES en verwante plannen (o.a. Transitievisies Warmte en Regionale Mobiliteitsprogramma's) zal dit de komende jaren een belangrijk punt van aandacht zijn.

De provincie gaat in nauwe samenwerking met de gemeenten en de netbeheerders zorgdragen voor eenduidigheid, toegankelijkheid, vergelijkbaarheid en optelbaarheid van cijfers op de verschillende (bestuurlijke) niveaus.

Daarbij wordt aangesloten op de landelijke monitoringssystematiek. De provincie ondersteunt hiermee de implementatie en actualisatie van de RES en zal hierin een regierol nemen, dit houdt in grote lijnen inh:

- Het vervullen van een 'scharnierfunctie' tussen de landelijke data- en monitorings-trajecten gerelateerd aan het Klimaatakkoord en de kennis, ervaring en behoeften in de regio's/gemeenten;
- Centraal (aanspreek/informatie)punt voor het verzamelen en beschikbaar stellen van benodigde data en informatie ten behoeve van de RES. Hiervoor is eveneens een dashboard Energietransitie in NH in de maak;
- Het initiëren en ondersteunen van een lerend netwerk op niveau van de provincie en/of de Noord-Hollandse RES waarmee ruimte gemaakt wordt voor het delen van kennis en ervaring, co-creatie (gezamenlijke data/GIS-projecten) en momenten van reflectie;
- Het verder stimuleren van samenwerking en capaciteitsontwikkeling binnen de (deel) RES-regio's.

10.9

Communicatie en participatie

De communicatie door de energieregio Noord-Holland Zuid is in de afgelopen periode voornamelijk gericht op het ondersteunen van het ontwikkelproces van de concept-RES. De belangrijkste doelgroepen zijn hierbij de deelnemers van de energieregio: gemeenten, provincie, waterschappen en energiebedrijven. De communicatie met inwoners en ondernemers behoort tot de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Elke gemeente heeft hier op eigen wijze invulling aan gegeven. Het programmateam van de energieregio NHZ vervult hierbij een ondersteunende rol.

Communicatie over proces en inhoud

Het communicatiebeleid van de energieregio bestaat uit twee lijnen: procescommunicatie en inhoud van de RES. Zie kader.

Er leven veel vragen, bijvoorbeeld over wat een RES is, waarom windturbines op zee niet meetellen, waarom er geen rekening wordt gehouden met waterstof en kernenergie enzovoorts. Om dit soort vragen op een toegankelijke en neutrale manier te beantwoorden is een RES Kennistest gemaakt (www.restestnh.nl) en zijn factsheets gepubliceerd.

Media-aandacht

De energieregio voerde een reactief persbeleid. De belangrijkste journalistieke media zijn geïnformeerd over de rol van de energieregio en met welke vragen men terecht kan. De media-aandacht voor de RES in Noord-Holland Zuid is tot dit moment relatief beperkt gebleven. Uitzondering hierop was de concept-RES van de gemeente Amsterdam, die positief is ontvangen door onder andere het Parool en de Volkskrant.

Lijn 1. Procescommunicatie

De procescommunicatie gaat over zaken als het voorbereiden en aankondigen van de regionale en lokale ateliers, de inspiratiesessies en de kennisdeeldagen. Hierbij is veel aandacht besteed aan hoe ieder vanuit zijn of haar rol kan deelnemen aan het ontwikkelen van de concept-RES en wat er met de inbreng wordt gedaan. Over dit onderwerp zijn onder meer raadsinformatiebrieven opgesteld.

De website en nieuwsbrief van de energieregio waren het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, transparant en volledig. Denk daarbij aan de Startnotitie, fotodocumenten, scenario's en verslagen van onderzoeken en lokale bijeenkomsten. Op LinkedIn en Twitter zijn artikelen (interviews), verslagen van bijeenkomsten, relevante ontwikkelingen en voorbeelden van de energietransitie gedeeld.

Lijn 2. Inhoud van de RES

De concept-RES is een complex document dat aan veel politiek en publiek gevoelige thema's raakt. De Energieregio heeft zich hierin neutraal opgesteld. Toonzetting van de communicatie was functioneel en zakelijk. Er is steeds benadrukt dat de RES verplicht is, stap voor stap en bottom up ontwikkeld wordt en flexibel is in de uitvoering, omdat de RES om de twee jaar wordt geactualiseerd. Hierbij is niet voorbij gegaan aan moeilijke kwesties en is aandacht gevraagd voor kansen. Dit laatste onder meer door interviews te publiceren met de gedeputeerde, met een aantal wethouders, Natuur & Milieufederatie, Waterschappen en de netbeheerder.

Colofon

De concept-RES Noord-Holland Zuid is opgesteld onder leiding van de stuurgroep Energieregio Noord-Holland Zuid, bestaande uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de zes deelregio's, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Waterschap Amstel-, Gooi en Vecht, de netbeheerders Liander en Stedin, en vertegenwoordigers van natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties en bedrijfsleven.

De stuurgroep is ondersteund door de programma-organisatie Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid onder leiding van programmamanagers Marco Berkhout en Roos Peeters.

Voor de ondersteunende analyses en onderzoeken is gebruik gemaakt van het adviesconsortium (APPM, CE Delft, Decisio, Generation.Energy en Tauw) en het ontwerpconsortium (Generation.Energy, Posad Maxwan, FABRICations, van Paridon x de Groot, Bright).

Redactie en teksten:

Decisio

Vormgeving:

Beautiful Minds

Meer informatie is te vinden op www.energieregionhz.nl

April 2020

Disclaimer copyright

De samenstellers van deze concept-RES hebben datgene gedaan wat redelijkerwijs van hen kan worden gevergd om de rechten van de auteursrechthebbende op de beelden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die menen rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de samenstellers van de concept-RES wenden. Graag nemen wij dan de juiste bronvermelding op en zullen op verzoek zo snel mogelijk informatie en beeldmateriaal verwijderen indien daarvoor gegronde redenen bestaan.

Disclaimer inhoud concept-RES

Dit is een concept-RES. De inhoud hiervan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud van deze concept-RES kunnen geen rechten worden ontleend. De programmaorganisatie van de Energieregio Noord-Holland Zuid kan niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit informatie in deze concept-RES.

Bijlagen

Bijlage 1.

Begrippen-lijst

Aardgasvrij

Niet aangesloten op de fossiele brandstof aardgas. Dit betekent niet gasloos; er kan groen gas worden toegepast.

Aardwarmte

Zie geothermie

Aquathermie

Aquathermie gaat over het gebruik van warmte uit water. Dat kan oppervlaktewater zijn, zoals kanalen, rivieren en meren of afvalwater uit het riool.

Bebouwde omgeving

Woningen en gebouwen die gebruikt worden voor dienstverlening (kantoren, scholen, ziekenhuizen, etc.)

Biogas

Biogas is gas dat verkregen wordt bij de vergisting van organisch afval en dat voor energieopwekking gebruikt kan worden.

Biomassa

Plantelijk en dierlijk (rest) materiaal, dat als grondstof wordt gebruikt voor de energieopwekking of direct als biobrandstof

Bouwsteen

Bouwstenen zijn een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. een windturbine), op een plek (bijv. agrarische grond) en onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg).

Circulaire economie

Producten en grondstoffen worden hergebruikt en zo min mogelijk vernietigd.

CO₂-neutraliteit

Terugdringen van de CO₂-footprint door de CO₂-uitstoot te minimaliseren. Het ultieme doel is om, deels via compenserende maatregelen, de uitstoot van broeikasgassen te neutraliseren.

Duurzame energie/warmtebronnen

Duurzame energie is opgewekt uit bronnen die niet op kunnen raken. Soms wordt voor duurzame energie een beperktere definitie gehanteerd, namelijk: energie uit bronnen die niet op kunnen raken én die niet vervuilen.

Draagvlak

Positieve houding of steun ten opzichte van een doel, principiële keuze of concreet besluit.

Effluent

Gezuiverd afvalwater dat de rioolwaterzuiveringsinstallatie verlaat. [wiki]

Elektrolyse

Een chemische reactie waarbij onder invloed van een elektrische stroom samengestelde stoffen worden ontleed tot enkelvoudige stoffen en/of andere samengestelde stoffen. [wiki]

Energiecoöperatie

Een energiecoöperatie is een coöperatie die zich richt op het bevorderen van een duurzame energievoorziening.

Energiedrager

Een energiedrager is een grondstof die fungeert als bron voor energie, bijv. aardolie, aardgas, steenkool, elektriciteit, stoom en vormen van duurzame energie.

Energie-infrastructuur

Netwerk om elektriciteit te kunnen transporteren.

Energieneutraal

Wanneer in een regio het totale energiegebruik niet groter is dan de hoeveelheid uit hernieuwbare bronnen opgewekte energie, bijvoorbeeld zon, wind, aardwarmte en (onder voorwaarden) biomassa.

Energieregio

Nederland is voor de RES'en in 30 energieregio's ingedeeld die aangeven hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Energietransitie

Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Energievraag

De hoeveelheid energie die gebruikt wordt in de regio.

Geothermie

Geothermie (aardwarmte) maakt gebruik van warmte uit de grond. Hiervoor wordt een diep gat geboord van gemiddeld 2 tot 4 km diepte. Warm water wordt hieruit omhoog gepompt om bijvoorbeeld water in een warmtenet te verwarmen.

Gj/Gigajoule

De energie-inhoud van aardgas wordt uitgedrukt in MJ (megajoule) of GJ (gigajoule).

Groengas

Duurzame variant van aardgas en wordt gemaakt door biogas op te waarderen tot het dezelfde kwaliteit heeft als aardgas.

GWh

Gigawattuur: hoeveelheid energie die per uur opgewekt kan worden.

Hernieuwbare energie

Schone, duurzame en onuitputtelijke energie die het leefmilieu niet schaadt.

Hernieuwbaar gas

Overkoepelende term voor gas dat is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. Naast groengas valt een gas als waterstof hier ook onder.

Influent

Ongezuiverd afvalwater.

Infrastructuur

Zie Energie-infrastructuur

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is het aanpassen aan de huidige of toekomstige effecten van klimaatverandering.

Klimaatneutraal

Klimaatneutraal heeft betrekking op bepaalde activiteiten die geen negatief effect hebben op het klimaat, wat betekent: geen CO₂-emissie.

Klimaatmonitor

Monitoringportaal van het Rijk dat gegevens voor de monitoring van lokaal en regionaal klimaat- en energiebeleid presenteert.

Koude/warmteopslag (KWO)

Het opslaan van koude of warmte ten behoeve van respectievelijk koeling of verwarming, bijvoorbeeld van (tap)water of een gebouw.

MW

Megawatt: eenheid voor elektrisch vermogen.

Nationaal Klimaatakkoord

De Nederlandse invulling (juni 2019) van het Klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan 600 afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Omgevingsvisie

Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Petajoule

Een Joule is gelijk aan een Wattseconde, een kilowattuur is dus 3,6 miljoen Joule. Eén petajoule staat gelijk aan 1×10^{15} Joule (1 miljoen miljard Joule). Ter illustratie: dat is ongeveer gelijk aan het jaarlijks elektriciteitsverbruik van 80.000 huishoudens.

Regionale Energie Strategieën (RES)

De landelijke afspraken van het Nationaal Klimaatakkoord worden uitgewerkt in 30 Regionale Energie Strategieën. Iedere regio onderzoekt haar vraag naar warmte en elektriciteit en geeft aan hoeveel duurzame warmte en elektriciteit op eigen grondgebied kan worden gerealiseerd.

Regionale Structuur Warmte (RSW)

Het deel van de RES dat over warmte gaat, heet de RSW. Die afkorting staat voor Regionale Structuur Warmte. De RSW brengt de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur van warmte in kaart.

Repoweren

Het opwaarderen van bestaande winparken of windturbines.

Restwarmte

Restwarmte is warmte die overblijft bij (industriële) processen. Wanneer deze warmte niet inzetbaar is in het proces zelf, wordt gesproken van restwarmte.

Riothermie

Bij riothermie wordt warmte uit het afvalwater van het riool gehaald. Deze warmte kan worden gebruikt om het water in een lagetemperatuur-warmtenet te verwarmen.

Scenario's

Scenario's zijn mogelijke toekomstbeelden en bedoeld om inzicht te geven in ontwikkelrichtingen en effecten die samenhangen met die scenario's. De scenario's zijn dus geen inhoudelijke handelingsperspectieven waartussen een keuze gemaakt moet worden, maar een hulpmiddel om het gesprek te voeren.

TEA

Thermische Energie uit Afvalwater.

TED

Thermische Energie uit Drinkwater.

TEO

Thermische Energie uit Oppervlaktewater. Uit oppervlaktewater zoals meren en rivieren kan in de winter warmte worden gewonnen en in de zomer koude om daarmee bijvoorbeeld woningen te verwarmen en te koelen.

TWh

Terawattuur: hoeveelheid energie die per uur opgewekt kan worden. 1 TWh is 1.000 GWh.

Transitievisie Warmte

In de Transitievisie Warmte wordt vastgelegd op welke termijn wijken aardgasvrij worden en welke alternatieve warmtevoorziening het meest voor de hand ligt.

Utiliteit

Dienstverlening, oftewel kantoren, scholen, ziekenhuizen, etc.

Warmtebron

Een bron waar warmte uit gewonnen kan worden. Bijvoorbeeld warmte uit de aarde (geothermie) of uit het water (TEO/TEA/TED).

Warmtenet

Een warmtenet is een netwerk van leidingen onder de grond, waardoor warm water stroomt. Dat warme water, afkomstig van een warmtebron in de buurt, kan worden gebruikt om huizen of andere panden te verwarmen.

Warmte/koudeopslag (WKO)

Zie: Koude/warmteopslag (KWO).

Warmtevraag

De hoeveelheid warmte die nodig is om woningen of andere gebouwen te verwarmen.

Werpafstand

De maximale afstand waarop een onderdeel van een windturbine bij falen terecht kan komen.

Zoekgebied

Zoekgebieden zijn gebieden waar de mogelijkheid voor grootschalige opwek van wind- en zonne-energie nader onderzocht gaat worden. De zoekgebieden zijn richtinggevend voor het aanbod naar het Rijk, maar de precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden nader onderzocht. Nieuwe initiatieven buiten de zoekgebieden worden niet uitgesloten en worden ook onderzocht op haalbaarheid.

Bijlage 2.

Verantwoording en bronnen

De concept-RES Noord-Holland Zuid is gebaseerd op diverse studies, verkenningen en beleidsdocumenten. Op de [website van de energieregio](#) zijn deze achtergronddocumenten te vinden. Ook is daar de bestuurlijk vastgestelde [Startnotitie](#) opgenomen die de uitgangspunten en afbakening van de concept-RES beschrijft.

Een consortium van vijf adviesbureaus (APPM, CE Delft, Decisio, Generation.Energy en Tauw) heeft het proces inhoudelijk en procesmatig ondersteund.

Door het gehele document heen zijn de bronnen vermeld die zijn gebruikt. Zo is voor de paragraaf over de ruimtelijke samenhang onder meer gebruik gemaakt van het [Noord-Hollands perspectief op de Regionale Energiestrategieën](#). Voor dit onderdeel is tevens de expertise ingezet van een ontwerpconsortium dat over passende deskundigheid beschikt. De betreffende bureaus in dit consortium zijn Generation.Energy, Posad Maxwan, FABRICations, van Paridon x de Groot en Bright

Een van de eerste stappen in het proces om tot de

concept-RES te komen, was een verkenning van de huidige en toekomstige vraag naar energie en de huidige opwek van hernieuwbare energie in de deelregio's. Daarnaast is een inventarisatie gedaan van de vraag naar en het aanbod van warmte. De uitkomsten van deze verkenningen per deelregio zijn beschreven in zogeheten fotodocumenten, die ook op de [website van de energieregio](#) zijn te vinden.

In aanvulling op de eerste inventarisatie naar warmtevraag- en bronnen is voor de Regionale Structuur Warmte in de energieregio NHZ gebruik gemaakt van de reeds ontwikkelde informatie vanuit het *MRA Warmte/koude programma* en het *Warmtedataregister* van de provincie Noord-Holland. Gedetailleerde kaartinformatie is te vinden op de website [www.warmteiscool.nl](#) en [het register](#).

In de analyses is gebruik gemaakt van diverse algemeen beschikbare landelijke databronnen. De belangrijkste bron voor de fotodocumenten en de scenario's was de *Analysekaarten van het Nationaal Programma RES*. De Analysekaarten vindt u [hier](#).

De *Analysekaarten* zijn gebaseerd op open data zoals die van het CBS, klimaatmonitor, PBL en Kadaster. Gegevens over gerealiseerde projecten met SDE+-subsidie komen van RVO. Voor berekeningen van toekomstige energievragen is gebruik gemaakt van de scenario's van het PBL en WLO, Primos-prognoses voor

woningbouwgroei en de *Nationale Energieverkenning*. De gegevens van de *Analysekaarten* zijn lokaal en regionaal door publieke en private partijen aangevuld in de ateliers en via mail e.d.

Zoals in het document beschreven zijn regionale en lokale bijeenkomsten, zogenoemde ateliers, gehouden waar is gediscussieerd met deskundigen en belanghebbenden. Op [www.energieregionhz.nl](#) vindt u per deelregio de uitkomsten van deze regionale en de lokale bijeenkomsten.

Als onderlegger voor deze gesprekken zijn bouwstenen ontwikkeld en gezamenlijk scenario's opgesteld. De scenario's vindt u op de [website van de energieregio](#). Bij de scenario's zijn bijsluiters geleverd waarin wordt toegelicht hoe de scenario's tot stand zijn gekomen. [Hier](#) is de belangrijkste informatie te vinden over de effectbepaling van de scenario's.

De netbeheerder heeft tot slot een netimpactanalyse gedaan van de opwek en de zoekgebieden zoals die begin maart bekend waren. Deze is als bijlage 5 bij het document gevoegd.

April 2020

Bijlage 3. Weging milieu- aspecten in de RES

★ *Het Advies regionale energiestrategie en milieueffect-rapportage is hier te vinden.*

meer

Meerdere onderdelen en stappen uit het advies van de Cie m.e.r. over de RES en m.e.r.★, zijn onderdeel van het RES-proces. De stappen die in de RES worden gezet om de effecten op het milieu mee te wegen, zijn zichtbaar in het schema en worden in deze paragraaf kort beschreven.

Participatie

In het genoemde advies over de RES en m.e.r. geeft de Cie m.e.r. aan dat een m.e.r-procedure een goed instrument is om participatie te organiseren. Ook deze participatie is in het RES-proces van NHN en NHZ georganiseerd. Het is een *bottom-up* participatief proces, waarbij de RES op maatschappelijk draagvlak (op provinciaal, regionaal en lokaal niveau) wordt getoetst. De milieu-informatie wordt ook in dat proces meegenomen en besproken.

Belemmeringen-/kansenkaart zon, wind, warmte en energie-infrastructuur

Voor iedere RES-deelregio is een foto Energie & ruimte opgesteld●. Deze foto's geven inzicht in het huidige aanbod van hernieuwbare energie, huidige infrastructuur voor warmte en elektriciteit, voorziene ruimtelijke ontwikkelingen, energetische mogelijkheden (onder meer potentiegebieden voor zonne-energie, windenergie, aquathermie en geothermie), toekomstige energie- en warmtevraag, landschappelijke karakteristieken en ruimtelijke beperkingen voor wind- en zonne-energie, waaronder nationale en provinciale beleidsregimes van natuur en landschap (bijvoorbeeld Natuurnetwerk Nederland, weidevogelgebieden, UNESCO-gebieden) en afstanden vanuit veiligheid en geluid.

Beoordelingskader

In verschillende expertsessies is bepaald op welke manier en op welk schaalniveau de effecten van de verschillende scenario's en zoekgebieden voor opwekking van duurzame energie in beeld worden gebracht. Het betreft effecten op de milieuthema's Ruimtegebruik & hinder, Natuur en Landschap en daarnaast economische effecten en kosten en exploitatie. Per thema zijn de criteria benoemd en de methode van effectbepaling beschreven◆.

Alternatieven: scenario's per deelregio

In een MER worden veelal alternatieven beschreven en beoordeeld op effecten. In de concept-RES zijn per deelregio drie scenario's voor de opwekking van duurzame energie beschreven. Deze scenario's hadden als doel om aan de hand van de deze extremen te verkennen welke invulling van de duurzame opwekking van energie past binnen de RES-(deel)regio. Uit de discussie aan de hand van de scenario's komen knelpunten, leerpunten en spanningen naar voren, maar ook kansen voor de regio. De scenario's in de concept-RES zijn te zien als alternatieven in termen van een MER en zijn op een vergelijkbare wijze tot stand gekomen en beoordeeld.

Afbakening: zoekgebieden

Met het fotodocument is een eerste afbakening van geschikte gebieden voor de opwekking van duurzame energie gemaakt (stap 1 RES-proces). Samen met de informatie uit de scenario's en de bouwstenen zijn de zoekgebieden verder afgebakend (stap 4 RES-proces). In de stappen van een concept-RES naar de RES 1.0 worden deze zoekgebieden verder geconcretiseerd. Op deze wijze worden de zoekgebieden steeds verder afgebakend.

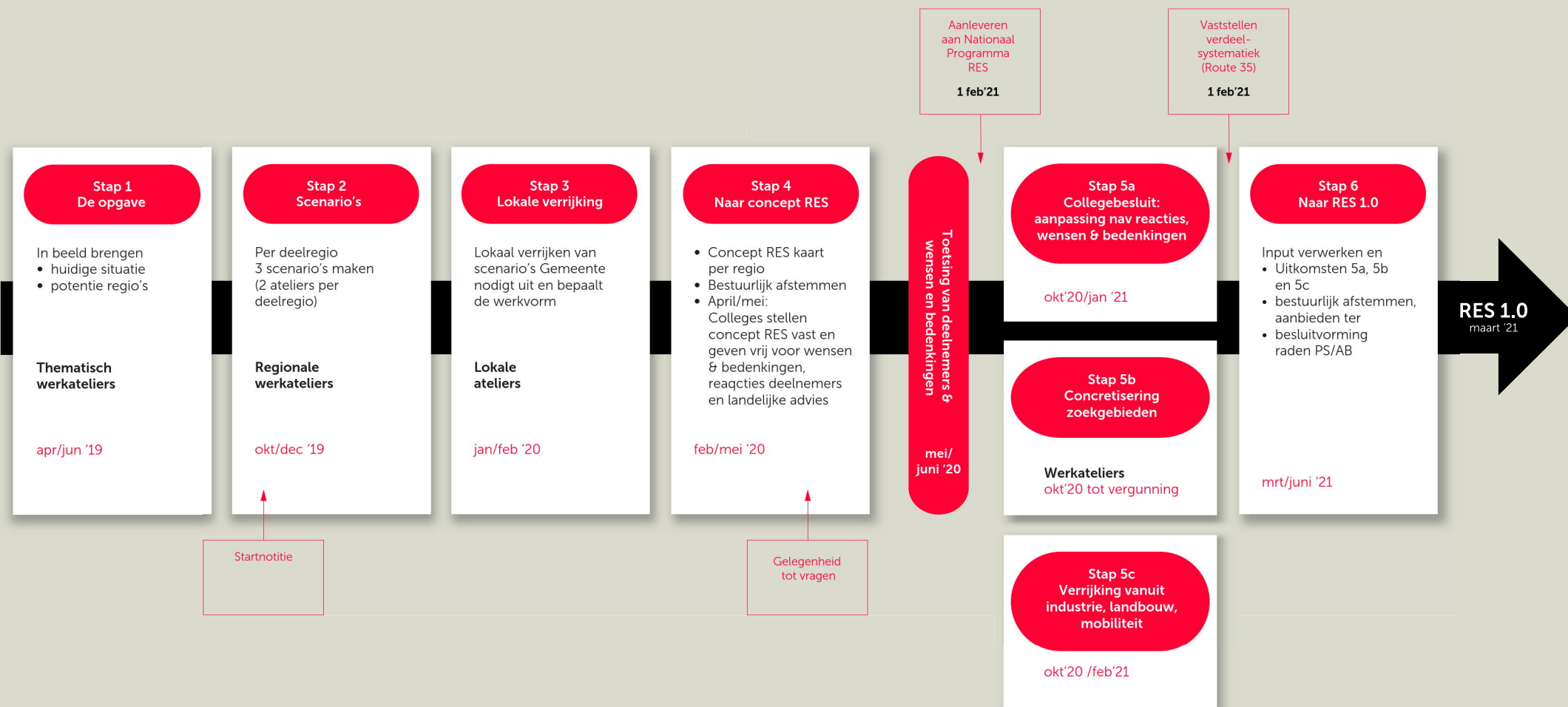
● *Hier staan de NHN & de NHZ documenten*

NHN

NHZ

◆ *De uitkomsten van de expertsessies zijn opgenomen in het Integraal rapport expertsessies effectbepaling.*

meer

Effectbeoordeling in stappen

De effectbeoordeling van milieuthema's in het RES-proces vindt plaats in de volgende stappen:

- effectbeoordeling scenario's;
- effectbeoordeling zoekgebieden: concept-RES;
- effectbeoordeling concretere zoekgebieden: RES 1.0.

Zoals eerder beschreven zijn de scenario's te zien als alternatieven. De zoekgebieden die in de concept-RES worden beoordeeld als een optimalisatie daarvan en de zoekgebieden in de RES 1.0 als een voorkeurskeuze. Bij deze laatste twee beoordelingen wordt voor zover relevant, aangegeven met welke randvoorwaarden rekening gehouden moet worden. In de concept-RES en RES 1.0 sluiten de

effectbeoordelingen aan bij het abstractie-niveau van de zoekgebieden. Onderzoeken naar leefbaarheid zoals geluid, zicht, slagschaduw en ecologische veldonderzoeken, worden niet meegenomen in de concept-RES en de RES 1.0. Dergelijke onderzoeken zijn pas zinvol op lokale schaal aangezien deze specifiek locatiegebonden zijn en afhangen van de concrete scope van het project (zoals omvang, type windturbine, wijze van aanleg enz.). Deze onderzoeken zullen dan ook pas plaatsvinden in het kader van bijvoorbeeld het omgevingsplan of de omgevingsvergunning. Op hoofdlijnen worden wel – zoals ook bij een plan-MER – effecten kwalitatief beschreven in de concept-RES en de RES 1.0, zoals effecten voor Natura2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en voor hinder.

Bijlage 4. Afwegingskader HHNK

	Laag	Middel	Hoog
Zon op dijk	"Nee, tenzij" ●	Beleid aanpassen Opzetten inventarisatie > € + fte ○	Externen stimuleren > € + fte ○
Zon op water	"Nee, tenzij" ○	Beleid aanpassen "Ja, mits" > fte (korte termijn) ●	Externen stimuleren > € + fte ○
Zon op eigen terrein	Opzetten inventarisatie > € + fte ○	"Ja, mits" ●	Externen stimuleren > € + fte ○
Wind op dijk	"Nee, tenzij" ●	Beleid aanpassen "Ja, mits" ○	Externen stimuleren > € + fte ○
Wind op eigen terrein	Huidige inventarisatie doorzetten ○	"Ja, mits" ●	Externen stimuleren > € + fte ○
TEO & TEA	Meedoen Green deal Inventarisatie opzetten en delen > € + fte ○	Initiatieven faciliteren > € + fte ○	Actief gemeentes benaderen > € + fte (++_) ●
Geothermie	"Nee, tenzij" ○	Initiatieven faciliteren ●	Externen stimuleren ○
Nieuwe techniek / aanvraag	Initiatieven afwijzen ○	Initiatieven faciliteren ○	Externen stimuleren ●

Bijlage 5. netimpactanalyse

1

Introductie

Wat is de impact van concept RES op de elektriciteits- en gasinfrastructuur?

De impact van concept RES op de elektriciteits- en gasinfrastructuur wordt berekend met behulp van een rekenmodel. Dit model is gebaseerd op de volgende gegevens:

- De elektriciteits- en gasverbruik van de huishoudens in de regio.
- De elektriciteits- en gasproductie van de concept RES.
- De elektriciteits- en gasvervoer网 in de regio.

De impact van concept RES op de elektriciteits- en gasinfrastructuur wordt berekend met behulp van een rekenmodel. Dit model is gebaseerd op de volgende gegevens:

- De elektriciteits- en gasverbruik van de huishoudens in de regio.
- De elektriciteits- en gasproductie van de concept RES.
- De elektriciteits- en gasvervoer网 in de regio.

Wat is de impact van concept RES op de elektriciteits- en gasinfrastructuur?

De impact van concept RES op de elektriciteits- en gasinfrastructuur wordt berekend met behulp van een rekenmodel. Dit model is gebaseerd op de volgende gegevens:

- De elektriciteits- en gasverbruik van de huishoudens in de regio.
- De elektriciteits- en gasproductie van de concept RES.
- De elektriciteits- en gasvervoer网 in de regio.

2

Introductie

Wat is een netimpactanalyse?

Een netimpactanalyse is een analyse van de gevolgen van een project op de omgeving. Het wordt vaak gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen.

Doel van

Een netimpactanalyse is een analyse van de gevolgen van een project op de omgeving. Het wordt vaak gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen.

- [Wat is een netimpactanalyse?](#)
- [Doel van een netimpactanalyse](#)
- [Hoe wordt een netimpactanalyse uitgevoerd?](#)
- [Wat zijn de voordelen van een netimpactanalyse?](#)

Doel van

Een netimpactanalyse is een analyse van de gevolgen van een project op de omgeving. Het wordt vaak gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen.

Een netimpactanalyse is een analyse van de gevolgen van een project op de omgeving. Het wordt vaak gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen.

Een netimpactanalyse is een analyse van de gevolgen van een project op de omgeving. Het wordt vaak gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen. Het kan worden gebruikt om de impact van een project op de omgeving te beoordelen.

Wat is een netimpactanalyse?

1. **Samenvatting**

2. **Regio in beeld**

3. **Aangeleverde gegevens**

4. **Impact regionaal bod**

5. **Aanbevelingen**

6. **Bijlagen**

1. **Samenvatting**

2. **Regio in beeld**

3. **Aangeleverde gegevens**

4. **Impact regionaal bod**

5. **Aanbevelingen**

6. **Bijlagen**

Samenvatting

U kunt hier meer informatie vinden over de rapportage.

5

7

Samenvatting: conclusies elektriciteitsinfrastructuur

Conclusies elektriciteitsinfrastructuur

De netimpactanalyse heeft aangetoond dat de elektriciteitsinfrastructuur in Nederland voldoende robuust is om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken. De netimpactanalyse heeft aangetoond dat de elektriciteitsinfrastructuur in Nederland voldoende robuust is om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken.

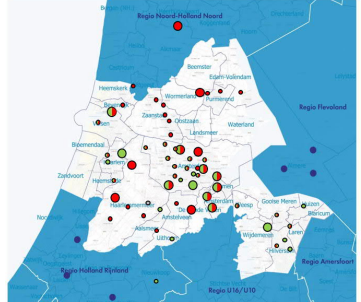
Conclusies elektriciteitsinfrastructuur

- De elektriciteitsinfrastructuur in Nederland is voldoende robuust om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken.
- De elektriciteitsinfrastructuur in Nederland is voldoende robuust om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken.
- De elektriciteitsinfrastructuur in Nederland is voldoende robuust om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken.

Conclusies elektriciteitsinfrastructuur

De netimpactanalyse heeft aangetoond dat de elektriciteitsinfrastructuur in Nederland voldoende robuust is om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken. De netimpactanalyse heeft aangetoond dat de elektriciteitsinfrastructuur in Nederland voldoende robuust is om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken.

De netimpactanalyse heeft aangetoond dat de elektriciteitsinfrastructuur in Nederland voldoende robuust is om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken. De netimpactanalyse heeft aangetoond dat de elektriciteitsinfrastructuur in Nederland voldoende robuust is om de toename van de elektriciteitsvraag te kunnen aanpakken.

Beste 100 elektriciteitsinfrastructuurprojecten in Nederland (2020)

Project	Regio
1. ...	...
2. ...	...
3. ...	...
4. ...	...
5. ...	...
6. ...	...
7. ...	...
8. ...	...
9. ...	...
10. ...	...

U kunt hier meer informatie vinden over de rapportage.

6

7

Samenvatting: conclusies vermogen en tijd

Vermogen

De algemene conclusie is dat het bod bestaat uit geplande grootschalige opwek projecten met een gezamenlijk vermogen van ruim 2600 MW. Deze geplande grootschalige opwek projecten passen in de voorgestelde configuratie niet geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering op andere locaties is gepland dan het verbruik (Zie aanbevelingen voor verdere toelichting).

Categorie	Watt (MW)
Wind	178
Zon	2428
Totaal	2606
Aangepast bod	1850

Er is vanuit de regio een aangepast bod gedaan (groene staaf in het figuur). Deze gegevens zijn na deze doorrekening aangeleverd. Het totale geplande vermogen laat een daling zien naar ongeveer 1850 MW (per 24/03/2020). Het nieuwe bod daalt vrijwel in iedere regio, behalve in Gooi en Vechtstreek.

Tijd

Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgepland zijn in het werkgebied van Lander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren, in het werkgebied van Lander zijn dit er 12 per jaar, en in de regio Noord-Holland Zuid 23 tot 2030, dus **2,3** per jaar.

Jaar	Gerealiseerde stations in Lander werkgebied	Verwachte benodigde stations in regio xxx per jaar
2015	1	0
2016	1	0
2017	4	0
2018	3	0
2019	2	0
Jaarlijks tot 2030	12	23

Het realiseren van een station heeft, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van enkele jaren. Belangrijk is om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van een zoeklocatie zodat we kunnen bouwen als bod concreet is. Daarnaast kan de doorlooptijd worden verkort bij een efficiënte samenwerking tussen Lander, gemeentes en provincies. Daarmee vermijden we langlopende trajecten zoals de A4-zone.

Samenvatting: conclusies ruimte en kosten

Ruimte

Het bouwen van nieuwe energie-infrastructuur neemt fysieke ruimte in. Uit het bod blijkt dat er 27 tot 63 voetbalvelden aan ruimte benodigd zijn. Daardoor kan de inpassing in een dichtbevolkt gebied zoals Noord-Holland Zuid een uitdaging worden.

Wanneer er geen capaciteit meer beschikbaar is op een station, wordt altijd eerst onderzocht of locatieaanpassingen voor de energieverbruikers mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of we stations kunnen uitbreiden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie. Voor nieuwbouw kijken we eerst naar mogelijkheden voor uitbreiding op bestaande stations. In de basisinformatie energie-infrastructuur is meer informatie te vinden over de benodigde ruimte voor een nieuw station.

Kosten

In het Klimaatakkoord hebben partijen aangegeven te streven naar de laagste maatschappelijke kosten voor de energietransitie. Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, wordt onnodige extra maatschappelijke kosten voorkomen. In de basisinformatie energie-infrastructuur is meer informatie te vinden over de gemiddelde kosten van aanpassingen en uitbreidingen van het energienet.

Inzicht in ruimte en kosten

In tabel hiernaast wordt inzicht gegeven in benodigde kosten en ruimtebeslag voor de benodigde aanpassingen in de stations (kabels en andere aanpassingen zijn niet meegerekend). Er is gebruik gemaakt van bovengenoemde kengetallen voor de gemiddelde benodigde ruimte en de inschatting van de kosten.

NB1: In de kosten zijn alleen de verwachte aanpassingen doorgerekend vanuit de nationale back-up dataset. Dit is een conservatieve inschatting van de effecten. Daarnaast is er voor Amsterdam een aparte RES doorrekening gemaakt (op basis van TSA studie) en uit deze doorrekening bleek dat er meer aanpassingen gedaan moeten worden. De weergegeven kosten zijn om deze reden optimistisch en werkelijke kosten zullen waarschijnlijk een stuk hoger uitvallen.

NB2: In deze netimpactanalyse zijn alleen de kosten voor stations meegenomen. De kosten voor bijvoorbeeld kabelverbindingen zijn in de huidige analyse niet meegenomen. De hiernaast weergegeven investeringen beslaan dan ook maar een deel van het totaal en zullen in werkelijkheid significant hoger liggen.

Indicatie van de kosten en ruimte

Scenario	Kosten (mln euro)
Integraal	387
afname	287
Integraal	326
teruglevering	257

	#	Kosten (in miljoenen €)	Ruimtebeslag (in m²)
Nieuw of uitbreiden HS/TS station	7	114 (gem)	105.000 – 280.000 m²
Nieuw of uitbreiden TS/MS station	16	270 (gem)	28.800 – 35.200 m²
Totaal		384 miljoen (gem)	133.800 – 315200 m²

Deze indicaties horen bij een verzwaring van 2440MVA in heel Noord-Holland Zuid

9

However, the two strategies to begeth with one another and reproduce themselves like two people who like to dance. If in one case a dancer has got the wrong partner, it'll be a wrong move, even if he takes a second step and another one, so a wrong move goes on repeating for a couple of times. A dancer has to get the right partner.

11

RES regio in beeld

De 300 gemeenten van de
Regio Noord-Holland Noord, Regio Noord-Holland Zuid, Regio Noord-Holland Oost en Regio Noord-Holland West zijn samen opgenomen in de Regio Noord-Holland.

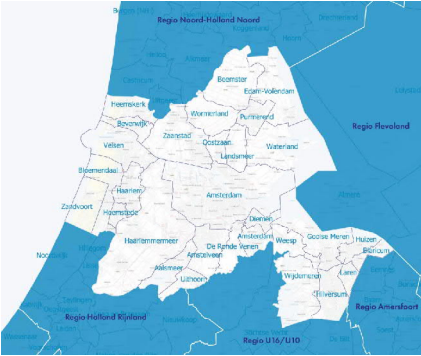
De Regio Noord-Holland is een regio van 300 gemeenten, die samen de provincie Noord-Holland vormen. De regio is opgedeeld in vier subregio's: Regio Noord-Holland Noord, Regio Noord-Holland Zuid, Regio Noord-Holland Oost en Regio Noord-Holland West.

In de regio Noord-Holland zijn 300 gemeenten opgenomen. De regio is opgedeeld in vier subregio's: Regio Noord-Holland Noord, Regio Noord-Holland Zuid, Regio Noord-Holland Oost en Regio Noord-Holland West.

In de regio Noord-Holland zijn 300 gemeenten opgenomen. De regio is opgedeeld in vier subregio's: Regio Noord-Holland Noord, Regio Noord-Holland Zuid, Regio Noord-Holland Oost en Regio Noord-Holland West.

De Regio Noord-Holland is een regio van 300 gemeenten, die samen de provincie Noord-Holland vormen. De regio is opgedeeld in vier subregio's: Regio Noord-Holland Noord, Regio Noord-Holland Zuid, Regio Noord-Holland Oost en Regio Noord-Holland West.

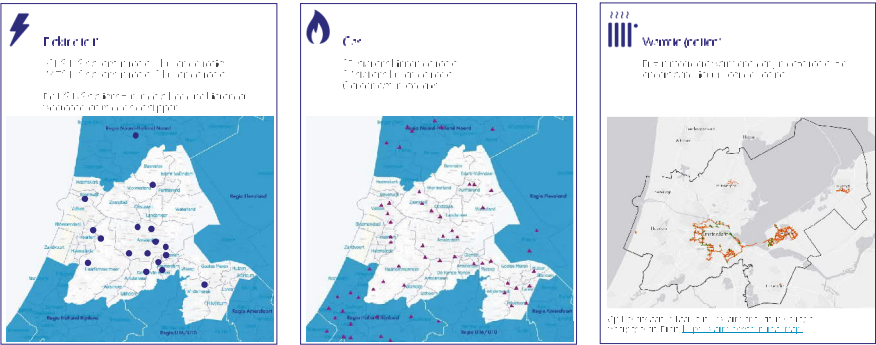
- Regio Noord-Holland Noord
- Regio Noord-Holland Zuid
- Regio Noord-Holland Oost
- Regio Noord-Holland West

12

Regio in beeld

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

Regio in beeld – huidige belasting

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

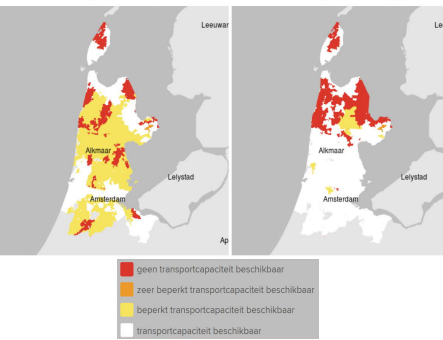
De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur. De regio wordt in beeld gebracht door de drie thema's: energie, water en natuur.

Overzicht van beschikbare capaciteit en beperkingen in N-7 Maart 2020

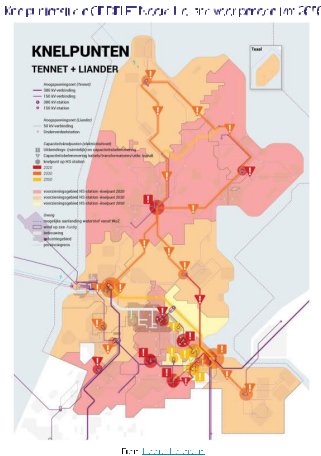

Regio in beeld - Transportschaarste

Symmetrische knelpunten
Op de kaart knelpunten in de regio in beeld zijn aangegeven. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg.

Knelpunten in de regio in beeld
De kaart knelpunten in de regio in beeld is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg.

Invloed van de regio in beeld
De kaart knelpunten in de regio in beeld is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg. De kaart is gebaseerd op de gegevens van de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg.

Aangeleverde gegevens

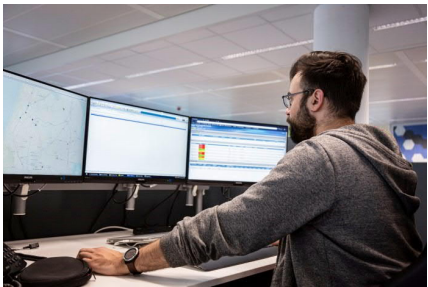

Aangeleverd scenario

Deze tabel geeft de scenario's die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse. De scenario's zijn gebaseerd op de scenario's die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse.

De scenario's zijn gebaseerd op de scenario's die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse. De scenario's zijn gebaseerd op de scenario's die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse.

De scenario's zijn gebaseerd op de scenario's die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse. De scenario's zijn gebaseerd op de scenario's die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse.

Aangeleverde gegevens (1/2)

De tabel geeft de gegevens die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse. De gegevens zijn gebaseerd op de gegevens die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse.

Aanbieder		
Aanbieder	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
Vrij	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf

Overig	
Aanbieder	Bedrijf
Aanbieder	Bedrijf

Vraag		
Aanbieder	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
Vrij	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf
Vrij	Aanbieder	Bedrijf
	Aanbieder	Bedrijf

De tabel geeft de gegevens die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse. De gegevens zijn gebaseerd op de gegevens die zijn aangeleverd voor de Netimpactanalyse.

SBvd88 veel aansluitcapaciteit van duurzame bronnen. Wordt daarmee bedoelt veel aansluitcapaciteit voor de opwek van duurzame energie?

Dan zou ik dat er van maken.

Sman, Bente van der; 23-3-2020

Aangeleverd scenario

Impactanalyse op de omgeving (IWO)

De impactanalyse op de omgeving (IWO) is een onderdeel van de milieueffectrapportage (MER) van het project. Het doel van de IWO is om de mogelijke impact van het project op de omgeving te beoordelen. De IWO is opgesteld op basis van de beschikbare gegevens en de kennis van de projectleider.

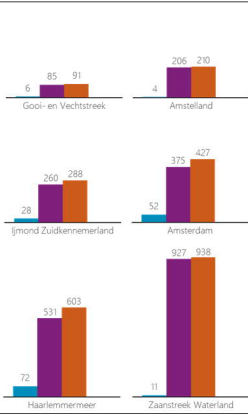
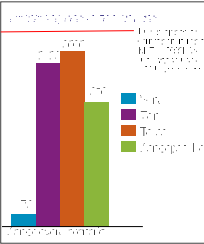
De impactanalyse op de omgeving (IWO) is opgesteld op basis van de beschikbare gegevens en de kennis van de projectleider. Het doel van de IWO is om de mogelijke impact van het project op de omgeving te beoordelen.

De impactanalyse op de omgeving (IWO) is opgesteld op basis van de beschikbare gegevens en de kennis van de projectleider. Het doel van de IWO is om de mogelijke impact van het project op de omgeving te beoordelen.

De impactanalyse op de omgeving (IWO) is opgesteld op basis van de beschikbare gegevens en de kennis van de projectleider. Het doel van de IWO is om de mogelijke impact van het project op de omgeving te beoordelen.

Type gebied	Landbouw	Landbouw	Landbouw	Landbouw	Landbouw	Landbouw
Landbouw	100	100	100	100	100	100
Landbouw	100	100	100	100	100	100
Landbouw	100	100	100	100	100	100
Landbouw	100	100	100	100	100	100

De impactanalyse op de omgeving (IWO) is opgesteld op basis van de beschikbare gegevens en de kennis van de projectleider. Het doel van de IWO is om de mogelijke impact van het project op de omgeving te beoordelen.

Impact regionaal bod: elektriciteit

Analyse aangeleverd scenario

Conclusie
De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.

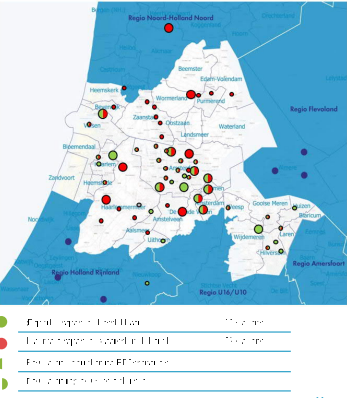
- De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.
- De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.

De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.

- De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.
- De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.

Bestaande situatie (2020)

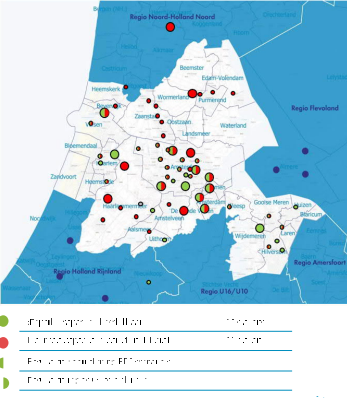
Analyse aangeleverd scenario

Conclusie
De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.

- De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.
- De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren. De EIT heeft kennis gemaakt met de verschillende mogelijkheden om de bestaande situatie te verbeteren.

Bestaande situatie (2020)

De netimpact: ruimte en kosten

Ruimte

De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

Kosten

De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

Individuele kosten

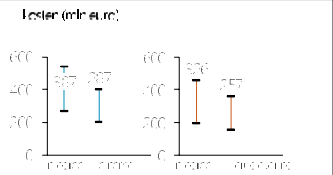
De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

Individuele kosten en ruimte

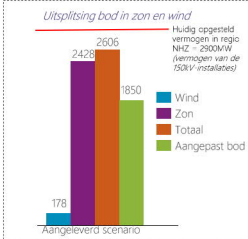
	#	Kosten (miljoen euro)	Ruimte (km²)
Lander Noord-Holland (2020)	7	374	100.000
Lander Zuid-Holland (2020)	6	257	100.000
Totaal		631	200.000

De Lander van de regio Noord-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km². De Lander van de regio Zuid-Holland heeft een oppervlakte van 1.200 km².

De netimpact: een inschatting van haalbaarheid in tijd

Vermogen

De algemene conclusie is dat het bod bestaat uit geplande grootschalige opwek projecten met een gezamenlijk vermogen van ruim 2600 MW. Deze geplande grootschalige opwek projecten passen in de voorgestelde configuratie niet geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering op andere locaties is gepland dan het verbruik (Zie aanbevelingen voor verdere toelichting).

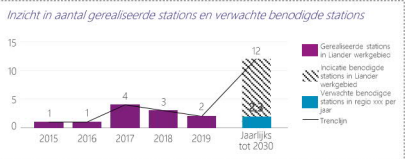

Er is vanuit de regio een aangepast bod gedaan (groene staaf in het figuur). Deze gegevens zijn na deze doorrekening aangeleverd. Het totale geplande vermogen laat een daling zien naar ongeveer 1850 MW (per 24/03/2020). Het nieuwe bod daalt vrijwel in iedere regio, behalve in Gooi en Vechtstreek.

Tijd

Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkggebied van Lander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren, in het werkggebied van Lander zijn dit er 12 per jaar, en in de regio Noord-Holland Zuid 23 tot 2030, dus 2,3 per jaar.

Het realiseren van een station heeft, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van enkele jaren. Belangrijk is om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van een zoeklocaties zodat we kunnen bouwen als bod concreet is. Daarnaast kan de doorlooptijd worden verkort bij een efficiënte samenwerking tussen Lander, gemeentes en provincies. De doorlooptijden kunnen dan worden verkort en daarmee vermijden we langlopende trajecten zoals de A4-zone.

Sector analyse

De sectoranalyse geeft een overzicht van de belangrijkste sectoren die worden aangetroffen in de impactanalyse. De sectoranalyse wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

Bouw
De bouwsector is een van de belangrijkste sectoren die worden aangetroffen in de impactanalyse. De bouwsector wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

Energie
De energiesector is een van de belangrijkste sectoren die worden aangetroffen in de impactanalyse. De energiesector wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

Water
De watersector is een van de belangrijkste sectoren die worden aangetroffen in de impactanalyse. De watersector wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

Verkeer
De vervoerssector is een van de belangrijkste sectoren die worden aangetroffen in de impactanalyse. De vervoerssector wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

Landbouw
De landbouwsector is een van de belangrijkste sectoren die worden aangetroffen in de impactanalyse. De landbouwsector wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

De sectoranalyse wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren. De sectoranalyse wordt gebruikt om de impact van de sector op de omgeving te analyseren.

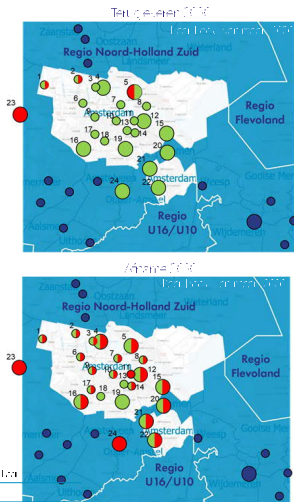

Analyse Amsterdam

Conclusie
De Net Impact Analyse van Amsterdam heeft aangetoond dat er een groot aantal problemen zijn met de huidige situatie van de stad. De meeste problemen zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de stad deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amsterdam dalen.

- Capaciteitsproblemen**
- De capaciteitsproblemen van Amsterdam zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de stad deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amsterdam dalen.
 - De capaciteitsproblemen van Amsterdam zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de stad deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amsterdam dalen.
 - De capaciteitsproblemen van Amsterdam zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de stad deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amsterdam dalen.

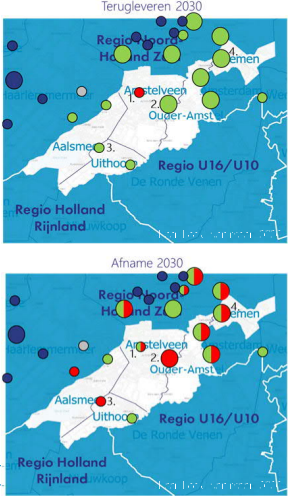
- Soortelijke problemen**
- De soortelijke problemen van Amsterdam zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de stad deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amsterdam dalen.
 - De soortelijke problemen van Amsterdam zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de stad deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amsterdam dalen.

Analyse Amstelland Meerlanden

Conclusie
De Net Impact Analyse van Amstelland Meerlanden heeft aangetoond dat er een groot aantal problemen zijn met de huidige situatie van de regio. De meeste problemen zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de regio deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amstelland Meerlanden dalen.

- Capaciteitsproblemen**
- De capaciteitsproblemen van Amstelland Meerlanden zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de regio deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amstelland Meerlanden dalen.
 - De capaciteitsproblemen van Amstelland Meerlanden zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de regio deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amstelland Meerlanden dalen.
- Soortelijke problemen**
- De soortelijke problemen van Amstelland Meerlanden zijn van nature en zijn niet opgelost door de huidige maatregelen. Het is belangrijk dat de regio deze problemen oplost, anders zal de kwaliteit van leven in Amstelland Meerlanden dalen.

31

32

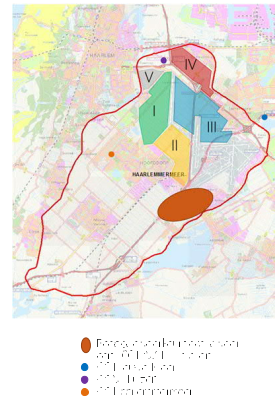
Analyse Haarlemmermeer – aansluiten zonnecarré

Ardeh ker va zafarani

[illegible]

Free eBook
Download now

- Abstract** The purpose of this research was to investigate the effects of a 12-week training program on the cardiorespiratory and muscular endurance of 12-year-old children. The subjects were divided into two groups: a control group and an experimental group. The experimental group performed a 12-week training program consisting of aerobic and strength exercises. The results showed that the experimental group had significantly higher cardiorespiratory and muscular endurance compared to the control group after the 12-week training program. The findings suggest that a 12-week training program can improve the cardiorespiratory and muscular endurance of 12-year-old children.

[illegible]

Analyse Zaanstreek Waterland

Cercise

Following the number one factor, the most common type of crime was drug-related, with an average of 10.4% of respondents reporting drug-related crimes.

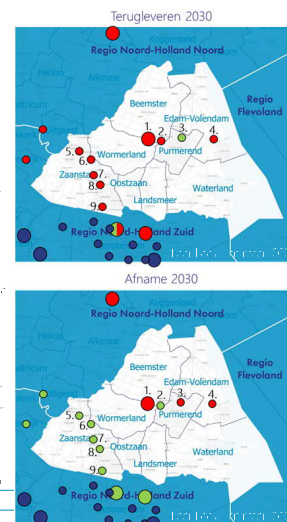
Computer graphics

- **Chlorophylls**
 - **Chlorophyll a** is the most common type of chlorophyll. It is a dark green color and is found in all photosynthetic organisms.
 - **Chlorophyll b** is a light green color and is found in some photosynthetic organisms, such as green algae and higher plants.
 - **Chlorophyll c** is a brownish-green color and is found in some photosynthetic organisms, such as brown algae and diatoms.
 - **Chlorophyll d** is a reddish-brown color and is found in some photosynthetic organisms, such as red algae and cyanobacteria.

See also: [Carbon footprint](#)

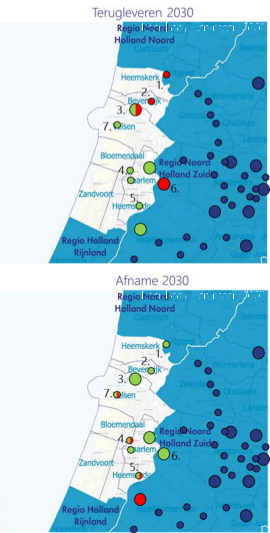
- The *Journal of Management Education* is a peer-reviewed journal of management education. The journal is published quarterly by the American Management Education Association (AMEA). The journal is a leading source of information on management education and is required reading for all management educators. The journal is published by the American Management Education Association (AMEA), a non-profit organization dedicated to the advancement of management education. The journal is published by the American Management Education Association (AMEA), a non-profit organization dedicated to the advancement of management education.

* *For more information on this publication, visit www.fishbase.org and search for the title of the publication. To learn more about the different types of publications, visit www.fishbase.org and click on the "Publications" link.*

Analyse IJmond Zuid-Kennemerland

- Conclusie**
- De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.
- Conclusies**
- De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.
 - De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.
 - De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.
- Samenvatting**
- De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.
 - De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.
 - De uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Zuid-Kennemerland is gebaseerd op de uitwerking van de regionale netimpactanalyse van de regio IJmond Noord-Kennemerland.

Impact regionaal bod: gas

Impact gasinfrastructuur

De impact van gasinfrastructuur

De impact van gasinfrastructuur kan worden verdeeld in drie categorieën: de impact op de omgeving, de impact op de economie en de impact op de maatschappij. De impact op de omgeving wordt bepaald door de uitstoot van broeikasgassen en de impact op de natuur. De impact op de economie wordt bepaald door de kosten van de infrastructuur en de impact op de maatschappij wordt bepaald door de impact op de gezondheid en de veiligheid.

Waarom is dit belangrijk?

De impact van gasinfrastructuur is belangrijk omdat het de basis vormt voor de energievoorziening van Nederland. Het is belangrijk om de impact van de infrastructuur te kennen om de impact op de omgeving, de economie en de maatschappij te kunnen beoordelen.

De impact van gasinfrastructuur kan worden beperkt door de impact op de omgeving te beperken, de impact op de economie te beperken en de impact op de maatschappij te beperken. Dit kan worden gedaan door de impact op de omgeving te beperken, de impact op de economie te beperken en de impact op de maatschappij te beperken.

Aanbevelingen

De impact van gasinfrastructuur kan worden beperkt door de impact op de omgeving te beperken, de impact op de economie te beperken en de impact op de maatschappij te beperken. Dit kan worden gedaan door de impact op de omgeving te beperken, de impact op de economie te beperken en de impact op de maatschappij te beperken.

De impact van gasinfrastructuur kan worden beperkt door de impact op de omgeving te beperken, de impact op de economie te beperken en de impact op de maatschappij te beperken. Dit kan worden gedaan door de impact op de omgeving te beperken, de impact op de economie te beperken en de impact op de maatschappij te beperken.

Afbelieve van de samenwerking met wereldleiders

[illegible]

1. Expenditures for research and development should be expensed as incurred, as opposed to being capitalized and amortized over a period of time, as required by the matching principle. To illustrate, a company that develops a new product should not defer the cost of the product until it is sold.

Arbore, Peter, and J. R. S. Inc.

For behavioral research, it is important to know the properties of the sampling frame and of the frame itself. For example, simple sampling with the list as the sampling frame can lead to nonresponse bias if a wide sampling frame is used and nonresponse is related to the value of the variable being sampled. In contrast, with the telephone as the sampling frame, nonresponse is not related to the value of the variable being sampled. In the case of simple sampling with the list as the sampling frame, the nonresponse bias can be reduced by using a smaller sampling frame, such as a telephone directory. The use of a telephone directory as the sampling frame is also subject to nonresponse bias if the telephone number is not a good proxy for the value of the variable being sampled.

[illegible]

Approximate" curriculum

Researcher's role – working on the infrastructure in emergency mode
 – building on the emergency infrastructure – not on the regular basis – breaking the emergency mode – not the emergency infrastructure – emergency infrastructure – not the emergency infrastructure – not the emergency infrastructure

[illegible]

- Available from your cable provider or at cable.com
 Tech support: 1-800-4-A-VIDEO or 1-800-4-VIDEO
 Text: 1-800-4-A-VIDEO. Email: help@4avideo.com. Web page: 4avideo.com.
 A complete line of products and services for home and professional digital video
 products from 4A Video, the digital video leader.

- From a more practical perspective, it is important to note that a given value of λ can only be achieved by changing the relative number of H_2 and CO_2 molecules in the feed.

Vervolg proces

Involveren IEPB-IG
De IEPB-IG wordt betrokken bij de voorbereiding van de Netimpactanalyse. De IEPB-IG wordt gevraagd om de Netimpactanalyse te beoordelen en te bevestigen. De IEPB-IG wordt gevraagd om de Netimpactanalyse te bevestigen en te bevestigen. De IEPB-IG wordt gevraagd om de Netimpactanalyse te bevestigen en te bevestigen.

Wij hebben een interne samenvatting en conclusies
De interne samenvatting en conclusies worden opgesteld door de IEPB-IG. De interne samenvatting en conclusies worden opgesteld door de IEPB-IG. De interne samenvatting en conclusies worden opgesteld door de IEPB-IG.

Bijlagen

- Verdieping
- Bronnen en verwijzingen
- Afkortingen en terminologie
- Toelichting op methodiek

Detail uitwerking

Item	Code	Code	Code	Code	Code	Code	Code	Code	Code
Item	Code	Code	Code	Code	Code	Code	Code	Code	Code
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12

Flexibiliteitsoplossingen

Indicatie van relatie tussen elektriciteits- en gasnet

		ELEKTRICITEITSNET		GASNET	
warmtevoorziening & infrastructuur	aansluitingen in de woning	woningen per transformator	bovengronds ruimtebeslag	woningen per districtstation	bovengronds ruimtebeslag
huidige situatie (E+G)		400	25 m² (1 transformator)	500	5 m² (1 districtstation)
all electric (E)		150	75 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
HT Warmte (E+W)		250	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
LT warmte (E+W)		200	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
hybride (E+G)		200	50 m²	1000	5 m²

Bronnen en verwijzingen

Titel	Creëer date	Bron
Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje
Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje
Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje
Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje
Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	Definitie van afkorting: afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje	afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje afkorting op een rijtje

Afkorting en terminologie

- [Introduction](#)
- [Getting started](#)
- [Getting started](#)

2

Bijlage 5. Netimpactanalyse

1

Introductie

Betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk
De Nederlandse elektriciteits-, gas- en warmtenetten gaan door de energietransitie ingrijpend veranderen. Zo moet het elektriciteitsnet in hoog tempo uitgebreid worden en moeten er aanpassingen gemaakt worden in het gasnet. Ook wordt het aanleggen en gebruik van warmtenetten op veel plekken verkend. Niet alles is tegelijkertijd mogelijk. Er moeten keuzes worden gemaakt. Het is belangrijk dat we deze uitbreidingen samen efficiënt en slim ontwerpen. We betalen immers allemaal mee aan de kosten ervan. Ook neemt infrastructuur fysieke ruimte in, waardoor de inpassing in een dichtbevolkt land als Nederland een uitdaging kan zijn.

Om te zorgen dat de energie-infrastructuur in de toekomst betaalbaar, betrouwbaar en toegankelijk blijft voor iedereen, is het belangrijk om de impact van regionale keuzes op de energie-infrastructuur inzichtelijk te maken. De netbeheerders hebben hiervoor in samenspraak met Planbureau voor de Leefomgeving en het NP RES [een werkwijze](#) ontwikkeld om de netimpact van de regionale plannen uit te werken. Het 'Netimpact bepalen werkproces' is onderdeel van het afwegingskader Energiesysteem Efficiëntie uit de [Handreiking Regionale Energiestrategie 1.1](#).

Over dit document
Deze rapportage geeft inzicht in de impact op het energienet op basis van de door de regio aangeleverde gegevens. Regionale keuzes worden vertaald naar impact op het niveau van kosten, doorlooptijd en ruimtebeslag van de elektriciteits- en gasinfrastructuur. Bij het bepalen van de impact op de elektriciteitsinfrastructuur is op dit moment gefocust op de impact op hoog spanningsniveau. Zodra de netbeheerder nauwkeurigere gegevens aangeleverd krijgt van de regio is het mogelijk om de impact op meer spanningsniveaus aan te geven.

Wat volgt later?
Na 1 juni (oplevering concept RES) kunnen netbeheerders op een aantal onderdelen meer gedetailleerd inzicht geven. Denk aan de bovenregionale impact van de regio's, de impact op de landelijke hoogspanningsinfrastructuur van TenneT en het totale landelijke beeld. Deze slag kan pas gemaakt worden als de doorrekeningen voor alle regio's gemaakt zijn.

2

Introductie

Gebruikte gegevens en werkwijze

Om de netimpact te bepalen, gebruiken we de aangeleverde gegevens van de regio aangevuld met landelijke gegevenssets. De aangeleverde gegevens van 2 maart 2020 zijn gebruikt de voor doorrekening. Op basis daarvan wordt met rekenmodellen en kennis van experts de netimpact uitgewerkt. De impact is altijd een dynamisch samenspel van vraag en aanbod op de elektriciteits- en gasinfrastructuur. Meer informatie over de [gebruikte gegevens](#) en de [werkwijze](#) is verderop in deze rapportage te vinden.

Na 2 maart 2020 is het bod aangepast door de regio. Deze nieuwe gegevens zijn niet meer meegenomen in de doorrekening. De effecten van deze aanpassingen zijn kwalitatief beoordeeld en tekstueel toegelicht.

Leeswijzer

Het document begint met een overzicht van regiokarakteristieken en een samenvatting van de aangeleverde gegevens. Vervolgens wordt het aangeleverde bod voor de gehele regio beoordeeld inclusief indicatie van impact op de elektriciteitsinfrastructuur in tijd, kosten en ruimte. Tot slot volgen de conclusies en aanbevelingen per deelregio.

In de bijlage is de volgende informatie beschikbaar:

- [Verdieping](#)
- [Bronnen en verwijzingen](#)
- [Terminologie en gebruikte afkortingen](#)
- [Een toelichting op de methodiek](#)

Disclaimer

Dit document is met zorg samengesteld ten behoeve van de RES ontwikkeling in een regio.

Het document geeft een globale indicatie van de impact van de regionale ontwikkelingen op het elektriciteitsnet vanuit de beschikbare informatie op het moment van analyse. Door dit globale karakter worden diverse onderwerpen niet meegenomen, bijvoorbeeld de belasting op individuele kabels of de lokale spanningskwaliteit op delen van het net. Ook is in deze doorrekening de impact op het hoogspanningsnet van TenneT niet meegenomen.

Deze indicatie van de impact is beoordeeld vanuit de huidige wet- en regelgeving. Het is mogelijk dat netbeheerders door Europese of nationale ontwikkelingen andere mogelijkheden of verplichtingen krijgen. Dit kan invloed hebben op de indicatie van de impact.

De impact is bepaald op basis van gegevens aangeleverd vanuit de regio, aangevuld met back-up gegevens vanuit het NP RES. Lander draagt geen verantwoordelijkheid voor deze gegevens.

De informatie in dit document kan gebruikt worden om het RES bod in een regio verder te ontwikkelen. Het verdient de aanbeveling om deze informatie altijd samen met de regionale plannen te publiceren. Deze netimpact analyse kan tot verkeerde conclusies leiden wanneer de context van de regionale plannen niet wordt meegenomen.

Aan de informatie in dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

3

Klik op de tekst om naar het betreffende onderdeel te gaan.

1. Samenvatting

2. Regio in beeld

3. Aangeleverde gegevens

4. Impact regionaal bod

5. Aanbevelingen

6. Bijlagen

4

Samenvatting

Klik op het icoon om naar de inhoudsopgave te gaan.

5

5

Samenvatting: conclusies elektriciteitsinfrastructuur

Energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk

Een robuuste energie-infrastructuur is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de ambities in de RES en het klimaatakkoord. Daarom wordt in deze rapportage de impact van de concept RES scenario's op de energie-infrastructuur toelicht.

Beschrijving van aangeleverde data en aantal scenario's

- De regio heeft de gegevens voor grootschalige opwek (wind, zonnepanelen en gebouw-gebonden) zelf aangeleverd. De netimpactbepaling is gedaan op basis van de op 2 maart aangeleverde gegevens. Veranderingen in het concept-RESbod die ontstaan zijn uit ambtelijke overleggen nadien zijn niet meegenomen in deze doorrekening.
- Voor de 12 overige gegevens is gebruik gemaakt van landelijk opgestelde back-up sets (zie slide 18).
- De regio heeft één scenario aangeleverd om door te rekenen.

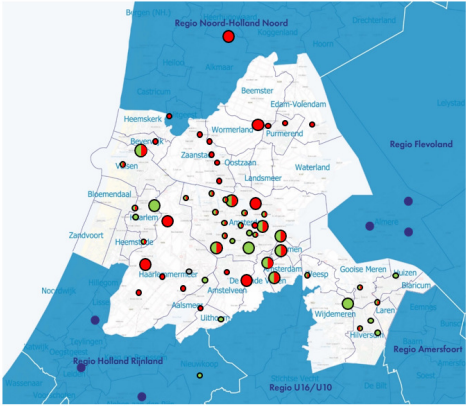
Elektriciteitsinfrastructuur

De RES-regio Noord-Holland Zuid is omvangrijk en bevat 55 stations. De regio Noord-Holland Zuid bestaat voor een groot deel uit verstedelijk gebied. Dit betekent dat er al een robuust net ligt om aan de energievraag te voldoen, maar op 23 stations wordt de maximale capaciteit bereikt. Dit robuuste net zorgt er ook voor dat er veel netcapaciteit beschikbaar is voor opwek van duurzame energie. De regio bestaat uit zes deel RES-regio's die elk een eigen bod uit brengen.

Op basis van de netimpactberekening wordt verwacht dat in 2030 op 23 stations de maximale capaciteit bereikt wordt, zij het aan de afnemers- of terugleveringszijde. Als we alleen naar teruglevering kijken, dan verwachten we 15 overbelaste stations. Er kan dus gesteld worden dat grootschalige opwek op een meerderheid van de stations wel binnen het huidige elektriciteitsnet past qua capaciteit. In dit verstedelijkte gebied met bijbehorende hoge energievraag zijn er meer knelpunten te verwachten aan de afnemerskant. Gezien de doorlooptijd van het maken van nieuwe stations, zeker in hoogstedelijk gebied, moet uiterlijk in 2023 gestart worden met planprocedures om nieuwe stations in 2030 gerealiseerd te kunnen hebben.

Op basis van regionale studies zoals de thematische studie elektriciteit Amsterdam blijkt dat een veel hoger aantal stations overbelast raakt dan naar voren komt in deze netimpactberekening. In het figuur is dit weergegeven met de halve cirkels. Dit verschil is te verklaren door de gebruikte verbruiksgegevens. In deze RES doorrekening is de nationale back-up gegevens set gebruikt. Deze back-up set is niet compleet; bijvoorbeeld datacenters zijn niet in deze prognose meegenomen.

Beschikbare capaciteit op stations voor afnemen en teruglevering (in 2030).

*De netimpactanalyse is uitgevoerd met de op 2 maart 2020 aangeleverde data.

6

6

3

Samenvatting: conclusies vermogen en tijd

Vermogen

De algemene conclusie is dat het bod bestaat uit geplande grootschalige opwek projecten met een gezamenlijk vermogen van ruim 2600 MW. Deze geplande grootschalige opwek projecten passen in de voorgestelde configuratie niet geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering op andere locaties is gepland dan het verbruik (Zie aanbevelingen voor verdere toelichting).

Tijd

Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkgebied van Lander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren. In het werkgebied van Lander zijn dit er 12 per jaar, en in de regio Noord-Holland Zuid 23 tot 2030, dus **2,3** per jaar.

Uitsplitsing bod in zon en wind

Categorie	Waarde (MW)
Huidig opgesteld vermogen in regio NHZ = 2900MW (vermogen van de 150kV-installatie)	2900
Wind	178
Zon	2428
Totaal	2606
Aangepast bod	1850

Er is vanuit de regio een aangepast bod gedaan (groene staaf in het figuur). Deze gegevens zijn na deze doorrekening aangeleverd. Het totale geplande vermogen laat een daling zien naar ongeveer 1850 MW (per 24/03/2020). Het nieuwe bod daalt vrijwel in iedere regio, behalve in Gooi en Vechtstreek.

Inzicht in aantal gerealiseerde stations en verwachte benodigde stations

Jaar	Gerealiseerde stations in Lander werkgebied	Indicatie benodigde stations in Lander werkgebied	Verwachte benodigde stations in regio xxx per jaar
2015	1	1	1
2016	1	1	1
2017	4	4	4
2018	3	3	3
2019	2	2	2
Jaarlijks tot 2030	12	12	12

Het realiseren van een station heeft, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van enkele jaren. Belangrijk is om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van een zoeklocatie zodat we kunnen bouwen als bod concreet is. Daarnaast kan de doorlooptijd worden verkort bij een efficiënte samenwerking tussen Lander, gemeentes en provincies. Daarmee vermijden we langlopende trajecten zoals de A4-zone.

Indicatieve benodigde tijd voor het bouwen van een nieuw station

Station type	Planprocedures (jaren)	Uitvoering (jaren)	Onzekerheid (jaren)
Nieuw HS/TS of HS/MS station	1	2	1
Nieuw TS/MS station	1	2	1
Nieuw MS/LS station	1	2	1
Gepland station A4 zone	1	2	1

7

Samenvatting: conclusies ruimte en kosten

Ruimte

Het bouwen van nieuwe energie-infrastructuur neemt fysieke ruimte in. Uit het bod blijkt dat er 27 tot 63 voetbalvelden aan ruimte benodigd zijn. Daardoor kan de inpassing in een dichtbevolkt gebied zoals Noord-Holland Zuid een uitdaging worden.

Kosten

Wanneer er geen capaciteit meer beschikbaar is op een station, wordt altijd eerst onderzocht of [flexibiliteit oplossingen](#) voor de energieverbruikers mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of we stations kunnen uitbreiden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie. Voor nieuwbouw kijken we eerst naar mogelijkheden voor uitbreiding op bestaande stations. In [de basisinformatie energie-infrastructuur](#) is meer informatie te vinden over de benodigde ruimte voor een nieuw station.

Inzicht in ruimte en kosten

In tabel hiernaast wordt inzicht gegeven in benodigde kosten en ruimtebeslag voor de benodigde aanpassingen in de stations (kabels en andere aanpassingen zijn niet meegerekend). Er is gebruik gemaakt van bovengenoemde kengetallen voor de gemiddelde benodigde ruimte en de inschatting van de kosten.

NB1: In de kosten zijn alleen de verwachte aanpassingen doorgerekend vanuit de nationale back-up dataset. Dit is een conservatieve inschatting van de effecten. Daarnaast is er voor Amsterdam een aparte RES doorrekening gemaakt (op basis van TSA studie) en uit deze doorrekening bleek dat er meer aanpassingen gedaan moeten worden. De weergegeven kosten zijn om deze reden optimistisch en werkelijke kosten zullen waarschijnlijk een stuk hoger uitvallen.

NB2: In deze netimpactanalyse zijn alleen de kosten voor stations meegenomen. De kosten voor bijvoorbeeld kabelverbindingen zijn in de huidige analyse niet meegenomen. De [hiernaast](#) weergegeven investeringen beslaan dan ook maar een deel van het totaal en [zullen](#) in werkelijkheid significant hoger liggen.

Indicatie van de kosten en ruimte

Categorie	Integraal (mln euro)	Afname (mln euro)	Integraal (m²)	Teruglevering (m²)
Kosten	387	287	326	257

	#	Kosten (in miljoenen €)	Ruimtebeslag (in m²)
Nieuw of uitbreiden HS/TS station	7	114 (gem)	105.000 – 280.000 m²
Nieuw of uitbreiden TS/MS station	16	270 (gem)	28.800 – 35.200 m²
Totaal		384 miljoen (gem)	133.800 – 315200 m²

Deze indicaties horen bij een verzwaaring van 2440MVA in heel Noord-Holland Zuid

8

Samenvatting: conclusies bod

Elektriciteitsinfrastructuur

De verhouding tussen de opwekking van zonne-energie en windenergie laat zien dat er een groter vermogen voor zon dan voor wind gepland is. Ruim 93% van het voorgestelde opwekvermogen bestaat uit zon. Voor een verstedelijk gebied is dit een logische uitkomst. Er zijn beperkende factoren voor de aanleg van windturbines: grote delen in de regio zijn aangemerkt als werelderfgoed, natuur (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) stillet gebied, weidevogelgebied. Aanvullend gelden er veiligheidsbeperkingen rondom Schiphol. Door de ligging van Schiphol in deze regio zijn de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines beperkt.

Over het algemeen zorgt het combineren van zon en wind voor een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet. Hoewel wind in deze regio niet veel voorkomend is, zien we toch een combinatie van wind en zon in het zuiden van Haarlemmermeer en wordt er door deze combinatie goed gebruik gemaakt van de netcapaciteit.

Een andere optimalisatie ligt in het lokaal opwekken waar de energie wordt verbruikt. In dit bod wordt er veel zon op dak geplaatst. Dit is de meest optimale manier om opwek en verbruik aan elkaar te koppelen. Toch kunnen er ook nadelen kleven aan deze vorm van opwek als dit op zeer grote schaal gebeurt. Wanneer ieder dak in een straat wordt volgelegd met zonnepanelen kan dit tot overbelasting leiden van het laagspannings- en distributienet. Dit komt niet naar voren in deze netimpactanalyse omdat deze op een hoger netniveau wordt berekend. Een oplossing voor dit probleem is het toepassen van "curtailment". Door deze methode wordt er een iets kleinere vermogen aangesloten dan het maximale vermogen van de zonnepanelen. Op die manier wordt er aan peakshaving gedaan met een beperkte invloed op de hoeveelheid duurzaam geproduceerde energie. Door deze methode kunnen er meer zonnepanelen worden aangesloten.

Naast het zon op dak combineren zien we in deze regio ook een combinatie van zonneweides koppelen aan grote verbruikers zoals datacenters. Dit is een mooi voorbeeld van lokaal opwekken waar er verbruik is.

Zonneweides op grotere schaal kunnen door dusterling ook efficiënt aangesloten worden.

Een grote zonneweide kan geclusterd worden tot één grote aansluiting en kan er direct op een grootverbruiker (bijvoorbeeld een datacenter) worden aangesloten. Daarnaast kunnen gedusterde zonneweides direct aan Tennet aangesloten worden. Beide mogelijkheden worden voorgesteld voor het zonnecarré in Haarlemmermeer. Liander is voorstander van een dusterling van grootschalige opwekking. Door clustering raakt het landschap minder versnipperd. Voor Liander is het makkelijk een maal benodigde aanpassingen in één groot gebied realiseren dan meerdere aanpassingen in kleinere gebieden.

Uit het aangeleverde scenario komen ook een aantal knelpunten naar voren. Dit zijn met name gebieden waar in verhouding niet veel energieverbruik is. Voor grootschalige opwek initiatieven is er op deze plaatsen een beperkte teruglevering mogelijk en kan het interessant zijn om de opwek te verplaatsen naar andere gebieden.

Gasinfrastructuur

Werk als regio (via de Regionale Structuur Warmte) en als gemeenten (via de Transitievisies Warmte) verder uit welke warmteoplossingen waar het best toegepast kunnen worden. Onderzoek de mogelijkheden voor het gebruik van de gasinfrastructuur.

De netbeheerders zetten de gasnetten graag in voor een alternatieve warmtebron. Zo voorkomen we zoveel mogelijk onnodige afschrijvingen van het gasnet en onnodige kosten voor het verwijderen van de gasinfrastructuur.

Groen gas kan een waardevolle bijdrage leveren in de transitiefase richting een aardgasloze toekomst. Groen gas is biogas dat wordt opgewerkt tot de kwaliteit van aardgas en kan worden ingevoerd in de gasnetten van netbeheerders.

In het aangeleverde scenario is groen gas nog geen onderdeel van het bod. We willen benadrukken dat het gebruik van groen gas in uw regio extra kosten voor verzwaren van elektriciteitsnetten kan voorkomen en eraan bijdragen dat regionale ambities tijdig gerealiseerd worden.

9

Samenvatting: aanbevelingen RES-bod

Aanbevelingen voor de samenwerking met uw netbeheerder

De regio NHZ heeft geen data aangeleverd voor de ontwikkeling van het energieverbruik. Alle data met betrekking tot energieverbruik komen uit nationale databanken (NP RES en Elaad) en deze databanken voorzien niet in iedere sector de juiste data en in sommige gevallen is er geen data. Datacenters en warmtepompen in bestaande woningen zijn grote componenten in de energievraag van Noord Holland Zuid, maar deze maken geen onderdeel uit van de nationale back-up set. Dit leidt tot een onderschatting van het energieverbruik in 2030 en als gevolg hiervan komen er weinig knelpunten aan de energieverbruik kant.

We willen aanbevelen dat deze dataset wordt verrijkt zodat voor deze regio een accuraat beeld gevormd kan worden van het te verwachten energieverbruik. Door het ontwikkelen van een eigen NHZ dataset met gevalideerde input zal het advies van Liander scherper worden met betrekking tot de te verwachten aanpassingen in het net. We kunnen daarnaast aanbevelen dat er een integratie moet gaan plaatsvinden tussen de gegevens van de Systeemstudie Noord-Holland en de nationale back-up data.

Het afstemmingsproces van het opstellen van boden kan verbeterd worden. Het doorrekenen van het aangeleverde bod kost tijd en tijdens het doorrekenen van deze concept-RES zijn er een aantal aanpassingen door de regio uitgevoerd op het RES bod. We hebben kwalitatief deze nieuwe boden beoordeeld en het is gebleken dat er in sommige gevallen een flinke wijziging heeft plaatsgevonden. Deze wijzigingen zijn in dit stadium niet meer door te rekenen en als gevolg kunnen conclusies en aanbevelingen veranderen. Per deelregio is aangegeven waar wij een andere verwachting hebben ten opzichte van de aangeleverde data.

Kijk waar er draagvlak is, zowel bestuurlijk als bij de bewoners, voor het realiseren van duurzame opwek. Zodra er concrete ideeën zijn kunnen we in gesprek over doorlooptijden voor het realiseren van de plannen. Zo kunnen we nu al starten met werken aan het doel voor 2030.

Aanbevelingen voor het RES-bod

De regio bestaat voor een groot deel uit verstedelijk gebied met een hoog energieverbruik. Daar wordt nog niet optimaal gebruik van gemaakt. We zien op de terugleveringskant vooral in de buitengebieden dat de netten hun maximale capaciteit bereiken. In de stedelijke gebieden gebeurt dat nauwelijks. We willen adviseren om goed te kijken of er mogelijkheden zijn om de opwek meer te verplaatsen richting de stations waar nog teruglevercapaciteit beschikbaar is.

Uw netbeheerder is voorstander van een dusterling van grootschalige opwekking (zon of/ en wind). Dit komt doordat een grote aanpassing makkelijker te realiseren is dan meerdere kleine aanpassingen. Een gebiedsgerichte aanpak met gedusterde aanvragen heeft ook een grote voorkeur om het werk planmatig aan te pakken om zo de juiste technische oplossingen te realiseren en heeft daarnaast voordelen zoals minder kosten (lagere energierekeningen), minder ruimtegebruik en kans dat energieinfra eerder klaar is voor regionale ambities. Tijdens deze netimpact analyse is het clusteren van grootschalige opwek nog niet aan de orde gekomen. In de volgende doorrekening is het goed om potentiële clusterlocaties te specificeren. Hierdoor komen we, via het iteratieve proces van de RES, tot een gedragen plan waarop de netbeheerder kan gaan investeren.

Het aanpassen van energie-infrastructuur kost tijd. Netbeheerders hebben voldoende tijd nodig om de energie-infrastructuur uit te breiden en aan te passen. Daarnaast geldt dat de verschillende opwektechnieken verschillende doorlooptijden hebben. Zonneparken kunnen in verhouding snel aangelegd worden, soms zelfs binnen een half jaar. Liander kan netaanpassingen en aansluitingen niet zo snel realiseren.

Houdt rekening met de opgave voor 2050. De opgave stopt niet bij 2030 en Liander zal haar investeringen niet alleen moeten baseren op de opgave voor 2030 maar ook moeten doorkijken naar 2050 om het zo efficiënt mogelijk in te passen.

Disclaimer

Dit document is met zorg samengesteld. Het geeft een indicatie van de impact van de regionale ontwikkelingen op het elektriciteits- en gasnet. De informatie in dit document kan gebruikt worden om het RES bod in een regio verder te ontwikkelen. Het verdient de aanbeveling om deze informatie altijd samen met de regionale plannen te publiceren. Aan de informatie in dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

10

RES regio in beeld

De 30 RES regio's van Nederland
Eén van de afspraken uit het klimaatakkoord is dat [30 regio's in Nederland](#) een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Gemeenten, provincies en waterschappen hebben zelf de begrenzing gekozen.

De RES regio Noord-Holland Zuid ligt in provincie Noord-Holland en bestaat uit de volgende gemeenten:

Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Beverwijk, Blaricum, Bloemendaal, Diemen, Edam-Volendam, Gooise Meren, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Hilversum, Huizen, Landsmeer, Laren, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Velsen, Waterland, Weesp, Wijdemeren, Wormerland, Zaanstad, Zandvoort.

In deze regio liggen 3 waterschappen, namelijk: Hoogheemraadschap Rijnland, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht, en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

In het grootste deel van de regio is Liander de regionale netbeheerder voor zowel gas als elektra. In Heemstede is Stedin de regionale netbeheerder voor zowel gas als elektra. In Aalsmeer, Uithoorn, Amstelveen, Ouderkerk a/d Amstel, Haarlemmerliede, Zandvoort, Heemskerk en Beverwijk is Stedin de regionale netbeheerder voor gas, en Liander voor elektra. Daarnaast zijn in de regio landelijke netbeheerders TenneT en Gasunie actief.

De RES regio Noord-Holland Zuid grenst aan de volgende RES regio's:

- Noord-Holland Noord
- Holland Rijnland
- Amersfoort
- Utrecht (U10 / U16)

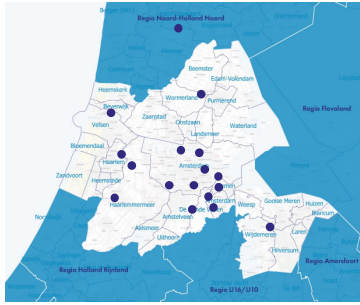
Regio in beeld

Er zijn verschillende energiedragers. In Nederland kennen we vooral elektriciteit, (aard)gas en warmte. Voor deze verschillende energiedragers kennen we verschillende energie-infrastructuren om de energie te transporteren.

Elektriciteit*

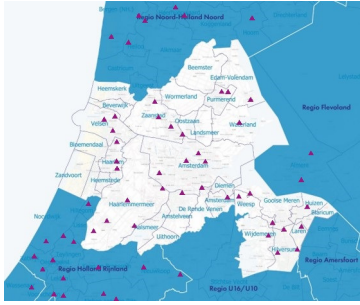
16 HS/MS stations in regio, 1 buiten de regio
44 TS/MS stations in regio, 2 buiten de regio

De HS/MS stations zijn in de afbeelding hieronder weergegeven middels de stippen.

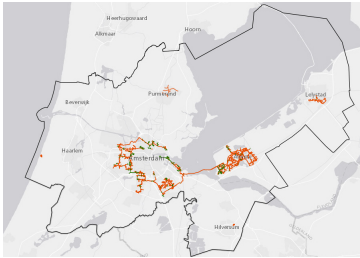
Gas

35 stations binnen de regio
24 stations buiten de regio
0 groen gas invoeder(s)

Warmte (netten)

Er zijn meerdere warmtenet(ten) in deze regio, zie onderstaand figuur voor de ligging.

Op bovenstaande kaart zijn de warmtenetten in de regio weergegeven. Bron: <https://warmteiscool.nl/roadmap/>

*= voor uitleg terminologie en afkortingen: zie [de bijlage](#).

13

13

Regio in beeld – huidige belasting

Het elektriciteitsnet raakt op steeds meer plekken vol. Dat komt onder meer door ontwikkelingen van zonneparken, datacenters en andere snel ontwikkelende energie-intensieve sectoren zoals glastuinbouw.

De ruimte op het net noemen we de beschikbare transportcapaciteit. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het terugleveren van elektriciteit en het afnemen van elektriciteit.

In de regio Noord-Holland Zuid geldt dat er op dit moment zowel voor het afnemen- als het terugleveren van elektriciteit niet overal voldoende capaciteit beschikbaar is. Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor afnemen betekent dit dat niet alle aanvragen voor het afnemen van stroom kunnen worden gerealiseerd. Wanneer er geen transportcapaciteit beschikbaar is voor terugleveren betekent dit dat niet alle aanvragen voor teruglevering van duurzame energie kunnen worden gerealiseerd.

De afbeeldingen hiernaast geven het beeld ten tijde dat dit document is opgesteld (maart 2020). Een actueel overzicht van beschikbare transportcapaciteit voor het afnemen en terugleveren van elektriciteit is [hier](#) te vinden.

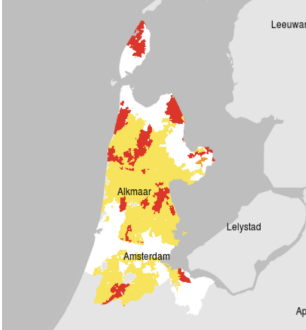
Een beperking in transportcapaciteit kan op verschillende (installatie)niveaus worden veroorzaakt (zoals kabels, beschikbare velden etc.). In deze netimpactanalyse wordt de capaciteit alleen weergegeven op stationsniveau en zijn bijvoorbeeld kabels en beschikbaarheid van velden niet meegenomen. In deze netimpact analyse worden alleen knelpunten op stations weergegeven, dit geeft daardoor een beperkt inzicht in de knelpunten.

Lander benut flexibele oplossingen om ruimte op het elektriciteitsnet te creëren. Dit zijn vaak geen structurele oplossingen, maar deze kunnen wel tijdelijk beperkte ruimte opleveren. Voor meer informatie zie [de bijlage](#).

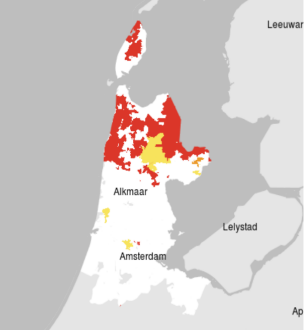
Per deelregio zijn achtergronden te vinden over de specifieke knelpunten per station. In de rest van deze analyse zijn achtergronden te vinden over de specifieke knelpunten per station.

Overzicht van beschikbare capaciteit en beperkingen in NHZ – Maart 2020

Beschikbare capaciteit afnemen

Beschikbare capaciteit terugleveren

■ geen transportcapaciteit beschikbaar
■ zeer beperkt transportcapaciteit beschikbaar
■ beperkt transportcapaciteit beschikbaar
■ transportcapaciteit beschikbaar

14

14

Regio in beeld - Transportschaarste

Systeemstudie Noord-Holland

In 2019 is door CE Delft in opdracht van o.a. de provincie Noord-Holland en Lander een systeemstudie uitgevoerd met als doel een integraal beeld te kunnen geven van de (energie)ontwikkelingen in de toekomst (voor 2020-2030-2050) en de impact hiervan op de noodzakelijke infrastructuur.

Eén van de voornaamste conclusies van deze systeemstudie is dat een groot deel van het elektriciteitsnetwerk onder druk staat of komt te staan en dat Lander de komende jaren veel werkzaamheden zal hebben aan het uitbreiden van het net. Inzicht in ontwikkelingsplannen, zoals bijvoorbeeld door middel van een vastgestelde RES, helpt Lander om verantwoorde investeringskeuzes te kunnen maken.

Verdieping scenario analyse

Naast de systeemstudie zijn in 2019 zijn door Lander verdiepende scenario studies uitgevoerd met als doel om een integraal beeld te kunnen geven van de belasting van de elektra infrastructuur. De studie is gemaakt in samenwerking met de gemeenten uit de regio Noord-Holland zuid. De voornaamste conclusie van deze scenariostudie is dat binnen 10 jaar een aanzienlijk deel van de stations in het elektriciteitsnet in de regio overbelast raakt. Het gaat daarbij voornamelijk om knelpunten met betrekking tot afname van elektriciteit. Deze worden gedreven door de snel toenemende vraag naar meer energie in de regio. Het RES-bod heeft voornamelijk impact op de terugleveringszijde van het net. Dit kan daarom tot nieuwe knelpunten leiden.

Investeringsen

Om de energietransitie te faciliteren en aan de toenemende vraag naar capaciteit te kunnen voldoen, is het uitbreiden van het elektriciteitsnet noodzakelijk. De komende jaren moeten onder andere enkele nieuwe onderstations gerealiseerd worden. Eén van de noodzakelijke uitbreidingen ligt in gemeente Haarlemmermeer (A4 zone), de afgelopen jaren is er nog geen akkoord behaald over de definitieve locatie van het station. In het jaarplan van 2020 heeft Lander de ambitie geuit om in heel Noord-Holland nog eens 271 miljoen euro te investeren van de totale 882 miljoen die Lander voor haar hele verzorgingsgebied heeft gepland.

Deze impact analyse houdt geen rekening met de geplande uitbreidingen. Deze uitbreidingen zullen meer ruimte bieden voor het aansluiten van duurzame opwek.

Knelpuntenstudie CE DELFT Noord Holland voor periode t/m 2050

Bron: Noord-Holland.nl

15

Aangeleverde gegevens

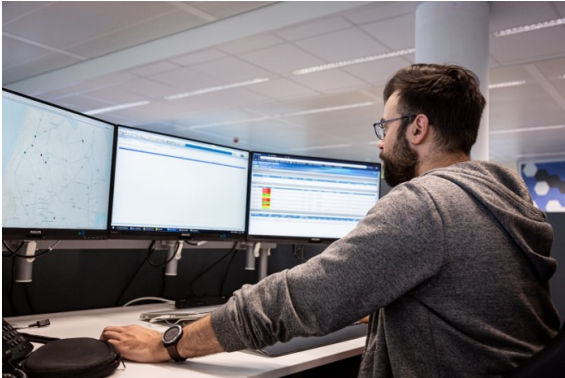
16

Aangeleverd scenario

Liaender heeft op 2 maart jl. data verkregen voor de netimpactbepaling. Deze data is geleverd vanuit het programmamanagement van de RES regio Noord-Holland Zuid voor de hele RES regio.

Alleen de data voor grootschalig opwek zon (gebouw en niet gebouw gebonden) en windopwek komt vanuit de regio. Voor de overige categorieën is de door het NPRES verstrekte backup-data gebruikt.

Inmiddels zijn de aangeleverde gegevens veranderd, evenals onderliggende zoekgebieden. Dit betekent dat de uitkomsten van onze netberekening niet meer geheel in lijn zullen lopen met de huidige status van het concept RESbod. De huidige gegevens geven daarmee een eerste indicatie, welke richting RES 1.0 steeds concreter moet worden.

17

Aangeleverde gegevens (1/2)

De impact van dit regionale bod is doorgekeurd aan de hand van verschillende gegevensbronnen. De regio is gevraagd om informatie aan te leveren over verwachte duurzame opwekking (aanbod) en verwachte ontwikkelingen van afnemers van energie (vraag). Wanneer geen gegevens zijn aangeleverd is gebruik gemaakt van de landelijke back-up gegevens van het NP RES. Voor elektrisch vervoer wordt gerekend met een basis gegevensset opgesteld door stichting Elaad. Voor een aantal onderdelen zijn (nog) geen gegevens beschikbaar. In onderstaande tabel ziet u welke gegevens zijn gebruikt.

Aanbod

Elektriciteit	Wind op land	Regio
	Grootschalig gebouwgebonden zon (>1 kWp)	Regio
	Grootschalig niet-gebouwgebonden zon (zonnevelden) (>15 kWp)	Regio
	Kleinschalige zon (<15 kWp)	Back-up
	Overige duurzame opwek	Back-up
Gas	Groengas	Back-up
Waterstof	Groene waterstof	Geen gegevens

Overig

Gebouwde omgeving warmtestrategie	Back-up
Flexibiliteit	Geen gegevens

Vraag

Elektriciteit	Nieuwbouw woningen	Back-up
	Nieuwbouw utiliteit	Back-up
	Bestaande utiliteit	Back-up
	Elektrisch vervoer	Basis
	Landbouw/glastuinbouw	Back-up
	Datacenters*	Alleen Haarlemmermeer
Gas	Industrie	Back-up
	Utiliteit	Back-up
	Industrie	Back-up
	Landbouw/glastuinbouw	Back-up
Waterstof	Vervoer	Geen gegevens
	Totale vraag	Geen gegevens

*Omdat een prognose van datacenters niet in de nationale back-up set zit, en dit voor Haarlemmermeer cruciaal is hebben we hiervoor Liander prognoses gebruikt. Dit is overigens niet gebeurd voor Amsterdam, deze gemeente is dus doorgerekend zonder de impact van geplande datacenters.

Op de website van het NP RES is meer informatie over de gebruikte gegevens te vinden:
<https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np-res-invulformulieren/default.aspx>

18

18

9

Aangeleverde gegevens (2/2)

Voor een aantal sectoren is er gebruik gemaakt van de landelijke back-up gegevens van het NP RES*. Voor elektrisch vervoer wordt gerekend met een basis gegevens set opgesteld door stichting Elaad. Deze back-up gegevens leiden tot de onderstaande tabellen. Deze gegevens zijn meegenomen in de netimpact berekening.

Amstelland	
Glastuinbouw	47,2MWp
Nieuwbouw utiliteit	646.734m2
Nieuwbouw woningen	18.214Aantal wooneenheden
EV	17.506Aantal auto's (stuks)

Haarlemmermeer	
Glastuinbouw	27,9MWp
Nieuwbouw utiliteit	569.920m2
Nieuwbouw woningen	14409Aantal wooneenheden
EV	17816Aantal auto's (stuks)

Amsterdam	
Glastuinbouw	0,4MWp
Nieuwbouw utiliteit	343.601m2
Nieuwbouw woningen	17.654Aantal wooneenheden
EV	37.927Aantal auto's (stuks)

IJmond Zuid-Kennemerland	
Glastuinbouw	7,6MWp
Nieuwbouw utiliteit	381.993m2
Nieuwbouw woningen	18.928Aantal wooneenheden
EV	29.994Aantal auto's (stuks)

Gooi en Vechtstreek	
Glastuinbouw	1,7MWp
Nieuwbouw utiliteit	116.684m2
Nieuwbouw woningen	11.419Aantal wooneenheden
EV	24.721Aantal auto's (stuks)

Zaanstreek Waterland	
Glastuinbouw	5,8MWp
Nieuwbouw utiliteit	965.438m2
Nieuwbouw woningen	26.069Aantal wooneenheden
EV	31.658Aantal auto's (stuks)

*Omdat een prognose van datacenters niet in de nationale back-up set zit, en dit voor Haarlemmermeer cruciaal is hebben we hiervoor Liander prognoses gebruikt. Dit is overigens niet gebeurd voor Amsterdam omdat daar reeds een gezamenlijke studie is uitgevoer, deze gemeente is dus doorgerekend zonder de impact van geplande datacenters.

Op de website van het NP RES is meer informatie over de gebruikte gegevens te vinden:
<https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np-res/-/invoformulieren/default.aspx>

19

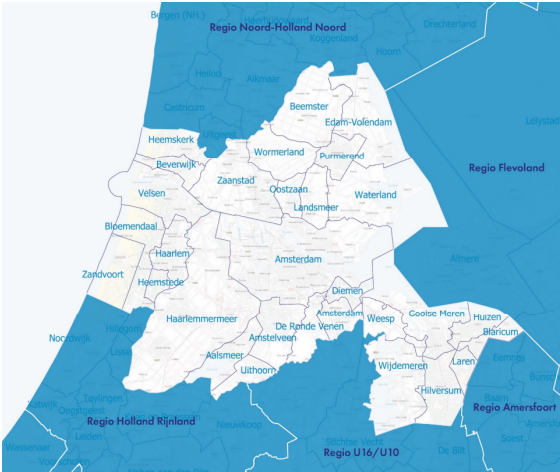
Duiding regionale ambities

De regio heeft voor de doorrekening één scenario aangeleverd. Voor Noord-Holland Zuid zijn afwegingen gemaakt hoe de openbare ruimte gebruikt kan worden voor het genereren van duurzame energie. Daarnaast hebben verschillende partijen visiekaarten aangeleverd hoe de ruimte het meest optimaal ingezet kan worden. Deze kaarten zorgen voor een eerste afbakening in het vinden van zoeklocaties voor duurzame opwek.

De regio Noord-Holland Zuid bestaat voor een groot deel uit verstedelijkt gebied. Dit betekent dat er al een robuust net ligt om aan de energievraag te voldoen. Dit robuuste net zorgt er ook voor dat er veel netcapaciteit beschikbaar is voor de opwek van duurzame energie. Tegelijkertijd is de ruimte schaars en bestaat de wens om de schaarse open ruimten zoveel mogelijk open te houden. Om dit te kunnen bewerkstelligen is voor het vaststellen van zoekgebieden voor duurzame opwek in de regio Noord-Holland Zuid de zogeheten zonneladder toegepast. Volgens deze methode worden eerst de gebouwgebonden daken gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen, daarna de bebouwde arealen en parkeerplaatsen. Een volgende stap is het zoeken naar dubbel ruimtegebruik zoals het integreren van zonnepanelen in geluidsschermen langs verkeersaders of het combineren van zonnepanelen in een waterberging gebied. De laatste trede op de zonneladder is het plaatsen van zonnepanelen op landbouwgronden. Dit wordt als minst aantrekkelijke optie bestempeld.

De focus van deze RES-regio ligt op gebouwgebonden zon, zowel groot- als kleinschalig. Ook vanuit netperspectief is deze aanpak over het algemeen gunstig, omdat de opwek dicht bij de verbruikers geïnstalleerd wordt.

Verder is het bod voornamelijk gericht op zonne-energie en minder op windenergie. Vanuit netbeheerder perspectief zou een meer gelijke verhouding wind- en zon- positief zijn, omdat wind in verhouding meer duurzame energie produceert per opgesteld vermogen dan zon en er per MW opgesteld vermogen minder uitbreidingen van het net nodig zijn.

20

SBvd88 veel aansluitcapaciteit van duurzame bronnen. Wordt daarmee bedoelt veel aansluitcapaciteit voor de opwek van duurzame energie?

Dan zou ik dat er van maken.

Sman, Bente van der; 23-3-2020

Aangeleverd scenario

Impact bod op netbelasting (MW)
De regionale ambities hebben geleid tot een bod en deze is doorgerekend. De invulling van het totale bod leidt tot een opgesteld vermogen van 2428 MW zon en 178 MW wind. In een later stadium is het bod in de verschillende regio's aangepast. Dit bod is na de doorrekening binnen gekomen, maar we kunnen wel het totale overzicht geven. Het aangepaste totaalbod is weergegeven met de groene staaf in het diagram.

Er zijn een aantal opvallende wijzigingen te melden. De Gooi en Vechtstreek had in eerste instantie een afwijkend bod ingediend dat gefocust was op het besparen van energie. In het aangepaste bod bedraagt het totale vermogen ongeveer 180 MW.
De andere regio's hebben hun bod verlaagd. Zaanstreek Waterland laat de grootste verandering zien omdat in de eerste versie de volledige zoekgebieden zijn meegenomen in de aangeleverde vermogensberekening.
Ten tijde van het schrijven van dit rapport (25 maart) was het nieuwe bod nog niet in vermogen aan Lander verstrekt, maar als jaarlijks opgewekte energie hoeveelheid. Zie onderstaande tabel.

Type zoekgebied / Deelregio	Amstelland	Amsterdam	Gooi en Vecht	Haarlemmermeer	IJmond Zuid-Kennemerland	Zaanstreek Waterland*
Zon (GWh)	132	333	95	393	186	389
Wind (GWh)		127	35	116	36	0
Zon+Wind (GWh)	98		76	0	80	36
Totaal GWh	230	460	206	509	302	425

De keuze om de opwek veelal in te vullen met zonnepanelen en grootschalige zon op dak zorgt voor een inefficiënt gebruik van het netwerk. Idealiter is de verhouding tussen opgesteld wind en zon vermogen in balans (omdat windmolens en zonnepanelen nauwelijks op het zelfde moment veel opwekken). We begrijpen dat er beperkende factoren zijn voor de aanleg van windturbines zoals de veiligheidsbeperkingen rondom Schiphol en woonkernen. Daarnaast zijn er nog bijzondere gebieden zoals natuurgebieden Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000, stiltegebieden en weidevogelkerngebieden.

Uitsplitsing bod in zon en wind

Huidig opgesteld vermogen in regio NHZ = 2900MW (vermogen van de 150kV-installaties)

■ Wind
■ Zon
■ Totaal
■ Aangepast bod

Aangeleverd scenario

Regio	Wind (MW)	Zon (MW)	Totaal (MW)	Aangepast bod (MW)
Gooi- en Vechtstreek	6	85	91	180
Amstelland	4	206	210	206
IJmond Zuid-Kennemerland	28	260	288	288
Amsterdam	52	375	427	427
Haarlemmermeer	72	531	603	603
Zaanstreek Waterland	11	927	938	938

21

21

Impact regionaal bod: elektriciteit

22

22

Analyse aangeleverd scenario

Conclusie

De RES-regio Noord-Holland Zuid is een omvangrijk gebied met veel stations. De regio bestaat uit 6 deelregio's die elk een eigen bod uit brengen. Doordat de deelregio's verschillen qua aard en allen een eigen bod uit brengen wijken de uitkomsten van deze analyse per deelregio van elkaar af. Daarom lichten we verderop in dit document toe welke conclusies en aanbevelingen er zijn per deelregio. Er ontstaat op een 15 installaties overbelasting door de geplande opwek. Er kan dus gesproken worden van grootschalige opwek die **op de meeste plaatsen past** binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. We verwachten dat de meeste knelpunten ontstaan door een toename in energieverbruik en niet door opwek. Deze knelpunten komen niet goed naar voren in deze impact analyse omdat belangrijke ontwikkelingen (bijv. datacenters) ontbreken in gebruikte datasets vanuit NPRES.

Capaciteit op stations

- We verwachten dat na 2030 op 23 stations de maximale capaciteit bereikt wordt, zij het aan de afnemers- of terugleveringszijde. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.
- Op 32 stations is voldoende capaciteit voorzien tot na 2030; er is hier voldoende ruimte om duurzame opgewekte energie te leveren aan het elektriciteitsnet. Uit de systeemstudie en regiostudies verwachten we aan de afnamekant van het net meer knelpunten. Deze verwachte knelpunten uit de regiostudie zijn weergegeven als halve cirkels.

De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in dit scenario zijn voor energie-opwek: grootschalige zon (zowel gebouw gebonden als niet-gebouw gebonden) voor de energievraag; glastuinbouw, datacenters, elektrisch vervoer en nieuwbouw utiliteit en nieuwbouw woningen.

Scenario aanbevelingen (1/2)

- De verhouding tussen windenergie en zonne-energie laat zien dat er veel meer zon dan wind gepland is. In een verstedelijkt gebied ligt dit in de lijn der verwachting. Er zijn beperkende factoren voor de aanleg van windturbines: grote delen in de regio zijn aangemerkt als werelderfgoed (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland), stiltegebied, weidevogelgebied. Aanvullend gelden er veiligheidsbeperkingen rondom Schiphol en woonkernen.
- De afstemming tussen afname van elektriciteit (vraag) en teruglevering van elektriciteit (aanbod) kan verbeterd worden. Hoewel er in Amsterdam al veel zon op dak gepland is laten de stations in de verstedelijkte gebieden zien dat er nog meer ruimte is voor teruglevering. Zie voor specifieke aanbeveling de pagina's waar op de deelregio's gefocust word.

* Dit is een analyse op basis van de op 2 maart aangeleverde gegevens. Wijzigingen in de aangeleverde gegevens zullen vanzelfsprekend gevolgen hebben voor de conclusies. De bovenregionale doorrekening kan levers nog effect hebben op de beschikbare capaciteit.

Beschikbare capaciteit op stations (in 2030)

(Beperkt) capaciteit beschikbaar	32 stations
Maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt	23 stations
Resultaten doorrekening RES scenario's	
Resultaten regiostudies elektriciteit	

23

Analyse aangeleverd scenario

Scenario aanbevelingen (2/2)

- Er is sprake van onderbenutting van bepaalde stations. Er zijn 55 stations in het totaal als we alleen naar teruglevering kijken zijn er 15 overbelast, voor de overige 40 geldt dat er capaciteit beschikbaar is op de stations voor meer teruglevering. Het is het onderzoeken waard of er mogelijkheden zijn om de overbelaste teruglevering stations te ontlasten. Dit kan gedaan worden door de n-1 veiligheid voor teruglevering te verlaten (de reservestroom te gebruiken). Als dat niet mogelijk is, kan het misschien lonen om de opwek op een andere locatie te plaatsen. Het aangepaste bod van Zaanstreek Waterland is lager dan wat in deze netimpactanalyse is doorgekeerd waardoor er mogelijk minder knelpunten ontstaan. In een volgende versie van de netimpactberekening kunnen we dit beeld verduidelijken.
- Een andere optimalisatie mogelijkheid is het toepassen van "curtailment". Dit is een vorm van peakshaven waarbij, in het geval van mogelijke overbelasting op een station op terugleveringszijde, de piekvermogens worden beperkt. De opwek krijgt dan een iets gelimiteerde aansluiting waardoor deze de hoogste pieken niet kan terugleveren, maar wordt afgetopt. Deze top wordt over het algemeen maar 3% van de tijd gehaald en we voorkomen grote investeringen in het net voor de hoogste piekvermogens.
- Er is gebruikt gemaakt van de nationale back-up gegevensset. Deze data wijkt af van onze verwachtingen in het gebied. We pleiten ervoor dat de regio deze gegevens verrijkt in de definitieve versie van de RES 1.0. Deze verrijking kan gedaan worden door bijvoorbeeld een integratie van de gegevens van de systeemstudie Noord-Holland. Dit zal tot betere inzichten leiden, waardoor we als netbeheerder een betere analyse kunnen maken van de te verwachten impact op de netten.

* Dit is een analyse op basis van de op 2 maart aangeleverde gegevens. Wijzigingen in de aangeleverde gegevens zullen vanzelfsprekend gevolgen hebben voor de conclusies. De bovenregionale doorrekening kan levers nog effect hebben op de beschikbare capaciteit.

Beschikbare capaciteit op stations (in 2030)

(Beperkt) capaciteit beschikbaar	32 stations
Maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt	23 stations
Resultaten doorrekening RES scenario's	
Resultaten regiostudies elektriciteit	

24

De netimpact: ruimte en kosten

Ruimte

Het bouwen van nieuwe energie-infrastructuur neemt fysieke ruimte in. Daardoor kan de inpassing in een dichtbevolkt gebied zoals Noord-Holland Zuid een uitdaging zijn.

Wanneer er geen capaciteit meer beschikbaar is op een station, wordt altijd eerst onderzocht of [flexibele oplossingen](#) voor de energieverbruikers mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of we stations kunnen uitbreiden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie. Voor nieuwbouw kijken we eerst naar mogelijkheden voor uitbreiding op bestaande stations. In [de basisinformatie energie-infrastructuur](#) is meer informatie te vinden over de benodigde ruimte voor een nieuw station.

Kosten

In het Klimaatakkoord hebben partijen aangegeven te streven naar de laagste maatschappelijke kosten voor de energietransitie. Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, wordt onnodige extra maatschappelijke kosten voorkomen. In [de basisinformatie energie-infrastructuur](#) is meer informatie te vinden over de gemiddelde kosten van aanpassingen en uitbreidingen van het energienet.

Inzicht in ruimte en kosten

In tabel hiernaast wordt inzicht gegeven in benodigde kosten en ruimtebeslag voor de benodigde aanpassingen in de stations (kabels en andere aanpassingen zijn niet meegerekend). Er is gebruik gemaakt van bovengenoemde kengetallen voor de gemiddelde benodigde ruimte en de inschatting van de kosten.

NB1: In de kosten zijn alleen de verwachte aanpassingen doorgerekend vanuit de nationale back-up dataset. Dit is een conservatieve inschatting van de effecten. Daarnaast is er voor Amsterdam een separate RES doorrekening gemaakt (op basis van TSA studie) en uit deze doorrekening bleek dat er meer aanpassingen gedaan moeten worden. De weergegeven kosten zijn om deze reden optimistisch en werkelijke kosten gaan waarschijnlijk een stuk hoger uitvallen.

NB2: De netimpact analyse rekent alleen kosten voor stations. Bij een aanpassing in het net worden moeten alle kosten wel worden meegenomen. Over het algemeen zijn de totale kosten 2 tot 3 keer hoger dan alleen hier weergegeven stationskosten.

Indicatie van de kosten en ruimte

kosten (mln euro)

Scenario	Integral (mln euro)	Afname (mln euro)
Integral	387	287
Teruglevering	326	257

	#	Kosten (in miljoenen €)	Ruimtebeslag (in m²)
Nieuw of uitbreiden HS/TS station	7	114 (gem)	105.000 – 280.000 m²
Nieuw of uitbreiden TS/MS station	16	270 (gem)	28.800 – 35.200 m²
Totaal		384 miljoen (gem)	133.800 – 315.200 m²

Deze indicaties horen bij een verzwaring van 2440MVA in heel Noord-Holland Zuid

De netimpact: een inschatting van haalbaarheid in tijd

Vermogen

De algemene conclusie is dat het bod bestaat uit geplande grootschalige opwek projecten met een gezamenlijk vermogen van ruim 2600 MW. Deze geplande grootschalige opwek projecten passen in de voorgestelde configuratie niet geheel binnen het huidige elektriciteitsnet van 2030 omdat de teruglevering op andere locaties is gepland dan het verbruik (Zie aanbevelingen voor verdere toelichting).

Uitsplitsing bod in zon en wind

Categorie	Vermogen (MW)
Wind	178
Zon	2428
Totaal	2606
Aangepast bod	1850

Huidig opgesteld vermogen in regio NHZ = 2900MW (vermogen van de 150kV-installaties)

Er is vanuit de regio een aangepast bod gedaan (groene staaf in het figuur). Deze gegevens zijn na deze doorrekening aangeleverd. Het totale geplande vermogen laat een daling zien naar ongeveer 1850 MW (per 24/03/2020). Het nieuwe bod daalt vrijwel in iedere regio, behalve in Gooi en Vechtstreek.

Tijd

Het realiseren van de benodigde uitbreidingen van de energie-infrastructuur is nu al een uitdaging. Deze uitdaging wordt de komende jaren groter. Onderstaand figuur geeft een beeld van het aantal stations (HS/TS en HS/MS) die afgelopen jaren in het werkgebied van Lander gerealiseerd zijn. Het laat ook zien hoeveel stations we ruwweg verwachten tot 2030 jaarlijks te moeten realiseren, in het werkgebied van Lander zijn dit er 12 per jaar, en in de regio Noord-Holland Zuid 23 tot 2030, dus **2,3** per jaar.

Inzicht in aantal gerealiseerde stations en verwachte benodigde stations

Jaar	Gerealiseerde stations	Verwachte benodigde stations
2015	1	0
2016	1	0
2017	4	0
2018	3	0
2019	2	0
2020	12	0
2030	12	23

Het realiseren van een station heeft, afhankelijk van de grootte, een doorlooptijd van enkele jaren. Belangrijk is om zo snel mogelijk met elkaar te starten met het vinden van een zoeklocatie zodat we kunnen bouwen als bod concreet is. Daarnaast kan de doorlooptijd worden verkort bij een efficiënte samenwerking tussen Lander, gemeentes en provincies. De doorlooptijden kunnen dan worden verkort en daarmee vermijden we langlopende trajecten zoals de A4-zone.

Indicatieve benodigde tijd voor het bouwen van een nieuw station

Station type	Planperiode (jaren)	Uitvoering (jaren)	Onze keten (jaren)
Nieuw HS/TS of HS/MS station	0-4	0-4	0-4
Nieuw TS/MS station	0-3	0-3	0-3
Nieuw MS/LS station	0-2	0-2	0-2
Gepland station A4 zone	0-9	0-9	0-9

Sector analyse

Sectorale ontwikkelingen kunnen van grote invloed zijn op de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet. Per sector* is hieronder toegelicht welke specifieke sectorale ontwikkelingen er in [de aangeleverde data](#) een impact hebben op het elektriciteitsnet, inclusief een indicatie van de omvang van de impact.

Landbouw - Glastuinbouw

Ontwikkelingen in de agrarische sector met veel impact op het elektriciteitsnet zijn zon op (glas)tuinbouw en zonneweides op landbouwgronden. Aangeraden wordt om regionale ontwikkelingen in de landbouwsector goed in beeld te hebben en indien mogelijk meer gedetailleerde informatie met Liander te delen. In deze analyse is gebruik gemaakt van gegevens uit de landelijke back-up gegevensset. In onze regionale studies hebben we aanvullende inzichten oer de ontwikkelingen van (glas)tuinbouwgebieden en intensiteit.

Industrie

Naast procesoptimalisatie speelt elektrificatie een belangrijke rol bij het realiseren van duurzaamheidsambities binnen de industrie. Gezien de grote hoeveelheden energie die gebruikt worden gaat dit impact hebben op de energie-infrastructuur. We willen aanbevelen om NZKG aan te haken bij het verfijnen van de data.

Rood = veel impact
Oranje = gemiddelde impact
Groen = weinig impact

Mobiliteit

De laadinfrastructuur die nodig is voor elektrisch vervoer heeft een (significante) impact op de elektriciteitsinfrastructuur. Het advies is om de prognoses voor mobiliteit in de regionale mobiliteitsvisies verder uit te werken, in overleg met de NAL samenwerkingsregio (Nationale Agenda Laadinfrastructuur). Er is in deze doorrekening gebruikt gemaakt van een basis gegevensset opgesteld door stichting Elaad.

Gebouwde omgeving

Voor de impact op de gebouwde omgeving is gebruik gemaakt van de [Startanalyse \(PBL\)](#). Deze gegevens zijn niet verfijnd met lokale data over warmtebronnen of de beschikbaarheid van warmtenetten. Op basis van deze analyse blijkt dat de impact van keuzes voor warmteoplossingen voor de gebouwde omgeving op de elektriciteits- en gasinfrastructuur groot kan zijn. Verzwaringen van het elektriciteitsnet betekent ook dat er ruimte voor nieuwe middenspanning en laagspanning stations nodig is in de wijken. Aangeraden wordt om bij de verdere uitwerking van de Transitievisies Warmte en Wijkuitvoeringsplannen de impact op het elektriciteits- en gasnet en de openbare ruimte goed mee te nemen.

*In het huidige Concept-RES bod hebben we gebruik gemaakt van de landelijke back-up data set voor de energie ontwikkelingen aan de verbruikerszijde. Hiermee zijn onder andere de hierboven weergegeven de categorieën als ontwikkelingen bij landbouw, industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving mee ingevuld. De back-updata levert echter onvoldoende inzicht op de te verwachten ontwikkelingen. Raadzaam is in een vervolg RESbod deze vraag data als regio te verrijken. Wij bevelen aan om de data te verrijken door het toevoegen van andere data(bronnen). Er is in 2019 een systeemstudie uitgevoerd door CE Delft waarin de focus ligt op de energieverbruikers in Noord-Holland tot en met 2050. Verder zijn er regionale studies uitgevoerd door Liander waarin ook planologische ontwikkelingen zoals Walstroom in Amsterdam, nieuwbouwwijken etc zijn meegenomen.

27

Impact regionaal bod subRES-regio's: elektriciteit

28

Analyse Amsterdam

Conclusie

In de stedelijke context van Amsterdam is het inpassen van opwek over het algemeen geen probleem. Op slechts drie stations ontstaat overbelasting als gevolg van opwek. Verwachting is dat deze knelpunten tijdig opgelost kunnen worden. Op basis van de NP RES data houden ook voor verbruik de meeste stations voldoende capaciteit. Echter, op basis van de themastudie elektriciteit Amsterdam blijkt dat voor verbruik een groot aantal stations overbelast raakt in 2030*.

Capaciteit op stations

- De gemeente Amsterdam en Liander hebben samen een verkenning gedaan naar de impact van de plannen en ontwikkelingen in Amsterdam op het elektriciteitsnetwerk. In deze Thematische studie elektriciteit Amsterdam (TSA, maart 2019) is niet alleen gekeken naar de effecten van de groei van de stad, maar ook naar de ambities en ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie en de veranderende mobiliteit. In de afbeeldingen hiernaast zijn zowel de resultaten van de RES (linkerhelft van de bolletjes) als de TSA weergegeven (rechterhelft).
- Het Amsterdamse bod (127 MW wind en 400 MW zon) valt binnen de bandbreedtes van de scenario's zoals deze in de TSA zijn gehanteerd. Op drie stations treedt er voor opwek toch een verschil op tussen de impact van de RES en TSA doorrekening. Dit wordt voor twee stations in het havengebied (1 en 2) veroorzaakt doordat de opwek uit het RES scenario qua locatie verschilt en daarom op andere (nabij gelegen) stations wordt gealloceerd. Op station Papaverweg in Noord (5) wordt dit veroorzaakt doordat een deel van de 'RES opwek' uit Zaanstreek Waterland gealloceerd is op dit station.
- De impact van de NP RES data voor verbruik laten een grote afwijking zien. Dit wordt veroorzaakt doordat de in de TSA gehanteerde scenario's zijn geladen met actuele data vanuit gemeente Amsterdam en de scope uitgebreider is dan de NP RES data. Ontwikkelingen die niet in de NP RES data zitten zijn o.a. datacenters, warmte transitie gebouwde omgeving, elektrische vervoer anders dan personen auto's en specifieke ontwikkelingen zoals walstroom. Op basis hiervan geven de TSA resultaten een vollediger beeld.

Scenario aanbevelingen

- Overall geldt een forse toename van de benodigde netcapaciteit in Amsterdam hetgeen tot een uitdagende opgave leidt om dit tijdig te realiseren. De gemeente Amsterdam en Liander werken daarom samen langs 3 sporen: (1) ruimtelijke planning van de benodigde uitbreidingen in dusief zoeklocaties voor nieuwe transformatorstations, (2) het onderzoeken en testen van innovatieve toepassingen om de impact op en van het netwerk te reduceren en (3) het strategisch en integraal plannen van ambities en opgaven.
- De RES scenario's worden meegenomen in de actualisatie van de TSA, die plaatsvindt in Q3 van 2020. Dit leidt tot een verdere verrijking omdat ook de ontwikkelingen in omliggende regio's meegenomen worden.

Resultaten doorrekening RES scenario's

Resultaten Thematische studie elektriciteit

(Beperkte) capaciteit beschikbaar

Maximale capaciteit bereikt

*een toelichting is te rug te vinden op p. 33 van de Concept RES Amsterdam

Terugleveren 2030

Kaartbeeld van maart 2020

Afname 2030

Kaartbeeld van maart 2020

Analyse Amstelland Meerlanden

Conclusie

In dit scenario past grootschalige opwek vrijwel overal binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Maar op basis van toename in verbruik raken toch aantal stations overbelast.

Capaciteit op stations

We verwachten dat in 2030 op 4 stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Het gaat om de volgende stations:

- OS Amstelveen Bolwerk lijkt volgens de back-up data alleen een knelpunt te worden voor teruglevering. In de door Liander uitgevoerde scenario analyse lijkt Amstelveen Bolwerk ook aan de afnemerskant een knelpunt te vormen. Er wordt volgens deze analyse meer nieuwbouwwoningen op dit onderstation verwacht.
- OS Amstelveen zal haar maximale leveringscapaciteit bereikt hebben in 2030. Glastuinbouw en datacenters zorgen voor de grootste toename van verbruik.
- OS Aalsmeer Bloemenvelding zal haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben
- OS Venserpolder zal in 2030 haar maximale afnemerscapaciteit bereikt hebben. Dit wordt veroorzaakt door een verwachte groei in datacenters.

Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in dit scenario zijn grootschalige niet-gebouw gebonden zon (energie opwek) en nieuwbouw woningen/datacenters (energievragers).

Scenario aanbevelingen

- Voor 150kV installatie Amstelveen is er 110MVA beschikbaar voor teruglevering over in de *minimale belastingssituatie*. Vanuit netperspectief lijkt het gunstig om grootschalige opwek-projecten in deze omgeving te plaatsen.
- Suggestie tot samenwerking met Amsterdam (Zuid-West) waar er nog relatief veel ruimte voor teruglevering op het net is.
- We willen aanbevelen dat de gebruikte back-up gegevensset verder verfijnd word zodat er meer zekerheid gegeven kan worden over te verwachten belasting en de bijbehorende impact op het net.

Resultaten doorrekening RES scenario's

Resultaten scenario studie Liander

(Beperkte) capaciteit beschikbaar

Maximale capaciteit bereikt

Terugleveren 2030

Kaartbeeld van maart 2020

Afname 2030

Kaartbeeld van maart 2020

30

15

Analyse Gooi en Vechtstreek

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek wel binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Lander verwacht wel dat op 4 stations de maximale capaciteit bereikt wordt aan de afnemerszijde. In dit scenario is gerekend met de aangeleverde data van 2 maart 2020.

Capaciteit op stations (alle niveaus)

- Terugleveren:** Zoals gezegd past de grootschalige opwek die aangeleverd is op 2 maart wel binnen de capaciteit van de bestaande stations. Op 24 maart is aanvullende data aangeleverd die kwantitatief niet meer meegenomen is in deze doorrekening. Verwachting is dat de capaciteit van de stations nog steeds toereikend zal zijn, maar dat er wel nieuwe velden (stekkers) en verbindingen geplaatst moeten worden. Dit gaat de nodige impact hebben in de openbare ruimte.
- Afname:** We verwachten dat voor of na 2030 op mogelijk 3 stations de maximale capaciteit bereikt wordt als gevolg van afname van elektriciteit. De verklaringen hiervoor zijn:
 - OS Weesp. De NP RES data verwacht niet dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. Lander ziet ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en industrie (datacenter) en als deze meegenomen worden wordt de maximale capaciteit wel bereikt. Er vinden op dit moment gesprekken plaats om OS Weesp uit te breiden en een nieuw station te bouwen ten noorden van Weesp.
 - OS Naarden. De NP RES data verwacht niet dat dit station haar maximale capaciteit bereikt. Lander ziet ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en als deze meegenomen worden wordt de maximale capaciteit wel bereikt. Plan is om Crailo te realiseren en daarmee een deel van de belasting van OS Naarden over te nemen.
 - OS Hilversum Jonkerweg. Volgens de modellen van de NP RES wordt verwacht dat de maximale capaciteit wordt bereikt door een toename in de baseload. In de belastingprognose zien we dit niet terug en verwachten we geen knelpunt voor 2030 op basis van onze prognose.
 - OS Crailo. Dit station staat in de planning voor de komende jaren om duurzaam gebouwd te gaan worden. De gemeente is hierbij nauw betrokken. De planning is dat dit station begin 2024 gereed is.Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet op korte termijn gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.

Scenario aanbevelingen*

- In dit gebied is er meer capaciteit beschikbaar voor teruglevering dan wat er nu wordt verbruikt. Het RES bod bedraagt 96 MW aan wind en zon. Vanuit netperspectief is het beter om het aanbod van zon en wind meer over het gebied te verspreiden en wind en zon meer te combineren. Onduidelijk is hoe dit is in het bod van 24 maart 2020.
- Verrijken van NP-RES data. Uitkomsten per model niet stabiel en dit geeft onzekerheid. Er heerst onduidelijkheid over de uitkomsten zoals hierboven ook geschiedt. De kwaliteit van de data moet verbeterd worden om dit op te lossen.

Resultaten doorrekening RES scenario's

Resultaten belastingprognose Lander

(Bepaalde) capaciteit beschikbaar

Maximale capaciteit bereikt

Terugleveren 2030

Afname 2030

Kaartbeeld van maart 2020

31

Analyse Haarlemmermeer

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek in de voorgestelde configuratie qua capaciteit alleen op de elektriciteitsnetten als we deze verdelen over het regionale net van Lander en het transportnet van TenneT. Op de volgende pagina wordt dit verder toegelicht.

Capaciteit op stations (alle niveaus)

- We verwachten dat voor 2030 op 5 stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het net, moet er nu gestart worden met nieuwbouw van station(s).
- Aan de afnemerskant worden er knelpunten verwacht op stations Haarlemmermeer (2), Hoofddorp (3), Rozenburg (4) en op Nieuw Vennep (5). Voor deze stations geldt dat de overbelasting wordt veroorzaakt door datacenters, glastuinbouw, nieuwbouw, warmtepompen en EV. Vanuit de back-up gegevensset wordt op OS Nieuw Vennep geen knelpunt verwacht en dit komt onder andere door een lager aantal woningen in deze gegevensset.
- Aan de opnamekant worden knelpunten verwacht op OS Vijfhuizen (1) en OS Nieuw Vennep (5). Dit wordt veroorzaakt door grootschalig niet-gebouwen zon. Er wordt in het gebied rondom de landingsbanen rondom Schiphol een omvangrijk areaal aan zonneweides verwacht, het zonnecarré. Om deze zonneweides aan te kunnen sluiten is de verwachting dat een deel wordt gedusterd en direct via TenneT aansluitingen aan het net aangesloten worden. Ondanks deze manier van aansluiten zou het kunnen gebeuren dat OS Vijfhuizen op opnamekant haar maximale capaciteit bereikt.

Scenario aanbevelingen

- Er zijn een aantal knelpunten verwacht aan de afnemerskant. Deze worden onder andere veroorzaakt door datacenters. Een prognose van datacenters ontbreekt in de nationale back-up set, en omdat dit voor Haarlemmermeer cruciaal is, zijn hiervoor Lander prognoses gebruikt. Gezien het moeilijk is de energievraag van deze sector te voorspellen, en er op voorhand vaak met ambitieuze inteken-vermogens gewerkt wordt, vraagt deze 2030 prognose om voorzichtigheid.
- Omdat er op meerdere stations aan afnemerskant de maximale capaciteit is bereikt is het noodzakelijk om op korte termijn het net uit te breiden met een onderstation. Het zoekgebied voor het nieuwe station is aangegeven met het rood gestippelde gebied. Voor de uitbreidingen aan de Westflank van de A4 is eveneens een nieuw station nodig. Dit zoekgebied is groen gestippeld. Dit station zal waarschijnlijk iets kleiner zijn dan het eerst te bouwen station.
- De hoge energievraag in het gebied biedt ook mogelijkheden. Door direct de opgewekte energie in het gebied te verbruiken vindt er minder belasting op de installaties plaats. Teken dus opwek in op locatie met veel industriële energievraag! Zie bijvoorbeeld 50kv installatie Rozenburg, hier is ruimte voor 80 MVA aan opwek door de continue energievraag van datacenters.

Resultaten doorrekening RES scenario's

Resultaten scenario studie Lander

(Bepaalde) capaciteit beschikbaar

Maximale capaciteit bereikt

Zoekgebied onderstation

Terugleveren 2030

Afname 2030

Kaartbeeld van maart 2020

32

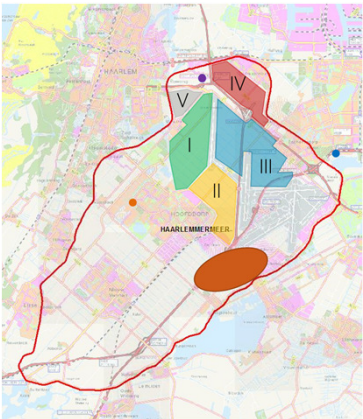
Analyse Haarlemmermeer – aansluiten zonnecarré

Aansluiten van zonnecarré
In Haarlemmermeer is een zonnecarré gepland rondom Schiphol. Lander heeft een mogelijkheid uitgewerkt om het zonnecarré op een manier aan te sluiten waarin de elektriciteitsinfrastructuur zo goed mogelijk benut wordt. Dit betekent dat een deel van het zonnecarré op het regionale net van Lander aangesloten wordt en dat een deel op TenneT aangesloten wordt.

Deelgebieden
Als eerste is het de verwachting dat het zonnecarré in 2030 nog niet volledig aangelegd is. Lander rekent in dit voorstel met de waarden van het uiteindelijke zonnecarré en deze kunnen afwijken van het nu ingediende bod.

- Deelgebied I en II. Beide deelgebieden hebben een opgesteld vermogen van elk 175 MW. Beide deelgebieden (350MW) kunnen samen aangesloten worden via één 150kV-aansluiting op onderstation A4-zone (zie zoekgebied).
- Deelgebied III heeft een verwacht vermogen van 350 MW. Dit vermogen kan alleen via één 150 kV-aansluiting aangesloten worden op OS Nieuwe-Meer. In de huidige installatie is daar momenteel geen ruimte voor en deze voorziening zal gerealiseerd moeten worden.
- Deelgebied IV heeft een verwacht vermogen van 150 MW. Dit vermogen kan opgedeeld worden in 20 of 40 MW per aansluiting en aangesloten worden op de 20kV aansluitingen op OS Vijfhuizen.
- Deelgebied V heeft een verwacht vermogen van 50MW. Dit vermogen kan opgedeeld worden in 10 of 20 MW per aansluiting en op de 20kV aansluiten onderstation Vijfhuizen.

Dit voorstel laat één van de mogelijke oplossingen zien om het zonnecarré aan te sluiten. Er zijn verschillende manieren om het zonnecarré aan te sluiten. Dit voorstel is gemaakt op basis van het efficiënt gebruiken van maatschappelijke middelen en ruimtelijke inpassing op stations. Ondanks dat er andere mogelijke oplossingen zijn is het noodzakelijk dat een deel van de velden op TenneT aangesloten wordt (150 kV). Het vermogen per 150 kV aansluiting is maximaal 350 MW, op 20 kV is dit 20 MVA. Als alles op 20 kV zal worden aangesloten betekent dit dat er minimaal 45 aansluitingen op onderstations moeten worden gerealiseerd en dit is qua fysieke aansluitruimte niet wenselijk.

Beoogde voorkeurslocatie voor een 400 MVA N-1 station

OS Nieuwe-Meer

OS Vijfhuizen

OS Haarlemmermeer

33

Analyse Zaanstreek Waterland

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek niet binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit*. We verwachten dat op alle 9 stations de maximale capaciteit bereikt wordt in 2030, zij het aan de afnemers- of terugleveringszijde**. De belangrijkste oorzaken van het bereiken van de maximale capaciteit in dit scenario is grootschalig gebouw gebonden zon-opwek aan de opnamekant, en nieuwbouw en elektrisch vervoer aan de afnemerskant.

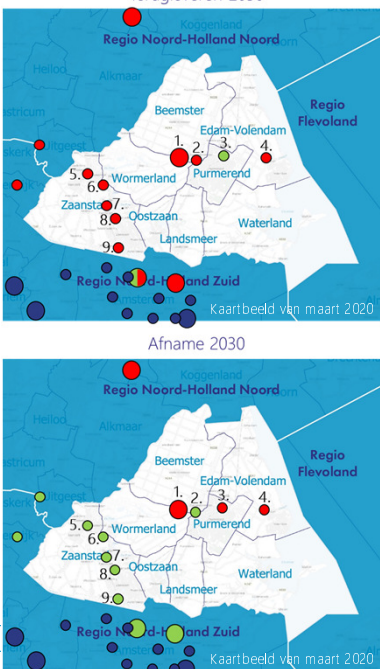
Capaciteit op stations

- We verwachten dat in 2030 op alle stations de maximale capaciteit bereikt wordt. Lander herkent zich niet in het geprojecteerde 'groene' beeld dat aan de vraagzijde op onderstations vrij beschikbaar vermogen is rond 2030. Wij verwachten dat de gebruikte landelijke back-up data niet passend is voor de situatie Zaanstreek Waterland.
- Het bod bestaat voor een groot deel uit zon op dak en dit scenario is ambitieus in vergelijking met ander regio's. Dit zal tot knelpunten leiden op de onderstations, maar ook op het distributienet. Deze knelpunten op het distributienet zijn niet op te lossen door de n-1 redundantie op de onderstations te verlaten (de reservestroom te gebruiken).

Scenario aanbevelingen

- Gezien de ambitieuze prognose m.b.t. grootschalig gebouw gebonden zon, raken alle stations in de regio overbelast. Door een deel van de ambities m.b.t. grootschalige opwek van energie in te vullen met wind, wordt effectiever gebruik gemaakt van de beschikbare capaciteit. Opwek door middel van wind en zon gebeurt vrijwel altijd op andere momenten, waardoor minder capaciteit nodig is op de stations voor dezelfde hoeveelheid duurzame opwekprojecten.
- Een effectieve methode om het distributienet niet over te belasten is door 'curtailment' toe te passen. Hierbij wordt het maximale te leveren vermogen beperkt, waardoor de belastingpieken aanzien verlaagd kunnen worden. Daarnaast heeft curtailment een beperkte impact op de totale hoeveelheid duurzaam geproduceerde energie.
- We zien kansen voor wind-projecten in combinatie met de gebouw-gebonden zon projecten. Wanneer er bijvoorbeeld op industrieterreinen een combinatie van windmolens met grootschalig gebouw-gebonden zon staat kan er (1) aansluitkabels gedeeld worden – cable pooling; (2) optimaal gebruik worden gemaakt van opgesteld installatievermogen in de onderstations.
- In de regio wordt reeds gesproken over zoekgebieden voor uitbreidingen, waarbij het vinden van grond in deze drukbezette regio een enorme uitdaging is. Locatie en planprocedures bepalen de realisatietijd, hier kunnen we gezamenlijk in versnellen.
- Zoals reeds benoemd, herkent Lander het beeld niet dat er op afnemerszijde geen knelpunten ontstaan. We raden aan om de back-up data te verrijken zodat dit een beter beeld geeft van de ontwikkelingen in deze regio.

*Dit is een analyse op basis van aangeleverde gegevens. Wijzigingen in de aangeleverde gegevens zullen vanzelfsprekend gevolgen hebben voor de conclusies. De bovengenoemde doorrekening kan tevens nog effect hebben op de beschikbare capaciteit.
** In de later aangeleverde data is de hoeveelheid opgesteld vermogen ruwweg gehalveerd. Dit zou er toe kunnen leiden dat niet op ieder station de maximale terugleveringscapaciteit wordt gehaald.

34

Analyse IJmond Zuid-Kennemerland

Conclusie
In dit scenario past grootschalige opwek in de voorgestelde configuratie niet overal binnen het huidige elektriciteitsnet qua capaciteit. Maar op basis van toename in verbruik verwachten we dat toch een aantal station overbelast zullen raken.

Capaciteit op stations

- We verwachten dat na 2030 op 6 stations de maximale capaciteit wordt bereikt. Gezien de tijd die nodig is voor het aanpassen of uitbreiden van het elektriciteitsnet, moet ruim voor 2030 gestart worden met uitbreidingen of nieuwbouw van stations.
- Aan de terugleveringszijde (door duurzame opwek) verwachten we dat de volgende stations de maximale capaciteit bereiken:
 1. OS Uitgeest, door grootschalig niet-gebouw gebonden zon (zonneparken op land);
 2. OS Beverwijk door grootschalig gebouw gebonden zon (zon op dak);
 3. OS Velsen door grootschalig gebouw gebonden zon (zon op dak);*
 6. OS Vijfhuizen door grootschalig niet-gebouw gebonden zon. Deze zonneparken liggen voornamelijk in de gemeente Haarlemmermeer.
- Aan de afnemerskant (door toenemende vraag) zijn er 3 stations waar mogelijk de maximale capaciteit bereikt wordt. Dit zijn stations Overveen (4), Schalkwijk (5) en OS IJmuiden. Overveen en Schalkwijk nemen de belasting van OS Haarlem West over omdat deze buiten dienst gesteld wordt. De aangeleverde dataset beschikt niet over deze informatie en zal zonder het overnemen van OS Haarlem West geen knelpunt verwachten op deze stations. OS IJmuiden loopt naar verwachting vol door elektrificatie van scheepvaart (walstroomb). Deze ontwikkelingen zijn weergegeven als half rood/ half groene cirkels omdat de NPRES data verrijking nodig heeft op dit punt.

Scenario aanbevelingen

- In dit scenario ontstaan er op verschillende locaties knelpunten door zon-opwek. Op andere locaties, zoals bijvoorbeeld op het 150kV station Waardepolder, zit nog aanzienlijke ruimte voor energie opwek. Het is wellicht interessant om te kijken of geplande grootschalige projecten verplaatst kunnen worden van gebieden met weinig beschikbare capaciteit naar gebieden met veel capaciteit.
- Opwek door middel van wind en zon gebeurt vrijwel altijd op verschillende momenten, waardoor er veel kansen zijn voor het combineren van deze technieken. Dit heeft de volgende voordelen:
 - Aansluitkabels kunnen worden gedeeld – ook wel cable pooling genoemd.
 - Het opgestelde aansluitvermogen kan ook worden ‘gedeeld’ aangezien de gelijktijdigheid van zon en wind laag is.
- We raden aan om te onderzoeken of de windprojecten in deze regio gecombineerd kunnen worden met nabijgelegen zonneprojecten.
- Een aantal stations zitten op de rand van overbelasting volgens de geleverde dataset. Het is van belang om deze dataset verder te verfijnen zodat er meer zekerheid kan worden gegeven over de te verwachten belasting.

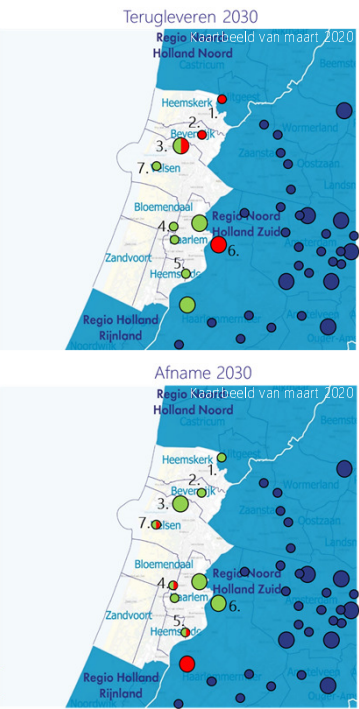
* OS Velsen (3) krijgt naar verwachting een overbelasting van 52% en is opgenomen als station waar de maximale capaciteit waarschijnlijk bereikt wordt.

Resultaten doorrekening RES scenario's

Resultaten scenario studie Lander

(Beperkte) capaciteit beschikbaar

Maximale capaciteit bereikt

Impact regionaal bod: gas

Resultaten doorrekening RES scenario's

Resultaten scenario studie Lander

(Beperkte) capaciteit beschikbaar

Maximale capaciteit bereikt

Impact gasinfrastructuur

Eén integrale energievoorziening

In onze energievoorziening maken we gebruik van elektriciteit, gas en warmte. Een verandering in één energiedrager heeft vanzelfsprekend invloed op de andere energiedragers. Elk alternatief om het aardgasverbruik terug te dringen, heeft impact op het elektriciteits- en gasnet. Voor de netbeheerder is het van groot belang om bij overwegingen voor het aanpassen van gasinfrastructuur, bijvoorbeeld vanwege een oude of slechte staat, de plannen voor alternatieve warmteoplossingen mee te nemen. In de [verdieping](#) is meer informatie te vinden over de afhankelijkheid tussen elektriciteits- en gasnet.

Warmtetransitie

De warmtetransitie heeft voor netbeheerders grote gevolgen, zowel voor de gas- als elektranetten. Waar mogelijk zetten we onze gasnetten in voor een alternatieve warmtebron en bouwen we het gebruik van aardgas op een slimme manier af. In de transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen kijken we daarom naar de ouderdom en opbouw van ons net. Ook nemen we dan de hogere elektriciteitsvraag door de warmtetransitie mee, voor o.a. het koken op inductie en evt. een collectieve of individuele warmtepomp bij de toepassing van een lage temperatuur warmtebron.

De plannen om van het aardgas af te gaan zorgen ervoor dat een deel van de huidige gasinfrastructuur op termijn verwijderd zal worden en vroegtijdig afgeschreven moet worden. Ook het verwijderen van gasleidingen en stations brengt kosten met zich mee. In het [basisdocument over de energie-infrastructuur](#) is uitgebreide informatie te vinden over het Nederlandse gasnet, typen gasstations en kosten, ruimte en benodigde tijd voor het realiseren en verwijderen van gasstations en leidingen.

Aanbevelingen

Werk als regio (via de Regionale Structuur Warmte) en als gemeenten (via de Transitievisies Warmte) verder uit welke warmteoplossingen waar het best toegepast kunnen worden. Lever regio specifieke gegevens aan bij uw netbeheerder voor een gedetailleerd inzicht in de impact op de gasinfrastructuur.

Er is potentie voor groengas in uw regio. Door gebruik te maken van deze groengas potentie kunnen kosten en ruimte beslag voor verzwarende van elektriciteitsnetten voorkomen worden. Wij bevelen aan maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden van groengas en eventueel andere duurzame gassen.

37

Aanbevelingen

38

Aanbevelingen (1) Aanbevelingen voor de samenwerking met uw netbeheerder De regio NHZ heeft geen data aangeleverd voor de ontwikkeling van het energieverbruik. Alle data met betrekking tot energieverbruik komen uit nationale databanken (NP RES en Elaad) en deze databanken voorzien niet in iedere sector de juiste data en in sommige gevallen is er geen data. Datacenters en warmtepompen in bestaande woningen zijn grote componenten in de energievraag van Noord Holland Zuid, maar deze maken geen onderdeel uit van de nationale back-up set. Dit leidt tot een onderschatting van het energieverbruik in 2030 en als gevolg hiervan komen er weinig knelpunten aan de energieverbruik kant. We willen aanbevelen dat deze dataset wordt verrijkt zodat voor deze regio een accuraat beeld gevormd kan worden van het te verwachten energieverbruik. Door het ontwikkelen van een eigen NHZ dataset met gevalideerde input zal het advies van Lander scherper worden met betrekking tot de te verwachten aanpassingen in het net. We kunnen daarnaast aanbevelen dat er een integratie moet gaan plaatsvinden tussen de gegevens van de Stroomstudie Noord-Holland en de nationale back-up data. Het afstemmingsproces van het opstellen van boden kan verbeterd worden. Het doorrekenen van het aangeleverde bod kost tijd en tijdens het doorrekenen van deze concept-RES zijn er een aantal aanpassingen door de regio uitgevoerd op het RES bod. We hebben kwalitatief deze nieuwe boden beoordeeld en het is gebleken dat er in sommige gevallen een flinke wijziging heeft plaatsgevonden. Deze wijzigingen zijn in dit stadium niet meer door te rekenen en als gevolg kunnen conclusies en aanbevelingen veranderen. Per deelregio is aangegeven waar wij een andere verwachting hebben ten opzichte van de aangeleverde data. Kijk waar er draagvlak is, zowel bestuurlijk als bij de bewoners, voor het realiseren van duurzame opwek. Zodra er concrete ideeën zijn kunnen we in gesprek over doorlooptijden voor het realiseren van de plannen. Zo kunnen we nu al starten met werken aan het doel voor 2030.	Aanbevelingen voor het RES-bod De regio bestaat voor een groot deel uit verstedelijkt gebied met een hoog energieverbruik. Daar wordt nog niet optimaal gebruik van gemaakt. We zien op de terugleveringskant vooral in de buitengebieden dat de netten hun maximale capaciteit bereiken. In de stedelijke gebieden gebeurt dat nauwelijks. We willen adviseren om goed te kijken of er mogelijkheden zijn om de opwek meer te verplaatsen richting de stations waar nog teruglevercapaciteit beschikbaar is. Uw netbeheerder is voorstander van een clustering van grootschalige opwekking (zon of/ en wind). Dit komt doordat een grote aanpassing makkelijker te realiseren is dan meerdere kleine aanpassingen. Een gebiedsgerichte aanpak met gedusterde aanvragen heeft ook een grote voorkeur om het werk planmatig aan te pakken om zo de juiste technische oplossingen te realiseren en heeft daarnaast voordelen zoals minder kosten (lagere energierekeningen), minder ruimtegebruik en kans dat energienfra eerder klaar is voor regionale ambities. Tijdens deze netimpact analyse is het clusteren van grootschalige opwek nog niet aan de orde gekomen. In de volgende doorrekening is het goed om potentiële clusterlocaties te specificeren. Hierdoor komen we via het iteratieve proces van de RES, tot een gedragen plan waarop de netbeheerder kan gaan investeren. Het aanpassen van energie-infrastructuur kost tijd. Netbeheerders hebben voldoende tijd nodig om de energie-infrastructuur uit te breiden en aan te passen. Daarnaast geldt dat de verschillende opwektechnieken verschillende doorlooptijden hebben. Zonneparken kunnen in verhouding snel aangelegd worden, soms zelfs binnen een half jaar. Lander kan netaanpassingen en aansluitingen niet zo snel realiseren. Houdt rekening met de opgave voor 2050. De opgave stopt niet bij 2030 en Lander zal haar investeringen niet alleen moeten baseren op de opgave voor 2030 maar ook moeten doorkijken naar 2050 om het zo efficiënt mogelijk in te passen.
--	--

Aanbevelingen (2) Planprocedures efficiënt inrichten Start tijdig met benodigde planprocedures voor de energie-infrastructuur. Dit voorkomt een mismatch tussen de opleverdatum van duurzame opwekprojecten en de benodigde uitbreidingen aan de infrastructuur. We zien grote verschillen in doorlooptijden van vergunningsverlening en het wijzigen van bestemmings- of omgevingsplannen tussen de verschillende gemeenten en provincies. Onderzoek hoe planprocedures versneld kunnen worden, bijvoorbeeld door te leren van de aanpak van andere overheden. Reserveer ruimte voor energie-infrastructuur in omgevingsbeleid Nieuw aan te leggen energie-infrastructuur heeft fysieke ruimte nodig. Houdt hier rekening mee door ruimte te reserveren voor energie-infrastructuur in omgevingsvisies- en plannen. Tekorten op de arbeidsmarkt Het tekort aan technisch personeel gaat zorgen voor vertragingen. Gericht arbeidsmarktbeleid kan het verschil maken, zowel op landelijk als regionaal niveau. Stimuleer dat mensen in uw regio enthousiast worden om de techniek in te gaan. Onderzoek mogelijkheden voor regionaal samenwerken aan Human Capital Agenda's voor (technische beroepen in) de energiesector. Werk aan een integrale RES Neem in de volgende RES uitwerking alle sectoren (gebouwde omgeving, industrie (klein en groot), mobiliteit, duurzame opwek, landbouw) mee. Een regionaal gedragen beeld van de totale energievraag en -aanbod is noodzakelijk om de energie-infrastructuur tijdig aan te kunnen passen. Een integrale RES maakt het ook mogelijk om een optimale afweging te maken tussen gas-, elektriciteits- en warmte-infrastructuur. Landelijke knelpunten Om te komen tot een effectieve en tijdige uitvoering van de RES zijn ook een aantal landelijke maatregelen nodig. Wij vragen de regio om hier samen met ons richting het Rijk aandacht voor te vragen. Wij bepleiten de volgende maatregelen vanuit het Rijk: Aanpassing van wet- en regelgeving om snellere en efficiëntere aansluiting van duurzame energieprojecten en transport van duurzame energie mogelijk te maken,	- Maatregelen om een betere afstemming van vraag en aanbod van producenten en afnemers mogelijk te maken, zoals smart charging. - Aansluiting van nationale programma's op de RES, zoals het Programma Energie Hoofdinfrastructuur, aandacht voor ruimte voor infrastructuur in energieplannen en snellere besluitvormingsprocedures incl. escalatiemechanismen. - Maatregelen die ertoe leiden dat er meer technici worden opgeleid voor de energietransitie. - Ruimte in warmtewetgeving. Gemeenten moeten de warmtetransitie lokaal realiseren en voldoende flexibiliteit hebben om tot maatwerkoplossingen te komen, inclusief de mogelijkheid om bedrijven in publiek eigendom, waaronder de netwerkbedrijven, aan te kunnen wijzen als warmtebedrijf. Wetgeving moet dus niet gericht zijn op het reguleren van één type voorziening, maar de diversiteit aan netten ondersteunen, ruimte bieden voor toekomstige innovaties en een gelijk speelveld creëren voor alle partijen die actief kunnen zijn in warmte, zowel privaat als publiek. Aanbevelingen voor data aanlevering aan netbeheerder De huidige analyse is gebaseerd op een groot aantal back-up gegevenssets van NP RES. Deze zijn niet optimaal. Werk aan betere regio specifieke gegevens om de conclusies aan te scherpen. Hoe gedetailleerder de gegevens, hoe beter de netimpact bepaald kan worden en hoe beter u zicht heeft op de mogelijkheden in uw regio. Aanbevelingen voor de samenwerking met uw netbeheerder - Netbeheerders hebben voldoende tijd nodig om de energie-infrastructuur uit te breiden en aan te passen. Dat kan alleen als plannen concreet en zeker zijn. Geef het door zodra u beter zicht hebt op ontwikkelingen. Hoe concreter en zekerder de inzichten zijn, hoe beter de netimpact bepaald kan worden. - Door duurzame opwekking en grotere energievragers slim in te passen in de netten, worden onnodige extra maatschappelijke kosten voorkomen. Daarom denkt uw netbeheerder graag met u mee in het verder uitwerken van plannen.
---	--

Vervolg proces

Hoe verder tot RES 1.0?
Voor de RES 1.0 is het mogelijk om meerder iteraties (doorrekeningen) uit te voeren. Dit zullen we in het procesplan op moeten nemen. Door het uitvoeren van meerdere iteraties krijgt de regio inzicht in de mogelijkheden van de energie-infrastructuur voor het realiseren van grootschalige opwek. Zo kunnen we samen komen om een gedragen plan waarbij de regio 3.6 PJ aan opwek in 2030 zal kunnen realiseren.

Wilt u als regio nog andere scenario's laten doorrekenen?
Houdt dan rekening met een doorlooptijd van het netimpact bepalen proces van minimaal 2 weken. We raden daarbij aan om tussen concept RES en RES 1.0 ook een doorrekening te maken met Tennet. Deze doorrekening heeft een doorlooptijd van 4 weken.

41

Bijlagen

Verdieping

Bronnen en verwijzingen

Afkortingen en terminologie

Toelichting op methodiek

42

43

Detail uitwerking					
Netvlak	Overbelast station	Overbelasting door opwek	Overbelasting door vraag	Oplossing	Inschatting haalbaarheid in tijd voor 2030
1 HS	150 kV-STATION AMSTELVEEN		✓	HS 80 MVA doorlooptijd 5-7 jaar	150 kV installatie moet vervangen worden, nieuw onderstation gepland in omgeving. Waarschijnlijk gereed voor 2030.
2 HS	150 kV-STATION HAARLEMMEER		✓	HS 240 MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of hiervoor 2030 klaar is
3 HS	150 kV-STATION VDFHUIZEN	✓	✓	HS 160 MVA	Opgenomen in huidige werkplanning. Waarschijnlijk gereed voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren*
4 HS	150 kV-STATION WESTWOUDE	✓	✓	HS 240 MVA + HS 80 MVA	Station is niet uitgebreid (2019), tot 33 MVA. Zeer beperkt mogelijkheden om uit te breiden op 10 kV.*
5 HS	150 kV-STATION WIJDEWORMER	✓	✓	HS 240 MVA	Opgenomen in werkplanning waarschijnlijk gereed 2030.*
6 HS	150 kV-STATION NOORD PAAVERWEG	✓		HS 80 MVA	Als onderdeel op het vervolg van de TSA wordt gezocht naar meerdere nieuwe onderstation locaties en mogelijkheden om de bestaande stations uit te breiden.*
7 HS	150 kV-STATION OTERLEEK	✓	✓	HS 240 MVA + HS 80 MVA	Placeholder. In een volgende versie zal dit station verder uitgewerkt worden.
8 TS	50 kV-STATION HILVERSUM JONKERWEG		✓	1xTS 40MVA	Niet opgenomen in de huidige werkplanning.
9 TS	50 kV-STATION HOOFDDORP		✓	2xTS 40MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of hiervoor 2030 klaar is
10 TS	50 kV-STATION PURMEREND KWADIKERKOOOGWEG		✓	1xTS 40MVA	Opgenomen in huidige werkplanning; waarschijnlijk gereed voor 2030. Maar nog onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren*
11 TS	50 kV-STATION ROZENBURG		✓	2xTS 40MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2e station is ook nodig, twijfelachtig of hiervoor 2030 klaar is.
12 TS	50 kV-STATION UILENBURG		✓	TS 40MVA	Als onderdeel op het vervolg van de TSA wordt gezocht naar meerdere nieuwe onderstation locaties en mogelijkheden om de bestaande stations uit te breiden.*
* De kolom inschatting in haalbaarheid en tijd is een eerste inzicht. Er zijn op dit moment veel veranderende factoren exacte invulling beïnvloeden en of bemoeilijken. Dit maakt de inschatting in haalbaarheid en tijd voor 2030 nog onvoldoende zeker. In een volgend RES bod zal de verder worden geconcretiseerd. Tevens is de inschatting in tijd voor 2030 is een enigszins technische inschatting. Hier wordt geen rekening gehouden met langere doorlooptijden door de gelijktijdigheid van alle geplande uitbreidingen, het niet verkrijgen van gronden voor uitbreiding bezwaarprocedures of het niet afgeven van vergunningen. Daarnaast is het tekort aan technisch personeel ook een reden dat er een langer tijdsbestek benodigd is.					

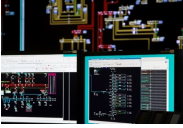
44

Detail uitwerking						
	Netvlak	Overbelast station	Overbelasting door opwek	Overbelasting door vraag	Oplossing	Inschatting haalbaarheid in tijd voor 2030
13	TS	50 kV-STATION AMSTELVEEN BOLWERK	✓		TS 40 MVA	Meer ruimte nodig voor nieuw spanningsniveau. Waarschijnlijk gereed voor 2030.
14	TS	50 kV-STATION BEVERWIJK	✓		TS 40 MVA	Placeholder. In een volgende versie zal dit station verder uitgewerkt worden
15	TS	50 kV-STATION EDAM	✓		2xTS 40 MVA	Opgenomen in huidige werkplanning; waarschijnlijk gereed voor 2030.*
16	TS	50 kV-STATION KROMMENE	✓		2xTS 40MVA	Nog niet opgenomen in planning. Onzeker of gereed in 2030.
17	TS	50 kV-STATION NIEUW VENNEP	✓		2xTS 40MVA	Nieuw station benodigd (A4-zone). Waarschijnlijk gereed voor 2030. 2 ^e station is ook nodig, twijfelachtig of hier voor 2030 klaar is
18	TS	50 kV-STATION PURMEREND SCHAEPMANSTRAAT	✓		2*TS 40MVA	Opgenomen in huidige werkplanning. Waarschijnlijk gereed voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
19	TS	50 kV-STATION UITGEEST	✓		TS 40MVA	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
20	TS	50 kV-STATION WORMERVEER	✓		TS 40 MVA	Nog niet opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of gereed voor 2030.*
21	TS	50 kV-STATION ZAANDAM NOORD	✓		4xTS 40 MVA + n-1 loslaten	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
22	TS	50 kV-STATION ZAANDAM WEST	✓		TS 40 MVA + n-1 loslaten	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
23	TS	50 kV-STATION ZAANDIJK	✓		TS 40 MVA + n-1 loslaten	Opgenomen in huidige werkplanning. Onzeker of dit gereed is voor 2030. Onzeker of dit voldoende capaciteit biedt om het bod te kunnen faciliteren.
24	MS	55 WESTZANERPOLDER	✓		55 20 MVA	Nog niet opgenomen in planning. Zeer beperkte mogelijkheden om verder uit te breiden op 10 kV.*

* De kolom inschatting in haalbaarheid en tijd is een eerste inzicht. Er zijn op dit moment veel veranderende factoren exacte invulling beïnvloeden en of bemoeilijken. Dit maakt de inschatting in haalbaarheid en tijd voor 2030 nog onvolledig zeker. In een volgend RES bod zal dit verder worden geconcretiseerd. Tevens is de inschatting in tijd voor 2030 is een enigszins technische inschatting. Hier wordt geen rekening gehouden met langere doorlooptijden door de gelijktijdigheid van alle geplande uitbreidingen, het niet verkrijgen van gronden voor uitbreiding, bezwaarprocedures of het niet afgeven van vergunningen. Daarnaast is het tekort aan technisch personeel ook een reden dat er een langer tijdsbestek benodigd is.

45

Flexibiliteitsoplossingen	
Lander onderzoekt ook altijd andere (tijdelijke) flexibele oplossingen om meer ruimte op stroomnet te creëren. Dit levert soms tijdelijk beperkte ruimte op. De regio heeft zelf mogelijkheden om oplossingen als 'energie omzetten in duurzame gasen' en 'energie opslag' te stimuleren. De netbeheerders werken aan de overige drie flexibiliteitsoplossingen.	
	Energie omzetten in duurzame gasen Door elektriciteit om te zetten in duurzame gasen kan de gasinfrastructuur gebruikt worden om energie te transporteren. Bovendien kan op deze manier energie opgeslagen worden en later weer gebruikt worden.
	Energie opslag Het gebruiken van energie opslag kan pieken op het elektriciteitsnet voorkomen waardoor netverzwaringen kunnen worden voorkomen.
	Dynamisch afregelen Netwerken worden uitgelegd op de piek, maar die piek komt maar zelden voor. Dan kun je twee dingen doen: het netwerk bouwen op de piek of de piek afregelen zodra die voorkomt. Dat gebeurt met dynamisch afregelen.
	Flexibiliteitsmarkt en congestiemanagement Veelal vindt een knelpunt in het elektriciteitsnetwerk niet continu plaats. Vaak zijn het maar een paar momenten per jaar waarop het netwerk overbelast dreigt te raken, denk bijvoorbeeld aan die ene zonnige zomerdag waarop alle zonnepanelen maximaal terugleveren. Door congestiemanagement en de flexibiliteitsmarkt in te zetten kunnen deze pieken verminderd worden door een marktmodel te introduceren.
	Verlaten redundantie Het elektriciteitsnet is in heel Nederland redundant uitgelegd. Dat wil zeggen, als één component uitvalt kan een andere het altijd overnemen. Het netwerk is echter 99,997% van de tijd niet in storing en dus wordt voor het grootste deel van de tijd niet op zijn maximale capaciteit gebruikt. Het is te vergelijken met een vluchtrook op de snelweg. Dit wordt alleen tijdens de spits gebruikt en is voor de rest van de uren zinloos asphalt. De (maatschappelijke) impact van een zonnepark dat zeg 4 uur niet kan terugleveren is vele malen kleiner dan een ziekenhuis. Daarom is het niet-redundant aansluiten van duurzame opwek een goede benutting van het bestaande elektriciteitsnetwerk.

Indicatie van relatie tussen elektriciteits- en gasnet

		ELEKTRICITEITSNET		GASNET	
warmtevoorziening & infrastructuur	aansluitingen in de woning	woningen per transformator	bovengronds ruimtebeslag	woningen per districtstation	bovengronds ruimtebeslag
huidige situatie (E+G)		400	25 m² (l transformator)	500	5 m² (l districtstation)
all electric (E)		150	75 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
HT Warmte (E+W)*		250	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
LT warmte (E+W)*		200	50 m²	geen gasinfrastructuur in de wijk nodig	geen bovengronds ruimtebeslag
hybride (E+G)		200	50 m²	1.000	5 m²

Bron: Alliander

47

Bronnen en verwijzingen		
Titel	Omschrijving	Bron
Basisinformatie over energie-infrastructuur, opgesteld voor de Regionale Energie Strategieën, Netbeheer Nederland, mei 2019	Een introductie op en beschrijving van rollen in de elektriciteits- en gasmarkt, typen van elektriciteits- en gasstations, kosten van het bouwen van een station en aanleggen van nieuwe verbindingen in tijd, geld en ruimte, de impact van verschillende (warmte)scenario's op het elektriciteitsnet, basis ontwerpprincipes voor de inpassing van hernieuwbare productie, kosten van verwijderen van gasleidingen en –stations.	https://www.netbeheernederland.nl/_upload/Files/Basisdocument_over_energie-infrastructuur_143.pdf
Onderzoek naar toekomstbestendige gasdistributienetten, Netbeheer Nederland, juli 2018.	De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek is, dat het bestaande gasnetwerk met de juiste maatregelen prima ingezet kan worden om duurzame gasen zoals (100%) waterstof en biomethaan te distribueren. GT-170272	https://www.netbeheernederland.nl/ToekomstbestendigeGasdistributienetten
Factsheets over de relatie tussen de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) en RES, Elaad, december 2019.	Tien factsheets met achtergrondinformatie over de relatietussen de NAL en de RES. Het doel van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) is ervoor te zorgen dat de laadinfrastructuur is voorbereid op de grootschalige uitrol van elektrisch vervoer. In de NAL wordt beschreven hoe we tot voldoende laadpunten komen om al deze auto's slim op te laden.	https://www.elaad.nl/projects/nal-res/
Verantwoording gebruikte gegevens netimpact proces via het Nationaal Programma RES	Op de website van het Nationaal Programma RES is informatie te vinden over de gebruikte back-up en basisgegevens voor het bepalen van de netimpact. Deze gegevens worden gebruikt wanneer er geen gebruik gemaakt kan worden van regio-specifieke informatie vanuit de invulformulieren.	https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/np-res=invulformulieren/default.aspx
Potentieel van lokale biomassa en invoedlocaties van groen gas. Een verkenning voor 2030. CE Delft januari 2020	In de studie is verkend hoeveel groengas uit lokale biomassa zou kunnen worden ingevoerd in het openbare aardgasnet in 2030 en wat de locaties van invoeding zouden kunnen zijn. Hiervoor is bestudeerd hoeveel biomassa er economisch beschikbaar kan komen voor groengasproductie en -invoeding in 2030. De studie beperkt zich tot biomassa reststromen.	www.ce.nl publicatienummer 190281

Terminologie en afkortingen

Afkorting	Betekenis	Eenheden	Betekenis	Terminologie	Betekenis
HS	Hoogspanning (>52kV). Hoogspanningsnetten worden gebruikt als nationale hoofdtransportnetten, welke middels een middenspannings-tussenstap bij de gebruikers als laagspanning terecht komen.	TWh	TerraWattuur. Staat gelijk aan 10 ⁹ Kilowattuur. Het jaarlijkse elektriciteitsgebruik van heel Nederland wordt uitgedrukt in terawattuur.	Netimpact	De net-belasting op installatieniveau. De berekening houdt rekening met vermogens en profielen van alle energievragers en –aanbieders. Dit dynamische samenspel resulteert in de belasting van de Liander installaties welke in magnitude en lengte kan worden uitgedrukt, met mogelijke knelpunten (overbelasting) tot gevolg.
TS	Tussenspanning. Op sommige locaties in Nederland wordt elektriciteit op hoogspanning direct omgezet naar middenspanning. Op andere plekken zit er nog een spanningsniveau tussen, de zogenaamde tussenspanning. Dit verschil is historisch ontstaan.	kWp	KiloWattpiek. Eenheid om piekvermogen uit te drukken.	Knelpunt	Een overbelasting op installatie-niveau waarbij flexibelnet-oplossingen geen hulp kunnen bieden. Dit geldt voor een overbelasting van >10% van de installatiecapaciteit OF >1% van het jaar
MS	Middenspanning (1-52kV)	W	Watt. Dit beschrijft de energie per tijdseenheid (Joule per seconde). MegaWatt is 10 ⁶ Watt.	Congestiemangement	Congestiemangement gebruikt prijsmechanismes en marktwerking om het aanbod en de vraag naar elektriciteit te sturen. Goede uitleg via: https://www.tennet.eu/nl/elektriciteitsmarkt/nederlands-a-markt/congestiemanagement/
LS	Laagspanning (<1kV)	MW			
		A	Ampère. Een eenheid van elektrische stroomsterkte.		
		V	Volt. Eenheid van elektrische spanning.		
		kV	kiloVolt: 1000 Volt.		
		VA	Voltampere. Een eenheid van complexe of schijnbare elektrischvermogen, weergegeven met symbool VA dat in het geval van gelijkstroom gelijk is aan de Watt.		
		J	Joule. Energie-eenheid. (VA=W=J/seconde)		
		m ³	Kubieke meter		

51

Toelichting op methodiek

52

Netimpact bepalen werkproces toegelicht

De energietransitie van fossiele bronnen naar duurzame opwekking, de toenemende rol van elektriciteit in het dagelijkse leven en de economische groei vereisen een continue en tijdige doorontwikkeling van het energiesysteem. Om de impact van regionale keuzes inzichtelijk te maken hebben de netbeheerders in samenspraak met PBL en NP RES het "netimpact bepalen" werkproces ontwikkeld.

Het proces bestaat uit drie stappen:

- 1. Invulformulieren voor energievraag en -aanbod:** Voor alle relevante energievragers en –aanbieders zijn invulformulieren opgesteld. Hiermee ontstaat inzicht in de ontwikkeling van vraag en aanbod over de tijd heen. Zodra een regio de netimpact van een regionaal scenario van ontwikkelingen wil laten doorrekenen kunnen de formulieren gedeeld worden met de regionale netbeheerder in de regio.
- 2. Analyse, begrip en oplossingen:** De netbeheerders zullen de invulformulieren met informatie over de toekomstige energievraag en -aanbod toetsen aan de huidige elektriciteits- en gasinfrastructuur. Binnen Alliander wordt hiervoor het systeem Andes-Light gebruikt (zie volgende pagina voor meer informatie). Uit dit systeem wordt duidelijk waar de huidige infrastructuur ontoereikend is, de zogenoemde knelpunten. Zodra knelpunten in beeld zijn wordt onderzocht waardoor ze ontstaan en hoe ze opgelost kunnen worden. Voor oplossingen wordt naar een breed scala van mogelijkheden gekeken. Eerst wordt onderzocht of [flexibiliteitsoplossingen](#) mogelijk zijn. Als dit niet het geval is onderzoeken we of stations uitgebreid kunnen worden. Een andere optie is nieuwbouw op een nieuwe locatie.
- 3. Inzicht in impact oplossingen:** De resultaten van de tweede stap worden gebundeld in deze rapportage. Hierin wordt de impact geduid in de doorlooptijd die nodig is om aanpassingen te realiseren, het ruimtebeslag dat de aangepaste infrastructuur met zich meebrengt en de kosten die gemaakt worden voor het maken van de aanpassingen. De systemische analyse van mogelijkheden om impact op infrastructuur te verkleinen wordt samengevat tot aanbevelingen voor de regio.

Stap 1:
Invulformulieren voor energievraag en -aanbod

Stap 2:
Analyse, begrip en oplossingen

Stap 3:
Inzicht in impact van oplossingen

53

Rekensysteem Andes-light

Wat is Andes-light?
Andes-light is een systeem dat door Liander gebruikt wordt om de belasting op het energienet in kaart te brengen. Hiermee kunnen we per gebied de netimpact bepalen van toekomstige netontwikkelingen op zowel elektriciteit- als gasniveau.

How werkt Andes-light?
Andes-light maakt gebruik van een rekenkern genaamd ANDES. Deze simuleert de netimpact van individuele segmenten op basis van vermogen, stroom en profielen, en is hiermee in staat het samenspel van energievragers en -opwekkers in kaart te brengen. De impact van grootschalige opwekkers (zonneparken en wind) worden op de hoofdinstallaties van Liander - lees koppelpunten met TENNET - gemodelleerd. Dit zijn de 150 en 110 kV installaties. Alle andere opwekkers en vragers vinden hun weg via het dichtstbijzijnde en meest toepasselijke laag, midden en hoogspanningsnet.

Wie heeft toegang tot Andes-light?
Regio's/gemeentes hebben zelf geen directe toegang tot het systeem. Wel nodigen we iedereen die dat nuttig vindt uit om contact met ons te zoeken bij vragen.

54

Zienswijze B&W Aalsmeer aangaande agendapunt Concept Regionale Energiestrategie Noord Holland Zuid.

12 mei 2020

Het college van B&W Aalsmeer heeft kennisgenomen van de Concept Regionale Energiestrategie Noord Holland Zuid (verder: RES NHZ), welke in de regio door verschillende betrokken portefeuillehouders tot stand is gekomen.

Het college van B&W Aalsmeer wenst om in te kunnen stemmen t.a.v. het concept-stuk zoals nu is aangenomen en naar de gemeenteraad en voor inspraak gaat, via deze zienswijze, de volgende opmerkingen te onderstrepen:

Status van het document

Het handelt zich in deze fase om een inventarisatie c.q. een eerste verkenning naar de mogelijkheden die in de RES NHZ op Aalsmeers grondgebied mogelijk zouden kunnen zijn. Intern is nog verdere afstemming nodig tussen domeinen als EZ, RO, recreatie/toerisme e.d. of dit aanbod haalbaar is, aangezien het 'aanbod' de optelsom is van alle in theorie geïnventariseerde gebieden en energievormen.

1. B&W beschouwt de status van dit document in deze fase dan ook louter als een eerste schets en verkenning en kan zich in die zin vinden in het concept.

Zoekgebieden en aanbod

De zoekgebieden zijn nog niet definitief. Alle theoretische mogelijkheden zijn opgenomen, maar kunnen 'schuren' met bijvoorbeeld ruimtelijke, economische en landschappelijke visie c.q. doelstellingen (denk aan Bovenlanden-gebied, -tijdelijke zonneweides tegen de Vriesekoopse Polder, windmolen tegen Leimuideren aan, Greenpark- en Greenport-(tuinbouw)gebieden

In de komende periode wordt in ieder zoekgebied gewerkt aan de volgende stap. Het doel is om in de RES 1.0 per zoekgebied een plan van aanpak of 'factsheet' op te nemen waarin staat beschreven of en hoe de volgende stappen in dit gebied er uit zien. Tegelijkertijd is er in de volgende fase ook meer aandacht voor integrale vraagstukken: tijdens het opstellen van de concept-RES werd duidelijk dat sommige (combinaties) van zoekgebieden vragen om een integrale en soms bovenregionale aanpak. Het behoud van landschappelijke kenmerken, natuurwaarden en ruimtelijke ontwikkelingsplannen zijn voorbeelden van deze vraagstukken. Participatie met de inwoners en het betrekken van de raadsleden zijn onderdeel van de uitwerking. Uiteindelijk besluit de gemeenteraad of een zoekgebied voldoende kansrijk is om opgenomen te worden de RES 1.0.

2. B&W beschouwt de zoekgebieden dus als puur indicatief waar nog een concretere uitwerking over de wenselijkheid en haalbaarheid voor Aalsmeer gevormd moet worden. Het aanbod in deze fase kan dus niet als definitief beschouwd worden.

Energiebronnen

Daar waar in de RES NHZ c.q. in bijlagen, Aalsmeer (evt. in samenhang met de Haarlemmermeer) wordt aangehaald dat Aalsmeer onderzoek dan wel de wenselijkheid naar biomassa ondersteunt, moet een pas op de plaats worden gemaakt. Er bestaat teveel onduidelijkheid over de mogelijk schadelijke gezondheidseffecten van een biomassa centrale. Er schijnen meer fijnstoffen,

stikstofdioxides en CO₂ vrij te komen (dan in kolencentrales). Voor milieu, klimaat en de gezondheid levert dit mogelijk ongewenste effecten op in een reeds onder druk staande leefomgeving in Aalsmeer.

3. B&W kan voorlopig nog geen besluit nemen hoe wij als gemeente Aalsmeer tegenover biomassacentrales staan. Hiervoor is meer informatie nodig over positieve en negatieve gevolgen voor de samenleving en gezondheid en de verschillende typen centrales.

3.Raad (besluitvormend)

Dossiernummer	178
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2020
Agendapunt	16
Omschrijving	Herziening Nota Bodembeheer 2013

Geagendeerd	Vergaderdatum
3.Raad (besluitvormend)	18 juni 2020

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z19-194628

Portefeuillehouder wethouder drs. W.B. Alink-Scheltema

Datum B&W-besluit 2 juni 2020

Afdeling

Voor de vergadering van raad d.d.
18 juni 2020

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Dhr. K. Tsolakidis

Behandelen in de raadscommissie Ruimte en Economie
op 2 juni 2020

Onderwerp

Herziening Nota bodembeheer 2013.

Gevraagde besluiten

1. Vaststelling van de Nota bodembeheer 2019 (inclusief de bodemkaarten als bijlagen);
2. Instemming met uitbreiding van het beheergebied (voor grondverzet) van de gemeente Aalsmeer met de gemeenten Amstelveen, Uithoorn, Ouder-Amstel en Diemen, Haarlemmermeer en Amsterdam, en acceptatie van de bodemkwaliteitskaart van deze gemeenten als wettelijk bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond die in het beheergebied wordt ontgraven en in de gemeente Aalsmeer wordt toegepast, vanaf het moment van wederzijdse vaststelling;
3. Verlening van mandaat aan het College om tussentijdse updates van de bodemkaarten vast te stellen;
4. Intrekking van de regionale Nota bodembeheer Amstel en Meerlanden 2013.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het in stand houden van de juiste (chemische) bodemkwaliteit, zodat de bodem gezond en veilig genoeg is om op te leven en om mee te werken.

Het verminderen van administratieve lasten door beleid af te stemmen in de regio. Hierdoor wordt het speelveld voor marktpartijen vergroot en het toezicht vereenvoudigd.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Een Nota bodembeheer 2019 vaststellen en de uitvoerbaarheid garanderen door het Aalsmeerse beheergebied (voor grondverzet) uit te breiden met dat van (buur)gemeenten die een vergelijkbaar beleid voeren.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Economie en duurzaamheid.

Aanleiding

De huidige Nota bodembeheer (2013) vereist herziening omdat de geldigheid is verstreken. Dit is ook een gelegenheid het beleid op punten wordt herzien en te harmoniseren met de omliggende gemeenten.

Centraal in de Nota bodembeheer staat het stelsel van bodemkwaliteitskaarten. Dit zijn kaarten waarin het beheergebied is verdeeld in zones met vergelijkbare bodemkwaliteit. Deze kaarten gaan vergezeld van regels hoe grond binnen en tussen de zones kan worden uitgewisseld en toegepast. Deze bodemkwaliteitskaarten zijn een belangrijke voorwaarde voor het functioneren van de gemeentelijke grondbank en het beperken van kosten in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte

in Aalsmeer.

Een Nota bodembeheer is verplicht wanneer een gemeente lokale regels maakt die afwijken van algemene regels uit het Besluit bodemkwaliteit. Dit wordt gebiedsspecifiek beleid genoemd. We willen afwijken omdat we vinden dat we in bepaalde gevallen strenger moeten zijn en in andere gevallen juist soepeler.

De nieuwe Nota is opgesteld door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Diemen. De huidige Nota bodembeheer is ook regionaal van aard. De gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam hebben al eigen Nota's bodembeheer met kaarten vastgesteld die op dezelfde leest zijn geschoeid. Hiermee wordt in het gebied van de Omgevingsdienst een geharmoniseerd beleid van kracht..

Argumenten

Financiële voordelen

- Zonder geldige Nota bodembeheer is het doelmatig functioneren van in de regio actieve grondbanken niet gegarandeerd. De kosten voor het samenvoegen van partijen grond worden sterk verminderd doordat de bodemkwaliteitskaart als wettig bewijsmiddel geldt.
- We vereenvoudigen, vergroten en maken de afzet van overtollige grond voordeliger door het vergroten van het gelijk speelveld in de regio (zie verderop).

Bescherming van de bodem met gevoelige functies en gebruikers

We vinden de landelijke regels niet streng genoeg:

- De landelijke regels staan toe dat in de grond 20% bodemvreemd materiaal mag zitten. Dat vinden we te ruim: we willen niet meer dan max. 5 % puin, het meest voorkomende bodemvreemde materiaal.
- De generiek norm voor lood beschermt kleine kinderen onvoldoende: daarom stellen we een scherpere eis aan de gehalten aan lood op plaatsen waar kleine kinderen aan worden blootgesteld;
- Voor asbest ontbreekt een nulnorm voor gevoelige functies met veel bodemcontact. Die voeren we in.
- We beschermen de terreinen met natuurwaarden extra door de toepassing van grond met afwijkende grondsla te verbieden (dus geen toepassing van zand of klei op veenbodems). Zonder dit expliciete verbod kan dumping van overtollige schone grond optreden waarmee de natuurwaarden verdwijnen.
- We herzien de toepassingseisen van het baggerverspreidingsgebied. In de Bovenlanden beëindigen we de minder strengere eisen aan de toepassing van grond en baggerspecie op landbouw- en natuurterreinen. De ruimere toepassingsmogelijkheden werden in de praktijk niet benut. Er is voldoende bagger beschikbaar die aan de "strengere" eisen voldoet en dus geen reden een minder goede kwaliteit toe te staan. Dit beperkt de gebruikers niet in hun bedrijfsvoering.

Voldoen aan maatschappelijke behoeften:

- Waar gegraven wordt komt grond vrij. We vinden dat hergebruik van vrijkomende toepasbare grond in ons beheergebied mogelijk moet zijn. We willen dit niet afwentelen op buurgemeenten en staan daarom toe dat minder goede kwaliteit grond (tot maximale waarde industrie) toegepast mag worden in gebieden met een minder gevoelig gebruik. In de praktijk zijn dit (te ontwikkelen) bedrijfsterreinen.
- We willen dat dit ook gaat gelden voor PFAS. Deze stoffen zijn onlangs landelijke genormeerd, en wij hebben dit ook gereguleerd via ons lokaal beleid, PFAS 2019. Er zijn bij toepassing van grond tot aan de maximale waarde industrie geen gezondheidsrisico's en het toestaan van de industrie-klasse PFAS maakt de realisering van bedrijfsterreinen in voormalige glastuinbouwgebieden eenvoudiger.

Scheppen van duidelijkheid

We gebruiken de Nota bodembeheer om de (regionale) invulling van de bodemregelgeving duidelijker

toe te lichten. Hiermee proberen we onduidelijkheid achteraf te voorkomen.

Vergroting speelveld door uitbreiding samenwerking

De gemeenten Amstelveen, Aalsmeer, Ouder-Amstel Diemen en Uithoorn werken al enige tijd samen bij het opstellen van regionaal bodembeleid. De oprichting van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied heeft geleid tot de wens om de harmonisering van beleid te vergroten. Inmiddels zijn ook in Amsterdam en de Haarlemmermeer Nota's Bodembeheer vastgesteld die op dezelfde leest zijn geschoeid. Dit maakt niet alleen het toezicht eenvoudiger, maar het is ook eenvoudiger voor de bedrijven die in de regio actief zijn en heeft tot voordeel dat dat onderzoeks- en transportkosten kunnen worden beperkt en er minder primaire grondstoffen (aanvoer van schone grond) aangekocht hoeven te worden. Een vergelijkbare afstemming is bereikt voor de problematiek met PFAS. Omdat formeel elke gemeente apart bevoegd gezag is moeten de individuele gemeenten hun beheergebied formeel uitbreiden en elkaars kaartmateriaal accepteren om de vereenvoudigde uitwisseling van grond mogelijk te maken.

Versterking digitaal werken

We versterken de geautomatiseerde verwerking van bodemdata door indieners van bodemrapporten te verplichten ook de bijbehorende XML-uitwisselingsbestanden aan te leveren.

Effecten voor burgers en bedrijven

De Nota bodembeheer heeft alleen effect op het moment dat grond toegepast gaat worden. Particulieren en agrariërs (mits op eigen perceel) zijn al vrijgesteld. De toepassing van baggerspecie wordt niet belemmerd.

Effectiviteit

De toepassing van grond hangt samen met het bodemgebruik. Door herontwikkeling en bestemmingswijziging vinden wijzigingen in het bodemgebruik plaatst. Dit vereist een regelmatige update van de bodemkwaliteitskaarten. De Raad wordt geadviseerd het College het mandaat te verlenen de bodemkwaliteitskaarten te herzien, mits het beleid niet wijzigt.

Kanttekeningen

- In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Naar verwachting zal de Nota bodembeheer t.z.t. moeten worden aangepast omdat de gemeente meer bevoegdheden krijgt waarvoor op dit moment nog geen uitvoeringsbeleid is geformuleerd.
- Tijdens het bestuurlijke proces van deze Nota Bodembeheer is het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) aangevuld met het Tijdelijk Handelingskader PFAS (THK PFAS). Het was derhalve niet haalbaar om deze stoffen mee te nemen in de berekening van deze bodemkwaliteitskaarten.
- Het is nog niet bekend of PFAS effect heeft op de bodemkwaliteitsklassen per zone die nu worden vastgesteld. Het is mogelijk dat de kaarten daarvoor moeten worden aangepast. Dit heeft echter geen effect op de beleidsmatige keuzes.

Financiën

Geen gevolgen voor financiële kaders.

Communicatie

Deze definitieve Nota wordt ook weer onder de aandacht gebracht bij belanghebbenden zoals adviesbureaus en netbeheerders.

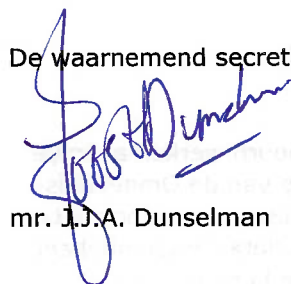
Procedure

De besluiten worden bekendgemaakt waarna het beleid in werking treedt.

Bijlagen

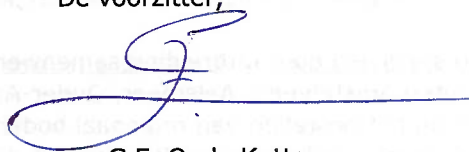
Nota Bodembeheer en de bodemkaarten als bijlagen bij deze nota.

De waarnemend secretaris,

mr. J.J.A. Dunselman

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBSLUIT

Besluit

1. Vaststelling van de Nota bodembeheer 2019 (inclusief de bodemkaarten als bijlagen);
2. Instemming met uitbreiding van het beheergebied (voor grondverzet) van de gemeente Aalsmeer met de gemeenten Amstelveen, Uithoorn, Ouder- Amstel en Diemen, Haarlemmermeer en Amsterdam, en acceptatie van de bodemkwaliteitskaart van deze gemeenten als wettelijk bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond die in het beheergebied wordt ontgraven en in de gemeente Aalsmeer wordt toegepast, vanaf het moment van wederzijdse vaststelling;
3. Verlening van mandaat aan het College om tussentijdse updates van de bodemkaarten vast te stellen;
4. Intrekking van de regionale Nota bodembeheer Amstel en Meerlanden 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 juni 2020.

De griffier,

O. van Kolck

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Nota Bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden

**Beleidskader voor grond- en
baggerverzet**

Nota Bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden

Beleidskader voor grond- en baggerverzet

**Geldend voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen,
Ouder-Amstel en Uithoorn**

19 december 2019

Colofon

In werking getreden op xxxxxx 2020

Opdrachtgever : Gemeente Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn
Opdrachtnemer : Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Projectteam : Margot Fontaine-Groot (OD NZKG)
Herman Berends, Yorick van Koolwijk (gemeente Aalsmeer en
Amstelveen)
Wim Kippers (gemeente Diemen)
Judy Kars (gemeente Ouder-Amstel en Uithoorn)

Kaarten en statistiek : H       van den Bos

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam

www.odnzkg.nl

Voorwoord

De overheid streeft naar een balans tussen bescherming van de bodemkwaliteit en ruimte voor maatschappelijk gebruik. Het doel van het Nederlandse bodembeleid is enerzijds de bescherming van de gezondheid van mens, dier en plant die op en in de bodem leven en anderzijds het behoud van de functionele eigenschappen van de bodem, zodat deze geschikt blijft om te gebruiken.

Het *Besluit bodemkwaliteit* en de bijbehorende *Regeling bodemkwaliteit* vormen een schakel in het duurzaam bodembeheer. Het besluit bevat gebruiksregels en -normen met een directe relatie tussen de chemische bodemkwaliteit en het gebruik van de bodem, gebaseerd op een risicobenadering. In situaties met een gering risico gelden daarom beperkte regels en minder strenge normen dan in situaties met meer risico's.

Deze herziene Nota bodembeheer motiveert de keuze voor gebiedsspecifiek beleid en lokaal maatwerk. Aangegeven wordt waar en waarom het mogelijk is regels aan te scherpen om de bodem in bepaalde situaties nog meer te beschermen, of regels juist te versoepelen in deelgebieden waar het verruimen van normen verantwoord is.

De Nota bodembeheer is in opdracht van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn (samen de Regio Amstelland en Meerlanden) opgesteld door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en is bedoeld als handvat voor aannemers, adviesbureaus, gemeenten, projectontwikkelaars, grondeigenaren/gebruikers en voor iedereen die iets te maken heeft met (her)gebruik van grond en/of baggerspecie, graafwerkzaamheden en bodemonderzoek in deze regio.

De Nota treedt in werking na separate vaststelling door de gemeenteraad van respectievelijk de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Deze Nota bestaat uit drie delen. De hoofdstukken 2 t/m 4 behandelen de beleidskeuzes en de gevolgen voor de toepassing van grond en baggerspecie met de toetsingskaders en beleidsregels voor iedereen die te maken heeft met grondverzet. Daarna volgt een deel met achtergrondinformatie in de hoofdstukken 5 t/m 9. Hierin wordt niet alleen ingegaan op de totstandkoming van de bodemfunctiekaart en de bodemkwaliteitskaart, maar wordt ook duidelijkheid geschapen over procedures die niet direct met toepassing van grond te maken hebben. Het derde deel bestaat uit een apart document met bijlagen. De bijlagen bevatten kaartmateriaal, statistische kentallen en extra informatie over asbestonderzoek en het toepassen van baggerspecie.

Deze herziene Nota bodembeheer vervangt de Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden van 12 november 2012 en de herziene versie van 14 maart 2013.

Samenvatting

Deze Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden is een herziening en vervanging van de eerdere Nota van 12 november 2012 en de herziene versie van 14 maart 2013. De bijbehorende bodemkwaliteitskaart is geactualiseerd en de Nota bevat enkele aanscherpingen of juist versoepelingen van het beleid. Daarnaast wordt het beheergebied uitgebreid en worden bodemkwaliteitskaarten van omliggende gemeenten (Haarlemmermeer en Amsterdam) geaccepteerd als bewijsmiddel voor de kwaliteit van toe te passen grond binnen de regio. Dit bodembeleid biedt met name voordelen voor partijen die betrokken zijn bij ontwikkeling en beheer.

De Nota bestaat uit drie delen.

Deel 1: Het beleidsmatige deel bestaat uit de hoofdstukken 2 t/m 4. Daarin staan de toetsingskaders en beleidsregels voor iedereen die te maken heeft met grond- en baggerverzet in de regio Amstelland en Meerlanden.

Deel 2: Daarna volgt een deel met achtergrondinformatie in de hoofdstukken 5 t/m 8. Daarin wordt dieper ingegaan op de bodemfunctiekaart, de bodemkwaliteitskaart, meldingsprocedures en het opvragen van bodeminformatie. Hoofdstuk 9 beschrijft de rol van het bevoegd gezag inzake toezicht en handhaving.

Deel 3: Het derde deel bestaat uit een apart document met bijlagen. De bijlagen bevatten kaartmateriaal, statistische kentallen, extra informatie over asbestonderzoek en het toepassen van baggerspecie.

Doel van de Nota

De samenwerkende gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn willen met deze Nota een praktische richtlijn bieden hoe in de regio met grond, vrijkomende grond en baggerspecie moet worden omgesprongen. Het document is primair gericht aan overheden die veel met grond werken, adviesbureaus, aannemers en andere bodemintermediairs. Daarnaast bevat de Nota ook enkele onderwerpen die direct of indirect raken aan het dagelijks leven van bewoners in de steden en op het platteland, zoals mensen die willen (ver)bouwen en daarmee de grond raken, mensen met (moes-)tuinen en gezinnen met jonge kinderen.

Stand-still principe

De bodem in de regio wordt zeer intensief gebruikt. Het bodembeleid wil dan ook zoveel mogelijk ruimte geven aan maatschappelijke activiteiten op en in de bodem, zoals gebiedsontwikkeling en woningbouw, bedrijfsactiviteiten, de aanleg van wegen of het uitbaggeren van vaarwegen. Tegelijkertijd is het bodembeleid erop gericht om negatieve effecten op de bodemkwaliteit tegen te gaan, zodat deze ook op zeer lange termijn geschikt blijft om te gebruiken. Het hoofduitgangspunt van de gemeenten in de regio is dan ook dat de kwaliteit van de bodem binnen de regio niet verslechtert. Een uitzondering wordt gemaakt voor enkele gebieden met een industrie functie, waarbij met gebiedseigen grond de bodem iets mag verslechteren. Op regionaal niveau is er hierdoor geen kwaliteitsvermindering.

Generiek en gebiedsspecifiek bodembeleid

Uit de praktijk blijkt dat er in de regio sprake is van een overschot aan grond. De regio streeft ernaar om alle vrijkomende hergebruiksgrond binnen de regio weer toe te passen. Deze Nota is een vertaling van de bodemwetgeving en het landelijk 'generiek' beleid. Het generiek beleid past echter niet altijd op elke lokale situatie. Het *Besluit bodemkwaliteit* geeft gemeenten daarom de vrijheid om ook gebiedsspecifiek beleid te formuleren. Deze herziene Nota bodembeheer geeft invulling aan de ruimte voor lokaal maatwerk en gebiedsspecifiek beleid. Hierbij wordt sterk rekening gehouden met de lokale situatie. Vooral de maatschappelijke functie van de ontvangende bodem is leidend. Hoe gevoeliger de functie, hoe strenger de eis die aan toe te passen grond wordt gesteld.

Relatie bodemfunctie en kwaliteitsklasse

Elders ontgraven herbruikbare grond kan in principe in de regio weer *nuttig* worden toegepast, bijvoorbeeld om sleuven op te vullen of de bodem op te hogen bij een herontwikkeling. Daarvoor gelden echter regels, om te zorgen dat de grond niet op de verkeerde plek terecht komt. Dit geldt met name wanneer licht verontreinigde grond op een schone(re) bodem wordt toegepast.

- Op 'gevoelige functies' (natuur, landbouw, moestuinen, etc) mag alleen grond worden toegepast die voldoet aan de zogeheten Achtergrondwaarde (lees: "schone grond").
- Op iets minder gevoelige functies (wonen met tuin, plaatsen waar kinderen spelen, groen met natuurwaarden) mag schone grond of grond met de kwaliteitsklasse 'Wonen' worden toegepast. Hierbij geldt echter een bijzondere eis. Het zware metaal lood is een probleemstof, die diffuus verspreid voorkomt. Op sommige plaatsen is het loodgehalte in de bodem zo hoog dat er risico's zijn voor jonge kinderen die buiten spelen en grond via vieze vingers binnenkrijgen. De hersenontwikkeling van jonge kinderen is erg gevoelig voor lood. Om het risico voor kleine kinderen tegen te gaan stellen de gemeenten binnen de regio dat het loodgehalte van toe te passen grond op gevoelige bodemfuncties ('wonen met tuin' en 'plaatsen waar kinderen spelen') maximaal 100 mg/kg mag bedragen. Deze eis is strenger dan het landelijk generieke beleid.
- Minder kwetsbare functies (zoals infrastructuur, industrie, wonen zonder tuin) mogen in bepaalde zones van de regio ook iets minder schone grond met de kwaliteitsklasse 'Industrie' ontvangen.

Echter, wat schoon is moet ook schoon blijven. De hierboven genoemde regels gelden dan ook niet in de gebieden binnen de regio die al schoon zijn (ruim 53% van het grondgebied) zoals het grootste deel van het landelijk gebied, het Amsterdamse Bos en de meeste jonge woonwijken. In deze gebieden mag alleen schone grond worden toegepast.

Dit laat zien dat de wettelijke ruimte voor gebiedsspecifiek beleid niet automatisch leidt tot versoepeling van de landelijke regels, maar altijd een afweging blijft en soms zelfs tot strenger beleid kan leiden. Vanwege die ruimte om steeds een afweging te maken tussen lokale normen, gezondheidsrisico's en maatschappelijke belangen blijft het mogelijk om de gemeenten binnen de regio stedelijk te vernieuwen en te ontwikkelen.

Grondverzet

Het overgrote deel van alle werken in de grond betreft projectmatige ontgravingen, ophogingen, herschikkingen, werk aan kabels & leidingen en baggeren. Een groot deel van deze Nota (hoofdstuk 4) beschrijft de procedure voor het nuttig toepassen van ontgraven grond op een andere locatie in de regio. Hierbij kan in veel gevallen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart, waarbij, na een toets op eventuele verdachte locaties (de zgn. puntbronnencheck) samengevat de volgende stappen worden doorlopen:

1. Aantonen wat de kwaliteitsklasse is van de vrijkomende grond (weergegeven op de 'ontgravingskaart', onderdeel van de bodemkwaliteitskaart, waarop de verschillende bodemkwaliteitsklassen bij ontgraven worden aangeduid);
2. Onderzoeken wat de kwaliteitsklasse is van de ontvangende bodem (af te lezen op de bodemkwaliteitskaart waarop de regio is ingedeeld in verschillende kwaliteitsklassen);
3. Bepalen of er een 'match' is tussen de vrijkomende grond en de ontvangende bodem. Deze stap bepaalt met behulp van de toepassingskaart en tabellen of de vrijkomende grond voldoet aan de functie en toepassingseisen van de ontvangende bodem.

Bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart biedt een betrouwbaar beeld van de actuele bodemkwaliteit binnen de regio Amstelland en Meerlanden. De kaart is opgebouwd uit 3 deelkaarten waarin verschillende zones met overeenkomstige bodemkwaliteiten zijn weergegeven. De kaart kan in combinatie met de gebruiksregels in deze Nota worden gebruikt om grond zo eenvoudig mogelijk elders toe te passen. Hiermee kan veel geld aan bodemonderzoek worden bespaard. De bodemkwaliteitskaart kan onder bepaalde voorwaarden ook gebruikt worden voor vrijstelling van fysiek bodemonderzoek bij (ver)bouwprojecten in de schone en licht verontreinigde zones.

Inhoud

Voorwoord	5
Samenvatting	6
1 Inleiding	12
1.1 Aanleiding	12
1.2 Doelstelling en doelgroep	12
1.3 Bevoegd gezag	13
1.4 Vaststelling, geldigheidsduur en reikwijdte	14
1.5 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid	14
1.6 Afbakening	15
1.7 Uitgangspunten nieuwe Nota	15
1.8 Draagvlak gemeentelijke spelers	16
DEEL 1 HET GEBIEDSSPECIFIEKE BODEMBELEID IN DE REGIO AMSTELLAND EN MEERLANDEN	
2 Het bodembeleid in de regio Amstelland en Meerlanden	18
2.1 Keuze voor gebiedsspecifiek beleid	18
2.2 Voorkomende verontreinigingen (buiten standaardpakket)	19
2.3 De bodemfunctiekaart	20
2.4 De bodemkwaliteit binnen de regio	21
2.5 Generiek beleid in zone 1	23
2.6 Het gebiedsspecifieke toetsingskader in zones 2, 3 en 4	23
2.7 Gebiedsspecifiek beleid in de zones 1A en 1B	24
2.8 Beleidsregel en landelijk handelingskader PFAS	25
2.9 Extra aandacht voor OCB's in vooronderzoek	26
3 Wanneer moet bodemonderzoek gedaan worden?	27
3.1 Wanneer is bodemonderzoek noodzakelijk?	27
3.2 Vooronderzoek	27
3.3 Verkennend onderzoek (NEN 5740)	29
3.4 Asbest in bodem en partijen grond	29
3.5 Bodemonderzoek bij omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen	31
3.6 Uitzonderingen op de bodemonderzoeksplicht	32
3.7 Bodemonderzoek bij werken in de openbare weg	33
3.8 Welk soort onderzoek is noodzakelijk in welke situatie	34
3.9 Arbeidsomstandigheden	35
3.10 Niet genormeerde stoffen	35
4 Toepassen van grond en bagger	37
4.1 Milieuhygiënische kwaliteitsverklaring	37
4.2 Toetsingsregels en omrekening naar standaardbodem	38
4.3 Toepassen van grond afkomstig vanuit het beheergebied	39

4.4	Ontgraven en toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart Amstelland en Meerlanden	39
4.5	Toepassingsmatrix bodemkwaliteitskaart Amstelland en Meerlanden	43
4.6	Toepassen van grond afkomstig van buiten de regio	45
4.7	Niet-gezzoneerde gebieden	45
4.8	Toepassen van baggerspecie op de landbodem	47
4.9	Bijzondere situaties en afwijkingen	49

DEEL 2 ACHTERGRONDEN EN PROCEDURES

5	Situatie beheergebied en gebiedsopgave	54
5.1	Situatie beheergebied	54
5.2	Gebiedsopgave	56
6	Werkwijze opstellen bodemkwaliteitskaart	57
6.1	Opstellen Programma van Eisen	57
6.2	Onderscheidende gebiedskenmerken	57
6.3	Uitgangspunten van de bodemfunctiekaart	58
6.4	De bodemkwaliteitskaart	59
6.5	Gegevensverzameling en -verwerking	60
6.6	Definitieve gebiedsindeling	61
7	Meldingsprocedures ontgraven, transport en toepassen van grond	62
7.1	Digitaal Loket Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	62
7.2	Melden van toepassen van grond	62
7.3	Melden van ontgraven in niet-sterk verontreinigde grond	64
7.4	Melden van transport van grond en baggerspecie	64
8	Bodeminformatie en procedures	66
8.1	Digitaal indienen van bodemonderzoeksrapporten	66
8.2	Opvragen van bodeminformatie	66
9	Toezicht en handhaving	67
9.1	Bestuurlijk toezicht en handhaving	67
9.2	Strafrechtelijk handhaven	69
10	Terminologie	71
11	Literatuur	76

DEEL 3 BIJLAGEN (apart document)

Bijlage 1	Risico's gebiedsspecifiek beleid
Bijlage 2	De bodemfunctiekaart
Bijlage 2A	Gevoelige gebieden
Bijlage 3	De bodemkwaliteitskaart
3A	Zonekaart
3B	Bodemkwaliteitskaart (gemiddelde, 3 dieptetrajecten)
3C	Ontgravingskaart (P80, 3 dieptetrajecten)
3D	Toepassingskaart (3 dieptetrajecten)
Bijlage 4	Lijst met uitgesloten locaties (puntbronnen), incl. kaart
Bijlage 5	Berekende statistische kentallen
Bijlage 6	Aardkundige waarden
Bijlage 7	Achtergronden toepassen baggerspecie
Bijlage 8	Asbest
Bijlage 9	Beantwoording zienswijzen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De bodem in Nederland wordt intensief gebruikt. Het bodembeleid wil enerzijds ruimte scheppen voor woningbouw, transformatie, aanleg van wegen, onderhoud van vaarwegen, aanleg van parken etc. Anderzijds is het doel van het Nederlandse bodembeleid de bescherming van de gezondheid van mens, dier en plant die op en in de bodem leven en het behoud van de functionele eigenschappen van de bodem, zodat deze geschikt blijft om te gebruiken.

Praktische aanleiding voor de herziening van deze beleidsnota zijn:

Bodemkwaliteitskaart

De vigerende bodemkwaliteitskaart van de Regio Amstelland en Meerlanden is meer dan 5 jaar oud en moet daarom worden geactualiseerd. Sinds 2012 zijn veel nieuwe bodemgegevens beschikbaar gekomen. Het nieuwe, in voorliggende Nota beschreven gebiedsspecifieke beleidskader is (voor zover van toepassing) deels gebaseerd op de nieuwe bodemkwaliteitskaart. De kaart vormt samen met de bodemfunctieklassenkaart de basis voor het bodembeleid dat de Regio Amstelland en Meerlanden onder het *Besluit bodemkwaliteit* in de praktijk brengt.

Herziening gebiedsspecifiek beleid

Het *Besluit bodemkwaliteit* en de bijbehorende *Regeling bodemkwaliteit* is onder meer gebaseerd op de *Wet bodembescherming* en stelt milieuhygiënische voorwaarden aan de toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie. Gemeenten hebben de mogelijkheid voor lokale afweging, in dit kader gebiedsspecifiek beleid genoemd, als er behoefte is aan meer ruimte voor lokaal maatwerk. De gemeenten in de Regio Amstelland en Meerlanden hebben de afgelopen vijf jaar al ervaring opgedaan met dit gebiedsspecifiek beleid.

Asbest

In deze herziene Nota wordt aandacht besteed aan een uitspraak van de Raad van State uit november 2016 over puin en asbestonderzoek. Wanneer op een locatie puin(resten) worden aangetroffen geldt de locatie als asbestverdacht en moet onderzoek conform de NEN5707 worden uitgevoerd, tenzij kan worden onderbouwd dat er geen sprake is van asbesthoudend puin.

Bodem in de Omgevingswet

De nieuwe integrale *Omgevingswet* treedt naar verwachting in 2021 in werking, waarbij 26 afzonderlijke milieuwetten komen te vervallen. De nieuwe wet bevordert de integrale afweging van ruimtelijke en milieubelangen, omdat binnen één wet de onderlinge samenhang beter tot zijn recht komt. Via de *Aanvullingswet bodem Omgevingswet* en het *Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet* worden bodemregels onderdeel gemaakt van de *Omgevingswet* en komt de aparte *Wet bodembescherming* te vervallen. Aangezien het Rijk meer bevoegdheden naar gemeenten sluis, zullen die bodemregels te zijner tijd worden opgenomen in het zogeheten Gemeentelijk Omgevingsplan - een instrument onder de *Omgevingswet*.

1.2 Doelstelling en doelgroep

Doelstelling Nota

Het doel van de Nota bodembeheer is invulling geven aan de beschikbare beleidsruimte voor gebiedsspecifiek en functiegericht bodembeheer.

Om optimaal gebruik te kunnen maken van de beleidsvrijheid die het *Besluit bodemkwaliteit* biedt, is het noodzakelijk om het bodembeleid vast te leggen in een Nota bodembeheer. In voorliggende Nota bodembeheer wordt beschreven waarom en hoe de Regio Amstelland en Meerlanden invulling geeft aan het gebiedsspecifieke beleidskader voor het toepassen van grond en worden de gemaakte keuzes onderbouwd. Door weloverwogen beheer van de bodem zal de bodem niet verder verslechteren en wordt zorgvuldig omgegaan met de functies die bodem heeft.

Onder de *Omgevingswet* zal de Nota onderdeel worden van het Omgevingsplan van de gemeenten. Binnen het Omgevingsplan worden sectorale onderwerpen meer in samenhang beschouwd. Waar wenselijk en mogelijk wordt daar in deze Nota al een voorschot op genomen.

Doelstelling bodemkwaliteitskaart

De geactualiseerde bodemkwaliteitskaart geeft een actueel en dekkend beeld van de diffuse bodemkwaliteit op het grondgebied van de Regio Amstelland en Meerlanden. De kaart faciliteert het veelvoorkomende grondverzet bij werkzaamheden door:

- Gebieden te tonen waar vrij grondverzet (zonder onderzoek) onder bepaalde voorwaarden is toegestaan;
- Te laten zien waar grond en baggerspecie op en in de bodem kan worden toegepast;
- Te dienen als bewijsmiddel voor de kwaliteit van vrijkomende grond en de ontvangende bodem;
- Knelpunten weg te nemen bij grond- en/of baggerverzet;
- Afzetmogelijkheden van grond te vergroten door acceptatie van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten, mits deze conform landelijke richtlijnen zijn opgesteld;
- Voor *ARBO* een indicatie te zijn van de te verwachten risico's;
- Vereenvoudiging van het gebruik op regionaal niveau, omdat de vormgeving van de kaarten binnen de beheerregio op elkaar is afgestemd;
- Vereenvoudiging van het toezicht.

Doelgroep

Doelgroepen voor de Nota bodembeheer en de bodemkwaliteitskaart zijn het bevoegd gezag voor de *Wet bodembescherming*, maatschappelijke organisaties, burgers, marktpartijen en initiatiefnemers (zoals ontwikkelaars, bewoners) binnen het bodemwerkveld.

Toetsingskader grondverzet en bodemsanering

Ter facilitering van de uitvoeringspraktijk voor bodemonderzoek en grondverzet is er binnen de Regio Amstelland en Meerlanden behoefte aan een uniform toetsingskader voor zowel het bevoegde gezag *Besluit bodemkwaliteit (Bbk)* als de uitvoerende maatschappelijke partijen. Deze Nota bodembeheer geeft het beleidskader voor de uitvoeringspraktijk binnen de regio.

1.3 Bevoegd gezag

Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel zijn het bevoegd gezag voor toepassingen van grond en bagger op of in de bodem. Deze Nota gaat dan ook alleen over de landbodem in de regio (grond en grondwater). Voor waterbodembeheer is de waterkwaliteitsbeheerder het bevoegd gezag (natte bodem onder oppervlaktewater). Voor nadere informatie over bevoegde gezagen bij baggerwerkzaamheden wordt verwezen naar Bijlage 7.

1.4 Vaststelling, geldigheidsduur en reikwijdte

Bestuurlijke vaststelling

Het beleid in deze Nota bodembeheer heeft betrekking op het grondgebied van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel. De Nota, met bijbehorende bodemkwaliteitskaart, treden in werking nadat deze door de gemeenteraad van voornoemde gemeenten zijn vastgesteld, de termijn van terinzagelegging van de *Algemene Wet Bestuursrecht* is verstreken, en deze op de voorgeschreven wijze bekend zijn gemaakt (gepubliceerd):

- De Nota bodembeheer wordt in beginsel vastgesteld voor een periode van 10 jaar. Daarna wordt bekeken of de Nota wordt aangepast;
- De bodemkwaliteitskaart wordt in principe elke 5 jaar opnieuw vastgesteld;
- Tussentijdse herziening van de Nota, of de bodemkwaliteitskaart, kan eerder nodig zijn als wetswijzigingen, actuele ontwikkelingen of voortschrijdend inzicht daartoe aanleiding geven.

Met de invoering van de *Omgevingswet* wordt de landelijke regelgeving ingrijpend gewijzigd. Dit betekent onder meer dat de Nota bodembeheer onderdeel gaat worden van het Omgevingsplan van de betrokken gemeenten. Die integratie kan aanleiding geven om de Nota wat eerder te herzien.

Om praktische redenen is de gemeenteraden voorgesteld de (toekomstige) vaststelling van beperkte aanpassingen met een uitvoerend karakter (bijvoorbeeld het tussentijds actualiseren van de bodemkwaliteitskaart als onderdeel van de Nota bodembeheer, uitbreiding van het beheergebied, acceptatie van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten of het toevoegen van data van nieuwe parameters) te delegeren naar het college van burgemeester en wethouders.

Deze herziene Nota bodembeheer, met de nieuwe bodemkwaliteitskaart, vervangt de Nota bodembeheer Regio Amstelland-Meerlanden van 12 november 2012 en de herziene versie van 14 maart 2013. Met de bestuurlijke vaststelling van deze nieuwe Nota komt de eerdere Nota uit 2012/2013 te vervallen.

Uitbreiding beheergebied

Gelijktijdig met de vaststelling van de bodemkwaliteitskaart en deze Nota bodembeheer, stemmen de betreffende gemeenteraden ook in met het streven naar regionale samenwerking met de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer. Die samenwerking kan uitmonden in een gezamenlijk beheergebied, wat de mogelijkheden voor actief bodembeheer (stand-still beginsel op gebiedsniveau) aanzienlijk vergroot. De betreffende gemeenteraden accepteren daartoe ook de bodemkwaliteitskaarten van de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer als bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond die in deze gemeenten wordt ontgraven en in de regio Amstelland en Meerlanden wordt toegepast.

1.5 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

De verantwoordelijkheid voor het naleven van de wet- en regelgeving bij het werken in/met, ontgraven en toepassen van grond en baggerspecie ligt bij de initiatiefnemer van deze handelingen. De initiatiefnemer is verplicht om de voorgenomen handeling te melden. Via een privaatrechtelijke machtiging kan deze verplichting ook bij de aannemer of andere betrokkenen worden gelegd. Er bestaan uitzonderingen op de meldingsplicht (zie par. 7.2). De wetgever gaat uit van ketenaansprakelijkheid: alle betrokken partijen zijn mede verantwoordelijk en dienen te werken volgens de wet- en regelgeving en het beleid in deze Nota.

De bodemkwaliteitskaart en deze Nota bodembeheer zijn zeer zorgvuldig opgesteld. Echter, de bodemkwaliteitskaart doet alleen uitspraken over de te verwachten algemene kwaliteit binnen een zone. Binnen een zone van herkomst is het dus denkbaar dat de kwaliteit van een individuele partij ontgraven grond afwijkt van het gemiddelde in die zone. De gemeenten in de regio Amstelland en Meerlanden zijn niet aansprakelijk voor schade als gevolg van die mogelijke afwijking tussen de algemene en de individuele kwaliteit.

Als men vooraf meer zekerheid wil over de bodemkwaliteit van de te ontgraven grond, staat het de initiatiefnemer vrij om zelf een bodemonderzoek te laten doen. De verantwoordelijkheid voor het toepassen van grond/baggerspecie blijft altijd bij degene die de grond/baggerspecie toepast. Diezelfde eindverantwoordelijkheid geldt ook als men gebruik maakt van de vrijstelling voor het doen van fysiek bodemonderzoek (zie par. 3.6).

1.6 Afbakening

Deze Nota bodembeheer is een leidraad voor de uitvoeringspraktijk. Daarin wordt beschreven hoe de gemeenten binnen de regio Amstelland en Meerlanden de bodemregelgeving vertalen naar regionale regels en beleid. Ook is beschreven wanneer gebruik kan worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als wettig bewijsmiddel voor de milieuhygiënische kwaliteit van de toe te passen partij grond en/of de ontvangende bodem. Verder kan de kwaliteit voldoende indicatie zijn voor *ARBO*-gerelateerde risico's.

Opgemerkt dient nog te worden dat de Nota zich alleen richt op de milieuhygiënische bodemkwaliteit. Of de grond civieltechnisch, fysisch, landbouwkundig of qua natuurwaarde geschikt is voor de beoogde toepassing blijft in deze Nota buiten beschouwing. Een uitzondering kan hierbij gelden voor grondtoepassingen in gebieden met ecologische en cultuurhistorische waarden, waarbij eisen aan de grondsoort kunnen worden gesteld.

De Nota is niet van toepassing op de volgende situaties:

- Toepassen van schone grond, zoals bedoeld in art. 4.2.2. lid 4 en 5 van de *Regeling bodemkwaliteit*. Deze grond is overal toepasbaar;
- Grootschalige bodemtoepassingen. Hiervoor is het landelijke kader van het *Besluit bodemkwaliteit* van toepassing; de kwaliteit van de *leeflaag* moet voldoen aan de Lokale Maximale Waarden of de generieke eisen, afhankelijk van de zone waarbinnen de toepassing wordt gerealiseerd;
- Toepassen van grond of bagger in oppervlaktewater (hiervoor zijn de gemeenten geen bevoegd gezag).

Voor de landelijk uniforme regels wordt verwezen naar het *Besluit bodemkwaliteit* en bijbehorende *Regeling* en *Handreiking* [Lit. 1 en 2].

Voor nieuwe bodemverontreinigingen, die zijn ontstaan op of na 1 januari 1987 (1 juli 1993 voor asbest) geldt de zorgplicht (artikel 13 *Wbb*).

Voor het beleid rondom PFAS-verontreinigde grond zijn aparte beleidsregels geformuleerd (zie par 2.8 en Lit. 21, 22, 23, 24). Dit beleid is geen onderdeel van deze Nota vanwege het feit dat wordt verwacht dat het PFAS-beleid nog aan veranderingen onderhevig is.

1.7 Uitgangspunten nieuwe Nota

Het bodembeleid van de Regio Amstelland en Meerlanden hanteert de volgende uitgangspunten:

- De kwaliteit van de bodem moet zodanig zijn dat de activiteiten behorend bij de functies wonen, werken, infrastructuur, natuur en landbouw op een verantwoorde wijze uitgeoefend kunnen worden;

- Milieuhygiënische risico's worden tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht door het stellen van een helder toetsingskader in combinatie met de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven;
- De kwaliteit van de bodem binnen de regio is voldoende bekend om gebiedsspecifiek beleid te kunnen formuleren;
- Het beleid maakt het mogelijk om kosteneffectief en duurzaam om te gaan met de bodemkwaliteit en grondverzet;
- Vanuit de duurzaamheidsgedachte worden hergebruiksmogelijkheden van vrijkomende grond optimaal gefaciliteerd;
- Het is wenselijk procedures en spelregels zoveel mogelijk te vereenvoudigen opdat het bodembeleid uitlegbaar blijft, draagvlak houdt en de regeldruk vermindert;
- Mocht de *Omgevingswet* tussentijdse wijzigingen noodzakelijk maken, dan kunnen deze in overleg met de betrokken instanties ambtshalve doorgevoerd worden;
- Gezien de statistische onderbouwing kan de ontgravingskaart gebruikt worden om af te zien van bodemonderzoek in de schone en licht verontreinigde zones (zone 1,2 en 3).

1.8 Draagvlak gemeentelijke spelers

Om draagvlak te creëren voor de keuzes in de Nota bodembeheer is overleg gevoerd met de betrokken gemeenten en is de Nota ter commentaar aangeboden aan de volgende belanghebbende partijen:

- Gemeente Aalsmeer/Amstelveen;
- Gemeente Uithoorn/Ouder-Amstel;
- Gemeente Diemen;
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, directie Advies en Regulering, team Bodem;
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, directie Toezicht en Handhaving, team Bodemtoezicht;
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet);
- Hoogheemraadschap van Rijnland.

Deze partijen onderschrijven de Nota. Opmerkingen zijn in de Nota verwerkt.

DEEL 1

HET GEBIEDSSPECIFIEKE BODEMBELEID IN DE REGIO AMSTELLAND EN MEERLANDEN

2 Het bodembeleid in de regio Amstelland en Meerlanden

2.1 Keuze voor gebiedsspecifiek beleid

Het *Besluit bodemkwaliteit* biedt gemeenten de ruimte af te wijken van het generieke – landelijke – beleid om gebiedsspecifiek maatwerk te ontwikkelen in situaties die daarom vragen.

Het gebiedsspecifiek beleid in de regio Amstelland en Meerlanden gaat uit van het - waar nodig - beschermen van de bodemkwaliteit en het - waar mogelijk - juist verruimen van de gebruiksmogelijkheden. In de beleidsvorming over gebiedsspecifiek maatwerk kwamen de volgende behoeften naar voren:

- Eenduidig beleid, zo eenvoudig mogelijk, uitlegbaar en werkbaar, met duidelijke spelregels;
- Het beleid moet waar mogelijk faciliterend zijn voor de dagelijkse uitvoeringspraktijk;
- Deregulering en vermindering van de lasten voor bedrijven en burgers;
- Vrijstelling van fysiek bodemonderzoek waar mogelijk en verantwoord;
- Mogelijkheden bieden voor hergebruik (zonder onderzoek) van licht verontreinigde grond, waardoor veel geld wordt bespaard op onnodig onderzoek en transport;
- Vrijkomende, toepasbare grond en baggerspecie moet in principe binnen het beheergebied kunnen worden afgezet.

Het gebiedsspecifieke beleid van de regio Amstelland en Meerlanden is op enkele punten strenger dan het generieke beleid, in deze situaties ligt de nadruk op het zorgvuldig omgaan met en het beschermen van de gevoelige bodemfuncties.

Strenger – op gevoelige bodemfuncties

- Op gevoelige functies (natuur, landbouw, moestuin/volkstuin) is de toepassingseis en de kwaliteit van de aanvulgrond/leeflaag altijd Achtergrondwaarde (AW);
- Op bodemfuncties met kans op humane blootstelling aan lood in de bodem ('Wonen met tuin' en 'Plaatsen waar kinderen spelen') mag grond met kwaliteit Wonen worden toegepast, mits het loodgehalte maximaal 100 mg/kg bedraagt;¹
- Voor asbest geldt een 'nulnorm' bij het toepassen van grond op locaties met een gevoelige functie en/of met veel bodemcontact (kinderspeelplaatsen, moes- en volkstuinen): asbest mag analytisch niet aantoonbaar in de grond aanwezig zijn (dit moet met onderzoek zijn aangetoond);

Strenger – bodemvreemd materiaal

Bij toepassen van grond wordt een beperking gesteld aan de hoeveelheid bodemvreemd materiaal en materiaal dat op zichzelf beschouwd niet in aanmerking zou komen als bouwstof. Toe te passen grond/baggerspecie mag niet meer dan 5 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal bevatten voor zover het steenachtig materiaal of hout² betreft (bakstenen, puin enzovoort). Overige bodemvreemde materialen (dus anders dan steenachtig materiaal of hout), zoals bijvoorbeeld plastic en piepschuim, mag alleen sporadisch voorkomen als dat al

¹ Deze loodnorm komt voort uit de Toetsingsregel Achtergrondwaarde (*Regeling bodemkwaliteit*, art 4.2.2.). Volgens die regel behoudt grond de formele kwaliteit van Achtergrondwaarde als hoogstens 2 stoffen verhoogde gehalten laten zien (bij meting van 7-15 stoffen). De verhoging mag in dat geval maximaal 2x de Achtergrondwaarde (voor lood is dat 50 mg/kg) voor die stof bedragen. Het maximum voor lood is in dit geval dus $2 \times 50 = 100$ mg/kg grond.

² Het betreft hier hout in een vorm die niet van nature voorkomt in de bodem.

voorafgaand aan het ontgraven of bewerken in de grond of baggerspecie aanwezig was, voor zover redelijkerwijs niet kan worden gevraagd dat het uit de grond of baggerspecie wordt verwijderd voordat het wordt toegepast. Hiermee wordt bijmenging bedoeld die voor de ontgraving al in (water)bodem aanwezig was en niet door transport, vermenging, samenvoeging of anderszins aan de grond of baggerspecie is toegevoegd. Dit laatste is uiteraard niet toegestaan.

In andere situaties, wanneer sprake is van minder kwetsbare bodemfuncties, maar ook omdat er behoefte bestaat om te vereenvoudigen, kan het gebiedsspecifieke beleid juist verruimen.

Ruimer – op minder gevoelige bodemfuncties en ter vermindering regeldruk

- Een vereenvoudigd vooronderzoek, de zogeheten 'puntbronnencheck', bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart, dient alleen om vast te stellen of vrijkomende grond niet afkomstig is uit een gebied met een brongerelateerde verontreiniging;
- Op de bodemfunctie 'Wonen zonder tuin' (bebouwing) in zone 3 en 4 mag grond met kwaliteit Industrie worden opgebracht (landelijk generiek is dat 'Wonen');
- Het baggerbeleid biedt ruimere verspreidingsmogelijkheden;
- Het wordt op een aantal bedrijfsterreinen toegestaan dat de bodem aangevuld wordt met grond die voldoet aan de functie, maar waarvan de kwaliteit slechter is dan de ontvangende bodem. Deze verslechtering wordt elders gecompenseerd met een verbetering ('stand still' op gebiedsniveau). Het betreft bedrijventerreinen in Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn (aangeduid als zone 1A) en het depot van de groundbank Aalsmeer in Kudelstaart (aangeduid als zone 1B) welke grond mogen ontvangen tot maximaal klasse Industrie. Deze gebieden wordt apart weergegeven op de bodemkwaliteitskaart als gebiedsspecifieke zones;
- Aanvragen Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen zijn in de zones 1 en 2 mogelijk vrijgesteld van fysiek bodemonderzoek, met de bodemkwaliteitskaart en puntbronnencheck.

2.2 Voorkomende verontreinigingen (buiten standaardpakket)

In de bodem van de regio Amstelland en Meerlanden kunnen stoffen voorkomen die niet in het standaard stoffenpakket zijn opgenomen. Wanneer de bodem verdacht is op het voorkomen van een of meer van deze stoffen betekent dit dat de bodemkwaliteitskaart niet zonder meer bruikbaar is. Er moet dan een (aanvullend) bodemonderzoek worden uitgevoerd gericht op het voorkomen van deze stoffen. Om dit onderzoek voor een specifiek gebied achterwege te kunnen laten kan gebiedsspecifiek beleid een oplossing zijn.

Deze stoffen zijn:

- Asbest
- PFAS
- OCB's

Asbest

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende mineralen, die zijn opgebouwd uit fijne, microscopisch kleine vezels. Losse asbestvezels zijn met het blote oog niet zichtbaar. Asbest is in het verleden veel gebruikt, bijvoorbeeld in gebouwen en woningen, vanwege de goede eigenschappen. Het is sterk, slijtvast en isolerend en bovendien goedkoop. De grote risico's die asbest oplevert voor de gezondheid werden pas later erkend. Door demping, onzorgvuldige sloop en incidenten (brand, natuurgeweld/storm, explosie, vandalisme) kan asbest op of in de bodem terecht komen.

Zie verder par 3.4 en Bijlage 8.

PFAS

PFOS en PFOA behoren tot de groep poly- en perfluor-alkyl-verbindingen (PFAS), organische verbindingen. Zelfs onder extreme condities, zoals hoge temperatuur en de aanwezigheid van agressieve stoffen, zoals basen, zuren en oxiderende stoffen, blijven de verbindingen zeer stabiel. PFOS (perfluorooctaansulfonaat) en PFOA (perfluorooctaanzuur) zijn persistent. Deze stoffen breken niet af in water of bodem, ook niet onder invloed van licht of door bacteriën, alleen bij verbranding onder extreem hoge temperatuur.

De eigenschappen van PFOS en PFOA hebben geleid tot specifieke gebruikstoepassingen van PFOS en PFOA, vooral bijvoorbeeld in blusschuim of vuilafstotende coating. PFOS en PFOA zijn milieuvreemde stoffen die, vanwege de diverse toepassingen, op steeds meer plaatsen in de bodem worden aangetroffen.

Sinds eind 2015 wordt Perfluorooctaansulfonzuur (PFOS) en later ook Perfluorooctaanzuur (PFOA), eerst in het oostelijk deel van de Haarlemmermeer en vervolgens de bredere omgeving in de regio, vaak in relatief lage gehalten diffuus in de bodem aangetroffen, ook op plekken waar geen directe relatie met een calamiteit of vanuit een andere bronlocatie herleidbaar was.

De stoffen worden in de regio Amstelland en Meerlanden verhoogd aangetroffen ter plaatse van bronlocaties en zijn daarnaast diffuus vrijwel overal aanwezig.

Als gevolg van het ontbreken van landelijke normen voor hergebruik van deze stoffen zijn door diverse regionale bevoegde gezagen lokale beleidsregels opgesteld voor grond en bagger. Dit bleek onvoldoende om stagnatie in grondverzet door deze stoffen te voorkomen. Zie verder par. 2.8.

Organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB's)

Van nature komen organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB's) niet in de bodem voor. Ondanks het feit dat het gebruik van veel van deze stoffen reeds jaren verboden is worden ze, vanwege hun persistentie, in de regio Amstelland en Meerlanden nog veel aangetroffen, met name op de glastuinbouw- en akkerbouwgronden. Zie verder par. 2.9.

2.3 De bodemfunctiekaart

In het *Besluit bodemkwaliteit* speelt de *maatschappelijke functie* van de bodem een grote rol. Om dergelijke 'bodemfunctieklassen' van deelgebieden vast te leggen is een bodemfunctiekaart opgesteld (zie Bijlage 2).

Op de bodemfunctiekaart is het grondgebied van de regio Amstelland en Meerlanden toegedeeld naar de verschillende (generieke) bodemfunctieklassen Landbouw/Natuur, Wonen en Industrie. Dat is niet op het niveau van percelen gebeurd (zoals bij bestemmingsplannen), maar op het niveau van een groter gebied of deelzone.

Voor die toedeling in klassen is veelal het huidige dominante bodemgebruik in een gebied als maatgevend genomen. In een aantal gebieden wordt echter zowel gewoond als gewerkt, zonder dat een van die functies sterk overheerst. In zulke gevallen was de meest gevoelige bodemfunctieklasse bepalend: in dit geval Wonen. De landbouw- en natuurgebieden (inclusief moes- en volkstuinten) zijn vanwege hun gevoeligheid voor bodemverontreiniging ingedeeld onder de bodemfunctieklasse Landbouw/Natuur. Zulke gebieden mogen alleen grond ontvangen die voldoet aan de Achtergrondwaarde.

Parken, sportparken en recreatiegebieden vallen onder de bodemfunctieklasse Wonen, behalve als ze ecologisch waardevol zijn. Grote infrastructuur, zoals rijkswegen, provinciale- en hoofdverkeerswegen, spoorwegen en rangeerterreinen zijn, inclusief hun bermen, ingedeeld onder de bodemfunctieklasse Industrie. Minder forse infrastructuur kon vanwege het grove detailniveau van de kaart niet worden ingetekend, maar valt eveneens onder de bodemfunctieklasse Industrie.

Tabel 2.1 Bodemfuncties en bodemfunctieklassen

Bodemfunctie (gebiedsspecifiek)	Bodemfunctieklassse (generiek)
Natuur Landbouw Moestuin/volkstuin (inclusief schooltuin)	Landbouw/Natuur
Wonen met tuin/siertuin Plaatsen waar kinderen spelen Groen met natuurwaarden	Wonen
Ander groen Bebouwing (zoals wonen zonder tuin) Infrastructuur en industrie	Industrie

Generiek versus gebiedsspecifiek

De bodemfunctiekaart wordt over het algemeen gebruikt in het generieke kader en gaat uit van drie generieke bodemfunctieklassen. Het gebiedsspecifieke kader (zie Tabel 2.1) maakt een scherper onderscheid met zeven bodemfuncties. In de meeste gevallen is het onderscheidend vermogen van de generieke bodemfunctiekaart voldoende om de lokale bodemfunctie te bepalen. Alleen de functie 'Wonen zonder tuin' (bebouwing) wordt op de bodemfunctiekaart weergegeven als Wonen, terwijl de specifieke indeling Industrie aangeeft. Voor het toepassen van grond op deze bodemfunctie moet de werkelijke situatie (en de bijpassende toepassingseis) ter plaatse worden vastgesteld.

Wijzigingen bodemfunctiekaart

De huidige bodemfunctiekaart van de regio Amstelland en Meerlanden wijkt op een paar punten af van de oudere kaart uit 2012. Alle volkstuinparken, moestuintjes en schooltuinen zijn ingedeeld onder Landbouw/Natuur. Enkele nieuwe en toekomstige woonwijken (zoals de Iepenlaan in de Kwakel, Holland Park en Bergwijk Park in Diemen en de herontwikkeling Legmeer in Amstelveen) en sportparken zijn nu ingedeeld als Wonen. De (nieuwe) bedrijventerreinen (bijvoorbeeld in Uithoorn) zijn nu weergegeven als Industrie.

2.4 De bodemkwaliteit binnen de regio

Op een bodemkwaliteitskaart staan verschillende zones (gebieden) ingetekend. Een zone staat voor een bepaalde gemiddelde bodemkwaliteit in dat gebied, met een (gemiddeld) gehalte aan gemeten stoffen. Deze zonering van gebieden zegt dus iets over de globale kwaliteit van de lokaal bestaande c.q. 'ontvangende bodem' en gaat niet over de kwaliteit op een specifieke locatie (perceel).

De bodemkwaliteitskaart is eigenlijk een verzameling van kaarten:

- De bodemkwaliteitskaart, met de bodemkwaliteitsklassen van de *ontvangende* bodem (gebaseerd op het gemiddelde gehalte in een zone);
- De ontgravingskaart, met de bodemkwaliteitsklassen bij *ontgraven* (gebaseerd op de P80-waarde³ in een zone)
- De toepassingskaart, waarop de bodemfunctie en bodemkwaliteit samen de *toepassingseis* in het gebied bepalen.

³ De P80-waarde (of 80-percentielwaarde) is de waarde waarbij 80% van de waarnemingen een waarde vertoont die onder die waarde ligt. De P80-waarde geeft een betrouwbaarder beeld van de bodemkwaliteit op een locatie dan alleen het gemiddelde van de waarnemingen. Daardoor treedt bij ontgraven minder snel ongewenste vermenging van schone en minder schone grond op.

Tabel 2.2 De bodemkwaliteitszones met aanwezige bodemfuncties en gemiddelde bodemkwaliteit (zie voor meer info par. 6.4 en Bijlage 3 en 5 voor kaarten en statistische kenmerken), top laag (0-0,5 m-mv), diepe laag (0,5-2,0 m-mv) en oorspronkelijk maaiveld (> 2,0 m-mv).

Zone	Voorkomende bodemfuncties	Gemiddelde kwaliteit zone	Bepalende stof(fen)	% van oppervlak regio
1 Diemen Noord en Zuid, Diemberbos, Venserpolder, Amsterdamse Bos, jonge woonwijken Amstelveen, deel Duivendrechtse Polder (Borchland), woonwijken Stommeer en Hornmeer Aalsmeer, landelijk gebied (oa Schinkelpolder, Bovenkerkerpolder, Legmeerpolder, Nes a/d Amstel), glastuinbouwgebieden en jonge woonwijken Uithoorn.	- Natuur - Landbouw - Moestuin/volkstuin - Wonen met tuin; - Plaatsen waar kinderen spelen - Groen met natuurwaarden - Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Toplaag: AW Diepe laag: AW Oorspr. mv: AW te weinig gegevens		51,0%
2 Delen Over-Diemen, Duivendrecht, industriegebied Amstel (Spaklerweg), Elsrijk Amstelveen, bebouwing Aalsmeerderweg en Hornweg, jonge woonwijken Uithoorn (De Kwakel), landelijk gebied Kudelstaart.	- Natuur - Landbouw - Moestuin/volkstuin - Wonen met tuin - Plaatsen waar kinderen spelen - Groen met natuurwaarden - Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Toplaag: Wonen Diepe laag: Wonen Oorspr. mv: AW Industrie te weinig gegevens	Kwik, lood, zink, PAK, PCB	7,4%
3 Boerenerven langs de Amstel en polders, centrum Diemen, volkstuinparken Ouder-Amstel, bebouwing Ouderkerkerlaan, Noorddammerlaan, Legmeerdijk en Amsterdamseweg Amstelveen, zuidkant Ouderkerk a/d Amstel, Uiterweg en Oosteinderweg Aalsmeer, akkers/eilandjes Westeinderplassen.	- Natuur - Landbouw - Moestuin/volkstuin - Wonen met tuin - Plaatsen waar kinderen spelen - Groen met natuurwaarden - Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Toplaag: Industrie Diepe laag: Industrie Oorspr. mv: AW Industrie te weinig gegevens	Koper, lood, zink, PAK, min. olie	13,5%
4 Oever langs Ringvaart Amsterdamse Bos, noordkant Ouderkerk a/d Amstel, Dorpscentrum, Langs de Vuurlinie (Meerlaan) Uithoorn.	- Natuur - Wonen met tuin - Plaatsen waar kinderen spelen - Groen met natuurwaarden - Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Toplaag: > Industrie Diepe laag: > Industrie Oorspr. mv: te weinig gegevens	Lood, zink	0,55%
1A Bedrijventerreinen GreenPark en Hornmeer Aalsmeer, bedrijventerrein De Loeten Amstelveen, Flora Holland Zuid Uithoorn, herontwikkelingsgebied "Tussen Poelweg en Noorddammerweg" Uithoorn.	- Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Alle lagen: AW (Let op: geb.specifiek beleid!)		2,4%
1B Grondbank Aalsmeer (Kudelstaart)	- Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	Alle lagen: AW (Let op: geb.specifiek beleid!)		0,04%

De herziene bodemkwaliteitskaart van de regio Amstelland en Meerlanden onderscheidt 4 zones op basis van de lokale bodemkwaliteit en ophooggeschiedenis (zones 1 t/m 4), plus nog twee gebiedsspecifieke zones

waarbinnen bijzondere eisen gelden (zones 1A en 1B). Bij elke zone horen bijpassende eisen die gelden voor het grondverzet en de kwaliteit van de grond die er mag worden aangebracht, afhankelijk van de bodemfunctie. Binnen een zone liggen soms meerdere bodemfuncties die, afhankelijk van de gevoeligheid voor bodemverontreiniging, elk om een ander beschermingsniveau vragen - en dus een op de bodemfunctie afgestemde toepassingseis hebben (zie voor toepassingseisen par 4.3 en verder).

Niet alle gebieden zijn ingedeeld in een zone. Dat komt bijvoorbeeld omdat er te weinig bodeminformatie beschikbaar is, of omdat het een bodemsaneringsgebied betreft waarvoor bijzondere voorwaarden (in een sanering/nazorgplan) gelden. Dit geldt voor enkele gebieden in de Diemerpolder en Diemen (Sniep).

Tabel 2.2. laat zien dat meer dan de helft van de regio in de schone zone 1 valt en ruim een vijfde in zone 2 en 3. Dus driekwart van de bodem van de regio Amstelland en Meerlanden is schoon tot licht/matig verontreinigd en geschikt voor hergebruik.

2.5 Generiek beleid voor toepassen van grond in zone 1

De bodemkwaliteit in de meeste jonge woonwijken en de landbouwgebieden (wanneer deze genoeg gegevens bevatten om te kunnen vaststellen) in de regio voldoet aan de Achtergrondwaarde (AW). Deze grond is in principe geschikt om overal zonder onderzoek te hergebruiken. Daarom was het niet nodig om voor deze gebieden, gedefinieerd als zone 1, gebiedsspecifiek beleid te ontwikkelen voor hergebruik van grond. In deze zone is de toepassingseis of kwaliteitseis aan vulgrond/leeflaag voor alle bodemfuncties dan ook Achtergrondwaarde, conform het generieke beleid. Er kunnen wel andere, meer algemene gebiedsspecifieke eisen gelden in zone 1, zoals de eisen voor asbest en bodemvreemd materiaal. Zie voor de zonekaart Bijlage 3A.

2.6 Het gebiedsspecifieke toetsingskader in zones 2, 3 en 4

Gevoelige functies beschermen

Gezien de keuze voor gebiedsspecifiek beleid om met name de gevoelige bodemfuncties extra te beschermen volgt hieruit een normering die hier gevolg aan geeft. Wanneer sprake is van woningen met tuinen, waarbij veel bodemcontact kan plaatsvinden, wordt een strengere norm gehanteerd dan bij woningbouwprojecten waarbij sprake is van hoogbouw met appartementen (zonder tuin). Wel kan tussen deze woningen juist weer sprake zijn van plaatsen waar kinderen spelen of buurtmoestuinen (urban farming). Deze verschillende vormen van bodemgebruik vragen om een bijpassende bodemkwaliteit, met eveneens bijpassende beschermingsniveaus gebaseerd op risico's van bodemcontact (blootstelling). Die factoren bepalen per locatie de vereiste kwaliteit van toe te passen grond. Hoe gevoeliger de functie, hoe strenger de norm.

Lood

Met name het zware metaal lood is een probleemstof, die diffuus verspreid voorkomt. Op sommige plaatsen is het gehalte in de bodem zo hoog dat er risico's zijn voor jonge kinderen die buiten spelen en grond via vieze vingers binnenkrijgen. De hersenontwikkeling van jonge kinderen is erg gevoelig voor lood [Lit. 10]. De gemeenten binnen de regio Amstelland en Meerlanden willen die risico's voor kleine kinderen tegengaan en stellen daarom dat het loodgehalte van grond die wordt toegepast op gevoelige bodemfuncties maximaal 100 mg/kg mag bedragen (2x de Achtergrondwaarde). Die eis is van toepassing op locaties met de bodemfunctie 'Wonen met tuin' en 'Plaatsen waar kinderen spelen'.

Deze keuze heeft geleid tot de toepassingseisen per bodemfunctie en per bodemkwaliteitszone zoals weergegeven in Tabel 2.3.

Tabel 2.3 Toepassingseisen en kwaliteitseis aanvulgrond/leeflaag (bodemkwaliteitsklassen) voor grond en bagger

Bodemfunctie Zone	Natuur Landbouw Moestuinen/volkstuinen	Wonen met tuin Plaatsen waar kinderen spelen	Groen met natuurwaarden	Ander groen, bebouwing (oa wonen zonder tuin), infrastructuur en industrie
1	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
2	Achtergrondwaarde	Wonen (lood max 100 mg/kg)	Wonen	Wonen
3	Achtergrondwaarde	Wonen (lood max 100 mg/kg)	Wonen	Industrie
4	Achtergrondwaarde	Wonen (lood max 100 mg/kg)	Wonen	Industrie
1A				Industrie
1B				Industrie

Drie belangrijke hoofdzaken uit Tabel 2.3 zijn:

- Op de bodemfuncties Natuur, Landbouw en Moestuinen/volkstuinen mag alleen grond worden toegepast van de klasse Achtergrondwaarde (AW);
- Op de bodemfuncties Wonen met tuin, Plaatsen waar kinderen spelen en Groen met natuurwaarden in de zones 2 t/m 4 mag grond worden toegepast van maximaal klasse Wonen;
- Op de bodemfuncties Wonen met tuin en Plaatsen waar kinderen spelen mag het gehalte aan lood maximaal 100 mg/kg bedragen.

Minder kwetsbare functies (in de laatste kolom van Tabel 2.3) mogen in zone 3 en 4 grond ontvangen van de kwaliteitsklasse Industrie. In de relatief schonere zone 2 vereist de ontvangende bodem echter grond van de klasse Wonen omdat het niet wenselijk is deze kwaliteit te verslechteren, ook vanwege diverse vrijstellingsregelingen in zone 1 en 2 (zie par. 3.6). De gebiedsspecifieke toepassingseis in zone 1A geldt alleen voor gebiedseigen grond. Zie voor de zonekaart Bijlage 3A.

Asbest

Behalve deze eisen geldt een aparte normering voor asbest (zie par 3.4). Asbest wordt normaliter in grond en bouwstoffen toegestaan tot 100 mg/kg droge stof. Waar echter veelvuldig contact met grond plaatsvindt - door kwetsbare groepen - zoals op kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten, mag asbest analytisch niet aantoonbaar in de grond voorkomen. Dit geldt binnen de gehele regio.

2.7 Gebiedsspecifiek beleid in de zones 1A en 1B

Enkele deelgebieden in de regio zijn aangewezen als gebieden waar bij het toepassen van grond alleen naar de (toekomstige) functie wordt gekeken en niet naar de kwaliteit van de ontvangende bodem. Hierdoor kan de plaatselijke bodemkwaliteit dus iets verslechteren, waarbij er geen risico is voor het beoogde gebruik. Er is binnen de regio geen kwaliteitsvermindering, omdat de grond binnen de regio blijft. Er vindt hierdoor alleen verslechtering op de toepassingslocatie plaats, die wordt gecompenseerd door een verbetering van de bodemkwaliteit op de ontgravingslocatie. Dit betekent dat er geen grond van buiten de regio mag worden toegepast die niet voldoet aan de kwaliteit van de ontvangende bodem.

Het betreft de volgende (toekomstige) bedrijventerreinen:

Zone 1A:

- GreenPark Aalsmeer (bedrijven (logistiek) en sierteelt);
- Bedrijventerrein Hornmeer (Aalsmeer);
- Bedrijventerrein De Loeten (Amstelveen);
- Flora Holland Zuid (Uithoorn);
- Herontwikkelingsgebied (bedrijven) "Tussen Poelweg en Noorddammerweg" (Uithoorn).

Zone 1B:

- Gronddepot Aalsmeer (Kudelstaart).

Op deze deelzones mag grond van binnen de regio worden toegepast tot maximaal kwaliteit Industrie. Dit geldt ook voor industriegrond op basis van PFAS (zie verder par. 2.8).

Zie voor de zonekaart Bijlage 3A.

2.8 Beleidsregel en landelijk handelingskader PFAS

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben als bevoegd gezag in het kader van de *Wet bodembescherming* beleidsregels opgesteld voor bodemsanering van met PFAS verontreinigde bodem [Lit. 21]. Gezien het feit dat de gemeenten binnen de regio Amstelland en Meerlanden bevoegd gezag zijn voor toepassingen van grond en baggerspecie op de landbodem op grond van het *Besluit bodemkwaliteit* en de zorgplicht (artikel 13 *Wet bodembescherming*) en het Rijk in haar beleid voor PFAS ruimte biedt voor lokale of regionale invulling, hebben de gemeenten zelf een beleidsregel opgesteld. Deze beleidsregel is mede gebaseerd op het door de provincie Noord-Holland in haar provinciale Beleidsregel vastgestelde achtergrondkwaliteitsniveau en sluit aan bij de uitvoeringspraktijk.

Toe te passen partijen grond en baggerspecie in de regio Amstelland en Meerlanden moeten, naast de verwachte PFAS, minimaal op PFOS/PFOA worden onderzocht indien er een reële verdenking bestaat dat er PFAS in kan worden aangetroffen, die kunnen leiden tot een beperking bij het toepassen van de grond of bagger. Van een reële verdenking is in ieder geval sprake indien op een locatie PFOS- en/of PFOA-houdend blusschuim is gebruikt of gewerkt is met PFOS/PFOA, of wanneer het aannemelijk is dat de locatie door verspreiding van PFAS, anders dan de diffuse verspreiding van PFOS en/of PFOA, is belast. Op de website van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is een kaart opgenomen met informatie over aangetroffen PFOS- en PFOA- gehalten (<https://loket.odnzkg.nl/kaarten/pfos-pfoa>). Deze kaart kan helpen bij het bepalen of er op een locatie mogelijk sprake is van een reële verdenking.

Binnen het werkgebied van de Omgevingsdienst NZKG is met de diverse gemeenten samengewerkt aan de bepaling van regionale Achtergrondconcentratieniveau's (ACN's) en een regionale bodemkwaliteitskaart voor PFOS/PFOA. Het doel van dit project is het knelpunt van stagnatie in grondverzet op te lossen en een mogelijkheid te bieden om af te zien van veldonderzoek en chemische analyses. De bodemkwaliteitskaart zal als appendix aan de aangepaste regionaal afgestemde beleidsregels van de diverse gemeenten worden gekoppeld, waarna deze, na bestuurlijke vaststelling, als bewijsmiddel kan fungeren.

De komende tijd zal de dataset met PFOS/PFOA-onderzoeken verder worden uitgebreid om steeds meer inzicht te krijgen in de verspreiding en het voorkomen van deze stoffen binnen de regio en daarbuiten.

Voor de werkwijze, lokale normering en hoe om te gaan met toe te passen grond binnen de regio wordt verwezen naar de vigerende Beleidsregels PFAS gemeente Aalsmeer [Lit. 23] en Amstelveen [Lit. 24].⁴

Op 8 juli 2019 heeft het Rijk een tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie vastgesteld, welke op 28 november 2019 is geactualiseerd [Lit.22]. Dit landelijk handelingskader geldt als advies ter invulling van de zorgplicht in gemeenten die nog geen eigen beleidsregel hebben vastgesteld. De toepassingsadvieswaarden zullen na meer onderzoek door het RIVM in de loop van 2020 definitief worden vastgesteld en via een wijziging van de *Regeling bodemkwaliteit* worden opgenomen in bijlage B van deze *Regeling*. PFAS geldt daarna niet langer als niet-genormeerde stof. Het tijdelijk handelingskader, evenals de *Regeling* bieden de mogelijkheid om lokaal PFAS-beleid te behouden.

2.9 Extra aandacht voor OCB's in vooronderzoek

In de bodem van landbouwpercelen worden nog geregeld organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB's) aangetroffen. Deze stoffen komen niet voor in het standaard stoffenpakket. Gezien het feit dat deze stoffen zeer lokaal worden aangetroffen (op sommige landbouwpercelen wel, op andere niet) is er geen sprake van een diffuse verontreiniging in het hele landbouwgebied van de regio. Opname in de bodemkwaliteitskaart is om die reden niet goed mogelijk.

Wanneer grond wordt ontgraven afkomstig van een landbouwperceel liggend in een vastgestelde BKK-zone en deze partij wordt elders toegepast, kan gebruik worden gemaakt van eventuele vrijstelling voor het doen van onderzoek voor de stoffen die opgenomen zijn in de bodemkwaliteitskaart. In het vooronderzoek moet echter wel aandacht worden besteed aan OCB's. Wanneer blijkt dat er geen reden is om aan te nemen dat er in het verleden OCB's op het betreffende perceel zijn toegepast mag een bodemonderzoek achterwege blijven.

⁴ De gemeente Uithoorn heeft ook een beleidsregel vastgesteld, deze is nog niet gepubliceerd en daarom nog niet van kracht, maar vormt wel de basis ter actualisering.

3 Wanneer moet bodemonderzoek gedaan worden?

3.1 Wanneer is bodemonderzoek noodzakelijk?

Er kunnen veel verschillende aanleidingen zijn om een bodemonderzoeksrapport op te (laten) stellen en ter toetsing aan het bevoegd gezag *Wet bodembescherming (Wbb)*, *Besluit bodemkwaliteit (Bbk)* of *Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)* voor te leggen. Mogelijke aanleidingen kunnen zijn: projectmatige ontgraving, funderingsherstel, nieuwbouw, verbouw, functiewijziging, herinrichting van een gebied, overdracht, starten of beëindigen bedrijfsmatige activiteiten, hergebruik/toepassen van grond of bouwstof, etc. In par. 3.5 wordt ingegaan op de toetsing van het bodemonderzoeksrapport door het bevoegd gezag *Wabo*.

Een initiatiefnemer die in de bodem gaat werken dient bekend te zijn met de kwaliteit van de grond, of dient deze aan te tonen met een bodemonderzoek. Het bodemonderzoek wordt afgestemd op de verwachte verontreinigingen en op de voorgenomen bestemming van een locatie. Het bodemonderzoek bestaat meestal uit twee delen: een vooronderzoek (archiefonderzoek) en een verkennend bodemonderzoek (veld- en analytisch-chemisch). Mocht het vooronderzoek een locatie als onverdacht typeren, dan kan een verkennend bodemonderzoek veelal achterwege blijven. In par. 3.6 wordt dieper ingegaan op de voorwaarden voor vrijstelling van verkennend bodemonderzoek.

Het zijn vooral de volgende wettelijke kaders die een bodemonderzoek vereisen:

- *Wet bodembescherming*; vaststelling van de ernst van een geval van bodemverontreiniging, van de mate van spoedeisendheid om te saneren, en van een ingediend saneringsplan;
- *Besluit uniforme saneringen (BUS)*: vaststelling van de bodemkwaliteit van grond die wordt ontgraven en teruggeplaatst, of (gedeeltelijk) afgevoerd;
- *Wabo*: bodemtoets bij het aanvragen van een omgevingsvergunning (activiteit bouwen), zie par. 3.5);
- *Wabo en Besluit houdende algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit)*: bepaling van de bodemkwaliteit bij het oprichten en inwerking hebben van een inrichting, veranderen van een inrichting of de werking daarvan, en bij beëindiging van de inrichting. Bodemonderzoek is ook verplicht bij het beëindigen van de opslag van vloeibare brandstof, afgewerkte olie of pek in een ondergrondse opslagtank;
- *Besluit bodemkwaliteit*: vaststelling van de bodemkwaliteit waarop (of waarin) grond/baggerspecie wordt toegepast en vaststelling van de milieuhygiënische kwaliteit van de grond/bagger die wordt toegepast;
- *Wet Ruimtelijke Ordening*: beoordeling of de bodem geschikt is voor de gewenste ontwikkeling en om na te gaan of bodemverontreiniging de (financiële) haalbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg staat;
- *Privaatrecht*: aan/verkoop van een terrein, erfpachtuitgifte, *ARBO*-regelgeving.

Wanneer bodemonderzoek (mede) wordt uitgevoerd in het kader van de bevoegdheid van een ander orgaan dan de gemeenten in de regio, dient in dat kader (tevens), naast de geldende wet- en regelgeving, rekening gehouden te worden met werkwijzen en richtlijnen van dat bevoegd gezag. Een voorbeeld is de "Werkwijzer Bodemsanering; Aanpak van bodemsanering in Noord-Holland" voor de bevoegdheden van de provincie Noord-Holland.

3.2 Vooronderzoek

Voorafgaand aan graafwerkzaamheden in de bodem moet een vooronderzoek (archiefonderzoek) worden uitgevoerd. Daarmee wordt nagegaan of er bodembedreigende activiteiten op of in de onmiddellijke nabijheid van de onderzoekslocatie hebben plaatsgevonden of plaatsvinden die de locatie met een of meer stoffen kunnen

hebben verontreinigd. Daarnaast worden gegevens verzameld over de bodemkwaliteit op en in de onmiddellijke nabijheid van de locatie. Het vooronderzoek beantwoordt de vraag of sprake is van een verdachte locatie en, zo ja, doet een aanbeveling over een uit te voeren fysiek bodemonderzoek. Het vooronderzoek moet zijn gebaseerd op de NEN5725 'Bodemrichtlijn voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek' [Lit. 11].

Een locatie is onder meer verdacht wanneer sprake is van (een van) de volgende situatie(s):

- Uit het vooronderzoek blijkt dat er sprake is (geweest) van bodembedreigende activiteiten;
- Bij eerder bodemonderzoek zijn matige tot sterke verontreinigingen aangetroffen die niet geheel in kaart zijn gebracht (afgeperkt);
- Er is op de locatie een puinverharding aanwezig waarvan geen certificaten zijn;
- De locatie is asbestverdacht;
- De locatie betreft het erf van een oude (voormalige) boerderij of een oude polderwoning;
- Er is sprake van een dam of een demping.

In het vooronderzoek moet ook specifiek aandacht worden besteed aan asbest. Bij asbestverdachte locaties moet bij het vooronderzoek tevens rekening gehouden worden met de vereisten uit de NEN5707 [Lit. 13].

De puntbronnencheck: beknopt vooronderzoek bij BKK-ontgravingen en -toepassingen⁵

Een beknopt vooronderzoek (archiefonderzoek) is noodzakelijk bij het voornemen om grond te ontgraven/toe te passen met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel. Deze 'puntbronnencheck' mag eenvoudig van opzet zijn, want de globale bodemkwaliteit van het herkomstgebied (bodemkwaliteitskaart) is immers al bekend. De puntbronnencheck kijkt alleen of er aanvullende gegevens bestaan over een brongerelateerde verontreiniging ter plaatse van de herkomstlocatie. Zo nee, dan is de herkomstlocatie niet 'verdacht' en mag worden aangenomen de bewuste partij grond inderdaad overeenkomt met de bodemkwaliteit zoals weergegeven in de bodemkwaliteitskaart. Ook de toepassingslocatie moet langs dezelfde redenering op een eventuele brongerelateerde verontreiniging worden onderzocht.

De puntbronnencheck bestaat uit 3 onderdelen:

- Een check in welke BKK-zone het graafwerk en de toepassing van grond plaatsvindt (hierbij moet ook aandacht worden besteed aan het eventueel voorkomen van specifieke stoffen zoals OCB's (zie ook par. 2.9);
- Opvragen van Nazca-informatie (via de Rapportagemodule www.odnzkg.nl: via Kaarten naar bodeminformatiekaart) over bodemonderzoeken met conclusies, asbestonderzoeken, historische bedrijfsactiviteiten, ondergrondse tanks;
- Nagaan van historische dempingen en ophogingen ter plaatse van de herkomst- en toepassingslocatie.

Als de puntbronnencheck geen verdenking oplevert mag de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel worden gebruikt en hoeft geen bodemonderzoek te worden uitgevoerd. De check kan in een brieffrapport worden verantwoord. Leidt de check wel tot een verdenking, bijvoorbeeld vanwege de kans op verhoogd asbest, dan moet eerst een bodem- of asbestonderzoek (NEN5707) worden uitgevoerd.

De puntbronnencheck is een verplicht onderdeel van de BKK-melding als men grond wil ontgraven en/of toepassen met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel.

⁵) BKK = Bodemkwaliteitskaart

3.3 Verkennend onderzoek (NEN 5740)

In de regio Amstelland en Meerlanden wordt een bodemonderzoek uitgevoerd volgens NEN5740-strategieën voor onverdachte locaties en heterogeen verdachte locaties.

Het analysepakket bestaat uit het standaardpakket landbodem en grond en grondwater overeenkomstig de NEN5740.

PFOS/PFOA

Het is niet toegestaan grond waarvoor een reële verdenking bestaat op de aanwezigheid van PFOS/PFOA in de regio toe te passen, behalve als op PFOS/PFOA is onderzocht en de grond aan de toepassingseis voldoet. Van een reële verdenking is in ieder geval sprake, indien op een locatie of in een gebied PFAS-houdend blusschuim is gebruikt, PFAS-houdende producten zijn verwerkt of het aannemelijk is dat door verspreiding door lucht of water dan wel toepassing van grond en bagger een belasting met PFAS is ontstaan. Omdat er verschillende bronnen van PFAS kunnen zijn, is de verdenking ruim geformuleerd. De verdenking omvat ook verspreiding via PFAS-houdende bagger op oevers. Zie par. 2.8 voor een verwijzing naar de beleidsregels en het landelijk handelingskader.

Arseen in grondwater

In de Nederlandse kustprovincies komen gebieden voor waarin als gevolg van natuurlijke (fysische en chemische) processen arseenconcentraties verhoogd in het grondwater voorkomen. Ook in de regio Amstelland en Meerlanden worden in het diepe en ondiepe grondwater regelmatig verhoogde concentraties arseen aangetroffen, die frequent de streefwaarde en plaatselijk zelfs de interventiewaarde overschrijden. Hierbij is het relevant of de verhoogde concentratie arseen in het grondwater een natuurlijke of antropogene herkomst heeft. Ook kan hierdoor de bodem en/of bagger ter plaatse zijn verontreinigd met arseen. Zijn er geen aanwijzingen dat er sprake is van een antropogene oorsprong dan is ingrijpen niet nodig. Bij grondverzet van arseenhoudend materiaal, waarbij onder grondwaterniveau wordt gewerkt, dient men ongeacht welke oorsprong, alert te zijn op blootstellingsrisico's (hogere veiligheidsklasse (zie ARBO-regelgeving)).

Geldigheidstermijn bodemonderzoeken

De geldigheidstermijn voor bodemonderzoeken is *in principe* 5 jaar. Wanneer er sprake is van mobiele stoffen bedraagt de geldigheidstermijn *in principe* 2 jaar. Het bevoegd gezag staat het indienen van een ouder onderzoek soms wel toe. Voorwaarde is dat men kan aantonen dat er in de tussentijd geen verontreiniging is toegevoegd (bij immobiele stoffen), of bodemrapporten kan overleggen waaruit blijkt dat er sprake is van een stabiele situatie (bij mobiele stoffen).

3.4 Asbest in bodem en partijen grond

Bodemonderzoek en de bepaling van de kwaliteit van een partij grond moet rekening houden met asbest. Het asbestgehalte in grond mag immers niet boven de landelijke norm van 100 mg/kg droge stof uitkomen. Voor kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinten mag asbest zelfs analytisch niet aantoonbaar aanwezig zijn. Asbestonderzoek wordt volgens de volgende NEN-normen uitgevoerd:

- NEN5740 (bodemonderzoek), [Lit. 12];
- NEN5707 (Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond), [Lit. 13];
- NEN5896 (Kwalitatieve analyse van asbest in materialen met polarisatiemicroscopie of scanning electronenmicroscopie), [Lit. 14];
- NEN5897 (Asbest in puin), [Lit. 15].

In deze paragraaf worden voor asbest enkele bijzondere situaties behandeld en hoe men daarin dient te handelen. In aanvulling daarop behandelt Bijlage 8 de volgende situaties:

- Niet boven de norm verontreinigde asbesthoudende grond (<100 mg/kg gewogen gehalte droge stof);
- Bodemonderzoek bij asbest op het maaiveld;
- Onderzoek bij asbest in de bodem;
- Onvolledig onderzoek;
- Onverwachts aantreffen asbestverdacht materiaal;
- Vrijstelling fysiek bodemonderzoek bij asbest in puinhoudende grond.

Vooronderzoek en de relatie tussen puin en asbest

In november 2016 stelde de Raad van State dat wanneer op een locatie puin(resten) aanwezig zijn, de locatie als asbestverdacht moet worden beschouwd [Lit. 7]. Vanwege deze uitspraak heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) aandacht gevraagd voor onderzoek op asbest bij partijkeuringen en bodemonderzoek waarbij puin wordt aangetroffen. Daarnaast is in oktober 2017 een update van de NEN5725 – strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek [Lit. 11] verschenen. Daarin staan richtlijnen voor het doen van vooronderzoek naar asbest. Elk vooronderzoek moet voortaan een onderbouwde uitspraak bevatten of een locatie asbestverdacht is of niet. In bijlage A van de norm zijn hiervoor handvatten te vinden. Een locatie kan bijvoorbeeld als asbestverdacht worden beschouwd vanwege:

- Bedrijfsmatige activiteiten (asbestcementfabrieken, scheepswerven, producenten kolenkachels en elektrische apparaten, stortplaatsen);
- Gebruik van de bodem (beschoeiing watergangen, sloopresten van kassen);
- Aanwezigheid van asbestverdacht materiaal op of in de bodem (halfverhardingslaag van weg, parkeerplaats).

Volgens de norm is puin in principe asbestverdacht, tenzij het puin:

- Asfalt, bakstenen, dakpannen, cement, klinkers/straatstenen, trottoirbanden of historisch puin betreft. Deze puinsoorten worden tot de categorie 'niet asbest verdacht' gerekend;
- Geproduceerd is vóór 1945 of ná 1998;
- Geproduceerd is onder vastgestelde certificering.

Als het vooronderzoek uitwijst dat een locatie asbestverdacht is, dan moet een fysiek bodemonderzoek worden uitgevoerd volgens NEN5707 – inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond [Lit. 13].

Vanaf 1 juli 1993 gold in Nederland een totaalverbod op het gebruik van asbesthoudende materialen. Bouwwerken ouder dan deze datum moeten worden beoordeeld op het gebruik (en de bewerking van) asbesthoudende bouwmaterialen en de mogelijkheid van lokale beïnvloeding van de bodem of de partij grond. In dat vooronderzoek wordt het bouwarchief geraadpleegd, eventuele resultaten van een asbestinventarisatie van het bouwwerk en indien raadpleegbaar het Landelijk Asbest Volg Systeem (LAVS).

Enkele partijen in het landelijke bodemwerkveld waren echter kritisch over het uitgangspunt dat de aanwezigheid van puin in de bodem goed kan voorspellen of er ook asbest in de bodem of in een partij grond zal worden aangetroffen. Er zou onvoldoende informatie zijn over deze relatie. In 2017 is daarom een grootschalig landelijk onderzoek gedaan naar de relatie tussen puin in de bodem en de verdenking op asbest [Lit. 20]. Het onderzoek werd begeleid door organisaties uit het werkveld (overheden, waaronder ODNZKG, adviesbureaus, aannemers). In totaal hebben 49 partijen gegevens van asbestonderzoek aangeleverd voor een database van 12.000 records.

Met die database deed TNO vervolgens statistisch onderzoek naar de relatie puin en asbest [Lit. 20]. Daaruit bleek het volgende:

- De database heeft voldoende geografische dekking en is representatief voor Nederland;
- Er wordt significant meer asbest aangetroffen op puinverdachte locaties dan op onverdachte locaties;
- De aanwezigheid van asbest is gerelateerd aan bouw- en sloopafval (BSA), gemengd puin, betonpuin en metselpuin;
- Op locaties met sporen (< 1 gewichtsprocent) van puin in de bodem wordt vaker asbest aangetroffen dan op onverdachte locaties;
- In landelijk gebied wordt meer asbest aangetroffen dan in stedelijk gebied;
- De resultaten voor de verdachte puintypen zijn grotendeels in overeenstemming met de NEN5725. Hierin zou alleen metselpuin nog als potentieel verdacht moeten worden toegevoegd.

Mogelijk komt er nog een aanvulling op dit TNO-rapport, dat zou kunnen leiden tot gebiedsspecifiek asbestbeleid voor de regio.

Onderzoek bij asbest in of op het maaiveld

In de praktijk doen zich regelmatig situaties voor waarin asbesthoudend of asbestverdacht materiaal in of op het maaiveld wordt aangetroffen. Dit leidt dan tot discussie of er alleen sprake is van onderzoek/vrijgave in het kader van het *Asbestverwijderingsbesluit* of dat ook asbestonderzoek *in de grond* moet plaatsvinden en op welke wijze. Dergelijke situaties worden in Bijlage 8 beschreven en behandeld.

3.5 Bodemonderzoek bij omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen

Bouwen

Het indienen van een bodemonderzoeksrapport bij de aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is in principe verplicht als er (nagenoeg) voortdurend mensen in het bouwwerk verblijven (bijvoorbeeld een kantoor of woning), *en*:

- Het bouwwerk *de grond raakt* (nieuwbouw op/onder het maaiveld, realiseren van een kelder) *of*
- Het gebruik *wijzigt naar een gevoeliger gebruik* (bijvoorbeeld opslagruimte wordt kinderdagverblijf).

Bij een bouwaanvraag kan het gaan om nieuwbouw en bestaande bouw (verbouwing). Als het bouwwerk naar aard en omvang gelijk is aan een vergunningsvrij bouwwerk, dan hoeft er geen bodemonderzoeksrapport te worden ingediend. Een bodemonderzoeksrapport is evenmin vereist als er al voldoende bodemgegevens beschikbaar zijn. Er kan wel een bodemonderzoek nodig zijn voor het bepalen van eisen aan de verwerking van vrijkomende grond.

Voor bepaalde situaties bestaat een ontheffingsmogelijkheid voor de bodemonderzoeksplicht op basis van de bodemkwaliteitskaart. De voorwaarden staan beschreven in par. 3.6.

Op basis van het bodemonderzoeksrapport (of andere gegevens) bij de vergunningaanvraag stelt het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning of er een redelijk vermoeden bestaat van ernstige bodemverontreiniging. Mocht dat het geval zijn, dan treedt de omgevingsvergunning pas in werking (volgens artikel 6.2c van de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht*) nadat:

- Het bevoegd gezag *Wbb* in een *beschikking* vaststelt dat er geen sprake is van een geval van ernstige verontreiniging waarvoor spoedige sanering noodzakelijk is en het desbetreffende besluit in werking is getreden; of

- Het bevoegd gezag *Wbb* in een *beschikking* akkoord gaat met een saneringsplan en het desbetreffende besluit in werking is getreden; of
- Een geldige (complete) *BUS-melding* is ingediend bij de Omgevingsdienst NZKG, die voldoet aan het *Besluit uniforme saneringen* en de termijn waarna men mag starten is verstreken.

3.6 Uitzonderingen op de bodemonderzoeksplicht

Ontgraven en toepassen van grond op basis van de bodemkwaliteitskaart

In sommige gevallen kan de bodemkwaliteitskaart dienen als wettelijk bewijsmiddel voor de grond die wordt ontgraven en toegepast en is het niet nodig een verkennend bodemonderzoek of partijkeuring uit te voeren. Dergelijk grondverzet (zonder bodemonderzoek) is alleen mogelijk wanneer de puntbronnencheck geen aanleiding heeft gegeven de locatie van herkomst en/of de locatie van toepassing als 'verdacht' te bestempelen. Soms wijst de puntbronnencheck uit dat aanvullend bodemonderzoek nodig is naar verdachte stoffen die geen onderdeel uitmaken van de bodemkwaliteitskaart.

Binnen de BKK-zones 1, 2 en 3 gelden de volgende uitzonderingen op de onderzoeksplicht:

BKK-zone 1

Zone 1-grond mag altijd zonder bodemonderzoek, op basis van de bodemkwaliteitskaart worden ontgraven en toegepast, mits het een nuttige toepassing betreft. Voor toepassen is altijd een melding *Besluit bodemkwaliteit* vereist, ongeacht de hoeveelheid (zie Tabel 7.1 Meldingsplicht *Bbk*, par 7.2).

BKK-zone 2 en 3

Het ontgraven van grond in zone 2 en 3 kan plaatsvinden op basis van de bodemkwaliteitskaart. In principe is een melding op grond van artikel 28 *Wbb* vereist indien meer dan 50 m³ wordt ontgraven, tenzij tevens sprake is van een melding *Besluit bodemkwaliteit* voor het toepassen van die gehele hoeveelheid grond binnen de regio. In dat laatste geval kan de melding artikel 28 *Wbb* achterwege blijven. Zie ook par 7.4 Melden.

De vrijstelling voor het uitvoeren van een partijkeuring bij het toepassen van grond afkomstig uit zone 2 en 3 geldt alleen wanneer de 80-percentielwaarden van de zone van herkomst (ontgraving) voldoen aan de toepassingseisen voor de betreffende bodemfunctie in de zone van toepassing. Of dit het geval is, is af te lezen in de toepassingsmatrix (zie par. 4.5), groen vakje.

De toepassing moet gemeld worden op grond van het *Besluit bodemkwaliteit*.

Geen vrijstelling in BKK-zone 4

De bodemkwaliteitszone 4 bevatten gemiddelde gehalten die boven de Generieke Maximale Waarden voor de klasse Industrie liggen. Derhalve is het niet toegestaan om grond vanuit deze zones zonder onderzoek te ontgraven en elders toe te passen. Zie verder par. 4.5 over de toepassingsmogelijkheden van grond uit deze zones.

BKK-zone 1A en 1B

Binnen de zones 1A en 1B gelden gebiedsspecifieke regels. Zone 1A (betreffende enkele (deels nog te ontwikkelen) bedrijventerreinen in Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn) mag op basis van de bodemkwaliteitskaart grond ontvangen tot maximaal klasse industrie (zone 1, 2 en 3), er wordt alleen getoetst op de (toekomstige) bodemfunctie Industrie. Binnen zone 1A mag vrij met grond geschoven worden. Bij ontgraven en elders toepassen van grond afkomstig uit zone 1A moet worden voldaan aan de toepassingseisen in de zone van toepassing.

Zone 1B (Grondbank Aalsmeer, te Kudelstaart) mag grond tot en met klasse industrie (ook op basis van de bodemkwaliteitskaart) ontvangen, conform de binnen de inrichting geldende BRL 9335-1. Binnen zone 1B mag vrij met grond worden geschoven, wanneer er voornemens zijn de grond elders toe te passen is een partijkeuring noodzakelijk. Zie voor mogelijkheden de toepassingsmatrix (par. 4.5, Tabel 4.3). Hoofdstuk 4 gaat uitgebreid in op het toepassen van grond.

Ontheffing bodemonderzoeksplicht bij een aanvraag Omgevingsvergunning (activiteit bouwen)

Bij een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen moet in de meeste gevallen een bodemonderzoek worden ingediend op grond van artikel 2.4 van de *Regeling omgevingsrecht*.

Er is een aantal algemene uitzonderingen op deze onderzoeksplicht, die reeds in par 3.5 zijn beschreven. Daarnaast kan de gemeente op grond van artikel 2.1.5. 3e lid van de *Bouwverordening* besluiten af te wijken van de verplichting tot het indienen van een verkennend onderzoek in het kader van de *Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht* art. 6.2.c. in het geval er voldoende bruikbare informatie beschikbaar is om de bodemtoets uit te voeren.

De regio Amstelland en Meerlanden besluit de bodemkwaliteitskaart te beschouwen als een van de beoordelingsinstrumenten voor het uitvoeren van de bodemtoets. Deze ontheffing van de bodemonderzoeksplicht geldt alleen als aan alle drie de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. Uit de puntbronnencheck blijkt dat de onderzoekslocatie niet verdacht is op een bodemverontreiniging (ook niet asbestverdacht);
2. De locatie valt binnen zone 1 of 2 van de bodemkwaliteitskaart;
3. Er worden met het plaatsen van het bouwwerk geen sanerende maatregelen doorsneden.

Omdat met een ontheffing een bodemonderzoek achterwege blijft, moet men tijdens graafwerkzaamheden wel bedacht zijn op bodemvreemd materiaal of onverwachte verontreinigingen. Mocht men daarop stuiten, dan moet dit worden gemeld bij de Omgevingsdienst. De werkzaamheden mogen in dat geval niet worden voortgezet zonder voorafgaand bodemonderzoek. Daarnaast moet de Inspectie SZW (voorheen Arbeidsinspectie) op de hoogte worden gesteld en wordt, afhankelijk van de ernst van de situatie, het veiligheidsregime van de werkzaamheden aangepast.

3.7 Bodemonderzoek bij werken in de openbare weg

Bij herprofileringen, werk aan kabels en leidingen en andere werkzaamheden aan de openbare weg komen vaak zand en funderingsmateriaal vrij. Het funderingsmateriaal kan bestaan uit allerlei soorten steenachtig materiaal, van puinhoudende grond tot hoogovenslakken.

In Aalsmeer en Amstelveen liggen een aantal wegen op historische veenkaden, uit onderzoek blijkt dat deze wegen verontreinigd zijn. Ook wegen in de Bovenlanden (niet-ontveende gebieden) zijn vermoedelijk verontreinigd.

In feite wijken zowel de opbouw als de samenstelling van het wegprofiel dermate af van de omgeving dat de bodemkwaliteitskaart niet representatief is voor de openbare weg. Bij graafwerk in de openbare weg is een indicatief bodemonderzoek noodzakelijk (behalve als er al een representatief bodemonderzoek aanwezig is). Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van asbest (bijv. bij aantreffen van puin).

3.8 Welk soort onderzoek is noodzakelijk in welke situatie

Omdat het in sommige gevallen niet altijd duidelijk is wanneer de bodemkwaliteitskaart gebruikt mag worden als bewijsmiddel voor de kwaliteit van de bodem of dat er een bodemonderzoek (NEN5740) of partijkeuring moet worden uitgevoerd, zijn de meest voorkomende scenario's wat betreft graafwerk en toepassen van grond op een rijtje gezet in Tabel 3.1.

Tabel 3.1 Scenario's (graafwerk of toepassen) waarbij de bodemkwaliteitskaart kan worden gebruikt of een bodemonderzoek (NEN5740) of partijkeuring moet worden uitgevoerd

Scenario	Gebruik BKK mogelijk (met puntbronnencheck)	NEN5740-onderzoek vereist	Partijkeuring vereist (protocol 1001, art. 4.3.3. Regeling bodemkwaliteit)
Omgevingsvergunning:			
Aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen	Ja, in zone 1 of 2	Ja, indien geen vrijstelling	-
Graafwerkzaamheden:			
Graafwerk in zone 1, 2 of 3	Ja	Nee	-
Graafwerk in zone 4	Nee	Ja	-
Graafwerk in niet-gezoneerde gebieden (grijze vlakken)	Nee	Ja (check tevens evt saneringsplan)	-
Graafwerk in de openbare weg	Nee	Ja	-
Toepassen:			
Toepassen grond uit zones 1, 2, 3, 1A of 1B binnen de regio Amstelland en Meerlanden; Toepassing is toegestaan volgens BKK-toepassingsmatrix	Ja	Nee	Nee
Toepassen grond uit zones 1, 2, 3, 1A of 1B binnen de regio Amstelland en Meerlanden; Toepassing is niet toegestaan volgens BKK-toepassingsmatrix	Nee	Nee	Ja
Toepassen grond uit zone 4	Nee	Ja (voor graafwerk)	Ja (daarna toets op toepasbaarheid)**
Toepassen grond uit een gebied met te weinig gegevens (grijze vlakken)	Nee	Ja (voor graafwerk)	Ja (daarna toets op toepasbaarheid)**
De ontvangende bodem valt niet in een vastgestelde BKK-zone (grijze vlakken)	Nee	Ja (check tevens evt saneringsplan)	-
Toepassen grond van buiten de regio AADUO (Haarlemmermeer of Amsterdam*); Toepassing is toegestaan volgens toepassingseis	Ja, indien toepassing is toegestaan met BKK van Haarlemmermeer of Amsterdam	-	Nee
Toepassen grond van buiten de regio Amstelland en Meerlanden (Haarlemmermeer of Amsterdam*); Toepassing is niet toegestaan volgens toepassingseis	Nee	-	Ja (daarna toets op toepasbaarheid)**
Toepassen grond van buiten de regio Amstelland en Meerlanden (niet zijnde Haarlemmermeer of Amsterdam)	Nee	-	Ja (daarna toets op toepasbaarheid)**

* indien vastgesteld en geaccepteerd door Amstelland en Meerlanden;

** zie voor de toepassingseisen Tabel 2.3.

In Tabel 3.2 staan diverse scenario's beschreven welk onderzoek moet worden uitgevoerd indien er een onverwachte situatie optreedt en de bodemkwaliteitskaart mogelijk niet gebruikt kan worden.

Tabel 3.2 Scenario's waarin een onverwachte situatie optreedt waarbij de bodemkwaliteitskaart mogelijk niet gebruikt kan worden en een bodemonderzoek (NEN5740) of partijkeuring moet worden uitgevoerd

Scenario	Gebruik BKK mogelijk (met puntbronnencheck)	NEN5740-onderzoek vereist	Partijkeuring vereist (protocol 1001, art. 4.3.3. Regeling bodemkwaliteit)
Er is een verkennend onderzoek uitgevoerd op de ontgravingslocatie (NEN5740) en de uitkomst komt niet overeen met de BKK-klasse	Ja, indien uitkomst valt binnen de statistische variatie van de betreffende zone en ligt beneden de interventiewaarde	-	-
Er is een partijkeuring uitgevoerd op de ontgravingslocatie en de uitkomst komt niet overeen met de BKK-klasse	Nee	-	Partijkeuring is leidend
Uit vooronderzoek/puntbronnencheck op de ontgravingslocatie blijkt dat sprake is van een verdachte locatie (betr. voornemen om de ontgraven grond elders toe te passen)	Nee	-	Ja, verdachte stoffen meenemen (daarna toets op toepasbaarheid)
Tijdens graafwerk wordt een onverwachte verontreiniging aangetroffen (bijv asbest, minerale olie)	Deels (onverdachte deel)	Ja, op verdachte deel	Nee

3.9 Arbeidsomstandigheden

Een andere reden voor bodemonderzoek is om te waarborgen dat werkzaamheden in de bodem veilig worden uitgevoerd, met passende veiligheidsmaatregelen. Soms is bodemonderzoek volgens de sectorale milieuwetgeving niet eens vereist, maar is het toch wenselijk om eventuele *ARBO* risico's te bepalen.

Voor het bepalen van bodemgerelateerde *ARBO* risico's moet vanaf 2019 gebruik worden gemaakt van de *CROW-400 Werken in en met verontreinigde bodem*, die verontreinigingen toetst aan de zogeheten SRC-Arbo (Serious Risk Concentration). Daarbij accepteert CROW 400 ook publiekrechtelijke bodemkwaliteitskaarten om de noodzaak van veiligheidsmaatregelen te bepalen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de statistische P80-waarde⁶ van bodemkwaliteitskaartzones. De P80-waarde van de bodemkwaliteitskaart is opgenomen in de tabellen in Bijlage 5. Voorafgaand aan gebruik van de bodemkwaliteitskaart in dit kader is het uitvoeren van de puntbronnencheck noodzakelijk (zie par. 3.2)

3.10 Niet genormeerde stoffen

Voor stoffen die in bijlage B van de *Regeling bodemkwaliteit* [Lit. 2] zijn opgenomen zijn normen vastgesteld waarmee beoordeeld kan worden of een bepaald gehalte hoger is dan normaal en of dat consequenties heeft. Dat geldt in ieder geval voor alle stoffen die in een standaard onderzoek worden meegenomen. Toch is het aantal stoffen waar geen normen voor zijn vele malen groter. En ook deze niet genormeerde stoffen zullen in de bodem voorkomen, vaak in combinatie met wel genormeerde stoffen.

Niet genormeerde stoffen worden zelden in een onderzoek meegenomen en daarom weten we ook weinig over het voorkomen ervan. Dat is niet altijd erg omdat stoffen vaak in combinatie voorkomen en het standaard onderzoekspakket de meest voorkomende en risicovolle stoffen bevat. Als de bodem met het standaardpakket is onderzocht en niet of nauwelijks verontreinigd blijkt te zijn, mag in de meeste gevallen worden aangenomen dat er ook geen andere risicovolle verontreinigingen aanwezig zijn. Er zijn echter uitzonderingen.

⁶ Gekozen waarde in een dataset, zodanig dat 80% van de data kleiner of eraan gelijk is en 20% groter of eraan gelijk.

Bronlocaties

Bij een vooronderzoek op een bedrijfslocatie moet bekeken worden met welke stoffen is gewerkt en of die mogelijk in de bodem terecht zijn gekomen. De bodem zal op deze stoffen moeten worden onderzocht. Als de stoffen worden aangetroffen zal de aard en omvang van de verontreiniging moeten worden onderzocht en moet een risico-inschatting worden gemaakt op basis van de wel bekende gegevens. Dat is onderdeel van het nader onderzoek. Uiteindelijk bepaalt het bevoegd gezag (de Omgevingsdienst NZKG) of de verontreiniging gesaneerd moet worden. Zo nodig wordt het RIVM voor advies ingeschakeld.

4 Toepassen van grond en bagger

Een partij grond of baggerspecie mag volgens de regels van het *Besluit bodemkwaliteit* alleen worden toegepast als sprake is van een **nuttige** toepassing. Anders wordt de toepassing gezien als storten van afval en gelden strengere regels op grond van de afvalstoffenwetgeving (*Wet Milieubeheer*). In het *Besluit* staat aangegeven (artikel 35) welke toepassingen als 'nuttig' worden aangemerkt (zie ook de Nota van Toelichting *Bbk*).

4.1 Milieuhygiënische kwaliteitsverklaring

Toepassen van schone grond met een erkende kwaliteitsverklaring

Grond die voldoet aan de Achtergrondwaarde (volgens art 4.2.2, lid 4 en 5 van de *Regeling bodemkwaliteit*) wordt aangeduid met de term "schone grond". Deze kan altijd worden toegepast, mits er sprake is van een nuttige toepassing (art. 5, lid 1 *Besluit bodemkwaliteit*) en deze toepassing wordt gemeld. Het kwaliteitsbewijs van de schone grond is een erkende kwaliteitsverklaring conform het *Besluit bodemkwaliteit*. Een bodemkwaliteitskaart geldt niet als een bewijsmiddel om een partij grond het predicaat "schone grond", zoals bedoeld in de *Regeling*, te geven.

Toepassen van licht verontreinigde grond met een erkende kwaliteitsverklaring

Een toe te passen partij licht verontreinigde grond kan voorzien zijn van een erkende kwaliteitsverklaring conform het *Besluit bodemkwaliteit*, zoals een partijkeuring of een fabrikant-eigenverklaring. In dat geval gaat deze milieuhygiënische kwaliteitsverklaring *boven* de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel, omdat deze een meer nauwkeurige uitspraak doet over de kwaliteit van de betreffende partij grond.

Toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsverklaring

De bodemkwaliteitskaart van de regio Amstelland en Meerlanden kan als milieuhygiënische verklaring worden gebruikt bij toepassen van grond in het *eigen* beheergebied. Voor toepassing van grond uit de regio in een ander beheergebied moet de kaart van de regio Amstelland en Meerlanden door het betreffende bevoegd gezag erkend zijn als bewijsmiddel of moet een andere erkende milieuhygiënische verklaring worden gebruikt.

De bodemkwaliteitskaart kan worden gebruikt als milieuhygiënische verklaring als de volgens de kaart vastgestelde kwaliteit in de herkomstzone voldoet aan de toepassingseis in de toepassingszone. In de regio Amstelland en Meerlanden geldt de P80 als de gehanteerde kwaliteit van de zone van herkomst (Ontgravingskaart, Bijlage 3C) die is getoetst aan de toepassingseis in de zone van toepassing (Toepassingskaart, Bijlage 3D). De gestelde toepassingseis per zone en bodemfunctie kan afgelezen worden in de toepassingsmatrix (zie Tabel 4.3). Grond afkomstig vanuit de niet-ingedeelde gebieden (waar te weinig gegevens zijn) mag nooit zonder partijkeuring worden hergebruikt.

Grond afkomstig van zone 1 mag overal binnen de regio Amstelland en Meerlanden zonder bodemonderzoek worden toegepast, mits het vooronderzoek geen aanleiding geeft de herkomst- en toepassingslocatie als 'verdacht' aan te merken.

Bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten

De gemeenten binnen de regio Amstelland en Meerlanden erkennen de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer als bewijsmiddel.

Dit betekent dat grond vanuit Amsterdam en vanuit Haarlemmermeer op basis van de bodemkwaliteitskaart van Amsterdam en van Haarlemmermeer in de regio Amstelland en Meerlanden mag worden aangewend wanneer aan de toepassingseis wordt voldaan.

4.2 Toetsingsregels en omrekening naar standaardbodem

Toetsingsregel Achtergrondwaarden

Vanwege statistische keuzes bij het afleiden van de Achtergrondwaarden is er bij onbelaste bodems toch altijd een kleine kans (5%) dat de Achtergrondwaarden worden overschreden. Deze kans neemt toe naarmate er meer stoffen worden geanalyseerd. Om te voorkomen dat onbelaste bodems ten onrechte worden gekarakteriseerd als bodem die niet voldoet aan de Achtergrondwaarden, wordt een toetsingsregel (overschrijdingsregel) toegepast. Deze toetsingsregel is terug te vinden in de *Regeling bodemkwaliteit* (art. 4.2.2, 4^e, 5^e en 8^e lid) en luidt als volgt:

De kwaliteit van grond en baggerspecie overschrijdt niet de Achtergrondwaarden als bij meting van ten minste X stoffen in de grond of baggerspecie de rekenkundig gemiddelde gehalten van maximaal Y stoffen verhoogd zijn ten opzichte van de Achtergrondwaarden (zie Tabel 4.1). De verhoging mag per stof maximaal 2x de Achtergrondwaarde voor die stof bedragen, waarbij voor alle stoffen geldt dat de verhoogde gehalten kleiner zijn dan of gelijk zijn aan de Generieke Maximale Waarden voor de klasse Wonen van de betreffende stof. Alleen voor Nikkel hoeft bij deze toetsingsregel niet aan de Generieke Maximale Waarde voor de klasse Wonen maar uitsluitend aan 2x de Achtergrondwaarde getoetst te worden.*

Tabel 4.1 X- en Y-waarden bij de toetsingsregel van de Achtergrondwaarden en van de bodemkwaliteitsklasse Wonen

X*	2	7	16	27	37
Y	1	2	3	4	5

*Het aantal toetsbare gemeten stoffen (bijv. de meting van som PAK 10 wordt als één meting geteld)

De toetsingsregel geldt zowel voor de toetsing van de kwaliteit van een toe te passen partij grond of baggerspecie als ook voor de ontvangende bodem (zie art. 4.10.2 van de *Regeling bodemkwaliteit*).

Toetsingsregel Wonen

Uitgangspunt bij de indeling in kwaliteitsklassen van de ontvangende bodem, is dat de rekenkundige gemiddelden van de gemeten stoffen moeten voldoen aan de Maximale Waarden die horen bij de klassegrenzen van de klassen Wonen en Industrie. Hierop is één uitzondering, namelijk voor het indelen van een bodemkwaliteitszone of een toepassingslocatie in de bodemkwaliteitsklasse Wonen. Hiervoor geldt een bijzondere toetsingsregel. Hiermee wordt voorkomen dat een gebied of zone op basis van de overschrijding van één parameter wordt ingedeeld in de bodemkwaliteitsklasse Industrie. Dit zou in de praktijk de ongewenste situatie kunnen opleveren dat ook voor alle overige stoffen minder strenge eisen gelden en de concentraties kunnen toenemen tot de maximale waarde Industrie, waardoor de kwaliteit van het gebied verslechtert. Deze toetsingsregel is opgenomen in artikel 4.10.2 van de *Regeling bodemkwaliteit* en luidt als volgt:

De kwaliteit van de bodem overschrijdt niet de Maximale Waarden voor de kwaliteitsklasse Wonen wanneer bij meting van ten minste X stoffen maximaal Y stoffen verhoogd zijn ten opzichte van de Maximale Waarden voor de kwaliteitsklasse Wonen (zie tabel 4.1 voor de X- en Y-waarden). De verhoging mag per stof ten hoogste de Maximale Waarde voor de kwaliteitsklasse Wonen vermeerderd met de Achtergrondwaarde voor die stof bedragen, waarbij voor alle stoffen geldt dat de gehalten van de gemeten stoffen kleiner zijn dan of gelijk zijn aan de Maximale Waarden voor de kwaliteitsklasse Industrie.

Deze toetsingsregel geldt alleen voor de indeling van de ontvangende bodem in een kwaliteitsklasse. Voor de indeling van een partij toe te passen grond of baggerspecie geldt deze toetsingsregel niet!

Omrekening naar standaardbodem

De gehalten en toepassingseisen welke genoemd worden in deze Nota en de bodemkwaliteitskaart zijn omgerekend naar standaardbodem. Om te bepalen of een geplande toepassing is toegestaan dient omrekening naar standaardbodem plaats te vinden. De berekeningswijze staat beschreven in Bijlage G behorende bij artikel 4.2.1 van de *Regeling Bodemkwaliteit* [Lit. 2].

4.3 Toepassen van grond afkomstig vanuit het beheergebied

Bij toepassen van grond afkomstig vanuit het beheergebied (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn, Amsterdam en Haarlemmermeer) op een ontvangende bodem in de regio Amstelland en Meerlanden zijn er twee mogelijkheden:

- 1) De toe te passen grond is onderzocht d.m.v. een partijkeuring, of er wordt gebruik gemaakt van de bodemkwaliteitskaart van een andere gemeente (Haarlemmermeer of Amsterdam) of de toe te passen grond is voorzien van een andere erkende milieuhygiënische verklaring conform het *Bbk*. In deze gevallen moet de uitkomst getoetst worden aan de lokale normen bij toepassing in een zone in Amstelland en Meerlanden. Bij toepassing binnen een saneringslocatie kunnen afwijkende eisen in het (goedgekeurde) saneringsplan zijn vastgelegd;
- 2) De grond wordt toegepast met de bodemkwaliteitskaart van de regio Amstelland en Meerlanden als bewijsmiddel. In dit geval moet getoetst worden aan de toepassingsmatrix (Tabel 4.3). De toets aan de lokale of generieke normen is al in de matrix verwerkt. De eisen en voorwaarden hierbij worden in de paragrafen 4.4. en 4.5 uitgewerkt.

4.4 Ontgraven en toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart Amstelland en Meerlanden

Het al dan niet mogen verrichten van grondverzet van een niet-verdachte locatie in de regio Amstelland en Meerlanden met de bodemkwaliteitskaart van de regio Amstelland en Meerlanden als bewijsmiddel is afhankelijk van de volgende voorwaarden:

- Grondverzet zonder partijkeuring is toegestaan als de classificatie van de bodemkwaliteitszone van herkomst voldoet aan de toepassingseis in de zone van toepassing;
- Als sprake is van een partijkeuring op de te ontgraven locatie, dat volgens de criteria in het *Besluit bodemkwaliteit* als bewijsmiddel mag dienen, dan kan geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel, maar moet gebruik worden gemaakt van de onderzoeksresultaten;
- Als een partij gemengd wordt ontgraven uit verschillende lagen is dat alleen toegestaan als de ontgravingskwaliteit vergelijkbaar is. De partij dient te worden ontgraven uit één laag waarop de ontgravingskaart van toepassing is. Als de partij afkomstig is uit meerdere (diepere) lagen van de ontgravingskaart dient het grondverzet op deze laaggrenzen te worden afgestemd.

Op de toepassingskaart (Bijlage 3D) is af te lezen welke kwaliteit grond op welke deelzone mag worden toegepast. Deze kaart is het gevolg van het toetsen van de resultaten van de ontgravingskaart aan de toepassingseisen of kwaliteitseisen aanvulgrond/leeflaag op basis van de bodemfunctie. Zie ook Tabel 4.2.

Tabel 4.2 De bodemkwaliteitszones met functie, kwaliteit en toepassingseis, te gebruiken bij de dubbele toets in het generieke beleidskader. Wanneer er geen gegevens bekend zijn, moet eerst NEN-onderzoek of partijkeuring worden uitgevoerd.

Zone	Bodemfunctie-klasse	Kwaliteitsklasse ontvangende bodem (gem.)	Kwaliteitsklasse bij ontgraven (80-percentiel, P80)	Toepassingseis
1 (top en diep)	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
	Wonen			
	Industrie			
1 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	
	Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
	Industrie	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
2 (top en diep)	Landbouw/natuur	Wonen	Wonen	Achtergrondwaarde
	Wonen	Wonen	Wonen	Wonen
	Industrie			
2 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Industrie	Industrie	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	
	Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Industrie	Industrie	Wonen
	Industrie	Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
		Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Industrie	Industrie	Industrie
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
3 (top en diep)	Landbouw/natuur	Industrie	Industrie	Achtergrondwaarde
	Wonen	Industrie	Industrie	Wonen
	Industrie	Industrie	Industrie	Industrie
3 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Industrie	Industrie	
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	
	Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Industrie	Industrie	Wonen
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
	Industrie	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Industrie	Industrie	Industrie
4 (top en diep)	Landbouw/natuur	>Industrie	>Industrie	AW
	Wonen	>Industrie	>Industrie	Wonen
4 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
	Wonen			
1A gebiedsspecifiek	Industrie	Achtergrondwaarde	Industrie geb.specifiek	Industrie
1B gebiedsspecifiek	Industrie	Achtergrondwaarde*	Eerst partijkeuring	Industrie
Openbare gemeenteweg	Industrie	Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen
Rijkswegen/spoorwegen	Industrie	Eerst NEN-onderzoek**	Eerst partijkeuring	Industrie
Gesaneerde locaties	Alle functies	Zie saneringsplan of BUS-melding		
Te weinig gegevens	Alle functies	Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen

* Van zone 1B zijn te weinig waarnemingen bekend om de BKK-zone vast te stellen

**Onderzoek van de ontvangende bodem is niet verplicht bij toepassen van grond op rijkswegen/spoorwegen.

Per zone gelden de volgende regels voor het ontgraven en toepassen van grond met de bodemkwaliteitskaart (na puntbronnencheck en melden):

Zone 1

In zone 1 is het generieke beleidskader van toepassing⁷.

Ontgraven van grond vanuit deze zone:

Grond afkomstig uit alle lagen van zone 1 mag in het hele beheergebied vrij worden toegepast. Echter, bij toepassing in de sterk verontreinigde zone 4 kan sprake zijn van een saneringshandeling. In dat geval is een melding conform de *Wet bodembescherming* noodzakelijk.

Toepassen van grond binnen deze zone:

Toe te passen grond binnen zone 1 moet voldoen aan de Achtergrondwaarde. Grond vanuit zone 1 mag vrij worden toegepast. Grond van buiten deze zone mag worden toegepast mits een partijkeuring of een andere milieuhygiënische verklaring uitwijst dat de grond voldoet aan de Achtergrondwaarde.

Zone 2

In zone 2 is het gebiedsspecifieke beleidskader van toepassing.

Ontgraven van grond vanuit deze zone:

Grond afkomstig uit alle lagen van zone 2 is vrij toe te passen in de zones 2 t/m 4 en in zone 1A en 1B met de bodemfuncties:

- wonen met tuin
- plaatsen waar kinderen spelen
- groen met natuurwaarden
- ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie.

Toepassen van grond binnen deze zone:

Toe te passen grond binnen zone 2 moet voldoen aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen (Tabel 2.3). Grond vanuit zone 1 mag hier vrij worden toegepast. Grond afkomstig uit de landbouwgebieden van zone 2 mag binnen de deelgebieden waaruit de grond afkomstig is vrij worden hergebruikt op de bodemfunctie 'landbouw' (alle lagen).

Grond uit andere deelzones van de regio, of van buiten de regio Amstelland en Meerlanden, mag worden toegepast in zone 2 mits een partijkeuring of een andere milieuhygiënische verklaring uitwijst dat de grond voldoet aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan de toepassingsmatrix (Tabel 4.3) worden geraadpleegd of toepassing is toegestaan.

Zone 3

In zone 3 is het gebiedsspecifieke beleidskader van toepassing.

Ontgraven van grond vanuit deze zone:

Grond afkomstig uit alle lagen van zone 3 is vrij toe te passen in de zones 3 en 4 en in zone 1A en 1B met de bodemfuncties:

- ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie.

⁷ Generiek beleid in zone 1 betreft het toepassingsbeleid. Voor asbest en het percentage bodemvreemd materiaal gelden de gebiedsspecifieke eisen voor het hele beheergebied.

Echter, de 95-percentielwaarden van de toplaag en de diepe laag van zone 3 overschrijdt voor een aantal stoffen de Interventiewaarde, waardoor de kans bestaat dat toch sterk verontreinigde grond wordt toegepast. Voor lood kan dat bijvoorbeeld een humaan risico opleveren bij de bodemfuncties 'Wonen met tuin', 'Plaatsen waar kinderen spelen', 'Moestuin/volkstuin' en 'Landbouw'. Grond uit deze twee lagen van zone 3 moet daarom altijd eerst een partijkeuring ondergaan en getoetst worden aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen voor de betreffende bodemfunctie op de toepassingslocatie als sprake is van een van deze bodemfuncties.

Toepassen van grond binnen deze zone:

Toe te passen grond binnen zone 3 moet voldoen aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen (Tabel 2.3). Grond vanuit zone 1 mag hier vrij worden toegepast. Grond vanuit andere deelzones van de regio Amstelland en Meerlanden, of van buiten de regio, mag worden toegepast in zone 3 mits een partijkeuring of een andere milieuhygiënische verklaring uitwijst dat de grond voldoet aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan de toepassingsmatrix (Tabel 4.3) worden geraadpleegd of toepassing is toegestaan.

Zone 4

In zone 4 is het gebiedsspecifieke beleidskader van toepassing.

Ontgraven van grond vanuit deze zone:

Grond afkomstig uit zone 4 mag niet zonder onderzoek elders worden toegepast. Als een partijkeuring uitwijst dat de grond toch voldoet aan de gebiedsspecifieke norm van de toepassingslocatie, of aan het generieke toetsingskader in een toepassingsgebied met generiek beleid, dan is toepassing alsnog toegestaan.

Toepassen van grond binnen deze zone:

Toe te passen grond binnen zone 4 moet voldoen aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen (Tabel 2.3). Grond vanuit zone 1 mag hier vrij worden toegepast. Grond vanuit andere deelzones van de regio Amstelland en Meerlanden, of van buiten de regio, mag worden toegepast in zone 4 mits een partijkeuring of een andere milieuhygiënische verklaring uitwijst dat de grond voldoet aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan de toepassingsmatrix (Tabel 4.3) worden geraadpleegd of toepassing is toegestaan.

Toepassen van grond binnen deze sterk verontreinigde zone wordt gezien als een 'saneringshandeling' die getoetst moet worden aan de *Wet bodembescherming*. Een saneringsplan of *BUS*-melding kan noodzakelijk zijn.

Zone 1A

In zone 1A is het gebiedsspecifieke beleidskader van toepassing. De ontvangende bodem voldoet aan de Achtergrondwaarde, maar door het toestaan van toepassingen tot en met kwaliteit Industrie, zal de bodem hier verslechteren, waardoor de ontgravingskwaliteit verandert (er moet uitgegaan worden van kwaliteit Industrie).

Ontgraven van grond vanuit deze zone:

Grond afkomstig uit alle lagen van zone 1A is vrij toe te passen in de zones 3 en 4 en in zone 1A en 1B met de bodemfuncties:

- ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie.

Toepassen van grond binnen deze zone:

Toe te passen grond binnen zone 1A moet voldoen aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen (Tabel 2.3). Grond vanuit zone 1, 2 en 3 mag hier vrij worden toegepast. Binnen zone 1A mag vrij met grond worden geschoven.

Grond vanuit andere deelzones van de regio Amstelland en Meerlanden mag worden toegepast in zone 1A mits een partijkeuring of een andere milieuhygiënische verklaring uitwijst dat de grond voldoet aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen. De gebiedsspecifieke toepassingseis in zone 1A geldt alleen voor gebiedseigen grond (van binnen het beheergebied) om het standstill-principe te waarborgen. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan de toepassingsmatrix (Tabel 4.3) worden geraadpleegd of toepassing is toegestaan.

Zone 1B

In zone 1B is het gebiedsspecifieke beleidskader van toepassing. De ontvangende bodem voldoet aan de Achtergrondwaarde, maar er zijn te weinig waarnemingen om de zone vast te stellen. Er gelden echter bijzondere regels omdat sprake is van een gronddepot. Partijen tot en met kwaliteit industrie mogen hier worden toegepast.

Ontgraven van grond vanuit deze zone:

Opgeslagen partijen grond afkomstig vanuit zone 1B zijn vrij toe te passen in de zones 3 en 4 en in zone 1A en 1B met de bodemfuncties:

- ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie.

Wanneer opgeslagen grond een partijkeuring ondergaat bij verlaten van het depot, mag deze grond overeenkomstig de uitslag van de keuring elders worden toegepast. Indien partijen grond op basis van de BKK gescheiden opgeslagen liggen, kan toepassing elders op basis van deze BKK-klasse mogelijk zijn.

Toepassen van grond binnen deze zone:

Toe te passen grond binnen de zone 1B moet voldoen aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen (Tabel 2.3). Grond vanuit zone 1, 2 en 3 mag hier vrij worden toegepast. Binnen zone 1B mag vrij met grond worden geschoven. Grond vanuit andere deelzones van de regio Amstelland en Meerlanden, of van buiten de regio, mag worden toegepast in zone 1B mits een partijkeuring of een andere milieuhygiënische verklaring uitwijst dat de grond voldoet aan de gebiedsspecifieke toepassingseisen. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan de toepassingsmatrix (Tabel 4.3) worden geraadpleegd of toepassing is toegestaan.

4.5 Toepassingsmatrix bodemkwaliteitskaart Amstelland en Meerlanden

Om te beoordelen of grondverzet mogelijk is tussen niet-verdachte herkomst- en toepassingslocaties binnen de regio kan de toepassingsmatrix worden geraadpleegd (Tabel 4.3).

In deze tabel laat de verticale en horizontale balk zien welke grondstromen tussen (en binnen) bodemkwaliteitszones denkbaar zijn. In de vakjes van de tabel staat aangegeven of een bepaalde grondstroom is toegestaan (groen vakje) en eventueel onder welke voorwaarden. Daarbij is getoetst of de ontgravingskwaliteit (P80) voldoet aan de toepassingseis (per functie) van de ontvangende bodem. Als toepassing van een zekere stroom niet wordt toegestaan zonder voorafgaande partijkeuring is het vakje geel, oranje of rood gekleurd. Dan is het is aan de initiatiefnemer van het grondverzet om in te schatten of het doen van een partijkeuring voldoende kans oplevert dat de partij alsnog mag worden toegepast. Hierbij is het vanzelfsprekend dat deze kans groter is wanneer de P75 voldoet dan wanneer slechts de P25 voldoet⁸.

⁸ De genoemde percentielwaarden (P25, P50, P75) zijn geen normen waaraan getoetst moet worden. Ze geven slechts een indicatie welk deel van de totale dataset aan metingen binnen de zone voldoet aan de toepassingseis van de betreffende

Tabel 4.3 Toepassingsmatrix bodemkwaliteitskaart

Zone van herkomst		Zone van toepassing												
		Toplaag, diepe laag en oorspronkelijk maaiveld												
		1			2			3			4 *			
		N/L	W	I	N/L	W	I	N/L	W	I	N/L	W	I	I
Toplaag 0-0,5 m-mv	1													
	2	50	50	50	50			50			50			
	3	25	25	25	25	25	25	25	25		25	25		
	4	25	25	25	25	25	25	25	25	50	25	25	50	50
	1A													
	1B	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb		nb	nb		
	infra													
Diepe laag 0,5-2,0 m-mv	1													
	2	75	75	75	75			75			75			
	3	25	25	25	25	50	50	25	50		25	50		
	4	25	25	25	25	25	25	25	25	50	25	25	50	50
	1A													
	1B	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb		nb	nb		
	infra													
Oorspr. maaiveld > 2 m-mv	OND1													
	OND3	50	50	50	50	50	50	50	50		50	50		
	infra													

Verklaring kleurgebruik:

- Toepassing zonder onderzoek toegestaan;
- 75 Toepassing niet toegestaan, behalve als na partijkeuring blijkt dat de partij voldoet aan toepassingseis (P75 van de dataset voldoet);
- 50 Toepassing niet toegestaan, behalve als na partijkeuring blijkt dat de partij voldoet aan toepassingseis (P50 van de dataset voldoet);
- 25 Toepassing niet toegestaan, behalve als na partijkeuring blijkt dat de partij voldoet aan toepassingseis (P25 van de dataset voldoet);
- Toepassing niet toegestaan, behalve als na partijkeuring blijkt dat de partij voldoet aan toepassingseis;
- nb Wanneer partijen grond in depot gescheiden opgeslagen liggen op basis van de BKK kan toepassing op deze functies mogelijk zijn.

* Toepassing in deze zone kan worden gezien als saneringsmaatregel. Toetsing dient plaats te vinden aan de *Wbb*; een saneringsplan of *BUS*-melding is noodzakelijk

N/L : Natuur/Landbouw (bodemfuncties Natuur, Landbouw, Moestuin/volkstuin)

W : Wonen (bodemfuncties Wonen met tuin, Plaatsen waar kinderen spelen, Groen met natuurwaarden)

I : Industrie (bodemfuncties Ander groen, Bebouwing, Infrastructuur en Industrie)

De toepassingsmatrix is alléén bruikbaar wanneer grond vanuit een bodemkwaliteitskaartzone wordt toegepast in een andere bodemkwaliteitskaartzone (of binnen een zone wordt verplaatst). Wanneer sprake is van niet-gezoneerd gebied, wanneer toepassing zonder onderzoek niet is toegestaan en/of wanneer de partij grond een partijkeuring heeft ondergaan of voorzien is van een andere erkende milieuhygiënische verklaring, moet de uitkomst van deze partijkeuring of verklaring getoetst worden aan de lokale of generieke normen (Tabel 2.3.).

bodemfunctie. Als slechts een kwart van de gemeten waarden (P25) voldoet aan de toepassingseis is de kans klein dat na een partijkeuring een partij alsnog mag worden toegepast en kan men zich de kosten dus beter besparen.

4.6 Toepassen van grond afkomstig van buiten de regio

Voor geplande toepassingen van grond afkomstig van buiten het bodembeheergebied van de regio Amstelland en Meerlanden en de gemeenten waarvan de BKK door de gemeenten binnen de regio is geaccepteerd als bewijsmiddel geldt dat de kwaliteit van de grond moet zijn aangetoond middels een erkende milieuhygiënische verklaring, zoals een partijkeuring of productcertificaat. Toe te passen grond moet voldoen aan de toepassingseisen die gelden voor de betreffende bodemfunctie in de zone van toepassing (zie Tabel 2.3).

Toepassen grond van buiten de regio, maar van binnen het beheergebied

Voor geplande toepassingen van grond van buiten de gemeentegrenzen van de regio Amstelland en Meerlanden, maar van *binnen* het beheergebied (Amsterdam, Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn) mag de bodemkwaliteitskaart van de betreffende gemeente worden gebruikt, mits deze wederzijds als bewijsmiddel wordt geaccepteerd. Komt de grond van een depot, dan is de bodemkwaliteitskaart op die locatie niet van toepassing en moet een andere erkende kwaliteitsverklaring kunnen worden overlegd⁹. Bij het toepassen van grond in zone 2 t/m 4 en in zone 1A en 1B geldt altijd het gebiedsspecifieke toetsingskader. In die zones wordt de toepassingseis of kwaliteitseis aan vulgrond/leeflaag bepaald door de lokale bodemfunctie (toepassingseis in zone 1 is altijd Achtergrondwaarde), zie Tabel 2.3.

Toepassen grond van buiten het beheergebied

Voor geplande toepassingen van grond afkomstig van *buiten* het beheergebied moet de kwaliteit van de toe te passen grond zijn onderzocht (partijkeuring of certificaat). Voor toepassing van die grond in zone 2 t/m 4 geldt altijd het gebiedsspecifieke toetsingskader. In die zones wordt de toepassingseis of kwaliteitseis aan vulgrond/leeflaag bepaald door de lokale bodemfunctie (toepassingseis in zone 1 is altijd Achtergrondwaarde), zie Tabel 2.3. Het gebiedsspecifieke beleid in zone 1A (bedrijventerreinen), waarbij alleen op de bodemfunctie hoeft te worden getoetst, geldt alleen voor grond van binnen het beheergebied. Wanneer grond van buiten het beheergebied wordt toegepast moet een dubbele toets volgens het *Bbk* worden gedaan (bodemfunctie en kwaliteit ontvangende bodem), waarbij de strengste geldt als toepassingseis (zie ook Tabel 4.4).

Voor toepassen van grond afkomstig van buiten het beheergebied binnen zone 1B (Grondbank Aalsmeer) gelden de toepassingseisen volgens de acceptatieregels van het depot conform de BRL9335-1.

4.7 Niet-gezoneerde gebieden

Gebieden met te weinig gegevens

Sommige gebieden in de regio Amstelland en Meerlanden vallen buiten de werking van de bodemkwaliteitskaart. In de bodemkwaliteitskaart zijn deze "niet-gezoneerde" gebieden grijs gekleurd. Dit zijn in de meeste gevallen landbouwgebieden waarvan te weinig gegevens (bodemonderzoeken) voorhanden zijn om deze gebieden in te delen in een bodemkwaliteitszone.

Binnen niet-gezoneerde gebieden mag er *zonder onderzoek* in principe alleen grond worden toegepast die voldoet aan de Achtergrondwaarde. Omdat de bodemfunctie in de meeste niet-gezoneerde gebieden Landbouw/natuur is en er sowieso weinig grondverzet plaatsvindt, heeft dit geen grote gevolgen. Wanneer er geen sprake is van de functie Landbouw/natuur en het toepassen van grond met kwaliteit Achtergrondwaarde niet de voorkeur heeft, moet de toepassingseis worden bepaald op basis van een partijkeuring van de toe te passen partij (wanneer de grond niet afkomstig is uit een gezoneerde bodemkwaliteitszone) én een bodemonderzoek op de toepassingslocatie (ontvangende bodem). Vervolgens

⁹ De grond in het depot kan wel afkomstig zijn van een vastgestelde bodemkwaliteitskaartzone en met dit kwaliteitskenmerk zijn opgeslagen. Met dit bewijsmiddel kan de grond mogelijk wel elders worden toegepast.

wordt de uitkomst getoetst aan de generieke toepassingseisen (dubbele toets, zie Tabel 4.4). Hierbij wordt een uitzondering gemaakt voor de bodemfunctie 'Wonen met tuin' en 'Plaatsen waar kinderen spelen'. Wanneer de ontvangende bodem op deze functies in de klasse Wonen valt, mag kwaliteitsklasse Wonen worden toegepast, maar deze grond mag niet meer dan 100 mg/kg aan lood bevatten.

Tabel 4.4 Bepaling toepassingseis generiek kader (dubbele toets (functie en kwaliteit), strengste geldt als toepassingseis)

Bodemfunctieklaas ontvangende bodem	Bodemkwaliteitsklaas ontvangende bodem	Toepassingseis voor de partij toe te passen grond of baggerspecie
Niet ingedeeld in een bodemfunctieklaas	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
	Wonen	Achtergrondwaarde
	Industrie	Achtergrondwaarde
Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
	Wonen	Wonen
	Industrie	Wonen
Industrie	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
	Wonen	Wonen
	Industrie	Industrie

Wanneer de ontvangende bodem wél gezoneerd is, wordt de uitkomst van de partijkeuring getoetst aan de toepassingseis van de toepassingszone volgens Tabel 2.3.

Gesaneerde gebieden

De grotere saneringslocaties of gesaneerde gebieden zijn ook niet gezoneerd. Het betreft gebieden met ofwel een leeflaag (met zorgmaatregelen) ofwel met specifieke voorwaarden wat betreft ontgraven en toepassen (beschreven in het saneringsplan of de *BUS*-melding). Ontgraven en/of toepassen van grond op deze saneringslocaties vallen onder de *Wet bodembescherming* en moeten zijn beschreven in het (raam)saneringsplan of moeten passen binnen de *BUS*-melding of de nazorgbeschikking.

Bij het doorbreken van een leeflaag moet deze na de werkzaamheden hersteld worden volgens het saneringsplan of *BUS*-melding. Indien de kwaliteit van de leeflaag hierin niet beschreven staat moet de leeflaag voldoen aan de (generieke) toepassingseis op de plaats van handeling. Hierbij wordt een uitzondering gemaakt voor de bodemfunctie 'Wonen met tuin' en 'Plaatsen waar kinderen spelen'. Wanneer de ontvangende bodem op deze functies in de klasse Wonen valt, mag kwaliteitsklasse Wonen worden toegepast, maar deze grond mag niet meer dan 100 mg/kg aan lood bevatten.

Openbare weg

Grond afkomstig uit de openbare weg of andere infrastructuur mag niet zonder partijkeuring elders worden toegepast, ook niet in een andere openbare weg. Het materiaal (profielzand en funderingsmateriaal) mag wel zonder tussentijdse bewerking onder dezelfde condities op of nabij de plaats van vrijkomen (binnen hetzelfde werk) opnieuw worden toegepast, of worden teruggestort in de sleuf/wegcunet waar het uit komt. Ook grond die toegepast is als fundering (straatzaad) is uitgezonderd van hergebruik op basis van de bodemkwaliteitskaart. Voor het hergebruiken van straatzaad zal eerst een indicatief onderzoek moeten worden uitgevoerd. Als na dit onderzoek echter blijkt dat de grond toch voldoet aan de toepassingseis op de toepassingslocatie is toepassing toegestaan. Hier wordt uitgegaan van hetzelfde bodemgebruik. Indien straatzaad voor andere bodemfuncties wordt aangewend is een partijkeuring noodzakelijk.

4.8 Toepassen van baggerspecie op de landbodem

Bevoegd gezag

De gemeente, het waterschap, Rijkswaterstaat, het Hoogheemraadschap en – in specifieke gevallen - ook particulieren hebben allen een baggeropgave. Wie deze onderhoudsverplichting heeft, en voor welke watergangen, is vastgelegd in de Legger Oppervlaktewater. De Legger markeert ook de grenzen waar de bevoegdheid van de gemeente ligt en waar die van de waterkwaliteitsbeheerder.

Voor de toepassing van baggerspecie op de landbodem binnen de regio Amstelland en Meerlanden zijn de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn bevoegd gezag. Voor de toepassing van baggerspecie in oppervlaktewater is de waterkwaliteitsbeheerder het bevoegd gezag (ingevolge de *Waterwet*). In de regio is dit het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Hergebruik van bagger: generiek kader

Anders dan eerdere regelgeving geeft het *Besluit bodemkwaliteit* meer ruimte om rekening te houden met een 'gebiedsopgave'. Daarmee wordt bedoeld: 'voor welke opgave staat het gebied met betrekking tot grond- en baggerverzet?' Regelmatig baggeren is noodzakelijk om het watersysteem goed te laten functioneren. Deze onderhoudsinspanning levert een jaarlijks terugkerend baggerverzet op, dat bij voorkeur een nuttige bestemming krijgt binnen het gebied.

Het *Besluit bodemkwaliteit* stelt als voorwaarde dat de baggerspecie het herstellen of verbeteren van het aangrenzende perceel tot doel heeft en de initiatiefnemer moet die nuttige toepassing kunnen verantwoorden. Baggerspecie (ook wel aangeduid als slib) kan worden beschouwd als een waardevolle grondstof. Het opbrengen van bagger op één perceel, met als doel het perceel op te hogen, wordt gezien als doelmatig (nuttige toepassing). Het is wenselijk zoveel mogelijk gebiedseigen bagger toe te passen.

Als bagger wordt gebruikt bij de aanleg van nieuwe kades of het creëren van nieuwe landbodem, is geen sprake van 'verspreiden' en gelden de algemene regels van het *Besluit bodemkwaliteit*.

Volgens het generieke kader van het *Besluit bodemkwaliteit* mag bagger verspreid worden over *aangrenzende percelen* en in *weilanddepots* op aan de watergang grenzende percelen. Voorwaarde is dat de kwaliteit van de baggerspecie eerst wordt vastgesteld. Hiervoor geldt een specifieke toetsing, gebaseerd op de zogeheten msPAF-toets, die rekening houdt met milieueffecten van meerdere stoffen tegelijk. Zie voor de normen tabel 1, Bijlage B van de *Regeling bodemkwaliteit*, [Lit.2]. Volgens de toets mag de bagger pas worden verspreid als de uitkomst 'verspreidbaar' luidt, of dat de bagger dermate onverdacht is dat een onderzoek niet noodzakelijk is. Het is tevens toegestaan bagger toe te passen als zijnde 'grond' (met bijbehorend toetsingskader).

Een weilanddepot wordt gezien als een vorm van tijdelijke opslag van baggerspecie ter ontwatering en rijping op een perceel grenzend aan de watergang waaruit de specie komt. Na rijping kan het materiaal, afhankelijk van de kwaliteit en functie, in aanmerking komen voor toepassing als verspreidbare bagger op het betreffende perceel of als nuttige en functionele toepassing elders.

Verskil tussen 'verspreiden' en 'toepassen' van baggerspecie

Voor het verwerken van toepasbare baggerspecie biedt het *Besluit bodemkwaliteit* twee toetsingskaders:

- 1) Verspreiden:
 - a. In oppervlaktewater;

- b. Over het aan de watergang grenzende perceel (op de kant of in een weilanddepot). Hierbij is er sprake van acceptatieplicht op basis van msPAF-toets, er hoeft *niet* aan de kwaliteit van de ontvangende bodem te worden getoetst en er is *geen* gebiedsspecifiek beleid mogelijk.

2) Toepassen:

- a. Als Grootschalige Bodem Toepassing (GBT);
- b. In oppervlaktewater;
- c. Op landbodembodem; generiek (dubbele toets), gebiedsspecifiek (lokale norm) of middels de BKK.

Omdat uniform beleid in het gehele beheergebied (Amstelland en Meerlanden, Haarlemmermeer en Amsterdam) het uitgangspunt is, wordt met het baggerbeleid in deze Nota aangesloten op het beleid geldend in Haarlemmermeer en Amsterdam. Apart beleid voor het Westeinderplassengebied, zoals dit in de vorige Nota was opgenomen, is hiermee niet meer nodig, het nieuwe beleid voorziet in de behoefte.

Dit beleid luidt als volgt:

Verspreiden op aangrenzende percelen (op de kant) en in weilanddepots in de regio Amstelland en Meerlanden

Het regiobeleid voor het verspreiden van bagger op landbodembodem heeft twee uitgangspunten:

- In principe dient het aan de plaats van baggerhandeling direct aangrenzende perceel de bagger te ontvangen (aansluiting op de wettelijke ontvangstplicht na uitvoeren van de msPAF-toets);
- Verslechtering van de kwaliteit van de ontvangende bodem (ingedeeld in een bodemkwaliteitsklasse conform het *Besluit bodemkwaliteit*) moet voorkomen, dan wel zoveel mogelijk beperkt worden.

Begrip 'aangrenzend perceel' en 'watergang'

Het landelijke *Besluit bodemkwaliteit* is bewust minder sturend en kaderstellend opgesteld, om ruimte te maken voor decentralisatie van beleid en regelgeving. Gemeenten en waterschappen kunnen regels voor baggeractiviteiten zo beter toesnijden op het eigen beheergebied. In het *Besluit bodemkwaliteit* worden de begrippen 'aangrenzend perceel' en 'watergang' bijvoorbeeld alleen summier toegelicht, zonder een maximale afstand te noemen.

De regio Amstelland en Meerlanden maakt deze begrippen als volgt concreet:

- Aangrenzend perceel: Perceel met minimaal één zijde grenzend aan een watergang waar zich de baggerhandeling voordoet (met toepassing van art 60, lid 2 *Besluit bodemkwaliteit*). Percelen die door een weg, pad, smalle grondstrook of ander werk van de watergang zijn gescheiden, worden toch als 'aan de watergang grenzend' beschouwd;
- Watergang: Een fysiek afgebakende watergang (met dammen, stuwen, gemalen enzovoort), dan wel uitmondend in een ander type watergang (vaart, boezem, wetering, kanalen, plassen enzovoort). Een bij elkaar horend stelsel van gelijke watergangen, direct grenzend aan de baggerlocatie, wordt ook als 'aangrenzende watergang' beschouwd, zoals een stelsel van sloten binnen hetzelfde peilgebied.

0-1 kilometer vanaf de baggerhandeling: eisen aan het verspreiden van baggerspecie

- Bij het verspreiden van bagger op de kant, en het inrichten van een weilanddepot, op het *direct* aangrenzende perceel geldt de wettelijke ontvangstplicht;
- *Daarbuiten* (maar nog wel grenzend aan de watergang) geldt een overgangszone van hemelsbreed 1 km vanaf de feitelijke plaats van baggerhandeling, gemeten vanaf het uiteinde van het baggertracé. In die overgangszone geldt geen wettelijke ontvangstplicht, maar kan bagger wel worden verspreid. Er hoeft niet getoetst te worden op de kwaliteit van de ontvangende bodem.

1-5 kilometer vanaf de baggerhandeling: gebiedsspecifiek beleid voor het toepassen van baggerspecie

- Bagger mag ook worden toegepast, op de kant of in een weilanddepot, op elders aan de watergang grenzende percelen, waarbij bagger *direct grenzend* aan dat perceel dezelfde of een lagere bodemkwaliteitsklasse heeft (Industrie/Wonen/Achtergrondwaarde). Er moet echter sprake zijn van 'verspreidbare bagger' (msPAF-toets), de ontvangende bodem mag niet verslechteren en er geldt geen ontvangstplicht. Er hoeft dus niet op functie getoetst te worden, echter wel op de kwaliteit van de ontvangende bodem);
- Om transport en verspreiding van bagger in een te groot gebied te voorkomen, wordt binnen de regio een uiterste grens van 5 kilometer vanaf de baggerlocatie gehanteerd, zelfs als er nog steeds sprake is van 'een aan de watergang grenzend perceel of tijdelijk weilanddepot'. De meting geldt hemelsbreed van de feitelijke plaats van baggerhandeling, gemeten vanaf het uiteinde van het baggertracé.

Weilanddepots: gebiedsspecifieke eisen

Voor weilanddepots worden drie aanvullende eisen gehanteerd:

- De vulhoogte met natte bagger bedraagt maximaal 1,00 meter. Diepere depots hebben risico's en nadelen (verzakking, lange rijpingstijd enzovoort);
- Een weilanddepot mag na indrogen niet opnieuw worden gevuld;
- Een weilanddepot mag binnen vijf jaar niet op dezelfde plaats worden aangelegd. Dit om het risico op accumulatie van verontreiniging op één plaats te voorkomen.

Toepassen (gerijpte) baggerspecie op landbodem

Gerijpte baggerspecie wordt in de regio beschouwd als grond, waarvoor de regels van het *Besluit bodemkwaliteit* gelden. Hergebruik van gerijpte baggerspecie is dan ook onderhevig aan hetzelfde gebiedsspecifiek beleid als voor de toepassing van grond. Van gerijpte baggerspecie moet echter eerst de kwaliteit worden bepaald. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan het vooronderzoek (puntbronnencheck) en aspecten zoals overstorten en asbestbeschoeiingen op de plaats van herkomst. Dit om te voorkomen dat verschillende kwaliteiten gerijpte baggerspecie worden gemengd.

De regio Amstelland en Meerlanden streeft ernaar om de eigen baggerspecie zo veel mogelijk binnen de regio toe te passen, bij voorkeur in het gebied waar de ontgraving heeft plaatsgevonden. Dit om extra milieubelasting door transport te voorkomen. Het is echter denkbaar dat het vrijkomen en weer toepassen van baggerspecie qua tijdsbestek niet direct op elkaar aansluit. Is directe toepassing niet mogelijk, dan wordt de eerste voorkeur gegeven aan tijdelijke opslag op een depot binnen het werk, als tweede voorkeur opslag op een doorgangsdépôt binnen het gebied en als laatste voorkeur opslag elders. Niet toepasbare baggerspecie moet, met de vereiste transportdocumenten, naar een erkende afvalverwerker worden afgevoerd.

4.9 Bijzondere situaties en afwijkingen

Ondanks het feit dat een partij grond qua milieuhygiënische kwaliteit volgens de toepassingsmatrix zou mogen worden hergebruikt in dezelfde of in een andere zone, kan het zijn dat de partij om andere redenen niet mag worden toegepast. Er is een kans dat de partij afwijkt van de te verwachten kwaliteit op basis van de bodemkwaliteitskaart. Een zintuigelijke waarneming kan deze afwijkingen aan het licht brengen.

Te denken valt aan:

- Verdenking van aanwezigheid van asbest (zie par. 3.4);
- Bijmenging van bodemvreemd materiaal (puin, slakken, sintels etc);
- Geur, wat kan duiden op aanwezigheid van minerale olie, oplosmiddelen etc;
- Aanwezigheid van zichtbare (olie)verontreinigingen.

Wegbermen

Voor bermen en taluds bij rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen zijn uitzonderingen opgenomen voor de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie. Hiervoor geldt dat alleen hoeft te worden getoetst aan de Generieke Maximale Waarden voor de klasse Industrie. Er geldt geen toets aan de ontvangende bodemkwaliteit. Deze uitzondering is gemaakt omdat de milieubelasting van het verkeer (nog steeds) een bron vormt van verontreiniging van de berm. De uitzondering is daarom begrensd tot een maximum van 10 meter vanaf de rand van de verharding of ballastbed of tot maximaal het einde van het talud. De lengte van het talud is hierbij variabel en geldt vanaf de rand van de verharding tot het maaiveld of tot de sloot of afscheiding. In de hele berm en in de kern van de snelweg mag grond met kwaliteit Industrie worden toegepast. De grond mag vanzelfsprekend ook van buiten het beheergebied afkomstig zijn.

De uitzondering geldt niet voor grond waarop de beleidsregel PFOS en PFOA van toepassing is en voor de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie bij gemeentelijke wegen en polderwegen.

Grond afkomstig van de wegen/wegbermen van polderwegen en andere gemeentelijke wegen mag zonder partijkeuring niet elders worden toegepast, ook niet in een andere openbare weg. Het materiaal (profielzand en funderingsmateriaal) mag wel zonder tussentijdse bewerking onder dezelfde condities op of nabij de plaats van vrijkomen (binnen hetzelfde werk) opnieuw worden toegepast, of worden teruggestort in de sleuf/wegcunet waar het uit komt.

Grondgebruik dat geen bodem is

Er komen situaties voor waarbij sprake is van grondtoepassingen die wel over een aanzienlijk oppervlak een aan bodem gelijkende functie hebben, maar formeel geen **bodem** zijn in de zin van de *Wet bodembescherming* en het *Besluit bodemkwaliteit*. Deze wetgeving is dan formeel niet van toepassing. Kenmerk is dat er geen contactmogelijkheid is met de onderliggende of naastliggende bodem.

Voorbeelden waarbij dit van toepassing is:

- Daktuin parkeergarage, groene daken etc;
- Met grond gevulde kelderruimte;
- Stortplaats;
- Langdurig aanwezig depot;
- Grond met 50% of meer bijmenging van bodemvreemd materiaal (=afval).

In dergelijke situaties is weliswaar sprake van grond (en eventueel bouwstoffen), maar er is sprake van een werk of een stort. Afhankelijk van de situatie is dan mogelijk het *Bouwbesluit*, de *Wet milieubeheer* of *Wabo* van toepassing. Er zal dan naar deze regelgeving gehandeld moeten worden.

Indien geen sprake is van bodem, maar wel van een met bodem vergelijkbare situatie, moet wel rekening gehouden worden met criteria voor humane en eventueel ecologische blootstelling uit de *Wet Bodembescherming* en het *Besluit bodemkwaliteit*.

Met onder vergelijkbare omstandigheden wordt bedoeld dat de (voor algemeen of particulier gebruik bedoelde) grond gebruikt wordt alsof het bodem betreft, bijvoorbeeld voor:

- Het planten en bewerken van gewassen;
- Kinderspeelplaats;
- Recreatieterrein.

Indien sprake is van een milieu-inrichting met specifieke vergunningvoorschriften zijn die natuurlijk leidend. Wel kan ook daarbij rekening gehouden worden met elementen uit de *Wet Bodembescherming* en het *Besluit bodemkwaliteit*.

Soms is het niet duidelijk of er sprake is van bodem of van een werk. Wanneer een werk zich in de bodem bevindt en geen afgesloten geheel vormt, zodat de grond in of op het werk is verbonden met grond en/of grondwater in de directe omgeving, wordt gesteld dat voor die grond sprake is van bodem. De *Wet bodembescherming* is dan van toepassing.

Voorbeelden van dergelijke situaties in de bodem zijn:

- Een (voormalige) fundering of gewelf;
- Een (voormalige) laag of plaat;
- Een (voormalige) kelder of bak;
- Een (voormalig) civieltechnisch kunstwerk.

Bij beëindiging van de functie van een dergelijk bouw- of kunstwerk wordt soms bekeken of er een mogelijkheid is tot vullen of dempen met grond of bouwstoffen. In het geval er contact met de bodem is zal beoordeling op grond van het *Besluit bodemkwaliteit* plaats moeten vinden.

Ook werken van voor 1987 die uit grond bestaan en zich op de (oorspronkelijke) bodem bevinden, destijds wel als werk zijn aangelegd, maar inmiddels als onderdeel van de omgeving kunnen worden beschouwd, worden als bodem gezien, zoals bijvoorbeeld een open geluids- of grondwal of een depot.

Ontgraven van grond op groeiplaatsen Japanse Duizendknoop

De Japanse Duizendknoop is een uitheemse plantensoort die een groot negatief effect heeft op de biodiversiteit. Bovendien kan de soort aanzienlijke economische schade veroorzaken, bijvoorbeeld doordat de stabiliteit van dijken wordt verminderd of door schade aan verhardingen, bouwwerken, rioleringen of funderingen door de enorme groeikracht van de wortelstokken.

De Japanse duizendknoop kan zich heel snel verspreiden wanneer grond met wortelresten wordt ontgraven en elders toegepast. Verspreiding kan ook optreden doordat wortelresten aan materieel blijven zitten. Grondverzet is een van de belangrijkste oorzaken van verspreiding.

Sommige gemeenten (bijvoorbeeld Amstelveen) maken ter bestrijding van de plant uitzonderingen voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen die wettelijk niet zijn toegestaan in het openbaar groen.

Voor afvoer van grond met wortelresten kan de werkwijze worden gevolgd zoals genoemd op de website van de Branchevereniging Organische Reststoffen, <https://bvor.nl/invasieve-exoten/>.

Toepassen van grond in ecologisch waardevolle gebieden en in gebieden met aardkundige waarden

Het veengebied in de regio is gevoelig voor bodemdaling door veenoxidatie (als gevolg van onderbemaling), wat een hoge CO₂-uitstoot en afname van de biodiversiteit tot gevolg heeft. Het ophogen van de veenpolders om deze bodemdaling te compenseren, zal de polder verder doen inklinken. Het ophogen kan de ecologische waarden nog meer doen afnemen.

Een vergunningstelsel ter bescherming van ecologische en aardkundige waarden is onderdeel van regels in het bestemmingsplan. Hierbij is het uitvoeren van grondwerken verboden, tenzij sprake is van regulier onderhoud. Regulier onderhoud is in dit kader gedefinieerd als grondwerk dat niet leidt tot wijziging van het oorspronkelijk reliëf, respectievelijk bodemprofiel en dat maximaal de maaiveld daling ongedaan maakt die ontstaat door natuurlijke of bedrijfsmatige processen.

Wanneer in bestemmingsplannen is opgenomen dat er voor graafwerk (dus ook ophogen en egaliseren van gronden) een omgevingsvergunning noodzakelijk is, moet aangetoond worden dat er geen onevenredige schade wordt toegebracht aan de natuurwaarden in het veenweidegebied. Dat kan alleen wanneer gebiedseigen grond of baggerspecie wordt gebruikt. Ophogen mag niet leiden tot bodemdaling en inbreng van gebiedsvreemde ecologie. Ophogen is alleen toegestaan met gebiedseigen grond, dus niet met zand of zware klei.

Aardkundige monumenten

Tevens heeft de Provincie Noord-Holland in haar provinciaal beleid bodembeschermingsgebieden aangewezen, aardkundig interessante gebieden die een bijzondere geologische opbouw hebben, geomorfologisch een bepaalde landvorm hebben of bodemkundig waardevol zijn. Deze aardkundige monumenten zijn beschermd. Ter plaatse van aardkundige waarden/monumenten mag alleen grond worden toegepast die voldoet aan het gebiedseigen bodemtype. Bovendien is het niet gewenst een historisch reliëf zonder meer af te dekken met een grondtoepassing. Indien dit om een of andere reden toch noodzakelijk is, moet een ontheffing worden aangevraagd op grond van de Provinciale Milieuverordening (PMV) [Lit. 9].

Een kaart met aardkundige waarden is weergegeven in Bijlage 6 (Bron: Provincie Noord-Holland, zie ook de GIS-viewer op <https://maps.noord-holland.nl/WebViewer/index.html?viewer=pmv>).

DEEL 2

ACHTERGRONDEN EN PROCEDURES

5 Situatie beheergebied en gebiedsopgave

5.1 Situatie beheergebied

Bodemopbouw

Het beheergebied Regio Amstelland en Meerlanden maakt deel uit van het veenweidegebied van Noord-Holland. Dit veenweidegebied is een landschap bestaande uit uitgestrekte graslanden op veengrond, typerend voor de lage delen van Holland en Utrecht, maar ook voorkomend in de zuidwesthoek van Friesland en de kop van Overijssel. Het veenweidegebied is vanaf de 10e eeuw na Chr. in cultuur gebracht. In oorspronkelijk hooggelegen veenkussens die ver boven het zeeniveau uitstaken, werden slotenstelsels aangelegd die vrij konden afwateren op de veenstroompjes en rivieren. Aanvankelijk waren de ontgonnen veengronden in gebruik als bouwland. Door ontwatering en oxidatie daalde het veen en kwam het maaiveld uiteindelijk beneden het peil van de rivieren te liggen en veranderde het landgebruik noodgedwongen in grasland. Vanaf dat moment werden de veengebieden met kaden en dijken beschermd en als polder ingericht en beheerd. Kenmerkend voor het veenweidegebied is het oorspronkelijke ontginningspatroon, een evenwijdige, door brede sloten gescheiden, opstreckende verkaveling van percelen dat nog steeds aanwezig is. Door klink en oxidatie van het veen als gevolg van ontwatering is het landoppervlak van het veen in de loop der eeuwen meters gedaald, soms wel 5 tot 6 m. Dit proces gaat onder het huidig peilbeheer in de veenpolders nog steeds door. Het maaiveld van het veenweidegebied ligt, afhankelijk van waar men zich bevindt, op circa +1 tot -2 m. t.o.v. NAP.

De polders in de regio zijn verschillend van opbouw. De Zuider Legmeerpolder, de Noorder Legmeerpolder en de Bovenkerkerpolder zijn droogmakerijen, ingericht tussen de achttiende en eind negentiende eeuw na de afronding van de vervening van de polders. De Uithoornse Polder en de Bovenlanden in de Bovenkerkerpolder zijn nooit verveend en liggen daardoor ook wat betreft maaiveld aanzienlijk hoger dan de overige afvoergebieden.

Aan de westzijde van de Bovenkerkerpolder bestaat de bodem uit klei. Aan de oostzijde bestaat de bodem nog grotendeels uit kleihoudend veen. Het veen was door het hoge kleigehalte van te slechte kwaliteit om te ontginnen en vormt nu de bodem van de polder. Een deel van de polder bestaat uit moerige grond. Soms komt er nog een laag veen voor van meer dan 40 cm binnen de bovenste 80 cm.

De bodem van de Uithoornse Polder bestaat geheel uit veen. De vervening van de Uithoornse Polder is nooit aangepakt omdat de kwaliteit van het veen niet voldoende was om er turf van te maken.

De bodem van de Noorder Legmeerpolder bestaat uit klei. In het gebied komen een aantal ruggen voor die het maaiveld accentueren. Er komen binnen sommige percelen maaiveldverschillen voor tot 70 cm. De deklaag van klei ligt op het zand, met soms daarin veen. Het veen is vrijwel overal aanwezig aan de 'basis' van de deklaag. Dit veen ligt op een diepte van 10 tot 12 meter beneden NAP. De bodem van de Zuider Legmeerpolder bestaat volledig uit klei. Hier en daar is de klei zavelig en komen er zandbanen in voor.

De bodem van polder Ronde Hoep bestaat grotendeels uit een veraarde bovengrond op diep veen, alleen langs de randen ligt een kleidek op veen.

Huidig bodemgebruik

De regio Amstelland en Meerlanden heeft zowel een stedelijk als landelijk karakter. Naast de stedelijke gebieden, zijn er gebieden met akkerbouw, kassen, landelijk gebied en in mindere mate tuinbouw.

Belangrijke ontwikkelingen in het gebied zijn verschillende nieuwbouwprojecten in Amstelveen, Uithoorn en Aalsmeer zoals plan Iepenlaan in de Kwakel en de Scheg in Amstelveen. In het gebied zijn er verschillende bedrijventerreinen in ontwikkeling, zoals De Loeten in Amstelveen. Verder spelen er drie

dijkverbeteringstrajecten, te weten het Jaagpad Uithoornse Polder, Kudelstaartseweg en het zuidelijke puntje van het dijkverbeteringstraject Amsteldijk [Lit. 8].

Aardkundige monumenten

In de regio bevindt zich één aardkundige monument en er zijn diverse aardkundig waardevolle gebieden. De *Provinciale Milieuverordening Noord-Holland (PMV)* [Lit. 9] beschermt deze aardkundige monumenten.

Het is in enkele gevallen mogelijk een ontheffing aan te vragen, bijvoorbeeld om een woning of bedrijfsgebouw te bouwen, een toegangsweg of bodemenergiesysteem aan te leggen op de plek van een aardkundig monument of als het voor de bouwwerkzaamheden nodig is om te ontgronden, te egaliseren of ondergrondse leidingen aan te brengen. Bij vergravingen/aantastingen dieper dan 1 meter kan alleen ontheffing worden verkregen als het een zwaarwegend maatschappelijk belang betreft.

Aardkundig monument De Waver (zuidkant polder Ronde Hoep)

Specifiek beleid voor dit monument: De gave en kenmerkende vormen van de gebieden moet behouden blijven. Dat betekent dat vergraven en/of egaliseren niet is toegestaan, evenals het rechte trekken van de meanderende stroompjes. Ook andere recreatieve en ruimtelijke ingrepen zijn verboden.

Aardkundig waardevolle gebieden

- Polder Ronde Hoep - Ouderkerk a/d Amstel (klei op (deels onveraard) veen);
- Amstel - Amstelveen, Ouderkerk (laaglandrivier);
- De Poel - Bovenkerk-Amstelveen (oeverlanden met ongerijpt veen en petgaten);
- Holendrecht en Bullewijk - Abcoude-Ouderkerk (laaglandrivier);
- De Diemen - Diemen-Over Diemen (laaglandrivier);
- Westeinderplassen - Leimuiden-Aalsmeer (oeverlanden met ongerijpt veen).

Vrijstelling PMV

Soms geldt er onder voorwaarden een vrijstelling. Dan is geen toestemming nodig om te graven, maar moeten de werkzaamheden wel (gratis) worden aangemeld bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Er geldt bijvoorbeeld een vrijstelling voor:

- aanpassing aan bestaande bebouwing (in sommige gevallen);
- particuliere tuinaanleg;
- natuurprojecten waarvoor een goedgekeurd beheerplan is;
- agrarische activiteiten op agrarische percelen;
- revisie of onderhoud van bestaande infrastructuur;
- installeren en onderhoud winmiddelen ten behoeve van openbare drinkwaterwinning;
- wettelijk verplicht bodemonderzoek of -sanering.

Voorlopige indeling deelgebieden

Op basis van het (historisch) gebruik en de bodemopbouw en de gegevens-verzameling en -verwerking van de beschikbare data van voor 2012 is er ten tijde van het opstellen van de bodemkwaliteitskaart van 2012 de keuze gemaakt om de gebiedsindeling (zonering) te baseren op het bodemgebruik (oud- en nieuwstedelijk gebied op veen, zand of klei, oudere en recente industrie/bedrijventerreinen op zand of klei, buitengebied op veen of klei en een baggerspreidingsgebied).

Omdat veel zones vergelijkbare bodemopbouw en -kwaliteit hebben is bij de update van 2018-2019 onderzocht of het mogelijk is de oude zones uit 2012 met vergelijkbare kwaliteit samen te voegen. Dit was mogelijk, de

kaart van 2019 is gebaseerd op een indeling in bodemkwaliteitsklassen (Achtergrondwaarde, Wonen, Industrie en > Industrie).

5.2 Gebiedsopgave

Overschot aan grond

Bij herontwikkeling komt vaak grond vrij vanwege de aanleg van wegcunetten, oppervlaktewater en (parkeer-) kelders. In tegenstelling tot Amsterdam is het in de regio Amstelland en Meerlanden niet gebruikelijk om bouwterreinen integraal (met zand) op te hogen. Er ontstaat dus al snel een overschot aan grond waarvoor geen gegarandeerde afzet in de regio is voorzien.

De hoeveelheid grond die de maaiveldddaling in de Bovenlanden moet compenseren is relatief beperkt. Op agrarische percelen kan vaak gebiedseigen bagger worden toegepast.

Grondverzet bij herontwikkeling

In de regio zijn de komende jaren verschillende grootschalige nieuwbouw- en herinrichtingsprojecten voorzien, waarbij grootschalig grondverzet plaatsvindt. Dit betreft onder andere:

- Verbreding Rijksweg A9 ter hoogte van Amstelveen;
- Werkzaamheden Amstelveenlijn;
- Ontwikkeling De Scheg Amstelveen;
- Diverse inbreidingslocaties Amstelveen;
- Herontwikkeling en uitbreiding Kudelstaart;
- Reconstructie Burgemeester Kastelijnweg Aalsmeer;
- Herontwikkeling bedrijventerrein Legmeer tot woon/werkwijk;
- Herontwikkeling Green Park Aalsmeer;
- Aanleg woongebied Holland Park en Plantage de Sniep Diemen;
- Spooronderdoorgang Ouddiemerlaan;
- Ontwikkeling stedelijk gebied De Nieuwe Kern in Ouder-Amstel;
- Diverse (kleinschalige) nieuwbouwprojecten;
- Diverse dijkverbeteringstrajecten (Jaagpad Uithoorn, Kudelstaartseweg Aalsmeer, Amsteldijk Ouderkerk a/d Amstel).

6 Werkwijze opstellen bodemkwaliteitskaart

6.1 Opstellen Programma van Eisen

Het Programma van Eisen voor het maken van een bodemkwaliteitskaart maakt onderscheid tussen een *beleidsmatige* onderbouwing (van het gebiedsspecifiek beleid) en een *technisch-inhoudelijke* onderbouwing van hoe de bodemkwaliteitskaart 'onder de motorkap' werkt.

Technisch-inhoudelijk heeft de bodemkwaliteitskaart de volgende specificaties:

- De bodemkwaliteitskaart omvat het grondgebied van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn;
- De volgende gebieden zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart:
 - De Rijkswegen (inclusief wegbermen): A10, A1, A2 en A9;
 - De Provinciale wegen (inclusief wegbermen): N196, N201, N231, N236, N521 en N522;
 - Spoorwegen en spoorgebonden gronden;
 - Locaties met of verdacht van sterke bodemverontreiniging;
 - Gesaneerde locaties in het kader van de *Wet bodembescherming*;
 - Waterbodems.
- De bodemkwaliteitskaart geldt voor de landbodemplaat van 0,0 tot 2,0 meter onder maaiveld. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in bovengrond (0,0 – 0,5 m-mv) en ondergrond (0,5 – 2,0 m-mv). De laag daar onder (oorspronkelijk maaiveld, dieper dan 2,0 m-mv) is apart gezoneerd;
- De bodemkwaliteitskaart is opgesteld voor de stoffen van het standaard NEN5740 stoffenpakket 2009: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, PCB's (som-7), PAK (som-10) en minerale olie;
- De gegevens voor de bodemkwaliteitskaart zijn afkomstig uit het bodeminformatiesysteem Nazca van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Voor *beleidsmatige* keuzes zijn de volgende specificaties meegegeven:

- Eenduidig beleid, uitlegbaar en werkbaar, met duidelijke spelregels;
- Een pragmatische aanpak, gericht op het faciliteren van de uitvoeringspraktijk;
- Invulling geven aan deregulering en vermindering van de lasten voor de burgers;
- Beleid dat is toegespitst op de ruimtelijke praktijk;
- Preventie is belangrijk, zodat geen nieuwe verontreinigingen ontstaan;
- Mogelijkheid voor hergebruik (zonder onderzoek) van licht/matig verontreinigde grond t/m klasse Industrie; (besparing op kosten voor onderzoek en transport).

6.2 Onderscheidende gebiedskenmerken

In de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten [Lit. 4] staat de volgende checklist, die behulpzaam is voor het onderscheiden van deelgebieden (of zones) met een zekere bodemkwaliteit:

- De bodemopbouw;
- De gebruikshistorie;
- De ontwikkeling van wijken of gebieden;
- De (geo)morfologie (verschillende landschapsvormende processen);
- Het huidige bodemgebruik.

Als extra onderscheidend kenmerk kunnen ook bodemkwaliteitszones van een oudere bodemkwaliteitskaart worden gebruikt. Zo kan worden overwogen om zones met een vergelijkbare historie, huidig gebruik en bodemkwaliteit samen te voegen.

6.3 Uitgangspunten van de bodemfunctiekaart

Opstellen van een bodemfunctiekaart

Op de bodemfunctiekaart is het grondgebied van de regio Amstelland en Meerlanden toegedeeld naar de verschillende (generieke) functieklassen Landbouw/Natuur, Wonen en Industrie. Dat is niet op het niveau van percelen gebeurd (zoals bij bestemmingsplannen), maar op het niveau van een groter gebied of deelzone.

Voor die toedeling in klassen is veelal het huidige dominante bodemgebruik in een gebied als maatgevend genomen. In een aantal gebieden wordt echter zowel gewoond als gewerkt, zonder dat een van die functies sterk overheerst. In zulke gevallen was de meest gevoelige bodemfunctieklasse bepalend: in dit geval Wonen.

Gevoelige gebieden

De landbouw- en natuurgebieden (inclusief moes-/volkstuinten) zijn vanwege hun gevoeligheid voor bodemverontreiniging ingedeeld bij de bodemfunctieklasse Landbouw/Natuur. Zulke gebieden mogen alleen grond ontvangen die voldoet aan de Achtergrondwaarde.

Niet alleen landelijk gebied of natuur als zodanig gelden als gevoelig gebied, maar ook andere gebieden waar bodemverontreiniging al snel risico's kan opleveren voor mensen, dieren of gewassen. Denk bijvoorbeeld aan volkstuin- en schooltuincomplexen, ecologisch waardevolle gebieden en glastuinbouwgebieden (kassen). Een uitzondering is gemaakt voor de boerenerven, die wel een substantieel onderdeel uitmaken van het landelijk gebied, maar iets minder gevoelig zijn. Daarom is besloten de erven apart weer te geven met de bodemfunctie Wonen.

Volgens het generiek beleid dient aan te brengen (of te hergebruiken) grond op de gevoelige bodemfunctie Landbouw/natuur altijd aan de Achtergrondwaarde te voldoen. De bestaande bodemkwaliteit in deze gebieden voldoet in de meeste gevallen aan die Achtergrondwaarde, dus die eis heeft geen ingrijpende gevolgen voor het lokale grondverzet. De betreffende gebieden zijn weergegeven in Bijlage 2A.

De bodemfunctieklassen Wonen en Industrie

Er is voor gekozen om binnen de regio Amstelland en Meerlanden alle gebieden met woondoeleinden in te delen in de bodemfunctieklasse Wonen, ook al hebben mensen er soms nauwelijks direct bodemcontact (bijvoorbeeld appartementen zonder tuin). Stadsparken en sportvelden vallen vanwege hun recreatieve betekenis ook onder Wonen, behalve als ze ecologisch waardevol zijn of vallen binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS), tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland (NNN) genoemd. In dat laatste geval vallen ze onder Landbouw/natuur.

Bedrijventerreinen, rijkswegen, provinciale- en hoofdverkeerswegen (incl. polderwegen) en de bodem onder spoorwegen en rangeerterreinen (inclusief berm) zijn ingedeeld onder de bodemfunctieklasse Industrie. Overige infrastructuur staat, vanwege het beperkte detailniveau van de bodemfunctiekaart, niet op de kaart ingetekend, maar valt eveneens onder Industrie.

6.4 De bodemkwaliteitskaart

Bodemkwaliteitszones en dieptetrajecten

De bodemkwaliteitskaart van Amstelland en Meerlanden heeft 4 zones, die zijn gebaseerd op bodemkwaliteit en ophooggeschiedenis. De bodemkwaliteit in een zone stelt bepaalde eisen aan het grondverzet op een locatie en aan de kwaliteit van de grond die erop mag worden aangebracht. Die 'toepassingseisen' zijn mede afhankelijk van de lokale bodemfunctie. Binnen één bodemkwaliteitszone liggen soms meerdere bodemfuncties, die elk een ander beschermingsniveau vereisen - een eigen toepassingseis hebben. Daarnaast zijn nog twee aparte zones gedefinieerd (zone 1A en 1B) die afwijken van de rest van het gebied omdat er speciale toepassingseisen gelden. Zie voor de zonekaart en bodemkwaliteitskaart resp. Bijlage 3A en 3B.

De bodemlaag dieper dan 2,0 m-mv week zoveel af van de bovengrond (0-2,0 m-mv) dat deze apart is gezoneerd).

Niet alle gebieden zijn ingedeeld in een zone. Dat komt bijvoorbeeld omdat er te weinig bodeminformatie beschikbaar is, of omdat het een bodemsaneringsgebied betreft waarvoor bijzondere voorwaarden (in een sanering/nazorgplan) gelden. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Over Diemerpolder (Overdiemerweg, bebouwing langs dijk), het PEN-eiland en de boerenerven langs de Stammerdijk in Diemen, de Bullewijkerpolder (behalve de boerenerven), Polder de Ronde Hoep (behalve de boerenerven) en het grootste deel van de Duivendrechtse Polder in Ouder-Amstel.

Tabel 2.2. laat zien dat 60% van de regio in de zones 1 en 2 valt. Dus bijna tweederde van de bodem van de regio Amstelland en Meerlanden is schoon tot licht verontreinigd. Als alle overige delen van het gebied (infrastructuur en gebieden met te weinig gegevens) buiten beschouwing worden gelaten is dit zelfs ruim 80%.

De bodemkwaliteitskaart is een kaart met drie kaartlagen of 'dieptetrajecten':

- Kaart van de *toplaag* (0-0,5 meter beneden maaiveld);
- Kaart van de *diepere bodemlaag* (0,5-2,0 meter beneden maaiveld);
- Kaart van het *oorspronkelijk maaiveld* onder de ophooglaag (meestal > 2,0 meter beneden maaiveld). Voor deze kaartlaag is een aparte zonekaart opgesteld, omdat deze laag niet overal hetzelfde gedefinieerd is als de lagen erboven.

De kaart (dieptetraject) met de benaming "*oorspronkelijk maaiveld*" geldt ook voor gebieden die nooit zijn opgehoogd. Heeft een gebied een ophooglaag dikker dan 2 meter, dan geldt vanaf 2 meter het dieptetraject *oorspronkelijk maaiveld*. Over het algemeen is dat dieptetraject schoner dan de ophooglaag.

Ontgravings- en toepassingskaart

De zogeheten 'ontgravingskaart' geeft een beeld van de kwaliteit van *vrijkomende* grond bij ontgraven (Bijlage 3C, 3 dieptetrajecten). Die kwaliteit wordt op basis van de *P80-waarde* bepaald en is dus betrouwbaarder dan een gemiddelde kwaliteit. Vervolgens geeft de 'toepassingskaart' aan welke kwaliteit grond in een bepaalde zone mag worden toegepast (Bijlage 3D).

Wat valt niet onder de bodemkwaliteitskaart?

De bodemkwaliteitskaart doet alleen een uitspraak over de 'diffuse' bodemkwaliteit. De kaart zegt dus iets over de algemene gemiddelde kwaliteit van een zone, op basis van het (historisch) gebruik van de bodem en gedane ophogingen. De kaart geeft dus geen informatie over lokale *puntbronnen* van verontreiniging en *verdachte* locaties. Daarom is aan deze Nota ook een lijst met kaart toegevoegd van locaties met puntbronnen die zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart (zie Bijlage 4). Voorafgaand aan het gebruik van de bodemkwaliteitskaart moet altijd een 'puntbronnencheck' worden uitgevoerd. Zie ook par. 3.2.

Voor *verdachte* gebieden - en dus geen onderdeel van de bodemkwaliteitskaart - moet bij ontgraven eerst de kwaliteit van de grond worden onderzocht. Ook bij het toepassen van grond in deze gebieden moet eerst een bodemonderzoek van de ontvangende bodem worden gedaan. Op de ontgravingskaart (Bijlage 3C) staan de grijze gebieden voor deelgebieden waarin eerst bodemonderzoek moet worden gedaan voordat die grond elders mag worden toegepast. Bij graafwerk binnen saneringslocaties moet het ontgraven en toepassen van grond passen binnen het saneringsplan, de *BUS*-melding of de nazorgbeschikking.

6.5 Gegevensverzameling en -verwerking

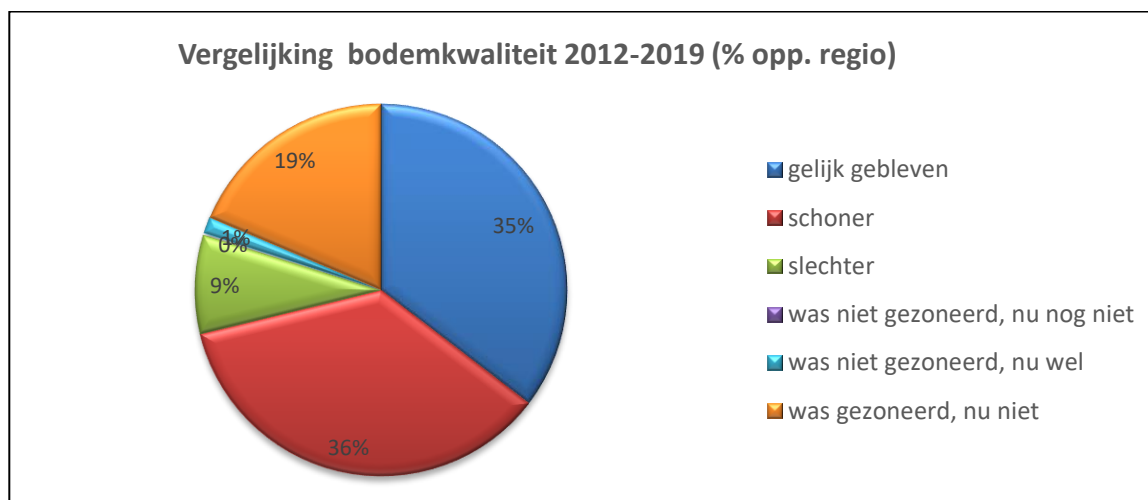
Selecteren beschikbare gegevens

Voor de nieuwe bodemkwaliteitskaart zijn bodemgegevens gebruikt uit het bodeminformatiesysteem Nazca. De laatste jaren zijn vooral de gegevens van de afgelopen 5 jaar toegevoegd. Voor het opstellen van de bodemkwaliteitskaart zijn de volgende typen bodemonderzoeken, uitgevoerd tussen 2013 - 2019, geselecteerd:

- Onderzoeken die *niet* als aanleiding hebben: een calamiteit, vermoeden van- of melding van verontreiniging;
- Onderzoeken van de volgende typen: Avr (aanvullend), Brf (brief), Fax, Indicatief onderzoek, Nul- of eindsituatieonderzoek, Oriënterend onderzoek, Verkennend onderzoek.

(Meng)monsters met *locatiespecifieke* verontreinigingen (zoals bijvoorbeeld minerale olie bij tankstations) zijn niet meegenomen, evenals verontreinigingen veroorzaakt door *bodemvreemd* materiaal (sintels, slakken en dergelijke). Ook gegevens van vóór 2013 zijn meestal niet meegenomen, omdat ze geen betrouwbaar beeld meer geven. Slechts op enkele plekken waarvan geen nieuwere bodemgegevens bestaan en waar geen bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden, zijn nog oude gegevens gebruikt. Van een groot deel van het landelijk gebied zijn helemaal geen recente gegevens bekend. Deze gebieden vallen buiten de bodemkwaliteitskaart.

Uit bovenstaande selectie van bodemonderzoeken zijn de (meng)monsters verzameld voor de berekeningen die aan de bodemkwaliteitskaart ten grondslag liggen. Het totaal aan onderzoeksgegevens (de zogeheten 'dataset') is ingevoerd in een GIS-programma (QGIS) en gelinkt aan de zones uit de voorgaande bodemkwaliteitskaart. De (meng)monsters zijn daarbij toegedeeld aan de drie bodemlagen: toplaag, diepere bodemlaag, en oorspronkelijk maaiveld.

Figuur 6.1 Vergelijking bodemkwaliteitskaartzones 2012-2019

Vergelijking met de voorgaande bodemkwaliteitskaart

Een derde van het totale gebied is schoner geworden in de laatste vijf jaar en een derde is in kwaliteit gelijk gebleven. Van een klein deel (9%) is de bodemkwaliteit verslechterd. Dit betreft voornamelijk bedrijventerreinen in Diemen en oude woongebieden in Ouderkerk aan de Amstel en het oude dorp Amstelveen. Ook is een deel van de regio nu gezoneerd en in de vorige kaart niet. Omgekeerd zijn er ook enkele (landbouw)gebieden nu niet gezoneerd vanwege te weinig recente gegevens. Zie Figuur 6.1.

Wanneer de uitkomsten van de bodemkwaliteit en mogelijkheden voor hergebruik vergeleken worden met de oude bodemkwaliteitskaart blijkt dat voor het grootste deel van de regio de mogelijkheden gelijk zijn gebleven (ruim 90%). Een verandering van de bodemfunctie zorgde binnen dit gebied in sommige gevallen ook voor het gelijk blijven van de mogelijkheden. Voor het overige gebied gelden ruimere, dan wel strengere eisen.

6.6 Definitieve gebiedsindeling

De bevindingen uit par. 6.5 hebben ertoe geleid om de indeling in zones aan te passen, omdat voor sommige gebieden de bodemkwaliteit is veranderd ten opzichte van de gegevens in 2012. De nieuwe zone-indeling is gebaseerd op de huidige bodemkwaliteit, waarbij deelgebieden met een gelijke kwaliteit en bodemopbouw zijn samengevoegd. Gebieden die voldoen aan de Achtergrondwaarde zijn ingedeeld in zone 1. Zie ook de zonekaart in Bijlage 3A. In onderstaande Tabel 6.1 staat de definitieve zone-indeling van de bodemkwaliteitskaart 2019.

Tabel 6.1 Definitieve zone-indeling BKK 2019

Zone	Bodemkwaliteitsklasse bovengrond 2019	Toelichting
1	Achtergrondwaarde	Diemberbos, Venserpolder, Amsterdamse Bos, jonge woonwijken Amstelveen, Diemen en Uithoorn, deel Duivendrechtse Polder (Borchland), woonwijken Stommeer en Hornmeer Aalsmeer, landelijk gebied (oa Schinkelpolder, Bovenkerkerpolder, Legmeerpolder, Nes a/d Amstel), glastuinbouwgebieden, Veilinggebied Uithoorn
2	Wonen	Delen Over-Diemen, Duivendrecht, industriegebied Amstel (Spaklerweg), Elsrijk Amstelveen, bebouwing Aalsmeerderweg en Hornweg, jonge woonwijken Uithoorn (De Kwakel), landelijk gebied Kudelstaart.
3	Industrie	Boerenerven langs de Amstel en polders, centrum Diemen, volkstuintuinen Ouder-Amstel, bebouwing Ouderkerkerlaan, Noorddammerlaan, Legmeerdijk en Amsterdamseweg Amstelveen, zuidkant Ouderkerk a/d Amstel, Uiterweg en Oosteinderweg Aalsmeer, akkers/eilandjes Westeinderplassen.
4	>Industrie	Oever langs Ringvaart Amsterdamse Bos, noordkant Ouderkerk a/d Amstel, Dorpscentrum, Langs de Vuurlinie (Meerlaan) Uithoorn.
1A	Achtergrondwaarde	(Toekomstige) bedrijventerreinen Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn
1B	Achtergrondwaarde	Grondbank Aalsmeer (Kudelstaart)

7 Meldingsprocedures ontgraven, transport en toepassen van grond

Voor initiatiefnemers die grond willen ontgraven of toepassen biedt dit hoofdstuk een overzicht van meldingsprocedures die van belang zijn om tijdens werkzaamheden aan de wettelijke vereisten te voldoen.

7.1 Digitaal Loket Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Op de website van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (www.odnzkg.nl) kan worden doorgeklikt naar het Digitaal Loket. Meldingsformulieren voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden in niet-ernstig en in ernstig verontreinigde grond zijn hier te vinden. Via het menu kan vervolgens worden doorgeklikt naar diverse onderwerpen en formulieren. Vervolgens wordt de melding gekoppeld aan een zaaknummer, wat gebruikt wordt bij de afhandeling van de melding. Graafwerkzaamheden die aan het Digitaal Loket kunnen worden gemeld zijn:

- Indienen *BUS*-melding en wijziging *BUS*-melding;
- Melden start en eind bodemsanering;
- Melden einddiepte bodemsanering;
- Indienen evaluatieverslag bodemsanering;
- Aanvragen beschikking op een saneringsplan;
- Indienen wijziging saneringsplan;
- Aanvragen beschikking ernst+spoed;
- Indienen monitoring/nazorgrapportage of bodemonderzoek/partijkeuring ter beoordeling;
- Indienen uitvoerings- of werkplan op basis van een raamsaneringsplan;
- Melden nieuw geval van bodemverontreiniging (art 13 *Wbb*);
- Melden graafwerk in niet-ernstig verontreinigde grond;
- 10 m³-melding.

7.2 Melden van toepassen van grond

Wie grond of baggerspecie gaat toepassen (ook in tijdelijke depots) moet dit ten minste vijf werkdagen van tevoren melden via het Meldpunt Bodemkwaliteit van Rijkswaterstaat Bodem+ (www.meldpuntbodemkwaliteit.nl). Dit kan overigens ook via een link in het Digitaal Loket (www.odnzkg.nl). Elke melding wordt direct (elektronisch) doorgezonden naar het bevoegd gezag.

Er hoeft *niet* gemeld te worden in de volgende situaties:

- Toepassen van grond of baggerspecie door particulieren;
- Toepassen van grond of baggerspecie binnen een landbouwbedrijf: de grond of baggerspecie moet afkomstig zijn van een tot dat landbouwbedrijf behorend perceel, waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond of baggerspecie wordt toegepast;
- Verspreiden van baggerspecie uit een watergang over aan die watergang grenzende percelen;
- Toepassen van schone grond en baggerspecie (Achtergrondwaarde) in hoeveelheden kleiner dan 50 m³. Bij grotere volumes moet eenmalig de toepassingslocatie worden gemeld.

Melden toepassingen op de bodemfuncties Wonen met tuin en Plaatsen waar kinderen spelen

Toe te passen grond op de bodemfuncties 'Wonen met tuin' en 'Plaatsen waar kinderen spelen' mag niet meer dan 100 mg/kg aan lood bevatten (2x Achtergrondwaarde). In de *Bbk*-melding moet in dat geval worden aangegeven dat de toepassing betrekking heeft op deze bodemfuncties, zodat er door het bevoegd gezag op getoetst kan worden. De toepassingseis van maximaal 100 mg/kg aan lood geldt alleen voor een onbedekte kinderspeelplaats en de tuin van de woning.

Melden toepassingen met bodemkwaliteitskaart

Om zicht te houden op grondstromen wanneer grond wordt toegepast op basis van de bodemkwaliteitskaart moet ook het toepassen van kleine partijen (< 50 m³), waarbij de *bodemkwaliteitskaart* als bewijsmiddel) wordt gebruikt, altijd worden gemeld. Essentieel onderdeel van de melding is een vooraf uitgevoerde puntbronnencheck, om verdachte locaties uit te sluiten. Onderstaande Tabel 7.1 geeft in grote lijnen de meldplicht en toetsing weer, zoals vereist volgens het *Besluit bodemkwaliteit*.

Tabel 7.1 Meldingsplicht Besluit bodemkwaliteit

	Meldingsplicht (bij gebruik op of in de landbodem)	Toetsing aan lokale norm of aan bodemfunctie en -kwaliteitsklasse	Kwaliteits- gegevens
Toepassen van 'AW'-grond/baggerspecie <50 m ³ (niet zijnde grond op basis van de BKK als bewijsmiddel, toepassen van BKK-grond moet altijd worden gemeld)	Nee	Nee	Ja, op basis van zorgplicht
Toepassen van 'AW'-grond/baggerspecie >50 m ³	Ja, eenmalig	Nee	Ja, in melding
Toepassen van 'Wonen'-grond/baggerspecie	Ja	Ja ³⁾	Ja, in melding
Toepassen van 'Industrie'-grond/baggerspecie	Ja	Ja ³⁾	Ja, in melding
Toepassen van grootschalige grond/baggerspecie > 5000 m ³ ¹⁾	Ja	Zie ¹⁾	Ja, in melding
Verspreiden van baggerspecie op aangrenzend perceel	Nee	Nee	Ja, in eigen beheer
Tijdelijk opslaan ²⁾	Ja	Alleen aan bodemkwaliteitsklasse	Ja, in melding

1) Grootschalige toepassingen: volume ≥ 5000 m³, laagdikte ≥ 2 m. De grond en baggerspecie mag de maximale waarden voor Industrie niet overschrijden. Afdekking moet in alle gevallen met een leeflaag van minimaal een halve meter. De kwaliteit van de leeflaag moet voldoen aan de lokale norm of generieke Maximale Waarden.

2) Tijdelijke opslag: Bij opslag langer dan zes maanden moet de toepassingslocatie binnen die termijn worden gemeld. Omdat er geen sprake is van gebruiksfunctie, hoeft er op landbodems niet te worden getoetst aan de bodemfunctie. Als een tijdelijke opslag plaatsvindt voorafgaand aan definitieve toepassing gelden de toetsingskaders voor die definitieve toepassing.

3) De toe te passen grond/baggerspecie moet voldoen aan de bij de bodemfunctie behorende lokale norm (gebiedsspecifiek) of aan de strengste norm die hoort bij de ontvangende bodem (generiek).

7.3 Melden van ontgraven in niet-sterk verontreinigde grond

Wordt in een werk meer dan 50 m³ grond ontgraven, in niet-sterk verontreinigde grond, dan moet de start van het werk worden gemeld op basis van artikel 28 van de *Wet bodembescherming*. Het gaat om een melding 'graafwerkzaamheden in niet-ernstig verontreinigde grond' via het Digitaal Loket van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (www.odnzkg.nl). De mate van verontreiniging moet in principe worden aangetoond met een bodemonderzoek, met uitzondering van gevallen met een vrijstelling van onderzoeksplicht (zie par. 3.6).

De melding is niet nodig als de grond slechts *tijdelijk* wordt verplaatst en weer teruggebracht. Dat geldt ook als de ontgraven partij grond in zijn geheel, op basis van de bodemkwaliteitskaart, elders in de regio Amstelland en Meerlanden wordt toegepast (en voldoet aan de daarbij gestelde voorwaarden). In dat geval voorziet immers de bijbehorende melding op basis van het *Besluit bodemkwaliteit* ook in alle relevante gegevens. Is de partij ontgraven grond qua omvang groter dan 50 m³ en wordt de partij (met de bodemkwaliteitskaart) niet in zijn geheel elders in de regio Amstelland en Meerlanden toegepast (bijvoorbeeld deels naar een grondbank of hergebruik op meerdere locaties) dan is een melding op basis van artikel 28 *Wbb* wel verplicht.

Als er slechts sprake is van tijdelijke uitname¹⁰ van grond, die vervolgens in zijn geheel weer in het werk wordt teruggebracht, dan geldt geen volumebeperking en hoeft het werk evenmin te worden gemeld op basis van het *Besluit bodemkwaliteit* (art. 36, 3^e lid).

7.4 Melden van transport van grond en baggerspecie

Bedrijven die afval inzamelen of vervoeren zijn verplicht om transporten met gevaarlijk afval en bedrijfsafval aan de overheid te melden. Ook afvoer van verontreinigde grond moet worden gemeld. De bestemming van de grond (meestal een inrichting) heeft een eigen verwerkingsnummer dat op transportbegeleidingsbrieven, ook wel 'stortbonnen' genaamd, staat vermeld. Deze begeleidingsbrief/stortbon moet voldoen aan de eisen in artikel 6 van de *Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen*.

Bij het transporteren van bedrijfsafvalstoffen, in dit geval grond, is de chauffeur verplicht om een stortbon (begeleidingsbiljet) van die afvalstoffen bij zich te hebben. Dat geldt ook voor grondtransporten met de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel. Een transport zonder stortbon is een overtreding van de *Wet milieubeheer*. Voor het vervoer en/of inzamelen van afvalstoffen/verontreinigde grond mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van vervoerders of inzamelaars die op de landelijke VIHB¹¹-lijst staan, beheerd door de Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO).

Zodra een persoon (als 'ontdoener') bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke stoffen afgeeft aan een vergunninghouder (grondbank of andere milieu-inrichting), dan geeft de vergunninghouder een afvalstroomnummer mee aan de ontdoener. De vergunninghouder meldt op zijn beurt elke ontdoening aan het LMA¹² (volgens artikel 10.40 *Wet Milieubeheer*). Een afvalstroomnummer is niet aan de orde als grond slechts wordt verplaatst van A naar B, bijvoorbeeld bij hergebruik van grond. In dat geval moet de chauffeur alleen een stortbon bij zich hebben.

¹⁰ In het *Besluit bodemkwaliteit* wordt gesproken van 'tijdelijke uitname', in het *Besluit Uniforme Saneringen* van 'tijdelijk uitplaatsen', hier is sprake van dezelfde activiteit: het tijdelijk verplaatsen of uit de toepassing wegnemen van grond of baggerspecie en deze vervolgens zonder te bewerken op of nabij dezelfde plaats en onder dezelfde condities opnieuw in de toepassing aanbrengen.

¹¹ Vervoerder Inzamelaar Handelaar Bemiddelaar

¹² Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. Vanaf 1 januari 2017 is Rijkswaterstaat de Landelijke Meldinstantie. Voor gebruikers heeft deze wijziging geen gevolgen, de naam LMA blijft bestaan en de manier van melden blijft hetzelfde.

Ook van het transport van niet-verontreinigde grond, in het kader van een toepassing, moet men altijd de kwaliteit, herkomst en bestemming kunnen verantwoorden met een begeleidingsbrief/biljet/bon (ketenaansprakelijkheid). Bij levering van grond 'onder certificaat' moet voldaan worden aan de voorwaarden uit de BRL (zoals 9313, 9321 of 9335). Wordt daar niet aan voldaan, dan is er geen sprake van een geldige milieuhygiënische verklaring en is toepassing niet toegestaan.

Voor meer informatie over de regels rondom transport van afvalstoffen kan contact worden opgenomen met het LMA (www.lma.nl). De begeleidingsbrief is tevens te downloaden via deze website.

8 Bodeminformatie en procedures

8.1 Digitaal indienen van bodemonderzoeksrapporten

Een onderzoeksrapport moet digitaal worden ingediend in XML-formaat, waardoor het gemakkelijk kan worden opgenomen in het bodeminformatiesysteem van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Het rapport moet, naast XML-formaat, tevens als PDF-bestand worden ingediend. Adviesbureaus die dergelijk onderzoek doen zijn daarmee vertrouwd. Het onderzoeksrapport wordt ingediend via het 'zaaksysteem' van het Digitaal Loket www.odnzkg.nl, samen met het aanvraagformulier, de locatiekaart en/of bouwtekeningen.

Ook bij aanvragen van omgevingsvergunningen of meldingen Activiteitenbesluit die door de individuele gemeenten worden afgehandeld is het indienen van een bodemonderzoek in XML-format (naast een PDF) verplicht.

8.2 Opvragen van bodeminformatie

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied beheert een bodeminformatiesysteem (Nazca) met informatie over de bodemkwaliteit, gegevens van bodemonderzoeken vanaf 1980 (landbodem), ondergrondse tanks en historische bedrijfsactiviteiten. Via de Nazca 'bodemrapportagemodule' kunnen allerlei gegevens over de kwaliteit van de bodem worden opgevraagd. Zie hiervoor <http://odnzkg.nazca4u.nl/rapportage/> of klik door van www.odnzkg.nl naar -> Kaarten -> bodeminformatiekaart. Daarnaast zijn op de website van de Omgevingsdienst ook aparte themakaarten te vinden zoals lood en PFAS.

De bodemkwaliteitskaart en Nota bodembeheer is (na vaststelling) te vinden op <https://www.officielebekendmakingen.nl>

9 Toezicht en handhaving

9.1 Bestuurlijk toezicht en handhaving

Bevoegd gezag

De gemeenten zijn bevoegd gezag in het kader van het *Besluit bodemkwaliteit* en aanvullende gemeentelijke verordeningen en beleidsregels.

De Provincie Noord-Holland is bevoegd gezag in het kader van de *Wet bodembescherming*.

De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn en de provincie hebben de toezichts- en handhavingstaken betreffende deze regelgeving neergelegd bij de Omgevingsdienst NZKG. De directie Toezicht en Handhaving van de dienst (Bodemtoezicht, Milieutoezicht en Bouwtoezicht) maakt hierbij gebruik van de instrumenten die hen zijn toegekend in het kader van de *Wet bodembescherming*, *Besluit bodemkwaliteit*, *Wet Milieubeheer*, *Wabo*, *Algemene wet bestuursrecht* en *Gemeentewet*.

De Omgevingsdienst NZKG stemt, binnen het gestelde in de regelgeving, met de waterbeheerders af wie optreedt als leidend bevoegd gezag in situaties waarbij zowel sprake is van (verontreinigde) landbodem als waterbodem binnen één project.

Bestuurlijk toezicht en handhaving

Bestuurlijk toezicht en handhaving heeft tot doel bij te dragen aan het verhogen van het naleefgedrag van de wet- en regelgeving. Daarnaast vindt preventief verhoging van naleefgedrag plaats door middel van voorlichting, beschikbaar stellen van informatie en het aandringen op professioneel opdrachtgeverschap.

Bij toezicht vindt controle plaats of men volgens de voorschriften handelt. Bestuurlijke handhaving betekent dat er via beschikbare instrumenten voor gezorgd wordt dat voorschriften alsnog worden nageleefd (overtredingen ongedaan worden gemaakt), milieuschade wordt beperkt en hersteld en kopieergedrag van de overtreder en anderen wordt ontmoedigd om soortgelijke overtredingen te begaan.

Toezicht houdt specifiek in dat in de regio controles worden gedaan bij werkzaamheden met verontreinigde grond en bij toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen. De toezichthoudende rol geldt zowel voor de vergunningverlenende fase als voor de uitvoerings- en evaluatiefase, zoals het beoordelen van:

- Onderzoeksvereisten;
- Ontvankelijkheid meldingen en beschikkingsaanvragen;
- Erkenning intermediairs;
- Start- en einde werkzaamheden;
- Sanerings- en toepassingsvoorschriften;
- Afwijkingen;
- Evaluatie en nazorg.

De volgende methoden van toezicht worden toegepast:

- Gericht toezicht op bekende (gemelde) saneringslocaties en toepassingslocaties;
- Surveillance binnen het grondgebied om niet gemelde activiteiten op te sporen;
- Administratief toezicht op ontvangen gegevens;
- Ketentoezicht in samenwerking met handhavingspartners binnen de regio.

De Omgevingsdienst NZKG wil aan de hand van de volgende stappen ongewenst gedrag afremmen en goed gedrag stimuleren.

<i>Preventief :</i>	Stap 1:	Informeren
	Stap 2:	Afspraken maken
<i>Repressief:</i>	Stap 3:	Waarschuwen
	Stap 4:	Straffen

Aan de hand van de methoden Risico-matrix, Tafel van Elf en Interventiekompas (van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, geïnitieerd door het Ministerie van Justitie en Veiligheid) wordt periodiek beoordeeld welke handhavingsinstrumenten het meest effectief inzetbaar zijn bij waargenomen knelpunten.

Naast de wettelijk verplichte handelingen stelt de Omgevingsdienst NZKG, binnen het beschikbare budget en capaciteit en op basis van risico's, periodiek prioriteiten in het toezichts- en handhavingskader. Hierbij wordt rekening gehouden met kernvoorschriften, die bij niet naleven tot directe schade of onaanvaardbare risico's kunnen leiden. Maatschappelijke normen bepalen mede de gevolgen voor het milieu, de gezondheid, onrechtmatig economisch voordeel of maatschappelijke onrust.

Voor de invulling van toezicht wordt onder meer gebruik gemaakt van de volgende handreikingen:

- Handreiking adequate bestuurlijke handhaving;
- Handhavingsuitvoeringsmethode Wbb;
- Handhavingsuitvoeringsmethode Bbk.

[Lit. 16, 17 en 18].

In het kader van toezicht is ook sprake van een oog- en oorfunctie in relatie tot andere regelgeving. In dit kader vindt onder andere samenwerking plaats met de toezichthoudende afdelingen van de Omgevingsdienst NZKG (onderdelen Milieutoezicht en Bouwtoezicht) en het Rijk (Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW; arbeidsomstandigheden), Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT), Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA (meststoffen en grond)).

Bij het niet voldoen aan de vereisten van erkenning voor bodemintermediairs vindt door middel van een "Bodemsignaal" melding plaats bij het bevoegde gezag (Inspectie ILT). Ook de Certificerende Instelling kan in de vorm van een klacht benaderd worden.

Verder kan de Omgevingsdienst NZKG namens de provincie en gemeenten als het bevoegde gezag bestuursrechtelijke sanctiemiddelen toepassen, zoals het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang om voortzetting of herhaling van de overtreding te voorkomen.

In aanvulling op de geldende regelgeving en richtlijnen is het niet toegestaan dat de uitvoering van saneringswerkzaamheden volgens de *Wet bodembescherming* en/of toepassingen van grond volgens het *Besluit bodemkwaliteit* mogen worden gestart en uitgevoerd zonder dat daartoe:

- De vereiste procedures zijn doorlopen;
- De vereiste milieuhygiënisch kwaliteitsverantwoordelijke persoon en milieukundig begeleider op de vereiste momenten op het werk aanwezig zijn.

In deze Nota staan invullingen van beleid op basis van de *Wet bodembescherming* en het *Besluit bodemkwaliteit*. Dit betreft specifieke verduidelijkende voorwaarden, zowel verruimend als strenger. Dit wordt beschouwd als

gebiedsspecifieke invulling, waarbij, als niet voldaan wordt aan de criteria en voorwaarden uit de Nota, er teruggevallen wordt op de landelijke vereisten en procedures van de *Wet* en het *Besluit* (oa. zorgplicht).

Mocht bij toezicht duidelijk worden dat niet voldaan wordt aan overige benodigde vergunningen, ontheffingen of gedogingen, dan wel het afwezig zijn van een VGM-plan (Veiligheid Gezondheid en Milieu), dan worden de daartoe van belang zijnde instanties geïnformeerd.

Bij projecten in de regio wordt, vanuit de ruimte die de *Algemene Wet Bestuursrecht* geeft, ook aandacht besteed aan de herkomst en de definitieve bestemming van grond en bouwstoffen. Dit kan ook leiden tot navraag en vordering van relevante gegevens bij ketenverantwoordelijken buiten de regio. Dit kunnen zijn ontgravingslocaties, (tussen)opslag, transport, verwerkende inrichtingen en toepassingslocaties. Van belang is namelijk de hele bodemketen in beeld te krijgen.

Hiertoe wordt in regionaal verband ook samengewerkt met regiogemeenten, andere Omgevingsdiensten of regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's), de Inspectie ILT, politie en justitie.

Naast de traditionele controle op beschikte en gemelde sanerings- of toepassingswerkzaamheden vindt steeds meer controle plaats op basis van risicogebaseerd en informatiegestuurd handhaven en toezicht. Hiertoe wordt geïnvesteerd in informatiesystemen, kennis en samenwerking. De Omgevingsdienst heeft mede daartoe het initiatief genomen om bodeminformatie uit systemen van derden te koppelen aan de informatie uit haar eigen zaakstelsel, waarmee het ontbreken van meldingen van het werken in verontreinigde grond te traceren zijn (de "Bodem-app"). Tevens wordt voor standaard situaties ruimte geboden voor het aangaan van convenanten inclusief systeemtoezicht en kwaliteitsborging door de markt.

Meldingen tijdens uitvoeringsperiode

Bij het bevoegd gezag dient te allen tijde ter controle mogelijkheid bekend te zijn wanneer saneringswerkzaamheden en toepassingen van grond, bagger en bouwstoffen uitgevoerd worden en wie welke bevoegdheden heeft op een werk.

Om in de regio de controle bij de uitvoering van saneringen (regulier volgens saneringsplan of volgens standaard *BUS*-bepalingen) te kunnen uitvoeren worden in deze Nota algemeen geldende voorwaarden gesteld ten aanzien van meldingen tijdens de uitvoeringsperiode. Deze voorwaarden betreffen:

- Startmelding;
- Wijziging startmelding;
- Melding einddiepte/bereiken saneringsdoelstelling;
- Melding wijziging;
- Werkzaamheden buiten standaard werkuren;
- Wijze van indienen;
- Taakverantwoordelijkhedenmatrix.

9.2 Strafrechtelijk handhaven

Strafrechtelijk handhaven richt zich op het zo nodig straffen van de dader voor zijn overtreding en het wegnemen van onrechtmatig verkregen voordeel.

Binnen de Omgevingsdienst NZKG wordt gebruik gemaakt van de wettelijk vastgestelde opsporingsbevoegdheden die aan Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) toegekend zijn met betrekking tot opsporing en strafvervolgung. Doel is door middel van opsporing vaststellen of sprake is van strafbare feiten.

Hiertoe hoort de BOA verdachten en getuigen en stelt een proces verbaal op voor het Openbaar Ministerie (OM). Het OM bepaalt eventuele vervolging en handelt deze af.

Bij de bepaling of strafvervolging aan de orde, is wordt gehandeld naar de prioritering zoals die aan de hand van kernbepalingen is aangegeven in het kader van handhavingsovereenkomsten met het OM. In het geval sprake is van betrokkenheid van gemeenten wordt geen gebruik gemaakt van de eigen BOA's, maar worden zaken overgedragen aan de Nationale politie (Regionale Eenheid Amsterdam).

Op basis van bestuurlijke afspraken krijgt de officier van justitie afschriften van relevante bestuurlijke handhavingsbrieven (sommatie, dwangsom, bestuursdwang), bovendien heeft deze in het kader van *Wetboek van Strafrecht* en de *Wet op de economische delicten* zelfstandig de bevoegdheid strafrechtelijk op te treden onafhankelijk van het gemeentelijk-bestuurlijke traject.

10 Terminologie

Aangrenzend perceel

Perceel met minimaal één zijde grenzend aan een watergang waar zich de feitelijke plaats van baggerhandeling voordoet. Percelen die door een weg, pad of ander werk of smalle grondstrook van de watergang zijn gescheiden, worden praktisch toch als 'aan de watergang grenzend' beschouwd.

Achtergrondwaarden (AW)

Waarden die zijn vastgesteld op basis van de gehalten aan stoffen zoals die voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden in Nederland die niet zijn belast door lokale verontreinigingsbronnen. Partijen grond en baggerspecie die voldoen aan de achtergrondwaarden zijn daarom altijd vrij toepasbaar (voor wat betreft de chemische kwaliteit).

Activiteitenbesluit

Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. Dit besluit bevat verplichtingen voor inrichtingen (bedrijven) ter bescherming van het milieu, waaronder verplichtingen bij uit te voeren bodemonderzoek en het herstellen van de bodemkwaliteit (sanering).

Baggerspecie

Materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem via het oppervlaktewater, of de voor dat water bestemde ruimte, en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.

Beschikking ernst/spoed

Een beschikking conform de *Wbb* waarin het bevoegd gezag vaststelt of er op een locatie sprake is van een geval van ernstige verontreiniging en of de locatie volgens het saneringscriterium met spoed moet worden gesaneerd.

Bodem

Het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen (artikel 1 *Wet bodembescherming*). Volgens vaste jurisprudentie is een stortlaag die voor meer dan 50% uit bodemvreemd materiaal bestaat geen bodem meer als bedoeld in de *Wbb*.

Bodembeheergebied

Het bodembeheergebied waarvoor het gebiedsspecifieke beleid geldt.

Bodemfuncties

Bodemfuncties beschrijven het gebruik van de bodem in het gebiedsspecifieke beleid. Het *Besluit bodemkwaliteit* onderscheidt zeven bodemfuncties.

Bodemfunctieklassen

De bodemfunctieklassen delen het gebruik van de bodem in. De bodemfunctieklassen in het landelijke generieke kader zijn 'Wonen' en 'Industrie'. Alle overige gebieden worden ingedeeld onder 'Landbouw/Natuur' of worden niet ingedeeld.

Bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart toont voor de meest voorkomende parameters (stoffen) de gemiddelde gehalten per deelgebied (zone) met gelijke ontstaansgeschiedenis.

Bodemvreemd materiaal

Materiaal dat zich in een partij grond bevindt en dat niet voldoet aan de definitie van grond.

Bouwaanvraag

Andere benaming voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen ('bouwvergunning') onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

BUS

Besluit uniforme saneringen. Wettelijk kader voor veelvoorkomende en standaard bodemsaneringen. Voor de routinematige saneringen is geen formele goedkeuring van het bevoegde gezag vereist, maar volstaat een melding vooraf en een goedkeuring van de saneringsevaluatie na de afronding. Voor de uitvoering van de sanering gelden diverse *BUS* verplichtingen.

Diffuse bodemverontreiniging

Bodembelasting die niet vanuit een puntbron is ontstaan, maar door depositie vanuit de lucht of door belasting met ophoogmaterialen en/of afvalstoffen in het verleden. Komt voor over grote oppervlakten, in deze regio in de niet-ontveende Bovenlanden, de agrarische variant wordt 'toemaakdek' genoemd.

Gebiedsspecifiek beleid

Door de gemeente vastgesteld bodembeleid op basis van het *Besluit bodemkwaliteit*. Dit beleid biedt de mogelijkheid om lokaal maatwerk te leveren.

Generieke Maximale Waarden voor de klasse Industrie

Landelijk vastgestelde normen (voor stoffen) die gelden voor het generieke kader. Toe te passen grond of baggerspecie moet daaraan voldoen om te mogen worden toegepast in gebieden die de toepassingseis 'Industrie' hebben.

Generieke Maximale Waarden voor de klasse Wonen

Landelijk vastgestelde normen (voor stoffen) die gelden voor het generieke kader. Toe te passen grond of baggerspecie moet daaraan voldoen om te mogen worden toegepast in gebieden die de toepassingseis 'Wonen' hebben.

Generiek kader

Dit kader, vastgelegd in het *Besluit bodemkwaliteit*, geldt altijd tenzij gebiedsspecifiek beleid is vastgesteld.

Geval van ernstige bodemverontreiniging

Van een of meer stoffen in de bodem blijkt de gemiddelde gemeten concentratie hoger dan de interventiewaarde en die meting is gedaan in minimaal 25 m³ bodemvolume. Bij grondwaterverontreiniging is die meting gedaan in minimaal 100 m³ poriën-verzadigd bodemvolume.

Er zijn situaties waarbij de interventiewaarde niet wordt overschreden, maar toch sprake is van een geval van ernstige verontreiniging (in zogenaamde gevoelige situaties). Ook bij verontreinigingen met stoffen zonder formele interventiewaarde kan sprake zijn van een geval van ernstige verontreiniging. Voor bodemverontreiniging met asbest is het bovengenoemde volumecriterium niet van toepassing.

Grond

Vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 mm en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter, met uitzondering van baggerspecie. (artikel 1 *Besluit bodemkwaliteit*). Hierbij speelt herkomst geen rol. Materialen als bentoniet, boorgruis en gemalenslib worden ook tot grond gerekend.

Grootschalige toepassing

In het *Besluit bodemkwaliteit* beschreven kader voor toepassingen van grond of baggerspecie met een minimale omvang van 5.000 m³ en een minimale toepassingshoogte van 2 meter. Er moet een leeflaag van minimaal 0,5 meter dik op de grond of baggerspecie worden aangebracht. De kwaliteit van de leeflaag moet minimaal voldoen aan eisen behorende bij de functie. Ook het gebiedsspecifieke of generieke beleid is op de leeflaag van toepassing.

Herschikken

Binnen een saneringslocatie op een andere plaats neerleggen van sterk verontreinigde grond. Herschikken is alleen mogelijk binnen een saneringsgeval (daarom wordt ook de term herschikken en niet de term hergebruik gehanteerd) en dient te worden vastgelegd in een saneringsplan. Herschikken hoeft niet apart gemeld te worden.

Interventiewaarden

Waarden voor het verontreinigingsniveau per stof of stofgroep waarboven de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, dier of plant ernstig zijn verminderd of dreigen te worden verminderd.

Kwalibo

Staat voor kwaliteitsborging in het bodembeheer. De uitwerking is te vinden in hoofdstuk 2 van het *Besluit bodemkwaliteit*. Het stelt kwaliteitseisen aan de uitvoering van bodemwerkzaamheden en de integriteit van de uitvoerders.

Lokale Maximale Waarden (LMW)

Door de gemeenteraad vastgestelde normen, die aangeven aan welke (chemische) kwaliteit grond of baggerspecie moeten voldoen om te mogen worden toegepast. De Lokale Maximale Waarden fungeren tevens als terugsaneerwaarden bij bodemsanering. De gegeven waarden gelden voor een standaardbodem. Er zal een correctie moeten worden toegepast voor de gehalten lutum en organische stof.

Onverdachte locatie

Locatie zonder concrete aanwijzingen voor één of meer verontreinigende stoffen in de bodem. Dit blijkt uit vooronderzoek volgens de NEN5725.

Openbare weg

Volgens de *Wegenverkeerswet*: alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanalen.

Overhoogte

Extra aan te brengen hoeveelheid grond, met als doel om na zetting van de ondergrond en de klink van het grondwerk de gewenste restzetting te bereiken.

Perceel

Stuk land dat bij het Kadaster staat geregistreerd, inclusief alle bebouwing. In het kader van *BUS* is de melder de eigenaar van een of meerdere percelen. In een *Wbb*-beschikking ernst-spoed worden percelen opgenomen waarop het geval van ernstige verontreiniging zich bevindt. Deze percelen worden vastgelegd in de gemeentelijke registers. Een *Wbb*-beschikking ernst-spoed staat niet op naam maar wordt pro forma afgegeven.

Projectmatige ontgraving

Graafwerkzaamheden die in sterk verontreinigde grond worden verricht en waarbij geen saneringsdoel wordt nagestreefd. De grens van het grondverzet wordt bepaald door het projectmatige doel, vaak het realiseren van een bouwwerk.

Risicogrenswaarde

Waarde voor een stof waarboven sprake kan zijn van een humaan risico. Deze waarde is afhankelijk van de bodemfunctie.

Risicotoolbox

Door het RIVM ontwikkeld instrument om te bepalen of bij een gekozen Lokale Maximale Waarde sprake is van risico's. Het gebruik van de Risicotoolbox is verplicht bij het opstellen van gebiedsspecifiek beleid.

Saneringscriterium

Methodiek conform de *Wbb*, waarbij locatiespecifiek wordt getoetst of er sprake is van onaanvaardbare risico's voor de mens (gezondheidseffecten), voor het ecosysteem (bio-accumulatie, doorvergiftiging, bedreiging van soorten en natuurlijke processen), en/of van risico's van verspreiding van verontreiniging. Het Saneringscriterium is vastgelegd in de *Circulaire Bodemsanering 2013*. Op basis van de vastgestelde risico's wordt bepaald of maatregelen (beheersen, saneren) al dan niet met spoed moeten worden uitgevoerd.

Saneringsdoelstelling

Bij overschrijding van het saneringscriterium dient een bodemsanering plaats te vinden. In het saneringsplan moet worden aangegeven wat het doel van de sanering is en welke 'terugsaneerwaarden' daarbij horen.

Saneringslocatie

Locatie waarop een saneringsplan of een *BUS*-melding betrekking heeft.

Sanscrit

Het rekenmodel Sanscrit (afkorting van Saneringscriterium) is een landelijk webbased computerprogramma om risico's als gevolg van bodemverontreiniging te bepalen. De modelberekeningen in Sanscrit worden uitgevoerd op basis van de gegevens van het Nader Onderzoek en geven een locatiespecifieke inschatting van de risico's voor de mens, voor het ecosysteem en de risico's ten gevolge van de verspreiding van verontreinigde grond en grondwater.

Standaardbodem

Een modelmatige bodem met vaste percentages van het lutumgehalte (25%) en het organisch stofgehalte (10%), bedacht om toetsingswaarden voor individuele stoffen te kunnen bepalen.

Stand-still principe

Uitgangspunt waarbij geldt dat de kwaliteit van een bepaalde milieucomponent, bijvoorbeeld bodem, als gevolg van voorgenomen activiteiten niet mag verslechteren. Onder het *Besluit bodemkwaliteit* geldt het stand-still

principe voor het hele bodembeheergebied. Zolang grondverzet uitsluitend plaatsvindt met grond uit hetzelfde beheergebied wordt voldaan aan dit principe.

Toepassen

Grond of baggerspecie aanbrengen met het doel op te hogen, aan te vullen, te verbeteren (na bewerking) te verondiepen of om civiel werk mee te construeren.

Tijdelijke opslag

Tijdelijke opslag van grond en/of baggerspecie is opslag van beperkte duur op een plaats (A) voorafgaand aan gebruik in een nuttige toepassing op een plaats (B). Zie art. 35 van het *Besluit bodemkwaliteit*.

Tijdelijke uitname (Besluit bodemkwaliteit)

Het tijdelijk verplaatsen, of uit de toepassing wegnemen, van grond of baggerspecie en deze vervolgens zonder te bewerken op of nabij dezelfde plaats, en onder dezelfde condities, opnieuw in de toepassing aanbrengen.

Tijdelijk uitplaatsen (Besluit Uniforme Saneringen)

Het na uitplaatsen zoveel mogelijk terugbrengen van de tijdelijk uitgeplaatste grond in hetzelfde ontgravingsprofiel, onder dezelfde bodemomstandigheden, zonder dat de grond een bewerking heeft ondergaan en eventueel het van de locatie afvoeren van de overtollige verontreinigde grond.

Verdachte locatie

Locatie met concrete aanwijzingen voor één of meer verontreinigende stoffen in de bodem. Dit blijkt uit vooronderzoek volgens de NEN5725.

Vooronderzoek/puntbronnencheck

Onderzoek met als doel informatie te verzamelen over het vroegere en huidige gebruik van een locatie, gericht op het vinden van mogelijke bronnen van bodemverontreiniging die de locatie met één of meer stoffen kunnen hebben verontreinigd.

Watergang (in relatie tot aangrenzend perceel)

Een fysiek afgebakende watergang (bijvoorbeeld door dammen, stuwen, gemalen e.d.), dan wel uitmondend in een ander type watergang (bijv. vaart, boezem, wetering, kanalen, plassen, etc.). Een watergang mag voor wat betreft 'aangrenzend' ook gezien worden als één geheel ingericht en functionerend stelsel van gelijke watergangen, zoals meerdere sloten binnen hetzelfde peilgebied.

Weilanddepot

Opslag van baggerspecie op aangrenzend perceel voor maximaal 3 jaar, waarbij de kwaliteit van de baggerspecie voldoet aan de normen voor verspreiding over aangrenzende percelen.

11 Literatuur

1. Besluit bodemkwaliteit.
2. Regeling bodemkwaliteit.
3. Handreiking Besluit bodemkwaliteit, SenterNovem-Bodem+, Den Haag, december 2007.
4. Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten, NEN, 3 september 2007, incl. wijzigingsblad dd 1 januari 2016.
5. NOBO: Normstelling en bodemkwaliteitsbeoordeling – Onderbouwing en beleidsmatige keuzes voor de bodemnormen in 2005, 2006 en 2007. VROM, december 2008.
6. Ken uw (water)bodemkwaliteit, de risico's inzichtelijk. Grontmij (in opdracht van SenterNovem-Bodem+ en RWS-DWW), kenmerk 3BODM0704, september 2007.
7. Uitspraak Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak in geding inzake aantreffen puin en asbest in grond (ECLI:NL:RVS:2016:3064), november 2016.
8. Watergebiedsplan Westeramstel, Waterschap Amstel Gooi en Vecht, kenmerk 17.061004/17.0444, 5 september 2017.
9. Provinciale Milieuverordening Noord-Holland, 12 november 2018.
10. Diffuse loodverontreiniging in de bodem – advies voor een gemeenschappelijk beleidskader, RIVM, rapport 2015-0204, 25 januari 2016.
11. NEN5725 – Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek, NEN, 1 oktober 2017.
12. NEN5740 – Bodem – Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond, NEN, 1 april 2016.
13. NEN5707 – Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond, NEN, 1 december 2017.
14. NEN5896 – Kwalitatieve analyse van asbest in materialen met polarisatiemicroscopie, NEN, 1 mei 2003.
15. NEN5897 – Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat, NEN, 1 december 2017.
16. Handreiking adequate bestuurlijke handhaving Wbb. SIKB, Gouda, oktober 2006.
17. Handhavingsuitvoeringsmethode Wbb (HUM Wbb). SIKB, Gouda, november 2010.
18. Handhavingsuitvoeringsmethode Bbk (HUM Bbk). SenterNovem-Bodem+, Den Haag, oktober 2009.
19. Handreiking aanpak asbestincidenten. Instituut Fysieke Veiligheid, Arnhem, 12 december 2016.
20. Statistische analyse van de relatie puin in de bodem en de aanwezigheid van asbest. TNO, rapport 2018 R10825. Utrecht, 15 augustus 2018.
21. Beleidsregel PFAS Noord-Holland, Provinciaal Blad nr. 7634 van 20 november 2019.
22. Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie. IenW, 1 december 2019.
23. Beleidsregels PFAS gemeente Aalsmeer, Aalsmeer, 26 januari 2018.
24. Beleidsregels PFAS gemeente Amstelveen, Amstelveen, 2 augustus 2018.
25. Beleidsregel PFOS en PFOA gemeente Amsterdam, Amsterdam, 6 augustus 2018.
26. Beleidsregel PFOS en PFOA gemeente Haarlemmermeer, Haarlemmermeer, 15 januari 2019.
27. Handreiking aanpak asbestincidenten. Instituut Fysieke Veiligheid, Arnhem, 12 december 2016.

Nota Bodembeheer Regio Amstelland- Meerlanden

**Beleidskader voor grond- en
baggerverzet**

BIJLAGEN

DEEL 3

BIJLAGEN

Bijlage 1	Risico's gebiedsspecifiek beleid
Bijlage 2	De bodemfunctiekaart
Bijlage 2A	Gevoelige gebieden
Bijlage 3	De bodemkwaliteitskaart
3A	Zonekaart
3B	Bodemkwaliteitskaart (gemiddelde, 3 dieptetrajecten)
3C	Ontgravingskaart (P80, 3 dieptetrajecten)
3D	Toepassingskaart (3 dieptetrajecten)
Bijlage 4	Lijst met uitgesloten locaties (puntbronnen), incl. kaart
Bijlage 5	Berekende statistische kentallen
Bijlage 6	Aardkundige waarden
Bijlage 7	Achtergronden toepassen baggerspecie
Bijlage 8	Asbest
Bijlage 9	Beantwoording zienswijzen

Bijlage 1

Risico's gebiedsspecifiek beleid

Risico's bij gebiedsspecifiek beleid

In het gebiedsspecifieke kader worden er 7 bodemfuncties onderscheiden, met elk een bepaald beschermingsniveau. Deze bescherming wordt voor humane risico's bepaald door het feit of er veel of weinig bodemcontact is. Bij veel bodemcontact moet de concentratie aan stoffen lager zijn dan wanneer er weinig bodemcontact is. Bij ecologische risico's wordt het beschermingsniveau bepaald door het feit of de verontreiniging invloed heeft op het ecosysteem. Er kan gekozen worden voor een hoog, gemiddeld of laag ecologisch beschermingsniveau. Ook speelt de mate van doorvergiftiging een rol (Lit. 5 en 6).

Per zone is bekeken voor welke bodemfuncties welk beschermingsniveau vereist is om humane en ecologische risico's te beperken of te voorkomen (zie Tabel B1.1).

Tabel B1.1 Beschermingsniveau's per bodemfunctie

Zone	bodemfunctie	Humaan Mate bodem- contact	Humaan Mate gewas- consumptie	Ecologie Beschermings- niveau	Ecologie doorvergiftiging
1, 2 en 3	Wonen met tuin	veel	beperkt	gemiddeld	nvt
	Plaatsen waar kinderen spelen	veel	geen	gemiddeld	nvt
	Moestuinen/volkstuinen	veel	gemiddeld	gemiddeld	nvt
	Landbouw	veel	beperkt	hoog	gemiddeld
	Natuur	weinig	geen	hoog	hoog
	Groen met natuurwaarden	weinig	geen	matig	nvt
	Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	weinig	geen	matig	nvt
4	Wonen met tuin	weinig	geen	matig	nvt
	Plaatsen waar kinderen spelen	weinig	geen	matig	nvt
	Natuur	weinig	geen	hoog	hoog
	Groen met natuurwaarden	weinig	geen	matig	nvt
	Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	weinig	geen	matig	nvt
1A en 1B	Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	weinig	geen	matig	nvt

Bij de keuze van een beschermingsniveau wordt er vanuit gegaan dat de bodem in de gebieden met een oudstedelijke, dichte bebouwing anders gebruikt wordt dan in de naoorlogse gebieden met grotere tuinen en moestuinen. In de eerstgenoemde gebieden is sprake van extensief gebruik van de tuin, er is weinig bodemcontact en er vindt geen gewasconsumptie uit eigen tuin plaats. Op plaatsen waar kinderen spelen is weinig bodemcontact omdat de kinderspeelplaatsen in deze gebieden vrijwel allemaal zijn afgedekt.

Berekeningen Risicotoolbox

Grond afkomstig van zones en/of dieptelagen met een klassificering 'industrie' mag volgens het *Besluit bodemkwaliteit* (onder voorwaarden) zonder onderzoek worden hergebruikt. Echter, wanneer de P95 boven de interventiewaarde ligt, bestaat er kans dat sterk verontreinigde grond wordt toegepast, wat mogelijk een humaan risico oplevert. In de toplaag en de diepe laag van zone 3 en 4 ligt het 95-percentiel voor een aantal stoffen (o.a. lood) boven de interventiewaarde. Voor de toplaag en diepe laag van zone 3 geldt dat het gemiddelde en de P80 op 'industrie' ligt, de grond komt hiermee evt. voor hergebruik in aanmerking zonder bodemonderzoek. Om te

onderzoeken voor welke bodemfuncties eventueel een humaan risico zou kunnen optreden wanneer deze grond vrij wordt toegepast, zijn berekeningen gedaan met de Risicotoolbox¹. Zie Tabel B.1.2.

Bij de functies 'wonen met tuin', 'plaatsen waar kinderen spelen', 'landbouw' en 'moestuin/volkstuin' kan er sprake zijn van een humaan risico bij toepassing van grond uit deze zones. Daarom moet de grond voor een geplande toepassing op deze functies eerst worden onderzocht en getoetst aan de toepassingseis. Voor toepassing van deze grond op deze functies moet sowieso al een onderzoek worden gedaan, omdat het gemiddelde van de BKK-zone (industrie) niet voldoet aan de toepassingseis van deze bodemfunctie (AW en wonen).

Er kunnen tevens ecologische risico's optreden bij toepassen van industriegrond uit zone 3. Deze worden voor bovengenoemde bodemfuncties al beperkt door geen grondverzet zonder onderzoek te laten plaatsvinden. Voor de bodemfuncties 'groen met natuurwaarden', 'natuur', en 'ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie' zijn ecologische risico's ook niet uit te sluiten, maar deze zijn niet onaanvaardbaar. Het gaat immers om bestaande verontreinigingen die nu ook al in het gebied aanwezig zijn. Voor aanvoer van grond moet voldaan worden aan de toepassingseisen.

Tabel B.1.2 Risicobeoordelingen bij verschillende bodemfuncties op basis van P95 (biobeschikbaarheid lood 0,74, standaardbodem ($h=10$, $l=25$), $pH=6,5$, (getallen geven risico-index aan, getal > 1 betekent dat er sprake is van risico's)

Bodemfunctie	Humane risico's (LOOD)		Ecologische risico's		
	Zone		Zone		
	3 top	3 diep	Stof	3 top	3 diep
Wonen met tuin	2,04	2,22	Kobalt	geen	1,11
Plaatsen waar kinderen spelen	1,5	1,63	Koper	4,13	4,11
Moestuin/volkstuin	4,65	5,05	Lood	2,6	2,83
			Nikkel	1,87	2,1
			Zink	5,67	6,02
			Som-PAK	5,29	6,62
			Min. olie	3,96	4,94
Landbouw	2,04	2,22	Cadmium	1,5	1,42
Groen met natuurwaarden	geen	geen	Kobalt	geen	1,11
			Koper	4,13	4,11
			Lood	2,6	2,83
			Kwik	1,69	1,81
			Nikkel	1,87	2,1
			Zink	5,67	6,02
			Som-PAK	5,29	6,62
			Min. olie	3,96	4,94
Natuur	geen	geen	Cadmium	3	2,83
			Kobalt	geen	2,6
			Koper	5,58	5,55
			Lood	10,9	11,9
			Kwik	9,33	10
			Nikkel	2,09	2,34
			Zink	8,1	8,59
			Som-PAK	24	30
			Min. olie	3,96	4,94
Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	geen	geen	Koper	1,17	1,17
			Lood	1,01	1,1
			Zink	1,58	1,67
			Som-PAK	geen	1,13
			Min. olie	1,5	1,88

¹ Risicotoolbox bodem: Instrument voor de toetsing van bodemkwaliteit en risico's. Deze toetsing maakt onderdeel uit van het gebiedsspecifieke spoor van het bodembeleid. Zie www.risicotoolboxbodem.nl.

Bijlage 2

De bodemfunctiekaart

De bodemfunctiekaart speelt een rol bij het toepassen van grond. Bodemfunctie en bodemkwaliteit bepalen de toepassingseis in dit kader, de strengste van deze twee is bepalend voor de toepassingseis.

Sommige gebieden in de bodemfunctiekaart zijn ingedeeld onder Landbouw/Natuur vanwege de kwetsbaarheid voor bodemverontreiniging. Bijvoorbeeld het landelijk gebied (veenweidegebied, polders) is op de bodemfunctiekaart aangeduid als Landbouw/Natuur. Maar ook andere gebieden waarin eventuele bodemverontreiniging risico's kan opleveren voor mensen, dieren of gewassen zijn aangeduid als Landbouw/Natuur, zoals bijvoorbeeld de kassengebieden, de volkstuin- en schooltuincomplexen en ecologisch waardevolle gebieden.

De consequentie hiervan is dat in het generieke kader de kwaliteit van aan te brengen grond moet voldoen aan de Achtergrondwaarde. Omdat de bodemkwaliteit in deze gebieden over het algemeen voldoet aan de Achtergrondwaarde (stand-still principe) heeft dit geen ingrijpende gevolgen voor het grondverzet. In een derde deel van deze gebieden zijn er te weinig gegevens om de bodemkwaliteit vast te stellen.

De betreffende gebieden zijn weergegeven in Tabel B2.1.

De functieklassen wonen en industrie

Er is voor gekozen om binnen de regio alle gebieden met woondoeleinden (inclusief de boerenerven) in te delen in de functieklassse Wonen, ook al is er soms sprake van weinig bodemcontact door de mens (bij wonen zonder tuin). Stadsparken en sportvelden vallen ook onder wonen, behalve als ze ecologisch waardevol zijn of vallen binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS), tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland (NNN) genoemd of Groene As.

Bedrijventerreinen, rijks- en hoofdverkeerswegen en de bodem onder spoorwegen en rangeerterreinen, inclusief bermen, zijn ingedeeld onder Industrie. Overige infrastructuur is vanwege het detailniveau niet op de kaart ingetekend, maar valt eveneens onder de bodemfunctieklasse Industrie.

Tabel B2.1 Gevoelige gebieden

Gemeente/ dorp	Zone	Bodemkwaliteitsklasse	Gebruik
Amstelveen	1	AW	Schooltuinen Bankrasflora, Middenhoven, Amstelflora en Akkerbloem Volkstuincomplex De Duiker, Langs de Akker en Nesserlaan Amsterdamse Bos Landelijk gebied (Bovenkerkerpolder, Legmeerpolder, Middelpolder onder Amstelveen, Nes a/d Amstel)
	4	>Industrie	Oever Ringvaart Haarlemmermeer (Amsterdamse Bos), stukje bij rotonde Colijnweg-Schipholweg (Amsterdamse Bos)
	Te weinig	-	Landelijk gebied (Middelpolder)
Ouder-Amstel	2	Wonen	Landelijk gebied Duivendrecht
	3	Industrie	Volkstuin Natuurgenot, De Federatie en Nieuw Vredelust
	Te weinig	-	Landelijk gebied Ouderkerk aan de Amstel (Groot-Duivendrechtse polder, Klein-Duivendrechtse polder, polder De Nieuwe Bullewijk Landelijk gebied (Polder de Ronde Hoep, Holendrechtse- en Bullewijkpolder) Groengebied rondom De Poel Groengebied rondom Ouderkerkerplas
Diemen	1	AW	Buurtmoestuin Sweetgrass in de Polder Diemberbos Landelijk gebied (Overdiemen, Gemeenschapspolder, Overdiempolder, Stammerdijk) Penbos Natuurpark Spoorzicht
	3	Industrie	Buurtmoestuin de Prinses op de Erwt en de Harmonie Volkstuin Ontspanning na Arbeid (ONA)
	Te weinig	-	Landelijk gebied (Diempolder, deel Overdiempolder, PEN-eiland)
	gesaneerd	leeflaag	Diempolder
Aalsmeer	1	AW	Schinkelbos Landelijk gebied (Schinkelpolder)
	3	Industrie	Landelijk gebied (eilandjes in Westeinderplassen en ten noorden van de Uiterweg) Kassengebied Eilandjes Molenpoel en bij Oosteinderweg
Uithoorn	1	AW	Kassengebied en landelijk gebied Kudelstaart
	2	Wonen	Landelijk gebied (Meerwijk, De Banken, Noorder Legmeer- en Thamerpolder)
	3	Industrie	Landelijk veenweidegebied De Kwakel Landelijk gebied (Uithoornsche polder) Eilandjes in Zijdelmeer Volkstuin Achter de Vuurlijn (De Kwakel)

Bodemkwaliteitskaart Amstelland en Meerlanden
versie 2019

Bodemfunctiekaart

Legenda

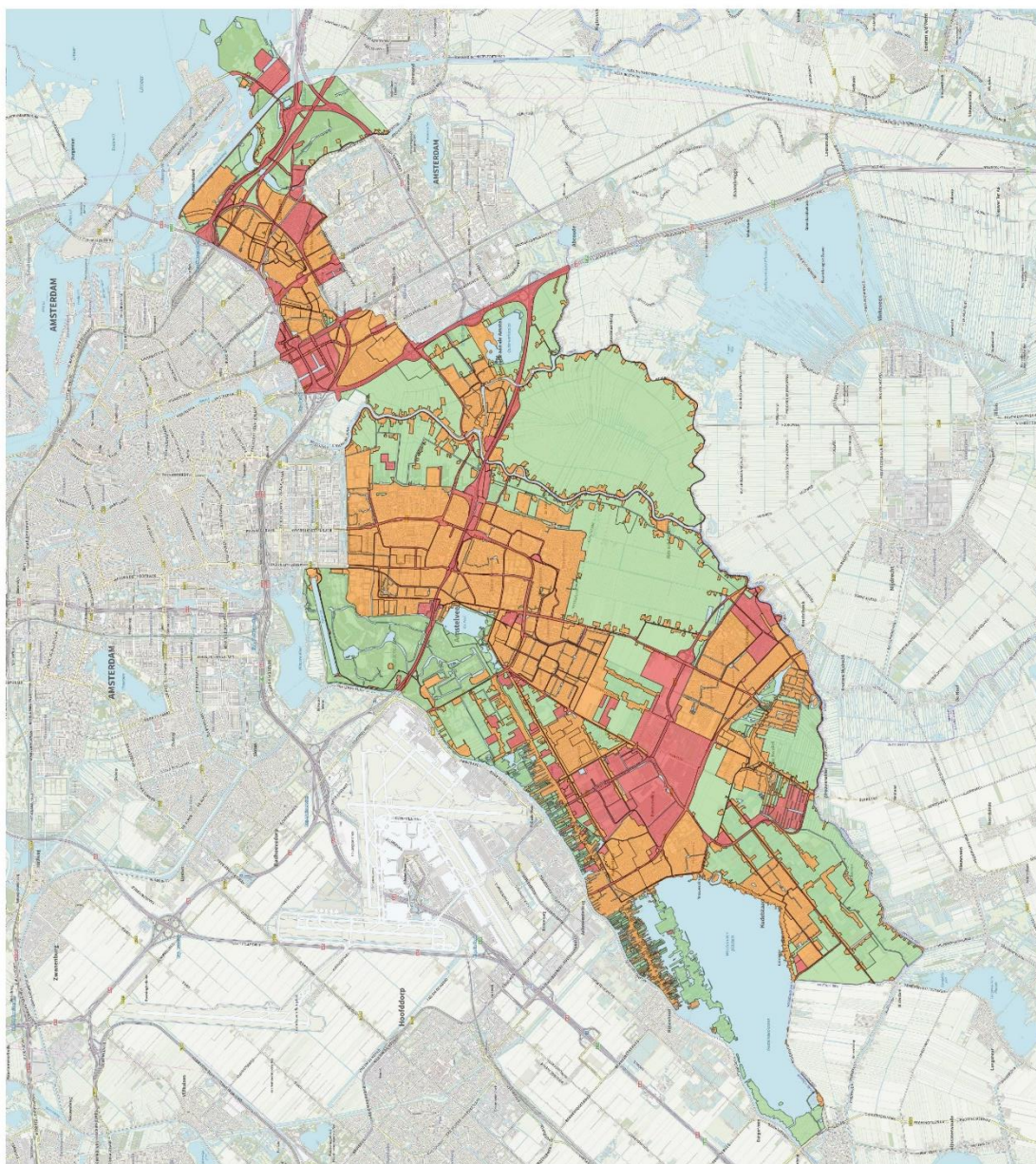
- Landbouw/Natuur
- Wonen
- Industrie

1 0 1 2 3 km

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Bijlage 2

Bijlage 3

De bodemkwaliteitskaart

Voorwaarden voor gebruik van de bodemkwaliteitskaart

Aan het gebruik van een bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de grond is een aantal voorwaarden verbonden. Deze luiden als volgt:

- De bodemkwaliteitskaart moet zijn opgesteld overeenkomstig de *Richtlijn bodemkwaliteitskaarten*, sept. 2007 en wijziging per 1-4-2011 [Lit. 4];
- De locatie van herkomst moet onderdeel uitmaken van de bodemkwaliteitskaart;
- De ontgravingsdiepte moet in overeenstemming zijn met de laagdikte die door de bodemkwaliteitskaart wordt beschreven;
- Als de partij grond/baggerspecie ook is voorzien van een geldig ander bewijsmiddel (partijkeuring, erkende kwaliteitsverklaring) dan geldt dat andere bewijsmiddel als milieuhygiënische verklaring, omdat deze een directere uitspraak doet over de kwaliteit van de betreffende partij grond of baggerspecie.
- Als de 95-percentielwaarde van de zone van herkomst groter is dan de Interventiewaarde, moet via invoer van de 95-percentielwaarde in de risicotoolbox zijn vastgesteld dat op de locatie van toepassing bij die 95-percentielwaarde geen overschrijding van het saneringscriterium plaatsvindt. Is dat wel het geval dan moet de toe te passen grond een aanvullend onderzoek ondergaan.
- Wanneer tijdens de uitvoering afwijkingen worden geconstateerd door onvoorziene omstandigheden, waardoor alsnog sprake is van een verdachte locatie (bijvoorbeeld als gevolg van activiteiten of waarnemingen) is de bodemkwaliteitskaart niet van toepassing en moet alsnog aanvullend onderzoek worden gedaan.

De bodemkwaliteitskaart is opgesteld volgens de acht stappen in de *Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten* (sept 2007). De stappen zijn niet precies zo genoemd in deze Nota, maar zijn wel gebruikt in het proces.

Vorbereiding en bewerking data

Ter voorbereiding van de data zijn de bodemonderzoeken, die zijn uitgevoerd sinds 2013, ingevoerd in het bodemGIS Nazca. Met deze nieuwe gegevens, inclusief de oude gegevens vanaf 1999 (die er alleen in kunnen blijven als geen veranderingen zijn opgetreden), zijn de berekeningen van gehalten opnieuw uitgevoerd. Hiervoor is de data eerst bewerkt volgens de hieronder beschreven stappen:

- Gegevens van locatiespecifieke verontreinigingen, zoals bijvoorbeeld minerale olieverontreinigingen bij een tankstation, zijn niet meegenomen aangezien zij geen beeld geven van de algemene diffuse bodemkwaliteit in dat gebied;
- Gegevens van nadere onderzoeken, saneringsonderzoeken, tankonderzoeken, saneringsevaluaties en monitoringen zijn buiten beschouwing gelaten, omdat dit onderzoeken zijn die zich concentreren op een locatiespecifieke verontreiniging en ze niet de diffuse achtergrondwaarde vertegenwoordigen;
- Alle geschikte gegevens zijn per zone onderverdeeld in drie bodemlagen, namelijk de top laag (maaiveld – 0,5 m-mv), dieptelaag (0,5 – 2,0 m-mv) en de laag dieper dan 2 meter (>2,0 m-mv);
- Gehalten beneden de detectielimiet zijn vervangen door een bruikbaar gehalte bestaande uit de detectielimiet x 0,7;
- Oude gegevens, van vóór 2013 zijn in principe niet meegenomen in de berekeningen. Deze gegevens zijn zo oud dat ze geen betrouwbaar beeld meer geven. Alleen op enkele plekken, waar geen nieuwere gegevens van de bodemkwaliteit beschikbaar zijn en er geen bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden is data ouder dan 2013 nog gebruikt;
- De gegevens zijn weergegeven op kaart. Van alle geschikt bevonden monsters zijn de coördinaten bepaald en zijn de analyses getoetst aan de Achtergrondwaarden en de Maximale Waarden voor de kwaliteitsklassen Wonen en Industrie.

Indeling in deelgebieden

Om een gebied in te delen in bodemkwaliteitszones wordt gekeken naar enkele criteria die de bodemkwaliteit in een gebied bepalen en duidelijk verschillen van andere gebieden of wijken in de stad. Voor de regio Amstelland en Meerlanden zijn deze criteria:

- Bodemopbouw (o.a. wel of niet opgehoogd);
- Ophooggeschiedenis;
- Gebruik van de bodem (wonen, industrie, landelijk gebied).

Om te toetsen of de zones van de vorige BKK nog juist zijn, zijn getoetste bodemonderzoeken bekeken om te zien of er gebieden binnen een zone waren met duidelijk hogere of lagere gehalten. In enkele gevallen leidde dat tot een aanpassing van de zone-grens of afsplitsing van een deel van een zone. De indeling in deelgebieden is, behalve op de kaart, ook weergegeven in tabellen in Bijlage 3A.

Bodemkwaliteitsklassen per zone

Met behulp van de oude (aangepaste) bodemkwaliteitskaarten zijn berekeningen gemaakt van de achtergrondgehalten per deelgebied om de bodemkwaliteit met de nieuwste data te bepalen. Per bodemlaag en zone zijn berekeningen gedaan voor de volgende stoffen: metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink), PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen), PCB's (som 7) en minerale olie. De uitkomsten zijn getoetst aan de Achtergrondwaarden en de Maximale Waarden voor de kwaliteitsklassen Wonen en Industrie. De volgende statistische parameters zijn bepaald: gemiddelde, 5-, 25-, 50-, 75-, 80- en 95-percentielwaarde, heterogeniteitsindex, laagste waarde, hoogste waarde en aantal waarnemingen.

De waarden zijn omgerekend naar standaardbodem (25% lutum en 10% humus) om de resultaten van verschillende bodems en zones onderling vergelijkbaar te maken. De resultaten bleken in sommige gevallen af te wijken van eerdere bodemkwaliteitskaarten. Zones met vergelijkbare kwaliteit zijn samengevoegd, waardoor 4 bodemkwaliteitszones ontstonden, waarvan bovenstaande statistische parameters zijn bepaald. De uitkomst (eindoordeel) van deze toetsing is weergegeven in Tabel B3.1. De uitkomst van deze tabel heeft als basis gediend voor het bepalen of gebiedsspecifiek beleid nuttig kan zijn.

Uit de kaarten blijkt dat meer dan de helft van de regio in zone 1 valt en dus schoon is (de grond voldoet aan de Achtergrondwaarde). Echter, een kwart van het gebied is niet gezoneerd (te weinig gegevens of infrastructuur). In zone 2, met kwaliteit Wonen, voldoet ruim een derde van het grondgebied niet aan de bodemfunctie Landbouw/Natuur. Dit betreft het landelijk gebied van de Duivendrechtse Polder en delen van het landelijk gebied in Uithoorn (Meerwijk, De Banken, Noorder Legmeer- en Thamerpolder).

Het grootste deel van zone 3 voldoet niet aan de bodemfunctie, meer dan driekwart van het gebied heeft de bodemfunctie Landbouw/Natuur of Wonen. Het betreft hier onder andere enkele woonwijken in De Kwakel, delen van Ouderkerk aan de Amstel, de oudere woonwijken van Amstelveen en Diemen, de volkstuinparken in Ouder-Amstel en de eilandjes in de Westeinderplassen.

Tabel B3.1 Eindoordeel bodemkwaliteitszones (toplaag (mv tot 0,5 m-mv), diepe laag (0,5 tot 2,0 m-mv) en oorspronkelijk maaiveld (dieper dan 2,0 m-mv))

Zone	Bodemfunctie-klasse	Kwaliteitsklasse ontvangende bodem (gemiddelde)	Kwaliteitsklasse bij ontgraven (80-percentiel, P80)	Toepassingseis	Mogelijkheden hergebruik (ontgravingskaart)*
1 (top en diep)	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde (overal toepasbaar)
	Wonen				
	Industrie				
1 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring		77,6% niet bekend
	Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen	20,3% niet bekend
	Industrie	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen	2,1% niet bekend
2 (top en diep)	Landbouw/natuur	Wonen	Wonen	Achtergrondwaarde	31,6% voldoet niet aan functie
	Wonen	Wonen	Wonen	Wonen	68,4% voldoet aan functie
	Industrie				
2 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Industrie	Industrie	Achtergrondwaarde	10,5% voldoet aan functie
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring		
	Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	
		Industrie	Industrie	Wonen	
	Industrie	Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen	25,4% voldoet niet aan functie
		Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	
		Industrie	Industrie	Industrie	
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen	
3 (top en diep)	Landbouw/natuur	Industrie	Industrie	Achtergrondwaarde	87,1% voldoet niet aan functie
	Wonen	Industrie	Industrie	Wonen	12,9% voldoet aan functie
	Industrie	Industrie	Industrie	Industrie	
3 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Niet toepasbaar
		Industrie	Industrie		
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring		
	Wonen	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	
		Industrie	Industrie	Wonen	56,3% voldoet aan functie
		Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen	
	Industrie	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde	
		Industrie	Industrie	Industrie	
4 (top en diep)	Landbouw/natuur	>Industrie	>Industrie	AW	Niet toepasbaar
	Wonen	>Industrie	>Industrie	Wonen	
4 (oorspr. maaiveld)	Landbouw/natuur	Eerst NEN-onderzoek	Eerst partijkeuring	Nader te bepalen	Nader te bepalen
	Wonen				
1A en 1B	Industrie	Aanvankelijk Achtergrondwaarde, maar geb.specifiek beleid beïnvloedt de kwaliteit		Industrie (geb.specifiek)	Gebiedsspecifieke mogelijkheden

* Grond afkomstig uit de betreffende zone (zie ontgravingskaart, Bijlage 3C en Bijlage 5 (op basis van P80) is volgens deze kolom in de eigen zone of elders toe te passen (bijv. zone 2 heeft kwaliteit wonen, het deel van het grondgebied van deze zone met de functie wonen kan deze kwaliteit grond ontvangen)).

Betrouwbaarheid en statistische kentallen

De *Richtlijn* schrijft voor dat, om een voldoende betrouwbaar beeld van de bodemkwaliteit van een gebied te hebben, de zones tenminste aan de volgende voorwaarden moeten voldoen:

- Van elke zone en bodemlaag moeten tenminste 20 meetgegevens bekend zijn. Van elk niet-aaneengesloten deel van een zone moeten tenminste 3 meetgegevens beschikbaar zijn;
- In elke zone moeten de gegevens voldoende verspreid liggen zodat, als een gebied in 20 gelijke vlakken wordt verdeeld, er in tenminste 10 vlakken één of meer waarnemingen zijn;
- Er zijn geen gebieden in een zone met duidelijk afwijkende gehalten of op- of aflopende gehalten.

Van enkele gebieden is het nodig gebleken om aanvullende bodemonderzoeksgegevens te verzamelen. Dit is gebeurd door voornamelijk oudere bodemonderzoeken te selecteren van locaties waar geen bouwactiviteiten, of andere activiteiten in de bodem hebben plaatsgevonden.

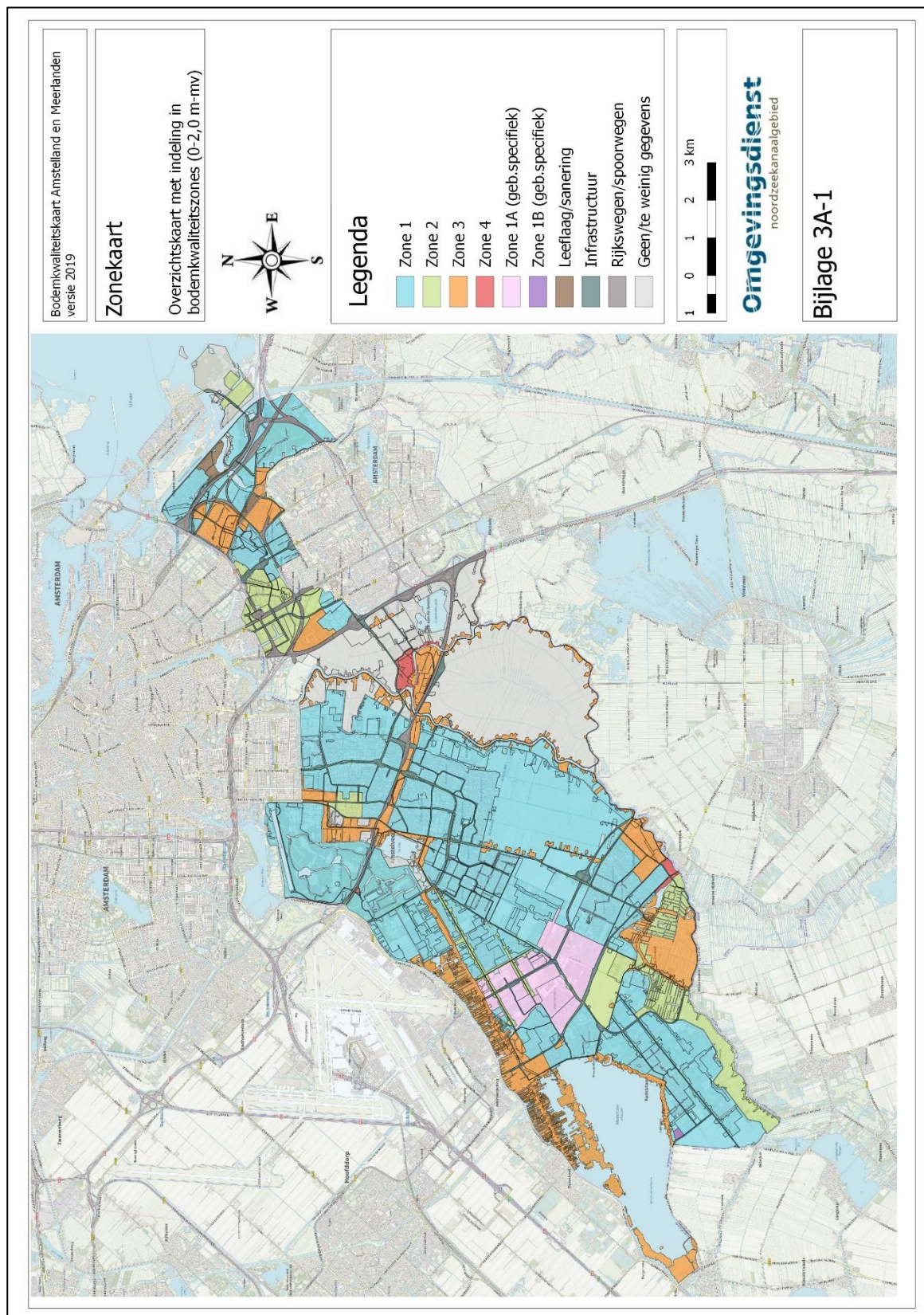
In de zones waar sprake is van voldoende gegevens zijn deze ook voldoende gelijkmatig verspreid.

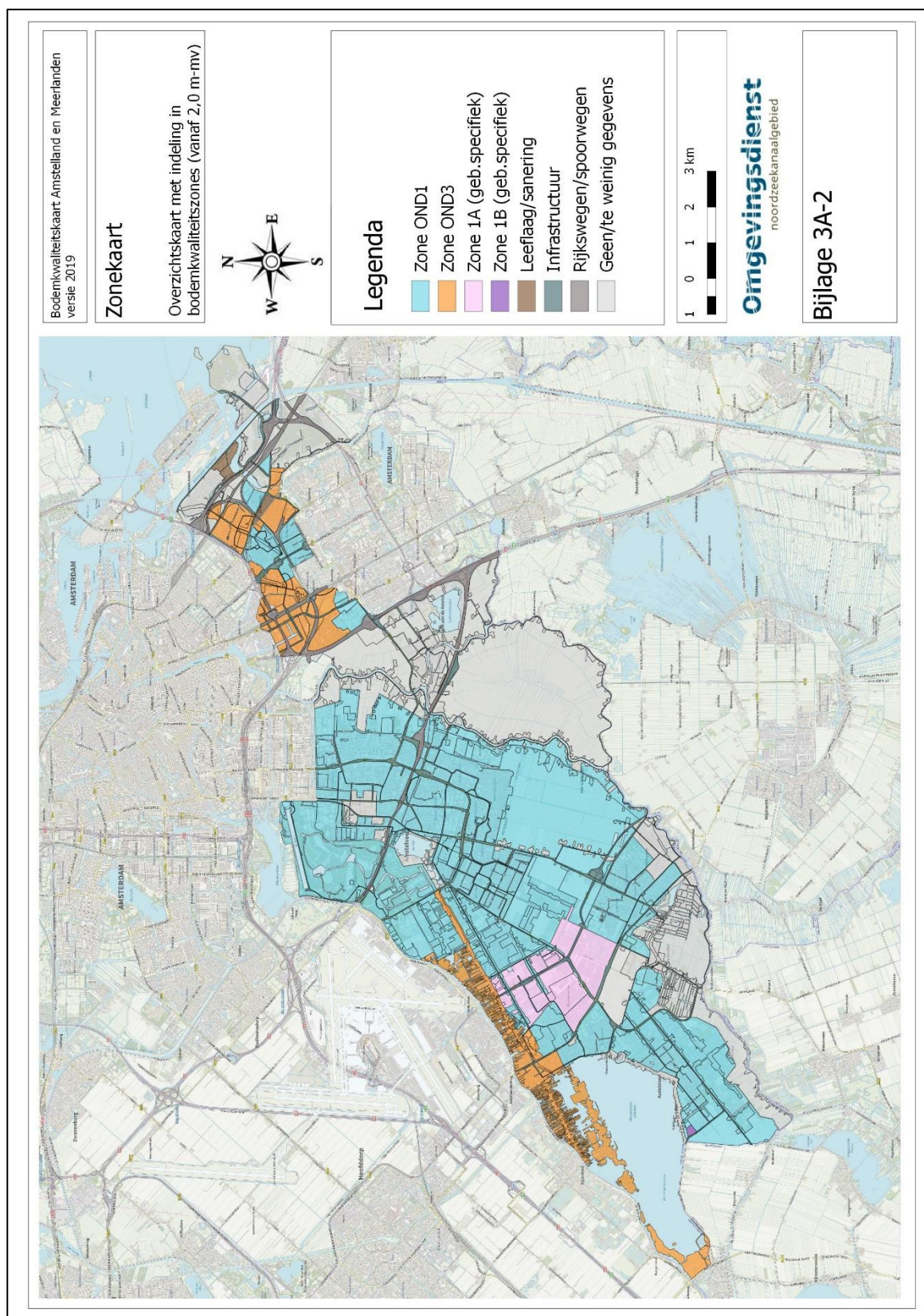
Ondanks het feit dat de indeling van zones zo is gekozen dat binnen een gebied een vergelijkbare bodemkwaliteit kan worden verwacht, is er binnen de zone toch een bepaalde mate van variabiliteit aanwezig. De meeste gehalten zullen rond het gemiddelde liggen, maar er zijn ook hoge en lage gehalten. De percentielwaarde, bijvoorbeeld het 80-percentiel (P80), geeft het getal aan waar 80% van de gehalten onder ligt.

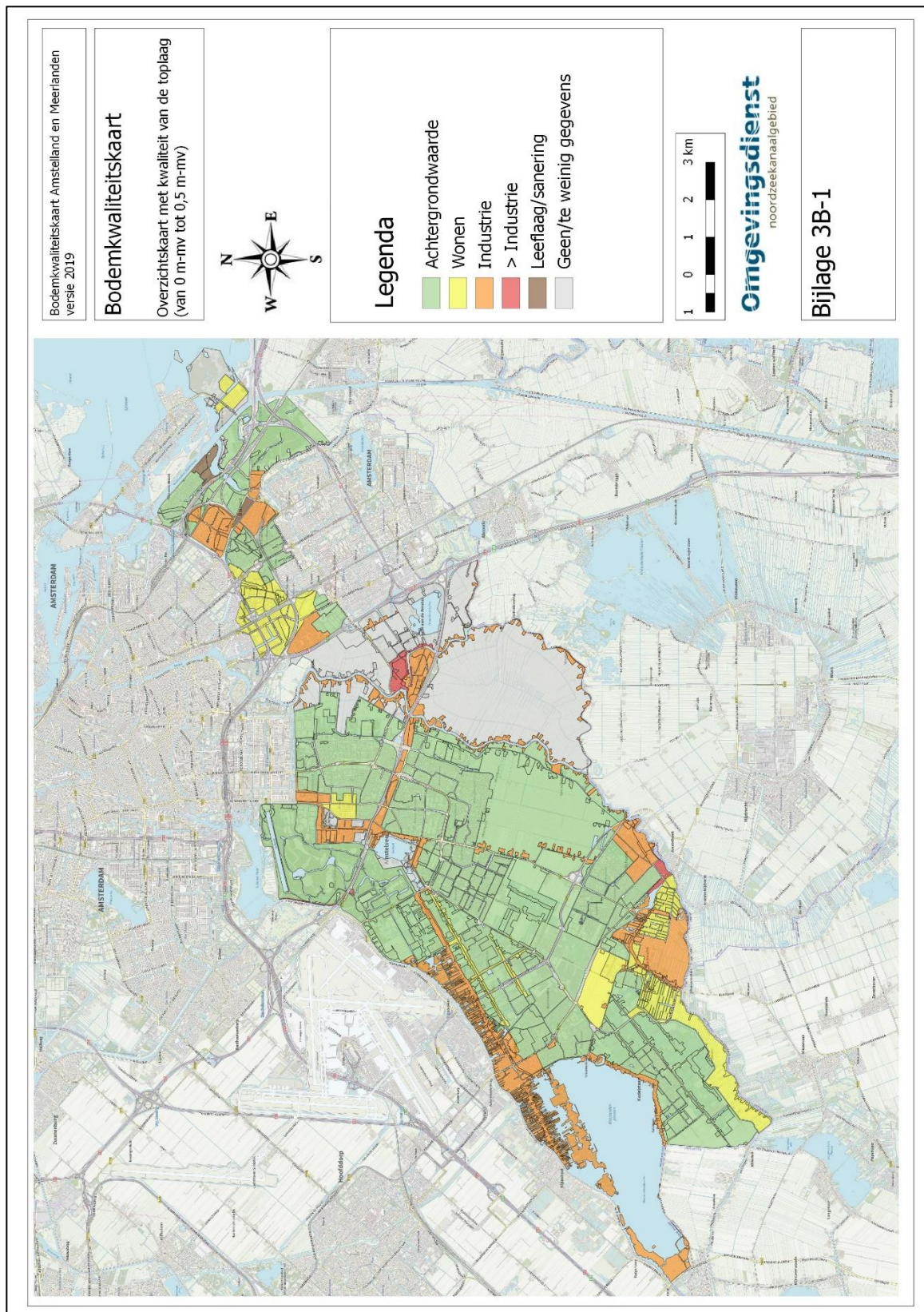
Bijlage 3A t/m 3D

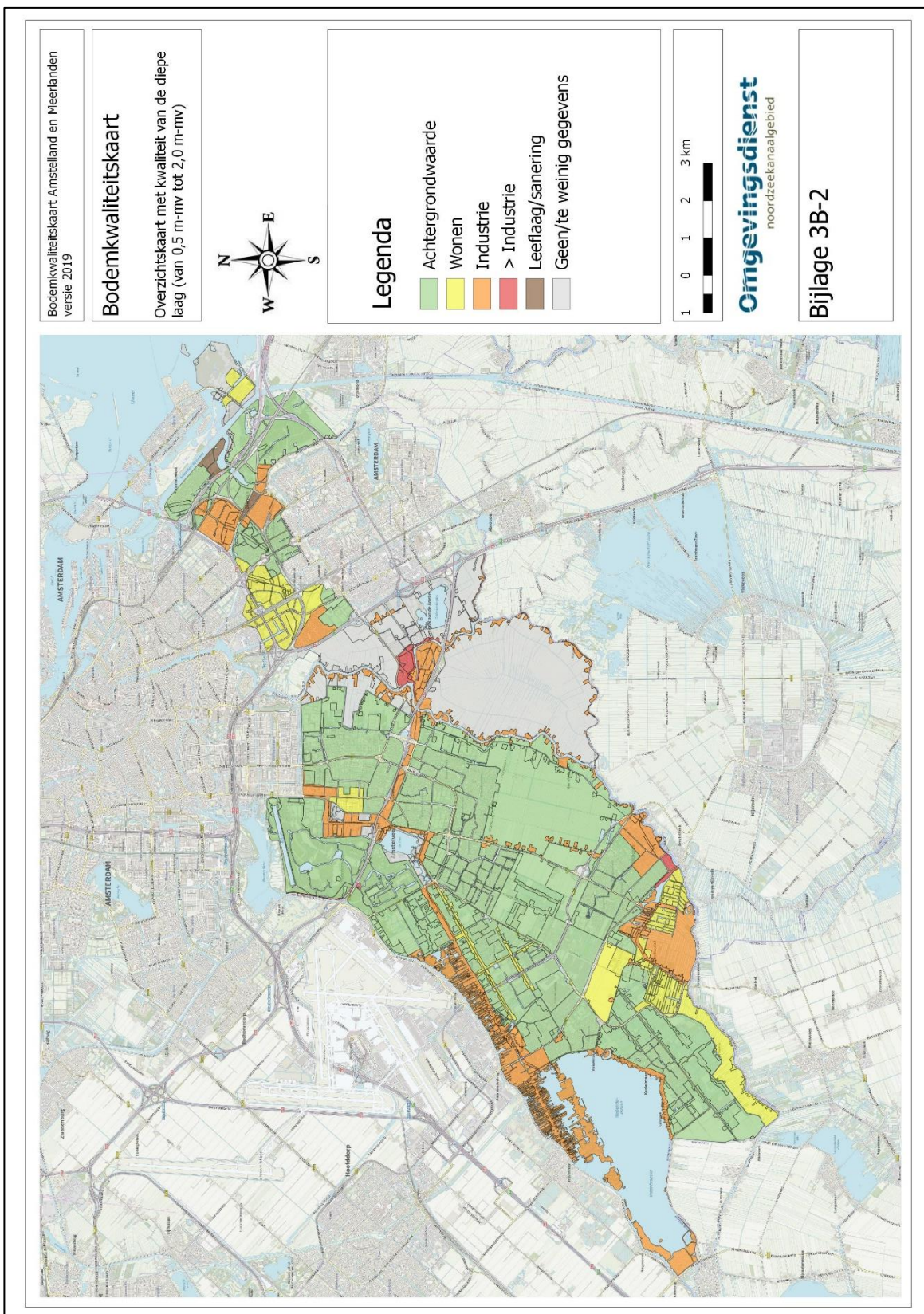
Kaarten BKK

- 3A-1 Zonekaart (toplaag en diepe laag (tot 2,0 m-mv)
- 3A-2 Zonekaart oorspronkelijk maaiveld (vanaf 2,0 m-mv)
- 3B Bodemkwaliteitskaart op basis van gemiddelde per zone (3 dieptetrajecten)
- 3C Ontgravingskaart op basis van 80-percentielwaarde (3 dieptetrajecten)
- 3D Toepassingskaart (3 dieptetrajecten)

Bodemkwaliteitskaart Amstelland en Meerlanden
versie 2019

Bodemkwaliteitskaart

Overzichtskaart met kwaliteit van het oorspronkelijk maaiveld (vanaf 2,0 m-mv)

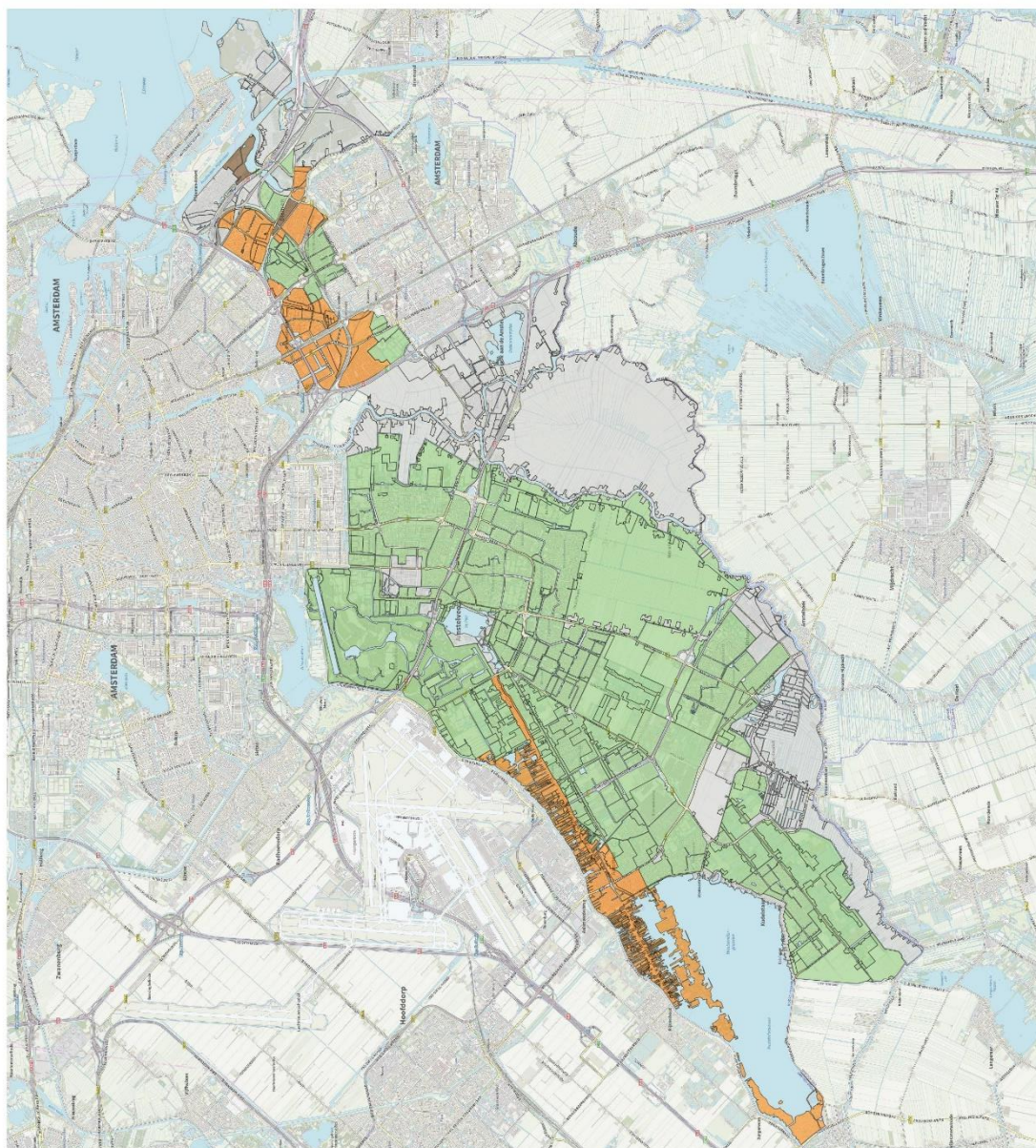
Legenda

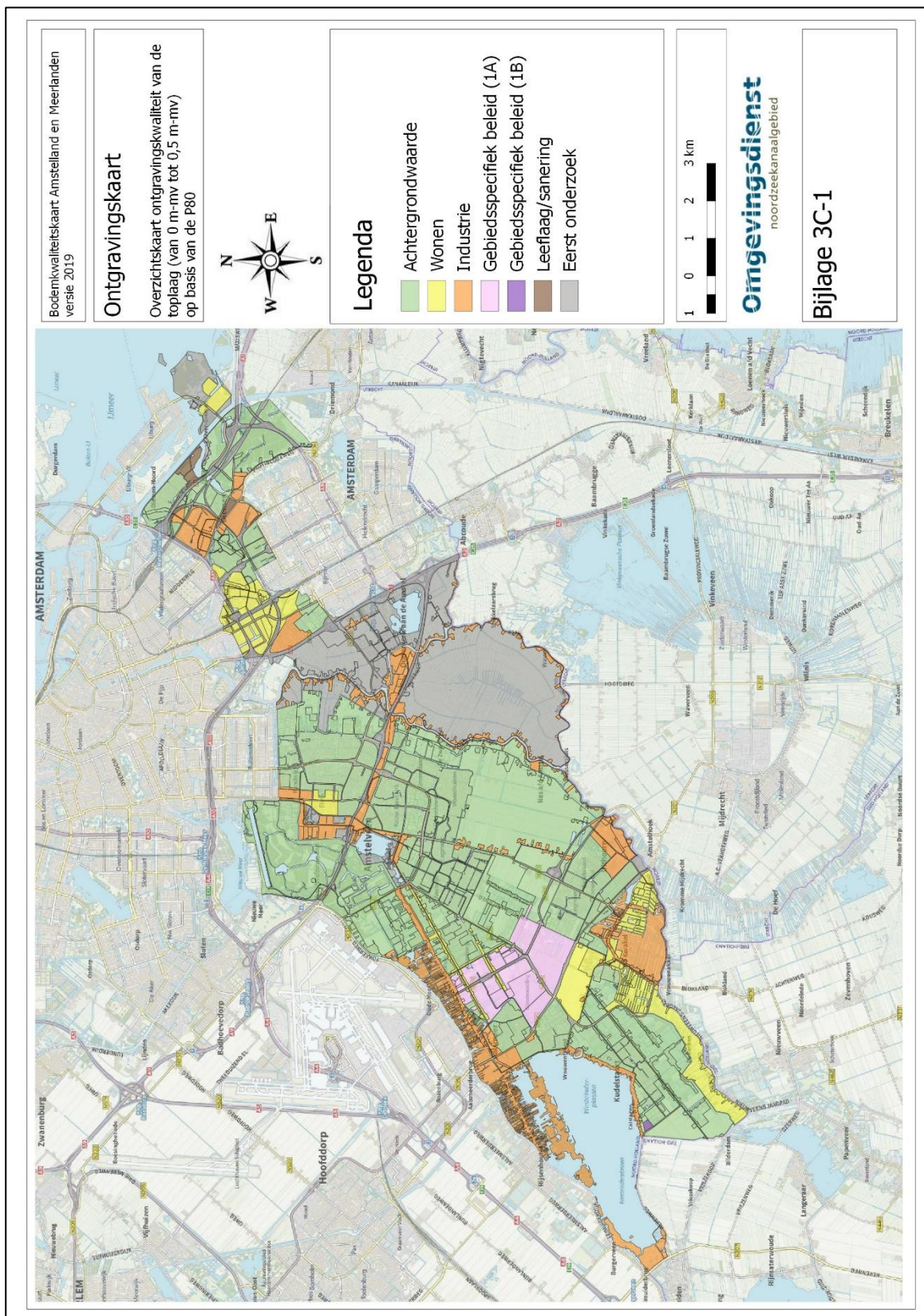
- Achtergrondwaarde
- Industrie
- Leeflaag/sanering
- Geen/te weinig gegevens

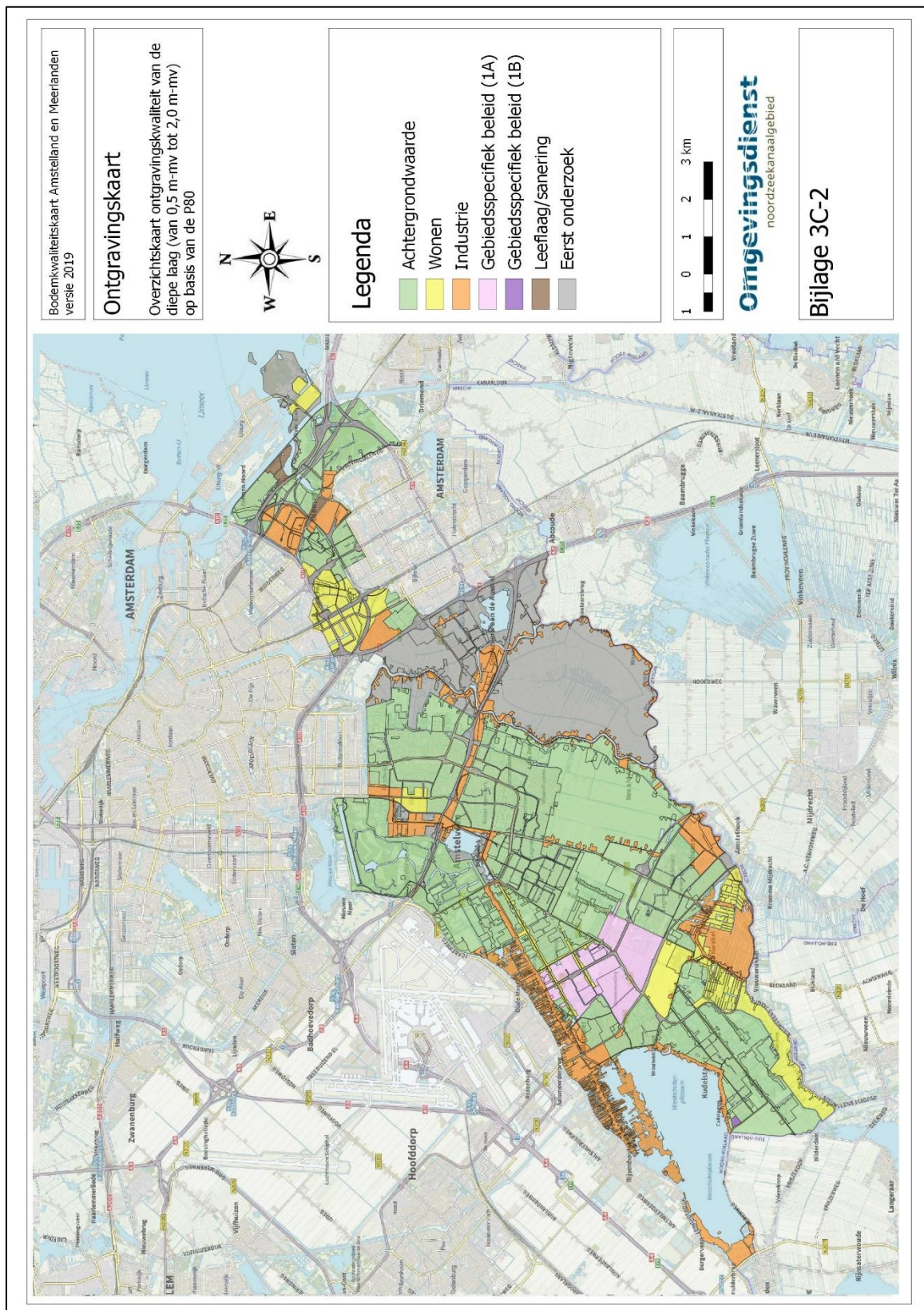
1 0 1 2 3 km

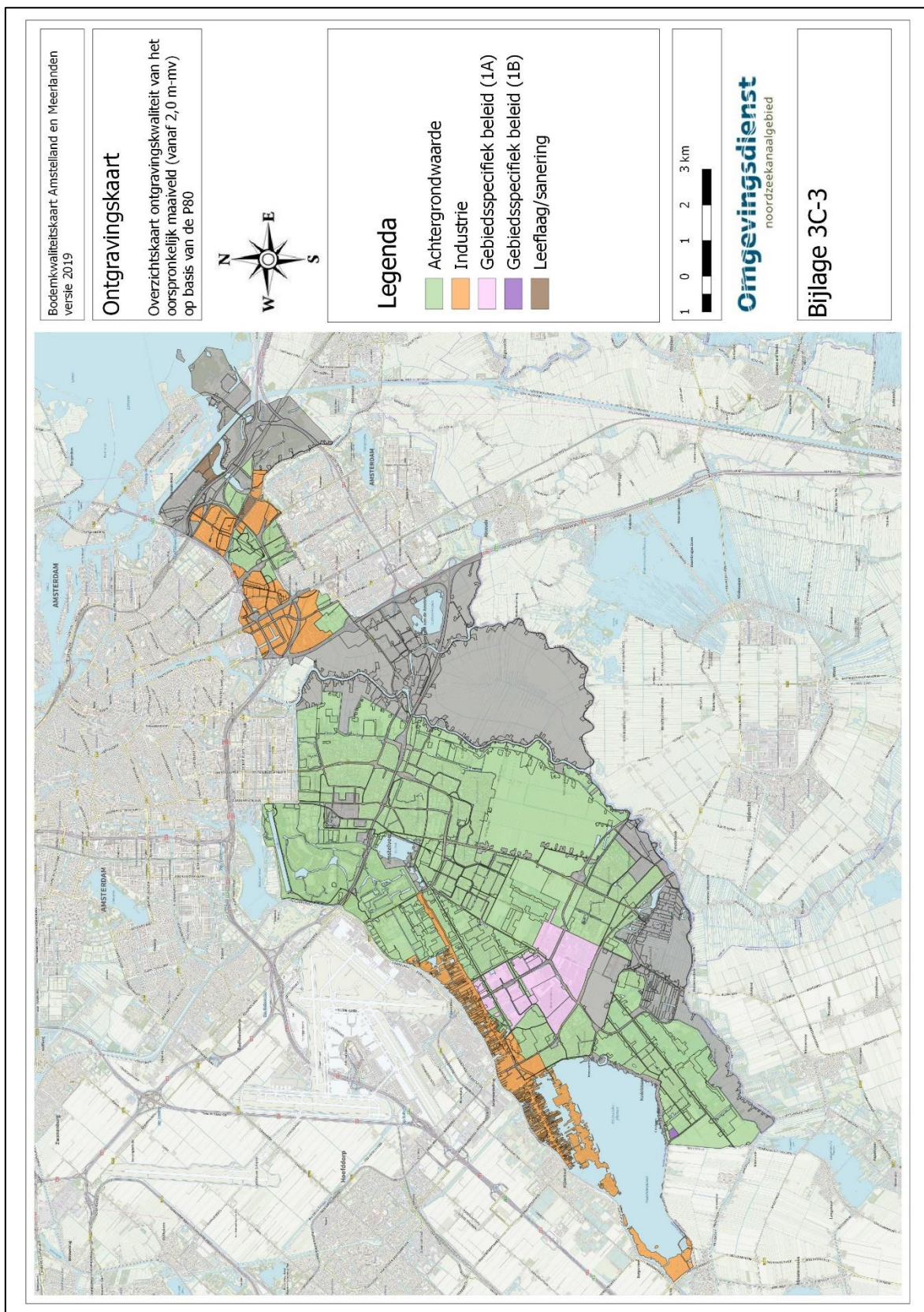
Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

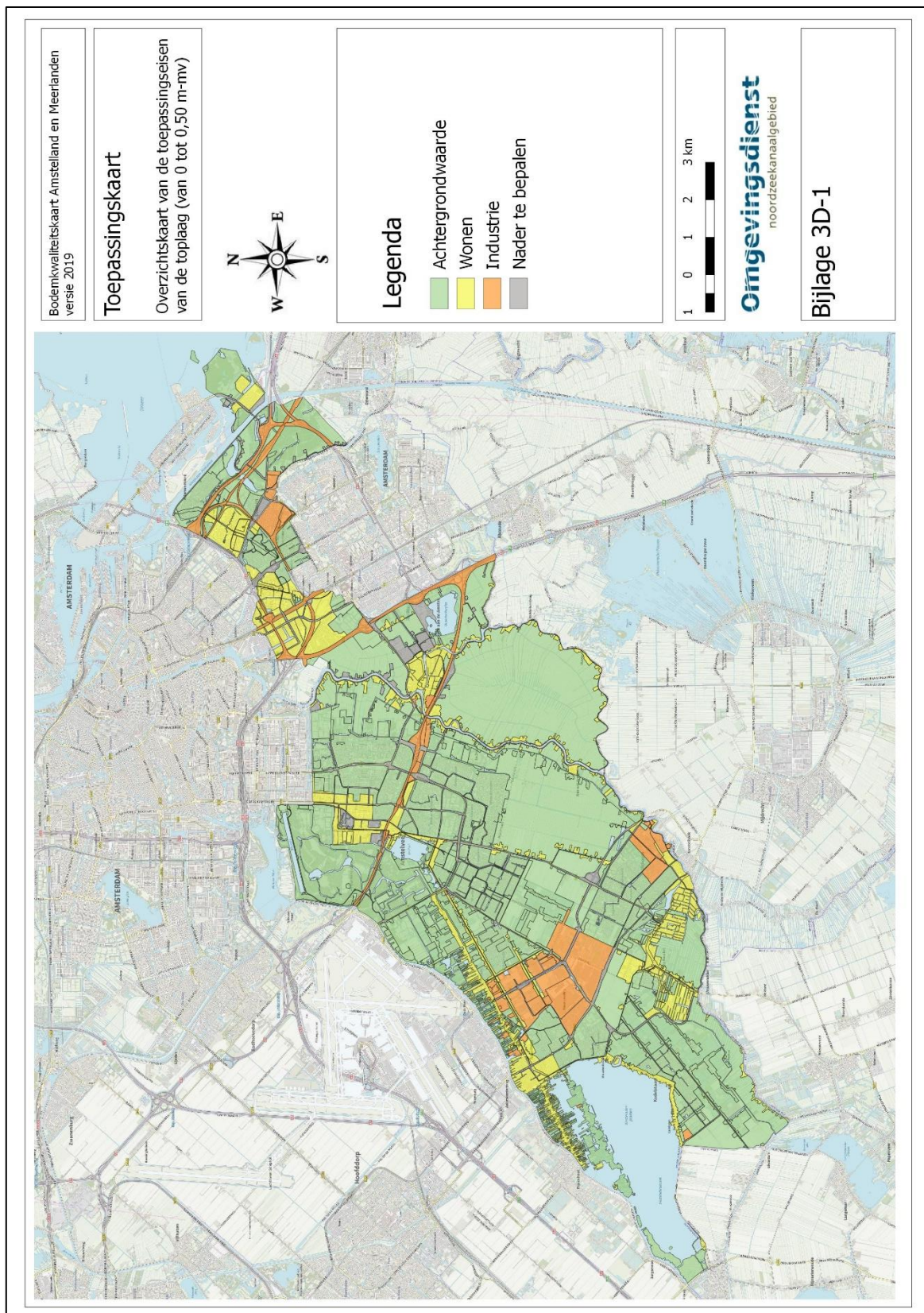
Bijlage 3B-3

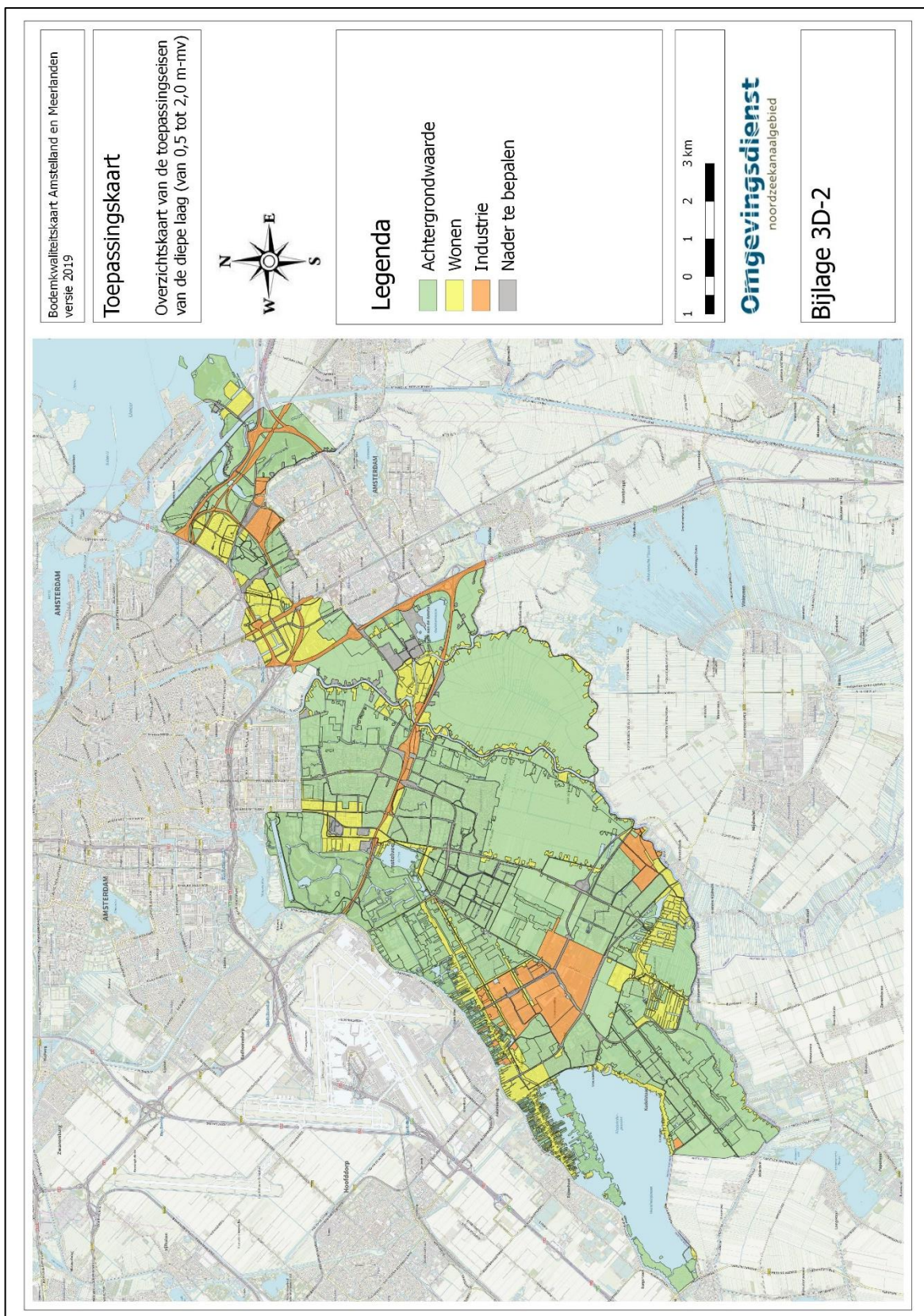

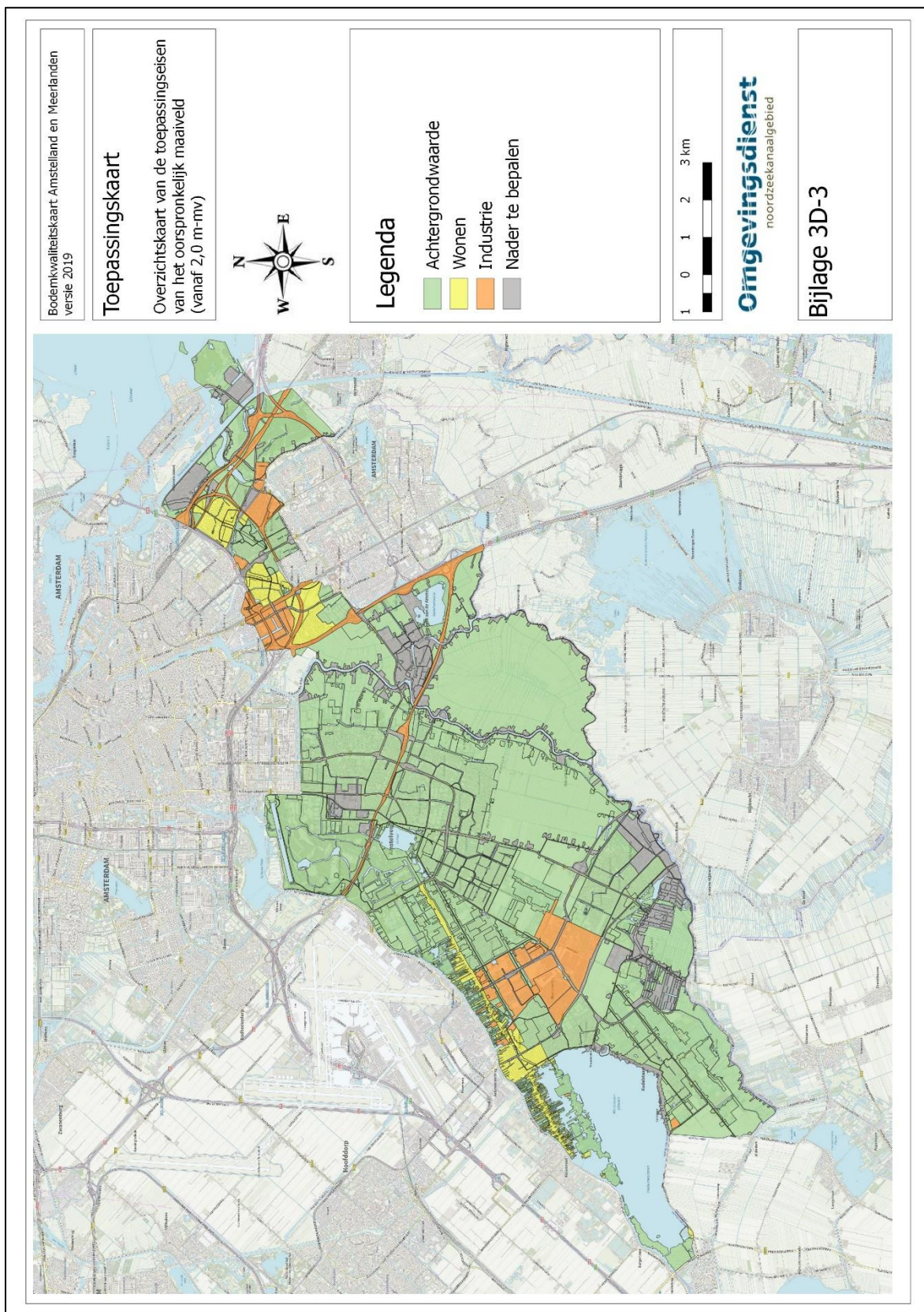

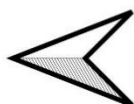
Bijlage 4**Lijst en kaart met uitgesloten locaties****(Locatiespecifieke verontreinigingen)**

Locatienaam	Rapportnummer
Aalsmeerderweg 509	T.13.7257
Aart van der Neerweg 1 -3	4604-90045
Achter het Kampje 2a	2012242
Ambachtenstraat 49 Ouderkerk aan de Amstel	BO 8227
Amsteldijk Zuid 198	1407G456
Amsteldijk Zuid 198	424
Amsterdamseweg 221	R13-B135
Amsterdamseweg 264	14020
Amsterdamseweg 342-348	NEAM141119
Amsterdamseweg 467	R15-B188
Amsterdamseweg 513	R13-B159
Boterdijk 33-35	142361
Bovenkerkerweg 83b	25175
Diempolderweg 2	proj. nr. 2009257/am/sh
Dr. Schaepmanlaan 5-7	21976
GPA deelgebied 7 (America)	079627748A
GPA deelgebied 9 (Azie)	140945
Groenelaan 2	VWB00215
Heemraadschapslaan 20	14-2261-R01JV
Hoofdweg 76	120909
Iepenlaan 46&48	NEN.2015.0005
Industrieweg 15	13132-rap
Jac. P. Thijsselaan 9	MT.13208
Kostverlorenhof 2 e.o.	16HB0629
Kostverlorenkade 23-25	R17-B209
Kudelstaartseweg 100	B012254
Legmeerdijk 303 VBA Oost	T.13.7073
Loopveld 7 veld 18	P17-0337-010
Machineweg 25-27	271599
Mgr.dr. H. Poelslaan ong	21503
Mijnsherenweg 52	12046916
Molenweg 9 T/M 15 Amstelveen	NC803.0200/068G
Nieuwe Karselaan 38-42	A0587
Nijverheidsstraat 4-6	Aw89.006kt.rap.doc
Noordvork Deellocatie 3: Stommeerkade 35b Aalsmeer	11239-rapp1
Noordvork Deellocatie 6: Stommeerkade 35d	09217 rapp1
Oosteinderweg 248	13750
Oosteinderweg 248	R16-B518 (versie 2)
Oosteinderweg 60	R14-B132
Oostelijke Poeloevers (Handweg 71-119)	B15.6110/R6110/MV
Ouderkerkerlaan sportveld	RW1929-106-287/17-004.246
Overdiemerweg 35 (380 kV-station)	15J057.RAP006.FG.NL
Prinses Beatrixlaan 3	R12-B495
Prinses Beatrixlaan 3	R14-B532
Rijksweg A9 (Q8 zuidzijde)	1300402A

Locatienaam	Rapportnummer
Ringdijk BP 11	P13M0015
Uiterweg 139	0214MIL4228
Uiterweg 168	13.033.002
Uiterweg 89	0501601A
Verrijn Stuartweg 52 Acifitterrein	Project 2498
Visseringweg/Venserweg (vml. vuilstort)	20120889-02
Zonnestein 66	17HB0521v2
Zwarteweg 69-75	150106
Zwarteweg 77-77A	20041941/PVIA
Zwarteweg 77-77A	15HB0338

Bodemkwaliteitskaart regio Amstelland-Meerlanden
versie 2019

Monsters/ onderzoeken die zijn
uitgesloten van de
bodemkwaliteitskaart

Legenda

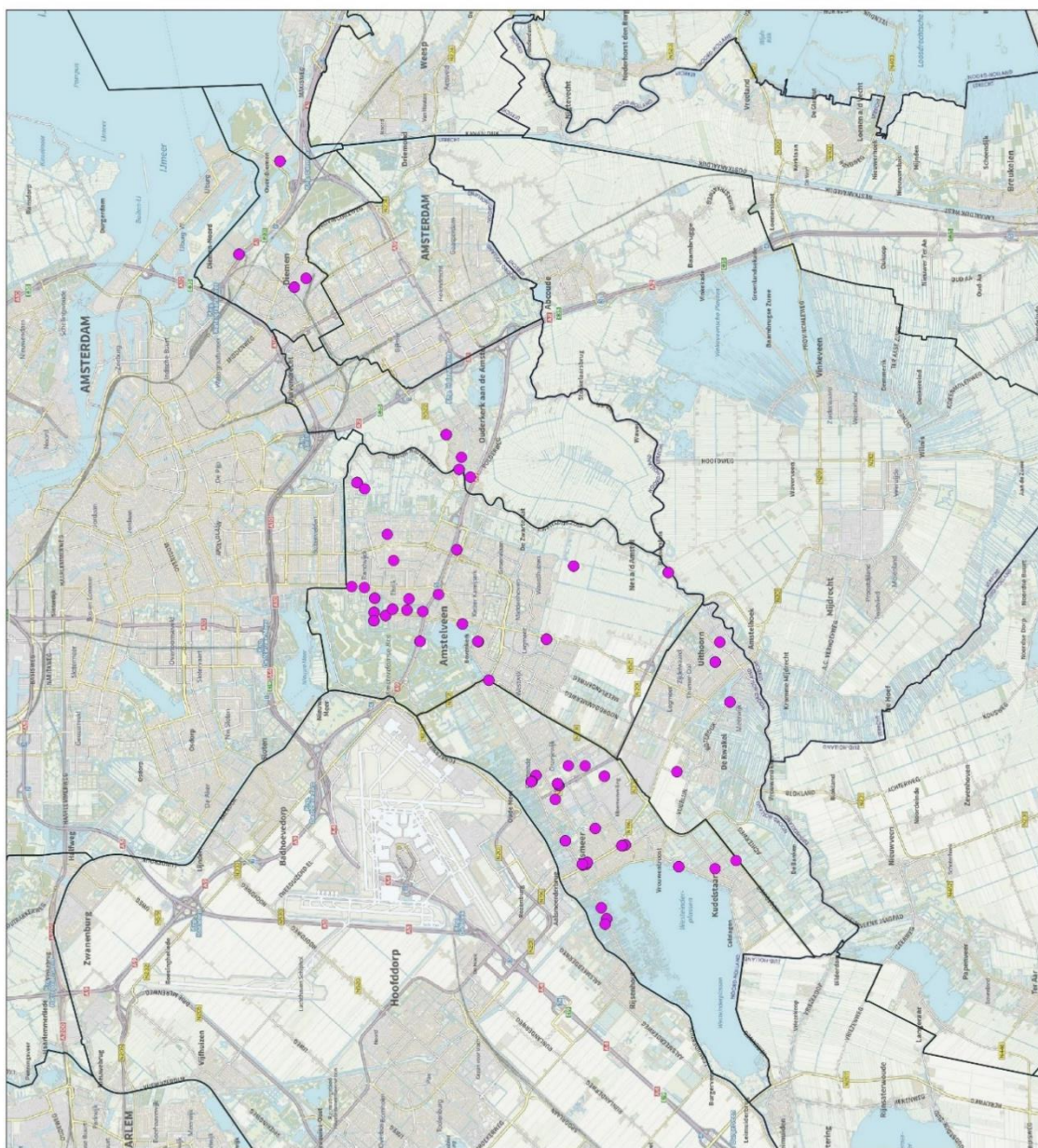
Monster met locatiespecifieke
verontreiniging/ ongeschikt
voor bodemkwaliteitskaart

omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Bijlage 4

get: juni 2019

Bijlage 5

Berekende statistische kentallen

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Generieke Maximale Waarden (in mg/kg)

Stoffen	AW	MW wonen	MW industrie	I-waarde bodem
Barium ²				920
Cadmium	0,6	1,2	4,3	13
Cobalt	15	35	190	190
Koper	40	54	190	190
Kwik	0,15	0,83	4,8	36
Lood	50	210	530	530
Molybdeen	1,5	88	190	190
Nikkel	35	39	100	100
Zink	140	200	720	720
PAK	1,5	6,8	40	40
Minerale olie	190	190	500	5000
PCB (som7)	0,02	0,04	0,5	1

Kleurcodes	
	Voldoet aan Achtergrondwaarde (AW)
	Voldoet aan Maximale Waarde Wonen
	Voldoet aan Maximale Waarde Industrie
	Overschrijdt Maximale Waarde Industrie

Kleurcodes Heterogeniteitsindex (HI)		
	Index < 0,2	weinig heterogeniteit
	0,2 < Index < 0,5	beperkte heterogeniteit
	0,5 < Index < 0,7	heterogeniteit
	Index > 0,7	sterke heterogeniteit

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden bovengrond (0-0,50 m-mv) (in mg/kg)

Zone 1 Toplaag (0 m-mv tot 0,5 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: AW							Lutum : 10,2% OS : 6,1%	
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I		
Barium	504	3,4	32	48	74	95	106	198	1201	89					
Cadmium	504	0,024	0,21	0,27	0,32	0,34	0,41	0,60	1,8	0,35	0,11	Nee	Nee		
Cobalt	504	2,9	5,3	7,0	8,6	11	11	16	84	9,7	0,06	Nee	Nee		
Koper	504	0,05	7,4	10	12	21	21	43	171	18	0,23	Nee	Nee		
Kwik	504	0,029	0,06	0,07	0,09	0,14	0,16	0,48	24	0,26	0,09	Nee	Nee		
Lood	504	1,1	14	16	23	42	48	136	407	38	0,25	Nee	Nee		
Molybdeen	504	0,05	0,5	1	1,5	1,5	1,5	1,5	26	1,4	0,01	Nee	Nee		
Nikkel	504	7,2	12	16	19	22	23	35	273	21	0,35	Nee	Nee		
Zink	503	3,9	41	47	66	97	109	200	576	87	0,27	Nee	Nee		
PAK	501	0,001	0,10	0,35	0,40	1	1,3	5,8	27	1,3	0,15	Nee	Nee		
Minerale olie	499	2,3	20	58	100	175	175	285	1800	128	0,85	Nee	Nee		
PCB (som7)	501	0,001	0,003	0,008	0,016	0,025	0,025	0,049	0,19	0,02	0,09	Nee	Nee		

² De norm voor barium is tijdelijk ingetrokken. Gebleken is dat de interventiewaarde voor barium lager was dan het gehalte dat van nature in de bodem voorkomt. Indien er sprake is van verhoogde bariumgehalten ten opzichte van de natuurlijke achtergrond als gevolg van een antropogene bron, kan dit gehalte worden beoordeeld op basis van de voormalige interventiewaarde voor barium van 920 mg/kg d.s.

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden bovengrond (0-0,50 m-mv) (in mg/kg)

Zone 1A Toplaag (0 m-mv tot 0,5 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: AW						
Bedrijventerreinen Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn							Lutum : 12,5% OS : 7,5%						
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	53	25	40	56	72	101	109	227	385	92			
Cadmium	53	0,22	0,24	0,32	0,34	0,51	0,54	0,82	1,7	0,44	0,16	Nee	Nee
Cobalt	53	6,0	7,0	7,9	9,2	12	14	21	27	11	0,08	Nee	Nee
Koper	53	8,1	9,0	12	17	27	30	60	121	24	0,34	Nee	Nee
Kwik	53	0,05	0,06	0,07	0,09	0,15	0,15	0,24	0,40	0,12	0,04	Nee	Nee
Lood	53	14	15	24	45	68	70	98	263	50	0,17	Nee	Nee
Molybdeen	53	0,5	0,5	0,62	1,05	1,5	1,5	1,6	2,3	1,1	0,01	Nee	Nee
Nikkel	53	11	15	20	23	27	29	38	50	25	0,36	Nee	Nee
Zink	53	41	47	77	122	180	189	255	570	136	0,36	Nee	Nee
PAK	52	0,07	0,14	0,36	1,1	2,4	2,5	7,1	35	2,4	0,18	Nee	Nee
Minerale olie	53	13	21	29	50	100	100	175	528	75	0,50	Nee	Nee
PCB (som7)	51	0,002	0,005	0,006	0,011	0,021	0,025	0,04	0,33	0,021	0,08	Nee	Nee

Zone 1B Toplaag (0 m-mv tot 0,5 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: AW						
Gronddepot Aalsmeer							Lutum : 20% OS : 5,8%						
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	5	30	30	32	37	38	38	39	39	35			
Cadmium	5	0,38	0,38	0,40	0,42	0,45	0,46	0,52	0,54	0,44	0,04	Nee	Nee
Cobalt	5	6,3	6,4	6,9	7,4	8,3	8,5	9,2	9,49	7,7	0,02	Nee	Nee
Koper	5	14	14	16	16	17	17	17	17	16	0,02	Nee	Nee
Kwik	5	0,10	0,10	0,11	0,11	0,12	0,12	0,13	0,13	0,11	0,01	Nee	Nee
Lood	5	18	19	26	29	40	40	42	42	31	0,05	Nee	Nee
Molybdeen	5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0	Nee	Nee
Nikkel	5	16	17	18	19	21	21	21	21	19	0,07	Nee	Nee
Zink	5	72	72	72	72	72	72	72	72	72	0,0	Nee	Nee
PAK	5	0,07	0,08	0,1	0,15	0,20	0,22	0,27	0,29	0,16	0,01	Nee	Nee
Minerale olie	5	26	26	27	49	54	63	91	100	51	0,21	Nee	Nee
PCB (som7)	5	0,006	0,006	0,007	0,007	0,012	0,014	0,022	0,025	0,011	0,03	Nee	Nee

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden bovengrond (0-0,50 m-mv) (in mg/kg)

Zone 2 Toplaag (0 m-mv tot 0,5 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: Wonen							Lutum : 7,9% OS : 8,0%	
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I		
Barium	195	23	47	70	91	144	165	298	2541	133					
Cadmium	195	0,14	0,20	0,29	0,33	0,45	0,49	0,73	1,6	0,39	0,14	Nee	Nee		
Cobalt	195	5,0	6,4	7,8	9,4	12	13	17	137	11	0,06	Nee	Nee		
Koper	194	7,2	8,7	12	20	28	31	64	269	26	0,37	Nee	Nee		
Kwik	195	0,04	0,06	0,07	0,14	0,22	0,24	0,58	1,6	0,20	0,11	Nee	Nee		
Lood	195	2,8	14	20	36	66	80	179	2742	72	0,34	Nee	Nee		
Molybdeen	195	0,5	0,9	1,5	1,5	1,5	1,5	2,1	6,0	1,5	0,01	Nee	Nee		
Nikkel	195	8,1	14	18	22	25	26	38	118	23	0,37	Nee	Nee		
Zink	195	31	41	65	102	152	176	373	2373	144	0,57	Nee	Nee		
PAK	192	0,04	0,27	0,37	0,82	1,6	1,9	7,4	86	2,8	0,19	Nee	Nee		
Minerale olie	194	7,9	29	64	118	188	190	371	1450	150	1,1	Nee	Nee		
PCB (som7)	194	0,001	0,003	0,006	0,011	0,025	0,025	0,034	0,18	0,015	0,07	Nee	Nee		

Zone 3 Toplaag (0 m-mv tot 0,5 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: Industrie				Lutum : 8,6% OS : 14,6%		
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	432	27	55	120	196	377	426	1095	5038	337			
Cadmium	437	0,07	0,19	0,30	0,41	0,68	0,78	1,8	12	0,66	0,43	Nee	Nee
Cobalt	434	2,7	6,1	8,8	11	16	18	34	162	15	0,16	Nee	Nee
Koper	437	2,6	10	25	41	69	77	223	1446	79	1,4	Nee	Ja
Kwik	437	0,03	0,07	0,14	0,33	0,58	0,65	1,4	24	0,55	0,29	Nee	Nee
Lood	437	4,7	16	61	117	216	250	546	3328	191	1,1	Nee	Ja
Molybdeen	435	0,5	0,5	1,2	1,5	1,5	1,6	3,2	130	2,2	0,02	Nee	Nee
Nikkel	437	0,25	12	20	26	38	44	73	1006	35	0,94	Nee	Nee
Zink	437	14	47	122	207	428	494	1134	7555	365	1,9	Nee	Ja
PAK	400	0,07	0,33	0,92	1,9	4,7	6,3	36	240	9,0	0,93	Nee	Nee
Minerale olie	399	4,0	20	46	100	190	227	752	16667	242	2,4	Nee	Nee
PCB (som7)	391	0,001	0,002	0,004	0,01	0,025	0,025	0,07	4,7	0,03	0,13	Nee	Nee

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden bovengrond (0-0,50 m-mv) (in mg/kg)

Zone 4 Toplaag (0 m-mv tot 0,5 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: > Industrie Lutum : 9,4% OS : 8,5%						
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	22	37	43	75	233	602	728	964	1874	393			
Cadmium	22	0,22	0,31	0,34	0,54	1,1	1,2	6,3	6,6	1,2	1,6	Nee	Nee
Cobalt	22	5,5	6,8	9,3	11	19	20	39	63	16	0,19	Nee	Nee
Koper	22	10	10	17	30	99	122	511	1180	132	3,3	Nee	Ja
Kwik	22	0,07	0,07	0,11	0,17	0,94	1,2	3,8	13	1,2	0,80	Nee	Nee
Lood	22	25	28	46	140	734	1062	1765	3169	526	3,6	Nee	Ja
Molybdeen	22	1,05	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7	1,9	2,8	1,6	0,003	Nee	Nee
Nikkel	22	14	17	20	24	43	45	83	158	37	1,0	Nee	Nee
Zink	22	59	65	91	264	1135	1491	4124	37234	2361	7,0	Ja	Ja
PAK	22	0,55	0,68	2,9	10	37	62	109	255	36	2,8	Nee	Ja
Minerale olie	22	16	46	92	156	298	359	1261	2576	378	3,9	Nee	Nee
PCB (som7)	22	0,003	0,004	0,008	0,013	0,02	0,02	0,04	0,35	0,03	0,08	Nee	Nee

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden ondergrond (0,50-2,0 m-mv) (in mg/kg)

Zone 1 Diepe laag (0,50 m-mv tot 2,0 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: AW							Lutum : 10,5% OS : 7,1%	
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I		
Barium	454	7,4	26	41	66	78	79	165	581	73					
Cadmium	454	0,02	0,13	0,26	0,31	0,34	0,34	0,60	3,2	0,34	0,13	Nee	Nee		
Cobalt	454	1,2	5,0	6,7	8,2	11	11	16	63	9,1	0,06	Nee	Nee		
Koper	454	0,20	6,6	8,5	10	17	20	31	147	14	0,16	Nee	Nee		
Kwik	454	0,02	0,05	0,06	0,07	0,11	0,13	0,40	14	0,16	0,08	Nee	Nee		
Lood	454	1,5	11	15	16	27	32	96	455	30	0,18	Nee	Nee		
Molybdeen	454	0,05	0,5	1,0	1,5	1,5	1,5	1,5	26	1,4	0,01	Nee	Nee		
Nikkel	454	7,2	12	15	18	21	23	35	273	20	0,36	Nee	Nee		
Zink	454	11	31	45	47	72	78	139	809	68	0,19	Nee	Nee		
PAK	454	0,001	0,07	0,35	0,35	0,91	1,0	3,4	42	1,1	0,09	Nee	Nee		
Minerale olie	448	2,3	17	81	140	175	175	250	1650	144	0,75	Nee	Nee		
PCB (som7)	452	0,001	0,002	0,01	0,025	0,025	0,025	0,049	0,19	0,022	0,10	Nee	Nee		

Zone 1A Diepe laag (0,50 m-mv tot 2,0 m-mv) Bedrijventerreinen Aalsmeer, Amstelveen, Uithoorn							Bodemkwaliteitsklasse: AW					Lutum : 10,5% OS : 4,1%	
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	50	23	25	34	46	76	78	113	167	57			
Cadmium	50	0,03	0,23	0,30	0,31	0,34	0,34	0,43	0,47	0,31	0,05	Nee	Nee
Cobalt	50	6,1	6,7	7,5	8,6	11	13	22	28	11	0,09	Nee	Nee
Koper	50	5,2	5,4	7,9	9,7	14	15	27	42	12	0,14	Nee	Nee
Kwik	50	0,04	0,04	0,06	0,06	0,07	0,07	0,15	0,40	0,08	0,02	Nee	Nee
Lood	50	9,1	9,3	14	16	28	31	70	91	24	0,13	Nee	Nee
Molybdeen	50	0,5	0,5	0,61	1,05	1,5	1,5	1,5	2,9	1,1	0,01	Nee	Nee
Nikkel	50	15	16	18	21	29	32	43	292	33	0,42	Nee	Nee
Zink	50	34	40	47	59	89	101	148	218	75	0,19	Nee	Nee
PAK	46	0,07	0,07	0,15	0,35	1,5	1,7	2,2	35	1,5	0,06	Nee	Nee
Minerale olie	50	10	24	48	100	173	175	175	195	99	0,49	Nee	Nee
PCB (som7)	45	0,002	0,005	0,012	0,025	0,025	0,025	0,026	0,07	0,020	0,04	Nee	Nee

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden ondergrond (0,50-2,0 m-mv) (in mg/kg)

Zone 2 Diepe laag (0,50 m-mv tot 2,0 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: Wonen					Lutum : 7,8% OS : 7,5%	
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	166	23	34	54	78	97	124	369	746	108			
Cadmium	166	0,03	0,13	0,27	0,31	0,34	0,43	0,67	1,5	0,36	0,15	Nee	Nee
Cobalt	166	3,8	6,2	7,8	11	13	14	20	75	11	0,08	Nee	Nee
Koper	166	3,2	7,2	8,9	10	21	23	65	360	22	0,39	Nee	Nee
Kwik	164	0,04	0,06	0,07	0,07	0,16	0,21	0,70	2,6	0,20	0,14	Nee	Nee
Lood	165	7,9	12	15	20	41	60	216	706	52	0,43	Nee	Nee
Molybdeen	166	0,05	1,05	1,5	1,5	1,5	1,5	1,8	25	1,6	0,01	Nee	Nee
Nikkel	166	2,6	12	15	19	24	26	40	58	21	0,44	Nee	Nee
Zink	166	18	33	45	54	106	134	345	1329	108	0,54	Nee	Nee
PAK	162	0,05	0,07	0,35	0,37	1	1,3	6,4	29	1,5	0,16	Nee	Nee
Minerale olie	164	31	44	89	146	190	190	432	1460	172	1,3	Nee	Nee
PCB (som7)	164	0.001	0,001	0,01	0,022	0,025	0,025	0,04	0,18	0,02	0,08	Nee	Nee

Zone 3 Diepe laag (0,50 m-mv tot 2,0 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: Industrie				Lutum : 9,1% OS : 17,7%		
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	390	22	44	90	172	367	426	1096	5038	332			
Cadmium	393	0,07	0,09	0,24	0,34	0,60	0,72	1,7	26	0,62	0,44	Nee	Nee
Cobalt	388	2,8	5,3	8,2	11	16	18	39	162	15	0,19	Nee	Nee
Koper	393	1,3	6,8	16	34	71	81	222	5289	89	1,4	Nee	Ja
Kwik	393	0,02	0,06	0,12	0,27	0,60	0,71	1,5	13	0,53	0,32	Nee	Nee
Lood	393	1,3	14	40	99	216	248	594	3328	185	1,2	Nee	Ja
Molybdeen	392	0,5	0,5	1,4	1,5	1,5	1,8	4,0	27	1,9	0,02	Nee	Nee
Nikkel	393	2,3	11	18	25	38	44	82	379	33	1,1	Nee	Nee
Zink	393	13	35	79	167	415	487	1203	3402	338	2,0	Nee	Ja
PAK	384	0,04	0,15	0,61	1,6	4,9	6,9	45	249	9,7	1,2	Nee	Ja
Minerale olie	379	3,9	21	57	114	224	279	939	16667	301	3,0	Nee	Nee
PCB (som7)	375	0,0006	0,001	0,003	0,009	0,025	0,025	0,1	1,7	0,03	0,21	Nee	Nee

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden ondergrond (0,50-2,0 m-mv) (in mg/kg)

Zone 4 Diepe laag (0,50 m-mv tot 2,0 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: > Industrie Lutum : 8,8% OS : 8,1%						
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	21	28	43	120	273	429	523	866	1046	345			
Cadmium	21	0,12	0,22	0,31	0,61	1,2	2,0	6,5	6,6	1,3	1,7	Nee	Nee
Cobalt	21	5,5	6,7	8,8	11	20	21	41	63	18	0,19	Nee	Nee
Koper	21	6,8	9,3	16	72	128	285	829	1180	184	5,5	Nee	Ja
Kwik	21	0,06	0,067	0,12	0,26	1,1	1,6	2,4	13	1,3	0,50	Nee	Nee
Lood	21	13	25	47	241	662	766	1784	3169	537	3,7	Ja	Ja
Molybdeen	21	1,05	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2,1	2,8	1,6	0,004	Nee	Nee
Nikkel	21	15	17	19	27	45	53	100	158	40	1,3	Nee	Nee
Zink	21	37	56	111	488	1086	1324	6577	37234	2606	11	Ja	Ja
PAK	21	0,12	0,35	5,6	9,8	58	81	110	255	40	2,8	Nee	Ja
Minerale olie	21	18	24	113	148	774	1000	1591	2576	507	5,1	Ja	Nee
PCB (som7)	21	0,001	0,003	0,007	0,008	0,019	0,02	0,02	0,036	0,01	0,04	Nee	Nee

Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden oorspronkelijk maaiveld (> 2,0 m-mv) (in mg/kg)

Zone 1 Oorspronkelijk maaiveld (> 2,0 m-mv)							Bodemkwaliteitsklasse: AW				Lutum : 10,5% OS : 14,5%		
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	87	12	18	40	63	84	95	210	891	85			
Cadmium	87	0,07	0,09	0,18	0,28	0,33	0,34	0,47	0,60	0,27	0,10	Nee	Nee
Cobalt	87	3,7	5,3	7,1	8,9	11	11	19	33	9,8	0,08	Nee	Nee
Koper	87	0,20	5,4	8,1	10	14	17	26	44	12	0,14	Nee	Nee
Kwik	87	0,02	0,04	0,06	0,07	0,11	0,14	0,47	1,6	0,14	0,09	Nee	Nee
Lood	87	3,1	8,9	14	16	26	30	90	209	29	0,17	Nee	Nee
Molybdeen	87	0,5	0,60	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	5,1	1,4	0,01	Nee	Nee
Nikkel	87	7	9,7	15	19	24	27	32	70	21	0,34	Nee	Nee
Zink	87	20	28	40	47	59	68	145	555	68	0,20	Nee	Nee
PAK	86	0,06	0,07	0,27	0,35	0,39	0,47	1	5,7	0,49	0,02	Nee	Nee
Minerale olie	86	6,6	31	100	167	175	175	250	1000	151	0,71	Nee	Nee
PCB (som7)	86	0,001	0,001	0,004	0,025	0,025	0,025	0,025	0,245	0,019	0,05	Nee	Nee

Zone 3 Oorspronkelijk maaiveld (> 2,0 m-mv) Ouder Amstel en Diemen							Bodemkwaliteitsklasse: Industrie				Lutum : 4,9% OS : 24%		
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	31	49	53	68	78	83	133	388	426	121			
Cadmium	31	0,07	0,07	0,13	0,30	0,34	0,38	0,60	0,60	0,29	0,14	Nee	Nee
Cobalt	31	4,4	6,7	8,0	10	11	11	18	29	10	0,06	Nee	Nee
Koper	31	2,5	2,9	9,3	20	22	23	43	87	19	0,27	Nee	Nee
Kwik	31	0,05	0,05	0,07	0,15	0,28	0,44	0,81	1,6	0,28	0,16	Nee	Nee
Lood	31	6,1	9,4	16	20	79	94	155	207	51	0,30	Nee	Nee
Molybdeen	31	1,05	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,9	1,5	0	Nee	Nee
Nikkel	31	10	11	12	18	21	25	33	58	19	0,33	Nee	Nee
Zink	31	15	18	42	47	109	127	166	227	78	0,26	Nee	Nee
PAK	31	0,12	0,23	0,35	0,63	1,1	1,2	1,8	3,6	0,84	0,04	Nee	Nee
Minerale olie	31	36	44	117	175	225	258	402	667	193	1,2	Nee	Nee
PCB (som7)	31	0,001	0,001	0,003	0,007	0,025	0,025	0,025	0,025	0,01	0,05	Nee	Nee

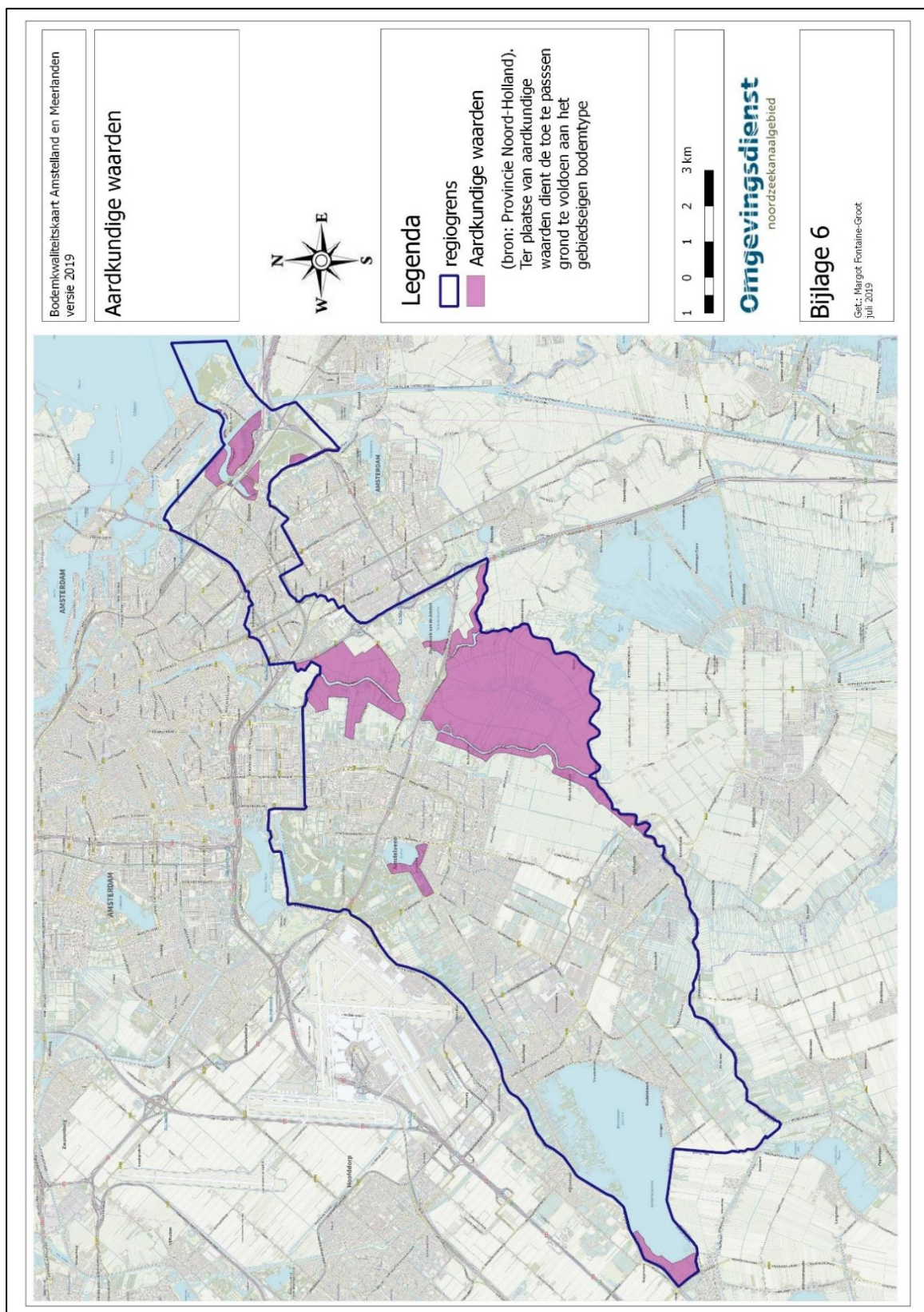
Bodemkwaliteitskaart Regio Amstelland en Meerlanden 2019

Berekende waarden oorspronkelijk maaiveld (> 2,0 m-mv) (in mg/kg)

Zone 3 Oorspronkelijk maaiveld (> 2,0 m-mv) Aalsmeer							Bodemkwaliteitsklasse: Industrie				Lutum : 10% OS : 32%		
Stoffen	N	Min	P5	P25	P50	P75	P80	P95	Max	Gem	HI	Gem >Ind	RTB P95>I
Barium	4	54	54	56	212	576	701	1076	1201	420			
Cadmium	4	0,07	0,08	0,11	0,22	0,39	0,43	0,58	0,63	0,28	0,14	Nee	Nee
Cobalt	4	2,8	3,6	6,8	8,7	23	31	55	63	21	0,29	Nee	Nee
Koper	4	2,5	4,0	9,8	61	125	135	164	174	74	1,1	Nee	Nee
Kwik	4	0,04	0,05	0,07	0,14	0,27	0,30	0,41	0,45	0,19	0,08	Nee	Nee
Lood	4	5,8	6,5	9,1	16	35	42	65	72	28	0,12	Nee	Nee
Molybdeen	4	0,9	0,99	1,4	1,5	2,3	2,7	4,1	4,6	2,1	0,02	Nee	Nee
Nikkel	4	7	9,0	17	24	52	67	111	125	45	1,6	Nee	Nee
Zink	4	13	21	54	118	214	241	323	351	150	0,5	Nee	Nee
PAK	4	0,22	0,71	2,7	4,2	5,3	5,6	6,3	6,6	3,8	0,15	Nee	Nee
Minerale olie	4	36	44	76	104	118	118	119	119	91	0,24	Nee	Nee
PCB (som7)	4	0,001	0,001	0,0028	0,004	0,02	0,03	0,06	0,07	0,02	0,12	Nee	Nee

Bijlage 6

Aardkundige waarden

Bijlage 7

Achtergronden toepassen baggerspecie

Bevoegd gezag toepassen baggerspecie

Voor de toepassing van baggerspecie op de landbodem binnen de gemeentegrenzen is de gemeente bevoegd gezag. Voor de toepassing van baggerspecie in oppervlaktewater wordt verwezen naar de waterkwaliteitsbeheerders als bevoegde gezagen ingevolge de *Waterwet* (Tabel B7.1).

Tabel B7.1 Bevoegde gezagen oppervlaktewateren

Rijkswateren	Lokale en regionale wateren
Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (uitvoering door Waternet) Hoogheemraadschap van Rijnland

De legger van een watergang geeft in principe de grens tussen de bevoegdheid van de gemeente en de waterkwaliteitsbeheerders weer.

Naast de regelgeving vanuit het *Besluit* voor de droge oevers kunnen ook vereisten uit de Keur en beheersvoorwaarden van de kwaliteitsbeheerder aan de orde zijn.

Wijziging bevoegdheid

Het volledig graven van een nieuwe watergang op het land wordt beschouwd als ontgraving van grond en valt onder de *Wet bodembescherming* en eventueel het *Besluit bodemkwaliteit* en derhalve onder de bevoegdheid van de gemeente. Er is namelijk geen sprake van een waterbodem. Pas na formele overdracht en registratie valt de nieuwe watergang onder de waterbeheerder volgens de *Waterwet*.

In het geval van een demping vallen de werkzaamheden allereerst onder de waterbeheerder volgens de *Waterwet*, pas na de overdracht valt dit nieuwe land onder de bevoegdheid van de gemeente.

Naast een eventuele kadastrale wijziging zal ook een formele wijziging in de bevoegdheid en aantekening in de registratie (legger) dienen plaats te vinden.

Uitzonderingen bij dempingen zijn voorzieningen die in het waterbodemprofiel worden gebracht, zoals dammen, duikers, landhoofden en andere werken in het water. Deze blijven onder de bevoegde instanties vanuit de *Waterwet* vallen. Een functie- en bevoegdheidswijziging kan wel aan de orde zijn wanneer binnen een legger sprake is van een wijziging van natte naar droge oevergebieden of vice versa.

Verwerking toepasbare baggerspecie

Ter voorkoming van het belasten van het milieu door transport streven de gemeenten binnen de regio er naar gebiedseigen baggerspecie zo veel mogelijk binnen de regio toe te passen, bij voorkeur in het gebied waar ontgraving heeft plaatsgevonden. Als gevolg van het (oud)stedelijk karakter van delen binnen de regio op plekken waar zich open water bevindt, is toepassing op de kant of in de directe omgeving veelal niet mogelijk of op basis van kwaliteit of andere argumenten niet wenselijk.

Daarnaast is het denkbaar dat het vrijkomen en weer toepassen van herbruikbare baggerspecie qua tijdsbestek niet direct op elkaar aansluit. Is directe toepassing niet mogelijk dan wordt allereerst de voorkeur gegeven aan tijdelijke opslag op een depot binnen een werk, vervolgens aan opslag op een doorgangsdopet binnen een gebied en als laatste aan opslag elders. Niet toepasbare baggerspecie zal, met de vereiste transportdocumenten, naar een daartoe erkende inrichting afgevoerd moeten worden.

Weilanddepots

Een weilanddepot wordt gezien als een vorm van tijdelijke opslag van baggerspecie ter ontwatering en rijping op een perceel aangrenzend aan de watergang waaruit de specie afkomstig is. Na rijping kan het materiaal afhankelijk van de kwaliteit en functie in aanmerking komen voor toepassing als verspreidbare grond op het betreffende perceel of als nuttige en functionele toepassing elders.

Voor weilanddepots gelden aanvullende eisen:

- De kwaliteit van de baggerspecie moet voldoen aan de Maximale waarden voor verspreiden over aangrenzende percelen;
- De opslag mag maximaal 3 jaar duren;
- De opslag met voorziene duur en eindbestemming wordt 5 werkdagen van tevoren gemeld;
- De opgeslagen baggerspecie moet vanaf het weilanddepot in een nuttige toepassing worden gebracht (verspreiding in oppervlaktewater is hierbij geen nuttige toepassing);
- De opslag moet plaatsvinden op een perceel aangrenzend aan de watergang waaruit de baggerspecie afkomstig is.

Bij het inrichten van een weilanddepot dient tevens rekening gehouden te worden met overige relevante regelgeving (bijv. *Flora- en faunawet*, *Wet Ruimtelijke Ordening*, etc.).

Geotubes

Als alternatief voor de opslag in een open depot kan baggerspecie ter ontwatering en rijping in daartoe specifiek ontwikkelde voorzieningen opgeslagen worden, zoals geotubes. Deze voorzieningen worden door de gemeenten beschouwd als een vorm van depot. Deze vorm van opslag dient daarom aan de regels voor depots volgens het *Besluit* te voldoen.

Indien het baggermateriaal in de voorzieningen is bedoeld voor de toepassing identiek aan het verspreiden op aangrenzende percelen en voldoet aan de msPAF-toets, mag het gebruik van geotubes beschouwd worden als vorm van weilanddepot. In dat geval gelden de regels voor weilanddepots.

Wm-depot

Baggerspecie kan ook in een *Wet milieubeheer*-vergunde inrichting worden opgeslagen. Wanneer baggerspecie uit een Wm-depot na rijping wordt toegepast, moet voldaan worden aan de vereisten van het *Besluit bodemkwaliteit* en als grond worden gekeurd.

Meststoffenwetgeving

Wanneer grond of baggerspecie wordt toegepast als meststof overeenkomstig het gestelde van de *Meststoffenwet*, dan is het *Besluit bodemkwaliteit* niet van kracht en zal overeenkomstig de *Meststoffenwet* gehandeld moeten worden.

Bijlage 8 **Asbest**

Navolgende werkwijzen gelden voor het bepalen van de kwaliteit van grond bij handelingen in of met die grond en saneringen daarvan in het kader van de *Wet bodembescherming (Wbb)*, evenals in het kader van onderzoek en meldingen van toepassing van grond en (in-situ) partijkeuringen volgens het *Besluit bodemkwaliteit (Bbk)* en onderzoek in het kader van het vaststellen van een bodemkwaliteitskaart en heeft een overlap met de *Wbb* in het kader van het *Besluit Overige Niet-meldingsplichtige Gevallen (Bong)*.

Niet verontreinigde asbesthoudende grond

Onder de interventiewaarde/restconcentratienorm van 100 mg/kg d.s. is formeel geen sprake meer van een bodemverontreiniging met asbest. Dit criterium is derhalve algemeen geldend als terugsaneerwaarde in de bodem en als norm voor het hergebruik van grond en bouwstoffen. Uitzondering daarop is wanneer asbest is toegevoegd (Productenbesluit), dan geldt de zorgplicht.

Wanneer asbest is aangetoond onder de norm is echter wel sprake van asbesthoudende grond en kan blootstelling optreden wanneer de grond niet is afgedekt. Ook kan onder dergelijke omstandigheden door weersinvloeden asbesthoudend materiaal aan de oppervlakte zichtbaar worden, wat tot ongewenst contact en maatschappelijke onrust kan leiden. De gemeenten binnen de regio vinden het niet wenselijk dat burgers ongewild aan asbesthoudend materiaal aan het maaiveld kunnen worden blootgesteld en vinden het niet toelaatbaar dat dit risicovolle carcinogene materiaal zich eventueel opnieuw kan verspreiden.

Ondanks het feit dat formeel geen sprake is van een direct blootstellingsrisico, is het onder die omstandigheden, waarbij door de functie veelvuldig contact kan optreden met de asbesthoudende bodem, of waarbij specifiek sprake is van een kwetsbare functie (kinderspeelplaats, moestuin, e.d.), maatschappelijk niet gewenst dat contact met asbesthoudende grond kan plaatsvinden.

In dergelijke gevallen wordt:

- handmatig verwijderen van het zichtbare asbestmateriaal (handpicking) slechts beschouwd als een tijdelijke maatregel;
- waar mogelijk bij niet af te dekken saneringslocaties teruggesaneerd totdat asbest analytisch niet meer aantoonbaar is;
- het toepassen van asbesthoudende grond binnen de regio niet toegestaan.

De functiegerelateerde normering voor asbest bij sanering en toepassing wordt in dergelijke gevallen in de hele regio Amstelland en Meerlanden dus op "niet aantoonbaar" gesteld. Indien een bestaande situatie aan de orde is, waarbij formeel geen sprake is van een (spoedeisende) sanering of van een toepassing, kunnen de gemeenten alsnog aanwijzingen geven ter voorkoming van ongewenst contact met of verspreiding van asbest. Dit kan bijvoorbeeld door het afdekken of afsluiten van het betreffende terrein(deel) of het opleggen van een gebruiksbeperking.

Bodemonderzoek bij asbest op het maaiveld (zijnde grond)

In de praktijk doen zich regelmatig situaties voor dat zich asbesthoudend of –verdacht materiaal op het maaiveld (zijnde grond) bevindt. Dit leidt dan tot discussie of slechts sprake is van asbestverwijdering of dat ook asbestonderzoek in de grond moet plaatsvinden en op welke wijze. Voor diverse situaties zijn hiertoe milieuhygiënische werkwijzen aangedragen. Indien sprake is van een inrichting en van opslag en er specifieke vergunningsvereisten aan de orde zijn, zullen deze prevaleren boven het hierna gestelde. Ook kunnen vanuit andere regelgeving eisen gesteld worden (*Asbestverwijderingsbesluit* en *Arbo*-omstandigheden). Indien het

maaiveld bedekt is door verharding en dergelijke en de bodem (zijnde grond) niet beïnvloed kan worden, is het navolgende niet aan de orde.

De volgende situaties kunnen zich voordoen op het maaiveld (zijnde grond):

1. Asbest(verdacht) materiaal dat niet gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is;
2. Asbest(verdacht) materiaal dat gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is;
3. Asbest na brand, explosie, etc.

In overige situaties dient voorafgaand aan het onderzoek afstemming plaats te vinden met het bevoegde gezag. Afhankelijk of sprake is van bodem, bouwstof of afval zal naar de geldende regelgeving beoordeeld moeten worden of sprake is van benodigde verwijdering (zorgplicht, ernst/spoedeisendheid).

Allereerst zal door analyse van het materiaal duidelijk moeten zijn of het asbestverdachte materiaal daadwerkelijk asbesthoudend is en daarmee "asbestmateriaal" betreft. Wanneer door een asbestdeskundige (Kwalibo/BRL-SIKB-protocol 2018/6000- of Ascet/SCA-persoons geregistreerd) al aannemelijk kan worden gemaakt dat het hoogstwaarschijnlijk asbesthoudend is, wordt een op de situatie gericht onderzoek van de bodem direct uitgevoerd. Wanneer uit analyse van het verdachte materiaal de asbesthoudendheid niet bevestigd wordt zijn navolgende werkwijzen voor asbestonderzoek in de bodem natuurlijk niet aan de orde. Indien uit het asbestonderzoek van de bodem blijkt dat sprake is van een geval met asbesthoudende grond, dienen werkzaamheden in deze grond te worden uitgevoerd conform de *Wbb*.

Ad 1: Asbest(verdacht) materiaal dat niet gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is

Onder dergelijke omstandigheden gaat het om oorspronkelijk product. Het asbestmateriaal moet op verantwoorde wijze binnen de wettelijke voorschriften verwijderd en naar een erkend verwerker afgevoerd worden. De situatie moet direct bij het bevoegd gezag gemeld worden. Wanneer het asbestmateriaal origineel (dubbel) verpakt is, is geen bodemonderzoek noodzakelijk. De onderliggende en omringende bodem onder onverpakt materiaal zal door een asbestdeskundige (Kwalibo BRL-SIKB-protocol 2018/6000- of Ascet/SCA-persoons geregistreerd) visueel op de aanwezigheid van asbestverdacht (plaat)materiaal gecontroleerd moeten worden. Bij afwezigheid hiervan is een bodemonderzoek volgens NEN5707 niet noodzakelijk.

Wanneer opslag op geroerde grond heeft plaatsgevonden zal de bodem wel uit voorzorg gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van vergraven materiaal volgens geldend onderzoeksprotocol (NEN5707).

De afvoer van het asbestmateriaal volgens het *Asbestverwijderingsbesluit* en de verslaglegging van de beoordeling van de onderliggende bodem zal verantwoord moeten worden naar het bevoegd gezag.

Ad 2: Asbest(verdacht) materiaal dat gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is

Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in de situaties waarbij sprake is van:

- a) Een eenduidig herkenbaar aanwezige puntbron, bijvoorbeeld een dumping van asbesthoudend/-verdacht materiaal waardoor op een specifieke afgebakende plek onder en direct naast de bron in of op de bodem asbest wordt aangetroffen;
- b) Een eenduidig herkenbaar aaneengesloten oppervlak, bijvoorbeeld een asbesthoudende/-verdachte (puin of granulaat)laag, waardoor onder en direct naast de specifieke afgebakende laag ook asbest in de bodem wordt aangetroffen;
- c) Over een bepaald gebied verspreid aanwezig of niet eenduidig als aaneengesloten oppervlak herkenbaar asbest(verdacht) materiaal.

ad a: Herkenbare puntbron

Bij een visueel herkenbare puntbron (bijvoorbeeld een asbestplaat, asbestleiding of asbestbloembak) dient door een asbestdeskundige (Kwalibo BRL-SIKB-protocol 2018/6000- of Ascet/SCA-persoons geregistreerd) beoordeeld te worden of de aanwezigheid van het visueel waarneembaar asbestverdachte materiaal rondom de bron

eenduidig te herleiden is aan de specifieke bron en of kans op verspreiding/vermenging aan de orde is geweest. Een dergelijke situatie doet zich ook voor bij asbesthoudend afval in een kruipruimte e.d..

In dat geval mag het materiaal in of op de toplaag van de bodem gezamenlijk als product (vermengd met de geringe hoeveelheid grond waarmee de (restanten van de) bron in contact is gekomen) verwijderd worden, dus als een worst-case geheel met de op het maaiveld aanwezige (restanten van de) bron. Daarbij wordt als voorwaarde een asbest-inspectie-efficiëntie van 90-100% vereist (= grote mate van zekerheid).

Wel moet een controleonderzoek volgens geldend NEN 5707-onderzoeksprotocol (inclusief analyse) plaatsvinden op asbest in de achterblijvende ongeroerde bodem. Daarbij kan een te beoordelen toplaag van 0,02-0,05 meter aangehouden worden. Is sprake van een geroerde bodem dan moet, naast de toplaag, de geroerde laag afzonderlijk onderzocht worden op eventuele vermenging (per laag met dikte van maximaal 0,5 meter).

Dit geldt ook voor af- of uitspoeling en verwaaiing vanuit (verweerde) asbestbronnen (bijv. gevel- of dakelementen) op de bodem. Een bijzondere situatie doet zich voor in de bodem onder de druiprand van een verweerd asbestdak of tegen een verweerde asbestgevel. Het blijkt dat veelal een strook, van circa 0,1 m diepte en circa 1,0 m breedte ten opzichte van het hart van de druiprand of gevel, door afspoeling van asbestvezels beïnvloed is. Bij sanering van het dak of gevel mag deze beïnvloede geringe strook grond op basis van een worst-case benadering mee-verwijderd en mee-afgevoerd worden door de saneerder (onder BRL-SIKB- of Ascet/SCA-persoonsregistratie), zonder voorafgaand NEN5707-bodemonderzoek. Ook hier geldt weer het uitgangspunt van ongeroerde bodem. Ter voorkoming van vermenging door werkzaamheden is verwijdering van de verontreinigde strook en verificatie van de kwaliteit van de achterblijvende onderliggende ongeroerde bodem volgens NEN5707, voorafgaand aan de verwijdering van de gevel of dak te verrichten. Indien men de strook niet (volledig) verwijderd op basis van worst-case dient men de kwaliteit en omvang voorafgaand aan de werkzaamheden vast te stellen (NEN5707). Op basis daarvan kan dan beoordeeld worden of en in welke omvang de strook kan achterblijven of dat alsnog gesaneerd moet worden.

ad b: Herkenbaar aaneengesloten oppervlak

Het *Productenbesluit Asbest* geeft aan dat asbest feitelijk niet (meer) toegepast mag worden, behalve in bulkproducten zoals een functionele laag (puinhoudende) grond of granulaten, in een concentratie onder de restconcentratienorm van 100 mg/kg d.s (gewogen gehalte). Toepassingen die volgens het *Besluit bodemkwaliteit* hieraan door onderzoek of certificering voldoen, vormen geen wezenlijke bedreiging tot verontreiniging voor de onderliggende bodem. Op basis hiervan stellen de gemeenten in de regio dat dan geen asbestonderzoek in de onder- en naastliggende bodem vereist is, daar waar deze asbesthoudende bulkproducten zijn toegepast. Wel moet er een duidelijk waarneembare of fysieke scheiding tussen de (gering) asbesthoudende laag en de bodem zijn.

Daarnaast is het volgens het *Besluit asbestwegen* verboden een (asbest)weg voorhanden te hebben die deze norm overschrijdt, behalve wanneer de weg duurzaam is afgedekt. Bermen (= bodem) tot 0,5 m uit de kant van een weg worden hiertoe ook gerekend. Onder een asbestweg worden ook paden, parkeerplaatsen, erfverhardingen of gedeelten daarvan, alsmede grond bestemd voor rij- of ander verkeer, gerekend. De Inspectie Leefomgeving & Transport is hier het bevoegd gezag. Veelal zal voor de onderdelen van de weg door de Inspectie asbestonderzoek vereist worden.

Afgezien van in gebruik zijnde asbestwegen zijn er geen functies waarin asbestmateriaal boven de restconcentratienorm mag worden toegestaan op de bodem. De asbestweg wordt beschouwd als potentiële bron van verontreiniging van de onderliggende bodemlaag.

Mochten zich op de bodem andere asbesthoudende of -verdachte lagen bevinden die geen functie (meer) vervullen, dan wordt dit beschouwd als afval of stort. Hierover zal het bevoegd gezag in het kader van de *Wet milieubeheer* (Rijk, provincie of gemeente) en/of gemeentelijke verordeningen (aanlegvergunning) een oordeel moeten geven. Deze laag wordt beschouwd als potentiële bron van verontreiniging van de onder- en naastliggende bodemlaag.

Is bij een ongeroerde bodem, afgezien van een geringe mengzone van circa 0,05 à 0,10 m-mv welke tot de asbesthoudende/verdachte laag wordt gerekend, een duidelijk waarneembare of fysieke scheiding aanwezig

tussen die laag en de bodem, dan is een asbestbodemonderzoek niet vereist. Uit de scheiding moet blijken dat geen blootstelling aan asbest kan zijn opgetreden. Bij geroerde grond zal wel volgens de geldende asbestprotocollen bodemonderzoek gedaan moeten worden. Een ongeroerde slappe bodem (veen, klei, bagger) waarin het materiaal is weggezakt of ingedrukt wordt gelijk gesteld met geroerde grond.

ad c: Over gebied verspreid of niet eenduidig als aaneengesloten oppervlak herkenbaar asbestmateriaal
Is sprake van een over een bepaald gebied homogeen, dan wel heterogeen verspreide aanwezigheid van asbest, dan moeten in de specifieke te onderscheiden ruimtelijke eenheden gewoon de geldende asbestbodemonderzoeksnormen en -protocollen aangehouden worden.

Ad 3: Asbest aan het maaiveld na brand, explosie, natuurgeweld/storm, vandalisme, etc.

Na brand, explosie en natuurgeweld/storm of door vandalisme of ander onheil kan verspreiding van asbestdeeltjes optreden, ook naar de bodem. In dergelijke gevallen moet binnen het invloedsgebied van het incident (zie ook '*Handreiking aanpak asbestincidenten*' van het Instituut Fysieke Veiligheid, [Lit. 27]), direct na het incident ook de bodem onderzocht worden. Binnen het invloedsgebied moet bij brand qua ruimtelijke eenheden onderscheid gemaakt worden tussen de directe omgeving van het incident en het pluimgebied waar eventueel deeltjes kunnen zijn neergeslagen. Hiertoe moet aan de hand van representatieve steekproeven specifiek onderzoek gedaan worden naar de invloed op de contactlaag van circa de bovenste 0,02 à 0,05 m. De steekproeven vinden plaats minimaal op basis van maaiveldonderzoek volgens de NEN5707 (inclusief analyses). Mocht sprake zijn van een bodemlaag die mogelijk al asbestverdacht is (bijvoorbeeld puinhoudend), dan zal ook de referentiekwaliteit onder de toplaag en/of buiten het invloedsgebied bepaald moeten worden om de specifieke invloed van het incident te kunnen vaststellen. Afhankelijk van de aanwezigheid van asbest in de bodem als gevolg van het incident zal op basis van de zorgplicht uit de *Wbb* (art. 13) sanering moeten plaatsvinden. Indien blootstelling of kans op verspreiding door het incident hiertoe aanleiding geeft, moet de bron meteen verwijderd worden, onafhankelijk van het uit te voeren bodemonderzoek. Wel moet het beïnvloede gebied vóór het bodemonderzoek worden afgebakend en de kenmerken van de asbestverontreiniging vóór verwijdering worden vastgelegd.

Bodemonderzoek bij asbest in de bodem (zijnde grond)

In de praktijk doen zich situaties voor dat zich asbesthoudend of –verdacht materiaal als een herkenbare eenheid in de bodem bevindt (dieper dan alleen de toplaag). Dit leidt regelmatig tot discussie of sprake is van bodem, bouw materiaal, bouwstof of afval, waarvoor andere regelgeving geldt. Voor diverse situaties zijn hiertoe werkwijzen ter bepaling van de milieuhygiënische kwaliteit aangedragen. Vanuit andere regelgeving kunnen andere eisen gesteld worden (o.a. arbotechnisch).

De volgende situaties kunnen zich voordoen in de bodem:

1. Asbestmateriaal dat niet gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is;
2. Asbest materiaal dat gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is.

Onder overige omstandigheden dient voorafgaand aan het onderzoek afstemming plaats te vinden met het bevoegde gezag. Afhankelijk of sprake is van grond/bagger, bouw materiaal, bouwstof of afval zal de blootstelling uiteindelijk naar de geldende regelgeving beoordeeld moeten worden en zal nagegaan moeten worden of verwijdering nodig is (zorgplicht, ernst/spoedeisendheid).

Ad 1: Asbestmateriaal in de bodem dat niet gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is

Indien in de bodem sprake is van in zijn geheel en duidelijk te onderscheiden, niet verspreid asbestmateriaal, zal het materiaal als bouw materiaal of afval beschouwd worden. Dit is afhankelijk van het feit of het materiaal zijn oorspronkelijke functie bezit. In deze gevallen vormt het materiaal, voor zover dit als afzonderlijke eenheid beschouwd kan worden, geen onderdeel van de bodem en is het dan niet bepalend voor de vaststelling van de asbestconcentratie in de bodem. Zonder ingreep in de bodem treedt onder dergelijke omstandigheden ook geen

vermenging met de bodem op. Deze situatie doet zich bijvoorbeeld voor bij asbesthoudende leidingen, die hun functie nog vervullen dan wel verloren hebben.

Bij werkzaamheden in de omringende bodem moet de grond alleen volgens de geldende bodemonderzoeksnormen onderzocht worden in het geval van bewerking op locatie, breuk, beschadiging of verwerking, waardoor vermenging met de bodem kan zijn opgetreden. Een asbestdeskundige (Kwalibo BRL-SIKB-protocol 2018/6000- of Ascert/SCA-persoonsgeregistreerd) kan hier een oordeel over geven.

Ad 2: Asbestmateriaal in de bodem dat gebroken, beschadigd, verweerd of verspreid is

Indien sprake is van met de bodem vermengd asbestverdacht materiaal moet dit volgens de geldende bodemonderzoeksnormen onderzocht worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met ruimtelijke eenheden van voorkomen.

Is echter sprake van een herkenbare ruimtelijke eenheid van stortmateriaal en minder dan 50% grond (gewichts% bij steenachtig materiaal of volume% bij overig lichter materiaal), dan wordt het stortmateriaal afzonderlijk als asbestafval beschouwd en dient als zodanig behandeld te worden. Dit is niet bepalend voor de vaststelling van de asbestconcentratie in de bodem. Ook indien sprake is van een puinlaag in de bodem, die geen specifieke functie (meer) heeft, wordt dit als stortmateriaal beschouwd. De omringende bodem zal wel volgens de geldende bodemonderzoeksnormen onderzocht moeten worden, indien vermenging met (geroerde lagen) of indringing in (ongerode lagen van veen/klei) de bodem heeft kunnen optreden. Deze situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen bij een gebroken, beschadigde, verweerde, of op locatie (zonder bodembeschermende voorzieningen) bewerkte asbestleiding in de bodem. Een asbestdeskundige (Kwalibo BRL-SIKB-protocol 2018/6000- of Ascert/SCA-persoonsgeregistreerd) kan hier een oordeel over geven.

Onvolledig onderzoek naar asbest

Niet onder alle omstandigheden is bodemonderzoek naar asbest op goede wijze mogelijk. In het geval van de aanwezigheid van een afsluitende laag of voorziening (bijv. betonvloer of asfalt) is geen of onvoldoende beoordeling in ruimtelijke eenheden mogelijk of is soms geen volledig asbestonderzoek mogelijk.

Indien na verwijdering van de afsluitende laag of voorziening alsnog onderzoek mogelijk is, dan wel dat onverwachts afwijkingen worden waargenomen (bijvoorbeeld waarneming van asbestverdacht materiaal, waaronder puin) zal op dat moment alsnog volledig asbestonderzoek volgens de geldende normen uitgevoerd moeten worden.

Wanneer als gevolg van werkzaamheden na een bodemonderzoek wijzigingen (kunnen) zijn opgetreden, zoals invloed door onzorgvuldige sloop of opslag van verdachte materialen, zal op dat moment opnieuw asbestonderzoek volgens de beleidsregels en geldende normen uitgevoerd moeten worden.

De afwijkende situatie zal direct bij het bevoegd gezag gemeld moeten worden en de werkzaamheden in of met de mogelijk verontreinigde bodem zullen totdat de situatie met betrekking tot asbest duidelijk is, moeten worden opgeschort. Potentiële blootstelling dient te worden voorkomen.

Onverwachts aantreffen asbestverdacht materiaal

Wanneer grondwerkzaamheden aan de orde zijn, zal na het bekend worden van een onvoorziene aanwezigheid van asbest(verdacht) materiaal een (wijziging op het) plan van aanpak/*BUS*-melding/saneringsplan/melding toepassing *Bbk* ingediend moeten worden en zal zo nodig onder asbestcondities moeten worden gewerkt.

Is opschorting van het werk als gevolg van aantoonbare dringende omstandigheden (bijv. constructierisico's) echt niet mogelijk en was wel voldoende historisch vooronderzoek (gebaseerd op de NEN5725) gedaan, dan kan na overleg met het bevoegde gezag een (wijziging op het) plan van aanpak/*BUS*-melding/saneringsplan/10 m³-melding/melding toepassing *Bbk* ingediend worden. Na beoordeling of terecht sprake is van een onvoorziene situatie, kan goedkeuring en mogelijk terstond van kracht verklaren door het bevoegd gezag verleend worden, waarna werkzaamheden voortgezet kunnen worden. Daarbij wordt op voorhand uitgegaan van een worst-case situatie en zo nodig werken onder asbestcondities. Verspreiding en contaminatie moeten worden voorkomen. De situatie moet op locatie beoordeeld worden door een asbestdeskundige of milieukundig begeleider met

asbestervaring. Onder zijn begeleiding vindt op basis van verdachtheid op locatie een scheiding in partijen en opslag (onder voorzieningen ter voorkoming blootstelling en verspreiding) plaats. Vervolgens wordt ter bepaling van de kwaliteit een uitkeuring van de achtergebleven grond verricht en ter bepaling van de afvoerbestemming van de opgeslagen grond een partijonderzoek volgens de asbestnormen.

De evaluatie van de asbestgrondwerkzaamheden wordt ingediend bij het bevoegd gezag.

Vrijstelling onderzoek asbest in puinhoudende grond

Alle soorten puin worden in beginsel als potentieel asbestverdacht beschouwd. Wanneer de kwaliteit ten aanzien van asbest niet aangetoond kan worden door middel van (historisch) vooronderzoek of productverantwoording (bijv. milieuhygiënische verklaring, certificaat, verklaring productieproces, statistische onderbouwing puinsoort) zal bij puin in grond specifiek onderzoek naar asbest gedaan moeten worden.

Of puin(granulaat) daadwerkelijk asbestverdacht is, is onder andere afhankelijk van het soort puin en het moment dat het geproduceerd is dan wel in de grond terecht is gekomen.

Voor puingranulaat geldt dat een vrijstelling alleen van toepassing is bij levering onder certificaat ná 2005 (NEN 5725). Voordien waren de asbestcontrole-eisen feitelijk nog onvoldoende. Daarbij geldt dat naderhand geen beïnvloeding door (ander) asbesthoudend materiaal mag zijn opgetreden.

Indien bij een gering percentage puinhoudende grond op andere wijze dan via bodemonderzoek verantwoord kan worden dat geen sprake is van asbestverontreinigd materiaal (100 mg/kg d.s.), kan in overleg met het bevoegd gezag eventueel worden afgeweken van een volledig asbestonderzoek.

Ook wordt bij puinhoudende grond, waarbij feitelijk door de handelingen met de grond geen gewijzigde omstandigheden ontstaan (zoals het tijdelijk uitplaatsen zonder afvoer waarbij geen milieuhygiënische risico's optreden), in overleg met het bevoegd gezag toegestaan uit te gaan van een milieuhygiënisch worst-case scenario.

Alleen indien schriftelijk voldoende kan worden onderbouwd of gemotiveerd dat puin en puingranulaat eenduidig definieerbaar is en gezien typering, ouderdom, bijmengingen en historisch onderzoek niet kan worden gerelateerd aan asbest, mag een situatie, anders dan door specifiek bodemonderzoek volgens de NEN5707, als onverdacht worden beschouwd. Daarbij zal duidelijk moeten zijn wie verantwoording neemt voor de onderbouwing of motivatie.

Bijlage 9

De concept-Nota bodembeheer Regio Amstelland en Meerlanden (versie 2019) heeft conform de *Algemene wet bestuursrecht* zes weken ter inzage gelegen bij de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel, van xxx t/m xxx. (aanpassen na terinzagetermijn).

Tijdens de periode van terinzagelegging zijn x zienswijzen ingediend. In Tabel B9.1 worden deze zienswijzen en de beantwoording hiervan weergegeven.

Tabel B9.1 Beantwoording zienswijzen

[illegible]

MEMO RAAD

Registratienr.

Aan leden raad
Afkomstig van Burgemeester en wethouders
Datum 9 juni 2020
Afschrift aan college, secretaristeam, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording vragen uit de Commissie Ruimte en Economie inzake de herziening nota Bodembeheer 2013

Tijdens de vergadering van de Commissie Ruimte en Economie van 2 juni 2020 zijn onderstaande vragen gesteld inzake de Nota Bodembeheer 2013.

1. Waarom wordt niet de klasse voor schone grond toegepast voor de woonwijken waar de norm voor lood in woonwijken is verlaagd?

In de praktijk wordt schone grond toegepast bij de aanleg van woonbestemmingen. De regel is bedoeld voor de gevallen waar klasse Wonen is toegestaan. Uit onderzoek door het RIVM is in 2015 gebleken dat de landelijke interventiewaarde lood (360 mg kg/ds) onvoldoende bescherming biedt aan kinderen (0-6 jr) die met de grond in aanraking komen. Het gehalte van 100 mg kg/ds is gekozen omdat schone grond tot max. 100 mg kg/ds lood kan bevatten. Het verlagen van de loodnorm is dus een stap om de blootstelling aan lood voor kinderen zo veel mogelijk te beperken.

Klasse Wonen mag in Aalsmeer worden gebruikt in de Bovenlanden. Wanneer er grond met klasse Wonen beschikbaar is, moet alleen nog aanvullend worden gechecked of het loodgehalte voldoet.

2. Voor welke zaken is de gemeente juist strenger en voor welke zaken is de gemeente minder streng?

Deze vraag wordt beantwoord in paragraaf 2.1 van de Nota Bodembeheer. Hierin is opgesomd wat strenger is en wat minder streng.

De gemeente is strenger op de volgende punten:

- 1. Op gevoelige functies (natuur, landbouw, moestuin/volkstuin) is de toepassingseis altijd Achtergrondwaarde. Moestuinen, volkstuinen en schooltuinen hebben om die reden de bodemfunctie Natuur/landbouw gekregen op de bodemfunctiekaart (was in het verleden nog weleens Wonen);*
- 2. Op bodemfuncties met kans op humane blootstelling aan lood in de bodem (wonen met tuin, plaatsen waar kinderen spelen) mag toe te passen grond niet meer dan 100 mg/kg aan lood bevatten;*
- 3. Voor asbest geldt een nulnorm bij het toepassen van grond op locaties met een gevoelige functie en/of veel bodemcontact (kinderspeelplaatsen en moes-/volkstuinen): asbest mag analytisch niet aantoonbaar in de grond aanwezig zijn;*
- 4. Toe te passen grond mag niet meer dan 5 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal bevatten (voor zover het steenachtig materiaal of hout betreft). Overige bodemvreemde materialen (zoals plastic, piepschuim) mag alleen sporadisch voorkomen als het al in de grond aanwezig was voorafgaand aan het ontgraven en redelijkerwijs niet kan worden gevraagd het te verwijderen.*

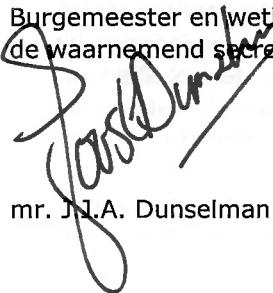
De gemeente is ruimer op de volgende punten:

- 1. Bij gebruik van de bodemkwaliteitskaart is een vereenvoudigd vooronderzoek toegestaan, de zogenaamde 'puntbronnencheck', om vast te stellen of er geen sprake is van een bron-gerelateerde verontreiniging. Een volledig NEN5725 vooronderzoek is bij het gebruik van de bodemkwaliteitskaart niet nodig, omdat de kaart al aangeeft welke kwaliteit is te verwachten;*
- 2. Op de bodemfunctie Wonen zonder tuin (bebouwing) mag in zone 3 en 4 grond met kwaliteitsklasse Industrie worden toegepast. Dit is een verruiming, omdat de bodemfunctie*

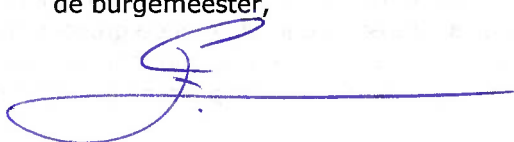
Wonen is. Maar omdat er sprake is van volledige bebouwing zonder tuin is er geen contact mogelijk met de grond en is er geen risico bij het gebruik van deze kwaliteitsklasse;

- 3. Het baggerbeleid biedt ruimere verspreidingsmogelijkheden;*
- 4. Op een aantal bedrijfsterreinen is het toegestaan dat de bodem aangevuld wordt met grond die voldoet aan de functie, maar waarvan de kwaliteit slechter is dan de ontvangende bodem. Deze verslechtering wordt elders gecompenseerd met een verbetering ('stand still' op gebiedsniveau). Het betreft bedrijventerreinen in Aalsmeer, Amstelveen en Uithoorn (aangeduid als zone 1A) en het depot van de grondbank Aalsmeer in Kudelstaart (aangeduid als zone 1B) welke grond mogen ontvangen tot maximaal klasse Industrie. Deze gebieden wordt apart weergegeven op de bodemkwaliteitskaart als gebiedsspecifieke zones;*
- 5. Aanvragen Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen zijn in de schone en licht verontreinigde zones 1 en 2 mogelijk vrijgesteld van fysiek bodemonderzoek, met de bodemkwaliteitskaart en puntbronnencheck.*

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de waarnemend secretaris, de burgemeester,

mr. J.A. Dunselman

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

MEMO RAAD

Registratienr.

Aan leden raad

Afkomstig van Burgemeester en wethouders

Datum 16 juni 2020

Afschrift aan college, secretaristeam, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording technische vraag fractie GroenLinks inzake de 'Herziening nota Bodembeheer 2013'

Op 16 juni 2020 heeft de fractie GroenLinks onderstaande vraag ingediend inzake de 'Herziening nota Bodembeheer 2013'.

Klopt het dat er bij agendapunt 16 'Herziening Nota Bodembeheer 2013' geen woord staat over de PFAS en zo ja, waarom niet?

Het agendapunt noemt PFAS niet, maar PFAS wordt o.a. aangekaart in §2.8 van de Nota. Ten tijde van het schrijven van de Nota bodembeheer was de stofgroep PFAS nog niet opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit. Dat wordt pas in 2021 verwacht.

Doet de gemeente dan niets met PFAS? Jazeker wel, toepassingsregels voor PFAS houdende grond kunnen worden vastgelegd in beleidsregels. Het college heeft al in 2018 de eerste Beleidsregels PFAS vastgesteld. Inmiddels is de 2e herziening vastgesteld. Ook deze beleidsregels PFAS zijn regionaal geharmoniseerd en maken gebruik van regionale kaarten.

burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de waarnemend secretaris, de burgemeester,

mr. J.J.A. Dunselman

mr. G.E. Oude Kotte

Onderwerp: FW: Vragenkwartier vragen

Van: Fransen, Ronald <ronald.fransen@aalsmeer.nl>

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 16:08

Aan: Matheijsen, Onno <onno.matheijsen@aalsmeer.nl>; Kolck, Olaf van <olaf.van.kolck@aalsmeer.nl>

CC: Verbeek, Onno <onno.verbeek@aalsmeer.nl>; Vertregt, Maaïke <maaike.vertregt@aalsmeer.nl>; Lakerveld, Sunny <sunny.lakerveld@aalsmeer.nl>

Onderwerp: Vragenkwartier vragen

Zie onder voor de vragen

Met vriendelijke groet,

Ronald Fransen
06-39394846

Als GL goed geïnformeerd is, overleggen de wethouders van Schipholgemeenten morgen/vrijdag 19 juni over hinderbeperkende maatregelen in de Omgevingsraad Schiphol (ORS). De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) en bewonersorganisaties roepen op om de balans tussen Schiphol en de omgeving blijvend te herstellen.

In mei heeft de MNH samen met de ORS-bewonersvertegenwoordigers consultaties gehouden onder raadsleden, statenleden, wethouders en deskundige bewonersorganisaties. Hieruit kwamen de volgende maatregelen naar voren:

- Een verbod op nachtvluchten vluchten tussen 23:00 en 07:00 uur.
- Stillere landingsprocedures door het invoeren van glijvluchten, ook overdag.
- Hoger aanvliegen tijdens landen.
- Absolute beperkingen op de inzet van de secundaire banen.
- Creëren van rustperiodes (langer dan 2 uur) bij de primaire banen.
- Altijd starten vanaf het begin van de baan. Daardoor kunnen vliegtuigen eerder omhoog.
- De trein een aantrekkelijk alternatief maken.
- Verder onderzoek en het invoeren van economisch aanvaardbare krimpscenario's.

Waarom nu?

[Het zal tot minstens tot 2023](#) duren voor de vraag naar vluchten terug is op het oude niveau. Uit de [concept luchtvaartnota](#) blijkt dat het kabinet daarna stuurt op een groei van Schiphol naar 560.000 vliegbewegingen in 2030 en 780.000 in 2050 – een situatie die wonen rondom Schiphol ronduit ongezond maakt. Dit terwijl uit [onderzoek van Werkgroep Toekomst Luchtvaart](#) blijkt dat Schiphol 'over-verbonden' is. 89.000 vluchten kunnen worden geschrapt zonder grote economische schade.

Uit [onderzoek](#) dat To70 heeft uitgevoerd blijkt dat geluidshinder tijdens coronacrisis bijna is verdwenen. De geluidsoverlast uitgedrukt in het aantal vliegtuigpassages nam af met 40-60% procent onder de primaire

banen tot 100% onder de secundaire banen. Hierdoor is het aantal ernstig gehinderden gedaald van 112.500 naar 1.800; een daling van 98%. Bovendien namen de luchtvervuiling en CO2 uitstoot flink af. Er werd in de onderzoeksperiode 72% minder CO2, 74% minder stikstof en 83% minder fijnstof uitgestoten.

Vraag:

Wat is de inzet van de portefeuillehouder tijdens het overleg met de overige wethouders Schiphol morgen?